1869

ODONIS

SUP. LIB.

ETHICOR.

2987

I-N-8

BIBLIOTECA
DEL
Rey N. Señor.

VII Y 4

2187

J. Band 174

Ms

1869

Gexaldus Odo

N.º 174.

nec vt conjuncta
deus meus salua nos xpe saluator
deus meus salua nos xpe saluator per
deus meus saluator
ihus autem transiens per medium
et sic breuiter apparet quod

Incipit sup̃ quatuor libros ethicorum fratris Egidii ordinis fratrum minorum tractatus primus theologie.

und sit virtus scdm tam ut bonum efficiam aut actum ethi. ¶ Cum nagi virtus bñ hñtem faciat bonum / Cum ta ulicet no bñ agnoscentem ꝓducat ad bonum / Dicit quinque bñ rectificat hñtem finem et bonum electionem et consilium ꝙdubia certificat / difficilia facilitat conformes e nature conformes in agendo recte patiatur bona / conservat ea bonos vite prius exercuit. tamen fortunate ꝓsperitatis compescit e dispone me finem vel ultimum e suprema simpliciter et excellentem et boni honestum laudabile bonum ꝓse ipm appetibile quod finem naturum delectabile hñtem suam ꝓsecutionem sufficiat. Sua dignitate dificat et finaliter sua felicitate beatificat. ¶ Virtus quidem bñ rectificat hñtem finem ¶ Dicit enim faciat rectum. prudentia autem quasi ad hunc actum ethicum. 6. ethi. Racionem ecce rectificat quia non contingit esse prudenter sine bono ut ꝓbatur ꝙbidem. ꝓnuncia autem quod e recta ratione agibilium rectificat et electionem in ethica electionis sine prudentia non sine bono ethico ut dicat ꝓbatum sine causa. 6 ¶ Concessionem quasi rectificat. 9. actu ꝓbatus e quia recte bonitatis et quia male nullo utitur ꝓpter recte ¶ Dicit causam dubitationem certificat animum dicit esse motor omnis artis et omnis scientia ut habet. 2. ethi. ¶ Dicit quasi dificilia facilitat quia arta dificile ꝓpter quod fit et dicitur ut dicat ꝙbidem quia quod dicit facit finem et finis hominem optimum ut ꝙbidem habet. ¶ Dicit preterea conformes e nature et ꝓpter motor recte. 9. tulio ꝓpter recte sua quod dicit ethicus animum motor non motor consentaneum patiatur bona et conservat ea. Dicit neque expones honores acquisitula et ostia. ut arte actu ꝓpter recto. Dicit causam ei honos primus hinc evadit dicitur. non. ꝓsecat non sicut digna honore. 8. ethi. c. et magis ¶ Cum quasi fortuite antiquum ꝓsperitate compescit et sic ipa non faciat. primo sine dicitur non e facile fecere bonas fortunas ut habet ꝙbidem. Est causa dicit dispone me finem motorem et stimulum. Suprema tamen finem bonum excellentiam. 3. phy. 2. ethi. ꝓpter e medium inquirere et eligere mites quasi mali ꝓpter ꝓ finem illum et motionem medium et dicit finem ꝓpter sicut et ethicum. e quasi dicit bonum honestum et laudabile. Dicat non ꝓpter recto ab actu ꝓpter nunc e dicitur ethicum honesto cum laudabile ¶ Est causa bonum ꝓpter se ipm appetibile quod omnes dicunt eligunt ꝓpter ipsum. eligi causa felicitatis primo ethi. est quasi dicit bonum finem naturum delectabile. bn pisica eodem dicat anima bene sibi delectabilia. que finem quasi delectabilia. electo aut finem bonitates sue opinione prudentis ꝓdicit ꝓ omnes finem bonitatem sunt finem se ipsum delectabile. Dicit preterea hñtem sua ꝓsecutionem sufficiat quem dicit hñtem ꝓsequi et operatio reddit. 2. ethi. ipsum causam sua dignitate dificat bn. A. ethi. scribo ꝙ ex hominibus fiunt dii ꝓpter dicitur excellentiam. in vo actu dicatur ꝙ talis vita finem dicitur autem et utique melior quasi finem hominem et prudentia ꝓ et bona summa ꝙ expositum in sua ꝙbidem ubi dicat ꝓ dignitate est omnis vita beata hominibus autem inquantum finibus

Y.174

ĝ̃ ꝺm talis ꝺpmis exist. Qui quap finalit̃ hoīem sua felic̃ beatific̃ ꝺterminatur. n. pmo 2 v. ethi. ꝙ felicia ē operatio sm virtutē
Sept. quap polita subjugatā diuini testimonij ꝺ ꝙ bmanq felicia in adjacet ꝙm virtut̃ 2 prudēt̃ 2 eaq; ꝙ ē agere sm hūs cō fessium sit nob testē ꝛc. Et hinc ĝ̃ Gatus aperte ꝙ virtus beatū lentem faciat hoīem. ut ad arg̃. 2. ethi. possit breuiter dicere ꝙ homo virtuosus est virtuosus ex quo bonus homo sit 2 aq; bonum opus suum reddit. Virtus autem cognita licet non vita cognoscentem juuat ad bonum virtuosum nisi cognoscatur pter autē ꝺsiderabilissimū. pter autē dilecta dilectissimū. pter autē comodū saluberrimū. Cognita quippe virtus cognoscit felicitatē saluberrimā quē pter autē ꝺsiderabilia ē bonum pter omne bonum ꝺsiderabile. licet ut pter omne bene cognitū. Bn aug. vnū. de ciu. c. 4. Omnium aut. Quid ē autem aut cupiscentiā atq; retinentiā Virtutem nisi vita sit nos omnes. Vi tanta rursus exstat bonitatis 2 diuersitatis voluptatū nō ꝙ aliquis eam nosse ꝺsiderat ꝙ non omē eā noscit. Sicut ĝ̃ ad cōs aug̃. i. de t. ꝙ hic felic̃ vel eo ꝙ putat felicitatē in arena 2 labrosia quere. in pisciosa ignoratur. in fructuosa inuenitur. Virtute etiā cognita cognoscitur pter autē diligibilissimū. cognitaq; quippe virtute cognoscit se ipm ꝙ super omnia creata diligit. 2 non n. potest aliquis virtutē cognoscere nisi ea 2 ipe animus suus virtuosus cognoscatur. Quanto ū sit opprobriosū animo ignorare se ipm 2 quato gliosum cognoscere ondit aug̃. li. de spū 2 aia. 9. qui dicit ē michi ut me ipm cognoscam. si continuā non possio vt me habeam in cognitō. magna nāq; ne glia ē nescire ꝙ istius sit quo celestia tam pfunda cognitamq; quo de ipo saluatore naturalia tam sibi imagine inuestigamq; quo de ipo saluatore nra tam sibi salia sine ꝺsideriū. non ē res pegrina n. longe arenda anima q̃ ista sa ignorantiae. Subdit. ut paulo p̃ de gli cognoms 2 suo. 9. Potero reddam me mi ipsi ꝺ aut miavic me deleo 2 indelebilē ꝙ ē anim̃ 2 que pcuria. uel à pma ac 2 mfia subjugit ꝙ ana scies ad sui notiā a strepitu fi lius abstrahit se 2 trahit se ad se ut noīt se. apius se 2 ad unitatē ꝺm cognoscendū elenat se supra se mentē ac. Dicamus ĝ̃ cum hug̃. li. 1. de studio ꝙ ablatē opis ad hanc gliam ipsum p̃ ꝺuinam ut nostra ꝺsiderata natura 2 ut ꝺsima ēt non queremus ꝙ m nobis possima muenire. Cum igitur in vita ꝺlamenti ē studiū sapie quam q̃ juuet pter autē comoda saluberrima. si premit virtus, quia ꝺ ostensa ē ee saluberrima. 2 cuiq; noti sufficiens. ac dicam

ptia pe bta ẽ. pp̃ ꝺ ẽ. quali queso studio. quanto ꝺesiderio illi
celebrãda ꝑ mabet negõ illi ꝑ uare ffectabile. bñ autẽ appꝛet bõ
stia ꝛ sue amt optata bitudo. ꝟ stum aute negoad quo mam
festatur nob ꝺesiderata ssima felicitas nob dilectissima qꝫ homo nob
salubẽ bitudie e moral scientia ana finis ꝓma e cuctas confesse
ar coformiter ꝓ hijs appetitum nro aug ev ꝓm sipe ac ꝺeclacõi
oma presentẽ gr̃ ꝑintendima querentes. ꝓ ꝓmis quatuor
arta ꝑam duo ꝺ m ꝛ slo. ꝛ duo ꝺ forma ꝛ mõ ꝺ fine. u. stat
e dictũ ꝛ ꝺ efficiente dicet ꝑ tm̃. li. ethi.

uentur ergo ꝓmũ. Dt̃ bonũ hũanũ siue opo hũana
sit obm ꝓmũ m hac scientia. Secundo utrũ homo
ut liber. Tertio ut hec scientia sola sit practica. Quar-
to ut sit sufficienter diuisa m ethicam yconicam ꝛ politicam. ethicas monasticam

ẽ ꝓmo videtur qꝫ sic primo per cius tantũ ꝺ intem qꝫ obm
ethice e meliorabo sim bonũ homi. hec autem melio
rabo e bonũ hũanũ. Secundo per phm dicentem ꝑ
phemo ethi. qꝫ hec scientia ꝺ bono ꝛ justo intendit hec aũt
continet sub bono hũano. Tertio qꝫ ꝑ est h̃ obm ꝺ quo ꝛ ev q
fiunt hec ratõis. qꝫ rõnes plant ꝺ illo ꝺ quo fiunt ꝑ te eig ꝛ
ev illo uel ev q fiunt accipiunt media. h̃ autem ag sbm ꝺ. pti
nere videntur. Quarto ratõe huius scie finem ꝺ hũanũ actũ
ꝛ ev hijs ut dicatur m eod phe qꝫ actus hũana ꝑficiũt ethice
sbm. ꝟ Quarto qꝫ distinguens scientiam ab alijs e h̃ s. qꝫ
sim phm tertio ꝺ alia scie scribitur ꝛ diuiditur qꝫ ad mod et
res ꝺ quib ꝑ. Sz opo hũana distinguũtur scientiam ab alijs
ꝑ e s. m hac scientia assignato ꝑ qꝫ fructũ non ꝑ ꝺ opib
nostris. methima aũ ꝑ ꝺ finis opib nris in quib no
consistit bonũ hũanũ sicut in hijs ꝺ quib hec scientia agit.
ꝟ Tertio. qꝫ plus eodem phemio qꝫ h̃ methꝺ optam inter hu
na bona q̃libet ens appetit. quare ꝑ ethice sbm. Sz oppositũ
videtur qꝫ naturalis opo non e sbm m stiã nãli quare nec
moral erit sbm primorali. Respondeo primo qꝫ hũanũ bonũ
ꝛ hũana opo ꝑ m hui scientie. ꝟ Secundo dic qꝫ no ꝑ sbm eig
ꝟ Primũ ꝓ qm omnia que cadũt sb consideratõe scientie sue
eig m̃ta quam. uel ꝑ modũ sbi uel ꝑ primũ eig uel ꝓ ima
eig uel effectũ eig. uel quomodolibet attributũ ad ipm. hec
. n. omnia sunt scientifice considerãda. i. ꝓ ꝑtis. Sz opo
hũane cadunt sub hac scientiae consideratõe n obm ipe ꝑ
ipe homo ꝛ homis po ꝛ bites afectiõis ꝛ pfectiõis opõis hit
ꝛ dispõis perfectiõe ꝛ ipfectiõis stitus ꝛ dignitatem
condiciõe ꝛ modũ ꝛ bitudinis ꝛ actuũ ꝛ illi ad ꝛ ebitũ

z habitum z ēque contrahunt inter arg. tria ad hūane bite
// Ad 2m dr q̄ in nulla scientia p̄t hui⁹ ōbm z alio sci
tiē. n. consideret sbm ut p̄ñem q̄ ē in quo veniens ex po
posūor. Sz ēt scientia p̄t. 1°. ethi. oponem hūanā z homē
ut z sb talio opōs sūt ip̄e. g. ipi opūs non ē sbm huius sc
assūpt id patet per 2m. phi. que sūt formari p̄t ome to per
se bnū aīg. Single partes hūt opōs g. ip̄m habet eaā operā
tām. Sibi ip̄m distinctā ab opōnib⁹ p̄tis. // Sz partes single
homis hūt opōs sibi ip̄is ut patet phi 2 de anīa. manu z
pede g. z ipe homo habebit opōnem sibi ip̄i. post hec autē phi⁹
sibi dr q̄ ē sūpior z nobilior p̄ hoīe. quare patet p̄t aūlib.
q̄ hūanus opō non ē sbm huius scientie q̄ m. ipa summa.
Ad 3m dr q̄ in p̄posito dr̄ q̄ eustrac⁹ sūpposūit sbm. uel largo
modo p matiā z sic arg. nullū cēt. uel ip̄e z tūc non potuit
attribuere illi meliorationem. hec p ē ēe sbm. Sz p⁹ hoc addit
. n. multas ip̄etates considerātes in hac scientia. quas attribuit
hom non illi melioratiōm. dicat quippe s. ut bon⁹ z optim⁹ fiat
prudenter bulens ip̄m rōnem huius rei z conatur ē omnia
z mensuram in moribⁿ cōib⁹ ip̄onens. mult⁹ dicit⁹ sūt ip̄e sūt
sbm q̄ s. huius scientie ē sm bnū hoīes melioratiōm. i. ipe homo
an hec melioratiō consequit ex posita attribuitur z Ad alio sentit
rationabilit⁹ fuisset quare non arg. // Ad 4m dr q̄ bona z iusta
z quib⁹ scientia ista intendit ē m. huius scientie non sbm p⁹
tanq̄ sbta p̄ma p̄ñcia uel effecta. // Ad 5tum dicendū q̄ z alia
bus hūanis fiunt rōne. sunt z p̄ñib⁹ z ex eis sic ex effectib⁹
sbt non sunt z sbto uel ex sbto q̄ z ipis z ex ipis fiunt rationē
tanq̄ z illis z ex illis ē magis nobis nota sūt per ex pcis. ut
patet in illa pte q̄ allegatur quare me pmouens me pertin
net ē auditor vtōne huius scie. Ad 6tum dicendū q̄ opō hūa
na. uel bonū hūanū distinguit hanc scientiā ab aliis non per mo
dū sbe. sz per modū p̄ñis sunt opōs ñales distinguit ñales
scientiam ab aliis non tamē ut eius sbm. sz ut effectus uel p̄ñs
sbe. sc. eam ē de opōnib⁹ moralib⁹ respectu moralis. // Ad 7m
tum dicendū q̄ bonū hūanū q̄ ē finis ouis opinū hūanorum
ē finis m hac scia. consideratū z intento. z sic ē quiet⁹ phi. ut bi
z habetur.

Ad 8vum dr q̄ homo ut liber non sit sbm ethi⁹. quia
hec ē uel rone corpis. uel rōne alie ut reg. ancil
rōne cōiuncte bt anīma informat cor. non tamē rone
corpis q̄ homo ē sbm p se medeana. n. rōne alie ut reg. ancil

q̄ sic p̄m ad p̄m p̄bm bt dicat p̄mo phi. ñ nata est uiuere ut ala p̄fo
mat cor. q̄ p̄tin ad natūlem ut bñ. li. 2 ala q̄ nulla rone homo
e sub̄m ethice. Q3 oppositū dicēt dicte cōstitue actibuēs homi
nacōne aie ethi. 2 rone corp̄is mediantē. ad hoc sit cōpositū
ex utraq; q3 bt dicat metlice ce ad arnb. Ro q̄ homo ut liber e
sbm p̄m̄ sue q̄ dicō dicit. p̄mo q̄ stat se bt sua naturā ad
p̄m̄ 2 sbm rectū 2 oppositū moraliū alt̄ñaliū Sic moral ad p̄m̄
2 sbm rectū 2 oppositū moraliū. ßc̄ p̄z p̄ simile. Q3 naturalis
scientia bt̄ pro sbto p̄mo p̄m̄ rectū 2 oppositū ñaliū uel cartū sbm
p̄m̄ quidz sim op̄. dicente q̄ ñ e sbm p̄m̄ ñalis scia. Q3 sbm sim
pōtes q̄ cas mot̄ uel cor̄ sit sbm cuius. g̃ in morali scientia
sbm cart uel p̄m̄ uel sbm rectū 2 oppositū mōliū homo ad ut li
ber e 2 p̄m̄ 2 sbm p̄ud oppositū moraliū. ad q̄ mt̄ dicēm̄ aduer
tere q̄ ñalia ut cōsecrata p̄z naturali scientia habit p̄m̄ ñale in se
ipsis non in nob moralia ut a quib̄ e moral habit p̄m̄ liberū. s.
intellectu cui p̄hest. 2 ainm appetitū electiuū ut dicat̄. G. mc̄.
Q cauēd q̄ in q̄a aliq; scientia p̃ sbm p̄m̄ de q̄ p̄tur p̄nes p̄mie
p̄zilla cōsiderate p̄z ex p̄mo p̄ā. Q et in morali scientia p̄tur
de homine ut libō p̄nes p̄mie in ea cōsiderate. g̃ e sbm in ea assip
patet. ad̄m p̄nes hic cōsiderantes ut p̄z bi g̃. Q sumat̄ ista hic
p̄tim opinem 2 posse fieri felicem in p̄pria opione h̄ plinit de hoc
p̄mo ethi. Item sicut bñ uiuere uel bñ uiuosū p̄mum uel stu
diosum p̄z assuēcionem 2 p̄matū ce ad bñ uiuere sic ethi. Item
agere uolūtē sine violencia 2 ignorancia 2 hoc in p̄te sua facit
bonū uel malū p̄mum uel studiosum 3o ethi. Item ce al cō
jugale in p̄uata. Item ce ual cuale impolitica. 2 sic bñ uiuere
appz q̄ totū morale negociū resoluit̄ ad homines tanq̄ ad sbm
p̄m̄. ad 2m q̄ obiciat̄ dicēdo q̄ homo e hic sbm magne aie non
ut respublice e nec ut cōiuncta. sed ut libū in q̄m̄. s. sic per eam diat̄
attribuis sue 2 hoc cōis in sua libā p̄te. Si tu obiciat̄ q̄ h libtas
cōuie est nob 2 anglis. quare per que ista scientia non solui
ssi de homine ut libō. si eadem de angelo. Dico q̄ si angeli essent
beatorū sicut nos beati usū liberi arbitrij inamissibilem sicut nos
nō habem̄ q̄ in cōie. q̄ h sua q̄m̄ ad aliquā p̄tem sui tangeret eos
sicut nos p̄ā tractata de unte. de p̄uidēcia de sua de felicitate ad suos
similes. Q3 q̄ non sūt beatorū nec similem usū libertat̄ habentes
2 q̄ eorū cōuersacio ignota e hiis. 7o homines sicut hanc nō
extendunt̄ ad homines quauis rōnis p̄mi q̄ta que e libtas
non repugnet si essent alie creature nob inhabitate simples.

Q tertio dicebat̄ q̄ non sola moralis scientia sit practica
p̄mo q̄ logica non e moralis 2 tamen e practica ut dicet̄
auct̄ diuidens in speculativam 2 in practicam. Q secundo q̄

n' rec' ẽst mõlis 2 tame ẽ ptica cum agat de morib' hoi' · 2 pũb' 2 ne
goc̃ijs · // Ter' q' n' gra' ẽ moralis ẽ tñ ptica ad dr̃m in thy' 2 poi
lla · n · pt's gra' q̃ dr̃ dr̃ cont' thy' ãdma bñ dr̃ ptica · //
Quarto q' nec' sciẽna pt's ẽ moralis ꝓ · n · non tr̃dr̃ cum
morali p' aliquem phm 2 tame ẽ ptica cum sit de hũanis actib'
2 negocijs · // Quinto q' n' mediana ẽ moral 2 tñ alta pt's bli' p
oms nor̃ ptica · // Sexto q' n' artes manufactiue st' mõles ·
2 tñ st' ptice · bn phs phe' me' dr̃ manu actiues ptices ee
2 p' hc' nequaq̃ sup'ior' ee · si p' rac̃one hr̃ quare non solũ
moralis sua hr̃ ptica ee · Q3 pro opp' m' q' p' eustratiũ p' alganele
2 anicen · mi me' sua 2 p' hug' · 2 sto bitor' ingr̃dr̃ talis ptica
ẽ solũ dr̃ m' ethicaz ypocraz 2 polit' hec tame oms st' mõles
quar' omne ptica ẽ mõlis 2 eq' · // De ista gone dr̃unt q̃tuq̃
oms a ꝓre plone 2 ar' usq; ad hug' 2 sancto bic · q' sciẽ mõlis
2 sua ptica st' ca3 sua couertib' 2 ar̃te n' m hic dubitasse legu
mur · modernj u' credentes omes sciam ee sp'ecla · nel p' ca3 in
uementes aliquas · quas non p'etiit dr̃e sp'eculatiuas dr̃imit ea
practicas 2 p' q̃s aliquas non morales dr̃unt ee ptices sicut
nigromanciam 2 similes · // Dicẽdũ ig' cum antiq̃s q' sola moralis
ẽ p' q' p' recte rñp' · p'mo q'dem q' omnis sciẽna ptica ẽ p'fectiua
mẽtis ptice co'formit' se hñt' ad p'ecitiuũ recte ex · vj · ethi · Q3 sola
mõlis int'r sciẽnas ẽ p'fectiua int' p'cas 2 sola conf'rit' se hr̃ ad
actum recte · Similia · n · alia mẽtis fiunt 2 recte ne' appet' · q' so
la ẽ p'ca · // Secũdo q' omnis ptica ẽ de agibilib' quor̃d p'ma ẽst
phisis · q' me' · Q3 sola moralis ẽ de talib' nulla quidq̃ alia su
pponit ad cui' phisim n' ad p'ma' addiscendi sumpsit ab ea quare
2 cet' · // Tercio q' q' de actu · Ar' dr̃ aug' · q' plo cõmendatur q'
omnem phiam quusit in tribus p'tes · s' in ethica · quaz nales
hoc̃unt 2 moralia · que ad mores instruendos p'tinz · p'tinacionalem
que circa affectiones dicunt · Cui q' hic aug' · sim plat' · dr̃t to
tam phiam actiuam · 2 p'ticaz ad mores instruendos p'tinere
· sed cuidenciaz u' p'dictorum sciẽnz · q' omnis sciẽna ẽ uel p'fectiua
int' sp'ec' · p'ca · agens de sp'ecla · p'ca · q' non st' p' p'ma finez
oponem 2 bonum hñs · Dicatur ẽm sp'ec' 2 abs' sup'tam 2 sic ẽ sua
thy' seu sp'ecla · q' sp'ec ẽ · uel ẽ p'fectiua int' p'tica seu actiua p'ca ·
gens de agibilib' · p'ca · q' sb'stit' nre phisi finem opom 2 bonum ut
cõfesse se hñtem appetitu recto · 2 sic ẽ ptica seu actiua · uel ea3
p'fectiua mẽtis facte cui p'naput' actiua · ut p' vj · ethi · Dicatur
agens de facib' p'ca · que sb'stit' intellectum 2 bir' motiue mem
brorum ad cui' ordinem corpor' hñs finem oponem 2 bonum hit' cõfesse
se hñtem rectã sustentacionis hũane ad q' totalis ordinat' 2 sic ẽ
mechanica seu factiua · uel ẽ p'fectiua intellectus ut intellect' ẽ non ut sp'e
culatiuus nec ut ptica nec ut factiua agens de intellectib' ꝓ ut no p'

de agibi⁹ · n⁹ pa⁹ de ꝓca⁹ hꝰ finem oponem 2 hꝰ ꝑu⁹ tꝛ commissi tue sciptaꝛ
ad bitatem appetitu recto conforme 2 ad no conformem ad bitate
huane nitu⁹ conforꝛ 2 ad no conforme 2 sic e logica · hec oia sumut⁹
de dictis phoid 2 stoid 2 plen⁹ exponut⁹ in · vj⁹ · ethi · ꝯs ꝓmiꝫ g⁹
ꝑ 2 ꝙ logica no e ꝑtica n⁹ specla · n⁹ phi⁹ de dicit eiꝰ libꝫ · 2 non · n ·
sciꝫ usus faciat sha ꝑticaꝫ · si ille qui tm e bon⁹ nel malꝫ in ordi
ne ad rem studiez appet⁹ · ꝯs fm dicendꝫ ꝙ rethoꝛ⁹ non e ꝑtica n⁹
specla n⁹ ꝑ hꝰ ꝙ aliq⁹ dicit de moribꝫ 2 pimbꝫ phi⁹ · e dicenda
ꝑtica · illa · n · q dicat oio ꝑ genus aug raco e ꝙ ipa ꝓpoit⁹ dicendi
persuadere 2 dare eu deaꝛ ꝓbilez pa sue 2 ꝙ homib⁹ aliter 2 alit
disponit aliter 2 aliter persuadet ꝑ ꝙ alit 2 alij disponut 2 aliter
2 aliter judicant · hinc e ꝙ ex octasice ista rethoꝛ⁹ aliq⁹ dnt de
mob⁹ 2 pimbꝫ phi⁹ · ut sha judices suos 2 auditoꝛ⁹ 2 adulatoꝛ⁹
tepos hui⁹ ꝯ stud non e ex hꝰ ꝑtica que sic demostrau ꝑt · Oio
raco ꝑtica recta conformis est appetitu recto ut habet⁹ vj · ethi · Oi
raco rethorica recta fm rectoratum ꝑt ee diformis appetitu recto
ꝯs quidem recto ꝑ tm non multa ad⁹ justa allegat coram judice
utendꝫ regib⁹ 2 ꝓpt⁹ aut⁹ sue pi nullo declinado ab eis ꝙ erit ei⁹
raco recta fm rectoꝛ⁹ erit tm diforis appetitu recto 2 justo · qꝛ
illa ro naturaꝫ fit ꝑtica · ꝯs ter aud⁹ cimlit dicens ꝙ nulla ꝑtes
grama⁹ ꝑ didi in ꝓa ꝑte · ꝯs ꝯtur dicendꝫ ꝙ sciencia juris
e moralis non tame tractat in libꝫ moralib⁹ plene ꝯ quantuz
ad eiꝰ ꝓpiam aug raco e qꝛ non ꝑt tradi ꝑ modꝫ scie qꝛ fm ui⁹ tez
ꝙ continet in lege papie⁹ uel phibente non e sciencia · hꝰ · n · sti
bn⁹ tez biuere papit · 2 fm omem viaz ꝓbiz ut licet · quito ethi ·
· Un leges magꝫ ꝓmient ad prudenciaz quam ad sciam · Pru
dencia naꝫ ꝓcep⁹ ꝯ est statu lex · sta u⁹ noz · ꝯs quitu dicendꝫ ꝙ
media ꝙ ꝯtat ꝯ ꝑtica e methꝰ ꝯ connumerata inter methꝰ⁹ ꝯ ut
rea tat hug⁹ · de · s · hic · judicialiꝫ · in sic · vj⁹ · pe · ca⁹ · 9 · ap⁹ ·
an⁹ quos fuisse · vj · qꝛ media ad artiu · s · lam fiaꝫ · arem naturaz
naugatuaz · 2 agriculturam · benane · mediaz 2 theatraz que sit
ars de ludis 2 n⁹ licendi ꝙ ꝓpt⁹ fiebat in theatre⁹ uocatur ꝙ
mediana ꝑtica methꝰ ꝯ sic ars uocat methꝰ ꝯ prudenciaz ꝓ
methꝰ ꝯ dicens ꝙ prudens ex raciob⁹ nem⁹ hꝰ prudenciaz sequi
tur ayt de methꝰ ꝯ · ꝯs · vj⁹ · dicendꝫ ꝙ artes ome manufacte
sunt methꝰ ꝯ non ꝑtice · aliq⁹ u⁹ manu artifices methꝰ ꝯ dicunt ꝓ
tia stant 2 aliq⁹ dnt sapientes ibiꝫ non ꝙ eoꝝ ars sit sapien
cia qꝛ magis ē hꝰ cimilem al cimli⁹ sapie sit n⁹ stoid ars e ꝑtica ·

e ꝯ̃ro bisus e aliꝭbꝰ ꝙ moralis ſcientia ſufficient ſit diuiſa
methꝯ. nonoꝫ. 2 poꝫ. primo q̃rendum. vtrū aliq̃d puta
eustrac algꝝ. hugꝝ &c. ſ. bic. ſ. q̃ ſic eaꝝ diſtinguit.
Quarto q̃ tot ſt̃ ꝑtes huiꝰ ſcie q̃t ſuꝫ modi biuendi homis ad
ꝑfectū &c vie uel &c ꝑia oꝝ ſ. tres tm ſunt modi biuendi
homis in gñali vna ꝑlitaꝝ &c q̃ e ethica. alter domeſtica
&c q̃ e yconomica. 2 tertia nulꝰ &c quo e poꝫ gꝝ non ſt̃ plures
ꝑtes moꝝ ſcie. Q̃ ꝓ oppoſitū e q̃ ethica in. li. ethi. &c tra
ditꝫ e ex moꝝ homis quibꝰ ad oēs modos biuendi ꝑdictos
nꝝ plus agit &c ꝑlitario quaꝫ &c alijs ymo magis quaꝫ &c ꝙ
modo poteſt ee ꝑfalis huiuſ ſcie. Quaꝫ &c diuꝰ reliquꝫ
ſ. dicet monaſtica. 2 ſit ethica 2 monaſtica non coincidut.
Ad oꝝ ꝓmittendū dicendū q̃ ſicut ſ. quod ꝑma cum agat &c nata
&c ꝙ ꝑma mota uel agit &c nata ut e ꝑma motus cuiuſcūq; in gñali non ex̃tendo
ad ſpalia. 2 ſic hꝫ ꝑtes eius traditur in. li. ꝑhi. uel agit
&c nata ut e ꝑma mota ſ. ꝑtes mudi ordinantur in mudo
ꝙ motus ꝙ ꝑtes mudi triplex e. hꝫ e media alta
ad mediū 2 tertia infra mediū 2 ſic alta ꝑtes eius traditꝫ
in li. &c &c. 2 mudo 2 in libro ſub alternat eius. uel agit
&c nata ut e ꝑma apud motꝝ ꝙ alię ꝑtes mudi ꝙ inuicem
trāſmutant ſicut ele. ele 2 ſic alta ꝑtes eius traditur
ſic in. li. &c gñacōe 2 cor. 2 in libro ſub alternat eius uel agit
&c nata ut e ꝑma motꝝ ꝙ ꝑfectiue alię nobiliores ꝑtes mudi
. ſ. alia ꝙ motus e opus vitalis puta intelligere ſentire e
2 appetere ꝙm magia e alia huiuſ 2 ꝑfectio ꝙaꝫ mutatio 2 ſic alta eius ꝑs traditꝫ in li. &c ala 2 in libro ſub al
ter. eius. Simili modo dico in ꝓpoto cum moralis ſcientia
agat &c de homine ut libe biuente. uel agit &c de vie ut libere
biuente non determinando conſideratiue ad aliq̃ modum
biuendi ꝑticulē 2 ſic ꝑma ꝑs eius traditꝫ in ethica in qua
agit &c de moribꝰ hominis in ꝯi. uel agit &c de modo biuendi ali.
2 ſic alta ꝑs eius traditur in ꝓlitꝫ. uel agit &c de modo biue
di domeſtico 2 ſic alta ꝑs eius traditꝫ in yconꝯa. uel agit &c de mo biuendi ſolitaꝝ 2 ſic alta ꝑs eius traditur in monaſtꝫ. Si autē
monaſtꝫ no bicet eſſe tradita per ꝓbꝫ auctoꝝ dup eſt
. hꝫ q̃ ꝓbiſum e eius ꝙ documenta in ethica gñalia tradita
ſufficiant ꝓ regimine ꝙ ſolitaꝝ vite. q̃ tñ ſic gñalia ſup
ta non ſufficiāt ꝓ regimine vite domꝯ. uel aliter. Illa
tacta q̃ illum modꝫ biuendi putauerut

ginum quam huiꝰ. bñ eustāꝫ aut. si in mon. ba conuersui 2 solidꝫ
hitaꝫ eligat. uꝫ bitaꝫ eligens rigorem uaꝫ parū uel nichil artem
stante iudigebit. // Dis ig p̄missis ad q̄onem dicendū st̄
// Sm q̄ mos pl̄ tradi non est sufficienter diuisa in illas tres pr̄
tes ut iam bisum e. // Secundo q̄ moral phos bñ dita e sufia
dicta misticē tres p̄tes ut ex iam bisuꝫ e. // Tertiū q̄ ethi. in
li. ethi. tā. non e tradenda monastice. ar si ageret de mo
ribꝰ solid bna hoīs q̄ plurib⁹ p̄mo sit nulla dubia agit p̄ce
bita 2 moribꝰ bna hoīs q̄ agit de bitib⁹ hūanis hoīm ut auli
bꝰ q̄uaꝫ alibi iuꝫ. Sz dubia lib. ethi. agit de multis bubꝰ inag
nitis hoīm ut auli iuꝫ i istud appz q̄m agit de prudēi 2 ri
sha q̄ de fortiꝰ de magnificēi. de liber. de amicicia de beat. et
cuī relia. // Item de felic. politi 2 contemplia quaꝝ non agit
p̄cē de moribꝰ 2 bita bna homis. // Secundo q̄m nulla dubia ages
de q̄uare 2 augmento saluti 2 opone disci 2 mo cauēdi q̄ bitus
agit p̄cē de mob⁹ bna homis. aliq̄ n. bitutes reputantur
p̄ legibus 2 probꝰ stul de quibꝰ auli dubia ageret. si dubia lib
ethi. agit de hijs omibꝰ p̄ 2o. ethi. 2 mitigatio de soluta 2 con
si 2 magne 2 pusillo. que sūt omnes bitutis opa quaꝝ seq̄ ut p̄s
. // Is p̄mus inopportune dr q̄ illi dicit moralez p phos tradita
ū illaꝫ que est pl̄ tradi. que magis mouetur in bit p̄mi. quaꝫ
in libꝰ phoꝝ. li. ar. v. ethi. videat finali ponere felicitez perfectam
hui bite in illo in bluendi q̄ ptinz ad monasticā. // Is 2m. iam
dictuꝫ e q̄ ethica no e de modo bluendi solita. sed ait mag supponē
bat. //

Ipse g̃ finalibꝰ exposita aim dicat omi p̄t auilio ad exp̄
ethi. in li. ar. tradita tam. accedimꝰ ad ei⁹ titula talis
est. Liber ethicaꝝ ad nichomachū stagelita ar. // Dicat
autem ethica moralis sua ab ethos gre q̄ e mos latine 2 vros q̄ e
sua. // Dicat autem nichomachia. q. ad nichomachū ar. p̄tez
sm aliquos uel sm alios fm̃ pr̄ mō ep̄le missa. // Dicitur at
stagelita ab illa ciu̇ stagelia. bn ar. ort. erat quez phūs
rex macedo destruxit. q̄ fm̃ eiꝰ alū magna ob ar. reuerentiaꝫ
dicat repsse. // Dicat ar. ab arces q̄ e but 2 olou q̄ e totꝫ
. q. totius bitutis sue. unde dicit ciuitatuꝫ q̄ ar. arta ut sit p̄tes
phie studu 2 negocia de ambabꝰ exposita pertranseuntiū hoīm
animas instruēs actibꝰ 2 dictis. //

Ims ars 2 omne dictum. // Sequit liꝰ primitus phemiū ubi
subditur tractatuꝫ. // Dicam autez resumentes. // In pro
hemio phe reddit auditoꝝ p̄mo benuolū ppriens ei

alij sunt cudiace · illij actue actiue g̃iales · Dñ phs ꝓ hac pte
sumit arter pro q̃ sumꝑ habitꝰ per assuefactiue g̃iali z doctinaz ꝙ q̃ꝑ
habitꝰ per studiacer acquisibili · // g̃ nond ꝙ nos que e appetꝰ
nacional z libꝝ pot oppe z mopp̃e ꝙ e mdeterm̃ad illa z pot per
se determiar ad alterud z hꝰ tz pliꝫ · ꝓ mꝰ ar̃ ata ꝓpria qa
pot uel stare uel nre que sut oppe z si belit stare tunc stare est
pres ad q̃ uolutas pua mdeterminata determinatur · Relle aut
e caue determiate · // illio mꝰ ar̃ contrie ata eliati · uolutas
n · potest diligere uel odire bnu hoiem que st opꝰ acta sz ꝙ si
diligit actue ipm diligere e pter aiam quaz uolutas detmiat
z ipamet determiate · // illio mꝰ ar̃ cuiaq actus eliati · ꝙ uo
luntas potest hunc hoiem diligere uel odire z pt̃ utrq̃ omittere
z utrumq̃ actum a se suspendere · z tunc si creat aliq̃ istorum
actuum ipm̃z erit actuz e pter ad q̃ fit determ̃ · z ipm̃z determ̃ ·
Et simili mꝰ de suspensiue ubi illa suspensiꝰ fiat per actum pitiꝰ
z tunc determ̃ · Est res pticua z quedã uolitꝫ · pter uꝰ ad quam
fieret determiatio esse sola pua · Dñs g̃ in hac pte non accipit
electionem st · i · m · z · 9 · ꝙ e uoluntꝰ · pconsiliꝰ ex hijs que
sunt ad finem · sz sunt eam collectiue z vꝰ simꝫ z pꝰ eorum que
sunt ad finem · bn · i · mꝰ · dicat felicꝰ ꝙ se eligibilez ꝙ n̄ mꝰ
neruz est de electiue pmo modo supta ut sumitur ꝓz · Summꝰ
g̃ hic electꝰ g̃ialiꝰ pter quaz aiaꝝ deterꝫa uoꝰ · pz mdeterm̃ e
stratus ar non sumitꝰ hic ut dicit pm · sz ut e res pter uelen
mitas ad q̃ uel ad quam fit dta determiatio · Dn alij tales ar̃
e diuisus ab illa determiatione ut bisus est de actu imputo
aligi sz am ea ut bisum e de actu eliato · Quod ar̃ sic de
beat sumi actus pz ꝙ m g̃ro non dr̃ enelechia · que dicat actum
distum g̃ialiꝰ contra pm · sz dr̃ pius q̃ sm custiaud sz e ꝙ
opꝰ sm electionem supple supta g̃ialiter determiaꝰ uoꝰ z tuc
patet ꝙ hꝰ actus uel pius non est actꝰ hiana que e m libi pte
boie · // Dicit bisus bidendi e pter · De hac amplius in 6 · p̃ · q̃mo
li m tente que plantaz sic · Omnꝫ appetꝰ finale bonud ꝙ patet
sz sic aut̃ arter enunciantes de ipso sut bnud dites · hꝰ de q̃
· omnia appetꝰ g̃ omnes res z omnes doctina · 1 · omnis intelli
gentie libre a suestione uel studiace acquisit appetꝰ ad
finale bonud · // Et additur ad hunc tz concluser ꝙ similꝰ hꝰ
appetunt · omnes electo · 1 · omnis hiane uolitatis determ̃
z omnis actus hiana ad q̃ tunc ad alias mdeterminatos pter
fit illa determiatio quia ad istas e euidens cum ista quaz
sunt de numero omniꝫ · //

ubicunq; autem aliqs quar' phs in hac pte omes hitus intellectuales complendi sub duplici gñatione corid p'ao q' sub aliis. // Secunda quar' addit actus 2 electiones: ait non ficiant ad ppitu. // Ad p'm dico. p. q' phs opabit hic hitus intellectuales ad finem qui marie intenditur in gñatione regnum finis mouebat gñantem ad gñandu hmoi e q' sub hac duplici ratione istos hitus complere uolebant paues quar sub alis. // Ad secundu dicendu q' actus 2 electiones hic admittuntur qui appetitus uel ad appetitus istos intellectuales hitus per electionem ut hi limitantur 2 determinat 2 ad actus appetendi 2 adipiscendi determinat hitib' ui' iam acquisitis per electiones 2 determinat ad actu opmis eorum q' e finis eorid determinata. 2 ad hoc conuelent in breuib' expositis ui' hmoi appetitus quo actus hmoi appetunt' ad aliq' electionem 2 actus. // Deinde ui' patet quest e finis. Quia q' oim artificiatorum 2 artium sunt aliq' hmoi fines q' sunt prima q' consequunt hic ad hoc fam q' isti fines sunt in modu dissimiles 2 diuersi. Ad q' finis pdcor' id e quest. Ad 2 ad dicendu q' phs opabit circa duos modos finis. q' quidam fines aliquarum artium 2 artificiarum sunt pole opus. puta musice cantare uel citharizare est q' ni' sequit opus optimum. Quidam ui' fines sunt quedam opa remanentia ultra operationem 2 p' ut hedificatur 2 p' hedificatione remanet domus hedificata. Dende contingit huius finem optimum esse operationem que q' quorundam negotiorum uel quarundam artium sunt fines operabiliores opus. in hijs artib' 2 negotijs meliora 2 operabiliora sunt opa quam opus. Ulterius autem hmoi sunt 2 notanda sunt. cum dicit finis 2 ca' principiandi rei operate ad opem que efficitur. ca' p' est q' sunt artes alique requirentes in operibus suis subm in q' operetur organu quo operantur aliq' ui' fm subm h' organu. alique ui' ni' subm ni' organu. Artes autem que requirunt subm in q' operetur mediante organo sua aliquas remanentem in subm post operem ut dictum e de musica 2 illa forma 2 finis ultior ultra operationem. // Hec ui' requirens non subm in quo sit organu quo operatur e duplex q' uti 2 operatur organo sepato. sicut citara uel viola uti musica instrumentalis uel equus sicut arte 2 gubernatore uti musica uocali. 2 in hijs organis ni' induitur ni' motu qui resultat ex tensione artificiali p' ritus pulsus. s. artificio. // Hec ui' q' ni' subm ni' organu requirit hz oppositum in mia' primo agenti. s. ipsi artifici e opus e intellectus que s' ipsi potest ee cuprua ut dicitur prima de // Obstant igitur ca' artes requirentes subm hz ultra operem ad opus ut finem

ſuu. Cetere ꝫ artes que non hnt tale cbm ꝫo non hnt talem finem
optimum. tñ ii Gendi e q̃ res opata ſeu fr̃ in ſbto ꝓducta e finis
illi⁹ opatiõis ſ̃ aut fr̃ queli e finis ſue geñatiõis qua indu
atur in ſbm. illa. ii. opatas e gñs seu nduas ſ̃ fr̃ quare fr̃
illa e melior ⁊ apr̃ illa opne. Sulr̃ ale opmb⁹. Quisso q̃ ar
tium fines ſ̃t m̃ dissimiles. hic ondit terciaz onem. q̃ ſit
in ſba diuersi. dns q̃ multe ex⁹ ꝑpie artib⁹ ⁊ ptine. multa
ſunt fines earũ ſ̃ aut ⁊ ipe artes ⁊ ptine ſunt diuisse ⁊ earũ op
nes diuerſe que ſ̃t fines earum ⁊ sic ꝑ ons fines ſ̃t diuersi
b⁹ auten plut in exemplis. d. ⁊ mdutens. q̃ medicinal⁹ sue
finis e ſanitas. manufacte e finis naut⁹ ⁊ militar⁹ finis m⁹
e victoria ꝙ nomnte finis diuitie ⁊ sic de ſing⁹ artib⁹ ⁊ dr
Dq̃ ar⁹ fines ſ̃t diuersi fm ſ̃ aut. g⁹ plus gemmaz ⁊ artiz
fines ſunt differentes sue diuſſi fm ſ̃ aut. Obiatur cõtra
hr̃ q̃ dicat⁹ diuitias ee finem ꝙ nom⁹ tñ ad m⁹ poli⁹ ꝑt ⁊ opm
ordinis q̃ ſ̃t cum institutiua. Videt⁹ ad h⁹ ꝑ aliquos q̃ hic
loquitur fm vulgatam opinionem non fm ꝑpriã. nel pot dia q̃ ter
⁊ melius q̃ ꝙ nom⁹ tñ e diu⁹. vita ⁊ m⁹ brue. diuitie fm ſe non
⁊ ꝙ h⁹ loquitur ꝓmo politi⁹ filia ⁊ sola administratione. nec id
temporaliud. que res ꝑ se non ꝑ dr̃ gñ⁹ ⁊ h⁹ m⁹ una sumut
ꝙ nom⁹ ad ut. c⁹. ⁊ sacro sancta ecc. li⁹. c. c. jubema ⁊ in
xc. g⁹. d. c. q̃ mq̃ ub⁹ ⁊. 16. q. ſ. c⁹. fm mq̃ os ⁊ de i⁹
ꝙ nom⁹ iii⁹ hic loqui ꝑt⁹ ⁊ huius fines e fm ꝑticipatem diuitie
h⁹ ꝓ nullã tal ꝙ nom⁹ ad ꝓpositum res ecclia sanctas ſit reducta.
Ctaq̃ autem ſ̃t taliu. Quisso q̃ plus gemmaz ⁊ artiu fines
ſ̃t dissimiles ⁊ diuſſi h⁹ consequit ordit ꝙ ritat onem. q̃ ſit
ꝓficere mẽgles ⁊ diuſſi ꝓcedit aut sic ꝓmo supponit q̃dam
ordinem gemmaz ⁊ artium fm ordinem quem in tri artes
architectonicas. i. ꝓncipales ⁊ sub⁹ ⁊ ſ. famulatiues. dicat g⁹ q̃
quedam ſ̃t artes ⁊ numis taliud seu taliter ſe habitud se q̃ ſ̃t
ueri⁹ ſ̃t intelligibiles. puta artes uel scientia que e illi⁹ archi⁹ fm
modum ſ̃t ie factiua e famulans sub. equestr̃ tanquaz sub sua
archi⁹ uel ꝓncipali ⁊ q̃ admodum q̃cunq̃ artes fabrice instrumenta
equestrium ſunt sub equestri pu⁹ fabrica scellaria ⁊ frenaria ⁊ sm
admodum equestr⁹ ⁊ omnes opi⁹ bellic⁹ instrumentaria ſunt sub militari
ſ̃t aut sub archi⁹ i. ꝓncipali⁹ ad militarem artem ut hic ſumit⁹
ꝓpriz omnes impugnationes uel defensiones bellicose ⁊ fm a⁹ mo⁹ alie
artes famulantes ſubit sub aliis archi⁹ seu ꝓncipalib⁹ ⁊ g⁹ ordie
ꝑſtipito. Secunda ꝓbat suaz ẽm. d. q̃ illic omnib⁹ q̃cunq̃

sunt de numo talium ordinatarum fines archi^{ar} sunt meliores quarum fines
situum. // Terra hunc omnem appetam plurat requiens pia bonorum
illa sunt desiderii quorum gratia relicti desiderantur et precantur. hi
n. sunt ut fines. illa u^{o} sunt ea q^{i} sunt ad fines. et gra^{m} fini^{m}
archi^{ar} fines aliarum desiderantur et precantur. q^{i} isti sunt desi-
rabiliores huius uite pl^{a} impor point^{o} in hac. // Et arta hec
monet subiungi q^{d} possit obtineri. dic. ut d^{o} finium supra alle-
ponet exemplum in hac re. Jam plurat dicat. q^{d} no q^{d} re^{m} di
fert ipse opus e^{o} fines actuid. aut opi. Jam sit p^{r}ter opinio^{m}
quorum bis et aliis hec brevitatem flaut mi dicamus quibus
Jam onustus est. quo sunt ad primum ordinate et fines archi^{ar}
meliores sunt finibus aliarum. // hoc constando sit duo. primo
quibus consistat per se ordo archi^{ar} artium et aliarum. // Secundo
an logica sit sub archi^{ar} u^{el} aliarum. ad quas ordinatur. // Dicendum
ad primum. q^{d} iste ordo ex supra positis consistat ex tribus gradibus actuum mi-
se. // Primo e gradu faciens instrumenta ad utendum instrumento naui
nauigii e sub archi^{ar} et famulans ut illa que facit nauem. Secundo
u^{o} est archi^{ar} et principans. Secundo u^{o} gradu ex q^{o} e ad finem
que precedunt ex gradu de prima. Tertio. n. artifex instrumenti e ea finis
. // Tertia e gradu principiens ad obedientes et ex^{o} archi^{ar} nauigii
parit et altera oledit. // Hec ar gradu precedunt ex primis du
abus ex q^{o} nauigii archi^{ar} p^{r}constitut usus et finis instru^{m} ex gradu pa
rit istum instrumentum sicut de tali materia et illa forma q^{d} tot usibus
instru^{m} ut nauta parit nauem sicut de ligno ut natet super a
quam de ferrum ato frangat et aquam ut uehatur conducat
aquam in aliquibus u^{o} ars subalterna non faciat aliquod instrumentum
militare. et hinc faciat aliquis disperationem et appetitum et congressum
quo utuntur ad militare impugnando uel defendendo. // Sed ad^{m} dicit
p legem non fac instrumentum pugnandi utamini alicui sine et dicit ea facite
quietis. n. sicut faciat pisces silos et faciendo utuntur ad utendo fac-
tis. n. silos et facite similes ad e instis. // Item nulla scientia pa
rit ea qualiter uel ex q^{a} mi debeat facere silet et no non e artifex
subalterna uel famulans aliquid si no bene agat ars archi^{ar}
p ordinatur ad alias bene utentes tanq^{m} ad finem non tame
ad aliquas earum determinate. Qui utique e ab fido. Dissolvo q^{d}
primum dicitur et artium fines sunt diuisi medium hi ondit pri
mum genus q^{d} inter istos fines e finis bona et optima et inten
dit se ad quere frigidaque ordine finis i^{e} q^{d} uolumus propter ipm
et alios propter ipm et ipm non propter aliud e finis bona et optima

ſt om opabilus hūanor c aliq̃s fines q̃m tolū ꝓpter ipm 2 a
lios ꝓpter ipm 2 ipm non ꝓpter alterū ꝯ mordic opabilus c
aliquis fine bons 2 optam ⁊ jn hac rone ſt pted ꝑ ꝓ ꝑmo ꝯ
miorem 2 ꝑ legem ꝑma ſi pro qr. // 2o ꝓbat illa alistar mm
2 illa c manifeſta po to q ſt ſtat in eis final jo ꝓbat meis ſtat
ce aun diat pred. n. arguẽs ꝓuens ad inconueniens iſtom. Q̃no
c ſtat ſz ſemp reſtringam bnū ꝓpr alter 2 illud ꝓpr alterū. Q̃ ſtat
ꝓſſus mi ſſimitur 2 ſi hꝫ ſeq̃ inconuemens q̃ tale reſidiū nim
et fruſtra ua nud 2 manic q̃ c inconuemens. // 3o mſert ꝯ cui
d. ꝑ mai. c q̃ hꝫ fines et bons 2 optima. Q̃o ibi g. ad bitum m
ſert bnū cor. d. q̃ da fines q̃ g explim bonitatis ſue duo bo
faciat bi cognoa ꝓ alliat appr. ut ex eis a reſidio magr ac magr
conetur admoremetur bonoꝝ operū 2 meliomanone hui uite 2
hꝫ intendit aut q̃ at. Q̃ ad bitū manud ſz moremetur alterū
bonū ſiat q̃ dig intellectus ut ex eo apprehenſe ſtat opationes
hūanas regulare 2 poſſe uſq; ad ipm fine intentū 2 hꝫ intend
m ex ſtigatore ſi ex apprehe ſignū ſtut recte sagitas mittere uſq;
ad ſtg q̃ no faceret ni pudiſſent. // Dicit ꝯ ondi quo ut ꝑ cui
maior q̃ non pm tiz iii litera n ſtut ꝑ tia. // 2o ondi q̃ tria ſt ap
pen gia. ut hi. i. mp. c. n. aliq̃ appleꝫ ꝓpter alterū 2 non ꝓ
pe 2 iſted hz mnom utilis ut amara pao ad c appleꝫ ꝓpe 2 no
ꝓpter alterū 2 iſted hꝫ rom boi felic ut ipſe bū. Q̃ t c aliq̃ appleꝫ
ꝓpter ſe 2 ꝓpr alterū 2 hz rom boi 2 unal ſtaut but m. g aun diat
lutur in iſta maio ꝑ mg̃ſter ordine ꝺ q̃ c appleꝫ ꝓpr ſe 2 alia ꝓpr
ipm 2 ipm ne ꝓpr alter e fine bon 2 optima hꝫ c cui. ex hꝫ. n.
ꝑ c appleꝫ ꝓpr ſe hꝫ rom boni ex hꝫ at ꝑ alia ꝓpr ipm hꝫ mnonez
finis 2 ex hꝫ ꝑ ipm non ꝓpr alt hz rom ultim 2 optim. // 2o
ondi arta pluraz mior dicte mnome q̃ phe. 2o me induat
alia quatuor media ad pbandi ſtand m finibꝰ ſimp. ꝑ fines hz
mnonem 2 nām ti 2 fines ſimp ti ſimp quar ablata ni ti tolle
at ſtatum p gne ablata et natura finis. Item tollit na bom
q̃ nediat nām ꝑfectionis 2 comple ablato. n. iſto ſtatu ni pfiaet
nec complebitur ꝑ tollim conata ab appetitu ſi non conatur ad
apti ni ex reſtrictio finis q̃ ꝑmo intendit. ſi tu non ſit ſtatus
nec ꝑmo intenderet ni ꝑ ons conabitur aliq̃ facere no uentum
ad finem. // Item tollitur ꝯ ſi ab intellectu q̃ non conſiliatur
ni ſuppo aliq̃ fines ſi ſit 2 ꝑ ma conſilij 2 ultima termina
tonas negoa. ſi at ablatus et ablato ſtatu a ſimib. // Q̃ at
ſit tempus. // Quſſe g mter fines acquiratur 2 artus. ad fin
optima q̃ ſit bonū hūanum. hꝫ ondi ſcdm. Q̃ nem q̃ ille fine

petant bonuz tanq̃ finez. // Secundo ut̃ homo hut ee z bule gr̃e fine
// Tertio ut̃ omes opnes hui⁹ hunt bnuz finez. Quarto utrum
anulis sñcia z tota hũana bita hunt eiꝰ finem.

Et ꝺ homo arg⁹ qꝺ no oia appetunt bn̄. pꝰ qꝺ contrariuz non
appetit suuz contrariuz. sz malꝺ contrariat bono q⁹ ma
luz non appetit bonuz nꝰ per gnẽs oia cum mgalꝺ sit
ẽ numero oim. // Secundo qm̄ appetitꝰ qꝺ tendit m ĝia. zlla
igit̃ ĝia uel ambe sũt mala uel ambe sũt bona uel alterꝰ bn̄
z alt̃ malu. z tom pont ambe ee bona qꝺ bn̄ non contrariat
bono ut dicit. i. m. 2o. alto u⁹ aliqꝺ duoruz acto sequit
ꝑ aliquis appetitꝰ tendit m malu. // Tertio qꝺ nulla res se
ipam appetit. q⁹ bn̄ non appetit se ipm bn̄ cum ti sit ẽ nũo
oim. // Quarto qꝺ ꝑtm ꝺ triplex ex ignorancia ex infirm̃
z ex mdustã. sz appt̃ ꝑtm ex mdustã no pot ee alic⁹ bom. pre
tal appetitꝰ non mtendit m bn̄. // Cum aliq⁹ dicit̃ ꝑuat se
om̃ bonꝰ puta zlliq⁹ ꝛspintes se ipos m terminũ tales aut
non bñ dicunt̃ appetere bonuꝺ. // Certo qm̄ ome appetens bn̄
cognitens qm̄ ome appet̃ cognit̃. Sz multa sũt q non cognos
sunt bn̄ quar⁹ nꝰ appetit. // Ino pn̄o qꝺ bn̄ ee ꝑfia z bonuz e m sua
ꝑfemone saluari. Sz ome qꝺ e uel appt̃ ꝑfia si imperfectuz e
uel m sua ꝑfem̃e saluari. si perfectuz e quare ome qꝺ e ad bn̄
appetit. // Dicendu sũt ꝓpꝰ qꝺ ꝓmo qꝺ omne ñale appetit
tendit m bonuꝺ augmtatiuꝺ e qm oia tãta ñali appt̃ nulla fiez
tendunt ꝓpꝰ qꝺ facta sũt. Sz oia tãta ꝓpꝰ bn̄ finez p mortem aliter
facta sũt q⁹ oia ñali appt̃ m bn̄ tendut. // Secundo qꝺ omne ens
uel ale appt̃ tendit m bn̄ to ve e qm duo sũt mot⁹ eiꝰ t̃r⁹ om
bnꝺ dicit̃ fuga z e r⁹ malꝺ alter conuiuꝺ uel assidi⁹ z e r⁹
bꝺ quar⁹ semꝑ conuiuꝺ z assidi⁹ tendut m bn̄. // Tertio qꝺ
mtellect⁹ uel ratꝰ appet⁹ tendit m bn̄ auꝺ ve e qm semper tenꝺ
malꝺ amabile. si ome bn̄ amabile e uel bonuꝺ honestuz uel
bn̄ delectabile. uel bonuꝺ utile ut. i. dicit m. 2o. z m. 5. // Quarto
qꝺ omnis hitus appetitꝰ tendit m bn̄ auꝺ ve est qm omnis hitus
mclinat hituatuz. ad opa similia zlle ex quib⁹ ĝniatus e. // Sz
omnis hitus ĝniatus e ex opib⁹ diuersis. ad bn̄ delectabile ho
nestum. uel utile q⁹ ecc ipe hitus ad sli a bona mclinat.
Tnto qꝺ omne appet⁹ sup̃ñalis tendit m bn̄ auꝺ ve e qm bꝺ
quta sũt m bn̄ homis quar⁹ zlliꝺ tendunt. // Hec dicta
ẽ appt̃ hz sup̃ m 2o. nobili sup̃ ꝓpe p⁹. // Ꝺ bn̄. ad arguꝺ m
oppm ggm. ad pm qꝺ m malo consistit ratio sũt duo. s. malꝺ z natꝰ

illi sta. malicia ut contrariat bono non in bono sibi subiecto.
illa g malicia non appetit bm sibi ḡnitz fz bonū q e gio finitz
. // ld 2m. 99m q duo appta contraria tendut in duo ḡnia q a bo
sunt bona ut appta frigidi z humidi z appta calidi z sta ista cō
trania no st contria in raone bom uel malie ymo sunt
mbr ḡ simlima. in raone boni e ee ḡens ut dicitz e sup. ut ps
autem borz contrariorū e roueniens. ut dicitz e suo appetitu
quare z ambo st bona z mbr gut silia. // ld 2m 99m q appetitus
non sumitur hic pa pro desidio rer non hite ymo e in am pro q ete
z amo rei hite z dicitz g bonū appet bonū appta pulitem
sui z q tendo se sibi. // ld q ps dicendū q petim ev in diffa de
tu electiue z deliberate committ op malū q pst ee malū
q z appta non tendit p mo meiq ma. fz mei finis aq o in no
tendit ad ordinat. fz puideat ee malū. q g in fin petit ap
plendit uel extimat ad delectabile uel ptinēs ad utile pro
ad hoc statt q appta tal tendit in bonū. // ld q nūq 99m quod
ho male vgma subdit z marie magna potq ymaginare
mditat z extimat q sumū bonū sit fugere a marie z nō plo
consiliare uel deliberare pq istam vgna pe ipm mitimee
quare eam iste nō fugiat. fz o im bono quat a sentasia bōz
// ld 2o vt 99m q ome appetens appet aliq tz uel a se uel a ti
superiorū alia propter ma ata appetunt aliq tz non ase fz a ti
superiorū illa q ipse sbm uel intellitz hnt appetunt bonum
ase uel ut ad aliq tz. //.

e sed arg q homo non ribeat ee propter finez q illē
finis esse uel ad m tisseat in herens hom uel alicui
ex tisseat assistens tm hom non potest actu. p. q
illud esse aliqua disponat ad actū hom que non est finis for sub
stantialis. fz pono eo stabilis forma est finis oim disponit q
st mstā ut hoc pot ex primo phi. 2 tex pot dari 2m q illud esse
de ut supponat. tunc queio ut homo sit propter dm ut propter
finem z dicetur q non q hoc e uel q hoc est bonū dei uel q ho
homo non q bonū dei q illi n hom potest nouit. adducit
. 2 tex q bonū homis. q hoc reduat ad bonū in herens hom
et quo placitum est q non e finis homis. // in opm arg q ee
q est ad ti per se agentis e propter finem p ex 2o phi. ubi dicitur
q ome per se agens agit propter finem. fz homo e per se a ti agente
cum sit factus z non a casu quare est propter finez. // ld hoc 99m sicut

quatuor ꝺ̃ꝺ̃o q̃ n̄ ꝺ̃ꝺ̃ mḃeret homē fimꝰ homo. // Tertiꝰ q̃
ꝑe homo e fimꝰ omis bonꝰ mḃerentis ꝑsbi. // tertiꝰ q̃ optimꝰ
homo e fimꝰ homo. // Quarto q̃ ds e fimꝰ cuiꝰ ꝯtingat optimꝰ
tum homo. // ꝺ̃ ꝓbatꝰ q̃ n̄ inmꝰ bonꝰ e fimꝰ maiorꝰ bonꝰ
si q̃ alicui bonꝰ mḃerens homi est inmꝰ bonꝰ quia nā homo
quiescit res ātas tenet. 2m̄ quia bonꝰ & nobilis q̃ mi mecꝰ post nas
cit̄ q̃ nullꝰ bonꝰ mḃerens homi e fimꝰ homo. // 2m̄ ꝓbatꝰ q̃ fimꝰ
uicuiq; amatꝰ solo amore cōcipitꝰ e ad amatū amis amatꝰ au
tē cōcipitur quia ꝺ̃ sic ꝑ amatū est ei & nāe cōcipitꝰ est
fimꝰ homi cōcipi. // Et ome bonū mḃerens homi e amatꝰ
solo amore cōcipitꝰ ꝑ ea. g. etbi. & eo q̃ non est res nata
re adamate cōcipi stat aut homi quia homo e fimꝰ omis
bonꝰ mḃerentis ꝑsbi. // 3m̄ ꝓbatꝰ q̃ fimꝰ alicui imꝑfecti est
ipm̄ ꝑfectꝰ. omne nāq; imꝑfectum appetit ꝑfia & ꝑfm esse
stat finem suū. Et homo in suis solis nālibꝰ ꝛuptus e imꝑ
fectus q̃m aptus natꝰ est ad ꝛ [illegible] felicem q̃ tm non est
in suis nālibꝰ ꝛuptꝰ. homo u felix & optima est illius ꝑfectus
ad q̃ homo nālr inclinatꝰ. q̃ sic felix & optimꝰ e fimꝰ homis ac
cepti in solis nālibꝰ. // Ista e regla gnalis q̃ ome ce habi ꝓ
fine bonū ce & tale ce habet q̃ fine bonus tale ce & esse bnece
bonum bnece & bta buana boniam bitatꝰ buanaꝝ. // Unde si quat
ꝓpter q̃ finaliter homo e sic non dicꝰ ꝓpter illaꝝ actiles homi
tm sed ꝓpter tm̄. totus. n. ꝑficitur fimꝰ e ꝓtuꝰ. // 2m̄ ꝓbatur
q̃m illud e fimꝰ cuiꝰ optimꝰ homo ꝑ alia attingit & adꝑ
tum est optimꝰ & felix. sic. n. e ce finem cuiusq; si de
e buna. homo. n. adeptꝰ & adeptꝰ est bto felix & optimꝰ huius oi
que recte telle ꝑ. & sic e ce beatus ut dic aug̃. & tim. c. q.
quare ꝛo est fimꝰ cuiusq; homo. // Ds obiecta g̃o ꝺ̃ 2m̄ ꝓ
fimꝰ cuiusq; homo & bonū cuiusq; puta ꝛo aīm u diat
ꝑ bs e uel ꝑ reduat in bm̄ ds. uel ꝑ in bonū homis. dico q̃
reducit in bonū homis. Et ideꝰ esse e q̃ ds e ordinatꝰ ad
finem cuiusq; ꝓpter indigentiam. fimꝰ ds u ꝓpter indigen
tiā ordinatꝰ ad finem uerbi gr̄ pistis e ꝓpter hoiem & homo ꝓ
ꝑ aīm pistis non indiget hoie si homo piste. ꝛo tm non indi
get homine si homo ꝛo. // Quinq̃ ꝓsteꝝ dicat q̃ ad inḃerens
esse fimꝰ homis dico q̃ non seq̃. si bn q̃ inḃerens homi in
cludatur in fine inquiro homis illi q̃ fimꝰ e tm̄ ꝑfectus con
stans ex inḃerente bono & non inḃerente & ut totus ꝑfectus
fimꝰ e utiq; putꝰ ꝑ esse ꝓpter & aīm bs alia ꝑs puta stule hm
e fimꝰ alterius puta aīm hom. //.

Ad tertiū arḡ q̄ non oīs op̄o hūāne sit ꝑ3 bonū finē. Sed
q̄ motꝰ contrariū non tenuit mbrū finē puta motꝰ grue
z leuis. Sz aliq̄ op̄ones hūane sūt contrarie pu3 diligere z odire ju
stum z injustū. g̊ non sūt ad bonū finē. ¶ Ad quartū q̄ bonū appetū
z bm̄ eē nō sūt bona finis. Sz aliq̄ op̄ones sūt ꝑ3 istud. aliq̄ ꝑ3
illud non g̊ ꝑ3 bonū finē. ¶ 3o q̄ finis z id q̄ ē ad finem non hnt
eundē finem. aut finis non hnt finem. Sz op̄ones aliq̄ sūt fines
ut dictū ē supꝛ z dicit̄ q̄ felicitas ē op̄. li. 1. z v°. aliq̄ ꝑ3 sūt ad finē
g̊ non ad eundē. ¶ 4o q̄ op̄ones non relate z relate sūt non sunt
ꝑter eundē finem. q̄ relate sūt ad finē illum ad q̄ relate sunt. alie
ꝑ3 nō ꝑ ꝑter nam sūt ad ꝑz ꝛr̄. g̊ non oīs sunt ꝑter eundē finē
¶ Sz mot̄ ē phō. 8. cōm opibus. ab hoc ꝛc bonū finē. ¶ Ad
solutōē q̄onis huius p̄mittenda sunt. 3. ¶ Primo q̄ dicat̄ op̄ hūa
¶ 2o q̄ finis. ¶ 3o quo bno. ¶ Ad p̄mū sciendū q̄ op̄o hūana dicat̄
op̄o q̄ ē ex nr̄a libera hois uolūtate. quamus ꝑ hāc
significat hoīs ad ēstis non ē hūana op̄. q̄ non ē ex nr̄a hois uolū
tate. ut ꝑ de nobis ꝛr̄. cum ēstis ē op̄ hūana ꝑ q̄ntū g ex nr̄a
hois uolūtate. ¶ Ad 2um sciendū q̄ finis mḡ iste ꝛr̄. s. ꝛc ni ad appetū
ordinis p̄fectū. sup̄ponit z intellc. z appetū p̄mi mobilis ultimū
ita q̄ ni eo sit sanctus appetꝰ z ꝛc ꝑ se appetibile z non ꝑter aliud
z ꝛc tāq̄ appetibile. Sz illa ordinē ad aliq̄ appetibile utile ꝛr̄
tenet. puta ordinē utilitatis z ꝛc frustra z mainter. finis mḡ mḡ
sūt omnes existunt ē finis cyne. finis mḡ appet ē finis appetibilis
ter ommia habent rōnem finis. 2o phī. ¶ Ad 3um sciendū q̄ bnm finis potest
dici q̄tuor ꝑmo modo finis ffectus nat̄ z bm̄ modū omnia q̄ ita hnt bm̄
finem in motibus sūt. s. locatum ad locatū. ¶ Alio modo finis ꝑ3 actū
nature. z bm̄ modū granum z leuia hnt bonū finem. q̄ stant se bi
loco debitū ad grauia sic loco debitū ad leuia. ¶ Alio modo finis ffectus
appetibilis z bm̄ modū omnes actus hnt bonū finē. s. peccatus in quibus
omnes actus felicitatē existere oppinant. ¶ Alio modo finis ꝑfectionem oppositis
z bm̄ ꝛr̄ actus actus z uitia hnt bonū finē. q̄ isti hnt ꝑ fidē q̄ optime
oppinant. Alii simul bm̄ rōnem discrepent. q̄ isti oppinant peccatū
Alii non honorem. ¶ Dicendū p̄missis ad q̄onem dicendū sunt q̄tuor
primo q̄ non oīs hūa op̄o hnt bonū finē fin ffectum nature
¶ 2o q̄ nullus fin ꝑfectionem nature. ¶ 3o q̄ nullus fin ffectum oppositum. ¶ 4o
q̄ hnt bonum finem fin ꝑfectionē ost. ¶ Primum ꝑbatur. q̄m op̄o
corrumpens bonum q̄ fin̄ natū ē finis hominis z op̄ mouens
z saluans non hnt eundē finem fin ffectum nature. corrumpens
enim non est ad istum finem ordinabile. sicut dicat 2o ethi. op̄ones
autem q̄ corrumpunt bonū hominis facientem hominem malum

aliq̃ moueant z saluant finentes ipm bonuz g̃ ist z j̃ non hnt
eundem finem sm sfem. // 2m plat̃ qm q̃libz hnt bnu finez sz
ppr̃ionem nature. si bnuz zillor hst pro se opt̃ sm naturam
z q̃libet aliorum hꝫ debit pro se optare sm nãm. ut pz de gu
z leu. sz soli homines boni optant ppter finem sm nãz opaꝫ
ꝫ dicat j. m. z. g̃ opones malorum hominum non hnt eudz
finem sm ppriam nature cum operib̃ bonor hom̃. // 3m plat̃
q̃ non oẽs hoies eadem spes opt̃ ꝫ fine ultimo z optimo ut
patet. i. m. p. g̃ non oẽs opones eundz finem sm hũane que
reputant tales oppiones hnt eundem finem sm sfem oppis.
// 4m plat̃ qm opones singlorum hoi hnt̃ p finib̃ zilla singula
bona q̃ singli hoies oppiantur ee opt̃ perfectione z q̃ st̃ pma
m earum intentae z appet̃ z sic de aliis cõsideranib̃. sz at
est hic finem ppr̃ie oppi. quar oẽs opones hũane hnt fi
nem ppr̃ium oppi. // ꝫ obiecta proponit dicendz ad pmum q̃
motus contingit ponꝫ hic finem bnu ppriae nãe sicut gue z
leue. uel ppriae oppiois sicut dare z carere. // ꝫ 2m dicendz
q̃ bonu est ens z bonu appens sz bna finis ppr̃ie oppis. hꝫ no
sm naturam. // ꝫ 3m dicendz q̃ nulla e oppiae homis que non
sit ppter finem licet aliq̃a sit que non hꝫ finem misia gen
opones al opantur tm ev̄ gena opantur omis opis hꝫ finem ut
onstim est in prima q̃one. // ꝫ 4m dicendz q̃ omis opo hũa
ad finem e relata uel actualit uel actu considerantur finis z ille
ordinat ad ꝫ uel habitu aut aliq̃s opatur sm habitum q̃ e ad finez
opones j. st hmoi tẽ or ad finez hꝫ non actualiter ꝫ nunc uel
virtualiter cum aliq̃s impugnap negotiꝫ actu intendit finem
licet postea non sit attenta in virtute cuius pcedentes omia se
quentia sunt ad finem pmo intentu relata. // ꝫ hec relatio
fit duplr̃. qm refertur ad finem ut disponens ipm aliq̃ tamen
ut integrans ipm ut habet. j. diffusa. // .

Circa q̃ sciendum q̃ felicitas finis a nullis scitur non sit finis hũane uite
primo q̃ gialis cum sua finis non e alicuius
rei. sz finis hũane vite e gialis cum sua finis. hic
n. e bonum hũanum z felicitas hominis ad quam omes studentes bm
uersaliter z finaliter ordinantur quare finis hũane vite non e
scitus hic scitus. // 2o q̃ cum homo mquantum e homo e finis
hũane vite. q̃ e felicitas ut dicat̃ j. in primo. sz nullius scitus
opis seu scitalis finis e opis hominis mquantum homo g̃ nullius sci
entie scitalis finis dicatur finis hũane vite. // ꝫ 3m plat̃

per plm ꝛbidem ꝛbi pbit ee aliq̃ op̃ hoīs mq̃ hō pbr̃ ꝙ aūd
libet artifie ẽ aliqua op̃ tal mquantū talis artifex pū ſtatim
fia mq̃ ſtatuſſet cōrnā mq̃ tornā ⁊ ſ ꝙ pteſt dra q̃ poliāa
ẽ aliq̃ op̃ mq̃ polituꝫ quā hoīs ẽ aliq̃ op̃ q̃ non ẽ ſtatuſſa
nr̃ cornā nr̃ poliāa mq̃ tales ſt. // 2o. qꝛ ſi fines hūāe bite ẽ ſpu
lio alicuꝫ ſne ꝛ illa ẽ nobili ma ſꝛ aut uel poliāa ſtencia no ẽ
nobiliſſima. ut dat. ꝛ. m. ⁊. ꝙ mouemens eſt politicꝰ
uel pruētiaꝰ ee nobili hūi ñ hō ſt ens nobili ꝙ tñ
non eſt. ut ꝛbidem habet quā ꝛ ⁊. // 3o. qꝛ fines pruētiae
non ẽ ſpul hūi ſne ꝙ tñ ſequit diuerſi habitꝰ ⁊ bitꝰ. ut. ꝛ.
m pū. ⁊ dr̃. ſi fines hūāe bite ẽ ſpulis fines pruētiae ꝛ
non ẽ ſpulis hūi ſne. // 4o. ſup̃ pr̃ qꝛ ut dr̃ ẽ ſup̃ hūi
uere ẽ fines hūāe bite pruētiaa ꝙ eſt cōplm̃ ⁊ actꝰ ⁊ ꝙ
totū hñe habere hō ut. ꝛ. m ⁊. // Tno ppō tñ ſint q̃ua
tuor ꝙ phi. // 5o. q̃ñ dr̃ ſtenꝫ ſt duo ꝛ dmo ꝙ hūāe bite fi ẽ
ſpulis alicuꝫ ſne. // 6o. qꝛ pua ſne. p̃m plus ꝛ pmo qꝛ ſi ẽ alīq̃
ſtencia mediata ceteꝝ reſpiciens finem hūāe bite ⁊ illi ẽ
ſpulis. ſꝫ inter ſtencias ẽ aliq̃ ceteꝝ mediatas reſpiciens fi
nem illum ꝙ pꝛ duplicē. ꝛdmo qꝛ diuerſe ſne diſtant
ſpe ⁊ pegno ergo fines ut dictū ẽ ſup̃. ſꝫ illa q̃ ſpe diſtant
non ponꝫ equaliter diſtare ab ultimo fine. // Tuar̃ aliqua
actuum inter ceteꝝ mō diſtat ab eo. // 7o. qꝛ actꝰ inter actꝰ ⁊
ſuas ſunt aliq̃ ordines archi ꝛ ſubarchi oꝛ ꝙ omes illi ordīs
reducant ad unū ſupēmū archi tꝝ. alio non eſſi ordinata
omnīs ſtatꝰ ⁊ actuū huiꝰ. ꝛ. ut ſup omes archi tꝝ mediā
tas reſpiunt finem hōnis. // Tuar̃ aliuꝫ ſnce erit ſpe
ſpulis fines hūāe bite. // 8o. ꝓnap̃ qꝛ ſi ẽ aliq̃ ſna directiua op
time op̃ns hūāe illi ſne ẽ ſpulis fines hūāe bite. ꝙ illa
op̃ uel ẽ pe fines uel in clusū in ſe ut ſtatꝫ. ꝛ. ⁊ ut obſtatꝫ ẽ
ſup̃. ſꝫ aliq̃ ſna ẽ hūs ꝙ ſi as dirigentiꝫ nobiliores op̃ns
hōnis ſunt ſpules ſne. multo fortiꝰ addirigentiꝫ nobili ma. //
Tuar̃ fines hūāe bite ẽ ſpulis alicuꝫ ſne. // 9m plus ꝛ
qꝛ ſtencia aūd ſpulis fines ẽ hōnes fi ⁊ ee ſup̃ hōnē ꝛ hō
hūānū pꝛo ſpuli fie ꝙ appꝛ q̃ ubiq̃ ee bonū ẽ ſuppmuꝫ hō
hōnis ⁊ hūāe bite. ut ꝛ ſep ⁊ obſtatꝫ ẽ ſup̃. ſꝫ hūi ſne eſt
hōnis fi ⁊ ee ſup̃ hōnes. ut. ꝛ. li. 2o. ubi dr̃at ꝙ non ut ſi
mus ꝙ ẽ ūtus ſtrutiua. ſꝫ ut hōnis eſſaam. ſ. n. ſtrutiuꝫ
⁊ bitꝰ inoꝝ per quas hō ſit ſup̃ bituoſꝰ ut dr̃at. in fi
li. ⁊. in fie. ꝙ ſtencia ꝛ pro ſpuli fine finer hūāe bite ⁊ h
eſt ꝛa quare ſtencia ꝛ ꝙ ſpuli fie finem hūāe ut archi tꝝ

ꝓua ꝙ̄ ꝓmꝫ phꝰ · j · in ꝓmo eadem e opꝰ hoīs ut homo e ꝛ studiosꝰ hoīs
bꝫ e bꝫ uosꝰ · Opꝰ autem bꝫuosꝰ hoīs e opꝰ ꝙ̄uenta fīm polit ꝛ
bꝫ e fīalis fīis eiꝰ inter sias ꝛ bꝫ e bonuꝫ hūanuꝫ uel meliusa
meo · Q̄ ꝫ ꝛ ꝫ dicendꝫ ꝙ attꝰ sham nobilissiaꝫ sibi aut attribuit
phꝰ · j · in ꝑ · pꝛo illa q̄ habet nobilissimuꝫ ꝙ̄ ipa non intendit
bonuꝫ hūanuꝫ ut e bonuꝫ hūanuꝫ · ꝑ eiꝰ opꝰ e ꝑ bm hūam
ut · j · li · vi · m fine · illa tamen scientia ꝙ̄ modꝰ nobilissima
non intendit opꝰ nem suam ut partem bm hūam ꝑ ut ui ꝛ
illa tamen politi intendit opꝰ nem suam ꝑ alias sibi aut partem
bm hūam · Vlo ꝛ ea ꝓdictꝰ e ꝙ̄ituꝫ ad locꝫ ꝑ ꝛ tpa Q̄ Sio · e
dicendꝫ ꝙ bonuꝫ hūanuꝫ sibi modꝰ intendunt oīes istibitus · s ·
ethi · mo · vto · politꝫ prudeñ · Qꝫ differenter ꝙ ethica intendit
ipm per consuetudiñ · ut e bonuꝫ hūanuꝫ uel bm̄ esse uel
sotietatis domestice uel ciuitatis alis · Econo ut e bonuꝫ bm̄
ꝑsone · Vrono ut e bonu sotietatis domestice · Politica u
ut est maxi ꝫ ꝛ diuinissimuꝫ bonuꝫ tota · s · gentis uel ciuꝰ · pri
ma ena tm non politica ad consilez · si per preceptuꝫ per medi ꝛ operꝛ
intendit istud bonuꝫ ꝙ libet ꝓdictoꝝ modoꝝ · Q̄ Sin ꝙ ꝛ
inter omnes constat sibi aliq̄ exꝑiaonem · d · plus uolu
isse distinguere inter ethi · ꝛ poli · distinguendo de bono bm̄
ꝛ de bono ciuꝰ uel gentis tota · cum ethica tractet appo
de principijs ꝛ gñalibꝰ de mediis ꝛ circustantijs ꝛ de breui
ressus hom̄ ad bñ uiuenda ꝛ de felicꝫ breuiter de ombꝰ gñ bꝰ
pertinentibꝰ ad q̄libꝫ modꝫ biuendi ·

uatim autem sufficienter Q̄ Postq̄ onssus e huiꝰ scie
simꝫ ꝛ fructꝰ · l · dicit consequenter ondit ꝙ̄ tendit ꝓcedendo no ·
ꝙ̄ ꝫ ꝛ ce figuraliꝫ ꝛ grossiꝫ ꝙ ondit ꝙ̄ tendit sub duabꝰ ombꝰ
p̄dicta q̄ huiꝰ scientie dctor sufficiat figaliter ꝛ grosse loqꝫ ꝛ ste
xte in · L · ibi Q̄ Eadem modꝰ utiq̄ · ꝛ diuplo contingit ibi ꝛ
sic tendentem ꝛ ea per Q̄ Dicta ꝫ ꝛ ꝫ dicit ꝙ ꝛ ꝫ dicit ꝙ ꝛ
sufficiat loqꝫ ꝛ ondere fīm modꝫ conuenientem in Q̄ Si me auul scie con
uenit modꝰ tradendi figuralis ꝛ grossiꝫ · q̄ dctor ombꝰ scientie su
ficiat figaliter · i · grosse loquendo ꝛ ondere Q̄ Duas rationes ma
ior cum sua ꝓbatione ponitur in ꝓ · minor cum sua declone ibi
ibi · Bona autem ꝛ iusta conclusio aut eiꝰ exꝑiaꝫ ibi ama
bile igit de talibꝰ Q̄ Dicat q̄ ꝓmo ꝙ in hac sua ꝛ in oīa sua
dicta intendit sufficienter si fīm modum conuenientem subiecte
me manifestetur · Q̄ Quod ꝓbatur ꝙ nemo de tuto ad impoſe · si
cuiꝰ sufficiat ꝙ e poſe ei · Qꝫ inutile tum recte studio non e simi ·

·g· mor̃ lis discipl̃o bitatem b̃ modꝰ tñtat̃ debi grat̃anter rea
pere · bna rac̃ois mysr̃ e stupia declata r̃ maior̃ e hic pꝰ tñ que
confirmatꝰ ex·q· ꝓ ꝓm̃ petim bꝰ si discipl̃o magr̃i persua
dentem acceptet persuasice contenta r si discipla rectꝰ tñ
a magro & mr̃onꝫ expectaret ne quaq̃ persuasione
contenta ·//·

nusq̃usq; autem ·// ꝓ̃ostq̃ ostꝰ e bna sñe statꝰ
r ꝓcedendi modꝰ hic consequenter endit q̃uis e ista sñe
auditor ꝓnoꝫ recta q̃ꝑbꝰ facit tñ ·// ꝑmo ꝓmittꝰ
ꝓmbolum · 2º ex hꝫ manifestat ꝓpoñ · 3º subiugit phẽ
mij epilogum · 2º ibi ·// ꝓ̃ 2º ꝓbat ꝓpoñ 3º quidem & auditꝰ ·//
Dicat g· ꝑmo q· ꝑmꝫ q· bmusq; bne iudicat qui cognoscit
r hoc̃ est bona iudex · hunc autem sñam ter replicat ·// ad
euidẽ autem hñc quer̃it duo · ꝑmo q· istam sñam
ter replicat ·// 2º q· bidet nugacꝫ in hijs dicẽ · ille · n · q·
bne iudicat bne iudꝫ cognoscit · Et qui bne cognoscit cog
scendo iudicat · hoc̃ n bidet cognoscere r iudicare q̃ꝫ q· ad
dicit · // ille ꝑmit ꝫ̃ q· 2º notꝫ & quo r & qua fiat hic
sententia assumendꝫ fuit triplicat · ꝑmo diffinit quo sit
m̃ prima ꝓncla ꝫ̃ q· ea q bne cognoscit bne iudicant̃ tur ·
// Secundo statuit confuse r distributiue r sigillatim ꝫ̃ q· m
bno quaq; genere bne iudicat bne m bno quaq; erudito
·i· singuli eruditi bne iudicant m singulis grãbꝰ m̃ba
sint eruditi singla singulis assignando · // 3º subiungit confuse di
stributiue r comitter dicendo q· bna m omnibꝰ erudita iudicat oĩ
Duo ii· sine ulla me separant ad ꝑmam fin̄ eius ad quam ꝓ tñ ad
bene iudicandꝫ e bona ꝓgnatio · quare ipa potꝫ recta bnã genaul
recta plures uel recta ꝫ̃ sequit̃ per quas bene iudicand· // ille 2m
dicendum q· ꝓgnatio & qua laquit̃ hic phie e fm̃ eius
finem quem gñe · quemadmodꝫ ii· ut sumunt̃ · j· li·vj· e quedam
expm̃ talie notiã non per naturã sp tñ · uel & etiam · si per
ꝑiam experientiã acquisita que nullo modo transfundi pt
m alto · sicut quibꝫ notiã & alicui regule per ꝑiam expiam
nꝰ modo potest similem notiã adquirere m alto · Recte autem
gñe ut ibi sumitur e sñiãtia de iusto r politico q· e iustum
quoddam iustum legale · ibi statuit se hꝫ iustum r politicum ad iustum
legalem · sic ista notã gñe se hꝫ ad prudentiam medicinalem r
legem positiuam · hꝫ autem passim sumitur gñe generaliq· q

notiaa exprimentali dmaiq; ꝑtm sniatia & quaiq; complem
si bi ꝓpria ad eius mām ꝓmente · h' aut notiia non e iudi
si ꝑnām iudiaj · z ꝺs nulla nugiaio mitletia · n · uo informat
tali notiia non poꝫ iudiare & int uel falsit ꝓbi ꝓpria in
forta tri mbnia quaꝫ mo optie iudiabit mz. // Deīn ꝺs tio
posite. ex isto ꝑambulo manifestat ꝓpitus sub tenia conclu
quazum ꝑma e q̄ iuuenis mutilites audiet · 2a ꝓbi · simplis
autem q̄ spectator ꝑme mutilites adisset · // 3a ꝓbi sm rem
q̄ spectatores oms utilites stet ystam sniam · // ꝑma ꝓbatur · q̄
bnusquis mutilites audiet sic exprimeli noti · nā · ad mte
audita · hc patet ex ꝑambulo si iuuenis non habz exprimenta
lem notiiam actuū buānoꝝ q̄ hc e notiia ad mtlligē
z iudiandū raiones hui sic q̄ & ibis tanquam de ānum
time z ex ibis tanquam ex medijs fiunt ista · mino ꝓbat
in litera conclusie ꝑmissa · amplius autez ꝓbatur 2o q̄ te
quam ꝓbo fi · ꝺ · // ꝑmo eam ꝓbat ex q̄ quaꝺ conpatie & ꝺ
clarat ꝓbi ꝺicet autem · // Dicat q̄ ꝑmus spectator exime m
anter audiet z mutilites hanc stiam actu eam q̄ adistat
me aquem, ꝺs ꝓbus tangit q̄ finis huius sic non e pola exprimo fi ata
z opo · hinc sic fortis raio · // Unusquis mutilites audit z adistat
stiam ama finem non exq̄ · Et ꝑmus spectator huius sic finem no
exequitur qui e bona opo ipe tri spectator ꝑmus non exequitur bati
oponem · Dem̄ autem ꝺicat ꝺicta · // Hic tali conpatie & ꝺclarat
· ꝺ · q̄ n' ꝺicet quantus ad audiq̄ mutilites iuuenis sm etatem
quib; & fectus; capien & homo sm morem iuuenil q̄ hz & fectum
hoc iuuite · q̄ m tali non e & fectus · a tepo ex q̄ uenire sm ꝑnes z exe
qui singla & ritabilia · talib; · n · & ritabilia pequtur fit mutil
exprimo q̄ ad iuta monitio q̄ rectam hnies raionem ·
ꝑnes exduuntur ab ea z per quis raio recta fit eis mutilis quia
ab eis mutilis minit & fecta · // Dem̄ sm raionem · // ꝑoit
terciam conclem ꝺicens q̄ hominis sm raionem biuentis
z sm eam operantis mutuus erit utilis & mo stus · // Ista conclo
non ꝓbatur hic q̄ potest hri ex precedentib; q̄ assimilatis causis m
utilitatis assit z mutilitas z ponit utilitas · Et m tali assit
causa utilis ut merapien q̄ em biuere z mali consuetu
m introducte que e ꝑmus spectat · q̄ isti sm raionem biuenti
multa fiet utilis q̄ audiendo huius sic · // Consequitur ꝺs z q̄ ꝺs
& audit · epilogat ꝺicta ꝑbia oro · retrogrado · ꝺ · q̄ & audi
to · q̄ & beat ee ꝑnens equaliter & monstrando · 1 · q̄s e precedi

modi z quis uel q̃ finem intendim̃ z ppr finem q̃ ap̃ ms pbe dicta sit
tenta z c̃.

Q audemaz ꝙ dicend̃ q̃nia sunt duo. // ꝓmo ut mo
scientia sit m̃ primo gradu certi. // Secundo ut sit au
diend̃ talis. // De primo arguit̃ q̃ sit m̃ primo gradu
certitudinis. // ꝓmo q̃ scientia sit res certissima e certi. fi bc̃ e
re certissima q̃ bn̄ute. ut. f. li. 2o. dicat phs q̃ omn
arte z omn scien. gen̄ipi e certissima. // 2o. q̃m z illa scientia e certi
ma materia e nobis naturaliter nota uel tota uel quantum
ad pnap̃. // Sz matia bna scien̄ q̃ e op̃ iusta z opi bona e
nobis naturaliter nota gen̄ipi e certissima. // Assumptum phtur
dicat. ii. phs m bc̃ passu q̃ z iustus z bonus intendit ber scien
pnā ii. q̃ est pnapia oim iustorum sunt nob naturalit
nota. dicatur n. ynpna. Et ideo q̃ ius seu iustum naturale
est. nā omn animalia dicunt quar tale iustum e nobis
naturaliter cognitum. // De bono bc̃ z phtur. q̃m oia na
turaliter bonum appetunt. unaquq̃ autem appetitus tend t
m bonum sm ꝓpr̃ appetibile cognitum. Sz appetitus intellectiua
non tendit m bonum ni per intellectum cognitum. Sz gen̄ appetit
tendit nāliter m te. pragno sunt nāliter inopportunum e cogni
phi. // Sed quoniam gen̄ diuersitas q̃ bc̃ scientia e multum gradu
certitudinis q̃ relatus ad primo q̃m sit tā generis rerum diferen
penes sua pnapia. Sunt. n. res quarum pnā pesse sit ꝑmanens
mata z nullo modo impedibilia q̃ aut sunt res mathe q̃ae
non habent pnapium. Huius notus. Sz tantum pnapia formalia
z sua. Et huius z similib̃ e m primo gradu certitudinis. Sunt res
res quarum pnapia sit pesse ꝑmanens. Sz per actus impedi
bilia alia modi sunt nālia. licet. n. bna costellacio pesse sit
ad bnum effectum ꝑmanens. potest tn per aliq̃ aliud impedir
z sua. Et talis e m 2o gradu certitudinis. // Tertio sunt res q̃
pnapia sunt pesse ꝑmanens z pesse z per actus impedibilia
alia modi sunt actus huius quorum appetitus electus. Et pesse m
ꝑmanens tripla ꝑmanentione ut bistum e. s. z scientia
Et huius e m tertio gradu certitudinis z bc̃ scientia moralis q̃m
ꝑmanens tanto magis est certior quanto eius pnap̃ sit magis
ꝑmanens z minus impedibile z quie. ergo tanto minus certa. //
Sz pnapia huius scientie sunt maxime ꝑmanentia z maxime
impedibilia. gen̄ipi pter scientias e minus certa. // 2o. q̃m
tria sunt genera rerum diferentiarum penes modos essendi. sunt
. n. res que nullo modo sustinent magis z minus ni esse nec

misus ꝓp bꝰ aīa modi sūt res mathē. // 2° sūt res que bñ uso mō sūt mag⁹ z minꝰ sustinent bz fm iuteniaz z re aīe aīa sūt nāles. // 3° sūt res que multiplicato mō sustinent mag⁹ z mja aīa medi sūt res morales. bna. n. aīa dicit mag⁹ uel mīa bona. ꝓ mag⁹ uel mīa tenet z non plus bꝰ mō sz ꝓ tota talem uel talem modum exercitate. uel ꝓ tali uel tali tempe exercitus. uel ꝓ in tali uel in tali tempore fm alios modos simulibꝰ in mīe aīe ꝑdem pot sustinere mag⁹ z mīa. // Quia aūt sūt scientia de rebus quarū ce maxime est iudiū ce in primo gradu certitudinis z huius e metus. // De rebus autem quarum ce mīa consistit iudiū aīa modi sūt res nāles e scientia in 2° gradu certitudinis. de rebus at quarū ce mīe consistit in iudiū e scientia in tio gradu certitudinis. aūt e moralis sīa quare ipā non e in primo sz in fo gradu certitudinis. // ꝑ hoc ad primū modo dicendū ꝙ scientia de re certissima certitudinē pertinet ad 3am scientiaz. sz ois certitudo consistit in duobꝰ bz in stabilitate principioz de rei ueritatē non impedit z in hoc e mīa scientia. ad 2m dicendū ꝙ de re certissima certitudinē ꝙ e certissima qui ꝙ dicatur ꝙ bonus e certissima dicit ꝙ non e mīe generis certitudinis. sz bonus e certissima certitudinē inclinationis ad bonū opatiuū. // De hac autem certitudinē nulla notitia capit certitudinez in pueris. sz aūt scientia non e prudēs. // Ad 3m dicendū ꝙ materia huius sce non e nobis nāliter nota ex modo quo consideratur in hac scientia. // Et aīm arguitur de iure uel de iusto nāli dicit ꝙ ius nāle e dupler bonū segnis naturaz alicui. 2° segnis nām hominis. iustum segnis naturam dicit non excedit ad istum scientiaz nisi ꝓ posito iniusto inclusiue sc̄z nām hominis. iustum autem segnis naturaz bonis. ad huius e dupl bonū e ꝙ nāliter e iustus ꝙ eius oppm naturaliter e iniustum. // Aliud e iustus ꝙ e melius quaz eius oppm. z hoc duobus modis sumendo iustus non est nobis nāliter cognitus. iustum autem primo modo e nālis cognitus non per se tam. sz per ꝙdam misti nām quēmodum alia dicitur sine tale iustus sc̄m mare z semper obtinationem. // Cum at dicatur de bono dicit ꝙ bonum nāliter appetitui non repugnat pugnicere illis bonum misce. de tua dam inclinationis ignio z ibi cāt error credendo ce bonum ꝙ non est bonum. //

e 2° videtur ꝙ hec scientia sit omni homini inutilis ꝙ no est utilis iuuenib⁹ ꝙ tres me ppientiam dicit ut dicitur in textu in primus speculato ꝓpter malitiaz consuetudinis

plagę

ꝓuidere rōnem ſcīpti z bñ biuenti qz jam bñ finem z fructū
ſuenae bz benas opōm // propē bō qz ſit bñ iuuei pz bō qz dicat
j. li. 2. c. 1. Cuod non pōt differt ſic. uel ſic. i. bñ uel male ex
iuuene confectum aſſuca aſſuetus nō iuuenū pvigit cognitū
aſſuefaciendi mō q cognoſcitur per bñe ſuas // Cuod autē ſit utile
pīne ſcīpti pbat pz j. qz habeat. j. li. 3. ubi dicit qz leges bñ
opantes oīando ꝓuocant ad melā. malos autē puniendo pbi
bent ab eo qd ē actus bñ ꝑ iam gena pumacis e ordine male
crepi nec iuste ſic qz fit per bñe ſuenaz // Cuod autē ſit utile
bono jam pfecto pt qz per eidem bñ tus geniatur. uit. j. li. 2
. g. iſta ſcia pfinet ei ſaltem ad ſalutem bono jam bñ // Di
cendū gnaliē qz iſta ſuenaa omi bōm audienti pt ſe e utile
licet per actus poſſit ee non utile. uel gie mutile qz agitat
jta omis audiaz conferens cogitationē uel bone opōm a
udientis e utile ei. ſi audiaz bona ſue pdeſt cognitaom uel bo
ni opōm omis homo audit. g. e utile omi bōm audienti
// Aſſumptū pbatur qm audiens uel pſtitit uel neſtitit. ſi pſtitit
bz dupliciter. qz pſtitit per ſolaz ſuam uel p experientiaz z opez
bonam Si primo modo audiaz pdeſt ei ad ſaluandū ſuam q
pbitur z ad ostaſionem Auſam non negligendi bonū. ampliꝰ q
negleꝛit. Si pſtitit per experientiaz pdeſt ei ad clariꝰ melius z cer
tius cognoſcendū bitam ſuam z mi omi bono firmandū. Si uo
non pſtitit bz dup qz nec primo audiens uel intendit z judicat
uel non. Si ſic pdeſt ei ad cognitionem. Si non bz dupliciter
qz bz pbibz mē experiēi uel malē. Si mē experientia abſq malicia
pdeſt ei ad bonam opinem. qz ut dicit j. li. 1. q per ſe facientē
mitt z perficiat bīce optima bñ qui autem non per ſe mittit. ſed
mittē ob audit. hic mirabilis bona bñ. z m bz gradū bonū aq iuuē
conſtituentis merito. Si uo bz pbibz malicia tandem cognoſcet
bita ſua per alios z per magnos bonos reputatā turpis z fedā bi
tupibil z plosā. ſi aut cognoſcens dentē immā grauē bit mi
ca z per quē nocia affligit ad eam quare tanto plus elongabit a
turpi bite ſue // Si g. aliqn ſit mutilis bz cuit per actus
piōꝝ qz maior ē culpa ſua // Si in tate cognitā non emendetur
eius bita. // Ad aū mō pz ſoluitur per jam dicta. qz ſuen
dicatur mutil qz puatur ultimo fine z ſic e mutilis pīne
ſcīpti uel qz puatur ei ſic z ſic e mutil ni mitt ni cedenti. Ad
e q ſic poſſit dia audi qz j. q no bñ judicat impedit malē. ille tal
bñ judicat q ſenit ac. ſi male judicat q faciendo e p diſtributiz //

·2·

m·

tamq; autem resumentes. // Post phem⁹ subdit tractatus
sui diuiditur in .v. li. qm ut dicitur in hᵒ li. agitur de
homine ut libᵉ ms diferenter sumptus. ad omne mo⁹ bene di
agitur g⁹ de homine in hijs .v. li. Ordenda ergo optam diffinitaq;
et optimaq; opinem. Opta homis dispoitio e ut⁹ . optima u⁹
op⁹ bitut⁹ que e finis bitut⁹ huius rei grām in hijs li. phs sic p
cedit agit naq; m primo de fine bitutis. // In ſo de gnatione et
mo⁹ diffi⁹ne. et obto bitutis. In tertio de mis et p̄ncipijs bitu⁹
// In .4to de ffebus et de rijs bitu⁹ p̄mo moderantur et p̄nci
pijs bitᵗ non li simpliciter sumptis. sed simul sumptis. Cum g⁹ q̄ me⁹ est ⁊
timores. // In .5to de ffebus et de rijs bitu⁹ op̄ons moderant ad
// In 6⁹ de bitutibus intellectualibᵗ. // In septimo de bitutibᵗ gradibᵗ
// In octauo de quodam effectu bitutis nobilissimo. s. de amici
cia q̄m ad eius spes. // In nono et .10⁹ eodem quantus ad eius ꝑtes
// In .v⁹. complet tractatus de fine bitutis pcedentium in
primo. // Quia p̄mus p̄mo p̄mittit intentus. // Deinde ex
quitur ipm̄ ibi noie q̄ igit⁹. // Dimittendo autē intentus
duo supponit primus expresse et alius tacite et duo querit ex
presse supponit g⁹ expresse quomodo cognitio et electio bonum ali
q̄ refferat. Istud. n. resumit ex p̄ma ꝑte ꝓhemij. hᵒ
g⁹ supposito quer⁹ q̄ ex illius bonum q̄ autē cognitio referat hᵒ
autē questo supponit tacite tale russum. q̄ potest sibi dici
q̄ iam ostensum est in phemio q̄ tantū scientia referat et pte
dit bonum humanum q̄ est finis omnium operum ab operatore. // Hic no
tandi sunt duo. primo q̄ sub generali noie cognitionis phs co
prehendit ortem et actum quas accepit in p̄na et q̄ sub no
mine electionis comprehendit actum sui principium. // Quum princeps
sit electio uel impatio p̄ electionem. // Deinde notandum q̄ phs
hic et sup̄ in phemio in tribus uel quatuor locis uocat ethicam
suue moralem philosophiam. Sciendum autem a nomine per sinodoche
denominando totum per ptem. Gaudia. n. sua pura gaudia et mo
ralia. Non ideo q̄ ig⁹ hic phs exercitium intentum primo prosequit⁹ de
felicitate siue p̄mo. 2o de extremitate ibi. Ne ergo autem redeamus
ad quisitum bonum. Disputando ad plura. 1i. quorum conclusiones
nouem primas. et quinque p̄mas pulcre intentas. primas inter
pambulas et q̄ omnes uel plures capitis de bono humano co
tinent in noie. et ibi. Bene uidet q̄ continent in

nomis ratõe · 2º ibi de felicitate autem q̃ discordãt mire · // 3º to
q̃ non omes opiões sunt discordãtes ibi · s. Omnes quidẽ · // 4º to
q̃ plurimi sunt discordãtes ibi sufficiãtes aut eas · // 5º to
q̃ procedit a nocentibus · ibi · Non latebat autem · // 6ª pte · q̃ au
dito 6º assuefieri pluribus actibus · ibi ppter q̃ 6º assuetu
· s. q̃ plurimi de felicitatem existimãt bonis bite ibi · Nos aut
dicamus · // 7º tacto q̃ tres sunt excellentes bite ibi · tres · n.
sunt · // 8º inter plures intentas · q̃ felicitas non consistit in
corporeis uolupte ibi · mli q̃ ignorãt · 2º q̃ nec in honore ibi alij
aut excellentes · 3º q̃ nec in bite ibi fortissimam aut · 4º q̃ nec in
habitãtium diuicijs ibi pauones · 5º q̃ nec in contemplatiõe
pauorum ibi q̃ aute utile · // 9º primo duabus conclusionibus
suppositis aliquãtulũ in 2º ondit discultas · 3º istarum sequi
tur modus procedendi · // 10 · q̃ uigesimus tãc defectus 2 excessus · // 11 · Dicit q̃ tam primũ
q̃ bonũ humanum consistit in actu plurimo · 12 · n. felicitas
dicta a felix · q̃ felix dicit · q̃ facile lectus 2 felicitas · q̃ facilis
ad gaudia 2 ad desidia attenta completa 2 h̃ c tã quam stimul
bonũ bonis nominat felicitas · // 13 · Deinde cum dicit bene uiuere
potest tam ꝑdicti nominis rationem · 3 · q̃ bñ uiuere 2 bene o
pari · Item existimant omes ad felicitatẽ 2 cum hẽ q̃ e ee felicem
· bñ felicitas dicat bona bita · // 14 · Hoc nõiã q̃ hec ratio dicat q̃
nomis non q̃ rei q̃ appet · q̃ ista ratio si diret q̃ rei eet per se
notã re tm non e · imo per diuersos attribuit rebus contrarijs
q̃ quidam dicũt uolupte uiuere · quid autem tempite uiuere
ee beate uiuere · // 15 · Deinde cum dicit de felicitate refert tertiam opi
q̃ plurimi discordant mire q̃ plat ex quadruplia discordia · pa
ter inter populares 2 sapientes · 16 populares nanq̃ felicitatẽ putat
consistere in rebus sensibꝫ manifestis · 17 sapientes uero in homis solo
intellectu cognitis · // 18 · 2ª discordia e inter populares ad principem q̃
quidam ex eis felicitatem putant ee uolupitatem · quidã ad
diuitias · quidã ad honorem 2 alij malitiosum q̃ delectabilia
sunt meis · // 19 · 3ª discordia e inter hominem uirtuosum 2 sapientem mediũ
inter statũs portarum egritudinem · 20 · felicitatem putant ee summe 3º q̃ no
putauerunt sua ee · 21 · Dicta autem confutatione ꝑ ignorantiã felicitatis
putat bñ sufficias q̃ non putabit postea facta sufficiens · // 22 · 4ª
discordia e inter sapientes humana 2 sapientes diuina · // 23 · Sapientes
tes 2 tamen felicitatem · // 24 · humana existimant in homine

hūane statut ꝙlibꝫ ꝙ iam dicta sunt. // Sapientes. at dna felicꝫ
putant ee m bona dine statut quos ꝓbitas existimauerꝫ
ꝓpter hꝰ nulla bona hūana aliq bonus dinus ee fm se ipm
q; cetis ombꝰ bonis cā est q; sunt bona. // Hic nō ista
tāe distordiantur. // ꝓme uo distordie causa q; bna quis felicꝫ
tatem putant magnitudo bonus inter omnia sibi cognita ꝛ
q; populares prae uel n cognoscut ꝓter sphā. Sapientes uit
transferentes sp cōtemplantur spualia. hinc e q; ꝙlibꝫ
sibi. ꝙ sta autem in spualibꝰ felicꝫ ee putauerut. // Tertia
distordie cā patam e naturalis. patim e actu talis. nālis
quidem qm aliq nālis plus vigent in appetitu cōcupiscibili
ꝛ aliqui plus irascibiliter ꝛ ꝙlibꝫ quidē. qui plus in irascibili na
turaliter magꝫ ꝓnt sc ad amorē honoris quam ad amorē vo
luptatis. uel sc temporal. ꝙlibꝫ uo qui plus in concupiscibili magꝫ
ꝓnt sunt ad amorem voluptatis. // ꝙlibꝫ autem cām est
nutrimentum. fm aliq magꝫ utuntur appetitu concupiscibili quaꝫ
irascibili ꝛ ꝰ dupliciter aliq in actibus ꝛ aliq in passibus bene
ꝛ emendo ꝛ in amoia contractando. ꝓm ꝛ cōi lege mayꝛ
inclinantur ad uoluptatem. // ꝙlibꝫ uo mayꝛ ad quietem
securitatem. ꝙlibꝫ uero q; mayꝛ utuntur irascibili pꝫ in multa in contepo
ꝛ distordie impugnis ꝛ quietꝫ mayꝛ ꝓnt sc ad honorem. // Huic nō
pertinet tertia cām quietissimatis bonis q; ꝓ eo filij ꝓnapiꝫ ꝛ q; uaq;
bullē dictum q; sc felicitate nutritꝫ ꝛ cōi lege sut voluptatibꝰ de
diti. filij uo in tota tori aliaꝫ cām sunt q; in contepo disputatoꝫ
sunt assueti. ꝓ eo mayꝛ sunt superbi ꝛ ambitiosi. // Quinta uo
tertie distordie e q; fortior e motus fugiendi malia afflictiois ꝛ do
lor quam motus assequendi bona letitie uel gaudij. ꝛ hinc est
q; patientes defectus bonis corporalis ꝛ afflictiois opposito malo egritu
dinis fortissime moueꝛtur ad sanitatē. fortis autem ꝓpter fugam e
ligendis quam ꝓpter solum assecutionis. quare cynices
in tali defectu opposito bonis reputant felicitatem ꝓpter duplicem
motum in ipm. ꝓem intelligendo de aliis duobus defectibus circa
bona temporalia sc ꝛ circa bona aie. // Quarte distordie causa
est. ꝙ ut dicit aug. g. de ci. c. vo. plato omia spibilia ꝛ hūana
transcendentes deo cognito repleuit ꝙ esset ꝛ ita constituit bimꝰ
ꝛ luto sapientie veritatis ꝛ fons bibende felicitatis ꝛ hinc causa
quare ex ploto misto fonte felicitatem fore putauerut. quam
ceteris hūana sapientes non inuenerunt. // Deinde aug. dicto
quidem ignauiam ponit. g. gonem dicens q; omes opp. que sunt
de felicitate iuanis ee presumuntur. huius cām assignat primo thopi.

q̄ stultum e contra q̄libet de populo disputare. // Deinde audit⁹ sufficiens pont q̄tas q̄onem. 9. q̄ sufficiens e rnaonale distu
tere eas oppiones que mavie sufficere ad superficiales eximant
2 appent hre aliquas plubles rnaes. Quas cū sit briatis 2o me q̄
m̄ uestigā uolentibꝰ ueritatem pōe e hic dubitare. // Deinde
cum diat non lateat. pomit sex tas q̄dās ut fiat quatuor
pmo nap impressu ad stiam distinct duplicem modū. 9. q̄
non dr nos latere q̄n discretus pcessus rnaonis q̄ st ap̄ nap̄ ad p̄nap̄iata 2 pcessus ap̄ nap̄iatis ad p̄nap̄ia. // 2o confirm̄ per
plonem qui stupebat cur dubitauit 2 st quesiuit ut ap̄ nap̄is
margumetatione procedendo sit ad p̄nap̄iata. uel eo ap̄ nap̄iatis
ad p̄nap̄ia aliq̄s cū habeat mstadys ubi aureolus ad lecē a
llotheta qui stabat mp̄r aressē ponens 2 referens p̄mia buto
ad terminū turpius. uel eo a termino usq̄ ad allotheta. 2ta spe
imaginatā e plato duos distuisse rnaonis bnūa alis 2 ap̄
ap̄is ad effectus 2 ad p̄nap̄iata 2 eo. // Posito igitur hic q̄ nichil
p̄cedendo. 2o hi nap̄ieb quidem aut examentur q̄ aliquādo
turpius p̄nap̄iatur dr nap̄ a cognitis. // Consequenter. 3o. distinct
se cōe. 9. q̄ 2 cognita sunt duplic q̄ sunt nob mag cognita
illa u mag sūt naturā 2 simp. // Quarto eligit bnūz modū
utilem ad ppm. s. q̄ nob in hac materia p̄nap̄ieb e maxime
nobis cognitis. // Deinde cum dicat ppter q̄ relat septimā q̄
que e q̄ audito huius scientie arb assuefieri martiis hūanis
2 primo eam ponit. 2o plus dr hi p̄nap̄ dicat q̄ q̄ oportet puc
nem sufficienter audituri bnūa 2 iustum bonus consuetū
2 iustus 2 quibuscūq; gestis dr consequenter istius plus dupliciter
pmo ex fructu hic assuefacti. // Secundo ex sapio male assue
facti 2 hi autem neutri ex sit. fructū aut est dū. s. ad ipm assu
facient fuit 2 facultas. ad emptōm huius scientie. dicat q̄ q̄ bona
assuefacio e p̄nap̄iū huius scie memorie q̄ 2 sustinuit p̄nap̄i
sufficienter. appetat homo hic assuefacto sufficienter habeb stiam
istam non indigens p̄nā dicit ppter q̄ stant medicū scientis q̄
talis habeb arteā 2 tali morbo m̄ p̄visa non indigeb scientē ppter
q̄ arteā consequenter tal assuefactus habes 2 sustinet p̄nap̄ia huius
scientie. quā hic assuefactus p̄mittē ad huius scientie sufficien 2
emptōm consequenter 2 hi artē dicat. Quantū ergo audit sapiens 2 mo
modū male assuefact. 9. q̄ dr ille cui neutrū horū ex sit q̄ nō habz
eminentes 2 p̄nap̄ia. n sufficienā q̄ expiens audiat ut ex
esse di. 1. p̄te. 01 q̄ in suis distinxit tria. n. hominū
genera. Est. n. hic q̄ppe sē facientia intelligit 2 intellecta p̄t

ꝛ hic optimꝰ ¶ 2o est alius qui pr̃ esse non intelligit ꝛ intelligenti obe
dit ꝛ hic iustus est bn̄ bonꝰ · est etiam q̃ nec pr̃ esse intelligit nr̄ int̃
obedit qualis e nimꝫ male assuetꝰ ꝛ hic e bn̄ permixtꝰ mutilꝰ ¶ Ex
inde arguit · Nos autem dicamꝰ dicat oratiꝰ q̃libꝫ · s· q
plubie felicꝫ bꝰ ee in bonꝰ huiꝰ bite · dicat q̃ q nos dica
mꝰ bn̄ e distinctiꝰ inter ponendꝰ q̃dam ee m̄ predicti · dicamꝰ
q̃ q bonꝰ huiꝰ anꝰ ꝛ felicit̃ bn̄ homines non irrationabilit
existimare · alios bonꝰ ex his que st huiꝰ bite q̃ appet q̃ ·
multi · i · plebei ꝛ grauissimi p̃napes teneatꝰ ꝛ rectꝰ existat
uolupt̃ ee felicit̃ ꝛ reo bitꝰ diligunt uoluptuosꝰ ¶ Ex
inde arguit ꝛ exponit · q · conclusionem bꝰ q̃ sunt tres exte
riores bite quarꝰ una iam dicta · s· uoluptuosa · alia e ciuilis
ꝛ tertia contemplatiua · ¶ Est autem sciendꝫ q̃ iste diuisꝰ exteri
tes · q̃ quelꝫ earꝰ exponit finem in aliꝗ bono q̃ pr̃ se appe
ꝑ hoc
no fiat ꝛ q̃ finꝫ potꝫ dupliciter q̃ non q̃ pr̃ se ꝛ q̃ pr̃ alt̃ sunt appe
¶ 2o sciendꝫ q̃ iste tres bite originantur ex tali tꝰ uo tꝰ · m· pn
apime in boni climat uel ad appt̃ contingibilꝫ · uel ad
insibilꝫ · uel ad bitꝰ tem rationalem qui potime dicat ad ciuilꝫ
eligit bitam uoluptuosꝰ q̃ potime · ad insibilꝫ eligit bitꝰ
ciuilem · q̃ potime ad rationalem eligit bitam contemplatiam
¶ 3o sciendꝫ q̃ hee bite distinguntur in mo bi · ut ꝛ q̃ uolupt
e subiecta pl̃ ciuil uꝰ priatur ꝛ dicat pl̃ ꝛ sepe utitur eis
dicit fortis · aliꝗ utitur furoꝛ ut dicatur · i · m· s· furor e
immittere fortitudim · contemp̃ uꝰ e abs̃ passionibꝰ · ¶ Ostꝫ
q̃ndam igit ois · q · conclusionibꝰ p̃mꝫ bite ondit · q ·
conclone p̃nap̃ intentas ꝛ primo ostꝫ q̃ felicitas non consist
in corꝑ uolupt̃ · ui p̃mittit huiꝰ bite oppbrium · 2o subiungit
eis motiuꝫ · dicat igitur q̃ mli ois bestiales uidentur ee ex
eo q̃ bitꝰ uoluptuosꝰ eligunt q e bita pcipiꝫ ex q̃ oppo for
titꝰ talis ritus · Nullm bonꝫ ee habiꝫ ꝛ pcipiꝫ e felicitas
si corpoꝝ uoluptas como e iste ꝛ illis · q non e felicitas
¶ 2o subiungit huiꝰ opp · motiꝫ · d · q̃ ste opinantes adipisci
rationem ex malo exemplo p̃naꝝ · q̃ multi eorꝝ q̃ sunt
in magno potest̃ consti q̃ putantur esse felices ꝛ beati
similia putantur sacerdotapulo qui fit rex persarꝝ q̃ amo
luptuose extento nigꝰ · ꝺ nagoua nigriꝰ · crima cum uolu
ꝑ hoc
si cum mulieribꝰ ꝛ concubis melissus bitꝰ diuꝫ in come
ssationib ꝛ ebrietatib nimbicul ꝛ impudicitijs in contepta

no rectoꝝ tex aristo. Et mulieb̃ inuenit & compositꝰ cum milie ꝯ
distributalit. cum pe compositor cet eis. // Deinde q̃ dicit excellentes
plat. 2ꝰ ꝙ nec in honore consistat felicitas p̃ quꝰ ipse reputat
. 3. ꝙ excellentes viri & magnanimi rex optimum honorez putat
felicitatem quor motiuꝰ fuit ꝙ fere fines omnis bite videtur ee
honor. // 3ꝰ ipse improbat duplicem rationem. prima ibi bꝰ autem
magꝰ. 2ª ibi amplius autez. dicit 3ꝰ ꝙ iste magꝰ appz superfi
ciem. quia 3ꝰ il̃ bꝰ ꝙ querit tanquam finem arguitꝰ 3ꝰ sic
bꝰ bonum q̃ dicatur felicitas e ppꝰ felicia & amissibile & difficile. Et
honor non e ppꝰ bonum felicia nec amissibile & difficile. ꝙ non e
in ipo honorato. si magꝰ in honorantibꝰ ex quor uoluptate
& ppz quar honor non e felicia hui⁹ rois. primo ponit 9ª
2ª minorem ibi uidentur em & patet 3ª maiorem ibi bonum ait
quia lege sic. Ea q̃ diuina. i diuinum & felix. ee diuina bꝰ
ppꝰ & ꝙ difficile auferetur ab eute. // 2ª ratio talis e felicia
nõ est melior. Et honore e aliq̃ melior puta bita & honor non e
felicitas. maior supponitur ex significato huius nois felicitas. mi⁹
scripturi in hac ibi melior e melior honore ppz quia finem & appetibile
desiderabile honor ꝙ p̃ ꝙ diuinum ppz tale 3ª magꝰ. i. positi. // Et
honor desit. propter finem & appetibilem virtutis. & virtus melior
e honore huius pz similiter minorem ponit in hac. 3. amp⁹ philo
timi videntur honores querere ut credant se ipos bonos ee &
ut ipi se ipos bonos ee sciant & bonis & virtutis appreciant. cuius signum
est ꝙ isti amato⁹ honorꝰ maxie querunt apud sapientes bꝰ & ap⁹
illos a quibꝰ cognoscuntur & maxie in bita ut honor per tales
exhibita phi⁹ tertio testimonio cor virtuti. e honor. n. exhibitio re
uerentie in testimonium virtutis sm tull. consequenter infert conclusi
. 3. maiꝰ ee. qm sm illos & horum in tempore virtus melior est
honore. // Deinde cum dicit sorte assumam & magꝰ plat. 3. conclusi
ꝙ in virtute sola non consistit felicitas arguit ꝙ sciat qua tuor
. // primo reputat opp. oppositi. // 2º plat conclusi ppositi. // 3º se
excusat & amplioris pretii ne hui⁹ oppi. // 4. & bita contemplati
va imitatur plenior & perfectior. dicit ꝙ primo ip sortes alicui
magꝰ extimat ee finem omnibus bitis huic virtuti quia bꝰ
// 2º ibi videntur at plat conclusionem ppositam duplicem rationem. 2ª
ibi & autem hinc. prima talis e vir vigilanti & dormienti & ope
renti & non operanti sit apparet ergo felicitas magis operatione bite &
virtus potest in ee & dormienti & non operanti. 2º non e felicitas
. // 2ª ratio talis nullus felix vita pueri⁹ infortunatꝰ. si ei

qui hz virtutem queat multa pua z fortuñ q̃ virtz non e felicitas
// Bonum ratois primo ponitur minor 2o maior ibi tm ait hiuenter
z ambe patent consequenter ibi z de hijs evasit sc̃o. q̃ de hijs
nihz. s. voluptc̃. honore z virtc̃ sunt dicitur sit pro nunc q̃ sufficiat
alias dictum e de pijs mentibus que sunt quedam carnalia me
tria ñra pz tempo & felic̃ humana // consequenter ibi z
aut̃ dicat q̃ z. vitam inter excellentes e contemplativa de q̃
facienda psuasionem sequentibz ut z. m. v. hoc pm cui stricte
potest referri ad q̃ que sc̃ dicenda primo de his malis quando co
templatiue possunt plo fines // Deinde aut dicat primo ponit
quartz conclz. s. q̃ mundanis non consistat felicitas pt
triplicia malz ibi z dicãe. z ibi 2o magr. que pona // 2o mal o
duos intellectus fortun dicatur primo sic. Bona felicitanda non
ponit acqri nec perdi per violentiaz z hc̃ intendit phs. d. q̃ pc̃
nuosus e violentus quare n̄ pcure. n. alie dicãe sunt bona
felicitatis // Alio potest intelligi z alio rationo fortz q̃ sicut dz
dicatur alie sunt ñales puta alimen̄ z hec ista vita z nec hi
quibz ñalib̃ indigemus ut dicatur p̃ politc̃ // Alie u sc̃ artificiales
sunt pecunia z aurz z argentum q̃bz non naturalit̃ indigemus
z p̃ncto appetibilius dicaz dicatur ñalis. appetibile no ñaliu
fz artificialiter e appetibile ñalis z aliqñ violenter aliquando
finem potc̃ mediate maxie appetit pecuniaz z artificiales dicãe
quare eoz appetibile e ñalis z aliquando violenta // Unde p
sic arguit vera felicitas nullo appetibile appetitum ñali nec vio
lento. sz pecuniosa mediate ponens finem appetibile eas appetitum
ñali z q. violento. z hc̃ videt intendere phs. d. q̃ pecuniosi
violenter est q̃ ñali. z q. violenter appetit. quare mediate
vera felicitas non consistit // 2o ratio talis est felicitas non e
utile n̄ q̃ alicui grata. sz dicãe sc̃ inutiles. sunt. n. quandam
insaniã virtutis z huiusmodi despiciunt z queruntur aliqua pu
pz honorem nec potestatem. nec ppter iuuentutem nimiam q̃ in eis no
consistat felicitas // 3o ratois p̃ponitur conclo. 2o. minor ibi
inutiles. n. // 3o ratio talis e. Si q̃ magr videtur ee felicitas
non e felicitas n̄ q̃ nimis. sz magr videtur q̃ voluptc̃ nec
honor nec virtz ecc felicitas quare dicãe z nimis e q̃ nec di
cãe. minoris huius rationis potest mihi d. q̃ 2o magr
sc̃ fortuna dicta. s. voluptc̃ honor z virtz magr rationabiliter ad ea
nimiar pt ee fines. q̃ pz se diligunt z illa nimis q̃ n̄ videt ee
felic̃ sic n̄ dicãe quare mihi sumendo ad hc̃ astricte sic conpetit //

9 euidēr ꝑ̄ dr̄ stat ꝯ̄ ſuer ꝓ̄ gr̄ens · // ꝑ̄mo ut̄ felic̄ · ſit bo̅
bita ⁊ felitas biuer ⁊ē m ꝙ biuere · // 2o utū felitas
conſiſtat m bono eꝝ bo̅ · // 2o ut̄ eꝝ ſtat m bonis tor̄ · // ꝛc̄o.
utū conſiſtat m bois ſpūal̄ bꝰ · // Ad ꝓ̄ dr̄ ꝙ felitas no ſit
bona bita · qa uel bꝰ eet bon̄ nāture · uel bon̄ mor̄ nō bo̅
nature ꝙr ꝫlla bonitas ꝯis e bonis ⁊ ꝯtingens · felitas aꝰ
non nec bon̄ mor̄ ꝙr talis non appetit̄ nāl̄r · g̃ felitas no
e ēm ꝙ bona bita · // 2o · ꝙr oīs bona bita laudabil ⁊ ma
xime bona bonitate mor̄ · Ad felitas e laudabilis · ut · ꝫ Ar
mis fie buna ꝑmi g̃ no e bona bita · // 3o · ꝙr mal̄ ⁊ntraria bon̄
moralib no e maximū malū ut habet̄ · 7o li · vij · Bestialitas
nam ⁊ēr e quāz malitia g̃ bonitas ſ̄t oppō non e maxi
nec pernic̄ felitas · // 7o oppō e ois ⁊ntrarietas ſimi phm
· // Dicend ꝙ felitas aqlr ⁊ꝛupiat̄ ⁊ꝛapit̄ ut bona bi
ta ⁊ optima q̄ ⁊ꝛclō ſit ꝙr mappē felitas ⁊ꝛcludit̄ dup̄ amor
bus ⁊ꝛcapi quo ⁊ſtat natur̄ res ⁊ſtēs ma ⁊ altera amitat̄ quo
amat̄ res lūa ⁊ delectabilia aū ⁊ꝛcapiſt̄ res ⁊ſtēs
tia ⁊ꝛa ꝙ appē felitat̄ e appē ⁊ꝛopulē mdiōs rei ⁊ſti
tuisse aīm re dilta ma · Az res dilta ma · e bita diligentias bo̅
autem e res ā ma ꝙr quā ⁊ſtēs at̄ ſibi natāe bon ⁊ ut bo̅
⁊ſtēs at̄ · ꝙr mōm appetitu felitat̄ ⁊ꝛcapiſt̄ ⁊ꝛopla ⁊ bino
bon aīm uita ex qua ⁊ꝛopula ⁊nſurgit bita bona · quare ex ma
bꝰ oritur bz ꝫlla ꝯis aīmi ⁊ntp̄o ꝙr felitas ēm e ꝙ opti
bita ⁊ felix homo ēm e ꝙ optima homo · // Ad ꝑmū g̃ dr̄
ꝙ bonitas bite ut ⁊cludit̄ m ⁊ntentu ⁊ appē · felic̄ non e
ēter̄ bonitas nāture nec ēter̄ mor̄ nec ēternate bonitas
fortūe · uel ēxtrinsece · // Ad 2m g̃ · ꝙr bona uita m rōnāe bite
⁊ po e laudabile · ſi m rōnāe optimi actꝰ ⁊ opmis non eſt la
udabilis ꝑpe ſi poāg ſufic̄ · uel beatific̄ ſtat ēt felic̄ dr̄ · 7o
ꝑ in fine ꝑmi · // Ad 3m · Dicend ꝙ bonitas ut hic ſumit̄ no
dr̄ ⁊ntra ex uelleitat̄ ututis ex oyce · ꝑmo manie ꝯſi
ſtit m eis opne ut habebit̄ · 7o · ꝛ ·

e 2o arguit̄ ꝙ felitas ꝯſiſtat m bono eꝝ bo̅ · ꝑmo ꝙr
m eiſdē ex ſtit m quib fort̄na · Ad ⁊tr̄ ꝑ ho · 2o ꝑ hi
ꝑm habet̄ fort̄na ēm ce felitat̄ · ap̄pe Az fort̄na ⁊ſti
ſtit m bono eꝝ bo̅ · g̃ ⁊ felitas · // 2o quia habet̄ ⁊ſiſte
re in honore ꝙr finis aulic̄ uite e honor ut habet̄ m tex tu
Az felitas e finis aulic̄ uite ut habet̄ · ē · m ꝑhemio
g̃ felitas e honor · // 3o ꝙr habet̄ ⁊ſiſtere m pote ſtate ꝙr

oppo mavie misie est felis. ꝫ p tas est opo mavie misie per p. n. homis fit liberrima z per nipo mavie siu subiecta ꝓ quia consistit mavia misia ꝙ p tas e felitas // Co qz bz consistet mamas z mama. Tm illis bietur felis. p deus mavie appet amari ipo dicente. Dilige dm deu tuu z c. ergo amari e feliatas // Co bietas consistet pdias quib; solu consistit felis. q sola tntmodo oim bonoz aggregatem completa ut dicat beatas. z. ac emplacae. Si m solis dictis z pcedentib; pecunia contineat oia bona dnte scalo. q omia obediut pecunie ecc. 10. // Tnoppo sunt rationes phi contra bona z contra dictas z pntes eaz pdia contra pter z contra ama. // Dicend q bona felicitatia bonis hnt rem condicione repugnantes bois evio duas penes eaz. anam z duas penes eorum ce. z quatuor penes effectus z duas in compone ad appetitu. // Bona naqz felicitatis non acquirunt a fortia. absurdu. n. e. q mavis bonus homo committat actus celestia ni e mta al tam pecatis ut z dicet habetur. // 2o. acquirunt ev merita q appet. p precepta ut prima q; per nam psupponit merita. // 3o bona felicitatis inter alia bona sunt mavia q' appet ev sola nomis ratae. // Co sunt mamissibilia. uel non facilit. amissibilia. sicut. n. bona dies non facit anno sic modica bona statz ato labilis non facit beatu. // q. bona felicitatis hoiem m tm pfectu. alb. m. n dicet felix ni ad noia evtis. // 6. bona felicitatis hoiem z opz homis bonu resultat. Supponat n. p felicitat beatu esse bne beatu m actu bn opm ut habeat ev nis. ratione. // 7o. bona felicitatis felicez liberant ab angustia. felicitatis. n. no competit esse angustie. et anxietat. // Co felicez replet delectatoe z letitia. ai. n. felicitatis non habita sit mavie detestata aut e habita e mavie gaudiosa // 9o. bona felicitatis pnz sunt pesse z pmo appetibilia finis. n. e pmo mutabilia. // 10o. bona habita appetitu quietant z quietat in ipis. n. consistit ultra finis ultra qm appetitu amplius no pet. z non. n. est ultra finis ni ea habito quesieret appetitu. // Dicat aliter condicione bonoz felicitatis tm evnis. neq; aq; dicit. ipi naqz dicit. a fortia aut sunt bona fortie. // 2o. non evigilant merita aut sepe bemant ev gie z alibi ev mala animi fugant. // 3o non est bona mavia. ista naqz est gia bona ut. j. dicitur in hec lio. est bona mavia. que est ac. bona mediocris. que est cor lis. z bona mma. que est evis. est autem declaranda. j. loco suo. // Co nosse pnt amissibilia. imo de finali amissibilia

Dnse lxxas amisse hois cuiob fiñ opp amicoꝝ suoꝝ quaꝝ
dr̃ipis felicr̃ hucrant putrepuit ꝯ ꝑ me feliciꝝ coꝝ ne iastatis
amia qui ccadt stabli non erat ꝑ gradu ille q bellit dicere
ꝑ bona cuꝝ non pnt hoiez ꝑ statu felia qr̃ h̃ non statuit
m gradu stabli / q hoiez mr̃ non pfiant aut sint cuiꝰ
/ C n hoiem n opꝰ eis bonuꝝ reddunt aut bita ma plcs
homes eis uti male quam hne / A non liberant hn tem
ab omi angustia hmo n oia hc pot affligi aliqua grauꝝ pi
cordis uel corpis / G non replent hn tem & ttã & letiga
qr̃ sta auferut cotinuaꝝ solatiꝝ quie mi ꝑ tuna sac con
tinuꝝ spmis qr̃ stat ille sus aiſpi ꝑ pinguit carnez sic ista
bona feli ꝑ pinguedinẽtez / G non ꝓpter se nr̃ pmo appetit
q ꝓpr̃ a singlis Dic nat ut diat in tenu appetunt aliꝝ
terꝝ gia Omne n q̃ dicas appetit uel appetit eas q̃ uitꝫ
uel utilitas uel q̃ pfis uel honorꝫ uel q̃ uoluptas hoi etiam
ꝓpter gratia ututis cognoscẽte & maifestãte potas u qr̃ e
ad bonuꝝ mmg bona quam actus quare nr̃ hc mr̃ & ad malũ
ad malitz e malq & ad bonũ mma bona quaꝝ eis actꝰ dicitur
n G me q̃ pñi homes e mma bona quaꝝ actꝰ quare nr̃ hc
modo nr̃ illo potest e bonu pmo modo appe / Item pr̃ a amo
pl̃e qr̃ nemo amata appetit ꝓpter amare uel q̃ comodi a
ꝑsequi ab amante / V h̃ bona hũi non sunt appetitꝰ
qr̃ q non e p̃ mappe tũ non e ulti mũ nisi uel in fructu quaꝝ
huiꝰ bona ꝓpter se non sunt felicitas / Dicend q ad p̃ mo ꝑ
q fẽma non e ꝑtem felia ñ si dat aliter ꝓpter qr̃ bona ad
pstiã felias ut j dicet / ſ 2m dicend q fines ultimi hoiꝝ
sup non e honor nisi uerbis alle tis e aꝝ Gz eoꝝ q̃ fines
ponebant in honore ut e sup dictꝰ q̃ sit finis ſ q̃ fere
/ ſ tia m dr̃ q̃ ꝑ pt̃as in actꝰ tm ad bonuꝝ & ad malitz sic
p tas peculare non fiat hoiez libertas nisi sup sibi ꝓpta fiat
omo sui & nisi bre aug ix de t ad q art q mala
uolũtate quis mis efficit si mis ꝑ qua desert male
uolũtatis ꝓpletur / ſ 3m dr̃ q̃ ad mter illa que appet
de hoiꝝ mane appetit amari non tanquaꝝ bonuꝝ sui ſ
tanq̃ amantiꝝ hoi Unꝰ ubi ect q amar deꝰ sit felicitas
quam amando hoiꝝ / ſ 4m dicit q̃ dr̃ non contingit
omia bona ꝑtare ad felicitatẽ multa n bona sunt q̃ no cadit
sub actum cõtemplatiuꝰ puta corꝝ sum tis robur & pulcritudo

2 anime prudēt̄ unitz 2 sapiēt̄. // Tñ ui dicat q̄ oma obtinut
petitue intelligit 2 relīz bona alīz q̄ualeſ non ſunt rēb hu
manis felicitat̄. //

Ē tertia arḡ q̄ felicitas conſiſtat in bono corpor̄ ꝓmo q̄ alia
lībz bona ſumuntur bonitz ē perfectio petit imperfecte. ſi hō eſt
totuz conſtans ex alīa perfectis 2 ex corē imperfecto. alia magis
non indiget potui uel alio cor̄ tñ ipis ſemper indiget. q̄ ergo perfecto
corpor̄ hūi ſumuntur bonitz hominis. // 2o plus inter hūi ſtabilē 2 ſumm̄ q̄
bonū conſiſtamē ēe unitez hois 2 uſitz ſpūz 2 ratois bñ dicitur felicitas
hoiem. ſi ſumitas conſiſtat ſtoiag̃ 2 c̄. // 3o hūi q̄dm bñ dicitur 2
fortitudo corpor̄ 2 decor. q̄m nobilitas principalitz bñ dicitur felicitas ꝓncipalib.
ſi alia ꝓncipaliter corpori ut dicatur ꝓmo poſi. 2 Tobi. ad cor
conſiſtit in robore 2 decore. g̃ 2 felicitas ait. // 4o plus dicitur ſecundū
corpor̄ uoluptas q̄ ſumuntur inter nālia appetibilia bñ ēe per nām
felicitas. ſi. n. tendit in ſumitz bonitz per nām. ſi cor̄ uoluptas
ſume appetitur inter alia naturaliter appetibilia. ut dicit epicurus
g̃ in ipa conſiſtit felicitas. // in oppm̄ 2 plō. // dicendū q̄ quadruplices
ordinationes geniales ſunt in ſtibilez a corpor̄ hominis que re
pugnant tollitz felicitatē hominis. felicitas. n. non ēe cū hominib
2 jumentis cum nullius jumenti ſit felicitas. // 2o non ē omne
bonū hominis 2 malis cuiuis felix ſit. ſume bonū nulla tn
malus ē bonus. // 3o felicitas non ē ordinabilis ad malū bonitz. ipa na
q̄ ſubponitur q̄ ſit bonitz mali. // 4o non ꝓſtat bna uel oia ſimul
ordinabilia ad uel ad malitz cum ipa includat ſufficientiā 2 conſumā
tionem in bono. ſi omne bonū corpor̄ ē commune hominib 2 jumentis
y̆ nulla ē bona uirtus huiusmodi corpor̄. ſi non juuenilior melior
cor̄ alīs. a malis pūſumitas in piſtibz fortitudo in leonibz decor
q̄ in omnib turpiſſimuz. n. aliquis ē homo cum cor̄ nitido 2 ſic
de aliis. // 2o omne bonū corpor̄ ē commune bonis 2 malis q̄ per ſe. // 3o
ac bonū corpor̄ ordinatur ad ad mala lia q̄ p̄. q̄ ſit
ſic de uirtz cor̄ ad mala ſit bonū corpor̄ ad bonū aie. ſi cor̄ aliter
ordinatur ad aiam tanquā ad finem ut libet. 2o plus. g̃ bonū
corpor̄ ad bonitz aie. // 4o omne bonū corpor̄ ꝓſtat ornatū ad petitz
ad petitz quantitz alīs. ſito. n. cor̄ 2 ſumā fortitudinē 2 celeritatē
tanto magis inclinat aiaz ad mitemptuandaz 2 ad omnes omnitu
pistentias carnis. // Dicendū g̃ ad primū in oppm̄ q̄ alia indiget per
fectione ſui aut 2 cor̄ non. n. ē naturaliter felix 2 perfecta 2 po eis
perfectio tanquā nobilior ꝓprie hominis petitur dicitur felicitas
quia perfectio corpor̄ q̄ ſtat ſtudio perfectionis ē nobilis illo perfectionis
ſic perfectio iſtius erit nobilior perfectione illius. // Ad 2m q̄ ſumitas

ſ confuat uſum ſſ̄ꝫ maonis bitur ee ꝙ ꝫ zlla uſus quar ꝓbabi
ponet felitas mille uſi quaz mo ꝓ ſanit. // ſls ꝫ m dicendꝫ
ꝙ nobilitas ꝓnaputa ſſtaliter ꝓnaputa ꝛ ſſtutia ordiatur. ꝺ no
bilitatem ꝓncipiz ꝛ non eo ut diatur. ſz. me ſz aia ꝓnaputat
corpo ꝓnaꝫ ꝛ ſſpo. ad. 1. ꝓbi. ut diat. ad. 1. poli. quare ar. e ꝙ bonuz
corpis ſſt ꝓpter bonuz aie ꝛ non eo quar bm aie ponit felitas ꝙ
bonuz corpis. // ſls ꝙtur ꝙ appt corpoꝝ uolupꝫ ꝛ maxime bene ꝛ
non e maiabilit ꝓpter ſſe. ſz ꝓpr aliuz apetitur ꝓ. natura. n. ꝓ
appt apetit ſalutem ſſui ꝛ indiuiduꝫ. pala autez ſſui habet ꝙ
mi uicinoꝝ. ꝛ ſalus mi diuy ex alimeto ꝛ ꝓpr bꝫ natā ſeat ꝛ letā
uſiz utiuſ. ſ. alimeti ꝛ arte ſeneciei ut appt eiz fortificatiꝝ ex
appt felitatis. Bñ dicto ꝙ appt uolupt non e mꝫ maxime ꝓ
naturaliorꝫ zllo e appt dic ſalutis. // Nos tñ ſſibilibꝫ capimur
apetuz zllia uolupꝫ quar ſalit. ¶ Dicto eoz ꝙ ſ. appt ſit mꝫ maior
ꝛ ꝓr mter ſſlo appt corpis non tñ ſequit omis appt hominis ꝓ
n. ꝛ mꝫ maior bꝫ apt zlle quo omis homines nāliter ſſe uolunt
ſſtut ſſbitur ꝓmo me quare ꝙ tali appt corpis ſſic apetitur no
ꝓbitur ee felitas hominis. //

ꝯ quarto arg ꝙ felitas non consiſtit in bonis aie. ꝓ primuz ſſ
homo non eſſet miſe felix. ꝙ bonis ꝛ interioꝝ potest ſſubia
pluribꝫ infortunijs. Nulla. ak ut diat ꝓbꝫ dicit ſſe. mur
homines infortunatiꝝ ſz homo aie bonis potest homo ſſubia pluri
infortunijs ut diatur in tcio ethicoꝝ bonitez ꝛ ut ꝓ. ethicoꝝ.
ꝛ compl. g in bonis aie non e felitas. // 2o ꝙ felitas non ꝙeſt
diuturnꝫ nꝫ vigilanti ꝛ non omnibus ut diatur in tcio. ſz bona aiam
inſut utiqꝫ ꝛ g ꝛ ꝛc. // 3o ꝙ felitꝫ non contingit male uti. ſz bonis
aie contingit male uti ꝺ. aplo ꝙ ſcientia inflat. g nec ſcientia
nꝫ ſimbia ſunt felitas. // ¶ in oppm eſſiacens diuiſio ſm felitꝫ
ut plitaz e nꝫ in bonis exteriorib nꝫ in bonis corpis est g ex ſſiſti
diuiſiæ erit in bonis aie. // Dicendꝫ ꝙ ſcaut habentur ex ratione
ducente ad nos eis ꝙ e felitas. uſta ſcbint ꝯſpolenter felitez
uiuere. ꝛ ſimp bñ uiuere. felix homiz e ſimp bona uita felix
homo e ſimpliciter bonus homo. // Tut g dicendꝫ ꝙ in homo aie
conſiſtit felitas. ꝓm bona q̄ reddit boiem ſimp bonuz reddit
hominez felicem bꝫ apꝫ ꝓpe ꝯſpollentiaz exꝑmiſſe. ſi bona aie
nulla. alia reddit hominez reddit boiem ſimp bonuz ut. ſ. di
ce utilia m ſic. G. g ipi ꝛ nulla alia reddit boiez felicem. //
ꝓ oppm ad ꝓmuz moꝓ ꝙ homo ſimp bonꝫ non cadit a ſua et
a ſua felitate ꝓpter quecuꝫ infortunia qz zlla ſolitꝫ auferit corpis
bona ꝛ exteriora ꝓpter quoꝝ ſubtractionez homo ſimp bonꝫ et

2 pfect⁹ non cadit stant nc. que sine bitate casue ut
3° dicatur mbr bis. q sine mabuersitate sine mpfpi⁹ tpli potiꝰ
fuerit semper utetur bitate stant oportunius fuerit. Bene at
bitate maiꝰ mpia felic⁹ aut felicitas ut dicetur. 3° consistit
m usu bitut⁹. // Ad 2m dicendū q̄ armenis potest ee felix mbitu
licet non m usu. usus tamen e ultimus 2 optimus felicitat⁹. // Ad
tertiū dicendū q̄ ro determinat q̄ sufficia no sit felicitas. q2
postq̄ contingit male uti sua ipa non reddit hoiez semper bonū
nec pone felicem 2 beatum. Quitti quecq̄ a bona ase quib⁹
non contingit male uti stant supi⁹ inpi⁹ dicitur e ꝛ moralibꝰ
nod aut ule melius e. // Ad quartū pcedit q̄ plura plurimū felicitatez
non consistere m uoluptib⁹ m honore m utute mhibus
animadicatur. hic plus cām non consistere in con
templatiue pcedit 2 primo primū aliquale plemitz. 2° ex eq⁹
ipm̄ ibi ferentes at mplexio dicat. 3°. primo q̄ pstrutaꝰ opp. plo⁹
e bonus. // 2° q̄ odiosum. // 3° q̄ dignus 2 sumptuz. // Ad 1m cuidā
sufficiens q̄ ule dicat dupliciter. Uno modo q̄ pcipiatur per pla
alio modo q̄ pcipiamus pla pcia ꝯ per plā ad hoc dup⁹. q2 uel est
pcaptus m ceco sua nduxa m illis plibus stant ni spēm m modo
uel pcaptus m effectu suo stant cā plius effectus e ulie eis. //
Ad iiō sit pcipiamus pla hoc dupliciter. q2 uel pcapant illa pla
singla stant e conceptz sltanes plius conceptoꝝ. uel pcipiat
aliq̄ comue singul stant conceptā spēi uel gnīs de ulie q̄ pci
pat oēs ad que plibus plō q̄ m sua sina de ꝛ eis usus e nomē
significatū. Et 3o phō totaz poīz illaz uocat ule
dignis q̄ pstrutaz 2 quieta qualiter dicatur 3° q̄ pter plonez
nūle uocatur forte melius e quaz perstruta de opb⁹ jam rcpliti
ſ q̄ de mob⁹ agens bidebitur contra moralia agere amicum
suum 2 magnum plonem. s. impugnando. 3o ostendit pe exclusā
q̄ ꝯ obiecta tali ꝯone facta ꝑ amicos binos. 1° plonem 2 sectos
suos oportebit introduce 2 disputer opp. plonitaz de ꝛ eis 2 sup
q̄nus quamꝰ obiciet nobis ta qo odiosa. Ad 2m q2 non obstante tibi
odio uult de pdicta opi. mquiet. 3o sup̄ ad 3m. ratiaz assigt
q̄ fortissimam bidet melius ee 2 oportet. q̄ non obstante odio sup̄di
to q̄ salute bitat⁹ familiarita de stituent. 1° familiares amicitie
q̄ aliter oportet hoc qui sumꝰ phi beatitudo 2 simplices pfessiones
certa subiectum bitatis agere quaz alios q̄m amicos ꝑ. s. 2
plonē exhibitis amicis dignum 2 sumptuz e plonorare ut patrem
// Ad 3m dicendū q̄ sufficia ꝑ se e q̄ sufficia seu firmata bonitas. sufficia
ut bonitas triplex e bna m libro morali puta in bitute moral⁹

abia pribitu sipenali qui pe tic· uomat ch⁹ 2 diat ad mentu mstu
stus· 2m bitu glie qui non habetur mpuntbita stm· g⁹ apud
nos stimatur zpma sigie· bide uult dare q plonoiare iu te
2 eam pferre cuctisq timori 2 amo 2 fauori humano opz e stantd
qz opus est stantate 2 fimtl bitus bn tuos fcientes at 2 tc·
Hic exequitur ppm plmeduc contra ploncm· pdo q non omib⁹
hominib⁹ sit bna ois ydea· 2o quia si ect non esset felicitas tm zbi fl
·n· e bn guidem· fls primas conclusiones ponit· vn· magnes· 2m
zbi amp⁹ autem q bonu· 3m amp⁹ at q eorum· cum quidet
autem· qm· hys que dicta sunt eorum· pdo ma⁹ talis e m
quibuscuq e bna ois ydea mlis non e pue 2 posticis· 3z m bo
nis e pus 2 posticis· q m bonis non e bna ois ydea· maior ro
firmat⁹ aut⁹ ponentur ydeas 2 eorum ev⁹ de nu· qui fm eos
n⁹ e ydea nl bne ydea ex eo q habet pue 2 posteris· 2m zbi bonu
autem diuin plus minorem· q bonu e m sbo 2 m quali te 2
m ad aliq· sba u⁹ e pe nim pticne 2 oim eo q diat⁹ ad aliq·
Ord· n· sbe ad actu assimilat ppugnum· q staut ppugo originat⁹
a uite 2 finaliter in ea· sic actus originat⁹ 2 finit⁹ in sbo· 3o
infert conclusiones zbi· quare nullus q 2 pz amp⁹ at· 2m zbi
talis e Tuorumq e bna ois ydea eorum e bnus ce ptum
·3z bonorum non est bnus tone ptus· q⁹ n⁹ bna ois ydea· huius
rationis ponit primo minorem· 2o conclusionem zbi manifestus
·3o maiorem zbi non· n· minorem q⁹ ponit· 9· q· bonu e qualit
2 conuertibilis diatur 2 ptus actus ente q⁹ diatur de sbo q⁹ de bus 2 m
te⁹ sunt sba 2 ambo bona 2 de qualibet q⁹ bitutes sunt qualitates
2 sunt bona 2 de quita te q⁹ 3o q alius comissus est 2 quatus 2 bo⁹
2 de rone utile nagz diat rationem 2 bonus 2 de quore· Tempus
nanq 2 opportunus· 1· ipa opportunitas ptus as pdicatum
de qn 2 q⁹ e bonus opportunus 2 de loco· 1· de ubi q⁹ dicta· 1· it
bmo dici 2 est ubi 2 est bonus 2 alia tali que sunt bona 2 m
diuersi ptas pz q⁹ mpior q⁹ non oim bonorum e bnus pdi
quar⁹ ev⁹ fe stimanter quem mfert dicens manifestus ce
q non erit bnus ce 2 nale· 1· ydea ploica in omib⁹ istis bois
·3o zbi non· n· ponit maiorem dicens q⁹ non dicet in oib⁹
pdicatis fz m bno solo ipm bonus conuertit ente si omn
eet bna ydea· Dbi sicut q⁹ plo ponebat ydeas mfrebus
athomis q pu de solis midiuiduis mtq non e ordo 2 ev⁹
sumpta e prima ratio· n⁹ illa q sunt bnus fm spem sunt
m diuersi pdicat 2 ev⁹ sumitur ista ratio n de illi ponit
ce diuersi sicut ac oia sint bna rationis 2 ev⁹

sumit ꝫ · rago · // amp aut · ꝫ rao talis e quoꝝ e bna ꝛꝛa ·
· mior declaratur mdumẽ litera ꝫ patet tõ rao · maior at
cessã e per plonem · // Tuerent ãtiq; aliqui · ꝯ rao
acta quaꝫ sic predit · pmo tangit medium · 2o remouet bnd
respõsiõ ꝙ nulla ẽ ibi · Qz nã idem ppm ꝫ 3o alt̃ oppiõ dicit
bnuꝫ mpm · Notandũ plo · n · ꝛꝛam homĩ uocabit per se
hominez · ꝛꝛam equi per se equuꝫ ꝛꝛam bom per se bonuꝫ ·
2o adhuc hm ẽ ppoñ · p quoꝝlibz e bna rao spẽ eoꝝ e bi
como ꝛꝛa iste cõcedẽ arr · sic arg · quoꝝlibz e bna rao
spẽ eoꝝ e bna eis ꝛꝛa · ſi hom ꝫ per se hom e bna rao
spẽ · sicut homo ꝫ per se homo · non · n · dicit in ratõe ho
mis sint n bonuꝫ ꝫ per se bonuꝫ in ratõe hom quar homo
ꝫ per se homo erit bna ꝛꝛa q dicetur per se bonuꝫ · ꝫ ad mlꝝ
rationem dicam q illis duobꝫ per se homo e como rao bi
ꝫ per quos · 3 ꝛꝛa ꝫ supra istas 3 · sup̃ducaꝫ quaꝫtaz ex pcedẽ
similib ꝫ sic in infinitũ · huiꝰ rationis ponit ꝫ declarat mior
in litera sicut exposui ꝫ pz · // Deinde ait dicat · ſi n idem pe
tuꝫ · remouꝫ bnuꝫ rnsiuꝫ q ad id possit ad rationẽ possi q
dicat q bonuꝫ ꝫ per se bonuꝫ non sit eisdem spẽ rationis q
bonuꝫ e petitum re in no · // Contra hoc dicat q ſ non tollit pticulis
sm alteꝝ bnm ãl alꝝ bnm dici quare n bonuꝫ petitum erit
magꝭ in sua spe quam bonuꝫ tpoꝛale · Consequenter ibi plubi
bus patet hanc rationem · q plubi diuinit pitagoꝛici pone
bnuꝫ sumuꝫ in cordie ꝫ in nũo alboꝝ bonoꝝ · quaꝫ ꝫ plo
qui posuerunt ꝫ sumuꝫ bonuꝫ ee ꝫ pticipatiõ mombue
bonũ · pro nam̃ pita sunt intelligibil ꝫ ista no · // Hoc
autem que dicta sunt · ponit quidam ratiõ ꝫ mittens q
illis que dicta sunt per plonem subiungit quedã dubitatiõ
tem dictas · que sic inducat · Omnia sic talia per pticipatiõ
bnm ꝛꝛe sm eundem modũ sunt talia · ſi non oia bona sm
eundem modum sunt bona · g non omnia sunt bona p pticipatiõ
eiusdem ꝛꝛe · maior habetur ex pre plonis · minor ut declarat
in litera qm duo dicebant bom ꝫ spes bonoꝝ q diuersimode dnt
bona · bonoꝝ · n · alia sunt sm se ꝫ pre se appta ꝫ dilecta ·
alia ut pre ista q sunt eorum fruitiua ꝫ conseruatiua · uel suoꝝ
contrariorum pulsiua quare ista dicitur bona sm aliuꝫ modũ
quaꝫ pmo · quare non oia bona sm eundem modum dicuntur
bona · Dicebat · g · rao ubi pmo pmittit dio bonoꝝ ut
liuꝫ que sic pre alia ꝫ bonoꝝ simplr que sic sm se bona po
dicat de ista per se bona que mutuamur si dicitur sm bnaz ꝛꝛaz

g°

· Secunda subiungit bna condicio bonor̄ per ſſe appetib̄lium · z ē p ipa
ſingla z pelita ⁊ accepta ſim ſe appetit⁹ ſicut brem z ſime z q̄n
uoluptates z honores iſta namq; p ꝑ ꝓ alio ⁊ aliud appetit⁹
tum ſm ſe ipa ſunt appetib̄lia z ſm ſe bona · uel q̄ ſunt appetib̄lia ꝑ
ſe ubi ſola ẏlla rō ea · ſ̄ autem ē contra cypriē · cypriānū · n̄
nos appetere ſime ꝑ ſime · uoluptatem ꝑ uoluptatez · huic
· z · ẏbi · Tuare manus tangit mēm rationis · que ſic pot̄ fieri
ſiſtus per ſe bonis ponatur bna rōis rō ea ipa ē manus z otto
ſa gnis ē mouciens · q̄ manus conſequitur ē ꝙ dicit⁹ q̄ ſi ẏlla
bona ſunt appetibilia ꝑ ter rationem · quar̄ p̄ticipant z ſm ſe ipa ·
ē nt appetibilia · quantum ad hoc ad minus rō ea illa ē nt otto ſa
q̄ ꝑ ter eas appetit⁹ quar̄ ſ̄ bona hnt z eas p̄ticipāt hnt ſingla ·
ſinglas appetib̄les que non miſcent eis ē rō ea ſi ē ſe z ſic patet
quando ad quod rō ea illa ē manus · Dicat z h̄t · Sexta ratio
ponit hic · 22° phs r̄ndz aliquam tamen q̄m ẏbi ſi qualit̄
utiq; dicatur · ſo talis eſt · Quibuſcunq; ē bna cois rō ea illi ē
ē comis bna diffinitio ⁊ ratio ſp̄ialis · Sz iſtis bonis per ſe appetib̄lib̄
non ē cois bna diffinitio ſp̄ialis ſeu ratio ſpēs · g° iſtis non eſt
bna cois rō ea · huius rationis p̄mo ponit⁹ minor z declarat⁹
m ē⁹ quodmodum · n · ro allegat⁹ eadem auctoritas mutuo z
m cenſa que dicat⁹ color eius · ſic m quibuscunq; bna rō ea
p̄ticipantur · Quarta ponit⁹ ẏbi minor · ſ̄ horus autem ubi dic⁹
q̄ honor z p̄dē⁹ z uoluptat⁹ ſunt diuites rationes z ſm q̄ ſ
unt bona boliptuoſe nam ſi p̄ē⁹ ē p̄dēn̄ habita · honor tu n̄ p̄
n̄ habitus ſi ē ut or dignitas uel gloria · z° m ferat hñez ẏbi z non ſi
z p̄ · // conſequitur ibi · Sz qualiter utiq; uidendū illi tamen
quom que poſſ̄ qui qualiter iſta talia dicant bona ut m̄ equoreus
uel non · q̄ bmodi ore no uidentur dia poſtq̄ bonū non dicat
z illic ſm bnam rationem · Cum quom phs r̄ndz q̄ non ſunt
tm equoca · Sz dicit aliqua · bona · uel q̄ ornatus ē ex bno bono
uel q̄ tendunt ad illud bonum · uel q̄ dnr ſm analo⁹ ad uno
ad duo ſicut aut ex mētē · z ottlo · q̄ ſicut intellectus eſt
bonum ale ita ottla ē bonum corpis · Sic intellectus dicat⁹ lucer
ale · z ottla lumen corpis · Notandū p̄mo q̄ equoca potest
dici ad plus quatuor p̄mo dnr tam equoca illa q̄ bno nomine
nominantur non bnum ꝑ ter alterum n̄ amb⁹ ꝑ ter tertium ſic
duo quor̄ quilibet ornatus ſanitate dicit⁹ ad ꝙ aliquid ut illa q̄ bno nomine
nominantur bnum tm ꝑ alterum no ex bitudine nāli · n̄ artificiali
ſi uolueris ſic liber plumbum dicitur ē tymeus ꝑ ter tertium diſſim

ꝑ ꝓ⁹ ꝫ ſtus autem multus diſſonat artib⁹ ⁊ dicit ¶ Et ꝓ tm
iſtum modum mẏſit talib⁹ m̃ conuenies ⁊ ꝓnable q̃ g̃ ar
tifices ignorauerunt ⁊ neglexerunt auxiliu⁹ ſuis op̃ib⁹
op̃ortunis ¶ Cũ oēs artifices appetentes ⁊ ꝓſequentes bonum
⁊ finem ſuarum artium ⁊ nec oīa ad ſcipsos finem ſuum
ignorauerint ⁊ reliq̃erint tale exm̃ regale g̃ ipm ꝓregale ex
nuq̃ fuit auxiliu⁹ artib⁹ ⁊ ſuis op̃ortunis bñs rõnis ꝓmt⁹
p̃ minor ⁊ maior ꝫ qualis auxiliu⁹ ⁊ amic⁹ patent ¶ Con
ſcipit ꝫ mutile autem ẏſit q̃ talis ꝓpria non ſeliciter m
rariae utilis comodi taliter ⁊ q̃ nullus artificem ſuuat op⁹ ſtis
ſuis ¶ Item ſeliciat m rariae utilis adiutoriũ ſ iſtas ꝓpria n̄r
fabruz n̄r territoriem n̄r medicum uuat m opola n̄r alicq̃ aliu⁹
g̃ non ſeliciat ⁊c maior e p̃ ſe manifeſta m minor ꝓbatur
in litera ⁊ ꝑ

¶ Cũ duarum q̃rũ ꝑtium ſint q̃ſtiones m̃ ꝗrendi ¶ Dmo ut
ueritas ſit ꝑferenda amicitie ¶ 2o ut⁹ ſit ad bonum
per eſſentiam ¶ 3o ut⁹ bonum dicatur bñ de ſingulis
bonis ¶ 4o ut⁹ bonum per accidens ſeliciter habeat ¶ Ad ꝓmo ar
gẽtat⁹ q̃ amicicia ꝑferenda ſit ueritati ꝓmo q̃ ꝑfert ſalubrius
ueritate ꝑfert omi ueritati ¶ Sz amicicia ꝑfertur ſalubrius ue
ritatum n̄ ſit triplex in⁹ ſc. bite ⁊ dñe ⁊ iuſtitie ueritas iuſtitie
e ſalubrissima inter eas ſicut nobilissima bite ¶ hc ꝑfert a
micicia ꝫ li. g. ubi dicat q̃ ſi omis ccia iuſti ad hc indige
ret amicia ſicut ꝑfert⁹ iuſtitie ¶ Cũ tamen oēs ccie
amicia non indigentes iuſticia ſ quiete amicia tanquam nobiliori
ꝑferatur iuſtitie ¶ 2o q̃ illud q̃ e ſalubrius q̃ ſalute gentis ⁊ ciuitatis
ꝑferatur m̃ ꝓpria ſalubri ¶ Sz amicicia e ſalubrissima pro ſalute
gentis ⁊ ciuitatis ut ꝓ li. y. g. ⁊c ¶ Omo q̃ ſcientes literas
arguendo ꝫ illud ꝓbatur q̃ ꝓ quo perdit ⁊ m̃ quo completur omne lex eſt
ꝑferenda omi alii ¶ Sz m amicicia ꝑdit ⁊ completur oīs
lex ꝓ ple⁹ namq̃ omne legis e dilectio ad ꝛo. 13 ¶ 2o q̃ illud
ꝑferendum e omibus bonis humanis ſine quo ni⁹ ꝓdeſt homi Sz ſi
amicicia nullius boni ꝓdeſt homi p⁹ ad 1o. 13. g. ⁊c ¶ In
oppm̃ ⁊ phs m ꝓpria litera ¶ Dicendum q̃ ꝑferre ueritatem amicicie
ſimiliter ꝓponit m quantum bonum ueritatis ꝓſtaret ſalutem
amicie ⁊ eo ꝑferre amicitiam ueritati ſimiliter m quantum bo
num amicicie ꝓſtaret ſalutem ueritatis ⁊ ſo bñdicente ſibi ꝓ ſalutem
ueritatis ſe amicicia ¶ Dictum⁹ e adinuentum ⁊ ſc̃ remoueatur
ſunt dubia ad dicendum complementum ¶ Dicendum g̃ ꝓ q̃ ſa
lutem bitatis m genere ſunt 13 ſ. falſitas tristitie duplici
tas mendacium iniuſtum ſcilicet ſi aliquis ꝓmittat aliquid ꝫ

e aut ꝙ illa ꝙ acnae ꝙ fessu quare si tangat ubi tal falsitas ꝓ-
ꝓ plubiliter consentire videtur ꝙ dicto tanto ꝙ implicite me
titur · tangitur tag · n · m tali casu equipolz mendacio quare
& tali tangitur ꝙ & omibz jacturis sequitur intelligitur q°.
Jacture autez amicicie sunt tres ꝙ sin tres spes amicicie
e · n · amicicia boni finis ꝙ malig° bono igitur uel in bono hone
sto uel jucundabili uel inutili · ꝙ sin ꝙ jacture sunt tres ·
arpmficia° contra utilez amicicia° ꝙ tristicia° contra delectabilez
& honestia° · contra honestam ꝙ sic pcedendi sup° bno modo si ego ad
ficiam contra honestatez meam ondo malitz ev° amico · illo
modo jupponendo amicum meum aliquas turpitudiez · Nonꝰ ꝙ
legere amicicias istas uel illam contingit sup° bno nisi dicte
alio modo jndicte · Dicte ꝑez faciendo contra finem amicicie
puta si amicicia sit utilis · si arpmficie jndicte si faciat cont°
cont° amicitiz puta si amicia sit delectabil · si arpmficie q2 ex arp
nata & sequi tristicia · Quando non ꝙ amicia honesta quis
sup° e amicicia ideo jndicit misse delectabilez ꝙ utilez ut · j ·
dicet in · 8 · // Notandum 3° · ꝙ bonor beni non pot ee directa
jactura uel lesio honeste amplie · tm in casu possit ee directa
jactura puta ꝙ arpmficia in qua · uel contristaret me effectibi
ꝙ in casu pticulig singlariso · Sequit ꝙ ad questus ꝙ
beni tas e ꝓferenda amicicie · amicia inter amicia homis ꝙ
plurit supplicater · pot qm amicicia ps magis cara ꝓferenda
e mpis care · si amicia beni tis est magis cara ꝙ homis ig
ꝓferenda e ei · Sillustriz pz per plonem jucunditez amic
sonantes · & magna amicabilitas · Bnm autez rem aligt
alia talem · Et omegpter ꝙ amat aliquid magis amat
j° alio · ex · pmo · ptioz · si ꝙ pri inter vite ꝙ vite amatur bo
· ꝙ spualitas magis amatur ab boie · Secundo ꝙ amicia
magis stabilita ꝙ ferenda e mpis stabile · si amicia inter ab stabi
amicicia boie ꝙ ferenda e ei · Sillustriz plutz per ar° di
centem ꝙ stabilitz e ꝓbabile ꝙ tale · & ratio e ꝙ sic e unitas
firma sta ac stabilita m bono & actu habite ꝙ nunquam ꝙ cas
destruere · ꝙ nullo · n · casu e liberu voluntat mendacium in
quo e destructio recti ꝙ in e mmediate · ꝙ casu libertaz e voluta
hominadiz ꝙ homo destruit · De hac autem reddit
dub° tri personas bonos ꝙ · ꝙ homo dimissa pmotenua &
facta notens potest ee coniens in hominadij unsh bitas
autem ꝙ nunquam pdit primariam nunquam potest esse

uenies mi destructio iuste quare mendacium in nullo cau[sa] homi
a diuz mali[cia] cau[sa] eliatur. / Secunda q[uae]st[io] in mendacio semp
nichilsitur oblitio intentio. e. n. mendacium ut dictum e sepe
tum int[er]dicte fallendi homine diuz u[er]non sepe hz intentiam
obligam q[uae] pot[est] fieri intentio iusta p[ro] bono pu[blico] quare &c
. / Et p[ro]t[est] renatat hesdē concedenter sin[e] zoro bubel q[uae] stipe
omna pualz intias. / hic st[at] dubia. p[ri]m[u]s quis alia pie
tomotus dicit se dispositu[m] animaz suu[m] si dispositet hono
rans bitatem ledit anim[a]z. Si non dispositet honorans bitatem
animaz ledit iu[sti]tiā. / Tuceatur q[uo]d quis stipe bz facendi di
tend[i] q[uae] abstiatā & lesione bitat[is] pot[est] bns ess[e] in tali cau in
mutare finaz. Dn ysid. in mal[o] promiss[o] restitue fidez in turpi
bus muta debetur. Cuius ratio e q[uae] de futuro contingenti no
e determinata ueritas uel falsitas & p[ro]t[est] in tali non dicit e in tali ut
deferam sibi non oz q[uae]n[do] ecet injuria in ab[ste]nendo si esset per se ca[usa] malo
bi ysid. pia e promissio que sit lex adimpleta. / 2m dubi
si quis requisitus a[n] suo mendacio possit publicare bitaz a
nima queritur an sit mendacium aut non. Dicend[um] q[uae] in
tali cau tacere z mentiri u[el] non bz fiat omissio stip[u]. / 3tio
p[ri]mus inopp[o]situm dicend[um] q[uae] plus loq[ue]ndo de justicia commutatiua & iudi
ciali que exhibet fiat remedium pro quuz si stordia con
pescendi si cens omo anima non indigema tali justicia in
digema ut bitatem ad animaz requisitam. / ad 2m dicend[um]
q[uae] animaz bitatem lesens publicare no potest cau tate ni violet
ur talis animaz sit in nali & violenta & q[uae] nullus violen
tus p[ro]ximus talis publico violenti iuramento no potest q[uae] maiorez
iuniam in stigentissima rei publice utilitatis stabi. quare talis anima
p[ro]ximus no e iu[sti]tia. / 3tio duo sequitia sit dubium q[uae] animaz & qua
loq[ue]ndo nuquaz adiuuantur bitatem nisi in tas ei. vnde dicat dem
opo q[uae] caritas non gaudet stipe proximi contra iudicium iu[sti]tie. con
tra tertio. /

e 2o arg[umento] q[uae] non aliq bonum sit per cen[sum] sit posit[um] plo primo
q[uae] tale bonum per cen[sum] q[uae] dicitur per se bonum uel dicat[ur]
per se non for[te] non per aliquam formam uel per se effi
. i. non per aliq efficiens. uel per se finaliter. i. non propter aliq
finem uel per se polita si consideratio. Non potest dari p[ri]m[u]s dis
tinctionem plonis q[uae] talia per se bona sunt mala prudentia nasci per
centiam suam formalis e quedam bonum simbolum de quibus tu
plo non conceditur q[uae] cent per se bona. Tertio potest dari sim q[uae] sim plat

quo ēnt sic causa efficax. s. ta pma z mi pma z ti matiar pmar no
possunt ynisto genere per se bom. // Nec 3m pbr arti qz ut ons ut
hic phc multa st hic per se bona z per se appetibilia pi voluptate
z honor z sic em plu. Nec pbr arti quarto qz ctā bona non cet
bona priapi ex illis solitarij bom qz finis intentar pleis non pbr
ynter assignari qz ebria per se bonū. // 2o qz bona z priap ex illis
per se bom pertinent ipm sicut matia forma sicut tor. uel
sicut passiue priapibile actiue. qz recipit eia effectue. qm ac-
cidentiū dicit priapi solis. uel sicut ymaginatiua nām spēs uel
sicut ymago priapibile exīem formar. // 3m arti no potest qd
tunc 3d per se bonū cet forma pulcre ymaginabilis mitis. sic
secundo. qz tunc illi qz per se bonū amentur ctis bom. uel es-
sent bona per ēm uel per priapi ex. Si per em igitur per
se bonū hereticus multa per se bona. Si per priapi ex querendū
esset ex illi efficibz. qđ priapibile primū bonū z tandē pcederet ex
infinitū. Si ora priapibiliter primū bonū cent bona per priap
// 3 autem arti non pbr. qz nulla spēs pietatis per predicatiōnem est
alicui per se subsistens ut plat phc. vii. me. // Quartus erat
arti non potest qz tinctura ista bona non cent in equore bona sicut ynge
reptiū non e casta in equore. Si nr ymagines bom non sunt bone
equore. quare pcedit per se bonū alia priapibilia ctā bona sunt
bona videre sicut. // Inopportune e tertium dictum qz aliqz talia per
priapibilia reducuntur ad ad tale per em. Si constat quod
multa st bona per priapi ex. Si manentibz centaz sunt ee
mala quare et ante aliqz bonū per centaz. // Ppo soluitur
q. huius st declarandi. 6. articli. pmo q e ee ens uel bm
per priapibile. // Secundo q per centaz. // 3o qualiter ens uel
bonū per centaz sit ens ydeale. // 4o q e aliqz ens z bonū
per centaz. // 5o q e bonū z non plus. // 6o q zillus efficax uel
bonū totale ome ens z ome bonū. // De primo sciendū quod
ee priapi ex e priapibile aliquas spēs z non ee totas
illam spēm. sicut ignis pietigpit naām ignēam. non
hz tamen totam uel omen nām ignēam. unde sumit ex
regula generalis. quod quidā pdicatiōnes spēi multiplicis nulla sunt
talia per priapibilem z non per centiaz eo modo quo ee
per centiaz oppōnitur ei q e ee per priapibilem. // De 2o
sciendum q ee per centiam e ee tm z omen nām spēi. sine
tempi articulo. uel per centiali nisi in eadem spēm. hoc at

nec g̃riam ꝙ̃ ad nãm ex̃ssẽm non est illa que sunt · ꝯ · eam ꝛ ꝙ̃ non
uenit in ea · ꝙ̃ sibi natura g̃datur ꝛ multiplicetur per aliquez
alium actum quidẽ ꝛ multiplicabilẽ · Sz natura spẽ ex se ultimũ actum
non est actualis ab alia ex̃ non tñ̃ in̄ per aliquos actus accidẽtales que no
sunt inclusi in ea contradictoriam ꝛ ipsa ee ultimũ actum
ꝛ ad ꝺ actualem ꝙ̃ spes talis non est multabilis per priꝰ · 2º sic
nulla nã multabilis per priꝰ duratio repugnat huic priꝰ duum
sine altero existere cum priꝰ sint diuisse ceteris cum per no
nnẽm omnia ponunt ꝺ · Si omnis nature ex se ultimũ actum repugnat
hinc inde quin existat sine altero · qm quidẽ ꝺ retinet nate
ex se ꝛ indiuisibiliter per nãm ꝺ retinet eas bñ simiter ꝛ ꝙ̃ nihil bñ ·
stant alteri · nã autem ex se ultimũ actum habet actum terminatum sue po
ssibilitatis · possibilitatis sue actualitatis · quare bñ simiter omnia possibilia hñre pñt
esse · ymmo hñt eam quare talis natura non est multabilis per
indiuisibilia · Si diuidatur ꝙ̃ nulla est talis nã ex se ipsa ultimũ actum
tunc sequitur ꝙ̃ ipsa finitatur in extendendo per ordinem efficacie aut
intendendo actum in se eisdem modis ꝛ nullo ꝛ ipsam actu
se ipsum que omnia sunt eaꝝ impossibilia ꝑ primum patet de impossibile · 2º
modo · 2m · primo posito · 2m 9º · modo · Sed ꝙ · sicut ꝙ̃ bona ipse
spes hꝫ ee possibile diuisibile contra pone · Sunt ergo sit spes sub pri
mo tanta ee quod esse possibile quanta ee aliqua de mensione ꝙ̃ apparet ista
ee possibile · non est mensurabile repugnans ad ee ꝛ tantus hꝫ bona que ꝙ̃ spes de
reliquo ee possibile · quantus hꝫ de non repugnans ad ee constat autem
ꝙ̃ non magis repugnat ee spei supreme quam infime · quare
suprema non est impossibilis ee possibile quam infima · si quod spes de
ipsius mensurabilis ee infinitum in ee possibile ꝙ̃ apparet ista non repugnat
eis multiplicari in infinitum · Unde si esset infinita ignis ad hoc
contribuiret ꝛ ignem nollet generaret · quantus ee vena sua appo
sibi contribuibilis simili modo quilibet bonus potius in actu ad hoc
illi pñt generare alios in infinitum sine repugnantia · ꝺ · nata
suprema similiter est infinita in ee possibile · Sunc ultra dedu
cendo dicuo sic spes suprema quanta est in ee possibile tanta est in
ee actuabile · postquam ipsa est ultima ꝛ totaliter actu · est · Sz in
ee possibile est infinita ꝺ ipsum ee actuabile est infinita · Tunc ultra
venit bonum infinito extensiue simpliciter ad infinitum extensiue existẽs
ꝛ bonum perfectius ꝛ intensiue infinito aliud tale infinitum
existere ꝙ̃ spes suprema ut consistit ee est infinita in actu ꝺ simpliciter
ee aliquo alium infinitum existere · Si autem essent duo entia per
accidens ad per se ordinata duo infinita actu · actu sibi evi
dit adunatis ee experimentis quare non est bonitas eius ꝛ bonum
per accidens ꝙ · ꝙ · fiat adunatio · Ad ꝺ · sicut ꝙ̃ omne ꝺ

in quo pclauditur fortitudo uel virtualiter omne ens non omnis bonitas est formaliter uel virtualiter omnia entia et omnia bona Sed ens pcipuum entium est tale pcludens omnem entem et omnem bonitatem ut pmum est quod virtualiter uel formaliter omnia ens entia et omnia bona pro bona. n. sancta quia non sit in bonitate ens per ens pt quia tota omnia virtualiter continentur in ipo qui si esset alicui ens non continuet in ipo tñ esse actu nñ et per ens ut plurimum est. est ens pcipuum entium. Sed hoc ad argumentum dicendum ad primum quod ens per ens hz similitudines quinque proprietates. e. n. sit per esse quod includit esse omnem formam pfectionem. omnem tam essentialem et finalem et omnem contingentem pfectionem quia dicitur actus omnium entium. Et mirabilia ratione pfectionis competit esse pcipuum entium. licet alie pprietates pcludant istam et ista illas. Cuius ratio dicitur quia pprietas talis boni politani tota non continetur in isto quia quelibet alia esset in ente virtuali et in ente formali. Cum ratio alia pducantur ad actum ut ad ens pfectum in ente formali et nata que est in ipo in ente virtuali et in ente totali quia nullius eorum potest attingere ens totale sicut et hoc modo dicitur ens et bonum per participationem primum ad secundum per totum bonum participatum istius boni quod non stat materia formam nec tantum stat pars participat actum Sed stat esse totum participat tamen non solum recipiendo ens actuale ab ea. sed eam ens et se ipsum participant eam stat per indigentiam sicut et error omnium plonem impugnantium quia non intelligit. Est. n. intelligendo quod nisi summa pfectio sum ens quod nihil abstraheret ab ente actuali et ab ente virtuali quod hoc modo stia. Dicitur quod tale est ens primum sum ens virtuale locatur vita et sum istius ens natura rationale non est melius plus per indigentia. Sed est tota indigentia ens tamen potest dicitur participare istam nam uel per duplicem modum sum ens formale quod ipsa habet imperfectum extra tñ stia et sum istud ens ipsum non est. n. ad ens per indigentia nec reputatur ab indigentia. et hoc intendit probare argumentum principium vitae. Plo intendit quod ipsum non sit ens formaliter tamen. sed ens virtuali modo tñ hoc ens reputat ab indigentia et ens simile et completum et eternum et tam modo hominum plorum rationem non distorquent. sed in summa male intellecto et male exposito per aliquos plonicos contra quos arguit.

Et arguitur quod bonitas divina est singulis homo. homo quod dicitur bonitas et homo magne distantie. sed autem dicatur magne distantie per phm. Sed quod

eadem e mao cis per se bone z bone q non e per se bonu. ſz talia bo
ad inuicē maxie distant q̄ z c̄. // 2° ſic o m̄ po dr bm̄ de ſingl
po le. dr bm̄ de ſingl ſubſe tinent. Ez bonu e oim ap
pet. q̄ dr bm̄ de ſinglis appet. q̄ z ipm bonu dicit de
ſinglis bone. m̄ior pbitas q̄ nit. c̄. dr nr̄i. oia bo
appet quare bonu e oim appet. Quod aut iste appet
dr bm̄ de ſinglis p q̄ dr ſm nomen z ſm rationē
mao nacp bnm appet̄ est tendentia in finem quem uenit in
quo ois appet. // Certo q̄ dr ſm nomen z ſm rationem est
bnm omnium ad q̄ illa de quibus dr. ſz bonu e huic mao nacp
bone e esse essentiale uel actale. hoc nr̄i attribuit. // Pi
opo sunt ratione phi. // Dicendu q bonu pte st sumi dupr
bno modo p ratione formali sig̃ per tm. alio modo pro re denō
mata per sig̃ tm. // 1° modo bonu non e ad quas ppo
uenienter aliana ee z eig aia e c̄. // 2° modo bonu e ſz ee
ſtant a tm̄ dr bonu. e mao h̄ ee dr ee essentiale ipo. // Ad
igit ponō. z · conclō. // Prima e q res denotata per sig̃
huic tm bonu non dr bm̄ de rebus ſubſe tinent. // 2°
q p̄z mo sig̃a per tm̄ nr̄i dr amolo de rebus denotat per eam
// 3° q ista mao dr bm̄ de mao nibus p̄ticis ſubſe tentibus.
// Omnis pba ſic. rei pōſ z rei p̄uat̄ nis e q̄ bm̄. Ez res denō
per sig̃ huic termini bm̄ alig̃ sunt pōſ z alig̃ p̄uat̄ igit nr̄i
e eis conuie bm̄. assūptū pbatur. sm̄ aliana z alig̃ come
dere e bonu. aliana u z alig̃ abstinere e bonu. ſed ratione
semper e bonu. non ſed nr̄i. semper est bonu. hoc aut q̄z
ſit pōſ. quedā p̄uat̄ quā z c̄. // 2m̄ pba ad ang euidenter
e p̄sidend q p̄mp̄ ſtit̄ per ſicut tplex sunt dr thop. m
lor assimili. bno modo comprnd bnm ad bnm sub comi at
buto ut dicendo p̄ fortis e prudens. q̄ fortis e prudens qua
qualis p̄ talis. ſz ſilr̄ comprnd bnm ad duo ut dō ſic fortis
e timor suo p̄. q̄ timor sua matre. quia sunt ſz ad bnd
penitem ſic ad alterum. // 3° modo comprnd duo ad duo ut dō
ſic per diligit p̄ximū suum q̄ plo ſimilr diligit ſuum q̄ sunt
ſz habilet iste ad suum ſic ille ad suum &. q̄. nulla e ſz bonitas
uel p̄dicta fortis ad plato uel patris ista ad p̄ximū illig ni ratione
ſimilitudinis bnm que e duorum ad duo e ſz sola. nō mitto
eos. Quinto arg ſic. Cuius potius conuenit ratione ſimili
duorum ad duo hoc potius. malagma sibi. ſz illa de q̄bus p̄ ratio

rationalem ꝛ̃atiz · ꝟ Dnō dr̄ dicendū q̄ sm̄ p̄fectiz bonū pḡ natuz
e conuertī ad ꝑnapiū suū · Cuiꝰ cuiꝰq; sc̄z ꝟ mq̄ omnia q̄
cūq; mē. uel ꝑ mē. sm̄ modū tendūt ad suā felicitatē oia
· ꝟ · p̄sequunt ꝛ adoptant ꝛ adipiscunt ꝛ ꝟ bonū p̄cēm omnia
q̄cūq; q̄ appz q̄ ipm̄ e ꝑncipiū oppōz ꝛ p̄ q̄ sm̄ p̄fectiz oia
conuertuntur ad ipm̄ · ꝟ in ipo igit̄ stat multiplex termin⁹ huius
conuersionis omnia q̄cūq; q̄ eo adepto oio quiescūt
ꝛ cōiūcto e p̄mo termino · ig̣ oppō oia felicitant · Vnde appz q̄ ig̣nis
sursum tendit m̄ dm̄ tanq̄ am̄ suū ꝑnapiū ꝛ tota extensio
corporis sumit p̄ma ꝛ tendit m̄ dm̄ m̄ signū q̄ores q̄cūq; impul
sum p̄ter mētē m̄ deum tendant ad suū finale ꝛ ꝑfectū
· ꝟ 2° q̄ oia felicitantur m̄ bonū ultimū · ꝟ bonū p̄cēm est finis
ultimus nr̄ m̄ nobiꝫ · ē igit̄ ut omnia sint ꝟ ig̣ ꝛc · ꝟ Quod
autem bonū p̄cēm ꝟ ꝑfectū ꝛ ꝑ se ꝛ ꝑ ꝛ̃ ꝛ tm̄ appz q̄
omnis intellectus ꝛ appetitus nat⁹ e felicitari m̄ ꝛ̃ o tō q̄cūq; ꝑ. uel bonū aliqz ꝛ connectit
ome ens ꝛ ome bonū · ꝟ in bonō p̄cēm ꝛ ꝑ ꝛ̃ ut bonū ꝛ
ens q̄ ꝛ̃ ꝛ ꝛc · ꝟ Ad ꝑ ꝛ̃ dicendū ꝛ ad ꝑ · mō oppōz · ꝑ bō ꝑbat q̄ nō
bonū ista ꝛ bonū p̄cēm non possumus q̄ ꝛ̃ uidemus ut
ꝑ. uidet m̄ bonū ꝛ ad finē ꝑ mō ꝛ ꝑ · nō licet ipm̄
habeamus ut ꝑnapiū ꝛ ut aliud ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ · ꝛ ꝛ
bonū ꝛ ꝛ · li · lo · ꝟ bonō p̄cēm ꝛ · Ad ꝛ̃ quinq; ꝛ ꝛ ꝛ
p̄ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ

De quorum nullo quo[niam] eligimus ꝓpter alt[er]m̃ et non ꝓpter se ut puta
tibias fistulas et alia organa musica nec media[nt]ia. q̃ omnia ꝓpter
aliud et oportunum eliguntur et non ꝓpter se maiꝰ e. q̃ omnis ista non sufficit
perfectum finem aliquo autem perfecto et manifesto videtur esse bonum
ꝓpter alterum appetibile et elicitꝰ constando et ad alios quare si
ad sol perfectum. h̃ erit ipsa felicitas que q̃. Quo plura sit perfecta
perfectissimum horum et ipsa felicitas. Iuniores appetibilia. ii ꝓpter se perfectius
et ꝺ q̃ ꝓpter se et perfectibile quam aliud q̃ ꝓpter alterum et ꝺ q̃ nunq̃
ꝓpter aliud ꝓpter se appetibile. perfectius eius appetibile que sim sepi
et finalia sunt appetibilia. et istud q̃ est ꝓpter se non ꝓpter appetibile. est simpliciter
perfectum et sic est maior declaratio huius. Quinto declarat ibi tale
unum. ꝺ. q̃ felicitas maxime videtur esse tale bonum appetibile ꝓpter se et non
ꝓpter alterum. quia nam quis sic appetamus honorem et voluptatem
et omnem virtutem eligimus ꝓpter se et quia ꝓpter felicitatem existimantes
per talia bona felices fieri. Ille autem nullus putat ista sicut
negotiando. ꝑ hoc q̃ eligitur non sumitur hic ꝓpter ut sumitur. ꝑ mi
et ibi. n. dicatur q̃ electus et voluntarius ꝓmissus et eius que sit
ad finem. hic autem sunt finis ipsis finis ut eligibile et existimatur h̃
eligere principaliter sicut et expetitus sup̃ in prima ꝓpre huius libri.
et q̃ distincte appetibilium. ꝓtinet sum quadam ad motum tui. e. n.
movens ase virtute ꝓpria sicut movens simpliciter et e movens
in virtute aliena sicut movens instrumentale et est tertium movens.
movens potens virtute ꝓpria et virtute aliena. sicut hoc q̃ potest esse
instrumentum motum a tali ꝓprio et potest e movens principale sua ꝓpria
virtute movens appetibile. namq̃ ꝓpter se non ꝓpter alterum et sicut
movens virtute ꝓpria et nunquam alia. appetibile non ꝓpter se sed ꝓpter
alterum et tanquam movens virtute aliena et nunq̃ ꝓpter. appetibile
ꝓpter se et ꝓpter alterum et tanquam movens virtute. quia ꝓpria
quod aliena. ꝛ notandum q̃ perfectum dicitur dupliciter. q. me perfectum
tum namq̃ dicitur cui nichil deest genus modo signato. cui
et ille q̃ inchoat et naturalibus suis. ꝛ cui nichil deest genus
suo generi cui et ille cui habenti perfecta talia sicut aliquis deesse
sua. ꝛ cui nichil deficiens suo fini cui et ille q̃ accepto
et ultimum finem sibi suo. ꝛ cui nichil deest genus cui ꝓpri
dicto generi. vel cui cui finis cui et sola prima et quia omissis
et superata q̃ sol vel virtualiter in se habet et continuit omne bonum. ꝓ
posito autem sumitur perfectum cui nichil deest genus suo fini q̃
in hoc consistit ultimum bonum cuiusq̃ rei felicitas consequitur ibi
videtur at primo tertiam finem sic prendens q̃ primo dicit ex hoc prius
ad finem predictum jam dictum. ꝛ exponit per se sufficiens

ibi per se sufficientes autem 3o. plus condones intentas ibi per se
sufficiens. Dicat 1mo. q. ex per se sufficiens que primo plus bitie
se feliciter dicetur attendere contingit ideo q. ars plus tis e. si q. felicitas
sit per se nus bonus. Intendit 2o. sic arguere omne per se sufficiens
bonus e per se nus bonus. bonum. r. ponit conclusiones in forma p
dicti et ponit sua. ex hypothesi 3o. assumit et plus bit plus de omni
tertio. Deinde arguit per se sufficiens ex 1o. sufficiens. q. bm
per se sufficiens non restringitur ad honorem politi bita politi.
si q. ille bonus sufficiat sibi pen. et filio et uxori et 10 amicis
et alibi q. una homo e animal rale et penale. 2a. ars sufficientia tm
hi. Si. n. ex tenderetur ad pentes et propinquos et amicos amicor
um infinitum procederetur. quod autem sit 3e. nis dicetur. Deinde
ibi per se sufficiens plus quem mitentas intendens sic arguere
Bonus politi. attempt regens bitas eligibiles e bonus per se sufficiens
. nullus. n. eligeret bitas insufficientes. si felicitas e bonus. q. politi
. attempt reddit bitam eligibilem. quia. n. potest bitus feliciter
. felicitas e bonus per se sufficiens totaliter potest in bia et clara
Ouia prius istas notandum 1o. q. sufficiens felicitas aliter sumitur in
bita aulis. alia uita contempla. aul. n. bita bi competentes
et nego nam inter homines et deum non sufficiat ei bonus per se
bonus alias. bita ue contempla contenta e bonus per se q. in eo
non potest contingere. contas hominis. 2a. 1o. pbo et felicitate bite aulis
. Secunda sticus. q. bo aul sim quatuor amicabilia magnifice ma
gi. et gnibus personarum. sunt. n. 2a. veritas uo. bi. sp
g. magnifice obligantur penabiliter beneficas magnifice tis e benuolo filius
maxime quum ut boni magnifice tis e bmo uolu. nis autem distinctas et per
fectas amicas cum omnibus autem 3z bite patrem et deum felicitatem
bite aulis pbo 3tio. debere esse facile. sed dicens quatuor gnibus
per et genialiter et bonum gnibus. gnitez bi amp. autem plus m
quartus quem sic procedens primo tangit me. et removet du
plum inconveniens ante. 3o. ponit ex. 1o. et primis tribus conclusionibus ibi
per se nus tangit. Intendit sic arguere bonum non contumeliatid
inter appetibilia 3z comprehendens omnia et quod appetibile e magnifice
appetibile si felicitas no e numerata inter appetibilia. si ora comprehendit
et appetibile omnia alias. 1o. pri e magnifice appetibile. Secundo rationis
ponit primo conclusionem. 2o. q. nos existimamus felicitatem ordinem
appetibilem uel inter omnia appetibilia e magnifice eligibilem
. Deinde tangit medium. 2o. q. existimamus eam no contumeliata
inter appetibilia et per quos magnifice appetibilem. ma. 3tio. sic evidens per se

ipm̃ stat ꝑ illa ome totꝫ maiꝰ e stia ꝓte qꝫ non tonuiata mter
partes ſ; tompꝫhendit oms partes eodem modo appe le non tonu
meratuz ꝓter appe lia. ſ; tompꝫhendens oia e maꝝimuz z
maꝝie appe le. mpior autem ꝑ qꝫ dicit ni2. tonſiſtit felitꝫ
quidꝫ e bonum totale non tonuiatuz mter ꝑtialia bona ſ; tompre
hendens ſimulomia dicitur. n. qꝫ honorem voluptatem
z bꝛtutem eligim felia tꝫ ꝑ ſuſpitꝫ. nos felites ſicut ꝑ her bo
. Deinde ibi tonuiata autem ꝛtert dubitꝫ poſſ. n. dubitatur
utruz felitas aliquo modo cum alio bono tonuiari poſſit z dto
qꝫ ſtrutum ett appꝛ cum illo bono quam ſine illo bono. ꝺ
her duo rndetur ſilr affirmatiue ꝓpter qꝫ ſtendum qꝫ ad felitatꝫ
tonſtituunt dilo genꝛa bonoꝝ ſ; ett ea alia ſine qꝫ no tonue
nit ee felitem. ſ; attilez ſine quibꝰ tonuit ee felitꝫ. felitas
qꝫ non poteſt tonuiari mter ee bona quamuis ultimo ꝯclauꝺt ea
poſſ; tu tonuiari inter eet bona cum alio attuali bono z tuc
quanto tale bonum eſſ; mꝝ eligibilioꝝ e felitas cum
illo quꝫ ſine illo qꝫ plus plꝫ. qꝫ maiꝰ ſemper magꝝ e eligendꝫ
ꝯ felitas appꝛ illo attuali bono maioꝝ quꝫ illo remoto. qꝫ
appꝛ eſt illo appꝛ quam illo remoto. vnde ſi meliſtratuum
felioꝝ e felix aptem tredens quꝫ felix nepte mtredens tetiꝰ
pncipiꝫ. Stat qꝫ ſi tonuiata fuerit cum alio bono maiꝝe ꝑ
eligibilioꝝ et cum illo bono quam ſine illo plus autem huc ree
ꝓducta auctoritatem ibi pncipium dicit. oꝛtioꝝ ibi bonum
autem. Deinde cum dicit perfectum ibi ꝑ opi at. ꝺ. qꝫ felitas
e bonum ꝑfectum quantum ad 2am partem z ꝑ ſe ſufficiens quantu
ad tertiam z optorum finis. quantum ad primam. Si forte felitꝫ
hic plus quartus finis ſic pcedens primum. ii. plogium. 2o
plus ꝓpter ibi quem admodum. 3o quoꝝ ſuppoitum ibi dictum ſ;
in plago dicat quod ſubpoit. ſ. felitꝫ ee optimum bonum. Quod
reſtendat ſ. qꝫ iſtus fiat amp mal. 3o quidem principat ſ. qꝫ iſtus
fiet manifeſtus ſi ſumatur ꝓpter homis op. Deinde quadmodꝫ
ſic plus ꝓpter habitum ut habitem z ſtatum ffitus ut ſtatum fiat z qꝫ
attufet ut talis attufet ad ſe hꝫ ad ſuum finale bonum. Sic homo
ut homo ſe hꝫ ad ſuum. ſ. qꝫ attufet mopone ſibi ꝓpter hꝫ ſuum fina
bonum. ſic tu ſuppo to qꝫ homis ut homo e ſtatuꝝ alia. hꝫ. r. pro
pola anpliao z pitet. Deinde ut hꝫ qꝫ e ſuppo. plus 2a ratione
. 2m ibi uel quem admodꝫ. ꝓma ratio ſuplicat duo media bnu
amnoꝝ ex quo poſſ; ſic argui. Si qꝫ mmꝝ beatus piceme ſt

z ꝺ q magꝭ · ſz mutabilꝭ q tertor z tornarꝭ ſerent ꝑpes opones
quam & hoc cum tertor z tornaria dicunt fm artem non
fm nām · homo u fm nāz z cum illa ſint ꝑpes opis m ſt
tales artifices q homo in quantū homo ſz hre · Sed medi
eſt ex mpō ex quo ſic poteſt argui Si homo in quantū homo
nulla eet opō homo eſſz otio al mna quę eſt mpole q z anę ſta
quo media phe tangit ſub quadz privita · q · 9 · ut hꝫ tertor z tor
nazi ſunt opa quedam z artis homo u nō ſz e ad otioſz in na
· q · 9 · p eaz & hꝫ ſubitare e mtoleiens · Dem & uel q admodū
plut ꝓdem m terdens ſic arguere q admodū ſe hnt ſingle partes
homis hn opes ſibipas ſic aut otiꝫ bidere mane tenere uel hoſi
tare pſ ambulare z ſic & alios q homo p ter hec opes ptuz habeb
ſua · Si tenet hobiatur ſimplr · primo & hnti ad hnti · 2o &
partibus · primo q opō homis ut homo e uel fiet fm aliq̄ hitū
uel non · fm bidetur mgiens q ex opibz gnerantur hitus
z gentī perficiunt opes p tes ſimles ut · 7 · li · 2o · Ita ꝑ mſpti
dicetur q opō homis optima e fm hitū tem hoc quedz e hitz
ut · 7 · dicetur li · 2o · Si ad dicatur primū q opō homis fiat fm
hitum tunc ſequitur q p tes opis i hitz ſint alia homis opō ·
Quarto phi fiunt boni quia ſhitz arti tales ſtatu uel tornatu
hz ꝓpriam opinem ꝺ ta dictum de iſto hitu fm q fiet opō homis · ꝺ ta
uel procederetur in infinitū · uel nō erit opō homis que non practicat
ad aliq̄ hitz · Deptiꝫ aute ſic obiatur q illa homis opō uel
claet ato hoc ſimul ut medietas homis partes uel ab aliq̄ primo
primū aut non poteſt q nulla poteſt ee opatio que ſic obiaat ee
ab elicatur a manu ab ortō a pede · Si fm dicetur ſequitur ſi
arg̃ phi e bonū q predicetur in infinitū in opō · uel q homo nāz
hz ꝓpriam opinem p opes partiū atq opp̄ hiat phs · Sed euidenciaz
i ſtoriz ſunt attendende ſue regle · prima talis e q nulla hitz de ter
minata a bōm te ab te homis fuit eandem opinem cum homine
ut homo eſt · 2a q omne hitus qui eſt uel bonitas homis uel
de terminata bōm te homis hz eandem opinem cum hoc ut ho
eſt · Qꝫ de una q ſtam ſimſitz dicat hitus q non e bonitas homis
nec de terminatur bōm te qua de terminatur homo non · p ee
q ſit bonꝰ homo quia e bonꝰ ſtam ſimſitz nō ego quare opō utiuſz
non eſt eadem q plat qm ꝺem hitus uel eadz bonitas faciat bō
hitem z reddit bonaz opinem · Sz eadem ratō non faciat bō
hominem z bonū ſtam ſimſitz · q nō opō utiuſz reddit bonū ſic
utiuſq opō non e ꝺem opis cum eadz ſit bonitas eadem opis
quare ſi bonitas non eadem nec opō ꝺem · Qꝫ de 2o iuſtus

quat hūanum ꝙ eoitas ꝺterminans hoiez eadem boitas ꝺterminat
hominem z iustum · vnde omne bonū hoīe e iustū z homo z bonū
homo bonū iustus · vnde eadem e opō hoīs z iusti hoīs qua
bonitas regulans hoiez bonus z iustus bonus reddit opꝰ iustum
z opus hūanum · ꝓ ꝫ dicendū ad ꝓmum ꝙ opō hoīs eliat ꝺ
ꝑm hūanum eadem bonitꝫ ꝺterminat qua ꝺterminat hominem z
ꝫ eo ibi e statuꝫ plō autem arguit ꝺ reliquis similiꝫ z hic · vnde
est simile ꝺ istis z illis · ad 2um dicendum ꝓ duas rationes fili
proximis quarum ꝓma e ꝙ nulla ꝑs ꝺterminꝫ alia bonitꝫ hoīs
hꝫ eandem operiez cum hoīe · ad ꝙ ꝓma · non · n · oīs bonꝰ
oculus uel bona manus uel bonus pes e m bonus hoīe · nꝰ omnis
bonus homo hꝫ bonos oculos uel bonas manus pedes · ad ꝙ 2a
ꝑtinaꝫ uoluntas · n · ꝺterminatur eadem bonitꝫ qua ꝺterminatur
homo · vnde omnis bonus homo hꝫ bonam uoluntatem z omnis bona
bonam uoluntꝫ e bonus homo · quare eadem e opatio hominis z hūa
hūane boluntꝫ ꝓ ꝫ ad ꝑm obiectum dicendū ꝙ opatio hoīs
e opatio alterius ꝑtis · ꝙ illud ꝙ ꝺterminatur bonitꝫ hoīs z illa
e statuꝫ · ꝺ reliquis ad ꝑtes plō arguit · Consequiter ibi
quod igitur · probat · 6 · conclusionem m tenens sic arguens
opō hominis uel e ꝑtis negatiue uel ꝑuatiue uel mutatiue ꝓ ꝫ
ꝙ oculus e nobilis z plantꝫ · opō tui hominis ut hoīs e ꝓ hominis
uel ꝑtis ꝑuatiue · ꝙ similiter illa oculus e nobilis z brutꝰ · ꝓbatur
ꝙ ꝓ sit ꝓtꝫ magnum bonum ꝙ tu magnum bonum dicatur ꝓportio
bonus modo ꝓportionaliter ꝺbitur z oppositꝫ per rationem · illorum
bonorum ꝓportionaliꝫ ꝺ illo ꝙ bonum e nobilis z plantꝫ · opō tui hominis
uel ꝑtis ꝑuatiue · ꝙ similiter illa oculus e nobilis z brutꝰ · ꝓbatur
ꝙ ꝓ sit ꝓtꝫ magnum bonum ꝙ tu magnum bonum dicatur ꝓportio
bonus modo ꝓportionaliter ꝺbitur z oppositꝫ per rationem · illorum
bonorum ꝓportionaliꝫ ꝺ illo ꝙ bonum e nobilis z plantꝫ · Tunc ꝙ dicat ꝙ
opatio hominis ꝑtis in qua consistit hūanum bonum e ꝑtis ꝓportionem
rationem bonitatis ꝓ sim · ꝓbatur minorem z ꝓz · ꝙ magis ꝑtis bonum ad
bonum ꝑtem ꝓtest ad ꝓportionem totius illius · z ꝓz · Tum ꝺ aut ꝙ ex ista
ratione apparet ꝙ plō ꝓ ꝑtes ꝓcedit non intelligebat operis hoīs ex
cludere · aliqua aliqua ꝑtes hoīs · Consequiter ibi si autem e opꝰ ꝓ
septimam conclusionem sic procedens · primo ponens fundamentum rationis
2e rationem ꝓ ꝙ probatur conclusionem ibi similiter sic · Dicat
ꝙ ꝓma ꝙ si e opus hominis ut hoīs opatio alicuius ꝑm rationem uel
non sine ratione · Dicat autem opꝰ ꝑm rationem opꝰ uoluntatis
dicat autem opꝰ non sine ratione opꝰ intellectꝰ ꝙ exprimet ratio non ꝓz
aliam rationem · ꝺ ys suppositis · dicat ꝙ ideꝛ e opꝰ hūanum optimum
augustum z humo studiosi optimus ꝙ admodum ꝑtem e opꝰ athlete
iste z opus studiosi athlete iste z ꝺ ꝺbitis · Similiter tenet modus
apparet · tunc hūanam ad bonitatem ad opꝰ ꝑm bonitatem aqua
non dicatur opus studiosi · i · bonum ꝙ apparet ꝙ ideꝛ opꝰ e athlete ·

2 bne actiuē ſ3 actare e opus actiuē · g° op° actiuē · 2 studios actaē est
3 em opus · hec g° p̄missō tanq̄az finaliū ſic p̄bat · 9° 3bi ſi
cut ſic arguens · 3ta op̄o hoīs studios 2 bom g° opp̄ ſm bn̄
huanaz e bonuz hoīs · h° · 1° · p̄mo p° ma · repetens alia
ſtipio dicta · 9 · ſi p q̄ q̄ p̄mo bitaz quanaz 2 opez bita le
2 actuum aīz naē ee op° hoīs · ſ3 studios hoīs p̄mo hunc
opnem ee actuū bne 2 op̄e ſic q̄ mea consistit felicitas ·
2 bonū hoīs · // Deinde ibi bnuſa3 aut · ponit · my · 9 · q̄ bnū
q̄a3 bne pficiatur ſm p̄pz bitutez q̄ bito fiat ip̄e studios
2 bonuz 2 opnez eio reddit bonaz · ſic q̄ op̄o ſm bn̄tutez semper
e opus studios hoīs · // Deinde g° · 9 · q̄ quia h° e ma° q̄ bu
manuz bonuz ſiue felicitas e aie op̄o ſm bn̄tutem exponit
tm conclez · 9 · q̄ ſi sint plures bn̄tutes bonuz huanuz est op̄o p̄
bn̄tutem perfectiōē 2 optimam · // Consequenter 3bi amp° autem
p̄bit obiectaz conclez · 9 · q̄ amp° e addend° m bita perfecta 2 h°
p̄bat per ſile q̄ ſtat aducta bnūz yrudinis non ſtat h° nec
bna 3ies ſtat amuz · 3ta n̄ hoīes felicez ſtat bna 3ies uel tpus
p̄uū · // Contra h° obiatur q̄a · 6 · contra plez 3ciat q̄ 3ciat
m tas non bariat naīaz bom · ſ3 autem 3ciat q̄ m cludit nīce
felicitat bom ſine qua non e felix bonuz · Sicut 9 q̄ bonuz
pot ſumi ſ3 bno modo m ſe ſm q̄ e aliquid eternū ſpes hom
ſtat uoluptas uo° tis ſpecio ut ſpecio · // ſ3 alio modo ut bonum
ſumit̄ m habitu ic ad bnitem ſm eam rationez hoīs q̄ 3ciat gen
hui ad bnitem · p̄mo modo bonuz no bnificatiuū ſm maiz 2 mig
ſm 3uiturnitez 3 · n · pot ee in tensa delicta momenta ſtat
delicto diuturna 2 h° modo ꝓbs loquebatur ſtipio q̄ patet
ex m de alle ic · // 2° modo bonuz bnificatiuū ſm maiz 2 minz pz
diuturnitez melig · n · animaz diu bne ee 2 bne viuere · quaz
bna sola die 2 h° m° lo3 ꝓbs · bnā diuturnitas in hoīe est
quedam pars bom · Ex p̄dict g° colligit pot̄ assignari huiam hoi
seu felicitat huia · Sicut 9 q̄ e bonuz finale simp̄ perfectiuū p
se sufficiens maxie appetib 2 opp̄ hoīs ut hoīs ſm p̄tem
p̄ncipaliter ronez huius 2 ſm inclinationez perfectiuū · bnūs per
manens in bita perfecta · diffi° felic

raīs tribuitur ig° // postquaz ꝓbs felicitatez assignat
consequenter sufficienter assignatam ondit declarans h°
quadruplicia naīa · ſ · naīa tpis · naīa mi p̄ncipij 3bi
3bi memisse · naīa finis 3bi 2 intellectus in quantū in hoīe
p̄ncipij · 3bi non expectēdz ab · // Dicat g° p̄mo q̄ bonuz huius
actuum ſtitutiuū · i · aliquale naīs ic assignatiuū · qm ſm tpus ·

ſ ſufficiat quatuor ad p^m 2 poſſit perfecta reſtituere. Sed ſ. auferre tangit quatuor mō. Primus q. ſunt partes tpis ſuntne dnt ſibi inuicē quantus ad fieri nullum. n. opus partes huius fit totū ſimul ſi p̄dictum quare oportuit ſ. modū facere p̄me op^is. // 2^m q. q^d habenti equationem ee tabule 2 bono computatori operiū nūa eſt ei q. unuſquiſq; mendicante indigeret r. ad p̄fectā habitationem cognoſcere. // 3° q. artifex jam inuentarius jam factus ſt. ad addita 2 ſcō nonne conueniens ſi ad reſpectū huiusmodi bonū p^tis. Sup. ſuperadditā addita. // 4^m q. omnis homo prudens interest apponere propere ꝑ q. fiant ut per ſucceſſū temporis ꝑ negotia ſua exerceant ſuppleta. // Deinde ubi proueniſſe dicit declarat ꝑ rationem. 9. q. memoriā eos dicendi populo ut non promittere maiores quam ſolent certitudinem. ſi in ſingulis ſim modus regi ſuadentem ſibi certe me uel in. m. u. priuatis negotiis magis dirigit ſigillatim 2 groſſis ut dicit eſt in p̄emiſſo quare bonus humanus ſufficienter e reſpectus. licet reſpectus ſit ſignalis 2 groſſa. // Deinde ubi intentus declarat ꝑ rationem ſimilem ad primum regulam. q. in omni arte certitudo eſt ingrenata in quantitate ꝑ ſum 2 expreſſione e ꝑ ne. q. declarat ex. q. ad mensuras terrarum 2 geometrice differenter mensurant rectitudinem ſecundum uel angli. q. terram mensurant expedit 2 ciuilibus ad opus eius. geometra uero mensurant amplius. quid eſt uel quale ſ. eſt. ſpectator. n. in geometrico. quare ſum eandem modum mensurant ſuis artibus agendo. ut ex opinionibus artium fiant pluria opera quia operibus artis uel ſcientie ſunt nate. Et ſi una ſcientia ſufficiat cognoſcere ſignaliter 2 groſſe ſecundum quare etc. // Deinde ubi. Non expetendo autem declarat ꝑ primum. Et primo aſſignat rationem generalem dicens q. non e expedit ꝑ priuatum uel ciuium in omnibus ſ. q. priuata non habent priuata nationibus quare ſingulis ſufficiat cognoſcere q. ſi ad ſpiritualem felicitatem e priuatum ſcientia iſta q. ad ipm non potest amplius petere ꝑ ter q. // 2° rationem ſimilem ubi prima dicens q. priuatorum quedam ſunt cognita mediate ſicut naturalia quibuſdam ſunt nate cognoſci non ponit. q. in. omne grauis ad ſtendit non e cognita omnia; ſi ſcripti ſunt. Sed naturalis ſcientia reſpicit corpi ſi plus reſpicit ſimiles ex quibus reducitur per modum inductionis ſicut uel priuatus artifex. Ad ſcientem autem ſpectant mathematice quia ex ſimilibus prima non prudente expectata cognoſci ponit quam ſufficienter euidentia 2 ſibi poſſe ee mathematicus. Ad autem conſcientiam cognita minima ſunt certa priuatis aliquo modo cognitis quare ſufficiat minori certitudo in ſpiritualibus felicitatis quam in ſpiritualibus mathematicis ꝑ ter. // 3° ubi

talia aut aut duo vel plura ꝑmutz ꝙ tēp⁹ est unu singlē ꝛ sunt
singula ꝑtia pria pcedēt ad finem sm ꝙ ipsi sunt apta nata
nati sint. 2m ꝙ sp⁹ ꝛ equaliter notificēt per ꝑtia bne tēt⁹
ꝛ finaliter cōplcatur. ⁊ ꝯ ibi magnū. n. aut multitudo ꝛ utilis
ad ꝫ. 3. ꝙ magnitudo auxiliū ꝓberet ad sequēda ꝑtia pua
cognita. bnē bēatitudo pfectaz dī tm to nō ce negocij ꝑtia
q̄ mala finitima ꝑ ipm eorum quoz notitia miquitatis
3 euidentiam ꝓcurrit sunt quatuor mēbra ꝑmo
utrū humana felicitas cōsistat in bno bono uel mplibus
bus. // 2⁹ utrū bonum ꝓpter se ⁊ non ꝓpter alterū appetibile
sit melio bono ꝓpter se ⁊ ꝓpter alterū appetibile. // 3⁹ utrū opo mqua
ꝑtialiter cōsistat felicitas sit opo ꝑfecte. uel uno⁹ // 4⁹ utrū
ꝑfectū sit ꝑfectiam mēsuratū tōto opi. //

Circa ꝑmū arg⁹ ꝙ cōsistat mplibus non tm in bno // ꝑmo
ꝙ bonū nāe bonū non includit bonores no⁹ ⁊ bria ad
ista sunt plura. sz felicitas includit ꝙ pfectissimū
ꝑfectissimū nos facit felices ut dicitur. ergo felicitas
sz felicitas non est bonū nāe bonū sz plura. 2⁹ ꝙ bonū non
sufficit ꝑfectū ⁊ pentibus ⁊ filijs ⁊ uxori. sz felicitas sufficit ut dicitur. est
maior cōclusiōis ꝙ ⁊c. // 3⁹ ꝙ bonū nāe bonū cōmunicari potest plu
ribus aliā bona felicitatis autē non ut dicitur. est maior
cōclusiōis ꝙ ⁊c. // Oppm est ꝙ ce bona opa homis ut homis
ut dictum est in quīta ethicē ⁊ opa solius patris non bonitatis ut dictum
est in ⁊ cōclusiōis ⁊ opa bono ꝑfectissimi ut dictum est in ⁊
cōclusiōis ꝙ felicitas ce bonū nāe bonū ꝙ ce ista opa. // Dicendū
ꝙ felicitas potest sumi. 1⁰ bono nō pro ⁊ felicitate. alio modo ꝑ
statu felicitatis. tertio modo ꝙ sub bono intrente homi felicitatē
aut ista ad ꝫ potest sumi dupl⁹ namq; felicitas ce 2m. bonū
primū ⁊ cēcuale alterius sic 2a mle. // Item status felicitatis potest
dici bonū dup⁹. s. bitē integritatis. ut bonitatis simplicis ⁊ bitis nō
Item summū bonū ꝙ ce mfecte ꝓpinquū dupl⁹ bono modo ꝑ
bono intrente. alio modo pro bono qualitercunq; mentē. Et
sic ista ꝓpo. ⁊ cōclusiōis. ꝑmo ꝙ felicitas cōsistit in bono
bono sibili ⁊ cēcuali. // 2⁹ ꝙ cōsistit in plibus ⁊ tribus ⁊ ar ⁊ bo.
3⁹ ꝙ cōsistit in bono bono bonitate integritatis quantitatis ad
statum. // 4⁹ ꝙ cōsistit in plibus integritatibus ad integritatis ꝓpter
statum. 5⁹ ꝙ cōsistit in bono summo intrente homi. // 6⁹ ꝙ
cōsistit in 2o mentis bono homi. // Omnis pluralitas ꝓcedit ab uno
homo ad finē ꝑmo⁹ ꝓpinquū ꝑmū a quo natus est originem sumere ꝓpter
se ad finē finale bonitatis mēsurandi. absolute autē ut ens est
bonitatem ⁊ ab uno solo ꝑmordiali ꝑmo ⁊ primo est originē

ignur in bono pole fil bono ceniali[te] z ulti[te] accepturi e bn̄ audiri
z sit pe ono obilis felicitas hoīs ceniali[te] consistit in bono bono
// 2m plat qm quecuq; ponit ange gaī felit sic aliter o[tra]
felicitat istiq; appz qz talia reddunt felicit[er] magi gaudiosa
z magi eligibl[er] gaudiuz qđ actus e felicitat Qz plura sunt
talia bona quis · n · bn̄ gauderet a multis talibz prīuari sibiuz
bisi quaz non nisi g plura sunt bona ad talia o[tra] felicitatis
· 3m plat qm quecunq; tendentia ad pfectiones bona sunt bnd
bonitate integrant Qz omia bona ex q resultat status felix ordi
nantur ad pfectionem bonā qz bonus hoīs · ignur quelq; talia st
bona quoz integrit[er] assumptuz appz per lām · x · cons · 9 · 3 · p
beatitudo e status omi bon aggregatione pfectus · Vbi sciendum qđ
e status que sunt bona quo cōsequitur ois · Status e determi
nat[us] pmis aīe legibz puniend[e] sine fin[e] bona ui p[ro]pi sunt sui du[m]
bonus modo p his que cōsequit aliquis · alio modo papue pro
his que cōsequunt fr[u]i p[ro]pi · primo modo non assumuntur hic bona · sc
2o · ngn · n · eadem cōsequunt n[ec] eadem bona st[atu]i uiri z mulieri
bri z leom angelo z hoī quantuz ad omia · Dr cōsummatus at
omn bonor sciendum qđ non sit hoī distribu[tus] pro singlis generib
sc pro gñib[us] singlorum · non · n · e p[ro]p[ri]e p eadem scipm nitq; ageret a
nisto z mitto · // 4m plat qm ad statum felicem requiruntur p
fectiones mites z appet[itus] z appet[itus] sens[itivi] · z sensuz z membroz integrit[as]
hic autem sc plura quaz z c[etera] · // 5to plat qm si perfectos sue
nientes bonum cent plures uel cent eisdem spēi uel plura
eisdem spēi ee non possunt · qz due forme z materie opones
eisdem spēi z eiusdem gradus in eodē sbo simul ee non pnt
· n[ec] potentia q sint plures spēi quoz spēs sunt cenaliter ordinate or[di]ne
perfectionis z nunquaz sunt equi perfecte qz non e potentie due
fectiones sibi ee modie spēi · // 6to plat er supradict[a]
dictum e · n · q fis augmentiq; fore aīa[m] herent[em] bonum sive sit
actus sive habitus e ipe bonum · finis autem bonus e bonum bone z
finis humane vite bona humana vita · z ita q istud aggregatum ex nali
bus z ex additis talibz bonis supradicta e simpliciter bonum meritorie
bonum · z istud autem minuit a istud duo bonum malum z supradictum
malum tale · // Sed ad[ver]sus ignur dicendum q m 2m · 3 · z 4to conclusio
loquitur pbo de statu felici z de illo predicta ratio p[ri]ma
argu[mentum] m sequitur autem illa conclusio illa loquitur de bono op[er]is
actus mixti · ni felicia statui z de illo argumenta in oppositum
adducta p[ro]cedunt · //

nobilior e consuetudine alt consi ne regio ñ dnte phō .12. me tc.
q melior e prio sm̃ re vel nobilib quar nutrit regno bz
consi aut ethica e re hoie re homes bntate re eo felic et
mō pubilit nobilior sunt lineis anglis reppe bz. re glis
est consi geo tr. quare bz nobie illa .// 2o q consi prudēt. me
lior est nobilior consi ne geo tr. cōz hc est ppter alterū. pter nap
pūm re maioratū ingnio e prudētia semp maioratur
gratia alia ang illa ii geo tr non e ppter. alterū quar bonū
ppter alt tr appe bz melio e alio bono ppter se appeli. Cōponez
assūptū pbō qm̃ q e comune homis re malis minō bonū est sp
ip̄m homis. pter actiōs talia bona i stud. appz q bonū minō ex
cludens malicam e minō bonū bono malicat amp exclu te
. sz consi geo tr. homis e homis re malis . i . ii . li . 6o . dicitur q
malicia non corrupit omnē esse nez. puta q tanglo bz tres ll
diamr̄ incommensurate costē. sz eam sue re agli. sue bonū uel
malo potest ee bonū geo tr prudēs ii homis e ip̄o. Nemēm . n .
vouerit ee prudentez sine bie tc . i . li . 6 . re nullo malo e prudēs
li . bis . quia prudēs no est quar geo tr. 3o q ssi una homis nobilior
e ssitiua homis sz ssi homis e ppter alterū q ppter partem in
tellat̄. a ui ni g q e ppter se ppter alterū nobie illa quod e ppter se
tantum .// 2o . q po . 2o homis ppter se appeli potio q alū istoz
dditur tr tc re contū maior homi . Tuero utrūc bonū aut fama
ei⁹ augmentū fit re honoratur uel melioratur . sz melioratum
bñ q . ip̄o q . pter addit

uo^{tis} · maior p̄batur · sup^{r} p̄mo q̄ uo^{tis} · sup^{r} respiat finem · bno mo
do absentem p̄sideratiue q̄ non e consecutio finis · p̄mo · d^{o} · q^{d} e
supponit finem non consecuti · ꝫ absentem · alio modo ut p̄
sentem p̄ delicta · 2^{a} · b^{a} delicto^{rum} non e consecutio q̄ primo p̄re
supponit eam p̄ p̄mias 2 notitias m te^{o} · quare neut^{o} modo
oppo uo^{tis} e consecutio · ℔ · 3° dem declaratis · 2° sic q̄ statu
uarij p̄sciens igitur finez & petitua non sequit eam p̄ actus
uo^{tis} ꝫ p̄ actus bitutis cytior · sic g^{r} mo oppo · 1us · bene finis
· 3° p̄ naturaliter q̄ felicitas e opus p̄tis p̄ naturalis rationem t
bonitas 2 m telligent^{ia} · ꝫ m te^{o} e huiusmodi ipe nam q̄ solum te
non uel ultimus igitur 2 c^{a} · ℔ · q̄ ꝫ felicitas consistit in actu uo^{tis}
tunc nobilior esset opus uo m te^{o} p̄ quam q̄ declaratum · p̄ta di
p̄ p̄ta · q · cons^{o} nam q̄ p̄ quam e p̄ter se eligibil statu spe^{ua}
2 tum b^{a} esset eligibil p̄ter malo bonus q̄ p̄ter statu uo^{tis} felicitas
consequens e motuemens igitur 2 ans · Quod aut̄ quis sit
falsum p̄batur triplicater p̄mo q̄ o^{m} te^{o} · spe^{m} · q^{d} considerat de
die no^{e} j nte^{ll} practico q̄ considerat de rebus humanis · igitur ista
opinio e nobilior oī^{bus} ellis · ℔ · 2° q̄ m j te^{ll} spe^{ue} 2 m attribuis
eis · cui amo cum anglis non mm te^{ll} p̄ tuq̄ igitur iste e nobi^{or}
illo · 3° m te^{o} spe^{ue} ℥ m semper finem suum p̄tato autem non ·
· ℥ m^{o} · q̄ felicitas consistit in opone bitutis hoīe q̄ uo^{tis}
non j nte^{ll} · consistit actiones · fiat hector multis excellens in
scientia & q^{d} tridr^{m} · li^{o} · bij · fiat p̄ bono · ℔ · Dicendum q̄ felici
tas p̄ naturalis consistit in opone uo^{tis} quam te^{o} · q̄ plus sit in ope
perfectiue uituosi consistit felicitas ꝫ opus perfectiue bitutis e
opus uo^{tis} q^{d} · in ope uo^{tis} consistit felicitas · ℔ · Quod autez per
fectiua uirtute 2 e opus sit magis uo^{tis} p̄bo sic · Omne bitus reddens
hominem simp^{r} bonum perfectiorem e quodq̄ bitus reddens hoīem
simp^{r} bonum · ista app^{z} · 3 · quia · n · ordo e in tercio ethicorum
bitutum uel quorumq̄ forez talis e ordo bitutum uel fortitudo
magis ad immittendum animum fortis bitutis inducit q̄ cen li
pus bitutis · ꝫ actus formalis quo e hoīem ee simp^{r} bonum perficit
e omni actui mplenti hominem q^{d} homo non e simpl^{r} bonus · alius
homo est simp^{r} bonus non esset perfectior hoīe non simp^{r} bo · Cum
oppo^{m} stat p̄bo · 3^{r} · p̄mo quidem bitutes dant homini ee bonum
simp^{r} q^{d} · puta ee bonum grammaticum uel bonum medicum non
autem simp^{r} ee hominem bonum · ℔ · aut dant homini ee simp^{r} ·
bonum 2° · quia bonitas e homitas hoīe constat autem q̄
bonum est perfectius e bono simp^{r} q^{d} · 2° · q̄ cuius opus m quantum
huius e felicitas ipm e perfectius quocumq̄ no^{o} p̄ter felici^{tas}

opus

ꝓ quantũ ꝫ. ſ opatꝰ homo ſtꝫ bom ꝑ quantũ ꝫ. huiꝰ ⁊ ſcdꝰ tm
ut dicat hic ꝓpꝫ eadem ē. n. opꝰ homis ⁊ ſtꝫ. nec bꝫ. nec ſ
opatꝰ homo ſtudioſ. ad tm habundanciam bonꝫ tm. ſm quã
opatꝰ dicat̃ feliꝫ. nꝫ autem non bonꝰ ſimp̃ poteſt opari fe
liciter. ad ꝓbandũ ꝙ non bonꝰ homo poſſ ē feliꝫ bꝫ. ꝙ ꝑ
fectior ē homo ſimp̃ bonꝰ. quocũq; non ſimp̃ bonꝰ. ¶ 3o ꝙ fis
melior ē hijs. que ſunt ad finem. ſ ē ſimp̃ bonũ. ſimis eſt quarꝫ
aliarum bontatũ ignotũ ē bonũ ſimplr perfectꝰ ⁊ qualꝫ alia
bontꝫ. ¶ aſſumptũ apparet per phm mꝫ ētꝫ. finem hominis ut bꝫ
eſt non ut geo. nec medicꝰ. finis autem media ē ſumtas ⁊
ꝛ. tuigꝫ artiꝫ. alicꝫ bonũ ꝑ ſpectum ei que oma bona plus plat
ē ⁊ ordi. ad finem hominis ut homo eſt ⁊ 3o. i. lꝫ. 2. qſtibꝫ
bꝫ tutem hominis ut homo eſt dicat ē cum habitũ a quo homo
redditur bonꝰ. ¶ bꝫ igitur appz habꝫ quo ꝙ omnis bꝫ to reddens
hominem ſimpliciter bonũ. ꝙ ſola bꝫ tꝫ bontꝫ eſt perfectior q
cumq; bꝫ tute mtellectuali. ¶ Dno aſſumpta plꝫ. ꝓbatur
primo ꝙ ſola alicui⁹ bꝫ to mtellectualis reddit hominem ſimp̃
bonũ. bꝫ ect. nec ꝑdentie. nec quecũq; alia. ¶ nec iſta nec illa
quare nulla. ¶ Quod non prudentia appz. qm illa ſemper ra
tionatur gratia autꝫ. qm gratia habitꝫ hominꝫ. ꝙ eo opatꝰ
non ē habitꝫ bonꝰ. n. ꝑ gnes ꝓa eſt bꝫ to perfectiꝫ habitꝫ eo
opatꝰ non ſit bonꝰ habitꝫ. bꝫ appz. i. lꝫ. vi. ¶ Et confirmatꝫ
ibidem qm bꝫ to intentiones ſunt rectam que ē bontas ꝑdentie
hec ordinat recte ea q ſunt ad finem intentũ quare prudentie
que neceſſarie recta ea q ſunt ad finem conſiliatiꝫ mdi. 2 papie
non ē perfectiꝫ habitꝫ bꝫ to. ¶ Quod autem nulla alia bꝫ to intelligi
bilis reddat hominem ſimp̃ bonꝰ ꝓbatur. ſ ome ſunt recti homines ⁊ mali
boni. ⁊ bonꝫ medicꝰ nec bonꝫ medicꝰ. nec bonꝰ gramꝫ poteſt eſſe
malꝰ homo ut hꝫ. 7. lꝫ. 6. 2. ¶ Secundo. quia habitus principaliter
reddentes hominem bonũ ſunt connexe actiõ bꝫ tutiꝫ prudencie
ut. 7. m ſic. lꝫ. vi. ubi phꝰ. ad hoc ꝙ habeat lꝫ de bꝫ tutibꝫ moralibꝫ. ⁊
nulla bꝫ to intellectualis ē actiõ connexa prudencie. ipa na ꝓ
prudentia autꝫ dicatur connexa ſibipi nec aliqua ⁊ quatuor re
liquis poteſt. n. ē prudens. abſq; habitu artis ⁊ ſcie mte ⁊ ſapie
quare nulla bꝫ to intellectualis reddit hominem ſimp̃ bonũ
⁊ ꝓ. ꝙ dicatur. 7. lꝫ. 2o. ꝙ non ut ſtamo ꝙ ē bꝫ to ſtruitamur
ſed ut hom effectiꝫ habitꝫ. bꝫ idem hꝫ. ꝓ. lꝫ. ubi dicitur ꝙ actꝫ no
ē finis huius ſcie nec fꝫ actus. ¶ Similiter ꝙ ſ ē bonũ ē ⁊ bne
agere ē finis hui⁹ ſcie nec ſtre ⁊ cognoſcere non ē finis hui⁹ ſcie
ꝙ ſtre ⁊ cognoſcere non ē bontꝫ ē ⁊ bne agere ē. ꝙ ſequitur ꝙ
nulla ſcia aut ſcia. n. cognitio aut cognitio reddit hoiem

ſ bonū. ab pte repend ut bñ habit. ꝑ. lic. vj. ubi ponit ꝓ dei
ſupie. ſed plus dis ad dictū ad ꝓmā q̄ prudēs non ſolū bua
cōſiderat ſed ꝑa. q̄ plo q̄ ſim tullium religio e virtꝰ moralis
ſ̄ dr̄ ḡnice n̄ quia ḡm uocant cultū cerimoiar̄ q̄ affert. tm
uirgo ſit q̄ ꝑ reſpiatur. imo bn tute conſiderant̄ & uirgo ſit
cōſ̄ prudēs. bn̄ nāq̄ moral non ſe tute m ad ī pagnū
ſit ꝑ prudentiā. ſ̄ re ut dictum e reſpiat ſumā nām q̄
deo e ign̄ & ipa prudētia q̄ plat & plat ḡm uolentes eſſe.
ſed ſim dictū q̄ ñere uiros bñ mite ꝓtos e ñere cog
ce prudentes & bonos q̄ nāq̄ ē mites cog q̄ tm̄ amici
pac & cōcordia mutua legū uolen abſ̄ mīe. ſ̄ oīa dictꝰ
q̄ re q̄ aſſipt̄ reputo ſim. ad ī dictū q̄ bonus mtes
p̄ria ē ꝓpt̄ ſe & ꝓpt̄ alteꝝ & iſtud non obiat ut bſtum e
ſupna q̄ ſit mchō bonꝰ ꝓpt̄ ſe tantū. ꝓpa.

e ſ̄ tm arg q̄ ꝑ ma pt̄ opis non ſit plo q̄ ma tae opis q̄
ta ma pt̄ opis q̄ ꝑ n tē & pfecte non e plus q̄ ma tae
opis. ſ. v. pt̄ opis potest ee ma pt̄ opis q̄ erit mo
pfecta q̄ ſi & nullo mō q̄ tua & ſic & alis ign̄
ma pt̄ opis non e plus q̄ ma tae opis. ꝓ oppm e plo. ad
euidēcia q̄ bonū bñ dr̄ & q̄ no ſtituit bn ma ꝓpt̄ q̄ ſhendr̄
q̄ ſtat habent q̄ to me ꝑ ma uel e ma in ee uel mifici
uel ma gſſu. in ee ſtat ꝓ & ſic e m uel ſtat acto & ſic e forma
uel ſtat ꝓ & acto & ſic e ma pt̄ rei facte. mifici uel e ꝑ
q̄ fit moto & ſic e fim. uel e ꝑ q̄ fit moto & ſic e termino
q̄. ī tagnoſti ī uel bia actiue & ſic ſtat illa q̄ ſunt nob
magie nota. uel bia ſtie & ſic ſtat illa q̄ ſunt magie nota ſm
nām modū dicū q̄ plo lo bn dr̄ ma in ee q̄ e ma pt̄ rei facte
& ex bn̄ mifici uel mifert ꝓm & ma pt̄ ī tagnoſti ſiue ſit ma
in bia actiue uel in bia ſtiue. his q̄ ꝓmiſſ ꝓmo reddenda
e rō & ma q̄ e pt̄ ma. 2o & ma q̄ e ꝓpo magie
nota. de pte ma dico q̄ potest cōpari ad ptes uel q̄
ī ꝓ. ſ. ſm quanta tē diſcreta uel ſm q̄ta tē p̄ſemonis & magni
tudinis m ſtando ſſ non lo plo q̄ ī z ma tē & euidētiā e
plo. ſtat plat rō dicta mō ꝓ. ꝓmo ar ſſ. ad bn̄ pot dici
q̄ q̄ diſcreta potest referri uel ad opus uel ad op. ſi diſcreta
referat̄ ad op non dum e ū. ꝑ dicat̄ q̄ multa ſm ſe ſūt
opa diffa ni me & m tio q̄ z mi ma referēda tm ad opus
uerum e q̄ dicat̄ aliq̄ rō talis eſt. ad opans ī requīt
tria. bz ſcire uelle & poſſe. q̄z an cōplet̄ ptes. ꝓmo tagnoſcit
q̄. totū op quare plo e quam mediocres cōfeſſiones cōpleta

aie 2 bona ꝛ 2 bona ex̄tiora 2 cum ſit cōtexſtus aie bona ee ma
tꝛ poſt medio ra · ex̄tiora ſ minima q̄ ad mīe ꝙ m hac ꝛeſp ad ſtū
accepta bona maria q̄ ſunt aie actꝰ 2 op̄ · // 2° hic idem ondit al
o ad 2° · ſ · 2 fina hoc ſ ſuppoit · n · q̄ dr diſtinctꝛ · ſ · li · vi · po
mi tꝛ actꝰ 2 factꝰ · actꝰ nat̄ e op aie pncior q̄ pt ſ bi ee
cup̄ia · 1 · op̄ 2 filꝫ bonuꝫ · dicat g ꝙ rectꝫ e poſitum m ꝛeſp ad
p̄dicta ꝙ e aie op̄ · qm q̄dam actꝰ 2 q̄ dr opōs · ſ · mīores 2
mīma tꝛ · dnt finꝫ uel fins q̄ ſunt cup̄ie 2 finalia bona ·
ſm · n · ſe hnt ſ illa q̄ ſunt ad ꝛ ad am 2 non ſ q̄ ſunt ex̄tia
// 3° ꝛeclat hoc 2 3° · ſ · bona nā · dr · ꝙ conſonat 2 ꝛeſp ad p̄dicta
mag rōni ponenti felitꝛ ee bne operi 2 bne viuere · qm perfec
bntas reddit hominem ſuſp bonum 2 bitum bonaꝝ 2 opōnem
bonam · // Dnt autem 2 q̄ta · hic ondit p̄dicte diſp cōſona
ra dicta m q̄ibꝫ hominꝫ diſtonant 2 ꝫo ſ illa dicta nō tat
// 2° ad ſtum cōſonare demoſtrat ſ bi · Dnt ibꝫ quidem ſ it
// ad ſtū p̄mus tria fiat · ondit · n · p̄mo d tꝛ oppi tui · 2° oppi tui ſ bi
bonuꝫ autem · // 3° gen ꝛ alias opp · 2 oppi tui ſ bi neutꝛ aut
// Dnt g p̄mo · p omia q̄ta 2 ad ſtū tuta felitꝛ ꝛ bꝛent ur q
ad ſtū ſtet d to · 1 · ad ſtum ſuppo d dicte · nō tat ig q̄ ſunt illa
// Q̄ ꝛ g ꝙ hic non nocet opp · ad ſō no n op · ad pola tpi
ſtitudine ad op · ad ut que dicta e m tres partes q ad · n · oppi tui
ſunt felitem ee pncipiū tutꝛ · Q ad autem ut tutꝛ adentes no
cup̄tatem · Q ad autem ut tꝛ adꝛerentes tpoꝛalem ſtitudꝛ
// p̄ma dicta e m · 3 · q ad oppi bꝰ felitem eſſe pace moꝛalꝛ bꝛ tꝛ
que pfiat appetm · ſ dam ut prudentiam que pfiat m tellectꝰ
2 practicum · q ad ii° ſcipiam que pfiat ſpeculatiuꝰ · // 2° opp ·
dicta em · 2 · q ad oppi bꝰ felitꝛ ee ut utem 2 uoluptꝛ ſimul
2 ad ꝛa · q ad ii° ut utem p̄na 2 uo tꝛ imo p̄na put · // 3° · opp
remanſſit m dicta · Conſeqnt ſ bi bonuꝫ at ondit dm
oppi tuꝫ ſ 9 · ꝙ ad nō oppi tuꝫ fuerunt mala 2 betes · 1 · groſſi 2
ꝓpꝛes cōcludentes tpoꝛalem ſtitudꝛ tum bnitu ad con
plendam felitꝛ p̄na tꝛ glioſi bꝛi dr̄unt bn utem p̄no
2 uo tem imo p̄na publꝫ integrare felitem · // Dem ad ſbi neut
autem o t ꝛ nalꝫ oppi tui 2 oppi tui · 9 · ꝙ rationale eſt ex̄ſtima
ꝙ neut nō ſtit nō ſlli in bmuſſ p̄tauerunt 2 ad ut declina
uerunt ſi q̄ m bno ſalutem ꝛ ꝛ impliby 2 iſti ſuas ſuas ad ut
dr̄unt · ad m ad ſbi dictis · q̄dam igit ondit has tres
opp · dicte ad ſtum cōtꝛarie 2 p̄mo opp · ad bntute · 2°
ad uoluptꝛ · 3° ad ꝛalꝛ facultate · 2m ſbi e autem · 3 ibi bꝰ m

. Circa p̄mum ons⁹ p̄mo ius opp 2 i⁹ genciam · 2° sup̄ z llat⁹ istis
ex tenentiaz ibi dicit aut̄em · dicat g° q̄ hec ratio seu dict̄o
felicitat⁹ contrar⁹ e dn⁹ felicitem ee ututem quand⁹ uel eidem
q̄ua huius dict̄onis alia pres e q̄ felicitas e sm̄ hec ututem
opō 2 sic arguz llm dicamo fec⁹ consistere m hec ute · // Deinde i
dicit dicat q̄ non pot⁹ dicit existimare optimus bonus q̄ felicitas
consistere impossibile hec ut̄ uel in usu uel in habitu ut⁹ uel in ope
bio · n · dicatur consistere in usu 2 opōe quam in habitu 2 possione
hec aut̄em plat⁹ dupliciter p̄mo z hic · n · tali in actu melio est
perficere 2 ad augere mita 2 bona op̄ qua q̄ neut⁹ facer⁹ · ꝫ hic
habitum 2 possionem hec ut̄ pot⁹ · n · operi 2 ot⁹ sic ee hic aut̄
operationem ututis nullo op⁹ 2 hic operat⁹ · hn operand⁹ p̄fic⁹
op̄ 2 ad auget mita · q° melior e opus sm̄ ututem quar hic
tm hec 2 per ons melior e ustis ututis q̄ habitus hec · // Nond⁹
g° q nullas sumit hic non pro nulle non q̄tus ꝫ q̄ne · sicut dr
sor q̄ audent ad nulle aut⁹ q̄ noy e hec ut̄ ni sola nulle q̄ne · // Dem
ad z hic q̄ma ad⁹ plat⁹ idem cȳ ratione · quia sicut sebit agō
nizantes multiplicabil⁹ adoptios 2 for⁹ non agonizantes · sic ut⁹
utentes ad hn̄tes non hentes · ꝫ in olipi⁹ agonizates p̄ferunt⁹
optimis 2 for⁹ non agonizantib⁹ coronantur · n · isti non z illi
g° ut⁹ utentes p̄ferunt⁹ non utentib⁹ quamuis hn̄tib⁹ 2 fiunt
mag⁹ illustres · // Dicend⁹ aut̄em q olimpias dicebatur ab oli
pmonte q e mgrecia q̄ dicatur abolon q̄ e totus 2 fos q̄ e luy
· q · toto milite seu luctando · dn̄ m tend⁹ tellus uocatur olimpus
· m p̄mo quidem monte · ap̄ antiquos p̄mel m · vl · anne siebant
celebritates solepnes in honore ioue qui colebatur z bi tanquam
deus 2 ꝫ celebtas uocabatur olimpias · uel olimpiate · z hic
aut celebr⁹ siebant ludi cȳ ata⁹ 2 p̄mu hūanar⁹ bonus 2 aut
homines mag⁹ cert⁹ amna ad plandas 2 cȳtendas uires suas
uictores p̄miabant⁹ 2 coronabantur 2 ebis phe trax⁹ ȳ⁹ · z llina
q̄ ronatus ꝫ siebant in cursu ad⁹ uel luctando uel q̄alit⁹ aliq̄
pugnando uocabantur agones · Et ipi sic facientes dicebantur
agonizantes · z llustres aut dicebantur fama p̄clari honore pditi
statu 2 condicōe insignes · // Deinde z hic autem 2 hita ostendit
suā sp̄iem opinionem de uo⁹ cōsiderāe · 2 p̄mo p̄ponit mentem
· 2° plat⁹ ipm z hic · delectari quidem · // 3° infert bonus ergo⁹ z hic opti
g° · dicat g° p̄mo q̄ hita sm̄ hec ut̄em optimus e delectabilis · q
plat⁹ z hic delectari ꝫ sub · ꝫ · conclusiōb⁹ · p̄ma q̄ apd hec⁹ est de
lectabilis · 2° q̄ e sm̄ natur⁹ delectabilis · 3° q̄ e sm̄ pe delectab⁹
· ꝫ · q̄ e honest⁹ · delectabilis · // Dma plat⁹ sic p̄missa · q̄ delectari

estalium q̃ potq̃ p̃ sillogiã bñ modꝰ stantiꝫ pro aliatꝰ ssp̃ᵐ
aliomodꝰ adiectiꝫ pro oppoñ. nec. bñ dꝫ tñ p̃mo modꝰ melioꝝ
suñ qꝝ nñ bñ dꝫ extendi ad oñia aliꝫ gñ̃ que talis e
bñ tuiq̃ amanti e delectabilez q̃ amat · ꝛ bñ tuiosꝫ opans
amato ponem ĩ tuꝫ · g̃ opꝰ e ei delectabile · // ma · declaratꝫ
m litera per ev̄ in̄ minorẽ ꝛ 9 tangunturꝫ bi eoꝝ aut modo
· // 2ª conclusio plꝫ turꝫ bi · multis quidem ig̃ p̃missꝫ q̃ multis
hoñ bus diu̇ꝫ dissoñ̄ delectabilia ad ꝑuitem tñ tñant
qꝝ ꝯꝝ sic dissoñ · delectant ñi bñ aliꝫ ĩ gliter diffoñti tñ tñant
m ysto ꝛ delectantur m oppoñ stant quia q̃ ꝑ 9 · bñ aut diuſſtat
cã est q̃ talia non sunt delectabilia p̃m nãm ꝛ p̃m diffoñes
m bꝫ ꝛ mꝫlis consueñ m tñduntꝫ · hꝫ g̃ p̃missꝫ sic arg̃ · qui
bus tuiq̃ amantib̄ bonuꝫ sunt delectã · 3ª que p̃m nãm sunt
delectabilia · ꝛ opans p̃m bñ tutem sunt simplr ꝯꝝ bona g̃ p̃m
nãm sut delectabilia · optñ p̃m naturã · // 3ª conclusio ponꝫ turꝫ ꝛ p̃
bꝫ turꝫ bi p̃m se ipm · bñ phꝫ eam p̃mo ponit · 9 · q̃ opans un tui
sunt delectabiles ꝛ p̃m se ipm · // 2ª istam 9 ꝝ ponit · 9 · q̃ opans
bñ tuosa sut e p̃ se ipm delectã q̃ non indiget ꝫo · q · addu
to aliquo ex̄tioꝛi · ꝛ hꝫ uoꝫ in se ipo · // 3ª ex ꝑtꝫ plꝫ · 9 · tum
· 9nes em̄ mas sic formatꝫ · Omis bonꝰ gnaꝺ bonis opans omibꝰ
ꝛ opans p̃m bñ tutem e bonꝰ ꝛ e opans bone · g̃ eiꝰ opones
p̃m se ñ ex̄tioꝛ addito sunt ei delectabiles · declat g̃ p̃mo ma ·
ꝛ p̃z · 2ª · mꝫ · mfert conclusionem ꝫ bi sut em sic ꝛ p̃z · // 4ª con
clusio plꝫ ꝫ bi q̃n ꝑ tali · r · opans pulcre ꝛ bne ꝛ magne
sunt hoñ delectabiles bñ judiñ · ꝛ opans p̃m bñ tutez bne ju
dicat · g̃ tales opans hoñ sunt ei delectables · ꝛ huꝰ · r · mꝫ ·
pontꝫ ĩ lin · Vbi ꝛ ndum q̃ opans p̃m bñ tez dicunturꝫ
pulcre sunt judiñ 10 hoñ q̃ p̃m appñ ꝯ in ꝑ magne ꝛ ꝑ est
p̃m assuñ ez inꝫsibilis · hꝫ autem · 3 · ome bonuꝫ reddunt
hoñ ꝫ ꝛ pez ones delectañ ꝑ tali bono e hoñ ꝫ · Consequenter ait
optimuꝫ g̃ infert bnuꝫ uere in̄ felie inferens simul tria
insigna · s · q̃ ipe est optimuꝫ ꝛ pulchr̄ · 2 delectañ ꝛ hꝫ habet
simul ꝛ cõjunctum non diuisim p̃m desꝰ nonem delectata, que
sunt posita in templo q̃ apud deos dicebatur deos · ubi hae
tres ones ad quas in̄ est idem in̄ dicuntur diuersa dice
batur · n · querenti q̃ e optimuꝫ q̃ e pulchr̄ · querenti aut
q̃ e delectabilissimꝰ dicebatur ee sin̄ · querenti at q̃ e delec
tabil̄ dicebatur ꝺ quo quidꝫ optat finis · Patet g̃ hꝫ omia tali
ratione plantur in felie opꝫ bñ tie optima pulchr̄ delectabilia
ꝛ felitas est talis opans una ueꝛ plures · g̃ ipe e optima

diat g̃ ꝙ qz bita felix ꝓ ſtr̃ mdigz que ꝓtinz ad fr̃az · hic e qꝫ ſ̃d
ordinat mꝫ ẽm tinquaz cet ſ̃dem formaz z fr̃az nion tri oms qz
qſam ut ſup̃ bſum e dirxerut ce felic̃z z ꝓ̃z · Nond autez ꝙ qz
bita felix ſ ſtr mdigz felix dz cabſi ẽ gpbrio Ogpbriu potest m ce
bite felice quitucp̃ meſt alian rei ai q̃ e ſ̃z z briuz felix homo hr
uitr potest ce quadrip̃ſm quatuor mos quibz aliqꝫ e ſ̃dem fr̃a
ꝓmo ſ mipo fr̃a e 2o ſ felix ab ſ e 3o · ſ ſ̃d est fr̃z e · ꝙrto ſ felix
tum ſ z ſ̃dem atz fr̃z e · Ord autem felic̃ gpbriz · felix aut ex ſuo
genere z ex pen̄ e quaꝺ ignobi tas̃ pm tuꝺ z ſ̃ꝫ ꝙ e eoꝝ gpbm
ſit felic̃ gpbm filij u ex fr̃z ſunt z 3o mali mo eoꝝ qui ſunt in
eoꝝ o gpbriu fiut felic̃ o gpbriu / am tꝫ autem atz fr̃z z felix
tum am to e quitui z affectu · 2o am eoꝝ mali q̃ e eoꝝ ab
gpbrium ſit felias gpbrium e tamen aꝑnu tristiaz generans
ſꝫ gauꝺium felias tom ꝯnat ·

9 euiꝺenaz ꝑ ꝺictoꝝ ſunt q̃tuor mquirenꝺa ꝓmo ut
ad felia tatem requiratur bnaut̃ ius̃ · // 2o ut ꝺelectano
· 3o utrum temp̃ ꝑſpcuitas · ꝙrto utrum bona corpor
diſpoſitio · //

c ꝓmo arg̃ ꝙ ad fr̃z ion nr̃o requirat̃ ututis ius̃ po
ꝙ tunc ſequeretur eum boiem eoꝺem ꝺie alternat̃
briabus ſepe ſicu mſtum z felicem uti utendo nec no
utendo bnaut̃e · hc autem e m̃ouciens · // Sed contra ꝙ tã me
c effectu ꝑ bom tas hitus e tã bom tatis ius̃ ut ſup̃ m ꝺ ſ̃p
felia tatis ꝺictum est z ꝙ̃ li 2o · ꝙ brutus hntem perſiat
z eiꝰ opus bonum reꝺꝺit · quare bonitas utuos̃ hitꝰ me
e bom tis ius̃ z per oms felia tas consistit m bom tis hitus non
in bom tis ius̃ · // 3o ꝙ̃ ꝙ illa perfectio est ſimp̃ opatiõ que reꝺꝺit hoi
ſimp̃ bonum · ꝑ hitus brutos̃ e hmoꝰ · ꝙ̃ ut ſup̃ bſitꝫ e ꝙ̃ e
op tima perfectio mqua consistit felicitas · // ꝙrto ꝙ bonum per
manens est melꝰ transeute · bnꝺ felia tas requirit bitaz
perfectam z ꝺiuturnaz ut ſup̃ ꝺictuꝫ e · ꝑ utut̃ hitus e permanens
z ius̃ transiens · ꝙ̃ hitus melior e ius̃ z per oms felitas
consistet m hitu po quam m usu · // ꝙnto ꝙ bonuꝺ bonis melꝰ
e bono hiam opis · ꝑ bom tis opis ꝺia tus homo bon̄ z bom te ius̃
bonum ꝺia tus eiꝰ opus quare z c̃ · // Ex mo ꝓpo m est ꝓbs ·
ꝺicendus ꝙ ius̃ potest ꝺupliciter ꝺno modo bnitꝫ z m bna
bꝰ · alio modo frequis z multiplex m bita perfecta · // ꝓmo mo
ſiptus non fauit felicem ꝙ se taliꝺia tur ꝙ ſ aut nec bna ꝓpu
ꝺ nec nec bna ꝺies amiz fauit ſit nec bn tus actus fauit felicez

2° modo stiptus fiunt bonum fm̃ 2 rectum sic accepto 2 habitu virtutis
recto quatuor ōnia · p̃ma e qp habitus centalis pertinet ad felicitatem
· 2ª qp usus · 3ª qp habitus e fm̃ qd̃ mediū usu · quarta qp usus est
stiptus mediū habitu · p̃mam sic rectio omnis dispositio terminans
hominem ad agere opus bonum: ad bene agere opus bonū. ad
semper 2 bene agere opus bonum cum fuit optimum pertinet
centalis ad felicitatem p̃ apparet altō istorum sublato non remanet
felix homo · sz habitus virtuosus e dispositio sic determinans
hominem q̃ centalis pertinet ad felicitatem · Est aut sciendū
pro cuius ēy · mō · q̃ homo e indeterminatus ad agere bonum
vel malum · virtus at determinat ipm ad bonum · tm̃ tamen a
genere bonum e indeterminatus ad agere bonū bene vel no
bene · habitus autem determinat ipm ad bene · 3° e indeterminatus
ad agere bonum 2 vn̄ pro nunc · vel pro tunc modo vel alias
virtus autem determinat ipm ad semper 2 pro semper cum fuit
optimum · ut · j · patebit · li° · 2° · 2m̃ declaro sic · quia qp e habitus
bonitatis · sz virtutis usus e humane vitę · q̃ constitut in virtute
salvis 2 moderatiōe · q̃ ex existentem actibus spe virtutes q̃ tēnatur
salvat 2 augetur · ut · j · li° · 2° · Est enim humāne bonitatis
complementū · q̃ usus virtutis e ultimata via p̃ quā
homines 2 eis optimum finem inquā bi̇s constitut ultimū
homini complementum · 2m̃ sic recto omnis perfectio magis
huius rebus tēporalibus 2 naturalibus 2 quietatiue e melior perfectione
minus huius altius p̃ q̃ q̃ iste · 3 · conditionis meritis sunt to
diuinis oppositis · sz habitus e magis vnus quam usus · habitus
· n · non intermittitur sepius vel omnis sunt usus · Est enim
magis unum · q̃ ut dicitur · j · li° · 2° · ipius habitus ut sumo dm
ā primū actum animā in primo in medio 2 in fine · est
enim magis quietus cum sit forma permanens · quare habitus
e aliquo modo melior usu · Ad̃ conclusionem declaro sic re
primo q̃ motus actus melior e simpliciter quia p̃ · q · me
sz habitus e tanquam potentia q̃ dispositio p̃ · usus ut e actus sibi
mensuratus q̃ usus simpliciter melior habitu · 2° q̃ impressum ad perfectionem
q̃ est ultimum e optimum · sz usus impressum ad perfectionem
est ultimum q̃ 2 optimum · mō · declatur q̃ homo in solis nā
constituto · primo adueniunt actus boni non oio bene actum 2 existit
generantur habitus boni 2 oio bene actum · 2 existit 3° usus boni

2 oio

ꝛ omo bñ actu quare talis ordo cum ꝯ ondit usitz bñtut sup
mie. bñtu ce. ꝛ dicendum q ad ꝑmum mo pm q non sq
cundem hoiem alternatum fieri mfum ꝛ felicem. qz bo
determinato ad agere bonu ꝛ bñ ꝛ semper cum sint opti
oportum te deficiente ex mfie huana si non agat nondiat
pter hc miser ce qz ibi ab mrebo hiane equipolent semper
agere ꝛ semper se opte te ꝓferente agere ꝛ io feliꝯ semper diat
agere qz semper agit nisi oportunu ē eligere ꝛ mlio ꝛ eligo.
ad 2m dicend q bñtus non est tal usus n stat determinato te
ei ꝑ modu ē ex portum. talis autem tal non ubi melior e
effectu. ad 3m. dicendum q bñtus reddit hoiem sup bonu
bñtualiter. usus tal autem taliter melio q est tale supliciter
bonu bñtualiter ꝛ actu tali simul quam bñtualiter tm utu
. ad q̃tu ꝯ cedit dicendu ē q p mendacia diuturnitat ꝛ pmanie
tie bñtus ex credit usum. sz tm non ē ex credere simpliciter.
ad quintu dicendum q opus hiane ē dup bonu primanens bo
aliud transiens. bonitas q opis mi ma ē bonitas hois sed
bonitas bñtus tale opus ē usus ē bñtut mq consistit feli
citas. bonitas autem opis transeuntis ex hoiem non ē bonitas
homie ꝛ de illo ē tm dicendu q bñtus melior ē eo.

ē 2o arguitur q ad felitatem non requirat delectatio. ꝑmo q est
maxime fugiendum in mutatione bñtut non ē de ratione
gritate felicitatis q ꝓpz q. mutatio ituitus ē terminus
ad partes ꝛ ad integritatem felicitatis. ꝫ delectatio ē maxie fugienda
in mutatione bñtutis ut. j. metho. sed quia ē finis q. ic. 2o q. q non requi
ad bñtutis opinem non requitur ad felitatem. ꝫ delectatio non requi
ad opinem bñtutis. qz non ad opinem fortitudinis. ut. j. li.
. c. quare ꝛc. 3o si delectatio requiratur ꝓpter ad felitatem ad maiorem
requiretur maiorem ꝛ ad maxiam maxima. ꝫ delectatio maxia q
ē delectatio venerea non requirit ad felicitatem. illa nanq; fuit
mtm sapientie. ut. j. li. by. q nulla delectatio ad felitatem
requiritur. ꝫ ꝯ modu sunt rationes phi. ꝓ ꝯclusione
. q. huius sunt quatuor premittenda. s. q delectatio. quot gña
delectationum. quot gña delectabilium. quot modis dicitur a
liq requiri ad felicitatem. de ꝑmo sciendum q delectatio ē triplex
pu. appetitiua tm cupibilis. ꝓ cuius euidentia ē sciendum q sic
cut ad. j. tat mfectio. ꝛ tabone. 3 tat monas pfectio. ad
mgs nam q ꝑmo tat quandam qualitatem sibi consimilem mfectio. 2o
tat motum trahendo scientem ad se. 3o fugit ꝛ q tat scientem mfe
simili modo bonus pficiens tat monas plicitatem complacentiam

uel sit cē felicitatis · uel sit regilla felic^as · modo dico q̄ alia^o
non requirit ad felicitatem sit dicto p̄ma q̄ solitz bēto
et dispōto · Quando non requirit sit cē felicitat^is requirit^o
tamen sit sequella ultima felicitat^is q̄ arcto sub · 2 · p̄
cliſiombz · p̄ma est q̄ felic^as est delectabil · 2 · q̄ naturalis · 3 · q̄
sm̄ ſe n^o addito · Et q̄ hec p̄ma patet q̄m omne opatō gēne
z arta^m gēne dispōnem appetibilis et delectabil · Sz felicitas
et talis opatio ipi naturaliter conuenit bitutis que est dispōnq z o^m
eiq3 bitutis q̄ ipi delectabil · 2^m patet q̄m omne opatō gēne
z arta^m gēne mozi z nature opantis et naturaliter delectabil
· hec · n · dicit delectabilia que sūt ex o^to gēnti nature
sz felicitas et talis opatio ipi naturaliter z eiq3 o^mi fruit mozi · n · u^ta
z nat̄ ipiq3 opantis quatuz dispōnem bitutis et cōsona dispō
sitōnq nat̄e ut dictuz est q̄ ipi est naturaliter delectabilis · // 3^a
patet q̄m omne opatō delectabilis cum sit subto delecta^bilis est bo^ue
delectabile non actu addito · hec · n · et sic̄ m^ter sibi delectabile
z alia delectabilia · q̄m p^to o^to delectabili ac^tu appet^u ipiq3 delec
tabilis sustepti^u isto tm ac^tu p^to z n^o alio p̄dictōm hz ipa delectatio · sz
felicitas et talis opatio q̄ patz ex dictis supra · plutuz est · n ·
q̄ felicitas est naturaliter fin^u fis · 3 · li^o v^o · ubi dicitur q̄ alia^o
superuenit felic^i sit pulcritudo et iuuentus quare similiter
modo delectat iuuenem · constat aut q̄ pulcritudo in iuuene quare
similiter modo delectatio mit^a te erit in felice · // 4^m patet q̄m omne
delectatio nalis appetitu intellectiuu uel sensitiuu sz q̄ subiectuz est nature
bō^ma · ſt · n · et naturalis seq^t q̄ est bona · ſt autem est appetibile^m
et pudica z honesta uel sit appetibilium ut subiectuz est rationis ·
sz delectatio felicitat^is est delectatio appetibilium cum tpa felicitas
sit opatio eiq3 ut obiectuz et sup^a q̄ delectatio felicitas est bō^ma · Ad
hō ad argu^ta · ad p̄mum q̄ in iuuentute mel^i bituosi non est
fruitio^o quia m q̄ delecta^o sz delecta^o est · n · uitiosi illata hz pu
tationem actus felicitat^is · // Ad 2^m dicendum q̄ opus fortis fin se no
est delectabile nisi fin q̄ fruitur fim · z sic nullo dicet q̄ in tali
opatione bitutis consisteret felicitas principaliter pro quanto
coniugitur fim · sed illa ut coniuncta consistit felicitati · z hoc sufficat
ad p̄positum · // Ad tertium dicendum q̄ maxima delectatio mitra
honestas z pudicas requiritur ad felicitatem · Generaliter autem
ista non connumerantur quia non bz · potest tamen dici q̄ ista non
est maxima · licet sit maxime perpetuosa z maxime sensibilis
· // ·

c terciu arg q ad felicem non regrat tpalis pfectus ex tot bonorum · q nullus requisitus ad felicem plet ottonem mali
ꝫ talis pfectus plet ottonem mali ꝫ ad felicem non req
platur quitez assignatus · ꝫ · y · partes i pfectat que sunt alia di
uine ti p̃ · nobilitas gener 2 bonu plis · Sua namq; pbent ad
ottonem iniuste · q amor 2 odium · 2 deo dunt plo q ami
e bn or̃ m̃g quia quis ꝑpos nostut effectus ut reata m̃ recret
Dunde ii plent ottonem piclitatione p̃e · vnde supius
scriptum est q multa ppter diuinae pecunt · cuul ii poten
constitut mihi p̃e · uel fauorem p̃ncipat 2 dominij pbz
ottonem aiatae · Nobilitas ii genus pbz ottonem superbie
Bonus ii plis plet ottonem auaricie · parentes · n̄ vole
tes filios punire attipuit bndeaumq; · Quare nullus isto
ad felicitatez respi bidetur · In opp̃m est pbs ·
c quarto erat arg q bona corpis disposicionis non req
runtur ad felicitez in forma simili arguendo · ni ad felicitez
requisitus plet ottonem mali ꝫ bona corpis disp
plet ottonem mali quare 2c · Assignatus plantur fm · z · par
tes talis dispositionis que sunt sanitas robur 2 pulcritudo
Sanitas namq; certe plet intentionem ultre 2 rebellionem
appetitui contra ꝓpositum nationis · vnde dicat custos q sti
bium corpora sua afflictis cruciant ne possint contra rationis
iudicium rebellare · Robur 2 pbz ottonem piclie p̃e · dicat
· ii · pbs ē q multa pecunt ppter fortez · Pulcritudo 2 etiam pbz
ottonem animosti 2 impiduo amori ut sepe dicant evpi
quare nullum istorum e ad felicitatem requisitus · In opp̃m e pbs · q ·
q renuit talibus felicitez ingnant · Ig euidenciam utilis · q ·
primi sunt duo · Omnis q duplex e bita · s · nullis et
contempla quarum utilis sno modo e felicitas felicitez que potest
hri in hac bita mori · z m est q talia in quibus non consistit
felicitas respicit ad felicitatem potest intelligi dupliciter · Uno modo
q respiciunt ad sustenta bite · alio modo q respiunt sustenta
bita ad felicitez bite sicut ad ordinata · 2 quedam ordinata · primo mo
non e adpositus quia talia sic respecta nitui 2 non felicitati
congruunt · vnde hugo in fine li · didasca · ait q nitias se
quia habere non possumus · si felicitas haberemus sicut habere
non possumus sine spe sine ira sine 2 sine aliis scientes na in
tura · Si tamen ꝫ ꝑ q sine his haberemus felicitas habe.

quare mīe quia talia non sunt requirenda ad fēm ꝑ ad solam
sustentationem vite. 2e secundo mīe ponit conclusionē
principalem ꝑ ponit ꝙ talia non requiruntur ad felicē vitā contempla-
tiuam nisi sustentationem vite. 2o ibi requiruntur tamquam
ea ad felicē quibus vita. 3o ibi plane ꝓbatur sic 3o ꝙ felicitas contē
platiua ꝓbatur 2o ꝓbatur auctoritate non req ad eam ꝑ
talia ꝓpriata et hoc 3o quia non req ad contemplationē felicem. 3o ibi
declaratur ꝛc ꝓbatur. 2e suo bono. hec 3. dicentis. ita sanctibus
contemplantes capiunt mundi motumentis ad superna regna
ut ibi se colligant vnde reflectunt et unde se subtrahant ubi
si fixi sunt. iusti q re bonis ꝛc vite blandi renuntiant ꝑ
ipte abeam te ꝗ possime se morti. ut deo viuant ꝙ apparebit
huic blandiciis allicunt ut validiores ad vitam illam de huic
vite morti ꝛc consurgant. Or quibus apparet ꝙ temporalis ꝓsperitas
impedit et eis abundantia iuuat mentes eleuari ad diuina obli
uiscit terrena coniugi de ualidi ꝛc misse ꝓpte. hec 2a apparet per
responsum augustini phi mentis de discipulo ad scipiam qui se
peruersum iudicit. meus humilis studium querendi vita gesta
sanctorum tractatum. ꝓpriatas terra aliena. si ire sunt solent ad
multos obstacula ꝓphie. hec 3a apparet per gesta plurimorum ꝙ diui
et seculi blandicias ꝓpter scipie studium abiecerunt. vbi sene. ep.
.11. multos ad ꝓfectum obstitere diuitie. ꝓpriatas aut expleta
est aut ꝙ ꝓpriatas. uel ꝓpriissimi quia mobiliare bie.
Item epla ars redigere ad priua ex quibus videre non possumus
hec ꝓpriatas sine qua nec stabilis iocunditas ex quibus euidet
apparet ꝙ omnibus ad felicē contemplationē erigentur talem ꝓspe-
re negotiatas et uolentia ad bonitatem obtinendam et ꝓfectum
ordinatissimum. 2a conclusio declarat sic amicis vite mutua
conuersatione consistit. bonus autem conuersationis huius consistit in
amicicia ad amicos aut requiritur libertas ut si amicus bi
ficere et confidentia et mutuum complacere. ꝓpterea ad felicē
vitā ꝙ mutua consistit requiruntur amici. nec ad ꝓpriatas sine
ullo amore nec fauore. nec honore nec libertate. nec confi-
dentia et hec dupliciter. uno modo ex ꝓsupposito et ꝓuo et sic requiruntur
nobilitas gñis. Dicit. n. quidam malignato ꝓsumit in malis
sic et bene nato ꝓsumitur in bonis. alio modo ex ipse et futuro
rum. n. quibus sit mortalis confidentia ad illum ꝙ amicus futuro
rum ei beneficiorum fore putat. quare ad talem vitam requiruntur
si quia mites amicos requirunt beneficia ꝓpter quos et amicos requi
runtur diuitie vnde beneficia tribuantur. complacere ꝓpter

requirit sufficientem pulcritudinem nec aspectus offendat amicū. Quinimmo nec sufficiat creatura a contagio morbi. Vbi ut ei exhibeatur multum prop[er] utilis. quare pt̄z q̄ omnia ista vulgata nūāz sufficientiam bite requirunt ut or[dinate] felic[iter] bite aulis. Ad oma arg[umenta] simul patz q̄ omnia bona p̄dicta secūz auffert aliqua bite prius memorata aut minora ordinent hijs non obstantib[us]. Et non ois bitari possit oma sed alijs ut collaudari possint quam isti boni opp[ositi].

Vltr̄ quer[itur] 2o. Postquaz phs inuestigat essentiam felic[itatis] et sufficientiaz essentiaz et conterminaz singulaq̄ opp[ositi] tūm ca. hic q̄rto loco inuestigat ultimaz felicitat[em] p̄mo p̄mo questionem terminabimus sm. 2. opp. 2o. Vnaz vltimum vpplat. Et non plat vbi siquidem. 2o. 3o. aliam opp. plat vbi vbi autem. quarto reliquaz opp. replat vbi sit autem etc. Ad q̄ arg[umentum] primuz q̄ tres ponit ee bie assignandi tam Et. q̄ uel erit ea pessime. uel per actus si perfectus dup[lex]. uel sit uel humana uel alia. Si humana tunc concurrunt tria. Et intellectus. appetit[us] et corpis motus. ad intellectuz primuz adiscet. ad appetit[um] a fugiet. ad corp[us] exercitatū. Dicat q̄ p̄dicta felicitas indiget p̄sentia bonoz fortunae. Et posset aliqui opponere sunt felices existentes in bonis fortune et hijs ignobilibus. quaritur ut felicitas sit aliq̄ acquisibile sm eaz huiuz putaz q̄ sit aliq̄ disp[ositio] per intellectuz. uel aliq̄ assuet[o] per appetit[um] uel aliter. qualitercunq̄ exercitat[io] per corpis motū. uel utrum sit aliquid acquisibile sm quandam diuinaz predaz per quaz apprehendo bonitatem diuinaz. uel utrum sit aliq̄ aduentitium per fortunam. Demde vbi siquidem erit aliq̄ opp. Et tūc dicit sed non plat plationem remittere ad pr̄z phiam. Dicit ergo q̄ sic. aliq̄ apprehendit deorum aliud bonum rationale videtur felicitatem ee diuinam. Quam felicitat[em] et humanam ee manifestum est. Si forte vult dicere aliq̄ simile deorum hoibz. aliud pertinuit ad p̄phicam erit magis pprium. Sciendum q̄ q̄ arg[umentum] fiat vnaz rem tertiaz que ad oma duo puto tm et. unde manifestum est quod potest per bonam amori. Si q̄ prima bona mee mee est. sed q̄ magis sit prima videtur q̄ ad aliud. ast non est hoibz diuina. quam ipa felicitas autem ipa est optimum hominis ipsi hic nata erit. sit q̄ addendum ee diuinum. s. q̄ ad aliud melius a natura diuina. Hec autem certissima certum et q̄ sit hominis et ad hoc autem in q̄ hic videbimus. Demde vbi videtur aut opp.

ꝛ cauſa huiana · 2o plat ꝑbi · Qrit autem untꝫ · Qntend· q̃ ꝙ aꝫ
bntis · uel ꝑfectio hois ꝺiatur ꝺi tꝑlia ꝛ tã · ſ· uel illa ſm
ſpem e in ꝛo · uel ꝙ obiectue e in ꝛo · ꝛ hys duob⁹ modis ꝺic
ꝑbs ꝓ me me⁹ ee ꝺiuaz · 2o modo ꝙ e ꝛo ꝛ hoc modo felitas
eet ꝺiua ſi eſſ ꝛo · nec q̃ ꝑbs opp · ꝛ tã huiana ꝛpliens ꝺt
cum ꝙ ceꝺenti opp · non ꝑmitto ꝺiſſonare · ꝙ ſtatuit illa opp ·
ꝺicit felitatem ee bonu⁹ ꝺiuus ſic iſta quatus aliter ·
Dicit q̃ ꝙ lic felitas non ſit bonu⁹ ꝛo hoibz miſſum ſz
ꝓpter quam⁹ bntitem mortalez uel ꝓpter ꝺiſſi⁹ intellectualez
· uel ꝓpter ei⁹ corem corporalem · ad hoc hys non obſtantibz
bitur ee bonu⁹ ꝺiuiſſimoz bonoz bitas autez ipe ꝑbit tali
ratione ꝛbi bntus · n · quaz bntut⁹ finem ꝛ ꝑmiuz e bonu⁹
ꝑfectione optimu · 2o ſimiliter ꝑticipi⁹ ꝺiuz ꝛ adep⁹ one
beatum · Qz felitas e bntus · finis ꝛ ꝑmiuz · q̃ ipa e bm
optimu ꝺiuiz ꝛ beatuz · hinc · r · ſ· ma · poſtea m litera ·
· Deinꝛ ꝛbi et autem untꝫ ꝑbat opp · ſic ꝙ e bonis cmune
multum acquiſ⁹ ꝑ diſcip⁹ ꝛ ſtuꝺiuz m eſt bonu⁹ a tã huiana
ſz felitas e hmoi · q̃ ꝛc · hinc · r · ꝑbs ponit · quatuor m litera
· ꝺ · ꝙ ſz⁹ e bonu⁹ mutat⁹ 2o ꝑ ple⁹ m exiſtere omnib⁹ bonis non
orbitis ad bntitez ꝑ quaꝺam ꝺiſciplia ꝛ ſtuꝺiu⁹ · Qſt autez
ſciendum ꝙ orbi ad bntitem e ꝑ uiam alio⁹ motio ad bntitem
· bs autem ꝺicit ſic⁹ tria · ſ· corꝑ⁹ diſpo talis q̃ non ꝑbz⁹ iuſtum
liberi arbitrij ꝛ ꝑ actu alio⁹ diſpoitis e orbatu · 2o ſſ⁹ diſtrao
talis que poſſit diſtenere bonu⁹ ꝛ malu⁹ iuſtu⁹ ꝛ iniuſtu⁹ bone
ſtus ꝛ turpe uale ꝛ inuale · aliter nag diſpoitz e orbatu ·
· 3o appe⁹ mala conſuet⁹ ꝛ nam ꝙ ꝑbz bntitem ꝛ ꝑ cons
felitatem ut · ꝛ li⁹ · v⁹ · ꝑbz e aaz bntutez ꝛ ꝑ cons felitez
ut · 2o me⁹ · 2o Qcꝺm q̃ ꝺiſciplia ꝑtinz ad intellectuz
ſtuꝺiuz ut⁹ ꝑtinz ad appet⁹ · e · ni ſtuꝺiuz bñ ꝺemens ad aplia⁹
actum magna bte⁹ ad ꝺ ꝑficiend· licet ſtuꝺiuz ſepe ſumatur
pro ſciplina ꝛ intellectu · hic tamen ſumitur ſtuꝺiuz ſm q̃ ꝑtin
ꝺ ꝺicitur ſtuꝺioſus · Qꝺioſus aut ꝛ bntioſus ſunt ꝛ ꝺem
quare bntus ꝛ ſtuꝺiuz ſunt ꝑ eund⁹ ꝛ ꝺem · ꝺeinꝛ ꝛbi ſtat
eſt ꝓ⁹ opp · ꝛ tã ꝑ actus replutur ꝛ ꝑmo ꝛ fortuna · 2o
ꝛ tau ꝛbi · ꝛ tertio q̃ ꝑma replet ꝛ pliatione · 2o ꝛbi m⁹
e autem · 3o ꝛbi tertio autem ꝑmo ſic intendit arguere
Omne q̃ e a fortuna e ꝑ accidens ꝛ agentis ſm naturz
uel ſm artem · uel ſm alias quib⁹ ꝑ ſe tam ꝛ magis e
ſm optimam · ſz felitas q̃ e optimu⁹ ee rei none ex⁹
intentionem alicuius ꝑ ſe agentis · q̃ felitas non eſt

a fortuna · h° · 1° · ma · pmit° · 2° phi · 2 m de sti p̃ma one fortune
g̃ · n · est a fortuna q̃ ata p̃ter mitenaones agentis appo to
minor poitas mlita p̃mittit tm g°. // Dicat g° phs q̃ si be
ati uel bnficati e g̃ta stant dicitur e bz q̃ sit studiosus opa 2
gi mmodo nale bidet e estimare melio ee stant ut dicitur est
ppr studiu 2 displinas quam ppter fortunas. // Ostenso ad fine
· d · q̃ illa que agunt̃ fm nam a fm artem aut fm omem
aliam tam 2 maxime fm eam optimas sunt apta nata op
se bre fm q̃ e pl̃e homine autem optie se bre e homines
felitem ee quare patet g̃ homo e aptus natus ad felitatem 2 ad
omia per se agenda 2 intendenti felitatem g̃ · n · intendit a
gens ad q̃ aptus natus e priens. // Deinde ista opa · mare
ptns ayt q̃ maximus 2 optimus fortune attribuere tanquas
ee uelut p̃mas sum 2 mortiferus ee bidet · h° autem m
· q · declarabitur. // Deinde ibi m autem e ad idem arguit
sic nulla opa anime 2 nullum natum 2 nullum ble. ad oponez
ad est a fortuna · h° appz ex 2° phi · opationes aie non p
mice p̃ter mitionem aie nisi ea q̃ non sunt a fortuna · ti
omia fortunata sunt 2 raro contiñ. Talia u° non sut a fortuna
q̃ talia bnt determinatos fines q̃ non bnt fortunata · g̃ 3°
nullum istoz e fortuna · q̃ felicitas tam tum requirit sua
ecia alia puta opes anime sunt nisi ad consistentiam
bite · alia utilia ad sui ornatum 2 que assumunt ei mstialia
2 organice g̃ nullius tonaxiens ad felitatem cuenit a fortuna
· h° uno · 1° · ma · e pluta · mpfor ponitur mlita que per p̃te
supio sunt declarata. // Deinde ibi confessum autem · h° idem
arguit tali rone ad nullius fortunatus e ordinatus studium
q̃ ad felitatem ad regulatam felicitatem plimus studius m artibus e ordinatus
· g° nec felicitatem ad aptam requisitus e fortunatus 2 bnus · 1° · ma ·
supponit ut per se no · mmor autem ponitur m litera 2 pmo
p̃mittitur bia una · rationis · dicit g° phs q̃ h° 2 h° dicta sunt
confessa 2 concessa · hec que dicta sunt a nobis q̃ mplemo
possimus · n · finem potissime optimum ee · h° aut potissimum plimus stu
dium statuit h° bonum optimum quales quos d̃z · 1° · aptos 2 bnos
uolentes fieri amicos 2 operatores bonorum per q̃ bemunt ad finem
intentum. // Deinde ibi deinceps ignatus ondit q̃ felicitas non
sit a tali ratione tamen p̃ter cuenit boni 2 eg° puo statuit
per effectu huius q̃ felicitas non cuenit boni 2 eg° q̃ talem
opationem m̃ quia consistit fm̃ actum non potest nisi pueri quia

pro qpore puenire ꝙ ñ̄ bestie putant puenire possunt puen tñ beatꝰ
tantum misse qui alii poterunt fruibuꝝ · scd̄ꝰ aūtē statū sup̄ di
vinū indiget ꝛ bie ꝑfecta ꝛ vita perfecta ·

Q̄ audenduꝫ ꝓ tertiū sc̄a tria mḡrialia ordie ꝓposito
ꝓmo de felicitate · utrū ipse habeat a fortuna · Et
primo an a causa humana · Et quo utrum a causa
diuina ·

Ꝑmo arg̃ ꝙ sic a fort̄na · ꝙ ꝙ non me est a natura nr̄i est
plibus in est a fort̄na · ex 2o phi · Z felicitas e bonū ut ex
pcedit ad tert̄ ꝙ e a fortuna · Sꝫ oppm̄ e phe · dr̄ ꝙ q̄
nctia sufficienter e determinata per phim in lia · s · ꝙ oppo ipe
stant diat phe sc̄d̄ꝫ pmā oſa declarō iphe · tria nanq̄ sunt
genꝰ ipius aūlius gñā ut diat phe in rhet̄ ꝛ alia in sua · s ·
delibatiū demōstratiū ꝛ iudiciale · delibatiū est ꝙ pmittit in consi
lio ut ex pdiat bne sua sionem ꝛ di sū · aūo finis e utilitas
· demōstratiū e ꝙ attribuitur in laudem uel in bituperiū tertie
persone aūo finis e hr̄tas · iudiciale est ꝙ petitur in controuer
sia habz actū ꝛ defensionem · aūo finis e ēqtas · hꝰ aūt opp
mittes quantū ad se nectit tres fines tertiū aūliū
Nectit ꝙ 1o ad utilitatem consiliū · qz nullus intellectus bne
consiliat de his que fiunt a fort̄na · ut · s · li · 3o · 2o nectit hr̄tem
subtrahens dicit · n · tullius ꝙ fort̄na eandem laudare stultitia ꝛ bi
tuperare superbia e sed ad laudē hr̄tis ꝛ bituperiū ad bellemene est ·
3o nectit eqtatem iudicij qz nemo punitur uel pmiatur de
his que bene uel a fortuna · z de his solum que fiunt in po
tentia ut · 3 · li · 3 · Ommutat · 11 · de male opatiua felicitatis
ꝛ primam de hac opatiua · qz contrariū ad felicitatem · sed 3o patet ad pmū
3 lis opp · Sꝫ arguitur autem motiuo dicendū ꝙ felicitas
non e a nata · z aptus ad felicitatē · Qz inest oppositū hac opatiubus
ut consequenter bidebitur ·

Secundo arguitur ꝙ felicitas non missit hom̄ a causa
diuina · 2o mo quia sequitur ꝙ imperfectius faceret se ip̄m
fectum · homo nanq̄ qui non feliciter fuit se post felicitatem
cuius oppm̄ diatur nono me · Qz · n · semper ꝙ agens fit actu
tale quale passiuū est impō ꝛ per ois agens semper perfectius
est patiente · 2o ꝙ nullius di est a causa hūi · z felicitas e bonū
di ut diatur in litera igitur non e a causa diuina · Qz in
oppositum e ratio phi · Dicendū ꝙ e a causa diuina sicut
plato ꝙ posuit eam amplectendam sic aduenientem ꝙ est

perfectissima cuius homis ab eo est felicitas hic ꝙ appz ꝙ unctio horis
loquitur de virtutib⁹ cognitis per plos e ab horis ꝙ ab horis e felicitas
homis. // Est autez sciendu ꝙ a prima oppis per medias usq
ad ultimam in qua consistit felicitas aiꝰ ad evacuatiõe ad visiõe
ad assumptiõe. Capitur autem ad evacuatiõe in corpore uel in virtutib⁹
uel in pricipib⁹ corporis per eius z earum evacuatiõ. Un a virtute mo
tiua evacuat pigriciã z priuatur ꝙ agit. z subditur ab appetitiuo. uacz
evacuatur rebellio z inducitur obia z subiectio ad partem mte
. // Capitur etiam alicubi visiõe mte ipe nam ꝙ ad adiutoriu op
rationib⁹ suis uel experientia uel doctrina. // Sicut etiam alicubi a
ssumpõe mappetitiue puta virtutes morales q quantu ad hoc
ꝙ e pfectiõe eis sunt mappetitu intellectiue ut plurimu. z Sic ꝙ evacuatiõe
ad felicitatez primu ut removens prohibens ꝙ per actiõe visiõis
ꝙ presse z non p̃ z in me te. // Assumptiõe uero presse primo z in me te
ꝙ in virtute tale acquisita felicitatez operatiõe felicitatez ut
dictum est supra. // Dicendu ꝙ ad primu in oppm ꝙ solum
imperfectiõe non sunt scripti imperfectiõe ꝙ cuius eo contingit o in
ꝙ est bona presse tã felicitate. Un non solu homo consequit ad fe
licitatez. // Ad 2m dicendu ꝙ di. 2m ꝙ ꝛ deo potest ee aliq
modo ab homine sicut scientia diuina ꝙ ꝛ deo potest ee ab homine
docente uel in uenire.

Ter ad tertiu arguitur ꝙ humana fe. quia hec in vita ista non sit
a causa diuina. primo ꝙ ut iam plurimu e tra pducentia
a causa humana non a diuina. // Secundo ꝙ nõ felicitas
in hac vita scripture se tale diuinu recipere ab aliqua pter quam
a causa humana quare non videtur conveniens aliquez tali poni
. // Ex oppm est appbo phi. Dicendu sicut dictum e in simili
quod plato dicit ad diuinum influere bonitatem humane plurimu et qd
influat felicitatez uel ad felicitatem. Bonitas autem pluraliter dicitur
primo ex ordine causarum z sic sit omnis res sustinens a aliqua
superiori. sustinet causa simpliciter suprema ꝙ ex prima ponere
de causis ubi dicitur ꝙ omnis causa primaria plus emanans su
per causatum suum quaz ultima 2a. Et homo sustinet a aliqua superiori
ꝙ patet ꝙ sicut a per non bonitatem. quare ad sustinendu a aliqua suprema
quam botamus deum. // 2o ꝙ omne tractum z motum ad sustinendu
a trahente z mouente. Et bonitas naturales z liberes trahitur ab ultimo
fine naturaliter qd ꝙ naturaliter appetunt ultimum finem
liberi quare etiam appetunt libere ut bisitze e supra in principio. qre
alicubi sustinet ab ultimo fine quem botamus deum. // 3o.

ꝙ omne pertem sustinet

quia omne perfectibile susceptivum naturaliter alicuius perfectionis ab una sola causa
indicatur suscipit perfectionem illam a causa illa. Aliter est naturaliter aptitudo
ad perfectionem illam esset otiosa. Sed homo naturaliter est susceptivus
alicuius perfectionis a solo deo indicatur. Ergo ad suscipit a deo
¶ Assumptum probatur quia solus deus homini dare potest de se ipso
notitiam distinctam et amorem fruitivum sibi sequitur talem notitiam
et homo naturaliter est aptus ista suscipere quod apparet quia suscipit eam
imperfectam idem autem est susceptivum forme perfecte et imperfecte quare
homo aliquid suscipit ad deo vel natus est suscipere. Ad hoc autem
quod suscipiat secundum intentionem huius philosophi opus est animam hominis esse bonis
consuetudinibus preparatam ut .j. libro .v. ¶ Dicendum ergo ad obiecta quod hominis
felicitas simul a causa humana et divina. Sicut enim sol et homo
generant hominem sic deus et homo felicitant hominem et sicut homo ge
nerans hominem non percipit sibi cooperari solem sic nec homo
felicitans hominem percipit sibi cooperari deum ¶ Et per hoc patet
solutio ad 2m. Deus enim immutabiliter et insensibiliter suaviter et imperceptibiliter operatur
in animabus et in illis maxime quesitum ad hoc bonis consuetudinibus preparatis.
Ulterius autem transmutationes ¶ Investigata causa felicitatis. Hic philosophus investigat stabilitatem eius intendens ostendere quod cum instabilitate fortune possit stare stabilitas
felicitatis humane et ideo primo declarat quod nullus esset felix posito quod felicitas
sequeretur mutabilitatem fortune ¶ 2o ostendit felicitatem
non mutari ad mutationem fortune ibi vel fortunas ¶ Circa primam
tria declarat. Primum quod stante dicta ypothesi nullus viventis erit
felix ¶ 2o quia nullus mortuus ibi ut in .g. ¶ 3o quia de mortuo non po
terit dici viventis fuisse felix ibi. Sed reverendum ¶ Primum
probat sic. Nemo felicitatem existimat eum quod contingit finire miseria
fortune qualibet cumque potentia. Sed omne viventem sic finire con
tingit posito quod felicitas sequatur fortunam ergo nemo felicitatem existimat ad
hoc viventem huius .r. ¶ Secundo declarat .iiii. posito .n. quod felicitas
sequatur fortunam ipsa mutabitur ut fortuna. Dicit ergo quod mille transmu
tationes fiunt humane vite et fortune ordinate. Nec ad manum nunc
ad bonum contingit secundum vitam et contingit secundum hominem et maxime
habundantem magis incidere calamitatibus in senectute quod apparet per
omnem in hoyticis narrantem de primo qui a principio vite
ipsius usque ad senectutem habundans et regnans super troianos et
eius pulcra prole fecundus et a multis amatus in senectute sua
cuncta deposuit et civitate sua per hostes capta et ipso predicto pueris

autem hic quidem ordo est. hic finis fuit subditis ipe quidez
mirabiliter ad exitus finit. Ista autem subditi hi talibus
autem usus fortis quamq; ppis ihesu mira non festat, alie tat
si felix non reputat. Est autem sciendu q; quatuor sut
gna auxiliu. quedam. reseruantur gesta christi & martyrum
& hec dantur historia que describunt gesta heroz bonoz christi
& doctoz & sepe capitato gm modo notantur anima sit hi mi
ma qui quoq; studio florente regi. p. de compilatione.
Quedam aut describit gesta mira regis. & hec dantur bonesta
& hec elegi fleta bo oratigant. Quedam describit fleta & hec
dantur damnata & reseruntur miserabiles ut hi ante thoz hi
simus fide nob multa tanta damat. sic igitur p; qualit q
sumitur hi hysta. Deinde hi utrum igitur plat q nullo mo
erit felix. p. autez q non ex adeptione bonoz. 2o q non ex
lasione malioz hi stat no. 3o q non ex misia thoz uel p
hi tne autem. p. mo q ponit gnez mpiam per modu
some. 9. ut autem sit nullus hoiez bustiandu quandiu hui
si mi legis latorem atheu palez debitu esse mistiandu
simo antez emittet felix q non potest q dui hic buit
. hi stat ypbat um ita bustiandu. 9. ad duo monet
primu e q nois ex quo hz q fit e bona hia. ex hc autez
sequitur q homo diu moritur bu biuat. 2m contra rei ex
quo hetur q felicitas e opo virtut q fiat ex hc sequeretur
q homo mortuus separatur simultatez. quedam hipi sunt
mdieb; aut. mgenia. Deinde hi stat non plat q
mortuus non e felix ex euasione mali. & primo ponit q
mpiam. 9. q si non diu mo tuu e felicitas q net
solon hc uoluit. si q tunc possit fieri mutatio felix
& hip. stat illa quidam christus ex praua & mfortuna.
hinc bite. 2o hi hz quid & hic quez plat istiz non eua
sisse praua & mala. 9. q hc p iam dictu e hz gonem et
diu quandiz ex eo q mor bitur bonu & malu in e hiz
non sphat puta al pu & hb res & m hista que praua
hui ista non sphat. & hec ora precunte ponit mo per filios
& nepotiz pspitates & mfortuna. Deinde hi q autez
plat q mortuus non e felix ex mfrem te bonoz uel mal
& primo dant mm plationis per modum some. 9. quod

sup̃radicta ꝛ redūdãt fortunate ad mor̃ quor̃ ebunt · ꝺnte · n · q
aliquis ita ad senectutem bñ beate ꝛ pfecte viuat ꝛ sm rationem mor
tis fluit contingit ficta ita ſ̃ eis multas for̃ transmutationes
pficiscit alios cor̃ ee bonos ꝛ sm dignitatem potuit vita bona
alios aut ee ꝺ̃m̃ estimat quantu ipse filius q̃ hec statuit disparia
· i · m ombus mo ꝺm̃ dissimilis · n · for̃ dissimilis ad fortunas pot quid sue
· ꝛ zbi inuenies · ꝺnde placet intentus · ꝺ · q̃ m̃ q̃ uenies esse
si mortuus transmutetur filium bñ ꝛ fiet aliquis q̃ felix ·
Vita filia autem missis · si tñ secretus pot q̃ felicitate secretus
fortunas · quod autem sequatur placet · ꝺ · q̃ non e mirũ ꝛ con
tingens fortãe aliorum bñ euentus superuenies ꝛ sint putabilis in
quod tñ quo · puta quito quis pater recens memoꝝ pfecisset
quar̃ mutato si bñ sm fortunã mutat̃ fuit mortuus sm fortunã q̃
si ad multa ter fortune mutatus felicit̃ q̃ mortuus ſ̃ fortunã multo
ꝛ ap̃ mutatis · ꝺeinde zbi ſ̃ renuntiandũ placet q̃ ꝛ mortuo no
possit bona fuisse felix stante presuppo · Vbi sic ꝺicit̃ q̃ placuit
q̃ bñ uens non e felix fit data tal responsio · ſ̃ q̃ bñ uens non pot
bona felix · Cꝛ mortuo q̃ potuit hec ꝺubitari · bñ q̃ mortuus ex
istens mortuꝰ est felix ꝛ hec implicatis e supius · ad̃ q̃ tunc non est
felix · si pro tunc ꝛ rerum fuisse felix in vita sua · ſ̃ aut implicat
ꝛ ꝺ · q̃ rerum ꝛ ad pus quesitus q̃ fortunatus infinitas pre hec ꝺ
q̃ iam ꝺictum e ꝛ ſ̃ mor̃ · Si · n · cꝛ vixerit finez mortuo ꝛ tuꝰ
ꝺicetur bñ ugrp beatus non ut tunc existens beatus · ſ̃ qui
pus erat in vita beatus · ꝺeinde arguit̃ ꝺicens q̃ non potest
ee sine motu ꝛ q̃ non tunc bene ꝺicat fuisse felix ꝛ q̃ mu
tatis potuit ꝺici ee felix cum felix esse · Sicut · si · plato p̃ pter as
nullã pfectionem ꝛ pter q̃ aliquis non fecit nullã ꝛ pter · pre
ſ̃ nuncupatum e ꝺicere sunt felix · alii si fuit ꝺicit̃ e felix · ꝺi tur
autem glosa ꝺicat pho aliqui ꝺeclinauant pre instabilitate fortune
ꝛ stabilitatis fe · Int · n · felicitatem non mutari form autem accꝰ
eundem sepe recitata · ꝺeinde zbi m · n · q̃ pp̃ mutationem
usq; huc · ꝺ · medius ee q̃ ſ̃ ſ̃ sm fortunas entia ꝺ ꝛ felicitate hoc
hemo ꝛ non ꝺicere eundem hominem nec felicem ꝛ Vt ſ̃ missum
euuangelium ꝛ ebit fa ut quemad ꝺ · uel ꝺ

q e al breuissimus mutatus ꝛ tum ſ̃ simus sic · n ·
esse si felicitas for̃ secret · esse · n · breuissima q̃ breuissimo q̃ne ꝺu
rans esse eas mutabilissima · Sicut · n · arma leon colo mutat
sm colo rex sibi pprio ꝺiacentis sic felicitas mutaret statum
ꝛ rerem ꝺ ortuissimum mobilis casus aduersionem ꝛ timoris · q̃ ꝛ
sicut cotin ꝛ mutatis fuit tunc timeat si pati mala ꝛ muta-

autem · q · p ev magnꝰ z malꝰ non ſtr nꝰ z bi ꝯ aut ſunt ope
nec · ꝯ · p nuq̃ az madic mſoꝝ ꝑm innocẽtem ꝑius z bi nꝰ nuq̃
beatus · A ꝙſi falſu fuerit mſ non ato it ꝑ fier feliꝫ z bi ev tubꝫ
ꝯ · p inter foꝛs bꝫ ꝫ moderate potꝫ dia feliꝫ z bi p igit pbet ·
diat ꝯ p feliꝫ op tuncſeruz foꝛs quaſtuꝫ ꝙ plat p ꝙſ ſeh
ad eaꝫ iit prudens z iit it bono op ueſeh ad eaꝫ · ꝫ feliꝫ uꝫ
z oio ſe habebit prudenter z iit ꝙſ e nꝰ bono z tlis ꝙ pot dia ret
gono ſue bz cupio · ubi ſtendz p tetragono e tꝛ hꝰ cubum
· ꝯ · ſupſ ꝯ dñe z elec p qualit er amiꝫ ja ata nẽ z ſtper qualꝫ
latus redit ſemper eadem alt ne ꝑmanebit · Simlr ubi felꝫ
prudens z bn longit r ma ac ſuo · ꝯ · ꝛeauſtanaꝫ · ꝙ · ꝯ · ſuperos
ſubꝫ ipe z act eꝰ in nobiut · hz namꝫ ꝛeauſtanaꝫ rei uꝝ q
optuz finis ꝓpꝛ quaꝫ optuz uel ꝛeau quaꝫ opt foꝛ uel mo ꝑm
quez optuz loc ui z tꝑ q optuz · Alia nap ꝛeauſtanaꝫ e ipe
opans qui e in medio aliaꝫ · ꝯ · z ꝺ dico q ome ꝑtm continꝫ
ex defectu alicuꝰ ꝛeauſtanꝫ ſubꝑ q acto ex gnerꝰ non eſſ malꝫ
ꝺ · q · tal homo non ꝑtat ex actu malo ex gnerꝰ nꝰ ex ꝛeauſtanꝫ
ſequit q ſemper manz eadem alt ne uolutaꝫ z motꝰ ꝑ pont
eaꝫ ualiter aſſignari ꝙ · ꝯ · ſupſ it ſt ſ ꝯ ſtior ꝺ · p e m · lege
ſuperiora ſuperiorem ſiõr ꝺ · p e m lege mſiam · ſ · p e m homo po te
antior ſit op futurus ꝑfit ſit ꝑfuꝰ ex tra ſit ꝑfectꝰ
ſtra ſit adiuſtatꝰ perfecto igit m me ꝓpto non oſtendit ſup
ſe q ꝙ fuat obiam leg non ſub ſe q ꝙ fuat clemenaz · ad ea ꝙ
ſunt ſue po tꝫ hom an ſe q̃n adhibe prudenaz ad futura non
p ſe q ꝙ retuz memoꝛ ad ꝑita non adextris q ſtu tꝫ z ſobꝛietꝫ
tenz myſtꝛis non ad ſiniſtꝛa · q ꝙ uaz z bibꝫ tꝫ retuz madiſſe
· // Denꝛ mulus argu tꝰ · ꝙ bat ſam ꝯ ꝫ · 9 · q ſtus mulus foꝛ diſ
rentiaꝫ magꝛ die z ꝑtiu tꝫ hñe ſe habebit monbꝰ ꝓpꝛ aut
ꝛnaꝫ eſt quia talis ſiue bene ſiue male non ꝓficiant bitam
a malꝰ in bonuz nꝰ male ꝑtne a bonom maluz · // Denꝛ ꝙ bi
magꝛ autez declarat tꝛiaz ꝙ tene q magna z multa z bona
bitam ſciaut beatoꝛes aiã tu · aug ꝛaoe q ꝛa contꝛaiunt
nim bugdie ex eo q coꝛ uſꝰ poſ ſieri bono z ſtu tꝫ magne naq
oꝝ bꝰ magnifico · bꝛia hñe z bꝛia noſe q magnifice · // Dem
ꝙ bi ev autem declarat quaꝫ z hic diat duo ꝑmo q mſoꝛ ma
magna z multa contꝛiant tribulant z contꝛiant bꝛeuꝫ bꝛem
z multꝰ bonis oꝝ ꝑſtant mpe tꝫ · // Secuꝺo dicit q in hijs
mſoꝛtunijs refulget feliciat bonuz q feliꝫ fiat iſta mala
z magna mſoꝛ ma · non ꝓpter hꝰ q dolꝰ non ſſiat · ſ ꝓpter q ꝑmꝫ
zul z utl exiſtat · Vbi ſciendum q ſtat ꝑma dicet m q to

ptue · ꝫ modernt dia felix bnde pot ꝫbi cria modi⁹ · ꝑmus ꝙ⁹ ad temp⁹ · 2m quantus ad tm · 3m quatus ad modus · Dic⁹ ꝙ⁹ primo int̄roga⁹ ꝙ phibz · q · 2 · ꝙ n̄ueue dic̄ fe⁹ esse eus qui sm bnitudem operat̄ m cm̄ bonis sui facientē dicat⁹ aut isto modo⁹ ꝙ non polit⁹ puo tpe ꝫ magno ꝛ ꝑfecta ꝫta p̄manear · 2° rōndet ad mām de fine · ſ · ꝙ tal est n⁹ beatus ſi ſit ꝑm finē · 3° ad 2m mām dicit ꝙ modi mli na ꝙ sunt sunt beati ꝛ homo in bita sta est beatus · ꝫ bn⁹ homo e bn⁹ sm quid ꝛ non ut̄a bn⁹ · ad 3m ꝙ actus e natura ꝙ natur⁹ sui ultimū finis ꝛ est n⁹ · quarta e ūa ꝛ ꝓbo ad ꝓmū dicat ꝙ homo ſt e bn⁹ non e beatus ut deus · n⁹ ut mlligen⁹ n⁹ ut dicta ꝫ bn⁹ sm ꝙ ut hō ꝓpo nec ad aut · Quinto ꝙ felix bn esse habz ergā fortunā ꝓpe p · hic cōſequenter ondit ꝙ eam bene ergā fortunā per actus cōtinuē · sit ꝓcc⁹ · ꝙ primo ondit de certum ꝙ fort⁹ amicorum animo cōfidunt · 2m certum esse ꝙ cōfidit ꝫbi multus autem · 3° ꝙ differenter cōfidunt cum ꝛ mortuis · ꝫbi q̄ utilitas ꝙ ad · 4° ondit ꝙ mor⁹ cōfidunt ꝫbi magis aut fortasse dicat ꝙ ꝙ dare fidē ꝓcipo ꝛ amicorum non confert homi ꝛ malus ꝛ mbonis ꝫ duo genera · primus ꝙ istud dictum de quam tale amicus nasc̄ debo amā guidet ꝛ de malo ut stat ꝛ tanquam ap̄p · 2m ꝙ istud dictum e oppile ꝙ nasc̄ opp · plut⁹ · quare de fide fidē ꝓcipo amico confert ꝛ de ꝛ bonis multus autem ondit ꝙ m̄ltus e quatus confidunt · 3 · ꝙ multis amis ꝛ ꝙ dus dō bonis ꝙ fortune ꝛ istis q̄dā hō putat magis ꝓmissis hijs aut mlo puta remotis diuide ꝛ distinguere ſm bn⁹ ꝙ istoꝛ diu longo ꝛ mfirmitat⁹ hi⁹ quare pegnus ꝛ m̄ltitudo bn⁹ ꝑuersabil⁹ ad ꝛ fi ſunalis · 1 · mgu ꝛ m quad ſt⁹ diutius ꝛ hi⁹ forte ſufficiet · de inde ꝫbi dicit⁹ ꝙ dmodus · ondit differenter confidere bno modo ſm⁹ alio modo ſm dm̄ ꝓpe · 3 dicat ſ⁹ ꝙ ad ꝓmum ꝙ ꝙdmodus recta ꝛ pm fortunat ꝛ 2° fortunatus ꝙ iste bnt ad pdus bitam aggregans ꝛ iste bnt aliū bitam actiuis · ꝓme ſunt male ꝙ amicos bne bnt ꝙ tamen magis ſt⁹ ꝑmanent alie memores absq̄ ponere ꝛ amplio quare ſ⁹ fort⁹ amicoꝛ hi⁹ fm̄ cariti dram dicenter confidit homi · 2° ꝫbi arguit ꝑm ꝓpe bnoꝝ ꝛ mor⁹ ꝛ a nasc̄ confidit bno ꝛ a mor⁹ malo magis ꝙ am̄ iusta ꝛ mala quem tragit recta tamen ut ꝑma

2 que recitauit ut prima 2 ex hijs Cillag. 2 g. Inter cinsem. huius
2 cinsem. mortuus. Vbi scies q. antiquis in teatr. m. gb.
erant hoc libidez recitabant. inoz illustrij gesta pclara 2 eoz
pcō 2 pma ut ex hc. manerentur audientes filia. 2 hc. recti
dicebat comedia sm quosdz. q. pprias dicat. q. res puatas
psonaz 2 simultz. ad comedia pmer. q. comedia dicat. q. ad
mos. q. nulla 2 eos q. e tanto uel tm. q. carmen villaz
recitabant. cagm malorz hominū gesta mala 2 turpia 2 eoz
opbā 2 simplī ut ex hc. maneant audientes ad tuendū talia
2 hec recitā dicebat. tragedia a tragos grece q. ex eo hinc q.
tragedi. post tragedias recipiebat priatz pro mutuo ofiay suy. sic
g. in tragedijs mlg. tangebant. audientes gesta olim pūa q.
audientes pnia. Dicit mithalog. tanguntur mortui quaz
uiui ex amicoz fol. q. illa sunt ut olim pia ristu. ut pnte
demde ubi magr. ait ondit quantus mortuus confunt fol.
uentus. 9. q. si confunt non ty tm q. felias in eos uel
mlos faciant ce fe. lit pz m hā.

q. euidenciam pdictoz duo sunt inquirenda. primo
utrū sem. huius bite possit hri felicitas. 2o utrum
inte. aīe depte a se. contorde uel repugnz iuta
2 fidei rane. Deprimo arg. q. non q. nulla e felix tanto m
tempo e finis. Sz nullus inter hoc forē uentis meretus
e finis ut dicatur ig. in hac bita n. e felix. 2o q. omis felix
po. est ex mala. Sz nullus in hac bita caret ex mala ut
aret experientia. q. nullus felix. In oppm. est phs 2 ratio ei
q. q. e. q. e. possibile existere. ois hoīs orbis pdisciplinaz 2 studiuz
potest hri hc. q. felicitas ehuiusmodi ut dictuz e supra q. potest hri
hri. Sicendū q. apud theos. dicit duplex felicitas una mitoza.
altera primi. de merito dicit. Beati pauperes. Beati mites. Beati q.
lugent. q. pcedat. pa 2 similia. de pria dicit. Beati qui habitat
in domo. t. inte. in secu. secu. lau. Dicit autē iste felicitas
qm primo excludit oia mala penalia 2 culpabilia 2 includit
oia bona q. digno 2 ī bona pz. que digno e ut complet
ome desiderij 2 gaudiuz. merito ū non excludit mala pena
ut pz. mar. nīdum mq. implicantur aliq. pene. Dicit ultimo
q. ī. q. ex. oma mala culpabilia. alias non redderet hm. simp.
bonuz. 3o. non excludit oma bona qb. hō fit felix. digno est
. includit aut bona per q. digno e. 3o. n. est n. actu complet

Sup̄ q̄ p̄missis ad q̄onem dd̄ sunt duo p̄mo q̄ fe tās p̄mat̄o
sue sup̄e fe. non potest hui hn̄. 2o q̄ alia p̄t hn̄. p̄mus p̄
p̄ne felix manens inter mala penalia non hns bona omia
quib̄ dign̄e n̄ hns comple̅ desiderat gaudia studappet p̄ spe
z̄ in hac vita nullo e tale. aut patet experientia q̄ n̄ est felix in
hac vita. 2m̄ p̄z q̄ inter utens bona inuteria p̄ q̄ dignus est
omni honore inter ea potest hui felicitas p̄fecta. z̄ inter foꝛa huius
vite potest hui talis status q̄ nulla foꝛa culpabile malum inducat
n̄ meritū bonū diminuat excludit vita sup̄ exercitat.
q̄ inter fortunas huius vite potest hui talis felicitas. Ad hoc
arguit dd̄ q̄ ar̄ p̄ncia negat̄ p̄u ut de fide p̄matō. relicta ut
remissoria. z̄ dicit q̄ ista nulla sunt contraria.

c 2o arguitur q̄ ultimus phs rep̄ignat fidei. p̄mo q̄ dicat
felicitatem vel bonum hui vel magnum et cum plus vel plus
certitudinis vel sit temporalis fides aut dicat. 2o q̄
dicat felicitatem habeme fides aut dicat ea habet ab re. 3o
q̄ dicat motum q̄ tunc potest hui status excludens mala culpabilia
z̄ multa non est felix nec beatus z̄ non optat. fides aut dicat
oppm. Item sillogizatur de fide mitoria dicat q̄ felicitas non est
appetibilis alicui. fides ar̄ dicat de fide mitoria q̄ dicat illa appetibilis
est p̄ vita eterna. Item dicat fides non est laudabilis p̄ tu es fm
ut videtur de fide merito formidabilis. Item sillogizatur de p̄matoria
dicat sp̄ habens finem z̄ sp̄ sentiens pena multa malla. si. ar̄ dicat om
quare impunibile repugnare videtur fidei vane. Et in oppm
est nil repugnat bono ut dicitur e sup̄. sed fides et fides est
bona z̄ p̄ phm est unum p̄ naturam p̄ una ratione demonstrationis p̄z
est vera quare isti non repugnat illi. Dicendū q̄ p̄ma lo de
fide mitoria non de mitoria de fide vita huius non de fide alia
z̄ fm hoc dicto q̄ p̄ eo concordat p̄ oia fidei vane sp̄ declaro sic
omnis p̄ concordat fidei vane que ponit fidem meritoriam in hac
vita talem q̄ non excludit malla penalia sed excludit mala
culpabilia que non includit omnia bona quibus bonus dignus
est z̄ includit bona per q̄ bonus dignus est que non implet desideria
nisi sit comple̅ gaudia. Istud. cui p̄z q̄ fides vana talem felicitatem
ponit in vita ista. z̄ nullam aliam. sed p̄ phm talem ponit felicitatem
z̄ illam aliam. 2o quantum ad illam concordat per omnia in ti.
z̄ fidei vane. Assumptū patet quantum ad singulas p̄tes. p̄mo q̄
q̄ non excludit mala penalia. dicat q̄. in lectione ista sp̄ felices
in fortunis tribulant contribulant z̄ contristant. in hac semper re
fulget bonum. 2o q̄ ista fides excludat mala culpabilia p̄z q̄ q

alicp

rpm̃ ee abhomine z adeo p̃ per phm̃ nfirmat̃ pm autez non negaꝫ
· ꝺ9· z· m· ꝺicendum q fides ꝺiat fe· m̃az non ee post mortez set
solam p̃mat̃ez z pho aukbita fides ꝺicendus ꝺiat feliata tez
& qualꝫ non ee post mortez · & p̃mat̃ u· q̃ eam non negauerat
tuuit melio reputans tacer & negare quaz ad temer̃ sine
phcione ine · ꝺ9· c· m· ꝺicendꝫ q ꝺ̃s & mẽo· ꝺ· autez ipz non
ee appt̃ ꝑ alteruz per mediu ꝺuplicatez bne medꝫ ꝑ alteruz spei
uel gne · phom ꝑ ez alteruz existentiam q̃ ipm met̃ p̃fectu appt̃
ꝑ tez ipm met̃ p̃fectu ꝺimanꝫ & ipm mbuz appetit̃ ipm p̃
mpfectu ꝑ amare & ipm bita etia m qua e p̃fectuz · Sed ꝺi
o q phs intendit q̃ ꝑ ꝑfectꝫ futur̃ in qua posit̃ ecm feliatat̃
non e appt̃ ꝑ eponem aliam uel ꝑ ez huiuz uel ꝑ id· alt̃ nat̃
m̃bez hom̃ tm non intendit negan̄ qui op̃ ꝑfectꝫ futur̃ e appt̃
Sed aute medꝫ ꝑ ez alt̃· q tuto p̃mo p̃fectꝫ e appt̃ ꝑ ez ipm ma
yime p̃fectuz ꝺ̃s at non repugnat fidei tenere · qui op̃ tam̃ mbita
ista e opua · & melioꝫ e & eterna bita · ubi e & principalis fruitua
ultimo fine · ꝺ9· pnuz ꝺicendus q ꝑ ez ꝺiat il· n· ꝺiat o· fruit bi
ꝺebitaz m̃ sequnt lectiones z ꝺ9 sequit ꝺicendꝫ q non lo· & p̃mã
z sic cessant ista ꝺuo obꝫ ·

eterminat autem hiꝰ postquaz pho mueste feliatat̃ & tabi tez
ubi mueste gat eiꝰ ꝺigitatem · primo opponit m̃ gone · 2· resꝑ
ponꝺet m̃· n· ꝺiat ig· q̃ hiꝰ & eterminat̃ · s· feli· & espare lud
ante · & tabi · & struten & ipa feli· it· p̃ & enuio beatoz · & hoz laudi
uel mag· & nio honorabiliuz · Deinꝺe ibi medius ibi plit̃ se tez
non ee laudabiles ser uidentibꝰ · 2· ibi ꝺicit autem ome · 3· ibi m̃
aut· & · ibi ꝺicendꝫ ꝺ̃s ista bne · Prima ig· ratio talis est ome lau
e bn̄e ꝺ̃s feliatione e ulꝫ quaꝺ non e laudabil · ꝺ· m̃· pri
m lita · ma · autez declarabilitaꝫ minorem · 3· ꝺicit autem ·
Secunda ratio talis est ome laudi· est laudabile m̃ te ad tale aptuz na
ꝺ̃s laudabile · ma · declarabilitaꝫ m̃ ute · per p̃m · 9· q ꝺicendꝫ
ome laudabile ee m̃ quale quod ꝺ̃s per alig· qualitatem ipm
ꝺisponentez ad ad ad bne se bne z m̃ ꝺ̃s laudaꝫ iustuz · n· z ꝺile
z ꝺi· bonuz ꝺ̃s z om ꝺicentez laudamꝰ · q̃ sunt quatuz qualia
uel qualitates z bone ꝺispoones ad ꝺ̃s alig· ꝑ que ꝺicunt
laudabilia puta ꝑter opm z ꝑ actuꝫ similiꝰ z fortez cor· & aiꝫ
stongm̃ celerem z alioꝝ bnuꝝ ꝑ qui tales ꝺ̃s uel m̃ aia uel p̃
cor· laudamꝰ m̃ q̃ e quales quidmodꝫ natuz ee z aptuz bne se
bne ad bonuz opus z studiosuz · q̃ autez feliatas non sit talis
ꝑ q̃ nondiat qualitatez ꝺ̃tualem p̃m actuꝫ z oponem · z q̃
non ordinatuz ad bne se bne respectu melioꝝ opm̃ · m· aut

hūana · g̃ ꝑ bñ ãe hic ꝓstruunt̃ est · nn · app̃ g̃ bretꝫ hūana e mlto
ꝑ ut · j · ſt̃ · 3° · n̄ tamen bretꝫ corp̃ pita robur uel dr̃ eni hoīs ꝑ
quā ē · 2° ꝫbi ꝫ caaz ſe ꝫ ꝛgitur ſic · hic ꝓstruunt̃ ē ꝑ bretie que e
hūnis ꝛ diffoiaō ꝫllo ꝑ ſ̃ anō ipi felicitis e aīa ꝛ corp̃ ãe ut dictuz est
ſupra quā bretꝫ ãe hic est ꝓstruēd̃ · nn · ſola pñtia mlti ma · e cui
ex dictis ſup̃ q̃ felicitas p̃ corpa bretis quā nullo bretꝫ e diffo d̃ ſe tāb
e opimo ꝛ eo · Dñi autez mſeret cui · 9 · q̃ ſi ſ̃ber bita ſuꝫ hñt̃ q̃ ſ̃ a ꝓstru
tenꝫ ꝑ bretie ãe q̃ns e q̃ ꝑ beat ꝓstrutura ꝑ ꝑa aīa ꝛ ꝑ hic que
ſunt aīa aiaz q̃ pluſ ꝑ lōuz ꝛ ſimili ꝛ ꝑ lōuz aīo · q̃ pad ꝛ
medio oculoꝝ ꝛ aliop̃ membroꝝ corp̃ ſ̃ aḡnoſcēd̃ ꝑ corp̃ ſtu
iſta ſtiena tāq̃ medi ãe ſ̃ d̃ ꝑ ãe · Item q̃ mmo bisceaz
q̃ mē ri mē aḡnoſcet ꝑ corpib̃ quaz q̃ mē aīaz aḡnoſcat ꝑ aīab̃ aiz
iſta ſit b̃ ꝛ nobilioꝛ · ꝛ in mediana aḡ mē ꝑ mē ꝛ videmo · n · q̃
multa ex cellentes media qui non ꝑ ſolaz ex p̃ ſ̃ ꝑ n̄ ſtiam ſuꝫ
media · multa negoaḡnt aīa aḡnacones corp̃ · ꝛ 30 dicta ſunt
ex cellentes · Contēp̃ autez · hic aut bi pſtp̃ · 9 · q̃ luet p̃ conte
plm habeat ꝑ aīa non ꝑ ꝛgitemplata ultra quaz exigit aḡ ſime
ſnitenti · ſ̃ tantuz quantuz ei ſufficat · ꝛ ſtp̃ ſ̃ aut ãm q̃ certiſcau ꝑ
omib̃ aīa aiaz mḡ credie oppoſito e ꝛ maio opue ꝛ ꝛgit mſubti ꝛ
diſcuſſione quā ſint oia ꝓ p̃ mpta negoio · Dñi · aut hic aut
bnuz dñi tui · 9 · q̃ ꝑ hic aīa multa ua ꝛ talia dicta ſunt mſpmo b̃
ẽti b̃ ꝛ 30 dicet nob ad ꝫlla rea · 9 · q̃ uten ē ꝫll ſine labꝛ pñtis
negoij · ꝫbi nat q̃ dictuz e ꝓ ꝑ tuz ãe · alia e ꝓ · alia u aīa
onem hñs · Sermones autem iſti dicti ſ̃ ex mor ſtiam ſuſcia q̃
mor ſtimo · pi ꝓ pi tu · ꝑ aīa · puta q̃ plan ſunt ex tra · q̃ audit q̃
pho libellat · ar ē · ex q̃ uaz audi ſcripſit · ꝛ per mo ē p̃ ẽ hic · ad in
terrogata per līm uel intrrogato mſermans uel eudiens absens
ammitto · ſ̃ · aut ut · ſ̃ dubit remoui poſſ̃ · n · dubitaꝛ ut in ad hanc
ſtiennam pueniet m̄ gier ut in ꝓs nagonal ꝛ p̃ ꝫtio b̃ ꝛ ãe ſunt ſb ꝛ
loco diſtinte ꝓmod corp̃ ꝑ pacle · ꝛ ulti ꝑ tule aīa q̃ p̃ totuz
ꝛ 9 ſibile · uel an ſint ſola mone diuiſibilia ꝛ mre ydiuiſibilia
q̃ modo tonetum ꝛ tonitruū mpiſſa · 1 · arriſeret ꝛ trahit · dic ſ̃
ꝑ ſtu ſic ſtue ſic e ſ̃ hunt n̄ diſert · ad pñs nagonand · ꝛ 30 e mpñte
gono ꝓmitend · Deinde ꝫbi ꝓnal ar · plur · ꝛ 3 conclusiones
ꝑ hic non e ꝓſtituend ꝛ bñ uti negone ad ꝓpoſitū ꝑtin ꝑ quicoio
e ꝓnal ꝛ ꝓmo manifeſtat e ꝙ ui ex 2° ex offo ꝫbi 9° ar · ꝛ · ex
· g · ꝫbi · talem · n · e · ex ope ꝛ ex bono ꝫbi bñ uti mſpmo · q · ipz
mai ãz abiat ꝛ ppo ꝫbi · ꝛ nutꝫ ig · // Dicit q̃ ſubp̃ diuiſiones
ꝓmiſſaz ꝓnz ãe nagonalem · ꝛ ꝛagonalem ꝛ ſubp̃ ꝑ ꝓnaz
ꝛgonaliū · alia e ois nagonal · alia ne e aīa nagone ſuaſibilis
ſiat mḡ ꝑ ſ̃ ꝛgonalis puta paz ꝫlla omo ꝛagonal aſſimilat̃
ſtituti plantane que e mplant̃ omes nob ꝛ ſ̃ · 2° ſiat ipz eſſe
ãm eiq̃ ꝑ eſtnutiti · ꝛ augi · bñ nutre ꝛ augt̃ corp̃ bñ ad eſt

uel sui. Et non primus assumptem sycophantem. qui non differt assumam
uel malam opinem. Deinde ibi Nunc autem. Ostendit quod nulla uir-
tus aliquo modo manet sua. Et primo quantum ad hoc quod nulla uir-
tus moralis manet. Secundo quantum ad hoc quod nulla intellectualis
manet. Dicit ergo primo. Dico autem. quod impossibile est uirtutes
esse mouentes et continere. Et hoc dicit. quia continens non dicitur
esse mouens uirtutes. quia continens non dicitur secundum quod
mouetur uirtutibus. Quare manifestum est. quod impossibile est uir-
tutes moralis manere. Secundo ibi Et utique. Ostendit quod nulla
uirtus intellectualis manet. Et primo ostendit quod nulla uirtus
intellectualis manet. Secundo ostendit quod nulla uirtus intellectualis
manet quantum ad homines. Tertio. Omnes. Ostendit quod nulla
uirtus moralis manet. Dicit ergo primo. quod impossibile est uirtutes
esse mouentes et continere. Quare patet quod illa particula quamuis
inordinate assumpta est ratione sua. Est autem sycophanta. qui uoluntate
magis quam intentione assumit falsum. Et hoc quia sycophanta pugnat
contra id quod intendit. quare dicitur quod talis particula subiecta
quamuis homo continet. Deinde ibi Et utique. Ostendit quod nulla
uirtus intellectualis manet. Et primo ostendit quod nulla uirtus
intellectualis manet quantum ad homines. Secundo. Quod autem
intellectus speculatiuus sit substantia. Tertio. Quod autem intellectus
speculatiuus sit actus. Dicit ergo primo. quod uirtutes intellectuales
manent. Et hoc quia sunt uirtutes principiorum. Et hoc dicit. quia
anima sua dicitur esse principium. Et hoc quia principium non
mouetur. Secundo ibi Quod autem. Ostendit quod intellectus specu-
latiuus sit substantia. Et primo ostendit quod intellectus speculatiuus
sit substantia. Secundo ostendit quod intellectus speculatiuus sit
actus. Dicit ergo primo. quod intellectus speculatiuus sit substantia
quia est principium. Et hoc dicit. quia anima sua dicitur esse
principium. Et hoc quia principium non mouetur. Secundo ibi Quod
autem. Ostendit quod intellectus speculatiuus sit actus. Et primo
ostendit quod intellectus speculatiuus sit actus. Secundo ostendit quod
intellectus speculatiuus sit actus. Dicit ergo primo. quod intellectus
speculatiuus sit actus

Circa ea q̃ dictorum sunt quatuor inquirenda. p̃mo ut ad moles
hentiam pertineat inquirere totam dispoiacm hois ad natural
2m utrum ipe ãi me sint idem esse 2 ab ãa realiter distincte
3m utrum ipe intellectus sit naturalis pr̃ceem aut pr̃ exercitationem vñ
4m utrum virtutes morales sint in ipe ãi vel intellectus.

Circa primo arg̃ q̃. ad moralem sciam pertineat inquirere omem dis
poiacm hois naturalem. primo qñ ad eudem actum alicui
virtutis cognitus actus 2 effectus. Sz moralis scientia considerat
ipm finalem ois naturalis dispoiacm hois. ergo se. 2o. sz ad plures actus pertinet virtutis ois dis
poiacm. ergo sui. Sz hois est subm moralis scientiae. ergo sz cognitus om
dispoiacm hois. In oppm est plus abiacens a pna negotiatus pter
aie negligentiam 2 sic inutiliter. Respondeo. q. huius primo 2 principaliter
2 in ma omes habitus dispositiones. Dicendum q̃ naturalis dispoiacm
Sciendum q̃ naturalis dispoiacm ad finem 2 ad actus 2 principaliter ad quos
finem sciunt. finis autem hois triplex est hois quidem ois om na
ture. sc̃ manifestus qui hom̃. alius ois om rationali nat̃. sc̃ ad
felicitatem aie. 3us autem ipi hois nature humane. hut aie 2 reductiue
felicitatem animam corpoream. que sim se felicitatem recepit 2 receptam
corpi sem non potest esse felicitatem sim se felicitatem recepit 2 re
ceptam corpi suo aliquo modo in patria creat sim potem corpis
2 hic finis 2 principalis humane nature. nr aut hom̃ mo ordine ad primum
finem naturalem hz terminatam dispoiacm 2 dispoiacm ultima ad
finem possit inquantum natus saluari. In ordine autem ad 3m finem que
felicitatem supernaturalem pertinet per intellectum 2 ius actus 2 principaliter habitus ista 2 alii qui
per talia agunt felicitatur 2 primus ad pacem eius qui intellectus attribuit in
tellectui agenti 2 possibilem memoria principaliter. mens ratio per quas superior
pacem inferiorem intellectiua sensitiua. principaliter potentia intellectiua finis finde
rest consistentia sententiae. vna ingemiscibilis. uel inde assu
ma ac res quae sunt facies sicut. Omne agens attribuit intellectui
et ratione sui ordinem actuum uel virtutum. Sz ratione sui appetitus
principaliter uel est sui principalis actiua 2 sic intellectus agens uel simpliciter principalius. 2
sic principaliter principaliter uel simul. actiua 2 passiua 2 sic mens que dicat pna
2 dispoiacm quo uel qua intellectus ultra ipso intelligere. Sz
autem q̃ intellectus sit ipso intelligere. principaliter reducitur ad intellectum 2 hic
est intellectus animae se intelligibili 2 sibi presentiae intentionis 2
in memoria perfecte complendit sibi actiua 2 passiua. Sz ratione
actus sui est ipsius. quia uel ratione apprehensionis simpliciter ipsius
2 sic intellectus diuina intelligentia uel ratione compositionis 2 di
uisionis eterum 2 sic diuina mens ut. s. li. bi. uel ratione dis
cursus ab uno ad ignotum 2 sic diuina ro. Sz ratione obiecti 2
sic conuenit ipsius cui obiectum adiuuat uel sim natum esse uel sim pri

ambe ſſualitates · Iſte uſꝰ non ⁹ᵗ alia diſtincta organa abſcindit ſſuꝝ
appetenſſe ſequant · ꝓ aut ⁹ mo ⁹ ſunt quatuor · una ⁹ ſcꝫ ⁹ dila ⁹ ta ⁹ a
progreſſiua · alia optica · alia uocatiua · omes iſte quatuor ⁹ ſunt in ⁹ dem pria ⁹
· ſ · cerebrum ꝫ dem inſtrm ꝓmuid · ſ · ſſm · ꝙdem uſq; eisdem racionib⁹
delato ⁹ ſ · nezuid · differunt tamen in modo mouendi ꝫ in organo
ultu ⁹ ac ſ · ſm ⁹ gr ⁹ ꝫ dila ⁹ ta non mouz ⁹ to ⁹ al ⁹ a toto loco · ꝫ ꝓtes tonabit
ꝫ dilatat ad minorem ꝫ ad maiorem ꝺoam iſtum ⁹ ſunt ⁹ ſcꝫ alia
eiam conchilia ꝫ affra nuptibus · Ig iſtam autem poſſent redu
cunt ⁹ plati renaz ꝫ mona orbib⁹ ꝫ nobia ſeruuid ꝙ ⁹ ad ⁹ ſt ⁹ aut ⁹ non
ꝫ obediens maem · organa uero ⁹ ſ ⁹ ꝺ ⁹ ſtruine ſunt mdi ꝫ luctu
que ſunt ꝓtectiua oſſium ꝫ membroz · ꝙ ꝓgreſſiua uero eſt ⁹ ſtr ⁹
qua aial totaliter mutat ꝺoam or ⁹ na ⁹ lis ⁹ ſ ⁹ ſ ⁹ ſ

rebiam quantitatem hec pcium differt a nutiua quia nutiua ad vltimum
actū nutritue n̄ pt nutritiua potest pficere in plantis tñ hec tempꝰ
stet pter tota natural dispoacio huius mortis ad finem ꝑpium humane
nature. Hijs igitur pmissis dicendū est ad quem pt ad moralem
scientiam non pinet cognitio omnem dispoacionem hominis sz tm ad
modū illam pte q̄ pma dispoacio ad finem hominis sit appz
in eo qui habet vnū membrum vel interest cognitio sz ea que de primo ordinatur
ad finem sui actꝰ sz illa que pmiscent ad cognitionem ad cognitionem pertinent
ad cognitionem hominis sit multa naturalia vt ad finem illius actus
non expectant ad consilium vt arcus. Verbi gr arcus militaris habz
illa cognitionem quibꝰ cognoscitur victoria sit sunt equi et arma et licet
ad arma ordinentur tempies fieri et alibi. Hec tamen non expectant
ad cognitionem hominis militaris. Ex hijs ꝑ sequitur q̄ dispo
sitiones potentie vegetatiue non pertinent ad cognitionem moralem q̄ ita
non est prima ad felicitatem. Patet ēt eam. q̄ pinet dispoacio istius
potentie vbi aliquo modo quanto ē obediens rationi et appetitus mo
bnatus sic. Patet etiam q̄ cognitio potentie intellectiue et alie mo
potentie spiritue pinet ad moralem. Dicendū ꝑ ad primū pmo
q̄ cognoscens finem non tenetur cognoscere primum quod fieri sit aut dimit
est. Ad secundum dicendum q̄ homo simpliciter a cetera non
subiectatur nisi secundū ea. sz homo ut liber et ut pmus aliquid sue
hominis vltimatis ordinabilis ordinem supponebat.

Secundo arguitur q̄ potentie anime sint realiter distincte in
esse ab alia ab alia. Omnia anime diuntur in suas potentias
sicut primū in colorem et superficiem ut dicit philosophus primo de anima
et superficies et corpus distinguuntur realiter igitur et iste
potentie. Secundo q̄ potentia vegetatiua separatur ab aliis est
in ebrione ante sensuam et intellectuam. ut hic dicat philosophus
non eadem realiter ad alias. Tertio quia sunt de primis speciei
qualitatibus ut dicatur imperfectis quare non sunt eadem anime anime.
In oppositum est quia anima est principium quo intelligimus viuimus et sentimus
secundo de anima. quia anima et potentia intellectiua quia primo intelligimus
et sensitiua quia primo sentimus et vegetatiua quia primo viuimus. Ad
quorum istum dicendū sunt duo primo q̄ istae potentie sunt eadem realiter
cum anima. secundo q̄ distinguuntur ab anima et inter se. primū
ꝑbo sic alia potentia est in anima que non est res ab anima quia est de ratione
potentie esse consequitur et q̄ pluries non sunt ponenda ubi
sufficiunt pauciora primo phi. Et sicut de vna potentia dicitur q̄ vna re
sicut aut sibi et esse sic potest argui de qualibet alia. Antecedens
ꝑbo sic. Illud q̄ remanet in effectu re cum sit ab anima omni re
anime anime non est a re ab esse anime. Et aliqua potentia remanet

jn esse anime trans ſ̄m ab anima om̄ re ꝯ ab esse ane ꝓbo ꝙa naꝑ
ad ꝟ̄ erit mpotencia ad recipiend̄ ome re ꝯ polē mherere ſibi
igit̄ ista potē remanebit jn cē ane z per ꝯ non erit re ꝯ
a ab esse ane. Quod patet eaam m alia forma arguendi. q̄ m
q̄ m esse ane e ꝑ ius ꝑmo mherente ipi anime non est ria tad alia
ab esse ane. q̄ tuto q̄ ſic ſe q̄ ipm mherear anime. quar non
merit ane ꝑ quaz ꝑmud mherere anime ⁊ aliqua potencia
jn est anime ꝑ ius ꝑmo jnherente ane quantū ad ia e impotē
respectu ꝑm mherentie ſibi uel pl̄ mherere. quar ja potencia
non erit nec a ab esse ane. // 2m ꝙbo ſic. q̄ est q̄d ue respectū non e
eadem q̄ ue tum non q̄ ue respectiuo. ſz potencia d q̄ ue re ⁊ ⁊ a ane
non g non est eadem q̄ ue tum ⁊ a. // Oppo ꝙbo ſic. omne forma actus
actus formalis non est ad esse ⁊ transit m alterd o ue ponere
jd alterum m esse uel re ad ſtud finē tm̄ hinc quo non potest remo
ueri e ꝑ ue re ua ⁊ actus formalis potencia ac que posse non est
ad esse quar nulla res potest d q̄ ipa esse z transit m alt o ue. sua
transit m is q̄ per eam diuersi polē z po ja alt jn esse correctiuo
ad ſtud finē. ex ꝟ̄. n. q̄ aliquid e potens per potenciaz p̄duceꝛ
alium actu ⁊ actus e pl̄ uere ue dictus ad fundamentū talis p
⁊ ꝟ̄ diuersi q̄ tale fieri e possibile esse a tale fieri ue istud eaam posse
non potest intelligi sine illo alteo tanquam tio suo. potencia q̄ intelli
gere non potest mutē. ſz q̄ e tale p se non pt̄ ipo mutē quare p
e ꝑ ue re ua ⁊ contra ꝟ̄ diat per aliquos ꝑmo q̄ nullo ria est p
finē q̄ p diat ꝑ ma agendi uel pua endi n̄ includat̄ in ea. ſz hoc
denotat eam q̄ ꝙbatur. q̄ ex ab ꝯ z ex re ꝯ non constituunt aliq
per se bnum. ⁊ potencia ut diat tale ꝑ quid e ad per se bnd
igit̄ non includit absolutum ipis anime ut ꝟ̄ supradicto. //
Secunda diatur q̄ iste respectus non est re ſz tm̄ modo rationis
q̄ patet. q̄ potest esse ad aliud non existens. ad q̄ nullus potest
esse r̄ realis q̄ relata p̄ se ponit z per tā se primunt. // Dicen
dum ad ꝑmum q̄ nere pōt ut est ꝑ quid m quantū ad ꝑ̄ ma
includit respectū ad ꝑmum z per ꝑmo ꝓbat̄ diatur q̄ entes
ce tantū ꝑ ma ꝑ̄ supplicant contradictionem. q̄ po regi ꝑ̄ ponit
ꝑ quia tum existentes ut per hanc diationem tm esse alt ꝑ̄
a ꝑ̄ negant ꝑ quia tum z sic patet q̄ sint pares m quantū ꝑ
includit respectū ad filiū. sic ꝑ quid ꝑ̄ ꝑ̄ ma includit re id
ad ꝑ quia tum. ſz po m quanta potencia e ꝑ quid q̄ patet. q̄
po diffinitur per ꝑ quid quito mo igit po m quantū ꝑ̄ ma
z ꝑ quantū potencia ꝑ includit r̄ ꝑ̄. // Ad 7m q̄ obiatur q̄ ex ab
z re ꝯ non constituunt ad per se bnd̄ entis. ut sic q̄ non o q̄
ex ab ꝯ ane z ex r̄ ꝯ pō constituunt ad per se bnd q̄ pō ut pō ne
includit ēm̄ in ratione finis. anima remanet ꝑ qualitate non

raonem ab intelligendo. Quod si dicatur ei quod aduersatur uoluntati. Quia ut dictum est motus contra pleritum peruenit per rationem unde. 3ª. lª. 2ª. dicatur quod continens operatur non eligens sed contra pincipia eius. Vnde operatur contra pleritum. Sicut contra rationem. Similiter autem intelligendum de eo qui abiicit per impetum passionis. Vel dicatur quod ratio propria appetitus principium regulans in uirtute propria. Sed corpora propria sensibilia. Sicut dominus seruus. Quia corpus non potest resistere nisi appetitus potest tamen resistere rationi. Quia iste principium est liber. Et ille seruilis. Per premissa autem. Ad quartum quod. Appetitus intellectus et per consequens rationalis duplicatione. Una quidem quae sequitur actum apprehensionem rationis alia quae nec imperatur ab ea. Non autem appetitus intellectiui. Vel contingit ad conferendum. Et illa materia uel actus. Ad tertium dicendum quod nihil est per se rationale. Quia nisi per rationem unde quod dicitur per se rationale. Quia per se pertinet ad. Sed aliud. Aliter pro alteratione potest dici quod appetitus sensibilis non est rationalis nisi per actum ipsius rationis. Non autem secundum quod est imbutus. Item quia non sequitur apprehensionem rationis primae. Appetitus tamen intellectiuus nunquam inuenitur sine ratione. Et immediate sequitur apprehensionem rationis quia iste per se dicitur rationalis. Et ille per actum.

Ad quarto. Arguitur quod uirtutes morales sunt in appetitu sensitiuo quia eaedem sunt uirtutes moderantes et passiones moderate. Sed in appetitu sensitiuo sunt primo quae moderantur uirtute. Ergo. lª. 2ª. Quod uirtutes sunt in appetitu sensitiuo. Item quod quidem sit pulchrum uirtutes intellectuales esse animo secundum doctrinam philosophi. Et rationales per se. Et rationales per participationem quia uocatur appetitus sensitiuus quia sicut intellectuales sunt in parte intellectiua. Sic morales in illo appetitu. Praeterea quia uirtutes morales magis subiacent rationi per uirtutes perficitur secundum quod per uirtutem. Sic pulchrum dicitur in libro quod appetitus sensitiuus continet subiectum est rationi. Appetitus temperati fortis sobrii subiectus est rationi. Quia illae sunt uirtutes morales. Praeterea quia ad hoc ponuntur uirtutes morales in bestiis. Ut illius quod finis naturalis suam rebellat contra rationem subiaceat et obediat rationi sicut arguitur quod illae sint subiectae sunt uirtutes morales. Et illius subiectum est appetitus sensitiuus. Quia in eo sunt uirtutes morales. Sed contra. Quia sicut dicitur. 7. ethicorum. Quod iustitia et uirtus quae uolumus uita et summum operatiuum iustorum sit et quae uolumus et uoluntas. Vel certe uoluntas quod iustitia est ad alterum. Cum non possit actus in medium. Si quis uirtus uoluntatis uoluntatis. Dicendum autem ad quaestionem quod uirtus moralis omnis et nobilis et non in appetitu sensitiuo quia pulchrum. Ad tertium quia omnis actus uirtuosus reducens in rationem rectum est sicut in principio quae intendit quod appetitus quia uirtus et quae sunt per se fiant et eius opus bonum uidetur. Quia uirtus illius potius per se fiant

Liber Secundus

uplia autem ex me. Postquam pbo primo li°. de rerum
de fine britat°. hic m. deinde determinat de gnacõe
& multaplia constitucõe & ratione britat° agendo p°
de britat° generatione. 2° de corruptione. ibi ad hoc ergo
sem°. 3° de mai°. ibi qm igitur primo negotiu. Quarto de augmto
& salute. ibi p°. igitur hec declarata. Quinto de opone. ibi Si non solgnis
Sexto de fig°. utut° acquisite. ibi signu autem. Septimo de
sem°. ibi ut° no°. n. & vltimo. Octauo de modo & aptia. ibi que
ret autem. Nono de aliquis. Decimo de genere. ibi p° hec. quis est
Decimo de diffinitõe. ibi oz autem non plus. Vndecimo de
decimo de pio multaplicatiõe. ibi oz non solo. Duodecimo de oppõe. ibi Si autem diuersorum. Decimo
tertio & vltimo de inuentõe me° britat°. ibi qm igitur est
britas moralis. Primo de gnacõne britat° duas conclusiões
declarante intentu°. 2° de generatõe britat°. est ex mo°. declarat
p non est. an°. Primo igitur declarat primu. Secundo. 2°
ibi ex quo. 2m°. 3° utrumq; simil. ibi restat autem. Primu
declarat comprehendo britates intellectuales & britates mora
les. pio gnionem. Quia ge° p ex re° duplicia britate bna in
tellectuali que p̃fiat inte°. 2 alia mo°. que p̃fiat appetitiua
iste due ingnõnes differunt. q britas intellectual ex se na
ilt plus hz gnacõnem & augmentu aliq signu. q omnes ut°
indigens experimento & tempore longo hz gnõe. q ex na
briam cognoscimus. uel per briam pe inuentionis siat°
. n. primo me° p ex multis experimento inte°. sic bna coie
& similibus. artes quo p̃ apud est artis & scientie. Et oie
britas intellectualis indiget exp̃to & tempore longo ut
hic dicatur gñe gnionem hz & augmentu ex doctrina. britas
uero moralis fit & gñat ex more aliq signu est n. & a ore
nam. q nomen acupit & ita moralis. q declinans a mor
Hic autem sunt alia dubia. Primo. q non omnes britates in
tellectuales indigent discursu exp̃to puta mathematica. quia ut
dictum est supra. li°. 1°. bmatz sua nez requirit pio suorum
principioz notitia experimentu autem multitudo requirit ssi

& memoriabilis
britas primo

memoriaꝫ ut dicatur ꝓmo mo. ¶ Secundo q̃rit. q̃ ꝓt̃ moralis no
generetur ex mo aiam ꝓsth̃ sem q̃ mos. ut. 7. li. vij. ad fabi.
¶ Tertio q̃ bestus intellectualis z bestus moralis no uno
gestu pficiũt ab exercitio. uel consuetudine q̃a bestia
intellectualis sicut moralis indiget consuetudine ut pz. 7.
de athletis z hoc ꝓpter moralis enim sicut intellectualis
indigẽt exercitio. q̃ non pt̃ esse consuetudo sine experientia. ¶ Ad
primũ dicendũ q̃ exercitium potest sumi duplr. uno modo pro toto complexo
alio modo pro priore z principio. Item quia sunt quedam ꝓprietates
q̃ sequũtur omnes bestias intellectuales in sua generatione sicut exercitium
uel tempus septimum sicut naturales z mo. uel primum sicut medicinales
et primo assignatum ponit exercitium sue phisice. uel similiter supradicta
autem dicit generari. terminus q̃ sic z uq̃ non ¶ Ad 2m dicendũ q̃
mos sumitur dupliciter. scilicet z moralis. naturalis uero sumptus
includit duo. scilicet motum z modum. Et. ij. modo mos est modus quidam
operis sibi motus. secundum naturam sumptus. Et secundum hoc dicitur
quidam precipuus z sicut dicit lex. z mos. ij. modo mos est modus quidam
naturalis z precipuus. z sic est duplex. scilicet naturalis z moralis bestia. Et
ideo dicendum q̃ mos. Et ultimo modo sumptus q̃ sit ex motu uel quia
actus. Et ratione acceptum. ¶ Ad primum ergo dicendum q̃ bestia. Et
tarda uero q̃ audit. scilicet z ꝓpter q̃ natura. et. Et. Et.

quia non largitur ei ultimum post se simpliciter. Sed ultimum unum post se quod est actus potentie in quantum
potentia. Ad tertium dicendum quod natura non deficit in necessariis non dando virtutem
necessariam quia debet dare ad acquirendum virtutem necessariam sicut natura non dat panem
necessarium humane vite sed dat ei omnia necessaria ad habendum panem necessarium. Ad quartum
dicendum quod virtus non precedit omne habitum acquisitum et ad primum dicendum quod id
quo volumus iusta et operamur ea potest sumi tripliciter quia volumus aliquid
tanquam potentia. Aliquid tanquam habitum et aliquid tanquam bonum actu. Philosophus autem dicit
iustitiam esse id quo iusta volumus tanquam habitum. Argumentum autem assumit id
quo volumus tanquam potentia et id unum precedit omnem habitum. Ad quintum dicendum
quod virtus et vitium non sequuntur necessitatem bonum nisi mediante prima consuetudine tunc vitium
potest sequi necessitatem bonam ex mala consuetudine prima et virtus mala con-
suetudine habita. Argumentum de doctrina quod sicut de medicina quod est excitatio directrix et
provocatrix ad virtutem non tamen operatur virtutem sicut nec medicina
sanitatis.

Ad tertium dicendum quod virtus non possit minui vel corrumpi quia omnis
forma que minuitur vel corrumpitur potest minui vel corrumpi ad corruptionem
sui subiecti sicut virtus visiva ad corruptionem oculi vel ad corruptionem vel ad
mutationem obiecti sicut opposito vera fit falsa ad mutationem obiecti oppositi vel ad
dissolutionem quantitatis in quorum proprietate consistit sicut sanitas ad dissolutionem eorum
qualitatum vel ex actione contrarii sicut frigiditas aque corrumpitur ex actione caloris
sibi contrarii vel ex cessatione sui consistentis sicut lux recedit ab ea sole
recedente. Sed virtus non potest corrumpi aliquo istorum modorum quare nullo modo. Assumptum
probatur quod non primo modo quia secundum virtutem est corporale puta bonitas. Item non secundo modo
quia oppositio est ita corporis propter incertitudinem nec ars vel scientia. Virtus vero certior
est omni arte et omni scientia sicut dicitur 1 Ethicorum de diffinitione virtutis. Item
nec tertio modo quia virtus non consistit in proportione contrariorum in extremum
ac. Item nec quarto modo quia tunc oporteret quod anima viciosa applicaret ad virtuosam
sicut ignis aquam quod per naturam vicii anima viciosa ageret in animam vir-
tuosam sicut ignis per naturam calidum agit in aquam frigidam. Hec autem
applicatio animarum et actio est impossibilis quare iste modus corruptionis virtutis est impossibilis.
Item nec quinto modo quia virtutes sunt permanentes distinctionis ut supra libro
primo propter continuitatem materiarum in operibus virtutum quam disciplinarum quare nullo
modo virtus videtur esse corruptibilis nec per consequens unibilis quia unitiva est corrupti-
bilis. In oppositum est philosophus dicendum quod virtus est corruptibilis dupliciter. Scilicet per exer-
citium malorum operum et privationem per occasionem bonorum. Item primo 1 omne gra-
tificatum contrarium vicium est corruptivum alterius positive. Sed exercitium malorum operum
est gratificatum vicii sicut exercitium bonorum est gratificatum virtutis ut visum est quod nec precedenti
quare est corruptivum virtutis. Secundum probatur quod cessante causa cessat effectus. Sed
causa sanitatis virtutis est exercitium bonorum operum est gratificatum vicii sicut exercitium
bonorum operum ut in parte sequenti ergo isto cessante per occasionem cessabit
salus virtutum. Cessatio vero huius salutis corruptio virtutis quare etc. Per
hoc dicendum ad oppositum quod virtus non corrumpitur aliquo de tribus primis modis sed cor-
rumpitur secundo modo positive et quinto modo privative. Ad primum autem modum illius quarti modi

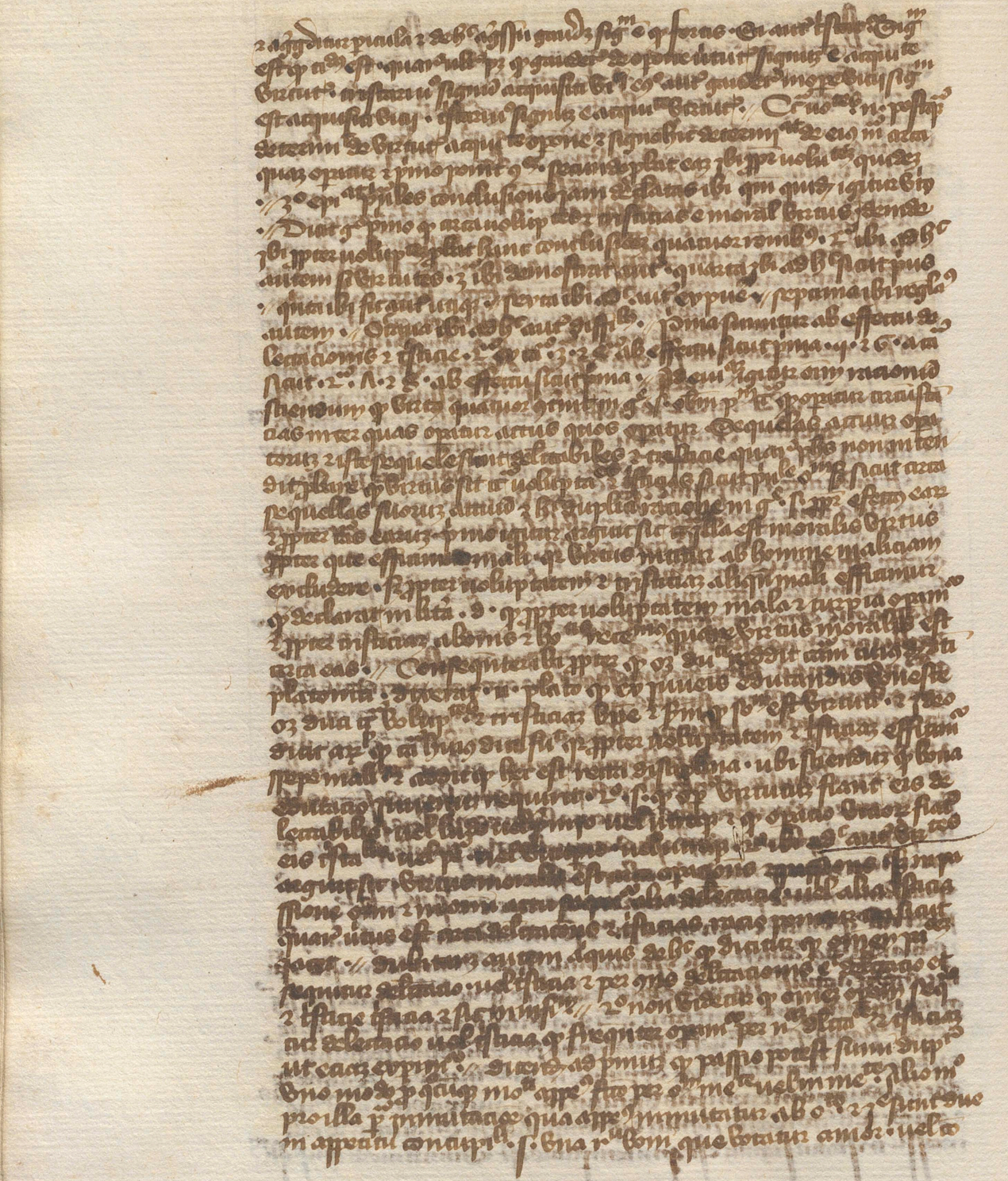

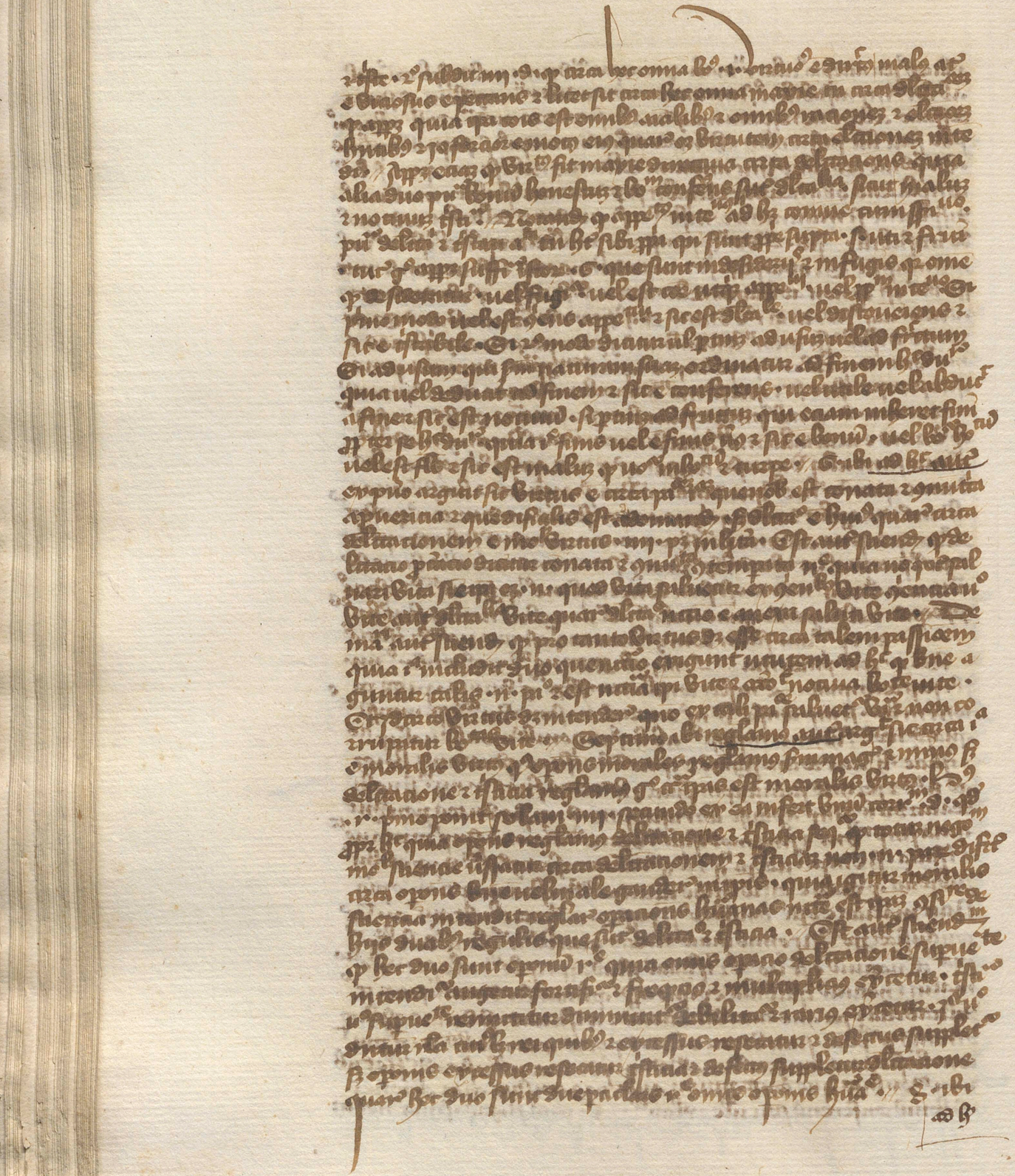

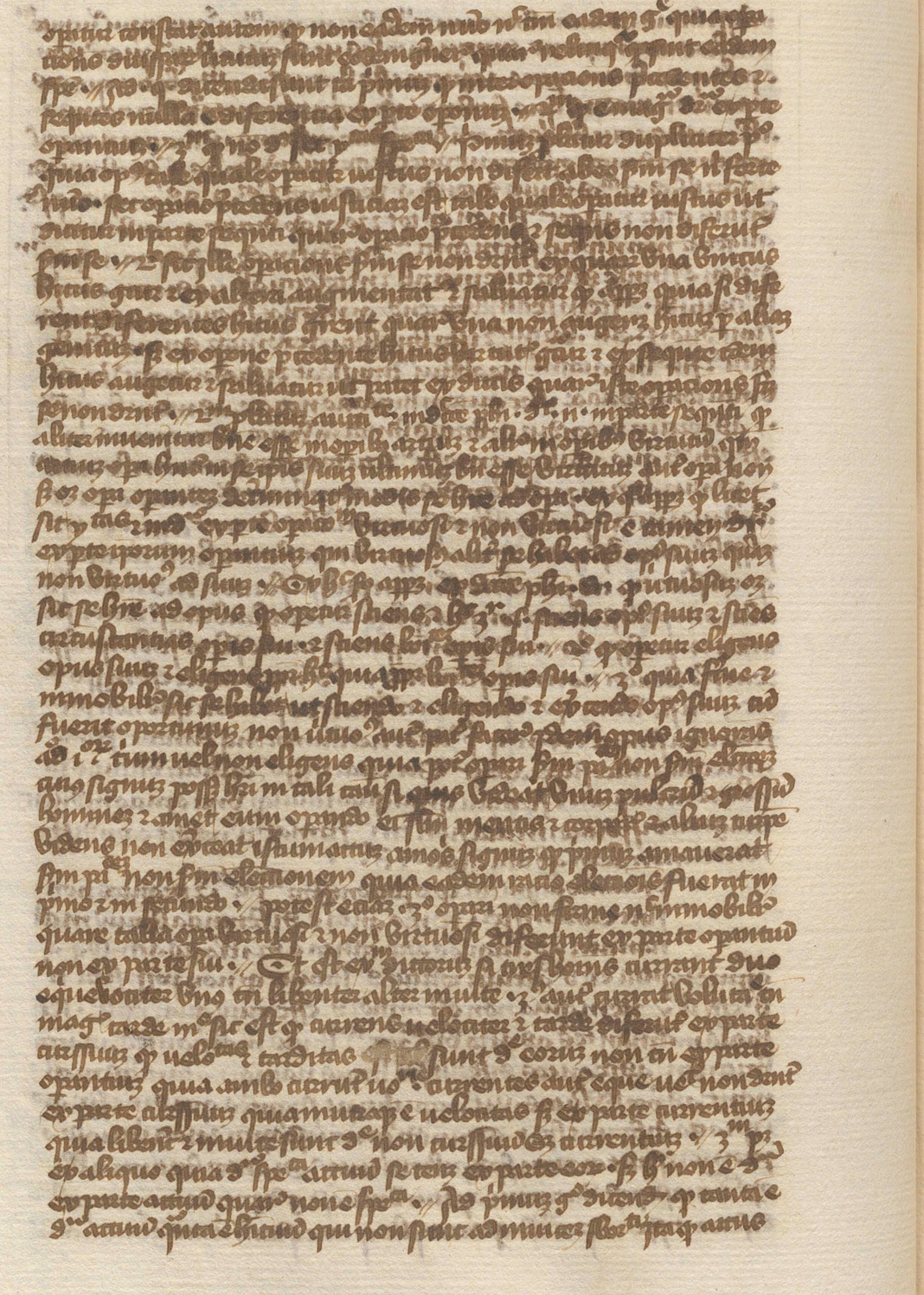

bmo strenuus alijs ꝛ sbe ens. non est ir arcus .n. ad q̃ mrlinat ꝓmuo tꝫ.
ꝓ ꝑ omnes opus aut magꝭ bruis ꝛ opꝰ pꝰ ꝑ eius bruis. Ad tertiu
dicend q̃ uitiose opat ꝛ non bruiose ꝑ medijs ꝺ plures bno modo q̃
ꝑ adubiuz ꝓ uitiose determinet opantes. alio m̃o q̃ determinz opones. pue
q̃ dicis q̃ ans ponez al bruutem nꝰ opat ꝓ uitiose ꝑ q̃ omnes strenuꝰ
ꝛ opat bruiose q̃ opat uz opꝰ ꝓ uitiose non uult. .n. ꝑ ꝺ fere opus
uult ꝛ istꝰ opꝰ bonꝰ nr̃ mortꝭ nr̃ u fm se sup bꝺ dr̃. ab oꝑ bonꝰ
uult.

Tertio arg̃ q̃ bꝝ non sit mag̃ cupiscibilis quaz ira ꝓ
bꝝ mag̃ irascibilis mag̃ oppꝰ quia mag̃ mdinat ad eligibile
ꝛ pm. ꝛ ista mag̃ oppꝰ illius quaz cupiscibilis ꝛ bꝝ mag̃ est
ira ira quaz ira ira. ꝓ oppꝰ mag̃ ira mag̃ ane ꝛ ꝛ bꝝ
ens ad ens mag̃ ꝑ se ira ira bꝝ ut sup̃ li. i. ꝑ ans ista ens
aliqs m̃ fortuno ens ut sup̃ ens li. i. quia bꝝ mag̃ ira ira
quaz ira ista. ꝛ o sic. q. ans sint tres quas bꝝ ꝛ
ista. 2ª irascibilis quo ꝺ ens ista. ꝛ 3ª ira. ad. q. Dꝰ
ꝺ q̃ mag̃ sꝭ essentie. ꝛ ira ira ꝓ quos ꝛ ꝓ quas ut ens est
ira ista. ꝺ. n. sunt ãi bonitat ꝛ malie. 2ª sꝭ media ãi ma
lie. ꝛ 3ª sꝭ ãi ntensiois ꝛ remissiois bꝝ ꝛ malie. q̃ sunt ira
bonitat ꝛ malias. q̃ ꝛ sunt ãi ꝺ ꝛ ira ira ens ista
ira. ꝛ ꝓmuz ꝺ aut ens ens essentie amabiliter ꝛ odibiliter
sint autem ens ens nr̃ uel bꝝ. Dꝰ ꝺ q̃ ꝺ ens ens
sunt bonꝝ uel malias. quia ꝺ mag̃ aut ens ens uel ad bonuz ul
ad malum ꝺ ira ira ens ens uel ad bonuz uel ad malum. ꝛ 3ª ꝺ ens
ter sꝭ medi mall. quia ista ens ens ens ꝓ ꝓ ira ira ꝛ ens ens
lentias ens ꝺ ens ens ꝛ ꝛ ꝛ. ꝛ 3ª ꝺ ens sunt ãi ira
ꝛ remissiois bꝝ ꝛ malias q̃ ꝺ ens ꝓ bonuz reddit mag̃ bonuz ens ꝓ
malum mag̃ malum. ista ens ꝓ bonuz ens bonuz. ꝛ 5ª ꝺ ens
sunt ens q̃ ꝺ ens regulat supplens ꝺ ens ꝛ ꝺ ens q̃ ꝺ ens. ista ens
ens ꝺ ens ens ens ens ens ens. ꝛ 6ª ꝺ ens sunt ꝺ ens ens
quia ista ens reddit opus ꝺ ens ens ens. ꝺ ens ens ens ens ens
ens ens ens ens ens ens

non est simile hic 7 ibi quia opa ante bñt finē bñ esse in scipō
qualitumq; opus se habeat opanti bene non bñt simp' suo bñ
esse in scipio sic oportet opanti 7 recte ad mosis scripsit ad opa.
Contra hoc' quidē mai'tat' istos modos qui sunt tres dz. n. bñ
opanti sine opa 7 ante agenda eid' bñ tē eid'. 2° dz ipm eligere
opa 7 eligere ipm pp bñ tē ipi. 3° dz ipm firmiter 7 immobiliter
7 tali' sciendi 7 taliter eligendi modum finis sui 7 finem eligere dz
semper dum fuit opanti' ad opandū non regrimur hec tria
quia sufficat finis dz finē qui bona sumo perficit bonitate. ētt
mala mitigando sicut bona mitigando. ad iij^m. dicit ipm finē
posse p se mouere alios. sz maxime sic p' tē uirtuosi ex sepe eli
gere 7 ex frequenti opatione iusta 7 temperata. ad idē ibi. tēs quidē
igitur applicat ad pp'm. 9. q. tres iustē 7 temperate quas potest opari
7 qui nondum est iustus uel temperatus dn' q' sunt tales gles
elle quas opatur iuste uel temperate q tu n' iustus n' temperat' est
dz hec opatur qualiter animo dz 7 sic fit opans sm triplicē modum
modum quo iuste 7 temperate opantur. Deinde ibi hinc igitur m
fert' tē declaratiue. 9. q hinc gignat' q ex iusta op' fit iust'
7 ille qui nondum erat iustus 7 ex opa' temperata fit temperatus 7
qui nondum erat temperatus. Deinde ibi sz multa fiunt idem intendit
oppositū opi. primo tractando ipm 2°. 9. q multa fiunt opatione sui no
opantis. sz confugiunt ad rōnē existimantes q debeant plura 7 pfec
fiere quos sic. Videtur ergo ysus ex. 9. q ysus sint similes hijs
egritudinē laborantib' qui medicū libenter 7 diligenter audiunt sz n' co
sicut prepta sua sic faciunt quemadmodū nec illi melius corpore
sic pbitate non curabuntur nisi' nec isti melius mala pa
bunt curabuntur mala.

Deinde ibi quidē igitur mihi pte inquirendū est nec non iusta possit
opari iusta 7 non temperata temperate 7 sic de alijs artibus quales
bñ tē 7 ex primo q non q' n' non iustus e nec iuste. sz
quis iusta magis 7 melius q' qui tm e talis mihi q. appz 3°
primo ex matia assistat scientia non habuit sup' pbi. primo. 2°
quia in bono actu melior est pot' 7 qualis bonitas mo' pot'. 2°. nec 3°
sm actus est finis bonus. q' opus artis non est non iustus
quia e iustus. 2° principalis quia quodlibet disponit ad opandum
op' e virtuosi. quia bonitas e dispositio perfecta ad opandum sz opus
iuste disponit ad opandum op' purum iustum op' aliter ni' no opa
retur quia sic opus e virtuosi. 3° quia mens or' non pot' pri
positio non pot' peri. Dz artificium hec duo sunt ex nabilis or'
. s. perficere bonitez 7 reddere bonum eius opus ideo. bñ. n. bonitez pfic
7 eius op' bonum reddit. ut. 7. pte textus. Pmo' ex dictis philosophi

Pro solucione q. primo dicendum quod quelibet virtus moralis potest habere 3 actus
unum electionis qui est ipsa electio et duos electos scilicet immanentem et transeuntem
seu elicitum et imperatum. Verbi gratia circa iusticiam primo eligitur velle
iusta. 2° operari iusta ita quod non solum eligo operari iusta sed et isti aperitur
Sed eligo velle ipsa iusta sicut conditores legum. Item circa animam
primo eligo amare proximum. 2° amo. 3° exhibeo aliquod bonum sibi exhibeo. Ad
autem duo actus primi sunt regulariter et formaliter distincti probatur sic. Cuiuscumque
actus sit se habentis quod unus eorum potest esse opus unius virtutis et alterius non illi sunt realiter
et formaliter distincti sed amare proximum potest esse opus obiectum sub legalis iu-
sticie. Eligere autem istud amare in quo amicus secundum virtutem amicitie ipsum a-
mare eligere non potest opus legalis iusticie ergo isti actus sunt distincti. Ma-
ior est nota minor declaratur quia quicumque actus includit intrinsece appetitus
diversorum bonorum sunt simpliciter diversi. Sed quecumque electio legalis
iusticie includit appetitum unius boni finalis scilicet obedire legi. Electio autem
amicitie includit appetitum alterius boni finalis scilicet bonitatis que est in amante
proximum non continens bonitatem que est in obedire deo. Quare electio legalis
iusticie et electio amicitie sunt omnino diverse. Hiis ergo pissis ad Iohannem
dicendum est duo primo quod non virtuosus potest operari duo ultima opera virtuosa
que sunt opera electa. 2° quod non potest operari ipsam electionem ut est virtutis
Primum declaratur sic omne opus possibile fieri sine directione prudentie et sine
electione corrupte illi directivum et sine constantia electionis et directionis
potest fieri a non virtuoso istud apparet quia virtuosus inhibetur ad opus nihil plus
sibi apparet quia totum eius bonitas consistit in bona dispositione intellectus que
habetur per prudentiam et appetitus que habetur per virtutem prudenter electivam
et in utrisque dispositionis constantia et firmitate. Quare patet quod omne opus possibile fieri sine
hiis est possibile fieri sine virtute. Sed omne opus electum secundum virtutem est possibile fieri
sine hiis ut declaratum fuit supra in littera precedenti in questione 2°. Quare omne ta-
le opus potest fieri sine virtute et a non virtuoso. 2m probatur quia sicut se habet
propria cognitio prudentie ad prudentiam sic propria electio virtutis ad virtutem
Istud patet quia sicut impossibile est rectam rationem sine bono amore sic impossibile
est esse bonum morem sine recta ratione quare sicut se habet 3a recta ratio prudentie
que non potest esse sine bono more ad ipsam prudentiam sic 3a recta electio
que non potest esse sine prudentia ad bonum morem. Sed alia est propria cognitio ipsius pru-
dentie que non potest esse sine prudentia igitur alia est virtutis electio que non
potest esse sine virtute. 4m probatur quia si non esset cognitio que non posset haberi sine prudentia
vel posset cognosci per prudentiam quod non posset cognosci sine prudentia et per consequens non
sunt prudens quod ignorat non prudens. Item alia est recta ratio prudentie
que non potest esse sine bono more ut 3 libro 6. Sed bonus mos non potest esse
sine prudentia ut dicitur ibidem quare nec ista recta ratio poterit esse sine prudentia
Est ergo sciendum ad evidentiam huius quod in genere virtutis concurrunt ista duo
opera virtuosa non virtuose facta et illius operis ex parte non prudenter acceptum
et ex utraque istarum relinquitur in anima a dispositio ex opere quidem in appetitu

amor vel complacentia vel acceptatio vel movet ipsum attendendo ad se et iste motus
dicitur concupiscentia vel desiderium. Sed in appetitu sensitivo magis proprie dicitur concupi-
scentia et intellectivo magis proprie desiderium. Vel movet appetitum ipsum iungendo sibi et conquirendo
in se et iste motus dicitur delectatio vel gaudium cum in appetitu appetitivo dicitur
delectatio vel gaudium in intellectu. Isti autem tres motus causantur ab obiecto secundum ordinem
naturalem quem tenet agens naturalem effectibus suis primo namque tri-
buit formam effectui suo secundo motum secundum formam tertio locum qui est terminus primi mo-
tus. Similiter modo bonum ut cognitum dat appetitui formam amoris et compla-
centie. Sed bonum cognitum ut habitum dat ei motum concupiscentie vel desiderii. ¶
Sed tertio bonum cognitum ut habitum dat ei locum et quietem delectationis et ga-
udium istud. Aut bonum congruum ut habitum est motus et secundum hoc multiplicem
causat delectationem vel motus gaudium quia ad aptitudinem ad bonum cognita
ut habita causat in appetitu iocunditatem. Bonitas autem actualis cognita ut
habita causat illaritatem. Iocunditas enim importat aptitudinem ad iocunditatem. Illaritas
vero secundum evidentiam apud animum. Agilitas autem corporis cognita ut habita causat exul-
tationem. Alacritas alacritatem plena vero sanitas corporis cognita ut habita causat
exultationem. Alacritas enim velocitatem et exultatio sanitatis et bone dispositionis
plenitudinem importat. Prosperitas autem propriarum rerum vel operum prolis vel uxoris
temporalis substantie vel familie causat leticiam. Prosperitas vero amicorum causat gratulationem.
¶ Si quis moveat appetitum in ratione simplicis mali hoc tamen quia vel movet
ut malum cognitum et iste motus dicitur odium displicentia vel abhominatio vel
movet appetitum malum cognitum futurum et iste motus dicitur fuga vel recu-
satio vel movet ipsum malum cognitum ut habitum et incurrissum et iste motus dicitur
tristitia vel dolor. Cuius sex sunt species scilicet athos accidia vemesis invidia
zelus et mia. Est autem athos tristitia proveniens ex propinquitate proprii infortunii et
dicitur athos quia vocem exclusivam aufert ab infortunato. Unde dicitur ab hoc quod est
sine et athos quod est vox quasi sine voce. ¶ Accidia vero est tristitia proveniens
ex apprehensione proprii laboris. Unde accidia est tristitia operantem per angariam
aggravans. ¶ Invidia vero et nemesis sunt tristitie proveniens ex apprehensione
aliorum bonorum. Sed differunt quia vemesis tristatur de indigne habentibus
bona per invidiam vero de digne habentibus. Hec autem bona aliena apprehe-
duntur ut mala propria invidi et nemesitici. ¶ Zelus autem et mia sunt
tristitia de malis alienis tamen differunt quia zelus de malo cuius est eius quem vel
quam diligit et eius quem vel quam odit. Unde zelus causatur ex rebus uxoris adul-
tere et rebus amasii. Mia vero est tristitia de malo pene. Si vero aliquis moveat appe-
titum in ratione magis ardui et difficilis hoc dicitur quia vel trahit appetitum ad se
faciendo ipsum assurgere ad optandum se et iste motus dicitur spes que est pa-
tiens vel repellit appetitum a se propter excessum arduitatis et difficultatis sue faciens
appetitum cadere et iste motus dicitur desperatio utrumque autem istorum motuum est duplex
quia unus est cum certitudine alter cum formidine. Spes namque vel est cum certi-
tudine vel cum formidine non obtinendi desperatio etiam est cum vel cum certitudine vel cum
formidine non obtinendi. Unde potest dici spes certa spes incerta et desperatio certa vel in-
certa

e secundo arguitur quod habitus non sit genus virtutis quia de quocumque prius species et genus
sed virtus puta iusticia sapientia prius de deo habitus autem seu qualitas non
prius de deo ergo habitus non est genus virtutis. In oppositum est philosophus dicens quod virtus
potest sumi dupliciter uno modo formaliter secundum quod respicit ordinem sicut scientia scibile et
universaliter omnis virtus cognitiva suo cognoscibile et virtus electiva suo eligibile alio
modo potest sumi materialiter secundum quod respicit et disponit ordinem et secundum hoc dicenda
sunt duo. Primo quod habitus non est genus virtutis formaliter accepte
secundo quod est genus virtutis humane materialiter accepte. Primum probatur dupliciter
primo sic quod quod repugnat genus recta cuilibet speciei. Ex quo top. sed habitus et qualitas repu
gnat esse subiectum virtutis non fortiter aliquid formaliter accepte non repugnat subiectum esse. virtus
formaliter accepta puta in quantum est ratione appetitiva vel ratione appetitiva in veritate
modo omne autem quod est in deo est substantia dei quare habitus vel qualitas non est
genus virtutis sic accepte. Quod confirmatur quia omni qualitati repugnat esse
perfectionem simpliciter quia non melius est ipsam esse in quocumque supposito quam
ad incompossibile sibi. virtus autem iusticie vel sapientie formaliter accepta est
perfectio simpliciter. melius enim est quocumque supposito sapientis vel iustum quo
cumque non sapientis vel non iusto quare qualitas vel habitus non est
genus virtutis sic accepte secundum probatur quia omnis qualitas anime non
naturalis est et diffinitur ab ea modo continetur sub habitu tanquam sub genere
ut patet ex hiis que dicuntur in predicamentis de specie qualitatis. sed virtus materialiter
accepta est huiusmodi ut patet ex dictis de ipsa a principio secundi usque hic. Per
hoc patet responsio ad obiecta quia ratio ista concludit de virtute formaliter accepta que
sic reperitur in deo non tamen de materialiter accepta quia sic non reperitur in deo
philosophus autem ex alia parte loquitur de virtute humana materialiter accepta secundum quod res
picit animam ut dictum est quod patet ex modo investigandi.

Portet autem non solum

Postquam investigavit virtutis genus hic investigat virtutis differentiam
primo autem investigat quatuor dicens secundo ex hiis et ex quibus colligit diffi
nitionem virtutis tertio. Et igitur virtus habitus sunt iste quatuor de virtute prima
quod virtus hominis facit hominem secundo quod opus hominis reddit bonum tertio quod opus
hominis ducit ad medium passionum et operationum primam et secundam declarat simul secundo
et tertiam ibi qualiter hoc erit tertio quartam ibi dico autem modo. Dicit ergo primo suam
intentionem premittendo quod non solum oportet dicere quod virtus est habitus per quod
magnifestatur virtutis genus. sed etiam dicere qualis quidem habitus est quantum
ad eius differentiam. Dicit ergo quod ulterius est dicendum quod omnis virtus secundum actum est formaliter
perficit reddens ipsum bene se habens quod patet in exemplis quia virtus oculi oculum
formaliter perficit reddens ipsum studiosis et bonum et opus oculi quod est
videre taliter reddit bonum. Hec ratio ponitur in littera sicut iacet. Est
autem sciendum quod actus primus et potentia ad actum secundum sunt idem et quanto

omnis. // Istis tribus premissis probatur quod principaliter intendit scilicet quod virtus reddat
bonum opus suum ducendo ipsum ad medium et arguit sic omnis ars et omnis
scientia opus suum reddit bonum ducendo ipsum ad medium quod apparet ex precedentibus
et ex quodam [illegible] non
[illegible] salvat
[illegible] omnis
[illegible] ab arte et a scientia [illegible] a minus [illegible] et minus bono ad
magis certum et minus bonum quare per locum a minori [illegible] opus
suum bene et certe attingit medium [illegible] est quod virtus melius et certius attingit
ipsum. // Deinde ibi dicit autem moralem probat quartam virtutis dicens quod
virtus ducat ad medium passivum et operativum et ad hoc adducit 3 r. Quarum prima
sumitur ex natura ipsarum. 2a ex natura boni. 3a ex parte modi
modo agendi bonum vel malum. 2a ibi in quibus quidem 3a ibi ad hoc
probare quod prima ratio talis est virtus ducat ad medium [illegible] est medium
et [illegible] que ipsa dirigit et inclinat. Sed in operibus et in operibus est medium [illegible]
et defectus et circa ipsas est modus virtus quare ipsa ducat opus suum ad
medium passivum et operativum. Huius r. iiii. quantum ad utramque partem
declarat in littera exponens primo de qua virtute loquitur et ideo dicit
secundo autem moralem quod ipsa est conjecturatrix medii. Hic n. virtus est circa
passiones et operationes et in hiis est superhabundantia et defectus et medium pu-
timere et audere que sunt contraria et concupiscere et alia que est fugere
que sunt contraria et irasci et misereri et vindictam expetere et vindictam
remittere que sunt contraria et ulterius delectari et tristari hic in quibus omnia [illegible]
magis et minus magis quam oportet minus quam oportet et utroque modo fiunt non bene
sed male convenit n. ea fieri quando et ubi oportet et in quibus [illegible] quos [illegible] oportet
et [illegible] oportet et modo quo oportet et cum sic fiunt bene et optime fiunt quod per-
tinet ad virtutem. // Deinde dicit sed hic in operibus quia in [illegible] est medium et
superhabundantia et defectus et circa [illegible] est virtus. // Deinde ibi in quibus quidem
arguit tali r. in omni materia virtutis vitus querit quod dirigitur et laudatur
et fugit quod viciatur et vituperatur. Dirigi namque et laudari pertinet ad opus
virtutis sicut viciari et vituperari ad opus vitii sed in passionibus et operationibus
medium dirigitur et laudatur superhabundantia vero et defectus viciantur et vitu-
perantur quare in passionibus et operationibus virtus querit medium. Hic r. primo ponit
iiii. et p. 2o ma. ibi hic autem ambo. 3o [illegible] ibi medium [illegible] De-
inde ibi ad hoc probare quidem arguit tali ratione in omni operatione virtutis
modus operandi bene habet virtutem seu uniformitatem [illegible] et difficultatem quam est
ex parte rei modus autem operandi malicie habet pluralitatem seu multiformitatem
infinitatem et facilitatem et uniformitas [illegible] et difficultas est in accidente medium
multiformitas autem infinitas et facilitas est deviando [illegible] in omni materia virtutis
virtus per attingere medium sicut malicia deviare a medio et accedere ad

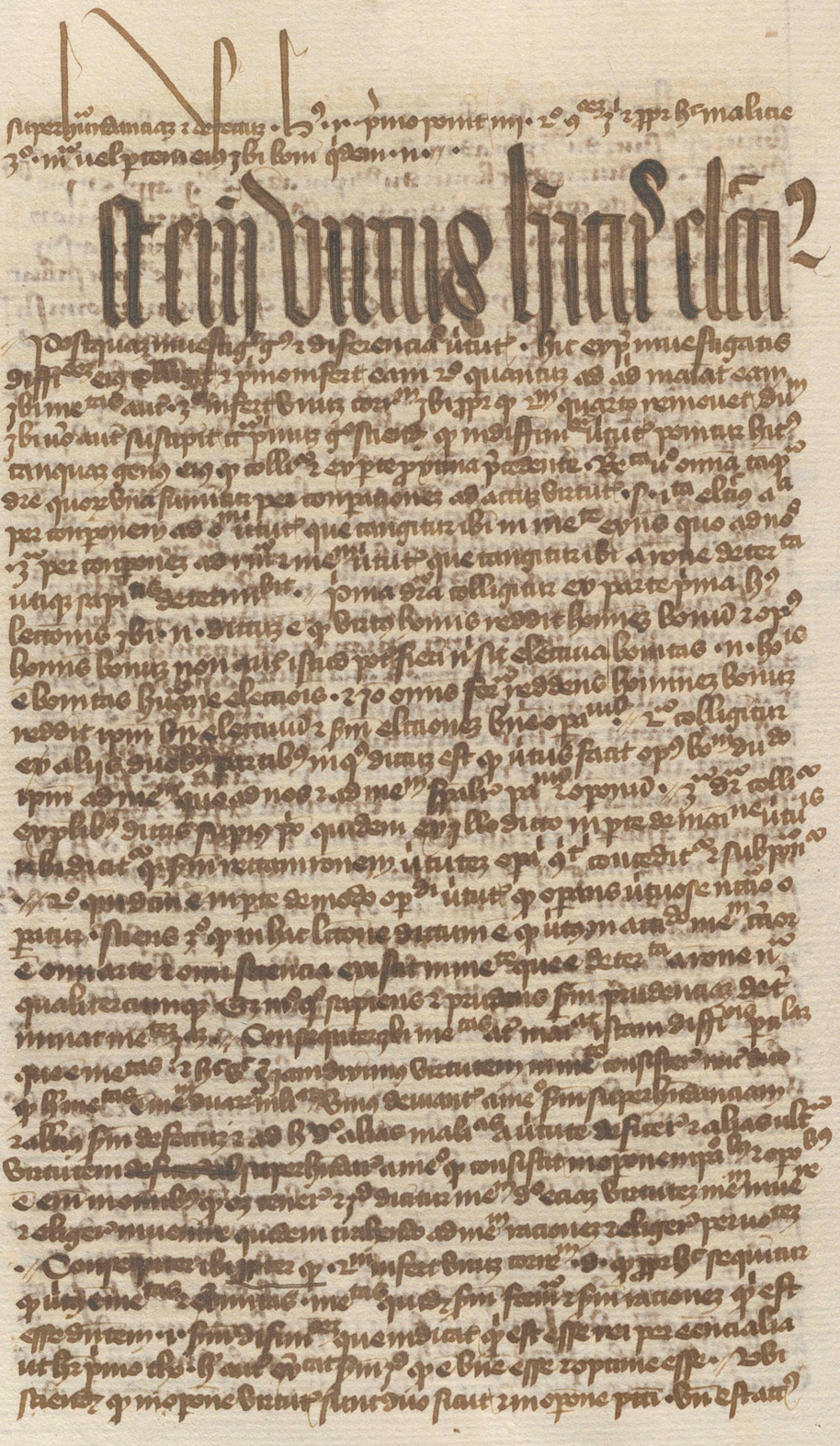

mẽbr̃ꝰ corpꝰ aut pticꝰ aut ſtatum adeſt corpꝰ bñ to mobꝰ
uel bñ tã ꝓpone ꝛeſtante ꝙ placꝛ bꝛtꝫ ꝛc ꝛ ꝑnitꝫ tor ꝑ ꝙ
ita tm̃ ſtat bꝛa ſ mozb9 placꝛ .

9 ſeptꝫ ·q· dr̃endum ꝙ pu⁹ rã̃ ꝑ bꝛtꝫ ⁊ mẽſia ꝓ nit ꝑ
malas alr̃ ſtat tẽpꝫ ꝓ ꝛ mmẽ mtenſſum ⁊ m
mis remiſſim ⁊ alr̃ non ꝛ ſtoꝛ ꝛ ela⁹ ⁊ ꝙ tꝫ ꝙ as
ſit ⁊ quo ſm̃ iuſtiaꝫ maꝛis ⁊ ipm̃ maſſa ⁊ tonꝫ a liq⁹ as ꝙ
oꝛ ipm̃ maſſa non tm̃ m tm̃ maſſa ⁊ tonꝫ a liq⁹ as ꝙ
m̃ ⁊ ꝓ ꝙ ꝙ ꝓ at uſta bñ dita comẽſe ꝓ mgnitat· tunc ꝙ maſſa
moderate ꝛ ſit pu⁹ ꝑ ꝛ ilutem rã̃ ⁊ ⁊ me⁹ ꝓ ꝛ ⁊ mmẽ mten
ſſum ⁊ tam mmẽ ⁊ remiſſꝫ ⁊ ſic ꝙ ꝓ mꝫ· ⁊ mꝫ aſſꝫ ꝓ ⁹ ꝙ hic
ſnꝫ· homo ⁊ as bꝛtꝫ illoꝝ oꝛ te ⁊ ⁊ nulla tã̃ ira ſta· as ꝙ mꝫ oꝛ te
ira ſta alia tã̃ ꝓ ta non dm̃ tu ⁊ ꝓ ta· ad te tꝫ oꝛ te ira ſta ⁊ ⁊
tã̃ ⁊ am ꝓ ta mꝫ ira ſta as ꝓ mꝫ ⁊ malꝫ ꝙ ira ſta as ꝙ ⁹ nonꝫ
ira ſta aut as ignoſtentem ⁊ malꝫ ꝙ ira ſta ⁊ ⁊ tã̃ ⁊ ꝙ no
oꝛtꝛet· ira ſta aut ad bꝛtꝫ ⁊ bonꝫ ꝙ ⁊ ira ſta ad alienꝫ ⁊
as rꝫ ꝓ mendum· hꝰ ſ ⁊ tal⁹ ira bona non ſtꝫ as
ras malas ſtat tẽpꝫ as mmẽ mtenſſꝫ ⁊ as mmẽ re
miſſim ꝙ ⁊ nẽ bona ꝓ teſt ⁊ ⁊ mten ⁹ ꝙ ab⁹ ⁊ mmẽ ·//·

9 ſeptam gonem dr̃endum ꝙ ũus mtellectualis ꝓ
mis ⁊ nſtitꝫ nutꝛ mẽ mtẽ fal ſitates ⁊ mas bita⁹
ꝛ ⁊ ꝛ ⁊ ꝛ ſoꝛ ta⁹ ⁊ ꝙ ⁊ as ꝓ ⁹ ⁹ ⁊ nua⁹ fal ſitas aut
⁊ ſt diſſoꝛ ta⁹ ⁊ ꝓ ⁊ aut ⁊ ſtemitas hꝰ ⁊ m bnd mo⁹ m aſſꝫ
⁊ bnꝫ ⁊ ⁊ m negatiuꝫ· dr̃ ⁊ n· phꝰ ꝙ ⁹· me⁹ ꝙ pu⁹ ⁊ dr̃
⁊ ⁊ ꝙ ⁊ as non ⁊ ⁊ ꝙ non ⁊ ab hic aut diſſoꝛmꝫ ⁊ ⁊ ꝙ nat
ſi ſoꝛmitas ſubſtãt ⁊ ⁹ ſ ⁊ ⁊ ſup ⁊ hum ⁹ ⁊ aſſerꝫ ꝓ ſup
hũdamaꝫ ꝙ plus ⁊ ſtmando ⁊ ⁊ aꝛe quaꝫ ſit ⁊ ⁊ ꝓ ta ⁊ ⁊ ⁊ ⁊
ꝙ non ⁊ ſt· ꝓ ⁊ ſtaꝫ ⁊ ⁹ ⁹ mmẽ quaꝫ ⁊ pu⁹ ⁊ non ⁊ ⁊
ꝙ ⁊ ſt ꝓ mẽ hndi mẽ ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ mtiliꝫ ·//·

9 octauꝫ ·q· dr̃ endum ⁊ tum phꝰ ꝙ ũus mẽ ⁊
omi ũute mtellectuali ꝙ pluꝫ quia bꝛtꝫ nedans
hominꝫ bñ mẽ ⁊ ſt quãtiꝫ non ꝛ ⁊ ⁊ ⁊ bonꝫ
ſ ũus moralis ſm̃ phm ⁊ ſtla ⁊ ⁹ quia homo ſm̃ ꝙ ſit bon ⁊ ⁹ ꝙ
homo ⁊ ꝛ homo bonum· n⁹ ũ ſtus mitꝛ ꝛ dit hominꝫ ſm̃ ⁹
bonum ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ ⁊

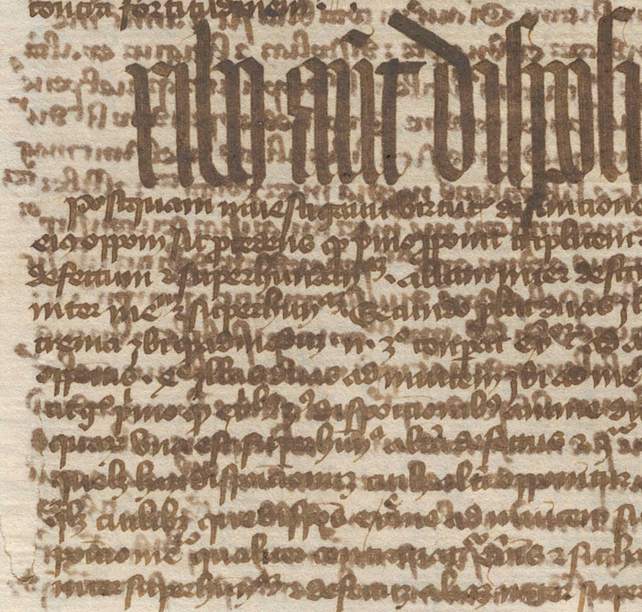

aliam mit me̅m 2 defectuz · consequitur ibi quem ad modū · n · poluit ultras
suas ꝓmo assimilā · 2° inducit 3ⁿ qđ dō qui · ꝓmo gⁿ intendit sic ar
guere statuit se hz equale ad maiꝰ 2 ad minꝰ sic ituus ad superbiū 2
defectuz · hz eqle opponitur maiori 2 minori quia comparatz ad maiꝰ
ꝓme minꝰ comparatur ad minꝰ ꝓme maiꝰ quare sibi modo bitule
que e bitule me comparata ad defectū et quod superbiū 2 comparata
ad superbiū et qđ defectū tum mp̄ambꝰ quatz modꝰ quare statuit
e superbiū inter superbiū 2 defectuz sic erit inter me̅m 2 superbiū
2 me̅m 2 defectuz ¶ Cum de ibi fortē · n · inducat bⁿ mfortē 2 eiꝰ cō
2 tempātia 2 eiꝰ cō 2 hz litā · ¶ Cum de ibi ꝓ illud q̄ dicitur est
· ſ · ſ · bm cō oꝝ oppositū tatz me̅m quatz ad cōmutz · pte e q̄ bo cōm
seu cōmis dispōia ambꝰ dispositi pcauit me̅m 1 · bo cīm modo dispō
alter ad alterū bno cōmis notat me̅m nomine alterius cōm statuit
audax not hominē fortem timidū · timidū aut fortem notat audā
tem · ¶ Est aut sciendū q̄ bi ubi bidentur contraria his̄ que dicta
sunt mpte de philosa ubi dictū e q̄ cōm contenditur de me̅ regne
mus quātz ad se trahendo ꝓme · hic aut dicitur q̄ ꝓbi aut me̅m non e
tamen aliqua contrarietas quia sepius agebatur de dispōne me̅
hic aut agitur de dispō tali dispōne ūe aut jta e q̄ quilz cō oꝝ
diat se me modo dispō 2 jta quilz tūc ad se dispōia nez me̅. dicit
etiam illum qui e medio modo dispositū esse dispositū dispōiae
cōma sibi oppta 2 jta phiat a se alt cōm bo nez me modo dispositum
¶ Consequitur ibi si aut oppo ad comparat oppm cōmoꝝ inter se
ad alias suas · 2 · q̄ e maior eo q̄ plus · r · p · quia q longius
distant magis oppnuntur hz cōma ad minutz longius distant yma
gis oppnuntur · hz cōma ad mbicem longius distant quatz a me
pmo ad magnū longius distat a pmo quatz ambo distent ab equali
me quare cōma ad minutem magis opponit quatz oppo me · hꝰ
· r · ponit q̄ 2 mm ¶ Cōm rationem addit ibi ad hoc ad me̅m que
talis est illa st magis contria quatz contrarianturme · hmg · r ·
ponit pmo mj · 2 · q̄ ad hoc arguitur q̄ cōmoꝝ ad me̅m e ꝓ sili
ut audacia ad fortē que similes sunt mandā 2 ꝓdigalitas ad liberā
que similes sunt mutuz · inter cōma u̅ e pma similitudo abz
omnī dissimilitudē 2 sic magis sunt distās · ma · aut subdit ibi q̄ aut
plus · 2 · q̄ contraria determinantur 2 diffinuntur per plus distās
statuz · n · mp̄te q̄ contraria st que sb eodem gō ponta maxime ap
distant quare ea que mag distant magis st contraria q̄ ut hoc pet
· 6 · thop ad mag uelimmg mdisim de mag uelimmg mdisito
¶ Consequitur ibi ad me̅m autem comput oppm que e inter me̅m
2 superbiū inquatz ad oppm que e inter me̅m 2 defectū · 2 · q̄ ad
medium in aliquibus magis opponitur defectus q̄ est annditas

quam superbiam que e audacia recti temperantiaz aut e timore quia ubi magis opponitur superbie que e defectus quam intemperantia que e mollitiem. // Contra superreddit. Ad tertium bonum est preter rei ubi per se aut ad aliam est preter intentionem et nobis ipsis. // Dicat quod primo quia per duas tertium bonum est mutuo magis opponuntur medium quam extremum et extremum magis opponitur medio quam extremum extremo tanquam duobus et duo magis opponuntur quam unum et duo tanquam duobus et distantia magis opponuntur forte quam aliud. // Secundo ibi alia est nobis ipsis. Assignat alias tres. 9. per. ad bonum est unum nos sumus magis per et magis inclinati quam ad alterum puta ad delectationem intemperiae quam ad per abstinentiam missit. et per hoc magis diamus opponi intemperiae temperantiae per missitem. augmento e quia est tres intemperies distamus a temperantia. bonum per naturalem primum. alio modo per consuetudinem malum. est tres. aut missibiles non distat a temperantia nisi per malam consuetudinem quia non per naturalem primum et 2o intemperies plus distat a temperie quam missibile quia illa per duas distantias et ista non nisi per unam.

Secundo ibi unum opponentia sunt magis pugnantia. primum et extrema via magis opponuntur inter se quam utrumque medium. // Secundo utrum bonum magis differt ab uno extremo bonum quam ab altero. // Tertio utrum bonum simpliciter magis contrariatur maiori malo. //

Primo arguitur per extrema via magis opponuntur bonum medium quam inter se quia illa que distant est genus et contrarietas magis distant quam distantia magis specificum genus et contrarietas. per medium autem bonum medium et extrema via distant est genus et contrarietas. extrema autem inter se non sic distant quare inter se magis distant quam a bonum. medium autem omnia contraria uel medium eodem genere uel medium contrarium genus esse uel ipsa esse genera alicuius est albus. et medium eodem genere est color. et genus est. justitia uel injustitia medium eodem genus quia iniustitia est genus et bonum injustitia uero negatio. bonum et malum non sunt medium eodem genere est genus alicuius. // Primum determinat philosophus. // Dicendum quod istud potest sumi duobus modis per distinctionem. alio modo pro bonum tale illi dispositionem attributa que quidem bonum tale simpliciter non est medium extrema et sumi isto duo bonum fiunt duos modos opponi. bonum ut dicat illas dispositiones aut ut dicat actum tale bonum et sumi hoc dicendum quod bonum in prima opponere magis distat ab extremis dispositionibus bonum quam ipse inter se et per demonstrationem per 2m. et philosophus. // In secundo opponere magis

distat ab eo quam tpm mter esse. p plm quia ome contentu sub vno
extremo bno opponit magis distat a quocuq; contento sub altero
extremo eiusdem oppois quare duo contenta sub bno extremo. p arti3 q
oppo non e distans ni mter extm 2 extm uel mter 1a que mediant ipi
extmos. 2 po contenta sub eodem extmo non distant. Sm distantiam
1i oppo. Sz mo ponit bonitatem uel malitiam britu continet sub bno
extmo puta sub bonitate 2 ambo extma britus sub altō quia sub
malitia quare in hac oppone nullus distant britus a mter esse quare
a ite. Ptr p rnio ad tm quia concludit de oppone que e bonitas
2 malitia. phs auctor de oppone que e inter disponez 2 disponez.

Sed amodo arguitur q ptus non magis distet ab bno extremo
britus quare ab altō. quia bne esse e in me esse tanto melius
hz esse q̃to plus hz in medio ee. sz bn esse britus e
in medio esse ut p3 in pte de fim. ergo ptus tanto melius
habebit esse q̃to plus potest in me ee. sz ultimus magis habebit in medio
esse ab extmo distet. cui quare si me equaliter distet tunc aut pt
ptus non cli distet 2 pte p stra alia disposito equaliter distans
sequitur q illa dispositio que non e britus sit melior quare dispositio
que est ita. pno. Sunt due demonstrationes phi sumpte ad
ppositum. Secundo q ptus ome britus extmis inter duo extma
britus de mter distat magis ab bno 2 minus sub altō q declaro sic
quia dictum e supra britus consistit in medio non in mo punctz
sz in medio quo ad nos. medium autem finitum 2 me quo ad nos
nullo pacto in finitum distare ab extmis. medium aut quo ad nos consistit in his q̃ e resecare
re tm de extmis quantuz sunt distancia nob. Hys p̃missis
arguo sic. eo modo 2 tm britus distat ab extmis quo ptus extma
sunt distantia. set extma mediocria sunt distantia nobis in polenta magis q
alia duo diuersa spectu nobis uel finem nre agant uel cognitionem
diuersimode. tuc. n. due species imbuunt oculum pmum egliceum
p negatiuum ab omnibus quarum britus medialis distabit ab extmis
. Dm tang. r. e quia forte eo modo 2 tm consistit inter audere
2 timere quo 2 p̃m audere 2 timere nobis sunt 2 discordia
quia quantuz alteri istorum nob sibi tm distat a fortuna 2 quia nob
sibi tm attribuit ad fortunam. sz nobis 2 fini nro magis sibi timere
quam audere quia fortuna minus magis distat a superbia quam
quod a stupiditate audacie 2 eo de de fectibus hys 2 ly. Ptr
patet responsio ad oppm. p predicta de medio inter duo extma
quo ad nos ut apparet.

non e hitus fortal⁹ ꝫ sl aut brigt⁹ tal⁹ ẽ hitus recessꝰ ab oim primus a
actus benerki sic hitus ei contrio e hitus. a hestus oim minus dicit
actus uenery tam form⁹ quaz ab tam mcestus tam stupi taz adul
tery q tam sãrilegij quaz caaz angl⁹ sc̃orme. noñ. n. tangere ul
priata brigt⁹ ẽ hñe contra aud brigm tat⁹ qua por hñe hitus inter
me⁹ bonos uel malos alios ẽ carens brigm⁹ tꝛ eiꝰ gñe. ꝫ ad. 2m
dicendꝫ q diligere amicaz ꝫ diligẽ pmm ad possim⁹ cõtra dicit ar
bno modo posse ꝫ poli⁹ ẽ uita dilecto amica sine dilectione pmma ꝫ eiꝰ
ꝫ sic arta⁹ 3° q melius ẽ non diligere pmmaz quaz diligere pmmaz
non diligendo amicaz. uit. ꝫ declarabit⁹ li°. 4. Nec uaz q dicatur
de diffi⁹ q non omis difficilis fiat ad maiorem bonitat⁹ ꝫ uitut⁹. sl aut
hic mo q actus fortis⁹ ẽ difficilior quaz actus iustitie. nr̃ tñ ppter hc
dicatur melior. sl hic modo pnt cõtingere sic⁹ ex bna pte plam dilectaz
amicaz ꝫ ex alia dilectionez amicaz ꝫ pmmaz ꝫ h⁹ non accidet cõtingere
quia tunc dicerem⁹ q sl aut dilecto amica ꝫ pm⁹ me⁹ ẽ quaz dilec
tio alia amica sl aut eiꝰ contra⁹ ꝫpe stupraz q ẽ duaz amicaz ꝫ pm⁹. pei
ẽ quaz duaz alia amica. ꝫ ad. 3m. dicendꝫ q sl aut iniustitia ẽ
peior quaz imprudentia sic iustitia melior. quam prudẽ⁹ ut bñ⁹
ꝫ li°. 4. uer. 6.

Vonꝫ quidem

Postquaz declarauit q uitus moralis consistit in me⁹ hic ꝫ
inuenire bnitatis me⁹ hic tamen ꝫmittat epilo⁹ doctoz. 2°
subdit bnuz tertio⁹ ꝫ ibi ꝫcto ꝫ dicit ẽ. 3° ostendit a⁹ ꝫ⁹ p
ibi ꝫpter q oz q̃ tuntez. dicat q⁹ primo q sufficiat dictuz. qm bnitus me
ẽ me⁹ tal⁹ ꝫ qualiter ẽ me⁹ tal⁹ q⁹ duaz malitiaz ẽ medietas ꝫ qm est
me⁹ que tangentiaz ẽ medij q me⁹ est me⁹ in pt⁹ ꝫ op⁹. con
sequenter ibi. 2o ꝫ dicit ẽ subdit tertio⁹. 2°. q 1o ẽ dicit hominez esse
uel fieri studiosuz. qua ad esse studiosuz req⁹ tertio⁹ me⁹ in pt⁹
ꝫ op⁹. ꝫ istud q aliter dic⁹ quar⁹ dicit ẽ hominez studiosuz esse.
Quod autem medius tertio⁹ sit dic⁹ ꝫ pz per sñ⁹ ꝫ tertio⁹ me⁹
in tertio quo non ep⁹ aut ꝫ sñ⁹. ꝫ aut ꝫ masti q ẽ pt⁹ fa⁹ ꝫ aut
ꝫ tertio⁹ dicit ẽ aue ar⁹ ꝫ consuet q ẽ ep⁹. oz masti uel aue au op⁹
ꝫ p⁹ oz ꝫ tertio ꝫ oz ꝫ qualit⁹ oz non ẽ facile n⁹ pot⁹ aut. qua sic masti
uel aue ꝫp⁹ est tertio⁹ istud. n. ẽ aue uel masti bne ꝫpter conformitez
pt⁹. uel opte ad actum operandi ꝫ passionem reprimendi. Est enim
uz ꝫpter difficilez ꝫ tertio⁹ opic bnitosꝫ est enim lauꝺ ꝫpter dignitez
ꝫ istud ẽ dignius laude ꝫ pmo. est enim bonitz ꝫpter honestatem
quam mselꝫ ꝫ ꝫ ibi ꝫpter q oz ꝫstent⁹ ad ꝫ⁹ tertio ꝫ tertio

2 ecc̃ etiam⁹ bitales. // 2° ibi ꝫ quiquidem. Arit rem contra istam rationē ·9· q̃ ille qui pec̃at transgreditur rectitudinē agendo a me⁹ 2 actendendo ad magnū vel ad minus non bituperatur, quia tal non latet in sua malitia tm quis sit ille tē arit q̃ rectitudinē a me⁹ non bituperatur 2 ultra q̃ rectitudinē ultra⁹ non c̃t finale et applicat̃ simonez stat nr̃a ad aliud. talia nam q̃ hnt ju dicium in singl̃is 2 in ꝑticl̃ari qui quidē ꝑticl̃aris est bonus p̃ virtutem prudentie a quo diat homo ſtitus per quem recte disponit ad judiciū de singl̃is agendis quo 2 ubi 2 quo tempore sunt agenda. hec autē q̃ dictum e ad finem istius arit quantū ad omnes hitus mentales bonos 2 laudabiles. // Secunda autē ad tm ibi q̃ ꝫ omnis discretus dicitur 2 est sensus quamq̃ multi bruti⁹ memoriā habeant ꝫ tñ ad rectitudinē quoꝫ ad superhumanū actū eligendi. stat in tempore 2 plurimū ꝑ memoriā q̃ ex bonitate 2 bruti⁹ potāt adipiscunt̃ n diat aplūs omnia placite q̃ bonū e tenete. //

Q̃ evidenter ꝫ iste arit⁹ quarend⁹ est ut̃ ꝫ sup̃ juvene medio tempore sit bona 2 arguitur q̃ non p̃mo q̃ omnis regrens ꝫ dat quo ꝫ tpm attendere non tpm bn ꝫ tpm retendē ꝫ arit⁹ ista non dicit quo ꝫ attendere ꝫ sm bn ꝫ retendere. p̃mitz nagl̃ arit⁹ esse rectendū ab ev̄ tali ututi magis contraria. ꝫ ab ev̄ nate magis ꝑnicata. ꝫ ab ev̄ magis voluptabilia. ꝫ arit⁹ diat ut utraq̃ ev̄ te quare ista arit⁹ non dicit ut dilect. // 2° ꝑalit̃ arguitur q̃ nullus debitus arit⁹ sit bonus. p̃mo quidē q̃ p̃ sit actus quia q̃ arit⁹ est actus ꝑ q̃ n dicit aliquid ꝫ q̃ stare subpontur. ꝫ tm̄ arit⁹ subpontur q̃ arit⁹ p̃ sit mē. non. n. potest stare quem ev̄ te ab ev̄ tali magis distat a me⁹ non p̃ge ut est medius. quare arit⁹ est actus. 2° arguitur q̃ ꝫ sit aliquibus malus quia a qui sunt bne nati 2 aliq̃ male nati. ut. j. li. ꝫ. bne natus sit magis ꝑni ad bruta quā ad bona. sit male natus magis ad bona quā ad bruta quare similiter iste arit⁹ debit⁹ dicit quibus fugere. ad ea ad que magis prompt̃ sequat̃ q̃ bne nati debeant fugere bruta sic male nati bona. // ꝫ⁹ arguit̃ q̃ ꝫ sit exponeum. quia ex tpm debem⁹ fugere delectabilia actus operū brutoꝝ sunt per ñam maxime delectabilia sequit̃ q̃ ꝑ p̃mū modū bruta debem⁹ fugere operatiuū aliq̃ oppositū dicitur e sup̃ impetrē 2 q̃ ne bre. // 4° arguitur q̃ quarto sit mactus quia non dicat determinatū ad q̃ ut attendere ꝫ solum ꝑ ipsum ire 2 redire. // Ad oppm̃ cautele phi dicendum q̃ actus ꝑ ut ista bne mte e bona salubre 2 tñ. Ad aliud arguit̃ ꝑmo per ev̄. quia si aut me⁹ tactū debet muere ꝑ pus muentes quatuor puncta q̃ sunt mactus serena actualia 2 ev̄ me⁹ motū due linee ꝑtē faciunt actuem motū me⁹ actualē 2 extra me⁹ 2 motū mi ꝑcedis mucitur medius ibi sic consistēs quatuor puncta ev̄ mo virtut⁹ ꝫ ev̄ virtut⁹ magis

Tertius liber.

rtate ingnuaz ⁊ artai pãnes ⁊ opꝰ ernte ꝓpriaz ꝓbe determinate
de fine bruitus m li° ꝑmo ⁊ de gñione ⁊ diffñe ⁊ mulª
ꝯsignone bruitª m pantª. hic m.z° determinat
de ꝑtes ⁊ causis bruitus. Pro aliq̃ euidentia est
ndum q̃ ad gñacionem bruitª ponit ꝯmatrer z. genera actuz
qua uel actus mtes ⁊ actus uoles ⁊ actus mfiº ibuitª. actuz autem
uoluptatis sunt m duª genera q̃m aliq̃ sunt artai fines ⁊ aliq̃ artai
ca que sunt ad finem. artai finez uero ⁊ actus qui dicunt uoles
rtai ca uº que sunt ad finez ⁊ actus qui dicunt electio. oms autª
actus mtes ꝯmatrentes ad gñionem bruitª ponit ꝯphendi no
mine ꝯsilij. actus uero mfiºuz bruituz non ꝯmatrue ad alez
bruitas nisi ꝓ ꝓpto sunt uoluptes ⁊ a uoles mpati. Oz quia noa uoles
dependz ex ragnacione uoluptis. ꝙ phs uolens agere de uoº ꝑ ag
de muº. huius gº ꝑmissis sequit q̃ mbrs phs sic procedit ꝑ det.
ꝑmo de muº. 2º de uº ibi ernte aut muº. 3º de electione ibi de
terminat aut uº. qrto de ꝯsilio ibi ꝯsiliabile aut utile. qñ
de uoles ibi utaq̃ uoluptas agens aut de muº ꝑmo phat determa
esse de uº ⁊ muº. 2º destruit muº ꝙ sequaz ibi. bmº autem ag
de muº per violentiam ibi uoles aut. quarto de ꝓmuº per ignoraz
ibi q̃ aut per ignorantiaz. ꝑmo gº tangit 2º mc. as phandª q̃ ad
uoles phm agentem de utilibus sit natum determe de uº ⁊ ꝓmuº. Cp
ꝑmo potest sic argui natum e phus mtes de utilibus determe de his
quibus fiut laudes ⁊ beatus bema ⁊ ma Oz mo bus ⁊ passiombus
artai quas emoralibus fiut laudes ⁊ beatus si sint uº ⁊ sit be
ma Oz si sint muoles quas natum est phis mtes de beles determe
de uº ⁊ muº. huius ꝛ. ponit ꝓbm autem. mi. ⁊ 2º conclusi
onem ibi uolutas ⁊ muos. ordinat sic haz natum e phis mtes de
bilibus determinare ⁊ distinguere uolus ⁊ muo subpo q̃ bilis
constat artai passiones 2 ponendo ⁊ subpo q̃ mpassiombus 2 ꝓbus
fiunt laudes ⁊ beatus ⁊ mꝓ muos bema ultima. ubi sciendum

q̄ oritur ⁊ talis opinio hr̄ mīa p̄t̄e huius motiui quia p̄ tunc oritur uolens quar huius opi sunt uoluntaria .h̄. .r. ꝑmo ponit minores ibi patuit aut ⁊ 2o̅ .m. ibi 2 .n. ꝑm̄. q̄rto q̄ ⁊ ibi uoluntaria ⁊ aggr̄ // demde ibi simpliciter aut ꝓbat conclusionez ꝑm̄ subponendo aliū p̄tez ꝓbitatis .s. q̄ tales opones huic alicui deuouere h̄ ꝗ intendit ꝓbare tm̄ q̄ huic eadem ad deuouendū ⁊ arguit sicilla sunt simp̄r̄ muo q̄ nullo fr̄z se ꝑm̄ eligent ⁊ talia nō fm̄ se ꝑm̄ eligent. quar sunt simp̄r̄ muo huius .r. ꝑmo ponit condonez .2m̄. ibi nō .n. nō .n. // Est autez sciendū ꝓ maiorez q̄ simp̄r̄ ꝑ sumi mlap̄r̄ uno modo pro ubi alio modo ꝑ totali ut dicitur ꝯ fm̄ q̄ alio modo pro soli ut dicitur ꝯ antep̄ cum adita. quia simp̄r̄ ꝯ ꝑ sine adita ꝯ. // Est enaz sciendū ꝑ ꝯ ꝑ simp̄r̄ dicitur. ꝑ ultimo modo pot dici fm̄ q̄ dictum ꝯ simp̄r̄ m̄. 2o̅ sīgnie antepatum. 2 hr̄ modo sumitur hic talia naꝯ sunt simp̄r̄ muo .i. solita antepta. puta sine timore 2 sine periculo mli magr̄ ꝓmuo. 2 hr̄ modo simp̄r̄ muo sue fm̄ q̄ uoluntaria 2 non simpliciter 2o̅ modo. Demde ibi mopo aut ondt quo talia se habent ad laudez 2 uituperium 2 ipe facit hr̄. 2o̅ dicit duo sustinendi 2 sustinendi ꝑ esse talibus laudē ibi e aut dicit. Sciendū ꝯ ꝑ hic determinatur ꝯ tuor ꝯnes m̄ quatuor talibus emergentes quar ꝑ e ut ꝓ sustinere ad turpe uel iste 2 timori non tenet ꝓ magno bono conficiendo sit laudabile uel uituperabile. 2m̄ utrum sustinere ad iste uel turpe 2 timori non tenet ꝓ modico bono sit laudabile uel uituperabile. // 3o̅ utrum timori tenet opinio ad turpe sit mortale uel uenale. 4m̄ utrum non tenere turpissima opinio tuo remoto sit mortale uel uenale. Ad ꝑmam. q̄ impugnat dicit q̄ e laudabile. Ad 2m̄ ibi tum at ēgnio dicat q̄ e uituperabile. Ad 3m̄ ibi alig aut dicat q̄ e uenale. Ad 4m̄ ibi ꝑ. aut forte dicat q̄ e mortale. addens quia talia non quemcūq; quia magr̄ mortale est durissima pena ad tormenta quaz talia opiri 2 ideo dicat tm̄ alicena. 2 alicene perpetuaz em̄ pedē ꝓpe ad essendū soria in quib dicebatur alicez fuisse cautuz ex iussu ꝑ ut ordinem matrem sugam aum .n. amphiare patrē alicene uicit fuit fugitiue sua nouem ad bellum thebanum iuisse 2 ibidem uulnia mortalia recepisse. Quo audito alicene filio suo ꝑcepit ei ut reuertere ad hospitium matrem ordinet. quia ei fugienti ordo fuerit mortue sue studium autem ꝑceptum ꝯ ei cui pedes dicit fuisse ordinem ut ordinaret matrem suam ꝑ tunc e dictū. Demde ibi e aut ondt aut difficile sistendi 2 sustinendi talia. dicat ꝯ quantū ad dicaz ꝑ difficile est quoz perpetuo iudicare. ꝑ 2 quale male sustinendū est pro quo eadem pro quali bono conseruando dicat aut quoz quia manifestū est cuilibet ꝑ omne malum penale sustinendū e ante quaz ad finem dicat

p nīsi aliū ē dicere ꝓpriū cū esse bonū op^{tiz} 2 o^{tm} dr̄ lenta^{le} esse cū
turpium aū^{g} malo ē quia o^{ta} nata sunt fieri arta ꝑ eam 2 ab eo8 ꝑ
artpi^{de} aut^{z} bo^{tas} opiz sunt oppo^{ta} arta eidem opi quare ꝟ lli pi^{o} aū 3
mpugnā bonitas ad laudem 3 mpugnari turpi^{de} ad biarpiz · ꝛ
ꝓ ibi bz utiqz ep̄ ꝓmiss^{9} 9^{t} disim aonez mus^{nq} violenti bne a
ssignatz fiusse · 9 · p bz utiqz opus mus^{nq} violentiz aliq ꝑ^{m} est
ep̄m aim^{z} 2 cū illam bñi cōsert ipm passum · 2 bi sciendum q^{p} m
nālib^{9} passiz ꝓpot bre^{r} ad talem actiz ꝓsciens uel ebrietatem
bno modo q^{p} mlietur ad oppo^{tiz} talis actiz · sicut lapis ꝓiectus sicssio
alio modo q^{p} n^{r} mlinetur ad ipm n^{r} as eiq oppo^{tiz} sicut sciffi^{es} m q^{p}
sifi^{es} ad albiz 2 ad migriz · 3° modo q^{p} mlietur ad ipm sicut ꝓfectu^{le}
ad suam perfectiez · 4° modo q^{p} non poliz mlinetur ad recipiendū
passiue talem actiz · ꝟ cauz ad ēdendum actiue ꝑmo modo talis act^{9}
nullo dubit^{e} ent ꝟ lli pi^{o} bi o^{to}. 2° modo talis actiz ent ꝟ lli ncut^{z}
n^{r} naturali n^{q} violentiz · 3° modo talis act^{9} e^{t} ꝟ lli nālis 4° modo q^{p}
actus p^{e} pi^{ū} dicatur alicui nālis · 4° modo e^{t} ei naturalis simpliciter
2 sic ē dare mutuum mrebo^{9} bo^{9} istius aut^{z} actiz explicabitur^{e} m
questionib^{9}

9 euidenciam p̄dictor̄ sunt quatuor mo^{di} · ꝑmo ut^{m} agens
naturale 2 uolutt^{m} 2 lib^{m} 2 dnat^{m} differunt m modo agendi
· 2^{m} utiqz violentia esset mus^{m} · 3^{m} utiqz tedere tm̄ horum a^{to}
casu sit laudabile · 4^{m} utrum actiz ab o^{to} totaliter causato possit di
a bolum tiz mus ·

ꝑmo arg^{o} q^{p} agens nāle 2 uolu^{tm} 2 liberū dna^{tm} non differat
m modo agendi · ꝑmo quia quor o^{ta} sunt eadem 2 ꝑ ꝑ
eadem · Sz · n · o^{m} m oppo^{ta} 2 ꝓpo actiz m ppo^{to} · 2° thop · Sz mo^{9}
oppitus istius quatuor mo^{di} agendi ē bn̄ 2 idem · violentū · n · oppo^{to}
naturali 2 bolutario 2 libero 2 dna^{to} g^{o} ista sunt eadem · 2° q^{p} ꝛ
quocūq^{p} dicatur dissimo 2 dissi^{miz} · ꝟ dissimo bolu^{tl} quatur ꝛ nā
ꝛ libō 2 ꝛeno^{uo} ꝓb^{t} · n · istor ē non ꝓmo^{tiz} per violentiaz uel ꝓp^{r}
ignorantiam 2 m q^{p} istorū ē ꝑn^{m} m tm dum 2 q^{p} sunt singla
m quib^{9} ē opiio · ꝟ ꝓz ꝛ libō 2 ꝛeno^{uo} · ꝛ naturali u^{o} ꝓbatur
q^{p} ita singla bn̄ agit · ꝟ aut est dissimo uo^{l} ut · j · pnte
sciam · quare uolutarium dicatur ꝛ reliquis tribus · ꝑmo^{m} ꝓ
p̄b ꝛ dicit · 2° ꝓb^{o} agens oppo^{to} ab agente nāli quare agens
naturale ꝛ t reliquis · ꝑ^{m} ꝓ pūi 2 bestie agut bn̄ · ut · j · pte
sciam 2 tm̄ a non tm libere uel ꝛeno^{uo} · ut ꝑma m ꝑn^{o} · 6 ·
quare libūm 2 dnat^{m} ꝛ t ꝛeno^{uo} · ꝟ 9 · q · ꝛcla · sunt quatuor
ꝑmo q^{p} ꝟ o^{ta} quemuc dic^{r} · 2° q̄ nāle ꝛ t reliquis · 3° dna^{to}
3° q^{p} uolutas^{m} ꝛ t a 2° reliquis ꝛ · ꝟ sito q^{p} libūm ꝛ t a dna^{to} dic^{r}

rñ aliq dicatur liber z pter istos q ponatur dup 9z prima q omi actui impito repugnat esse impitum actib aut eliatis non repugnat bñ actum uolatiz dicatur mouer pztes organicas ipm moue est impium · uelle uolenter impium · 2a 9z q omi actui eliato liberi repugnat esse fmale z fmaliter eliam multi actui impito repugnat · 3a · n pot fi omis actus impius ex q nis statur ex eliatis quare &c · 9z 3m q as primus modus p illud ratione alig biotatis oppont q est q tuor e mipies q z mb omia q tuor sut bmd statur biotatis eis o tatis est bmd liz pluribus modis dimicatum non biotatis p biotatis · non · n · migens est q suo contrarie diuisa mediatib sub diantur statur dicatur · e · tbop · 2e stum z egtis stantis · n · non e n bm ta spes egtudi ni contingz sub spes plures z sic non pot ac q si omes stantes sint bing spei &c · 3s 2m patet sic q m agens naturale non tendo ad sut finem p ter quem agit · sed agens bolum z sm rationem agit · bz est q dig actus supiore finem eius cognoscere · z po dicatur q op ne est op milliu · //

Scandz ar p biotatem non causat primum · p domo q bel sit effectus in actib aut eliat uel in actib aut impit 9z nec in bis nec in illis q in nullo · q non actib eliat p3 qua nulla biolentia agit in illo · Sed aut non actib impit plus tur q leuare manum q est tor grue e biotatis z contra naturam fin tat ip ius manus z tm ipse leuare non e in biotatis quare no omis biolentiz primo tatis · Scandz q omis primo tatis iste sz non omis biotatis est iste ut · p · p ria pñ Gramo leuit pugnat animum m sigmd amor ista pugna pugnio alp ugno e biolenta non tamen iste primo nec primo · // 3o q si biolentia esset primo tus bz erit uel metu uel motu · sz non metu quia talia opa magis sunt primo quam bo ut dicat phs nec motu quia ille non bidet posse cum maiam qua primo sub opa uolia · // primum phs · p hoc · q · pmo ad e primo actu primo tus · 2o actu primo tus · 3o ad q onem · // De primo e declarandu q di ffinitus biotatis · 3o primus p q e possibilem non conferre bim ad eva uum opis aliq me uel passionis subiecte pot duplicit · bno modo q non confert bim ad o modum dicat sicut ego inquantum supplicas rñ albi uel nigri · alio modo q non confert ad o modum dicat lapis pectus sur sum non confert ad ascensum ad quem sz confert · ad o modum dicat lapis pectus sursum non confert ad ascensum sz confert ad ascen sum biolentiz · q primo modo supius non est q e biolentum q plus q sic omne motum biolentum e contrarium alicui motui naturali · q · phs · sz talis motus nulli motui naturali esse contrarius q non q

bm no· 4m 2 ꝓce ta ꝑsonis ab alto ꝓ ymutz ł sit ñalis cꝫpatus ꝯ fuꝫ e
tame ꝓmuꝰ qꝫa bioꝰ cꝫpatꝰ ad bim 2 ad ꝛ̄sistendum uoꝫ
alꝫ fimo licet tota sit ab eymo qꝫa tm e ꝑ bim 2 ꝛ̄sistendum uoꝫ
applicꝫ corpꝰ ad ignem e uo· // q· pluraꝫ sit multa uolũtas e ꝓmuꝰ
ꝫ omis op̄ permanens uoꝫ e uolitꝫ· g· naꝫ e ꝓmuꝰ // 6· pluraꝫ sit
ome q̄ p̄ ficti fronte p̄ ficti ꝓmuꝰ ꝓ̄ statꝫ uoꝫ· ł uoꝫ p̄ ficti fronte
bel non fronte qꝫa ł ꝑ p̄ꝫ tumemo ubi 2 ꝑ ꝫ alibi tm tumemo no
fronte ut· ꝑ· li· 2· g· talis ꝓ̄ p̄ esse ꝓmuꝰ // Septimuꝫ plurꝫ sit q̄
ome factꝫ contra ꝛ̄sistendum 2 ꝛ̄pugꝫ uoꝫ est ꝓmuꝰ ꝫ aliqua op̄ na
ta a uoꝫ ꝛ̄pugꝫ p̄ sit ficti g· p̄ esse ꝓmuꝰ· m· appꝫ q̄ frequiter
possum· audire uel bidere aliq̄ contra contra ꝛ̄pugꝫ 2 ꝛ̄sistendum boꝫ
2 non possumꝰ non audire puta qꝫcqa· // Octauuꝫ plurꝫ fit ꝛ̄ manone
· // dicendꝫ g· ad argta ad ꝓmuꝫ q̄ bioꝰ non tam ꝓmuꝰ ad
ł ꝛ̄pugꝫ 2 tum mstatꝫ p̄ talꝫ violeꝫ ad maturꝫ ꝯ
2 non uoꝫ 2 talis violencia non tam statꝫ ꝓmuꝰ ut dictum e· // ad
ſcundꝫ dꝫ q̄ ome ꝓmuꝰ ꝑ ꝛ̄pugꝫ e tste· ł ꝓmuꝰ ꝛ̄pugꝫ pro
boꝫ· dꝫ non tam ꝑ ꝓmuꝰ nec tste· // ad tertium dicendum q̄ bioꝰ
non motu ł motu tam ꝓmuꝰ 2 licet audire uoluntꝫ sit non bioꝰ
cꝫpatꝫ ad bisum e tm violentꝫ cꝫpatꝫ ad uoꝫ ꝛ̄sistendum·
2 ł ſufficiat ad tm̄ꝫ mutatꝫ ad uolutatꝫ ·//·

Octauo arg· q̄ timor ꝛ̄dat maꝫ tam sit laudꝫ· q· ty opꝫ e bonꝫ le
ipm e laudꝫ ł maꝫ tam ꝛ̄ eiꝫ· ſ· timor non ꝛ̄dat e bonꝫ le
ut dicit ꝫ m 3n no id· 23· q· g· timor ꝛ̄deret maꝫ tas e laudꝫ le
· // in oppm ꝓ̄ 9· q· m talibꝰ non sit laus ł ꝛ̄ma· dicendꝫ g· q̄ timor
ꝛ̄ quo agitur hominem priuat ꝑ ad opꝰ ꝑm ꝑ bonũ· uel ad opꝰ ꝑm
ꝑ malum· uel ad opꝰ ꝑm ꝑ neutꝝ q̄ potest esse bonꝫ uel malꝫ
· // ad ꝓmo dicendꝫ sunt duo· ad 2ꝫ quatuor· ad 3ꝫ duo· // dico igitur
ꝓmo· q̄ timor ꝛ̄ ad bonꝫ mdm ꝛ̄deret e laudabile· 2ꝫ q̄ non ꝛ̄dere
e bꝫpabile· // ꝓmutz ꝓ̄ ſic ome motꝫ ꝫ 2 ꝛ̄ aug ꝫ 2 ꝛ̄ ſuluta
ꝫ 2 ome pfectꝫ hom̄ bꝫtuoſ e laudꝫ· qꝫa statꝫ bꝫt e laudꝫ ut
ſtptam fine ꝓm ſic gre 2 augtꝫ 2 ſuluꝰ 2 pfectꝰ bꝫtutꝫ ſit laudꝫ
ł timor ꝛ̄ ad bonũ mdm ꝛ̄deret e bꝫ g· e laudꝫ· // ad ſſtptam plurꝫ
ſpiantꝫ ad q̄ꝫor ptes ſm quatuor timor grad· timor nam ꝑ ꝓ
mo gradu bꝫtutis mouet q̄ e timor pene 2 dicatꝫ timor ꝓꝫ
ſpter fugam pene ſuat ꝛ̄dere a malo 2 adhere bono· 2 o ſpꝫa
ꝛ̄ dicatꝫ ꝓmo motꝫ ſpie e timoꝫ dꝫ quia ſl per ſtimorꝫ
mutatur bꝫtus moralis 2 ſcd ꝓꝫ ut ſtip dictꝫ e in 2o· // 3tio
gdu bꝫtis augmentat q̄ e timor culpe 2 accipit ꝛ̄ ꝛ̄ q· dicatꝫ timor
filialis q̄ ſpter fugam culpe accipitur dms mutꝫ ł ꝫ ꝑ ꝛ̄ ꝛ̄ ꝛ̄

a malo z cōpunctum bono z iste timor ē grīs magne ꝙ timor timore ꝙ est
breuis dia ꝙ timem ꝺ ꝑhenda m tuēpi actu ut ꝙ tim· li° 2°. // ꝓ 3°
li° grādu breuitem siluat, qui ē timor more z dicat ē timor castus q
stat mulier casta timet morosā z diuitiaz. abstinentiaz biri sui sic
isto timor ē bus ē homo timz diuitiaz pterualliz z morositz dilatio
nem opis breuiosi. 10 ꝓ fugaz a caꝰ stat boiez m bonis opb⁹ eua.
fiequis aut ea auaz siluat breuiatiaz ut sup ē ꝓ m 2°. // ꝓ 4° at
gradu breuitez pfiat ꝙ ē timor reuich z dicatur timor sic ipe totaz
bom tem natalium firmat z dicat ꝓ bom te z sū te moraliū z per gn⁹
stat n⁹ reuich breuitem. m h⁹ aut consistit p stare breuit⁹ per stete
z sic ꝑ totaz my. assupti. // 2m pluraz, quia stat ꝓ me na cor⁹ breu
patur qui reaſsat mediocriaz sm tat⁹ ꝓ diuturniaz sic m me na iuriaz
qui reaſsat mediocriaz siluaz ꝓ diuturniaz. ſ3 moralis sciencia ē ma⁹
me na ut supa m fine ꝑ 2 pe bom ꝓpria ē mediocria siluaz ꝓ di
turna ut sup m 2° quar⁹ qui reaſsat talem mediocriaz non tedens
timori ꝙs bonaz m diuicena breuiat⁹ stat maiora. // 3e scdo di
sunt ſsuos. ꝓmo ꝙ timo⁹ ad malaz m diu⁹ non tedere semper est
laudle. 2° ꝙ tedere nunquaz ē laudale. // 3° ꝙ ma⁹ tand n⁹ ē laudle nec
breuiptle. // 4° ꝙ malig⁹ tui ē breuiptle z mortle. ꝓmaz ꝓ⁹. quia ꝙ est
bonum rationi z diſsle ē laudle ut ē m fine 2°. ſ3 tali timori non
tedere ē huiꝰ. stat n. h⁹ 3. dnr de prudencia medij breuiosi sic
gn⁹ de eiꝰ custodiaone ſm ꝙ quedaz non impior ē breu⁹ quaz ꝑter
pecta tueri. ꝙ stat querere z acꝑere me⁹ breuiosum ē bonaz
rationi z diſsale z per gnē laudle. h⁹ autem ſ3 ꝓ non tedenti timo⁹
ad malum m diu⁹. // 2m pluraz ꝙ malaz opi nunquaz ē laudle
ſ3 timo⁹ ad malū ꝓ diu. tedere ē malaz opi gn⁹ nunquaz ē laudle
. // 3m ꝑ⁹. quia ꝙ ꝑ timore committaz ē ꝫ male ubi non ē timor
m pcto z est tanta gñ tale m tali bili ꝓpto ꝙ excedit facultatez huiꝰ
ſ3 ſsus est tali sepe ꝑ⁹ contingere puta ú. ad biaz sibi mortez ꝙ
ultimam ꝫ mittet ni dicat bnū mendaciū. ꝙ illi possit obesse
z sibi ꝓesse. quar⁹ m tali tand ea ꝫ pcare esſ non biaꝓ set
bema dignum. // 5m pluraz sic m omm tand ē biaꝓle. ad duob⁹
bome mmo eligere z ad duob⁹ malis maiꝰ eligere ad accipe
ſ3 ma⁹ tand contingeꝰ pot ꝙ timori ad malaz m diu⁹ te re et maiꝰ
malum accipere quaz sit mors z quantumꝫ cor⁹ dolor z maiꝰ
bonū dimitter quaz sit biti. ꝙ m tali tand ex timore pcare et
biaꝓle sic ꝙ nulla tenꝰ ex tle. // my. pluraz, quia stat se hmi
bona. ne m ter tanta bona sic mala biaꝓ m ter mala. ſ3 bona
ne sunt maxima m ter tanta bona z bona breuiaz sunt max⁹
inter bona ne m pie ens consistit ſfectaie ut sup⁹ m ꝑmo. li°.

g° mala anime 2 mala biaor ezunt maxima mr aut mala · ꝟ 9t pn
tau ex timore malaꝝ biaꝝ palꝫ acceptar 2 bona utilitz tenẽ pos
ponere puta si aꝺ ex tore interficiat primo tez · sicut aut qui dnt fa
ciendu esse judia quippis ortus bidit hominem uitz comitti ac q°
aliquis abnẽ coram eo queret 2 per falsos testes conuincat · dnt
g° isti ꝙ pudor timore perdendi officiu licite poss 2 dz istuz ꝙ stet pri
no tez ꝑm allta que stet ec falsu tradere morti · istud aut ꝑm phm
e magꝫ ridiculositz 2 magꝫ terrib⁹ quaz tam na alme · oꝺ dicat · n·
phs ꝙ m tali casu magꝫ e moriendu quaz tam turpez zelo commit
qua malo malitz bitatem 2 bru tez admittere 2 primo tez pfitere ꝙ
mori 2 quitz bona spualia pder 2 malo bonitz e bitatez 2 bru tate
pder 2 primo tez puari quaz sine bru te 2 iij te 2 primo tez bitaz cor lez
m finem retinere quaz bitaz quuꝫ hz nisi ꝑm pdere · 2 hec ratio quar
for lo bitam suaz audz exponere morti ut declarabitur · j · m ꝑ no
· e ti ꝟ istud ad pns sufficiat · // de timore ad op⁹ neutr⁹ mdu te qda st
quo primo q ei non tenere e biatꝫle · 2° ꝙ tenẽ e laudle · primuz patꝫ
qua op⁹ primar e biatꝫle · ꝟ tali timori non tenere e opus pti
na ex eyde constat 2 pbe · qua qstat tenz arry primo lez pro sti
lute bru tatis 2 bitatis · primacia tenz ipm primo lez p bitate
spe uoie sicut essz aut nigro quar essz biatꝫbile · // plus ut 2°
qua tenẽ pribus ui non tenere e biatꝫle tenere e laudle quar 2 cꝰ
2 misto tam lo rndendo ad 2m · ꝙ · ut sic ad spm uoie assumpsit alig
testimonia que non e de ntate istius ns sulit regule aut ꝑ pres
sllam timoriz dimittere sin gremo ns timori tenit non opitur ut o
stetis ꝟ ut primar quare mlt⁹ tali tenere essz laudle 2 non tenere biatꝫle
· // sds utiq⁹ obta ꝑ rnssio pcedam dicta · //

e quarto arg⁹ ꝙ furto totaliter ab oto tatus non possz dici uo
qua ut · j · dicatur bo me aug ꝑ me pcipo opante · ꝟ actu tolle
ab oto tatus puta bidz non hr ꝑna m̃ no opante g° non pot
dici uo · // ꝓ oppm hitia pi tatur totaliter ab oto 2 ꝑ pot dici bo ·
bo nia ꝙ delectamur quar 2 cꝰ · // dicendu ꝙ actus uel pncz tatis ab
oto totaliter pot esse · dr · bno modo ꝙ eiꝫ tatio nullo modo depe
dent ab opante uel pte · alio modo ꝙ dependeat a modo puta ꝙ m
ag primationem o 2 pot stat tale factu dicatur dependere ab arte
ssi ab ignem 2 arte ssis iste ab arte tis uo te · // ds⁹ g° ꝑ mssis
dicendu ꝙ pi primo tali actus no pot dici uo nisi pcipe ea uo ·
· ꝟ m 2° tam pot utiq⁹ sili plr sicome uo m a modo e auo te uel me te
2 ome ꝙ e auo te 2 uo m stat ome naturale e a natura 2 ome ꝙ e
a natura e naturale · ꝟ op uel pcipe m primo tali nullo modo e auo te
2 m 2° est a uo te g° ꝑ primo tali non e bo 2 pi 2 op · // Ex quib⁹

uel ama[t]ⁿ ni[hi]l p[ro]fic[it] p[ro]p[ter] v. dic[it]· n[ost]r[u]m Rich[ardu]m q[uo]d nollens q[uia] non ist[atu]it
& compone fictia p[ro]pter ignorantiaz· istud tenet· n· si nollens operet[ur]
q[uia] fm eccl[esi]az aug[ustinu]m ifirmitas peccati ex hijs rebus q[ue] nobis nolley[n]
attribuit quare sequit[ur] q[uo]d talis op[er]a[n]s non nollens & peccans opus
dia pot[est] non uo[lu]n[tari]um· Et ibi q[uo]d q[uo]s impet[ra]t exponit omnez plurez· d· q[uo]d
ille qui p[ro]pter ignorantiaz operatur aim ifirmitas & peccatum subsequit[ur] operis nolens
q[uia] ut dictum e peccatum uel ifirmitas illi placuit ni[hi]l ex re quia tp[or]e nollente
actu· ꝫ sic op[er]a ifirmitas placuit ex hoc pone· q[uo]d op[er]a actu tp[or]e nollente
ille uoluntarie non permittet nec ifirmitas & fragilitas exhibet quaz tp[or]e p[ro]hibuit dicatur
non nollens i[d] q[uo]d· n· dicit[ur] non bene dicitur & non melius e uerius tibi non
placuit· Est g[ra]tis dandus· q[uo]d hec duo nomina grecis fm ppz & positionem
negationem mutuo implent quia non uoluit implicat negationez ppriaz
& nodiat nec actus uoluntatis ut qui forsitan muenit thesaurum muenit
quidem non uolens q[uo]d non uoluit & q[uo]d non p[ro]hibuit q[uo]d tn uoluisset si p[ro]hibuisset
non autem implicat negationez ppriaz & potest non diat negationez actus uoluntatis
diat actum nolitis & nec· ut ille qui hostem uolens peccante mactat filium
quez tn uoluit non propterficere· Item dicit ibi alit[er] uel videtur· dicta· q[uo]d
2· primittens primo dicam propter ignorantiaz ante & contra mittens
dicam & plura contra mittentez ibi primo autem ult[er]· dicat q[uo]d p[ro]
q[uo]d alterum videtur operi propter antez ignorantiaz ab eo q[uo]d e operari ignoti cui
& cuitanteignoto· q[uo]d placet ibi ebrij· n· ebrius uel tristis male operatur
non operatur propter ignorantiaz ꝫ ebrietatez uel propter tristitiaz & ebrij uel tristis sit
operans operatur ignoti & non scienter· omnis· n· malus e ignorans
q[uo]d & operatur & aque & fugit & propter hoc patet quia homines aut[em] injusti
fiunt & mali quare ignoti ni e propter ignorantiaz operis· huius· r· ponit primo
ma· 2· m· ibi nesciens aut· Item dicit ibi primo quia placet q[uo]d propter
negationem ignorantia sine uel consilium non cadit primo· ꝫ talis
ignorantia concomitans e ignorantia como uel consilius ut patet in prece p[ro]
q[uo]d talis ignorantia non cadit primo· hui[us] r· ponit & placet mi· d·
q[uo]d primo fm rem ꝫ ult[er]· i· exigit q[uo]d ex alia ignorantia non ex ea
qua quis ignorat q[uo]d confert & expedit q[uo]d placet q[uo]d ignorantia que est in electione
& s· ratione deliberante & consiliante exeat non e ca primo q[uo]d propter
talem ignorantiaz cadit in eo quia nunq[uam] e primo omne namq[ue] imputatur fa
cam· ꝫ nullum primo imputatur operi primo· quare nullum primo
e malum· & sic patet q[uo]d ignorantia circa electionez non cadit primo· ꝫ ignorans
como & ofus e circa electionez q[uo]d negri cadit primo· Item dicit ibi ne quis
placet q[uo]d ꝫ· 3ª· d· q[uo]d statuit ignorantiaz concomitans que e ignorantia ce
mo uel consequens non cadit bono sic ne ignorans iuris uel facti ulius cadit
primo q[uo]d placet quia propter primo non debitum ꝫ propter talem ignorans

ꝓ̃s ꝯclim ꝑ̃ma ꝺ̃ ꝯtem ꝙ̃cat ꝯm ꝯtit ꝯclit ꝑ̃ ꝓ̃ꝑ̃ 2 ſic nesſit ꝙ̃ ſiat ignoⁿᵉ
formal ꝙ̃ ꝓ̃mꝰ ſuꝫ · 2° idem ondit mgiere mᵉ aiai ꝙ̃ mdutens ꝯm
ſcllo ꝙ̃ ꝯ ſtituit ꝙ̃ ille q̃ erat ei⁹ fi⁹ eſſ ei⁹ hoſtis 2 opugnato⁹
2 ſic ꝯſtimas mterfeat filiuꝫ ꝙ̃ ꝑ̃ mlti refert ſcaſſe mi corꝑ̃ mult
erem q̃ putatiꝫ hoſtem mterficere mſfeat ſiⁿ · 3° ꝙ̃ idem ondit ꝑ̃
gniere eſtⁱᵘᵍ ꝑ̃ſtri ꝙ̃ aut ꝺ̃ titiꝫ e ꝑ̃ ignoⁿ ñ non ꝑ̃ mdutens ꝯm
ſcha ſta ꝙ̃ a lucꝺ̃ ture m ha ſtalucꝺ̃ q̃ putat ſimlcs mꝰ lucꝺ̃ aurens tom
comꝑ̃rem ſtiꝫ putatiue ſebre ha ſtam rotumatiꝫ m capite ſic q̃ no
poſſ ꝑ̃ſoⁿᵉ ꝺ̃ma ꝑ̃tet ni ha ſtaꝫ ferro acuta ſſimo lancea tiꝫ 2 q̃ ꝑ̃ tinᵉ
ꝑ̃ fozꝫ ꝙ̃ ibitur ꝺ̃ te ꝑ̃ ignoⁿᵃ ꝑ̃ſtri · ⁊ tem aᵈ addit ꝯm ꝺ̃ illo q̃
m lucꝺ̃ putat ꝯtra ſoaiꝫ ꝑ̃cer ꝑ̃ uiᵉ ſeu malitꝫ ꝑ̃uiᵉ · i · pomu ꝺ̃ ru
beum ꝑ̃at ꝺ̃ lapidem ꝑ̃uꝫa ſimlem · ⁊ 4° idem ondᵗ mgᵉ ſſ⁹ · q ·
q̃ eaciꝫ ꝯcit ꝙ̃ lucꝺ̃ bꝺ̃ benaꝫ patiens ꝯm ꝺ̃ teyᵉ ꝑ̃ ſuitie ꝺ̃ q̃ mult
mmui mꝑ̃ ignem ondit 2 ſſᵉ ⁊ ꝯ ignoⁿᵃ ſims · ⁊ tem aᵈ addit ꝯm
ꝺ̃ illo ꝙ̃ mult ondere moᵐ pugilliꝫ 2 pugⁱᵘᵉ patit cum aiꝫ ondt
ꝯ ſſᵉ ignorat finem lucꝺ̃ ſui · 2 ſic ꝑ̃ ea ꝯs ꝑ̃tet quomᵒ alicꝫ ꝙ̃ ad
ſtumae poteritᵉ ignorari m · gⁿ gᵉ ꝛ̃ · q · eaciꝫ notoᵐ eſt m tᵉ · ꝑ̃ uᵈ
ſ ꝯ ꝯmeaꝫ ꝙ̃ ne m die ⁊ q̃ ñ ignorae bigiliaꝫ uel q̃ uis ꝙ̃ ꝑ̃ra ·
2 m lᵒ ꝑ̃uᵈ ſ ꝯ ꝺ̃ ubitat ꝑ̃ nitᵉ nᵉ ꝯ ad lcaum ſuᵐ ꝑ̃ ut ꝯm tiꝫ eſſe ꝯ
munez agrid uel ꝯciaꝫ ꝯmuez ꝺ̃ mutz · ꝺ̃ inde ibi ꝯ ꝯ ci omᵇ utiq
ꝺ̃ ducit ꝯcloneꝫ · ℥ · ꝺ · q̃ ꝯm ꝯſtat ignoⁿ ꝯ ꝯm omia ſcc que ꝺ̃ ta
ſunt m quibꝰ e opiuo ⁊ q̃ ꝯ ꝯ ꝺ̃ ꝑ̃ ꝺ̃ ꝯ ignoⁿᵗ 2 ꝙ̃ ꝑ̃ hꝰ ig⁹ opiuᵒ
nolens q̃ ſh 2 muᵒ opiui biᵒ 2 magᵉ ſi ignoᵗ ꝯ ꝯ ſtan ꝯ ꝑ̃ naturaleꝫ
q̃ ueſt mᵒ 2 forma m quibꝰ e opᵒ 2 ſims ꝯ ꝺ̃ ꝯ ſtⁱ 2 ſit opiuo · //
hꝰ igitur ſic ꝑ̃ hnabꝰ 2 muᵒ ꝺ̃ uo ꝑ̃m talem ignoraniaꝫ ꝯ ꝺ̃ huc
oz ampliꝰ · ſ · q̃ opiuo ſit ꝯſtus 2 ꝯm pei ncꝰ ꝑ̃ſuam opinᵒ ꝯ ꝺ̃ ucetur
ꝑ̃ponem ſiaꝫ aᵗ · n · opiuo non eſſ 2 hunc q̃ ꝛ̃ non ꝑ̃ lat hic ſubpo
nens eam ex hꝰ q̃ ꝺ̃ ta ſt mꝑ̃ncipio · //

ꝺ̃ cludenaꝫ ꝑ̃ꝺ̃ ozꝫ mꝑ̃ienaꝫ ſunt · 3 · ꝑ̃mo ut ignoⁿᵃ ꝯ
auſet inoᵐ ? 2° utrum malꝰ ſit ignorans · // 3° utru hꝰᵃ
opiuo ſit bona uel mala moᵗ ex ꝯ tuſtanᵗ · ꝺ̃ ꝑ̃mo ar ꝯ
q̃ ignoraniia non ꝯſtituit muᵒ ꝑ̃mo q ꝛ̃ eſſ ignoⁿᵃ uel ꝯſequentis
uel ꝯmⁱᵒ uel ꝑ̃ui 2 ꝺ̃ bit uel ch ꝛ̃ fatu non aut ignoⁿᵃ ꝯmⁱᵒ q̃ ua
e m clemonez ⁊ talis non ꝯſtituit muᵒ ut ꝺ̃ catur m lucia nᵃ ignoⁿᵃ ꝑ̃ui
q̃ ua illa e ulic ꝑ̃ ig 2 e ꝺ̃ igna ꝺ̃ ꝑ̃ ꝓ ut ꝺ̃ catur m hꝰ 2 talis
non ꝯſtituit muᵒ ꝑ̃ q̃ e ꝺ̃ ignuz ꝺ̃ bema · nᵉ ꝯciaꝫ ignoⁿᵃ ſu q̃ ut ꝺ̃ ctuz eſt
ſup ꝺ̃ muᵒ ꝑ̃ ꝺ̃ bioᵗ nᵒ ꝑ̃mo opiuo m ꝯ ꝑ̃ te e moueᵗ ꝑ̃ ctes ozᵗ
ꝯm q̃ opiuo · ſ m ꝑ̃ te ꝑ̃ mus ꝯm q̃ ignoᵗ ch ꝛ̃ fatu e moueᵗ

ꝛ n. non oprar quare tal non oprar muꝰ. 2º quia talis ignoa esset
uel ans uel concomitans uel cons non auf ans qz ibi non hz ẽssu
anexum que reqr ad muꝰ ut dr in pn 2 in fine lectois statute
nazr ignorancia nunquaz se ẽstuaa nr eazz ignoa concomitans qz
pter illaz non oprar ut dr in lra quare ista no e cā oprem uoc uel
muoc 3 mingnoa ons i tra concor tel qz nr. 3º qz talis ignoray.
que caret pmo esset uel aferata uel cassa uel hr iuꝰ non quid afrata
ner cassa quia una qz istaz e utuꝰ 2 supplo signia ut. j. m ultima
parte huius. 3l. nr eazz muꝰ quia tunc opz nalis possz dia muꝰ qz
j gs ignorans m una qualꝫ nr digit abid 2 stingnez qz quiꝫ dr
. 4º qz talis ignorancia uel esset cauz ẽstuaa uel sine non cauꝫ
modo qz sepe ẽstamuz ad magna pꝫ 2 hꝫ que bc opra sunt pꝫ
2 pene bc comiss qz ẽstuaa non plꝫ pntz ad muꝰ quaz ad uoꝰ.
nr eaam 2º modo ut hꝫ phc 3z mo c 2 determinacoes phi. Ro
soluacone. q. hr endum e pmo qualꝫ ignoray cauꝫ muꝰ. 2º qualꝫ
ignoa cauꝫ pm. 2 pmo sciendz qꝫ ignoꝰ dr cauꝫ muꝰ qz facit
homines opra 2 nolle opra illud qd sua ꝺ oppꝰ 3z ad essꝫ facerent
non opra 2 nolle opra qz pz mdu c. ignorancia ri. hinꝺ milier
nõ opꝰ fcat ipm odere. 2 uelle odere ꝺm hoiez que putabat
hostem qui tñ erat ꝺꝰ. 3 ui sciencia hr ignoꝰ o tñ fuisse fcasset
eam non odere 2 nolle odere qz odiuit 2 sic ulꝫ pr omnibꝰ
opibꝰ muoꝝ l ꝑpd ignoꝝ. 3 hc aut mfero tñ cor ra pmo qz muꝰ
pter ignorancia non e contra uoliꝫ q mest pnte ignorancia
. 3z contra uoliꝫ q mest pnte sciencia. 3m qz opiuo omne
muꝰ ꝑpr ignoꝝ e act bolita qz non hz iuꝝ 2 muꝰ per bioꝝ qz
omne opiuo uel pꝰ muꝰ per bioꝝ e actu bolita 2 actu fugit
qui fit stat pz 2 illo q dicit qz muꝰ ad patꝫ hc aut opiuo
pter ignorantiaz muꝰ quo fit e actu bolita 2 actu appe. 3m
p actualis noliqo pt esse muꝰ pter ignoꝝ hz non pter bioꝝ
ut dictum e sup quia uoa non pt mfere iu bioꝝ hic aut appet
sic quia omne opiuo quaz opus ev et pr ignoꝝ eiq pnte sua
dia potest muꝰ. 4 actualis noliuo pter ignoꝝ evata esse non
ev tñ pmo eiq oppta pnte sue stat reqr ad aliaz opnez. hꝫ mo
muoꝝ quare ipa ꝺ pt muꝰ. 2 2º sciendz qz ignoa cauꝫ pmo
e talis qz pria reqrt sꝰule oꝝ sꝰulem ordinem sꝰulem moꝝ sꝰulez
afectum oz qz talis ignoray sit pmo quantuz ad oꝰ ignoa sci
. 2º quantuz ad ordinem qz sit ignoa cauꝫ 3º qz pr ad modum sue
tralit a cā qz sit ignoa muꝰ. 4º quantuz ad effectuz qz sit ignoa
bitualis cristo. Ꝺmuz pbatur qꝝ illa ignoray cauꝫ muꝰ q sola

est de mio ista ptict q ignorare qđ ad non facere mium istius. ꝫ sola
ignorantia facti seu circumstantiarum facti e de ꝓpio facto mio 2 de opone
prio qui n ignorat jus 2 debitum operandi uel mo opus non ꝓ
hꝫ ignorat factum uel circumstantias facti q̃re sola ignoꝝ facti tollit mium
¶ Oz hic sunt duo dubia primum q̃ dicebat q ignoꝝ juris tollit mium
q̃ facit homicidium belle p̃d q sententia o̅ta facit nolle. 2o q ignoꝝ cons
dicebat ignorantia facti q dicebat ignorantia q̃ q̃e fuit dictum
mentis q puniens ad comodum salutis patet ad primum modum tertij ¶
Dicendum ad primum q sententia juris non tollit hoc ꝫ nolle in singlari
q ignorantia causans mium facit bene nisi in singlari nec per hoc
bn hꝫ suum sortit q alique ꝫ sunt juris multi noti forte 2 q singli
superuenientes pus 2 omnibus operantibus adoptantibus uelit forte 2 20 q̃ q sup
dictum est intelligi de nisi in singlari. s. q ignorantia tollit mium
facit uel nolle in singlari ¶ Ad 2m dicendum q consuetudines possunt
dupliciter primo modo ut sint medium operandi uel ut utile ad 1m
finem 2 hoc modo dicat circumstantiam facti. alio modo ut condicio o
prationis relata ad quod debitum non ad finem medium. adoptibile
2 hoc modo non excusat ignorantia ꝫ bonitas temporis 2 ignoꝝ talis co
modi concomitantur omnia mala operanti. ¶ Ad 3m dicendum q̃ ignoꝝ
tollit mium actus politus motum ꝫ sed politus
seruantes quasi per hoc tollit mium nos ignoꝝ concomitantes. ꝫ hic
mo. 3m pro q̃ dicebat illa sola ignoꝝ tollit mium que sola est mium. hoc
apparet primo ex hoc quia ignoꝝ facti non tollit mium nisi in quantum
est actus uoluntatis ꝫ uoluntarie tantum ut dictum est supra. ꝫ sed ignoꝝ
boni huius tollit omnem actum uoluntatis q̃ uoluntarie huius est bonum
sortitum omnem actum huius est actum uoluntatis q̃ ut dictum est primo lec
huius quia ex his nobis que nobis nolentibus accidunt quasi
sola ignoꝝ boni huius tollit mium. ¶ Dicendum q̃ ad primum modum
q sola ignoꝝ facti tollit mium 2 ad primum dicendum q quia hoc impe
dire mouere partes organicas potest aliquis mium actus mium aliter
ignoꝝ quamuis non actus mium per hoc ꝫ quo actum perdit. ¶
Ad 2m dicendum q sola ignoꝝ mis 2 et plutur q non ꝫ q talis ig
norantia non hoc habitum ignorantiae actualis. ꝫ habitualis ut dictum est pri
mum tollit opus boni huius. ¶ Ad 3m dicendum q ignoꝝ simul tollit mium
2 et ¶ Plutur q non dicendum est quia naturale non dicatur mium

qz non est sm aptum natum dicere uel esse uolūtē nr̄i qz fit scienter uel ignor̄
qz non est ab agēte per cognitionem uel appetitū mq̄ phs. // Sed cōtra
dicendū qz ignorātia dr̄ tripliciter hic sicut muō alibi exponit̄ qz
uolūtē omissa hic tamen qua p̄ea fiunt noūa. q. q. que sm actualem
dispositionem appetūs et habitualiter ḡ̄a qz statim sequit scientia fiunt
uoluntaria qz multa sunt habitualiter ḡ̄a talia uero fiunt multotiens ignorātia
sequit. n. multos peccatores sunt actu ignorātia qua nolunt fieri ignorantes qui
sunt habituate ignorātia nolita. //

Contra arguitur qz non omnis malus sit ignorans. primo qz
quis bene esset qua ignorantia natus careret amicis. uel qz malitia ab
ign̄ uel qm qz amabile simulabatur tanta tua est p̄ma ratio non pot̄ qz
dispositio potialiter plus optimus non tamen ex dispositione potialiter positus
optimus. p̄z. n. que ex oppositis dispositionibus illa qui p̄ habetur p̄ dispositione
et ignorantia est dispositio nitens malo appetitu. u. plus naturaliter operatur
quare appetitus quare ignorātia non tamen ex malitia. // Ter cadit per ratio 2m
qz malitia causatur ab ignorantia qua tunc malitia non esset nobis ad
causandum ab ignorantia et si non esset bona non esset malitia. Ter per est
eadem ratio qz ni talis tantus appetitus ignorantie 2 malitie. quare nō modo
dicetur una concretiua ignorantie 2 malitie. // 2o qz si omnis malus stultus
nominis nō prohibet ex inducta nō ex tua scientia. sed hec et sm ut dicit
philosophus de sto. li. 2o. c. 11. 9. qz primo committit ad ex ignorantia ad ex
infirmitate ad ex inducta 2 subdit qz cui primo ex ignorantia qz stulte peccat
dum autē si non stulte peccauit scienter 2 prudenter quare 2c. // Ex
moribus arte phi. // 2o. 8. q. sunt quatuor declanda. primo qz omnis
malus circa ppria agibilia dicit uel aliqua ignorat. 2o que sunt illa qui
ignorat. 3o qz malitia tantum habet ignorantie. et quo tantum cam. // Domuz declat
sm omnis non prudens circa ppria agibilia dicit ignorat qz stulte per
prudentem. p̄dey. nam qz alias nō posset dari nō phs quare imprudentem
sed omnis malus et non prudens qz nec ens et esse prudentem sine bonitate
morali ut. j. mse 6. 2 p̄ 9m. 11. quare omnis malus circa ppria agibilia
dicit uel ignorat. // Ad secundum sciendū qz nota prudentie includit circa
quā sibi 2 sustinebilia 2 multi scientie 2 alii sibi ppria puta sillogizare
mstinguere 2 de singulis operabilibus facere. // Hic igitur sic pertinuit non
entire qz omnis malus ignoret ia dicta. sed et entire qz ignoret ppria. primo
pz qz malus potest esse stultus 2 enbulus 2 stulte mores stultos 2 p
ignorantiam potest ille qui sunt dicta prudentie 2 istis tribus non ille. // 2m pz
quia cum omnis malus sit non prudens nitens et qz ignorat ia per q̄ dr̄
prudens a non prudente. pz per pp̄ dr̄ quare malus ignorat ia ppria
. Ter. cuius ppria sunt ia. videlicet prudentia alia nitens prudentia
prudentia alias sua. Est autē prudentia alia nitens notitia ma ppria et

Silli et est sana extimatio proximi finis propter quod hic et nunc arcta hic est agendum
et dicitur intellectus sicut habitus principiorum demonstrationis quia sicut ibi habitus dicitur
principia scientie. Sic talis estimatio est principium proprium prudentie. Cognitio enim finis
est principium magis ut i. li. 6. Sensus autem prudentie est notitia minoris propositionis
dicti silli et est sana apprehensio huius operabilis ut est hic et nunc et sic operabile et ab isto sensu
dicitur vir sensatus. Sententia vero prudentialis est conclusio dicti silli et est ultimum dicta
men de prosequendo vel fugiendo. Est etiam sciendum quod predicte tres no
ticie concomitantur duas rectitudines appetitus videlicet rectitudinem intentionis
que est appetitus finis et rectitudinem electionis que est appetitus eorum que sunt ad fi
nem quoniam impossibile est extimationem finis in singulari esse sanam et rectam
sine rectitudine appetitus ipsius finis ut ostenditur sequenti articulo. Hec autem rectitudo a
ppetitus provenit ex virtute. Virtus enim intentionem facit rectam ut i. li. 6.
Quare rectitudo talis extimationis concomitatur rectitudinem virtutis. Est etiam impossibile
extimationem que dicitur sensus et illam que dicitur sententia esse sanam et rectam sine rectitudine
appetitus qui dicitur electio. Electio autem rectificatur per virtutem. Virtus enim
electionem facit rectam ut i. li. 6. Quare per consequens rectitudo sensus et sententie
concomitatur rectitudinem virtutis. 3us articulus principalis declaratur sic sicut
se habet gustus ad sanitatem et egritudinem sic intellectus ad vicium et virtutem
Sed gustus per egritudinem errat in distinctione gustabilium et per sanitatem bene disposito
ad distinctionem gustabilium. Ergo intellectus practicus sic se habebit ad vicium tanquam
ad egritudinem quod per ipsum errabit in distinctione singularium agibilium et per virtutem
tanquam per sanitatem. Unde disponitur ad distinctionem virtutis in singularibus agibilibus
et hec ratio philosophi i. capitulo de voluntate ubi dicit quod finale bonum simpliciter est secundum veritatem
bonum. Sed isti vel illi apparet bonum secundum dominum habitum. Quare homini bono
et studioso apparet bonum quod est secundum naturam. Bonum hominis autem pravo apparet bonum id quod
convenit esse conveniens pravitati sue. Quia si est intemperatus apparebit ei quod vo
luptas corporis sit maximum bonum. Si avarus quod divitie et sic de aliis ma
liciis et ista philosophus probat per rationem iam factam. 2us articulus sic omne salvativum
ratione extimationis fit est causa prudentie notitie et omne corruptivum dicte exti
mationis est causa oppositi ignorantie. Hic est evidens quantum ad partem primam quoniam
ex eisdem et per easdem causatur habitus et salvatur ut supra in principio 2^i patet et
quantum ad 2^am quia corruptio notitie est generatio ignorantie. Sed virtus salvat prudentie
extimationem et malitia corrumpit eam ut i. li. 6. Quare sicut virtus
est causa prudentie notitie sic malitia imprudentie ignorantie. De quarto articulo sciendum
est quod malitia causat ignorantiam isto modo quia operatio prava comparatur ad intellectum
ut ab eo cognita et experta modo talis operatio per se causat dispositionem in appetitu quod
per malam iterationem fuit habitus malus quem philosophus vocat malitiam. In intellectu
autem causat etiam dispositionem aliam non inquantum ipsa est operatio talis
vel talis sed inquantum est cognita et experta ut conveniens et placens appetitui. Unde talis
dispositio intellectus per malam iterationem fit imprudentie habitus quem philosophus vocat

ignoꝝ 2 c. n. ignorantia dispensationis non plus necessitatis 2 per istud medium ex o
priorib⁹ malis cognitis 2 ex pte tamꝝ gen⁹ 2 placentib⁹ hominꝝ grue dicta
imprudentia ignoꝝ dimic. // ꝯ primu q̃ dr̃ p ignoꝝ tollitur amabilia q̃ p
q̃ non · dicit d̃ c. p dispensatione appꝝ non tollit mimicte dispensabilꝫ mte
ꝫ op appꝝ stat o⁹ ex pti notic mte dictum tollit 2 illud huius ꝺ gnat
ex talib⁹ ex pti bꝫ notiaꝫ · 2 hꝫ mte pus operum semp̃ quaꝫ appꝝ tu u
op appꝝ c o⁹ ex pti notic mte por est operans appꝝ quaꝫ operans mte
2 hꝫ modo operans appꝝ tollit huius maione notitie ignoꝝ mte. // ꝯ 2m
dicendum q̃ ignoꝝ ꝑt q̃ peccatum non c cadꝫ cum ignoꝝ que scꝫ
prim 2 ꝺo pole est q̃ ab ante peccatuꝫ sit stiens 2 prudens 2 q̃ peccet
ex malicia nr ex ignoꝝ tm non c pole. p ignorantia non sequatur per
accꝺns primu ex 1o hꝫ · quia nam q̃ peccauit 2 ex ignoꝝ ante quia fuit
seducta · actum u non peccauit ex ignoꝝ quia non fuit seducta · sic pe
cauit actum ignoꝝ concomitante 2 non ante primu 2 ꝺeo dicatur mte q̃
q̃ulꝫ ꝓter tale primu q̃ semper secum habet ignorantiꝫ fiue homes
blꝫ impusti 2 mali. //

Ꝺmo arguitur q̃ operans humana non sit bona mo⁹ ex actuꝫ · p
quia n⁹ op bona sm nr̃ gnꝝ 2 spei 2 mdi p⁹ actuꝫ c bo⁹ ex
actuꝫ 2 simlr mte ꝺ c de malo · ꝯ operans humana c bo⁹ ex
ꝑte actu sm g⁹ ex o⁹ c bo⁹ sm finem ex fine c bo⁹ sm medium ut dicit aug
mag · quare non c bo⁹ ex supuen⁹ actuꝫ tuꝫ ꝑtes · 3 · bo⁹ non sit
alia bonitas exped. 2o quia id non dr̃ bo⁹ uel malo⁹ opm que m
differenꝫ se hꝫ ad bo⁹ 2 malo⁹ opm · hꝫ quelꝫ actuꝫ sic se hꝫ ·
quare nec bonitas nec malicia dr̃ opm · my · p⁹ mduꝫ in quaꝫ actu
agens · n · por agere bne uel male cum sit ali puta aiꝫ manu bne
uel male et mꝫ puta proximuꝫ bne uel male quia por eum diligere
uel odire 2 sic de ombꝫ actuꝫ circumstantiaꝫ. // ꝯ mo⁹ arguitur q̃ p⁹ ig
fiat male agere c⁹ non fiat bne uel peiꝰ agere · hꝫ ignoꝝ actuꝫ
alius fiat male agere ut hꝫ mte per tu quar 2 c⁹. // ꝺco · c · q · qua
situr videndu · primo q̃ c actuꝫ · 2o q̃ actuꝫ · 3o que sit bni
mte bonuꝫ uel malus ex fine 2 bonuꝫ uel malum ex actuꝫ
· 4o quo operans sit bona uel mala ex actuꝫ. // de primo sciendu
q̃ operans actuꝫ c res a qua uel mqua dependꝫ operans 2 sm hoc
operans actuꝫ c ens rationis quia dependꝫ ab ea · 2 tem ꝺhꝫ locutio
uel qualis ꝺ c et operans actuꝫ quia dependꝫ ab ea licet non ab ea
· hꝫ contra hoc dicatur per a⁹ 3 · q · p m actuꝫ sit duo distinctum quo
dependꝫ s actuꝫ 2 istud non dicatur actuꝫ · 2 ad aug non dependꝫ
ab · hꝫ modificatum a ipio actuꝫ 2 istud dicatur actuꝫ · verbi gr̃ infusio
actus pietatis res alienans magna uel pua modo dnt q̃ esse alienum non

est actraistm qm ab eo dependz c̄ actus fictus · ꝫ magr̄ uel prud dicatur ac
cum stat ex q̄ non dependz c̄ act⁹ fict⁹ ꝫ contra hec plo · ꝫ primo ab hec q
e cc alienuz non dependit suma actꝰ q aliquo cumq dependz c̄ actꝰ
ab eo dependz spes nālis ipi⁹ actꝰ quia tota suma actꝰ e quedam cc
nālis mgc entis · ꝫ ab esse alienū non dependz nālis spes dicti
actus p̄ patz quia ppt̄ duob⁹ dicit⁹ bno actꝰ z alto mare tum si
mag actꝰ stum z mr̄ utriq actꝰ est eiusdem spei mgc nc z ty actꝰ et
fictꝰ z alienum quare suma huius actꝰ pmi non dep̄t ex eo q est
esse alienuz · // 2o plo q esse alienū magr̄ p̄t ad circumstiam ex
esse magr̄ uel prud p̄ illud e essentiale circumstiam ex q̄ de actu ne
cuo fit actꝰ bonꝰ uel actꝰ malꝰ quatz id ex q̄ nec bonꝰ nec malꝰ fit
ꝫ ex esse alienū actꝰ neuter perficit⁹ malꝰ q actus qui ꝫm spem
nc sue e neuter ad bonꝰ uel malicatz molez puta ad petere denariū ul
concubitus huius cum fe fit simp̄ fictꝰ ista conducit que e alienū
q̄ p̄ fiet actꝰ fictꝰ z 2o adulterꝰ addita tñ circūstiam magr̄
uel prud actus non fiet simp̄ malꝰ · ꝫ supposito q̄ pcai uel femina sit
alienata per addita circūstiam magr̄ ad peccatz maꝰ fictꝰ · ꝫ non simp̄ fic
tum quia alienuz esse big e circumstiaꝝ quatz esse magnū uel prud
· // 3o plo q tñ simp̄ accepta quicūq tñ ex pmo dicatur ignor̄ actꝰ
simꝰ patet per ex phi · quare quicūq tñ e simp̄ circumstiaꝝ · // de 2o
principali sciendum e q̄ simꝰ dicatur e multa · g · simꝰ circumstiaꝝ · si
gnificat principale z agens ministrale sic z mā for · tꝰ z forma modꝰ q̄ for⁹
ti⁹ ubi locatz q̄ ty · // de tmo sciendum q̄ opus humanū quedā
sunt que ex se nc actū ipm spem mortis uel big ꝛc ut p̄ dictꝰ 2o
dum sunt quedā g̃a contra z hinc sub se spes contrarias actꝰ
huiusmodi ut patz modo sic e q̄ actꝰ adꝰ actꝰ accipiunt spem mortis
simꝰ spem nature q̄ ostendi ex hec q̄ talis spes mortis z malicia · Simili modo carnale concubitus e ꝫ genꝰ ad gaudium cum
femina uel cum puto · concubitus autē viri cum puto ex hec q̄ est
talis spes mortis nc est actꝰ talis spes malicia ꝫ autē aut actꝰ femina
e eiusdem spei mgc nc qualitatūq sit femina sue sit sua sue alie
non sua sue continguica uel cuica z iste concubitus ex se nc non
accipiet spem mortis bonitatis uel malicie · q̄ cum una femina possit
esse bona z cum alia mala · // Tuc ig̃ dico q̄ opus accipiens
spem mortis ex se nc dicit bonū uel malū ex q̄ ibi nanq̄ sumitur gd
pro se simꝰ dicatur huiusmodi genꝰ quia ex illo genere nc q̄ e spes
nc sunt bone · uel male opus uo non accipiens spem mortis q̄ se nc

su' bene uel male ex circumstan'. // Est ig' intelligendu' q' cu' opus pue
nit ei spem mor' g'dupl'r modo ex p'te q' nunc spes nec q' h' modo sue
pte cause. Tertio modo nunc ei spem non ut sue circumstan' s3 ut
sunt cause. Alio modo ex aliqua debita uel merita hui' sue ad o
ptinendu' h' mo' no nunc ei spem mor' m quantu' sunt opus cu'
. Et m quantu' sunt opus ex. Quo distingu' inter opponen bo'
bel malam ex tue opponez bonam uel malam ex q' non g'n ipe
cause sunt q'. Et q' ar' attribuit spem mor' ut sunt cue alit'
ut sunt circumstan'. // Ad quartu' dicendu' q' opa bona ex circumstan'
co modo quo bona ex e' m me' quo ad nos e mala ex esse ex'
medio m quo ad nos. // Ultimo principal' q' m opponez e' m me' quo g'
nos est cu' fi' uel ex' te' ab p'o a quo oz e' m quo oz e' pter finez q' oz
e' cu' m' quart oz e' modo quo oz e' 3o quo oz e' m quo oz e' ubi oz e' q'n
oz istud appz. G. li' 2o. c. Ad dicendu' bi' ad s3 opponem sic esse conf'oz
e' opt' sue e' cu' esse bonaz ex Ad tale' ne' ad o'm circumstan' ab' suas q'
opa bona ex q'' co modo quo bona ex esse m me'. e' idem p'ill' Ad
e' ad' 3 Ad esse ex' medio mo' aut' essendi opus m me' uel
ex ea me' p'fluent' e' tradit'. G. li' 2o. // Dicendu' q' ad p'mu'
mo' q' ubi q'cu' desunt bo'es opus humane loquit' q' no' ut
bipsum e' m q're. q. q' bonitas uel malicia q' non h3 opa ex g' aut'
ut e' naturalis e' simp'r ex circumstan'. q' h' no' tam o'm quaz fis opa
tribuit bonitatem uel malicia non ut sue' cui cause. s3 ut sunt
cui q'. // Ad 2um 99m. q' illud indifferenter se h3 ad bo'tez e' mali'
bnm e' eiusdem actus non dat ei bo'tez uel malicia. Et id q' indifferent
se h3 ad diuersos act' e' ad eos bo'tez e' malicia' pot' dare bnm bonitez
e' alt' malicia'. e' h' modo circumstan' se h3 ad bonitez e' malicia' q'
bna e' eadem circumstancia debet bnm ac' m bo'tez e' alt' mali. Ex hi' q'
locus e'q' e' p'n' sue' tale' resident contra' matmoles bonitz e' honestu'
ei g' tale' immoles resident turpem e' inhonestu'. //.

Expliciunt questiones primi libri.

Postquam determinatu' de primo. hic determinat de secundo. primo de istente
in se. 2o plures esse bo'es de quibus fuit dubitu' ibi fit' ergo primo
g'ne'q' e' 2as operationis mu' de singulis bo'es. q. primo e' de
modo eo q' p'tinet ei. e' alio modo eo q' pertinet ei ex ignorantia

bonum ei^{9} ſ^{m} bi debet̃ eſſe ſ^{d} tm̃ p̃n^{m} em̃ tpo optne ſ ſtente ſingl^{s}
ſingl^{s} tp^{ib} mg^{o} e opꝫ ſ ꝙ pnus p hꝫ mſ tpo opis pl^{m} ex̃cludit
mu^{o} ꝓz bi^{gz} ꝫ ꝓz ſtne · ex^{ac} concludit mu^{o} ꝓz ignio^{gz} · Oſtat
ſtend^{z} q^{z} p̃nus bonuz re ꝫ uo^{e} dicat̃ pm̃ po^{t} contra bio^{gz} ꝫ ſic tm̃
ignio^{gz} · tm̃ pnuo^{m} · q^{z} anus re ꝫ uo^{e} dicat̃ pua^{ez} mag^{o} e nob notuz q^{z}
bo^{m} · ſz hꝫ ſm̃ nãz ſit ex^{o} ſ aut dictam̃ e ſupa ubi q̃ tm̃ me^{m} ne ſſtz al
bꝛtuoſtum ubi appꝛuat p̃ elic̃ e mg bo^{m} q̃uz nic bic̃ em̃ ꝫ d^{o} p̃ n^{m} tz
ma^{tm} eſt̃ elic̃tus · // Ad^{o} ubi ſoꝛ^{tz} n · plat q^{z} uo^{z} ꝛ^{o} ſ^{t} dubiuz puta o
pea facta ex̃ ira ꝫ ton̄ ai ſte ſunt · n · ꝛonales^{s} paſſiones ꝫ cay mo tus
ꝛonalis ꝫ o putauerit̃ alig^{z} q̃ opꝫ facta ex̃ impetu ire uel ton̄ai^{o}
no cent bo^{m} ſz mu^{o} · contra quos dicat ph^{s} q̃ ſoꝛ^{tz} non dica^{tur} mu^{o}
eſſe opꝫ a fecta ꝙ tz naz · uel ꝙ ter ton̄ ai pi^{ez} q̃na talia ſunt bene
bo^{m} ꝙ tp̃e plat · g · r · p̃ma ibi · // p̃nuz g^{z} · n · q̃ talis e ſ opa facta ex̃
ira uel ton̄ai p̃ non cent bo^{m} · nullꝰ aliꝰ rꝰ^{le} ꝫ n^{o} q̃ uel opꝫ ean uo^{e} ·
q̃ ꝫ alia ꝫ q̃ uel opiunt ꝛa ex̃ ira uel ton̄ai · ſz hec e falſum ut
bi ſtum e ſupa m p̃ma · q · huiuſ tal aſſignand^{o} g^{z} m tz nle uo^{m} lib^{m}
ꝫ dna^{m} uo^{m} q̃uare f^{m} ei^{s} ex̃ q̃uo ſeq^{r} · hꝫ · r · p̃mit̃ gm^{z} · // 2^{a} · r · ibi ad^{o}
utrum talis e uel ꝺ^{o} q̃ ꝛa ex̃ ira ꝫ ton̄ai p̃ opiunt mu^{o} · ul
bona uo^{e} ꝫ ma^{m} mu^{o} uel eꝫ^{o} · p̃mu^{s} n^{o} dicat q^{z} q̃ uſ^{z} tm̃ cedit ꝛe op^{z} bo^{m}
ee ſm̃ ꝓnem ꝫ eſſe bonuz ſm̃ ꝫ tuz ad^{m} pot̃ q^{z} n di q̃ uld e bna ꝫ ca
dem̃ ei^{s} ex̃ te op^{z} bo^{m} ꝫ male ꝺ^{e} q^{z} bna ſt bo^{m} ꝫ alta non ꝙ dia non p̃
facta ex̃ ira uel ton̄ai non eſſe bo^{m} · hꝫ · r · p̃mo p̃mit̃ 1as dionez · 2° ad
ꝛum̃ aliam̃ p̃ma ibi dic̃i · // 3^{a} ratio ibi ingens autem talis eſt p̃
ingens e ꝺre mu^{o} eſſe illa que ex̃ ad^{o} ꝛ^{o} appet̃ · ſz ꝓba ſ ꝫ q̃ai ſtent
ꝛ^{o} ex̃ ad^{o} q^{z} · n · ad p̃mam m̃du^{z} ad^{o} ꝺ ſe m̃ ꝛa ſ ꝫ ꝺ^{z} p̃mam ſam^{tz} ꝫ di
ſtinctionem ad^{o} ꝺ^{o} naq^{z} quare ſua ex̃ p̃ uel ton̄ai non ſunt mu^{o} · hꝫ
r · p̃mo p^{t} · ma · 2° · m̃ · ibi ꝛ^{o} aut̃ ꝫ ꝛa ſ · ma · aut̃ e ma^{tm} q^{z} n^{m} mu^{o}
e ad^{o} ignem uel ꝙ tm̃ q̃ talia ſ^{t} q^{z} ꝛ^{o} appet̃ · // ꝯ · r · ibi bn aut̃
mu^{o} talis e omnia mu^{o} ſunt iſta ſz opa p̃m q̃ai^{z} facta non ſut
triſta ymo ad̃tabilia quar non ſ^{t} mu^{o} · // hui^{o} · r · ponit p̃mo
ma · 2° m̃ · ibi · q^{z} aut̃ · // 3^{a} p̃ma · r · ibi ad hꝫ aut̃ talia e illa que no
ꝺrunt m eſſe fugienda non ꝺrunt m eſſe uo^{m} · ſz p̃ma p̃m ratio ꝛ ꝫ p̃ma
p̃m tam uel ꝙ nia^{z} non ꝺrunt m eſſe fu^{da} q̃m ora ſ^{t} fu^{da} quare non
ꝺrunt̃ m eſſe bo^{m} ſ aut̃ q^{z} p̃ma ex̃ electione que notant̃ hic p̃ma ·
p̃m ro^{m} ſ ſut̃ uo^{m} ſit p̃ma ex̃ ira uel ꝙai ex̃ aut̃ bo^{m} hꝫ · r · mittꝛ ꝙat
p̃mo q^{a} ꝺ · q^{l} ꝺrunt̃ m cend uo^{m} illa que p̃ma^{o} p̃m ratio^{z} · uel p̃m
ram · q · ꝺ · q^{z} n · 2° p̃mit̃ m̃ · ꝺ · q^{z} ambe ſunt̃ p̃ter fug^{da} · // ꝯ · r ·
ibi bn tur aut̃ non m̃ talis e quoꝛ p̃ ſunt̃ hũana ꝫ uo^{m} ꝫ ꝛpa
ſunt hũana ꝫ bo^{m} · ſz ꝛonales paſſiones puta ira ꝫ q̃ai ſunt hũa^{e}
ꝫ bo^{e} pro q̃uo ſunt ſua^{le} ar^{tem} ut hꝫ tz e ſup^{a} m̃ ſine p̃m ꝫ ipa ſut

pñs operum fructuz ꝓpter eas quare tales opones sunt hñia ⁊ bñ. hmõi r-
subponit m̃. ut pz esse nõ pt̃ mq. ꝺ. ꝙ irrationales passiones videntur
non mõi esse humane quaz opones or̃ ter̃ quaz passionuz opnes
sunt illa que fiunt per hominez ab extra ⁊ contra ⁊ io q̃ ꝺ. ꝙ mõi ones
est ponere h̃ opi esse pñs. Notandu autẽ ꝙ sñpiõi mẽ rõi me-
re mũ per bñ ⁊ phñ ꝺr̃ m̃ istam candz. q. m̃ u tz ꝺrne quia
sñp̃ in hñi ad pñm m̃ in atz ꝙ ẽ pñ tre. uel gñ ne.

ꝺ euidenciaz ꝓdictoz duo fuit mq̃ ad̃ primo ut̃ dis̃ uo ꝑ hñe
assignata. ⁊ ut̃ hñ̃ ratõ tñet mũ. Ad primo arg̃ ꝙ no
sit hñe assig̃ quia non videtur conuertibil atz dis̃. Be
stie nam q̃ pueri bñ gñant ut. j. parte sequit. ꝛ non gñant dis̃ ne
ꝑ duo pmo quia non ẽ mei eis pñ̃ ꝺr̃ ut. j. mp̃. c. ubi dicitur
ꝙ bestie ſſ̃ quod hñe aũ aut non gñant quia mei eis non ẽ pñ̃
atz. ⁊ quia bestie ⁊ pueri non hñt̃ stiaz singlor mq̃ ẽ opinio q̃
mplr̃ pbr̃ hñe bñ quantu dis̃ bñ. Pmo ẽ phñ. Dicendu ꝙ ẽ
hñe assignata ꝙ declarat sic ꝙ uo̅ opnes oriunt̃ per hñ tz ꝓ̃ pñ̃ in
tiã ⁊ mbẽ ꝺr̃ ab hñ tẽ ⁊ q̃ atz nãli quia agens naturale agit ꝑpter
finem non a se ipo ꝛ a ꝛ̃ sñpiõi tegmtu op̃ eaz per rõnem em
tegẽ omnẽ mq̃ ẽ op ⁊ per hñ ẽ ꝺr̃ ab op̃ tẽ pmo ꝑpter ignorantiaz ⁊ my
sñs z bñ q̃ consistit ꝓpio uo̅. ultime ũ que ꝺr̃ includuntur pn
hñ ꝙ ẽ stinc singl̃ mq̃ ẽ op. quare dis̃ ẽ hñe assig̃. Est autez
stiendu ꝑpter dis̃ ñ̃ ones q̃ in tiaz ꝓ̃ pñ̃ opnes ẽ duplr̃ in dñ
sic̃ eaz atz ⁊ super dñ̃ opnes ẽ ad̃ dñ. Sunt ꝙ ꝓ̃ pñs bñ
⁊ mbes. homines. n. quatuoz mclinent̃ per passiones ad hñ ela ad
ad̃ pñt tm non seq̃ mchiaconez passionũ bñ ꝛ̃ fortẽ. bestie nõ
rõnẽ sequunt̃ pclinaconem fortiozũ passionũ quanus alij motus
passionũ sint contrarij sicut motꝰ contrarie q̃ ẽ motꝰ rõnis tñt ⁊ q̃
e pulsꝰ ãr semper seq̃t passiones fortiozes. hñ uo̅ pt̃ seq̃ rẽbit uel
pt̃ nullaz seq̃. ſz q̃ omes ſm electiones opant. Et per hñ pz ad̃ mo ad
dis̃ tz de bñ in bestijs que actu non gñant hñdi ẽ determinatu. ſz uo̅
gñant qm agunt ap̃ nõ m tiã ⁊ per ordinez mtiã atz. Est eaz sciẽ ꝙ
maior scia reg̃ ad hñe opandu ſm mores. ꝺ ad̃ non reg̃ in eis tanta
ꝛ̃ austam̃ tz sñe naz. ad opandu bñ. quanta reg̃ in hñe. quamus eaz
requiratur in eis. hñe aliter operantur multitudo ꝑpter ignoran
tiam stulti pisus capientis estimã sub qua latet hmõi qui si sciret
hmõi latentem non attenderet estimã eodem modo accidit pñs
⁊ mlis ⁊ bestijs ⁊ per hñ patet responsio ad dis̃ tz in ductaz de scientia
bestiaz ⁊ pueroꝝ.

C Deinde arg° p̄ cōtra talia tāct mu° ·primo q̄ cau° tā est p̄
uo° ipm̄ e mu° ꝫ tā op̄ndit re cōtra e stat mu° e stat ·n· dic°
·ē· lō 2° tē mg non sponte sic intrastin° q̄ aip̄ nō sponte ig°
oponēs talid passionē ste mu° // 2° q̄ p̄ p̄t tāge bo° tēz p̄t tāre mu°
Ꝫ ma cōtra pia sint huiꝰ g° 2ª ·mor p̄ sic° q̄ mfert uo° diffi tēz
2 magʳ fitm mfert ma° diffi tēz tm̄ p̄ōt intendi q̄ mfert mp̄o tēz sic°
bidem mg si alia mfert di tēz p̄t tāre bm̄ q̄ sile tm̄ p̄ōt addi q̄ mfert
mp̄o tēz Ꝫ pa° re uel q̄ mfert uo° diffi tēz ut sup̄ lō 2° ·quar° tm̄
intendi p̄ōt q̄ mfert mp̄o tēz // Jn oppō · // dicend° g° ad ·q· q̄ op̄
p̄ tram bel q̄ cipiaz facta e mu° e mp̄o q̄ p̄bo sic n̄m op° sponte me
e mu° Ꝫ op° p̄ tram uel cōtra q̄ facta e spōte ceum q̄ n̄m tale
e mu° ma · e cuidens · nm · p̄ q̄m omis opo appē appbēy uł e spōt
·n· q̄ e ab appē tu m̄ti° g° differt cau te 2 per Ꝫ q̄ e ab appē tu appbēy differt
a naturali · Ꝫ omis opo p̄ tram uel q̄ q̄ facta e opo appē appbēy
tm · n · 2 cōtra p̄ncipiū nullius q̄ q̄ntur nī p̄ oppōito inclinatur ad appē appbēy uł
opo appē appbēy uł quar° nī talis e mu° · // Dicend° g° ad p̄mū m° q̄
uo° e uo° Ꝫ sic e q̄ op̄nibꝰ ne 2 cōtra e quia p̄ tā talis op̄ns est
appē q̄ diatur bō sm̄ p̄tem a tepatōnē quauis sit ad op̄ndū
mduū uel inclinatū ep̄ ma · uel cōtra 2° semp̄ op° diatur uo°
q̄ semp̄ e auo te quauis p̄ nata sit mduere · // Ad 2m dicend° q̄ ma
uel cōtra non mfert uo° diffi tēz ut agit contra uo° tēz · Ꝫ ut uo° tā agit
sm̄ impetū re uel cōtra e · Ꝫ bō q̄ e est appē p̄ uo° nīa tat ep̄na uel
cōtra pia nunq̄az tm̄ nīa° ad agend° cōtra uo° tēz 2 deo q̄ sic agā
semp̄ remanz uo° Ꝫ re uo° tē · q̄ e appē mte uo° q̄ e nunq̄ nīa° ad
alīq̄ actōnez per a° tēz p̄ssionē hūlebiat p̄ssa · 2 deo ad p̄ne · ta
sufficiant · //

Determinat autem hic · // Postq̄ determinauit de bō q̄ uo°
cōsequit̄ determinat de elect̄e primo omia ꝑ dicta ꝑ
p̄ intendit · 2° ait cū mteria ibi maxie · n · // 3° exeq°
mteriam ibi electio unq̄ · dicat g° primo q̄ uis 2 pluo°
determinat 2 ab multorum diuisiō cōsequit̄ seq° patranssire de Ꝫ
2 difi Ꝫ de electōe · 2° ibi maxie · n · assignat hūmy mteria duplicē cā
p̄ma e q̄ de hiꝰ q̄ sunt p̄ bn̄ tēz agere q̄ agit de uł tēz electio e
maxime p̄ uł p̄ uo° q̄ conuenit omn non soli omib nam q̄ bn̄
moral e hitus electiuꝰ ut sup̄ lō 2° 2 simlimodo uia moralis ·

conspexit ibi pra aut as huc plut z̄ conclos ꝙ electio non sit ra
que per pmam rationem appo tz as pmaz conclusiez fi plata sil'
tum illa nc aut m tenuit pbo talem rationez. Si ꝙ magt bitezur
me esse non est nc ꝙ mmg · z̄ magt bio & clice ꝙ esse tonar p̄ quid
ra cum omns electio sit cum scelic pra uo ꝓpter uec̄ impetum ·
magt si stat a scelic quaz gai quar electe magt bitezur esse gau ꝙ
ra z tm non est ut tam bi sime e quare non e ra · bo · r · tm pnuyt
mg · s · ꝙ mmg unus esse facta p̄m electionez illa que facta sunt ꝓpter
tam quaz ia que facta sunt ꝓpter gaiu z̄ ideo electio mmg bio pra
quaz gai. Sed ibi sic nr uos plut z̄ tz conclonem z ia rationē · d ·
ꝙ stat electio non e tra nr gai tam nc tēn quaz non bitezatur esse p
pmqua bo ti · ꝙ m electio z bōs sunt actus eiusdem pe si appe pmc m z tm
non obstante plut ꝙ non sunt idem arguens primo sic nc electio e ypo
si as diceret eam esse impoluz bitezi esse mspiens z fatuu · z nos e
ypo tz puta pmor nr ꝙ per nr est impo quar bōs non e electio. // 2o ibi
z nos quis arg t sic nc eligit illam que non existat per ipm posse fi
quia nes sunt polia z nos e eam talia · quiz · n · p uelle talia pti as
bitezis si uelliz bmg fli pugil z altus fitel, qui dia athleta · stat
fle si atur ypotita p t belle, ꝙ bntat ypo tz uel ꝙ bntat athleta bito
u non e per talem bio tez op quare belle non e eligere. // 3o ibi ad z
aut arguit sic nos ut m plibo e appo fims · z electio non · z tm cor
que sunt ad finem y go electio non est nos · to · r · declarat ep uolu
ri si tem tanq finem z eligim illa pz que sunt emg tanquaz illa q
sunt ad pqn dum finez. // Item felitez esse uolum uo tez fe tez tanq
finem z ita dim tangō modo loquendi z dem ibi bla aut ep hys
tribz robz colligit ꝙ e om electionis · 8 · ꝙ ultio electio bi esse actu ea
tanquaz actu o tz que sue m nob z m pte nra talia nam ꝙ fm pe
sunt polia z sunt per nos op ibilia z sunt ad finez or lia. Consequit
ibi ner iam opp · z̄ quar tum conclusionez ondens primo ꝙ electio
non sit bla opo que e de agibz per nos op ibz ibi z nr rō · dicat ꝙ primo
ꝙ stat electio non e qc nr ira nr uiaz · z nr erit opo ꝙ plut qu nr · rec
primo sic op z̄ fm se pt esse actu omna tam etia quaz tpalia tez po lia
quam mpolia tam actu ea que non sunt m nob quaz actu ea que
sunt m nob · z electio non uti pz ex pdicta go electio non e opp · hz · re
solam ma · pmit subpone · mg · ex pdicta e. // 2o ibi z pe z bo arguit
sic opo dio bis dz fz pe z bo · z electio non ui di male z bene non
autem opo quar bla electio non e opp · nr opo electio z nr ad hc
dicat z po ibi z nr aud plut ꝙ electio non sit idem ꝙ opp · de agibz
ꝙ · r · primo sic p̄mittendo ꝙ stat electio non e idem ulti opp̄ sicut e

fim ſtem oñgit ꝙ e ſm ſtem 2 diſi⁹. d· pr̃e mo⁹ epig⁹ querens 2 dicit
quid eſt uel qle ꝙ e ꝓp⁹ duos 2 quatuor· ſ· tonat⁹ tre uo⁹ 2 oppi⁹ n⁹
e uo⁹ m eſt ut ſupra dictum e non m conſequit⁹ quia non ome bo⁹
eſt eligi⁹ 2 ſo illa rõm bo⁹ reddit⁹ iſta dr̃a que e ꝓpoſitũ. // dicend⁹ ꝙ
electio e uo⁹ m⁹ poſitũ appz ex⁹ bo⁹ ſig⁹. p̃mum e ꝙ electio e actus rone
2 mte⁹. actus uero 2 eli⁹ maxime bo⁹ actus oſtẽ. // 2m ſig⁹ eſt em
ſub ſig⁹ eb⁹ 2· ſub p̃mo ſignifi⁹ ꝙ ꝓpter ad actionez ſig⁹ re bo⁹ ad p⁹ne
ad electionem· quia b⁹ n⁹ eligi⁹ 2 quia poſſet videri hꝰ nõi
ꝓpriũ b⁹ 2 idem e ꝙ ꝓpriũ accipi⁹ 2 electio uel ꝓelectio fim mo⁹ ꝓp⁹ di
e plebs ꝓpter bonũ illoꝝ ꝓpriũ accipio big ꝓpriũ non pt esse ſine
conſilio 2 delinc ut bñdicatur coꝝ bꝰ 2 utilit⁹ quare electio eſt uo⁹
poſitum. //.

Determinatꝝ ꝓdictoꝝ ſunt quatuor mḡrenſia· p̃mo ꝙ e o⁹.
electionis· 2o quid e b⁹· 3o quis dr̃ electionis ad alios actꝰ
ꝓ ſunt in eadem b⁹atis electis· 4o qualis e ſti⁹ electionis
ad bñplacitum. // Ad p̃mo arg⁹ ꝙ ſtim⁹ ſit p⁹m eligi⁹ quia ꝙ ꝙ e ꝓpter ſe
2 non ꝓpter aliquid eligi⁹ 2 ꝓpter ꝙ ter ſunt eligibilia e p̃mum eligi⁹
ſ̃ ſtim⁹ e bñ⁹ ut ſupra· li· p̃mo· dicit⁹ ꝓbo ꝙ ſtim⁹ ꝓ ſentiꝝ e ꝙ ſtim⁹
ſe ꝓm ſemper e eligi⁹ 2 magnꝝ ꝓpter ad tale⁹ magꝝ ſeli⁹ maxime
dr̃ eſſe ſ̃ felicitas e ſtim⁹ q⁹ 2 ſc̃. // 2o quia nã bonũ electiua rep̃ſat
actum q non e electio uel ſpeꝰ uel ḡnus uel ḡnꝰ ab electione· ſz mo⁹ bonũ
2 bonus electiua ut ſupꝰ li⁹ 2o 2 rep̃ſentat intentionem ut· 7· li⁹· 6· q
ſ̃ intentus e circa finez 2 non ſe ut ḡnus ex electione quare ipa eſt dcr⁹
2 ſ̃ bñs actum q e electio ſtim⁹· quare 3tio electionis e ſtim⁹. // 3tio
ꝓbo. // dicend⁹ ꝙ ex p̃mis lectionis colligi ꝓnt ſex conditiones ad eli⁹
eſt· n· ome o⁹ eligi⁹ bonũ· appens actum electionis ſit eoꝝ que maxime
ſunt bona eſſe ut ſ̃ m lrã. // Oſt cauꝝ ꝓ nos⁹ gat oppoꝝ mot⁹ p⁹ le ꝙ
electio non e mot⁹ ad ut ſ̃ m lrã. // Oſt cauꝝ per nos⁹ opt⁹ le· quia no e
eorum que non ſunt in n̄ pſente· // Oſt cauꝝ ad finez or⁹ le· quia electio
non e de fie ſ̃ de his que ſunt ad finem· // Oſt 2 ꝓpoſitꝝ ꝙ electio
ꝓſecꝰ uel fugꝰ aut ad ſequis ꝓſecutionez uel fugam ꝙ ſemper eligim⁹
accipere uel fugere ut dicit⁹ m lrã· // Sed contra eſt aut ſtatꝰ ſeu
conſtitutum b⁹ dicit⁹ ſunt ab eo nitis ꝓpter quam bna quam ꝓ ſtatꝰ
conſtitud requiritur ad electionem· // Oſt g⁹ ſtr dicend⁹ ad p̃ma ꝙ ipe rep̃ſentat
ad electionem m⁹ ꝓ electio e quod⁹ bonũ quia ſicut dictum e ſupꝰ
li⁹· 1· omne appetibile tendit in bonũ 2 ſicut dictum e ſupꝰ ſpeciali
omne appetibile non tendit in bonũ ab appete cognitiuꝝ ꝙ g⁹ electio eſt
no⁹ ſo eligibile omne e appetibile bonũ // Ad ſecundum ſtr dicend⁹ ꝙ appetibile ꝓ

q̄ electo ſit mappē cōmaūpi q̄ua pfert q̄ uolūtaz cōmaūle alīd̄ actus q̄
n̄ tpiſta. ꝫ electo alīd̄ suoz cōmaūliūz ẽ huiusmō q̄ eſt actꝰ appē cōmaūr
// 3o ꝛc q̄ ſit mappē n̄ traſtā q̄m aſſumpt ad bonū arduū ẽ actꝰ n̄r
ꝫ electo ẽ huiusmō q̄ ẽ ⁊c. // 3z mo eſt q̄m actꝰ tp̄m q̄ uolūtaꝫ ẽ mappē tp̄m
m̄q̄ ẽ uolūtaꝫ tm̄q̄ m̄ta. ꝫ electo ẽ tp̄m q̄ua uolūtaꝫ ut diat̄ mlī
q̄uare ẽ mappē tm̄te uolūtaꝫ. // dicendū q̄ q̄ ⁊ ē electiones ꝑ n̄r-
ū. ⁊ q̄ tolligī pot̄ q̄ tp̄m ẽ appē mte uolūtaꝫ. // Eſt n. omis electio
p̄ n̄a mte uolūtaꝫ ut patet ex ⁊. li. q̄ua ut alle uaz eſt electio ẽ uel p̄te
appē uel appē mte uolūtaꝫ. // 2o nulla electio ẽ m̄ natura p̄ronali p̄ tp̄i
nam q̄ tollunt nobis alia p̄ronabilia ut diatur m̄ li. 3o ois
electio ẽ aūm p̄te uiaz raōne ⁊ sup̄iuz raōne cōsilij ut diat
in fine lectionis. // 4o electio reddit ē uiz bonū uel malū ꝫ
ꝫm ea sumꝫ q̄ales. q̄ uis bonū uel malū ut diatur m̄ litera. ⁊ 5o ele
ctio bonat mlt̄ p̄ronate. // 6o bonat passiones mlt̄ q̄ te hec diu
ultima sūtur hic. 2. ⁊. li. ⁊. // Ex his omnib̄ tolligī pot̄ q̄ electio
non ē mappē tp̄i uolūtaꝫ cōmaūliūz uel n̄a sūt. q̄m n̄ actꝰ n̄ motꝰ sp̄iꝰ appē
ē blīs m̄ nō mte nulli eaz repugnat esse n̄ traſtā n̄ ultꝰ eſt ad
raōne n̄ reddit ē uiz sūt sup̄iuz bonū uel malū. n̄ uz in hīs ē
p̄ronate. ꝫ pot̄ bonat n̄ q̄ uiat m̄ hīs ē cōnate. ꝫ pot̄ bonat ab ele
ctione ⁊ raōne. ꝫ hec oīa q̄ ue tāli actui uel motui ꝺiſcuemur
electionī ut oſtim ẽ q̄ are tp̄i non ẽ actus uel motꝰ sp̄iꝰ appē.
// Ex his autē plūa non poteſt q̄ electio non sit tp̄iꝰ uel ex 3o.
2. ⁊. cōsiaōmb̄ ex p̄ma n̄a tp̄i ꝰ ſic non mte ẽ ad̄ actuꝫ mte esse
esse cum raōne cōsilij q̄ ſumpt actꝰ mte pot̄ esse ſine tali ra
one ⁊ tp̄i talis raō non diatur q̄ esse cum ſe tp̄i. ꝫ ulī omis
electio ẽ cum raōne cōsilij q̄ nulla electio ẽ actꝰ mte // Ex 2o ar
ſic n̄ actꝰ mte reddit bonum uel malū ut sup̄ oīs
c. li. p̄mo. ꝫ electio reddit ut hic diatur quar ē. // his ad pot̄ ꝺ fu
ꝺupliciter. p̄mo q̄ nullū ꝺeſiderū ſecūs apphen ẽ p̄te ti.
// 2o q̄ua electio sīd̄ bono uel malo non aut uo uel ſ. ꝫ oīs actꝰ
mte ꝺi ꝑ se uo uel ſ non aut uo uel ſ n̄ ꝑ attend. ut p̄ hic
diatur ⁊ opi. p̄no tal actꝰ ē electio ⁊ cum̄. aut sup̄ non ē du
q̄ua n̄ nullum hz cōsiz aūm electionē // ꝑ ꝫ ad p̄m mo ꝺ q̄ electio ē appē mte uolūtaꝫ non q̄ua sit mte uel hns mte ꝺo uel m̄ p̄te ti
ꝫ diat̄ p̄te uolūtaꝫ ꝫ q̄ua se apphen ẽ mte. // ad 2m ꝺz q̄ ad appē sp̄iꝰ
p̄fert bonū cōmaūle alīd̄ non facit ꝫ non q̄ua motus bm̄ ē fortior
motu alīd̄. ꝺra q̄ uale fortiꝰ ſit p̄fert alīd̄ p̄ appē sp̄iꝰ ꝫ non autez
p̄ mte n̄ ꝑ m tenaz. // ad 3z ꝺz q̄ appē ad bū arduū no ē electio q̄ ꝺ
appē uel ꝺ p̄ ⁊ aūc ē appē ita uel ꝺ q̄ uolūtaꝫ ē cōmaūliūz ⁊ ueniūt m̄ ē electio q̄
p̄ m ē q̄ ꝺz ꝺeſſe ab electe. 2m q̄ ꝺz imp̄iuz ꝑ electionē. //

ſſ m quantu[m] ad [illegible] utent · arg. aut aliar[um] p[ro]p[ter] ut sep[tem] sunt anno[te]
pont gia usq; no[ta]. 2 tunc usq; 2 impuz non sunt pacem · arg n[isi] enarg
iusue 2 electo y[bi] bno t[ra]n[sla]to p[ro] fi[de] electo 2 malio posth[abi]to re[cipi]end[o] sicut prius
ad q[uo]d no[n] bu[ll]a po[tes]t imp[ar]t 2 ber significant ad mio · arg ubi bo[n]e in gialis · ad
secundu[m] sic ergo q[uo]d electo e gra q[uo]d q[uo]d e abſ tristia 2 adel[ec]t[u]s q[uo]d e const[itu]t
ydc laudabilis confor[mi]s ad hoc eligendi · p[ri]mus ſtor patet evident[er] in pi
sit mecu[m] genere n[isi] me eodem g[ra]to p[ri]o · ſ q[uo]d motiuu[m] tale ſepius gau[de]at 2 for[tu]
tunatu[m] mo[n]ac[hu]m p[ro]fessu[m] electionez 2 manenem po esse istor motiuu[m] puta
electo mao 2 ev bna pte 2 tonati uel na ev alteru[m] ſm[u]m contrariu[m] 2 per
ſſ · p[ri]mu[m] · 6 · ad p[ri]mu[m] in opp[osi]tu[m] · // 2[u]m ſ · q[uo]d electo ſit abſ tristia 2 ad[e]c[t]us plur[es]
fac · Om arg[umen]t iſtu arg[umen]to 2 uc[etera] uel euenisse q[uo]d non euenit uel no
euenire 2 non euenisse q[uo]d euenit uel non euenire q[uo]d euenit · ista p[ro]
tent per tale ſſm ad electu[m] 2 tristiae · ſſ electione nullius talius arg[umen]
tu[m] uel ſtu[m] · g[ra]to electo nec tristie n[isi] adel[ec]t[u]s est · // ſſm p[ri]m arg[umen]t q[uo]d ele
ctio non arg[umen]to ad euenire uel euenisse n[isi] non euenire uel no euenisse
ſtua q[uo]d istorum p[ro]cludit a[u]c[tori]tas mod[er]na p[ri]mus mo[n]s polito de quo n[isi] est
const[itu]t ut · 7 · li[bro] · 6 · nec p[er] hoc electo n[isi] enarg ad arg[umen]t[u]m 2 uc[etera] uel
euentu[m] est q[uo]d non possit euenire q[uo]d ſſ bna ad tristiae q[uo]d electo
non est n[isi] de hijs que sunt p nos ſicu 2 opi[nio] polla · Quar electo ſm se
2 de talia tu[m] lo[quen]do ſſ · 9 · li[bro] 9 · opinem bn[u]s esse adelectu[m] 2 no
lo[quen]do de electione ſſ de ope electionez ſequente 2 per hoc patet 2[u]m ad 2[u]m opp[osi]tu[m]
· // 3[u]m · ſ · q[uo]d electo ſit const[itu]t 1 · ſſ ſepius const[itu]t arg · ev hoc q[uo]d talis arg[umen]t[u]m q[uo]d
est electo non est natu ſeq; ad q[uo]d arg[umen]t[u]m ut ſtat patuit m · q · de to ·
per q[uo]d p[ri]mo ad tertiu obiectez · // 4[u]m · ſ · q[uo]d electo ſit laud[abi]l ſm conſort[em]
debito eli[gi]t patuit q[uo]d ome bn[u]s tristiae 2 laudabile ev ep[iſtol]a ultima en[n]yia
que ſe tale 2 que e plog q[uo]d laud[abi]l · ut patet ſup[er] m[ate]ria · ſſ talis electo est
bn[u]s a 2 non ulla en[n]yia quia semper e q[uo]d arg[umen]t[u]m ad aliu[m] · ut · 7 · li[bro]
· 6 · quare talis electo non e laudabil · // hijs q[uo]d p[ri]mo ſſ · 2[u]m est ad · q[uo]d
p[ri]mo · 2[u]m · 2[u]m non ſtant omne de re q[uo]d ulla de re arat a tenu ambo q[uo]d ome de re
primo quidem de prima q[uo]d non omne ſm ſola electo contrariatur gau
de · n · q[uo]d non die ſm quia electo mtepta q[uo]d arat tum gau[de]at q[uo]d aut no ſm
ſm q[uo]d mtenta bn[u]s mclusa in electione contrariatur gau[de]at q[uo]d aut electo
ſtte tu[m] · // 2[u]m ſm idem de ultima q[uo]d non omne n[isi] ſola electo mt arg[umen]to tu[m]
e laudabil q[uo]d non omne ſm de electione bn[u]s · // 3[u]m idem ſm de 2[u]m q[uo]d no
ſola electo ut ſ[upe]r di[ctu]m contra ap[osto]lu[m] 2 q[uo]d mtentionez e abſ tristiaa
2 electione quia n[isi] ſta ſm ſe ſtte leta uel tſtia q[uo]d ſus per arte ·

possint esse simul puter de illis qui tpore tempestat' in maio elig' eligere in
tes z in tenuit pluare bruto · hec · n · fuit' tz ista non ti tz isti ine
ey e'ne uel ey in tentione · sz ey no' pstendi · // 2° de 3' z' sicut z pl'o
est per se z primo tonsp'l z in talib' mod' e'di ysle. electo ulti' gre' ab oi bz
religiue amb' no'b non ti per se z primo pn e' tonsp'ne simp' quia op
segnis electionez e casz no'r pyst' tz non ti per se z primo qz non tang
sub tonsilio n'pio q'dito sub electione z sic argz quia ad sing' quest
gre' electiones ad tetos actus bo'as sic' tz haz sue solute. //

e quarto q' phs 9' q' electo e inaviepp' uo'n z q' e'ne inavie
pisti'g'no'es iut · 7 · li' 6 · q' bruto electoz fuit restitz arg'
contra hc · 3 · primo contra primu' tz q' electio n' e semper n' pli
bruti n' ex pola bruture mest pz · qm ad plens hr' ii tutem 3 no elig'
z aliq' bigiane non hr' iuti' es z eligi quare electa non e pp' bru
· // 2° contra sm quia sic' tz e m ciu' q' aff' bo' zoz cognoscer' eos set
fructus sunt non electoz sz opes quare mag' cognoscere possim'
mores hominu' ex opib' q' ex electio'b · // 3° contra 3m quia
sine bru' te' potest esse recta elio · q' nec recte' bruto ex electionib' rtic
siaut supra dictum m 2° quare brutus non omez rectez fuit rectum
· // Sz 3° per oppa dicat phs · // dicendu' tum phs q' hi' electiones ad
bruti tem electus efectus ad sinz p'm' pp'm' z hitudo alis sig' ad sig'm
z hi' dinem z mistiz ad r' z mistz · // Ze primo dicendu' q' electio pot' sumi du
primo modo in toti sui gn'te z bc modo no est pp' efect' bruti · sp' mole
bruti est casz electionis · alio mo' sub stali ratione pig'm' e appo' bo
opes pter uo'es opes sumo z primo' z bc modo est pp' efectu' bru'
ut patuit supra li' 2° · quia quantu' ad hc electio z intey' sunt sez
efectu · licet dicant primo' te'di pro ppa sua · quia intentio e appo'
explio' fio z implio' eoru' q' sunt ad finez electio aut ey' · Ter · q' ·
eger in ten'i z appo' primo' tz ey dicto' z in hc implio' appo' dicte eligi' tutez
z appo' dictuz pter primo' tz in q' implio' appo' & mo' z ideo iuty e pri'm
hc electionis z hc intentionis sil' z semper in quantu' e ey parte iu'i
z pri'm pp'tz quia bonu' non est pp'm pri'm talis electionis tuz ipi sit casz
illi' mi' ad alias electiones pernicio'as z per hc pz ri' ad primu' o' // Ze
· 2° dicendu' q' omne efectu' e sig'm pri'i tis z' est efectu' primig' pp' tali pri'
qui non pot' esse ab' a' z iste e sig'm tertiu' z bmodi · est ecc' aliter e
fectu' non pp' quia pot' esse ab' a' pri' z iste e sig'm equoc' sicut bo'
dicti sig'fians · Nec aut' sic e q' electio brutus non pot' esse ab
alio pri' tanquaz ab hitum · op aut' brutus pot' esse ab' a' hitu pri'
ame cli' naz amore laudis humane z sig'm bnd' dig' e t'o · bmc est q'
dig' e cognoscere mores hominu' per electiones · quaz pri' opes ·

dicend⁹ ñi ad 2ᵘᵐ q̄ obiciebat̄ q̄ quia non possum⁹ electionē hominū p̄ncip⁹
mente bidere 2 ñi q̄ nīc⁹ motus oīno bidem⁹ ad eū⁹ oēs ad q̄s pla
ne ñi tant⁹ ad p̄ncipes hominū dissentientes nō m⁹ q̄ ad ip̄os ad o
nes mīt⁹ ad mīt⁹ mitentes 2 electionē · 2° nulli dicatur plus alijs
de tr quas nō tubi tenere nolli · q̄ tu terrā tuas p̄uincias 2 clerū nes ·
alij u⁹ solas oēs · ad tm sicend⁹ q̄ cū⁹ electio per bnautes fr̄ 2 p̄ncip⁹
ampliatū in electione 2 eō⁹ tenā aut⁹ tm⁹ sequitur rōnū me⁹ quia
non retinaūtur per bnautes nī pro q̄to seruātur retin⁹ fr̄ intentionis
2 electionis · ¶ Ostēdit ad · 3 · q̄ ut dictū ē ḡ · li · 2° · talis electio
qualis ē electio bnaut⁹ non predit ñtes quamq̄ q̄ talis per omnia sit
ē q̄ bnaut⁹ predat bn⁹ 2 q̄ talibus oībus ḡtur bn⁹ ut sup · li · 2°
finit expositum ·

Consilium ad vtrumque

¶ Postquā determinat⁹ de primo 2 uo 2 de electē · hic consequent⁹ agit de
tertio sic procedens · p̄mo agit primo de o⁹ consilij · 2° de m⁹ considerandi ibi
si p⁹ tes fiēs · 3° de nō consilij ibi bt aut quo non omis · 4° de statu 2 u⁹
consilij ibi bidetur aut q̄ dictum ē · 5° de effectu consilij 2 de durōne ibi
consule aut 2 eligendam de primo aut bnaū · q · ppo · 2° cum expo⁹ ibi dicēt
autem · 3° subdunt ibi de crimē aut bolens igitur ondere q̄ ē oād con
silij ponit hic m · q · d · utrād aut homines consulte consilia de omnib⁹
ñtia q̄ omne q̄ fit consulte cadens sub consilio aut fuit q̄ de q⁹ non est c
silium q⁹ ē 2 dū⁹ · ¶ 2° ibi dicend⁹ autem exponit quo sic dicend⁹ sit c
sule de quo consiliandum bt⁹ prudens 2 mte⁹ hic dissp⁹ ñtis non p⁹ de q⁹
consiliandum bn⁹ insipiens qui hz mte⁹ dissp⁹ dissone contraria dissp
prudentis · uel bn⁹ insanus qui amet usum nomis quia hic dissp⁹ p⁹
sumpt⁹ uulg⁹ p⁹ bi termīa dissp⁹ tamen dicūt uulg⁹ p⁹ dicūt ñtes
sua dissp⁹ ut p⁹ te sequitur · ¶ 3° ibi de crimē aut · q · ppo ñtes 2 expo ñtes
soluit ponens p̄mo · 6 · conclusionē de q⁹ o⁹ consi · 2° ab · 6 · de ei⁹
dē ibi 2 q̄d ñtes inter pē · 6 · sunt · q · nēue 2 una affirmatiua · ¶ Est
igitur p̄ma conclusio q̄ consiliū non ē de crimē nimis 2 p̄mo⁹ priuati
de mīo sit crimē aut non uel dubiū 2 tota uia sunt communes aut non n⁹ p⁹
sens consilio · ¶ 2ª conclo ibi fit mī de his ē ordō 2 bm sōr⁹ mo⁹ qui sep
sunt eadem 2 p̄m eundem modū sunt mimoni siue talia sunt exne
sepultur⁹ uel sōr⁹ non p̄ter aliq̄ finem ut aliq̄ possideat⁹ sunt creati
2° p̄bz siue talia sunt exna agente p̄ter fines ut ibidem habeat⁹ ñtes
q̄ motus sit a p̄mo mōti⁹ siue talia sunt mota p̄ter a⁹ aliq̄s exūtes ordō
puta p̄ter a⁹ ordis sepultum ab omi ni⁹ quales dicunt esse pietas motus

tanto minus eius materia est consilii. Sicut patet per exemplum quia propter hanc causam videmus materiam medicine
et materiam negotiationis seu ycotomie et materiam gubernationis navium est magis consilii quam materiam artis
gigantistice seu lucubre quia ille 3 indigent a notitia ex propria facultate scilicet a
notitia astronomie quia medici in cura sua indigent cognitione constellationis propter com
plexionem et modum egritudinis et egroti. Navium vero ad sciendum ventos ycotomia
vero ad sciendum sanitatem vel habundantiam esse futuram. Lucubra vero non indiget nisi
se ipsa sympto corporis robore quod ad notitiam non pertinet nisi indiget scientia per medicinam
quomodo tempore lucubrationis sit homo agitator et minus sicut et minus facilis et quantum
ad hoc esset consilium et cum hoc 9o que est quod ratio est ulterius vera secundum predictam operationem
// 3a conclusio ibi magis autem et cetera talis est quod consilium ulterius magis est circa ar
tes quam distinctiones. Cuius ratio est quia circa ea magis consilium circa quam magis dubium
quia consilium est quedam dubitatio inquisitio ut in parte sequenti. Sed circa artes magis
dubium quam circa dictiones quia artes sunt de contingentibus ut 1 li. 6. sicut pru
dentia. Dictiones vero sunt de necessariis ut 1 ibidem quare artium magis est consilium
quam distinctiones // 4 conclusio ibi consilium autem in hiis talis est quod cum sint alia
sed a causa vero ut frequenter alia contraria ut habetur 2o phisicorum consilium est circa illa
que contingunt ut sepius seu ut frequenter vel incertum est qualiter eveniunt
quia si non esset certum et non dubium non processus ut dictum est esset consilium. Huius autem
conclusionis ratio est quia ea que semper fiunt non habent dubium puta ut in parentes plenum
nutrire debent non dubitat non consilium quia istud fit semper illa vero que
raro contingunt vel sunt cautelia vel habent modum cautelarum puta ut in cavendum sit
ne uxor virum dormientem interficiat ne consilium quia istud raro contingit et
si talia raro contingunt caveri deberent nemo cum uxore dormiret. Sed ut in
cavendum sit ne servus furetur bona domini unde consilium homines tanquam circa illud
quod frequenter accidit. // 5 conclusio ibi consilium autem assumimus talis est quod ad magis
assumimus consilium tanquam nobis ipsis distinctis sicut in sufficientibus dinoscere quod sit
agendum circa talia et propter hoc reges et principes agunt contra de consilio aliorum
quia contra eorum negotia sunt magis // 6 conclusio ibi consilium autem talis est
quod finis non est consilium sed id quod est ad finem est consilium. Dicit ergo quod nos consilium
non de finibus sed de hiis que ad finem sunt quod declarat inducendo per exemplum. Dicit ergo quod
medicus nunquam consilium si sanare debeat quia hoc est finis eius nec rector si per
suadebit cum hoc sit finis eius nec politicus rector civitatis si faciat pacem in civitatem
cum hoc sit finis eius et universaliter in reliquis omnibus non consilium de fine quod oportet quod
libet consilium de hiis que sunt ad finem et sic sufficienter apparet nunc ostenditur consilium
per predictas 12 conclusiones. 6 s. de generatione et 6 de dictionibus eius // consequenter
ibi sed potestas finem agit de modo considerandi ubi intendit primo modum ubi pro quo
cumque consilio et modos particulares pro diversis consiliis secundum diversa
negotia consilia dicit ergo primo subponens quod in consilio non quaerit de fine
et quod in omni consilio ubi unum subponitur et 2o quaeruntur subponitur non sed quod
certus finis debere acquiri. Queritur autem medium per quod et modus per quod possit
acquiri. 2o dicit quod secundum diversa negotia diversitate occurrunt media per quod possit

fimꝰ acapr· alii· n· ocurrunt plꝰ meꝝ 2 plures hꝫ quor quib⁹ sufficat·
alii ꝙ non ñ bnum ꝙ ꝙ plura meꝝ bitcatꝫ tuc ꝑtꝫ mo⁹ utiꝫ 2 actꝫ
⁹ meꝝ per q fiaꝝ ime⁹ meꝝ mꝰ pꝫ fiꝫ acapr· ⁊ tuc to bitcatur bnuz meꝝ
tantuz uel bnuz optꝫ tunc q⁹ de duob⁹· ſ· de mo utendi tali mo 2 de
cõi hndi iſtud mesuz 2 iſta cõ q⁹ dñi bema⁹ ad cauz pmaz aqua mſi
pienda ꝫ ꝑtau⁹ to oma iſta ſic pmittꝫ conſiꝝ ulteꝰ oz q⁹ qꝫ quo to
ſ⁹ querꝫ 2 repoluere hꝫ modo jaz exp⁹ to qdmod⁹ gromeꝫ de ſibꝫ⁹
ſillos licꝫ 2 luꝫ 2 repl tꝫ talia diagmatꝫ· 1· tales ſillos uſq⁹ q⁹ be
mant ad pꝫ 2 cla pꝫ mg⁹ eſt ſtatus quantꝫ ad notaꝫ bꝫ tꝫ· // Eſt
aut ſtendꝫ q pꝫ ꝑſtudꝫ pꝫ ce· bno modo ſub raone ce finalis· a
mo ſub raone augam optꝫ· Oi g⁹ iſte preſſus mapiat a fine ſub rne
cõ tunc preſſus non eſt repꝫ⁹ q pꝫ hꝫ modo ſupꝫ⁹ ⁊ efectꝫ mg⁹ ꝫ fine
ſtat hꝫ· q· meꝝ 2 hꝫ ꝫ poſtꝫ 2 tunc ꝫ preſſus ab efectu ad cam non
ceſſ⁹ me dñi bematur uſq ad cam pmaz ſtat dꝫ pbo q· tꝫ rñ⁹ eꝰ
por esse anyu ſimlis 2 efectus m diuſſo q⁹ cõ ꝫ ⁊ q⁹ to pñ⁹ agre
te q⁹ nꝫ agile nꝫ file eſt· 2 eꝰ to pñ⁹ fiꝫ q⁹ nꝫ agꝫ nꝫ fiꝫ eſt q⁹ to ad
ꝫ pꝫ mozꝝ cõe eſſent⁹ tanto ꝫ tꝫ mozꝝ fimꝫ 2 eꝰ· //

Dꝫ cõ quẽ dõ ois cõ

conſiꝝ // Poſtquaz de timmault de o to conſiꝝ 2 de modo conſiꝝ hꝫ
conſe pcez agit de cõ conſiliꝝ· d· q⁹ ꝫ conſiliuz ſim g⁹ ſuũ 2 ſim
gas ſuas z ſim hꝫ de cõ conſiꝝ· z· tradit ſ· geng· 2 ullaz dꝫaz forlez
2 ullam mlem· dꝫat q⁹ pmo de g⁹ q⁹ non omẽ q⁹ ꝫ conſiliuz quod
plut per q⁹ mathe cas quaz nꝰ eſt cõſiliuz ꝫ de conſiꝝ ꝫ q⁹ q⁹
pz q⁹ q⁹ eſt geng conſiliꝝ· // 2 de dꝫ forli dꝫat q⁹ m iſta q⁹ ꝫ
ꝫ pmuz bia repꝫ⁹ eſt ullamud bia cõmagone ut dꝫtuꝫ ꝫ q⁹ quo
pz q⁹ conſiꝝ ꝫ q⁹ repꝫ⁹ 2 hꝫ ꝫ eag forl de· // de matiali u 2 ſ⁹ q⁹ mpe
intendit ore q⁹ conſiꝝ ꝫ quo rñ⁹ cõa matiaz per hos opaleꝫ q⁹ eaz
pz q⁹ phitꝰ de o to conſiꝝ· dꝫat g⁹ q⁹ ſim bia hꝫ repꝫ⁹ conſtec m
bemant ad mpoſ⁹ diſteaꝫ ab illo conſi· dicentes hꝫ none conſiꝝ
quare ꝫ propꝫ⁹ putaꝫ ſ· fiꝫ q⁹ dꝫ cam indigẽt magꝫ⁹ ſupꝫ hꝫ 2 peatiꝫ⁹
q⁹ ſtu acquſitaone ulta facultatꝫ conſiliaꝝ· 2 hꝫ ꝫ ſignifꝫ q⁹ conſiꝝ
triꝫ ꝫ cõa matiaz per nos ꝑꝫ⁹ poleꝫ Oi uꝰ oma ꝑtꝫ fiꝫ cõſtitonez
cõa ſint polia tunc mapiuꝫ optꝫ ad eig acquſitaez 2 ſic pz tota
diſi⁹ conſiꝝ q⁹ ad geng 2 dꝫas· eſt· n· conſiliuz quo repꝫ⁹ de m per
optꝫ· // dem ibi polia aut exponit que dñs nobis polia d· q· ulla q

per nos uel per alios ꝓ ꝓnt' · pñ'. n · oꝑ̃ alios ꝑ nos uel per alios
qua si nec alios sunt facient qꝫ ꝓsunt pro nro ꝫmodo 2 ꝓ nrã uo te
// legit autem qꝫ talia que ꝗuntur qnoz sunt ꝓstrã · qnoz mstroz
ntiũ · 1 · ydone tae 2 apt' 2 bñ ꝓplat per silẽz m̃ q̃ bꝰ al' pũ m̃ q̃ bus
stiaz 2 arduiz m̃ q̃ qnoz uꝰ ꝑ tea q̃ · 1 · cã fil' 2 ꝓ tẽ quaz efficaciꝫ · qnz
uꝰ ꝗlis · 1 · cã formalis · qnoz uꝰ ꝑ tẽ q̃ · 1 · aliqs final' 2 ꝓ tẽ quaz quẽ ·
qnz ex quo · 1 · materialis · Simlĩ modo quẽritur m̃ consilio omna
que conferre ponẽ ad acquisicoz fis // consequenter ibi dicitur aut ꝙ
modo postquaz declarat ꝙ consẽ modiz considerandi 2 nr̃z ꝗsitꝫ
ad stat' ẽ ons ꝙ consm̃ ꝫ stat' ex quadruꝑte · s' ex parte pñ' e
fectus huiusmoz operand 2 ex parte obꝫ generis consm̃ 2 ex parte ꝓpriꝫ dem̃
bri ꝓpriat ꝓssy consil' 2 ex parte ũ ꝙ uiz per consm̃ dem̃ aliud // dicat ꝙ de
pñ' effectus ꝙ sit e pñ'm stiaz operiz statui supdicand e ũ fuit expositum
quãdã dubia nobis ꝓpona ꝙrm nob est eorum pñ'm ad hoc ꝙ statꝫ
ꝙ ut dicã m̃ parte pẽ bñ q̃ ꝗuꝫ ꝗuestit querens ꝗualiter oꝑabitur
ꝑ m̃ ꝑpm reduciz pna'm // dicat aut de o' ꝙ consm̃ est ut dicitur
est de opib ab homine in quantũ ultra non ꝓgreditur quia m illꝰ
e statꝰ · // de pñ'o dem̃ãdo ondit ꝙ ꝙ opiõ per quas acquiruntur ad
fines sunt aliꝰ ꝙ · 2 do fines non est consideraciz non sit aliꝰ ꝙ · ꝫ sol
a ꝗ sunt ad fines 2 per ꝗs m̃ fine stat m̃ pñ'o a quo m̃ ꝓpt deꝰ
est' statꝰ consil' // dicat aut de tio ondit ꝙ nr̃ singls q̃dam ꝓ · sue
consilꝰ stat nec fines · ꝫ m illꝰ est statꝰ puta ꝫ bꝰ ꝙ t̃ dãt' 2 apponit
e primꝰ · uel si est actiꝰ 2 digestiz 2 si est statiz uel ꝓpt' ut oz de his
ꝗbꝫ non e consm̃ · ꝫ bꝰ e ꝙ talia dispt' que e ciuiz sigillꝫ recip
// ꝓbat aut ꝙ talis statꝰ sit nitꝰ quia ꝓ m̃ m̃ sequeretur qꝫ
e mpo' si non esset statꝰ m̃ ꝓpriꝫ datus 2 sit ꝑ statꝫ consil' ex ꝙ pte
// consequit' ibi consilꝰ aut' 2 cliꝰ agit de effectu 2 dicit ꝙ consil' · con
sm̃ nacꝫ dign' electionem 2 deo primo manifestat bꝰ dic' s' · 2° ex
bꝰ 2 ex ꝓbatis colligit electionis duplicẽ de ꝑsõ ibi ex parte aut' cli
// 3° ꝓbat ibi electio quidꝫ ꝙ dicat ꝙ ꝙ consilꝰ 2 cliꝰ sut ꝑdem habẽd
tiã dignitatẽ quia consilꝰ est ar' consilꝰ pot' ꝙ non sit de t' uel ꝙ
dicat de cliꝰ non e ar' eligibilis nisi ꝫ ꝗs de t' ꝗ judicatiũ per consm̃
2 sic patet ꝙ electio e effectꝫ consil' directꝫ ꝑ consm̃ quia ꝙ ꝙ per
consm̃ e ꝓnũdit e ar' 2 de' cliꝰ ꝙ ꝓbꝫ ꝓbat ꝙ · // Dmo ꝙ sic arguit
ꝙ est per consm̃ judiciariũ quo ꝓmuento ꝗuestit ꝙ qui consid' 2 ꝙ
si muento de ꝙ ar' eligitur ꝗuestit ꝙ qui consideret ab ꝓgressione
consilꝰ quo dicet ex ꝙ quia ar' cliꝰ e per consm̃ judiciariũ · bꝰ ra ·
ponit ꝓbaz m̃ · 2 · ꝙ duplꝫ ꝗuerens qualiter debeat oꝑari ꝗuestit

sint bñ humana vel di. ¶ Co. qz sm ea que tradut tonsm bñ esse de oib⁹ que sunt ad finez hꝰ. ℔ oma sunt ad fiez hꝰ qz sup qd̄m fims ordinatur. 2° phi°. spz tonsm e de omb⁹. ℔ m om sunt q. oia ℔ dicta de tonsio. ¶ Dicendz q tonsm non e de omb⁹ q declarat per rz. tonclone. sntz aliq̄e st̄ eciam alim ill̄ que st̄m tempus aliq̄e uo non. ¶ q° ostendz q tonsm sm hendz e q bñ q hns ee uel hz esse ex sua pōnte. ℔ allo pna uel ex nō uel ex arte uel a fortuna uel ab humana nocte. ℔ nm tonsm e nrm hz esse ex sua nrā te. qua nm nrm e opale. 2 de tonsm e opale qz nm tonsm e nrm. ¶ Ex quo sequitur q nm pntz e tonsm ut. j. li°. 6°. qz p q est p tm e sic nrm q a sua pncē e simp⁹ imm̄ale. Un hꝰ pole puat de pn te facte que facta sunt ut ag̃ntz. j. li°. 6°. ¶ 2° nm tonsm e ad uel bm formit sep uel ali° 2 aliter opantez ut dicatur m tempus q nm nale. spz a tonsio. 2 de tonsm dependz a tonsio. quare nm tonsm e nale. ¶ 3° nm tonsm est ab arte sic hz q id op⁹ q a tur tra nez sua ex diuerse arte tonsm. qua de arte ale e sm artem tempus 2 de tur non esse tonsm 2 dubiale. quare nm tonsm e arte ale. Un hꝰ dicatur q arte sint per artem de tem tur 2 post esse tonsm a. qua ome ale 2 ome fortuitum ymo totum tonsm. ℔ nm tonsm e ment pmanez ymo totum tonsm dependz ex manez qua nm tonsm e ale uel fortuit. ¶ 4°. de hñ no distingendz est te p sdz e aliena quedz aut pn̄ e tonsm 2 tunc do q opale ab aliena uo non e tonsm. q ome tonsm e m tonsm aliena uo non prius tonstituit te. quare non e tonsm. ¶ 6°. ad m per lorum assistentia dione. q tonsm e opale per tonsm uo tz ℔ no tuit sua stat non ome bm 2 ale sicut tonsm. q ale 2 tonsm tuit. ¶ Ad aliud euidenter declarandum sunt alie sex tonclone. sntz nētiē 2 bna affirmatiue que sunt iste prima. q nm uo repentz e tonsm 2a. q nm raro contingens. 3a. q nm assuet uel nūq̄m statutz tempus. 4a. q nm p̄ns ffid not. 5. q nm file. 6. q ome ad finez ordinale e tonsm. ¶ Prima p̄z q ome contingens est prius 2 tardius ut. j. li°. 6. tarde nam p̄z ex tonsio ℔ nm repentinum e tale quare nm repentinum e tonsm. ¶ 2a p̄z. qua sm raro contingens esset tonsm tunc sequeretur q ex diffinie 2 sua tonsm bm raro eueniens timet 2 caueretur 2 per quē q nō consulte operetur q m omnib⁹ hiis ℔ magna contingut quue m aliqb⁹ raro sunt bna 2 de tum in tempore sua aliqn quauis raro sunt mala. qm alii uiri inter sunt bruum ad mey 2 si omes bellent istud consulte cauere nō ad uiue ordinatur. ¶ 3a. p̄batur qua sm raro contingens per oppositum. n. post

sic synesio rescribat justm. q. 2m ut j. li. 6. 2o quia statur pene electo ad fugi
a persequendo sic consilium ad affirmandum negandum. 2 q. 2 statur electo timatur ad alterius
illorum quorum sic consilium ad alterum illorum. ff electo e similis m eadem po cum
fuga a persequendo que fuit mappellandum 2 consilium fuit et tam affirmando 2 negando
m mte ut j. mpio. 6. dicitur e aut q mmte affirmando uel negando ff ma
ppe tu fuga a persequendo. quare q moral bruto e hito mte electo autem
appellando consilium oz ppter hoc q ronem esse hiz a appellandum rom 2 carendo hmo rez
ge huc aut appellandum ppe. quare patz consilium e aut mte. // dicendo q ad
p mutz m om q electo non e aut mte nec mte e gte electoe. ubiuz
aut cuiuscuq uel est p uel mte 2 g q e gio ppter q statur pmulg
dicitur genq rone 2 ff me pot dia q mte e genq electoqne q est
p m electoe. // ad 2m dr q illa conpo est p impera to ro in tendez
q. intendit. n. aut statur cppo dum pre q ce clie e piu le tia q jud
naliter e me mte consilium 2 electez ymsto me e consilie e autu usitato
tunc e autu clie q p mmte eligi na a opone uel transmutandum pm
sta dicat aut q ff e me ex antiquo inualuit in q reges ia que eligeban
mun. ple ex quo hito q rex eligebat q aut consiliabant no ex pn
mitur. // Huc q apli ff silez mte e q po clie tet tpid 2 loatz regi
sta aut e appellando mte bz q e uo tale po u quo consilium e mte ut plurimuz est
q q erit po tenens tpid 2 load pleb non dicat q uo tale aut ia teneret
tpid regi et tiq mte 2 tue erit eu ng q statuit municipibus bn ordinis
rex uolens ad statuere p nuntiat senatui uel pleb semb ut deliberent
2 consulentur q sit ex pediens p bono rey pu 2 tue deliberato re
silio 2 dicto rey eligebat 2 statuebat iuxta dicta 2 q sta nd uocabat ple
bis tuu. q. a plebe p statuz sicut ac finem desiderans annuit desi
derud suu mte ul tang senatui ut consilier 2 deliberet q et ex pedi
ens pro illo fine asse. statim u deliberatione 2 hito consilio per pite
bo tale eligit juxta consiliu 2 sic pe hanc similitudiez pz q ome q
eligitur e p judicatuz. //

e tale arg q p consilium non sit q replutu p. pz ois q q uel sit ul
q est uel pz e uel pz q e. 2o p u. ff consilium nium istoz queut
pz ria q est recta uel oblita ria uel pz. pz ois mteria ria nec u nec p
ligit primo primo ff consilium est rectuz uel oblituz ut j. li. 6. pte de
obn. quare non e q. // 3o non br esse ia q replutu pz de ria
uel simli non e dr q ome ff esse replutu dr de stillo 2 ria
stant dr no f de q one. // 4o quia ome replu sic m ca ex q res in
tegratur uel tempe. ff consilium non redunt pristinu stud ad pria pitia
ex q res compe quare non replet. // Oz p tilet a plo. // dicendu in

·y·

·y·

[illegible] inquestigi quiaz ad cenia[illegible] [illegible] dicat ad consi[illegible] [illegible] dicitur est [illegible] [illegible] questione.

Ad .c. arguit[illegible] p finis consi[illegible] sit non sola uti[illegible] [illegible] [illegible] p[illegible] [illegible] p[illegible] preter bonuz bruti [illegible] [illegible] p finem. [illegible] consi[illegible] prudenter ut [illegible] [illegible] preter bonuz bruti [illegible] [illegible] [illegible]

Oliuer Articuli de fide &c

Dostquam determinatum est de primo et voluntate Dei electorie et consequenter de intellectu et voluntate quia primo bonum supponit bonum quod est obiectum huius. Tertio ad quem arguunt ibi quod autem velle. Et quoniam solutum ibi si utrum huiusmodi sit non placet. Quia solutiones esse bonas ostendit ibi quadmodum autem. Circa quod primo ostendit quod supra dictum est finis tam quam obiectum electorie ad quod tripliciter est tripliciter finis tam quam obiectum quod triplex est rationale appetibile bonum simpliciter acceptum et ad aliquid non relatum. Et huiusmodi appetibile finale bonum est non appetibile propter aliud et istud quod supra dictum est subponendum &c. // Secundo ibi circa autem bonum quod est de isto filio bonum ut sic. Sit pro esse bonum an sit quicquid appetens bonum et sit negatur. Et obiicit primo quod sic quia videtur quod nullum tale sit appetibile pro esse bonum tamen quia videtur quod sit appetibile tam appetens bonum quales sunt illi qui sibiunt sibi esse finem quod appetunt et nolunt sibi tollunt suum contrarium simul esse bona quod iustus sic potentiam appetere ut negatur &c. Secundo ibi volle autem quod ad quod arguunt et primo contra obiectum primum ducens eam ad motivum dicit quod illud quod nunc nolle esse tunc pro esse bonum dicitur istud provocatum. Sed quod nullus velle quia non vere non nullus sciat velle quod patet quod sciatur quod illud sit nolle tunc sequitur quod id sit pro esse bonum propter quod vere nolle sit pro esse bonum et ultimo pro malum sit pro esse bonum dicit non. Alii homines non vere nolle aliquid malum ad quod posset forte talis ratio omne nolle finaliter est pro esse bonum si malum quod nullus velle quia non vere nullus esse nolle finaliter quare id malum et bonum. Secundo ibi ad illud autem arguunt contra obiectum. Ducens enim ea ad provocativum dicit quod illud quod nunc quod nolle et tunc appetens bonum movet istud provocativum. Sed quod si finaliter et finaliter non vere nolle et ubicunque sit nolle id quod bene et quod bonum et alia aliquando sit nolle id quod bene et quod bonum et alia quando pro omne contraria simpliciter simul esse quod quod bonum bene dicitur malum quare id et bonum et malum ut adducit &c. Secundo ibi si utrum autem non placet. Quia solutum ad quod hoc patet aliqua non placet auditoribus. // Circa quod et alterum sic appetibile quod est quam explicatum est. Contra primum quod simpliciter et finaliter et nolle illius quod est pro esse bonum. Secundo quod nolle bonum aliquod est id quod bene et bonum. Tertio quod nolle hominem stulte et bono est id quod finaliter et non vere et nolle quod nolle pravo est illud quod movet hoc enim patet sic quod finaliter diligere et sequi diligibilia appetibilia et desiderata et bonum pium bene bonum esse magnum bonum et alii alterum. Sic omnibus hominibus bonis et studiosis bene dicitur esse bonum. // Secundo ibi quadmodum autem solutum autem esse bonum ostendit finem

·q· ꝺnuz ꝓi ꝓmo nat̃ ꝺeclat ꝓ ſic ꝙ a modꝰ ſe hñt bitutꝫ ſma ꝓ cor bꝰ
ſic uolia bona m ai bꝰ ſtat· n· ꝓz bitutꝫ mutat ꝙ ſuſtentant ꝙ temple
rionꝫ bone cor ꝓz· ſic ꝓ 3tꝫ uolia bona afectionꝫ bone aiaꝝ ſ̃z m cor bꝰ
ſic ſe hñt bitutꝫ ꝙ illa ſ̃ꝰ ſuꝫ cor bꝰ bñe diſpoꝫ ſma q̃ ſm ũ ter
2 nat̃ ſuꝫ ſma· ꝙ 3ꝰ m ai abꝰ bñe diſpoꝫ illa pola uoliaꝫ ꝺeut bona
2 ſic hem ꝙ a ſm bitꝫ uolutꝫ bona 2 ſ̃ ſuꝫ ſm ũ ter 2 nat̃ bona
2 ſic ꝓz ꝓma ꝙ· Item ꝺe ibi m ſ̃ng aut ꝺeclat 2 ſ· ꝙ bm aiaꝝ
ē uole 2 ꝺeſiꝺerabile ꝺ ꝙ bi ꝺeut ei bonuz· ꝺicat ꝙ ſtat ſtme 2
bene diſpoꝫ ſ̃t ſma ea ꝙ ſm ũ ter ſ̃t ſma ſ̃c m ſtm 2 ma
le diſpoꝫ ſuꝫ ſma q̃ ſm ũ ter non ſ̃t ſma· ꝓ me na benenoſa
ꝙ ſm bitꝫ non ē ſma· ꝓmo ſm nat̃ ſuaꝝ ē mortifera ꝺeut bm
m ſtm ſma 2 ſalubꝭ 2 ꝙ amara appent aliquibꝰ ex illa ꝺulcꝫ
ꝓuta bnd hom ꝙ uaꝝ m ſtm bñta cola adusta aq̃ ꝙ aut illa ꝙ ueuere
amara ſ̃t appent amara ſimili mod ꝺe caliḋis acta tactu 2 ꝺe ꝙ
nub acta robꝰ ꝙ hom ꝺeuli bi ꝺeut eſſe multꝫ ponderoſuꝫ 2 ꝙ
ſ̃ ꝙ ē ſtme leue hom t̃ robuſto bi ꝺebiat alt̃ 2 ulte momb ꝙ ꝓ
ſimili mod bm aiaꝝ ē uole 2 ꝺeſle ꝺ ꝙ ſm ei ꝙ diſponꝫ bi ꝺebiat
ei bonu· Item ꝺe ibi ſtudioſo ·n· ꝺeclat 3ꝫ m tendens ſic ꝺeguere
illi ꝙ iu nacone ꝺicat m ſ̃ngl 2 an bonuz appꝫ m ſ̃ngl ē
ꝺ ꝙ ſm bitꝫ ē bonuz ſtm ꝺeq̃ ꝓ ꝙ ne ꝓꝺenta ·Qi· n· bm aiaꝝ
ē uolutꝫ ꝺ ꝙ appꝫ ei bonu nõ ē ꝙ illi an m ſ̃ngl appꝫ bonuz
eſſe ꝺ ꝙ ē bene bonu ſic uolꝫ ꝺ ꝙ ē ſm ũ ter bonuz· ſ̃z ſtuſ ꝓ nõ ꝓꝺicat
m ſ̃ngl 2 ei bm appꝫ m ſ̃ngl ſ quare ſtuſ ē t uolꝫ ꝺ ꝙ ē nõ bonuz
·bꝰ· r· ꝓmt m· confirmans ea ꝙ ſ illo ꝓm bñ aiaꝝ ſ̃t bm· uel ſm
diſpoiaom 2 appentꝫ ei bona 2 ſ̃t ei ꝺelectabilia ꝓꝓ· ſ̃t· n· caſtus ꝙ
bita caſta appeat 2 ſ̃t ei ꝺelectabil ⁊ im bꝰ ꝓꝓ 2 luñoſus ꝙ bita lu
ꝑuioſa appeat ei bona 2 ſ̃t ei ꝺelect ſm appm ꝺelectꝫ quid ꝙ ſ ut ꝺicm
eſt ſupra m fine ꝓmi ſm appm ſ̃t m aut bñ ē ꝺelectabꝫ omn bꝰ ē caſtis
caſtis 2 non caſtis· Conſequit ibi 2 ꝺeꝰ plm m ſert ꝺ mter ſtuſ
2 prauꝫ· ꝺ· ꝙ ē ꝙ biſ ſimus appꝫ ꝙ ꝺeꝰ plm homo ſtuſ ē prauus
m bꝰ ꝙ ē bi ꝺere ſm m ſ̃ngl op bꝰ ꝓꝓ mod ꝙ rã 2 nõ ſtm ē me omn o
ſtituꝫ uel a ꝑon· uel poſtiori ꝑ ꝺia rã 2 nõ ſtm ei ꝙ 2 ſ ſtem ꝓma ꝓmo
ſtile eſt nõ ſtm ſtil m quantuꝫ· ſ· ē illud ꝙ ſtile cognoſcutꝫ 2 alio mo
·ſ̃z ſtudioſius eſt ꝺ ꝙ bona op ibilia cognoſcutꝫ a poſtiori quia illa
ſtme bona ſ ꝙ ꝓꝺicant eſſe bona 2 appent tanquaꝫ bona· quare bꝰ
ſtudioſꝰ 2 bonꝰ ꝑ ꝺe rã 2 nõ ſtm bonoꝝ op ibiliuꝫ· Item ꝺe ibi mlte

aut declat quarta conclonez aiam cum quare pmo videat esse uolebile
pd q non e eyns bonitz. 3. q mult fit talis acceptus ut putet bonitz esse
malum z malitz esse bonitz pter delectationez qua delectat causa est
q putent z assentiant malitz z utpe delectabile tanquaz bonitz z q putet
z fugiant bonitz alit asperitz z triste tanquaz malitz quare bm augz
pravus videatur esse uolebile p q pter a tradit hic pue dispi sue. //

3 audenda pdictoz quoz sue negrenda pmo ut
notabile sit idem q uag. 2o utrum uoe sit finis
finis. // 3o utrum uoe sit tm ad bonum quarto
quarto ut hinc ma magis expedit iudicium de
quarta mala uolito.

C pmo arg q no ta z uoe non sunt idem quia actus actus negatus
z actus sine negatione non sunt idem. 3 no ad est actus actus ne
gatione ut pz de se z uoe sine ne quare non sue idez
Oz motus augut q no tale tum sit actus finis e uel finis uel intentus
uel uoe. Non e aut finis aiam sit amor inhererre rei finite nolle uc
non e inhererre rei nollite n actus e intentio aiam intentio sit pri
p peccatum no tale uel non 3 pd fuge. // Dicendum aut q omne no tale
e uoe z omne nolle e q de uelle 3 non econtra q p 2o. q omne velle ad
non fieri uel non esse e quod uelle z omne sic nolens e ambitare no
lens. 3 ad nolle fieri uel esse e uelle p non fieri uel non esse z sic
nolens illud fieri uel esse e nolens p non fieri uel non esse quare
nolle est velle z nolitare e volutare. // Ostenditur sicut ad euidentiaz
minoris q nemo peccat ppter uel from actu z utpz modo tali ne peccat ppter
nomis implicati. Ubi quaz de ne ignota mihi nocte nemo ubi negat
homo quia intelligitur from ne z mihi nocte injustitia ne justitia.
Sina nemo ignorat from injustitie sub aut no e no tale non negatur no tale
quia non notat from uoluntate sub dicendo uolo comedere z nolo comedere. pmo
dicto mag implicatur ne non negatur actus uoluntarius 3 ab actu uoluntario ne actus
comedi z id non 3 expom per istud q volo non e comedere 3 per iste
uolo non comedere. // Et pro 2o sciendum q uelle z nolle p se eius
sunt uoles grece quia sunt se hinc inde esse oppositi contradictoz sic pri
se uoles ydioz. 3 ut dictum 2o pria ag q ydioz sunt grece puta opiari
quaz esse mortales z opiari quaz non esse immortales z velle z nolle
rum eidem sunt uoles contradictoz q ut dictum e uelle z nolle come
dere sunt idem quia uelle comedere z uelle non comedere quare velle z
nolle rum eiusdem sunt uoles grece. // per hec patz p q non ome velle e
nolle quia ome nolle sit velle quia p pm velle q e ydioz nichil di

nolle · // Dr hꝫ ĕ natꝫ pꝫ rñm ad oꝰ qñ arꝫ ev negaꝫ possessiõ ĕ arꝫ nov
nĕtus 2 ideo uõs ĕ libere no tale non q̄d ꝯ dr̃ ter̃ q̄ ĕ sibi contraria ꝑ
ĕ uãs stãdo uo tꝫ ut ĕ q̄ ad uo tes contrariorꝫ

ℭ secundo arꝫ q̄ uo tale non sit tanq̄m fic tanq̄m oñ nolit ꝑmo
qua no tale non ĕ fiõ arꝫ nõ sit nolit · ꝑ ut dictꝫ ĕ no tale ĕ
uo tale q̄d · Quar a tꝫ uo tale ĕ appꝰ non ꝑpꝰ fiõ · // 2o pr oĩs
electio ĕ eorum que sunt ad finꝫ ut sup̄ ꝫnssio ĕ · ꝑ omnis electio ĕ
uãs q̄ uãs ĕ eor̃ que sũt ad finꝫ · mꝫ ꝑ ꝓ q̄ electie fit uo le fit ·
q̄ per loatꝫ a tanꝫ q̄ electum ĕ uoñ ĕ 2 per gnm electio ĕ uõs · //
oñ phs · // dicendꝫ aut q̄ uãs ut ĕ poñ ꝑ fieri mõ non ht ad · cr̃ · p
modo per alt̃ q̄ ꝑ alteꝝ 2 hĉ mõ fert̃ m ꝛ q̄ que ꝑ ult̃ finꝫ appet
ꝑ q̄ alia q̄d ꝑm appet · 2 talis appꝰ includit in tentu mꝫ appet
ꝑ mẽ hre per alter̃ 2 includt electionꝫ in q̄ appet ꝑ alteꝝ alio
mõ poñ fieri per alt̃ ꝑ non ꝑ per alteꝝ 2 hĉ modo fertur in finꝫ ut ad
finꝫ per alia q̄ per ea que sunt ad finꝫ 2 talis appꝰ ĕ in tentu ·
· alio mõ poñ fieri non per alt̃ · ꝑ ꝑ alt̃ 2 hĉ modo fert̃ in ea que
ꝑ a sunt ad finem 2 talis appꝰ dicatur electus · // alio mõ poñ fieri
uãs mõ non per alteꝝ nĩ ꝑ per alteꝝ 2 hĉ modo fert̃ in bonum simp̄
simpl̃ non relatum ad ꝑ per q̄ nõ ad positiõ ꝑ q̄ debĕt uel ꝑsit ac
quiri 2 ꝺ talis appꝰ potꝰ esse tam pollꝫ p̄ impollum 2 talis appꝰ
uo tatur uãs qua nõ agitur · // Ex quo ꝑ esse dicendꝫ q̄ uãs nov ĕ
eorum que sũt ad finem ꝑ tantum̃ fiõ q̄ omis appetens ea que
sunt ad finꝫ appt̃ ea p̄ter alterum ꝑ sup̄ uolens nõ appt̃ ꝑ ter
alteꝝ quare nõ appt̃ eor̃ que sunt ad finꝫ ut pz 2 per gnm uãs
ĕ tanq̄m odo fiõ non fim q̄ fiõ dicat̃ finꝫ finales ꝑ ter quos alia
petimꝰ · ꝑ fim q̄ dicat finꝫ tantꝫ non ꝑ ter alt̃ ullo mõ ꝛ sti tud
· // Dicendꝫ q̄ ad p̄mũ mõ q̄ uãs ĕ appꝰ finis non q̄d ꝛ sti tud
qui dicatur nolity ꝑ sui contradictõ qui potꝰ dicat̃ illaꝫ uolitꝫ
uolity ut exponunt m pte · q · // ad aliud dꝫ q̄ id q̄ electiue fit
boe fit sub uo ne non ut ostendit auo te q̄ nõ agitur · ꝑ ut ostẽ
dit auo te q̄ q̄ sup̄ dictꝫ ĕ q̄ ĕ q̄ nob 2 hs sup̄ ·

ℭ tuo arg̃ q̄ uãs tanq̄m odo sit bonum cum tus ꝑmo q̄ ome
bonum uo tꝫ motꝫ uo tꝫ tum moue subpo tt esse quare ·
nñ bñ non cum ĕ bonum uolitum · // 2o q̄ ome bonum appetꝫ
2 non cum sit appe appe ꝑ ter ignorantiaꝫ ꝑ esse q̄ fit per ignoꝫ
ĕ mu ut onsꝫ ĕ sup̄ quare si bonum appetens 2 non cum sit uo tum
sit ĕ mu · ꝑ oñ placet phs pro soluõe · q · pmo pmittendꝫ ĕ q̄ ũs
amabilibus 2 appetibilibus que dicta sue sup̄ in m 2 ds · j · lus · ſ ·

bō 2 delect' 2 utilis duo tantū sunt uo' p. bō 2 delectabile quia ille nō
appet' ī p̄te alt' tanquā ī d̄ p̄ c ad finē. // 2° p utilē ī stor duor
uo' uult' por' appetī sub ratione bō uel sub ratione delect'. a° modo sub
ratione bon̄ stat ī d̄ p̄ hōc e meū bon̄ quāz non hōc siue sit p̄ma
siue prīa. // 3° p̄m d̄ p̄ bonū appens 2 non ens por' intelligi ō
bno modo sub p̄dicte bna sic appens 2 sub alia sic ens nām stat dict'
phs de delectabilib' p multa desiderant ut bonū p̄ ītī p̄ appz 2
non ens ut bonū ens stat tm de delectabili. a° mō p̄ sub bna uel plibus
sic appens 2 sub nō ens. // hui' g° p̄missi ad q. dicēda sic' duo
p̄mū p̄ uo tale por' esse sub ratione bon̄ appetibile 2 entis sub alia
2m p̄ non por' esse bn̄ sub rone bna appetibil' 2 sub nō entis. // p̄mū
p3 de delectabili ut dicatur m̄ text' tu augrandō e q̄n appetibile delectabil'
fuat appetere g̃ēraliz mīt' o' delectabile 2 hoc delectabilius p nō por'
esse dispa appetibile. // Tuc' arguo sic. Tuū p̄ reddit' o' appetibile g̃ēlē
appetibile fuat ipm appetibile ut bonū 2 sub ratione bon̄. hoc p3 q̄nia
bō tale e q̄dā g̃ēralia 2 bonū e ī d̄ p̄ e g̃ēle rei. sz delectabile ens m
o' ut m tā reddit ipm g̃ēle appetibile sic p tollō appetibile dispa g̃ēle
uel saltē q̄no m̄ tedio 2 rem̄ tuat fuat o' appetibile magis g̃ēle quāz
dispa g̃ēle quare fuat ipm appetibile stat bonū 2 sub rone bon̄. // 2m p bō
sic ī d̄ p nō tāz nō appens quāz hz appetibile nūp appetibile sz ī d̄ p nō tāz rone
hz bō tale uel delectabilis nō nāz tāy uel appens hz appetibile sz ut
dicit omne ratiōale amabile uel appetibile e uel bō tale uel delectabile uel bō tale.
g̃ēlē sūpta ad hūc 2 ad illud bn̄ tale. n. non e ratiō nō tā p̄ma appetibile
sz redit' aliaz de p̄dict' 2 sic p3 p ī d̄ q̄ nō sp̄ esset ratiō nō tā p̄ma appetibile
tāz e quāz ō tā appetibile. // hōc e quāz p de appens q̄ stat m̄ sph̄ie
non por' latē fl̄itas sub tā appens nī assit a° iūctas. sic nō hō bonus
2 malus non por' latē malus sub appens bō abs̄ omi cui bō q̄re
nec per g̃ne tale q̄ p̄uant omi rone bon̄ nūp appetibile. // Et ad
sūcia q ī d̄ q nō sp̄ esset ratiō ō rone bō appetibilis sepe appetim̄ ad puta bna
potio fecta 2 amara 2 mortifera por' appetī p̄ sanitatē q̄nus nō sp̄ esset
tu non conferat ei. sz iste appetibile non e uo tale nī istud appetibile est
bō le quare non p̄ se sz alt' appetibile de ūalibet non e hic sīm. // ad
g° ad p̄mū q̄ concludit de o' nō hūte rones bō tale. // ad 2m dd
q̄ ubi appetitus ad delectabile tanquā bonū non appetit p̄ter ignoraīā
illud appetit' ignorant'. //

e quarto ar' q̄ p̄ mala magis sit ītp̄ ratiōis q̄ hūc
malū quia q̄ quid b̄m se dicitur de tā equiuoce 2
de tāto eō magis dicitur de tā quāz de tāto p̄m ph' 2° me

...sq̃ quaz xtinuit xe uo 2 pmo de electione 2 ꝯsto 2 xe uo te · hic
xtimpiat xhituz pte ons q̃ hitus hom 2 mali brt 2 ma
liaa sunt mpte nr̃ pmo q̃ hic xtinat · 2o quasaz pce eva
sione anflat ibi siet aut q̃ n 3o epi at ibi gnte quidem
igitur xbrtute m demitande aut plut · 3 · conclusione p q̃ mpte nr̃i
sunt opanda brtutuz 2o q̃ opanee malitiaz · 3o q̃ bis 2 malitiaa predit
to sic q̃ p̃ pit pmaz · 2o q̃ pmit · 3 am ibi m nob aut bis · 3o pit 2 ibi pi
so · n · m nob · e · plut 3 2 pn̄ intentaz ibi si aut m nobie · pmaz q̃
pit · d · q̃ stppo te q̃ desideriu uole sit ipis fiet tam q̃ o tu 2 sub pte q̃ desi lia
2 ꝯsilia 2 eli lia sunt coz q̃ sun · ad fiez tam q̃ o toz ma 2 q̃ opanda que st
ntia fiez 2 ntia ca que st · ad fiez st fm electez uo · ꝫ opanda brtutuz int ntia
finez 2 nt̃ca que st · ad fiez ꝺ̃ desit ꝫ fz electionez uo · hinc · r · pmo ponit 7 d
stppo tur 2o ma · ibi · q̃ ntia hc · my · ibi utut · aꝛ 2 pz lita · e aut sic ndit
q̃ fm electionez uo 3 e 1 d uo q̃ e mpte mã 2 r sumo d · ad agẽ uel
non agẽ · est · n · ad uo q̃ non e mpte 2 ꝺ̃mpo bo tis stat e uo mpu
et 2 besti 2 add ꝺ̃ talis uolit sit natu hit fm electionez bo 2 p̃m bis
ma ꝺ̃ pte e cuidene et stppo te q̃ desideriuz uole q̃ idem e q̃ uos 2 desi
ꝯsile 2 eli q̃ idem e q̃ electo st desideria bo fm electionez · ſ e mpte
ma · bo te nam q̃ possimo belle uel nolle possibilia bel mpolia ut
bisti z e g electione aut non eligim 3 n 4a pola que st mpte nr̃a ut
bisti z e quare talia desideria 2 quicuq̃ opi et pis dep̃ sue mpte
nr̃a 2 st pz · ma · q̃ oms opanda que st ntia pdicta st fm electionem
uo · my · aut pz et phitus pmo brtuz · n · e hitz electo coz que st
· ad finez pter bonuz fiem · // dem ibi pn nob aut 2 bis q̃ pmit · 3 ꝺ̃
gez 2 pnapaliter intentaz · ſ · q̃ m nob 2 mpte nra e brtuz 2 sibi m
malr sibi opp · dem ibi mq · n · m nob plit 9 ez 2 3 9 · mg quicq̃ opi
bus 2 ntia quicq̃ opabilia opi e mpte nr̃a · st non opi et mpte nr̃a
2 mg quicq̃ 2 ntia quicq̃ opi e mpte ma · et opi et mpte nr̃a · ſ pitz
· pmo ad opp ez eadem e sciencia 2 po ut dicit · 4 · 9o 5o me tr · ſ m ma
ꝺ̃ brtutuz 2 biaoz ꝺ̃ opari q̃ e bonꝺ 2 utuſ 2 p̃ non opari q̃ e malz
e bonꝺ 2 usꝺ e malz mpte nr̃a · brꝫ · n · pz · ad utez dequa pz p̃tz
e q̃ ꝺ̃ appens pt̃ uel pua te st mpte nr̃a ꝑre ꝺ̃ opari q̃ e malz
2 biaostz 2 o tiꝺ̃ non opi bo et mpte nr̃a · 89 · r · pmo pt ma · 2o
my · aliz sil conclꝺe ibi Tuare st opi 2 pz lita per formaz dictaz rom
2 st pz q̃ opanda malitiaz seu biaoz sue mpte nr̃a 2 qua opari ma
2 non opi bonuz dnt ꝺ̃ opanda biaoz 2 malitiaz · dem ibi st aut
m nob exꝑdiens quab ꝺ̃ conclomb ꝑ pt̃ taz pnapaliter intentaz mte
dens st arguere mquanq̃ pte ꝺ̃ opi bona 2 mala m coz pte est
fieri 2 esse bonos 2 malos · ſ pter q̃ sit putat m 2 · per opi bona 2

non opi mala e fia homo bon 2 bt⁹. 2 per opi mala 2 non opi bona fia homo mal⁹ 2 bt⁹ 2 sic p3 q sic uel sic pbr. ad opi e fieri 2 esse bonos uel malos. sz impotenta et opti bona 2 mala 2 non opti bona 2 mala ut bistz empnie suab⁹ gombus. quare impotenta et fieri 2 esse bōs seu agentes 2 malos seu patientes. hō. r. pponit mp. explite. 2° ma. mplite. ibi h' aut et 3° g⁹ ibi mnos erit 2 sic patet q mnta potte e bntz per quaz stus agentes 2 bon. 2 str malia aa per quaz stus pūs 2 malos. // Amen ibi dr aut q nō uolens mag quasi fac exaustione. nullat q mali homines pmutet ad exaudie exaustiones mpetus. h' sc⁹ q sz appo 2 mto stue pri huiusmodi actuū bonoz 2 malorz. hinc e q exaustio potest fieri t°. pmo modo exaustiua appetu. 2° modo exaustiua mtiu. 3° modo exaustiua appetu sl 2 mtiu. 2° pbo a nullat pmo exaustiones appo. 2° tm mtiu exaudi appo 2 pti. ibi ft fessitz talis alige e. 3° exaustiones mtiu ibi stauc ad dr. // Oct g exaustio appo q ipe mag⁹ uult nuquaz appetit ma q sz st sp q plus q una stat sch3 motu fugit. ad bonū sic motu fugit. ad malū 2 per oms ego stat sch3 motu fugit ad bonū sic motu appetit. ad malū ez omes fugiente apetentes 2 appetunt bonū 2 non malū ut sup pri° pm quare oms fugientes fugiut malū 2 non bonū. belle aut e q3 appetes apetes uel amando. nolle uo e q3 fugit timendo. belle ad quare nō uult nō appet malū 2 per oms n⁹ malia a e bona 2 nō uolens e malū sic aut nolens e bonū 2 tc. // Contra hō 19 app pbo q mtendit. 2° plus ibi tl ny nō dicas dubiū dat q° q dicta ex aquis assimilatur hom mendacij q hō mendax assimilat q mp⁹ liberalis accipiens alia uera ex q⁹ sua fit uolo ez plures accipiant ista n. exaustiones accipt ad uū. s. q nō uolens e bonū 2 tc. talis nacz no tas redderet uoz malū quia quis mp⁹ est actus. sm aug⁹. 13. de t. c. q. 2 am t. ad fy. dicens malū non esse uoz 2 malia non esse uoz quia sm iuez omes malia mo⁹ e q⁹ bonū. // Amen ibi uel pmo dicis demostrat malia esse uoz pmo ap̄n. 2° ap̄no ibi. Et hic aut brantur testifi⁹ mtelligt sic. arguere uel malia seu bt⁹ ma e bona. uel ia que nuc dicta 2 demata sunt erunt dū 2 negata dicendo homines no ee pn̄ii esse genitorez suaz optuz. q deus o e pn̄ii 2 genitor suoz natoz seu filioz. sz iam dta 2 demata no modo sunt indubiū reuocanda uel negada. quare malia ad e esse uo. hō. r. pmo ponit ma. disiuez 2 3n⁹ aez pter disiuctiuas cum p⁹ per hui conjunctez. uel destructez aut dr 2° pter sub ponit et demta uo facta mpo et 2° uo plus dictaz disiunctaz ibi stauc sp dn⁹ ordinis concesso q homo sit principatuz 2 genitor suaz optuz. q p hoc ma erunt no⁹ 2 m homo pte 2 arguit sic quoz cuq pn̄ii sunt impotenta nostra

2 uō 2 ipa erūt mpōr mā 2 uō · sz pn̄ malox hituū sunt uō 2 mpōr mā
· non · 11 · hemo pn̄ā ds que possimo reduc malos hitus ꝛ opa mā
per q̄ fiūt hitus ut bisuz e m 2o 2 her opa sunt mpōr mā ut hic tanc
quare hitus mali erūt no · hō · r · pmo arā tenc̄ssionem q̄ hō dā
tuz · s · q̄ homo e pn̄s uos 2 hō gemitor suaz opaꝫ · 2o ibi 2 no hmo
ponit · my · s · q̄ pn̄ia ma hitus sue m nobis que st opes me 3o
ma · ibi quoz erūt pn̄a. Ost aut sciēdū q̄ de sīl ne filoz 2 opuz possz
arripi medius ad plūsiū q̄ homo e pn̄a puz uos hitūū 2 a tū e //
Quod aut sit pn̄a ma atūū plūtus sic patet q̄ bnū q̄ e tale ꝛ pn̄a
mag̃ sī sit me cōtz genē cē · sz homo e pn̄s fiōz q̄ e pn̄s gnōms eoz
2 non ꝓpter alios cum quare homo e mag̃ 2 cē hūs e pn̄s atūū geni
tacmis fiōz q̄ ipoz fiōz 2 sīl aut e de istis ad alios sic e de cēteris omnib̄ //
Quod aut sit pn̄s hitus ex eodem medio plūtē sic pōt cōponi
ex ferro sz cū quare ho e pn̄s fiōz e quia e pn̄s genacoms eoz 2 ista
eadem causa e de hitib̄ q̄ ut jam onsū e homo e pn̄s opmū ex
sī gñatur hitus quare homo e pn̄a puz suoz hitūū maloz 2 bonoz
2 fortissimo phō hic plūsione intendebat ꝓ nūc hz no adducit // est
autz sīl q̄ ho gñs fi gñat ho a me cē · sz gñs hitus gñat se ꝓpm
me ssemone // de me ibi 2 hus ad unū cētū semit · apō · h̄ ꝛ
· s · q̄ malia sunt uos mdūe sīl ut cēs 2 pmo fac rez 2o addit con
firmacoēz ibi 2 non mpe ingrate · ut q̄ sic no nos puocat ad phibz
opi ea gñe mpōr mā nr nob ho sue · sz pres familias mdmb̄ 2
legū pres mau b̄ non puocāt opi ea 2 phibent opi a tū quare sī m
pōr mā 2 nob uo // hō · r · pmo sīl ꝓ nūt consiliū 2 me ꝓ 9 · q̄ hus
gñib̄ ꝓpōs bidentur testa phibē ia que fiūt a singlis pribus ma
2 ia ga que fiūt a legib̄ mau b̄ pces legitimas homines opuntur
mala Si tamen no per bios nr per ignoz pnos opentur mā ia
q̄ spāt respuat ignoz q̄ non e cā ipe ignotum hoīot a se ut pces ·
2 pnti ceb̄ os opuntes bona ut istos bona opantes pnoscatur ad bo
ut sint ipi per se m bni 2 ut alios mala opuntes phibeant 2 incitoret
a malo ne ad uores fiat nr alis noceant // 2o subdit ma · 9 · q̄ nr
uocat opm ia que ent in nob sue nr uō sī 2 huiem ma · plūt mduceis
in hus que non sunt in nr̄a pōr · 9 · q̄ non e op̄ natm suadē homi
nē op̄ fiant talia puta nr suadz alicui non tales febriles uel no
dolere dentes ex una tpore jeunij 2 pnup tū sz · n · frustra fierent
q̄ non ꝓpter illaz suasiones mis placuit ille aut dr · bñdicat
ja uo ꝛpō · v · Si fō aut ꝓpter nudi sint 2 indigeat hitu ꝛ q̄ no
fiat ad ds rugb̄ illi tempe tales fici 2 ea tāq̄ no adsit
aut ei quentiā sint cor q̄ facet eas · 9 · fiat q̄ n ipe non erat

et forsitan tal aliqs e

ostquam anullauit excusationem appellationis hic anullat excusationem intentionis sil et appellationis
primo excusationem recitat. 2o ipsam anullat ibi sed eius quod est. 3o quia predicta
excusatio ad hoc posset fieri defendi defensionem illam improbat ibi ad
hoc autem irrationabile. 4o quia ad hoc posset excusatio prefata defendi iam aliam defensionem
exprimat ibi non tamen si uellit. // 5o totum suum intentum per simile confirmat
ibi non solum autem anime dicit ergo quod fortitudinem ad occasione dictorum de negligentia uo
lens excusare peccatum suum et malitiam dicit se male agere egisse propter ignorantiam
que secundum negligentiam quia ipse naturaliter a prouincia est negligens quod negligentia tangit appellationem
intentionem. et ideo non est sibi imputandum nec est puniendus si male agat uel egit. //
deinde ibi sed eius quod est istam excusationem anullat. d. quod ipsi negligentes
sunt causa quod fiant tales puta quod negligentes et ignari quod probat tali ratione circa sin
gulas materias operationes frequentes faciunt operantes esse tales. i. operatores talium
quales ipse sunt. sed isti negligentes uiuunt et operantur remisse quare operationes
remisse faciunt eos remissos et operatores remissarum operum et per consequens isti ipsi
sunt causa talium operationum sic sunt causa talium dispositionum et habituum. huius. r.
primo ponit conclusionem ut dictum est. 2o mi. ibi uiuentes continuando eam cum
et dicit quod isti sunt causa sue negligentie uiuentes remisse. i. quia uiuunt remisse sicut
accidit in aliis habitibus eius. n. quod dictum est homines iniustos esse ipsum sunt
causa quia sunt mala facientes et eius quod est homines in continentes esse ipsi sunt causa
quia sunt in potentibus et commessationibus degentes mala nam ferre. i. in malam
inferre proximo ad iniustitiam pertinet sicut uiuere in ebrietatibus et communibus ad iniustitiam
// 3o ponit ma. d. quod operationes que sunt circa singula operabilia faciunt tales. i.
operatores talium quod probat per experientiam. d. quod hoc maximum est ex medietatibus ad quam
cumque agoniam. uidemus. n. si aliqui debeant duellare primo faciunt simile
actus illis actibus quod debent exercere in duello. quia sic operantes faciunt uniuersaliter
operationes suas sicut homines bene habituati in talibus et hoc uidemus uel in
quacumque agonia uel certamine in quo debent accipere manum lucrum uel dampnum
uituperium uel laudem et ideo concludentes ueritatem istam dicit quod ignorantie quod ex
sepe operari circa singula operabilia fiant habitus operantis sil non est nisi hominis pene insensibilis
quia puer etiam uidetur esse innata ita peritia quod ex frequentia usus et operationis
redditur omnis homo operatiuus similium operationum et sic patet quod excusatio uel alegatio negligentie
non est cum ipsi negligentes fuerint causa tali negligentie. // deinde ibi ad hoc
autem irrationabile unam defensionem predicte excusationis improbat. posset. n. aliquis malus dicere
si ego sum uel fio iniustus primo fio iniustus quia quamuis uellem habere

alienuz q̃ e iniustuz tñ nolle q̃ ꝓpr hoc in me aggiet iniustica q̃ruc
·n· bellum peccatz nolo tñ iniustꝫ. Similiꝫ si nolle stup̃m ꝫ relaxa
que e in stup̃ nolle tñ ꝓpter hꝫ fieri in monialē ꝫ in tẽpꝰ. ꝫ ꝑ uolo
relaxationez non ꝓpr hꝫ nolle in me maꝫ ꝫ bi nostz dispoz q̃re si fiaz
mentiꝫ uel iniustꝰ bio fiam ꝫ aliz displiceꝫ. contra hꝫ dicat
ꝓbo q̃ ista e ar̃ uidet ꝓbe q̃ sic plur̃ intendit q̃uiaz opinionez
ignorantie 1ª ex q̃ stat se facere iniustꝫ ꝫ mentiꝫ bo se facat iniustꝰ
ꝫ mentiꝫ. ꝫ iniusta facere op̃ 1ª ex q̃ stat se facere iniustuz ut bi
stz e in pre pꝛeꝫ ꝫ similiter stupꝛm. quar iste ꝑdz uo fiet iniustus
ꝫ iste uo in monialē. huiꝰ ·r· ponit pͦ omez aliz sũ ·my·d· q̃ tuo le
ꝫ falsꝫ e dicter. ad hoc q̃ fluentez iniusta non uelle esse iniustuz ·1·
q̃ uno bꝫ iniustuz ꝫ sic p̃ntez non uelle in monialē esse. 2ª ponit
ma· cum tondicat ·q·d· si ma· e uerꝰ oppͦ q̃ dicit fa ꝫ sic litꝫ.
Q̃st aut̃ sic ꝫ cui maior q̃ pro tenz minꝰ te q̃uaz ꝓpoꝛ q̃ supi
onsiz pma e indifferens uol. dicatz ·n· e q̃ uo e aliq̃ p̃m mop̃ te
ntẽ simplr mg̃ e optuꝫ iustus aut̃ stuꝛ iniusta ma ꝫ e aliz si hꝫ
dicatur q̃ iustus e bꝫ ꝫ opone non de ꝑfilla uel ꝑfectu opmis. addit
a ꝓpm pꝛeꝫ pꝛeꝫ expoꝛta. si q̃ ꝑ ꝓpꝛ sunt nobis uo ꝫ ipm e nobis
uo. Nec obstatz ꝓpr q̃ ·2ª· dicendꝫ q̃ homez belle as conuenit
duꝰ primo modo uo ꝓ aiam a per se ꝓpriaz sicut uo q̃runtez ꝫ sliaz
ꝫ similia. alio modo uo ꝓ aiam a bono ꝓpriaz sicut prius bite modꝰ
no q̃ ꝑ per se ꝓpria ꝫ uo q̃ ea amabiliz magꝭ q̃ruz amet bita et
mortem ·3ª· Nec q̃ iniustica ꝫ aliaz malicia uel ꝓpriuz non e
uolita uel bo ꝓ primo modo nec per se ꝓpriuz ut ꝓpriuz appet. Ad 2ª omis
malicia e uo q̃ peccatuz ꝑlegit actuz malitz sil hꝫ ad ꝓpz q̃uaz
cauꝰ ꝓ actu ꝫ ꝓpz. // Ad 3ª ubi non tñ si uellit anullat ꝫ euiat a
defen nez ꝑdite ex misaricordie. possz ·n· aliꝗ homo dre stat ce
bo q̃ uicstens ꝑ stum bo statuz mortꝫ ꝫ uo accidens possit uo ꝗ esset
sic si uo fuz malꝰ statim uo possuz esse bonꝰ ꝫ bꝫ ꝫ ꝑfectꝰ. dicz iste q̃
eo expor q̃ statim pro nunc uellez e bonꝰ ꝫ optꝰ homo ꝫ tñ non
stim quare no bidetur bꝫ dicz ꝓ ex q̃ seq. s. q̃ uo stim bonꝰ ad malꝰ
// sed hꝫ dicatur q̃ malꝰ existens non statuz q̃ esset a malicia sua
acto q̃ uellit q̃ nunc e nitꝫ q̃ eodem modo per omia sit de ma
uo ꝫ a ꝓpm sit factꝰ malꝰ bo quantuꝫ a ꝓpm fuꝭ in eaꝫ potꝭ esse uel
non esse malitz. Ex q̃ ne non e ꝓta ꝓpriaz factꝰ e malꝰ statuit puz
per exm de illo q̃ a ꝓpriaꝓ potuit non egrotare tñ postquaz egro
tat non potꝭ non egrotare. Similiꝫ modo de illo q̃ ꝓhibꝫ lapide ꝫ
pitet litera. // Ad 4ª ubi no soluz nec totuz intentuꝫ stud per silez
confirmat. s. q̃ omis nec malicia mo sit uo ꝫ actuꝭ silez a malicꝭ
ꝛeporꝭ ꝫ intendit duas fuas malitiaz nec bnaz q̃ aliq̃ stat pꝰ ꝫ aq̃

Tauc qui durat

Postq̃ allatū ē tm̃ ex aduō appellatū ē et appellatū fuit ē · hic allatū ē tm̃ ex aduō reatuit · 2° replicatū ibi si q̃ q̃ d · 3° ex parte tm̃ replicatū ibi · si aut nō d̃ tā · 4° tm̃ ex aduō dupl̃at ibi si utrq̃ ber si utrūq; · Quat q̃ p̃mo q̃ si ab quat q̃ ipe no petat uē z ꝓbz h̃ talitone q̃ ḡ utiq; quatur ꝓ sidēo bñ quatur ē utrq; z appen ē bñ Si bñ utiq; dicat fiē esse tal qual ipe ē h̃ qual fiē q̃t z consonat dissonū eis quar nō quat ꝓ sidio bñ nē pe ois opo h̃ q̃ b ꝓ sū h̃ · r · p̃mo p̃ tiū ma · s · q̃ oīs ꝓsidentiū appenē ad quaz sequit q̃ qui quatur ꝓsi quatur z appenē ꝓ quaz nō ꝓsidit nī q̃ appz ꝓsi 2° pmt tm̃ · cui usuaz ꝓ ne · d · q̃ fuit tā · i · appenē fiē non sug d̃ z ꝓ eis plus · Ad ē ibi si q̃ q̃ hic ex tm̃ implet intendens sic ar re · q̃ utiq; ē sibi ipi tā uō ē di talem uel talez ipe sibi ē uō tā appenē fiē talis uel talis · ꝑz bñ q̃ ꝑz sibi ē uō tā ē endi talez uel talem q̃ ē sibi causa appenē talis fiē uel tal · hui · r · ma · subpone ex dicto adiectiōz dubiū qual ē bñ q̃ ꝑz talis z fiē sibi dicēdū · m · uō pmt hic z h̃ cui ex dicēs m 2° q̃ ex opo h̃ ḡnitur hui ē z ex opo h̃ uō hui uō nūq̃ q̃ · n · p̃ uō z ipm ē uō z ideo bñ q̃ ꝑz sibi tā ē endi talez uel talem ꝑm hui · Ad ē intermittēs q̃ ꝑz · d · q̃ ipe q̃ ē sibi causa talis hui ē sibi causa tal fuit tā · i · appenē z si ꝑz q̃ ma · ꝓdūt obiectiōs ex causa nē fiūt · Ad ē ibi si aliq̃ dī causa ē q̃ ē ꝓ parte ex tiū rep tat · d · q̃ si ab dubit z ta ex tus uit pcta tum studiū ꝓ dō q̃ nō ē sibi uō causa male di z nō h̃ ta nō q̃ ma ē opit ē ꝓ ter fimē ignoāz z ꝓ ter ēsidiū non ſponta neum ē sibi causa uō male ex di · ꝑz oīs male ex ans opit ꝓ ter fimē ignoāz ꝓ uoāz z ēsidēm non ſpm quar nō ē sibi causa

uō male ꝓmdr uel male facere dr · huic ar^o ponit ꝓmo ḡnez · 2° mp · ibi
ḡ ꝓ ignio^ra 2 puz · z · h^a nu · confirm^z ibi ꝙ admod^m bistiz · d · ꝙ quod
al ꝙ qdmod^m z bistiz b^o ꝓmasti quo hns bistiz bn uiu^tat 2 fm b^m
b^m predicatiz & sic arr^t d^o ꝙ e in se bonu d^r ista nens m^r ter pula^m 2 ipe
sic etiaz z ꝓmasti b^m bistiz m^te p^ua quo hne 2 bene utdr et bn uiuſſ
finez uerez 2 bonez 2 fm illud ps^o iudiciu & sic erit finez bonu 2 uer^m
2 ista ut h^a est pdi^m u^m bn ꝓmatiz e hz bonaz nū^te 2 bne natiz ꝙ appz
sp^r ille an bonez maxmez 2 opt^m 2 ꝙ nulli e pole ab a^o atu^e uel a dist^e
hz quale ꝓmastinat^e ꝓstia nū^te conseq^t e opt^e natus 2 eiz nū^te tae
stitue h^a quia e ꝓmastitue maxi^m 2 optimez bonez · s · h^a ud^m ꝙ e t^o
omz bonoz actuz 2 sp^tuz hui^m quare ille e opt^e nat^o 2 eiz nū^te tae
e optima · h^a · r · ponit solz ma · & ide ibi sluiz ꝙ h^a sic b^a ꝑditaz
ev^ai^o z ev^at omes p^o ꝙ malicia 2 uirtues sc^t pter uō uel mus^e · 2° quod
2 non ꝓmasti pud^m 2 deste^m fiō 2 eoz que st^a ad finez sc^z se hne ad esse
uō^m uel ꝓmo^m · h^a appz quia ex hne ad ista dnt^r tert uō uel non uō^e etiaz
fm adiſſentiaz z uirtues 2 malicia stimlt^r se hne ad ꝑdita q^r uirt^s
2 malicia stimlt^r se hne ad e uō^e 2 ꝓmo^m huic · r · ꝓmo ponit conclez
sub pntia^e · d · si ꝑdita uerba ꝓcorum ev^ai^o sunt ibi ꝙ uel ꝙ^m ḡre
· 2° subdit · mj · d · ꝙ similit^r · s · homm bono 2 homm malo 2 uirtutez ma
lis qualitercuiz eis bñcatiz 2 adiacet eis 2 dispoiaom eoz 2 ult^m
finez huic · opnis suas nāliter uel non naturaliter eis bisiz 2 istus
appz ex dictis eoz quia dnt^r ꝙ n^e 2 nā^tas fuat hinc & ide inter
homines & bm bonaz 2 alti malaz diffez a pn^o ma^r lis subpp^t
ꝙ malicia e uō sicut uirtus 2 ibi destruit finem altiz & altiz pnez ꝓmit^t
sue fiō non natū^r appeat aut^z · ſ · ꝙ sue fiō non sit nālis aut^z · l ·
aut^z fm modiz hitue uō^m q^d e apud ipm · i · si fiō appt
sue fines sit naturalis · i · nāliter appens aut^z in ꝓmuz ꝙ i stor d
ario as hr^t conte^r ꝙ uirtus sit ꝙ uō^m ꝙ stus homo relig^z ꝓtez fiez opn^s
opnez uo^e 2 per ḡnis bnt^r uo^e ḡnata dicunt bona 2 o ḡnē^r mfert conclez
quaz m tenuit ꝓnapalit^r ꝙ malicia ex bona quaz p^t ibi g^r · n · 2 ma
lo intendens sic argu^t quo e se hne ad opnis quo st^a ꝓ fiez 2 ad ipm
finem si bonez e uō^m 2 relinq^t ꝙ si o^m · ſ · ꝙ bonez se habeat uo^e 2 ie^tez

primo sequatur statum q̄ non sit sc̄hm̄ · ꝑz bonitz 2 malicia similit̄ esse habent ad p̄dicta 2 ut̄is e nō ut per eas cognoscitur quar̄ malicia et̄ uō · hō · r · subpp̄o maī ponit p̄o · m · d · q̄ cuiq̄ e malitz statt ei q̄ ebs̄m sīe 2 pruter et̄ut̄ d̄ q̄ ꝑ ꝑter ipm · i · per sē esse mopōbz 2 m fie · statt · n · bona opatio e per se bona 2 bnz fis per se bonz · sīc alia opo et per se mala 2 finis per se malz · m cōdz · n · g̃ne uel modo per se ut̄is · hz sit per se bona 2 illa per se mala 2 quadmodo per eas dicatur 2 cognoscit̄ utz est uō · quia sīg̃ hicutz utbistz e sup̄ · li · 2° · q̄z n̄ ut̄z michat ꝑz a sue factio ꝑfiat 2 cuncz nos cuntes tales uel tales talez uel talez finem nob ꝑstituū fin q̄ q̄t dispōcm me · quare malitie et̄ut̄ 2 uō · ut infert m · q · me̅ tangens q̄ bt̄ sc̄hm̄ simpleb̄tz 2 malicia ad esse uō 2 sīc ꝑz q̄ illa dispōcs ꝑtes quas sims appz hom tal non e simlit̄ malis · ꝑz bonz 2 consuet̄ 2 mh̄ d̄ stant finalit̄ eoz quo tonat̄ ꝑmutare rationē ad ev̄a stendū ev̄a imp̄ma · // Demde ibi consequit̄ ſ̄d igit̄ dicta d̄ bt̄ute ep̄i at̄ 2 ꝑmo ad dicta recitat · 2° hi tum 2 ponez penes bnutz istoz · al 1oz cōtput ibi non sit aue · 3° dicti dicendū cōtra at̄ ibi resumit̄ utiq̄ ep̄i at̄ g° ꝑmo illa que dicta st̄ de bt̄ute 2 h̄ redua ponit ad · 6 · fm · 6 opōnis cuiq · pt̄ · n · cōtputi ad 6m̄ 2 sīc dcm̄ e q̄ ebitus que e genꝰ bt̄ut̄ 2 ad debitz operandi 2 sīc dicitz e q̄ ebitus que e genꝰ bt̄ut̄ metas ut bistz e supra m 29 2 e dr̄ ututis 2 potest cōtrpi ad gnoz 2 sīc dicitz e q̄ gn̄ ev̄ operabz 2 ad operem 2 sīc dicitz e 2 sīc dicitz e q̄ uirtz operat̄ talia ev̄ qualibz gnaliter uel ad cām 2 sīc dicitz e q̄ sit uō uel ad ibz 2 sīc dictum e q̄ e fm rez · // Demde ibi non simlit̄ aut̄ penes esse uō cōtput hicutz 2 opōnez · 9 · q̄ non simlit̄ sunt uō opones hitz q̄n opōnz sīg dm ap̄m uſz ad finez dicitz tn non simꝫ igno tes actu ag mꝫ sīnt opone ut dicitz e 6° · Oz stamꝫ sh tes singlas circustanciaꝫ hicutz tn non stamꝫ dm n̄ ap̄m 2 quo ad pmapicutz opones sēz possimꝫ mare uel non mapere 2 m me possiꝫ eas contre uel no continuare 2 m fine totalit̄ dimittere uel non tollit̄ dimittere · hitz tn ap̄s pōꝫ sīc uel sīc mapere m fie tn non pōꝫ dimittere ut dictū e sup̄ · // Adeo aut̄ uel aug tz hicutz ꝑm addita tz singla uel sīm ꝑtes singlas e nobis ignota · sīatt e meg tubz que g̃naliter maior ante quaz p̄mo testatt homi 2 sīatt e grituidines non ponit̄ statiz dimitti · quo uolubz sīc n̄ hicutz hiaosi · tn quia hitbz utimur uel sīc uel non sīc g̃naliter ꝑo dicatur uō ꝓnapt̄ h̄ ꝑ generatē uō · // Demde ibi resutes utiqz continuat dictū ſ̄d · 9 · p resutes et bnaquaqz bt̄ute m ſpali dicendꝫ q̄ e q̄ ad genꝰ ꝑtitū 2 circa qualia quantitz ad genꝰ obm 2 qualit̄ sc̄hm̄ ad obi · quantitz ad mod 2 quot sub · quantitz ad numeritz 2 p̄ de forti ne // ·

Ad eius^m p^dictorum sunt 4^or inquisitiones. primo ut^m
homo fiat malus in^uo^e p^pr ignorantiam. 2° ut^m fiat
malus in^uo^e p^pr in^potentiam. 3° ut^m fiat malus
in^uo^e p^pr concupiscentiam et n^ecessitatem. 4° ut^m remaneat
malus in^uo^e post acquisitam maliciam.

De primo arguitur quod homo fiat malus in^uo^e p^pr ignorantiam quia quidem caret
noticia necessaria ad acquisitionem virtutis et delectationem malicie necessario et in^uo^e
erit malus et carebit virtute. Sed homo ut in pluribus caret tali no-
ticia quare necessario et in^uo^e erit malus et carebit virtute. iiij. probatur per thomam
et philosophum 4° namque noticia est hominum necessaria pro acquirenda virtute et declinanda
malicia. 5. noticia operationis humane fit humanam status humani et potentie humane
Igitur namque operationis humane vel fit humanam causat in^uo^m ut visum est supra. igitur
status humani probatur laborare pro virtute. Si enim homo nescit quod est bonum et quod est malum
nunquam curabitur declinare maliciam et procurare virtutem. Similiter modo ignorantia
potentie humane tollit omnem conatum hominis ad virtutem. Si enim homo nescit an sit
in eius potestate esse bonum vel esse malum nunquam consiliabitur an debeat
ad hoc vel ad id nec seipsum ortabitur ad bonum omnis enim exortatio supponit
potentiam in eo cui fit exortatio ut dicitur in textu. Sed homo caret de communi lege
4^a noticia ut patet de singulis. de ignorantia enim operationis humane tamquam causa peccati dicit
apostolus 4° autem tractatum sum venientibus sub peccato quod enim operor non intelligo ad Ro. vij^o
c^o. hoc idem habetur per arg^m. d. quod homines quamvis fortes tamen quia tractatus habent sensus
dolorum et passionum. j. li. 4°. c. de fortitudine. Item j. li. 7°. dicit quod passio absorbet
et ligat rationem de noticia operationum. // De ignorantia fit dicit apostolus quod quod oremus
sicut oportet nescimus ad Ro. 8. constat autem quod oramus nobis finem quare
illum ignoramus. Item Salomon dicit nescit homo finem suum etc. 9. c^o.
hoc idem per philosophum. d. quod homo studiosus apparet esse finis id quod per naturam est finis quare
nulli ante acquisitionem virtutis per quam fit studiosus et bonus apparebit huius finis
// De ignorantia status humani dicit Salomon quia nescit homo utrum amore
vel odio dignus sit etc. 9. quod idem est ac si dixisset utrum bonus vel malus
sit quia bonus amore et malus odio dignus est hoc idem habetur per philosophum. d.
in fine huius quod adiectio habitus hoc est genus vel augmentum non est nobis cogni-
ta nec per consequens habitus que est bonitas vel malicia. De ignorantia potentie humane
sicut de causa malicie bestialitatis dico quod primo quod homo est in homine esse hoc est
in potestate et libertate non intelligitur et ideo comparatus est iu. in sensibilibus et si facit est
illis hoc idem patet per philosophum qui probat in tit^o hominis potentiam contra necessitatem
eam in hoc c^o. et sic ostensa est ignorantia 4^a noticie necessarie pro habenda virtute et
declinandi malicia. Sed in omnibus huius conclusionis est de tio philosophi. // dicendum

hitu ille per eam acquisito bn statt p̄ilo hanc. ꝑua ia ꝑdit per bm ad
actuz mal non tm hitus acquisitus. ad pmm dr̄m ꝙ lo. dicit
pntia. ad ptem seu grad. ad gud fm ꝙ reddit to hitus tantud
uel tm̄ per gnē mitt̄ potuz negare notiaz & ꝑntem tenet hit
z ista notiaa non e hom nttia pro ill̄te. ad ix̄m ignō pt̄ hūa e
dicendz ꝙ homo qui ptransiit aiz esse mbr̄e potis. ad bm̄ z mbr̄e primo
tenue non intellexit tm̄ intelligere potuit sic saluari. sz nolui tm̄ te
ut bne ageret ut dicatur ma. ad pmm dr̄m ꝙ ipe plus ista potez
non ꝙ esset ig tal̄ non male disposito sz homi male disposito statt p̄it
ꝙ mitt̄e p̄na p̄ma. que stat̄ st̄ hominb nō z ꝙ dicat hic ꝙ ignorand
quantuz ex opti tota singla sz hitz fiat penit̄ empl̄e statt fit ex
peritz legendo hitz. //

c Secundo arguit ꝙ homo fiat ma. primo ꝑ impz̄. primo qm̄ qñq
hz impz̄ faciendi bonuz ꝙ facere nult z resistendi malo c resi
stere nult z stundi in bono mg̃e stare nult fit ma. primo ꝑt
impz̄. ad sptā pbatur quantuz ad singla apo. n. dicit & impo fa
bonuz. Non. n. ꝙ nolo bonuz h̄ facio. ad ꝫ. vij. tertiz c. cui ꝙ noz
statt ex defectu bonis p̄quiat nult stare ex defectu pōtie. sz h̄ contz
dicat sup̄ in fie p̄ ꝙ quidam dispolite corpore ꝑtle hominid eligentid
mouere cū impetuz & vitaz ꝑue ferunt. in ptem sim statz sit cum
anima tam in rebz inanimatis bitis p̄ ꝙ ꝑcusse mouent ꝑ aia uero
non bitis. g̃ statt ꝙ primo alii ferunt ꝑue sic zaia z h̄ ex m
pōne ꝑue di. ad bonuz ad ꝙ mittunt ꝑuen. arg̃ aut impliboz loqz
mentis una. q̃ne mala. constat. aut ꝙ nō q̃ bmatur pot bi
nō resistere z ꝙ omne q̃ bmatur primo bmatur. quar magnitudine fiet
malo z intempatuz primo ex impo resistendi malo puta primi male
sic̄ contz dicat hic ꝙ malo hitu acquisito non statiz ille ma. potuit
quescere a malicia z fi bonus ex quo arg̃ sic. Quantuz ii̇te. ad ma
iorem. ad tm̄ eadem b̄te questio. Nullo tō pto ꝙ sponte mouet
nāliter quescet si bn̄ bn̄. si bn̄ uo. statt ꝑz misu de mombz sz
iste male hitua. q̃ est mi malo hitu uo supp̄to ꝙ nolit esse ma
sz primo fiat motus bn̄. ad illum malitz hitz. quar ex impo non ex
uo te fiat̄ e malus. // Secundo resistendi malo dicit. apo. ii. sic
ꝙ uolo ma. h̄ e opz. quar uo uel nuo agende malu fiet ma
ex impo resistendi. // Tertio stundi in bono dicat sapiens. q̃ sepe aces
mihi credit nisi tu. s. pm z mitt̄. quia sic. constat. aut ꝙ iustus
homo qui e bone uo te non potest sepe aces mihi ex uo te. quar ex impo
stundi. // arg̃ aut̄ contz. si bi detur impo dicit ꝙ hūana bita nō
indiget requie z remissione bite qui mane fit nuda ti ex posit

ac salubrem · h aut oma fiat & ipe nag sicut e cā ter 2 hom tō & sic e
causa o ter ss9 eig 2 ideo iste o ter ss9 bō gr̄ ia dō quia non sum⁹ sufi
cientes cogitare ad ep nobis ex sufia⁹ bra ep & eo e dict ap⁹ 2 stat
e cā ter ss9 eig sic e causa complacy eig mg̃ fiat eam hom apper
ut placi 2 ut bō tē 2 ut salubrē aliter · n · p⁹ gr̄ non fuiss gr̄a 2 ꝺo
ista · 2ª gr̄a am ep mg̃ tūr gr̄is bō gr̄a p iustificac quia ista fiat hō
in tali consu esse justū 2 bonū 2 stat causat talem consu sic stat bō
bō ad puto ad edificacē p̄ce pis op⁹ bonū 2 ista gr̄a uocatur gr̄a
tce pme hō 2 magnificame homes ex per istā gr̄ā per q̄ fit ceptū tur
op⁹ bonū acceptū tur bō hic ue uoluntatē per quā simp⁹ 2 mag⁹ tē bonū
2 magnū e 2 sic clarū q̄ homo p̄ tē non iustificat sine cōsensu huāno
ad perfectē bonū op⁹ sine gr̄a cuius ¶ Ex n⁹ dicto p̄ tē iustificat sine gr̄is su
huano · qm ut dictū e contradictū implicat hominē e bō sic bō
no tē 2 hic bonū bō tē sine gr̄is su ad bonū 2 cum dicto cōtradictū implicat
hominē cōsentire ad bonū sic gr̄is huā · quare dicto p̄ tē non iu
stificat sine gr̄is huāno 2 h̄ e q̄ dicat · ¶ Cum dicit te sine te h̄ e sic
consu tuo non iustifi h̄ sine te h̄ e te peccato ¶ Z m · 2 e m̄ ad dō pe
cantes homines q̄ p̄ tē homo p̄ esse peccatū ad dā dupl̄ bno m⁹ stat
p̄ tē cē mfloris e mp̄ tē superior 2 h̄ m⁹ p̄ tē homis e mp̄ tē ge
alio modo stat p̄ tē cē liberal e mp̄ tē capitis · sic bi g̃ q̄ du sole
super terrā p̄ tē eig · qua ad mo stat bisbia e mp̄ tē huius hominis q̄
si uoluit peccare 2 auxilio sufficiēs bñdicē potūt · 2 h̄ m⁹ p̄ tē ge stat
p̄ tē cē lucē me e m hoc p̄ tē · qua si homo uoluit uel obiectū no potūt
possūt gr̄is eum ad bonū p̄fectū bō h̄ 2 meritū iustificabit 2 per
bonū operando ei p̄m magnificabit 2 h̄ modo per tho 3ª distinguitur
3ª gr̄a gratum ¶ Ex hoc 9º sequitur q̄ homo p̄ tē fieri 2 esse
bonū 2 beatificabile ¶ Ex h̄ eadem ratiō sequitur q̄ nō h̄z mp̄z simp⁹
ex mp̄ fit magnū nisi ex p̄cepit 9º ¶ Dicendū 9º ad p̄mū q̄ nō h̄z
mp̄z simp⁹ faciendi bonū uel resistendi malo · uel stendi in bono q̄
hec roma p⁹ eam auxilio cause libertē q̄ e ad quā aut omnib⁹ affluē
enter 2 non impedit ¶ Ad 2ª to⁹ ad dicendū q̄ lex impossibilia homi
ni non tu⁹ si non fiant bonū q̄ unde electiue · z recedendo ab eccē
fiat magnū q̄ non eligit tamē contingit 2 sic fert bonū non
ex tat ex mp̄ z stat ex uo tē quia electio bonū quāz huius exponē
bilē malā 2 consm ad malū accepit ¶ Ad 3ª dicendū q̄ stat
tor⁹ p̄ce infertur ex bō tē 2 dispone sibi mediū sic 2 alia p̄ce ex sibi
mediū · h̄ aut p⁹ to⁹ m⁹ est q̄ alia non fertur p̄ce ex mp̄ actē uel
uo tō nec mo · z ex mp̄ electionē bē quia contingit aduersū
eam non ti aduersū p̄m actē q̄m bō tō ille consentiat 2 ad heret

p̄mitat· uel ut p̄ actum̄ 2 motum̄ conjuncta 2 sic diatur labia· sic compe-
at n̄r̄ rionales 2 sic diat stumbh carnis q2 rionale. appe stumulat 2
tullat allliat 2 attrahit ut ei delectet 2 rionaleat 2 rionalesceat at
uel ad ipz rationes map ut e consha 2 sic diatur langor q2 langue
fiunt 2 diffitez putridus shatz que pugnat a dussp carnez 2 caro per tales
appe carnales contingit a dussp sp̄m ei aue competit ad n̄r̄ rionales
ut alii n̄ dentata h̄z q̄ia uel competit ad statutz aie m quo tunc
e 2 sic diatur tra pinq uel ad i m quo tunc ee h̄z 2 sic diatur e corp
q2 tunc p̄ius m homine ic appe qui non h̄z i° p̄ d n̄ p̄ia patitur. ad
tuit p̄na q̄ quo pius aie magnal p̄na h̄z p̄ rionali corruptus
e 2 alia puersa· bn· q· top dr diatur q pp e ratoni p̄na m h̄e
non ti semper puta quo alia bois e peruersa 2 po diatur corpta. diat
competit ad n̄r̄ rionales ut n̄ alii subiugatas h̄ quiet e· q̄a e
festus e m alia subiuta oppi ui quantitz ad quatuor· s· quantitz ad
bo tenz 2 p̄ remiez seu confortez quantitz ad dronez 2 p̄ ad bigorez
quare sm q̄ effectz naturalis conclue opponit bruti ipa diatur fo
mez 2 nutrimentiz quia nutrit 2 fouet pectus· ſz ut oppo rem h̄z
briatz n̄· ſz ut oppont dronu diatur feditas aie· ſz ut oppont
bigori brutu per quaz difialia statuit aie brutiose familia diat
mistrum tag bonez 2 q̄ ē ista sunt modi p̄hendi h̄ contue ad h̄z
bnitez ut in p n̄r̄. Rz sciendz q̄ malis contin dussificatur
m habitu sm mag 2 mino e· p̄mo modo sm n̄ tez alio modo sm
etatem· alio modo sm or dissoz artuleż· e modo sm morem
2 consuetudinez· sm n̄ tez q̄ aue q̄ ee complexio per n̄ tez accepta
bna e mag inclinatz ad benea quaz ad 2 ille ad mag ad petuna
uel ad abuz uel ad potuz quaz iste 2 sic de alijs· sm etatez u° q̄ia
juuenis per n̄am mag inclinatur ad delectabilia quaz senex·
2 senex mag ad lucra quaz juuenis· sm dissoz aue or bs q̄ia
bna mag inclinatur ad benea quaz ipemet egere existens 2 sm q̄
buiz mag 2 mino de ligne delaustet sm h̄ mag uel mino sfiet
motus h̄ naturalis naturaliter conclue sm consuetudinez u° q̄ia non
obstante n̄ali or ne q̄ p̄ consuetudinez mino senex uel mag q̄ui et
q̄ bna juuenis· bnde apo m epla ad balenaz diat sic q̄ q̄ia
nec ē p̄ minuit tantas in eis bires attrahit ut pluq̄ etate difficilis
men bis eadem pectus corpus ad dop mino mouu balentibus
tuz pit 2 p tanq̄ impune non desmat· Est aue sciendz q̄ de
aupia n̄ali sol quer tista q̄ q̄ia segnis gret de hiis malis·
· his q̄ p̄missis dicendz ad q̄z q̄ p n̄ali conclue quantuciq̄
intensu per n̄ tez uel per etatez n̄ritu uel aliq̄ nostat hominez ad

esse

malitz 2 briosum ymo q̃ plꝰ ſt. ad eſſet nĩ ꝺ ey tongi ad eſſe mal
ymo ß mayꝛe biderent ad homie briosꝰ 2 mitorn lt. ß iſte non eſt
mio ß no ma gꝰ nr gamigz ade mio malꝰ aſſiptiz plꝰ qua
pi iſte torn tonai ſ nitit bꝰ uel ß e qua eig tonai fiegiorꝰ
2 behemenaz uel qua eig bꝰ tas e ꝺ alioꝛ 2 debiliꝰ ß neutꝝ arti
poteſt qua imo aut torn hebit ꝓ uiꝰ 2 fiegꝰ tez 2 behemotez ſpꝰ
non potit arti ꝓmiz nĩ eniz ſm qua ra uas non e ꝺ alioꝛ nr debi
qua tꝰ nuchi non pt flecter pẽe uel ꝓno ule uel ubo ſ e nꝰ mo
tez ſſhꝰ eſſe q talis uas ſit nitta 2 ymio ad malia ꝺ ta ymo
m gmoꝺ loq̃ ri talis homo nipſi bꝰ bꝰ. // per ß ꝓuꝰ
ad ꝓmiz q ad poteſt capn bꝰ ſtanti qui ad ſꝰ mandatuꝫ pnapi
ꝺ uiz timore ludit ad tẽẽm. ſic 2 uas homis uo capti ad mutiz
appꝰ ꝺ uiz ſolꝰ amore uel timore uel a ta pẽe ſtanti ꝺ uiz e de
monti te qui uo bmatiz 2 ſtclo capꝰ m pi monti te. // ſꝫ 2ꝫ ꝺ ꝫ
q moꝛz tonai nalis e ß ſſhꝰ uo tis quo uo tas tonſſenti beldiſſet
ß monti e uoꝰ 2 libꝰ 2 ſ iſta oppio que rea tatiz m lia ꝺ icit oppꝰ
non eſt ita. phs aut ſup m 2o. non ꝺ t ni q illa delta e m nob nal
ß tonſta illi non ꝺ t eſſe nale ymo ꝺ t q pugnare. ꝺ uſſꝫ eig ꝺ iffile
eſt ß non impole. //.

2 c. ꝛgunt q homo ſpꝫ maꝰ ꝑ rema at malꝰ 2 ymio
q ꝛ ut ꝺ icit phs in lra ſc ſcdꝫ cor. ad eg tu nez ſic ria ad ma
liaz ß facta egre uo m cor remanet pea ymio egre uſq
ad pnꝺ morbi quar ſimili modo egre 2 briosꝰ maia rema bt eg
mio. // ez mo ra ꝑm hitus brios ſi non ſint ꝑ rema ores quam
hitus iuſt ß iſti ſit corpales ꝑ bona opa tenſſmtibꝰ mal ꝺ icto in art
mala opa teſſmtibꝰ bonis quar 2 uimoſi cruc corpales ꝑ bona
opa teſſmtibꝰ mal ꝺ ꝫ. ad q. ꝓmo q homes rete re. ad mali e difile
2o ꝓnon e impole ꝓmiz ꝓz ey e uel q ꝛho ꝺ ꝫ nĩ m homie
ꝺ relinq ey quoꝫ moꝛli pto ß manifeſtꝫ relinqnt ey hitu briosꝰ
que ſunt maliaa ignoo mfictas 2 tonai malia q ꝺ ꝫ q ria bria
hitus hntem fiunt maliz. ſ aut bꝰ bonꝰ ꝺ ignoo uo q ria ut ens iz
e ſtepa omie mal e ignoꝛatis 2 omis hitus briosꝰ ſcatz thit a tz
ignoz mfemitas ilꝫ q ria ſ aut bꝰ reddit homiez ꝓmotez ad ome
opꝰ bonꝰ ſic briaꝰ ad ome opꝰ malitz 2 pe gnis homo fit ey bria
mpoꝛ ad reſiſtꝫ malo 2 ſcer mpo uoritate mfictas. // tonai uo pe
briatz non ra nalis ꝛe qua ꝺ icit e q. ꝓ prima q ra pcet ut ta
pta 2 ita pe ut efecty. ſcer aut tonai ſeq briatz q ſ aut bꝰ reddit
opꝰ ſuiz ꝛelecta le 2 pe gnie mag ꝛe ctabile ſic briatz ſuo modo red t

ꝓpue ſtuꝫ xl̃ctabile ⁊ pegnꝰ ceſſe ⁊ mlt̃ ꝑ ꝓſſit ho^{i} op^{o} ſtud xl̃ctale
cauſat iſtum mo^{m} tonale. Ex hiſ arguitur ſic id e hom̃ laude di
ſciale aut obinat ulti^{o} malic ꝑ^{m} as hoc ꝙ^{m} uolu^{i} ignoꝛ^{e} quantuꝫ
ad mitetuꝫ blm̃ tonale ꝑ^{m} as appe^{n} tendens ipm̃ priuꝫ om̃i malo ⁊
uolic^{o} mfitue. retinens ipm̃ priuꝫ om̃i malo ⁊ uulti^{o} mfitat retinahus
ipm̃ ab om̃ bono ſz recteſſu amalitia obinant iſta ꝛ. uulti^{o} quare hz
eſſe laude diſciale. ⁊ ꝙ puerbia^{r} dicatur diſic e aſſecta relinque. 2^{m} plo
ꝓ ſtatim ꝙ hz ad mid ſtipet act^{o} hz abitꝫ ſtipet hituꝫ ꝓz ea^{r} ꝯſules uel
tozꝓ ſules patet ex pn^{o} l^{i}. Item iſtud e fin^{m} phi mpi^{i} in magne bung
lectionis ſz bo in ſp ⁊ ma^{o} hz ad mid ꝺ ſtipet act^{o} a pn^{o} uſq ad finem
ſic q ꝓt opꝫ ⁊ ꝓt non opi bonuꝫ uel malu ut dicatur in ſic lectione ꝯſe
hebit ea^{r} ad mid ſtipet hituꝫ ꝓz tales act^{o} ꝯſules uel tozꝓles ꝙ ſtatt
ceſſe opi mala ⁊ op^{o} bona prulatie non ſtatuꝫ ut dt phs ⁊ ponꝫ ma^{m}
hitum. Dicendꝫ q ad illtd ꝙ obiat^{o} ꝙ ſili^{o} ꝛ. tertiꝫ quantuꝫ ad hoc
ꝙ ſtatt ille ꝛ ⁊ ⁊ non fiet ſtatum aut uoluerit i tuo ſz prulatie ſtatt
ille q ⁊ ne piſto uult eſſe tonic non ſtatum e tonic ſz e in meſſe. ſi
uult ad ſz uolunt labor^{e} ſic bna^{o} non ſtatuꝫ aut uolunt fi i tuo e ti^{o} ſz
per multa opi bona reſpuntib^{o} malis.

Nouꝫ dicendꝫ et medicꝫ

poſtquaꝫ phs egit de ſine bnauit ipm̃ ꝛ. de q̃ue ⁊ mlt̃ ꝯdicue i nau^{t}
mo. ⁊ de pn^{o} bnauit mo. hic me. agit de mlt̃ ſpe bnauit ⁊ ſpm ſ^{m} iſte
hz vj. ꝓce mquaꝫ pma agitur de foꝛ^{ne} m 2° de tempꝫ^{a} ibi p^{o} hic
de tempꝫ^{a}. mo de libi^{o} dicam̃ de mo de ſcepe de libi^{o}. me de magſtat^{e}
ibi bicebꝫ. aut utꝫ mo m. q. de magn^{o} ibi magn^{o} aut ea ea mag^{o}
me. de phlo^{a} ibi dicatur aut ea ea ea ſt. m ſcepi de manſuetudine
ibi manſue de aut. m. g. de amaca ibi nicolaꝫ aut ⁊ gnue. m. g.
de int^{e} ea ea ea aut ſc. m. y. de cutpelia ibi exnte aut rege. m
vj. de quad pne laudabili. ſ. de uecta mdia ibi begdia ad. pho g^{o} ages
de foꝛ^{ne} mueſtigat ⁊ mam feſtat pmo eig o^{m}. 2° eig op^{o} ⁊ actiꝫ ibi fort
ad

2 ꝯ ꝑ̄ bonoꝝ uelli 2 ſ̄ c mu⁹ ſ̄ꝑ ꝙ ꝑmit⁹ cadit timor quamuis tc
actus ꝓa ꝑ̄ alijs fiat actus ꝑ⁹ tēp⁹ q̄ tuc eſſ̄ uo quamuis ꝑ ꝑn̄ tes
hoc tem 1ª q̄ tuc erit ſic bona timenda ſ⁹ tm̄ ꝑ̄ malus ſtud aut
opponit uel bō m̄ tm̄ uel ch̄m̄ ꝙ bono ch̄m̄ ſ̄ ·3ª· ꝑ̄ia actus
ꝙ fama bō nocet uel⁹ templ uel ſt⁹ amici 2 mactic ſ̄ q̄ ſunt
nob ſam̄ c bitu ꝙ bono m̄ tm̄ ſ̄ ·2ª· q̄ uel c bonus cēle uel ar le
2 ſm̄ ſ̄ timendo ꝑ̄ dicta ·q· ſm̄ q̄ ſt⁹ leſione 2 ꝑ̄ mic iſtoꝝ ·q· bō
bitate n̄ mō op⁹ malus ut leſiat fame · propius ut leſiat templis
c ꝑ̄ mm⁹ ſ̄ ut leſiat ale eḡ⁹ ale uel cor⁹ uel leſi⁹ bō ꝑ̄ tm̄ n̄ atm̄ ꝙ
mortem ut le⁹ bō cēle ꝙ c bitu ſine qua homo non c homo ·
Ꝙ ubi ſ̄ bō tanta oīa omittit ꝙ fortis non c tanta ſ̄ gia tm̄ lia mā 2 ꝙ
actus⁹ oꝝ ſuaſus · q̄ñ ꝑ̄ dicta ·q· mala timeq 2 q̄ñ fortis ſit tanta
ota timor non bitur tm̄ eſſe tanta omnia ꝑ̄ dicta ·
Ad quartū dicendū ꝙ plus ſ̄ ꝙ
ſit arguere tm̄ le tanta ꝙ fortis c ſm̄ bonus non oꝝ timere quar mſa
mano c⁹ terribile tanta ꝙ fortis ſ̄ ·1ª· po⁹ mō ·3· ꝙ ſ̄ oꝝ nos timere
2 ꝑ̄ timere c homus 2 non timere in his eſſ̄ malus 2 io ꝙ ꝙ aut
non timeat nec in talibus malus c qui n· timus ꝓfas ſeu op· malus
ſ̄ eſſe dicatur hereticus 2 ſ̄ctens q ſ̄ ꝙ omnis bō bonus bō tus · ſ aut no
timus mucrandū c 2 ꝑ̄ dicta tm̄ ad ſ̄ ꝙ dicatur fortis ſm̄ methū
ſm̄ ad ſimle 2 tc ſ̄ tus fortis ꝙ 2 ꝑ̄ tanta ſuas matias c ꝑ̄ putā
ſtatur fortis tanta ſuas · Ad 3m ubi mopius aut ꝑ̄ dicit id ꝙ propia ꝑ
mittit tm̄ ꝙ fortis non negatur eſſe tanta mopias ꝑ̄ tus ꝑ̄ quam
negatur ꝙ infamia ꝙ ubi dicitur c ꝙ infamis tuc oꝝ ſ̄ hic dicat
ꝙ mopias timere non oꝝ ſtatus n⁹ cōmodus n⁹ ca malus ꝙ non
c imputabile homi tanq̄ famis ex mali 2 ex ꝑ̄ alijs ꝑ̄ ꝑ̄ in bus
· Ad aut ſtendū ꝙ phs non intendit dicere ſta ſim̄ non eſſe n̄a
tanq̄ mala 2 io dicat fortitudo · ſm̄ intendit dicere ꝙ ſ̄ non ſt⁹ n̄a · uel
taliter ꝙ eoꝝ tiones phi at opus bus ſtant bene mo ut ꝓ phis ꝙ non ꝑ
ſtet n̄ labores 2 pcios ſe exponere ꝙ ſm̄ ſ̄ tus debent ſe exponere
2 ſic ſ̄ multa dicit ꝙ n⁹ penale tm̄ eſſe timendū ꝙ ꝑ̄ ea tuus ſit ſic
reſiſtens · ab opus bō bene uiuere · Hac igitur ꝯ exclusa ꝙ ſtat ſtud
ꝙ ꝯ ibi ſ̄ n⁹ quia tanta bene intendens ſic arguere tm̄ le ꝯ ꝙ fortis c ꝓ
bellicus · ſ mopia non c tm̄ ꝓ bellica ꝙ n⁹ c id tm̄ le tanta ꝙ fortis
hūs · Ad ꝓmū ꝓ conclus · d· ꝙ n⁹ tanta cum n⁹ tanta ſ̄ ſimilia eſt
fortis ſ̄ ſ̄ ꝯ talia c imputabile oꝝ dicere fortē n⁹ ſm̄ ſ̄ ſimiles · Ad 2m ꝓmt
my · ibi ꝙ ſ̄ n· d· ꝙ ſ̄ tus ꝓ bellica ſ̄ ſ̄ t licitus 2 imputabile ꝯ
emissiones 2 pericula aud ſ̄ ſ̄ t imperial mopie ꝙ licitus c ꝓpe
dere 2 emittere ꝑ ꝑ̄ ualius mopie ut hetur ꝑ̄ in tractatu de licitis tc.

• // Item dicit ibi quod ista pars quod ira mala sit multum de fortitudine sicut irascuntur timentes et terribile tamen quod ira sit de fortitudine reddit hominem timidum sed timentes multiplicantur propter verba vel facta vel alia accidentia timentes non reddit hominem timidum quare ratio huius multiplicationis non est eadem timentis ira quod de fortitudine huius. v. ponit secundum ibi. Et hoc contra illud quod dicit quod ira non faciat hominem audacem hoc primum ad aggressum pericula et hoc est contra illud quod timentes habentes sibi auferri vel plectere armis muniti pugnant vel metu fugam mortis esse exponunt periculis quod illi audaces. // Item dicit ibi si auderet flagellum dicat quod non tota consideratio tota ad malum quod est ad mortem sit fortitudinem tendens hec omnia per hoc quod dicat de flagellum. quod quod nihil de dicant fortes quia quidem aggredi illam quia propter quod flagellum vel paucum est quod sit fit in torneamentis ubi multitudes pugnantur et grauantur timent mortem et ibi quia multitudo sunt autem non propter hoc sunt fortes in bello primo et pugnabunt magnifice quod respectum torneatorum et timendum et tantum bellatores. // Et ibi tota qualia igitur tenuit dicit quod fortitudo tota magnitudinem tenuit quia tota mortem. dicat quod in tumultuosis pugnatur fortitudo non est tota propria mala tenuit tota et tota qualia terribilia et ipsa fortitudo et hoc per conclusionem quod tota maxima quod intendit principium quia magis sustinet pericula et optimum tota maxima terribilia hoc non sustinet magnitudo pericula quia fortis quare fortis per fortitudinem optimum tota maxima terribilia. hoc. v. ponit conclusionem et primo et patentem litera. // Ad hoc autem exponens quod est iustum maximum et iustum terribilium et dicat quod est mors autem pessimo est quia mors est ultimum terminum vite prius et non bonum vel malum prius vite dicatur esse mortis quare mors est malum pessimum et bonum et omnes delectationes huius vite. Si autem sit alia vita ante secutum propriam vitam quia hoc in hac mortem non tantum hic est solum dicatur quod quo mors est ultimum terribilium hoc ut omnia in vita prius sit non bonum non malum post est mortem post hanc vitam de illo. s. quod corporalis vita perdit delectationes vel amabilia. // Et ibi videtur autem unum non tota quia ondit quod non fortitudo non tota maximum terribile puta tota mortem simul mortem simul propter et primo ondit tota quale mortem non est tota quia est. 2o quod tota illam tota quam non est bene hoc ibi ad hoc et mala. // dicat quod primo quod fortis quamvis sit tota mortem non in est tota mortem que tenuit per modum omnium quid puta tota mortem que quod in malum. vel medium et no quod in quibus fortitudo vel fortis sit tota. Et ibi. 9. quod mortuus periculis et talibus et ista per alia tenuit pugnat in bello communiter quod salute rei publice et ad hoc plures inducat quo media bonum aperiat quia fortis unitur et optime fortitudo impiculo maximo et optimo et est periculum bellicum quod est maximum quod hostes facit ultimum et post et est optimum quod per ipsum saluatur puta et res publica. // Aliud medium sumitur

a priori et est quam apud rectores civitatum et apud. Honorantur viri fortes
quia exponunt se periculis bellicis quod est difficilimum et ideo convenit quod fortitudo
principaliter et proprie dicatur ille qui est in pavendo circa bonam mortem et circa illa
que talem mortem afferunt et maxime circa repentina talia vero sunt pericula be
llica. Deinde ibi sed ad hoc et in mari. Ostendit quod fortis bene se habet circa ce
tera quam mortis. Dicit quod ad hoc fortis est intimidus in mari et in egritudinibus
sed non sicut marinarii quia viri fortes in minimis talibus disparatis similiter et
contempnunt talem mortem non turbantes se nec propter rationem propter imminentiam
talis mortis. Sed constanter in rationis sono perseverat ut ad extremum vite
marinarii propter experientiam frequenter habitam de periculis evadendis bene
sperantes non turbantur fortes autem ultra predictam constantiam viriliter
agunt pugnando in illo in quo est fortitudo et in quo bonum est mori expectando
magis quam viveri fugiendo in talibus autem corporibus neutrum est nec non quod
ibi viriliter ageret nec est melius in talibus expectando mori quam fugiendo
viveri. Quare quamvis fortis in talibus bene se habeat non tamen tanquam in
sua propria materia circa quod principaliter fortitudo ordinat appetitum. Ibi terribile autem
non in omnibus. Ostendit quod istud terribile circa quod est fortitudo est maxime terribile. Dicit ergo
quod terribile hominibus actus non omnibus est idem vel eciam quod patet quia aliud est supra
hominem puta occursus x hominum arcorum contra unum et istud est terribile timidum
et formidat. Omnium hominum rationem habenti et aliud est secundum hominem quia naturaliter adiunctum viribus
hominis puta occursus unius contra unum vel tertium contra duos et istud terribile
secundum hominem ad hunc variatur secundum quantitatem rei notitie. Puta si x homines
expectant xij vel xiij vel xiiij vel plures vel pauciores et iterum vari
atur secundum magis vel minus quod accidit in congregando sicut dicitur. Secundo de forma
militari quia milites videntes extendi i. augeri periculum fugiunt.

Fortis autem et instinctus

Postquam investivit omnium et materiam fortis hic consequenter manifestat eius opus
actum et formam procedit autem sic primo ostendit quomodo fortis secundum formam circa terribile
intimendo se habet ratione. 2° quomodo aliquis sine forma se habet non ratione ibi est
autem magis et minus. 3° quomodo fortis se habet ratione intimidando et contimidando et audendo
et operando ibi quidquid ergo. 4° quomodo se habet ad finem ibi finis autem omnis. 5° quomodo
circa omnium fortitudinis se habet non ratione impavidus ibi superhabundantium autem
6° quomodo audax ibi qui autem in audendo. 7° quomodo timidus ibi qui autem intimidando
8° quomodo mandax sive coardus ibi deficit autem. 9° quomodo fortis se habet ad timidum
et ad audacem ibi circa hoc quod est. x° quomodo specialiter ad audacem ibi et audaces
quidquid. xj° quomodo ad suam difinitionem ibi quemadmodum ergo. xij° quomodo terribilium

ad disp^{m} ibi mori aut fugientes · dicat g^{o} primo q^{d} fortis mouetur ſu^{m} tm^{r} lud
e mſtipe^{l} non d^{r} ſic · q^{d} nullo modo timeat uel ſtupeat · ſz mſtipe^{l} eo
modo quo homo pot z debz eſſe mſtipe^{l} timebit aut talia terribilia ut
oz z ut ro ſuſtinebit uel p^{m}ittet z p^{r} bonitz h^{z} · n · c · g^{e} omn^{i} u^{tt} hz
· ſ · fines bom · // 2° ibi c aut m^{g} · ondit quo ad ſine for^{te} ad terribilia
m^{ti} d^{o} debz non tenc · g · q^{d} u^{a} p^{o} q^{d} g^{t} timet talia mag^{r} quam oz
alio m^{o} quia m^{r}ing · 2° modo q^{d} g^{t} timere illa que non oz timere ·
a^{o} m^{o} q^{d} g^{t} timet eo modo quo non oz · alio modo q^{d} quo noz oz z ſic d^{e}
alijs c^{rg} li^{a} dicu^{do} ab eo q^{d} oz timere quales timet ſtimag^{r} · // 3° ibi q^{d} p^{o} g^{t} ·
ondit quo debz fortis m^{ti} d^{o} z aud^{o} z expect^{o} z op^{o} dicat g^{o} · q · dif^{r} no
fortis q^{d} i^{e} z p^{r} ſe ere fortis qui illa terribilia q^{d} oz z c^{d} gra^{m} oz · z ut oz
z quo oz z ut ro patur z dubitat timet ad declinand^{a} z audz ad agredi^{d}
z ſuſtinz m expect^{o} conſtanter z q^{d} impug^{o} uilit^{r} · // ⁊ ſt · n · ſtiendz
q^{d} fortit^{o} moditur z paſſione · ſ · timorez z audaciaz z p^{o} dicto · ad ultim^{o}
fertur opinez moderato aut z ordinato timor^{e} p^{o} expectatiuu^{m} e
lecta ſm bonz z ſic per ones ad q^{d} iſtor · q^{d} tuor fortis opinez ·
· e · ibi ſime · aut omo ondit quo fortis ſm for^{te} ſ^{z} · ad fines mte
dens plitur q^{d} fortis per for^{te} ſuſtinz z op^{o} gra^{m} bom fi^{e} z ag^{t} ſic · ⁊ d
minuitur z qualitatiuus opinez fit e per hitz talez opinez opti^{m} i ·
fines e talis qualis e iſte hitus · bnuq^{z} · n · determinatur z modificat^{r}
tale uel tale reddit^{r} ex fine quo oz q^{d} talis ſit fit opinio qualis e hitus
opatiu^{s} ea z fortia^{do} m fortis e hitus bonus p^{r} quas e bonz · quar fit actus
gra^{m} fortis ſuſtinz z operat^{r} e bonitz ad · hitus · r · p^{o} ponit ma · 2° · m^{r} ·
ibi z fortia aut · 3° confir^{o} ma · ibi talis aut z fit · e^{o} concl^{o} ibi b^{o} utz
igitur · ⁊ ſt · aut ſtiendz q^{d} phs ſinglariu^{m} plitur de for^{te} q^{d} fortis agat
ſm bonum fines · q^{m} alij reputabant fortem ingentez ſe m talib^{o} p^{r}
ponitz n^{r} reputabant · q^{d} fortis metuat mortem poſſz ſibi p^{r} ſtituer^{e}
fines bonitz quar ad hui^{o} modi^{o} ſequit^{r} q^{d} ſ^{z} cyrilles q^{d} phs mouit hui^{o} mod^{i}
· // q · ibi ſi per hitum^{do} aut ondit quo impetuoſi uel impatiens debz non te
rribilia · d · q^{d} ex hijs eorum q^{d} ſuperhumant in timore uel impa
ſſione dicat^{r} primz timor · ſ · z audaciae ille qui ſuperhumant impetuoſ^{te}
z mom timor^{e} primoiatus dicitz e aut ſuperfluus p^{r} 2° q^{d} multa mmo^{do}
ſunt primoiata · tm 1° qui ſit e prud^{o} quia nichil timz n^{r} terremotu
n^{r} imbnat^{o} ne mar^{e} t^{e} tempeſtat^{e} n^{r} meridiana n^{r} talia pot 9^{e} dicta p^{r} ſan^{o}
z ſine ffid dolor^{e} m ſans q^{d} qua non timz il omis ro dubitat eſſe a
mendum ſine ffu dolor^{e} aut pot dici quia dolorez ex primo primotez
non formidat z tales homines dicunt eſſe ſpectas · // 6° ibi qui aut
mandendo ondit ſcm ⁊ am^{te} · 9 · q^{d} 1° ſ^{z} ſuperhumant in audendo ti^{a}
terribilia · dicunt aut dy z iſte videnz ſuperb^{i} z ar^{ter} · q^{d} fingit fortitu^{do} ꝑ hic

scḣm · quaꝫ non ḣ3 hmōi iste superb⁹ talis nullꝰ hō3 esse qualis e ille · s·
fortis ꝓp̄ q̄ imitat̄ eum in quantū pōt · ſ3 non sup̄at̄ pot̄ ex quo
sequit̄ q̄ multi taliꝫ hom̄ꝫ st̄ audaces ⁊ timidi sil̄ audent · n·
ex scḣa ꝑsup̄at aggredi terribilia · ex̄ꝫ postea non sustinet n̄ expectat
ea timere constāt ex quo ꝑ3 q̄ non e idem esse audacē ⁊ non esse ti-
uel non prius ꝑ q̄ꝫ alt̄ sequat̄ ⁊ q̄a audere reſpiat aggressuꝫ
terribiliꝫ · non pueri⁹ expectationē eor̄ · // Λ · ibi q̄ aut̄ mō timidꝰ ⁊
idem de timido · 9 · q̄ ille q̄ui sperandū estimat putādo · q · g · timꝫ q̄ non oꝫ
⁊ ubi non oꝫ ⁊ simili modo de ceteꝛis aut̄ futuꝛis timidꝰ q̄ ꝛ timidꝰ
tiꝫ timēdo q̄ui deſiat mandꝰ q̄ui · ſ · n̄ pauꝫ uel terribile audꝫ aggredi
ti mistō eodem q̄ui timidꝰ e ⁊ timēdo manꝰ ⁊ hūana timor̄ q̄uꝫ
defect⁹ aut̄ ē · q̄ua timore ꝓmit tristicie exꝑ tristat̄
malꝰ e timor · unde p̄uent q̄ timidꝰ ato differt q̄ timet omia
fortis aut̄ maxime contēnꝰ e ista timida q̄ua timidꝰ differt fortis
e bone ſpei · 9 · tertio ibi at̄ mō · q̄uidem ordit quo fortis sēp̄ ad ti-
midū ⁊ audacem · 9 · q̄ ista · 3 · mō · q̄nt q̄ua oia sunt mota cadꝫ re
milia · ſ3 m fortē ⁊ m mō sēp̄ndi differt · q̄ua timidꝰ ⁊ audax sup̄
humant ⁊ deficit malꝰ ⁊ audē · fortis aut̄ me ⁊ tenꝫ ut oꝫ ⁊ ut mō
rectā dicit · // Vᵒ ibi ⁊ audaces ordit simil̄ quomodo fortis sēp̄ ad
audacem q̄ audax i magꝰ q̄t · q̄uꝫ timidꝰ q̄ · q̄ audaces ante pauꝫ
sunt pugnantes ⁊ uolentes ⁊ uolent · aggredi uidet sunt · audere m̄ꝰ
⁊ m̄ꝰ pauꝫ timentes ⁊ refugiunt sic illi q̄ in fine fugiunt fortē
autem ex̄ scḣm · q̄ua inopib⁹ ⁊ impauꝫ sunt · cauti ⁊ audere aut
pauꝫ uel q̄ui ⁊ mittere · // Vjᵒ ibi · p̄dictoꝝ q̄ ordit quo fortis sēp̄
ad finē ponēs ea ut p̄ſ complete appareāt q̄ fortis ⁊ q̄
fortē mis · dicat q̄ colligens ex p̄dictis q̄ ad mō q̄ dictuꝫ e fortis
e hūiusmodi timor audꝫ ⁊ terribilia mlellig pauꝫ aggressiū ⁊
ex pena uel ꝓp̄ deſectuꝫ bonī uel ꝓp̄ fugā turpis aut̄ · // Vij · ibi
mori aut̄ fugi ꝫ ordit quo sēp̄ fortis ad differētiā q̄uemadmodū q̄uꝫ
ex molli e · dicat q̄ q̄ mori ꝓp̄ fugā mopie · uel aug e q̄uem tē
ex magna aspitate reiquā hūi non pot̄ sī aut dicat ordinē de timē
dorē uel ꝓp̄ fugā altiꝫ angustiaꝫ tristicie ⁊ ꝓp̄ h̄ aggredi pauꝫ
mortem mfēy a non e op⁹ fortis homis · n̄ fortis · ſ3 ponꝫ a di ⁊ molli
dei ⁊ mlelliā q̄ plurꝫ q̄ fugē laboriosa ⁊ tristicia ⁊ posa non ꝓp̄
bonū ſ3 solū · ad fugiendū p̄nale malū · p̄ quācūq̄ uiam eat
e op⁹ molliaci ⁊ mlelliti · Et terribilia uel mortē aggredi h̄ mō
e fugere laboriosa ⁊ tristicia · quare e op⁹ molliaci ⁊ non fortis ·
unde non est mīs deſiderio ⁊ desperō ⁊ de amico ⁊ de deo quiēt
autem dicens quod fortitudo est tale quid quale dictum est
⁊ cetera · // .

[illegible]

[illegible] postquaz mat̄o⁹ᵐ 2 mz̄ op⁹ 2 fortiaz for⁹ᵘˢ · hic mat̄ ꝑ quaz silees al silices
be for⁹ quę sunt ꝑ quaz fortiores fm q̄ 2 metha⁹ ac similiter dure 2 fm
h⁹ sunt hic ꝑ quaz preter fm ꝑ quaz similes for⁹ᵐ 2 a ibi videtur ad
oppien⁹ · 3ª ibi 2 fino⁹ b⁹ fara⁹ · e · ibi nec unq̄ like spes · q · ibi for
tes quaz bm⁹ · pma ista dicatur for⁹ politia · 2ª imli⁹ · 3ª furiosa
· e fid⁹ · q · b⁹ igia pmo ꝺ for⁹ dicit noīa politia · 2º exm⁹ ibi tale
aut homo⁹ · 3ª dicit ibi assimilantur aut hic · e⁹ fortes ibi pot
aut unq̄ · dicat ꝺ pmo q̄ for⁹ p⁹ for⁹ bruosaz dnt fm q̄ maz
pma vo e fortia⁹ politia quę maxie assimilatur for⁹ bruosę ꝺ mo
est istud · aues · n · aggredunt 2 sustinent pcula fm istaz for⁹
opz uidas opp⁹ interpres quę m legib⁹ auuiz tenent⁹ 2 opz
opa⁹ honores q̄ hinc pugnanb⁹ exhibet⁹ 2 h⁹ rei signiz e ꝓ ꝺ
cas nuent⁹ bm⁹ for⁹ fm hinc for⁹ apud quas timidi sut
mhoīa · fortes aut 2 cū nuy homīa · 2ª dicit ꝺ duob⁹ bus
hic for⁹ fortib⁹ · d · q̄ homo⁹ dicatur fuisse tal · i · taliter fortis dio
medē qui fuit greg⁹ y talig⁹ 2 hc⁹ ꝺ qui fuit frigid⁹ 2 troian⁹ filig
pam utq̄ h⁹ diuersis q̄ribz gnatz in bello 2 suasz per po⁹ cum
2 redere de bello sunt 2 utq̄ rea fuit cum⁹ 2 utq̄ allegauit pem
moa⁹ · hector · n · dix⁹ q̄ quid frigid⁹ noie poliamas reponeret
ea ma⁹ · dnus interpres 2 opp⁹ sup̄ · diomedes uero
2 achilles dum e · dix⁹ ꝓ hector gnosciane tales 2 achilles fu
gatus esset ab eo q̄ e dyo⁹ uel tales opp⁹ semp̄ · 3º tradit
huiz for⁹ laudem · d · q̄ hic maxime assimilatur ea for⁹ quę ꝑ
despta tang⁹ bruta aug ratio e quia q̄uis talis for⁹ non sit bru⁹
sit tuz ꝓter bru⁹ 2 mordic ad bru⁹ · quia ꝓter beaitudiaz 2 deste
bem dicatur e · n · q̄ isti sunt hac mode fortes ꝓ honorez opa⁹ qui
e signiz 2 testimoniz bruta⁹ 2 ꝓ⁹ obp⁹ fugiendiz q̄ e turpe
2 labes bruta⁹ · 4º tradit ꝑ ꝺ h⁹ for⁹ m⁹ ꝺ · q̄ ab rationabilit
ponz 2 assignabit⁹ m⁹ g⁹ for⁹ s⁹ iaz for⁹ nes quaz hic illi qui sut ro
atti a pn⁹ · tm isti tatti sunt dnatores illoz · 2 illi nobiliores istaz
q̄ pz · q̄ p optinet⁹ ex beatitudia ꝓ⁹ fin⁹ turpe · fz · isti ꝓ agut⁹
per dnos suos · q̄ manifestat⁹ per ex⁹ 2 patent satis in litem 2 in fine
tradit me⁹ ad concludend⁹ q̄ tal for⁹ p⁹ta⁹ non for⁹ bruosa · ꝓ
bruose fortem esse ex ꝓ nīa⁹ · alioz exm⁹ · fz electue ꝓ bonitz

que nobiliores sit. quas militares quamus utilior. Deinde ibi furores super
fortem infirmant per fortiores tractat primo ergo modo 2° quomodo ibi
bne bonis. 3° motiuum ergo ibi fert autem pro tristitia. 4° ergo tertio ad fortes
tutiores ibi non magis sunt fortes tractat 5° modo huius fortitudo et
p homines esse loquens inferunt fortem super fortes dicentes furores esse fortes
2 homines timidos esse fortem 2 opus timidos dicentes esse fortia quia
illi qui pro furore opinit fortes esse dicentur quasi fortes siluestres
stunt apri 2 ursi fortes esse dicuntur quia pro furore audiunt in bri
cas nullantes ferunt 2 huiusmodi ca est quia uiri fortes sunt timo
rosum dicunt. n. furor ad pricula est impetuosus sic uir fortis no
est lam 2 patet modus fortitudo quia modo esse impetuosus ad pricula. 2°
ibi. bene bonis tradit huius fortitudo commodo 2 hic 1° primo quia bo
nis pretii maximi momenti ut furores mergere p. hic tem
tus bruta fortitudo per bruta significat furores 2 per furores exigendo et
stimulando brutitem. 2° p idem pretii commendatur hic 2° p eo quia
ira facit. 3° p hoc in bello furor motus emittit per sinistras nar
res. nares dicuntur. dest signum austeri brutis est. n. austeri brutis furor
fortis commota 2 erecta 2 signum ergo est furiosus uapor per nares ego modo 3 ta
lis efflatur pro missa ira. 3° 2 euaporatus filius. hic aut sit p furores
intensiuo quasi ille talis uapor per nares egerens signum est fortis
dicet aut homo p ignitus feruor ebullunt p sit ex eis causa
si pro mistimacio. 3° hic igitur dicti homines 2 signa commendata
per eiusdem uim erectionis furoris 2 impetus eis ad pugna 2 per hoc
auxilium 2 commodum ad uictoriam. 3° per sex ipm ex primit iustus commo
dum dicens p uiri fortes pro bono opinatur in bellis si furor ex
eis ex 2 quando eorum fortitudo per. 3° principaliter ibi si aut ubi
huius fortis motus. 3. p siluestres 2 homines feri mistis similes
morientes ad pugnas 2 opinantur cum pretii timoris uel pro doloren
ex uulnibus uel pro a ruina pugnant 2 non pro aliquis a pugnat
ans signum 2 quia si essent immissila uel impulit non bene irent ad
ad pugnas ni homines solo furore pugnates si ea essent ad pug
non bene irent 2 sit patet motus huius furor. 4° ubi non bene sic
fortis ex audit huius furoris ad fortitudinis primitus conclusi 2 3.
p fert ad pricula impulsus ex dolor uel ex furor 2 homine
furentem hintes non sit fortes 2 ad hic tangit. 4° duas primas penes
agnitones. alias penes dimes 3 as penes intenagnes. 4 as penes de
lectiones. Dicat quo p ad primas p miles non sit pugnatores pricula que
agredutur 2 expectant sicut uiri fortes tamen sine tali pugne
no potest dia fortitudo quamquam expectent pricula p. upz qui aliter
assumere posset dia fortitudo quia expectat 2 sustinet pricula 2 terribi
non retrahens. aprisia 2 caus adulteri. qui pro causa opinatur ad
cum. cum ira machinares aliquas bellas pricolosas ac non ex debent

qua alia pt̃ dolorem vel timorem ad priaulz impulsum ẽ strag p fortes priaula pt̃
iudent z ipi non quatuz ad 2m dicat q fort hec ẽ ppt timorem dicendi ẽ ne
turalissima cuiquaz principes z prudentes ad electiones non expectatis ro
bustis nec electis · z repente montz hominez ad pugnaz z ad priaula fortit aut
tumultuose oriuntur et electe ut patet ex 2o quarto ad tuz dicit q ita fortes ec
pugnent z pugnaz tuno ꝯ ꝯ mitẽ illaz qua bz fortit in tenent z ipsum bonum
finem · Tertiuz ad quintuz dicit q hec gratia volentes z pugnantes
sumentes electanture fortit in non electanture in bmodi · Et quia optimũ
bene q pter eã optez salubre bonum hoc · 9m dicat q hic quinq pt̃ · i ppt bonum
pmi optimi sunt tria pugnantes z hec pugnantes non tamez fortes · quia
non ppter bonum finez optimi nec mitẽ electi nec pugnant nec eligi licet rario
recta dictat · Et sola prime monet fort optimi sub hac quadruplicitate
ut bene z quare tales homines non sint fortes · quales habeant aliquid
fortitudinis simile z sit materialis fortitudo ficticia · Ad me ibi Nec utique bene
hec manifestat fortitudinis fiduciales · Domo ad tertiuz ex hoc modo z motiuo.
2o quia eis ad fortitudinem ibi tutissimi · aut 3o dicit ibi · Et fortes q̃ · e ·
infert bonum comune z bene pt̃ · vel fortitudo dicat q̃ p̃ sint illi qui pt̃ furorem
sunt furiales ad priaula non sint unquam fortes sicut illi qui sunt furiales q
sic bene spes per se z magis pręsumpcione z iste eius bonum fortitudinis motiuum
eis · e · quia homines talem fortitudinem habere milites al z milites bene amat z ideo
confidunt impiaulis pugnatoribus semper esse timendi sicut ad hoc sepius ste
rpa · Est autem sciendum q hec presumptio non solum admittit ex his que
contingunt sibi sed pt̃ contingunt amodo ex his que pcessores eoz
esse pegerunt · 2o ibi consimiles aut tradit quia huius fortitudinis ad hoc
· 9 · q̃ nus z presumptuosi sint consimiles quod ambosse audaces · dest au
dent agredi priaula · 3o ibi sed fortes tradit 3m z 4m · primum penes mot
q̃ fortes audent pter pdicta · secundum intentionez electionez z rationem
Et hic pter q̃ hec existimat se melliores z hilares robustos z existimat se
ad hec pre ceteris ab eis z sile q̃ amodo ebrius quis potenter pugnat z ab eo
q̃ priaula eis audiuit z sentiunt hostes e audaces z feroces fugiunt q̃ tur
pius mo z a sua pstupace cadunt pforciud aut interimunt terribiliabꝰ
ire uel turpe z oppsitum non piaurez · Et ibi pz q̃ forsan infert eoz
· 9 · q̃ pter hec q̃ dicitur e priaulis singulis non primatus ꝯ si sint plu
res fortes fortius eoz interest esse pugnaz z repentinus z pturbant magis
quaz mpmatus q̃ ita q̃ excessus eius super eos apparet per interpellationem magis
quaz mpmatus aliquando e q̃ repentine magis videmus opus ex habitu uel
mmo ex pmatione quaz mpmatus quia si pmatus ad ex ratione uel
reluctatione peligit resistere non posse eligere z sic eoz exploratoz pu
dicet habitu z habitali electione z 4m quartum talibus apparet habitus fort
magis quaz pmatus z 5m matus · fortitudo fiducialis seu presumptuosa

[illegible] ibi fortes aut [illegible] manifestat fortitudinem ignaz tradens primo exemplum
qui e ignis quia ignorantes bizantii ibi fortitudinem esse fortes. 2o ex mot[illegible] p
ē ppl̄ipie temeraria se[illegible] dicatz ignoscit. ista. n. fortes ignis tpe pacis bella
2 labores 2 mala ē hostibus fugunt 2 ppl̄imuit hostes sic pacis facilitez fiat
2 3o fiat pbe p ista non longe sunt fin[illegible] ab ydaore pdictoz fortitudinem
p dictaz bene fieri. p fiunt fiant pli. 3o tradit huius fortitudinis effectum
qui esse dnores eaz. 9. p ista fiut dnores fortitudinis bene fieri. p ista nō
hnt dignitatez ppter quaz debeant ppl̄umere. pli u[illegible] hnt quia multotiens
pugnauerut 2 multas victorias. 2 tertio pli as temp[illegible] pmanent exp[illegible]
pacis bella. ista u[illegible] accepta non cognouerut as esse quaz ipi fugiunt
hnt 2 pugnia esse aut sibi contrarias quaz habent mibi 2 amicis 2 [illegible]
ppl̄ij aim lacrimis. p erant burbellia osi 2 maxim[illegible] strenuum cognoscit
se agere aim talibus sed tam fugiunt addit ac conclusionē p fortes ista
sit ales. quaz. 2. ales. quales sc respōdē 2 non bē ex v[illegible] vulgo
fortes sc 2 quales quaz sint dicunt e pristus. 4. modis similiter
fortitudie.

pacis amicas aut 2 amores. Postquaz phē ma[illegible] similitudie
fortitudie bruiose. hic manifestat ex ppetates 2 ad hē exhibit
natē eaz. a fortē similitudi ibi milites aut n 2 3 ppetat ibi de
fortitudie p ignat pricat. 6. ppetates. 2as ibi ppe p triste. 3. ibi 2
ire lauc. e. ibi dificilis. n. 3z. as hue bizebitur. 6. ibi ppe multa
hē esse aut sint ppetas p fortitudie vel op[illegible] fortitudie magt e ppl̄ussiue ter
ribile. quaz magnā ppl̄ussiue sint g[illegible] p fortē ernt ut dicit de cura aut
2 amores non e bn[illegible] tenacia. cura amb 3 magt aut terribilia que
sit oppōna nor. quaz cura ausilia que sc aut oppōna aut sic bez p magt
e op[illegible] fortis p fort sit ipugnibilis cura terribilia ipugnabilia 2 sustinenda et
bne sc hmōi ut oz aut cura quaz sit aut aut vel ausilia. p ruina p[illegible]
audere 2 aggredi terribilis vel ausilia. quaz sustinere 2 expectare. illa 2 hmōi. 10.
tang ut dicit e fortes ipugnabilia ppl̄ussiue tristia 2 grua 2 de sc nascibilib[illegible]
ex ipugnabilitate fortis a qua n dicit e qnd. ad 2o pole fortis p[illegible] ponde sustinere
magt quaz assumere. similiter aut e ppōn p. ad aliquis magt p[illegible]
ponde terribilia 2 ardua sustinere quaz sit ipugnabilia. quaz assumere
p sit magre de. sc[illegible] ibi ppe p triste ponit 2as ppetates que e op[illegible]
fortitudie e triste. hec aut ppetas e. ifert p 2 per quos significat 2 ppe 2o.
sc[illegible] ibi 2 iuste ponit 3as que e op[illegible] fortitudis e difficile 2 3ta medii
ut p[illegible] precedentis. dicit op[illegible] virtutis quaz difficilia tanto laudabilia sc difficilia
e tristia a sustinere p p[illegible] ad fortes quaz ad alia ab sc abstinere ut dicit
est p[illegible] p p[illegible] ad tempa quaz op[illegible] fortitudie est laudabilis quaz op[illegible]
turpe 2 per quos op[illegible] fortitudie 2 laudabilis quaz op[illegible] turpe 2 per quos op[illegible] for
iuste laudat dictaz 2 precedentia ppetas. sc[illegible] ibi sc. ad vi. ebitur
pric[illegible] sing[illegible] al. 9. ppetas que est p op[illegible] fortitudie p[illegible] ad actus finez

Deinde quaꝛ ꝓmitꝛ ꝑ ꝺ̃ gñ̃ ꝺ̃ cuꝛ. v. ꝓmo utꝝ fꝛ̃ sit tantuꝫ moꝺꝝ inter timoꝛe ⁊ auꝺ̃. 2o utꝝ iegꝫ aꝑeñ̃ sint ꝓcla bellica. 3o utꝝ eccl̃ie ꝓhibeat aꝺ agꝛessiu ⁊ cuꝛꝑ. 4o utꝝ eccl̃ie oꝑ̃t timiꝺꝝ ⁊ ꝓñ̃ auꝺ̃ ⁊ tꝛꝺ̃. 5o bꝛ̃ sit bꝛ̃ tꝛꝺ̃. 6o que sint ꝓcꝛ. 7o utꝝ oꝑ̃ag sit eccl̃ie tꝛiste ⁊ aꝺꝛle. 8o utꝝ mutuꝫ sit oꝑ̃. 9o utꝝ si non esset ꝗ̃ bꝛ̃ esset moꝛs cuꝛꝑ ⁊ cuꝛ inclina fꝛ̃ 10o utꝝ omes similitudꝝ ꝑueniꝛent ꝑ tꝛꝺ̃ fꝛ̃.

Ꝓmo aꝛ̃ q̃ fꝛ̃ non sit moꝺꝛatuꝫ timoꝛe ⁊ auꝺ̃. ꝓ̃ quꝝ bꝛ̃ ⁊ ꝓmo ꝓ̃ non bꝛ̃ bꝛ̃ ꝺꝛ̃ at̃ non e moꝺꝛatuꝫ timoꝛe ⁊ auꝺ̃ fꝛ̃ ⁊ ꝓ̃ ꝗ̃ non bꝛ̃ ꝺꝛ̃ at̃ mal̃ ꝙ ꝓmo ar̃ ꝗ̃ non e moꝺꝛatuꝫ timoꝛe ⁊ auꝺ̃. 2o arguit ꝙ non tantuꝫ sit moꝺꝛatuꝫ bꝛ̃ quaꝛ ꝓ̃ ꝑ̃ bꝛ̃ tꝛꝺ̃ fꝛ̃ ⁊ mitꝛa timoꝛ fꝛ̃ ista bꝛ̃. Item sm̃ ꝓ̃ ꝑ̃ ꝓ̃ ꝙ ꝓꝑ̃ ꝓ̃ ꝑ̃ sit auꝺ̃ tꝛiste ⁊ mitꝛa fꝛ̃ ⁊ ꝓꝑ̃ ꝙ ꝓ̃ ꝙ ꝙ tꝛiste ꝓ̃ fꝛ̃ ⁊ ꝓ̃ fꝛ̃ sit auꝺ̃ ꝓꝑ̃ ⁊ auꝺ̃ tꝛiste ⁊ auꝺ̃. Oꝛ moꝑ̃ ꝓ̃ ꝑ̃ ꝓ̃ hꝛ ⁊ sꝓ̃ m̃ li. 2o. hꝛ ꝛeꝺꝛ̃ ⁊ ꝓ̃ sit ꝺꝛ̃. ꝓmꝺ ꝙ fꝛ̃ e moꝺꝛatuꝫ auꝺ̃ ⁊ timoꝛe oꝑ̃ ꝛꝺ̃ ⁊ ꝓ̃ ꝺꝛ̃. 2o ꝙ ille timoꝛ oꝑ̃ auꝺ̃. ꝓmuꝫ ꝛeꝺꝛ̃ ꝺ̃ ꝓmo ꝙ ꝓꝑ̃ ꝓ̃ ꝑ̃ ꝓꝑ̃ ꝓ̃ ꝑ̃ ꝓꝑ̃ ꝓ̃ ꝑ̃

non ẽ ꝯ. ℐtem iste rex hom̃es temp̃oꝝ tm̃or aꝰ zelo dei non p̃ magꝝ audaciam quã ẽ ingnẽ esse. ℐtem iste ẽ arta maꝝ tm̃or tm̃a timor aut media non q̃ iste non ẽ esse. ℐtem iste ẽ rũg p̃ manendo & aggrediendo timor aut om̃ hom̃ disput̃ non ẽ uitaꝝ q̃ nil est ibi auisile nꝫ aggressibile quã ẽ ingnẽ esse. ℭequitur ꝯ q̃ timor oppoꝝ audaciã & q̃ moderat̃ fort̃e ẽ ago. Materia non disputata sm̃ se quauis alia p̃ tm̃a uel tarda sit disputa. ℐdicendꝫ ꝯ ad macrobiꝫ. q̃ lo. & fortitudinẽ ḡi non de fortitudine p̃te & quia laus in̄ p̃prie. ℐad hom̃es dicendꝫ q̃ ira p̃mittit fortẽ non ut fortẽ moderatẽ tam̃ ꝫ ut ira p̃mittit fortem in mo tm̃oꝝ & audaciꝫ. ℐad ꝑm dicendꝫ q̃ terribilia sũt suscepta fiuit̃ tristia & ipa sustep̃ ꝫ tristiaꝫ amenꝫ & q̃ adhuc restat ad grauiꝫ putam̃ore. hinc ẽ q̃ fort̃a modat̃ tm̃oꝝ ut p̃ mutã tristitiã & ut p̃mittꝫ adhuc mortẽ fugiendã nõ modat̃ & spẽ ꝫ inducendꝫ ꝯ p̃ter spẽ inducit nꝫ fortitudo.

¶ Secunde arguit̃ q̃ fortitudo non regat appetꝫ artã p̃icula bellica. quia non regulat̃ appetꝫ. ꝫ p̃ma ꝓpositi. ℐ disordinati aꝫ fortitudo ꝯtingit appetꝫ. ꝫ bene fortitudo sm̃ doctꝫ hoc̃ habit̃ scꝫ fortes quã non ita. ℭ 2o arta p̃ non arta bellica p̃icula ꝫ fortẽ ẽ artã repentinã ut ꝑ ꝓbe ꝫ p̃icula bellica non bñdent̃ repẽtinã. auct̃ n. ort̃e & consulte & caute ad bella p̃ced̃ ergo fortitudo non regulat appetꝫ artã p̃icula bellica. ꝫ p̃mo & auctitate ꝑ. ℐdicendꝫ ꝯ aꝫ ꝑ ꝙ sic arguo. q̃m bnagꝫ ep̃s bñdicit̃ bñdicto modꝫ p̃mꝫ regulat appetꝫ artã oppoꝝ illoꝝ mo. ad̃ibiꝫ p̃mꝫ ad artã q̃ p̃ma scꝫ manuat̃ male se hñt. ꝫ fortitudo ẽ moderatiua. aut̃ ꝑ dicte & nõe ei opꝝ ut bñficꝫ ẽ p̃ q̃ ꝑ audinal̃ & timoꝝ ei opꝝ fallã. ℐ sumptꝫ ꝑ ꝙ ut bñficꝫ ẽ sup̃ ter̃ aꝫ ꝯ ꝑ aussile & terribile. terribile ad ut tale ẽ obiꝫ timoꝝ & aussile ut aussile & om̃ aua. ꝫ ꝑ p̃icula bellica sũt aussilia q̃ ꝑ ꝑ dissoꝝ aussile aussile nãꝫ ẽ terribile ꝑ pugnaꝫ agressile & ꝑ bulidaꝫ pugnam expũsile. ℭ ꝫ sola p̃icula bellica sũt ꝑ pugnaꝫ aggressilia & ꝑ bulidaꝫ pugnaꝫ expũsilia. quare ipa sũt appetꝫ aussilia & ꝑ ꝺns terribilia. ℭ tm̃s aussꝫ ẽ & sic patet̃ q̃ fortitudo artã talia p̃icula ordinat appetꝫ. modus quid ẽ iste hui consideꝝ ꝑ ser. s. diu ꝑms timeꝝ et audeꝝ. 2o opꝝ agꝺi & expectare. 3o finẽ. s. opꝝ bonũ p̃ bono & ꝑ & refugiendꝫ malũ puta fugaꝫ dꝝ & ꝑ. naꝫ igit fortitudo fiat appetꝫ timeꝝ non plus & minꝰ quaꝫ oꝝ agꝺi & expectare non aliter quaꝫ ut oꝝ p̃tendꝝ tanquã finẽ adipiscibiliꝫ & ꝑ & refugiendꝫ fugaꝫ ꝑ dꝝ & ꝑ. ℐdicendꝫ ꝯ ad ꝑmum p̃m̃ q̃ fortitudo assumens inaꝫ ꝑ maꝫ appetꝫ non ordinat̃ ꝑ ter̃ bellicaꝫ. quauis. n. fuꝝ non sit expẽ

pro[fectio] ex pe[ri]t[ia] p bello. alq[uan]do plio. q[uia] fortior reputat homines mi[n]ores
[et] labo[ri]b[us] [et] dolor[ib]. [et] pericul[is] mino[r] fugabiles. m[a]io[r] aut[em] reddit hominem
magis expectat[ivu]m. p[er] pugnas ad virtutes. // Item reddit boies p cue magis
vindicativ[u]m. [et] per ons magis agressivu[m] [et] robustu[m] mu[lt]o fortiu[m] p ea q[uo]d
pugnas ad vi[rtu]t[em]. sm[u]m ad ap[p]etib[i]le. [et] per ons virtuosu[m] fortiter
flu[xu]m non reordinat appetib[i]le. [et] p appetib[i]le ordinat ad bellum
. // Ad aliud dicit[ur]. p magnitudines bellic[i] fuit q[uo]d priula prussa [et] pronat[i]
vinci nullis aut[em] rebus sua. p fortitudine[m] consistit p[ri]cipue [et] essent[ialiter] in
bono p[re]sto. Quia ad alia requirit[ur] preter animos clientes bellicosos hui[us]mo
hui[us]modi p[ro]p[ri]e [et] fortitudo est actus ultimi magnanimi. in appetibilibus fortitudo [et] in repentinis
q[uo]d[am] impetuosis tamen [et] mixtis fortunis q[uo]d prudentes [et] magnanimi
ea q[uo]d non prudentur tm. [et] ea q[uo]d omnes pusillanimes in repentinis [et] ignotis
hui[us]modi electionis imbecille. ad aliq[uo]d repente prudenter impetuosum. quo
aute[m] fortitudo sit circa priula bellica. [et] quo non dicetur s[upra]. q. 6. de partibus fortitudinis. //

Et arguit[ur] p fortitudo magis [et] principalius se habeat ad actus agressivos
quam ad actus expectativos [et] hoc patet[ur] per hoc. q[uo]d per quod
plus. s. p actum habitus principalius sit actus quam actus. adaggressivus
est priora bonum[odi] vita quam possidere. quare agredi bonum[odi] est expectare
aut bonum possidere quam agredi bonum[odi] et quam expectare. // 2o. p
bonum[odi] et bene facere. quam bene pati. et agredi et bene agere expectare bo
et bene pati quam ut puta. // 3o. quia bonum[odi] operari bona quam non
operari turpia. et agredi et operari bona expectando et non operari turpia
puta fugiendo vel similia quare ut puta. // 4o quia bonum[odi] et illud
p est laudem [et] amorem magis dignum quam p eum dignum est agredi
et magis dignum. illi. n. laudantur. amantur. et remunerantur qui bene
pertransiunt [et] hostes fugantur non illi q[ui] pertransiit. quare ut p. // 5.
q[uo]d bonum[odi] et id q[uo]d per unum est agredi [et] patiendo et unum pro bono via
quam expectare [et] pati. q. ut. p. // 6. q[uo]d bonum[odi] et illud q[uo]d est
difficile et agredi quam expectare. quia in. spiritualibus fessi [et] fatigati
per expectare non tamen agredi quia bonum[odi] et agredi quam expectare. // Et
in oppositum [et] ph[ilosophu]s in hoc passu. // Dicendum quod ph[ilosophu]s p expectare bonum[odi] et [et] pro
quam agredi. q[uo]d patet quadrupliciter. primo q[uo]d magis honestum et bonum
honestius est expectare et magis honestum. quam agredi q[uo]d bonum. // Est. n. simi-
q[uo]d agredi mineret tendit tanquam in finem principalem in utilitatem pugnan-
bonum[odi] [et] pacem q[uo]d et aliquam p[ro]sperit[atem] licet ista ex quibus ordinatur
ad honestum est expectare immineret tendit ad bonum finale. ne per turpia [et] fugere
malorum quare honestius et expectare post agressum quam agredi ante ex-
pectatum. // 2o. q[uo]d statuit bene facere bonum bonum quam bene pati bonum
simpliciter. [et] de libertate sic. ergo bonum[odi] et bene pati malum q[uo]d bene facere
malum. q[uo]d facere malum computatur huic arcta mixtus ut. s. li. 4.
[et] accepit[ur] libertatem pati malum comparatum [et] actum. in primo

ut [et] quia
magis [illegible]
[illegible]

ait et ꝺ ipſe magꝰ ꝓdigendꝰ bꝝ quaꝫ mlitꝫ ⁊ acꝯpanet ⁊ ꝫ agꝺi ꝺ bne
ſtitere mꝫ hoſtiꝫ ⁊ ꝯtrariꝰ eſt bne patri malitꝫ quaꝫ ab hoſtibꝰ quaꝝ iſtud ꝺ
bn̄ ſtitto ℣ 3° quia diſialis ⁊ bituoſus ꝑ ⁊ꝯtrariꝰ diſialis ſiue bituoſus
my· ꝑ ⁊ n̄ pnūd qꝝ fortis ⁊ꝯpetit ⁊ mot̄ tiꝫ mitat ad labore ⁊ ꝺ te
au. ꝑ 2° ſꝝ homo n̄aliter pl̄ horꝝ ⁊ timoꝝ quaꝫ ⁊ aua. 2° ꝑ pulſuꝫ
ꝑtꝫ iſtum ⁊ bituoſus quaꝫ ms ꝑtꝫ· ꝑ ⁊ꝯpetit ⁊ magꝰ ꝑtꝫ fortiꝫ
· 2° uſꝰ ꝺ gnant m ⁊ꝯpetit ⁊ magꝰ ſ. pot̄ quia ⁊ pti⁹ alias nobilior ⁊ fiꝺ
gnus fortiꝫ magꝰ ⁊ſſpiat ⁊ꝯpetꝰ quaꝫ agreſſiu ⁊ pſ̄ appebit quo fortiꝫ ꝺ
ꝑ bn̄ te pugnãꝺ tent timoꝝ ⁊ ꝺ ꝫ impellit ad fugaꝫ ⁊ tale uti nobiꝫ
⁊ quaꝫ uti tꝝ ℣ 2m ꝺicit ⁊ m 2° ne ℣ 3m ꝺicendꝰ ꝙ ſi bona ꝙ
opꝝ turpia · ꝑ ſi bona ſint q̄nabia ꝯmodꝝ ⁊ turpia ſint ot̄ bonꝫ
ſ̄ nō ebꝝ n̄ m· ⁊ bituoſus op⁹ bona ulta quaꝫ non o ꝑ pt̄ pſ̄ ta
quaꝫ ⁊ꝯpetꝰ ꝙ ꝑ n̄ g̃ magꝰ attendit m̄ cello bellice euentꝰ ⁊ aīm
ꝑ uitutez ⁊ modꝝ ℣ 4m ꝺicit ꝺicendꝰ ꝙ ſemꝑ ⁊ bꝰ ꝑ ⁊ utalis ſtat
ꝺicitꝫ ⁊ ſtat ꝺicat pſ̄ n̄ pl̄ꝫ mlitꝫ non ⁊ūntes bituoſos ⁊ fortiꝫ
eſſe optnos ⁊ utiliꝫ ꝑ ꝯ bono ꝺefendꝺ ⁊ aug. ℣ 5m· ꝺicendꝰ
em· 3· ꝺ· ꝑ aut̄ ꝓdita ꝑ diſſi. ⁊ agreſſꝫ non ualet ꝙ nouꝫ ⁊ ꝺicꝫ
m ad ꝫ m ⁊ꝯpoꝝ ſ. ⁊ qua n̄ ꝑtꝫ ad ⁊ꝫ moꝝalem n̄ fortē ꝑ-
tinens·//·

⁊ ⁊ arguitur ꝙ fortiꝫ magꝰ oppoꝝ augꝫ quaꝫ timiꝺꝰ ꝑ fortiꝫ eſt
ſtrf n̄ ut ꝺicit ⁊ quinꝫ bn̄. ℣. lꝯ. n. 22°. magꝰ oppoꝝ aug
mig ⁊ ſm n̄ ℣ au. mpo ⁊ ſm n̄ quaꝫ n̄ ꝑtia naq̄ au
gent plures aut̄ gent· quaꝝ fortiꝫ magꝰ oppoꝝ augꝫ quaꝫ timꝰ ℣
2° arg⁹ ꝙ magꝰ oppoꝝ timꝰ quaꝫ au ꝑ phm· ℣. lꝯ. 2°. ꝺicꝫ ꝙ fiꝺ
ꝑtꝫ bꝝ fortiꝫ eſſe au. ꝓpꝝ ⁊ ꝺiſſimilitꝫ hꝫ ⁊ magꝰ
oppoꝝ fortiꝫ ℣ 3° arg⁹ ꝙ magꝰ oppoꝝ ꝑtia. quaꝫ ꝑꝺit ꝑ illi
ꝺiſſpationi magꝰ oppoꝝ fortiꝫ quaꝫ tollit mꝫ fortiꝫ ⁊ mutꝫ tollit
⁊ quaꝫ tollit ꝑ. eſt· n· ꝑuerꝺ timoꝝ ⁊ pſ̄ ⁊ aug ꝙ fiat
homi n̄ appere terribile n̄ pſ̄ aug ⁊ ⁊ ſit ꝺ quaꝝ tollit ome
motꝫ timiꝺ ⁊ aug ꝙ ꝺare ꝺ magꝰ oppoꝝ fortiꝫ ℣ 4° arg⁹ ꝙ fortiꝫ ꝺ
maxie oppoꝝ tur ⁊ ꝑ illi ꝺiſſpationi maxie oppoꝝ ꝙ ſb pōi
fortitudo tollit omē actuꝫ fortiꝫ ⁊ tur eſt ꝺ· iſta· n· fiat hoiez
n̄ audere ⁊ pſ̄ gnꝫ nichil agꝺi n̄ ꝫ exꝑtare ꝙ ꝑ agꝺim ⁊ ꝯ
ſequi ex ꝑtam ℣ Dō ꝺ ſoluꝫ ad· ꝙ· ſhm ꝓmittendꝰ ⁊ modꝰ

Et iaw arfenssor ymat stat ut audiv quis sm formaz curie teant no
rem sz modus aut 2 hec essa ultor ut sud mq mpitas .i. audiv
dicitur sonari pt dest carta qua postior dat sonam pt non eq.
. Re. aut aud non dr hic mq st pitas .i. cartes sonaret sicut
arfenssor 2 stat postior audita tanq ag tz 2 pz qr ev sna porud
hn por 2 o sufiatz ex pt ussh. hus g pmissis dicend. ad. q. qd fort
mag opp tam qz aliau aliox tiz biaox qd plo. pmo re aut
2 cartdia qr qd mav opp fortm opp ei arma pn. aut q ex pectam
ut m gone pct plutz e. quar neut eox mavie oppom tur fortm
relmq g uel qd tam tae uel pntumditas nr ar plo qd non pntum tae
quar mag fortm id qd pn aut fortis ev stant quaz id qd non ev at. sz
ti bi nat. sz ti tae sper ev at quand e re nata sua. pti tae at non ev at
sz tame bi nat pt excud quar tae mag opp fortm quaz pti tae
sld pmid g dicend qd audacia non mpit e sz n at qd ti tae. sz mpit
sm re fentz n. but aut mag opp illi dr hom q mag sequtur
non natz sz re fentz 2 otroniez n. aut e n tae. sld 2m dicend comte
qd mag opponitur fortm tamditae quaz audacia. sld 3m dicend
qd pti tae non tollit mz fortis qz matia fortis est id qd per naz e tam le
om homi mte tae hnti qualis ista non sit tolle 2 per gnes semper
e m fortis per n. sld 4. dicend qd cartdia non tollit pe re n at
agressio 2 si aliqi tollat aut re tractaom sce pe arma qua mag
pruentur cartdia qui si bonati fuerit ad pugnaz spectant ut dictm
e ut ad mortez 2 sic. adhuc m sequtab appebit. si aut dicatur qd
n. phs n. aliques tot uel expotor mentez sent re tot 2 ad hoc
ex stupfluc . Do qd phs hoc sat mentez re sz non ad noie
. g. illud si re fuerit pn audiendo non e idem cum eo qd e stulte
mtdr ut jam plutz e per uba phi 2 o qz id nom e uelut ac pn
ista signie pot per phm apud belligeros bonos ingallip ideo liat
hoc nomen una ne ponend phm.

Q. q. sic. Et ui. pmo qd non ex ui cartdia pmo qd non videtur esse
ui tutus qm omne but moral e mav arta eligibilia
unus but sit but eli ut sup li. 2o. sz fortis non mavie
e arta eligibilia aliz mavie sit ut repens ut hurdes que ui non sut
eligibilia ut sup li. 3o. spes fortis non br esse but mo constat ex
qd non sit mte. Secuda qd non sit cardinal qd omne but ar
entia ad hoc ut homo sit simp bonus hoc ut sup dictum e li. 2o. sz fortis
non e ad hoc entia ar sequitur qd non esse simp bonus homo ni esset bu
bellicosus qui uidet prudens speculatiue phe 2 burs contemplatiue q sue
bonus contra nichil inquiunt optus sit mrebus bellicis quia fortis
non videtur esse ui cardinalis non enim ponitur quinta ui
cardinalis. Prudes iustitia temperantia fortis. Dicendu qd fortis
but moral e 2 qd but cardinal esse mud declaratum sic. omne bonum

electiu⁹ in me⁹ consistens quo ad nas rationē p̄ticulari determinat⁹ cū
morali ut p̄z per diffi⁹ bitatē. Sz fortitudo est hꝫ⁹ pre cū morali. Ad
quo ad singla subp̄o⁹ tn q fortitudo sit hitus q aut sit electiu⁹ pter rectā
ē huiꝰ ubi dicitur q fortis mkello eligit bonū p ordinē ti⁹ quas sustī
net ut ibi habitz ē q aut sit in me⁹ uel quātū sit medietas inter p̄ceꝝ
dificiētem q fortitudo ē me⁹ tātā audacia z talia in p̄ncipalibꝰ. ubi
stendū q fortitudo tātā audacia z talia⁹ mediat quātū in p̄ncipalibꝰ
possibꝫ z in habitibꝰ in p̄ncipalibꝰ nanq; sicut inter plꝫ z mtꝫ agēdi inter
plꝫ z mtꝫ expectare z ita inter agēdi fine expectare ē expectare fine ag
ere. in habitibꝰ inter audacē z timidū. inter ti⁹ z mti⁹ z inter audacē
z timidū ex bna parte q̄ habitat aggressiū z ti⁹ z inter timidū
q̄ habitat expectatiū z sic patet qualiter fortitudo sit me⁹. Quod
aut hꝫ⁹ me⁹ sit a rone p̄dicit⁹ Aristo. plutus q̄ laudabilit⁹ dicit⁹ in
terp̄s z quia medietas sui⁹ aut⁹ neutꝝ aut⁹ aut⁹ ergo ē hꝫ⁹ talis me⁹
ē a rone p̄missa z sic manifestū. Tertio
fuerat declarandū. s. q fortitudo ē virtus moralis. Ad euidentiam
2i. s. quo fortitudo sit virtus cardinal declarandū est quo. p̄mo diuisio virtutū
cardinal. 2m. ratio fortitudinis. Quātū ad p̄mo sciendū sicut dictū ē supra
. lio. 2o. q in virtutibꝰ cardinal seu p̄ncipal consistit maior q̄ in ceteris
habitibꝰ z in alia homo ē simpliciter bonus homo. me⁹ ē moralis fm q
phs in 2o ethicorum. Sz bonitate huiꝰ alterius nō q̄ nō habitus z quibus caret
alius habitus nō ē simpliciter bonus homo z ideo dicunt p̄ncipales. quia p̄ncipio
inter homines reddunt bonos homines z cardinales q̄ super eas tanquā
super cardines sustentant⁹ et uoluntas humana bonitatis. Hec aut tria
ad cardinalia sic diuidunt in quatuor partes que dicunt quatuor virtutes
cardinales quod ois actus moralis perfectus qui ē de me⁹ talis bonitatis
uel perficiat inter me⁹ uel super me⁹. si me⁹ sic ē illa nonaginta que nec pa
rue bonitatis appellant⁹ nec bonitatis appellant sic q̄ uniuersaliter hec pro
mulgatio habet appellari et possint uel perditio ut ois sup lio. 2o z impetrat z
habitat nonaginta q̄dem que magis appellabilia non est
habitus pro. nulla uel alia nonaginta ē de me⁹ bonitatis humane. quare
nulla alia dicitur esse bona nisi aut huiꝰ perfectus perficiat appetibilē
fm z gratia amabilem z appetibilem que sit utile dele z honestum
ut sup lio. 2o 2. q. lio. 5. quare talis perfectus ordinat appetibilem uel aut
utile uel iucundum puta arca lucrū z aspidē. uel honestū dele z iste sibi om
bel atqꝫ honestus hnd bel non hnd perdendi uel recuperandi. Tertio
aut utile uel iucundū sibi⁹ dup⁹. p̄mo modo mandūcare z expendere
alio modo z reddere. p̄mo modo de congruit non in de nūtis bonis
humane z ideo nec habitus nec magnificus dicunt⁹ virtutes cardinales
que sic sit ars aut utile. Secundo modo est non solitus de congruit bonis
exterioribꝰ de nūtis bonitatis humane q̄ modo iustus z ideo iustus p̄ virtute cardi
nalia ad bonū humanū. Unde nec alia nec illibatus nec perennis sup̄na

tasu mõrle petny quansiu sol st oppõ libũ tz magſſe non pntent g jn
justuae z oppõnte iustas putu quo duces bidz pmpez mmagnaniũ te
esſumentez z non aut clemoãz tuc non solitz aut clemoãz ymo non re
sit qz milla nãtr g duces possitz e puupie z o non solid pmt
per illibitz jn nen amia ymo per jniustaz non trenda. Si at
e talis perfecto ordt appetibz tuc dr delectale hic g duplicatez ymo modo
jn largo delectez. alio modo mreapiãt uel non reapiente ymo mo
nt. ſta nt negtiue e de nãtr bomtat huãe g iuſe posſit esse de comſtr
z o nr amia nr cuttpelia que st ama talez delectacionis largi quez
ponunt esse bntutes cardinales. Quo modo ama alia delectãs quas
non tuta omis ut patebit m pte pcipiũ e de nãtr bomtat huãne z o quã
que ama ista z isto modo pfiat z ordinat appetibz diatur e bntu cardinalis
tamquaz nta adhoc hũmodi. Si u talis perfecto ordinato appetibz
tuti honestũ pdens uel reapiãt g diu qz honestũ diat 2o. ſ.
bz g bntu e digna z bntez que honore e digna. Si g tr honorem
nulla ponit utq tz qz honoz non e de nãtr pulut quamus bne se hie tr
honoz sit de comſtia huãe bomtat z o n mag tales n bntutes ei aneat
ſut bntutes cardiales. Si aut talis pfecto ordinato appetibz tuta bntez
non pdenda fz ut ãtz sic ipi e de nãtr bomtat huãne z e bntu
cardinal z diatur fortis. Quo g 2o bidendu e ante pdo fortitudie
ſm quaz diatur utq cardiale. Est g ſtiens q fortitudo pt liz. ſ.
genalis z ſpalis z medioc. Guttur aut gnalis pro ſta tuglibz
bntut qua diatur sup li. 2o. q̃ tuosse optuit oz q̃ opet ymo ſti
ens z ſtemdo eligere z tuo fame z immo. Guttur aut ſpalis
p fortitudo bella que mlud z agſſitz z expes oz z ppn labore z tollere
labore al dolore m bellis rebz pcula mortis m ferendis. Guttur
aut medioc p bntu electiuo quo ſustinet eligim z eligentes fit
ſustinẽ atz ad omurrt ome malũ pnciũ ad mortez anquaz co
mittam malũ cuſſe z de ſtamẽ uicutez bel m bello uel ex bellio
p hoc g pmissis 9o ymo q fortitudo gnalis ſupta non e bntu cardi
p nr e utq ſtalis fz tondico cardibz bntut. 2o 9o q ſtalis ſupta
non e bntu cardis p omis bntu cardinal e de nãtr salut z bomtat huã
ne z bomtat huãne sit aut dam e oppõ. milo. n. meliores z ſti
mos apli z pegres eoz. ſic fortitudo modo ſupta non e bntu cardis
p patet p omis ſtalis bntu nr as bomtatez huanaz e bntu cardis
p patet ut pz ex tone ẽdiatq fz fortitudo hmodo ſupta e nãta as bomtez
huanaz. nõ em est simpr bonus homo q non hz electionez z ppositz z
bntez q̃ mte subiret mortez quaz de ſeret bntutez e ex hmodo ſupõ
ſtalis bntis q̃m ista electio non e tam ſtibz bntut mq̃ quaz. n.

tempanna respuat mortem p̄ piacula mort' n̄ liberat. ⁊ ni simules quar' ista
talis electio, qua homo simp' bonū eligit ante subit' q̄ magz tor'' ⁊ af̄ ad mor-
tem melior' elapsa quaz committer' male primi ⁊ referr' ome bonū ad ú tez
e aliau' spalis bntat' ⁊ hinc boiam fort' ⁊ medio' stipta q̄ re pegnes
h'mob' stipta e bntas caudmal. // Dicendū q̄ ad p̄mū q̄ for' belli tā
e mob' bntas ⁊ est tam eligibilia quamus aliqua repey' obtinent
que ut sic non e electiua. ⁊ ut in generali pnisa, quia ut dictum est
fort' p̄edens ad boaz belli eligit ⁊ nullo tam fugier' sine obtinend'
lente sine repente piacula belli ⁊ h̄ pficiat ad bntatez electuaz.
Ad 2m dicendū q̄ p q̄t & fort' nec bel' h̄ non timme & alia ut dictuz est.

e scdo sme arguit' dicendū q̄ for' belli sit' q̄ez pticē h̄z fim q̄ez
anim' 2 pncipales 2 duo accidentales ala ate sortes. pncipa-
les st' a fide, ausilia 2 expectar' terribilia. acte sortis u' sut
labores lar' ues' dr' 2 diuinū 2 pugne 2 vigil' 2 multiplic' angustie sustinen'
2 ab' ues' iuber' 2 nullius' tollerand' n̄' q̄ p bono agressu h̄z bonaz fiduciaz
p' expect' constantez p' labor' stinuez. p' dolor' aut' placitaz. constantez
namq; contra moroz rediit expectatiuez bonaz 2 firmaz 2 mistupefalem
bn' phe mentu & illa pte aut' q̄ fortis e mistupef' ut homo. fiducia uero
reddit agilitez bonū 2 pniduz non mortuū n̄ diuturnuz. sicut. n. fiducia
sic h̄z respectu bon' op'di sic fiden' ad mali repellendi. bn' phe & ista
pte aut' q̄ fort' non dicit ut timor' h̄ magn' 2 ag' ad bene esse ei' opus
. n. spes dicitur in respectu bo' q̄ repul' mali q̄ bonaz est. Sed
pot' dia bene spei. i. bene fiden' esse ille qui fort' e. Tremunius aut' red'
tre' la' bonaz 2 acutaz 2 mistalem mob' humano. & q̄ dicat phs q̄ for-
tes mopi' st'. acutiq; aut' sens' q̄ non ato se capiunt ad piacula 2 li-
bores. tamen p̄ quaz st' ibi sunt acutissimi. Pru' u' tollanaz ab' re
reddit bonaz 2 imprudentis q̄ e malli ritu' mi bello quia tristia ut dr'
imprute sequit' m'. c'. & temp'' tristia accipit h̄ntes naz'. i. naturaz
turbat. pu' ia' rationez tenz p̄stat' 2 ordie sione, appet' alor' offensi
turbz 2 confundz se ipm 2 rationez. & hic eaz parte dicat phs q̄ for-
tes e impun' dicta terribilia 2 tristia sustinendo. partes aut' fortitudi'
me' sūpte ut e ūtas audinalis sut tantu'. 2. bna p̄ncipal'. s'. constan'
2 alteram accessoria. s'. pa'. // Nunq̄ sciendū q̄ pa' tullig nomat' stabi-
tatez partes fort'. dicat n'. q̄ fort' partes sut pa' mag' fiduciam pnacy'
p̄seuerantia in tenendo exprimer' strenuitez noie mag' constantiaz noie
p̄seuerantie. & resist' uel pertinacie uel pertinacie dicat non sit alic' ui' maior' aut'
fortitudo fortitudinis quaz ú tales rez. ut aug' aut'. 1c'. & t'. c'. vij'.
p'm' est q̄ mag' in expen 2 diuolui tota ussetur no in tenendo mag'
fortia. p̄seuerantia u' oppetunt molliaci 2 ali' 2 deli'. ut. j'. li'. ſ'. q̄
non e mist' dū n' simatur perseuerans q̄ firmat bonez ut non timor' uel
aduersit'. ad petim durantz 2 alt' p̄seuerans e constan'. // Ad 3m aut'

uit non assignat fortitudie partes · ꝫ effectꝰ ut dicunt dr · n · fortitudo præ
magnanimꝫ · fiducia constantia securitas magnificꝫ tollantiaꝫ filiꝫ · ꝫ · sig
noistor effectus dicitur sine effectu di · n · sicut sibilus auis or
dinarius quar non auu · /

c septimo principaliter · dicens primo q̃ op fortitudinis est
per se uti ad finem qui est bonum arduum est quod
est expectatio terribilis bonum uel aliquis finis malus bonum il
lius finem animo primo modo est magnanimitas quaꝫ iste quia bonum est
anima primus bonus gaudium et spes spiritus sancti gaudium bonor ad quod comparat
collationem boni · d · letabuntur coram te sicut qui letantur in messe sicut
exultant victores capta præda quo diuidunt spolia · / 2 modo est magnanimitas iste quaꝫ
est arduum quia opus bonum arduum quod non est sibi pro causa sed proximi sicut
in quo suum bonum attingit non est mutabile talis autem operis ter
minus quod est præceptum · et de martyribus nunquam est mutabile
constitutum quod est mutabile tristitia · quar magnanimitas est tristitia quaꝫ est arduum
· / 3 modo scripta non potest esse letum nisi misse · et autem primus et assimilatus iste ·
illa uestes non potest esse nisi aliter esturus quar nisi aliter non appareret
homo uestimentum implio et bona uite proximi et temporalia ad
statum quem nisi meliorem sit · / 4 modo presse notatur est quod est triste et aut
est arduum ipse labores et dolores verbera et uulnera naturaliter contristant et
si non attingant finem ex naturali causa præter talia sustinens est arduum · / 2 o
dicendum quod opus fortitudinis cardinalis potest sustineri dupliciter primo modo ut
oppositum et potius alio modo ut non optius ꝫ in talibus sunt · n · nonulli
qui amici bellent subire mortem quaꝫ facere contra fidem · ꝫ nisi nisi
noluit · ꝫ ut ipse fugiunt · Unde quod dicitur quod primo actus operis fortitudinis esset ar
duum magnanimitas quaꝫ iste quia non est obiectum super cordis gaudium spi
ritus sancti gaudij mistum cum · 3 primo misse futuræ glie · 2 o mbr
operis est primum se arduum et quantum extra · 3 o mpnia nolunt quia
sunt supra hominem · 2 o · per dictum est letum cum hijs rebus que nobis uolentibus
accidunt · nunc autem iste talis optaret et optaret mortem talem quaꝫ pter
ipsum talis mors ut dolosa et ut bonum est ista optata est gaudiosa · / pro ad
dum non bitatur operis arduum quia non est uoluntas ꝫ mirtad quia in tali caud
ꝫ plus fugit facere contra uitam quaꝫ subire mortem et sic ꝫ qui
tempore optabunt montes cadere super nos et montes non cadent non gaudet
in tali salute · sic · n · tes ꝫ mors mortem sustinens gaudet subiuncta
bonitate quia tale opus bonum est et uirtuosum et uoluntarium

e · g · sine arduo dicendum quod martyr est operis fortis cardinalis · e · n · sed
per hoc quod martyr cardinalis scripta et alias defendit et sustinet
ne per hoc sibi ostendat per passionem per ipsum mortem quia uel
alie corrumpantur verbi gratia quod mulier conjugata optat · et ad solatium
committendum · primo per blandicias et lacrimas et per similia ad hoc

cvatamna · 2° per falsum 2 suasionem falsam ut pote si bn eis adulter 2p
betur ista mulieri q̄ post̄ bn · primo stingt ei fidez li aliud est ei aliz alio
oplazi · 3° per promissionem puta dabit ei centum si uellit tali copule
consentire · 4° per terrores ostendit ei quasdam ymagines sub comadone
p̄ si consentiat statim moriet̄ bn · Nunc ē ista tentata aista 3z
scripta austo in tantum attempt̄a · ē non ab aliq̄ alia · 3z domina
p̄ens rebat cum austo ascendit q̄ mia induat̄ ymaḡ p̄dcm · s. persuasio
falsa · ē iustitia 3a qua illa benidicto esse constituit quemdam
contra temperiaz · ē fortitudo ei. q̄ timor uel tum tabz q̄ as tempendid
mutua 3z bna pferebz · Simili modo 2 de qualibz istaz quatuor z tu
uel per pas mortis ipi uel alia corripiunt · Nunc 5° p̄ 3z ē fortis
homo sustinet martiriū uel pauez martii · bna posse dmo cōuta dd q̄
ome op̄ bn fortitudo ē martiriū uel pauez martii · q̄ ē per diffinitionem martii · est
ad ch̄m q̄ quam relinquo · //

e nono arḡ q̄ si non esset alia bita fortitudo inclinaret ad ex
pectationem mortis · primo q̄ phs 9 thic̄ expectatio esse pnapalem
actuz fortitudinis ponit q̄ non sit a bita · 2° q̄ si ad bn mō se
esse bonum uel malum · 2° quia bita inclinat in genere suum ad actuz
qui est opposita felicitatis huius · quia tales actus quia ipsi opponit
ostendit uel actum in eo sit ultimum respectu hominis quam bita fortitudo in quo
attingit statum inclinat ad talem expectationem · // 3° quia bita quedam alia q̄
non est alia bita expectat mortem p̄ defensione plius sue quam multo
plus homo debet expectare p̄ salute bn sue · // Ad mum arḡ q̄ nulla
bita inclinat ad opus fortitudinis · ē expectatio mortis gratis sine spe bite
bz esse stultum quia ei non esset alia bita · bita fortitudinis non
inclinaret ad expectationem mortis · // Dicendum q̄ non p̄ pbo ēr.
primo q̄ omne opus bn aut est uel fit uel pat felicitatem uel ad felicitatem
ordinatum uel saltem non phibens felicitatem · sicut patet sup̄ in · 1 · 2 m 2° · li · m
pluribus locis · opone nam q̄ bn aut nemo sit actio uel saltem non
impatiens felicitatem · ad tale expectatio non est felicitate nec pars · et ad omne
finem se et ordinabile · hec autem expectatio est bonum in se 2 in specie finem se ipsum habile
non est ordinata ad felicitatem cuius ipsum est bonum ultimum hominis 2 esset p
hoc felicitas · quia est primo bite perfectionis que natio requiritur ad fe
quam talis expectatio non modo est opus bn aut si non esset alia bita sic
· 2° q̄ nulla acceptio mali maioris pena malo minori est opus bn aut
quia non erraret dicens sup̄ in p̄n̄ · 3 · actus de 2 malis minus malum eligi
tur · 3° · thop · ē talis expectatio maioris mali pena minori q̄ actus p̄t
dictio tolit ne 2 bn aut q̄ eius oppositi bn aut constat autem q̄ minus

malitz ē totalr p̄ñ ē ⁊ ōtrar quatz p̄ dr̄ alīq̄ tm· ⁊ ſic tal expectatio non
eſſ̄ op̄ bñaūt· ℣ 3° quia omis malo bñ ē simplr aūt mēli⁹ natural
ut omſſitz ē ſupra li⁹ 1· et 2°· ſz n̄ mēli⁹ nālis ē uel mor̄alis uel ſpūalis
uel originalis ad non eſſe tonz homis q̄ nulla bñtz· ad ℔m mēli⁹ p̄ ton
ple· talis aūt expectatio ſi non eſſ̄ alia bita eſſet ad non eſſe tonz ℔
Dñ uēr dr̄atur p hāc duc regle ſimlr mot⁹ cōcluderet· p ēnatz rebⁿ ſe
hñtib⁹ ut nc̄ non eſſ̄ mors expect⁹ p ſalute bñaūt· quia utro briq
p̄dicto alīq̄ bñ naturalr in dñtr q̄ aūt ſaluā aūt bñ p̄ bonū
n̄· ſ· aī· 2 ꝯb nūc moriendo ē pro ſalute bñaūt· p nc̄ p̄ ſalo bñ
ſz tūnc aūt non eſſ̄ p̄ ſalūe bñaūt ſtulatz eſſ̄ mori pro ſalute bñ
quia p̄ℓ ℔ no ſaluarem bñtz· ℣ item q̄ nc̄ aī p̄ mēli⁹ nālio
ad poſſibile· ē cum bñtute ſine cr̄· ſine bñtute· ℔ aūt non poſſ̄
ſtipe aī 2 bñtz aūt ſimul mēli⁹ et aūt cr̄· ē· quia acceptare
mortem ſine ſpe alīq̄ bite uel ē eſſ̄ pro bono ſpūs uel pro alieno
n̄ ſp alieno quia tenēs primo ſ̄ q̄ nūc ſic moriens p̄ferret omne bonū
primuz· ⁊ triſto tali p̄ō ē non poſſem mori p̄ maio bono primi
quatz p bita ſpūali ſi nllatz alīq̄ expectarez· quare p ſaluanali ſibi
mēli⁹· quare m̄ tali ſi non eſſ̄ alia bita eſſ̄ mors et mēli⁹ nālr
fortiꝰ expetenda· ℣ dicēdū q̄ ad p̄mū p phō ponēs expectatiōm
mortis eſſe opōnem bñtutis ſſenſſ implicare alīq̄ bitam eſſe quā
bz mori⁹ eſſe locutꝰ ē· ⁊ bīſione uulgi non ⁊ biſſe ſua ꝛpe nacp
dr̄at q̄ bonꝰ ⁊ ſtuſ⁹ moriendo eligit magnū bonū ſibi ꝛpis· ſ·
ſelia⁹· n⁹ alīq̄ bono operi ſalutis n̄ri ⁊ aūt dr̄atur q̄ eſſ̄ ulterius ⁊ p̄
ōnēs ⁊ eſſ̄ non mbono quar ista p̄r eſſe ulterius ⁊ p̄ ad malū ſcūt
ad bonū· ℣ ad 3m dicēdū q̄ alia mors ē p̄ ſalute p̄ℓ non mor
uiatr ex electione mort⁹ p̄ ſalute p̄ℓ· ſz moritur ex paſſione fluxꝰ
ſanguinis aggrauat ex amore p̄ℓ ⁊ h̄ modo multi homines ex p̄ceptis
moriunt ſcūt ⁊ nūc moriuntur· ſz tūnc n̄ ex electione bñtutis· ℣·

C Deinde ſine argu⁹ dicēdū ſt duo p̄mo q̄ oēs q̄ nat⁹ ſim
liter dinare for⁹ ymittitur· for⁹ bellī⁹· 2° q̄ non ymitta
tur fortitudo cardinalis· ℣ p euidēti p̄m diſcēdū ē de ſpe
bellī⁹ fortitudo ē· cōprehendens oēs conditiones ē· ⁊ poſtea diſcendus
ē modꝰ ymitandi· C Eſt aūt bellī⁹ fortitudo bitus p̄lectiua ⁊ expetitiua
agreſſiuꝰ bellī⁹ auxiliū ad auſtinendū tatz conſtatz ⁊ ex p̄tatiōm ter
ribiliū cum conſtantia ⁊ ſuſtinendo labor⁹ ḡuiū cum ſtrenuitate·
⁊ tollendo oēs dolor⁹ mortaliū tatz patientia ꝑ uiſte repellendo
iniurias violentias mediante inter ꝑℓ ⁊ mīm· aūt inter ꝑℓ

appz quia illa non e aggssiua z marie expectatiue q̃ uo fuit ome aggssiue no
ome ni fuit expectatiue ut bisitz e quare no ome ymutant forti z istatz
que sic per se stibi · est · n · ait for de bruto el'm a z execuua expectatiue terribiliud
quor aumqz constan z rollo ip̃o dolor usz as puteiz aiz puia p bn te at
ben te saluianda mesi ag puter plz z ming timer puter plz z ming ex
pectatiue puter n tez z pun tez mopone sua masuenisiez pisuens spez
recapiendi de bruit firmit tenens tristiaz ex tor per aflictue z pi
suo fine gliaz magniaz hns · //

Est hec de tempꝰ siciamq ; postquaz determinauit de for hic
determinat de tempnaa primo ait po intendad ams aiy pu
nitu · 2o ppe ibi qm quidz ig dius mesicias · dicit · go siciamq
de tempꝰ post ista q dicet fuit de for ca bene contradicit de ist
2o bruuib; videtur esse qm hec alie bruutes bruue e regulatiue ·
irronabiliz panz aie q for da regulat z ordinat appetz sensitiuꝰ
una sub tez temptiua uo cognitiuas non q iste bruutes sint subiecte
ꝓ appetꝰ ffitiuꝰ quez ordinat dicit alig mle ymaginant q ꝓp ex parte se ta
z sic no appetꝰ albitus appetꝰ alicuz bꝰ e subiectiue ma tꝑ no appetua
eiusdem bꝰ p̃ter q̃ p̃ no bitus e opatiuꝰ plz quaz stropatiuꝰ pꝑ inqua e pu
bua · n · pena st multa bitꝰ non at img bitꝰ ꝓ mulcte pꝑ n bitus
bnguaz opatiue n opone pꝑ re de eaz bnaz uel malaz fz iste bru te st
bitus appetꝰ ellectꝰ aliquez bre q̃ appetꝰ ffitiuꝰ non e appetꝰ n ellectiuꝰ
quare ista bitꝰ non st mappetꝰ ffitiuꝰ · my · pz per dicta appetꝰ ꝓm appetꝰ
ffitiuꝰ ut appetꝰ nugiaz mo delectatiuꝰ uel tristiꝰ n̄ pua te pꝑ eaz sit oga
ta appetꝰ intellectꝰ z appetꝰ gnidz uel pꝑ re pꝑ ut hic dicatur m̄ sequtꝰ ne
aue for de est hitꝰ appetꝰ a dꝰ bonꝰ q̃ ꝓferat to bitꝰ pnia ut bisitz emisse
pnidꝰ aiz istud aut bonꝰ id non pꝑ esse ad appetꝰ pꝑ appetꝰ ffitiuꝰ n ad
ffitiuꝰ ad eꝰ appetꝰ z desiderid uel adep̃ q̃ nemo moueatur similiter
temptiua e bꝰ appetꝰ absentis delectabiliꝰ q̃ appetꝰ ffitiuꝰ · tz impole e
appetꝰ ffitiuꝰ appetere absentis ꝓp̃ appetibiliuz z delectabiliuz z pu
ista abstrahe delet · quare pz per hec brutes sue mappetꝰ desiderio z delet no
alioꝝ bonoꝝ q̃ appetꝰ ffitiuꝰ nugiaz appetꝰ z per que non st mco ut pu
sto · Sequit ibi qm quidz ig dius mesicias ꝓpe ꝓ intendad suid z ꝓ
ma ut mz temptiue z ꝓ intemptiue · 2o ponit ibi qm aptiꝰ aut · 3o ppe to
temptiue ibi bo aut magꝰ assimlat matiuz aut m · 9 · ymbꝝ ·
quaz prima est q̃ temptiue z ꝓ intemptiue sunt ac delectationes · 2a ꝓ no
sunt actiones ales ibi acta quales igitur · 3a q̃ acta bonꝰ ibi acta bo
ne q̃ non ac bonꝰ que st acta ausu non omes aut nr̄es · 4 · q̃
non acta illas que fiue sm odinatiuz auditud ibi sim aue hyb ·
· 5 · q̃ nr acta illas que fiue sm odinatiuz ibi n̄ pe actue ibi nec
ees qui acta odines · 6 · quos st acta delectationes bestiales que fiue

mg

Intemperata puta illi qui delectantur pueris nouis z mulieribus amatores · n · fabulatores z mimi z narratores rumoris qui dies suos continuis z expendunt lapides z gutta per quam non dicamus esse intemperatos · sed frenules z philomites · i · amatores mimorum z nouitatis / 3o dicat q̃ illas dicamus temperatos uel intemperatos · qui hec sunt circa delectabilitatem circa eos qui tristantur aspernantur uel animo perturbantur eas uel eos · isti quidem delectantur adspicientes z contristantur inspectis z sic ex communi modo lapidi z tempto z intempto hemus q̃ tactus z intemperantia non sit circa delectationem talis que fit per 2am · z 3am · at circa animales delectationes uel circa corporales · z non circa tales ut bistis e quare erit circa corporales z dicemus intelligere de intemperantia hec e conclusa. Est autem sicut de delectatione · delectatio corporis est manifestatiua z dicatur corporalis quia e per appetitum tactus organo corporali z quia semper sit circa ymagines z alteratae corporis · omnis autem delectatio talis est manifestatiua putatiua dicatur circa hoc q̃ e per tactum sicut supra dictum est ubi simul putatur cum ira mimi tales pene non fiunt per actus · appetitus q̃ 2o dicendum quia circa 2ra tactus delectandi modo delectabili z uel sapores sint gustabiles z mollities tangibili · uel sapores non sint intelligibiles tantum sicut honor uel disciplina uel signum mira z stupefactio z color impetuosa z mamme amor · sig̃ sit sapores sint aliquando intelligibiles tantum sicut honor uel disciplina contingit poetice per actus quia non putatur corpus per quia putatur appetibiles sapores uel res ibi significat ad similitudinem appetibilium sensibilium delectabile sicut cum intelligit se honorem recuperasse significat per fantasma sicut similiter honores quibus sit splendidi in multis habitis gratis tactus appetibilium delectatur per ymaginem illis similiter z per gustum corpus per putationem delectabilis quemadmodum non esse honorem z esse sibi honorem. / est conclusionem potest ibi non omnis autem nostrum · 9 · magis per quos tactus corporales, illi · n · qui gaudent z delectantur in his delectationibus que per bisum comprehenduntur puta in colobis qui sit pessimi z primo bisibiles aut oculo comma z pusillus que sit pessimi z non primo bisibiles sicut non videantur esse temperati uel intemperati quamvis in talibus appetibilibus delectatio contingat ut os z finis fundamentum z defectus z per gustum tactus possit esse iustus z comma bracano ni temperata nostrum ego oppositum z hec e conclusio e. / 4 · potest ibi similiter aut z his · 9 · q̃ similiter his set in delectationibus que sunt circa auditus q̃ · s · circa eas nostrum

nec mitemptuata e. Nullus .n. dicat mitemptus ee eos qui superhu
anter gaudent m melo[rum] ꝓuene ñaliud hominu uel aliud z pi
ypocr̃ seu similia ne[c] bruta naturalibz exposer. ut ꝑ hoc dicat fit ꝓ
mutatie mistis quar[um] nec talia nec aliqua que supbientes non sp̃ mitep
n[ec] per eos mitemptu[m] n[ec] temptuata e[st] z ꝯ e quia g[ra]. ℣. ponit ibi
n[ec] eos qui nata or[ant]. d. n[ec] dicat ad esse mitemptus n[ec] per actus q
nata talia odiez superhumanit delectantur q ꝑz quia eos non dia
mitemptus qui gaudet z delectantur erat superhi anter modernis
malor seu ꝑor aut rostr uel anima natis. ℣ ꝯz magis diam
mitemptus eos ig[itur] qui gaudent m odoribz mulicbiz unguentor
z dulcis plus z ꝯ diamo ꝑ duo signa ad ꝯ ut ex ꝯ ut e q ꝓ
temptu homines talibz gaudent eo q ꝑ ꝯ sit rememoratio q
cupiditas f. mulier ex odor unguentor z dulcedinu ex odor plus
℣ alius signis e quia bus quis ꝑ odoratu ꝯ esse ꝯ gaudere
odoribz alior quam homis mitemptus e superhumanit gaudet ta
quia ꝯ sue conditiõ nata que petunt. ꝑz ig[itur] ex dict. q mitemptus
non est nata odire n[ec] ꝑ actus quia non n[ec] odores maiorem hut or
ad superiorem sicut n. dicat ymbe. z sic dicit z sicut q odores prudi
ficiũ uel ꝓficiũ scipos per se ꝯgenies uel ꝓficiũ or[ant] ad superes
e aut manifestat malis malibz quia ad .3. ꝑ ꝑtes ex
cptacz in hac ꝯe pcta z pl odoribz dicat g[ra] q malis malibz no
est delectꝫ ꝓficiũ .3. ꝑ ꝑtes n ꝓficiũ actus. tunc ꝯ non gaudent odo
lepor ꝯ non male odor ꝯ rone alimonie q odor ꝑ mouz ad pa
q habiz habebit. ℣ item leo gaudz ad botz bouis non ꝑ natz ꝯ
ꝑ habiz quia per iocem sentit q bos ꝑ erat. ℣ item leo gaudz
m bisione ceruj sibi occurrent uel capre a greste seu capoli no
ꝑ ꝑos cor bisiones ꝯ ꝑ tunc tunc tristibiles z sic manifesta
est exemp[lum] q. f. homo uel a dual delectatur per m o[mn]e bmo sp̃m
ordine ad o[mn]e aliq z sic delectatur m o[mn]e ꝯ per actus. ℣ ꝯz
ponit tria tales igitur q[uo]d infert exphisis sem tem[per] z mten
tunica sunt tria delectatione non aiales ꝯ corporales z no tria
corporales ꝓficiũ bisiz uel auditiz uel odoratiz. seq[ui]t q sunt tria
delectationes tactz z gustz m q[uo]d alia tet nobis grant. z ꝑ ista
sunt ꝓiules z bestiales qua istis non recipimꝰ m q[uo]d homines su
ꝯ m quatiz alia ut dicatur. j. z per gnz non m quatiz sum li
beri ꝯ m quando capimꝰ ad principiũ cum aliis naturaliter
ꝓiues z ꝑ mito no huiane ꝯ bestis non liberes ꝯ ꝓiules bestiantur.
Sz contra ꝯ obiicitur q alia delectentur ꝓficiũ istis z .ſſ. ꝓficiũ sc a
ceptis. ℣ puto namq[ue] bz gaudere m bisione pulcritudis pluriz suar
z ꝑtinaciter m bisione nitpi[ci]s pedis suor. item auis bntur gaudere
ꝛ auceps fistula dulce canente z ꝑ ꝯ ad cuz gestu. ℣ ꝑ ame

bntur gaudere mobre tamd 2 io qm sibi mutuem obuiant mutuo
se obtrant 2 bem entes libenter obtrant se ipos n̄ aut istos 2 ri
bitur ad tactū uel ad gustū qm qb3 eo2 bitur e̅ delectabile fm
se ipm. // Dicend3 aut ad pmū q3 puo non gaud3 qm bid3 pl9 3
illam 3 qm h3 ea3 sm u̅ bisū talis pulcr̄ delectaret cum tam
non mag delectare mund3 pulcr̄ sm3 quas alienas quas bid3
in alio puelle pulcrō se. Q3 ūm g3 ter dicat3 qm mulier nos
delectant bidendo multeres pulcras 3 bidendo pulcros bnd. ti sisse
ipas bidetur pulcras per spāle in mlm gaud3 non qm illas pulcr3
bid3 3 qm h3 illam mse. q3 constat ei per bisū cōmūi modo 2 pu
uone 2 h̄ e delectare fm bisū per actus. // Ad 2m dicend3 q3 audite au
dientes somtus illius fistule non gaudent ex auditu 3 ex quodā
mp̄rio qui ex tali somtu ge̅m or̄is auditus ea3 sentit tancē au
tores audiri p̄rientes autib9 sentiant 2 latrant. 2te aut p̄rio p̄mo as
sm̄ tactū. // Ad 3m dicend3 q3 obtrat tamd bi fieri in ordie ad tactū
beneficium q3 aut actus ita disponit obtrant ppetuo nature eo2 est
in causa non delectabo ob̄ tū. // Ad 3tiū tm dicend3 pmit ibi bidentur ut3
in gustu 2 primo ipis explicat secundo ea3 ibi dicit per quod signū ibi
ppo2 q3 or̄ alt3 3m infert ibi ex hoc3 ibi cōmūiter aut tactū dicat3 primo q3
in tempib9 pro uel nichil bidentur ut3 gustu mī fruendo delectabilib9
suis q3 app3 qm gustus ppe scriptus 2 ut a tactu distinct3 e̅ just3 seu
judicatorius supra 2 per ipm judicant de scriptoribus illi qui ima p̄ut ex
timendo superes eo2 2 illi q3 pulmenta 2 tamen n̄ istam illi n̄ et
intemperati bini mutat3 gaudent tali judicio uel judicat3 gustu 3
maxime gustu gaudent 2 magis fruuntur usu qui ubi3 sit per
tactus tam mobis quas m potib9 quas m actib9 quidā sunt bene
rei alienei ea amor 2 pulcr̄. Consequiter ibi ppo2 q3 aut judic
nome cerui9 ornatissimi tus uoluit 3 leni 2 volid ei longi9 fieret
tactu. quas m gustu ea3 q3 quo fnā non judigut ille homo
tolerum longo qm a mō la sit supra jud̄m. Ex hijs igitur p3 q3
temperata 2 intemperata magis sit circa delectationes tactus quas 3 3
// Consequiter ibi tm sim3 aut m fert ex hijs brutis torue̅ sub
ponens q3 tactus omnis e̅ inter omes 3 h̄ 2 primo m cod3 tali
qm a nest omnib9 malis tct u 3 non ni forte gustus qui e alt
tactus ut dicatur 2 ea 2 fin istus tactus nest homi intemperato
ut bisum e̅ h̄ igitur subpo3 sit q3 ex hijs patet q3 intemperata
bidetur usta me ex plut 2 bestial. ex plubil. quid qm tal delec
ppo2 quas sim3 intemperati non nest nobis fnā q3 homines sim3

ꝫ ſm ꝓcalia beſtialia aut ꝑ gaudere & talib⁹ m q⁹ nobiſtum rotari
tame ꝫ ꝓti ꝫ diligere talia mane ſicut ſi eſſent bona mayrima e beſtia
mort ꝫ non huiang bute ꝺt m lib⁹. & ꝓllematib⁹ q ꝑ tꝝ m hiſſib⁹
ſunt m honorꝺm ꝓ mane ꝺ ꝓbꝫſi. ſua bm autꝫ apoſtm ꝫ tur
piſſimis ꝛelatiõib⁹. // 9ᵃ concluſiõ ibi ꝫ n· libem ꝙ ꝑ ꝓ
ꝺua ut ꝛemoꝝ ꝺubij ſua poſſim⁹ ꝺubitari utrũ ꝛo ꝓma et
pterꝓma ſint acta oĩũ ꝛelatiõnem tam ꝫ ſm hꝫ ꝺicerent ꝙ no
uel poteſt m tꝛꝺua iſta concluſio ſit rediua cõ aug̃m ꝺicta. ſua ꝺm
e ꝙ gaudere hꝫ. quib⁹ m telleꝝ gaudere beſtiale. ſua ꝛ lib⁹ tam ꝙ hñt
aliquid & libeat ꝛe ꝺicta 9ᵃ ꝓpter ſuũ abbate. abbas tempꝝ puta
ille ꝛelatiõnẽ tam ꝙ hñt m gig̃ ſeu exam̃ iudicib⁹ que
ſunt ꝑ attaſpiationes ꝫ talefactiones lu⁹ uel aut⁹ ex 9ᵃ corpoꝝ
bene diſpoñ ad ſum ꝫ ꝫ ad ꝛelatiõnes ꝫ non ordinantur ad ꝛe
latiõnẽ m tempꝝ. ſua tam m tempꝝ non ſt acta q tñ ꝛo
ulte ꝫ acta aliquas partes ſpaliter puta acta ꝛ̃na nut⁹ ue bꝛut⁹
ꝫ ge⁹ue. ꝛelatiõ u⁹ m talib⁹ ꝓtib⁹ ꝫ non moꝺerate bibat eſſe
turpiſſimũ ꝫ blaſſi⁹. quare tempꝝa ꝫ ptempꝝa ſunt acta
ꝛelatiõnis tam non libi ꝫ ꝓ nobiſ ꝛe & tõ hõe ꝫ hec eſt nona
concluſio. ℣.

onalpiaꝫ aliꝫ. ſequit̃ ꝛ̃minat̃ & matia tempꝝ
ꝫ ptempꝝ hic conſequit̃ manifeſtat forꝫ ꝓcꝺt⁹ at
ſic. ꝓmo namq; ꝓmittit bnaꝫ ꝺiones conalpiaꝫ ten
entiũ m ꝛelatiõnis ꝑtib⁹ tam ꝫ ꝙ ſtꝫ. 2ᵒ tꝛaꝺit formaꝫ ꝫ mo
ꝺm tempꝝ ibi ꝓ ñalib⁹. quꝺ igit̃. 3ᵒ m ſſit⁹ ibi & fiat̃ aliꝫ. ē
tempꝝ ibi tempꝝ aliꝫ ꝺicit. 4ᵒ ꝺicit ibi ꝓmo iſtaꝫ ꝺicen
ꝙ conalpiaꝫ tenentiũ m ꝛelatiõnis alie ſt 9ᵃ ꝫ 2 naturales
alien⁹ 9ᵃ n⁹ naturales. alie u⁹ n⁹ 9ᵃ ꝫ ñales. 9· 6ᵒ mapiens
cum bmebꝛeu ꝙ conalpiaꝫ hꝫ bnaꝫ ꝙ 9ᵃ ꝫ 2 per ome ñales
ꝙa n̄ hñ naturale ē ꝙ omib⁹ aliꝫ ꝓ non ꝫ 2 appt̃ ſeuſu
peꝛꝺite ñalib⁹ ꝫ non naturales. Exemplũ ꝛ ꝓ m conalpiaꝫ
ibi ꝙa ī conal̃ natural ē omnib⁹ naturaliter ineſt· omis
· n· ſꝺmo qꝺ indiges ſiue ſm naꝫ indigene conalpiat uel ſtaꝺ
ibiꝫ ſicut fameſtene· uel hiuſ ſtaut ſiacus uel qnoꝫ uetꝫ ſic
ſimul fameſtene ꝫ ſiacus ꝫ poſt hꝫ conalpiat lectiꝫ· i· ꝙcetey· ꝺs
ſigꝺ ꝫ as fortaſſe. hꝫ naturales ſtaut 9ᵃ hoñ ꝓcta ꝛ̃ iuuene
ꝫ creſcente ꝙ ꝓꝛ agñtiꝫ multiꝫ ꝺibiꝫ niſbiꝫ ſuaꝫ conuertunt
ꝫ 7ᵒ iuuenes mayre indigent cibo ꝫ ſopno. Conſequit̃ ex tat
& ꝓpꝛio conalpiat̃. 8· ꝙ talem cibiꝫ uel lectiꝫ uel tales puta cibꝺ
aſſutiꝫ uel ꝓfiꝫ ſꝛ ctyum uel ſſeth multꝝ conditiꝫ conalpiat̃.

non ē oīms hoīms ymo nr̄ hīc eas̄dem conc̄ipiaē ꝙm ā̄ con̄ai pfluit
mtenpito ꝙuaz tenpito z ā̄ bno mtenpito ꝙuaz alio ꝙm 9e consuet
z bito ꝓpr̄ ꝙ xlitabilia ꝙue hm̄oi modis con tu mō bitent esse nr̄
ꝙua nāz z non nulla nostra ꝙtam ea nobis ee taliter xlitabilia
consequnter ibi ꝙ ad hz hz addit · z · membrū conclois · 9 · ꝙ ad hz
est aliqua con aiꝑ ꝓpr̄ ꝙue hz aliq̄ ñale non ꝙz ñale sequis nāz
ꝑpetuz ꝙ ñale seqū complerīcz istu modo uel istu ymatuz · ꝙm quuz
aliquia st̄ alis xlitabilia z ꝙ xlit st̄ quibz hoīmbz xlitaī ꝑ
alia que st̄ ea tam eas̄dem xlitabilia ꝙm ꝙ 9 9te complemone
ꝙue z ideo talia dnatr̄ contingentia · i · contingent xlitabilia
z sic hemig dionez trumbez sicut fluent ꝓpr̄ta // consequnter ibi pn
naturalibz ꝙz igitur · // Tandit modus mtenpat̄ z ꝑtenpan
ondens ꝑmo comodo mtenpito por se hīc ad 9es xlitaī lec 2o quo
ad ꝓpr̄ ibi recta ꝓpr̄ autem 3o quo ad istas z ad illas ibi recta xl
lectationē ꝙz · 4o quo ad tristicias ibi recta tristicias aut 5 · quo
bz ad xlectationes z tristicias ibi mtenpito ꝙz ꝙ · Dicat ꝙ quatuo
ad ꝑmuz ꝙ m con aiꝑ naturaliz ꝓpria ꝓpriant z ꝑ ꝑpriet mbno
· ſ · mercet · non · n̄ petant con aiꝑ que noz oz quia oīa talia ꝓpter
nāz nr̄ con aiptiz oz · ſz plz tomeder uel biber xlitaī hm̄oi que contigut
z apponunt hoīi usq̄ quo ſuper mplentur ultra nāz tez hz est
ſhundam uel ſuperhundant n̄a nīlz ibi uel pot sumendi ꝙm naz
uel naturalez exigz ꝙuia con aiꝑ natural non ē n̄ repletiz · i · ad
repletionez mdigetz · 9o ꝙ sumitur ultra nāleꝫ exigz ꝓpr̄ ꝙ ta
les homines st mtenpati merito dnatr̄ castrimargi sicut illi ꝙ
ꝑ indigentiaz replent mdigz tales uo sunt illi qui multud lestes
sunt · Est aut̄ sciendū ꝙ castrimargia uel castimar dicitur posse
compoi exgrec uel exlatis dno lb exgrec quuz sic ut dictum ē
stus grece ꝙ e ventr latine z margos gre ꝙ e mprimo · ib · latine quia
muentiz mplendo semper pascimur z ꝓpter ventrem mprimz z ultra
fluus exlatis aut dicitur a castio ꝙue dicitur a castro · mis · ꝙ · qz
castratus quia castro e · ꝙ · castuto z mergo mergis · ꝙ · mergens castratz
ꝑ ventr mgluuez · Deinde ibi ex ꝓpr̄is aut ondit ꝙuo mtenpato
se por hīc ad xlitationes ꝓpr̄is · 3 · ꝙ ex xlitationib ꝓpr̄is siue subeat
alig̃ ex naturali siue mlicito homīe mulctaꝑ i · t̄ petant illi · ſ · ꝙ ad
sintz oz · 2z 3o m gau o ꝙ non oz · 2o m plz gau
sintz oz · 2z 3o m gau ut mli z ſz e gaudet ut no oz quia bonum
xlitationib mulctaē non attendit ad nāz nr̄ ad sumptez nr̄ ad ronez
nr̄ ad phibitionez ſz solutz ad opportunitatez z lo tez ad appetitz z non
ad debitum · ſz omes aut isti tres modi pnt superhudant z ex
cedunt mtenpati quia ꝑ gaudent mlli m ꝙ gaudet non oz

in illis quibꝫ oportet gaudere plꝰ quaꝫ oꝫ · 2ꝫ ista ꝛ illi gaudent in multa · i · ut non oꝫ non attendat ad delectabiliꝫ sz ad utilia contingit. // Consequitur ibi tertia delectatione quod q̃ dicit quo intemperatus se habet ut ad delectationes comunes ꝛ puras · 3 · dicẽ q̃ intemperatus delectationes ꝛ bonum superhuanẽ ꝛ bruti bruiale ꝛ sz patet ex supdictis cum de ipis materia fuerit. // Consequẽter ibi tertia distinctio aut oꝫ quo intemperatus sz habet ad tristitias · sz primo oꝫ quo non 2o quo sic ibi · Set intemperatus videat q̃ primo q̃ intemperatus timet fortius intemperato timet tum3 sz ad tristitias · fortius · in potentibus tristitias ut ellit sustinz Oꝫ temperatus non timet quia tristitias in sua ni sustinz tum3 etiam de quibus tristitias belli non sustinz sz intemperatus non timet quia tristitias sua ni non sustinz. // Deinde ibi sz intemperatus oꝫ quo hz · 3 · q̃ intemperatus timet tristitiam plꝰ quaꝫ oꝫ · Reb̃ q̃ non adipiscitur delectabilia contingit ꝛ tristitiaꝫ fiat ei · delectatione per sui abnegationẽ sicut nauta per sui abnegationẽ timet pictura nauis · temperatus autem non tristatur ex delectabilium absentia q̃ non delectatur cypriaca si aperte dicatur timet abstinere ꝛ ex his videtur temperatus timet q̃ quo oꝫ modo sz hz videtur intemperatus. // Consequẽter ibi intemperatus quidez igitur oꝫ quo sz hz intẽ ad delectationes ꝛ tristitias ut attribuit aut ei · 3 · condicione ꝛ ut delectabilium timet q̃ quo ad primaꝫ q̃ temperatus contingit omnia sic delectabilia uel eaque maxime sunt ei delectabilia ꝛ hz hz 9e aꝫ contrarijs ad quecumq̃ quo ad 2as timet q̃ pre quantitate abhuc contingit ꝛ hz habz 9e cum mentibus qui a contingit ꝛ a prisce bruitate. Tertio ad 3as timet q̃ intemperatus sic timet ut hz eligat dicta delectabilia p omnibus alijs bonis delectabilibus puta honestatibus sue ili te ꝛ hz e eppiaz ꝛ pre hz det a contrarijs quantus operatur male contingit sepius non tamen eligens. // Ex his aut infert mo quo intemperatus sz hz ad tristitias · 3 · q̃ pre hz intemperatus ꝛ tristatur delectabilia · contingens ꝛ ea non adipiscens · contingit aut sine rei contingentia prima est agrima cum tristitia · hz aut suppositum consideratum assimilantur mgenti · in contingens ad videtur esse aliquez istarum pre delectabiliaꝫ ꝛ aliez cave tristitiaz · intristus n in genere est n in propriissimo ꝛ exprio. // Consequiter ibi deficientes autez acta tradit modum missibilium ꝛ missibilitatem · 5 · condicione ag · 3 · primo q̃ illi qui acta delectationes sunt difficiles ꝛ mg quaꝫ oꝫ meritis gaudentes non multuz nec sepe sunt ꝛ sic hemo primo q̃ tales defectus erunt. // 2o aut videtur esse non humanus quia tale missibile non est humana apto cum q̃tas hz ex genera q̃ter ad delectationes naturaliter inclinentur. // 3o aut videtur iste defectus esse non malus q̃ religentialia destruit ales ꝛ delectantur ꝛ gaudent in aliquibus ꝛ in aliquibus non quare si homini missibile nichil est delectabile n in ordine

differt abra alb uel alterutz ab alto longe erit utiqz tal homo ab esse
huāno quia distabit q̄ tam modo ego assumptus sit non qual̄ et omi
nali dissimilis. Et aut iste defin̄ et principiat. quia et meo et non
multotiz uel sepe fieri inuenitur tamen simpliciter dicitur et mendax
et homo defin̄ dicitur et mendax. Consequenter ibi tempus aut me rādt
modus tempus et tempus p̄p̄ne et explicite uel implicite. Et consequenter
ad quartā prima est q̄ tempus non est magnitudo stans mē modo sexto stant
mensuris primis ad brevitatem. Est aut sciendum q̄ tempus non
inter esse opposita. s. inter plus quam et minus quam et delectari inter
plus et minus tristari. inter delectari et tristari inter plus et minus contingit
inter plus et minus abstinere. inter intemperantiam et insensibilitatem. 2a
conclusio q̄ tempus non delectatur ad q̄ delectabile magis quam malum
in tempus delectatur. Secunda conclusio q̄ in talibus et consimilibus
quia delectatur tristatur. Tertia q̄ubi nunquam delectatur in
his quibus delectari non est. Quarta q̄ in non delectabili tali pugna
tangibili uel gustabili uel huiusmodi delectatur. Sexta q̄ ex abstinentia a
delectabilium non tristatur. Septima q̄ nulla delectabilia contingit
immensurate et ut est. quia nec magis quam est nec est nec est sub alia ratione
ad tempus corpus et ad longitudinem et motum hominis conferendo. Et non
q̄ appetit talia mensurate et ut est quia statim consecutum ad esse alterum
uel ad utrumq̄. Octava q̄ appetibilia delectabilia que sine impedimento
que ponit esse corpus statim nunquam appetit delectabilia que sine impedimento
et statim corpus.

Undecima q̄ non p̄ hominem et hominem mentiri. Duodecima
q̄ non ultra p̄fectum et publicum. puniri. non attendendo ad bitem nutum
magis quam delectabilia p̄ nutum. Ad aut ad ultimum. et conclusiones
planas breviter medium tale. p̄ quas sic sequitur ad delectabilia
q̄ appetit ea non obstante q̄ sit contra statum corpus uel p̄ hominem me
tus uel super fragilitatem q̄ uel odio diligit tales delectationes quam dignum
sit quia nulla delectatio est appetenda uel recipienda nocumentum aliquod
illorum tum. s. tempus non diligit delectationes magis quam dignum
sit. et ut ratio rectificat quare tempus non appetit delectabilia nisi
prius homo per integrum obstinat. Hic. 12a potest magister ibi sic nichus
2m. ibi tempus autem et patet in littera sicut dicta.

Oblivio aut magis assimilatur. Postquam magnitudo
et formam tempus nec intemperies. consequenter hic mat. quas
tamen ppter tempus quas redit sub quibus conditionibus al
ibus. quarum prima est q̄ in tempore magnitudo quam tamen. 2a
q̄ est magis corpus ibi patet q̄ et corpus. 3a q̄ non modo priatur et
privatur q̄ nunquam ibi dicebatur aut unquam. 4a q̄ in tempore non

trahisset ad puerilia petita ibi non est intemperantia. Similiter si filius consideraret quod pater non male iuvisset si ad illa ibi non male iuvisset. Dicit ergo primo quod intemperantia magis assimilatur iuveni et magis his quae sua sunt iuveni quam his quae sunt alterius timori vel alicui amicitiae. Hoc autem iuvenes plus quam senes timore quod non bene iuvisset et amicitiae. Hanc autem iuvenes plus habent ex hoc quod amicitiae et intemperantiae proximae sunt et intemperantia operatur magis iuveni quam alicui

Secundo ostendit quod intemperantia operatur pro delectabilibus, quia pro iucundo fugibili, quia pro malitia terribile. Constat autem quod iucundum et fugibile et amabile magis bonum et nobis quam malum terribile et fugibile quare utrique. Tertia ibi quia ista pro quam operatur animal sua perfecta et corrupit naturalia huius. Delectatio autem hoc facit. Constat autem quod stupor et torpor non magis sequuntur puerum et iuvenem quam alium nec fugit nec vult quae operatur intemperantia magis et iuvenem et iuvenem puerum quam alium. Haec autem iuvenis primo potest propter tria. Primo propter illas res. Secundo propter omnia patientur. Consequenter ibi pro et exhibilis propter tria iucundum. Et pro ibi autem ponit tria intemperantia et bruta exhibilia quia animalia quia omne peccatum tanto et peccatum quanto et iuveni et tanto minus est peccatum quanto minus et iuveni et magis primo sit primo minus et pro peccatur intemperantia magis et iuveni quia animalia quare magis et exhibilia intemperantia et bruta exhibilia. Ad hoc autem tangit. Secundo media exhibilia potest formari talia. Et bruta et exhibilia tanto et tanto potest. Sufficienter optimus et facilia et tanto sit securius et pro quanto propinquior est bruta ad bonum tanto adpropinquabiliora et exhibilia et bruta primaliter. Tertio autem intemperantiae puta temperantia pro. Sufficienter optimus et facilia quia prohibita humana multa accidunt homini magis pro. Sufficienter ad temperantia et et tanto securius quia sufficientiae per quae accidentia temperantia sint sic periculo. Et ego et ex toto animato. Minime autem fortitudine non multotiens occurrit prohibita et quo occurrent non est sine periculo quare exhibilia et intemperantia quia tanto. Huius autem pro contrarietatem primo et secundo. Consequenter ibi hic exhibitur autem penitentiae contrarietatem omnes dum horae bruta et modo praedicto bonum sim magis et minus et primo tendit motum tactus et motum intemperantiae et intemperato autem ego.

Est autem sciendum quod tamen eligit fugam terribilium et intemperantiae fugam pessimorum exterius primo modo magnanimi autem ostensis terribilius vel exterius alio modo minus ostensu. Nec autem tamen et quod tamen ante ostensu eligit illam fugiens sic tristitia quia nondum habet bene tristetur. Et minus ostensu propriam miserum bellum eligit fugiens non sine tristitia pro pia electio magis habet bonum et minus primum quia secundum propter tristitiam

quae est impassibilis
et non impassibilis

que cū scientia z non mīma · ꝙ tenpitatiue aut ante ōcessum relatibiliū
non mutatꝰ eligit illaꝝ ꝓpter agonem mtenpitaꝝ · quia nemo ꝑsm se eligit
mtenpitus esse ꝛ mipo ōcessu eligt̄ cōcupiscit̄ z appet̄ eam fortissime
quare scientia magr̄ e uō · quaꝝ pt̄ z per gnē hec duo bna cōtrariū mo
petuplicit̄ uū ꝑsm magr̄ z mmo rō · e mtenio phi · 9 · ꝙ bi habitus
cōsistūt ꝙ tm̄ oꝛ est tm̄ tas non sit · ꝙ uō mēliū mgeniali ante
ocrissiū terribiliū hiꝰ qui postea fiunt mfali fm ocrissū siglas
· ꝛ mocrissi z mtamu terū ꝑpr tristiaꝝ ipu terribilia stupefaiunt
homines timeūt mtantuꝝ ut arma ascipere phiaant z alia mla
deponāt fugiant dimittendo spes mpulo belli ꝓpter ꝙ hec opa tam
ꝙ pentiꝝ eō · quia opa singla ꝑsm singla relatibilia ocrissiū bnt
totaliter homini uō · tunc eadem ꝙ tuc cōcupiti z appetitu seu eligti
mmo big̈ uoluntaria ꝙ eo ꝙ nō bn̄ cōcupt̄ mtenpitū esse z sic mm
be magr̄ multi quaꝝ mpudam z per gnē eō · ¶ Consequenter ibi
nome aut̄ pene · quartuꝝ g̈ · 3 · ꝙ nom mtenpitue ad puerilia ꝛra
transferamꝰ cuius ratio e quia fm rem hmi quandoq; similiꝝ que
relabitur respectu bꝝ ut ꝛistoꝛ · ab utile ꝛistoꝛ · 1 · ꝙ aliquo sibi stus ab
illo uel illud ab illo nōtuꝝ z denominatuꝝ e apon · ꝙ oꝛ sic ꝓd · ¶ Est
puer mdisciplinat̄ z mcastigatus · ¶ Ingro aut̄ nomen mtenpti
mdisciplinatꝰ z mcastigatus ꝑtes uocabl̄ z mō significādi · quia mlatis sigt̄ nome
sine z solares ꝙ e mputi · quasi sine pumice uel non pumicy
nō castigatus z similiꝰ dicatur ap̄ eos de puero prīante z mtepto
homine · bidē aut̄ ꝙ ꝑma a robustes dicitur sit de puō · quaꝝ de mte
pto · quia ꝑ notificat̄ puerū mtali puericia · quaꝝ mtenpti hō es
mīs suo bico · ¶ Consequenter ibi non male aut̄ ponit ꝙntuꝝ g̈ꝝ
z pmo ondt̄ similiꝝ pueri z puberi penes putū z pui remes sud
· 2° exponit utuꝝ puer ibi sigitur non et̄ · 2° remen ibi ꝑr ꝙ opetꝝ
dicit g̈ pmo ꝙ non bidetur male fuisse translatus mtenpus ꝑtm
· 13 ꝑtm puerile z ꝛ ꝑpter 2° ꝑpr ꝑtm z ꝑpr remedutꝝ · ¶ Dicat g̈
ꝙ turpia apetentes z mala maxime puꝝ appetitu augmōꝝ ꝛ intem opetꝝ
pueri mremesiū supple ꝑtm sui · ꝛ mtenpta concup̄ z pue
rile puerile concupiscentiꝰ dicit bꝝ quia ambo turpia appetunt z
mꝛ turpiū appetitu magnaꝝ augmentaꝝ ꝛ sunt quare ambo puer
z castigari oꝛ mremediū pti utuꝝ ꝛ · aut̄ puerile appetat sicut
mtenpta concupiscentiꝰ ꝓbatur ex duob; · pmo quia bidem mani

p̄ pueri ſm̄ ꝯtingit ꝯtingit ꝯtingit ·2º· quia m̄ puer· appet̄ marie relata
eq̄ ꝯtingit· appet· p̄ puer· 2 ꝯtingit talis idem· appetit· hug· r· pt
p̄mo g̃· 2º· ma· ibi pum̄ oz· 3º· mj· ibi tale aut̄ marie· 4º· mj·
confirmat̄· ſm̄ ꝯtingit̄· n· 2 ſic p̄z ſimlit̄ hoīes mitigat̄
pcēs p̄tm̄ 2 h̄ p̄m̄ remedij· ¶ Sed ꝛ ibi Et g̃ non ē bene p̄
ſua· exponit· n̄ ſ̄ p̄tm̄ dicens· q̄ ſ̄ puer· uel ꝯtingit· non ſit bene per
ſua· tunc utr· appetitꝰ· uenit· ad malū· ei· p̄dicta· ab· puta· ad· ꝯtingit·
relata· p̄ducāt· in· appetitū· 2 eam· trahet· ad· malū· Aug· tamen· illius
mali· p̄manet· ꝛ· q̄· fiet· ſi· tuatiſſimꝰ· in· malo· t· h̄· aut· ex
·e· ēcōtra· ablata· p̄ſuaſione· ſi· eum· ſp̄abilit̄· reſiderij· ex· q̄
Aug· reſiderij· 2· ex· p̄ceptō· mei· p̄ceptū· ¶ Ondit· g̃· q̄· appetꝰ· rei
relatabil· eſt· m̄· puta· quare· iſte· talis· uel· p̄ſuadebitur· ad· oīa
uel· q̄· dubitur· ſm̄· p̄ncipiū· ſuū· Pono· igitur· q̄· no· p̄ſuadeatur· ſz
operatur· n̄· ſequit̄ur· ꝯtingit· Aug· hūg· appetꝰ· uel· reſiderij· quia
relatabil· op· appetꝰ· undiq; 2 ab· oī· parte· impōo· m̄· ſp̄ē· nondū
mutationē· hūtē· p̄ſentiā· hūtē· enim· m̄· p̄ſa· ꝯtingit· ex· q̄· reſistente
ſemper· augetꝰ· reſistentiā· cōtinuū· 2 ſile· ē· appetꝰ· naturaliū· q̄· to· puer·
relatione· guſtat· tanto· plꝰ· guſtare· deſiderat· Pono· igitur· q̄· reſi
ſtentia· ꝯtingit· augeat· 2 efficiat· magnā· n̄· ſequit̄ur· rebellionē· mo
tū· quia· reſiſtentiā· mali· tante· uehemēt· Pono· ſi· rebellionē· motū· reſi
ſtentie· ſequit̄ur· permiſſio· 2· obnubilatio· mentis· ꝯtingit· puta· 2· appetitus· ut· relabi
tur· li· ·l· 2 ſic p̄z· q̄· n̄· p̄ſuaſit· ab· p̄ma· 2· q̄· quat· eos· ad· huiusmodi
tentationē· 2 peccatū· ad· q̄· ſuſſicit· ꝯtingit· 2 aug· ex· q̄· ·· ¶ Item
ibi· q̄· p̄· oz· exponit· remedium· ad· hoc· q̄· dicit· 2· bene· intendit· ·q·
q̄· ſi· bibam· 2· comedam· p̄· q̄· ſanitatē· ē· oz· q̄· delectationes· que
recipiuntur· ſint· p̄mo· non· rebellantes· n̄ris· magne· n̄· intenſe· ſz
mediocriter· i· deſt· quiete· 2· pure· 2· remiſſe· ·2º· q̄· ſint· non· frequentes
n̄· ſepiꝰ· iterate· ſz· nichil· prohibet· contrariū· n̄ōm· bis· ·3· no
obſtante· cor· tale· hoīs· ē· huiuſ· p̄ſuaſibile· 2· per· rones· 2· puritatē· i·
caſtitatis· quare· iſta· duo· ſuf̄ficiūt· q̄· q̄· ē· ſimiliter· tenendū· ſ· per
ſuaderi· 2· puri· ut· a· nouis· delectabilibus· retrahat· 2· h̄· patet· ex· philo· p̄m̄
2· ꝯtingit· quia· q̄· ad· 2º· oz· hoc· ē· dictū· ad· huius· ſm̄· p̄ceptū· pe
dagogi· ſic· oz· appetitus· ꝯtingit· ſubiles· cōtinuari· 2· contrarie· iudicia
rationis· hūnd· ·n· intendi· ab· amborum· pedagogorum· ·n· patent· bo·
pueri· 2· rationis· bo· appetꝰ· ſibi· quieti· 2· per· huiusmodi· ſe· prio· 2· poſt
poſito· fieri· h̄· tenendū· q̄· patet· quia· ſtante· tenendo· contingit
quicquid· 2· quando· 2· quomodo· 2· non· a· nr̄o· ar· nr̄o· dō· ſi· ratio· dictat· 2
ordinat· contingere· eſſe· quare· appetꝰ· contingit· fieri· tenendo· ſenſa· pu
dicitia· recte· rois· tangit· ſm̄· ſuū· facilliſſi· pedagogū· ¶ Dicamo· ad· ph̄o· epi
g̃· ·2· q̄· ſ· nob· inclinab· dicta· de· temperatis· q̄· nō· bibit· ſuauit· ē·

gau· ¶

Secundam p̄dictoꝝ sunt quatuor ſm̄gla'r declarande. p̄m̄
utrū temp̄ma tantuꝫ moderetur delectabilia tactuꝫ z gustuꝫ.
Secundū utruꝫ temp̄ma ſit brevis cardinal. Tertiuꝫ utruꝫ
p̄ſſibilitas ſit brevis. Quartuꝫ utruꝫ brevitas ſit mo
ralis brevis nunquaꝫ temp̄mac z cet.

Primo arg̃ p temp̄m̄ non ſm̄ moderetur delectabilia z tri ſtabilia
tactuꝫ z gustuꝫ. p̄ quē arg̃ paup mīz opitur brevis ſultā tm̄ cad
opi z brevis cam ſaluabis. Ex prudentia opi tm̄ alias
m̄ꝰ p̄m̄ apte p̄ tangibilem z gustabilez quia ubi tm̄ oia homo
bona z mala ut .j. li. 6. z ipi ſaluantur per temp̄m̄. Ergo p temp̄i
bonoꝝ no p̄mac. quia talem ſaluat optimacz .j. li. 6. quare
temp̄ma eiuꝫ opitur circa oia hoc bona z mala. Secundo p
circa quazcunqz mīz opitur pars temp̄ opi z ipi temp̄ma. ſed
contra clemen̄ modeſtia que ſm̄ nullius moꝝ ſua ſunt partes
temp̄mac opiuꝫ circa multa que non contrariant gustuꝫ nel tactuꝫ
ut patet mavie de clemencia z modeſtia. quare z temp̄ma opitur
circa illa. Tertio quia arg̃ quandoqz matiꝫ opitur ſequele ipi temp̄
opitur z ipi temp̄i. ſz ſequele temp̄mac que ſm̄ macrobiū li. 2
ſcipiois ſt modeſtia verecundia abſtinen tranſitus honeſtus
modeſtus pudicicia ſobrietas z prudentia opiuntur circa plura que non
contrariant gustuꝫ nel tactuꝫ. quare z ipa temp̄ma 6r. Quarto quia circa q
cunqz matiꝫ opitur ſumme committes temp̄ que ſic ſm̄. ando
mum miſtus nobis. auſtinus contrariat huiꝰ modi ſimplicitate etiam circa
tus bona ordinata per ſe ſufficiunt circa multa que non contrariant
gustuꝫ nel tactuꝫ. quare z ipa temp̄ma. Quinto q circa quascunqz
mīz opitur mediocritas temp̄mac opitur z ipa temp̄ma. ſz mi
ſericordia que e livida opitur circa delectabilia visus puta miſerie
delectamur in aſſectibus in libris. quare z in temp̄ma. Et ſi dicatur q
illi delectantur in viſu ſm̄ actus non ſm̄ ſe ſic q̄ quia delectabilior viſu prior
ad tactuꝫ ſtatuit leo mauditus bonus mos ad nubiꝫ. Contra q mīz
ſibacus delectabiles mos ad alia illa e delectabilior que or nat ad delectari
ſm̄ ſe. ſz mi ter viſionis mulieris illa non e delectabilior ho or nat ad tactuꝫ de
lectabiles quare viſionis huiꝰmodi non ſt tantuꝫ ad delectabiles mos
ad tactuꝫ. Aſſumpta p quappetibiles z ly femine quare una ſit delectabilior
lemor temp̄mac z ſimp̄ in tactu ſine viſu delectabilior in ſit. Omnia
z monocla alia uſ mmg delectata ſit mitigata z capte forti certiꝰ eſt
q illa pulcra erit delectabilior ad videndū quibus alia delectabilior ſit ad tan
gendū quare iuſſ illis ly aliquaꝫ ꝑtiꝫ z per ſe delectabiles ultra illaꝫ
quaꝫ ly mordie ad tactuꝫ. 6. quia temp̄ma dominatur ſuper
omes non rectas in temp̄ animi ſm̄ nullius ſic diſtinctas temp̄maꝫ
temp̄mac e rectas in libidinem. atqz ma non rectas impetꝰ animi ſed
z moderata ſmac. Ex plures ſunt alij non recti impetꝰ animi q

fm tantuz 2 gustum quare 2c. Qz mot⁹ 2 pressus 2 sm̃a phi. sd cum⁹ hm⁹ questiois pmittenda sut. 3. po q̃ dm̃o ad sui apphensionē delectabiluz bna 2 cognitaᵐ intellectᵘᵃ. alia ymaginaᵃ fantasticaᵃ remembratiua uel sensitiua. alia practicaᵉ sm̃i. apphensiua sepata puta bisus auditus 2 odoratus. alia practicaᵉ sm̃i apphensiua rei quieta pᵘ̃ sm̃i tantum 2 gustus.

Quando est q̃ apphensum rei delectabil potest seq̃. 3ᵒ patet quia nam rei delectabilis potest seq̃ amor seu complacentia. 1°. quia rei acceptatio. si complacentia seqũ delectatuz seu contentuz. si res contenpta fuerit accepta seq̃tur delectatio gaudiuz seu letitia. 3ᵐ est q̃. 3°. pmo q̃ apphensuz rei delectabil dnt a 2c°. modo penes horuz tuz primuz quia ille ores primo seq̃ntes aliqua. 3°. apphensuz ponit distinguu 2 ordinari sm̃ pus 2 posticū 2 ponit pma apprehensa 2 secunda a 3ª sepatim. missuz aut secundus apphensum tanto 2 gustu non ponit distinguu ordinari sm̃ pus 2 posticū aug causa 2 quia ultima rei acceptio illi sm̃i hoz per coz sm̃uz 2 ideo post talem sm̃uz non distinguit complacentia 2 contenta antecedentes acceptaz delectatione seq̃nte acceptionem postpuz per talez sm̃uz ultimate acceptu simpliciter rem delectabilez. Ulterius ad. q. dicendu sut quatuor pmo q̃ tenpus moderatur tantum delectationes. 2°. seq̃ntes quantuz apphensuz inordinatuz gustuz 2 tactuz. 3°. q̃ moderat quantuz ad exactuz tactuz 2 gustuz. 2°. q̃ moditur complacentias 2 contentias seq̃ntes q̃ntuz ad apphensuz inordinatuz ad gustuz 2 tactuz. 3°. q̃ moditur q̃ntuz ad exactuz tactuz omez apphensiones delectabiluz sm̃i tactuz 2 gustuz. 4°. q̃ moditur gestus 2 motus corporis. pmo patet phs tali ratione subpta q̃ tenpus moderatur aliquas delectationes tuc seq̃tur q̃ moderatur delectationes. tales mq̃ata sola nichil prohibet corpoᵃ delectari uel delectationes corporales mq̃ata prohibet corpoᵃ delectari. Non autez pmas q̃ patet quia ille fiunt uel malo pace regis puta sine malo honore. uel malo pace ciuis puta pecunie uel malo pace delati puta rumore uel rumore uel fabule. Si aut ab immoderate delitet in sensu uel in honore non est intenpus. si uel auaricia uel philotimia. si uero in pecunia dicetur philotimia ut habeat pmo mente uel gazarum 2 non intenpus. quare si quis delectatur in hui⁹ moderate non est intenpus nisi per ignis si delectetur modice est tenpus nisi per ignis tenpus moditur huiusmodi delectationes. tales. patet omez q̃ nō omes corpoles quia ille fiunt sm̃i tactuz 2 gustuz uel sm̃i ad tactuz sm̃uz 2 sm̃i auditus quia uel mordice ad gustuz 2 tactuz uel pace missa de illoz tactuz sm̃uz tanquaz multa rei ad pace pmo modo non essent pter delectationes. si uel ad complacentie uel contentie predentes delectationes rei delectabilis 2c q̃ est pandu q°. Quando uel modo sup⁹

non ptinent ad tenpinaz nr ad m tenpinaz · Tunc · n · relinq̃ mbi
sione aſtuz uel mansiace aquaz fluentiuz · uel modizacone
hebitz relent reglaz per tenpinaz q̃ e fm̃ q̃ nr̃ p̃mo dirate &
letary mistus malputur & m tenpinaa nr̃ in modite relinquitur
laudatur & tenpinaa relinq̃ g̃ q̃ tenpy m̃ modetur tantu relinq̃
tacty z gusty q̃uanus no oms ut exponitur m bi · Item ad istus
por sic regiu illas tantuz relinquone modite tenpit̃ er q̃ sient
similis hestus · m tenpity quia certi relinquone e tenpinaa mg̃
nobistuz tenant ter alia · z iste stinit tm relinquonib tacty z gusty
quar istis tantuz oputur tenpy m̃ · 2m̃ plb · q̃ oms bicty refrenas
appetitus refrenat appetitz cor̃ que sut ad finez · z in tenpinaa re
frenat appetitz gusty z tacty modetur cor̃ relinquonis que sut fis
complacen z conau ab̃ sepnituz appbenz alioz ssruz mordic · ad t̃
quare modetur z ipis complacen ab̃ z conau ab̃ sepnites · quanq̃ appz
hen mor ne ad tactuz z gustuz · Item oms bicty modus tristicia
ameny complacen z conau z tactuz naturaliter abutur nestssario
modetur z ipis aliter · n · tristicia non esse mot̃ posse in tendi ul
remitti · z tenpinaa modetur tristicia sic ameny complacen z con
au in bisu auditu z odoratu · bisu tamq̃ bel audita re fim tactuz relq̃
uel odorata re fim gustuz relinq̃ z appetit̃ sequente complacen z conau
talis rei si non possit hri tactu uel gustu statim sequit tristicia · huc
auf modetur tenpinaa ut hic dicat plb abutub · n · relinquonib no
tristetur tenpinis z causa e · quapz z remisse talia con apistt
quar m tenpinaa modetur complacen ab̃ z conau ab̃ sepnites quamb
appben ab̃ · 3m̃ plb q̃m oms bicty moderant facilit conau ab̃ modet
z illis sine ang modacone non posse facilit conau ab̃ moderatur
z tenpinaa modetur conau ab̃ omey m or ne ad tactuz gustuz ut dict
est z h̃ fiant facilit er eo q̃ bicty ut hetur sup̃ · lio · 2o · z sine medio
talitz appben sibi quantitz ad e actuz z mo in tactu non possumus facilt
conau ab̃ relinquibiliu modu in pole nagr e uel sultz mms difficile
p aliquis diu cogitet uel ymaginet ap̃ audiat uel bidat pulcras
mulieres z ea que bui st relinquibilia tactuz ipis q̃h eis conau mouc
atur · z ppr h̃ talia cogitari z ymaginari bideri z audire pterdicta
sunt bui tactus quar tenpinaa modetur ome hmoi appbensiones
sic q̃ homo tenpitur talia que q̃ relinquat · 4m̃ p̃o quia oms bicty
moderans cum modetur effectiz · z hmoi cogitationes ymaginaões
er ias ssuas complacen conau z relinquonib hmoi sunt gesty corpis
z hec oms cause cadut sub moderamine tenpinae ut bistz e · quare
z ipi bicty corpis gesty cadut sub moderamine tenpinae z similit
in homine m tenpito cadut sub or ne m tenpy · Unde met philosor
dyt nollo nollaz potz nl̃ty collo nr̃ ez nesciuc abz nola mety

ymagine sola. Dicendum q̃ ad primum modum q̃ virtus saluans q̃ stat in
matia alium bñ saluata pro quanto saluat eam & ubi saluat eam.
Sz non ubi non saluat eam. Et hoc aut̃ q̃ sic e. q̃ temperantia non saluat
p̃dentiam in omi modo Sz solum in ppria matia ubi scipso pcliatur & suis
motibus. s. mebr̃ ut sup̃ li. 3. 2. q. li. A. & in luxuria q̃ uehe
mentius pturbant̃ pcipue sentiunt ut. 7. li. A. Sz prudentia extenditur ad
matias omnibus alijs bñ ut moralibus non temperantia. Ad 2m dm
q̃ tolerantia clemencia & modestia non sunt partes temperantie integrales uel
subiectiue. Cuilibet namq; istarum trium dicitur se contineri & contineri & contineri
quia ille non sit tam mansuetus & timoratus quam modestus. Et hoc
modo q̃ non sunt tres materias temperantie & intemperantie ut. 7. li. A. Tres
clemencie est quies animi ne ultra ius irascatur ut dicebatur. prima. li. 4. uel forte ages
est idem q̃ mansuetudo. quam sequitur ethica non habent autem
tullio modestiam aut dicitur sic q̃ pudicitia. 9. q̃ modestia per quam
pudor honestat tutum & stabilem comptum autem castitas & pobertas
Ad 3m dicendum q̃ ille macrobius quatuor species temperantie. s. ca
stitatem & pobertatem. abstinentiam q̃ primam & honestatem q̃ pudicitiam & ait hys
quatuor sunt quatuor sequellae eis. Amens enim pudica horrescit omnia
amens castitatis & modestiae amens pobertatis fugit a primo temperantie
& prudentiae ubi amens primo & modestiae mebrorum amens pudicitiae
& p̃ hanc habuerit prudentiam. quae q̃ statuit omnes bñ & sic sunt de
non cogimur ponere temperantiam n̄ arctam materiam p̃sentem. Ad 4m dicendum
q̃ illi familiares uitio temperantie non q̃ tant in materia arcta temperantie nec
est bñ facienda & communi lege. ille q̃ temperatus habeat scientiam eorum non
tamen arcta cam materiam nec bñ facienda in uerbis talium bonum
quia non possunt certificare in dictis suis stante arte. Ad quintum. Sicut
q̃ in temperantia non oportet arcta delectabilia bisci nisi ordinate ad rectum
& iustum & sic oppositum de illis quae bonus femina dicit q̃ bisci illicita mulieres
integre sic delectari alias p̃ eam q̃ sic ordinate ad rectum. quia femina
naturaliter e potia bñ potest & quia & robustus ut hector primo poli
& io mordie ad poctatem quietus bisci mulieres integre delectari est
sic ista delectatio ordinate ad quietum non ad rectum non pugnat ad te
perantiam. Sic p̃ ad animum. ut. 7. li. 8. Unde fit q̃ alicui ph̃o uolut
unas mulieres turpem ppter amicitiam iam contractam quia ab pul
chritudine nec ex ista distincte mulieris aut q̃ uolut ph̃o bñ quidem
q̃ eam alijs bñ turpitudinem ut pterpatus sic ut amatores stigmati
& stulta. Ad primum dicendum quod tullius non definit prope
temperantiam ut dicunt eam iste philosophi.

Et cetera.

Q Secundo arg° q̄ temperancia non sit bonū cardinal seu p̄nc
p̄mo quia actus abstinencie spūales mg° uoluntarij aut mīe.
n̄t e bonū p̄ncipale. q̄re n̄ erit actus abstinencie corporalis
m g° uoluntarij aut bestialis ꝛa quas e temperancia. 2° q̄ si esset cardi
lis esset uel ratione eoꝝ que appetūt uel eoꝝ que no. appetūt ꝛ fugit
uel mō appetibilis uel fugiendi. ꝛ non ratione appetibilis. quia multo nobi
lius appetit magnanimus ꝛ m non e bonū principale seu cardinal n̄r̄ fu
gibilis q̄ multo plus fugiendū abstinat ꝛ contemptū magnanimus ne
ratione mō appetibilis uel fugibilis. quia iste dē esse bō. q̄libuscūq; bonis.
3° quia actus temperancie multos habeat fines si sit bonū cardinalis
uel omnis eoꝝ cardinalis uel nulla uel alicuius uel aliqua si actus
p̄mo subiungitur pro gnō plures boni cardinales q̄ p̄ius. si finis ac
tibilis pro gnō istius principale. q̄ s. aliq̄ genus sit de essencia homis
humane ꝛ q̄ nulla eius species ꝛ subiectū genus sine spe. Qui° m actus tem
ꝛ pro gnō bonū mobile ꝛ mouabile. quia actus temperancie n̄ g
non haberet suū bonū cardinal. ꝛ illa bonū spe. que contenta sub
temperancia g̃ dicitur esse cardinalis ꝛ principale. Q 3° arguit nullius pre
sumptuosa. q̄ p̄ hoc humana sit partes q̄ius. s. prudencia iustucia fortitudo
ꝛ temperancia. hec enim quatuor honestatis partes dicitur esse. quatuor bone
cardinales. Sed contra fugit primitus bonū primitus ignorabile ꝛ 2° ignotus questitus
primitus ignotus ꝛ temperancia q̄ appetit ꝛ q̄ fugit. qualibus appetit ꝛ qualibus
fugit m g° relatiuus ꝛ m g° contrariorum qualibus relatiue ꝛ q̄libus contrarie.
Dicendū q̄ dicit q̄ ira sit pars temperancie rationabilis relatiuus quia q̄dā sit
p̄sunt quedā q̄ obsit ꝛ quedā indifferentia q̄ n̄ p̄sit nec obsit preceptis
alia uero que p̄sit sine dubio. quia quedā p̄sit. ad sumptionem corporis. q̄dā
autem ad bonitatem mentis sicut sit aliqui mistum musteum temperatum q̄
appetunt relatibilia que sine subiecto corpore ꝛ ea q̄ sit in ipsa mentis ꝛ ea
que sit indifferentia ipsis ꝛ illis nullius ratio e. quia relatiua e. propter se appetibilis
potest q̄ n̄ ad commodum sequeatur ꝛ delectabile pot ꝛ debet appetibile dici tam
nullius. ancipitis habet nocumentum. Ad 2° q̄ sicut dicit phs q̄ temperancia
fugit quecunq; relatibilia. que obsit ad ꝛ uel ad aliquid ꝛ ad ea q̄
debent sumi contra hoc homo uel q̄ extenduntur
appetibile ꝛ facultatem sibi temporale. Ad 3° dicendū q̄ appetitus huius relatibilia
mensurate ꝛ remisse nullius ratio est. quia simpliciter debementer ꝛ intense
sibi appetere adepto appetibili tam primo debite relinquetur q̄ homo usus
subuenientem non adepto aut appetibili ꝛ fraudato desiderio tantum
contristaretur q̄ aliq̄ ꝛ ne turbaretur. Ad 4° aut dicendū q̄ temperancia
simpliciter fugit delectabilia q̄ obsit ut dictum e. quia rectitudo temperati non
sit corporales delectationes p̄sentis simpliciter uel hoc tempore n̄ tamen nec
spiritus dicendū q̄ temperancia delectatur in his que appetit. quia humana

est delectabile illud quo quis optat frui ut supᵒ lib. 1. // De septo dico q̃ tempus constatur non prout est delectabilitas appetentie sed magis prout est delectabilitas fruitionis ut sit hic phus. Sed si tempus delectatio tangat sm appetitum sensitiuum motiuus fuerit delectabilius non delectabit nisi sm modum temporis. Vnde rectabitur sm appetitus intellectiuus tempus moratus. De septimo dico q̃ tempus corporalis delectatus remisse et modicum appetit fortitudinem et modum appetendi. // De octauo autem dico q̃ tempus constatur medium realiter medium quod sustinet medium priuationis actus non est appetitus mentis ad contrarium et delectatur nutrimentum est appetitus mentis ad contrarium et delectatur. Hinc patet quod tempus dicitur cardinale quia ut dictum est supra in tractatu de fortitudine esse bonitatis laudabilis non est de se nisi esse et de se et de natura bonitatis humane non est quod actus ad appetendum delectabilia uel quod medium ad delectationem uel quia sine illo esset habitus bonitatis humane. Et quantus ad fugam delectationis et delectationum et motus appetitus uel delectandi quam retinendi sum natura corporis uel bonitatis uel nutrimenti subtrahit tempus. Et. n. tale fugam habet et clericatum et celestialem bonitatem humanam quod patet quia illud est de natura bonitatis humane sine quo nullus est simpliciter bonus homo et actus iste quilibet est simpliciter malus homo. Set sine huius fugam nullus est simpliciter bonus homo ymo actus eius contrarius est simpliciter malus homo. nullus est. n. simpliciter bonus homo qui non preferat bitam huius et mortem suam que expetit ex sum temporalis et bonitatem humanam delectationem bestialem aliter non preferret mammo bonum humanum mostro bono bestiali quia illa corporalis delectatio et quilibet est simpliciter malus homo qui preferret talem bestialem delectationem bite uel honestati humane quare prudentia fugam temporalem tale temporis et de natura bonitatem humane et per quam temperantia fugit ad illam et bitam cardinalis. // Dicendum ad primum motiuum quod primus bitus qui est actus delectationis sensuales tactus est nobilior quia ista que est actus corporales non tamen nutritiuus. Nota autem non facit bitutem cardinalem sed nutritiuum et bitus nutritiuus est bitus cardinalium tutum illa quia nobilior. // Ad. 2um ad dictum est ratione fugie delectabilium honestorum. Nullus obiectio de magnanimitate quia bene potest contingere quod illa sustinet actus nutritiuus et nullus est nutritiuus illa quod contemnit contemnere tantus quantus ad contemnere ea que temperantia fugit. Sed quia nutritiuus magnanimitatis iste et non illi. // Ad tertium dicendum quod bitus actus non nutritiuus est bona fides. Athomas bitus potest esse bonus quia sicut per se prudentia et per se justitia que ut sint bitutes actus sub se multas bonas fides omnes tamen ordinem ponit ad bonum singulares actus puta omnes fides temporis quia mediante moderatione predicte fugie que quidem electio communis est omnibus fidebus et tamen est bona singularis mise tamen sm modum appetitus et illi et isti puta sobrietati et castitati. //.

Qᵗᵘᵒ arguitur qᵖ mſſiᵗᵃᵉ non ſit biatus quia omē biatus eſt
hitus polᵏ. ꝫ mſſiᵗᵃᵉ non ē polᵏ quia contrariū uoluptᵗⁱ nob ē nabᵒ
complatata ut ſupᵃ liᵇ. 2ᵒ quarᵈ non ē biaudᵒ vtᵘᵉ. 2ᵒ quia
omē biatus hz aliqᵖ motuᵐ. ſ. uelᵇ bonū appens trahens ad malus
uelᵇ malus appens thenē ad bonus. ꝫ mſſiᵗᵃᵉ nullū motuᵐ hꝫ ergo non eſt
quarᵈ nullus biatus eſſe pot. Tertio qᵗ nullo biaō gᵗ uti bene ſtante nullo biᵗᵉ
gᵗ male ut ꝓmo rethoᵒʳ. 2ᵒ. ꝫ mſſibiᵗᵉ ſi eſſz contingeret bene uti
ꝑ contemplatōe 2 ſpeculatōe quarᵈ nō ē biatus Ctz mᵒ tuᵐ tradit phᵘˢ
. Dicendū qᵒᵈ ꝑ mſſiᵗᵃᵉ eſt hitus polᵏ qᵖ hz motuᵐ ꝑ ea no gᵗ aliqᵖ
uti bene 2 quia ē biatus. Quod. n. talis hitus ſit polᵏ ꝑz qᵗ ſtante
multi expti ſunt polᵏ ē tang appetᵗᵘ circa uſum delectabiliū alimētoꝝ qui
quidem tang puerī tuz quadᵗ. abhoiatōe alimenti reſidente in ſtupi
di quidē alimenta. Item polē eſt qᵖ hns talem pūnez ſēm mīcia ēz
cīg eligendā fugam omniū delectabiliū alimenti tanquaz rey abhoiᵇˡᵉ
ex quadruᵖˡⁱ poſſtate ſe. possibilitas talis hitus abhoiati qᵗ tuad
ꝫ ē polᵏ aliqua priᵒ 2 polᵏ illiz pūnis uoluntaria ſecūdō ei ē polᵏ hitz
illā paſſiom confortō qui erit biatus ſi priᵒ fiūt biupl. huiᵘˢ autez
hitiz abhoitiuᵈᵒ mſſiᵗᵃᵉ ſm gustuz. Quinto caaz hitus erit polᵏ
ſm tactum per eandē raōnez 2 ſm eaz biam potūt homo aſſue
fieri ſm abhominaᵇˡᵉ omnis tactꝰ horrendi. Quod aut heat motuᵐ
appet ſm dicta quia malus appens in expectatiōe delectationis guſtꝰ
2 tactꝰ ē motuᵐ mlᵗ biaō retrahens horiz ab omi ſſuᵘ delectatiōe
guſtus 2 tactꝰ ꝓpue. n. guſtabilia 2 tangibilia ſm ſeipa nāz ſūt
delectabilia. homo in tali priᵃᵉ 2 tali hitu diſpoſito erit abhominabilia
quare appens abhominabilitaē ē motuᵐ mlᵗ biaō. Quod aut
tali hitu non contingat bene uti ꝑz quia uſꝰ eiz ē electo peruſſa 2
obliqua includens non rectuz mteyᵉˢ. intendz. n. in om electe
ſm talem hitum eligibilia fugā appetᵗ abhoiabᵉ que in rei natura
non ē ſz nō malo uſu gᵗ bene uti. quarᵈ nullus talis hitu contingit bene
uti cum eiz uſꝰ implicet malitiaz. Quod aut tal hitus uocatꝰ
mſſiᵗᵃᵉ ſit biatus ꝑz ſm omnis hitꝰ polᵏ hns ꝑ ſuo motuo appens maᵐ
retrahens abᵗ bono. quz nullus hitu nō gᵗ bn uti ipe ē biatus. ſz mſſiᵗᵃᵉ
ē hitus ut poſtenſuz ē qre biatus ē. Item quia ē hitꝰ meritᵗᵉ reſiſtens
contra rectuz iudiciuz rationis. nullo ē biatus. Per hoc aut reſ
pondetur ē ad arᵗᵐ ꝑ oᵗᵃᵐ ꝑtē pduti ria nāqꝫ aſſumit falſuz ut
biſuz eſt.

E quarto arguitur qᵖ bugimitas non ſit moᵏ bitꝰ ſic ſpes ten
pūnc. primo quia omis bitꝰ moral conſiſtit in medio
ſet m ēthicoᵐ al non pn ethicoᵐ ut ſupra liᵇ. 2ᵒ. ꝫ bugimitas

non consistit in medio ꝑ in extremo abdicatis atque attritis benedictis non solum
talem uel talem ꝑ omen nr̃m solitis nunc uel tunc uel in futuro ꝑ ꝑ semper esse
non dicatur esse bonum moraliter. // 2o quia nulla bonitas includitur in bonis
nr̃is ego autem sint contraria statutis et mandatis matris ecclie ergo in eis
includitur in bonis missis et subpositis pretextu corporis quare non est bonum
// 3o quia nullum bonum gratiam potest ex operibus bonosis quatuor precedentibus
illi. ꝑ bonitas gratiam potest ex abstinentia bonosis ꝑm missis superue-
nientibus operibus intentis quatuor sunt bonitates. Eodem. n. stat abstinentia hic et
ibi quare non est bonum. // 4o quia omnis bonitas moralis gratiam consequitur non naturalis.
ut supra lio. 2o. ꝑ bonitas dicatur esse anatalis non ex consequenti quare etc
// quinto quia nullum bonum statum non gratificatur ex una opere sic nec corrumpitur ut ibi
ꝑ bonitas corrumpitur ex bonitate formali quare non est bonum. // sexto quia
nulla bonitas corrumpitur sine gratiam boni et ꝑm quia corruptio boni est
gratificatio alicuius. s. comitis. 2o ire et mortis quia corruptio boni est mala
et pena cuiusdam. n. corrupto bonum et ꝑm quasi malitia. 2o cor. ꝑ bonitas
corrumpitur sine bonis et pro ymo sic malo quia si numquam fuit bonum non re
manet ꝑmo as cor. // quare bonitas non est bonum. // 7o quia omnis bonitas
si predicta fuit regnum potest per magnas et longas steppas bonorum aliud
ut supra lio. 2o et lio. 3o. ꝑ bonitas non quatuor est bonitas. // 8o quia
nullum aliquo tamen dicitur male uti bonitate ut stetur pro neutro. as. ꝑ aliquo aliquo
dicitur male uti bonitate puta ꝑm uel pro bonis qui possent si semper
in bonitate bonissent et nec etiam rem contingeret si omnes boni essent
mortui ꝑter bonum uel puros uel eatis si omnes bucinent bonitatem
et nullum gratiosum huius bonitatis quare bonitas non est bonum. // 9o quia
omnis bonitas sepius muentur in bonis quasi malolestenis juuenibus
in. malolestenia raro sunt bonitates. ꝑ nulla puella recipit in uxorem ut
ꝑ. m fie. et. ꝑ bonitas sepius pruet malolestenis qui in bonis. ꝑ quolibet
in. bono bonitate pruenit et bonus malolestens bonus quia ipsum ꝑ non
potest esse bonus bonum nisi bonus sint malolestens ꝑ non sit et ego quare etc
// 10o quia nulla bonitas mediat ꝑmeum ferum nisi tutus bonitas sit bonus ad
nec modorum conpentanee ut ayt tullius in rethorica sua. ꝑ bonitas
medicinat contra conjunctas mali et fere que sit ex primeus juris nec ut
imperio rectore. c. jus aut. // item cont. is. rectus et multum. gey. i.
c. quare non est bonus. // 11o quia non bonitas est statuum nisi. n. ꝑ esse
bonus molitur sine pena ut. j. li. septo. ꝑ aliqui et aliqui bonitates sit
fatui et statue ut dicat elbingus hic bonitates ut bonitas non nisi sit
bonosi nisi per quas bonitatis est bonitas // 12o quia ꝑm omnes bonitates aut
bucine bonime bonosius determinatur ꝑm oportet ut supra li. 2o
ꝑ non aut horis ꝑm bonitates bonitas autem non sit ex nativitate salutis quare
non est bonitas // Ex 13o bonitate quia omnis bonitas laudis est bonitas ut supra

m sine ꝑm ꝫ bregt⁹ ⁊ hitꝰ lau⁹. dicit · n · aug⁹ m quos ꝺ ꝙm q bregm⁹ nomeꝝ hꝫ ⁊ est · Item ioh⁹ m ſer · ꝺe a supra bte m⁹ dicit q ſcripſit est angel⁹ ggtm bregm⁹ bn it ipe renat ſtipes ꝑs erauit apud paganos betes fere que m bregt⁹ finant dies ſuos · fingebant esse ſtellifite tam ꝙ ꝺee te⁹ inquaꝝ ſkore fiebant earꝝ ymagines ꝑ anni⁹ en ſilby ſtipes ſem⁹ bnꝺe ioh⁹ in ſmone ꝑſtaw · ayt q m⁹ ſine ꝑter aternem bnerꝺ non terren⁹ bita ⁊ ꝫ celeſte · Ex hiꝰ omnib⁹ ꝑz q bt⁹ ⁊ eſt ſimus laudab⁹ ⁊ ꝑ ons bntus · Item ad h'c ꝺmus ſm a th⁹ · dicit · n · ioh⁹ ubi ſupra q eſſe angl⁹ felicitat⁹ ⁊ eſſe · bo bregiꝰ bntut⁹ · Item ambꝝ in · lio · ꝺe bt⁹ dicit q bregt⁹ ⁊ eſt pna pal bntꝰ · ꝙ ſolutꝰ · q · ꝑmittendꝰ ⁊ q as bregt⁹ ꝯtinuit duo · ſ; integritas corꝑis ⁊ hitus electꝰ huiꝰ integrit⁹ ⁊ ſm h' ad · q · dicendꝰ ſit · q · ꝑmꝝ q integritas corꝑis ⁊ ꝯdicio nob⁹ ſm q ipi non ⁊ bntꝰ mob⁹ ꝫ q hitꝰ electꝰ illiꝰ integrit⁹ ⁊ iuꝰ mobl · ꝫ q ⁊ bntꝰ diſtinct⁹ ſimp⁹ abſoluti ⁊ abſtr⁹ · q⁹ q non diſtinguꝫ abeꝫ magm⁹ ne ⁊ piu⁹ ſtr⁹ magnifi⁹ alibi ⁊ · ꝓmꝝ ꝓbatuꝫ q m huano corꝑ illa ꝯdicio ⁊ nob⁹ cum qua me ſt hom⁹ ⁊ huano corꝑi maior ꝺeor ⁊ ꝺeteꝝ quam ſine ea · Ex tꝰ huiꝰ integrit⁹ me ſt hom⁹ ⁊ huano corꝑi maior ꝺeor ⁊ ꝺeteꝝ q ꝑz tame q a hitꝰ naliꝫ q ꝺeternaor ⁊ puer ot⁹ tꝰ q maior ꝺeor ⁊ ꝺeteꝝ est huani corꝑi naliter mſtr⁹ integrit⁹ ⁊ ad naleꝫ ſtatuꝫ ꝺeuen⁹ quaꝫ corꝑi ocaſionaliter ſiñ nꝰ q talis ſint ſtatꝰ q iacꝫ ⁊ talis erit ſtatus q liem corꝑibꝰ gloſis tꝰ qua ꝛ integritas non ꝑditur ſine actu conſiſtꝰ nerui ⁊ bnerudia ulli quaꝫ huiꝰ integritas ⁊ ꝯdꝰ nob⁹ in huano corꝑe · ꝟ 2m ſtatus ⁊ euidens tꝰ qua hitus illiꝰ integr⁹ non ⁊ hitus cui ꝫ tantuꝫ corꝑ tum qua non ⁊ hitus electꝰ ꝫ tantuꝫ eligibil⁹ tuꝫ qua me ſt a na non ex conſue⁹ne · bntus aut moral ex⁹ modꝰ ꝑz m omib⁹ hiſ · ꝟ 3m ꝓbatuꝫ ꝓmo qua omis hitus electꝰ medi⁹ nis mclu⁹ nis ꝺeteꝝ ⁊ ꝺeteꝝ ⁊ ꝺeteram ꝺeterm⁹ ſm ueram ꝛonem est bntꝰ mob⁹ ut hꝫ ex ꝺi finitꝫ moral bntut⁹ ſupꝝ lib⁹ 2⁹ · ꝫ iſte hitus bregnalis electꝰ ꝑfecte integrit⁹ ⁊ hiuꝰ quare est bntus moralis · Quod aut memoꝝ integritas electa ſm iſtuꝫ hituꝫ ſit quedꝫ medietas mollis ſcripta ꝑz qua ꝺelle frangere illam integritatem, abꝫ nia ⁊ nolle frangere ꝙ nia ſue ꝺno eꝝma q qua me ſiat nolle frangere ſe nia ⁊ h' modo bregil hitus est electꝰ huiꝰ integrit⁹ ⁊ non alie · ꝙ aut integritas h' meliat ꝺeteꝝ ⁊ ꝺeteram ꝓbatuꝫ est ꝓmꝝ · ꝟ Quod aut hec me⁹ ſit ꝺeterm⁹ ſm ueram ꝛonem patet qua ſine nia ꝑdere ꝺeteram ⁊ ꝺeteraꝫ ſtatꝰ ſui ſubiaꝫ e ⁊ bntpabile ar⁹ autem ad h' bntus ſupꝝ mpio⁹ terꝝ ⁊ opoꝝ mvnis · 2⁹ qua omis hitus electꝰ aliuꝫ inſtl ad magnꝰ bonꝰ ſm ꝺbitas

castitatis e virtus moralis ꝑ iste virginal hitus e huiꝰ · est · n · elec
tiuus integritatis ꝑfecte · qui e ꝑm arbitrio castitatis ordinata
e valde utal as illius magnitudinis ꝙ e virtus dis 2 placet ꝺ ut
ꝑt apm in pma epla ad cor · Aº · c · quare talis virginalis hitus est
moralis virtus · q̃m plus quia ille virtutes sunt 2 simpr distincte
que st ꝑmo electiuus diuisor eligibilium hitus · n · distinguuntur p
obta tangitas ꝑ tas 2 termnas · ꝑ virginitas 2 bidualis castitatis st ꝑmo
electiuus diuisor eligibiliuꝫ · virginitatis · n · e electiua integritatis
confuande bidualis castitatis non · impole e magis hom corupto e
ligere confuandꝫ qꝫ integre · quia ipi integritas impole illi electio aut
non e impole ut supra · c · 2 electiue ꝑ e electiua ꝓpe abstinc ab actꝰ
bus veneris 2 ꝑ est ꝙ e utile ꝑ 2 utile e pole 2 utile eligibile quare
virtutes iste st simpliciter distincte · Nec e ymaginandꝫ ꝙ virginitas
st ꝑmo electiuus abstinendi 2 servatiue integritatis confuande · quia ꝓ
post cor magis homis ꝓfectꝰ virginitas ꝙ e fortale 2 primus mirnc virginitatis
2 per ignis ipi virginitatis ecclie ꝙ nꝰ assist · quinꝫ plus quia ille virtutes
non distinguuntur fine magnitudine 2 parte sunt magnifice 2 libi tis quinꝫ
bna non excedit aliaꝫ ecclie magnitudine ꝙ pis uel magnitudine diffinitiue
uel magnitudine primꝰ · ꝑ neutra istarꝫ excedit aliaꝫ sic uel sic quare no
se hnt ut libi tis 2 magnifice · Assumpta ꝑ quia potest ꝙ hic sint due
puelle cetanee quarꝫ bna sit pulchior 2 fortior bitalior 2 incomplexionatior altius 2 tractatur nuptiis ano ix° altera manere innupta
si nr arbitrio nr eligat nubere uel continere postea ano eiusꝫ · ix° ·
illa nupta ꝓdit brevis finis quo facto ambe simul ꝓponunt ꝓpetuo
abstinere ab omi actu veneris 2 istius ꝓpositi piter firmant 2 piter per
petuo seruant bna istarꝫ debit castitatis virginalis altius bidualis
constat aut ꝙ castitas virginis non excedit castitatis bidue 2 magnitudine
abstinendi ꝓpositi 2 electiue primo posito ꝙ quato illa bidua fortior 2 bitalior
e virginis nr ea quaꝫ excedit cum magnitudine diffinitiua bitinendi · quia diffinitio e mihi tradita bitinendi cor bidue quaꝫ cor virginis quanto pulchritudo e 2 ornatus illo · Item nr magnitudine primi quia si abstinentia virginis non e virtuosior quinꝫ abstinentia bidue · n ꝑ ois dignior maiori celi primo · si aut potest dici ꝙ castitas virginal debet agnosci que durant per solitudinem anni · s · per · ix^m · mo quo no multum fertur humana conplexio non sustinet dignam maiori celi primo · quaꝫ bidual castitas bitinendi magnitudine que intenditur ornatior durant plus quinꝫ per xx · annos quare virginitas non distinguitur a bidualis castitatis per magnitudinem abstinendi · quia sepe contingit abstinentiam bidualem esse maiorem abstinentia virginali 2 ea ꝓ ꝑ distinguitur ꝙ virginitas e electiua confuande integritatis bidual aut castitas non ambe tm sunt electiue ꝓpe abstinendi ab actibus veneris · Ducitur ꝙ ad primum motivum ꝙ virginitas consistit in mo

ut expositi pn̄·3ª· questione· ¶ Ad secundū dicendū q̄ missi tās excludit
pter relationē nr̄ās 2 non nr̄a 2 per gnēs sic tenz cum⁹ brās sit
nr̄m ip̄a mcludit bregimtās plus quaz q̄libz alig hitus medij
mcludit mcōmo· ¶ Ad tertiū dr̄ q̄ bregimtās non gn̄atur ex
abstinenaj sīnp̄ supīus· ꝑ ex abstīs ut cl̄ns 2 mavie ex clemomby
ip̄is 2 hec sīt opi ex q̄ gn̄atur bregimtās 2 hec sīc accepta totaliter
diuersi ab opombz ex q̄ gn̄atur missi tās· ¶ Ad quartū ꝑ dr̄e q̄
illa mtegtās que p̄sēt anatura non p̄t̄ virtz moral ꝑ hitus elect⁹
confuacoīz 7 lig· ¶ Ad q̄ntū aut dr̄m q̄ virtutez corrupi potest
dupliciter mtelligi· vno modo si hitz virtuos delet⁹ 2 no maneat sic
corrupitur sciencia per oblionez· alio modo si hitus maneat 2 ma
nens perdat esse virtuosus sicut dicit phs de disp̄na d· q̄ no cont⁹
si quis disciplinaz amisit oblitus finis corrupt⁹ n· te· si disciplinaz
quaz amisit oblitus aut non e· ¶ g· thp̄· primo aut corrupcoīs
modo virtus moral non corrupitur ex bmōi opē· nr̄ per gnēs bregimtās
secundo tn modo cōuenit ip̄is corrupi ex bmōi opone· sicut dicit phs
de disp̄na que perditur ex rei trasitu 7 iuel p̄mūc· sicut si astrom⁹ hic
disciplinaz 2 sciaz p̄nostica que futura e eclipsī transe eclipsi 2 hic
manet hitus q̄ p̄nostice fi⁹ uez non tame remanz p̄ nostice ver⁹
cum eclipsī ne quaquaz amplio sit futura posīt tn hic hitz reme
morativus 2 rememōtiue ver⁹· ¶ Sic ergo p̄z de fide que p̄t virtz
theol⁹ que accepto p̄mo exposito remanz utiqz hitus· ꝑ non remanz
experiēcia virtus quia non pot̄ habet amplio experiri sic ergo d
q̄ bregimal hitus acie corrupt⁹ per illaz formaz q̄ intē corpor⁹ rema
net utiqz hitus ꝑ non remanz hitz ita⁹ electiū illig mtegrat⁹ confu
uanē cum ipi mteg⁹ tās corrupte confuacio sit prop̄ 2 per gnēs nullo
modo eligibilis 2 si ipm̄ o tās non eligibilis sic n̄ per gnēs pot̄ esse
aliquis hitus bn̄ electiū illig non eligibil 2 ꝑ modū bregi tās virtz
moral corrupitur ex bmōi formē· ¶ Ad septimū dr̄ q̄ virtz pot̄ corru
pi uel perdi modo expop̄to sine gnēe viaj 2 pter sicut ons̄um e de cor
rupcone hitus p̄nostice vidia quantuz ad p̄nostica veri tez 2 de
corrupcē fidei n̄e dicō contra apl̄m· 8· q̄ s̄ missit bngo non p̄ta
sicut q̄s dnt dntes bregi⁹ anetiz esse notū q̄ non sufficē ex hoc p
eo q̄ facta non non opponūtur tempui⁹ n̄e bregi⁹ ꝑ solūz iustice
· ¶ Ad octauū dr̄ q̄ virtz perdita per delm̄ē hitus recuperi potest set
non virtz perdita per trasitū ob⁹ sicut bistz e· ¶ Ille tn̄ q̄ per o
blionez ignorauit esse futurū eclipsim posīt sciaz recupare ꝑ no ille
qui ip̄z scivit nesciit quia ip̄a iam transiit sicut e mppo· ut
bistum est· ¶ Ad nonum dicendū q̄ virgim tās non cōuenit mate

ut quia sigmo uel in integritatez corpor sui suar ú esset nata ea fran
gere p subuana humano genere ipe inter ligmitate quia ut dictuz est
ipi non est electiua conjuante integrat in quo franger non est nata
si ex virgo frangat integratez tunc ut obiali bn tute non aut virgt te
// Sds. 9m dicend p virgt ut integritas sepiz mucit ut pdicte ly
quaz in bus ff non ppe virginitas ut e perfecta bntz moral qz sepe
uenit p pdicte ly non hz perfectaz virgt quaz hz in virgib
// Sds. v. dicend p virgt non mutat cont pncipia pura nec quia
ut dictuz e virgo fm hitiz virgt no elit conjuatez integrat 9
nata ez gliatoib ubi sicend p ius nale conjuacois mar 2 femine
e naturalit introductaz p sdz humano genere. taz q sufficienter
subuari pot 2 subuat per a pene alig lite non leuentes ot
ius ne se ab officio gliatoib subtrahere p melio cauponc ut dictuz
e. // Sds. vj. dicend p alig fm corpor integratez virgines sut
fatue 2 q arguebatur virgines. aut fm morem nuptiaz sunt
fatui uel fatue 2 tales uocat elb m pdentes virgines. Sds vij m.
dicend p opte e dup bmoi nata ad nobilitat fm id p siat
phs 2 pma phia p a antes 2 sic ad ipz computat nata ores q dz
omg no ui na sic p a sicy maric me ex fuerut 3 op tue nate
nata. pma phia u maone nobilit sic eaz dico p ituites tal
bite sut utaz nata ores p comitib nuz. ff ituites ite otenpla ue
sunt nobiliores 2 q e virginitas 2 sic oz a pncs contenpla by
2 putatas hic non op tue nata ge ff nobilitat by sunt 2 q. //

ramq aut 2 pncips 2 libera te. postquaz determinat 2 for me
2 tempinia ynter hic determinat 2 libera te mar pmo
obz libi ne. Quanto modus liberalitat ibi usy aut esse
bidet pdamar. // Quarto modus p digalitat 2 illibet ibi dm e aut
a nob mar ne autez o aug 2 m is storo attribuit ipm primo libet. // 2o pdi
2 illibet ibi e aut 2 p digalitate. 3o plat utp ibi quor e aut alia
utilitas. siat ig ppiens sluz intentuz p 2 pncips pro tractatuz
2 forti ne 2 tempinia dicamq 2 ituite libi te. libi tas aut esse bide
ptam medietas sunt quib alia bntz mora tamen ipi ffaliter
e mete tas arta pdamas p appz quia bria quecp bntz e arta a tamad
arta q laudatur. ff liberalitas no mbellie mq laudat fortitudo nec
malacadombz tantz 2 gustus mq tempy nec mi tus mq justitia
sic mpdamq arta ea racionez 2 atrepatez quare libi tas esse est
arta pdamas. ista. e pmit primo conclusiaz. 2m. ibi laudat
. u. // 3o exponit istud uocabulid pdamia. 9. q pdamas dimq
omia illa quor damq dignitz pauz mumfmate mensur ita

ꝑ pont legitime cadere sub iusto gñto. // Consequiter ibi ē autem
utq; sil. 9. ꝙ prodigalitas 2 illiberalitas siue defectus 2 superhabundãcia circa
quas fluctuant 2 ad quas vehementer applicant circa pecunias. 2o attribuit
eam specialiter illib'li. 9. ꝙ illiberalis nos percontra clamamus 2 attribuimus
eis qui fluctuant 2 vehementer ad eam applicant circa pecunias magis ꝙ
ad istum. Vnde amatores esse pecuniarum 2 tales amatores dicere sit
illiberales. // 3o ibi prodigalis autē attribuit eandem mām prodi 2 2o pot
huic modus attribuendi mpp̃. 2o corrigit ipm ibi non autē prē. Dicat
autē ꝙ prodigalis quoq; 1. vulgaliter applicantes misse 2 attribuimus
hominibus intemperatis atq; malis ē quia dicteri notamus prodigos eo ꝙ sue
magnificos 2 intemperate suas pecunias dissipantes. Si autē signū
ē ꝙ prodigalis sit circa pecunias ex hoc autē misse huic corre. s.
ꝙ tales prodigi boni esse pñt quia multas simul malitias
habet puta intemperantiam 2 prodigalitatem. // 2o ibi non prē autē corrigit istud
modum applaudi prodigis 2 attributionem pecuniarum prodigo. 9. ꝙ non
prē applicatur prodigus ille quippter intemperantiam dissipat suas res
quia prodigus sim̃ malas prodigalitates dicetur 2 erit esse ille qui bonis mā
sim̃ sibi. Si autē malus ē stimm suas corrupere uel consumere prodigus
prē nomen suum ē ppter sequi pdm quia quis perdidisse esse videt
ipsum hominē sibe sue 2 consup̃ uel corrup̃ cum bruer uel bona hois
existat 2 consumatur per has pecunias quas prodigus exercisse consumit
2 sic isto modo prē attribuit prodigalitatem ꝑ exercitia pecuniarum con
sumptione. prē ipsius consup̃ non prē intemperantias uel intemperatas exer
cis amore audi 2 exprimendi ut dicatur. j. // Inter ibi quoꝝ autē est
alia utilitas plutꝰ ꝙ liberalitas 2 bona ei contrarie stant dicitur ē circa pe
cunias 2 pt̃ duo primus ꝙ pecunias uel dias conangit utibne uel
male exercens sic quoq; ē alia utilitas hiis quient utibne
2 male exercis dias. ē alia utilitas quia ipse est de numero bonorum aliud
quas dias quient utibne 2 male. // huius. r. pot ma. mpiū 2
nq. ibi // diuitie autē 2o ibi bonaq; mos autē plutꝰ ꝙ diuitias dicit
uti optime sim alias bonitates exercens sic dicitur optime bo
quas bonorum aliud quibus circa singula bonitates igitur dias quient
optime uti illum quibus bonitatem circa dicas. huius. r. pomt
ans 2 gns ibi // Quas dias autē 2o. addit applicans ad propositū
ꝙ iste quibus utilitates circa diuitias non pñt esse in libili 2 per gns
liberalitas ē bonitas circa dicas 2 ad ꝙ sit bona circa eas // Inter ibi
ultra autē ē bona pecuniaria. ma at formas 2 mo libales ons. 16. con
dicione primo primas 2 controne libalitatis 2 accepcionis so
3. 2 liberali dicione ibi que autē sim bonitates opone. 3o. ꝙo. 2

re libᾱli attꝑacone ibi nec attꝑiet · bn noz 03 · cᵒ · alias · 3 · re libᾱli
acone ibi nᵏ quoꝫ aliꝫ · q · quas re possone ibi liberatoꝛes · aut
esse bntes · 6 · 3 · re ꝑme mstre attre libᾱli ꝑ ibi stat ꝑuz opꝛ
atuz · ꝑma rone dcᵒ libᾱtᵉ est ꝓ tali ꝯ m bene z opꝛte aue
quaz m bene attꝑ z quaz my no male attꝑere · hunc aut plut ser
rone ꝙz ꝑma ē tal cuꝫ aliq bꝛeuit oꝑtᵗ ꝛc cui utile magᵉ ꝑtet
ē recte bonuz usuz illiꝰ utilis quaz eis possez · ꝑ pcipue st utiles ut
dictuz ē z eaz usꝰ bꝛ esse stipᵗ seu expensse z dico attꝑ · aut eaz
z cᵒ tᵒ aue albꝛ magᵉ ē posse · quare bꝛeuit · cꝫ tis ꝛcꝛ pcipue mag
puta libᾱtᵉ magᵉ m terest reddere bonaz aliaz petuaz · quaz attꝑ ·
eaz · huiꝰ rone subponet ma · ut posse notaz pᵗ my · mpᵒ z 9ᵃ 3
ibi ꝑ q magᵉ ē liberalis z patet m littera · 23 rationez ponit ibi
bꝛeuit · n · magᵉ autem tal ē bne stil · 2ᵒ · media aliaq bꝛeuit
magᵉ m terest bene facere · quaz eaz bne puta z magᵉ ē opꝛi bona
quam non opꝛi turpia · ꝑ mᵗᵉ q pue ē bne facere z opꝛi bona
attꝑ ē bene puta z non opꝛi turpia ubi · s · z aue z attꝑere regu
lantur iiute · quare huiꝰ iiutis magᵉ ꝑ terest aue quaz attꝑ ·
huiꝰ r · pᵗ ma · mpᵒ z my · ibi non in maᵗ · Nota 70 ꝛcᵐ gnale q
bꝛeuiꝰ moᵗ ē magᵉ ꝛcᵘᵐ quaz puᵃ poꝫ quaz magᵉ ꝑ terest ē bne facere
quaz bne puta · // · 3ᵃ rone ponit ibi z gnaliter que talis est bne
ē aam duo media ille · n · cui magᵉ laus z q̄ ituosiꝰ opꝛitur aliꝫ la⁹
z grauia rebꝰ retꝛitur bonus ꝑ opꝰ bꝛeuiosiꝰ ꝑ anti rebꝰ retꝛitur gra · i · gr
atia z ab illo qui eiꝰ q̄nuz recipit non autem recipienti z ita
magᵉ laus rebꝰ retꝛitur anti quam recipienti ut patet ꝛc cauſinte ·
quare aus ituosiꝰ opꝛitur quaz attꝑiens z per gns ituosius
opꝰ ē aue quaz attꝑere · huiꝰ · r · ponit polaz my · // ᵉᵃ rones
ponit ibi z fialiꝰ non attꝑere que talis ē inter opꝛi bꝛeuiᵗ ē
difialiꝰ quaz fialiꝰ cum omis bꝛeuis sit ꝛc difiali supra liᵒ · 2ᵒ
ꝑ aue ē difialiꝰ z non attꝑere fialiꝰ · quia difialiꝰ z my hom⁹ ēb
emittunt ꝓᵐ q̄ ē eis incorꝑatuz q̄ non recipiut alienum
quare bꝛeuiosiꝰ ē aue stant 03 quaz non attꝑere q̄ non 03 z stant
non 03 · huiꝰ · r · ponit pᵗ my · z patet · // q̄rtaz rones ponit ibi ꝑ
z liberales que talis ē iᵈ magᵉ m terest libᾱtᵉ ꝛc quo laudantur
homines z tanquaz ꝛc libᾱtᵉ quaz iᵈ ꝛc quo laudantur tanquaz
ꝛc ꝓmoteꝝ iustiae z tanquaz iᵈ ꝛc quo non multaz laudantur
ꝑ homines qui amt q̄ 03 ꝛc aliae laudantur ut liberales qui
qui aut non attꝑiut q̄ non 03 non laudantur ꝛc liberaᵗᵉ · sed
magᵉ ꝛc iustiae quia non nocent ꝓximis sius qui aue attꝑi
unt q̄ 03 non multaz laudamᵗ quia non bꝛeuiᵗ attꝑ amor

bꝛtut uel amore ꝓpꝛij ꝫ solum amore sui quare liberalitat' magꝛ
interest ars ꝑ 3ꝝ 2 ad 3ꝝ quam ad alios quatuꝛ ꝛet' sunt cuꝛ nr̃ꝰ
hui⁹ · r · ꝑmit · mj · 6ꝝ ronez ꝑmit ibi amantꝫ aut que talis e
ad mavie interest liberal' ex quo liberales sunt mavie amabiles 2
utiles ꝫ ex artes sunt mavie amabiles 2 utiles quaꝝ libalitat' ma
vie inter e artes hui⁹ · r · ꝑmit mj · 2 patet · Consequenter ibi sic at
sm bꝛtutem opꝰ ondit · 3 · condicones libi' uel artes liberales
actionem que sut' artes pie · ar · re · ra · lete ad mino sine tristicia
quas ondit 3ꝰ ꝑmo ex natura bꝛtut' magnali · 2ꝰ ex natura libi' ne
ssubi · qui autem art' 9ꝰ non ꝛ ꝑmo igitur intendit sic arguere
quecumq opꝰ fuit sm bꝛtutem ipe sunt bone · i · rette 2 sunt bi'
ḡ̃ · i · pia delectatione 2 sut' pie delectabiles seu lete ꝫ actiones libales
fuit sm bꝛtutem liberalitatis igitur sunt lete sut' pie sut' rette 2 per
ons bꝛ liberal' habit bi' ḡ̃ 2 habit rette 2 per ons · i · 9ꝰ ꝛ 2 ꝑn ꝛ
2 quecumq ꝛ 2 delectabili' uel ad mino sine tristicia · hui⁹ · r · pt
duas partes ma' m ꝑn̄ · 2 · 3ꝝ in fine ibi q̄ · n · sm intentez 2 ꝑn me
ꝑmit conclꝰ ibi 2 libi' igitur 2 patet · mj · aut subꝑmit tanquaꝝ
per se notum · Remꝛ ibi q̄ autem art' plut' idem ex natura libi' ne
dicens q̄ ds art' non ꝑdit' modis ꝫ aut no rte amat' 9ꝰ non ꝛ
2 aut non pie amat' non grā bom finē 2 aut non delectabiliter
amat' triste uel cum tristicia talis non dicet' liberalis talis · n · ph
eligeret peꝛmas quaꝝ bonaꝝ oponem ꝑ quaꝝ nꝝ eligit bonam
2 retum oponem nꝝ intellig' bonuꝝ finem nꝝ gradꝝ modo artis
h' aut non quemt liberali peligere peꝛmas bonis opombꝰ · ꝙ
ibi nꝝ attingit bnē non ꝛ ondit quatuoꝛ condicones libi' liberi a
ꝛponem que sunt non attingere debit' non petere alienuꝝ at
pere ꝫ sic attingere ꝛppꝛ comodꝰ · ꝙ dicat aut quantuꝝ ad ꝑmaꝝ
qua sunt libi' non peligit peꝛmas bonis opombꝰ ꝓꝛa nꝝ attin
et bn non ꝛ attingere · bn · ſ est debituꝝ attingend' tm̄ assignat
qua taliter attingere non chonis nꝝ honorant peꝛmas liberalis
aut' non e honorans eas quare 2 taliter non attingit · ꝙ quantuꝝ
ad 2ꝝ dicat q̄ liberalis non e cutuꝝ pea' alienesse aug tm̄ as
signat qua non e homo bnefica' belle facilitez bnefican · libe
ralis autem e multuꝝ bnficans iuxta posse suuꝝ · ꝙ quantuꝝ ad
3ꝝ dicat q̄ libalis attingit bnē ꝛ attingere qua ꝛ ꝓꝛis possombꝰ
aug tm̄ assignat · 3 · q̄ bn̄ non facit ex h' q̄ attingere reputet per se
bonuꝝ · ſ attingit nocuuꝝ ut habeat bn̄ aut ualeat · ꝙ quantuꝝ ad
4m̄ dicat q̄ libalis non dabit imo deliberat' dabit ꝓꝛa comoda aug
tm̄ assignant qua e uolens per h' alios sustinere q̄ sibi ipis non

sufficiaut

// Consequiter ubi · nō habit q̄ dr ondit alias tres condiciones libi
penes aiam que sunt non aie indignus ut possit aie dignus
maiora z retinere minora · aie sm̄ ꝓpriaones ꝓpē fidelitat̄ // dr
gr̄ q̄situr ad p̄mā q̄ liberal non habit q̄ dr puta indifferenter digo
z indignis tm̄ cui tm̄ assignat ut habeat aie dignus // q̄situr ad 2am
dicat q̄ homo libi inter est super hiis rōnabiliter maiore no
ut p̄dicḡ quia ei aia ꝯtradit rones · ꝫ ut dr ut s. indistincte
aia ꝯtradat retinaones z h̄ est q̄ dicat ut relinq̄t sibi ipi minora
cui tm̄ assignat quia non e homo libi pcipm respicer in talib⁹
quamus eligaz pcipm respiciat in homo opib⁹ que meliora sunt
aiat̄ opib⁹ // quantū ad tertiaz dicat q̄ liberalitas e in hoc quāp
sm̄ ꝓpriones sue ei tm̄ assignat quia libilitas non consistit in
mla ne aior ꝫ in habitu · i · in hiis possib⁹ aiabus · hic aut libilis
aut sm̄ ꝓpriones sue aias aut · n · supra pcedit de parvo puto
de magno magnū z sm̄ h̄ n̄ phibz homez minora una aia tm̄
libi ne esse s amoribz possumb⁹ sue aet hic maiora aiate z
maioribz // quinto ubi libitores e hinc dicit 2⁹ condic libi
penes possiones 2as autem ubi dicta aut non facile · p̄ e libi lez
esse libitorem q̄ possione grat̄ suscepta quaz ex possione per solu
acquisita // dicat igitur q̄ libitores · n · hinc non illi q̄
acquisierut per solutiones sum quaz ꝫ illi susceperut grat̄ ex ꝑ
cepcione solum ex electione uel ex largiaone gratuita r̄ tm̄
assignat · 3 · quia suscepte non sunt exercenda amarinez 2⁹ · aliaz
tm̄ assignat q̄m acquirentes magis diligent diuitias suas q̄
alij tamquaz opa sua stant pentes diligit gemmas suas z pcte
ꝑpetuam z carnia sua z io tales diuites minus audent efficer
// Consequiter ubi dicam aut pont ꝫ z est q̄ libilem dicam
non e facile · declat q̄ ca p̄mo z secunde differt hinc inde
q̄ z audent · 3⁹ remouz hinc dubiuz ubi non tamen habit q̄ no
oz dicat igitur p̄mo q̄ non e facile dicta libilez r̄ tm̄ assignat
ei tz · s · q̄ liberalis diuitiaz non e libenter attendens n̄ studiose
custodiens z e libenter emittens z non est diuitiaz honoratiꝝ p̄
contendens ꝑ ipas diuitias ꝫ solitz honorat eas gr̄ diuinis ·
secūde ibi ꝑpter q̄ z audent differt hinc inde in ꝑplo · 3 · q̄
ꝑ h̄ q̄ diuitiz e ꝑplacet homib⁹ audent fortunati · quia hui
liberales magis aliqm dicant̄ non dicant̄ tm̄ tantum assignat
ut p̄d · 3 · q̄ istud q̄t non rōnabiliter quia pole e homez non
amantez ut habeat diuitias · hinc diuitias quomodo n̄ e pole z alij
puta ad scienaa quo nam̄ habit suaz q̄ non amat hinc cam ·

. Demde ibi non tñ habit q⁹ non oz . Demoz subiuz . qm . n . dic
tum est q⁹ datari non liberalis p⁹ quia libenter non attendit nꝛ stu-
dio custodit z libenter emittit z ad iniucas bonoꝝ dig⁹ non multuz inte
dit posse rationabiliꝫ subitari inquo liberalis differt a prodigo z quo
remanebit⁹ ei diuitie z per quos sic exponit⁹ boez liberalem esse .
ad hoc igitur subiuz removendz phs primo ex parte animi ponit q⁹
liberal z prodigi z modiz quo remanent ei diuitie . 2° facit ibi idem
ex parte corporis ibi liberi⁹ autem dicit ig⁹ primo q⁹ liberi⁹ non habet
q⁹ non oz nꝛ quo non oz nꝛ aliq⁹ talium facit mandz que facere
non oz q⁹ patet ex . 3 . condicionibz sup⁹ expoñs ex prima quia facere
q⁹ ficti non oz non oportet ut liberalibz dictum e ei in condicione
tertia q⁹ liberal oporteat z hꝫ e opus statoz ex 2ª . nꝛ consueuerit
bona sua in quibz non oz non licet tunc q⁹ consueuerit z q⁹ expe
dierit cum illis in q⁹oz expendere q⁹ oz diuꝫ e ps in nona q⁹ dicit
ex 3ª . idem quia ut dictuz e liberalibz homib⁹ inter est expendere
finē pportionez sic sic supra inducta condicione z finē hꝫ non perdet
totam substanciam in mandz z expendendo eam z in hꝫ differt a p
digo expendere non statoz z non finē pportionez sic sic . ipe namq
qui superhabundat in mandz dicitur prodig⁹ cuius signuz e quia pter
hꝫ coiter omnes tyrannos esse non prodigos quia illi⁹ possessiones ex
e tanta q⁹ non licebit posse expendi ad actionibz z sumptibz suis z
sic ps in quo differt liberalis a prodigo z quo diuise remanet hꝫ
liberali quia non expendit ad superfluie nisi ultra facultatez sic
sic . 2° ibi liberi⁹ autem q⁹ ondit hꝫ idem ex parte superiozis ptiens q⁹
quis liberalis non sit mutuuz accipiens tñ oportuno tempoꝛe debituz ac
ceptoꝛem non negligit primo accipiet bñ oz z statoz z q oz . hꝫ
autem patet ex 3° primo q⁹ liberalitas est quedaꝫ bonitas medietas circa
actiones z circa res simul . licet utrūq; sit magnificꝫ z munificꝫ ge
neris tñ facit ut oz z per quos accipiet circa quos statuit debitoꝛes . hinc
. r . ponit primo ante . secundo quos ibi liberalibz z subit . 3° . restrin
git ibi utrute utuq; . e . resumit quos ibi facit utrūq; . litera pa
z consequenda patent ex 2° quia talis actionis finis sequitur ad
actionem sequitur aliter . n . non posset aute retenter nisi accipiet
istius mensuraz tangit ibi sequitur . n . ex . 3° . quia talis actio
non e contraria liberali actioni . primo ut dictuz e sunt ipi e
non pot . ondit igitur q⁹ in homine liberali fluit actiones tam
nitē liberali actioni z actionis ei contrarie nullo modo fluit
. consequenter ibi statuit p⁹ oportunitatez ondit eaz condiciones
liberalis pones actiones eis actibz suis q⁹ sunt effectiue z principiat

stipubus ·2·m· uel non tristaru uel modus tuz si inuenerit in oppo
·3· tristaru marie si expend⁹ non expendit siat tig⁹ quatuz ad p⁹
p si contingat ipm consuere ad p⁹ opportunitz q· s· ebz sueue
tristabitur tamen moderate cum tam assignat qua bretur⁹ int
est 2 delatari 2 tristaru mille mq⁹ oz 2 stat oz · Quantuz ad 2⁹
siat q libalis ebne g̃ratꝰ m compatib⁹ sibꝫ non mirabitur nec
putamus nr̃ querulosꝰ mi polue⁹ qua p̃ mpeaumꝰ ad mensuz
puta cum sit emsiug sine tristicia diuina uel admiuz sti magr̃
· Quantuz ad 3⁹ siat q libalis magis gñatur 2 magr̃ tristatur
si non consupsit aliquid q consumere oportuit quaz nr̃ consup
sit illud q consuere non oportuit · qua mpo pteremsit opez
bonaz · m secunda u⁹ am sit temporalez stam 2 h' liberal non pla
tet Symondi prete qui o⁹ mstus tacemibꝫ putau⁹ melig ce
putans pteremittere opones bonaz 2 bretuosaz quaz perdere tem
poralem stam · erat · n· auaruz 2 prodiz animig 2 h' modo liba
mgnu⁹ 2 tristando differt ab illiberali · differt eaz penes hec duo
2 p̃digo qua p̃digꝰ mbis⁹ petit qua nr̃ delatatur mbis⁹ mq⁹ oz
nr̃ stat oz nr̃ tristatur mbis⁹ stat oz · h' aut manifestig cert p̃cedey
nobis ad determinandz ꝛ p̃digo · //

Primum e a nobis autem sup⁹ manifestau⁹ medius liba⁹ hic
manifestat modus p̃digalitat⁹ 2 illiberalit⁹ primo tame
simul modus utriusq· secundo separatis modis p̃digalitat⁹
ibi q· quidig⁹ p̃digalis· 3⁹ modus illiba⁹ ibi illiberalitas autez
insanabil· Dicit g⁹ primo q· primum e a nobis supra li⁹ 2⁹ · 2 hi
m primo huius tractatus q· p̃digalitas 2 illiberalitas sit ĵ aurum sup bi
bundaꝫ 2 defectus 2 sic q· utrũq· e superhumana 2 vitiũ e defectꝰ
tamen magis 2 alio quia in duobus hmit esse · s· manda 2 instru
menda nr̃oz adhuc restaz · s· stipsis seu expendis quia stipsis et
expendis pompe minumeru actionis quia in vno bigz fit emissio
ste · ꝫ p̃digalitas superhundat 2 e quedaz superhundans manda
2 non in mata de primo defiat 2 e ĵ d⁹ defectꝰ in mata de · eg⁹ tri est
de illiberalitate quia illa in manda defiat in mata de superhundat
sit tamen q· hec superhumana sit inpig peaumꝰ quia mbꝰ
differt magna liba litat⁹ 2 magnificꝫ quia illa e recta magna h' at
e recta parua · Remanet ibi que q⁹ igitur p̃digalitat⁹ · ma⁹ aut
otto conditiones primaz q· p̃digꝰ non mutatur e locupleꝫ · 2ª q·
2 melior illiberalis ibi quia⁹ talis bidetur utiq· restaz q· est
facilius sanabil ibi · hec sanabil autem · e 3ª q· non bidetur
esse moralis⁹ pius ibi ppr q· 2bi · 4ª q· e mlos amatꝰ ibi sue

hunc aut modu. 6. 3 p maiꝰ fit fcalit z liberalis ibi ſ multi
pdigor. ſeptimaz p maiꝰ nuꝝ ẽ liberalis ibi ꝓpter q nr̃ libaꝝ
octauaz q ex modo expendi ſepe fit intentus ibi ꝓpter q 2 inte
ptu. dicat g. primo q bona temporalia que ſt pdigalitat. i. in ma
nu hominꝭ pdigi non multuz augmentur nr̃ multiplicantur 2 per
ynde ipe pdigꝰ non multat ẽ locupleꝰ primo fcali. 2 puipabil q
patet ex 2o primo q. aut ep̃s non ſufficiat animo. non. n. ẽ fcale
beleaz pole homeꝭ ex nr̃a uel. q. ex nr̃a parte attingentez omiꝭ
uel. q. omiꝭ anie ſine 2 puipi ne 2 defectu ſſe. huiꝰ aut̃ atti
gens ẽ pdigus. ſed pdigꝰ non poteſt omiꝭ uel. q. omiꝭ aut̃
ſine 2 puipa. Non. n. intelligit phꝰ q pdigꝰ ex nullo attingat
2 q omiꝭ tribuat n̄ cõpuncte p eo q phꝰ tribuat quaꝝ attingat
2o patet ſed. qz dictꝰ non opponitur augm. temporalis. n.
ſtu ueloate 2 eligi ãntes ꝭmiſtaz 2 pdictas mẽ exprimendo
qui neſciuꝭ qn 2 ubi 2 qualiter ãte 2 expendere oportebit. ſz
pdigi ſt̃ tales pdicte quia il ſed pdigꝰ velociter 2 eligi temporal
ſtia 2 ſic patet q pdigꝰ non eſt multuz locupleꝰ. Septimaz condi
cionez ponit ibi quare talis dicetur. 3. p talis. ſ. pdigꝰ dicet
eſſe melior hoc 2 liberali non pmus. ſed non ſimpliꝭ ex teſtu
quia multo melior ẽ eo. i. multo diſtantior ab extremo ꝓuitat
ſz ambo bona mala ſint neutraz ꝓpe dicatur melior 2 eligi ſz dz
intelligi melig. i. ab extremo malo diſtantia. Octaua aut̃ condicio pdi
gi plura ex tribꝰ ſequentibꝰ. 3us condicionez ponit ibi. bene
ſtinal. n. dicens. q. p causa ꝓdicte condicionis q pdigꝰ ẽ bene
ſanabil ab egritudine ſeu bino ſic pdigat̃ 2 h̃ ex 2o ipm retinen ab
intento pdigalitat̃ que ſuꝰ etas 2 geſtas etas naꝝ ſemꝫ
naliter augent appetitꝰ ãndi 2 retinendi 2 minuit appetitꝰ ãndi. q
. n. ẽ etas ſenectuoſa io naliter magis ac magis appetit ſibi ſe
tenporalia ſſa. ſed naliter inclinat ad diligen orꝝ m
acquiſitionez 2 renatorez cuſtodiaz ſſe. tenporal egeſtas ut
plet ipoſſibilitez ãndi 2 cum h̃ aliz ꝭmotez talium aut̃ nuꝫ
ſed ſecundus retinuit homeꝭ ab intentione pdigat̃. ſz aliz h̃ ẽ
bonuz diſponens pdiguz a me pdigat̃ al libi t̃. ſ. gen pdigi
cum liberali. 2o dicat phꝰ q ad me pot̃ bene q ſ h̃z ea ꝑ ſuꝰ
homo libilis quia libenter aut 2 non libenter attingit. neut̃m
tamen horum obſeruat ut oz obſeruare nr̃ bene. i. non bimuo
ſe ſtaut ſtat liberalis. Qui tamen h̃ aſſueſtat. ſ. mmg aut̃
2 phꝰ attingere uel aliqualit̃ alio modo transmutet ſuiz ꝓpo m
fiet unqz liberalis q habit q oz 2 attingit ut oz 2 non

gracia bom · aut put indifferent z bndiq; q; ame z expendere ton
aupissunt · ſ; qualiter · ſ · bene uel male · z bn · ſ · ac ſuo uel alieno
ent z expedit nllam gra; faciunt · totu · n · e mdrne · ut; eos q;
indifferent expendut ac ſuo z alieno z mſ' · q; ac alieno ipi ſint
z illibiles · ¶ Septiaz conditioz ponit ibi q; tiz liberal · 3 · q; pter
3° q; diuitiz e eaaz ſeq; alia conditio pdigi · ſ · q; pdig' maiora no
e lib'lis · q; ationes pdigor non ſt hoies lib'les · q; non fiut' mo
do q; fiut' pter hoez lib'les q; p; ey 2° · po q; pdigi ationes non ſt hie
· ſo · q; no ſt hom fimi gracia · 3° · q; non fiut ut oz ibi ſm modu
ebitiz · Non · n · ſt bone · ſua q; noz iſti pdigi faciut q; utes eo
q; ua opiz ey ſtuc ee mus indigere · Non fiut aut' gra bom fic
· q; bn' ſm morem modrat' z ſtyle n' utiq; auet ey quo patet
q; non intendut bonu fiez n' eaaz aut ut oz · n' m' ebito · ſua aut
adulatoribz uel hoib; ſm aliq; · aliaz uolupt'z eoz relatiu ſic faciut
inſtiones z tutam · ¶ Octauaz conditionez ponit ibi pter q; z
intenpati · 3 · inferenda per mo' torie · q; pter hoc q; iſti pdigi pmpti
ſunt · ad aud' eis q; eos qualit'cuq; relatant mula pdigi ſt z fuit
intenpati · q; non ſuf' fact' conſumentes bona ſua 3° eaaz facili
conſumut ea m intenp'ate · q; no bnuf · ad bonu fiez oz tes bitam
ſuam pdicto fac' · ad uolupt'es relatiu · ſ · aut duo faciut hoiez
intenpatuz · ſ · aut ſuf' duo reiiey' hoiez ab intenpy' · ſ · amoz
nitat' · q; nolut' hoies expendere nitia ad ſuſtey' bite q; exple
one libidis z intenpy' z amore hoi' · qua n' ordinas bitaz ad
hoiez ordinat ipaz · 3 · uo tez · ſ · aut intenpat' · hu' g' duab' rabeis
fractis impdigo fac' pdigu fit intenp'ty · ¶ Termin' p'ns ipz g' ocu
sene q; at effectu medial · 1 · facultate dua' aliq; uiq; mo' primo ·
inclu'ate ata ey opi ato tranſit in pdicta bita · tame ſi poit ſuſt
ſtu' refrenante motu ſuos ipe bemet in medioz bitut' z in illud
modum q; oz tota peaumas obſuare ·

illib' tas aut' · ¶ Do ſequaz manifeſtant mo' illib' tem manife
ſtans p'mo inſtinabilitez ei · 2° multiplicitatez moz ei
ibi extendit aut' · 3° tontie' ei · 3 · illib' tez ibi congruentiz
dicat q; p'mo q; illib' tas e inſtinabilitez tam · ſignat 3° tez cupidinaz
peaue pueniet ey nali appetitu ſupplendi indigey' z defectuz ut
ſup'dictuz ſtat de ey teſtu comedendi tractatu de temperancia ubi
agit' de caſtimargo quare defectu huiam z huiane indigenae aut
cupitez peaue tangit q; iſtos tres defectu · ſ · bnuz q; ſequitur etate
puta ſenectutez · aliuz qui ſeq' fortunaz puta penuriatez uel

aſſidue[m] vel malam complexione[m] aliuz qui ſeq[ui]t[ur] ꝑplibz totam
ſpem · vnde appet[ur] libi[dinos]or eſt hom[o] quaz appet[itu]s pdigi 2 plures ho
mines ſunt amatores peccatoz quaz conceptores autores 2 cem
ſores eoz[um] vident[ur] g[ra]ſſi · 3 · Defectu huiam ſm etates ſm for
ꝑm ſpem totam facit homines zlibidinoſos 2 ſ[e]c[un]do moꝛbi zlibidinoſi
e[t] miſerabiles quia defectu ſ[an]cte augentes 2 ſaluantes magꝭ
deficiunt quam decreſcunt quare 2 ipi qm 2 ipi · 2 ſaluus
cauſis augetur 2 ſaluatur effectu · Amabi extendit autez
m multuz manifeſtat mlta audiendi modoz zlibidinoſi · pmo tamen
aut cauſaz huiꝰ multiplic[ati]o[n]is 2 ſo explicat eam ibi · ꝙ quidz · n · m
talibz · dicat g[lo]ſ ꝙ biuaz zlibidinoſitat[is] ſe extend[it] m multuz 2 eſt mlta
forme ſicut pediculoſi multiſoꝛ[m] pnat[ur] · quare multa videntur
eſſe modi libidinoſi · ca[usa] multiplicitat[is] 19 e quaz zlibidinoſi in duo
bz conſiſtut · ſ · m defectu dilectionis 2 ſuperhumanaz actionu ab actep[tio]
ne bz aut[em] duobz ex[tre]mis non omnibz adducit in te[m]p[or]e · Et ꝙnoz ſidz
ſic ꝙ alig[ui]s habebit vnaz partez · ſ · bz qui autep[tio]ne ſuperhumanaz
2 actione non deficiunt ſicut accidit q[uam]dam pdigis ut ſupra fuit
expoſitum · ſ[e]c[un]du[m] habebit aliam · ſ · bz q[ui] actione deficiunt tame
autep[tio]ne non ſuperhumanaz ut · 7 · dictum · 2 ſic hemo ingrauat 3 ;
modoz zlibidinoſitat[is] · qm ſt[un]t aliqui zlibidinoſi p[ro]ſecuti ſuperhum[a]n[a]
matutinaz 2 deficientes in actu · aliqui aut[em] ꝓ[pte]r ꝙ non ſt[un]t ſuperhum[a]n[a]
matutinaz · ſz deficientes in actu · // Dicit aut[em] ſtendz ꝙ zlibidi
nat[ur] extendi ſm ſtatu[m] ætat[is] magꝭ 2 mmz · dicitur aut[em] eſſe mlta
forme ſm multos fines intentos a multis zlibidinoſis ut dictu[m]
ꝓ[pte]r ſequita · dicitur aut multos hoc modo ſm multas opinio
nes diuerſas in q[uo] ꝓ[pte]r[un]t · // Cum ꝙz · n · m talibz h[oc] explicat
ꝓ[pte]r multa ſp[e]c[ia]lia ad modos p[ar]tiales · ꝓmo exponens in
defectu in actu 2 non ſuperhumanaz in actu · 2[o] aliud huiꝰ e[ſt]
ibi hy aut[em] ſurſu[m] · dicat g[lo]ſ ꝙ illi q[ui] ſunt in talibz applombi
· i · qui taliter applantat · ſ · vel prata vel tenaces vel humbrices
· i · cuniculi venditores omes in quaz tales defectu actione ſz no
exiſtit actep[tio]ne · ſm alienatio appetit n[atu]r[a]e ſic aut[em] petunt n[atu]r[a]e
oblata libenter accipere volut · // Amabi ibi hy quidz ꝓp[ter] red
tum in motuz ꝙre tales non ſuꝰ acta · 2[o] quare non ſuꝰ actep[tio]
ibi hy aut[em] ſurſu[m] ꝓp[ter] timorem · dicat g[lo]ſ ꝙ hy q[ui] dz · ſ · prata et
tenaces cuniculi venditores abſtinet a modo bona ſua ꝓp[ter] ꝙ dz
abſtinaz motuum 2 recedentiaz · i · fugam turpiuz · ꝙ ꝙ dz de ſta
bre vel ſalutem · 7 dicunt ipi ꝓp[ter] h[oc] cuſtodire bona ſua 2 non
lacerari ea vel non tangi · aliqui de putare ꝓp[ter] ntiꝰ bre

ntepe ad puta
ſtatui vel alie

tuꝛpe ad̃ puta furtuꝫ bꝛeuiꝰ ad̃ opꝛi ꝛ ꝛuo autꝛiſtoꝛ eſſe bꝛ ſꝫ aliter
limbꝫ ꝛ ꝛ ꝛ

talib⁹ bñs zlib⁹ acc⁹. ꝑma e q̃ oms se tpes exponut turpi⁹ culpe
2ª qua exponut se ogplis infame. 3ª. q̃ exponut se grauia lur⁹
.ca⁹. 4º q̃ grauia pcul. // Consequenter ibi cas. n. q̃ iusticiat ultimaz
condicionez per op⁹ 3º. q̃ cas q̃ magna bn non oz attipiut z ea q̃
attipi⁹ non oz non diamꝰ zlib⁹ales esse puta tyrannos q̃ aut⁹
sepolant z sacra dr⁹ templa paiant. z diamꝰ eos esse ꝑmios
sos rei. 1. letabiliter arpnose z ꝓpios tanq̃ animalia pietat⁹ hoi⁹
alienos z iustos tanquaz raptores violentos. // Est. n. sciendꝰ
q̃ ꝑmios e mors seu iniuria dr⁹ aut dr⁹ pricu. tas. q̃ e pfecte
necare z so ꝑmios blis̃ iudicat⁹ q̃ stupr⁹ morti arpno z ꝑmio subiu
ctum. quaz mortifer⁹ arpnos. quales st pfatu tyrannꝰ mdesola
nombꝰ citatu. // Impietas autem ta⁹ pietatu tot mo⁹ diatur q̃t
modis dr⁹ pietas. s. pietis dr⁹ tbꝰ modis. Uno mo diat⁹ esse cultus
dei. alio modo cultꝰ pentuz. alio mo cultꝰ pauperuz ꝑmo mo sumt⁹
ab aug⁹. 15. de ciu te. c⁹. p⁹. 9. q̃ pietas ide e theosebia. 1. cultꝰ
dei. 2º modo sumit⁹ a tullio. 9. q̃ pietas e bnuolꝰ q̃ pentꝰ z patꝰ
culatuz z reuerentiaz affert m sua re⁹. 3º. mo sumit⁹ ab hug⁹. 9. q̃
pig e compassiuꝰ z pietas compa⁹. sic g⁹ sequit⁹ ꝓpriet⁹ ꝑ
bno mo ut destructo cultꝰ dei. alio modo ut destructo cultꝰ pen⁹
alio modo ut destructo cultꝰ pauperuz z ꝑ 3ª modu pt hic attipi
pietas. nomen aut⁹ pmutatue ta⁹ est. // Contra ibi aleator q̃
ꝑficiat eandem condicionem pu⁹ ꝓpo⁹ dicitur e. n. q̃ illi
tu attipiut q̃ magna bn non oz attipiut non dicitur zlib⁹ales q̃
t⁹ sunt minꝰ magna. z aleator q̃ tuz tuvill z aleis multa ad
puuz lucꝰ z mortuꝰ spoliator q̃ funer⁹ eoꝝ bur⁹ z sepultu⁹
q̃ e eadem modi ad luc⁹ z latro q̃ expectat ꝓ mtu bitu suo
furta i tenia spolia transeuntuz. hꝝ mquaz ois st re nuo z bi
tio hominuz zlib⁹aluz q̃ pz q̃ oms st turpes lucratores z oms
negotiantur gratia puluar. q̃ aut luc⁹ cor⁹ sit turpe pz m sin
gulis spoliatores. n. mortuor⁹ ꝓ luctu suo sustinent ogplia tuo
nes aut⁹ magna picula. aleatores aut ab amic⁹ q̃ oz aure luc⁹
ri sciunt. z sic oms i⁹ attipiut z luctantur bñe non oz. ois
oma cor⁹ luctu sue turpia z cor⁹ stupor⁹ seu attonitas sue zlib⁹ales
// Contra ibi congrue uirtꝰ ma⁹ zlib⁹ gñe tꝰ. 9. q̃ illib⁹tas ogñe
. 1. cu tñ legitia dicatur esse contraria lib⁹ta quia q̃uis pdi⁹ tas zlib⁹
opponantur lib⁹ta sicut cima me⁹ tas zlib⁹tas opponantur lib⁹ta
mag⁹ oppoit⁹ ei z magis malitz e q̃ pdi⁹tas. z bonꝰ magis z frequa
pcedit ꝑm iudicez zlib⁹ q̃ pdi⁹. Ulta aut⁹ q̃ dicit epilogando q̃
de lib⁹te z de malicia oppo⁹ tas. s. pdi⁹te z zlib⁹te tacta dicta sue. quia ista
hñc iudicia sufficiunt. //

D eundenaz ꝑdictoz querenda ſt ſcr · ꝓmuz ut m libi'tas ſit
bretus · ſecundz utruz ſit ſpal bretus diſtincta ab omi ũte
donatiua · ꝫ m utruz pdigalitas ſit mol malicia · e m utrud ꝑ
digo plo pcat tendo q9 oz aure quaz no tendo q9 oz aure · qntuz
utruz ꝫ lliberalitas ſit · tuarta · ſcdo tio ut m omis uſura ſm ſe ſit
mala tuto q ſe pur' potio non eſſz ꝓhibita · ·

e ꝓmo arguit' q liberalitas non ſit bret' ꝓmo quia nulla
bretus e depditia m' carta · quaz optur · ſz liberalitas e dep
ditia m' ſic · ſ · pcipue quare non e bret' aſſumptuz arr
quia omis res ex eiſdem gñtur ſeu arg' augetur ꝫ ſaluatur ut
ſupr' li' 2° · dictuz e de hitu · ſz poſſo pcaue non augetur ex actibz
libi'tis ut hic dicatur · quare nſ ſaluatur ꝫ ſi non ſaluatur deperditur
ex actibz libi'litat' · 2° quia n9 fit perfect' ex emiſſione utut'
ꝫ uſus ꝫ m' bretut' q patet ex eo q bret' hntem perficiat ꝫ redit
bonuz ut ſupr' · li' 2° · 2 · 7 · li' 6 · ſz ex emiſſione pcuaz que ſt
m' libi'tis ꝫ uſus eaz ꝫ pcipis tpis met libi'tis fit homo perfectus
· 9 · 2° ſtuz perfect' e laude ꝫ bñdicte bñuſſa que hes ꝫ ad pupibz
ꝫ hem ꝫ ſequere me · 9° · 19 · ſre libi'tas non e bret' · ꝫ° q ex'ma
tarda q9 ꝫ bret' tutem moralem ſt pñtes ꝫ malitie ut ſupr' li' 2°
ſz pdigatas o'tis libi'tis · ſicut ex'mitas medietat' non e mol pñtes
quam pdigi' videtur eſſe mol malis ut hic ſm tex tu quare nec
libi'tas me' cert' mol bret' · oz o'tuz dicat plo · dicendz q° cum
plo q libi'tas e moralis bret' quia omis hitus laud' appetibz ꝫ bret'
moralis ex eo em q e hitus laud' conſtame q e bret' ut ſupr' m ſic
p' ꝫ ex eo q e appetibz ꝫ non nutlc' e mol ut ibidem ꝫ libi'tas
e hitus appetibz ꝫ laudabz ſre conſtat q e moral bret' aſſumptuz ex
de ſtrone libi'litat' collecta ex condicionibz libi'tis pt' ex pſſum
m tex tu e g' libi'tas hitus ſm rectam roneꝫ elemoſ ꝫ circa tuꝫ
de tes acceptois de rent' largitatoꝫ de rent' expenſtois pcuaz
ꝫ moderatuꝫ amice ꝫ contemplatuꝫ eaz ꝫ omez libi'tez uſitz pcuaz
reddens hominz medians m tes ex'ctuz ꝫ defectuz expenſtoiꝫ
inter mag' ſolia'tes ꝫ nemuz negligat circa pcuias inter pditez
ꝫ libi'tez ſuans mediu' juſtuz m largitate' letuaz ꝫ m expen'
moderatuz ꝫ finc poſſio bonez largitatis intendens ome aut' huꝫ
de ſtrois pcuide pnt hñi cum' ex tex tu · dicendz q° ad p'm
q libi'litas non e depditia m' ſic · ſ · pcipue ꝫ quia ex actibz
libi'libz non augetur pcuia tm ſaluatur ꝫ ſicut m malis ſibi
ſunt ꝓuſſions alimeta ex q9 algetur tm ex q9 ſaluatur ·

· 1ℓ · · 11 ·

tamen y aliqn ex illa saluatur z non augentur ppter deperditz · sic dō
q̄ actepciones liberales q̄ non augent ꝑ saluat penalz sunt tales
mire quales actepcōes que augent cum tamen iste non augent quia
actiones ab alia parte tantuz minuunt · liberalis tamen principaliz pte
sit bonitatez actionis q̄ actepcionis q̄n actep̄ finaliter ordinatur ad
posse · posso ii° ad actionez ut dictuz est in ultima particula dēscipti
· sic z dō z dr q̄ non sit perfecta ex omissione liberalitat z usus eius · ꝑ
potest fieri perfecta ex actu prime actui melioratiuz scz quia actus penalz
quia bn̄ inuenit ex perfectior bonitatez quaz liberalis que non potest intelligi
aliquin alio actu penalz actuato saltz alio abitus abstracto ·
bn̄ agit y sic dō · sz bn̄ z dō contingit aliquid mouetz z motuz
meritō ad supna remouere ut ibi se se colligant bone defluxerunt
z mse subtrahant ubi defecisti · Justi idem qui relinquunt ꝑ
q̄ ad que bite flandinet renuntiat ꝑmte ab om terrena posse
se mortificant ut dō inuenit · li° 3° de sumo bono · c° 16 · sic dr
loquitur eccl̄a in ista de usu ornatus quo quis potest bn̄ uti
cum bonitate in to illo usu ꝑtermisso potest quis ad meliora uota
transire non intendo mala ꝑ sustinere melioria ·

Secundo arguitur q̄ liberalitas non sit simpliciter uirtus distincta
a beatitudine q̄ no a philantropia q̄ non a mansuetudine · q̄ non a
pietate a mansuetudine q̄ no a magnificentia q̄ no a justicia · Homo ergo
arguitur q̄ non a beatitudine cum hiis quoz peccata non sunt
distincte n̄ ipsi sunt distincti al̄ possz dici q̄ sanctitas z beatitudo sunt
indistincte visu z auditu manentibz indistincte · ꝑ peccatores
beatis z liberalibz sunt indistincte · primo eadem ē · n · qui habet thesaurum
mundi z videt fratrem suum necessitatem habere z claudit viscera sua ab eo quo
beatus ait manet in eo p̄ · 1° 3° · c · q · 8 · q̄ nullo modo dr caritas nō liberalitas
moralis manet in eo qui sanat dr q̄ oz z sic patet q̄ eadem pena
e non dare q̄ oz punire hunc z illum quare ipse sunt indistincte
· 2° q̄ non distinguuntur philantropia que est virtus hominum
amativa ut dicitur · 7 · li° 8 · q̄ media q̄ extrema non sunt distincta
n̄ ipsa sunt distincta · ꝑ extrema liberalitatis z philantropie non sunt distincta
quia defectus amoris hominum reddit homines illiberales · z illiberalis · n · ne
minez diligit ꝑ n̄ se ipsum ut hic dicit philosophus · Excessus autem amoris
hominum reddit homines prodigos · unde prodigus multum amat z excessive
ut hic dicitur · quare sicut z illiberalis z defectus in amore hominum z
eadem prodigus excessus sunt in excessu minuendo quia talis sicut illiberalis

z philantrop⁹ sunt mdistincta · // 3° q non amā ꝑm hītus quoꝝ opa
sunt mdistincta z ipi sunt mdistincti opi naḡ p̄cedēt hītus suī cāe
z sequtia suī & effectꝰ hītiuꝝ ut · 6 · li° 2° · ꝓ opa libālitat⁹ z mne ſt
mdistincta utūꝫ · n · op⁹ e dare q⁹ oz z pr oz ꝙa maxīe indigēt
z tpore nīcitat⁹ quar⁹ z ipi hītꝰ suī mdistincti · 4° q non ab amā
ꝑbi q ip̄e quar⁹ ꝑmune mdistincte z ipe suī mdistincte · ꝓ ꝑmune
li cāe z ꝑbs amante sunt mdistincte · 9 · ꝑbo · q aleator ꝙ liberal
uult ab amīc⁹ q⁹ oz bnefactor e ꝙ libālis z sic ledit libālē · constat
etiam q ꝑm hoc ledit amicaꝝ ꝓpter quaꝝ debuit esse amīc⁹ bnficꝫ · ut
· ꝙ · li° 9 · quar hec ūtutes sunt mdistincte · // ꝙnto q no amagīs
ꝙa ūtutes ꝙ lle non suī distincte q ꝑbꝫ dant magīm ne z pu te
· 9 · hic ꝑbo · q nl ꝑbꝫ libālioꝝ esse īmmora amīcꝫ si ammoueāt
ꝺet · quar dare mōra z īmmora no dūmō ficiant ſrem libālē
ꝓ libālitas z manificē ꝓ ꝑbꝫ modꝫ dant · ut · ꝙ · cā · sequtia · ſre
liberalē z magnificē non suī ſpēs distincte · // 5° q non a
ꝙstitia ꝙa ūtꝫ distributiua pcedat z mdistinḡ distinctes inter
dignos z indignos videtur ee ꝙstitia z pcedens ab ea esse mdistin
ta · ꝓ · n · e esse z opari ꝙstitie distribuī ne · ut · ꝙ · li° · q · ꝓ libālē
e ūtus distributiua pcedat liberalis bri z distribuendo distinḡt
ꝙa non habt ꝙ ubiꝫ puta ꝙ indignos ut possit dare q⁹ oz ut hic
dicitur · quare libālē bz esse ꝙstitia z pcedens non bz distingui
ab ea · // oz o tꝫ videtur ꝙa ꝓdigꝰ uult esse ꝙ ad malꝫ habz
z sic ratiōnē ꝓdigalē ut dicit ꝑbs m ꝓ° leōnis huiꝰ · quar ſlim°
liberalis erit ꝙ ad ſpale bonꝫ ꝓ z ꝑ dicēm libālē ꝙ quot mo
dis dicitur bnꝫ oppōr tot modis dicitur z malꝫ · ꝓmo top · ſig°
ꝓdigalitas dicitur bno modo sicut ſpale malꝫ distinad ab alio
malo · sic dicitur bno modo liberalitas tenq bnꝫ q⁹ bonū acti
uis homis distinctū · // dicendꝫ q° q libālitas e ſpalis bnꝫ ſpēs di
stincta a cēt⁹ bnꝫ tūb⁹ memorat⁹ ꝑ · 4ꝑꝫ dicitur p° q ꝙa q⁹ bnꝫ
bnꝫ z ꝑbꝫ hītiuꝫ obt⁹ ꝓma ſt distincta z ipe sunt distincte
uel distincti · ꝓ om ꝓdictꝰ bnꝫ obt⁹ ꝓma suī distincta ꝙ
z ipe assūpta ꝓ quia obm ꝓmꝫ ḃat⁹ dicat · 1 · illig amore mfusi
quo diligim⁹ deum e ipe deꝰ ut dicatur ꝑmo ꝑbo · alia ex hḡte
diligam⁹ · deꝰ tm e ꝑm ex ḃate dilectꝫ z mordie ad eum tot dili
guntur · // philantrōpie u° obm ꝓmꝫ e ꝓ ut homo m toto hūano
genere · quaꝝ philantrōpiaꝝ attribuit · Io · damasc · soli · v° · 9 · q ſolꝰ
est philantrop⁹ quia ſolꝰ o t amorē hūano ḡneri salutē · Die
u° obꝫ ꝓmꝫ e homo non ut homo ꝓ homo ſubiectꝫ mſuīe

·Est·n·una ſtitus electiuꝰ releuans i miſeriaꝫ hominuꝫ miſeꝝ · / perſonalis aut amiaa obtuꝫ ꝓmuꝫ e homo ꝺonabili familiaritate quitꝫ amanta ut ſit ꝙquitꝫ ei non ut homo ſꝫ ut ſit ſeleꝫ ad amantez ut ·j· ꝛ̄ exhabit· li· g· arcꝫ ꝓ̄ꝫ· magnificꝫ uꝰ obtuꝫ ꝓmuꝫ e opabile magꝫ ut magnuꝫ ut· j· e ſe'n· juſtiaa uꝰ uſtuꝫ ut uſtuꝫ ut· j· li· q· libꝫ aut obꝫ ꝓmuꝫ e penua ut utl· ꝙ· n· libꝫ tas ⁊ ſtaat penaꝫ ſtaat phe ꝓ̄ꝫ ꝓncipio lectois alr ut ꝓtet ex rone phi in illa parte quoꝝ autem e alia utilitas ⁊c ꝗ̄ putꝫ ꝙ oms iſti ſeptez bitꝫ ſint o tal ꝓma ꝺiſtincta ſub tractombꝫ ſuis ⁊ per ome ꝙ ipi bitus ſt ꝺiſtincti · / 2o ꝙ quilꝫ bitutes electiue m electoꝫ ſuus mcludut fines ꝺiſtinctos ⁊ ipe ſt ꝺiſtincte · fines · n · ꝺiſtincti m cluſi electoꝫ ſuus ꝺiſtinguit electiones ⁊ electiones ꝺiſtincte ꝓdicant bitus electiuus ee ꝺiſtinctus ꝙ magꝫ mdicant motiuꝰ ex electoꝫ quaꝫ opoꝫ ut ſupꝝ li· 3· ſꝫ ꝓdicte bitꝰ m electombꝫ ſuis mcludut fines ꝺiſtinctoꝝ ſpe ⁊ ipe ſunt ꝺiſtincte · / ſꝫ cuꝫ aſſumpte ſtendꝫ ꝙ oms iſte iteꝝ ſint ꝺuo ꝓdi · ſ· aie ⁊ belle oms · n · aut ꝙ oꝫ ⁊ ome ſꝫ eligut · ꝺnt tame penes fineꝫ quem mtendut ꝓpter que aut ⁊ ꝓpter ꝙ aie uelut ⁊ ſic appo ſimuꝫ mtentoꝝ mcluſi m electombꝫ ſuis ꝺiſtinctis · ita tag · n · ꝺna multe aie ꝓncipi ut mlꝫ ſimat creatoꝝ ee ꝓſtituens ſi bꝫ fine ipm ſimatuꝫ creatoꝝ · philantꝓpia uꝰ multe aie boi ut bne faciat hom mq̄ e homo ꝓſtituens ſibi ꝙ fine bne facere hombꝫ · mia uꝰ aut ut releuꝫ miſiam miſi · ſꝫ mtendens ꝺmplicez tag finem · pſonalis aut amiaa aut ut amicꝫ bnfiact quaꝫ requnt amiaa · ut· j· li· 9 · ſꝫ aut mtendit tmquaꝫ fineꝫ · magnificꝰ uꝰ aut ut per ſꝫ opꝰ ⁊ efficat ad magnud opꝝ no ꝓtendens honoꝛez uel comoꝺ uel ꝗ̄ aliꝫ · ſꝫ tantuꝫ bomtez opis magni · juſtiaa uꝰ uult aie fin ꝙ ipm aie e ꝓpꝫ re aie · aliter · n · juſtiaa non eligit ratiocinez ni tantuꝫ ut reditoꝛez · libꝫtis uꝰ non aut nꝰ aie ꝓtendit ut ſuauiuꝫ ri · nꝰ ut juuame hom · nꝰ ut releuamez miſie miſeꝛ · ſꝫ nꝰ ut bne ſciaꝫ aiam nꝰ ut opꝰ magnuꝫ nꝰ ut reditoꝛez · ſꝫ ut bonuꝫ ⁊ optimuꝫ · uſuꝫ ꝓcarꝫ quia ꝓcue ⁊ ꝗmq̄ minſma te menſuraꝫ ſunt ꝺnt utilia ꝙ ꝓtinuit bne aut male uti · ſꝫ mtendꝫ ſꝫ appetit libertas ut ꝓcarꝫ boies non male · ſꝫ bene attenꝫ ut recte utatur ⁊ ſic patet mo ꝺiſtinguendi ſtas ſeptem bitutes · / 3o tendꝫ ꝙ ad ꝓmuꝫ motiuꝫ ꝙ ꝓia ſꝫ ⁊ ꝓia libꝫ non ſit bna ꝓpꝫ ſaluꝫ nꝰ ſcitas ⁊ ſtuditas · tm ꝓia opis ꝙ e libꝫ ⁊ ſꝫ tꝰ ee pot eſſe utꝝ ꝓpꝫ ꝓpꝫ com mic ſaluꝫ utiuꝫ cauſa uel effectꝫ ⁊ ſꝫ ꝓpꝫ eſt non aie uel non leſſe aie · Exemplꝫ aut ſtus eſſe ſꝫ eſſe ꝓpatus ſtu com ꝗ̄ ꝓter hanc ꝓpatoꝛez ꝓparetur biſi et

audiui 2 tamen ꝑpe ꝓuacones hrtz ſpuiz puta ſurditas 2 cecitas ꝓua
nerent diſtincte ꝙuis expondet abbna comi ꝓuacte ſic ecnaz ꝙuis
ad hunc ꝓuacz que e non uelle aure ſenui ꝓua libi tis 2 ꝓua ta tis
tamen ipe manent diſtincte · ſ3 2m dicendu ꝙ exma philanꝯpie
2 exma libi ag non ſt diſtincta ymo ſue abnuntz alta ſtant ci et
effectus ꝙm exma philantpie ſunt aligne exmoz libilitat 2 ali
quacens eo quiz · n · ꝙ neiem diligut nemm aure uolut · quiz
aut tantuz amant ſuuas ꝙ neiez amat 2 ſinglariter nemmez
qui bellit ab eis a tui ꝙuis ꝙ & bias bna 2 uirtutes & bitutibz
oriantur non ꝓpter ea que oriuntur ſunt eedem cum his a q oriunt
· ſ3 tamz dicendz ꝙ bn 2 d op exiz exhibitz potest esse op pluz
bitutiz ſm diuſſa motiua earuz · quare no omes bitutes ſunt eedez
ſuar op exioz ſunt eedem ſtant aut est mppe & libi te 2 ma ꝙ
ſunt m ſolo exioz opez · ſ3 · em dicendz ꝙ non omes bitutes
placentes ꝓpriaz m eedem opere ſunt mdiſtincte · quia d opus
por aligne ſub esse plurib bias 2 ſm h m eodem ope fiet tout pluz
bitutes ſtant hic ſtant phe & opez ꝓdigi · ſm effectuz e in tempto q ſil
ledit libi tez 2 tenpinaz · ſ3 ſpntz dicendz ꝙ libi tas 2 magnſa
non ſolum ſi ſecut magnitudez 2 puitatem uſuz e · ſ3 phe ſtant hmoi
dram esse pro eo ꝙ magſa ſemper attendit ad magnitudiez op
libera te non · ſ3 tamen ad bonuz uſuz rei utilis · 2 ſ3 lapis & utꝙ
ſtant magnitudez ſtam ad ad 1 · relatiuz · quia magnitudo peune qua
utitur libi refertur ad quantitatez peune · unde ſequitur · ſ3 magnitudo
peunie ſm ꝙ ea utitur magnfice refertur ad gnitatez opis ꝙ peaz
effiaue · ſ3 ſeptimz dicendz ꝙ digm 2 indigm ponit ſui dr · bno
modo ꝙ primicerii 2 remicerii ſic ꝙ eis ꝓpter merita debentur prima
2 ꝓpter demita pene 2 h modi inter eos diſtermit · quia aut essent
bmodi ꝙ ſuiz e · alio mo ꝙ iſti meliores 2 illi deteriores uel ſupe
bi immodici 2 indigenciores ſic ꝙ nr iſtus nr illius debent mutua
2 h modi diſtermit inter dignos 2 indignos · libi tas no ꝛndens eis
debita · ſ3 ſponte 2 libere tamz meliozibz 2 indigenciozibus mu
nera ſua · //

c tao · arguitur ꝙ ꝓdigalitas ſit mol mali · p quia primum mo
omis exim tis o tus bri mcdi t est malicia ut ſup · li · 2o
ſ3 ꝓdigalitas e talis exim tas · quare dicetur moral mali ·
// 3o quia omis hitus electiuus peditiuus hitus e moralis
malicia · ſ3 ꝓdigalitas e talis hitus · ꝙuia ut hic dicat phe ꝓdigus
est quasi per se perditus · h aut e ex hitu ꝓdigalitas ipe e malicia
· 3o quia omis hitus electiuus 2 insuetuus ad pluia bona e mol
malicia · ſ3 ꝓdigalitas e huiuſ · 9 · phe ꝙ multi ꝓdigi ſacilitez

fiut liberales et intentu h' non fit ni' ex oshe et mod' prodigalitatis
suar' hz malicia. Ex pn o' est auctas et ratio phi. que hnt' mtex
// Ad quez g' dicenda fuit duo primo q' prodigalitas sm se sipta n'
alio bitio sibi anex e quez mali' et dispo mala. 2o q' non e mal
malicia n' putas appet. // Primu patet q' omis dispo uo' hominis
utilitatem contra hnt' et contra rone e aliqua malicia et dis/
posito mala. Sz prdita est huius. ipa nacz ledit utilitez huane n'ale
dicens hominez ad indigen' et est contra hnt' liberalitat' et est
contra dita mez regulam mois. quar' e quez malicia. 2m p'
mouet uel hnt' hoem uel hnt' utile uel honi delectabile mappet
qua sm dn' nemo ad malu' aspiciens spnt' et pdicta omis ope
ratne m tenet. ad dem tria hoies pfectu faciente dionem q
hetur sipm. li. 2o. t. 7. li. 5. Sz prodigalitas sm se sipta non hz ad istos
3m honor tang' motum et mdm ad putatez electionis. quia si ju
tenat hnt' hoem uel intendit hnt' uel alig hnt' hre digno
liberalitez aut non est putas prodigalitat'. Sz putas superbie
uel ch'ytme. Qui u' hnt' honore digntz putat hnt' tunc talis
appet uel talis putem' non induceret putez. Qui u' m tenat hoem
delectabile tunc non est putas prdita. Sz mitem' ut dicat
phs de illo qui pter fortitudiez nullaz expendit. j. po' pm. li.
4. Qui u' m tenat hnt' utile tunc non potest dici q' artalis
habeat appetm putatiz cum sit hebemens emissig rez ad utilitud
puta pecuniaz. quare hitetur q' nullo mod' prodigalitas sm se
sipta sit putas appetens pdigntz moralem putez. quis red
dat ipm insipientem et fatuu sic' phs non q' ipi prodigalitas
sit ipa insipientia sz qua ex appetu pdigo nascunt' m intellectu
talis dispo q' dicat' insipiens. // Ad primu g' dr' q' non omne
ex'm tale hnt' ta' est moralit' pua puta illa que magnaz
gentiaz hz cum modestia uituosa sicut hz prdigalitas sm se sipta
cum libitez et ideo conce q' omne ex'm tale sit mala. sz non quod
sit moralit' pua sicut ex posito. // Ad secundu dicendu quod
pdigo dicat' prdigo temporalit' qua pdat suum temporalem no ti
est predito ex eo q' mutuat putez morales. // Ad tertiu dicendu
q' prodigalitas et dispo ipsa ducit ad morales malicias. ipa ti
sua limitatez sipta non includit aliquaz putez morales. //

et quarto arguitur q' prdigo plus petat amigo bona sua
quibz non dz puta mistriombz et adulatoribz quaz no
amigo hui' indigenti. primo q' plus petat qui subtrahit

bonum morale quaz qui subtrahit bonuz temporale hom malo qui
malo est istud bonuz quaz illud ꝛ ame bonuz temporale hom malo
subtrahit ab eo bonuz mole quia nutrit ipm in malicia sua ꝯ qua
ꝯngeret si no amet sibi aliqz esse contrariu qui aut no aut hom
bono subtrahit tantum ei bonuz temporale ꝑ quo ꝓmat ille qui aut
malis hominib quaz ille q non aut bonus ꝛ. 2o quia malo patu
e illud q non est ordinabile ad bonu finez. ꝛ ame malis ad ula ꝛ
uel alio relatiu non e ordinabile ad bonuz finem quia ut dicat phs iste
piter ordinat ad humanitatem z superbiaz uel ad hom ꝛ z pitempuz ꝛ
non aut bonus homib est ordinabile ad bonuz finez quia ad mo
rtem naz moruz z ad fugam turpitu ut ibet in tertu quaz illa
ame malo petatur est quaz istud no amet. 3o quia corrup seu co
rupto recto utilius peio e q conseruato eoz. ꝛ ame malis hombz
z conseruato quare peio e istud quaz illud. ꝯ ꝛ obpo utz arguit
q grauio e petare acta bonuz quaz petare acta malu. bonuz. n.
non e peccm quia oppositu alteri bus ꝛ quia oppo bono medio qre
ꝛ pdigo non amet q oz peccat in homines malu.
oz peccat solu in homines bonos. amet aut q no
z in recipientez quem malu sustentat quare plo peccat non di
so q amat. 2o quia plo peccat qui se ꝛ ad alterid ut illi ꝛ quid
qui se ꝛ ut pdigo. quia ut dicit phs illiberalis detior est pdigo
tamen quia misericordia tu q mora puor tu q pdigo est mulior
amatiuz illiberal aut nulli nec eam sui pig. ꝛ ame q non oz
se ꝛ ut pdigo non amet aut q oz ut illibilis z parcz quare quia
peccat non pcauda quam anda. 3o cu mor illud e peio q est
distanz ab optimo medio ut supra li. 2o. ꝛ non amet q oportz
distare e alibili ratione qui e optimu bonu ab medio in
hac materia quaz amet q non oz. magis magis distant amet z no amet
quaz amet z amet quaz non amet q oz peio e quaz amet q non oportz
. ꝯ Dicendu q ad quem q non amet q oz peio e quaz amet q no
oz ꝛ aut persuadet ex e. primo ex motio utius quia non amet q
oz precipit ex pnoi motio quaz amet q non oz. Non amet. n. pcipit
ex ordinato amore peccm quo nichil est pnicius ut dicatur etc.
v. amet ii q non oz precipit ex alicuius alio amore puta amore
diuinu qui ꝛ faciat homines pdigos uel amore honoris uel amore
uoluptatis. ꝯ timor aut peccm e pnicior rectis ut alleguz e. q
malo esse uidetur quia diuicie z honor z uoluptas sunt ꝛ se appe
tibilia peccm no sic ꝛ non e appetibile ꝛ se ꝛ tantuz ꝛ alterid

constat aut q amare ut finem rem non ppter appetibilez ꝺm̃q̃ꝺ e quaꝫ amare rem ppter se se appetibilez ꝺ̃ꝛe amare peiuꝫ e ꝺm̃q̃ꝺ quaꝫ amar̃ ꝺiuiciaꝫ uel honoꝛez uel uoluptatez ex quo sequitur q non ame q̃ oꝫ ad q mduꝝ̃ amoꝛe peiue peiꝫ e quaꝫ ame q̃ no oꝫ p eo q non ame habet mo᷒ mutabile 2 timidi 2 potenti 2 otiosi. 2 ꝺ ꝺiat ett ubi supra q amoꝛ nr̃ est celestis. ame uo q̃ non oꝫ stabiꝫ mo᷒ uirtl 2 audaci᷒ potẽ 2 fructuosi homis ꝺ̃ꝛe non ame peiꝫ e quaꝫ ame. // 3o ex n̄ pcm̃ que pcludit couersiones ad bonuꝫ ex pte sen ad bonuꝫ mmq 2 mutabiliꝫ 2 auꝛsaꝫ a bo uo maximo 2 mcommutabili quer̃sio tame non e pcm̃ nisi p ꝺ̃sitio trahit sed auꝛsiones. couꝛsio naꝫ ad bonuꝫ comũle pot ee licita quin ex fiat fine auꝛsione a bono pcommũi. tunc arguit sic ome pcm̃ tanto ꝺ̃ꝛiꝫ ꝺ̃sito maiore auꝛsiones a bono bo᷒ mclud̃ quaꝫ aut q̃ non oꝫ q pcm̃ quia ame q̃ non oꝫ non mclud̃ illaꝫ auersiaꝫ que facit homez pdigiuꝫ nisi ꝺ̃sito plꝫ ame q̃ oꝫ 2 deo tyrannoꝫ non diam̃ pdigos quia tuciuꝫ ꝺent q̃ non oꝫ pro eo q multitudo possit eoꝝ ꝺ e tanta q no pot sibi 2 comuni ꝺ̃ amꝺ ubi non oꝫ possint equaꝫ affluenter ame ubi oꝫ ut bene pmitey tu ꝺ̃ꝛe no ame q̃ oꝫ est ꝺ̃iuꝫ quaꝫ ame q̃ non oꝫ. // 4o ꝓsuadetur ꝺ ex forma exempli quia de uiꝝ̃ pcepta hemo exemplitꝫ. in bal ꝺ deus quia legum᷒ filiuꝫ pdigiuꝫ qui conscripsit sibi suam bibliothecam ꝺm̃q̃ꝺ metrialy multaꝫ conscientiaꝫ liuoꝝ. vb. ex q̃ sequitur q ame q̃ non oꝫ facilig mdulgeat quaꝫ non ame q̃ oꝫ 2 pe gne istius est ꝺ̃iuꝫ 2 illius leuiꝫ. // dicendꝫ q᷒ ad pmuꝫ q non ame homo e subtiliter bonuꝫ tenpale 2 bonuꝫ morale sil q ex q sciat ad posse ad maluꝫ mdua ppter humanaꝫ, quaꝫ ex malo sic puta ex fide adulatoriby consequitur sic posse ad bono abdua ppter penuriaꝫ quaꝫ conscie tenendo bonaꝫ bitaꝫ pcto q nᵒ uellet homo homiby bne facere. Et ꝓ eo ille qui potest 2 non uult ame ꝺ̃ illy homis 2 ecclesie ꝺ̃ituꝫ est mse subtrahit eis 2 aliꝭ bonuꝫ morale sicut tenpale. // ꝺ 2m̃ dicendꝫ q non ame q̃ oꝫ amoꝝ non e ordinabile per naꝫ ad bonuꝫ finem. licet ita dicant illi tenaces 2 pauꝝ. ꝺ̃ tu non adiat pho᷒ n̄ recitans falsitaꝫ exaiscaomis eoꝝ. // ꝺ tuꝫ dicendꝫ q res utiles non conseruantur apud tenaces 2 pauꝝ pho quaꝫ p᷒ mꝺ bonuꝫ p eo q res apud eos sunt. q. perdite, quia nᵒ eis nec tenes p sunt aiꝫ tal pauꝝ nemez diligat nᵒ eaꝫ scripm ut diat pho ꝺ̃ꝛe ꝺigᵒ non pꝺ bona sua mpeby maby ponere quaꝫ m maby tenaciꝫ 2 pauoꝝ. //.

ꝺ̃sito arguitur q illi tales sit auaꝝ quia eaꝝ opa sunt eadem. hic. n. diat pho᷒ q lenocamiꝺ 2 usurꝝ 2 latrociniꝺ 2 spoliatio mortuoꝝ sunt opa illi᷒ cui stat eaꝝ q

sit ꝺ̃

sit op̃ auar.ª z injustaᷓ ut .j. li.ª q. quare zllib'tas e auaricia. Set
o.ª dicetur q dnus ih̃us dixit a bona opp̃nit. fz auaricia opponit
iustᷓ sit ip̃a cr̃ne realiter injustᷓa ut .j. li.ª q. zlitas cui oppo
libertati iustᷓa bñ z libertas sue dicere ut bñ fid e quare sibi
zllibertas z aua sue dicere. // Ad q̃nes dicenda sunt q̃tuor p.ª
q zllibertas non e auaricia q̃ suppo. iuxta intentᷓ phi .j. li.ª
.q. q aua sit injustᷓa constat q auaricia e tenta redditoi no it.
bona coi. tenta acceptᷓ z retentᷓ reddito o.tis no it. acceptᷓ
z retentᷓ donatiom o.tis. fz zlitas ad hoc oma se habet penes eq.ª
quare zllib'tas non e auaricia. // 2.º q auaricia non semper n.ª ulti
contrariat zllibertᷓ. qm multa multoᷓ agunt zllibi.t abs omi
justicia z auaricia puta pr̃ bonentes cum sint ditᷓ no audetᷓ
suppis nr̃is expendere. z tᷓ miserabiles in op.ª z roganᷓ uo tᷓ
libᷓ tᷓ uel ad ulam quadrantᷓ z antipietᷓ bñ non q̃ fz urbana
congruentia. bñ tis fm justᷓa z q̃ omes agunt zllibi.t no
tame injuste n.ª auare. // 3.º q auaricia contrariatur zllibi.tᷓ in no
andᷓ q̃ q̃ in eadem nitᷓ potᷓ quia no p̃ desse habi q̃ cor
est ait q̃ se retrahere pot e injustᷓa z auaricia fz non aue hominᷓ
in eadem nitᷓ includit non retrahere zll. q̃ corpus est quia in illo tan
dia sue dia jure pol.t q̃re in tali tan aua z injustᷓa semper simul
mutantur zllibertᷓ. 4.º q aua q̃ritat zllitᷓ in alia. ad bona no q̃
rem alienat sine causa legitima. hñ. n. e mali.a injustᷓa q̃re z.c
// Dicendᷓ q.º ad zllus q obia.t q in eod̃ opere pont q̃ aliquis in ma
est accipere bona non q̃. bno modo quia hñ phibᷓ lex justᷓe. d.
z non furabᷓ z hic de causa sic accipere e injuste z auare agere. 2.º
modo quia hñ phibᷓ mali libi.t qui non est acceptᷓ sine dectᷓ. ut hic
supra z hic de causa sic accipere e liberaliter agere.

¶ Excepto arguitur q no omis usura sm se sit mala aut q
no esse phita. primo q̃ nr̃i q̃ utᷓ pecuniam uo z utᷓ comodo
z nulli nocuꝰ be esse sm se malꝰ. ad hoc q̃ phibet ecclia
commutationes injustᷓe nr̃as inter eos conuat n̄ atpnosᷓ z primo
rone uel ingnie uel violeñ. .j. li.ª q. Et aliquis contractꝰ usurarꝰ
e bonꝰ. pot.ª. n. q̃ quidam mutator accipiat pecuniam ad usuras z inde
multum lucretur iste contᷓ e utᷓ pecuniam uo z utᷓ p̃ comodo
quia utᷓ pecuniam habit de luc peane mutuate z nulli bluenti noci
q̃re no videtur fuisse sm se malꝰ. 2.º quia omne permissum expresse
jure ñ attenditur sola ratio ñalis videtur esse licitus. aliter n.
ratio ñalis permitteret ad se se malum q̃ e contra phm .j. li.ª q. ñ

agitur al agit de justo mutuo · 2 li°. A · ubi dicit rones oppositas de per-
tas usure permittunt expresse in jure aliquibus ut plenius · ff · de usur · l.
penult 2 · l · placuit · 2 & de usur · l · 1 · 2 m · l · eas super usurarum
quo · s · statuit usuras quantas ultra quas prohibentur quare
videtur q̃ ait quantas illas permittat q̃ usure non sint sm se male
nisi rone alterius expressi vel tacite. // 3° ppo · Et licitus caperet · licet
eciam velle caperet 2 eciam alius puto recaperet non · n · videtur q̃ re
cipiat per velle cum nom legitima rone interveniat ut
velle nisi eciam per patrias cum pacta sint de jure mutui ut habeat jurisdi
ctionem & gratiam licet capiat remunerationes ab eo qui recipit · ad
hoc · n · recipiens teneatur ut · 7 · li° · 9 · sive hoc casu ei velle recipere et
cum puto recipere · hanc est usura si quis alteri mutuet · c · gratis fiat
ei 2 si patrias intervenerit de remunerare aliqua ultra sortem quia
usura sive ipsi hoc esse licita non sint se mala. // & 9° apparet ex eis
dictis sint se illicita 2 accipio eo pposito e sint se mala. // Secundo
dicit q̃ omne usura e sint se mala dicto q̃ non jure positivo fuisset phibita
si omnis usura e huius ut hic per philosophum quare omnis usura est
sint se mala. // Est autem ad hujus evidentiam primo q̃ recipere ali
quid ultra sortem tenetur dupliciter uno modo pro relevare alterum quia ille
qui petit mutuo a commodat alicui ratione mutui mutuo mutuo alicui re
levationem rationabile recipit ultra sortem · alio modo pro alia
ratione lucri quia ille qui accommodat nullo alio modo lucratur ex
mutuo q̃ petitum · n · tamen bene in manu alicui habet ipsa
in se quia alia prae multe hic lucrum principaliter non est usura
sed m · 2° · 2 sed secundo tamen dico q̃ omne usura sint sm se mala
· ex · quia · s · omne usura importat inhonestatem 2 inordinatum 2 illicitum et
insufficiens q̃ · n · usura sit opus inhonestum per se sm opus quia hoc non est
opus inhonestum 2 quam inhonestatem. Et usure opus honestatem quod
honestatem · n · ut hic sumitur non pro alia 2 tota homo exercet ut que
ingrecto dicatur philantropia · i · amor hominis · quedam obligans
2 inclinans homines ad subvenire mutuo sibi invicem rone cuiusque
teneatur ad illud q̃ sibi non nocet 2 alteri prodest gratis impendere
ut patet · ff · de fines expectandi · l · fugca · l · misce · usurarum
aut non multi gratis impendere q̃ sibi non nocet 2 alteri prodest. Et
alteri juvare honestum cum possit sine peccato ut sint possibilia
quare usura e quedam honestas. Quod autem sit in mia petitur
sm addere gravame ubi debemus apponere relevamen e in misere
agere · mia · n · est tristitia super aliena infortunia ad misericordiam
voluntate relevandi eam. Et usura ad dicit gravamen pauperi 2 egeno
cui ex mia debuit impendere relevamen sive in misericordia agit.

Quod aut usura sit qđ zllitate pz qm oms recep⁹ tur pie z obpl̃sa
e zllalit⁹ attpiatr · n · m tali tuđ al⁹ attu bn nov oz ꝙ quis dz pl̃
hoc uite at fame sue a turpi⁹ne z opp̃nis obstuare quiz peccmab
agregare · Qz aut⁹ usura z attper ultra sortem m̃ peccto est
turpis z opplosa · ꝙ · n · sit opplosa pz quia inter gentiles an om
ne⁹ poena phibitaz fuit opplosa ut dz · z qđ · z qđ⁹ sue ꝙ aut fuit
caaz turpis mortaliter al moralit⁹ z aut⁹ pz quia nō est opplosus
sine turpi⁹ne quare attp⁹ usura ē zllitteral · Quod aut sit pmissa
plutar · qm ome justuz est equale z ꝛ me equale est pmissum
ut · j · li⁹ · q · fz oms contractus usura⁹ e me equalis sm luciuz z arp⁹
qui sm plm · j · li⁹ · q · debent adequari ꝙ usura⁹ recipit lucrum
sine arpo peune · sine arpo labor⁹ · sine arpo solicitudis z sine
periculo arpm · alt⁹ ꝙ⁹ pz recipit arpmd qua redd⁹ ultra z⁹ ꝙ attu⁹
pit sine lucro ad ēq̃te istius arpmd z caaz labor⁹ arpmd z solicitu⁹
recipit caam periculuz arpm · Qui recipiens pecuma mutuata usus
fuit primo tamen is rei naaz locate dubius retinetur · ita ꝙ non
dubitat sine scrupulo non potest · ut · C · de pig⁹ · act⁹ · l · no conduc
tores · Sm mutuus sit ego · qua rei mutuate dominiu transit
in debitorez · ut plurimi · ff · si certuz petatur · l · mutuuz z ibi do
re que ex mutuo z impiculo maximum timet non pot exigere lucr⁹
ꝙ non sit in mutuo usura⁹ in re locata que remanz in dom⁹
z periculo locaz tu⁹ ex usu z fructu maximum timet pot exigere merito
rei sue · Quare contractus usura⁹ e simp⁹ inequalis sm luciuz z ar
pmd z per ons e injustus · dicendu⁹ ꝙ ad pmd ꝙ contractus usura⁹
non e nec⁹ recipiendus quia plus uellet si posset accipere z reddere sic
usurarius quiz cum usura · fz nihil tenet eid · nullat⁹ pnt⁹ ꝙ isto tan
uolun⁹ z pnuo⁹ · Item ꝙ non e comodu⁹ ymo incomodu⁹ ꝙ sm forū
pars iste pl̃s dz reddere quiz accipere n⁹ est attendendu⁹ ad se⁹ nec rei
eueniuz quia euentus sequ⁹ contractuz non justificat precedentez
· Sl⁹ sm dicendum ꝙ non omia pmissa sunt bona z licita
quia q̃m non tanquaz bona n⁹ sunt bonestanda fz tanquaz mala dz
ruth nihil ꝙ eo ꝙ ex defectu sui⁹ z philanthropie suos non nullt
pauperi tribuere z sic hec causa pmissionis usurarum · Sl⁹ · 3 · dz
ꝙ ppt hoc recipere liceret uelle fz no ad pctuz recipe qui⁹ ꝙ recipi pot
ut domd non pot recipi ut debitud · Huc aut sic e ꝙ pctuz puem
ens tollit rez dom z pot rez debit z po creditor pot velle remune
rari gratuito per modum dom · non tamen ex debito per modu
pcti · z ꝙ ·

idebitaz · aut unqꝑ · Sup° · arterm · de libi[tate] · hic aut de magnifi[co]
manifi[co] · 1° pmo · que sit mi magnifi[ca] · 2° que sit o[cta] magnifi[ca] · 3bi
talis · aut hitue · 3° q sit forma magnifi[ce] ibi magnificꝫ · aut
Gcenti · 4° que sit forma liuiasie i stephudatus · 4 · que sit forma per
mifi[ce] · ibi pmificꝫ · aut · 6 · q gen[er]a liuiasie 2 pmifi[ce] ibi st'igitur hitꝫ
hiꝫ · matiaz · aut magnifi[ce] ma[gn]at pmo migerialiꝫ ponens pintentiuz 2 taz
pintenti 2 dicens q post tractatuz de libi[tate] b de bi esse g[e]nus per tran
ssire tractando de magnifi[ce] unꝫ causa e quia ipi magnificꝫ br esse
quedam birtus arta peamas artas · quas e libi[ta]lis tas ut bisuz e sup°
quare ꝑ ter gen[us] hui birtutiz in m[u]br de re le · q post quaz actuz e
de bna agatur etiaz de alta · // 2° ibi no quidmodꝫ aut libi[ta]s pmifali
ma[gn]at m[u]s magnifi[ce] de qua pmo ꝑpont · 3 · conclusio · 2° mduat pteꝫ
ibi qui aut m pcmo · 3 tendit g[e]hue · 3 · conclo · quia magnificꝫ
est arta magnitu[di]s supuus · q e arta magnitu[di]s digna tatiz · pter
conclonem colligit ex de libi[ta]te 2 magnifi[ce] · 2 · q pmus magnifi[cꝫ]
sit arta peamas artas quas e ꝫ liberalitas non tame quidmodo id
ꝫ · quia libi[ta]s ex tendit se ad oms opes · que sunt pie artas
sue sint magne sue pie sue sint artes paonis sue asinus sue
exper[ti]e · qualeuq · // magnificꝫ tamen no e n artas supuosas 2
sic hemꝫ pmaz conclonem · quia magnificꝫ e arta magni[di]s sup
tuiz · // 2[da] pont · ibi m hiꝫ autez quaz colligit ex ꝫ · ꝫ · magni
fie supe libi[ta]tiz · 3 · q m hiꝫ opibꝫ supuosis magnificꝫ ex
llit libi[ta]tiz ꝑ magnifi[ce] subsignificat ꝑm suaz conpones uel ethy
mo[lo]gia · quia magnificꝫ dicitur · 4 · q · effectꝫ magn opus q · aut ꝑ tu
sit mire non solus ꝑ no[n] placet ex pma conclone · placet ex pma conclu
sione quia dictuz e · q magnificꝫ hꝫ supuu[m] actone aut ꝑ ũ tuiz sup
tuu[m] non e n fiat n magn[i]e opꝫ · & tulerꝫ · n · esse 2 bias suz sup
tuose expendere n pcmo opꝫ · quare patet 2[a] conclo · q magnifi[cꝫ]
e arta magni[di]s opꝫ · // 3[da] pont · ibi magn[i]s · n · quaz tollit ex pꝫ
magnitudies supuuz · 3 · q magn[i]s de qua fit hic sermo dicitur
ad ad · 1 · relatꝫ q appꝫ · quia no adꝫ ꝫ esse ab[so]lutꝫ · arche · 1 ·
pnapi nauis finitꝫ · 3 · remotꝫ ordies 2 architectꝫ · 1 · pnapi spectacu
lis · quia ille archi dicitꝫ e arte · q e nauis bellicosa · 3 ·
remotꝫ ordinis 2 · archus q e princeps · q · princeps ter · uel terud plud
ille · quaz archa e princeps bellicꝫ 2 mavioꝫ supuud · ꝫ · archi
tectꝫ dicitur ab archas · q e princeps 2 theatꝫ q e theatre · q · princeps
spectaculis · iste · q e princeps scholastꝫ 2 non tam terꝫ supuud
quare magnificꝫ no dicitur ꝑ ab[so]lutꝫ · ꝫ · ad ad 2 relatꝫ · 1 · q
sufficit ꝑ hoc · ad dign[i]tatꝫ pnaꝫ · dicitur 2 tertiuz · ꝫ · ad ad 2 relatꝫ · 1 · q
concludit per modiz correl · q arteꝫ magnꝫ relatꝫ dicitꝫ · q ipm
q expendit 2 · ad 2 · q opꝫ m quo expendit 2 · ad negotia dina uel

I in magnificꝫ ne
gꝫ peauc ex
pesuam · q aut
ipm nomen

hūana tra q̄ expendit mō attendit̄ 3 magn̄ 2 dign̄ 2 q̄
est tertia concl̄o // Est q̄ situand q̄ magnifi fm intenc̄ elatū 2 exc
tuagnem hz 3 mō p̄ma e supra quā p̄mo fert̄ intenc̄ q̄ d̄ pot̄ m̄
obtalis 2 hz e magn̄ dignitatiū quia magnificū fm magnificū p̄
p̄tez se bne hre ad plā magnitud̄ quā uel humanā 2d̄ e supra q̄
p̄mo fert̄ exceū q̄ d̄ p̄t̄ m̄ opibil q̄ magnificū p̄tendens se bne
hre ad magn̄ dignitatiū eligit magn̄ opus quā extenter e
ffic̄ bne se habet ad quasl̄z dign̄tes 3 est supra quā p̄ fert̄
exceū q̄ d̄ pot̄ p̄stabile quia magnificū non pot̄ attingere ad mag̃
opus sine magn̄ sūptuū 2 ideo m exc̄s̄ mapp̄ assuēs 2 per
hoc magn̄ nēspiat magn̄ sūptuū p̄ter magn̄ opus 2 p̄ter
p̄ter magn̄ dign̄tes // Remāt ibi qui aut p̄pis ad 3tes o tas ad
duat plonem q talis e magn̄ duatus uel 3lis qui fm dign̄tes
expendit modū paruū uel ē q̄ mmodat̄ 2 mediocrib̄ uel ē q̄
m magnis fz no ē q̄ expend̄t mmodat̄ duatus magn̄ p̄ eas
p tantū expenderet p ē q̄ eter magn̄ Qui tñ h̄ facet̄ pp̄tes
2 puntes multotiens amde uz ad q̄tū quas magn̄ expenderet sel
m opere bno sic seq̄ p solū ille ductus magn̄ q̄ fm dign̄tes
expendit p magnis ut exponat̄ p̄fis 3 ste eas magn̄ duct̄
libēlic̄ q̄ eis magn̄ de libāl no eis tñ liberal duat̄ p̄ter h̄ ma
gn̄ nī cum libēlitate stat opātuū magnos opū // Remāt ibi talis at
hitus ma at̄ magnifc̄ 3 p defectū p̄tis hitus q̄ duat̄ magnifc̄
1 hitus deficiens ab hitu magnifc̄ duat̄ p̄mū sūphuitatē uo
duat̄ lunaufia altinas q̄o p e fornax latic̄ q̄ lunaufial luna
uflis e q fornax confuptia duatus et̄ aptabilia p e expien̄
uel mpria ab a q e sine aptabilia p e expien̄ bom uel bonas
expenssas q mexpien̄ bom 2 quasq̄ tales diffones non super
hundantes n̄ evitet̄ magnificū in magn̄ opus tam negoiū tam
que oz opari magna fz evitet̄ eam in hui negoiū q̄ non oz opi
magna 2 modo quo non oz opari tanta pdar̄ quia non attendit
ad magn̄ dign̄tatiū // De istis autem s lunau 2 p̄mis dict̄
p̄stio aim dictū fuit de magnificō //

agnificus aut faciū magnifestato que sit m̄ 2 que sint o tā
magnific̄ hic consequit̄ ma at̄ formaz 2 modū magnific̄
p̄mo aut̄ manifestat̄ caz sub oīo 9dmlis fm quas magn̄
opatur 2o p̄ponit̄ mai tez m̄ obitalis 1 magn̄tudis dign̄tatis
tatis quas magn̄ opatur ibi e aut̄ sūptuū 3o complet tractatū
de forma fm q̄ magn̄ opatur ibi 2 singlis de tens p̄ma cōdiaō
est de p̄ expendendi 2 de p̄ opandi alic 3 de modo expendendi
2 ultime tres de modo opandi ii ui p̄tes p̄apiant breuit̄ in legēdo

Est g̃ p̃ma condicio q̃ magn̄s̄ p̃or̄ prudenter magna z mḡ assimilat̄
scientia artifex qui p̃or̄ p̃ualet z p̃speculari qualis z quanta m̄ decet op̄
opus eiꝰ. Dic. n. iste magnificus potest p̃speculari z ad ꝑ determinari
q̃ta summa z q̃lita magn̄d̄ penue decet opus eiꝰ ꝓp̃ quā p̃ut̄
expendere magna. 2ª condicio q̃ p̃ot̄ ibi Tuā dmodꝰ. n. imp̄n̄
c̄ q̃ magn̄s̄ p̃or̄ prudenter opari z perficere magna hui⁹ cat̄ phe
bolligit exp̄a. d. q̃dmodꝰ imp̄ij principio diuino. i. imp̄lago imp̄te
ꝓpria. Dra ut̄ q̃ꝫ. hz esse finiz hitus determinatiꝫ opationiꝫ z
opibꝫ. quoꝝ sunt hitus tanquaz obtor. hiꝰ g̃ determinant̄
tang̃ finibꝫ ꝓter quos sunt z tang̃ obiꝫ ad q̃ spem trahit. ꝑ
g̃ subpono sic est q̃ supiz magnificia magni sunt z detentiꝫ ꝑfec
q̃ opi magnifica exit talia. i. magna. ꝑ aut ꝑtinet exp̄mis ꝑ
tinens ꝺ opus magnifica or̄ tantuz ac tale q̃ sit dignū supiz
qua supiz expz opus tanquaz ꝓter finez. ꝫ solutz op̄ magnū
z dignū supiz magnifica ꝺ magꝰ z ut ꝑz ex p̃ma condicione quar
z opus magnifica exit magnuz. huiꝰ r. p̃ot̄ ꝑz q̃ ibi z alia utiq;
2ª m. ibi sic. n. et. 3ª ma. ꝑ mo. m̄ correc ꝺ ibi quar opz z addit
ulamo q̃ supiz or̄ esse dignuz. u. sufficientem pro oper ꝺ
sine bumane. qua medio c aliq superesse operi completo q̃ aliq̄ de
esse op̄ completo. 3ª aut condicionis sequitur em expendendi
qui breuit̄ ponitur ibi consumet aut talia. sic q̃ magnificus
expendit aiz bona intentiõe q̃ expendit aiz dilatatiõe q̃ expendit
aim emissiõe. p̃me due sunt ꝑtes omi ituiti. quia omis bnus
spitus aim bona intentiõe. s. bom opis q̃ z aiz dilata ut sup̄ dr.
2º. 3ª u. ꝑtinet ex opto. quia. s. diligentia z diuturnitatem quę reddit
hominez no emissiu c ꝓfica z no magnifica. quar magnificꝰ ab
sq illa diligentia c effluenter emittuꝫ. Quarta condicio q̃ pont
ibi z qualiter opumuz c q̃ magnificꝰ no opabit magna. ꝺ magꝰ
c intento z magꝰ studet ad magn̄s̄ z decentes opis q̃ ad custodiaz
facultat̄. dicat q̃ iste magnificꝰ intendit z studz utiq; magꝰ q̃li
opus sibi sit opumuz z decentissimꝰ magnificꝰ quaz qualiꝰ ipm ꝑfi
cat tanto ꝑo uel qualiꝰ mmo ꝑo minus fiet custodia facultat̄
ang causa c quia finis magnificꝰ c optima opis magnitudo ꝑtinet
aut̄ z supiz sunt ad istuz finez. bn̄ quiz aut bne opabit magꝰ
studet ad plenaz attingendū finem sui quaz alioꝝ decetiꝫ que sunt
ad finem. quar magnificꝰ studens ac c ad decentes opis. quam
ad custodiam ꝑtinare facultat̄. Quinta condicio que pont
ibi nutiam. aut c q̃ magnificꝰ in opando utitur libꝰ z hanc con
dicionez trahit per modiz remotionis dubij. quia posset aliquis
dubitare an magnificꝰ non mutauz intentiõ ad custodiaz facult̄

esse pdicꝫ 2 dicat ꝙ non ymo nitiaꝫ e ipm esse liberalez aug ausi e qua
liberal expendz que oz 2 ut oz · ſz magnuz opus magnifica est m hiꝰ
ſi aut fis m hiꝰ que sunt ad finez quia ita oz 2 sic ee oportet expendi
ꝑptez opꝰ magnud magnifica 2 hꝛe magnaꝫ per magnificaz intenta
arcaſ aut que ꝑptez magnaꝫ magnificam expenduntur cuiſmt libꝫ
· quar nãe est magnificaz liberalez ee 2 libꝫ tꝛe uta ronez sic forma
Omnis bꝛtus cuius tꝛcta alicui finez u tutue ututs opnte tꝛcta ea que
sunt ad illum ficz · ſz magnificꝫ cuiſmt arta magnaꝫ opuz que fis
ſiptuz arta quas opꝛtet libꝫ · quar magnificꝫ uta libꝫ tꝛe · huius
· rꝛ · ma · hꝛtur supra li · 1 · mpligo · mj · ad hꝛ hic ad conclusiõe patet
per jam dicta · // Octaua condicio que ponitur 1 2 ab equali ſiptui est
ꝙ magnaꝫ cui equali ſiptui facit opꝰ magꝰ magnuz 2 magꝰ magnaꝫ ad
quaz quicuꝫ non magnificaz · primo gꝰ ponit condicionez 2 pz 2° ad plum 7
ea subdit illam distinguz. 2. q non est eadem bꝛtus · Vlaꝫ hominꝫ
2 pfectionis mposse 2 mopꝰ quia utz possumꝰ e esse digniꝰ pli
mo pio 2 honoꝛabiliꝫ quia ualle apuatuz musiu 2 ertimatiue hominꝫ
quale est auruz inter metalla ꝙ e pnosticꝫ tꝛtiꝫ quia magꝰ nitum
2 honoꝛatuz quia magꝰ ertimatuz · bꝛtus aut opis e non esse pfe
ctum quia nõ modꝰ compten potꝰ nec esse per homes ertimatiuꝫ quia
ertimari non potꝰ oz esse magnuꝫ hominꝫ 2 bonuz magnaꝫ. 3ª hꝛ
distinctiõe pmissa plura condicez ꝓponendo ꝙ magnificꝫ sit utz
non ꝓ magnitudie supꝰ ſz m magnaꝫ opis faciens 2 ponens in
ea ultimuz 2 potey ultimꝰ sic magnaꝫ ꝑfe magnaꝫ est admꝰ · ſz
sola talis magnaꝫ opis e admꝰ · gꝰ ipa sola e ꝑfe magnificaz · sic
ꝙ in ea consistat bꝛtz magnificꝫ · ſz ratio e in 2ª ꝑte 2ª 2ꝫ afirma
tiuus 2 non teneret n̄ addꝛetur dicꝰ exclusiua que daret alteꝝ
pmissaꝝ 2 conclusioni bim negationꝫ · huius gꝰ ratiõis primo
ponit mj · 2° ma · ibi magnaꝫ aut · 3° concludz ibi ee bꝛtus et
patet litꝛa · // ·

Est aut ſiptuz ois forma fim quaz magnaꝫ opat · hic
igit phꝰ de matia tꝛcta quaz oꝛtet primo ponere ſper ſz
buam regulam 2 secundo exponere eaz ibidz puta tꝛcta dicꝰ
dicat gꝰ ꝙ magnaꝫ magnaꝫ de qua in mte actiuꝫ est · est magnaꝫ
ſiptuꝫ que fiut tꝛcta illa magna qualia nos esse diamus honoꝛabilia
· // Est · n · sciendz sicut supra tactuz e ꝙ magnaꝫ ſiptuꝫ ordi
natꝫ ad magnaꝫ opuz 2 hic ad magnaꝫ dignitatuz 2 quia hꝛt
magnitudiẽ fim se e honoꝛ · sco eaz magnaꝫ opuz e honoꝛ 2 ultꝰ
magnaꝫ ſiptuz dia potest honoꝛ · // consequenter ibi puta tꝛcta dicꝰ
ondit que sunt illa fim se honoꝛabilia que · ſ · sint digna magnaꝫ e
opuꝫ 2 ſiptuz · 2 ponit ſpes genera rerum · primo dina · 2° humana

omia ibi q̄ cunq; ad te · 3° ꝓpter sem cl facta ibi ꝓcum aut· c°· ob
sequia solepnia ibi q̄ cta q̄ tota ciuitas · ſm̄ diuturna edificia ibi
magnifica aut̄ hitatores · Dicat g° ꝓmo q̄ ciz multa dicamꝫ ho
norabilia ꝓmo tame dicam° ea que fiut cta dicte dñe nre ꝑ ſue
ſunt oblōes q̄ tenplorū ꝓpiaōes q̄ cte ſacrificia ſeu ymolatōes
q̄ ulie q̄ ea° omia que fiut cta ome · uel cunq; diuinū q̄ ſibi ad
monū lege ſic cta ome q̄ ad monū · 1 · eoꝝ cultibꝰ ad dicatum
· Dicendū eſt · n · q̄ gentiles colebant plures deas in ciuitate ꝓpria 16
q̄as uocabant ulti° dem̄ones · i · pitos q̄ ſuentes · ita q̄ nome dem̄
apud antiquos ſemper ſonabat m bonū ꝓstea uero fiut corrupt̄ ciz cato
q̄ dictum catodemon · i · malū uel maligū ſuens q̄ eadem ratione
q̄ dictū eſt de bono dem̄ · i · bonū q̄ pium q̄ ſuens · Nunc aut̄ apud modernos
ꝑ eadem hꝫ dem̄ q̄ catodem̄ quia uiter ſm̄ modū ꝓpti tempoꝝ
ſui ipe nam q̄ bonū ſolum dm̄ credidit ut patet · g · ꝓphi · 2 · 12° · me te
q̄ hunc ſolitū dicat eſſe collens q̄ magnificū ut patet ꝓmo de celo ·
2 mu · Conſequenter ibi q̄ ſcdo q̄ ad te poſt · 2° geng honorabiliū
m q̄ debꝫ expendere magnū · q̄ ꝓmo facit hic duo docet qui debe
ant m talibꝰ magna expendere ibi 2no ibi aut dicat g° ꝓmo q̄ p°
dicta ſunt cta honorabilia hūna uita puta ſalutē ꝑ bellica ꝓpi
uel ꝑ pontē uel hoſpitali uel ꝑ quecunq; magno rei puc° comodo
ꝓ ꝑtat largitur q̄ contribuere quale op̄ ꝓlatꝰ facere ꝫ uel ecc̄ terre
pnarum ꝑ comitate m suo magnifico ſcdo debent ire ꝓncipes magni
feſtiuitatū ſolitos ſuos uel cta q̄ iuuare ciuitatē ꝓ in regreſſu ciz
a ſcholis hoſtiz fiut dicta humane · ſed · n · omia ſunt honorabilia
in quibꝰ diuiz magnificatur ꝫ largitur expendere · Conſequenter ibi
m ombꝰ aut̄ docet qui debant m talibꝰ expendere · ꝓmo aut̄
aut ſuper hꝫ diuiz dicam° · 2° ex eo inferꝫ q̄ ne debent m talibꝰ
expendere ibi ꝓpter q̄ inops · 3° inferꝫ q̄ debent m talibꝰ expen
dere ꝫ ibi docet aut̄ ea · 4° · inferꝫ ſuper hꝰ breue epilogum
ibi magnifice quidem igitur dicat g° ꝓmo q̄ ꝓdmodū dictū eſt
cta ꝓpriaꝫ leonom̄ in obꝫ debꝫ reſcent ad expenſas ſuptꝰ
q̄ ibi expendent̄ cuiam quas ꝫ ſm̄ tantas ꝓpriaꝫ e quia
bona q̄ debꝫ expendere in poſſombꝰ debent eſſe digna tantis
ſuptibꝰ · ꝛ · n · ſuptus ſ expenſas dicet̄ non ſolū op̄ q̄ quoſcū
cit · ſi cuiaꝫ ipm̄ facientem a quo fiat · Conſequenter ibi ꝓpter q̄
inops ex hꝫ dicam° inferꝫ q̄ inops non erit utiq; magnificus in ex
pendendo cuiaꝫ quicunq; debꝫ eligendo ꝓpriaꝫ cuiaꝫ causa ē quia
non ſunt ei opes multe ad q̄ poſſit attenter expendere · ſi dicat
non hꝫ bn̄ ſuū ꝓpriaꝫ poſſit · imo ꝛ · ſi aut̄ attendat expendere
erit inſipiens ſ non magnificus q̄ ꝑ dixit quia opus ſm̄ utilitatē

fuit rone ſm q̄ oz 2 ſm q̄ dignuz e ſm b' ſiet ꝓter dignitatez 2 ꝓter o
portunitatē q̄ ꝓter 3ª q̄ oz quare ſi fiet non fiet magnꝰ. ſi miſpiet
hug⁹ rr⁹ ponit ꝓmo conclusionez · 2ª mj · ibi ꝓter dignitatez · 3ª ma-
ſm bnꝰ. Conſequenter ibi dicens aut miſcet qui debent expen
dere magnꝰ impditis · 3 · q̄ expenſe magnꝰ dicunt eos q̄ ſue
rides q̄ibꝫ bona temporalia exiſtue uel ꝓcedere ipos ſi ipmiz liti
ſtant · uel p̄ gentores q̄ eos hereditate fecerunt · uel alios exiteos q̄
ipſis bona ꝓdicta dederunt · uel legauerunt hec mq̄uaz dicent tales
expenſe 2 etiam dicens ſiue nobiles genere 2 gloſos dignitate
qui · ſ · ſunt indigniby conſtituti ſiue ſint reges 2 ꝓſides ꝓuincie 2
rectores ſeu principes ciuitatū · hec g⁹ dicent expenſe ꝓdute 2 que
cumq̄ opa uel ſimilia omnia namq̄ hic hnt magnꝰ nez 2 dignꝰ tez
quare requirit mo opinanby magnꝰ nez facultatiz ut diues 2 magnꝰ ez
dignitatiz ut ſunt gloſi 2 nobiles. Subditz · n · cuiusd dicens ſit
ſi nobilez ruſticuz nouiter ditatiz talia facere ſicut q̄ poſſit.
Conſequenter ibi mauic quis miſcet epilogiz · 3 · q̄ talis · ſ · diues
2 nobil 2 gloſus cuit uel eſſe debet mauic magnꝰ 2 q̄ in tali
bus factis dicta dicta 2 dicti cota negocia et mauic magnifice q̄ decꝫ
naturaliter 2 ſupeminabiles ſunt honorabilia dicta opa ex tali dicta
q̄ito cumora ſiue tanto diora ſiue ut ſup̄ · li · 1 · inplogo. Conſe
quenter ibi ꝓbrdd aut ponit 3ª gen⁹ recud honorabilitez mq̄ debent
fieri expenſe magnꝰ · 3 · q̄ de nullo negociord 2 opibz ꝓpꝛ illa
mlia ac 2 alia ſi ſunt talia. Conſequenter ibi 2 dicta q̄ ponit q̄tiz
gen⁹ · 3 · q̄ eaz fuit honestas ſequia 2 ſuccia ſolepnia que ſunt
illa dicta q̄ tota ciuitas ſtudz uel illa q̄ ſit indigniby conſtituta
ꝓpter ſanitas uel rectores ciuitatis debeat facere ſolepnes ſuſcep
ꝯnes ꝓncipuz magiꝰ ſicut fiut in aduentu nouo regis uel alio
nis ſi ipi talia ab alio ab alio ſuſcepit · magnꝰ · n · non e ſup̄aſs
by modis quia ſue dicta q̄ fiut totaliter ſicut in 2º genere uel
ibi magnꝰ aut ponit quintuz gen⁹ · 3 · q̄ magnꝰ e uel ꝓtereſt hita
homo 2 dicta h' debet ſuperhabundare q̄ quidz magnꝰ ornatꝰ
que ſunt diuina opa quia illa ſunt ſinglariter optima 2 ſuperaby
digna. Conſequenter ibi 2 miſinguloz dicens · poſtq̄ ſub · g · con
dicionibz tradidit formaz 2 modiz opandi magnꝰ 2 poſtq̄ notificauit

ni ꝫ magnitu ꝫ dignitatiꝫ complet tractatuꝫ ꝛc forma ꝫ modꝰ opandi po
nens ꝫ exponens sup ꝛ bnaꝫ regiam ·d· q magnꝰ ꝑm magnꝫ
situm in singlis generibꝫ rerum nobiliuꝫ ꝫ honorabiliuꝫ facit op ꝫ
rens ꝫ congruens illiꝰ ei ꝫ in singlis opibꝫ sanct sup to ꝛc ens te ꝫ
opibꝫ congruetꝰ aliq ca est ·qua non congruit facie ꝫ rem op ꝫ ad
honorez ꝛc oz ꝫ ad sp ꝛ bꝫ ·n· rem op ꝫ p templo ꝫ pro sepulc ꝫ ꝫ ꝛc
e justiciaꝫ in stipibꝫ qua n bis ꝛ n equales sup to ogruit opibꝫ
templi ꝫ opibꝫ sepulcri ·ꝛc ter ꝰ u magn ꝫ in singl ꝫ gibꝫ talis est
q magnꝰ ꝫ in bno quap genere facit opus magnꝰ sic q ꝫ in mag ꝫ
genere ·i· in magnaꝫ rez secundo genere facit opus magn ꝫ ·puta art
ꝛc as uel alia rem pu ꝫ ꝫ in his rebꝫ que non sit mavie facit op ꝫ
q m caruꝫ quer sit magnuꝫ · rem ꝛc ibi ꝫ dicit p mit ꝫ ꝫ cypriac
regie distinguit ꝛc magno ꝫ magn ꝫ ·d· q dicit magnꝰ op ere
ab eo q p e magnuꝫ in stipuꝫ q plut ·quia spu ·i· pila parualis ꝫ le
chic ·i· apula ꝛc aur talis si fuerit pulc ꝫ ma ·hnt q ꝛ magn ꝫ
ꝫ magnificaꝫ puerul rem op ere no tamen in sup tu quia p
aum non est stuosuꝫ primo primo ꝫ si aret puero nobili pauꝫ
illud esset arduuꝫ illiberale ꝫ per gne non magnificaꝫ quia non sep
se facit magnstudiez operuꝫ ·magn ꝰ stupuuꝫ nec est h ꝫ ꝫ ibi mag m
esse · rem ꝛc ibi ꝓpter q est infert ex distantia p missa intellectuꝫ
regle ·d· q magnifia in tr est magnifice facer opus suuꝫ in quo
cumq facit genere aut etiaꝫ q pauꝫ esse mediaꝫ quia tale op ꝰ
in suo genere magnuꝫ non est simpliciter superabile sno stup tuo
ꝑm dign tez quatuncuq preuo ·magna q ꝛ dicit est in ter arte ia
lia magnifica ꝫ arte pauꝫ joca ꝫ pauꝫ ·n· erit mediaꝫ ꝫ facilit er
superabile ꝫ ꝫ jocalia erit magn tu non quia paosa uel stupuo
sa ·ꝫ quia uel raro uel nova ꝫ mirabilia · conclus ꝫ ·d· talis q ꝛ
ꝛc stupuo est erit bene magnificꝰ ·

uperhuanus autez manifestat mna ꝫ forma magnificꝰ
hic manifestat q sit forma humanus ·d· primo q ꝛ e huma
nus ·2o· que sunt condiaones eiꝰ ·zbi ·ꝫ ꝛc splendz diat ꝫ
primo q ꝛ superhuanus ꝫ humanus ꝛ e qui in stipꝰ p fs q oz consid
bona sua superhabundat quia in primis op bꝫ ꝫ in primis rebꝫ multa
stupuuꝫ ·i· stupuosa consumit · consequit er ibi ꝫ splendz · pot
quatuor condiaones humanus · quaꝝ prima ꝛ e q splendz in gnia
sua in melodia ꝫ proaone ꝫ ꝛc h magna arma comedis ·i· jocalibꝫ
reatantibꝫ coram eo cantꝫ bullanꝫ ꝫ rusticanꝫ ꝫ in ramentis
suis in primis in ferens ne pes eiꝰ terram tangat quibusdꝫ facer
consueuerit in gare ·i· bin ꝛc opib ꝰ talis ipdiatur mera al
negrial mecales ꝛc opib ꝰ q ꝛ ꝫ que dicto negale · Quendiꝫ

autem e sp
pubula ꝫ

autem e q; pabula que; sumitur; p; similitudinaria locutõe juv̄ nois
juxt̄ traones. dicitur. n. pabula apa q; e juv̄ 2 bole q; e sm̄a. q. bau
juv̄ sm̄az. que; n; sumitur grialr; p; quacuq; puerbio qua utez. liz
non ubiq; m puerbijs sumitur aliqua simili. hic aut̄ sumitur ut big;
utraq; mod̄ qua pa 2 pubuz e aim diam̄ & quocuq; tali bijau
2 consumente bona sua male catat uel male cantant negocia eig
Item sciendz q; omē tempō acomas q; e media al billa ubi tenet
pez 2 odz q; e cauto. q. billam seu rusticum canto qua & reby
rusticam; 2 billib; agit 2 ficbat uel reg tabuz circa billas per custo
dz pectoz 2 juxt̄ diatur comodus joculator q; comediaz recatat
Decimat̄ congiu e q; omna expendit 2 fiat non bona jntenc
dicio est q; h; fiat az falssa existimacõe. per h; existimaliz ad
minim 2 reputuz per que tu contepmtur 2 derideb̄. C. con
dicio e q; omna que expendit sine rone 2 ppoc expendit. quia
ubi oz multa expendere pauca expendit 2 ubi oz pauca expendit
multa 2 sicbes q; humanus e qui inexpendendo p̄ter 7m q; oz sup
humat opus aim ingrato splendoze az lima jntencõne az
existimacõe falssa 2 aimi rõne peruersa. Quemfiz aut̄ hic ma.
q; e permfiz. 9. q; e permfiz 2 que sunt condicões eig. diat q;
q; permz est q; recta omia & fiat 2 expedit. quoz condicões eig fm
quoz & fecta. permz n. & fiat m jntegritate. qua magna bona
consumens m parco retento. qua ubi suaue fructuz 2 bonuz op
2 expensaruz amittat statt actiz factiz. cognituz q; ppt. xl. p & ua
riata falssa pdit honorem suuz 2 ente pmo & fecto 2 prima rõdio
2o & fiat m tempz. qua faat omia tarde contra 7m q; ato ait
bie aut 3o & fiat m studio. qua q; ocius 2 m tendit. qualit
minuz expendat. 4o & fiat jn affectu. qua expendit aim
tristicia contra jllius jllarez autoriz diligit & 5o. & fiat jn
existimacõe. qua semp existimat se maiora expendere. quaz
expendat. Consequiter ibi sunt q; dz q; maiat que sue. al sit
humana 2 pmfa. 9. q; sti bitus sunt q; dz maliae pro eo
q; & uat. amebitut 2 a judio recte ratõe. tñ quauis ambo
bitus sint maliae non pssunt homi oppbria p̄ duo pmo q;
non sunt notaui p̄mis. 2o qua no multuz turpes sunt m
scipis. //.

Deinde natz p̄dictoz inquirenda sunt tã s̄ pmo ut̄
magnificencia sit moral bitus. 2o utrũ sit no liba
3o utrũ permfiez sit & ãor quaz humana. //.

c primo arguitur q̃ liberalitas & magnificentia non sit moral
bretus · primo quia omne moralis bretus e circa prudẽcy ut
7 · li° 6 · in fine · s̃z magnificẽcy nõ q̃re non br bretus · q̃ at
non sit circa prudẽcy̆ pbatur quia quãdoq; pot esse prudens non
tamen magnus ut hetur hic quare magnificẽcy non br esse circa
prudẽcy̆ · 2° quia circa quãz materiaz z circaz usuz m̃ non sunt
alique morales ĩtutes · alia nanq; superfluet · s̃z liberalitas est circa pe
cuniaz z circa eaz · usuz ut bisuz e hic z sup̃ · quare nulla alia e
circa pecuniaz · usuz z pquãs magnificẽcy non e bretus circa pecu
niaz nisi sit eadem ĩtutes aliz liberalitas · 3° quia omne bretus e laud
abile ut supra in fine prim · s̃z magnificẽcy non e laudabilis quare no
br esse ũtus · q̃ aute non sit laudabil pbatur · q̃ rõ operatus non sunt bo
na pubilia n̄ ipm e laudabile pter illaz materiaz · s̃ o° m° to° z ppter
finẽ 2° op̃i · s̃z o° magnificũ non sunt bona pubilia q̃ non
magnificũt opera ut hic hetur in fine quare n̄ ipa magnificũ est la
udabilis · Sed m° est aute pbi hic z sup̃ li° 2° · Dicendũ q̃ ad
co q̃ magnificẽcy est moralis bretus · quia omne bretus elec
tiue medietatẽ cyne a rone prudẽcy determinatã e mo bretus ut pz predicto
sup̃ li° 2° · s̃z magnificẽcy ebnus quare z c · Assumpta pte cxqz
de ipaz magnificũ collecta ex obiectis z actibus z pnis z operatis z condicio
bus eoz que talis e magnificẽcy est habitus sm rectaz rõnez electiuus z ac
tiuus magnitudiẽ operis ex magnitudine sumptuũ ppter magnificũ dignitatis
consistentiũ recta gnia uel recta humana comi uel recta ppter semel finẽ
uel recta finaa solepnia uel recta diuturna ędificia mediante pru
dentia z pmissis prudẽcy expensibus magnis aliz bona pretenaone
cum tristi delectabile aliz largaa emissione sm quaz magnificus mi
nuit magnitudiez z excellentiaz operis magnificũ q̃ rõ to° pcedit facultat
libiles m̃ sias operibus breues z exequali sumptu operi magnificũ magnitu
dis aeris z mõtibus rebus excellentiaz z pportiõez ob sias pribus quaz
genere z filio grãs magnitudinis attingens z pri magnaz rerũ gñe
magnificẽcy operibus agens z pri rebus minimis magnificus suoz generis
non omittens hec aute omnia delectata sunt super terminis ex q̃ colligi
potest tota diffinitio moralis bretus z pz ones q̃ tota delectabile magni
ficẽcy e siatz assumptus fiat ad plenũ · Dicendũ q̃ ad primũ q̃
bno modo q̃ magnificus pot esse magnificus q̃ntus ad habitus actus gruen
non quatũ ad exteriores effectus magnificẽcy in quo fundat̃ phs ·
Dicit n̄ aliq̃s duces gliosi z nobiles esse magnificos z fortuna auferret
eis totaz sua temporalez ad h̃ q̃ntus ad habitus actus remanet ma
gnificus factus propter q̃ bretutes sunt permanẽtes ut sup̃ li° 1° ar

quibꝫ etiam ꝺia poꝛ3 ꝺicaꝫ pꝛiaꝺiſſa ſoꝛtuna poſſ. hꝰ ſaltem nꝺ ponit
puncꝫ tiꝛ ne nimiu comittꝫ q̃ ſeqꝛetuꝛ ꝫtꝛ pmo ꝛ ꝛonſolaꝫ inct pꝰ
· alio mꝺ poſſ. ꝑ mopꝫ noſtꝛ magmꝰ pꝛiꝫ q̃ nuq̃ ꝺiuit bn magnꝫ ꝛe
cpenaꝫ · ꝺico q̃ talis non hꝫ pꝛuꝺeꝫ ꝛ ꝛcta ꝫllaꝫ mꝫ · ſtaut · n · ꝛe
ſtat magnꝰ ſic ꝛ pꝛꝺeꝫ q̃ua utꝫ biuꝫ agꝛiatuꝛ cp opꝫ mq̃ hꝫ ep
pieꝫ ꝑ gnionc pꝛuꝺenc ꝛ conſueꝫ ꝑ gnionc magnꝫ qualiteꝛ aut
biuutes pꝛuꝺeꝫ biabꝫ loco ſuo · ſꝛ 2m 38m q uſꝫ pꝛeuaꝛ
poꝛ ꝛ ꝺ ueꝛſa ꝛeſſtꝛ ꝛ ſim hꝫ hꝫ pont ꝛcta ꝛpm ꝺ ueꝛſ mꝺ ꝺ
ueꝛſe ututes hꝛi ut onſuꝫ e ſupꝛa · q · 2ª ꝛ libꝫ ꝛ ondeꝛ mſeq̃
ſone · ſꝛ · 3m · aut ꝺicendꝫ ꝑ magnfꝫ e laꝺabꝫ ꝛ eq o taꝫ biuipꝫ
· Qſt tamen ſciendꝫ q̃ biuipuꝫ poteſt ſum ꝺuꝫ bno mꝺo gnaꝛ
ſm q̃ opatuꝛ laꝺabꝫ alꝛ oppꝰ laꝺabꝫ ꝛ hꝫ mꝺo humanaſia ꝛ pmficeꝛ
ſunt biuipabiles · alio mꝺo ſpaliteꝛ ꝑ quaꝺ eq ſꝛe q̃ ꝺicunꝫ
oppbꝫ uel gꝛaue ꝛontumelia q̃ ſemꝑ ſcꝫ thit nfammaꝫ
ꝛ hꝫ mꝺo heꝛbꝫa non ſuꝫ biuipabilia oppbꝫioſa · ſmpho · n · ſc hꝫ
biuipuꝫ q̃uaꝫ oppbꝫ q̃ua ome oppbꝫ e biuipuꝫ · ſꝫ non eq ·

e ꝛeputꝺ aꝛguitur ꝑ libꝫ tꝰ ſit nobilioꝛ q̃uaꝫ magnficeꝛ ꝑ
q̃uabuꝫ q̃nto meliꝛ tanto noꝛ aꝫ aꝺhꝫ ꝑ hꝫ ꝑ eq tato
ꝺimo ut ſupꝛa li · 1 · 2 · ſ · li · b · q ꝛ juſtiaa ꝛctis buꝫ pfeꝛ
q̃ua gꝛatioꝛ ꝛ nobilioꝛ al meliꝛ ſmuciuꝫ · Qꝫ libꝫ tꝰ e comoꝛ
q̃uaꝫ magnficeꝛ utꝫ ſit ꝛcta omis peuaꝛ uſuꝫ ꝛ opꝰ · magnꝫ
i no · ut hꝫ ꝛ etuꝫ ꝛ libꝫ tꝰ e nobilioꝛ q̃uaꝫ magnficeꝛ · 2º q ꝛ
maioꝛi malo oppoꝛtꝫ maiꝫ bonꝺ ut ſupꝛa · li · 2 · 2 ſ · li · a · ubi hꝫ
ꝑ ſtꝛ beſtꝫ tꝰ eſt maiꝫ maliꝫ ꝑ maliaa ꝛ maliaa ꝑ ſmgtia · ſic op tꝰ
beſtꝫ · ſ · utuꝫ hꝫ ꝛa e maiꝫ bꝫ ꝑ oꝫ ſmgtꝛ maliaꝛ ꝑ e biuipꝫ hꝫ ꝛ
ꝛ oꝫ maliaꝛ · ſ · biuipꝫ hꝫ ana e maiꝫ bonꝺ q̃uaꝫ oꝫ ſmcta ꝛ ꝑ eq tia
· Qꝫ maiꝫ malo oppoꝛtꝫ libꝫ tꝰ q̃uaꝫ magnficeꝛ q̃uaꝫ libꝫ tꝰ eſt oppꝫ
ut hꝫ ꝛ etuꝫ ſupꝛ ꝑ mſſ uꝫ no ut hꝫ ꝛ etuꝫ hꝫ ꝛ libꝫ tꝰ eſt meliꝛ · ʒº ꝛ
biuꝫ tuꝫ pꝛncipal actꝰ e nobilioꝛ pꝛ actu alꝫ ipe e nobilioꝛ
illa altꝛa · biuꝫ nobil ꝛ laꝫ m oꝛ ne ꝛ actꝰ ut ſupꝛa m fic ꝑmꝫ
ſt ꝑnal actꝰ libꝫ libꝫ tat ꝛ q̃ e aue noꝛ eſt ꝑnal actꝰ magnfꝫ e q
e cpendeꝛe ꝛ opꝰ magna facꝛe q̃ua ꝑ aue acbꝫ tꝰ hom gꝛatꝫ
ſeu gꝛatie magꝫ q̃uaꝫ ꝑ ꝛ opꝰ magna facꝛe · ꝛ hꝫ · n · phꝫ ꝑfeꝛt
actꝰ nez liberales actꝰ ꝛ om libꝫ libꝫ · e actꝰ agit ꝛ libꝫ tꝰ q̃uaꝫ libꝫ tꝰ
e nobilioꝛ · ꝛ · q̃uabuꝫ ꝛ nto meliꝛ tanto amaꝫ · ſꝫ libꝫ tꝰ e amaꝫ
ſꝫ magnficeꝛ ut · b · c · ꝛ libꝫ tꝰ q̃uaꝫ illa hꝫ ꝑtendeꝛ ꝛ hꝫ honoꝛe
ꝑꝫ · libꝫ tꝰ aut ꝛ hꝫ alioꝛ comoditꝫ bndꝫ magꝫ gꝛ tum amaaa
q ꝑfeꝛtuꝛ juſtiaeꝫ · liꝰ · g · actꝰ ꝑ mꝫ q̃uaꝫ magnfꝫ ꝛ peꝛ q̃ns amaꝫ
biꝫ eſſe q̃uaꝫ magnficeꝛ q̃uaꝫ nobilioꝛ · Qꝫ oꝫ hꝫ teneꝛ phꝫ
· 9 · q magnficeꝛ ep ellit libꝫ tꝰ jn magnꝫ · jtem q̃uaꝫ ſiaut

scribet philotia ad magnm ℞ liblitas ad magnm ℞ ut ꝯ. c. de philotia. ℔ magnatꝫ excellit philotiaꝫ ꝑre magnifa liblitꝫ. // dicendꝫ. ꝙ magnifa est nobilior ꝙ declaro. ꝙ primo ꝙ omne bnꝫ hns modꝫ perfectionis nobiliuꝫ bnte modꝫ diffoꝝ ad illaꝫ perfectꝫ ℞ hʒ patet. ex iiª perfectionis 2 diffoꝝ ad ꝫ ℞ ℔ magnifa modꝫ hʒ perfectionis 2 liblitas diffoꝝ ad illaꝫ perfectaꝫ. ℭ aut. n. diffo per ꝯ fm perfectione 2 aut perfectio no pt esse sine diffoꝝ ratione. scdo gra amma sine orgnica ꝙ anon lr de diffoꝝ ratione recte ꝓ adiuentu fortue sic liblitas ꝑ est magnꝫ 2 magnifa non pt esse liblitꝫ ꝙ nullo possit esse eo ut ayt phs. 8. nullꝫ esse omi magno liblitꝫ esse ℭ tamen liblis e nisi ꝓpter hʒ magtꝫ erit magnificus quare magnifa erit nobilior liblitꝫ. // hʒ idem patet amplius de diffoꝝ 2 perfectione ꝙ una liblitas facit appatꝫ paꝫ bene scribere ad peam magnifi facit appatꝫ bene scribere ad 3m 2 ad tertiꝫ bonitꝫ per peam primo aut appaꝫ videtur esse diffoꝝ nalia ad 2m 2 ꝙ videtur esse perfectio respectu ꝑm ꝙ liblitas computatur ad magnificꝫ ut diffoꝝ ad perfectionem ꝙ are omno nobilius. // 2o ꝙ omne bnꝫ principiate e nobilior famulante primo metre. ℔ magnifa principiate liblitꝫ ꝙ are nobilior. ℭ tuos. aut principet ꝙ per rones bales ꝙ omne bne actus artificiꝫ principiatiuꝫ bnꝫ que sunt acta ea ꝙ sunt ad fineꝫ ut supra nyphemo ubi de militia 2 fuga sua agitur ex ℔ magnificꝫ agitur acta fineꝫ eoꝝ acta ꝙ optime liberalitas ꝙ optime pace acta peccatoꝝ bonitꝫ usitꝫ puta bonaꝫ actepraꝫ. bonaꝫ augeꝫ bonaꝫ actep expensigeꝫ. magnificeꝫ ut optime acta artiꝫ cui ne bonitꝫ 2 acta. alia sit bona opa insignia per que homo bene se hʒ ad illa honorabilia bona. constat autem ꝙ 2 eis 2 res pua 2 contra hominꝫ sunt fis peccatoꝝ 2 tue hominꝫ se hre ad dna uel ad eis similia fis e eiꝫ ꝙ e bne se hre ad peccatoꝝ quare magnificꝫ pua pertinet liblitati utens ea sit aut famulante sibi. 3o quia bnꝫ continens obm sub rone diffoꝝ 2 nobilioꝝ nobilior e bne tute continente ꝑm sub rone mmg diffiali 2 nobili. bne tuo. n. ut bne tuo e de bono 2 de diffiali ut supra li. 2o quare ꝙto bnꝫ e excellio 2 diffialioꝝ tanto ꝑ e nobilior. ℭ magnificꝫ continent peccatoꝝ 2 ea ad que pertinet ordinatur sub rone diffoꝝ 2 nobiliꝫ quia sub ratione magnitudis 2 excessꝫ ut ayt phs. liberalitas li. non continent magnificꝫ et ideo potꝫ ꝙ peccatoꝝ ꝙ utilitatis sint magne ꝙre magnificꝫ est nobilior. // 4o ꝙ bne tutis continentis bnꝫ 2 eligibꝫ actis illa e nobilior ꝙ actiꝫ illiꝫ reddit nobiliorem. ℭ hec due ii tes continentis bnꝫ 2 eligibꝫ actiꝫ puta bonaꝫ actuꝫ ꝙ nobilitat reddit magnificꝫ quia liblitas ut ꝑ me exꝫ phm. ℭ. n. de tute bne

pulcro nobili bonus Jocale pulcrum puta pilla z capula pulcherrimum hec
anno e opꝰ magnifici ingenij z Jocale tenuis stimulus genus in genere
suo sit q e maximus mirum pre cæteris · hec tame anno e opꝰ libi
ingenij autus valoris · q · uel · q · amatorid q sibi arrentur misi
ipis anno bidentur z libi ꝑm phm ꝑ eo q non bret notes z laudi tes
q arrent opꝰ breuit ꝯ ꝓpes q ꝑ multus z breuit in obs z des opꝰ
utilissꝫ breuit est nobilius magnꝫ est opus magnifici · quas magnꝫ e
opus libi tis sic enas nom magnifice substigmatiat · dicendid
plus autus quia plures autes bz bna quas alia z certa plura pti
cularia negotia · alio modo ratione obi quia obs bna e cois ꝑ
hoibus quas obs alius · sic q magis contenit cois tes · primo modo
libi tas non est cois sed primo libitas ingenij libi tas non g̃mt
comune bonus · Bz ꝑ sto magnificus contenit ipm cui semp
e anexa libi tas · Sed ꝓm aut dicend q maiori malo oppono
mag bonus sic q illa ꝓpo non e bona ni de opone contraria uit de
clau · c · li · 2° · magnificus u non ꝓiat pmifice · pmifi u · de fic
a magnifico ut bisus e in lita · Bz no contrariat ei g tranus · no
magnifice · esse bonus electus z optimus maior malor arc
bona z certa humana cois · q aut g̃nus esse ꝓpis quas z libi tas ·
3m · dicend q autes libi tas non e nos actui magnifici quia ame enas
actu magnifici · d · phs · q magnifico non e ꝓpriosse as se ipm or
ti ad alios z tame eadem anno e auto utrum z illa bna anno no
m quantus e actus magnifici quas magnus e libi tas · Sed · 4m · di
cendus q bonus q sto amanor bono que amatur bonus tanto me or
z nobilior · Bz non e melior · sz e tantus amanor alio amore pu
tabilis uel estimabil · z libi tas autem no e cois bonus amanor mi
amore utilis · que nis melior simp z ꝑ se in ratione utilis · ꝓeo e amanor
a omnes quas magnificus · licet sit amanor a pessimis ꝓpatus
z familiaribus ·

Bz arguitur q pmifice Sit z tior bonus · primo q sic
se bz z libi tas ad ꝓdigas tes sic pmifice ad bonas · sz z libi tas
est z tior ꝓdigalitate ut supra tract de libi te quare z p
mificus bonas · 2° quia e minor z dus q e a medio distan
tus ut supra li · 2° · in fine · sz pmifice distantior e a magnifico
quam bonas · q bonas q ꝑ tum magno quia e eminens
sciat z ipe quabus non e dus q ꝑ or z hanc opinionem ponit phs int
ꝓdigus libi ꝓferens ꝓdigus z libi · quare pmificus e z tior
· Bz 3° · quia malignar z a est z tior que e insanabili quia ut sup
tractatu de libi te · sz pmifice ad modus ama e insana z bonas
sanabilior q ab etate z egestate sanabit ut dicat sup de ꝓdigi te

quare pmficiẽs ẽ xr̃or. Quarto quia acta peccamas iste ẽ xr̃or
qui magis amat peccata ꝙ mille homines. ſz pm⁹ magis amat pec ꝯ
ꝙ mille homines quaz humanus. amor nagz peccate facit hominẽ
pmficiz et quo amore minuit amor hoīs. Quare p⁹ ẽ xr̃or hu
manus. Gz me⁹ arguitur ꝙ xr̃s ẽ pctor aliz letitia quaz aliz letitia
ſtaut bene agere cum letitia melioꝛ ẽ quaz bene agere aliz tristicia
ut ſtipl li°. 2°. expoſitu Gz humanus petat ad letitia ꝙ filia hyſto
rie ꝙ mille ꝙ pecm⁹ ii°. cum tristicia ut hic habetur. quare xr̃s ẽ
pctor humanus quaz pm⁹. dicendꝫ ꝙ humanus hic ẽ xr̃or pm⁹
ꝙ pecc̃uadere. primo ꝙ xr̃s ẽ facere ꝙ non oꝛ ꝙ aere ꝙ non oꝛ
ꝙ expendere ubi non oꝛ quaz facẽ ꝙ oꝛ ꝙ aere ꝙ oꝛ ꝙ expendere
ubi oꝛ non tamen ſtaut oꝛ. h⁹ patet ꝙ oīs actus malꝰ ex obto ẽſt
xr̃or quaz actꝰ malꝰ ex modo. Gz humanus faciat ꝙ non oꝛ mi
ſtiu pistꝝ mferens ꝙ aut ꝙ non oꝛ cõmodꝫ tribuens ꝙ expendit
ubi non oꝛ hystone nupciali⁹ alibi. pmficiz aut faciat ꝙ oꝛ fa
cens ꝙ faciat magm⁹ ꝙ aut ꝙ oꝛ ꝙ aere magm⁹. Et expendit
ubi non oꝛ ii expenderet magm⁹. Jn illo. ii. ſtoꝛ dicitur xr̃s
Gz mlꝝ que ſequitur. ꝙ. ſ. non faciat completꝫ ꝙ faciat tarde ꝙ ſtu
dicat paruꝝ expendere tristicie mexpenſibꝫ ꝙ quia credit plꝰ expe
dire quaz expendat. ꝙ ſtu ii° defectꝰ ponit ſtare aliz primꝰ tribꝰ hoīb⁹
ſpe humanus videtur xr̃or ẽ pm⁹. 2° plꝰ ꝙ videtur aliz magis
quaz humanus. quia pecm⁹ faciat ꝙ faciat magm⁹. quamus alius
quia non completꝫ ut oꝛ. humanus ii° non faciat ꝙ faciat magis
quia non faciat parua maliaz magna. pm ꝙ attribuit ei phs quare
humanus tanquaz dissilior magnꝰ videtur esse xr̃or pm⁹. 3°
ꝙ xr̃s ẽſt nꝝ bonuz nꝝ benefacere quaz bonuz non benefacere. ſz
humanus nꝝ bonuz nꝝ benefaciat ut pz m ex plꝰ. pm⁹ aut bonuz
non benefaciat ut bisliz ẽ. quare humanus xr̃or ẽ pm⁹. Et ꝙ
xr̃s ẽſt m obſequiz pmi peccatas emittere quaz eas p nutꝝ
uſibꝰ refinare. Gz humanus petat emittens peccatas ꝓ obſequiz
pmi quia faciat eas obſequiuam⁹ ꝙ superbie ſue ontans ꝙ eas
ſuas ut ayt phs ꝙ uoluptꝫ ꝙ turpiꝫ ſue quaz actꝰ ab hyſtombꝰ
ꝙ cõmodis. pm⁹. autem petat timens peccatas ſibi dimitꝫ ꝓ
nutꝰ ſuus. ꝙm non videtur eas ad aꝺ oꝛ⁹ m ſi forte dicatur ꝙ reſer
uet eas ex ſolo amore peccati. ꝙ. ſi uens eas. tunc tamen no
petat et ut pm⁹ ſz ut zllibilis ꝙ uaz hic aut lapſꝰ de pm⁹ per
ſe ſupto ſtaut ꝙ phs. quare humanus videtur xr̃or ẽ pm⁹. Di
ꝙ ad pmuz ꝙ non ẽ ſimilis conplacas ꝓm bom⁹ ꝙ malicaz ꝓm
ficiẽ ad humanuz ꝙ zllꝰ ad ꝙ p diga⁹. ꝙ zllibilis no aut ꝙ oꝛ
pmficiz u° aut ꝙ oꝛ. ſz non ꝙ uaz oꝛ ꝙ zllꝰ actiꝰ tribꝰ non oꝛ pm⁹

aut' non ꝓcubitus sup' isto ꝑmo · Ad 2m dicend' q' ꝑm' mng' dist' a magn'o ut dictus e quaz timausso 2 in bo' emissionib' quia tota emissio timausi e mala ⁊ emissio ꝑm' non e mala sz e defectuosa · Illi' u' n' eminet 2 ad' penes emittend' mag' dist' a magn'o quaz ꝓdigo · Ad 3m · dicend' q' timausso e ꝓ sanabilior · non · n · e sicut ꝛ ꝓdigo quia 1o non sanab' ab egestate cui' ꝓpe non fiat magn'o · Nec cuiz ab etate quia ꝑito q' per duos b' faciat al tidut ab appetitu timausie non ꝓpter b' tamen attingit appetitu magn' fic' ꝑmo elongabitur ab om' appetitu emissio magnor' bono 2 malo · ꝑm' aut' ato sanab' quia facit opa magn'a quamuis no magnifeste al magn'm 2 sicut dicit' e · li' · 2o · ex quo mlti bus tuosis non bus tuose facte fiet ꝰtuosus 2 magn'us 2 mavie attingens statuz gliosuz 2 honorabilez · Ad · 4m · dicend' q' ille amor pcaue non est amor cel' ꝑm' ⁊ illibilis 2 auar 2 si ꝑmissus nascat' inde non ꝓpter b' erit peior quaz timausia · quia hic contingit ex amore peioris nasci braum leuis 2 ex leuiori briatz ginis · verbi gratia · inordinatus amor fruendi pcuniaz peior e quaz inordinatus amor effundendi pcuniaz ex ꝑmo tamen amore nascitur tenasitas 2 ex 2o rapina ut dicat phs in illa pte te mulis ꝓdigor 2 tunc rapina deterior est quaz tenacitas ·

agnam'tas aut' · postquaz egit de fort'a 2 tempan' a libi'te mag' stici · hic agit de magnam'te · ꝑmo aut m rone magnam'te ꝓsecutigat eig matiaz · 2o ma'at eig formaz · ibi magna'mg autem · 3o natuz pusilla'm' · ibi definens aut' · 4o nuz tamm ibi tamm' ut' mspientes · q · compat b' duo bona inter esse ad magnam'tez · ibi Oppemtur autem magna'tas · matiaz aut' magnam'tas ꝓsecutigat ꝑmo ex ratione dicte q' nomis · 2o ex rone dicente q' rei 2bi dr autem magna'mg e · Ex ꝑma rone colligit q' magna'tas est recta magna · ex 2o q' e recta bonitas magna · dicit g' ip' q' magna'tas ex nomine · 1 · ex ratione nois videtur esse recta magna · b' · n · nomen magna'mg dicitur · q · ad magna aig · magna'tas · aut dicatur · q · ad gna nostras · quare ratio · a · q' nois judicat q' magnam'tas est recta magna · tamen recta qualia magna e attingemus p' uel' ꝑfectuz desiderij'mg ad gdum magna'mi declandus inspectubus ut' n' differt mitendere uel attingere bonitas sub nois bonitas q' e magna'tas uel cum q' e disposito ꝑfectu sub nois q' dicitur q' e magna'mg · b' at dicat phs quia intellectus non possumus q' dr attribuere bonitas tam gen' sicut homi bonitatem verbi gratia q' diamus tam q' motus magna'mi videtur esse tardus boy aut' grauis 2 lentus stabil 2 sic pi multis alijs · // competenter ibi videtur aut' magna'mg ꝓsecutigat recti q' lia

magna sit magnam tm̃ ẽ vr̃one · g · quis rei z p̃mo ipam assignat · 2o ipz
confirmat zbi pusillanimꝫ autem · dicat gd p̃mo q magna mo ẽ ille
zlle q̃ magꝫ se ipm dign̄ tm̃ digna magꝫ ẽ vr̃ne · Est aut notanduz
ad euidẽ̄ciam hui⁹ & sq̃ntis q dignificare se ipm dr̃ qr̃ · uno modo
se dignificare ẽ se dignuz estimare · alio modo se dignuz dicere · 3o
m̃o se dignuz per bona opa facere · alio modo se ut dignuz magꝫ z ardu
is rebz negoꝫ z opibz agendis ẽ vr̃one · quippe aut dign̄ re no stat
p̃mo modo · qua zlle modo dignificare est actuz int̃e z non appe magꝫ tm̃
aut ut modo bruus mappe tm̃ est z non int̃e tm̃ n̄ sumitur · 2o modo
qua int̃e conditus magna m̃ est bna q & se ipe non loq̃ qua no
ẽ laudati m̃ z impuz alimne sui tpis · dignificare aut se zlle · 2o m̃o
ẽ & se ipe loqui z se ipm laudare · n̄ sumitur · 3o m̃o se 3o modo se
ipm dignificat · sumꝫ q est maꝫ de bruꝫ · magna m̃ aut non ẽ
ma q̃ rena & bruuz · qua ut dicat phe magna tm̃ aut non ẽ sine iuby
z p̃ter b̃ dicat dr̃ffuale esse hoiez magna m̃ · Quutue igr̃ · 2o modo
z b̃ ẽ q dicatur in trasactone alemannia q magna mo ẽ zlle qui
adeo ardua & aptꝫ ens ẽ vr̃ne gaudet z delectat tractare · ont
ibi · qui · n · non sm dign̄ tꝫ dicatuz & sq̃ntuz confirmat per bia
dr̃ffuaz sic int̃ tenta ne regu re · Quicuq; qualiuq; se ipm dign
ficat est uel ẽmp̃ indignuz · uel aliqualit̃ dignuz Si aut dign
uel se ipm dignificat tm̃ tue q̃ntue ẽ digno uel magꝫ uel m
noꝫ uel tm̃ tue q̃ntue ẽ digno · b̃ q dr̃ qua zlla sit uel
magna uel parua · Si aut se ipm dignificat maioꝫ quaz sit dign
b̃ duplate q uel ẽ digno puo z dignificatiue se magnꝫ · uel est
digno magnꝫ z dignificat se magnifice magnꝫ · Si aut se ipm dig
ficat minoꝫ quaz sit digna b̃ tpanag dr̃ · uel z̃ · qua ẽ digno
uel magnꝫ uel parꝫ uel mediocꝫ modo aut · Gz magna mo ẽ se
hz p̃mo modo n · z · n ẽ · n · q · n · b · n · l · n · e · quare nulle ẽ q
magna mo · 2o modo se habeat ad dignificatiuꝫ · s · q se ipm dignificz
tm̃ tue q̃ntue digno ẽ z q zlla sint magna z per ons int̃e modos
iam dictos · magna mo ẽ zlle qui se ipm magnꝫ dignificat digno
ens ẽ aut in descriptione positiuz fiat · in hac rone sic procedit q zllaz
dionem totam tm̃ te ꝑsupponit · Gz p̃mo p̃maz partez destruit z 2o
secundam partem pomt z consequit er reliquas omnes destruit ꝛc
sic · Dicat gd p̃mo q & p̃ma argtiue q sub zlla non sit magna mo
quia qui se ipm dignificat non sm dign̄ tꝫ pro zllo q nllaz hz
zlle ẽ stultuz z insipiens · Gz n̄ eoruz qui bnuut sm bruuz q
liter buut magna mo est stultuz uel insipiens · quare n magna mo
n̄ aliquis eoz qui bnuut sm bruuz se ipm dignificat in digno
ens uel non sm dign̄ tꝫ · hui⁹ · r · pomt · p̃mo · ma · 2o · m̃ · ibi
eorum · aut z patent · & secunda pte dionis tanquaz & infertu

ꝑz aliarum abnegatiꝫ dicat ꝯ magna mg zlle c q̃ dicty m de ſtrone · ſ · qu
ſe ipm magnꝰ ſignificat digne cvnc · de 3a ꝑte dicat ꝙ ic q̃ digne
c ꝑtus 2 iſte contẽptꝫ ſe ipm ꝑtꝰ ſignificat dia ꝓt tenpatus
non ſm tattꝫ 2 guſtꝫ ut ſup dicebatur · c · de tenpiã tꝫ tenpatꝫ
· i · anno moderatꝫ 2 modeſto non ꝓſumptuoſo · ſꝫ talis non debet
dia magnaꝫ qua magnatꝫ conſiſtit in magnie · ſicut dictuꝫ eſt
iſte ubi non ht̃ ꝑ magnꝰ ẽ · ſꝫ ne magnatꝫ 2 ſuperht̃ aut cvm de pulc̃ne
· que non eſt ni in magno corpore ꝙnus · n · homines ꝑtui ſunt eſſe
formoſi · quia q̃ ẽntia fig̃ formati · 2 comenſurati ſm huores 2 ꝑportiõs
bne coloꝝti uel comenſurati ſm membra · quia ſm · ſ̃nã tꝫ e · ſ̃nãtꝰ
membroꝝ corporis · hec · n · omia ee ſunt in corpore ꝑtuo · ſꝫ iſti hoies
ꝑtui non ſunt dia pulc̃ · quia pulc̃tuꝺ ultra fi tꝫ 2 coloꝝtꝫ 2 huiã
moꝺ magnatꝰ ultra moꝺ moderantiꝫ q̃ dicat q̃ntitatꝫ ꝛi formoſitꝫ
requirit magnitꝫ · de · c ã ꝑte dicat ꝙ zlle q̃ magnꝰ ſe dignitꝫ fat
magnꝰ in digne cvnc non e magnatꝰ · ſꝫ tayrus 2 ꝑſiptuoſo q̃
· ſ̃nta ꝑte ipſius non ſimꝑ reſtruãꝺ dicat ꝙ zlle q̃ magnꝰ digne 2 c
ſꝫ ſe ipm digne cat maioꝝ non dicatur ult tayrus q̃ntꝰ ſit zlle bi
ad tattꝫ poſſ̃ aut reſtrui ſicut ꝓma ꝑs quia nõ huiuſmoꝺi ſm bretꝫ
agit contra rone 2 mꝫme in matia bretut · ſꝫ iſte q̃ magnꝰ digne
cvnc digne cat ſe ipm maioꝝ agit contra roneꝫ quia ratio ſtricta
c judicat ſicut e in re · ſꝫ iſte talis non bunt ſm bretut nec ꝑ gnes
ſm magnatꝫ · de reliquiſ 3o · ꝑtubꝰ dicat ſil ꝙ zlle · que ſe ipm
ſignificat minoꝝibꝰ · quaꝫ ſit digne · ſiue zlla ſint magna ſiue
ꝑtua ſiue moderata ubi dia ꝑs non magnatꝰ · ſꝫ puſillanimꝰ · mavꝰ
vero dicetur puſillanimꝰ ſi digne ſit magnꝰ · quia magnꝰ ſi magꝰ
eſſ̃ digne · q · dicat ꝙ ſe ipm ꝑmittat ꝙ deberet uel poſſ̃ facere in talibus
reſpt · ex hiſ omibꝰ ꝺ ꝑtet ꝙ magnatꝰ 2 moꝺeſtꝰ ht̃ ad ſtinc
ſtꝫ quia ſe ipm magnꝰ ſignificat magnꝰ digne cvnc 2 ſic con
firmata e ꝑdicta de ſpãs ſita de magnie · Conſequit̃ aut zbi
· Oſt · aut magnatꝰ ipm explanat · ſꝫ ſtꝫ ad iſtꝫ tiñ magnꝰ uel
magnitudiꝫ · quia poſſ̃ aliq̃s ꝺubitare an zlla magna q̃ ſe dignat
magnatꝰ ſit magna · quo ad nos uel quo ad tes ſi ꝑ hoc ꝺ dicat ꝙ
magnanimꝰ e cõmꝰ 2 ſſimꝰ magnie rei obtẽ ut e naz · 3 · dicit
ſꝫ magnie quo ad nos q̃ conſiſtit in eo q̃ oꝝ e medio q̃ plat quia zlle
ſe ipm dignat plus 2 cum qui mmꝰ in eo q̃ oꝝ 2 q̃ e ſm dignitꝫ
eſt medius inter eum qui ſe ipm dignat plꝰ 2 cuiꝫ q̃ mmꝰ · ſꝫ magnaꝰ
ſe ipm dignat eo q̃ oꝝ 2 q̃ e ſm dignitatꝫ · tayrus uꝰ plus quaꝫ

ꝑm dignꝫ tez · pusillanimꝰ u mymo iste namq; superbus aut z ille dissi
quar magnanimꝰ e meo quo ad nos ꝓ eo q; oz · bo · i · · ponit primo
ronclonez z 2o · totaz mpoez ibi eo q; ꝑm dignitez z patet · Cont
ibi Si aut unuz magnꝰ · cu pmissis ꝓpꝓ mai at · s · q; magna tab est
pius acta magna honorabilia qz acta ho tes magnos z honoratos
opos z pº plat bo ꝓ rationez · 2º confirmat per expien bo ibi z sic
ratione ꝓintendit q; sic argui te · magna mg seu magna tab e acta ma
vimuz exꝰtioꝝ bonoꝝ · z bonor e mavimuz exꝰtioꝝ bonoꝝ q;
acta honorez e magna mg z magna tab · huiꝰ r · pt primo · ma · 2º · my ·
ibi mavimuz aut bo utuz · 3º infert qz ibi acta honorez · primo
igituz pt · ma · sic simꝰ dignꝰ se ipm dignificat simꝰ magnꝰ
z magnꝰ dignꝰ dignificab se mag magnꝰ z mavie dignꝰ mavie
magnꝰ se uel mavie ꝺ q; pius erit magna mg · 2º magna oz z 3º
magna mg · bo · aut ad unuz tenet per illaz maviaz · 2 · top · si em
p ad simꝰ z magꝰ ad magna z mavie ad mavie · ultiº aut
predit ꝓ ifferenie exbiꝰ q; magna tab mavie erit acta bruz geno
bonoꝝ q; dignificat se ipm magna mg · quare mavie erit acta ma
vimuz exꝰtioꝝ · z magna mg se ipm dignificat exꝰbꝰ bonꝰ qua
dignitas e solutz ad illa bona que sunt exꝰtioꝝ quare magna mg
e mavie acta mavimuz bonoꝝ exꝰtioꝝ · huiꝰ · r · ꝑm erit primo
dutonem exꝰ qua tollit ma · 2º ponit illaz · ma · ibi acta bruz ma
vime z 3º · my · ibi · Dignitas aut · Quendaz aut q; dignitas to
e ad exꝰtioa bona tantuz q; dignitas bz ꝓ fundato q; bonoꝝ geno
z ꝓ obto ad bonoꝝ · n · homis q; sic quebez perficiut z ipm
reddunt bonuz z dignuz z inhiꝰ fundatur dignitas homis z
ista sunt sic pia · q; aut sunt · que bez non perficiut n dig
reddunt · z ornat exꝰ z ad 1m · refertur dignitas tanquaz · ad
obtm z per sunt exꝰtioa bona q; homo dignuz e si aut sic bono
z potaz z diuc · Amat ibi mavimuz aut b ꝓt · my · sic argu
ens q; est p se esse mavimuz bonuz inter exꝰtioa q; mavie dyꝰ
offeruꝫ uel oferens attribuimꝰ z q; mavie desiderant hiꝰ q
sunt indigniꝰ bo consum z q; e ꝑmia ihesus · i · optauꝰ hzetuid
· z honor e tale bonuz ut per se patet auctꝰ sententia · ad q; duc per
mebz auctbꝰ quar honor e mavimuz inter exꝰtioa · huiꝰ · r ·
primo ponit · ma · 2º · my · ibi tale aut · 3º · conclonez ibi mavimuz
· n · z ultimo infert principalez conclonez · 8 · q; acta bo tes z inho
nationis e z uere simile magna mg ut oz · inter ibi · Et sic
ratione confirmat · b per expien tz · 9 · q; actaz sine arte z sine sci
legis magna mg esse acta honorez quia patent
illi q; sunt magni dignificat se mavie honore ꝑm dignꝰ tez z ꝑm

ꝑ oportet ⁊ si tamen sint ⁊re magnaᵐ. Consequitur ibi pusillaᵐᵍ
aut bona optᵃ magnaⁿ comparat ·d· q̃ uis magnaᵐᵍ dicatur tenta bo
ut oz mḷ aut pusillaᵐᵍ reputat ad se ipm quia non se dignᵐ tat
tantis bonis quant digno ⁊ jrᵐ reputat ad magnaᵐ q̃ no se tm
dignm estimat q̃ uis magnaᵐᵍ se ipm · Caymo uᵘ superbus erit
ad se ipm quia dignm estimat se tantis bonis q̃ nᵗ digno no est
⁊ non superbus erit ad magnaᵐᵈ q̃ caymo non dignᵐ se plus
nᵗ tantum q̃ uis magnaᵐᵍ se ipm q̃ uis iste se dignm faciet dig
ne siat oz ⁊ ille indigne ut non oz ·

agnaᵐᵍ aut · magnᵐ festa matia magnaᵗᵇ hic maᵗᵗ ꝑᵒ oz
magnaᵗᵇ sub · 4º · condicoibᵇ eiꝰ · ꝑmo magᵖ ponit q̃ uor
condicones magnaᵐ penes bonitatᵉ ⁊ boⁿᵉ q̃ sint tanᵗᵃ
eiꝰ · 2º · alias quatuor penes honores ⁊ jn honorone q̃ sint ꝑ
ᵒᵗᵃ eiꝰ ibi mavis ẽ ⁊ ignitᵉ tenta bonᵃ ⁊ sic sunt octo · 3º · alias
q̃ tuor penes diuitias ⁊ potatᵉ q̃ sint ꝑ ᵒᵇᵗᵃ eiꝰ ibi oz ad ho
tenta diuitias · ⁊ sic sunt · 12 · 4º · alias quatuor penes placula q̃ st
mⁱ forᵗᵉ ⁊ bi non ẽ aut my trahidus ⁊ sic sunt · 16 · ẽ q̃ nto alias no
uem penes munia q̃ st mⁱ liberaᵗᵉ ibi ⁊ potens bne facere ⁊ sic
sunt · 24 · 6º q̃ to ꝑ alias duas penes gubnationes nuplex q̃ st
mⁱ urbium ᵗᵉ ibi ⁊ ad eas jndigneᵗᵉ ⁊ sic sunt · 28 · 7º q̃ mo alias
duas penes opa magna q̃ st mⁱ magnfice · ⁊ bi ⁊ ostentatiuus esse ⁊
pigrus ⁊ sic sunt · 29 · 8ᵗᵃᵘᵒ ponit alias · 8 · penes eos bite
ut sunt mⁱ uitatᵉ simul ⁊ amicᵉ ⁊ bi natm aut maiᵉ ꝑ dito ẽ esse
prudeᵗᵉ ibi nᵉ admiratiuus ⁊ sic sunt · 30 · 9º alias · 9 · penes
uerba ut subiaceret justᵉ ibi nᵉ huiam loq ⁊ sic sunt · ee · 10º
ponit alias duas penes nuia domestica ut subjaceret ymonie
ibi ⁊ de nuᵗᵉ ⁊ sic sunt · e6 · 11ᵘᵐ ponit alias q̃ tuor penes moty
cyliores corporᵉ ut subjaceret modestie ibi ⁊ moty ⁊ sic hẽmg
· 40 · jn bmusso q̃ tuor p̃me gdus sunt ite ꝑma q̃ magnaᵐᵍ
ẽ m omnibitate bonᵗ · 2ª q̃ ẽ m omnⁱ ite magno · 3ª q̃ ẽ hui
uel docal · ẽ q̃ ẽ jnocens · his 4º ponit oz nẽ suo · ꝑmo ꝑtz
Secundᵘ fitz ibi ⁊ bidebitur aut · 3º 3ª · ibi ⁊ nequaq̃ uti q̃ ·
ẽ · ẽ · ibi nᵉ jnjusta facerᵉ · q̃ nto uᵘ ꝑ ꝑtz ibi sm singla ar
jntendentia · Et 6º to sextus ibi bidetur quᵈ ig magnaᵗᵉ
Tuantuz ad ꝑmaz gᵉ dicat quia magnaᵐᵍ ẽ mavis dignᵗ
sequitur uti q̃ ꝑ erit optimᵗ quia semꝑ ille qui melior ẽ
digno ẽ maiori bono ⁊ ille q̃ est optimᵗ digno est maximᵗ
bonis quar hᵒ nec bene magnaᵗᵉ oz esse nisi bonis · alias nec
magᵗᵉ nᵉ mavis esset digno cᵈ otus supponitur · Tuantus ad

ſecundam dicat q̃ ꝑ ſe eſt ee pibria quaq; breuiter magnū videbitur eſſe uel ĩteresſe magnā ut poſtea dicetur. Quantū ad ſ̃m dicat q̃ nec quaq; tam ruit magna ſuge como tū ſ̃ ee ſic hilez ⁊ ualez ut dicit plus q̃ nec quaq; tantū ꝑſuat de ſſu ⁊ ualore ſuo q̃ am̃ comorandi ⁊ conſiliū aſſectat q̃ ſic non poſſ abſ̃ dubio ⁊ aliter nr̃ ſapiēs nr̃ ꝓcepta dat̃ q̃ q̃ dubitet ab auctoritate conſiliorū inter dialogū q̃ ſapiens audit conſilia pu. ro. ⁊ p̃. tū. aſtutus agit oma ad conſilio q̃ riſū ayt bino q̃ ſapientes dura ferunt contemnit repens ſtupuerit. ⁊ntig ⁊. Quantū ad ē dicat q̃ ſicut magna mḡ non congruit fugere ꝛ moditatem ſic nr̃ congruit ea ĩ iuſta facere q̃ plat quia q̃lib opus turpia opus ꝓpter ea alicui bonū appetē q̃ ē ei puta ue magnū. ſ̃ nichil tale ē magnū ut. ⁊ dicatur ens rez ⁊ dicis quare iſte nullis gratia opibus turpia uel ĩmunita. ſ̃. ꝛ. tangit medium ⁊ p̃. Contra ibi ſm̃ ſingla aut̃ dicat ꝓmas rationes. d. q̃ magna mḡ non bonū omnis videbitur utiq; ꝛniſi bonū. qui ſingla conſtituat ⁊ ĩtendit q̃ ſ̃. q̃ dico magna mḡ non bonū ĩplicat tā euidentē repugnantia ĩter ꝓte ⁊ tā euidentē repugnantia aſſ tuę q̃ ē ꝛriſio. quare nō bonū ē magna ad q̃ plurimū ꝓbo tangit talez rationē q̃ omne magna ē bonum ꝛ dicit ſ̃ q̃ ſi tū ꝓbo ſit primus breuit. ⁊ attribua merito ſolis bonis q̃ ren̄ non bonū ē magna mḡ ⁊ per ḡns omne magna mḡ ē bonū. ꝓ ſtat prima conditio. huius. r. ponit p̃. mi. tius ſua ꝓbia ꝛ bi non ē aut utiq; dignū. Contra ibi videtur quidem ig̃ declarare ſuā conditionē magna mi dicit ĩtendens argui ille bonis ĩcludit eſſe magna mḡ in omni itute q̃ ē ornatus bitud qui ad augē bitutes q̃ nunq; fit ſine bitib. Et magna tab ē hitus q̃ re ipa ĩcludit ⁊ ĩportat eſſe magna mḡ ĩ omi bitu ē huius. r. poſt ſolas mi. exequamſert torre m̃ q̃ ꝓpter ſ̃. ſolle ē bo ēs eſſe magna mḡ quando ē pole bonus fieri magna mḡ ſine mag bonitē ſ̃. aut non ē facile. Iſtud erat torre m̃ ĩduia poſt ut ſignū ꝓ magna tab tenus magnū gradus ĩ tetis bitib ꝓ quas ipe ē ad arguendū ſ̃ difficilior tetis. Manet quidem igitur. hic ponit alias q̃tuor conditiones magna mḡ penes honores ⁊ op tab ĩbora tiones. Ad quartū euidenter ē ſtendē q̃ honor q̃ poſt euenire magna mḡ ē uel magno ⁊ ſtudioſo. uel non magno ſ̃ ſtudioſus uel nr̃ magno nr̃ ſtudioſo. ꝓtus. m. menbrū non ē pole q̃. ſ. alicui honor fit magno ⁊ non ſtudioſo q̃ ſine ee ſtudioſo ⁊ ũtuoſo nō poſt honor eſſe magnus aut̃ uerus honor ⁊ magis ꝓpter ſolas bitutes deberi tur attingi uel tur. ſ̃ pro q̃to menbro poſt ei euenire ĩ honorari. Hoc igitur quatuor conditiones ĩdicant qualit magna mḡ

magna^m^ debeat in ista quatuor rubr. Quar. p^ma^ q^d^ magna^m^ in honoribus magnis et studiosis delectatur moderate. 2da q^d^ non magnos set studiosos recipit regine. 3^a^ q^d^ honores non magnos n^c^ studiosos totaliter prependit. 4^a^ q^d^ in honoratos eciam similiter prepedit. 2da aut^e^ pot^est^ ibi set non ad h^oc^. 3^tia^ ibi. eid aut^e^ q^d^. 4^a^ ibi. Similiter aut^e^ dicat q^d^ quitus ad p^ma^m^ repetens q^d^ magna^m^ et mavie carta honores et in honoracionib^us^ pe tamen magna^m^ delectabit moderate sibi nocibus magnis et studiosis ut ei^us^ adipiscens. uel eciam minora adipiscens. quia h^oc^ et alia comi lege pro eo q^d^ pe tutu preferre n^c^ fit n^c^ alibi^us^ digno honor q^d^ bi delectet sit tanto quanto brutus est digna. Quatuo ad secundu dicat q^d^ magna^m^ quamuis non adipiscatur honores sibi debitas et proclamatas. tu ad^h^ regine et sine contemptu recipiet honores minores studiosos. tamen alii ipi qui honores tribuut non debebut^ pot^est^ tribuendi ei maiora honorabilia. Ad 3um. dicat q^d^ magno oio prependet eius honorem qui puemt non ex rebus studiosis. set a contingib^us^ que eueniut^ qualiter cu^m^ q^ui^ consistut in rebus parius et exiguis quare prependet quia ipe magis et studiosis honoribus digno talibus prius et sine bret^o^ honoribus non est digno. quia eius dignitas non refertur ad talia q^ue^ n^on^ habet significare q^d^ similiter magna^m^ oio prependet q^d^ quid sibi adducat in honora^bi^lib^us^ et q^ue^ sint n^ec^ honorati nisi pp^ter^ bret^o^ et cu^m^ alii^us^. n. non esset honor quia esset figmentu^m^ honor^is^ p eo q^d^ bret^o^ fit in testi^o^ bretut^is^. ut sup^ra^ li^bro^ p^o^. ubi u^t^ non est bretus non pot^est^ aut^e^ uel id testi^o^ ut^i^ut^is^ nisi pe gnis uel honor. Quia eciam n^on^ potest bene in honori nisi pter bretu^m^ u^t^ bretus no est n^isi^ uel testimoniu^m^ bret^is^ esse pot^est^. n^isi^ pe gnis in honora^bi^lib^us^ que est in circuitu^s^ exhibita in testi^o^ bret^is^ et p^ma^. tu d^icis^ q^d^ magna^m^ non h^abe^t bretu^m^ in pposito est ipm bene in honori. sic in honoratis. attentis oio prependit n^isi^ cordi apponat p^o^ quas non fit iuste sibi alii^s^ in circuitu^s^ uel in honorib^us^. Item aut^e^ repetat q^d^ magna^m^ est mavie carta honorb. Ad euidenciam h^uius^ conditionis nota ex^a^ in carta sic uel similibus offic^ia^s^. quia magna^m^ pot^est^ assum ad magnu^m^ officiu^m^ cui^us^ administratio magis requirit bretutes et tale officiu^m^ leuiter. set moderate recipiet sup^ra^ p^ma^s conditis uel pot^est^ assum ad mi^n^s officiu^m^ q^d^ tunc admi^n^istratio bretutes indiget et ill^us^ officiu^m^ fidelis et regine recipiet et mavie. Ex hiis que ipm assumut^ no ponit^ ei honorabi^li^ prudere sup^ra^ 2as conditas uel pot^est^ assum ad quid officiu^m^ cui^us^ administratio^nis^ bretutes non indiget q^ue^ de comi lege tractatur egregie et indifferenter bonis et malis. et istud officiu^m^ oio prependet sic officiu^m^ indignu^m^ tali p^o^ sup^ra^s^as^ conditas uel q^ue^. pot^est^ iste

magna^m^ totaliter offlas. quauȝ p̄uari 2 remanere die p̄uata p̄sone
2 h̄ cnaȝ p̄cupendȝ nr̄ corde apponȝ considerans q̄ ipe plꝰ honōsset
officiatȝ. quaȝ hom̄ fl̄usſſ ab offo̅ juxta q̄tatȝ conditꝰ. Contra
ibi ſz ad h̄ 2 tenta dicas ponit alias. e^or^. codicas penes dicas 2 pot^as^
2 tenta bona fortune que ſt̄ 1te p^a^ q̄ magna^m^ bn̄ fortunatꝰ non erit
gaud^s^. 2^a^ q̄ male fortunatꝰ non e^t^ trist^e^. 3^a^ q̄ bone for^ne^ br̄is aduc
te faciunt homines magn̄anⁱmꝰ. e^a^. q̄ bone fortune ſine ut^e^ non faciut
magnanⁱmꝰ p̄mas duas ponit ſil. 3as ponit ibi. Dicatur aut 2 bone
fortune. e^as^ ibi que aut ſine br̄itute. p̄mas duas p^o^ ponit ſimpli
cite. 2° expliate ibi 2 nr̄e bene. fortunatꝰ. 3° plat eas ibi nr̄. n. tm̄
honorem. Dicat g^o^ p̄mo q̄ magna^m^ non ſoluꝫ tenta honores bene
ſe habebit bene duc cnaȝ ad huc 2 tenta dicas 2 tenta pot^as^ 2 tenta omen
bonaȝ fortunaȝ 2 tm̄ ome̅ infortuniꝫ ſe habebit 2 bne 2 moderate
q̄ postea declarat expliate. 2. q̄ magna^m^ nr̄e bene fortunatꝰ gaudius
gaudio pleno q̄nus modᵒ te gaudeat nr̄ cnaȝ male fortunatꝰ e^t^ multꝰ
tristis. h̄. n. plat ibi nr̄e cnaȝ tenta hon^es^. arguens ita q̄uis h̄o
nor est tam puꝫ bonuꝫ q̄ nr̄ eo adepto mulcad gaudꝫ nr̄ eo p̄dito
mulcuꝫ doleret. ille cnaȝ alia bona fortune sint cnaȝ tam pua
q̄ nr̄ eas adepte multuꝫ gaudet nr̄ eas p̄dit^e^ multuꝫ doleret. hoc
apparet quia ut supra plat^us^ e honor e maximu bonoꝝ exte
rꝝ magna^o^ omis honor e tam puu bonu q̄ nr̄ eo adepto multuꝫ
gaudet nr̄ eo p̄dito multu doluꝫ. Quare similr nr̄ tenta alia. unde
fortunatꝰ multuꝫ gaudebit nr̄ male fortunato multuꝫ dolebit. h̄
. r. p̄misit concludꝫ hic aut ponit p^o^. m. 3. q̄ magna^m^ non ita
se habebit tenta hoc̄ q̄ ꝓpter ipm multuꝫ gaudeat uel multu doleat
. 2° subdit br̄itatem maiorꝝ uel plationꝫ. 3. q̄ magna^m^ sic hꝫ
ad hono^es^ ut dictuꝫ e ut p̄ q̄us honor sit ens nr̄i mi inter exti
ora bona p̄tate appetibil q̄ patet quia dignitꝫ 2 potentatꝰ sunt
desiderabilia ꝓpter honorꝫ hntes. n. talia uolut honorabiliter ipa.
. 3° ponit ma. 3. ratiocinat honor est parum ad altandꝫ cum eiꝫ
hnit 2 alia sue parua 2 multo minora ad altandꝫ cum 2 ont imperf
torie^m^ q̄ ꝓpter h̄ esse bne^m^ 2 perfectos quia nr̄ ꝓsp̄itate nr̄ ad iusſtate
imminuitur. Inter ibi bne^m^ aut 2 bonuꝫ. po^t^ 3as condi^o^ 2 plat 2
tatꝫ h̄ remouet dubiuꝫ ibi ſm br̄itatem aut^e^. Dicat g^o^ q̄ bone for
tune conferre bne^m^ ad magnatⁱmꝰ q̄ pt q̄ ome q̄ e ſnto plꝰ e ſuper
excellens bono tanto plꝰ e honorabiliꝫ. Qꝫ homo bonꝰ 2 br̄tuo
tatꝫ bone fortune puta qꝫ nobil genere qꝫ potens ꝓmaute. qꝫ di
tatⁱs. 1. duces 2 hndans temporali facultate ſup excellit aliuꝫ
ꝓpter bonuꝫ puter br̄tuoſuꝫ ſiue bono fortune ipi nacꝫ bona for
tune q̄am bona quibus non maxima quare iste atꝫ bone fortune

honorabilior et istud etiam videmus q̄ poli tales honorantur ab
omnib⁹ plat⁹. huius. ii°. ponit primo mo. ibi nobiles. 2°. ma. ibi bono
rum. 3°. concludit ibi ppter q̄. Contra ibi sim bi tales removet du⁹
si aliquis dubitaret an alios ppter bona fortune. sine omni virtute
esset honorandos dicat. dicit q̄ non q̄ sim⁹ virtuosi et bonos nos poli bonos
tamen illos antiquos existimant. s. homines fortunatos et bonos virtuosos et magnos ho
nore dignos. Contra ibi quia aut sine virtute. pro⁹. 2°. condicta. 3°. fa
cit quia p̄ ponit 9os 2°. principiat primo ibi assertores. 2°. 3°. ponit
similitudines seu ymaginationes horum non virtuosi. sed bene fortunati ad ma
gnam. ibi ymaginantur. 2°. dicat. 2°. primo q̄ ille qui sine virtute moralibus
talia bona fortune nos juste magnos seipsos dignificat nos recte per ea ad im
magnam. p̄ primo. s. dicta recte magnam et juste dignificare seipsum sine
virtute perfecta non sit nos sicut q̄ placet ibi. assertores. 2°. sic arguens
illi q̄ ut superbi assertores et injusti injuriatores mali efficiuntur
illi inquam tales nos juste dignificantur non recte magnam virtute. sed
virtutes bona fortune sine virtute boni magis mali efficiuntur quam pri
ncipes juste dignificantur nos recte magnam virtute. huius. 2°. subponit
mia. tanquam per se notum. 2°. ponit et relat. 3°. talia bona for
tunate assertores et injuriatores mali efficiuntur propter eo q̄ sine virtute no
e fas ale bonas fortunas ferre sic lapsus ad bina et perta primo
videtur simpliciter quia non est sine magna virtute tempta et pati
per bonas fortunas adducte constanter resistere et eis uti bene. ad
q̄ bene fortune sine virtute non ponit fortunas recte ferre existat
se alios evitare et per ignis contempnit eas et ette quo sicut superbi
assertores ipsi a virtute et a bonis. Et opinatur q̄ magis gratum esse pla
cibile et delectabile ipsis sim bonas quia primes vel malis et boni mo
sicut injuriatores et per ignis mali efficiuntur. Tales tales nos re di
gnificantur nos recte magnam virtute. Contra ibi ymaginantur. 2°.
ondit similitudines et ymaginationes taliu sine virtute bonas fortunas
bentes. 3°. q̄ isti tales ymaginant magnates magis ponit non eentes
similes illis magnatibus aut suo. s. q̄ optatur sim virtutem et q̄
contempnit alios. isti non ymitat cui primo q̄ non optat
sim virtutem nam illi carent. et ymitat cui. 2°. qui alios con
tempnit et dicit quia magnatus sic glificat et dignificat seipsum
vel aliud juste sic eos contempnens contemptus juste. et isti alij
sine virtute contempnit contingit quia sepe contempnit bonos plus q̄
malos.

Hic est aut̄ marginalis. Hic ponit quatuor condiciones ma
gnanimi penes proxima quarum prima est q̄ magnanimus non est mi
marginalis. 1°. exponens se proxima p̄ primo rebus despendis

ꝛ assendis · 2ª ꝙ non est philapsimus · i· pulcr amator · 3ª ꝙ e megalapsi nos i· exponens se ipm pculis ꝙ magnifice 2 studiosis rebꝰ se fendi nclassetisis · e· ꝙ pculis exposito non potuit bite existimare non ce dignu eis bulere 2 fugere peuntere publica uel peutebꝛte. Causa uª pme condicois e quia nꝝ rem ꝙ dignificat exponit pculo pcꝛe quaꝫ non dignificat · Ex magnaª se ipm 2 non res pculis dignificat ꝙre se ipm p illis pculis non exponit · Causa uª se est ꝙ nꝝ rei quaꝫ amat 2 dignificat pcula gratꝫ amat · Causa uª ꝙrta conditois, il tertie condicois e ꝙ ꝙ se ipm ad finez simꝑ ordinat ad illiꝰ rei ꝰ omniꝰ contentª anellat · Ex magnaª se ipm as magnª 2 studiosa 2 honorabona simꝑ ordinat, q̃ are as illa q̃ eaꝫ pcula amantª contentª reinelat · Causa uª ꝙrte conditois est quia quilibꝫ tenet gradiꝫ sumu 2 ꝙ ꝙ e magnu in omn bꝛte tenet eaꝫ ipsis magnaꝫ mfortiª · Ex magnaª e huiusmodi 2 ex sperare pcula non pre pcula bite ꝙ e sup mu mfortiª ut sup tractatu de fortª quare magnaª sperabit pcula non prens bite pª quaꝫ p magnos 2 studiosis rebꝰ exposuit se ipm pculis · Contez ibi 2 potens bene facere ponit · 4· condicois magnaª penes munia quaꝫ pma e ꝙ magnaª e potens 2 humana as benefacere seu as bnficare · 2ª ꝙ est tarda 2 bercamda as bnficari · quaꝫ tã assignat ꝙ bnficare e 2 inter e sup excellentª qual uult ee magnª · Bnficari uª e sup exposi qualis non uult ee magnª · 3ª condicio e ꝙ magnanimꝰ e retributiuª pluꝫ quaꝫ se recepit ª causa e quia hꝰ modi zlle qui m recepit ei bene facere et eꝰ exhibꝛe nꝫ fuit bene passꝰ 2 bene remuneratꝰ ab eo hꝰ aut optat magnaª non · n· uult esse exhibꝛ aliꝰ ꝫ uult alios exhibꝛs esse suos · 5ª· condicio e ꝙ magnaª est meor auteid bnficatoꝛ 2 ea recipientiª · quia ꝙ est primeor acceptoꝛ bnficiaꝛ 2 ea donantiª quaꝫ causas reddit, non ꝙ uellit ingratꝰ ee accepta bnficia · mo e gratissimꝰ retributoꝛ ut statim dictuꝫ e · nec eaꝫ ꝙ uellit superbire 2 inaniter gliari super alto bnficiaꝰ qz plꝰ diligit homiꝰ opª quaꝫ honorez operꝰ honoꝛ · n· ut dictuꝫ e non e aliqª magnu mappª 2 reputãne magª ꝫ quia fm magnatꝛs uult super excellere 2 in memoria bre gliª fm magnatꝛs exhibit magna quaꝫ qualiter exhibꝛ solent mª de plebe · In eo aut ꝙ beneficat super exhibit solent magnaª in eo uª ꝙ recepit 2 ꝙ bene passꝰ e super exhibitꝰ finit · q· mª plebeª quare bene exhibisse magª tenet memoriter quaꝫ bene recepisse · Sexta conditio e ꝙ exhibitabilꝭ audit se bnficasse aliꝰ · Septima uª ꝙ mexhibitabilꝭ audit se bene recepisse ab aliꝰ · Ista aut quas conditiones inducat duo ex primis sup dictis ab homo peta put ducente

ram aspiat supplicantem Jouis eo arg fm petitas fuisse que ea ad
rapt tansium legmuoley⁹ᵇ si rem tautᵗ illi eo Jouis bnefica per ipm
pstita tanquaz iª mg° ipe gnabat ꝑ tautᵗ bnefica per eum illi Jouis
pstita tanquaz iª mg° ie non fuisse gratuso · Ocauz ep'm e ꝛ latinꝰ ꝯ
bolen tubi rapt tanᵈ legmuolen aaz athen ensiuz ꝙ teneruᵗ eu dem
mo'm ꝓpter eam ꝯ taz · Ottaua tonsio e ꝙ magnaᵈ non e onosꝝ ꝓ
pe ꝓsidgen'e ni forte bw ꝛ raro causa nitit' · ꝯ · n · sonat ꝓfectuz
magnaᵈ aut' nᶜ esse nᶜ appet' uult ꝛ fectuosᵈ · 9 · tondiaoe ꝙ e ꝓmptꝰ
ad mnstandum ꝙ aut homo humanus ꝛ ex cellens · ꝯ ter ibi ꝛ ad
eas ꝙ ꝛ ponit alias duas tonsiaone magna'm penes touersaz
tiules quaz ꝓma e esse magᵗ'm apud magᵈ sentiaz e moderatiuz apᵈ
medias diat gᵈ ꝙ ꝛ magnaᵐᵍ e ꝛ ꝓtereat ꝙ aut ꝛ sup dta ee magn
ad eas qui sunt indign'te ꝯstit' · ꝛ ꝓ bois fortunis pᵗᵗ ꝛ non appe
borat · aut' medias homes non billes moribus uel offiaᵗ · ꝙ lias · n ·
uocaꝛ ꝫ mfimas taz talibꝫ aut' nllaz ꝫ touersa tionez magna'm mg
ꝛ ꝙ ꝑbe agᵗ tanᵗ ad magn'ᵐ ꝛ medᵘ ondens qualᵉ magna'm mg ꝫ
uiaꝛ ꝫ se habeat · ꝯ tuz aut' duaz tonsionu ꝙ · assignat tam
uel taz · 9 · ꝙ in mag'm ꝫ se ipm plet magnu apud magnas ꝛ non
apud medias · ꝓmo quia magna'm ꝓtereꝰ op'ᵘ ꝺiffiale ꝛ benera le
non aut op'ᵘ fiale ꝛ ꝓtuenabile · ꝫ magnas ex tellen's est ꝺiffiale
medias aut fiale · qre magna'm ꝓtereꝰ ꝓmu ꝛ non fm · 2° quia
magna'm ꝓtereꝰ op' bile non aut op' hoꝰosuz · ꝫ apud magnᵒ
bena bile e apud medias aut ꝛ inles e male hoꝰosuz quare
magna'm ꝓmuz ꝓtereꝰ non fm · ꝯ aut' tonfirmat ex ꝛ fortᵘ
te audenter ad hoꝰabilia p'aula ꝛ mavie ubi pte adtersa ꝓ
tellit est ꝓmurle sitat eaz esse hoꝰosuz belle ꝓteller ꝛ honorari
ꝓter homes medios ꝛ inles ꝛ binles ꝛ non ex tellen ꝛ ꝛ benari
apud magnas ꝛ potentes · ꝯ ter ibi · ꝛ otiosuz ponit alias duas
tdiones magna'm penes op' magna quaz ꝓma e esse otiosuz ꝛ pigr'm
non ut negotiaᵗ uel ex nego ꝓuenire honor magnus uel magnu
opus · ꝓ illis · n · magnaᵈ non pigez no otiosꝰ apparet · 2ª e esse
op'tunu pauoz opm nuo · ꝫ tame nobilit'te magnoz ꝛ ex ma
gna'm noiabiliuz · utiuz uo tonditiones e eadem tausa · q · si ma
gna'm ꝫm magnates e ꝓgiter ꝓtentu · ad magna · 3o · q · obliuꝰ
pua non oputur ea · ꝛ ꝓ h' appet otiosus ꝛ pigez ꝫm ꝓmaz tdiaz
ꝛ ꝙua magna non fuit ta fregnaa sitat pcua ꝫ bz pauoz opu'm
ꝓtta ꝫm tondiones · ꝯ ter ibi ultim aut' · ꝓmta ab
otio tondiones penes quaz dic · quaz ꝓma est mann'te odine ·

Qeam magᵐ amare · tua benitatem magᵉ quaꝫ oppiꝫ curare · cᵒ
mamᵗᵉ rigere · q · stanaliꝫ passiᵐ contepnere · Qerta ce bisicᵉ · cpᵒ
as multas ce yromaꝫ · ottuia non posse qete quiuere ad boˢ non
bomiꝫ · // dicat qᵒ ꝑsiꝫ as ꝑmaꝫ · p rgtm e magnaᵐ esse maiᵐ ·
odiuᵒᵉ ꝑsiꝫ as penis · p eaꝫ e rgtm ipm esse maiᵐ amaᵗᵉ · pᵐ
as ultimꝫ redens cum dicat · p latᵉ ꝓdio uel ꝓ amore e mogis
timdi · magnaᵈ autem non e timdus · quare nᵒ ꝓdio nᵒ ꝓ amor
latens uel occulto · ꝛ pcepis magmᵗᵈ · // Quantuꝫ ad ꝛᵗᵃ ioꝛdicaꝫ
dicat · p ecᵉ e rgtm ipm amare · bitatem magᵉ quaꝫ oppiꝫ rᵈ causa
e · p tal semper intendit · ad maiora · honestio magᵉ quaꝫ ad mio
ra · minꝫ honesta · bitas ꝗdᵉ sim simꝫ · zoroastel magna e · ꝛ fo
tior pomby omne terra iustaꝫ ꝓmulcauit · telis ipam bonesdat ·
omia opa moneniter · ꝓmuᵗ eaꝫ non e ꝓ ea q̄ quaꝫ ꝓmgis
· uerꝫtas manet · ꝓmale stat ꝓmetuꝫ · bu · ꝛ optiet in seculaꝫ
seculoꝫ · 2ⁱ esdre · v · ꝛ cᵒ · opᵉ aut non e bung excellentie ymo
sepe plena e menacis · ꝓmgiuᵗᵉ · Singlariter · que contra iustaꝫ
dicitꝫ ut hic quaᵈ magᵉ magnaᵈ curat · bitᵗᵉ quaꝫ · oppiꝫ · // Qᵗᵐ
ad ꝛᵗaꝫ autem dicat · p eaꝫ rgtm e magnaᵐ dicerᵉ · opa maᵗᵉ cᵈ
causa est · qua e liberꝫ ꝓlator · i · mantᵉ · p ꝓlaꝫ boˢ · ꝛ opᵉ · ꝛ libᵗᵉꝫ
amm sua · ꝛ ei esse ꝓuile oculta · ꝛ non ꝓlare · ardenter gestasti ·
// Quantuꝫ ad q̄ntuꝫ tondicaꝫ · q · ad ᵗ redens cum quaꝫ te tondi
nomb · ait · p ibᵈ ꝛ esse liberꝫ ꝓlator · qua e contentuᵈ · ꝛ bᵗ stan
dalizᵗ ꝓssimᵐ · e aut contepnᵈ · ꝛ ꝓ e liberꝫ ꝓlatiᵈ · ꝛ ad m sit liber
ꝓ · ꝛ alaᵘˢ ꝓ · ꝛ bᵗ e contepᵗᵘˢ · // Est · n · sciendum · q · dupler e stan
dalizᵗ · i · obex · i · offendiculizᵗ · s · actiᵐ · ꝛ ꝓssiᵐ · Qui scandalizᵗ u · actiᵐ
e dictuꝫ uel factuꝫ · p ꝑm se est ꝛta maluꝫ · q · ꝛ bene dictᵒ uel audi
entes offendere · ꝛ istus scandalizᵗ semper est scandalizᵗ · ꝛ tale sca
dalum nemo debet contepᵉ · vᵒ · uitare ꝑmorᵉ · Qui scandalizᵗ u · ꝓ
ssiuꝫ e dictuꝫ uel factuꝫ · q · no ex se nᵒ ex sua malᵈ offendit hᵒ
· ex · dispᵒᵉ · illiᵘ · q · offenditur · s · aut si aliquis ꝓpter tanᵐ mali
ciam uisure offendent uisa · audita · ista · quaꝫ scandalizᵗ pᵒ aut
ꝓssiue · ꝛ non actiue · quia offenduntᵉ · ex ꝓpria malicia non ex mali
uerbi dei · ꝛ istus non e ꝓximus ꝓ eo qui offendit · ꝛ m eo qui offen
dit · ꝛ m eo qui offenditur · Nuᵗ aut ꝛta est · q · nec dicta nᵉ facta ·
bis magnaᵐ · Dicit mala ex · q · dᵒ debᵗ offendi · quaᵒ bis magnaᵐ
non ꝓstat actiᵐ · ꝛ ꝓssiuꝫ istus aut contepnendᵗ · e · ꝗre magnaᵈ
b · modᵒ contepᵗ · talᵉ contepᵗᵘ · talᵉ cᵃ est · q · ipe sit liberꝫ ꝓlatiᵈ
quia ꝓ nᵗ · ad tiemo · ꝛ ꝓ ꝓ ꝓllar · i · quia tiemo offendere · ꝛ scā
dalizare · ꝛ tonitᵘˢ nas · alios puotare · libᵗ tab · ec · ꝓla agens eᵒ · tale
contepnᵈ · p eo · q · libᵗ tab · est ꝓpter se · ape · ꝛ fructo opᵗᵃ ꝓ se fugibil

magnā aut̄z ē tōdiacōm libē non ſtultū. ſtunc libā'tez. aut̄ non pot̄
ē requiſ ſine tōtēptu pfato q̄re ipi libi'tas tāt tōtēptū ⁊ tōtēptū
libi'tez ut diat pbē. Quatuz ad ſextaz tōdiacōnez. dt q̄ magna
ē iudicij mgtuq; laq̄tur ꝓtez yromaz. Quatuz ad ſeptimaz diat
q̄ magna laq̄ ad multos. i. ad ꝓplanos ⁊ ꝓſtinos q̄ uel nl uel pu
cum ſtruē ⁊ ſtatu breuit uti tur yroma. Quiſtū uo q̄re ſic iudicū
eſt. amor iuitatē ſtaut diuitiz ē mtēpa tōdiacē. Quiſtū uo quare
ſic. ad mlos yromas ⁊ qua non decet cum cuilibet de plebe ſtatū
ſuuz reuelare ⁊ pcipue ꝓplanos laq̄ hz uti congrua yroma. Ter-
uo q̄ tōdiaco ſexta differt a tua quia ꝛa ē ⁊ iuitate in te ſm q̄ te
ipi opinantur tēptari. Iſta uo ⁊ libri tēptat ſmonis ſm q̄ ē in ore magnāi
. Conſequit̄ ibi nr admiratiu pomt alias duas penas noua ⁊ be
tera cynonis aiz magna ſunt tatur ſuper ⁊ admiratio ex bonis
uo aiz mala ſunt tāt tatur dolor ⁊ int̄dum indignatio ſuper hiſ q̄
hz magna mala duas mitatas tōdiatōnes. Primaz q̄ non ē admiratū
in ot̄ reſſu nouoz ⁊ magnoz cuiq; cauſa ē. ſm admiratio ē tpis
ex mag̃ rei ac noue. ymagnatio ē p uenies magna uo nl ē
magnū. ex ea ymagnatiā poſſit pthi ad amoreꝫ. Secunda tōdo
ē q̄ malor letiz non ē retorquitū ex pte reſpectiu. Non. n.
pit̄ eſt magnāi qui ſemper pitendit ad bona ⁊ mala ad me
moꝛ ſepe reducēs mala p̄ta. Conſequit̄ ibi nr huiam laq̄. pt
alias q̄ntz penes uerba ut ſubſut̄ iuſte. q̄ p̄ma ē q̄ magna
nr ē huiam laq̄. quia nr de ſſe homē nr de alio quauq; libenter lo
quent̄ tur ad magna que ſunt ſua m dignitz eſtimat de reb⁹
huiamis laq̄ tōſueuerūt. Secunda q̄ non curat ipe lau
dari. 3a. q̄ non curat alios bñ pti. 4a. q̄ non ē lauditus. 5a.
q̄ non eſt malilaq̄. uel maledicus uel detractiu ⁊ non male loq̄
de ꝓximis nr forte cum actu audit ⁊ ꝓximaz quaz repellere uo
lens diat ꝓximanti ad obꝓbriz ꝓbitatiz ꝓſtaz. Cauſa au
iudicialis omnū hui⁹ tōdiatōnū ē bona q̄ bñ licet multiz obꝓ
ſtatiz tōdiatōnū detrect magnus. ut patet p tōſiderāti ſingla q̄ aut
non detrect magnus. ut non detrect magnāi. Contra ibi ⁊ de nr⁹
pomt alias duas penes nr̄as huiamas. quaz ꝑma ē q̄ magnus
de reb⁹ hom nr̄is ⁊ ſtantib⁹ en nr eſt planctus ſuper grauare nr
de ꝓtatuq; ꝓ releuare cuius cauſa ē. ſm ſuper plagere ac de ꝓtatu
ē mo⁹ homis dicta talia audent ⁊ bñ licet cum applicant ꝓ nec ꝓ
congruit magnāo. Secunda tōdiatio ē q̄ magnā potentior ē
mbentior ad poſſidendū ⁊ retinendū bona ꝓfuctuoſa quales
ſunt ſue pñs q̄m fructuoſa ⁊ utilia quales ſut̄ ſue lucrate
cuius cauſa ē quia bona nobilia non fructuoſa nr utilia ꝓ q̄nti
lucro bñt ſcam liberalitatez ad quaz appetit magna utilia

2 liberalitas secundum hoc scilicet secundum finem virtutis. omnis. n. homo liberalis gratis libris est liberalis mercenarius 2 per consequens finis contrarius 2 sic addit plus. q. iste modus magnificus et magnificus modus habens sufficienter sibi quasi modus operis q. est modus mercenarii alicui mercenario. consequitur ibi. si 2 modus ponit ultimas quatuor conditiones magnificum. quarum prima est. q. motus eius est gravis 2 tardus secundum q. bona eius et gravia non acuta. Secunda vero q. loquacitas eius est stabilis. et. vi. q. ipse magnificus non est contumax. Quarta conditionum talium est. quia. q. arta putat sibi. alia vi. quia non magnum existimat 2 propter hoc unicuique motus et velocitas non bona acuta. non festina non ipse gratos. hoc. n. facerent. quia vel student circa multa vel quia existimant negotium immane magnum concludit. q. quod talis et magnificus qualis describitur.

efficaciis autem descripta forma vel modus magnificus. hic magnificat modum pusillanimis. q. primitur autem primo moderationes alicui circa pusillanimitatem 2 tertio. 2 secundo. agit de ipso pusillanimi ibi pusillanimis est. dicat. quod talis magnificus est talis qualis describitur et efficaciis autem ab eo et pusillanimis 2 superhumanis tertius status virtutis est superiusta tamen bonitatis huius circa. q. s. non bonitatem esse malitiam quia non malefactores sui proximi nec notandi. sicut non promissa non humanis tamen petantur sicut quia obmittit meliorem virtutem quam tenere ego. Secundo ibi pusillanimis agit de pusillanimi primo describens ipsum 2. d. q. pusillanimis et qui digne exemplum hominis scripsimus putat 2 indigne faciat horis quod digne et. Secundo ibi 2 dicetur. ponit quatuor conditiones eius. hic. n. omnis pusillanimis aliquando malignatur aliquando ignorat aliquando pigritatur 2 aliquando negligit ex quo fit actio. Dicat quod primo de malitia quia pusillanimis dicetur hic aliquis malitiosus ex non digne scripsimus hominem quod digne et secundum finem naturam 2 finem virtutes 2 finem rationes digne est. Inde. n. pusillanimis. quia non sit malignus propter permittit quia non est permittere 2 inde discedit a virtute non rei 2 amicabilitate 2 a communibus rationibus. 2o ibi. si 2 ignorat dicat de ignorantia quia pusillanimis ignorat scripsimus quia plus quia si plene agnosceret 2 non ignoraret scripsimus tunc appeteret illa sibi quod digne est quae sunt bona ex non sunt appetenda. aut non facit quia non se dignificat illis quare non plene scripsimus agnosceret. 3o. ibi non tendit de pigritia quia pusillanimes non dicentur esse insipientes si magis pigri. Est. n. sciendum quia insipientia est ignorantia sensibilis perditionis habitus ad simplicia destructus. Ignorantia autem sequens pusillanimitatem non inducit homines ad huius destructionem quare talis ignorantia non est insipientia non sunt insipientes. 4o ibi talis autem operatio. dicat de negligentia quia talis falsa operatio. pusillanimis quia non sit insipiens facit pusillanimes esse actiones quia facit eos a propose negligentes propter quod singula appetunt ea quae sunt apta eis secundum dignitatem 2 sufficientia

stuam ⁊ nescientes discrepant ab operibꝫ bonis ad quas digni sunt ⁊ sufficientes ac sciencie indigni ⁊ insufficientes ⁊ c. discrepat ab eis bonis q̄ digni sunt ⁊ ad que optimi sufficientes existunt. talis autē a talibꝫ discrepare discrepantie fiunt terminꝰ ⁊c. consequenter ibi tercium autem magis tercium d̄ primo ꝯsimilitudinis ad insipientes, quas dicunt. 2o quantū ad appetitū quas optant ibi ⁊ uestē. dicat g̃ primo q̄ tercium ut dentes crispulabilis sunt insipientes ⁊ male sepe ignorantes q̄ crispi quia ipi indigni ⁊ insufficientes comparantur ad honorabilia opa hic si existerent ad hꝰ digni ⁊ sufficientes. demde in ex ipis opis arduis retrahuntur ⁊ repelluntur non valentes pungere ad opis honorabilius complendꝫ quales sunt qui parant se ad magistratꝰ ⁊ dominatū assumi insufficientes ⁊ indigni q̄ postea ab arduis officijs taliter repelluntur q̄ abꝫ sui confusione non possit legere &c. lectionē. demde ibi ⁊ uestē ondulatis ista tercium ⁊ crispis positis crispari sibi mutuo appetunt, quas desiderat. dicat g̃ q̄ isti tales tercium sepes uestibꝫ ornant figie aut corpꝰ sui ⁊ gestibꝫ exigunt bonas fortunas q̄ posse mutare aut bona quecunq; alia ad se crispis dicunt ut per hꝰ appetant hominibꝫ honorari. Consequenter ibi oppositum autem contingit ea oppositā magnitudini esse ⁊ ad crispos dicit q̄ crispulabilis magnitudini oppositā magnitudini quas tercios uel tercium diuisa causa primo, quia magis fit ⁊ innocuit subhominibꝫ quas tercia. 2o q̄ dentes est. de hꝰ aut̄ quereretur ultimo ut concludit ⁊ patet.

Ideat autem ⁊ tercia huic. postquam determinat de magnitudine hic sequenter determinat de philotia. primo g̃ ostendit. 2o plurimum apponit. 3o oppositā plurimi ibi. ambo. n. dicat g̃ primo q̄ tercia magnitudini similitudo est contra honores magnos ⁊ magnid dicat immediate dicitur ⁊ tercia huic honores. s. non magnid. hꝰ simpr̃ accipiūd bisecabile esse quedam. alia bicubi quadrabilis dicitur ⁊c. m. 2o. li. 2o. autem dicat q̄ huius ultimus bisecatur sectio hic. ad magnanimos, quod de libitalibꝰ se habet ad magnanimos. Consequenter ibi. ambo. n. iste oppositā plurimi ⁊ primo primum 2o primus ibi quadrabilis autem magnitudo plurimi g̃ illud. pe 2o oppositum per expositionem libitalis ⁊ huius ultimi. 9. p. positio ultimus iste sit sepe habet ad magnanimos dicit libitalis ad magnanimos, quia ambo isti habitus libitales. s. ⁊ philotie distant a magno q̄ pertinet ad grandia tercia que sunt magnanima magnanimos. s. tercia magnid instipabilis a quo distat libitalis ultimo tercia magnid mediocris a quo distat. hꝰ ultimus quidem prest philotia ⁊ ambo isti habitus bni, quos in genere suo tercia parua ⁊ moderata disponunt nos ut oz, quare tercia simpliciter sepe habet libitalis ad magnanimos dicit tercia honores philotia ad magnanimos. consequenter ibi q̄ autem magnitudo pertinet q̄ fuit oppositā simpliciter q̄ tercia honores simpr̃ simplicius. sit

aliqua ũtus · ℔ aut plus · ē · mage · 2ª ibi amatores · n · uel ali⁹ philoti⁹ ·
· n · 3ª · ibi mg⁹ autem superhundantia 2 defectu · ē ibi bis 2 aut ad amo⁹
p̄·ro stat⁹ per q̄ pres ad m⁹ libi⁹ q̄ que talis ē tanta q̄ q̄ m⁹ ē aliqua
bꝛtus m q̄ia mag⁹ q̄ uaꝛ oꝫ 2 mmg · q̄ uaꝛ oꝫ 2 me⁹ bn 2 sic oꝫ q̄ ds⁹ p̄
ante p̄one 2 ratione p̄cauꝛ · ē superhumanꝰ 2 defectu · ꝯta ē p̄ appe tu
hono⁹ mag⁹ p oꝫ 2 mmg q̄ uaꝛ oꝫ 2 bn 2 ut oꝫ · // Quare tanta appetut⁹
hono⁹ · ē aliqua bꝛtꝰ mo⁹ · hunꝰ · r · ma · supponit per sile 2 per tas sili⁹
· mꝰ · aut integer ponit 2 patet · // Deinde nag stut⁹ · ex n⁹ laudis
que talis ē ome laudabile p̄ter bitupabilia · ũtus uel bꝛtus hmoi
q̄ia non laudatur n̄ uel ũtus uel bꝛtus⁹ · ratione bꝛtis⁹ ut sup⁹ · li⁹ · 1 ·
m fic · oꝫ quaꝛ aliq̄⁹ amator honoꝛ laudatꝰ ut talis · p̄ter amatorem
honoꝛ bitupabiles 2 non amatores ut tupabiles · quaꝛ⁹ ē laudabil
amator 2 nḡ amator honoꝛ ut talis · ē ũtuosꝰ 2 nḡ bꝛtꝰ amatꝰ ·
· ē bꝛtus ꝛ honoꝛes · hunꝰ · r · ponit mꝰ · ex comi concessione hoꝝ⁹ ·
· p̄ quaꝛ uoluit bitupꝝ mꝰ q̄ãtꝫ amatores honoꝛ ut appetꝫ honorare
mag⁹ quaꝛ oꝫ 2 ecꝫ bitupꝝ mꝰ q̄ãtꝫ non amatores honoꝛ ut hoꝫ
non eligentem honoꝛ ut hoꝫ q̄ oꝫ 2 sic hemꝰ extima bitupabiliꝫ ꝛ ad
aliquo laudamꝰ ecꝫ hoꝫ non amatores honoꝛ ut homines mode
ratꝫ 2 temperatꝫ p̄ appe tꝰ · p̄ dmos · in p̄mo p̄mo ethi · 1 · m utilibꝫ aut
p̄ in · 2º · hi⁹ · 3º primꝰ 2 sic hemꝰ aliq laudabiles uel aliquos laudabiles
p̄ter extimos bitupabiles · // Inter ibi mal⁹ autem remouet penes
ꝺta bnꝰ ꝺubiꝫ 2 ibi pmoiata aut remouꝫ alt⁹ ꝺubitatiue tuꝫ · n ·
rionabiliter quo amato⁹ honoꝛ laudamꝰ 2 bitupa⁹ mg⁹ simul · // Ds⁹
aut · 1 nꝫ · 9 · q m⁹ ē q̄m quia multipliciter dicat⁹ amator honoris
nas ipm laud⁹ 2 bitupatꝰ non refert mꝰ ad ꝺs⁹ ipm n⁹ as bnꝰ 2 sic dem
amato⁹ honoꝛ⁹ oꝫ aliter 2 aliter ipm attendꝰ q̄ laudantes ama⁹
honoꝛ⁹ ipm attendꝰ ut magꝫ amantes p̄ plures scripꝫ ignorantes
bitupantes aut hmoi ama⁹ ipm attendꝰ ut magꝫ amantes quaꝛ
oꝫ 2 simili mode aliter 2 alio⁹ attendꝰ bn⁹ non amatores honoris
laudantes 2 bitupantes ipm · quaꝛ⁹ laud⁹ amator 2 laudabilis · im
non amator honoꝛ⁹ poꝛ esse mꝰ 2 idem homo q̄ erit ds⁹ p̄ m⁹ mode
inter amatores bitupabiles 2 non amatores bitupabiles · consequenter
ibi pmoiata aut remouꝫ alterꝰ ꝺubiꝫ · qui ꝺubitari posꝫ super ꝺs⁹
nom · q̄ius non super cadꝫ nec ferꝫ laud⁹ 2 bitupꝫ · ꝺs⁹ aut remo
uet breuiter q̄ medi⁹ te⁹ ista extima pmoiata tanquaꝫ ds⁹ hoꝫ recta
extima remanserunt ꝺubia 2 nec equocatio q̄ modo supra 2 p̄ter
ꝺs⁹ laus 2 bitupꝫ ferꝫ super idem nomen pro alia 2 alia re attendꝰ
· p̄ q⁹ ar⁹ superbiꝫ · 3ª · ro stat⁹ extima medie⁹ q̄ tale magnumꝫ ponit
mucrones superbiꝫ 2 defectꝰ tanquaꝫ extima biasa mꝫ lle ē me⁹ ·
utiosꝫ · ē m honoꝛ⁹ 2 m eoꝝ appetꝰ sue superbiꝫ 2 defectꝰ magꝫ
extima biasa · quare in hoꝝ erit me⁹ bremosꝫ · hunꝰ · r · ponit

pmo · ma · 2 pter supra · lo 2o · my · 1bi · appetit aut 2 pter · 3o · 9m 3bi · 2 ut 3 expe autem 2 pdicta g° · q · 3 · Qi honorem homis appetunt mult 2 mmo · quia 3 q° eis appetent ut 3 p e appetere me' quo ad nos 2 deo assit p ia q° iste habue exmie me' tria honorez · appetens laudatur · unus ymoiatus · ß stat dimitz e mpte th one laudatur sepe sub nomibz exmoriz · Dicetur aut as amoriz · e' ratio sumt' ex n' oppone que talis e omis habitus qui computo as bnd exmiz habitoz dicetur ce alteriz m oppe 2 computo as alt' dicetur esse pmiz e habitus me' 2 virtuo' Qz p dicta habitus computo as malum amore honor' dicetur esse non amor honor' 2 computo as malitz non amoriz honor' dicetur ce amor honor' · Sic p as utrq computo dicetur esse uterq · quare talis habitus e me' 2 virtuo' tria honorem · habitus · r · pmo ponit · my · 2 pter · 2o tangit 3a 3tes · ma · 3 · p mo oppo' expresso dicetur esse ubi' tria alias virtutes quare stat ubi' malis virtutibz diam' habitz utrq exmo oppm in rone alicui exmi esse 3tes sic dictas mista · Vltimo aut respit exmia singulis actibus p hic actu · s · p hic opponantur exmia pter esse sub oppe bom 2 mali quia h' non o' malis virtutibz · ß' aut istud am' p 2 ß' p me' no enodatiz quia de causa exmia mutuo habitus oppm sub rone bom et mali ·

Ad euidentiam eorum q dicta sunt de magnia' 2 emphilotia 2 oppo' bitis premittenda sunt septem primo utrum sit melius honore alt' · 2m utrum magnia' sit magnia' honoris e magnas magt' appetit quia tempriat · 3m ut' magnia' omis sit superbis uel sit humilis uel neut' · 4m utrum magnia' moderet' alicuas passiones 2 quas · 5 · ut' sit virtus · 6 · ut' emphilotia sit ut' distincta a magnia' · 7 · utrum vitia oppa magnie sint peiora vitiis oppis emphilotie ·

E primo arguitur q melius sit honorari quia honorare · primo quidem quia q competit deo 2 q'amigz maioribz ut maiores sint ut dicit phs pn · c · de magnia' · ß honorari 2 non honorare competit deo 2 maioribz ut hic tactum ibidem quare melius esse videtur honorari quia honorare · 2o quia primus habitus melius e merito · virtus' stat sic e melior eo q' e ad plures fines · primum · n · e finis meriti · ß honorari e primus habitus ut arguit phs honorare autem e medium quia mlti bni quib' meretur quare ut p' · 3o q intenditur circa melior e melius · quia finis primus virtus' melior' e melius ut hic supra explicatum · ß honorare intenditur circa virtutes animae ut habetur · p · 1a · in tractatu eius · 2 honorari intendit circa magnia', que melior e quia anima rudis sit ornatus 2 augt · omni virtutis ut hic dicat' gre pn · 4o · quia bnus q° p to liberius tanto melius 2 q° to pulius

tanto dño · ꝫ honorã e libẽno z honorand fruḷiꝫ · ñ magnã non pot
ḡuuere nĩ forte ad annatz qz fruḷle bꝛetiꝫ p eo q hꝫet honorand eũ ad
quo ḡuuient ut hꝫ ep ꝫatz tondiue magnã quand melig e honorari
quatz honorare · C Into qua qe appetibilig e melig · bond · n · ut bm
e appl̃e ut supꝛ · li · 1 · mpo · ubi hꝫ q omna bond appetut quand mag
bontz e mag appl̃e z mavie bontz e mavie appl̃e · ep 2o top · 2 per
ono qe appetibl̃e melig z eo · ꝫ honoratu e appetibl̃ quatz honorand
z mavie h appetibl̃ ut epien dꝛet qꝛe e melig · C erto qz fm iuꝛ
poli bono electu melig e qua qe ce bono z malo h pꝛ qua condicõe
per quatz bond qz redit malitz · bꝛetiꝫ ce melior quaaliꝫ condicõne
per quatz bond gt atz malo ꝫ honorã poli bono electu qua fm q hꝫetiꝫ
h per phm fm iuꝛ poli bono e honorandu · honore uꝰ ce e bono z malo
qua utp ꝫ alig honorare quare melig bꝛetiꝫ ce honorã q honore
nat · ꝫ ꝛ̃ arguit pmo qua q qz electat ad humlitz melig e eo q electi
nat ad sup̃biatz ꝫ honore z elle honore electat ut ptiz ad humlitz
honõ uꝰ z uelle honõ ad superbiatz quare melig e honorare quatz
honorari · 2o qua siaut pe ꝫ ita penias aue ad aliper · sic ita ho
nores honorare hꝫ ad honõ qua honoras aut honorez z honoratus
reputipm · ꝫ ita penias melig et utuosig e aue quatz reapere
ut hꝫ m tepu electꝫ · quand eũ ita honores melig z utuosig erit
honore quatz honõ · ¶ Dicendu g ult q Omp melig e p honora
ti honorãt quatz p honorate honorãt · ¶ Quod pfiatur multipliat
pmo qua bontz mtiplatꝫ bom melig e illi quatz bontz ep tiplatꝫ et ut
sup li · 1 · bona · n · ep tiorꝫ sut minora bonis mtiplatꝫ · ꝫ honorare est
mtiplatꝫ honorati · z honõ e ep tiplatꝫ honoto qua homz e m bono te ·
z non m bonoto quare honore melig e honoti quatz honõi honorato
· ¶ Secudo qr uti melior e bono ut pt · ut · 8 · li · 1 · z opꝫ utut melig
e utute ut hꝫ ee odz · lio · quare opꝫ utut melig e honore · fm q ho
nor stat pro honõi · qua sic sumitur ibi per phm · ꝫ hõre e opꝫ uꝰ
· hõre · n · e actent z bne moralit operi · ad alterũ quand melig e q
honorari · 3o · qua melig e z bꝛetiosig bne agere quatz bne pati · ut
· 8 · tra ad libi te · ꝫ honorare z bene agere z honõi bene pati · hꝫ · n · est
aue z 3s reapere · quare ut pꝫ · hꝫ e aut ratio phi per quatz plut bꝛetiosig
esse aue quatz aliper · ee · ep eod modo magr explito · qua honore
mouent · 3r · mouent · n · honõi · a supio · uel a pri uel ab inferiori
· ꝫ honore quod modo suptiꝫ melig e honorandu quatz honorã q hꝫ
modo suptiꝫ honorato quare ubi melig e istud isti quatz 3s illi ·
suptiꝫ plutiꝫ · qua melig e iuste bene agere · amicabiliꝫ bene agere
uel gratuite bene agere z q plibꝫ istoꝝ per se · quatz iuste bene pati z
amicabiliꝫ bene pati z quatz gratuite bene pati · bna hom tas trapsit
in passiꝫ ex passione iusta uel amicabili uel gratuita · ¶ Et honore
suptiorem e juste bne agere · hõre uꝰ priuem e amicabiliꝫ bene agere ·

honore uꝰ
inferiorꝫ

ꝛe u jnfiorez e gratuito bñe agere ℔ Suppono ꝙ z honore z honorari ſtt bonū
z rectuz alit nō eſſ compar̄ · honōr u ab jnfiori e juſte bene pati · z ho
norā ab ēſli e amicabili bene pati · honorari u a ſuperiori e gratuito bn
pati z aīm ℔ ex nulla ſtatu p̄muz relingꝫ aliqua bōitas m honore
quia nulla caruz eſt ad mhoꝫ non q̄z ēnor teſtificꝫ bꝛetut p̄ ēnt
uel eis qui debuit p̄eſſtere z quare ult honōre ꝙ e ult bene agere
ꝙ tunc ſequit melig eſſe ⁊mo honōre cuilz alteri quaz honorari
a baſſalle z pegnis ꝯa p̄eligendꝫ eſſe ei · ℔ aut eſſe ei ſſio rei pu .
· ducendꝫ ꝙ melig e ⁊mo ſ non rei pu . ad uniꝫ bonū magꝫ debent a
ttendere ꝙ ad bonū p̄ſſonale · honor · n · mpenſſo ei mpendit
tuꝫ . honor aut mpenſſo ab eo ut e p̄nceps z ⁊mo mpendi ꝫ a tota
comꝫ quaꝫ ipe meligendo debz ſe conformare totꝫ . totius aut
ꝑte ordinem cauſalem z regen p̄ncipatꝫ eligit ꝙ ille ut p̄nceps
ac ⁊mo honoret z non honoret ¶ Is p̄mū aut mo . ducendꝫ ꝙ ſ
ſ ꝙ competit eis ex mīꝫ ac rela ℔ aut patet quia diligi a ſuperiori
non competit de n maioꝫ ut maiores ſut . competit aut eis diligi
ab mfiori z tame m uel ubi tm utꝫ competit e melig a ſuperiori
ex tiꝫ ac rela ¶ Is ſecundꝫ dꝫ ꝙ honōr non e p̄mū ututis
cele q̄uis ſit aliq̄ p̄mū actuale ꝙ patet q̄ ut habet ſup . li . 1 .
p̄mū utut e ſimo bꝛetut z optimū ꝙ z ⁊mū z beatuz . honor ac
n ſimus n optimū bꝛetut e n ⁊mum n bonū z pꝛ ℔ plutus ꝙ felicitas
non conſiſtit in honoribꝫ . honorari u cuiz ſit op bꝛetut e ſimus eiꝫ
z optimuz eiꝫ ut hz ſ bidꝫ . dico ꝙ p̄mū actuale quale e honor
non e melig m to utut ꝙ e op eiꝫ cele p̄mū ¶ Ad tertiū aut
ducendꝫ ꝙ honorari non m tendit a magna te tanquaz fin n forte
tanquaz bonuz magnam qualecuq ut habebitur in ſequenti ꝯcꝫ
¶ Ad . q̄m u . dicendꝫ ꝙ honorari non e libiꝫ quaz honorare quia
multo honorari potiuſ . honorare aut non tame bene b̄m eſt ꝙ de
bere honorari mꝑ honoratura . ℔ aut non conꝑimꝫ ſtatuz ad ſta
tuz uel conditionez pe ad conditionez pe . Ex pa iſta duo honorari z
honorare . ¶ Ad . q̄ntuz aut dicendꝫ ꝙ magꝫ ſm rectaz ronez appete
e magꝫ . ℔ aut mo non e magꝫ appetibile honorari quaz bonū ut bisu
e expiens u dicet ꝙ honorari e magꝫ appetibile ſm nāz ad malitz pulaz
non tame ſm rationem rectaz ſtatuz z ſm ſumꝫ magꝫ ad ſuperbiaz
quaz ad humilitatez n ꝑ ℔ apparet e ſuperbia ſm rectaz ronez ꝙ humilitas
¶ Ad ſextū dicendꝫ ꝙ id ꝑ ꝙ bonū excellit malū e melig quaz ꝺ
ꝙ e utig ac . ℔ aut non e honor debitꝫ . ſi utꝫ cui debz . bene bn ac de
recte honōre bꝫ excellit malū puta ſi nolentez alias honorare .

c Ꝯ cautus arg. q magna ꝑm in tuitem magna bonores magnas
magᵗ appetat quaz contepnat ꝑmo. qꝛ quicq; se ꝑm dignificat
hoc magnus honores magnas magᵗ appetit quaz contepnit
Ꝯ magna mg ꝓcedit dignᵐ ut patet ex eiꝰ diffone pᵗa ꝓpᵒ huiꝰ tr̃ᵗⁱ
quare honores magnas magᵗ appetit quaz contepnit. 2°. qua omis
qui delectatur adipiscens honores magnos ipos magis appetit quaz con
tepnit alit. n. non delectaretur in eis Ꝯ magᵐᵍ ꝓcedat ut patet ex
qnta condicᵉ eiꝰ quare ut ꝓpus. 3°. qua quicq; nult alios excellere
honores magnos magᵗ appetit quaz contepnit. m hoc. n. adipiscᵗ
ex excellen Ꝯ uolitaz. ꝟ magna nult alios excellere ut hꝛ hic quare
ut ꝓ. ℞°. qꝛ omis apud magnas se ꝓbens magnuꝫ magnas hoꝛes
magᵗ appetit quaz contepnit ibi hꝰ. n. appetit honoꝛ apud magnas
apud quas se ꝓbet magnuꝫ Ꝯ magᵐᵍ c talis ut hꝛetur ex quadaz
condicᵉ eiꝰ. quare ut ꝓ. ad 1mum qꝛ quicq; fugit hui tr̃ᵗⁱ honores ma
gnos magᵗ appetit quaz contepnit. hui tr̃ᵗⁱ. n. c contepto hoꝛ Ꝯ
magna fugit hui tr̃ᵗⁱ. 2dꝰ non ꝓcedit cum quilibꝫ quiuere extimas
fmules esse blandidores 2 hmules quare ut ꝓ. ad 2um Ꝯcepto qꝛ q mg
distat a taymo seu appfuptuoso quaz apusilla tm ipe honores magᵗ
magis appetit quaz contepnit. taymg. n. extᵉ m appᵗ tus honoꝛ 2 pu
sillanimꝫ ꝛfiat Ꝯ magna mg distat a taymo 2 mo opponitur
ei quare ut ꝓ. ad 3um Ꝯcepto quia omis iuuenis magᵗ appetit quaz contep
tᵗ 3dꝰ q expter esse 2 ppter felicitaz appetᵉ. ꝟ honoꝛ c huiꝰ ut supra li°. ꝓmo
quare ut ꝓ. ad 4um quia ꝑm quadꝫ in tr̃ᵗⁱ opuntes arta bonaz m magis
ꝛfiaz magᵗ appetimꝰ quaz contepnimᵘˢ. Ꝯ magᵗ ꝓpter arta bo
magᵗ quᵉ c honoꝛ magnꝰ uel honores magni ut ayt phꝰ quare ꝑm
magnaᵗ honores magnos magis appetimꝰ quaz contepᵐᵍ. Ꝯ 2° m
aut ꝓmo quia omis non tantꝰ opuntes magis contepᵗ quaz appetᵗ
honoꝛes. honoꝛ. n. ordinatur ad opum ut ad finem ut supra li°. 1°.
quia honoꝛes uolumꝰ ut ex timentᵉ hom quare opus c finis honoꝛ
ꝟ magnaᵈ non curat opones. ꝟ solus in tr̃ᵗⁱ ut hꝛetur hic quare hoꝛes
magis contepnit quaz appetit. ad 2um qꝛ non curans laudem magᵗ
contepnit quaz appᵗ. laus. n. addit ad honoꝛes exᵖssiaz aliq ꝓmo c
ꝟ magᵐᵍ non curat ut laudaz ut hic dicitur quare honores magᵗ
contepnit quaz appetit. ad 3um 1°. q. 3ª. sunt tres ꝓpriaz ad pmtem ad
2 alia. 3ª. dat. ad 4um ꝓmo q ꝑmutto q honoꝛ ꝓpᵗ suu dr. bno mod
matialiᵉ ꝓpre honorabili putaꝫ statu honoꝛ. uel ꝓ condicᵉ honoꝛ
uel ꝓ officio uel dignᵗᵉ honoꝛ. uel ꝓ diuᵉ. uel ꝓ operᵉ honorabili
uel ꝓ officio uel dignᵗᵉ. alio modo formaliᵉ ꝓ honoꝛe habito tali
rei ꝑm q ꝓdicat exhibitaz reuerᵉ in testimoᵐ bꝛeuit 2 ꝟ modo honoꝛ
formaliter sumptꝰ c signo bꝛeuis ad placitum. 2° ꝓmutto q honoratꝰ

·1·Quc tc̃tificari potest ce ab hõme uel a deo faciente onsiez útut̃ pn
cntus hoim · 3ª pmitto q uelle honorez se uelle honorari g̃ duplicat
bno modo ut hom ipm bonũ hon̄ uel honi qua uult mlt̃ ipe exultari
alio modo ut bonũ hon̄. ut ·s· fanat debitũ suũ alio modo ut bñ
audientiũ uel bidentiũ ut pr̃ h̃ audiente ad útez quaz honõ stuũ
alio modo ut bonũ di · ut · s· deo honorete mlt̃ z glificetur m huiꝰ hi
tationc · hys aut pmissis sucnditz c q·q· quent de honore for̄ sup̄
p illo · s· bitutis z bonitat signo z p honore pr̃ honez exhi̇ z uelle
seu appetere honore suũ tũ pro uelle z p appetere ipm ut bonũ hon̄
z pm ei · aliter · n · questio non procederet · hꝰ 9ª pmissis 9ª primo q
magnã fim magnã magis contep̃t quaz appetit sibi honorez for̄
sup̄tũ pr̃ bꝰ impensũ uel impendendũ · 2º q magnã appetit z non
contepnit honores magnos matiali sup̄tos · 3º · q pbs dre intendit
ce magnã tũ tota honores matiales z non formaliter sup̄tos · primũ
pbatur sic · pº qm ome contepnendũ magꝰ quaz appetendũ magnã
magis contepnit quaz appetit · aliter · n · nꝰ appetit nꝰ contepnit
nꝰ agẽt ut oz · Qz honor magis uel pr̃ formaliter sup̄to p illo sigº
bitutis c contepnendũ magꝰ quaz appetendũ quare magnã ipm
magis contepnit quaz appet̃. Sup̄tũ pbo · qm ome appetẽs quaz
contẽs · uel c appetẽs ut finẽ · uel ut ordinatiũ ad finez Qz honor
neutro modo c magꝰ appetẽs quaz contepnẽs · Non · n · ut fic quia honor
nꝰ est finis útutis ut bistũ c m pr̃ · q · nr̄ fines homes bitutiosi · nr̄
fines opis útutis tũ hec melioratiua sint honore ut sup̄ dic̃ · 1 · quare honor
hom útutiosi non c appetendũ ut finẽ nꝰ quaz ut aliq ornatiũ ad
finez · honor · n · nãlr ordinatur ad oppionez gliantiũ ex tali signo
quale c honor ut supra · dic̃ · 1 · ut · s· alij oppientur uel nosmet oppie
nos esse útuosos · Qz oppio aliorum ut is bonũ nrm puta ad gliam
mtiã ortã magꝰ c contepnẽs quaz appetẽs pr̃ honez magnã Qz c · n · co
tepsit eam ille bir excellent̃ magnã · aplꝰ paulꝰ · 9 · m · aut pro
mio c ut aut̃ · iudicet · aut ab hũano die iudic̃ · 1 · ab hũana oppio
pº · ad oz · cº · aug tamen c · qua honor c fallax signũ útutis · ille
· n · honor qui debz impendi homi bono z bituoso pot̃ impendi hom
pũo z malioso quare opº ex tali signo fallaci geniata pot̃ esse fal
signũ aut fallax cum oppione pr̃ ipm geniata contepnendi c magꝰ
quaz appetẽs appetẽs namq essẽ humilis ut · 7 · dicit̃ de iactatore
· cº · de iactancia · Oppio eiusdem mõdi pr̃ tale signũ giata est simpr̃ co
tepnẽs · Intelecta pbo alio de te quaz tu tibi credẽs nolli · 2 apꝰ dicat
glia nostra ibi est testimõ conscie nre · se · oz · pº · q · dicat q̃ stipe
aliena testimõ non c gliandi quare honor homi magnã non c magꝰ
appetendũ quaz contepnendũ ut bonũ eius tamen ut bonũ alioꝝ pot̃ rte ma
gis appeti quaz contepni sicut sup̄ ex posui · 2º qua ille pbs pupe

2 plz contempt quaz appetit honorez cu honor preuiz q̃ e 2 cu nr̃ magr̃
est 2 quo nr̃ hoz digns e 2 qui honoribz digns non e · ꝫ per oia sic sehz
magna ad honorem quare magna mg tpm plz preuiz 2 contempt q̃
appetit · // Sl ſtuptuz plaiuit per plm pt̃z omes illas quatuoz ptes
diat · n · q ista magna honor preuid q̃ e ubi agit qualz pehz ad hoñ
fortuna diat eaam q non e admirand nr̃ magnid ee rpi e rpi · diat
eaz q ei non adibitur digns honor q ia perfecte non fiet digns honor
diat eaz q magna non e digns hoñz preuiz 2 contingentibz · 1 · no
studiosis omẽ aut honorez formaliter ſtuptuz illis huãmodi aç falla
pretacula Sunt eaz no stus · 1 · no bzeuiosi sibi quia sunt ea cvtin
nr̃ mpe sunt studiosi quia sue falla signa · quare mbz sibid diat plz
magnaꝝ non esse digniz honoribz taliter quia ad eaz sic stuptez no
e digns tanq̃ ad bona pmatoria · 3o · quia omẽ uz hoiz ad huiꝰ
honorez magis contempt q̃ appetit ꝫ omẽ uz magna e bene
huius ut mz equitz q̃ne ofiaz 2 ut statum appet ex me gnali pz
onerionez utilitaz q̃re ut pius · 4o quia 2 lle qui nuquaz judicabt
sibi contumeliaz fieri magꝝ contempt honorez quaz appetat ·
qui sm ggr · appo hoñe 2 glie facit hoiez sentire contumeliaz
contepto uo facit non sentire ꝫ tu · si magnaꝝ fuero nuquaz judi
cabo ubi contumeliaz fieri ut art seneca de copia uboz · ad aplm
paulz recta pnapuz · // ſnto quia a biro perfecto 2 iusto renuntiat
2 abdicatur a biro magnamo magꝝ contempnitur quaz appetatur · ad
· n · magnatm sit ornatuz 2 augmentuz oim bituitz · magna e per
fectissimaz inter bituosos 2 per ois contemptz q̃ perfecta contepnit
· ꝫ bin perfecta 2 justa relig honoz ꝫ ac bite blandimentis renuntiat ut
ayt y fid · de sno bono · li · 3 · c · 16 · quare ut pz // 2m aut ondo sic
q̃ magnaꝝ zlla no contept · ꝫ appetit per que bitꝫ magnificatur or
natur 2 augetur · hec 3 · nam qz perficere e mayrm 2 optimud pmagr̃
ꝫ per honores magnos militer ſuptos · 1 · pceres hoñbiles bitꝫ mag
nificatur ornatur 2 augetur quare magna talia non contepnit · set
appetit a ſuptuz plaiuit · Est tame pſtiendum pceres honorabil diat
uel magnado obtu recta q̃ fit opꝰ uel condigꝫ magna p uel obtu
e opꝰ uel magnadis ipꝰ opis · uel bi gra in bituite fortẽ tuꝰ actꝰ
pnapuꝰ e expectatiue ipꝰ · n · expectatiue pt̃z hre o · s · hostez honorabilez
sm magꝝ 2 mmg puta regem qui expectatur in tanpo uel baronez
uel ducem · item sbm · s · pz ꝫ expectz hoñbilez sm magꝝ 2 mmg
puta regem uel ducem uel baronez expectz · // item op hoñbile
sm magis 2 mmg · sm q̃ certamen cessit uel cessisset · huic g
pmissis · regiꝰ sic pz zlla ꝫ magnificatur ornatur 2 augetur ·
per que actꝰ uirtutem genantes 2 saluantes magnificantur augen
tur 2 ornantur · ꝫ per rem honorabilez ex parte obi actꝰ magnificat

magⁿ·n·eſt expectare m tanto regem 2 regia aule quaz autem uel alia
mſectionem ſtruonem 2 per rem honorabilem expectet ſbi uel p⁹ opⁿ⁹
actu ornatur mſignior·n·2 famoſior benuſtior 2 gliõr e expectatag
m p⁹ regis quaz mpreſſona bmõ ſtmplic⁹ mlinas 2 per rem honorabilez
expectet opib actu augetur m tenſionez·n·Qz oz ee actuz expectatio
m eo q⁹ plus muadiuat 2 qui bellemenag hoſtes repellit 2 arcuat quaz
malio quare bircuõ ulle⁹ perobm arduuz 2 honõbile magmficatur 2
per p⁹ magᵗᵉ conſtᵗᵘᵐ excelſaz 2 honõbilez ornatur 2 p op⁹ magnud
2 honõbile augetur 2 per gnõ ut dictuz e huiuſmodi honorabilee magᵗᵉ
appetit 2 non contepnit·3ᵐ·aut onõ·qᵗ·primo qđz ex pnapaliatu
magnᵗᵘᵐ quia magnᵘᵐ dignificet ſcipm magnus e pnapalis actᵘ magᵗᵘᵐ
ſm phm qui per iſtuz actuum fiat pnapalez diſimt magnᵘᵐ Qz dig
ficare ſcipm magnus honorabᵍ forᵗ ſupius·n·zllis fallacibᵍ ſignis 2
cõtrariis reuencaſ non e pnapalis actᵘ magnᵘᵐ tame quia zlla
contepnit magᵗᵉ quaz appetit ut platuz e. tame quia ille actᵘ non e
melior cetis actibᵍ magnᵘᵐ magnᵘᵐ·n·e magnor operatiõ 2 terri
bilium expectatiõ ſ⁹ ſint meliores actus quaz iſte eſt tame qz melig
eſt honorare quaz honõri 2 per gnõ potiꝰ acteret ſſe dignificᵗᵉ magᵗᵘᵐ
ad honorare quaz ad honorari·tu·quia oᵐ huiuſ actᵘ e ſtrmſimuz
quare ſm intenacez phi·honores magᵗᵉ forᵗ dicta non ſunt zlla ma
gna·q⁹ ſcipm dignificat magnᵘᵐ Reſtat ig⁹ q⁹ honores magni ma
tialiter 2 talꝰ ſupa ſunt zlla magna q⁹ ſcipm dignificat magnᵘᵐ
2 mavie quia dignificat ſcipm talibᵍ e actᵘ pnapalis magnᵘᵐ·cum
·n·aliqᵒ dignᵘ ex⁹ ſcipm dignificat 2 expedit ad obtᵘᵐ magna 2
ardua 2 honorabilia·uel ad ſtatuz magnᵘᵐ ſeu officiatuz cuiuſ admiſtra
cõnis indiget p maxima uel ad op⁹ magnuz 2 arduũ dicitur 2 hoc
tunc bircuõ ut dictuz e magnificatur ornatur 2 augetur quare pn
talibᵍ ſcipm dignᵗᵘᵐ magnᵘᵐ·// 2° idem onõ ex defectu puſillaⁿⁱᵐᵘˢ
quia ſm intenciones phi zllis ſe dignᵗᵘᵐ magnᵘᵐ a q⁹ defiat 2 diſce
dit puſillaⁿⁱᵐᵘˢ Qz iſte defiat 2 diſcedit ab opⁿibᵍ homo 2 maduenibᵍ
homo ut ayt phs lognõ de puſillaⁿⁱᵐᵘˢ·quare magnᵘᵐ ſm intenciones
phi ſcipm dignᵗᵘᵐ opⁿibᵍ 2 maduenibᵍ homo 2 non zllis fallacibᵍ
ſignis·// 3°·idem onõ ex exceſſu taym·quia zll⁹ ſcipm rem dignᵉ
ficat magnᵘᵐ ad que tenatur 2 a q⁹ repellitur·taym⁹ ſtatui dignᵘ
2 mſufficiens·ꝑ·n·e eminentes intencionis phi·9·q taym⁹ ad ſcipm
ſuperhumanũ non tame ad magnᵘᵐ·ſꝫ taym⁹ tenatur ad zlla opa
que excedunt ſufficientiaz eig 2 facultatez 2 ad que ſe ꝫ actuc qz
nemo tenatur ad 3ᵘᵐ quo aliq⁹ agnuit 2 non ipe quare illis ſcipm
dignificat magnᵘᵐ·ſcꝫ aut ſunt opa non pla ſigna honoris talꝰ
2 non formaliter ſcipm·// 4°·idem onõ ex amore honor⁹ qui lau
datur in philo⁰ quia zllis ſe dignificat magnᵘᵐ·ad que huiuſmodi

laudatur 2 virilis 2 ut amator bon· Jn hō· n· phs assignat laudē ama
tis honorem· Jn· c°· de philosophia· fē nō laudatur ut virilis· n° ut hom
ſl hūmellat ad honorem formaliter ſuptuz· 1· ad zllaz exōnem re
uentiam ymo potiꝰ bituperatur ut muliebre· hō· n· e passio vōis mu
lieris· que ſtic honorā admiran 2 laudan nolūt· laudatur· n· ut vi
honorabile· quare talibꝫ ſc ipm alīpm dignificat magnā mg 2 non
phi zllis ſc dignificat magnā mg mg° e difficultas· ipe nacꝫ dicat q
difficile eſt ſm intentem ee magnā m Oz difficultas e circa o^ta circa ſta
tus circa opa potenter 2 violenter ſc hre 2 n^a difficultas e circa pere zllaz
exōnes reuentias· hō· n· faut vno lapis vn fortuito se quo fac
tuz e altare uel publicuz ut dicatur 2° phi 02 Certissimuz e q phs
nūquaz intendit dre q magnā ſc ipm dignificet zll reuentias
2 fallacias signes Oz obiectandus statuz melius 2 optimus maxime
2 optime· Dicendꝫ go ad argta p· q· omnia prodiunt ex eo q hoc
statuz duplicatur vno modo p forma honor· alio modo p causalia
nor ut fiunt expō tuz· Jld p mū go dicitur e q magna ſc ipm dignm tat
magnis honoribꝰ non ꝯdꝫ magnis hōm reuentijs· fē magnis reb
agendis 2 magnis officijs 2 magnis opibꝰ 2 negocijs· Jld 2m pz
dm dicendꝫ q m talibꝰ magnis· que ſtic at opa dēlinatur modate
m homis· ait 2 magnis opibꝰ dēlinatur intense· ſtat qñ 2 vtuz
m ſtia opne· Jld tertiū ea am dicendꝫ q^r q magna mg ault ſupe ex
cellere non m recipne reuent exōnes Oz m exhibitare melioꝝ
operis 2 patz esse de intentē phi· qui ſtatz excellentiaz· quaz ault
magna ḡ refert ad bnficiator actionez· q^r bnfacere· alia e ipm ex ce
llere 2 bnficiari ab alio e expedi ab eo non ꝯdꝫ m reuient· fē mopz
· Jld· c^m u° dicendꝫ q magna ad apud magnas se plet magnū mor ne
ad mag^s oporz pugnandz non ſmodo ad reuient^s reapiendz· hz
ipm· n· e opus iustuz 2 humile 2 difficile apud magnos equale q
iustitia exigit optinere· Jld q^rtuz u° dicendꝫ q magna ḡ no fug^t
b^s humilitas ymo semper fuat cum ut· j· plat°· fē bne fugit et
arpnat humilitas fuilem 2 timidaz q metꝫ ta fit uel ſpe luc· Jld
6° aut dicendꝫ q magna mg distat 2 mg oppmatur exymo·
quaz pusilla mi· Jn tonatua ad opa magna qua m h^o g^t nam ex^o
pius differat m m°· qua 1te appent tonatus ut dignus 2 ſufficiens
zlle u° opōtuz modo· qua 1ste appent ſc hns mappetitū aut honor°· 1°
zllig fallat^r ſignid non plus g^t aiz exymo quaz aiz pusilla^mc ymo
mmg· Jld ſeptimū u° dicendū q honor ut e ſtatus honorabilis
mappetibile al e appetibile ſpe ee 2 ſpe felicitas tanquaz aliqualis

prec eig ꝙ autem honor ut c̄ signū fallax · sit prec̄ feliciat⁹ cēnlib⁹ ul
actionalis non bizeo sic aut hic lay⁹ al lapior de honor⁹ ut sup⁹ ex posu
ꝙ signo uel testio utut⁹ per hoc⁹ cybrio ome aut tale signū uel te
stimoniū fallax e quia potest ee f̄m · Jlo · g̃m · aut dr ꝙ honor for
sipatus pro zllo retinenali signo non e matia magna⁹ ut ostensū
est supra ·

c · 3° · arguitur ꝙ magna⁹ non moderet⁹ pīnes · pmo quia sic
nunc moderaret⁹ passiones uel appet⁹ sitū uel intellect⁹ nō
aut intellectiuū quia zlles non prodigent modū amplū aut
non adueꝛsentur rōni Dicit pīns appet⁹ sitiuū ꝙ tria honores ·
n⁹ sit m eo p⁹ · 2 · pbo ꝙ amatiuus honor⁹ gaudet honore n⁹ pa⁹ tor pore
ꝛ magis mente supra tria⁹ de temperia m pn⁹ ome aut p⁹ appet⁹
sp⁹ sit pa⁹ tor pore quare tria honores non sit p⁹ m appet⁹ sitiuū
· 2° quia pbo ex posuit pīns relatas per ututes m tria⁹ ututū ut
patet de fortit⁹ ꝛ temperia · ꝛ agens de magna⁹ non egit de pāmb⁹
relatis per eam ꝗre ille bn⁹ esse · 3° quia bret⁹ optiua tria oim
m⁹ bretutū non e modate spaliū primū quia spales pāmb⁹ non sut
tria oīa bretutes · ꝛ magna⁹ est optiua tria oīa bretutū m⁹ ·
aliter non esset ornata omi quare non e moderatiue spaliū pāmb⁹
Ꝛ 4m arguit⁹ ꝙ moderet⁹ relata⁹ ꝛ tristitiae quia magna⁹ per mag⁹
relatā moderat⁹ adipiscens honores magnos ꝛ modate tristat⁹ perdes
eos · Item bene fortun⁹ non e gaud⁹ n⁹ male fortunato tristitiae ut de
ipo dicat pbo quare ꝛc · 2° arguitur ꝙ moderet⁹ timores ꝛ audaci⁹
timores quia⁹ quia magnā⁹ non e admittuū · Item ꝙ non pat
bite ꝙ magnific ꝛ honestas rebꝰ pticulis exp⁹ · audacias ut⁹ quia
non e philaxndmes ⁊ · pticulor⁹ amator ut audax n⁹ mitra xndmes
n⁹ n · audet ꝙ patiens se ipm pticulis exponere · dicend⁹ ꝙ magn⁹
sic ut dicitur opatur qui⁹ moderant⁹ pīnes ostendentes opatur · n · ut ꝛ
magna⁹ magnat⁹ fm ꝙ opus sua e ei ppa opatur ꝛ ut fortis de fort⁹
ꝛ ut magnificꝰ magnific⁹ ꝛ sic ulti⁹ ꝛ quelibet alia bret⁹ pro eo ꝙ
e ornatus ꝛ augmentat⁹ oim bretutū ꝛ fm h⁹ moderat⁹ pīnes diuꝛ-
sim⁹ modo ut magna⁹ magnat⁹ opus ꝛ sic moderant⁹ spem ꝛ de spe
tiones · alio m⁹ ut magn⁹ de anglis alia⁹ ituus ꝛ sic moderant⁹ alia⁹
quaslibet pīnes quas ii⁹ single moderant⁹ · pmū pbo quia
oīa bretia m me⁹ moderat⁹ illas pīnes per quas m me⁹ tut⁹ pri
cipia op⁹ illa ut patet m singlis · Ꝛ ꝙ spe extendat⁹ m me⁹ tut⁹
m tay mote ꝛ per de spationes m me⁹ impusilla⁹ extend⁹ nagꝙ spei
faciat hoīes audaces ad⁹ qd e supra bretes supra facultates sup dign⁹
ꝛ sufficacꝰ eig · h⁹ aut est tonari tay mote · de spes aut extendua
facit homes disperd⁹ ab opibꝰ hoīs qd ꝛ quare fimbꝰ esse dign⁹
ꝛ sufficiens · hec aut bria sic m me⁹ o⁹ magna⁹ quare ipa m me
moderatur spe ꝛ de spationem · 2m aut pbatur quia oīa bretus

ſtaut opa ⁊ cetera aliquez m̃z ⁊c mod̃ata ⁊ua p̃mo mad̃etur, cetera ꝯ
alit̃er · n · bretur non oporteret ut dz pro eo q̃ p̃nces non mod̃ate & pria
uarent oponem · ⁊z magna tal̃ ē ſt opa tua cetera omen mz̃ mod̃ata
alis bretur tal̃, quare cetera omen mz̃ ⁊ne te mod̃atur oms opones
ꝯtrarientes cetera ꝯ · dicendu ē q̃ ab p̃mo q̃ magna tal̃ ⁊n ne te
mod̃atur ſpem ⁊ & ſpõez ſiue ſtut m appe tu ſſi uo ⁊ſua ut ubiq̃ pont ce ⁊ ut ubiq̃ pont ce bone ⁊ male · tm̃ q̃ dr̃ q̃
p̃nces ⁊ appo mtller uu non adiuſ. mitur racõi · dico q̃ p̃mo q̃a ſic
opons m te ſepe ꝯtradit ut ti · ⁊c ea ꝯz p̃nces uo tuo ſepe adiuſant
hom ⁊ rom tm̃ ea ꝯz dr̃ q̃ cetera honorez non ſit p̃ m appe tu ſſi uo
ſm̃ phm · dico q̃ no cetera honorez q̃ plibz mod̃ ſuptuz p̃ cetera honorez
ſ ſeq̃ diſtpliaz & ⁊ uo bz laj plbe · ⁊z ſi ſtuatur honoz q̃ hac re honora
ſue ⁊ victoria uel tũph̃ bna ſit p̃ & tali honore m appe tu ſſi uo
· ſ d · 3m · bõ dicit d · q̃ plbe diſtinguies magna tia ab ꝯmi bria ſit
mutt iſtas p̃nces q̃uaue non exp̃ſſit · ſ d · 3m · 4o · dicendu ē q̃ te
omen mz̃ bretur ocurr t̃ genaliter hec paſſiones ſpes & & ſpa q̃ plut
ſua cetera ome bonũ magnũ & arduũ difficile & honobile · tm̃ aliz difficile
aggſſile q̃ ſtare & & ſpare ⁊z fimes & homiz ꝯtingit ſtin
re & & ſperare ·

⁊c · ⁊c° · arg° q̃ oms magna ſit superbi · p̃mo q̃dem · q̃a ois
amator ſui & ꝯtemptor dei uel p̃ximi ē ſuperbi · ⁊z magna mg
ē amator ſui · q̃a ſz p̃m mag dicm tur & ꝯtemptor dei uel
p̃ximi · magna mi · n · & ſpata bideretur ut hic dr̃ & magna mg ē
ꝯtemptor ſtaut liber ꝓbator · quare bideꝝ eſſe ſuperbi · 2° q̃a a
mor ꝓpe excellẽcie ē ſuperbia ut dr̃ aug° · q · & mo ti · ⁊z magna
amat & mult ſuperexcellere ut hic dr̃ · quare bideꝝ eſſe ſuperbi
· 3° · q̃a oms glorioſi ē ſuperbi · tm̃ p̃ma filia ſuperbie ſit gloria
glia ut dr̃ ggo · ⁊n mor · ⁊z magna ma bideꝝ gloriosi · q̃a & ſtant
adipiſcẽs honores ut bz hic · quare bideꝝ eſſe ſuperbi · ⁊c° · q̃a ois
ingratꝰ attepta bnefica ē ſuperbi ingratꝰ namq̃ ſpes ē ſuperbie
ut dr̃ ggo · m mor · 32° · ſuper Job · ⁊z magna mo ē ingratꝰ · q̃a
ſm̃ eos attepta bnefica ut hic dr̃ quare bideꝝ ee ſuperbi · ⁊ 4°
q̃a oms auarꝰ & fictor fortunis bideꝝ eſſe ſuperbi ut ſupra
tra tu & for · ne · ⁊z magna bideꝝ eſſe talis cum ſit manifeſtꝰ oditor ut
hetur hic · quare ut p̃d · ⁊ · 5° · q̃a fugit humilitatez ut hic dr̃ quare
ſuperbi eſſe bideꝝ · ⁊z o m arguitur p̃ · q̃a oms ſuperbi fugit & mor
tem q̃ eo q̃ ſibi ꝓpinq̃ timitur q̃az alti · ⁊z magna no ꝯgruit ſu
gere & montez ut hic dr̃ quare non ē ſuperbi · dicendu ē q̃ p nullo
bene magna mo ē ſuperbꝰ, quamuis & re bideꝝ in mult utibiq̃ ad ad
utq̃ ſit amator ſui & ut erq̃ ꝯtemptor p̃rim & ut erq̃ appetit ex ce
llentiaz & ut erq̃ uellit laudem famaz & gliam aug causa ē q̃a
cet hec quatuor differenter ſe hnt ⁊ superbi · n · amat ſe ut p̃m ſui

magnā mo amat se ut effectū ar̄ 2 pr̄ hʒ ille magnus iste gratus ē ad · Item superbus amat se ut finem · magnus amat se ut ad finē 2 pr̄ hʒ ille cūt se ad eo 2 ille se conuertit ad eum · Item superbus amat se ut ꝙd pr̄ se vel magnū se ut partem tocius hui⁹ ūsi ciuitatis uel generis huius uel big manutit uel hūs collegij 2 pr̄ hʒ ille mundus 2 iste humilis ad alios efficiat · Dr̄ter eadē contemptū quia superbus ꝺ tempt primum hō magnus aut mmalo · magnus · n · contemnit mpriꝰ fidē oppionem 2 filiū iudiciū 2 malos 2 irronabiles offensas 2 irronale oduꝫ sic ꝙ nō ꝓpter oppiōs nō ꝓpter iudicia dimittet iniurias · nō ꝓpter offensas nec ꝓpter oduꝫ ar̄dans cōmittet aliquas īpietās · non · n · curat r̄ stantiales possibus ut exponit super hiam · Superbus uo contemnit offensam irrales sic ꝙ ꝓpter eam non dimittet hūmōi suas · contemptū eorū alioꝝ bona puta bonas mores bona opa bona facta bona dicta · Dr̄ter eadē appetunt excellere⁹ quia superbus appetit eam mhoribus for̄ tutus 2 stabilis reputari · magnus uo mopibus homē 2 uer̄ 2 ꝓpter hʒ ille e humilis 2 iste bonus · 2 uerus · Item superbus appetit excellere ultra ꝓpriꝰ dignū · magnus uo sm ꝓpriū dignū · Item superbus appetit excellere · sed non per eam alioꝝ r̄ptiue ut cultum alijs r̄ptis ipe appetat eminē 2 excellens · magnus uo appetit excellere ꝓ sua 2 alioꝝ promotione · non · n · appetit excellere ut excellat sed ut sepm 2 alios ad ultiⁿ r̄ po m bonis opibus ducat 2 promoueat · Differenter eadē appetit gliam quā superbus appetit sibi ut bonū ꝓpriū · hʒ mihi ꝙ honoratus famatus uel laudatus ult gliaꝝ deo ut r̄ glificetur mihi 2 ultra eam ut bonū hūs nec sepm uel ut bonū aspiant · q̄ ex hac natura ut vniuersus magnus · 2 sic pz ꝙ nō magnus 2 superbus 2 ꝙ nō superbus ē magnus · Dicendū q̄ sil ad pma · 3 · obta · palit 2 alius superbus 2 magnus fuit amatores sui 2 contemptores ꝓximi 2 asperi⁹ rec excellen⁹ 2 glie ut bistis ē · sld · ēm uo dicendū ꝙ magnus non ē princeps accepti bene alij cū magnanimitate cum sit sumere tributiū 2 ibidem dicatur · hʒ dicatur primo quia non ē latenter memor · quia mihi non egit bene · ex passo bene 2 pr̄ hʒ alii alligatus 2 ꝓpe bono ab alto sapiō · sld q̄ritur 3ᵒ. ꝙ magnus ē uere fort⁹ 2 non audax cum ꝓ bono 2 magno rebus exponi⁹ prudēs non prēsumit exponere ut ſſz ad mortē · sld · 6 · dicitur ē supra ꝙ ꝙ magnanimus non fugit hūm humiliatem 2 liberalem ſſz fugit flas 2 humilē pr̄ hʒ tamen non dz dici superbus ·

ē ꝯtra arguitur ꝙ nō magnanimus sit humilis ꝓ quia omis uer⁹ humil contemnit se 2 non dignū se · mag⁹ uo ē ergo pr̄ hʒ qre no ē humil

Secundo qr̄ oīs humilis intendit ad ꝓua 2 ima 2 infra dicitur humile esse primū 2 imū · magnus uo intendit ad magna 2 alta quare no est humilis · 3 · ēm tayn⁹ magnanimitas honorē excedit humilē aliter no diceretur fatuos 2 uentosos ꝓsumptuos 2 ambitiosos · ſſz non excedit magnanimitas ut hic dicitur quare magnus non est humilis · ē · qua nō humil

hz modum leommu migestu arm leo sit aual superbiz 2 contepm.
Gz magna hz modum leommuz migestu ut patet ex. c. ultus condi
cionibz quare non e hmlie. Gz o arguitur pmo qua ois qualis
qua non fugit como ut hetur m. 3. cio condicre quare br hmlis
. 2o qua non curans laudi br hmlis. As. q. dda sit duo pmo
qz nr pusillanis est hmlis. 2m qz omne magna e hmlis. pmu pt
pmo qz sm phm omne pusillanis br ignore se rpm nr hmlis igno
se rpm. Cum sm Ber. hmlitas sit qua homo uerissima sui cog
te sibi bnlesit. quare nr pusillanie hmlis Scdam qz omne pu
sillanime ex fla oppiee sui fit detior sm phm puat. n. se multis
opombz 2 admicentombz bonis gp tre flam oppiez quaz hz de se 2
fit pigri 2 mg bn optauq Gz hmlis ex sui oppie non fit detior
nr puat se opombz homo cum ipe sit mayie obpequosz 2 optauq
ni tantuz qz nuq puat se sufficienter bne egisse ante bto Ber.
qz quis hmlis quaz qnto plo pfiat eo mg se reputet pfecasse. na
si usq ad primu gradu hom evacuq pficat ad de p grady m perfec
relingt ut my sibi pmu gradu bideatur adepti qre nr hmlis e
pusillanie. nr a hmlis pusillanime. Scdam pbatur pmo qz omne n
imiliter tumefactum 2 inmoribz evacuatu e superbi uel hmlis Gz ois
magna e nubo tumefactu 2 inmoribz evacuatu cum magna non sit
sine uirtutibz ut art phs 2 non e superbi ut onssiz e stip qre relingt qz sit
hmlis. Scdo qz omne biri perfecti 2 sancti precipue birtutu vpi
fuerut hmles v cio di qre dicte ame quia mitis sum 2 hmil corde
qt. vi. Gz omne biri sm dctz bere magna fuerut perfecti 2 sancti
precipue virtutuz v. magna non sit sine birtutibz 2 e ornatuz
2 augmtuz dctz 2 pz ons qui hnt cam hnt birtutes 2 ornatuz 2 perfec
2 sanctatem earum 2 sm hoc nro precipuit virtutes v. qui bi sue e plen
qre 2 birtutib. Jo. 1. quare omne biri sm dctu uere magna cuit in
hmles. hoc aut confirmat per ysid. 3. qd Ti uiz multa qstantiare
arguerut pnapud biaa mgo consuata erat hmlitas de suo bono. li.
3. c. vv. ubi zugit uel juntuz ondit hmlitat consuatez uiz magnm
sua opone Diuina nagz magna erat enim pdo mozt constanter
assigte ad redarguendas pnapes Ex quo sequit tertio qd moderne te
poribz nr sit magna cum pnapes sine biaosi 2 pz ons minus redar
guendi per nr redarguantur. 3o. qua omne qui circa res magnas hre
dignas 2 strictz magnu honore dignu 2 opa magna opere digna virtutu
magnm 2 hom. appetat 2 honore sumu contepnit ipe uere e hmlis qd
appet ex 2o. pmo qua hic m mi 2 mstanto superbie tollitur superbia
qd non fit ni per hmlitez. 2o qua hic contepnit homo se ipm 2 ppiz ex te
llentiaz m honoib qd non fit ni per hmlitatez. Sm sm su diffonez e contep
ppe ex tellen e. Gz omne magna circa pdicta intendit 2 appetit virtutu
magnm. 9. pbo qd magna tie 2d qd e magnu in omi birtute 2 cum hz
contepnit omne sumu honore mzlla ex hoc reuentia ut onssiz e stip

quare omnes ⁊re magnaᵐᵍ esse uere humilis ⁊ Si aut obiciatur q̄ status conditi
cr̄ bis̄ p̄z que plures p̄ma ⁊ e ratione ultia p̄mo ⁊ item q̄ p̄ma ratio
diatur q̄ humilis uir sibi p̄mu profectionis gradu bꝛ̄et. adeptus. h̄
aut oppo bꝛ̄et esse pusillanimis bm non aut magnaᵐᵗ sibi bilest
magnaᵐ aut non sibi. ⁊ Secunda quam p̄cedentem ꝛe diatur q̄ humilis bꝛ
sibi p̄mu profectionis gradu bꝛ adeptus h̄. aut oppo bꝛ esse pusillaⁿⁱᵐᵒ
bm no aut magnaᵐᵗ. ⁊ 3°. qua multum ratione ad fin q̄ꝛ diatur q̄
humilitas e conceptu p̄re cyrelleyᵉ magnaᵐ. aut p̄m plm uult superbi
tollere. ⁊ Dicendꝫ q̄ ad p̄mu q̄ humilis mduᵃ contritione sibi bilest
⁊ m alia diᵉ ne quia quaꝫ sibi bilest. humilis namꝫ contritus se p̄m
ut cum qui bene passus e ad aliꝫ q̄ bne fecat ci ⁊ multa bona contulit
ci bilest mᵍ ꝺ ⁊ h̄ modo sibi ipi bilest omne magnaᵐ quu uereatu
ritus bne facturꝫ cum pro eo q̄ bene facturi e superexpressi. ⁊ bne facꝛe
stᵉ expteᵗᵉ. ⁊ item humilis contritus 7ᵈ q̄ nᶜ ualet ad 7ᵈ q̄ mfuturu ualerᵉ
potest bilest sibi ⁊ huic emo magnaᵐ. huꝫ nᵇ magnuᵈ e m contritꝰ
ad 7ᵈ q̄ ce potest. ⁊ Istud q̄ bilestere mutatꝫ expatat hoⁿᵉ humilꝫ ad
bene agere. ⁊ item humilis contritus 7ᵈ q̄ e ⁊ q̄ hꝫ ad 7ᵈ q̄ fiat ⁊ q̄ habuᵗ
antenotatꝫ sui. ⁊ h̄ modo non bilest sibi ymo se multꝫ dignū
ficans grās agit ꝺ a quo accepᵗ 7ᵈ q̄ e ⁊ q̄ homi. ⁊ item humilis con
prat quatuᵈ nᶜ tuꝫ bꝛᵉ ⁊ huᵉ hꝫ ad 7ᵈ q̄ adepta bꝛᵉ sui huᵉ ualetᵗ
⁊ h̄ non sibi bilest. ⁊ aut nᵉ magnaᵐᵍ ymo mhac contritus
se dignᵃᵗ ⁊ et magnaᵐᵍ. ⁊ Ad ⁊ Secundꝫ uᵈ dicendꝫ q̄ si humili bꝛ bꝛᵉᵗᵉ
bene sequitur q̄ sibi bꝛ̄et sicut uir ꝛeadᵗ gᵒ ꝛeadit. ⁊ sic ꝛeᵐ modᵒ
qui diatᵘʳ uir ex eo q̄uenit q̄ humilis contritus 7ᵈ q̄ fecat ⁊ q̄ e ad 7ᵈ q̄
facere ⁊ esse pt̄ᵉ. ⁊ h̄ modo uir bꝛ̄et ci aliquid bonū fecisse bl̄ ce
q̄ eo q̄ m mfuturꝫ p̄ cum ꝑ deꝝ bonū suū ⁊ uolorꝫ augere. ⁊ Ad
3ᵐ. aut ꝺᵈᵐ q̄ humilitas e conceptu p̄re cyrelleyᵉ ꝯiuꝰ appᵘᵘ superbi
e non aut appᵉᵗ magnaᵗᵘᵉ ymo m clusum eo ut bistuꝫ e quia magnꝰ mg
nio contempnit cyrelleyᵉ ꝯ m hꝫ. ⁊ m ꝫll ꝛeūcnatꝰ ⁊ sigmꝰ falla bꝫ
non. n. uult p̄mas cathedras m̄ synagoga. nᶜ p̄mas cathedras m̄ synagoga. nᶜ p̄mas salu. m foro. nᶜ uocari ab hoⁿᵉ hꝫi ⁊ Si aut ypocrisis
per bi caym̄ benigni ⁊ sinosi. ⁊ Dicendꝫ q̄ ad p̄mu p̄ncipale q̄ ois
humilis stat ⁊ magnaᵐᵍ dignū fiat se mor̄ᵉ ad opᵃ bonū ⁊ magnū
honore dignū ⁊ contempnit se mor̄ᵉ ad honorꝫ tpm̄ quia mo per
bono m tendit honorem ⁊ gl̄iam deꝝ ⁊ non sui. ⁊ m hꝫ reluctet ornatꝰ
⁊ deor magnaᵐᵍ q̄ mponitur appᵗᵘ bonꝰ opis non mistet uanū appᵉ
honorᵇ. ⁊ Ad ⁊ Secundꝫ uᵈ dicendꝫ q̄ humilis m tendit ad parua mutam
honores recipienda sicut ⁊ magnaᵃ qui non appetit ab alijs bene
pati. ⁊ Qꝫ m tendit ad magna utilitatꝫ opa pigenda ⁊ per duo stant
simul. sicut appetitᵘʳ mᵛᵒ qui fiᵗ ⁊ sume humilis ⁊ sume magnaᵐᵍ
⁊ Ad 3ᵐ aut dicendꝫ q̄ caymꝰ ex credit ⁊ magᵐᵍ ⁊ humilem appᵗᵘ
honorᵉ formaliter sicut. ⁊ Qꝫ non m appᵗᵘ honorᵉ talis sicut. n. appᵘ

hom opis m h'aut ex tedit se ipm qua tonatur. ad op9 honore. Dignus
p ex tedit sufficenaz cig huius autem nuquaz ex tedit se ipm q2
nuquaz tonatur. ad 7d9 p e ultra bures 2 sufi tz cig p hui' bitatur
ad opa magna tonari. Ad. c'm u9 dicendu p huius hz modu 2 gestud
leommd. leo naq; ex pugnaz uel bena tonez suaz m toi modo se hn
si hz motuz graue t tardu 2 uocez grauiaz 2 soliaz 2 non mutat
gestuz stud ppr latratu canu uel ommuz sitz teri bilid bestiaz. Et ex
huius graue e 2 non leue m motu gue 2 non aut9 m uoce. h'
n sunt signa ment bene compte 2 non mutatur. ad latratu hn
adulantiuz. uel eaz commantud quia huius non sunt timdi
priu. n. timent perdere p contempnut. quia contempnut oma sup
q' por fere tonaco ptiu tomaez pter timent sicut bene magm
hnt an. ad sola magna bona. nec. que no pont multi pere.

c Secto arguit p magna tas non sit brtus mor p q2 nullus brs mor
est. p e magnu m omi brtute mor ppr duo p q2 7d magn non
bitetur ee uitus Et tondit uel grauis ututis. 2m. quia tunc
esset bna uitus magnu m se ipm. p non bitetur pol uel esset pfectue in
infimuz m utuis b9 moralibus sz magna tas sm phm e. p e magnuz
m omi brte morali. quare non bz esse brtus moral. Secundo q2 na
brtus moralis sz cum brte non huana aiz omis brtus moral sit uitus
moral ut hz. e. li. 2o. ubi phs dicat brtutez moralez ee habitez bone ag
homo gia tur bonus homo. Et magna tas bz ee habez aiz habita
no huana est dina sm eustraciu non e 7d ni summu grad9 inquaz
brte puta in philantpia que e supe ome philantpiu. Intempnaa
p e supe ome in tempuiz. in fortie p e supe ome fortez. 7. li. 4. Iste
autem non e aliud quaz magna tas quare ipa non e uitus moralis
. 3o. qua nulla brtus mor hz malas condiones. magna tas aut pte
bitetur hre malas puta qua magna d e immeor accepta bneficia q2
ortosp q2 pigre q2 no p fut tez multe hominu qua uerisi quia no
huiam log9 quar magna tas non e moralis brtus. Et m o'm est sm
phi. Dicendu q' am eo. q magna tas est moralis brtus p declarand
est triplicit sm. 3. difficultates tangit magnas. primo declarat sic
omnes hitus determinate inclinant ad non male uti 2 ad bne uti uel
non bene uti 2 ad optime uti. hui' q' corrupti male uti uel non bne
uti uel non optime uti e moralis brtus. sz magna tas est huius quar
e moralis brtus. ma. hri potest. aplo p mite libte ee uitez acta peana
sup de libte tractatu acta pn'. assupta u' plitur e tamen sciendu
q' uitute nali g' uti bene 2 male e. n. de illi utilibus de q' dicat phs q2
aliqua unlitas hui' g' uti bene 2 male. 7 eadem uitte u' intellectuali
non g' male uti intellectuali sz male moralit sic q' op' intellec
2 artificialit bonu potit ee moralit malitz puta fabrica bni
ydoli pulcra 2 apta uitute tame morali g' male uti ut bene ex

ꝑmo rectꝰ quiemt tamen non uti ꝙ bne uel male ut supꝝ li°. p°. ꝓ
ꝑbitur ꝙ felicitaꝫ non consistat ultimate in hitu 9ꝝ eaꝝ ii tute morali
bne uti 2 non optie pro eo ꝙ ute mur ea non tanꝝ optima eiꝰ 9ꝝ
uel pro eo ꝙ iute morali non utim⁹ aꝝ tm natu 2 tuc usꝰ bon⁹ i⁹ ad
moralis non erit optimo quia deficiet ei tm atꝰ iutꝰ nalis nisi⁹
ad optimu iutꝰ usꝰ. Ex his⁹ ꝙ patet ꝙ iute nali 2 mtellectli
ꝓcepta prudeiꝫ que semꝑ tmeme ii⁹ mo bi⁹ 9ꝝ uti male moraliter
iutꝰ ii⁹ morali quiemt non uti bn ꝙ 9ꝝ stipꝝ non uti 2 9ꝝ uti no optie
magnaꝫ aut em e hitus mclinans ad non uti male nali i⁹ ꝙ
ꝑm phm magna⁹ nullis grā opabitur tuꝛpia Item mclinat ad
uti bene 2 optime i⁹ nali mtellectuali 2 moralibꝫ sunt n. hoiez
opari circa o⁹ maxima 2 nobilissima diffia⁹. 2 arduissima circa
hitutꝫ ꝑm exigentꝫ 2 potentiaꝫ digm tatꝫ 2 facultatꝫ ꝑ opantis
ultimo tm natu nitꝰ ad perficiendꝫ opꝰ optimu. tm stat. n.
ꝙ magnaꝫ aꝝ trahit ad ai⁹ ad quo pusillam⁹ ipm retrahit
Ex pusillaꝫ reddens hominez pigꝝ ꝑm phm retrahit ai⁹ a tali ꝙ
natu circa talia ob⁹ mordie. ad talia opa quare magnaꝫ aꝝ trahit
ad oma talia 2 ꝓ hᵒ ipa magnaꝫ ceteras iutes facit maiores
2 magnu m eis 2 hᵒ modo magnaꝫ est tangꝰ tꝛ ꝙ e magnu
ꝑ e condicio magna⁹ in qualis i⁹ 2 ꝓ hᵒ patet rnsio ad pmuꝫ aꝝ
°/ 2°. declatur idem sic omis hitus hominis reddens hoiez moraliter
optimu e moralis iutꝰ quia si iutꝰ moralis e hitus reddens hoiez
bonuꝫ ut supꝝ li°. 2°. Non mg e⁹ iutus moralis si reddit ipm opa⁹
quia bmoꝝ rones sunt bonuꝫ 2 optimu Ex magnaꝫ reddit hoꝰ
opn⁹ ipa naꝝ sibponit hoiem ee bonu. 9. phꝰ. ꝙ bene magna⁹
Ex esse bonuꝫ 2 hominez bonuꝫ reddit optimu. 9. eaꝝ phꝰ ꝙ magꝝ
magnus signꝰ e⁹ optimꝰ ꝙ mtelligo optimꝰ inter bonas bonaꝫ
huana non dico bonaꝫ ꝓpria 2 dia quia illa bonitas exceditꝰ omen
bonitez huanaꝫ tamen ex hac i⁹ magnaꝫ e immediꝰ assentio ad
illaꝫ sicut a supma bonaꝫ inter huanas quare ipa e moralis bitus
Et ꝑ hᵒ patet rnsio ad 2m arguꝫ quia magnaꝫ ꝑm se supta
non est bitus nec bonitas ꝓpria quamus multuꝫ ꝓdat aꝝ puta mi
hᵒ ꝙ e tenere sumuꝫ mqualis i⁹ tamen diuersificee ut uidebit⁹
ꝫ. loco suo. li°. A. °/ 3° declatur idem sic omis hitus hois reseans
ab homine omne ꝙ ois non bne ad hominis perfectiaꝫ e moralis iutꝰ ut
supra li°. 2°. Ex magnaꝫ e talis hitus ꝙ patet quia reseat dispo⁹
nem mtellectꝰ per diutuꝫ 2 per modu pigritie sicut fluxꝰ expo tuꝫ
in lia. Item reseat aptez appetꝰ concupi⁹ 2 ꝓ hᵒ dr ꝫmeos aggrepti
beneficij quia non aptit talia reapere. Item reseat tantuꝫ appetꝰ
insatibil 2 fde non e humana laꝰ Et aut. n. ad patua humana non sꝫ
ad⁹ sic n⁹ lingua n⁹ manu. Item reseat sone⁹ non bonam

que ut m plib⁹ m duat hꝫ ad om mor⁹ pꝛuꝛ ſſitatꝫ · d · Cor pana
diuina aiꝫ pꝛuerſſo pꝛuerterꝛ 2 ꝙ magna⁹ non pꝛ aiꝫ multꝝ mulier
· qua mitta ſit mali p⁹ quaꝫ bom · h⁹ aut oia ꝫ non hꝛ aiꝫ qui p
ſeuerꝛ iuuat⁹ conat⁹ attingere · quare magna⁹ talia pꝛſeuerꝛ pro
hi⁹ ſt reſtame⁹ t iuus moralis · Et pꝛ h⁹ mſſuꝫ e · ad tertiu dꝫ
ꝙ pdicta ut ſunt condicoes magna⁹ non ſut mala ·

¶ Septimo dicendꝫ ſine argu⁹ ꝙ iuꝫ poſſ dia gꝛialis du⁹ bno n⁹
pꝛ pdicatꝫ qꝛ pdicare ꝛe mlt⁹ iuꝫ 2 h⁹ m⁹ iuꝫ m⁹ ſtipta pꝛeſt
diu gꝛialis bꝛtꝫ alio m⁹ pꝛoponꝫ · qꝛ fac⁹ oia iu⁹ opa · 2 h⁹
mod⁹ iuſti legalis e iuus gꝛialis faciens omia ouꝫ iu⁹ opi · 2 h⁹
obſua⁹ legis que ſim omeꝫ bꝛtutem bꝛuer⁹ pap⁹ 2 ſim ome bꝛaud
opima ꝛputat 2 h⁹ mod⁹ pꝛudenda hꝫ gꝛialitatꝫ ad oms iuutes mo
rales pꝛo eo ꝙ nulla opatur non opiate pꝛudenda 2 dicante aulibꝫ
medium opandi ut hꝛtur · 7 · li⁹ 6 · Nuc ig⁹ dico ꝙ magna⁹ non e
gꝛialis bꝛtus p̄mo mod⁹ · qua non eſt geng iuutu · ſꝫ bna ꝛter⁹
ſpes contra alias ꝙ ipſa pꝛ pbm 2 hic 2 ſup⁹ · li⁹ · 2⁹ · 7 item non e gꝛial
Secundo mod⁹ qꝛ iuꝫ illo mod⁹ gꝛialis opatur ſine alig⁹ iutibus
puta ſi quis aut ubiꝫ ꝓpter obediaꝫ legis h⁹ papient⁹ non ꝓpter m
clinatonem lubilitat⁹ 2 ſic ꝛe alig⁹ · Ꝝ magna⁹ tal⁹ n⁹ opatur n⁹ e ſic
iutibꝫ aliis ut dꝫ hic pb⁹ · quare non e · 7 illo mod⁹ gꝛialis · Eſt
tut⁹ iuꝫ gꝛialis 3⁹ mod⁹ · qua iu⁹ ꝛtis ꝛputat ad opus opm 2
omib⁹ uatur ad ſſecutꝫ fins optim · qui pot hꝫ pꝛ cas ut bifiꝫ
e ſupra · ¶ Eſt autem ſiendꝫ ꝙ dicit⁹ habent dia gꝛialis iutut⁹
magna⁹ tal⁹ 2 pudentia · qua pruden⁹ nnꝰ ꝛputat⁹ aulibꝫ iutibꝫ mo
opimis · Nulla · n · opatur ſine pudentia · Ꝝ magna⁹ tal⁹ non nnꝰ
ꝛputat⁹ aulibet iutibꝫ opima ꝙ alie pont 2 eſſe 2 opm ſine ipa ꝙ
ibꝫ non e⁹ · tamen magna⁹ tal⁹ opimꝫ nnꝰ e ꝛpns ut patet ex
pdictis · ¶ ·

¶ · g · ctaꝫ ſine argument⁹ dicendꝫ ꝙ magna⁹ tal⁹ in ſui totalitꝫ
ꝛcepta · e · partes hꝫ · ſ · magnatꝫ ptib⁹ ſuptaꝫ 2 longanimitꝫ
equanimitꝫ 2 humilitatꝫ · ꝙ plat⁹ ꝙ magna⁹ tal⁹ tot ptes hꝫ
quot firmitates ꝰ hꝛ magna⁹ m eligẽ 2 p̄m tenẽ · ꝺm quelibꝫ
7 llaꝝ firmitatꝫ e aliqua pꝛs magnam⁹ · Ꝝ ꝙ aliqua ꝛarum
ꝛcepta non eſſ magna⁹ tal⁹ m tegra · ſꝫ magna⁹ ꝰ hꝛ quatuoꝛ firmes
· 3 · quidem m eligẽ ctra ea que ſunt ad finem 2 bnaꝫ m ꝓpten
ctra fine · quare magna⁹ tal⁹ quatuoꝛ ptes hꝫ · ¶ Sꝫ pta ꝛtatur
· qua contra electionem magna⁹ m pont otingeꝛe ctra m⁹ bꝛtut⁹
ttignum ꝙ · 3 · difficilia nata frangere electionem magna⁹ m ꝓ m
e magn⁹ obst⁹ opibilis 2 tpꝰ opis que per segnicem 2 pigꝛiaꝫ
nata e frangere electonez 7 llaꝫ segnices · n · ſm · 7⁰ · am li⁹ · 2⁹

est amor ex fiuta opone pcuiens 2 mavie Si opinio debeat magna esse · Secundo e longa dilatio fie intenti, que per afflictiones 2 tedia nata est frangere electiaz bonaz quia spes, que differt affligit aiaz Tertiaz est humanitas attendentiaz aduersor 2 iffor, que permobilitatem 2 inconstantiaz nata est frangere electionez bonaz. Quibus ni se ipe expedire e mutatiaz aue sim mutatiaz fortune dic n·

Dum lembi male fida bonis fortuna fauet
Pene caput tristis mensurat hora metu
Et quia fallacem mutat nubilla dies mora luctus
Contrahit ingratas impia vita moras.

pmo ac consolac metro pmo · Sz g ꝙ magna mg ꝙ magnꝰ ez obta 2 opis bom 2 contra segniem ai habeat aliquaz fiaz 2 h' dupliatez magna tua pticali supta ut con longanimitatez diuisa · hanc n· st magna quia nl est ca magnid Sicut · n · magna ex magna y maginate non putatur admirationez · sz nl ex magna opone segniem · Sic cont dilationem sims intenti 2 afflictionem 2 tedium am oz eaaz ꝙ hat aliquaz firmitez 2 hic diutie longitatem · Hanc aue st magna tum ipe ꝙ magnus bonus expo pticulis non putat hic expectans fiducialiter intentiaz finez optinere po mortem · Oportet enaz magn contra hanc tez fortune 2 tribulationez 2 inconstantiaz aue hre aliquaz fiaz 2 h' du equanimitatem · Hanc aut hz euidenter cum nl male fortunato sit tristis · nl bene fortunato sit gaudiu ut hic dicat phs · contra intentionem honoris seu alicuius signi fallax ꝙ constitut me exhibere humane reuerentie mo phi sue sinp 2 Quicere intendit hoc opis bom ac finis sui cum aut ministeriu isti intentionis appetitum honoris corrumpitur finite intentis intenc 2 fac oz magna contra huius appetitum inflacentez hre aliquaz firmitez 2 h' sup humilitas ꝙ ut consuetez est sup contempnitez aspernabiat elatiaz haud honorez 2 sic hemo quatuor ptes magnanimitatis totalitate accepte ·

E nono caaz Sine fragilitate potest dici du pmo modo qua magnanimitas firmitatez aspernaciez uel diffinitez e sic ac puram firmitez 2 efficax fiducie existentiaz magn hom per magnaz letitiaz stat quelibz moralis uirtutis e aut rem quia uirtuosiz · sz est purum qua non est appetitu humano permixtiz e aut firmitatem ꝙ infrangibile per obstructiones difficultatiz e aut efficax qua e operatiuaz ad existentiaz bonitatis · e aut fiducialis qua ad fiduciam appetibilis 2 ffectiue e uirtus accepte per quaz magnanimis appetitus illi magno bono diffinitum 2 expetit finem mensuratz possibilitatis · Alio aut modo

pot Sic dia jur̃ liām ꝓb̃n ꝙ magnā ē̃ st hitus sub pons hitz 2 hom̃ tz
ornatiz ꝑlens ornat 2 mano ꝛ Virtutib⁹ mediant̃ m ter tarymote uel
tarymjaz 2 pusi ꝛ 2 m ter ffrem tarym 2 dꝛ spectet pusilla ꝫ. ffm quaz
magnaꝝ dignꝫ eynꝫ se ipm dignꝫ tat 2 exponꝫ alijs ofiaꝝ ardui
negoaꝝ 2 quibꝫ libꝫ 2 magnis rebꝫ agendꝫ ffm q̃ e dualis 2 mo
tenꝫ ar bene se bnꝫ recta bona honorabilia 2 mala inhonorabilia
recta fortunata prospa 2 adiussa · recta pcula bellicosa recta liberalia
munera · recta vrbanitat̃ signia · recta opa magn̄ ta recta amenabi
lia 2 bidua recta magna noua 2 mala p̃ata · recta tollaja recta de
mestica recta ꝛ̃ leꝫ iustiz 2 motiz · hec aut̃ oma patent ex
litera ·

Et ꝙ · arguitur ꝙ tarymꝫ sit dꝛ̃ior pusilla ꝫ. ꝓmo quia pusilla ꝫ
declinat ad humilitz · tarymꝫ uꝰ ad superbiaz · ergo tarymꝫ br̃ esse
dꝛ̃ior · Secundo quia mdignꝫ dꝛ̃ior e digno · ꝛ̃ ois pusilla ꝫ
e dignꝫ 2 omnꝫ tarymꝫ e mdignꝫ ffm ꝑhm m eoꝝ despectu · ergo ut ꝓ
· 3ꝰ · quia ille aut̃ nr̃ consolat̃ nr̃ aduocat̃ nr̃ cofortaꝰ debet ꝰ e cui dꝛ̃ior
aut hec oma ex pcto debentꝰ ꝛ̃ tarymo nr̃ istoꝝ 2 pusilla ꝫ. ꝙ libet ex
pcto debetꝰ ergo ut ꝓ · Contra ꝓ quia de breuiaꝫ impendꝫ hom̃
tarymo · nr̃ legimꝫ · legimꝫ aut̃ hec oma opta ee pusillabꝫ · dicat ꝰ
· n · per aplm binꝫ perfectꝫ 2 magna ꝫ. corripite mquietꝫ consola
mini pusilla ee ꝓ · ad thes · b · 9ꝰ 2 ipis pusillanimibꝫ per ysa · 24 ·
Confortamini pusi ee 2 nolite timere · augꝰ capꝫ orat cis fieri ad
iuuꝰ Sancta maria suaue re imfis iuua pusillam ee in fine ffmoꝝ
de nat ꝛ punte marie · ꝛ̃ o m̃ determinat phs · Dicendꝫ ꝙ magna ꝫ
pusillanimꝫ 2 tarymꝫ possent sum du ꝛ · bno modo sciat aliꝫ 2 mala ꝫ
sumut eas mordie ad honores formaliter sumptos · dicitꝫ ꝙ magna ꝫ
e qui se ipm magnis reuenajs 2 bretutꝫ signis dignꝫ tat dignꝫ
eynꝫ · pusilla ꝫ uꝰ qui se illis indignꝫ tat 2 illa respuit dignꝫ eynꝫ
Tarymꝫ aut̃ qui illi dignificat 2 illa sibi appetit indignꝫ eynꝫ ·
Alio modo isti ponꝫ sumi mordie ad honores mal̃ 2 tal̃ sumptos
ut sit magnaꝰ ille qui magnis 2 arduis rebꝫ agendis se ipm di
gnꝫ tat · dignꝫ eynꝫ · pusilla ꝫ uꝰ qui ab istis talibꝫ se retrahit
dignꝫ eynꝫ · tarymꝫ uꝰ qui talibꝫ se exponit 2 sufficiens mdigꝫ
eynꝫ · Si aut̃ isti ꝓmo modo sumantur · Dicendꝫ e ꝙ tarymꝫ est
dꝛ̃ior 2 negandꝫ e phs sup illo modo · accepit ꝙ absit ꝙ constat
ꝙ dignꝫ 2 fregnaꝫ e bellꝰ alienaꝫ reuerꝫ sibi debitaꝫ · ꝙ · n · sit
dignꝫ patet du ꝛ̃ mit non debitaꝫ quaz nolle ꝓpriaꝫ reuerꝫ sibi debitaꝫ ꝙ
· n · sit dignꝫ patet du ꝛ · ꝓmo quia ꝫ bellꝰ e injuriosiz 2 istud nolle
non · Secundo ꝙ simlꝰ e de alia de qua constat ꝙ dignꝫ e bellꝰ
non suaz quaz nolle suaz · uelle namꝫ non suaz e adpriuaz
nolle aut̃ suam non · ꝙ · aut̃ istud sit fregnaꝫ patet ex pcedenda

Set appō tymi 7 modō cupit excellere non stultꝰ 2 appō pusillāmꝫ confortꝫ
cupit excelle nolle stultꝰ quare hꝫ modō sumendō eōꝝ tymō excedōr · Si ad
sumendū modō sumant stat 2 phē sumit pusillāmꝫ excedōr 2 frequentiōr
stat si stat phē q appz quia actꝰ excedō bonō operis q sufficientē et nihil
potꝫ excedere 2 defectū discedere quia ad bonū opꝰ q excedit homō fa
cultatem aspirare tendere 2 assigere · hꝫ · n · et ad bonū tendere grue
mi discrete 2 9e a bono fugere 2 septem mutilꝫ reddere ex defectu
illa est pusillāmꝫ et excedōr tymo 2 frequentiōr eo · plurēs · n · homines
ex quadꝫ ignauia accidia pigritia 2 pusillam̃te discedut a bonis q
debent facere quia acceptent 2 tenentur ad bona ad q non sufficiunt
peruenire · Dicendū 9o ad primū modōm q sumendō pusillaꝫ 2 tymū
stat multa sumuntur argumentū procederet 2 concluderet ex sumendō
stat phē ut ex posu non concludit quia hꝫ modō pusillāmꝫ non excedit
ad huiusmodi ut supra bisiꝫ e · Ad 2am aut dicendū q id q supponi
pusillam̃te melioꝫ e eo q subpontꝰ tymē actūs priuatis quia 7 illi
que subponuntur huiusmodi pusillāmꝫ non excedōr ymo nō malo nō tym
nō hꝫ modō e malo ex imperfectō 2 insufficiens · tamen si sumant
sūm q pōm huiusmodi tunc pusillāmꝫ excedōr pro eo q sufficiens aaz stat
fieret melioꝫ 2 secundū actionem 2 mutilꝫ ut stat phē · Ad 3m
dū potest dici p quia pusillāmꝫ potꝰ modō sumendō bonū 2 nō
nihiliaꝫ pro eo qui desua sufficienꝫ 2 utute recte confidit 2 de ma gra
ex pietate recte confidit · s · expz ex apli · 9 · fiduciaz habemꝰ ad deū no q
sufficientes simō cogitare aliquid a nobis quia ex ub · ff sufficien
tia ex deo e · 2 · cor · 3 · ca · 2 talis pusillam̃te ff si deberet accipi
e accepta 9 tanquaz bonus · dicatur · n · ei · Bene deus celi tu non
derelinquis p sumentes de te 2 p sumentes de sua utute humiliabis · i ·
confundis iudicij · 6 · Ad 4m 9o optatur pusillanimꝫ sic suptus de q hꝫ
non agitur · Ad 4am potēdū q pōr pusillanimꝫ 2 biosis utitur q sēs
ad punctū q non pusillanimꝫ 2 biosis 2 confortꝰ quia fuit despolatꝰ
2 de se p sumentes 2 destitutꝰ et sibi ipis displicentes · Tymō
uō talia non optantur quia sibi ipis placentes non sunt despolati 2
de se p sumentes non bñ viribus destituti ymo de ipis ex tessime
offisi ex hꝫ tamen sunt de actores utbisiꝫ e ·

e vi^mo aut sine ar^te · Sicendū q emphilotimia e utus differ
rens a magnanimꝫ te q aut liberalitas a magnificē · Est
· n · sicendū q sic aut libi^tas contemnit pecuniaz 2 usiꝫ bonuz
pecuniē non contemnendo magnꝫ pecuniē uelusiue uelopis pre
sertim si sit emphi · contemnit homō sufficientiaz 2 usiꝫ bone sufficie
non contemnendo magnꝫ sufficiē uelusiue ex uelaugaumq

fimis ꝑ tide ꝯgruas ꝛ dicit magnꝰ ꝯtexit magnam peccatz · dic magnaᵗᵉ magnaz ſtultiaᵃᵇ ꝛ ſtatuꝛ illa ꝯtexit magna opa peccataria ſic iſta magna opa iuſtꝰ ⁊ tuoſa ꝛ ſtatuꝛ illa ꝯtexit magnᵒˢ dignᵗᵘᵈ ꝓpter quas fluꝯ opa peccataria · ſic iſta magnᵒˢ iuſtꝰ fluꝯ ꝓpter quo fuerit al fluꝯ uel fieri poſſit quelibet opa bꝛtuoſa · dicit gᵒ libᵗ tuus dñs amagnificetᵛ dic emphilᵃ a magnaᵗᵉ. Ꝙ quo ſeᶜᵉ ꝛexit ⁊ philᵃ fuꝯ nobiliores ⁊ inſignores bꝛtutes quaz magnᵃ ⁊ li · pro eo ꝙ melior ⁊ inſignior eſt bꝛtuoſa ſufiᵃ quaz pecunia ⁊ uſꝰ ſufficᵉ quaz peccunie ⁊ opi ꝙ poteſt ex ſufficᵃ pecu quaz opᵈ ꝙ pᵗ exꝑe turna fieri ·

ⁿᵉ ⁊ uiſ · eiaz dicit argumentᵗ diᶜ dia poſ · bno modo ꝙ cuilᵃ ſm exigentiam creatuꝛ ac puritatem ſtemitz ⁊ eſſentiaᵛ fidutᵉ ⁊ reſidentiaz bom per bonum ſufiᵃᶻ poſ optinere exꝑe nit ſuꝑ lio aut modo poſ dic ⁊ ſtribi · ꝙ cuiliᵃ ⁊ huius ſm rectaz rationem electiuꝰ ⁊ amatiuꝰ ⁊ bnilᵉ executiuꝰ bom hoᵇ per hoᵉˢ hñ poᵗᵉ me diante inter exceſſum ⁊ defectuz philotie ⁊ inter bnile diffidentiaz ⁊ pi ſipientiz confidentiaz ſubponens aliqualez ſufiᵃᶻ bium ⁊ utilitatiz ⁊ inclinans ad fiendaz bonuſus eaziz ·

aſſuetuꝰ autem ē · poſtquaz pbs egit de magnaᵗᵉ ⁊ philᵃ hic agit de aſſuetudie ⁊ eiꝰ opᵗᵘᵇ · agit · n · primo de ipis ꝙᵐ ad nom 2ᵒ ꝙᵐ ad rem ibi q̄quidᵈ ꝙ miᵈ dicat ꝙᵒ primo ꝙ man ſuetudo ē quedam medietas acta mab quaz mediet̄ ⁊ tuoſam ꝙ ipm medio hitu exiſte ⁊ innoiato nomine ꝓpo ⁊ eiꝰ exiſtis ſcꝰ exiſtiᵇ ⁊ innoiatus nesſimꝰ ptam ꝙ ⁊ actum · ad ipm hituz mediuz nom manſuetudis habentes ipm manſuetᵉ ⁊ quemanſuetᵈ rectinat ꝙd defectuz quidᵈ defectuꝰ ſtat ⁊ ipa mediet̄ ē innoiatꝰ tame · ⁊ · uo tabitur ⁊ in ra ſtibi tab. Superhumana uᵒ dicatur utiqz ⁊ actus ꝓpᵉ ⁊ actudia quia yra exᵗ exceſſu dicatur uirtudia ē pᵗᵒ quᵈ facen uᵒ ⁊ tam aa tram ſunt mala ⁊ diffecᵗ ut hz · 2ᵒ reᵗ conſtat · n · ꝙ uiz tamt m hoᵉˢ leſio homis mꝛpa pᵃ uel mpreſſona ſibi conſuta uel m fama uel m tpli ſtia · m hiꝰ · n · fiat m iuſte ⁊ manifeſte m iuſtᵉ ⁊ actam ſine magnifeſta ⁊ innuria puocatur quis ad iram tantam iudicꝰ exꝑtem penſione ⁊ exꝑ eiꝰ ſpeb; que ſuꝯ · ⁊ · ut hz ibi · ſ · deſ pecto ⁊ piratᵒ ꝙ ē contrarietas uoluptat ⁊ aliqual contumelia ᵒ // Eſt eiaz ſciendꝰ ꝙ manſuetudo nomen ē actus dam paſſionis que poteſt dici defectꝰ primꝰ ꝙ animꝰ mouiuz paſſꝰ uel aſſurgit ad bindictaz ⁊ ſic primᵉ paſſionis · uel non aſſurgit ⁊ tunc dicatur ca dere a tali appetitu · 2 hᵒ modo poſ dia pati eaziz ⁊ iſte talis caſus dicat manſuetudo exhᵒ aut aid nom translatuz ē ad iſtuz hituz mediuz actus mab. // Conſequenter ibi quiquidem igitur in qᵒ ꝛ agit de iſte

Secundo rem · primo aut de man · 2o de trasa 7 bi de fectu aut · 3o de tra
ansdia 7 bi superbiam aut · co · de ipo oppo ibi mansuem aut agens
aut de man · primo describit mansuetus mansuem dispo ad 2o tang
aliquas eius condiones 7 bi uult · n · mansuetu · Dicat go primo q re
qui trasgitur m tali uel ctu aut q trasgit ors 2 plus q trasgit ors 2 modo 2
forma ut trasgit ors 2 ora quo trasgit ors 2 mora q nta trasgit ors ipe lau
datur 2 7 lle mansuetus e 2 7 ta notanter · laudatur si p qz qua ire
man de laudatur ut uitu 2 mansuetu ut uituosu · Ponit ibi uult
· n · mansuetu tangit sex condiones mansueti que sue iste pa
p mansuetu est mp turbatu · 2 h uult · 1 · ex i natura mansue
· 2a · q passione non mouetur · 3 · q rationi 2 eius ordinate subiacet q
ad omes circustantias fm quas oportunit e trasgi 2 non trasgi · co
q ad defectus tre magis quas ad excessus declinare br · 4ta q no
e pumtuu nec bndicatiu · 5to q e offensse 2 injurie q dam tus
2 remissu · Ponit ibi defectu aut agit de trasgnes ons q defectu
ire que trasgnes bonas 2 q mto bituperatur b' prest formari ex
q p condicibz eius talis re · Omes qui stulte e mspiens 2 mspi
2 mtonstabilis non bndicit 2 fatuus ipe est talis bituperabilis
h' omes homo mirasgns est huius quare ipe mto e bituperabil · huius
· r · Quo pmt ma · tanquaz per se e notam constat · n · q bituper
e omes mspiens p tez intellec bonaz mspicie · 2 omes mspi
qua non bndicat huiusmodi 2 omes mtonstans Qui aut non amat z b'
nec odit malu · h' · n · tonstant horaz ex absen bonu amati 2 ex
pnia mali odiu · Item omes non bndicans est in tuperabil Qui aut
· n · justus actus bndicta possit esse justa · Item omes fatuus ut p
de esse · huic ge mae subpone · pes mu · 3 · q non trasgns bene mspiens
esse 2 cetera que patent m bia · Ponit ibi superbiam aut agit de
trasgnibus primo describens ipam · 2o distinguens quatuor fres eius quo
prima · s · uidelicet ponit ibi hui quidem igitur · 2az · s · actuitas ibi mspi
huius · 3az · s · amaritas ibi amari · 4az · s · dissidez ibi discolos aut · Sic
ge primo q superbia re quam seq trasgnibus fit fm omia q fit fm
omes circustantias quarum oportunitas obseruat masuetu · Ira
situr · n · bene trasgnibus p plus q trasgit non ors 2 ex tali uel m tali q
non ors 2 forma qua non ors qua magis quaz ors 2 hora qua no ors
qua velociter 2 actu qua ors 2 mora qua non ors qua plus tempore
quaz ors · Non est tamen oppiandum p omia ista mala simul ex istat
uel fuissent bm 2 eadem pte · n · possent licet omia simul esse 2 duma
re qua malitia 2 se ipm destruit destruendo bm qua e q natu sibi 2 pe
omes corruptiuz 2 destructiuz eius 2 si integritas sit impossibile fit sicut
fit in corpore qui licet omes modos 2 fres 2 malicias bmq mortis stati
stinguerentur sic etiam qui impetu essent omes fres omes modi omes

maliacom̃ bia[m] tiã p̃mis ſiue rebementib⁹ & tm appetitu⁹ uel cu
tingeret uel cu tingeret bitã · Contra ibi hiꝰ quidꝫ ig⁹ agit de tra
tandis belogis · 9 · q̃ hiꝰ quidem · 1 · tractandi uelocit⁹ trahunt
male cu tã · 3ª · p̃mo q̃ trahunt p⁹ q⁹ trahi non oꝫ ſlaut patri
& mat⁹ · Secundo quia m tanꝰ uel cu tanꝰ q⁹ non oꝫ ſlaut cu lesiui
priuryꝫ m tante ꝛllatis & que forſitaꝫ non ſtim⁹ p̃iurie · 3º quia
forma qua non oꝫ quia mag⁹ p̃hibent quaꝫ oꝫ ato q̃ p⁹ ꝛllis
& cu tanꝰ trahi oꝫ · iſti tamen non trahunt mora qua non oꝫ ·
q̃ uelocit⁹ q̃tunt ſlaut & beloat⁹ trahunt q̃ hnt opt⁹ tã · uº
quar⁹ addit eis p̃am uelocit⁹ trahunt reponer⁹ & mſeripis ſce
ſtere eſt · quia non retinent p̃iaꝫ · Oꝫ ſtatim reddunt eaꝫ rendita
tes ſe & ſunt maſi p̃pter uelocitꝫ quare amde requieſcut · ꝛllana q̃
mflama⁹ ſtingues ſuper · quaꝫ fundit⁹ mpetꝫ ire cunc ſubtilis
& tra p̃pter ſui ſubtilitatꝫ · & tanꝫ uelocit⁹ mouetur & p̃ter eandꝫ
tam uelocit⁹ tranſit · qua beloat⁹ reſoluit⁹ & per gnis p̃petus ire
beloat⁹ quietat⁹ · Contra ibi m ſuperbiꝫ agit de tractandis a
tatis · 9 · q̃ ꝛlli qui m ſuperbiꝫ & cupiſſu maxime trahunt⁹ cu
tanꝰ uel m tanꝰ q⁹ non oꝫ trahi & p⁹ q⁹ non oꝫ dnr & ſtime atrocib⁹
li & tatis iſta · n · ad om p̃ ult⁹ trahunt⁹ · & cu om uel m om tã
ulti⁹ trahunt⁹ eaam ato q̃ non ſit tanſitꝫ ſm ſe pro eo q̃ no
cuit ſtim⁹ p̃iuria Oꝫ illi tales hnt oia bona & mala facta tra
eaꝫ pro malo · bn & nomen hnt quia cu h'dnitꝫ atrocibꝰ · q · mdi
gnati atis · n · uelati⁹ grece dicit⁹ atumen ai latine & tolondr
menbꝝ & p̃ie dicit⁹ atrocib⁹ · q · hns atumen menbꝝ ſpi
ritualiꝫ puta appet⁹ & mte⁹ · Contra ibi amari aut agit de tra
tandis amar⁹ · 9 · q̃ tractandi amari male trahunt⁹ cu tãbm
ta · quia · ſ · diffimb⁹ ſunt ſolubiles ligati cuntes p̃ne ire & ſic
cu credunt m mora q̃ multo tpore trahunt⁹ retinentes ſcam
tiam conceptam pot⁹ tamen q̃tam tales tra 2ª p̃mo modo ab cu
tio · alio modo ab mitio per pumonez quia quies tales re ſit hꝫ
ſic tratis tim retribuit pumo namꝫ q̃tat⁹ p̃petꝫ ire quia
mpetus ire ſubpomt triſtitiaꝫ & ſuſtinet m triſtitia & mutat⁹ ab
ea pumo aut expellit triſtitiaꝫ ſtacne delectatꝫ appetenti pure
ꝛlla delita⁹ tollit tam ſublatiu⁹ triſtitia ceſſ⁹ it tra · hꝫ non eſtꝫ
per hui⁹ pumonem grauiter hnt & portant p̃nem ſuaꝫ ſic q̃
nr⁹ ab potit eis ſuadere q̃ abitra que ſtant · ab mitio tamen ſiet
que tio ſi plene ceſſ⁹ digeſtio ꝛlla & ingꝫ mflamatio m qua fit
motus tales ire · Oꝫ quia c groſſa dura & mdigeſta ſdo m tpo di
geri mdiget tpore magno tales ire q̃tio · Vltiꝫ aut addit
tãm quare tales inter amari · quia · ſ · ſibi ipis ſunt moleſti⁹m
& maxime animab⁹ ſuis · q⁹ & oliꝫ ondut moleſtiaꝫ animꝫ ſiu

¶ Contra ibi difficiles agit de macundijs difficilibꝫ. & ꝙ difficiles pa
tuntur ꝺmꝰ excedere in rasti fm 3ª. ꝓmo fm tam quia trasiuntur
in tuis uel extuis qꝺ non ꝯ rasti. 2º fm formaꝫ quia magꝭ trasiuntꝫ
quaꝫ ꝯ rasti 2 3º Secundꝫ moram pli tpore quaꝫ ꝯ rasti in tm
ꝙ nunquaꝫ exiuit ab ira comutati sine offendentis cruciatu. 2 puniri
ssti uꝺntur difficiles pro eo ꝙ tam eis ditum e ac difficile diuere.
¶ Contra ibi mansuetudim aut agit de oppe mansuetudie 2 cymo
tum bifariꝫ assignans ꝓmo modum opponꝰ. 2º exꝑ reddens rꝛ
nugam dicta supra. li. 2º. ibi ꝙ autem imporuꝫ. dicat qꝺ ꝓmo ꝙ
nos oppⁿᵃ seu oppᵗᵃ ꝺmꝰ mansuꝰ superbus ire. magꝭ quaꝫ
ꝛfertur ire. i. macundiaꝫ magꝭ in rastiᵗᵃ tuꝰ tꝛ. 3ª. c. ꝓma ꝙ
macundia fit magꝭ 2 frequs quaꝫ in rastiᵗᵃ. ℔ aut mostat ex
pientia cotidiana. Secundꝰ quia huiⁿᵃ mꝰ c. i. magꝭ e fm mtliꝫ
n̄ huiane offensam uel iniuriaꝫ punire 2 bindicare magꝭ quaꝫ
remittere preter 2onare. ꝓmus aut e macudie. Secundꝰ aut e in
rastiᵗᵃ. 3ª causa e quia ad iuuere macundi sunt ꝛtiores quaꝫ
fiales ipi sunt simpᵗᵉ ꝛtiores. ¶ Contra ibi ꝙ aut imporuꝫ redꝺt
tam ruꝺam dicta dictᵗ. n. supra. liª 2º prete ultima quia difficile
2. ꝙ impleꝭ erat uli sermone ꝛterminare fm ꝺmꝰ circustantiaꝫ
opum huiⁿᵒꝝ quantuꝫ. ꝯ 2 quo 2 qꝺ 2 mꝺ ꝯ 2 reddit exꝰ ꝛ
mansueto 2 circustantiaꝫ precium attendendis. Nunc gº sunt ꝺ
ditiꝫ maiꝰ ce exꝑ ime hic quia non e facile ꝛterminare qualit
2 mꝺ pessimꝰ 2 m quaꝫ uel ex qualibꝫ causis 2 cognito tpore
rastendi e 2 illꝰ quo rastens rte fuit uel erat. Tuꝺ aute
℔ non sit facile ymo sit difficile ꝓ c. ꝙ impleꝭ apparet exsigno 2 ex
causa. Signuꝫ. n. e quia ꝙ pꝛꝝ transgreditur uel in magis
uel in mꝰ non bituperatur quoꝝ. n. ꝛfrenantes laudamꝰ 2 eos
esse mansuetos diamꝰ 2 quoꝝ rastentes pꝛꝝ plꝰ quaꝫ ꝯ di
camꝰ esse bniles tanquaꝫ potentes ꝓnapti. ℔ aut diamꝰ in lau
dem eoꝝ ꝯ non e facile rationem illiꝫ reddere quantuꝫ uel qualꝭ
2 in quo gradu transgrediens sit bituperabil. ℔ igitur e signuꝫ ꝓ
dicte difficultatis uel impossibilᵗᵉ causa uꝰ est quia iudicandaꝫ
mꝰ singlaꝝ e exꝑ ꝰ non quidem exꝑ ꝰ qui e pꝛ sitiua. ℔ ꝑ ꝰ
qui e intellectualis 2 exprimentalis notitia aqua diatur bir
situs 2 e ꝓpᵉ in illo prudentiali per quem ulamate ꝛter
minatur agendum uel non agenduꝫ taliter uel taliter esse
illa uel notitia 2 cognitiua 2 nisi potest alii quitari quare uli
sermone ꝛplicari non pot. ultio gº colligit ꝺ ꝙ pot tapi uli
sermone. ℔. ꝙ ꝺ ꝓ e quale quid 2 ule mꝰ pot esse. s. ꝺm me
lio hitus e laudabilis fm ꝙ tanquaꝫ fm ꝛtitutem nos rastiꝫ

pessoms q̄ oz 2 m mag uel eq⁹ q̄ oz 2 ut oz 2 ſm oma talia ſm
qualia nasti oz ſuperbiuy ti ire 2 eiq3 affecto ſue bituperabiles 2 h̄m
3a gradu qua ex̄mitates iſte primi facte ſunt bituperabiles queſtibi
·i· delectabile 2 venali mag⁹ aut fie ſunt magis bituperabiles ·
fie autem m militi ſtant m ſuperlatiuo gradu ſunt octi bituperabiles uall̄m ſuperlatiuo gradu quare m⁹ eſt q̄ bitu mie ·i· man
ſuetudinem adherenſ e · ſm finem aut̄ concludit · S · q̄ bitus q̄ ſunt
certa mas uirtutis · ſ· m̄ig me⁹ qui e manſue⁹ 2 ira cum · ſ· tracu
dia 2 mansuetudo ·

Q cuidenadam p̄dictor ſm̄ gręca ſunt tā · primo ut⁹ ome nasti
sit ubi malus · Secundo ut⁹ manſuetudo ſit bonus 2 ira
clemencia · Tertio utrūq3 ſpes mundie ſunt bene diſtincte
ſm uelocē 2 autam amaram 2 diſtalez ·

Et primo arguitur q̄ ome nasti ſit ubi⁹ malus primo quia oīs
motus irronabil q̄ aduſtatur 2 obuiat racioni e ubi⁹ malus
q̄ patet quia bonus 2 bene ee homis e eſſe ſm̄ dictamen ra
cionis ut ayt Dam · e · & dic nōly oz nasti e hum · e · n · motus irronal⁹
quia motus appetitus ſensitiui aduſtatur aut̄ rōni multū q̄ patet ti quia
e milla parte q̄ aduſſatur 2 obuiat rōni multū⁹ q̄ patz ut dicat⁹
ſuprem ſic primi · tamen quia illi q̄ uel ira ſunt contributi mg
puniunt p̄ elen⁴ · Cuius impedit ira aim na poſſit teneri⁹ uelox
ut ayt tullius · Cui quia non audit ſua ſuadentis racionis ſz ulciſcitur ante ·
ſicut amis audito ſm̄ cui latrat anteqū ſciat bene uel amicus uel
inimicus · 7 · li⁹ ſ · ubi ponuntur manentes ire 2 contrapi⁹ · tio
quia ira ſicut alie p̄ſiones irronales ligat rationē ut eodem li⁹ · ubi q⁹
utrum aliquis ſtiens oporteat male · tuncq̄ ut dicitur ex h̄ loco inqui
etat aiam · que non ſit prudens n̄ quieſcendo ut hic · ſ · phi⁹ · qre
omis ira ſicut aduerſatiua 2 contrariatur rōni e ubi⁹ mala · Secundo
quia ome p̄ter iura nature ē eſt ubi⁹ malus · ſz omis ira e
contra iura nature · ira tur · n · m̄ illo primo naturali p̄cepto non fa
cias alteri q̄ nolles tibi fieri ſz nō uult ſibi plumationē alteri
quare militat m̄ facere · ſ⁹ nō debet m̄ facere alteri grauo aut̄ ſm̄ pre
cepta ire appetit m̄ facere plumationem alteri quare militat contra iura
naturale quare ira q̄ male · 3⁹ · quia omis appetibile non ex
zelo iuſticie ubi⁹ e malus · p patet quia omis bindicta e mala
ſi non e iuſta quare cuius appetibile uindicta ubi⁹ erit malus ſi non eſt
iuſtus m̄ zelo 2 motio iuſtitie ſz omis ira e appetibile uindicte 2 no
ex zelo iuſtitie quia irronal appetitus non h̄z zelum ad iuſticiam que
nunquā e obm eiq3 quare ut pbat ſz mo⁹ arguitur quia omis
paſſio repugnans bruto ut ayt homer⁹ · d · ſm̄ ire utitur furori 2
brutem furore erigit ſupra tractatu de fortitudine · quare furor qui e

sdem q̃ ira potest ee bonꝫ 2 ira bona · Dicendꝫ g̃ q̃ non omꝭ trasl e ubi
malum quꝫ nꝰ moty per rectaꝫ rationem ꝓdinat̃ 2 per rectaꝫ electoꝫ
ꝑ mpitus · ꝑ mpity e malꝫ · Ez trasl e moty alꝫ sic ꝓdictꝫ 2 sic pre
mpitus quare trasl pt̃ aliqn non esse malꝫ ad euidenciaꝫ · my ·
scꝫ scendiꝫ q̃ trasl pt̃ antecedere rone 2 electoꝫ 2 pt̃ fieri pt̃
rationem 2 electionez si fiat plꝫ uel e mpitus uel phibitus Et aut
antecedat uel est talis moty qual ille qui e mpitus uel talis qlis
ille qui est phibitꝫ Et g̃ sit moty per rectaꝫ ronez 2 per rectaꝫ electoꝫ
phibitus constat q̃ e malꝫ Et aut non sit phitꝫ ex eo q̃ antecedat
Ez e talis qualis ille phibitꝫ · constat eaꝫ q̃ e malꝫ · ꝫ non tamen
e ira malꝫ siat qñ fit de libꝫ tꝰ ꝑm libꝫ arbitꝫ Et aut sit inten
te Et uꝰ non sit mpitus · ꝫ talis qualis mpitꝫ e · tuc nꝫ e bonꝫ nꝫ
malus ꝫ sit peruꝰ tꝰ rone potest ee bonꝫ · Hyc g̃ ꝑmissis omib
q̃ aliquis motus ire pt̃ ee per rectam rationez ordinatꝫ 2 per rectaꝫ
electionem mpitꝫ · qm omnis motꝰ huiusmꝰ fiematiuꝰ recte rombꝰ
2 recte electionibꝰ m exercitꝰ iustitie potest recte ordinari 2 mpi
tanquaꝫ bonus uel Saltem tanq̃ non malus 2 tanq̃ ꝺ q̃ opetꝫ
Constat n · q̃ 2 electoꝫ 2 rationez Ez ee fiematiuꝰ Ez moty ire alꝫ
e fiematiuꝰ recte rationis 2 electionis m exercꝰ iustitie q̃ appz qm
alꝫ m tali exercitione ottinent timor bonis primꝺ uel amicꝭ uel
pcipuoꝝ fellicꝭ q̃ stat quem m bello iusto · aliqn ottinet horror
2 stupor singulis e funerandi · aliqn quez naturalꝭ ꝰ alꝫ q̃ ꝰ ad
homez pmendꝫ · timor aut 2 horror q̃ 2 aliqual huiusmꝰ amor
pont frangere ronez 2 electoꝫ 2 facere horez egredi ab eis 2 per qns
ꝑ terminare opꝰ 2 exercitez iustitie · Ira uꝰ tendens m penaꝫ m q̃
tendit ro 2 iustitia fiemat recta 2 electionez contra mpetuꝫ timoꝝ
uel horroꝝ cõpulsiuꝰ uel nal amoꝝ · quare talis pt̃ recte ordiꝝ
2 mpari · Item si nulla nunquaꝫ trasl e malꝫ aliquid alꝫ trasl
est bonꝫ Ez nulla nunquaꝫ trasl e malꝫ ut plurꝫ m tꝫ tu per
spice tondiones que sean aut homez m trasibilez · quare alꝫ
trasl est bonꝫ · 2 ex hꝫ uty mansuetudis pt̃ esse tractabꝫ q̃
non sic ꝑm se male · ꝫ tamen quꝫ sunt p̃ qn Ez fiẽ · Dicendꝫ
g̃ ad pmuꝫ q̃ illa ira quaꝫ dicimꝰ ee bonaꝫ non adducessatuꝫ nꝫ ob
uiat rationi 2 omni aucti tꝰ indutte · ad plendꝫ oꝰ debent intelligi
de ira pt̃ tꝰ ordinatꝰ rationis uel de ira phibita sic q̃ non debent ulꝰ
intelligi · Ad secundꝫ dr q̃ ira non e contraria nati · benedicta
· n · e de iure nali ut ayt tullius in rethoꝝ sua · nꝫ e contraꝫ d̃ p̃cpta
non facias alicui q̃ d̃ debꝫ intelligi sic non facias alicui irona

nolles tibi fieri. Nec autem pt̃e q̃ ille qui ad relinq̃t non debet fm rationem uelle non puniri quare cõsimiliter poterit pugnatio dignam inferri. Ad 3m autem dicendum q̃ appetibile mediocre appetitum non potest esse bonum cum zelo iustitie mediocrem intellectum nec oz q̃ ille zelus requisitus ad bonitatem. talis appetitus in eodem subiecto cum eo stare potest in simili actione requisitus ad bonitatem clemencie ut dicitur .7. li. 6 tamen non in eodem gradu cum clemencie.

Secunda arguit q̃ mansuetudo non sit bonum actus clemencie primo quia nobilius est uirtus cum nulla uirtus moralis actus amicabilis ad extremum. Sz mansuetudo declinat a medio ad defectum ut arguit philosophus quare non videtur uirtus. Secunda quia nulla uirtus habet eundem effectum cum alia. Sz mansuetudo idem efficit q̃ misericordia, quia neutra appetitum bonum directum sed utramq; inducit bonam ut fletum ex tristicia. quare ut prius. 3a quia videtur esse idem cum clemencia cum virtutes humane boni et malo hominis sint eadem virtus. Sicut .n. ostensum est in appetitu ex recto ope. Sz ostensum est clemencia esse quandam facilitatem e quod oz esse uel modificare quemcumque actum humanum quo est ostensum mansuetudo. quare et clemencia esse videtur. Ad quia sicut tullius in rethorica sua clemencia est per quam animus temere in odium alicuius multum nocentis potentia retinetur. Sz hoc idem videtur esse mansuetudo. quare etc. 4a quia sicut dicit seneca clemencia est lenitas animi in punitione sed ut videtur esse mansuetudo sicut ex condicionibus mansueti expositis in textu. q. ut patet. Ostenditur quia philosophus ponit mansuetudinem esse virtutem moralem nec agens de clemencia. Dicendum primo q̃ mansuetudo est moralis virtus. 2o q̃ dicens clementiam primum plutum. quia omnis virtus electiua laudabilis. est virtus moralis. Et mansuetudo est huiusmodi ut patet per philosophum tollentem ex textu. mansuetudo .n. est virtus secundum rationem electiuam existentem medium inter plus quam oz irasci et minus. uel non irasci. et inter irascibilia medium et irascibilem reddens animum non perturbatum non pronum ad iram nec impotentem et ordinatum inter pusillum et magnum bene donatum. quare mansuetudo est moralis virtus. Quod autem differat a clemencia patet. propter quod sciendum q̃ .3. sunt virtutes morales que bonam habitudinem statuunt scilicet .3. que circa tristicias. circa .n. bonum primum in ratione legis et simpliciter. Hec autem habitus bonitatem circa medium ponunt hec .3. morales virtutes. s. mansuetudo primum. Secundum. ratione legis clementia ultimo simpliciter. Tertium .n. mansuetudo habuit circa passiones per quam ipsum esse recta iudicare ad agendum et non excessiue q̃ autem circa secundum. habuit ratione legis misericordia alio modo patet. 3. etica finem .li. 9. Quod autem clemencia habuit ius patet per Senecam qui dicit cum de simplici superiore ad inferiorem clemencia dicat q̃

cruelitas sunt
q̃ cum hilaritate

crudelis sunt q̃ cãm bnt puny di non tamen pmi mo obſtuant mlto
magis igit clementes cãm bnt ſubditas ad quas clementes ſe bnt
qua mg eas punit quaz legit pmuere poſſent ¶ Ex hijs g̃
patet q̃ manſue di ſit a clemencia z epieykeia · qua ꝑ e tertia pe
nes ille u non ¶ Primus g̃ dicendꝫ q̃ manſue di declinat a medio
rei ad defectum rei ipius tamen remanet ꝑ me quo ad nos ſm rõ
tertie ¶ Ad tertiũ dicendꝫ q̃ non e ſem defectꝰ manſue mis z ꝑa
ſubilitatis pro eo q̃ ꝑ ira ſtis tollit omen iram · manſue di autez
non · ſtem ꝑ tollit ꝑam tollit cam electiue z racionabiliter ꝑ bonũ
finem · ꝑ ira ſtis aut non ymo ſtat dat ꝓbe quia miſpiens z ꝑ
ſtribilis z mi contriſtabil ¶ Ad tertiũ aut dicendꝫ q̃ crudelitas no
e ſpes ꝓtestiue pumendi · alio eaam q̃ ille qui pumit eſt nuquaz offen
ſus aut pu tem z tunc eſt crudelitas ſiue ira amdia ſtat g̃ q̃dam m
pugnie mult non quidem ex ira amdia ſed ex tali appetitu pu di
z mterfiaendi hommes ¶ Ad · cm autem dicendꝫ q̃ nullus laqui
ignoranter ſim dictaz uidetur phs ille · n · pomt clemenciaz ꝓtez
tempus z tumbs pomt cam recta ratio · ſte uo pomt temperanciaz tan
tum recta ratio aꝑi tactus z gustus ¶ Ad quintũ autem dicendꝫ q̃ le
mitas ſuperior ad miſiorem mitonſtat pumonem e clemencia in
quantuz obuiat ira z ſic log̃ ſeneca poſſet tamen ille lemitas e
manſuetudo inquantuz obuiaret ꝑtim ire dictuz e · /

e tertio ſequitur q̃ ſpes fortitudinis non ſit bene diſtincta
ab illis quatuor primo quia bne ee plures ¶ Cum · n · ſint
tres ſpes ſm quas debz attendi oportunitas uel impor
tunitas quibz aptio · ſ perſona aut tristitia aut ex qua tristitia
ſic ſequitur ꝑ quo tres ſpes ſm quas debz attendi tempus tristitie
ſm alias quatuor bnes z oportune z bz modos ſm ſingulas ꝓcedentes
z tunc habimus quinq ſpes ſimplices uel modos fortitudinis ſm quinq
circumſtantias ¶ Item ſi pecunia ſm quas tantuz hemo · v · dubi
ſpes uel modos fortitudinis ſm · v · bnas que ꝑ ponit resultare ex illis
quinq circumſtantijs · Item ſi pecunia tantuz in tribz hemo ut · e tres
illius quinq circumſtantias z ſic hemo in bmodi caſu · z e · modos for
titudinis quos di poſſemus ſibi petere ſm omes quinq hemo zi ¶
Et pbe dicat h̃ bz eſſe imperfecte quare hemo plures ſpes quaz · e ·
¶ Secundo dicebatur q̃ non ſunt in duc quia pma z ſa dicebantur equales
quia motu ce uelox e tardum z ome tardum e velox ſpes z ſecunda equales ¶ Item · z ª · z · e · dicentur eque fortes

ꝓuandi · n · dissiales sint amari 2 amari dissiales uitꝫ namq; reuuent multo tempore 2 dissialiter soluuntur 2 biu uel nuquatz sine bindicta questurꝰ Qz ad oēm hemg auctēte pbi qu zllas mas ꝓta distinxt. Dicendum gd cum eo ꝙ bene sit 2 rationabiliꝫ distꝫ ad alia distinctiones enumeratas · est dicendum ꝙ pter integrantes 2 redentes totam gratiandiaz sunt quat. s. tristitia offensio indignatio affectꝰ ad bindictam cum · n · hom sit zllata iniuria appetꝰ · n · pnaꝫ quadruplicater · sm qꝫ mibꝫ passione · e · contrarie pt · contrariꝫ namq; malitz sibi zllatiz 2 sic patꝫ tristitiaz contrarie enatz boiez inferentiz 2 sic ad eum pertinet offensiuez oīꝫ mali attepꝫ aut ꝙliter hre debem ad omez homez contrarie enatz malitz ꝙ zlli inferenti debet inferri 2 sic pertinet indignationez sm quaz optat penationez hom sibi malitz inferri tanquaz ho ꝑ impunitꝫ indigꝰ 2 penꝫ digno contrarie enatam cum per ꝙ zlli zniuriata punitio possit inferri 2 si ipeniz iniuriaz passus possit zllaz punitez inferre sic patꝫ assecutionem ad bindictaz que assectio e appetꝰ bindicte p appetitiaꝫ qua si diceat mortē sue agy bidebat iudicet 2 bindicet non e gratia ad oppetatur e tunc indignatio · Qst · n · sm eoz ꝙ pm potest ꝙpter a se · 2 sm a · 3ꝰ · 2 · 3ꝫ · a · eꝰ · si non eꝰ Qi · n · alicui inferatur mā puta mortis ipe tristatur si nulli offenditur nulli indignatur nulli irascitur. Qi uꝰ potest. ab parte inferat aliquiz pe nam leuem sicꝫ si quidem tristatur 2 offenditur put · si non indigt nec irascitur ea qua non appetit puti pe esse uel per aliuz maī fieri. Qi aut rex iniuriet uni puipi militi · miles quidem istatur offenditur 2 indignatur regi appetens malitz ei si non irascitur zlli qua ut dicatur ꝓmo regi. Qi iniuria sunt zllata apsona supiori ad qꝫ non spectat punitio pbꝫ · tunc non ingreditur motus ire quantuz appetꝫ iniuriaz passus non assequi ad bindictaz · hꝰ aut assectio est forte to pletiz in tra · pres · n · moti sunt milez ad zllaz · hꝰ gd ꝓmissio dictoꝫ ꝙ · eoꝝ · stres iracundie distinguuntur sm excessus istarū ad iuicē patiz · ꝑ omnibus uiatoꝫ magis humilitat in uno istaz · quatuo ptiū quaz in reliqꝫ Qi gd magis humilz in tristitia Sic e amaro 2 eiq iracundia e amara Qi uꝰ offensio sic est iracundie offensio nasci e primo moti q; contra alterum possit hri. Qi aut magꝰ humilz in indignatione sic e iracunda · indignatio · n · magꝰ penetrat ad hoies pissimoꝝ ad maīm eiq; iniuriaz fiunt quaz offeyꝰ Qi uꝰ magis humilz in illa ulama affectꝰ ad bindictaz faciendaz sic e inuidia qua non pt esse sine optata bndicta · Dicendum gd ad primuz ꝙ stres iracundie distinguiꝫ pnt uti qꝫ sm zllas modas simplices duplices · 3ꝰ · 2 · eꝰ si hꝰ fuisse mmꝰ plura 2 minuta distinxe quam ista sm

ex̄ssus ꝙ antiq̄or pr̄tuz ꝓualet. ⁊ dr̄ scandit. aut dr̄ndū ꝙ no ex
antiq̄o m motu penetrac̄ois ẽst uelo⁹ ſ aut patet m corp̄ib⁹ oleid
n. ẽ antiq̄o m penetrãdo q̄az aq̄a uel aer. ſ non ꝺelong. Dr̄ndū
etiam ꝙ non omis homo amicꝰ ſibi ipi m alo ẽ difficilior ad con
uincendū cum p̄mo. Si aut ſimiliter hic ut me exponc litere patuit
ſ dr̄ antiq̄or ẽ q̄one.

Collo quiſ. aut ⁊ quiuere. Supra egit de manſue. hic
autem agit de amicicia. q̄az multi uocant affabilitate
⁊ de diſpoſ fm eam. ſ. de amico uel affabili ⁊ cig o. tꝝ. ſ. pla
cig⁹. 3⁹. affabile ſeu amicꝰ ibi. gm quidem igit. ẽ. ꝓmt ꝯdi
cionis ip̄ig affabil ſeu amicꝰ ⁊ ibi ubꝫ ſꝫ ſ. ſm to ꝯdicionis placidi
⁊ ibi ꝯtrarie. aut. Secto dr̄ſtoli. ⁊ ibi qui. aut omis ꝯtriſtat
Dr̄at g⁹ p̄mo. p m huiꝰmõi collaquiſ ⁊ m quiuere cum hoib⁹ ⁊ hꝫ q̄ eſt
ꝯmicare ni ſ̄mlib⁹ q̄ fit m collaquiſ ⁊ m cõi mrib⁹ q̄ fit m toto qui
tu hominꝫ aliqui bñr. ee placidi. gm placidi ſunt homines o⁹
aliorꝫ hominꝫ ſecum quiuẽtiꝫ facta ⁊ dicta laudantes. ac illoꝝ acte
ptionem ⁊ nõ ꝯtra tendentes uel ꝯtradictes nꝫ reprehendentes. Si
ibi qui autem cõmo. Rſtribit dr̄ſtotiꝫ. d. q̄ illiq̄ cõmo modo ſe
hñt. quam hꝫ placidi. quidam ſunt hoc tantum dr̄ſtoli ⁊ litigioſi q̄
dr̄ſtoli ſunt homines ad o⁹ ꝓnoꝝ ſuoꝝ facta ⁊ dicta ꝯtrariantes
⁊ hꝫ ꝯtra. ꝯtriſtacõis ſñ cig opꝫ q̄ e ꝯtriſtare non tãm⁹
aliq̄ uel non ſtudentes. ac ad⁹ ꝑ q̄ poſſent hoiem delectare. Eſt
n. ſtendꝫ q̄ aliqui ſ̄t hoies q̄ tam ſoli⁹. cuiꝰ ꝑ fm ludiꝫ ut ſ.
dicetur ⁊ tale ꝯtrariari non ẽ dr̄ſtotiꝫ eſſ. n. ad delectacõez
non ac ꝯtriſtacionem ⁊ ꝺ notanter dr̄ cig q̄ e ꝯtriſtare.
Secto ibi qui igitur quidez. Rſtribit affabilem ſeu amicꝰ. d.
q̄ qua dr̄m duobꝫ hitꝫ. ſ. plan⁹ tꝝ. ⁊ dr̄ſtolia ſunt hitꝫ pabilez ta
quaz cõmi ⁊ bri aſſi quia hñ eoꝝ q̄ credit m delectando ⁊ Rfiat p
ꝯtriſtando ⁊ alter Rffiat m deler⁹ ⁊ ex ꝺ⁹ ꝯtriſtando mal⁹ eſt
q̄ hitus me⁹ mitez eꝝ cui laudabilis tanquaz ñtꝰ ⁊ ẽ hitus ſm q̄ hꝫ
diſpoſ ⁊ hꝫ iudicij rempiet alioꝝ facta ⁊ dicta que ſ̄t em oꝝ ⁊ ut oꝝ.
Deinde ibi nomen aut. ſi medio hitu p̄mo ſuprimit nomen. 2⁹
remoꝝ hñd dubiũ ꝙ hꝫ dr̄t autem. 3⁹ excludit ſ̄m intellectuꝫ ꝙ hꝫ le
ripſamen q̄ m ſinglis. Dicat g⁹ p̄mo. q̄ ꝑ dicto hitui me⁹ nome
ad non recipitur tamen manifeſtatur ee amicicia bñe uocari ꝑ
amicicia q̄ nulle q̄ ſm hitꝫ ẽ diſpoſitꝰ ẽ talis q̄alem nos uoca
mꝰ ire moderatiꝫ amicum cum q̄ aſſumit diligere ſic bñ elicet
q̄ ſi iſte ẽ affabil⁹. aſſumeret ſibi dilectaz eorum aliꝫ q̄ ſit groſſe quiet

cum possemus exactam de eorum animarum p[ro]fectu transitu dictarum animarum qui
cunq; hoc meum zelum qui ab amicicia simplicitate dicta diuturnitate uero amo
rem. Demde ibi Inferat autem removet dubium si ab dubitaret quis
iste non diuturne simplicitate animus et eius hinc non diuturne simp[ro]s sic
cum transitione. Dicat q[uo]d ille hinc de ab amicicia qui amicicia
simp[ro]r dicta de qua fit sermo. 7. li[bro]. 5. 2. 9. fit cum pene dilectionis
et amore eorum q[uo]d angustias tollas et cetera ymaginacione eorum. Et hinc iste
fiat et optatus sine pene dilectionis eorum q[uo]d animus sic mors dum
tollaq[ue]t q[uo]d iste taliter diuturnus animus non recipit et non applicat
singula facta uel dicta hominum ut cum amando uel ymaginando
eos. 1. non ex amore uel ymaginacione eorum cum meo q[uo]d talis e
. s. medio mitte placidus et distolius. Sed aut appetit quia iste et se hic m de
lectando et contristando homines sibi notos et ignotos quietas et in
consuetos ad omne. n. utatur tali animicia q[uo]d non facit q[uo]d de
animus simplicitate. Demde Excepto q[uo]d m singulis excludit fal[sum]
mtellectus ne ab intelligat uel credat ex jam dictis. quia ille
bn formiter se habet ad omne dicat q[uo]d quidam iste affabilis uel
animus ad omne utatur amicicia seu affabilitate sua Excepto ille
facit q[uo]d m singulis facere congruit. Non. n. cognoscit nec q[uo]d animus
et consuetas et cunctos ad delectationis nec congruitates et ille et contris
tare. Et contristandi faciet et benignitate. 7. in quibus condicione
huius amicicia. Contra autem ibi ubi. quis iste exponit seruo
dicione huius amicicie et amicicia ab hic ibi referens aut ad bonum. Et ibi
horum autem quicunq; et ibi deinde autem. q[uo]d ibi et finis scripsi
et. ibi consideranda autem cuncta. Dicat q[uo]d quintus ad primus q[uo]d
talis animus tollas ubi q[uo]d non stat dictus et. quintus ad 2[um] autem
dicat q[uo]d huius amicicia referens finis op[er]a ad bonum dicat et arbitrabo
m toti communicare finem et rei eligendis et stat et bono modo pole
at ad delectare uel aut tem non contristare. Et aut huius amicicia et
papie rem delectationis et tristicias fratris mollaq[ue]s colloquia uo
huius magis sunt naturaliter ordinata ad consolacionis hominum quis
ad delectationem et p[ro]pter huius animi quiat et eligit jus ordinem
naturalem uel non contristare uel delectare eas cum q[uo]d lapis posse
prie consequi bonus fiet. Quantus ad. 3[um] condicionem dicat q[uo]d hoc
delectabilis uel horum delectationis iste talis animus assuetabitur
ad delectare et contristare et omnem eligat q[uo]d quid delectare uel que delecta
bnet bnis et quatuor condicionibus si. s. esse et non bonus seu bo ad
uel si esse et notus uel sialia collegia sibi et fugienda finis mferret
aliquis reformitatem. 1. turpitudines uel opprobrias maculas non
primas si magnas. Et. et modo possit illi mferre notitias. In hiis

·n· quauꝭ talꝫ aſpnabit delectare ⁊ eligęt contriſtare ⁊ manifeſtꝫ
nęcꝫ uel contradicꝫ pꝛequaꝫ contriſtabit ſenꝫ non miſerat magnaꝫ
triſticiaꝫ ⁊ pcuraꝫ ſemꝑ·n· ſeꝛeꝛabit ab omi contriſta & indecenti
uel eꝛꝛe ſua quantuꝫ pt bono moꝺ· Quantuꝫ ad·e⁹ condiciꝫ
dicit ꝑ hunꝺ amicꝫ deferentes collaꝫ ꝑ⁹ gentilꝫ ſm condiciones
ſm ſtatuꝫ ⁊ ſm dignitꝫ aliter·n· lapidꝫ ꝑ⁹ que ſuꝑ indignitalꝫ
conſtituit ⁊ aliter qualꝫcuꝫ alijs ⁊ ꝓ⁹ aliter ⁊ aliter magꝝ ⁊ mnꝝ
notę· Et ſimiliꝫ moꝺ aliter ⁊ a⁹ laꝫ ꝑ⁹ ſm alias ꝺꝛas gentilꝫ
libꝫ ſingulis autem ibuens ꝑ e deꝛens· Quantuꝫ ad ſextaꝫ
condicionez dicit ꝑ hunꝺ amicꝫ ſm ſeꝛpm non facta relacę
ad ad alt⁹ e deſiderans delectare ⁊ reliens recuſans ⁊ refugꝫ
contriſtare ſuauꝭ·n· Ois tꝛacta utꝝ ⁊ mteꝺuꝫ utꝝ
ultimatim cꝛeat tꝝ ſimpꝛ ſm ſe ꝑfert delectare ei ꝑ e contriſtaꝛ
· Quantuꝫ ad ſeptimaꝫ condicionez que ꝺicit ꝑ hunꝺ amicꝫ conſideranꝫ at
cuentia q̄ꝫ mq̄ubꝺ libꝫ deſinat pnaꝫ ⁊ mapiat conti
gentilꝫ autem ſi ęnit ꝺicat ꝑ hunꝺ amicꝫ conſideranꝫ cuentaꝫ
que pnt contingeꝛe ex delectando uel ex contriſtando ſint bona
maꝭ ſi ꝛꝛa cuctaꝫ que ꝑcuraꝫ e ex contriſtando ſint bona maꝭ
bono honeſto ⁊ bono conferente ſeu utili ꝺicit ⁊ cuctis ſtatim ⁊ pnꝛ
ex delectando ꝑ⁹ contriſtabit aliquatulꝫ ⁊ pꝛe gꝛauꝫ delectationis
magꝝ que mpoſteꝝ cuentaꝫ e ex ꝛꝛ maꝭ ꝺicit libꝫ puta ſi quꝭ
aliquem iuuenez contriſtet ad coꝛꝛectionez ſuaꝫ q̄ꝫ ꝑ ſtatim
ſꝛuuenez ꝑtꝛ male tamen quia poſteꝝ ꝺauſꝫ e tulit ex
emendatꝫ ac ꝺiuite uiteſue· ꝙꝛe contriſtandꝫ e ſtatim· concluꝺ⁹
q⁹ finaliteꝛ ꝑ me⁹ interplaudiꝫ ⁊ ꝺiſtoluꝫ talis e mi condicionibꝫ ſuꝭ
ꝑ hunꝺ uſꝫ nuc ſmoꝺato fuerit· Contꝛa ibi condelectans· tuteꝝ pot
plusquaꝫ oꝫ ut ſupꝛa ꝺictum eſt ſiat ꝫ uel gꝛatia delec⁹ ſic ꝑ e
iectatꝫ ⁊ elemꝫ ei ꝑ eſt ee ꝛꝛ delectabilem ⁊ placentez ⁊ no
ſiat ꝫ ob uel ꝓpteꝝ ad aliuꝺ ⁊ tunc ꝓpꝛiſſime ꝺicitur placꝺ uel
ſiat ꝫ gꝛatia ꝑ curandi ſi aliquaꝫ ulitez ut·ſ· ꝫ ꝑ hunꝺ delectare
ſiat ⁊ euemat ſibi aliqua ulitaꝫ· ⁊ tunc maꝝ ꝓpe ꝺicitur blandituꝛ
quaꝫ placꝺ· Contꝛa ibi qui autem omꝭ ꝑmte bnaꝫ condicionez
ꝺiſtoli· ꝺ· ꝑ ille ꝙui omꝭ contriſtat ⁊ plꝰ quaꝫ oꝫ ut ſupꝛa ꝺictuꝫ
eſt liuoroſuꝭ e ⁊ ꝺiſtoli ſic ꝑ liuoꝛuꝫ e ei ꝙ actꝰ ⁊ condicio· ꝝ ꝺi
ſtoꝰ eſt ei ꝯ mquamtuꝫ e ꝺiſtoli ⁊ ꝺiſpoꝛtꝰ ſeu ubitꝰ ꝑ quaꝫ
uel ꝑ quem ꝺiſtoli e ꝺiſtoli· Blanꝺꝰ autꝫ ꝺicat ꝑ ꝺicta ex ma bur
oꝑi ſibi ꝓpꝛie tantum ⁊ non alteꝝ ꝓpteꝝ ꝑ ꝑ meꝺiuꝫ e ꝓmoꝺatꝰ
ad ꝑ ꝺebet finem oꝑ iſtoꝝ malꝝ ſtat ad bonuꝫ ⁊ iſtoꝝ
ex moꝝ ſtat ad medium· ·

d euangelium ꝓ dilectione quęritur ut̃ hic homo meꝰ inꝰ placeatꝫ
z epistolaꝫ quem ꝓbo breuit̃ cum ꝯ sit breuis z arguitur ꝙ no
mo. qui sanctus ẽ nouata fuisse ⁊ nominata non est
ut dicat ꝓbo quare n̄ ẽ bonus ⁊ dicamꝰ quia nulla bonitas optimꝰ
fiat ꝫ talibus optimus fiat. ⁊ille namq; qui hꝫ talem bonitatẽ no
uit amauit sibi lapsum ut ꝓbet se eis talem qualem se ꝓbet
deus amator qui n̄ diligit iste autem nondꝫ diligit ut ait ꝓbo qre
talis bonitas non ẽ bona. ⁊ꝰ sm quia n̄ꝰ bonitates facta z dicta bonꝝ
magis aptumꝰ z laudamus quaꝫ contemplamus z beatificamus. quia ꝛ
omnis lex ut implens magis contemplanda sunt ꝙ appꝛ sicut amplꝰ
z deteꝛ mala quaꝫ bona. ⁊ꝫ sm hanc bonitatẽ facta z dicta bonitatꝫ
magis aptumꝰ quaꝫ reprehendamus declinat. n. ad declarare ꝙ fac
mus applaudere z laudandus alienus facta z declinat a contristare ꝙ fa
mus contemplandus z reprehendus quare talis bonitas non beatificat. ⁊ꝫ
. ⁊ꝰ. quia sm nullam beatitudinem appetimus placere deo nisi ꝫ non sit bo
tuosissimꝰ intellectus ⁊i ad hoc homini placeremus ꝙ ipse deus non esset
ad gaudium. i. ꝛ. ⁊ꝫ sm hanc bonitatẽ appetit hominis placere ut pateat ex
plius condictis eius quare non beatificat beatꝰ. ⁊ꝫ m oꝰ ẽ. auctꝰ
phi. ad. q. ꝙ dicenda sunt quęq; ꝙmo ꝙ conuenta sunt ꝙmoꝰ z recte
ẽ hominis natura. ⁊ secundo ꝙ aliqua beatus ẽ tali conuersatione bona
nutriã. ⁊ tertio ꝙ epistola ẽ talis conuersationis corruptiua. ⁊ quarto ꝙ
placabilitatẽ ẽ talis conuersationis infirmitatis. ⁊ quinto ꝙ medicinus ẽ hui
conuersationis saluatiuus z rectificatiuus z reddens ipsꝫ bonaꝫ z salubres
ꝙ autem talis conuersatio sit hominis natura plurimꝫ. ⁊ primo pli tꝫ ubi
plurimꝫ ꝙ homo naturaliter indiget conuersatione sociali domestica z ciuili plꝰ
quaꝫ apes z quecunq; alia animalia. homo. n. ab aliis septus ẽ uel
deꝛ uel bestia ut dictum z ibidem ꝓp eos ꝙ non biunt ut homo z ꝙb ait
phꝰ ꝙ manifestus homo uel ẽ plus politꝰ uel est melior homine
ciuis. n. homo ut dictum z ibidem non sit sibi ipsi sufficiens per natꝰ natꝰ
indiget quidꝫ societate domestica z ciuili ꝫ tali conuersatione ẽ natus qui
dꝫ simonꝫ z rectus ad hoc. n. ut ait phꝰ homo animal ẽ hominis z talis
conuersatio facit domus z ciuitatꝫ. quare talis conuersatio natus ẽ homini
z ad esse z ad bene esse. ⁊ quod autem tali conuersationi beatus sit
natus ad hoc ꝙ sit bona plurimꝫ. quia beatus ẽ natus cuicunq; huiusmodi o
perationi quę potest bene z male fieri ut supꝛ dictꝫ ẽ. ⁊ꝫ talis con
uersatio potest fieri bene z male ut oꝛ tullius mirabiliꝰ scribꝫ rhetoꝛ. quare tali
conuersationi ad hoc aptus fiat al fiat bn ẽ aliqua beatus natus. ⁊ quod
autem epistola sit corruptiua z turbatiua talis conuersationis tuꝫ. quia in
duat litem animos reddat homines litigiosos ut hic dicatur. lis autꝫ
homines subrugat al ꝙ egregius ut ait enpedocles ut recitatur
. 2ꝰ phi. ⁊u ꝙ tollit pacem. homo namq; misericors z epistolus ẽ

bella affectator ut hetur ꝓmo polite · ꝑ · uit 2 ammalia tenent hoies
m gui ꝯgregate · tum qua ducetur nãlem homo appm que
hz ad talem ꝯtatem ut hetur ꝓmo polite homo quippe nãliter
appetat ẽlibile 2 fugit triste 2 ꝑdo non mrz Si homo naturali-
fugit sdae tr homs distoli tanquaz rem tristez ac tediosaz ꝑuus
migeraln nãlis mpetꝰ mistr homb ad talem ꝯtatez · Et ꝙdo
diat plis ꝓmo polite ꝙ talis mspabil homo maledictꝰ e ab iº magº
peta homew tanquaz pue non ogruens totꝰ sue · ꝙ aut placadi
tas talem ꝯtatez mficat pluitr qz 7d qui 2 ꝯtatem mficat
per quem bitaz augetur 2 crescit Diat · n · úto laudata crescit
· tum · ſ laudatur petor m ẽsistenꝭ · a · sue 2 ꝯmq. be · ut hetur
mps · placeꝫ autem qua oms uult ẽlitare oms laudat bona
2 malos ut omib placeat 2 per ons augeꝫ 2 nutrit bia laudanda
ꝯmandꝫ opi bitosꝰ quaꝰ talis qui nem 2 totalitatem hominiz mficat ·
· Quod autem hitus me ꝯtaz ꝓllam saluet 2 rectificet ac bñ
reddat patet qz oms ẽclinaꝫ ꝓlitis mediuꝫ parꝫ 2 directiuꝫ huãm
appꝫ ad bene toriandum m rebꝰ 2 mſmoib reddit ꝯtem ꝓllam
saluam rectam 2 bonam ff ꝓlle hitus e huiꝰ quare 2c · Assipta
pluitr ex eaꝝ despõne que ex tex tui phi tolligi pt · Est · n · hitꝰ
electiuꝰ conuenid 2 tollaid hombꝫ qꝺ oz 2 ſte oz quuere ac
tollaqui ad ẽlitationez 2 contristationez mediantꝫ inter plis 2 mio
ẽlitare 2 inter plꝫ 2 mio contristare · inter ẽlitare nusquaz con
tristaꝫ 2 contristare · nusquam ẽlitandꝫ · inter planditatez 2 di
stoliaz reddẽs homez omib affabilez inter affabilez omib inter bonꝫ 2
letabilem uel non contrstalez 2 in quibusdaz omib cauib ꝓter fugaz
mali moderate recusabilez sm quaz pessoiꝫ omib inter
tollaquiuꝫ sm q ẽlitare simpr sinaz eligꝫ 2 contristare tenuiꝫ
sm quem ẽlitationꝫ principi bonꝫ ac utili ꝓferꝫ priuaz cont
stationem maiorꝫ bonoꝝ imposterum pituram · Ex his aut meꝫ
est q talis hitus e moralis mediantꝫ inter bita recta mores fi
gendi · Ad primuꝫ gꝺ dicendum q ꝑ bitus non e ẽtermꝰ te bitus
nomine nominata · ff · quilibet nominat quaz sm bitere fuit
2 malo ch̃o reputat cum ꝓmotaz pbo qua non ff bonaz
nomen apud oms ipe uꝰ nocauit cum amicaz qui ad alaz
spe e inter amicas mutaz accedit · qui ad exitionez quitid by
meꝝ uꝰ bidetur cum uocasse soꝛez uocans m ſpabilez homez
dispoliz ut ut hetur ꝓmo pote · ꝙ · priuatiz sonetate · i · ista iste multa
autem nri tempoꝭ uocauerunt eam affabitez · est · n · affabilitas
ꝓma condias eig ut dictum est tamen non e ipa fuit etiaz herbꝰ
aligno uocata ultimas ad drum rusticalitꝰ qua ut ẽ m urbe
fugerunt gte quuere 2 tollaq · habentes aut m rure stant mdata
uiditer 2 ingrate tetis quiescit 2 tollaquebantur · hoatur etiaz

ꝯ iuligariter cuꝫalitate per eandem rationez ꝙa quilꝫ ſanitatz mentꝭ
ſtuit pcipiꝫ gratioſe ꝙmuner⁹ z collaꝫ ꝙdamꝫ ꝙ. Vnde tuꝫ aliq uo tam⁹
turalem ꝙtendimꝰ rpm laudare z iſta uꝫ Quia rpm hñtez z o⁹
bonamꝰ mturalez hoiez diſtolitz z mgnanimꝫ tediloſitz z honeſtiz. Vo
tata eſt enaz a lign lepos uel lepiditas ꝙa homo dr lepid⁹
cum e molle z dulcis gratus z acceptabil mgnanimꝫ. Vocatur enaz
per eandem rationem jocunda z letus jocunditas z hinc eaz jocund⁹
non quidem ex eo q ipe ſit fort jocunda z letus. ſz quia talis e ut
ꝙa homines ſibi collapti z quiuentes reddit jocundos z letos ſz
ꝑfiſſime vocata e. antiquit⁹ facetia. Vnde dr facet⁹ me⁹ inter
diſtolitz z plaudiz z iſta comendat gallicus. Veruꝫ mlt⁹ de iſta
ſtolaritz. z. q̄ temt pmiſſio ad vidend facetas gallic⁹ nitz ꝙa
ſm veritatem nacio gallica ſuper omen nationez ad vitiz facetaz
ꝑpta z magis himdit multa gramatica facetia. Quid autez
more poetico de facetaq edidit vnuz libellum ꝙm dr facetus
in quo aut multa genialia documenta

Facetia ꝓpinquio. Cinaq art
Morib⁹ z vita q̄ ꝙs iuuat ee fab⁹
Me legat z diſtat q̄ mea musa docet

Tuo uatur aug⁹ rea
tame cuiꝰ mpm facet⁹
uelitz. iz. ar t. z.

Ad 2m⁹ dicend ꝙ hic iuꝫ non opꝰ fuit quia ſ ad amicaz ꝙm⁹
z collaꝫ dulcet tamen ſ eam modꝫ ſm ꝓportionem adem⁹
quuner⁹ ad omez hoiez ꝙa uis non duz ſtim⁹ ſtales amicaz z de
ſi per hunc facetiaz redam⁹ hominib⁹ gratiz ꝙuitiz ne ꝑ ſ finigim⁹
nos eſſe eorum ſtales amicaz. Ad 3m⁹ dicend ꝙ non omnia ſita
z dicta mala hominiz adem⁹ reꝑhendere z fugere ꝙa non
poſſent homines iſta ꝓuare. Oz adem⁹ tamiz ꝙdam z illaz z illo modꝫ
reꝑhendere. Vnde poſſum⁹ mala z eorum mala vitare z bona uel
como⁹ ꝓmouere ꝙa re tuꝫ iſta non ꝓmouabil⁹ adimat ad
dilatare. Ad 4tuꝫ dicendum ꝙ hominib⁹ placere non e uli⁹ re
tuoſum ꝙa ut dictum e. ſ ꝑ poteſt fieri bene z male. Oz hominib⁹
placere ad eoꝝ bonuz. ſ ꝑ eſt utuoſum z deo acceptuz. Vnde aꝑle ne
gat ſe placere hominib⁹ cum injuria uꝫ tuꝫ ubi allegatuz e. Oz alibi
dicat ſe obſ ꝑ omnia placere ꝑ eoꝝ. e. ſ. ad eoꝝ edifoz in bonuz.

Facetia eadem ſere e ꝓcedentia. Supra egit de facetia recte de
lectacionib⁹ z inſtitutae in ordine ſm⁹ z recid fatuit. hic a
git de vitiuste inadvertent⁹ grata candez eoꝝ facetiaz. Homo at
ꝓpoſit ꝓtentuz. Secundꝫ aut cum ꝓtenti. z ibi non malitz autez
3o. expoſit mtentuz ibi mgnuncer. Quarto ꝓſequit rpm ibi bidet
uitiaz ꝓcatuz. Dicit ge primo q̄ ſicut facetia e recta gnez ſmonꝫ
z recid ſic ſte e recta eadem. r. recta eadem res me tuꝫ gm ꝓcedentie
z ipa eſt ꝓmo tua. Dicit z ꝓdicta vitiꝫ facetia. Secundo ibi non malid

autem aut cum quare & ista mē ꝯ Jactantie strages · 9 · q non e
malitz ymo bonitz z utile tales mētes constātiū z tragedie breuit
per transire q̄ntes duo p̄mo · q̄a mat̄ sic mg ea que sut tractamo
res Qz pretissimo modo p̄dicto sūt ēr sim̄ · n · oz colligere uliud
Jn mob⁹ ꝑ scriptū · q̄a nos tractantes tpis bitutes esse mētes ex Ju
stitione m aliqb ecim̄ cōsistentes sc̄his Jn omib⁹ · 1 · q̄ titi
se hz in omib⁹ · q̄ · s · omis moralis bitus e q̄dam mētis tractus passiōs
uel operis uel ēg omis talis medietas e moralis bitus · 3 · ibi
Jn quiuere · cuius mtellectus sunt · 9 · q̄ illi q̄i Jn uniere tollam⁹
z fin̄ · nr autem dictum de bidus z falsidicis q̄n · s · sunt tales Jn
nfirmoib⁹ z retic opōmib⁹ z mfice que cōis e Jactanc z promic ·
Ic ibi bidetur utig: Jactā · ꝓsequat pitentiū ubi sic ꝓcedit · q̄ p̄mo
describit bidiatz z fligatz · 2° tangit eos penes g̃ens · 3bi e autez bre
uiloquus ibi & urbs autez · q̄nto mag Jactatz 3bi maiora aut ēr mib⁹
· scripto modus ero · 3bi cyrones aut · diat g̃ p̄mo de iactā · q̄ iactā
e Silicus gloriosum sibi non ēr mitz z maioz · quatz ēr sūt si
gl̃osa ēr sūt illi · 2° aut diat q̄ cyrones g̃ no sc̄his · s · negatiū
eo gl̃osa neget · 3° diat q̄ meg̃ mitez p̄dictez · Jun notatiue g̃ re aubi
manifesto mg̃ Dic notatz q̄ homo ueraz mbita z infmone ut
ter ibi est horum autem singla tangit istas fm̄ gen̄a sibi · 9 · q̄
omes istas simlit̄ · 9° agere singla opa sua dupliciter bno mob⁹ g̃ra
alicuius alicui puta amore lucri uel glie uel timore cōfitēs · 2°
opi amat z appetunt ꝓpter ipi opi · q̄a sunt talia sic aut facta opi
sunt mavie ꝓpe opi talitz bitutz · q̄a bno quis · qualis e fm̄ bitud
talia diat z talia opatur z taliter biut uel bi gratia · 3m̄ medietatis
z nō opari contingat aliq causa e · q̄a omis forma que e p̄ncia
operādi p̄ artē · q̄a z opari z quale ee aut tale opari largitur q̄ · 4° p̄z
ꝓpōnem · q̄a opes similes generant · augent z saluat ipm
bitum · ꝑe qualis e bno quis fm̄ bitus taliter nūō opatur Qz
operatur fm̄ z illius bitus z si aliter aliqua de causa operatur nequaq̄
fm̄ illum bitus opabitur · Oportet ibi fm̄ se ipm · ait medi
atz tangit istas fm̄ dictum intendens ostendere q̄ meg̃ dr ab excessu
stat laudabil · a bitupib⁹ z errore ab a° · Dicit ergo bitupib⁹ ·
bitupabi⁹ arguit g̃ sic · meritatz magnanimitatē p̄mitz z fugiēdz
z bitupile · breuem aut pusillanimitatē e bonitz z laudabile fm̄ me est breuis

ut bisum est 2 cum menaute · quare mendax est laudabil 2 cum bituperabiles inter istos tamen bituperabilior 2 jactator · huius · 1° · ponit primo ma · 2 parte · 2° mj · Simul 2 mirtis cum tonsione ibi sic aut utrum · 3 · q mendax erit laudabil · Videamus 2 de tonsione primus aut de morte item qui autem mendaces · s · jactator 2 cyron ambo erunt bituperabiles magis aut jactator · cui videretur prima · Contra · aut ibi de utisp aut ponit modos huius · primo aut ex ponit quales herodem accipit · 3 · q de utisp istos bituperabiles · s · laudabil ex una parte 2 bituperabil ex alia Sz debet ex pom · q utisp distribuit est duas partes tantus 2 no plus de his mendacijs utis dicimus primo tamen de herode · No dicimus tamen nos intendimus dicere de herode · uel uerisimile quod unus diat in consimili interrogatus per judicem nos de quacunq in judicio qui est unus de terminis de his · que pertinet ad justiciam uel ad injustum 2 que extendit ad hanc uel ad illam · q talia ua sunt 2 erunt alius bruti · s · justi · Sz intendit de uno qui uerum diat in illis in quibus de presente tali uel diuina fra justi · uel injusti · Sz in hijs est stupor 2 in bituperio appetit magis sz bi eo q talis est primus in auaritia q pars inclinat · ad uerum de re nata consideratione uel interrogata · Contra ibi habitur unus tal ponit · sex conditiones huius · quarum prima · q ipse habitus sicut 2 est moderatus sine quacunq excessu · Secunda est tempus · s · q amator · bi ad aut in finem habiez remanere · s · limites suos · Tertia quia pertinet ueritati · 3 · 2 in dentes in hijs in quibus in diat · Quarta est ueritas in rebus in quibus de re staut in judicio 2 testificando est ueritas ad hijs in quibus in aliis rebus · Quarta reddit tum 3 2 e q iste horret bz medium · 1 · fugiet 2 horrebit sicut alius uitabile turpe in tali in puta iusta 2 injusto quo quidez mendacium sim se in quacunq in uelitur horrebit 2 fugiet 2 hec causa · quare mendacium diat 2 mendacium sim fugit in matia iusta 2 injusta · quia ibi est vitium turpi · que est omnino mendacium 2 · hec fugibile turpi ratione injuste · Contra sequit ex predictis 2 e q talis hi 2 homo talibus dispositionibus mitto predictionibus laudabil Certa q tum aliqui sit mendax de quibus tenet hec sua 2 forsitan ex ipsum uel propter ignoti · uel propter aliam causam de re · Quia magis estimat mendacium de his que ipse quia in dicendo plus quia existimat ei huius aut causa · q sua prudentia est dicendum · quia de magis propter superabilis ac honerosas audientibus tales aut pelegit si oportet dicendum · quia de magis 2 ffa · quia q pars mendacium mendacium in parte · si q pars mendacium non includitur in eo · si pars ego · tum si diat mendacium negabit amplius in dez reddit quietus ad mentan · Si · n · hns · p · tantus diat bm heo · yb 2 alia diat non heo nisi quod tue ubique equaliter mentiet · sic sufficiat mag phi · Contra ibi magis aut · ponit mag jactat 2 primo ponit mag · 2° compit eos penes formas ibi non imp · aut · 3° penes

maꝝ ibi quoꝺ gꝺ gle · Ost gꝺ ſtendiꝫ ꝙ trip⁹ eſt jactator · ſ· jactator puꝛ ꝛ jactaꝝ glioſ· ꝛ jactaꝝ auaꝝ· Deſtribut gꝺ iſtos ꝫ · ꝛ tribuꝫ ſibi cꝛiſtere maioꝛa cꝛuꝫ ei nullꝰ alꝰ gꝛatia ſꝫ tm gꝛa huiꝰ figꝛ me æſtimlatuꝛ homꝰ puꝰ quia mꝫ gauꝺet mendaco non gauꝺet aut nꝝ eſſꝫ uel puꝰ uel puꝰ ſimilis · tame ſꝫ maꝝ ꝺicetuꝛ hꝰ quaꝫ malus ꝛ iſte e jactator puꝛ ex hꝰ condicõe e ꝙ e uanꝰ ꝛ puꝰ ſilis Eſt autem ſtendiꝫ ꝙ talis jactator ꝺicatuꝛ uerꝰ puꝰ non malꝰ quia puꝰ ꝛ malus intendit aliꝫ turpeꝫ utiliteꝫ uel uoluptateꝫ ꝙ pfert ꝛ ꝛ ꝛ inuotem e talis autem jactator nꝝ ſeruꝫ intendit ſꝫ ner ſimp⁹ puꝰ nꝝ ⁊ malus e · eſt tamen magꝫ alt⁹ quia appe tit ꝙ mchil eſt · Dicat autem ſecunꝺo ꝛ jactaꝝ glioſ ꝙ ille q gꝛatia alicuꝰ talia magna jactatoꝛ ſibi faciat gꝛatia honoꝛis uel glie non eſt uallꝫ bitupe quia honoꝛ ꝛ glia ſunt quoꝺ ꝙn ad bꝛeuitem quaꝫ ſine iꝰ nulli ꝛeꝺꝛeatuꝛ ut biſtiꝫ e ſtꝛ · c · ꝛ magnate · Tertio dicit ꝺicit ꝛ jactaꝝ auaꝝ · ꝙ ille qui talia maꝝ Jactat gꝛatia argenti uel coꝛuꝫ que margenticiꝫ tendit ſicut qui ꝙ penie que mimiſmate menſuꝛatuꝛ iſte m quaꝫ jactatoꝛ e ꝺiſtemꝰ tꝰ pꝛo eo ꝙ utiles ꝛ opꝛ utiloſi que ſunt qꝝm ꝺiuaꝝ tꝛenteꝛ ſꝫ jecit peaue fauenꝫ penumaꝫ finem coꝛum que ſub tomeꝛao non ciꝺunt · Contꝛa ibi non mpõ computat iſtoꝛ jactatoꝛ penes foꝛ ꝫ · ꝺ · ꝙ iaꝛ non e foꝛ jactatoꝛ mpõ coꝛum ꝛ ꝙ jactaꝝ ſcꝛipt ꝫ ſꝫ e ſꝛma ꝫ inelecte ꝛuum ſm ꝙ eligit ſtatonem maioꝛ quaꝫ cꝛiſtant quia ſm hꝰ uiꝫ m eo uel ꝓſſꝰ talis e pꝛbitum jactaꝝ · tꝛe jactaꝝ e tꝛe · ꝛ · admo ꝛ menatiue e tꝛe ille qui mendaco tꝛo gꝛatiꝰ ſtat jactaꝝ · puꝰ hꝰ auteꝛ ſꝫ patet ꝙ ſolus jactatoꝛ puꝰ e ſimp⁹ jactatoꝛ · Dicit uꝰ tꝛanſeat ad alicui pꝛam puta ad bmiaꝝ gliaꝝ ꝛ ad auaꝝiaꝝ · Contꝛa ibi ꝙꝺ igitur compat iſtoꝛ jactatoꝛes penes mꝝ · ꝺ · ꝛ quolibꝫ mqua mꝝ ſe ex tollit · ꝺicat gꝺ pꝛmo ꝙ jactatoꝛes glioſi qui gꝛa honoꝛes ſe jactant ipi fingut talia mꝫ ſit laus ꝛ felicitaꝫ · hꝰ · n · mꝫ bmr e glioſa ꝛ honolia · Tertio ꝺicat ꝙ auaꝝ qui gꝛatia lucꝝ ſe jac · fingut ꝙ uel quibus lucꝝ e ꝙpinquꝫ uel ꝙpinquꝰ · ꝛᵒ ꝺicat ꝙ eꝛꝛaꝝ fingut illa que non eꝛꝛata ꝺicꝫ facꝫ peꝛtranſire · ꝛ · facꝫ opꝛe ꝛ ſcellaꝛo ne ꝛ menatiue quia poſſunt · hꝰ autem ꝛefeꝛt aliꝫ ꝺicꝫ ꝛ jactaꝝ ꝛeꝺ puꝛa quanꝰ teꝛtꝰ hꝰ non eꝛꝛpmat quia tꝛuncatꝰ ee uideꝛ ꝛ ꝛ autem ꝛ ombꝰ ut ꝺicatuꝛ · ꝙ · ꝙ talis talit ꝛ ꝺicemꝰ eſſꝛ jactatoꝛes puta uidꝛ ea que faciunt ſibi lucꝝ ꝛ ꝺicatoꝛ ea que faciunt ſibi fa mam ꝛ gliaꝝ ꝛ ſcipꝝ · ſ · eum qui ſe fingit ſcipientem mſi ꝛ ueꝛꝝ homꝰ pꝛeꝛgnitaꝝ ꝛ qua non poſſꝫ hꝰ eꝛꝛpiꝛ ſicut ꝺicatuꝛ pꝛ puerbio ꝙ antiqꝰ homo mutatꝝ eꝛꝛoꝛ poſſunt mutuꝫ ſcaue

· 17 · h ·

Sin⁹ alius fuerat aut eis p̄ illis magnis temporibꝫ uel in illis remot⁹ regionibꝫ ꝑ ꝓ ignorātiā plures hoīes talia fugiunt z fantant q̄ ea in ꝓpijs sunt z illa que dicta sunt .s. appetendā et appetendi honorē z gliē z appetendi penne . Contra ibi cyrenes autem ponit cyrenes seu cyrenā primo autē ponit hūiusmodi Beatus altig qui autē prava . z⁹ tome aut p̄m̄ modū tangit ibi qui autem moderate . Dicat g⁹ primo q̄ cyrenes nullo modo ꝑpijs intendūt habent duas condiciones p̄ma e q̄ fuit grauis offendere in moribꝫ quare illi primi patres aliq̄ tam assignat q̄ia tales nullig huius grauia bñr̄ imperabona dare . Secunda quia fuerunt molesti z timidi z non molesti hominibꝫ . audire aliquez serpentem z sua magnificentiā est enim timendus z superbus saltem magnanimus ꝑ respondere magnalia . Beatus consideranda istorū cyrenaicorū e q̄ p̄ma negant illa que sunt gliosa meis dicunt z spernentes fecat . d . se non ee sophū . i . sapientē z tanquā phm . i . sapientē amatorē uel amicū . ex̄a ibi q̄ aut̄ pua ponit alius ꝓpalem modū tangendi quarū condicionū ei⁹ . Dicat g⁹ p⁹ q̄ illi cyrenes q̄ parua ꝓbꝫ uel ꝓbabilibꝫ magnā fugiunt uocantur bene primi . i . stulta z cum hoc alienos . ista . n . sunt ꝓpositi que superfluenter p̄tendunt ꝑ se remota ut p̄fundig cognitionē ꝑ ipsis optinentur maiora z ista sunt eis duo primo q̄ sunt ate contemptibiles z secundo q̄ videntur ee facile . quia modo iste videntur ꝗ̄ fantasticā sic dicunt ꝑ uere stultos . i . hoīes qui aliquid stabilitum minime ꝑ ferentes ꝑ q̄ uolebant tante fugere hominibꝫ q̄ ipi erant homines perfecti z sancti sic . n . humana in pūctis ꝓpria bona e fantasticā uel ꝓpria fantasticie sic erant z deferentes talle finem sic q̄ per illius deferentes ꝓsequi ꝓpter magnos honores . contra ibi q̄ autē moderate . comendat primū modum moderate fruendi . d . q̄ cyrenes z illi q̄ moderate utuntur pro ma z tarda illa . que non sunt uallde pompa ad cognoscendū n⁹ multis magnificentiā cyrenaicorū illimitatē tales que mutende cyrenaica fuat modus z mediū sue horis grossi . qua videntur hiules z legiū non amantes ꝑferentes . ultimo autem addit duos uerbos ꝛ oppone . d . q̄ fantastor videatur oppositū iudicio simple magis quia iste cyrenaicus z rationi est . quia e eo ꝛ tior ut ꝓz ex ꝓdictis

Secundarie ꝓdictorū querendi sunt . z . p⁹ ut⁹ ome mendacium sit peccatum . Secundo quid est ūitas ut e moralibus utrū sit ūitas de ome uel ūitas iustitie uel ūitas bite . z⁹ ut⁹ ꝓpositio dicatur bene ꝛ fantasticā z cyrenaica .

Ep̄mo arguitur q̄ non ome mendacium sit peccatum . p̄mo quia non ome homicidium est peccatum quare n⁹ ome mendacium . homicidium . n . posset ee opus iustus quia mlegis ꝓceptus ut . j . li⁹ sit multo magis q⁹ mendacium pot iuste ꝑferri alicui homi⁹ dū git iud

ꝙuam menaitiz · Q̃eamꝰ ꝙuia nullꝰ petit̃ e ordiⁱe ad bonꝫ ut ad fiez
ſtiz tam petit̃ ꝓtat a bono ad malitz · ſ̄ menaⁱ᷑ e ordiⁱe ad bonitz pᵒ
menaitiz offrostiz ꝙ alicui pacit z nulli obent · quare ut pus ·
· z° ꝙuia nḡ iuſtitie utens petat · bn̄ te n · nullo male utatur ut hꝫ
pmo rec̃te · ſ̄ aliqꝰ iuſtitie utentes dnt menaitiz ꝙ pz pmo ꝙuia
magnaᵈ magnatᵉ agens ad multos utitur proma ut ſupᵉ trac · ſuo
mmo ut hic dicat phꝫ declinare aut aliᵘᵈ e menaitiz · Item ei
phꝫ agens cui ꝓpe licet uatur menaco ioco ſ̄p quare pater · z̄ꝝ ꝙ alicꝫ
bn̄ iuſtitie utens dnt menaitiz · quare menaitiz z̄ᵈ non e tᵗ p̄tm · Q̃z
z turpe ꝙ aut ſm ſcripm e tale bⁱᵒ e tale · quare menaitiz ulᵗ e
p̄nitz z fugiendiz z turpe · Dicendiz gᵉ atm eo z aum augᵍ · liᵉ ad
dicᵉ · ſuma z meditatio · liᵉ · de menaᵒ ꝙ ome menaⁱᵛ e p̄tm et
z malitz · hᵗ aut appz et z̄ᵃ · malicia mclusa m omi menaco · ꝓcluᵈ
· n · m omi menaco p̄ſſias · Jmquitas z rubigo tas · qui menaci
tum timent ordiez ſmoie · ad mitᵉ finez ſuos z ſic hꝫ ꝓcedi tez
timent ea ꝙ ordines ſmoie ad intellectuz z ſic hꝫ jmq tez · timent
ea ꝙ ordiⁱe lapſus · ad audi tez · z ſic hꝫ m huiam tez · Jmitz ꝓtat
ꝙuam ure oᵐ ſuſtis ad quᵉ e ditz ordᵗᵃ e ꝓducere o ordiez ditoꝝ ſtitut
ſ̄ m omi menaco ſic utumᵃ inclabitur · quare dmitz ordiez ꝓduc
tivo · Q̃emo nam ꝙ autz e hominꝫ ad ſignᵈ intatez & trſn et
declabili denoco z utili demuſto z juſto z ulr · debono z malo
ut hetur pᵒ pᵗᵉ · Nam aut menaco utimur ſm̄e ad oᵐ ſim̄s hꝰ
ſm · ad falſſitez · ſm · aut ꝙ omi menaco ſit mḡtas plures · ſm
pitez atm ꝙ e inequalitas mitez que debet eſſe conformitas z bi e
jmḡtas z matie m electue · qua eligiᵗ talez mequalitez contra
bilitz nales · Q̃z m omi menaco e huiḡ mequalitas · conſtat · n · ꝙ mi
torem z mentem z mentem debet eſſe conformitas z equalitas ſicut
ſignat mca paſſion note · i · ſigna contentuᵈ · pmo phic · Q̃ menaci
aut mclusit pitez hꝫ mequalitez z diformitez · qua homo menaces
bnitz dicit uoce z oᵐ dicit mente · z ann hꝫ eligit hꝰ mequalitez contra
debitu nale · gᵗ · n · ꝙ ab dicit falſſitz credens dicere u̾ᵐ z iſte dicat fᵐ
non · ultez menaitiz z gᵗ · ꝙ dicit ueritz credens dicere fᵐ z iſte mc
titᵉ · Non tñ ad hꝫ dicat menaci · gᵗ · autez ꝙ dicit fᵐ credens dicere fᵐ z
z iſte dicat ꝓ menaitiz · ſm ꝙ aug⁹ deſtribut ꝓm dicentez · men
aitiz e falſſa uoce ſignificaᵗᵃ citz mitenaco faciendi · liᵉ · de menaᵒ
z ſic patent oma que ſcribunt ad hꝫ mequalitez que hꝫ modꝰ ſupta
ut ſumat jmmenaco e jmquitas · z̄ᵐ aut ꝙ omi menaco eſt
al ſit m huiam tas plures quia uolutarie ꝓmittz ſpez & timorem

fuerit est ꝓhibiam⁹ 2 opus mhiã⁹ tꝫ que oppositꝫ ꝓhibiã⁹ philautie
per quem quisq; amat uel amare dr omen hoiez · Tm aut ipm faat
xp̃ōrem facit contra illiꝰ amorem cōtra q̃ nr̃ dr̃ nec̃ aliquis
sapiens faat · d · aug⁹ q̃ nullo sapiente auctore homo fit xp̃ōr n⁹
q̃ auctore dr̃ in li⁹ · ꝛz · ꝺonitz · g · e · ꝛz omne dicens mendaꝯ ꝑ̄m
eo est faat hominez xp̃ōrez fallens ipm bonitz · n · homine constitat
m̃ inte⁹ 2 uo⁹ · bn̄ aut̄ m te⁹ ubi⁹ e ũitab ut · ꝛ · li⁹ · 6 · mendaciuz
autem quantꝫ m eo est informat audientez de malo op⁹ · ſ · fli⁹
quez faat ipm ee xp̃ōrez 2 pernie ditit mhuatꝫ · 2 sic patent sec
tꝫ mala mendacij · ſ · pusilla⁹ tꝫ al pr̃ussitate mabusu uocuꝫ ꝑ
mquitatꝫ in elige dissormitat⁹ 2 mequalit⁹ uocuꝫ intellectuꝫ pric
cipe matione⁹ 2 expectac̃ hom · Quis pmuz g⁹ dicendꝫ ꝓhomitt̃ꝯ
potest bene facere tꝫ op⁹ iustuz ubi · n · potest xp̃ōrem cor⁹ ꝑter
bonitz die uel dicaꝛ quia mh̃ non fit homo q̃ xp̃ōr ꝫ mendaciuꝫ
non potest bene facere quia h̃ lꝺitur in tꝫ que stip⁹ 2 ꝑnotatꝫ ·
Et ꝺ non potest iuste lꝺi sicut dita nouꝫ homo cimosꝫ · 2 ꝛz
ꝑ mendaciuz fit mala xp̃ōr · Diuus aut̄ iusta debet facere ad melio
rationem actuꝫ non aut̄ ad xp̃ōrationez quare non e simile de me
dico 2 homicida · ad pmuꝫ n⁹ dicendꝫ ꝙ dr̃ malo ꝑ̄ operatiõ⁹ pricꝰ
bonitz 2 h̃ modꝫ mendaciuz posſ ordinat⁹ ordinabil⁹ ad bonitz no tñ
naturaliter n⁹ rationabil⁹ quia non sue facultatꝫ mala ut bonat
bona ad · 10 · 3⁹ · Ad tertiuz aut̄ dr̃ꝯ ꝙ nō ut̃ utens dicat mendaꝯ
magna⁹ autem utens promptꝫ non ut̃ tꝫ ea uez ex ꝑsso mendacio
ꝛz utitur quasꝫ sillatione mquia fallit⁹ mula impiti 2 male ꝑ
moribꝫ informati · 3tia q̃ ipe attuc non accipit ꝫ ipi passiue ac
piuntur sicut ibidem de stanalo ar⁹ 2 pu⁹ dicit aut non accipiat
auctoꝛ scienter ꝫ ubi no constat ei puntat⁹ ac u⁹ ibi multꝫ ꝑclare
admittꝫ quez ad malo ut expositu supra tex̃tuz quare n⁹ iste dicat
mendaciuz · Contrapellꝫ autem non utitur ꝛ corp̃ mendacio fort · 1 ·
assens 3tia ee ꝛz alij materialiter · ad xp̃ōdiz ludiz ꝙ pnes men
dacij · 2 omez lꝺes aut̄ quer⁹ · 6 · li⁹ · 1 · mꝺonc utriz iustus sit
arma⁹ ꝑferendi ·

c stanalo dicit argu⁹ · Dicendꝫ e ꝙ iustus ut e moralitꝫ
ner e ũitas xp̃ōne n⁹ iustus iustitie n⁹ iustus dicit stanalo sunt
· 3 · tibꝫ ꝛz · Ot · n · ũitas xp̃ōne ũitas sucy⁹ uel artificialꝫ
uel ũitas ꝙb pmens ad xp̃amentuꝫ iudi⁹ · ſcritas aut̄ iustitie e
equalitas 2 conformitꝫ̄ iudicij aut rẽ iudi⁹ que fundatur in for
titu⁹ 2 fm · bitas autem bite e conformitas bite actuꝫ rẽ bite puta
tuꝫ dicti ꝑcepti 2 legis · Veritas autem ut h̃ sumitur n⁹ ad 3tiaꝫ n⁹
ad artem n⁹ ad disciplinaꝫ pertinet quare non e ũitas xp̃ōne n⁹ ad pu
dicatuz n⁹ ad iudicez plusquaꝫ ad bonitz aliuz quare n⁹ e ũitas iustitie
n⁹ ad quitte stricte ꝫ ad manifestare qualibꝫ uult ipe quise ipm

mg

2 britam ꝑtim mostrat. quarenꝫ ciuitas brite. dng. n. sentꝫ homo posset hre iuꝝ uxe. qui migrare uere uel ffe alicui dare uel condonare uel ꝑte dere & scripo. Ost gꝰ sciendꝫ q̃ ciuitas ut e moraliꝫ ũtꝫ & qua nc agit ut 2 britas electuꝰ maiꝰ & ꝑpoꝝ bonoꝝ cu optauit fauere no fingendo maiora nꝝ sunt & minora mediante mitigando 2 jactanciꝫ reddendo moderatiꝫ homines 2 bonos amatores bidie 2 honestiꝫ mentaliꝫ laudes 2 ꝓpter hoc ad minora prudenciꝫ & calumniantes hec omia colligunt ut ex textu.

Ꝯ terras arguit q̃ ypocrisis dicatur brꝫ & jactanꝫ 2 ironia quia ypocrisis grece dicatur sillogismus latine. Ꝛ sillogismꝰ dicatur & ut nunc̃ brꝫ uidet jactanꝫ. n. 2 cyron sunt pares sillatores 2 fictores quauis diuersi. Ꝛ oꝰ arguꝫ quia ypocrisis diffinitur q̃ e amor appenis bonitat. ffi b̃ sibi ꝓpꝝ ad 2m ffem jactanc. s. ad jactanciaꝫ gliosiꝫ. quar ypocrisis finitores dicti q̃ nomis e totiꝫ uel ei ad ffm & finitores dicti q̃ rei e totꝫ mitigare ad hec duo. ꝑmud patet quia ypocrisis & tone nomis nꝝ sciat ni finitores 2 finitores b̃ autem ego uel 2 brꝫ ne ad jactanciaꝫ 2 ironiaꝫ ut patet in textu. Deinde ostendit qm omis hiuis electuꝰ ex ffe ffe humilitat. appenac ffe bonitat. integratiꝫ 2 comꝑ mitone maliac ex yro 2 ex jactanꝫ q̃ appꝝ qua ffe ffe humilitatis fingit bona sua & uel nꝝ uel minora. quaꝝ sunt. al. n. non finget humiliꝫ. b̃ aut e yrona ut ꝑ ex textu appꝝ aut ffe appenac bonitat. e appꝝ jactanc gliosꝰ & ypocrisis e hiuis electuꝰ talis appen sub talis ffe ut patet ex hiꝰ q̃ fit tres imo 2 dicamo & hiꝰ. quos putauꝰ ypocritas. Deinde arguit. uo ꝑ iiiom ꝑmuꝫ ꝓcedit & ratione sic. ꝑ nois ipiꝫ ypocrisis Deinde autem tangit bnaꝫ partem ypocrisis ffi non totaꝫ.

Ꝯsistente aut̃ re quę in brita. Sup oꝰ agit & fatetur 2 uiꝫ te hic hic autem agit de cutrapelia. ꝑmo aut̃ ꝓbat mꝰ cutrapelie. s. ludiꝫ ee mꝰ brtut 2 uitaꝝ Deinde describit bnaosiꝫ in excessu. s. bomolochiꝫ ibi qui quidem maiusc. 3o bnaosiꝫ maleficium. s. agrestem ibi qui autem nec ꝓpiuncꝫ dnt. e. medium. s. eutrapeliꝫ ibi moderate ludentes. 4o assignat condiciones eutrapelis sub alieno nomine ibi ꝓpterea aut̃. 5. condiciones bomolochi. ibi bomolochꝰ aut̃. 6o condiciones agrestis ibi agrestis aut̃. 8. aut̃ conput eutrapeliaꝫ ad quas brtutes ꝓtermittas ibi. 7. g. quę dicte sit ꝓbat aut̃ ludiꝫ ee mꝰ brtut 2 bnaꝝ intendit sic arguere ꝓ quacuꝫ mꝰ potest ee aliqua ratiom consona sim tradi stantiaꝫ quas oꝝ 2 ut oꝝ obseruare agendo 2 faciendo circa illaꝫ potit esse superhumanꝰ bnaosi 2 agrestis bnaosꝰ me. uitiosi. ꝑ m ludę ee. quolocutio ratiom consona dnę 2 alidꝰ qualia oꝝ 2 ut oꝝ

quare arta luduz erunt ẽ̃ma briosa z nẽ̃ briosiz · huic · r · subp̃ma · stant nota ov · 1ª · li · mj · aut̃ pot · d · q̃ requie ẽ̃te al ẽ̃nte minuta huana fatuꝫ z rege ẽ̃nte m hic puti aucrssitate fatuꝫ aiz aliquali luꝺ tedium z anpiꝫ tanpiꝫ huiaz remicꝫ dicetur hic · 1 · mꝰ luꝺ esse ques collocatae rationem conpona pter nãta pmissa z dicentur ee aliqua z uerba qualia in luꝺo oz dicꝫ z ut oz pcuꝫ sue oz dre ꝺ̃ z audire ob alioꝰ stat z dicere sodaꝰ non tñ equaliter pr̃oia quanqꝫ similiter qua multiz dꝛt talibꝫ uerbꝫ poꝰsis talia dicere z talia audire gm̃ q̃dam sue aliq̃ audienda que tamen non cent pr̃cam dam · Ex hiꝰ ꝺ̃ mfert q̃nez · d · q̃ mal̃ e q̃ actꝰ bꝰ q̃ fiunt in luꝺo e stultiꝰ ꝺ̃ briosi z dꝛ̃ctꝰ briosꝰ que sue ẽ̃ma alia ang medij ĩ uiosi · 3º ibi quisq̃ m̃ensue dꝛ̃stribut stultumꝫ · s · homoꝫ aiz ad ang euidenaz pro utili do ait̃ ẽ̃st p̃sticꝛ q̃ breuꝫ z districto uolens conplabꝛ z dicentꝫ luꝺꝛ poꝰ z dz aliquem dꝛ̃sodaꝰ moderate tenꝛ z scripm̃ grossiz non honestiz redere z aiz stultꝰ risu exterius pandere z ad dam uerba dicta stuere z in omnibꝫ dz actus tuae eiꝰ qui dꝛ̃dicat cauere · huic aut̃ homoꝫ phe dꝛ̃stribit pr̃o m̃. s · homolochi sunt z celebrentur z illiq̃ super humanit in derisione alioꝰ · q̃ eaz sunt honesti non grossi m̃ q̃ assistentiu qui sue dꝛ̃sistentes omo risiz non moderatiz risiz · ꝺ̃ cio · qua lemmaq̃ z m̃q̃q̃ · qui eaz sue gestantes z studentes magꝰ ad quoꝫ rnsum · quaz ad dz uerba dicta q̃ dicent homineꝫ bonꝺ z magꝰ quaz cauere a contristare pr̃ciz tollendo z dicitiz q̃ non curant non contristare dum tamen faciat alios ridere · 3º ibi qui autez iz ipi · dꝛ̃stribit dꝛ̃fectuositz · s · agrestez · d · q̃ agrion · i · agrestes et siluestres homines sut illi · qui dꝛ̃fiant in duobꝫ · s · m dꝛ z maudꝛ do · sui q̃dam n̄ ipi dnt · aliq̃ ridiculitz · i · truffam z ioculacrbu risui z cachinno digniz z aliꝰ talia dicentibꝫ molesti sue dꝛ̃mullo placeo gaudere uel ridꝛ̃ uotes ẽ̃ · ibi moderate luscentes dꝛ̃stribit medium · s · cutrepelitz · i · bn̄ tonez sunt uel bene utentez uerbꝫ in rsum z platuz · pmo aut dꝛ̃stribit cutrepelitz · biz · 2º mutuatuntz z stultitiam aud ibi redundante aut risui Dicat gº pmo q̃ cutrepeli aplam z sunt homines moderate luscentes z dnt cutrepeli q̃ bne utentes · ab eu q̃ e bona z trapelꝰ · q̃ e utens · q · bn utens · Suos autez istus bene uter sit op̃ morꝰ hom z utut̃ plur · d · q̃ tales ratiz moderatu dnt ee z m ee morꝰ · s · breuosi · qua q̃ꝺ corpora ex mobꝫ pulsatiz iudicantur ee sana uel egra · sana · quidem aut pls e moderatius temptus z ordinatz egra uº aiz pulsꝰ e mordinatz sta z more · mor̄ iudicãt pont morbꝫ uoluptuosꝫ · mote z dissite uel immoderate z misere sanas · Demẽ ubi redute aut̃ dꝛ̃stribit cutrepelu mutuatuz · d · q̃ homoꝫ · stultum aliquotiens appellantur et

nuncupantur cu trapeli 2 grossi lobi mptis h' aut sit nisi redundante
2 multe gaudij 2 redimite quito uel quinq' fame plo quaz ex mai'a e
ti ex his' que dicta sut & utili. s. homo ie 2 cu pel' qm non pue pmo
multaz dent ia 2 illi. mes. n. huius 2 epiarion. i. histrio bo. ad hu
ius endu medioctie 2 grose attribuens e esse cu pe'tiz. Est enaz
ssendu p bonuz fiaens ex risse ridere ptiat 3r. pmo in cuz cu pi
fessit quitiz quia ctis ridentib 2 gaudij ipe solu ac' amia & fin'a
ant & g' uerbi sui sepiz ridet. implio & fatuite 2 impetuosite ri
sui. Item petat in eos p. ad risiz mordinatiz puocat tollens & ce
nam 2 honestatez aliud. Cinto ibi epiarij. ubi assignat. quor
condiaone cu trapeli pmaz sint a qualite uerboz ibi e n. quaz
attenua. 3us. ne ibi utiu g' bene quatz. eaz assiz ibi non utiq' ex
fauet. dicat go pmo p epiarij. i. bene aptu ad ludiz seu cu pel' e
2 interest talia in ludo dicere 2 audire qlia g' gruut huo modesto
2 liberali 2 ber e pma eo condico. 2az ponit ibi e. n. quaz attenua
go pmo p talem hoiz epiarioz seu cu pelu sicut liberales 2 mo
dicere. fz impune audientes ludi. 6ir 2 audire non in todo ludo stip
ludus exprimit dictas suas condiaones cu pelicaz. n. decuit mpma
p cu trapeli inter e dicere 2 audire talia qualia congruut libili
2 modesto 2 m. 2a. p talia dicet 2 audiet impune ludi. hic ondit ta
lia dici ab his' qui dici alig's non liberal. nis mo'. 9. p ludus
libilis bn dic ab eo ludo. quo bi fiulis. Nobiles. n. bn ludut
2 sola'a dugt libi' non mercedis ca 2 db attendut sm ad dictz
Instiones uo ludut sua' mercedis gratia 2 db non attendut ni ad
placere. quar' inter istos 2 illos ludiz e magna dia. Dici caz
ludo uri modesta 2 displa'a ludo bn instituta 2 primo ta. mo'. n.
2 disti' tamet displicet qui placet studet. altez uo sic ebz. p ac
po' dicatur. Displicet imprudens qui placet pua. Ad placitz
autem huius dicaz dicat p eas bicabit utiq' ad eo'm dis' hom'
beteriz 2 moderno'. Est. n. sticia p comedia e carmen bila
nuz ac silens gesta leuiz 2 bilis personaz hinc plagiz ad capta
tudiem ac 2 pte sim ad mouend. admiraz epicasim ad prauand
tiz bationez ad horaz 2 catastrophe ad concludend finale' risiz 2
ex hilaritatez. hic aut fit' mo' apud betes cui comedie recitabit
po' tomen ssationez postea uo forsitz tpaz sicut comedie betiz

ac gestus q̃ium p̃tium 2 corrupcbat mores hominum 2 non tabulat̃
m lonis honestis puta in temis nobilium p̃ro igitur comedie bete
rum fuerut repbate 2 comedie moderno⁹ aplate. Apius per sas
honestas 2 sacr plus addit notanter huiꝰ dri 2 .9. q̃ turpilaq̃us
comedie hiꝰ. quid puta ut ally erat dens lusu gens 2 Asty m
gutens. hys autez putat moderns 2 magꝭ suppias q̃ p̃ aut turpit
lapuiat sit moraliꝫ turpis 2 huiꝰ turpilaq̃i. Apius iste non tñ in
sum ꝫ fastuosus 2 sic putat ex comedijs 2 pretz dꝫ. quantuz dent
ludi libiles 2 frules modesti 2 indisplicabiles honestatez luden tiuz
. ℥ tondiacez cu trapeli ponit ibi utruz igitur bene quinantem
ac quapz fant q̃ꝫ 2 postea pelunt eam diat q̃ p̃mo 2 queritur utruz ac
terminand⁹ sit bene quinan 2 bene arridere ipm bene quinan
tem 2 bene alios arridentes ex parte bn liberalis sic q̃ quinans
2 arridens diat ea que arrent uel ex parte audientiꝫ sic quinas
diat ea quenon contristant uel eaam delectant audientem
uel bnestiante re arridendi. Videns autem .as hꝫ dicit q̃ no
potest sum huiꝰ re ex parte audientiuz quia quedaz q̃ꝫ displi
cent ꝑm aliud e aliꝰ odiꝫ 2 aliud delectabile 2 alij cõ. diat q̃ꝫ q
cu trapello erit igitur re quaz ipe sit qualiter delectabiat. hꝫ aut
sito qualiter ipe letanter audiet talia pelibenter diat. ℥ ton
tiagnez ponit ibi non utiq̃ ome facit .9. q̃ cu trapelo non dicz
ome conuiciuz q̃m e aꝰ quiuiuz q̃ p̃ contumelia legislatores ar
phibent homines uerbu q̃ tumeliosa ꝯpbriuz 2 infamatiuz ꝓdu
cẽ dicere non tamen phibent ome dictuz q̃m aliq̃n quinari ad
ludiuz 2 sic m sbo cu trapelo non dicet quicuiuz conuiumeliosuz
dicet tame quicuiuz nulli q̃ tumeliosuz. omiꝫ. n. contumelia
e quicuiuz ꝫ non eq̃. Concludit g̃ q̃ cu trapelo tanquaz grossus
ac liberalis sic p̃hebit as ludiuz cuiꝰ sbi ypi lex 2 regla ut dictuz
est ꝓtondiacez terna 2 talie ꝯdr ad ludiꝝ meꝝ sue dicatur epi
dxiq̃ .1. aptus sue cu trapelo .1. bene quersiuꝰ. Contra ibi homo
cui ponit tres condiaones both. ꝓmaz q̃ bo. m malo mor e ar
rubre 2 mag malo e co quia ille arr ad arridet in malum. hꝫ at
as rubeus 2 colaciuz. Dicunam q̃ iste est importunꝰ trufator
2 lusor sic q̃ si rubeus uel ridere faciat alios nuq̃ recedet a pe ip
si ab alijs au re ipm uolẽs dicatur aut non recedere a pe ipo. qui ali
q̃n tenebit pe ipm uiꝫ 2 placiuz sit alijs magr autem tuz 2 abbs mox
non recedens dicatur no recte. a pe ipo. terna z condiacez addit .9.
q̃ iste talia uerba dicet qualia nuq̃ dicet ni grossus 2 aliquis
qui eam que bn bonꝫ nunquaz libenter audiret. Contra ibi

agros aut pmt quas tendiones agreste .9. q agnas uel agreste
bt suo quatus ad tales collationes e totu mutilis dcaus q ipe
uel mlus uerboz inmedus conferens uel proferens z inomib
que dnatur est insue. Suos b' autez sit malestin plus pt b' q
requies z ludus regem pstare e quid nitui in bita fatigab et
fragili quare hui regem fugere semper non e bonus. Quinte ibi
z igitur tendat hui ututes ad 2am pmo pro pte 9. q. 3.
sunt mete in bita que jam dicte sunt quas aut mb' q omes 3. sue
cita hationem smonis quoz aut z operu tame postea dent. qm
bna e cita ut maifestationes ppoz bonoz. s. uerax tales. a e uo
cita delectabile. tame ad b' dnter. quia bna cita delectancz que est
in ludis sicut cu pelia. Alia uo cita delectancz que fit in bis collo
quijs que fiunt cita totus alias bitus sicut b' fateda seu amicabi
ur jam bisus est.

Quadam pdictoz cu capelia querenda sunt duo
primus utrus ludus possit esse ututis op9. Quantum
quod est sm dispaones.

Primo arg o q nullo modo possit ee bne tut op9. primo q3
ratione sui quia nullus op9 bitus in mgie z sm se pot
esse op9 bne tut9 Sz ludus potest ee opus in tenpm e ui
opus moliaci ur. 7. li. 1. c. vlo. ubi dicit q in tenpus e lusus
molli. in lusus remissio bite. quare ludus uel lusus non pot ee opus
bne ututis. Quanto plus ranee instru3 ludi que sunt sm phm dcm
sto quato ridiculus. bis. n. utimur in ludo. et nulla uto ututis eis
dannatus Etc. 22o. Et dcm est aut dicit beat q dcm e. s. pri o2
simplia impbi insultat. dcm uo e uox confusi letanie in stulto3
in motu pla3 denotans. Deinde aut dem q pbo. 6m. li.
phus q facta per tonatu3 non sunt meritoria. Sed quia dicebat
ad inducendu quod ad ridiculus tanquam ad jocos quare
ber. 3a. Justa ludi sunt mola z per ons non sunt justa opia ui
tuosi. Sz 3o plus ur sem racone effectu ludi quia risus quia n
opus utuosus bz malum effectu. et ludo bz malus effectus. s. nisi
qui malos e. dicit n. Salomo risum reputau errori z grau
dio dixi q frustra dapiet. Etc. 2o. quare ut pz. Sz 4o plus ur
sem racone mo quia ome opus utut e transitiuus pfectus
z seriose factus. Sz ludus opus non cum sint diuisa contra opus
seriosa quare opus ludus non pot esse bne tuosa. Sz 5m plus

phō. Dicend⁹ q⁹ ludus potest fieri vel minus mediante vel in bria
voluptie ad nīām vel as voluptatē ad bitē retām et regem vel
ad dispōnem vel ad lacunam non pt esse op⁹ utut⁹. Fatigatio
aut minus medi⁹ ad nīām relevandi anxietatē et tedij fatigā
et fastidij et ad retām et regem primus bite fragilis pt esse opus
bitutis q̄m ome op⁹ volū nīām ad bene ee huāne bite q̄ re im
plutis pt ee op⁹ bitutis Sī p⁹ non potest n⁹ tui⁹ per q̄ posse
bene fieri tunc ee mg nīām ad male operari p⁹ consq̄ bene ee hūe
bite q̄ re implutis supra lī 3° ex quo restat q⁹ tale op⁹ possit fieri
bene et pr̄ gnē iūiose et sic pōt ee opus bitut⁹. ꝑ ludū 2° modo
ceptus e opus voluptatis ut ꝓpt et nīām ad bene ee q̄uā
nīām ad p̄dicta q̄are potest ee bitutis op⁹. qualis aut ee dcē
at ludus. ad h⁹ q⁹ sit utilis⁹ q̄ sequit̄ bīabz. Dicend⁹ q⁹ ad p̄mū
q⁹ ludus ut attributo intelligit et mollit semper in una q̄ re pr
ordinē ad voluptatē et sic tantus op⁹ e malus et brīosus non sm
se Simp⁹ n⁹ mgenere ꝑ m talibia et or̄ne. Ad 2m aut dicend⁹ q⁹ re
uicatum ꝓtrisio et ridiculus sm se supta sunt mala q̄uia q̄uitis
e mpitus big⁹ nec q̄ big⁹ et pr̄ gnē e minuria p⁹imi. ꝓtrisio
enim e insultatio in contentus alienē simplia tā facta et pr̄ gnē
injuria. Ridiculus aut e verbū contp⁹ et tachinus dignus
et per q̄ malus h⁹ tamen ut justum ludi habilis et honesti et no sit
mala q̄uia non sumuntur n⁹ sicut n⁹ capiuntur in fōr⁹ ratione et
p̄ in tenacē sua Et pro talia verbi sumuntur vel sum velent
ut manifesti dicta q̄uia in talibus nec est p⁹ma mot⁹ nec simus
n⁹ p̄ncip⁹ n⁹ mo⁹ tamen q̄ simp⁹ dicta n⁹ ꝓtrisionis n⁹ ridiculi quia tales
simp⁹ sūpt⁹ p̄na⁹ et malus puta odiosus yra vel stultitias fle
mat⁹ q̄uia confusio ī⁹ et ẓlus et intentio eorū mala sm finem
mo⁹ eorū malus puta torqꝫ vel mīsio⁹ vel in conpotū in ludo
autem n⁹ est ẓlla malicia p⁹ma l n⁹ sim⁹ n⁹ intentionibus n⁹ mo⁹ Circa
ista ut ꝓtenter p̄ter mala ludus non sunt mala. Ad tertiū at
tendend⁹ q⁹ n⁹ls quos puemt ex nāli dispone hōmis. sic q⁹ in
voluptat⁹ nīāt et tunc n⁹ bonū n⁹ malū e moraliter. ꝑ vacabitur
bonū naturaliter q̄m a tristitia superbie n⁹. Aliqn aut puenit
ex aliq⁹ addito ad nāz puta ex lasciuia et tūc notanda est error qa
ex errore vel aliq⁹ errore puen⁹. aliquis v⁹ vocandi vel recapi di
scipla ad retām et regem bite et ad bitandū tedij et fatigatoꝫ
et fastidium. Ad 3m⁹ dicend⁹ q⁹ op ludi⁹ m⁹ e opus p̄fabilis ad
pellectum ut fiat. ꝑ m consi⁹ et electē non e p̄cedi⁹ qualiter fiat
h⁹. n. p̄mus ad epiēpias aptus nec sicut ars bitū et p̄udentia p̄cipit
et p̄cedunt q⁹ fiat bite op⁹ artificiosis non tamē p̄cipit q⁹ liter
fiat artificialē. quia h⁹ expectat ad artem Sic eorū ars bitū et p̄udēt

ꝓpiuit opus ludic̃ non ꝓcedunt ei mo᷑ qui expectat. ad ꝙllaz. ap̃ti. nem
epidexiam que sine scḗlib᷑ ꝛ mãdoms exeq᷑ ludiz stat ꝛ ars que non
deliberat ut ḣetur. 2o phi᷑.

¶ Secundo dicendu᷑ q̃ contra pellia sim dr̃ḣaz ¶ hitus ethnic᷑
liberalis ludi ꝛ mocãtis non ꝓmuniosi non ꝓportuni no ho
nosi ꝫ ḣentis honesti ꝛ grosi sufficiẽ ꝛ nitid᷑ ad bite rectaz
ꝛ rẽjem ꝑ releuandu᷑ tedium ꝛ anxietaz facturiz ꝛ fatigationem
medians ꝑ ter disponez bin agrestis ludere nullo modo no᷑ ꝛ
differz homolochi. ꝓmo te ꝓmuniose ꝓportune. honose ꝛ mdiff᷑
te ludentib᷑. ludꝫ. n. cuiꝑ᷑ debz ee liberalis. qua delectficu
non cũ nitedie. ¶ tem mocãtis sim mensur ꝛ ꝓportez dicendi et
audiendi. ¶ tem non ꝓmuniosꝫ qua non cum tumultiosꝫ ut art
phs. ¶ tem non ꝓportunꝫ qua tempꝰ flendi ꝛ tempꝰ ridendi. ¶ te
non honosꝫ qua fit ad rẽjem ꝛ cõpolacez. ¶ tem ḣenꝫ qua ad
tenẽ ꝑsonas que ludut. ¶ tem honestꝫ qua sine turpilocꝺ
¶ tem grosꝫ qua nsiz mdutẽ pmanz sim ũ tẽ ꝛlatus qua tali᷑
ludere e igitur ler mmore. ¶ tem sufficiens qua non defectuosꝫ
ad ꝙdiz finem intentiz. ¶ tem nitidꝫ qua non superfluꝫ ultra
nitidtez cõsolacois exigentia tẽ ꝓtent.

Circa quintum

Supra egit de turpitudine hic agit uel ꝓcꝫ se excusat qua non agit de
passione de ereandia circa dicit de hiẽ. ꝓmo aut ꝓponit diuꝰ ꝓclamat. 2o ꝓbat
ꝓpta. ꝫ determinatiue aut. 3o remouet quedam dubia ꝫ hi sic at
sic hꝫ ꝑdem. ¶ circa dicit de ꝙa ꝙr non statim agit de ꝓpio ibi non
¶ autem ñ ꝙa. ꝓponit ꝙ ꝓmo excusat se. ꝙ de ereandia non
non quiert dicere tanquaz de qualitate ũte. qua ipe ¶ passio ꝛ qua
non ¶ hitus ꝛ ꝫ ad pnꝫ non ¶ de ipo dictuꝫ. ¶ pu. n. magr᷑ a fila᷑
ꝑ᷑. qua uere ꝑ᷑ ¶ quaz hitus. qm hitus non ¶. Contra ibi determinatiue autem. hec duo ꝓba. ꝓbat ꝓmo ꝙ uereandia ¶ ꝑ᷑. 2o ꝙ
non est uty ꝫ ibi non omnis utiꝫ ¶ ita ꝓmum ꝓbat dic᷑. ꝓmo sic uere
tandia determinatiue ꝛ diffe᷑ per ꝑ᷑ timore. ¶ n. uereandia timor
ingrauans quare seq᷑ ꝙ ¶ ꝑ᷑. hiꝰ. r. ponit ꝓmo uis ꝛ patet. ¶
aliud ibi perficitur autem arguit sic ꝙ fit mbo᷑ aliz transmutatione
tor ꝑ᷑ ¶ ꝑ᷑ ꝛ non hitus. ꝫ ereandia sic modo fit mhomie quare ꝑ᷑
non est hitus. hiꝰ. r. ponit ꝑ. my. d. ꝙ uereandia perficitur ul
efficitur mhomie. ꝫ hitus timoꝛ facto pcula seu ꝫ hi. Quia ille tor
ꝙ patet ꝙr homines uereandiaz possit rubescere fiat ꝛ illi mortez time

tes

pleſtunt ut tragi. autez 3tor. tristentur ee corporalia .1. corporales paſſione
quare ſtatim timor mortis fit cum tranſmutatione corporis ſic 2 ver. eruidia
que e timor infirmitatis .ma. aut obiicit .s. q ſ. ee que dicta ſunt
triſtentur ee magis primo .1. ex pte quaz hito .1. p exhibitu. Oſt
autem notandu. q ñ intendit innuere preter paſſam ſic aut e q
multa putat uerecundia quia ibi e loq infirmis 2 oppto q infirmis
2 ſimiliter ſpes infirmis 2 timor illis confuſionis brie ſtbitur pe
ſe. tota die uerecundia mea contra me eſt 2 confuſio facie 2 cooperuit me
ñ igitur miſta ultimum mittit ſanguez ad multa pro eo confortati 2 ſo
lamne 2 pdet multo rubeſcit. tor autem timet mortez quia m eo
ſpes e bite 2 3ds natu mittit ad tor actu tumens ſanguez conſola
torem 2 confortatorez .et tacto autez ſanguie ab aliis patribus putet
ille paſſunt. Contra ibi non omnium ingt etatu pbat q uerecundia no
non eſt uti. 2a ratione. 2a ibi n. n. ſtudioſi primo ergo arguit ſic.
Nulla uti magis q etatu iuueili quaz uiili 2 ſenili. ſ uerecundia
magis gnient iuuenili quaz ſenili. uel alia quare non eſt uti. huius
.r. Subpont. ma. ex. li. i mplaco uidz. q iuuenis non e ingnemens
audito poli pp exp. actuaz humanoz. mi. aut pont diſtinc. s.
q uerecundia non gnient omni etati ſz ſpliz iuueili q patet ex causa
2 ex effectu. ex causa quidez. quia nec existimamus opte eſſe uerecundos
iuuenes pro eo q ipi ſm ñem inuentes multa putant 2 magis
peccarent. ſi uerecundia phibente uel e causa quare contingunt
iuuenili etati uerecundia. Effectu autez 2 ſig. e. quia nos q ter laudamus
iuuenes uerecundos putantes eos bne mobiles 2 ſtantes eos fore bonos
2 ſic puz q uerecundia gnient iuuenali etati. quod aut ſenili no
gnemat patet ex eiſdem duabus quia uerecundiaz non laudamus in
ſene ſtat piuuene. Nu. n. laudabit ſenem ſic uerecundu. 2o. q
non existimamus opte senem ad opa coruz mgo e uerecundia 2 3ds q
ſenes qui non duatur primis ſtat iuuenis non hz mam uerecundie
quare uerecundis ſenibus non g nec pregne e bretu. contra ibi n.
n. ſtudioſi. ad idem arguit ſtanter ſic omnis bretus e ſtudioſus. 1.
bretuoſi ſz uerecundia non e ſtuoſi. quare non e bretu hinc .r. pont
2 declarat mi. d. q uerecundia ſtat non cum mitte ſit bn ſemis ſic
n. eſt bn ſtudioſi. quia uerecundia e impius 2 pue opibus non
.n. e opandus talia 2 q uerecundi oportet conſtat autem q bretuſ
non operatur ea que non oz opi 2 q ipm oportet bereundari. Contra
ibi ſi autem ſz ſi quidem ſm ſtuitez. Demonet quatuor dubia. 2m ibi
ſi autem ſic ſi quidem hic. 3m ibi erit autem utilis. 4m ibi ſi autem in
uerecundia. primo q aliquis dubitaret ſi uituoſu eſſe 2 uerecundu
arguit illa que ſunt turpia ſm opez quatus non ſit turpia ſm bitez
ſequit eſſe ſequeſtratio cum mlte ſola mquia eſſe turpe ſm opez
quis non ſm uitatem. ad hoc q dicat ppe q turpia ſm uitatem

z turpia ſm oppionem quantuz ad ppm non ſi ſecuit quia nſta nſ 7 illa ſt
opinati z ſi non ſt opinati non ecuit utiq; ſtudioſa hom uerecundi quia
nuquaz opibuz ca ſ n z tale e piu homi puta opi ad turpiu
· Secundiz dubiuz remouz ibi Sic aut hic · dubitaret · n · aliqui
ſi ſtudioſe ſe hz q ipe nr non uerecundar tunc ſi ſe hz z ſic e di ſſpo q
ſ aliquis turpiu opiretur ipe p nr uerecundaretur que ergo am ta
di ſpoe ſit ſtudioſa z ſtudioſe ſe hre ad uerecundiaz ſit ſtudioſiz ad
h aut z dat phs q m ens eſt eſtimare ppter h z de e ſtudioſiz
q declarat , quia uerecundia non puenit homi n ex opibz uo nis Stu
autem nuquaz opibuz turpia uo nis · quare non hz di ſſpez ad h q
illo criſti pito bereticaret · Ex m autem a peſtam re a amore ·
Si · n · aliquis e ext pida mort non timz mortez · z ſi nuquaz mo ru
reret illa piaula n uo ſpito q nuquaz uelit nr uelle poſſit nuquaz
timere poſſit Sic ergo omis bonus homo qui e extra mala opi eſt
extra piaula confuſione z mgliatione non · n · poteſt reprehendi in
turpi actu poſtquaz turpiter non agit · ad h aut opi turpia non pre
hendit n uo nis h re nisi nuquaz poteſt ea mutare bonus homo in ſtu
bonus homo · quare n in quantuz bonus z ſtudioſus homo poteſt hre a taz
di ſpoem mo nis ad bereundiaz · z m dubiuz remouet ibi ext
aut utiq; · dubitaret · n · aliquis utrum uerecundia eſt homis ſtu
ex quadam ſubpe uel ypoteſi qm ad mum h habemus q ſi ſtudioſe opet
turpia ex quacuq; cauſa opetur tunc uerecundabr · ad h autem r det
phs · d · q h non e extra ututes · eſt · n · ſtendiz q homo ſtudioſe in
po ad aliq op ſ bno modo ſm ututez alio modo contra utez eſſe
mpo ſm ututem e eſſe extra utez , p ſe hoc hom ſtudioſo ut ſtudioſ
z illa po poteſt dia ce homo ſtudioſi · ce autem mpo q ututez puta
puta quia uſtus homo de po nali uolutat ſue poſſit utiq; mpuſte
agere h mo ce · mpo u e extra bre utem n debet hom ſtudioſo
ut ſtudioſe quare uerecundia non erit homis ſtudioſi eaz ex ſubpo ne
quia illa ſubpoſitio e h uo extra bre utez per quaz e ſtudioſ · e du m
remouet ibi Si autem uerecundia ſubiret · n · aliquis tiz pue
reatndiz ſit quis puiz z non bereamur mh p e turpia opi ſit
eam puiz utruz bereundia oppo eſſet ſtudioſa q bereret quia
quia ſ m mo z ypm erit mpo z erit ſtudioſa · ad h autem dic
phs q non poſſ ſt uerecundia e puia quia bereundia ſit ſtudioſa
cuz ratio eſt quia utiq; fit extra m que repugnat ututi z ſtudio ti
quia utiq; h loam extra opi turpia bre repugnat · Ultimo
autem ibi non eſt autem quia excuſat ſe quia ſtatim non agit
ſed quia · 3 · q nec ipi tm uerecundia e bre · ſz e mpia ex quod

Prudentes sunt qui diligenter considerant omnia sua facta et dicta, et ea quae dicenda sunt vel facienda, prius in animo suo bene ordinant et disponunt, ne forte aliquid temere vel inconsulte dicant vel faciant, unde postea poenitere debeant. Sapientes autem sunt qui

ad turpitudiez z diffimtur ꝙ e timor ex turpi actu dicᵗ li 2° c° 14 sc
tatur exaz puer mor[illegible] ad mgla exaz z puer diffimtur ꝙ e timor mgla oib
ut hic ayt phs sc tatur exaz erubescentia ꝓ mor[illegible] ad confusiaz z di
ffimtur ꝙ e timor ꝓ fantasia confi ib 2° re[illegible] ℣ deditur aut3 r
2 2ª & causa ꝓmo modꝰ per defectiuꝫ z malitz ℣ alio modꝰ per actiuo
ad maiꝰ bonuz statu ꝙa pot̃ perdi per defectiuꝫ ad mꝰ tuz z per ac
tiuꝫ ad temꝑ maz sic exaz iuuenis uereca maꝰ pot̃ ꝑ[illegible] exa ꝰ
non q̃ dem illaz naturalem mictiaez sibi nal̃ exaz ℣ hꝫ dia
tiz ad iuuereaꝰ ℣ alio mo ꝑ attensiz ad hꝫ tutez ꝑfectaz fiet
autem mic aꝰ ꝙa perdz appn honor z honestat hic aut
appetitiz delectacois uel pene ℣ tuit n bisem puellaz pudi
ꝙa belemeta appn hꝰ appt abhorrz z ex hoc appn alio pot
exa mistę iuuenis ꝑfecte ituosꝰ fieri ꝑ ex̃sitiz honor operiz
fiuꝰ autem bꝫ uosꝰ ꝑ ituez phibz ab his turpibꝫ a quibꝫ ꝑ
opabitur ℣ hꝰ ꝙ ꝑmissa dicendꝫ ꝓmo ꝓbr studiosꝰ non pt ꝓ hꝫ
timam ꝑ timore murpi actu ꝛephendi 2° ꝙa ꝑ uereaudiaz
al hꝫ audi sumende uerꝫ large sm ꝙ e pudoꝝ z fiem erubesc
℣ omniz puriz sic ꝓmo ꝙa omis timeis turpi actiz e
stat phs 2° retho[illegible] ꝙe n longe est ualde nꝰ timet stunt n oms
oms timens est ꝓpinqor ei ꝙ timet ꝫ bꝫ long non e ꝓpinqor tur
pi actui cum sit ꝛispo tꝫ z habituato ad o[illegible] quare non timz turpem ac
tum ℣ erecundꝰ ꝙa oms hereundꝰ timens ꝛephendi in turpi actu
phꝰ timz ꝛephenꝺ homꝰ ꝙaz turpiꝫ actuiz nꝰ n aurat & glia ul
tiaone ni ꝑ glificantes ut ayt phs 2° re[illegible] ꝫ exaz exprimꝫ ꝙ
turpia committentes non hereundamur ni impuna uel hm notica
hominiz bn est turpiꝫ esse occulta non hereundemuz ex quo
patet ꝙ oms ꝓ hereundꝰ phꝰ uctue z timz ꝛephenꝺ hominiz ꝙ
turpiꝫ opiz ꝫ bꝫ simꝑ long non ymo phꝰ timeret si ꝑm time
oportet turpiꝫ opiꝫ quaz ꝛephenꝺ homo staut stupiditiz e & mag
naꝫ magꝫ aurat iniz quaz opiꝫ & quare bꝫ simꝑ long non e hereundꝰ
℣ ꝙa oms uecundꝰ phibetur ꝓ hereundiaz ab actu turpi tiz
transmu corporali ut bisum e huc in textu ꝫ nꝰ bꝫ simꝑ long phi
betur ꝓ uecundiaz ꝫ ꝓ bꝫ tꝫ ab actu turpi non tiz transmutꝫ
corporali ꝙa iste phibetur electionem ꝑm quaz regitur non ꝑme
ꝙa illa non duatur ꝫ exaz exprimꝫ bonaz bꝫ non transmu

tan

corporaliter cum a turpibꝫ q̃bent abstinere · h̃ etiaꝫ patet p̃ simile · p̃
sciat tempore quando fuerat grauiter non abstinx a turpibꝫ ex g̃tia
h̃z ex tempore quia sciat bn̄ ubi bonꝫ non abstinx a turpibꝫ p̃ bẽuidiaꝫ
h̃z p̃ter in tatꝫ p̃fertur z̃ possz̃ argui amatiõi destructiue q̃ magꝭ
uideretur q̃ uinꝫ tempore uteretur ota quaꝫ uecundia cum melior
sit tota quaꝫ uecundia z̃ tamen non utitur ea h̃z iniuste p̃fert q̃re
non est uerecundia ¶ Co · quia omnis bẽuolus abstinx a turpibꝫ simul
p̃ p̃ter corporalez p̃mium ut dictum hic · h̃z bn̄ studiose abstinx non ser
uiliter h̃z libere z̃ liberaliter p̃ter bonꝫ z̃ rationem · quare non uere studi
ose p̃ uecundia ¶ 3m autem p̃ uecundatur uerecundia large sumpta patebit re
spondendo ad argta · qm aliqua plant h̃ simp̃r ¶ dicendꝫ q̃ ad p̃mum
q̃ uecundia magnanimꝭ non est p̃ bere uecundia q̃ beneficiam non e
ant turpibꝫ h̃z illa uecundia e quedam confusio ex bono zelo procedens
est · n · zelus ut dictum · 2o re · quedam tristitia mpnia bonorꝫ bono
rabiliuꝫ que non mstant bonis h̃z ponꝫ in ce sibi ¶ Est autem tristi
non quia mstant alꝭ h̃z quia non mstant ei · huc aut zelus mayne
magnanimo ut dictꝫ bene cum q̃ magnanimꝭ dicer alius de se sibi
z̃ non ego tristatur z̃ confundatur · h̃ autem non e confusio bẽuolꝭ
h̃z zelus ¶ Ad secundum autem dicendꝫ q̃ tempus tempantur presso z̃
quod modo est bonum cum eo z̃ mh̃ p̃ bn̄ bonꝫ quaꝫ uecundatꝫ est
aliquando malꝭ z̃ per ons aliqualiter bonꝫ cum eo z̃ mh̃ q̃ est · bene
cum eo est eadem quod modo malus cum eo quare tunc non bene
cum dicar ut bonꝫ h̃z ut malo · quia ut bonꝫ cum illo malo ¶ Ad
tertium aut per idem e dicendꝫ simp̃r · uel potest dici · quia ibi e filia
z̃ op̃ta confusio · que non e confusio uecundie p̃ supte ¶ Ad · 4m autez
dicendꝫ q̃ ont q̃ confusio · z̃ erubescentia quaꝫ patim in reuelatione
pcc̃or̃ non est uecundia p̃ supta n̄ essz reuelatio uoluntaria q̃
tunc essz turpis actus quez non committeret bonꝰ homo ¶ Aut
essz reuelatio casualis uel violenta non crederet uecundia · h̃z alio
modus confusionis z̃ tristitie ¶ Ad quintum uo dicendꝫ q̃ puder non
sumitur a cullio pecundia p̃ supta imo n̄ pro pene aliquando h̃z e
affectuꝫ quem puder maligꝭ h̃z · bisemo · n · q̃ puelle pudentes multo
elongant se ab omni turpi z̃ ab omni turpitudinis signo z̃ spe · hunc aut
elongationem h̃z bn̄ modestꝫ z̃ honestꝫ non ex pene puderꝰ · sicut
pudicꝰ · h̃ ex ire · spem illa destipatione modestie sumitur puder non p illa
passione puderꝰ · h̃z pro illa elongatione · quem bn̄ alig ex pudore ¶ Ad
sextum aut dicendꝫ q̃ per illam exposita q̃ non omne quod fundituꝫ
bene cum dicitur · bn̄ n̄ simpl̃r p̃ uecundia dicto est de stultitia galathi
h̃z confusis e z̃ mgliatꝫ · ¶ Et mh̃ explicat sententia libri ethi

Explicat liber ethi ·

quicquid hic erit-

cumq̃ ãc cerimoñ-

Cupra li° c° egit & breuiabꝫ modernꝫ ultꝫ pincꝑ .xpc̃ſtu
2 & modernꝫ ultꝫ pſſiones cꝫ aupiſtꝫ arca & tabile 2
arca ungle 2 mutale mirabile arta 2 antepti hic aut agit
& puſticaa modernꝫ pincꝑ cꝫ aut arca ungle 2 puutle mirabile & ratione &
bin 2 reddita op̃ modꝫ & tenti ut dixi ſupꝫ li° 2° ¶ Legens autꝫ & pu
ſticaa ſic p̃cedit quaſpmo agit & cꝫ mitenciae uſticae ¶ Secuñ & p̃a
dicone uſticae ibi c° 2° br aut legalie 3° & cꝫ uſticaa c° 3° ¶ Sꝫ & tm
uſticaa ¶ c° & p̃cedit uſticaa c° 4° ſprimo autem ¶ ſecuñ & ꝓpo
2 ſione ſimꝫ 2 p̃ticulaꝫ uſticae c° 5° ¶ queritur aut m̃ legale
6° & pure 2 uſticaa diſtribuaꝫ c° 6° ¶ ſtatur aut 2 uſto ¶ Septio
& pure 2 uſtica cõmutaꝫ c° 7° ſpes quidem bna uel hñ & reli
cuitem bna ¶ Octauo & pure contra paſſi 2 pena talionis c° 8° br
cuitez alig 2 cõtra paſſiz ¶ Nono & c° 9° & tertiꝫ
cuiꝰ ¶ Decimo & mutuficaciae 2 muſto c° 10° ſpiacat & muſto
¶ Undecimo autem & ſeptimꝫ iure poliꝫ ꝓpeno 2 admꝫ c° 11° & autez
non latere ¶ Duodecimo & pure poliꝫ nali 2 pino c° 12° ¶ poliaa autez
uſta ¶ Decimotertio & mors agendi puſte uel muſte c° 13° uſtoriaꝫ aut
2 legaliaꝫ ¶ Decimoquarto & 3ꝫ mors & undi nogiaꝫ c° 14° 3ꝫ uiaꝫ & tabꝫ
¶ Decimoquinto & uiꝫ paſſione & pure c° 15° dubitatur at ¶ Decimoſexto & p̃
uſticaa iudiciaꝫ 2 p̃ticulaꝫ c° 16° ¶ Decimoſeptimo aut & 3ꝫ aut que p̃legimꝰ ¶ Decimooctauo
& uſticaa legum interpꝫ c° 17° & epuleꝰ autem ¶ Decimonono & tm
uſticaa 2 muſticaa homis ad ſeipm c° 18° utriꝫ autez & ſibi ipi
¶ Vicesimo & malo myuriaꝫ facientꝫ 2 iniuriaꝫ paciens c° 19° & m̃ at
¶ Legens autem & cõmitenciae uſticae ¶ Primo circa uſticaꝫ
ꝓpriaꝫ mitenciaꝫ ſuaꝫ ¶ Secuñ & ꝓgredi circa ibi mitendo aut
nobis ſit ¶ Circa & primo ꝓbatꝫ nã utilitaꝫ & & ſtatuꝫ & ſupra m° &
nuc intelligendꝫ conſiderandꝫ 2 ſtudendꝫ & & uſticaa 2 muſticaa

2 h' quantu ad 3am pmo & ambabz arta quales opes existunt & tamen
pcone sunt cariz mo ¶ Tertio singla & iustiaa qual medietas e
ipsa no mediat sicut pdicte iustes · ut · 5m allegato · & terminat
nib' autem mutabilitas iustiae fcma ¶ Octo autez autez mtlige
dum erit & iusto q e ch alt quoz extremoz sit mediuz illa ngnp
sunt ei ota 2 illa sunt muustiuz facere 2 pmuustiuz puni ut · 5m allegto
¶ Contra ibi mtenas autez nobis sit ppmt modus pcedendi & iusti
Deinde autem istius modi explicat · cr ibi bidem uidz q dicat g pmo
p mtligendu 2 agendu & iustiaa sit nobis mtenda sm methodu cand
tum ea quaz tenuiam in hib que pdicta sit ¶ Contra ibi bidem uidz
huius modi 2 methodu explicat cr sm q aplicat & ad iustiaz ¶ Est
autem sciendu q modus 2 methodus pcedendi in moralibz debet esse illa adaptata
& fussa ut plurimu sup mplo · c 2 · 2 lre 2 · mperte illa ¶ Dicit pmo
negotiu hic aut moduz pcedi assumit sibi tm iustia atqz pncipia ch · e ·
sicut tm cramalis hominis ut patet supra & for 2 tempuaa
ubi allegantur tria hoi gnia · pte ex ordinatis ex quiz ut dicatur sup
mplo · Item ex cognitis mioz 2 sbiz · & contrarijs · 3 · atqz supta
& tempm ubi phs excludit aliquas deliciones a mi tempy quia
circa illas non e mtempy · Item ex distinctis homy alnomy · sic · n ·
usus e sup & magnifico ubi dicit ar ex eo q nome subsignificat bi
· h' g phs q ex magnifico mtempy iustu possimus 2 adem pcedere
iusta · c a · bia · pmo ex tri cramalis hominis ¶ Secudo ex ordinatis ex
ibi nc · n · cundiz hz mo ¶ Tertio ex ordinatis contra ex 2 sbz ibi multotiens
quidem ¶ Quarto ex distinctis nomu ibi ostendit · dicat g pmo q nos
debentes ad manifestandu in tri ois iustu pm p scipturas methodu procedere
dicamus omes homines qui laudant & iustiaa volentes 2 intendentes
iustiaz & talem habitu hominu a quo habitu homines dicunt q sic opti
iustoruz optiz 2 a quo dicunt q uolunt opi iusta 2 eodem modo uolunt
homines dicere iniustiaz & habitu hominiz a quo dicunt q sunt opti
iniusti 2 q opi iniusta 2 quos uolunt iniusta pdicere q licet omia hec
dicta subponantur nobis dicant principaliter iusto tipo seu figa · 1 · mfigali
pdicti modi quia ex hac cona hominu extrema & ipsius habitu acquisitu ad
nostruz ppositu ordinem ¶ Intendendo autem q in hac distinctione
iustiae plus possit ostendi resoluto abulanso usq ad primuz · primo ergo
uolio 2 acceptando opi iusta ¶ Secudo sinistralis & assentat opi iniusta
· 3o primo sic opa fiunt frequentata habitiam 2 eliam dicit
opti iustoz · habitu uel mavie optam 2 uolumo iusta 2 iuste · p · n · opu
lum iusta z non iuste · unde m · 1 · p · pte non opulum & ex iustiaa
z ex uo te non habita · in secundo ex uolute 2 ex iustiaa quare plus
omia attribuens iustiae possit p q uolute debeat iusto 2 tpi habili
iustiae debeat p ¶ Contra ibi nc · n · cundiz hz mo ondit q ad m
ifestandu possumq pcedere · 2 · bia · s · ex ordinatis optiz · h' aut

fiant onerose g̃ inter p̃s̃ 2 fluenta ꝯ ptē bna 2 hitus ꝯ alt̃ in mō ꝓm di
·g· ꝙ p̃ bitat esse bna 2 cans contrariōz ꝙ uis fiant p̃ mō manu
est eā ad edificare 2 ad ꝛedificā destruere bna ctaz sha 2 ad opa
tiā fiant mediana ad tenē lauare 2 ꝛestringere Qcaue aut̃ cū hoīb
puta mīm te qua non fiant opa contraria qua non fiant sna 2 cg̃
ſ sna tantuz ·q tam̄ ·n· bnez sme ambu dū ambulat potenter sic
ille qui sno ē 2 Qnulli mō uī tendit dicere ꝛ iusticia quaus non
applicet qz ꝙ uis bñ̃ uo tō structa 2 muusta fatere · uisse 2 muuste
agere iusticie tñ non ē ni iusta 2 iuste agere pn̄ autez ꝙ tui dr̄im
ad bnuz modū opandi mag̃ potest cognosci in sua bona ꝛ ex sua ope
ꝙ uis pn̄ m̄ determinatuz quare iusticia fm̄ hanc biaz ē mag̃ cognosci
in sua bona quuz q̄mo qua aliqua fluenta uel p̃ · valens ad op̃a
ſ hitus non sunt contra ſtuz ē Qcaue qua p̃ non sint gr̄oz
fiant 2 tame hui p̃ sunt iuste p̃ 3o · qua hitus inter tuosi ꝛ q̄
sunt opi contraria fiant trahere 2 pellere 2d̄ pmuz dicend ꝙ hit
sic ꝙ coz bona tas est bona tas bnas simp̃ Qui aut̃ sana tas coz fiat
aliaz simp̃ bonaz in g̃ ale Quint aut̃ alij hitus qui non reddunt
bonuz ē m̄ fm̄ q̄ fiant alt̄ corpi non redd̄ simp̃ bonuz coz qua
uis reddat bonuz uile 2 ē mediana quaus reddat bonuz me tad
fiut tantuz ille hitus qui reddunt ē m̄ fuz ē bonuz qua fm̄ tle
hitus magis bnuz hitui sha tuz per tales 2 non per a reddunt ter-
ē ſtia · lī 2 · lectiōe p̃ma · Ihūs autem ui p̃missa distinguo ē
ſtificā ꝛ declarā · 2d̄ cōm̄ autem dicend ꝙ non lag̃ phē n ꝛ p̃ſ
ꝙ ꝛ ceremonialia non fuerunt hic per phm̄ fm̄ qua sunt bnas ꝛ tam tuz
fm̄ bnas bona 2 mala · nō aut̃ sic ē ꝙ fm̄ uis aliaz nō potuit male
qua uitui nō male uiuere uis hetur ꝙ ꝛ ē Contra ibi multo nō
quid mstimat ꝙ ad p̃ma manifestaz iusticie possumꝰ pre
ex 3a · bia · ſ ex cognitione ꝛ obiectoz · d · ꝙ multo ꝛ ē
cognoscē hitus 2 dispoiōs ꝛ ex ꝛ ſ ei 2 ex tle ei ꝙ pz qua
si enechia fiunt mala tantuz ex ei cognitione sic mala sua enechia ei
tantia · Item q̄tuz ad ſtiū dicat ꝙ ex bis enechie hic sequitur
fit mala tpa 2 etaz ex cognitione fiunt mala ſtia ē Nene sequitur ·
tuz autem appz explicate in tō · qua si enechia · 1 · bona dispoiō ab
en ꝙ e bonum 2 echa · ꝙ ē dispoiō · 9 · bona dispoiō ꝛ tpa p̃ſ

ęnechia sit mala dispo puta qua ę ęspitas carnę nutrim̃ erit cathe
chia · i · malaz dispoz a bachę ęp ę malus z echia ęp ę dispoas ·
nutrim̃ in quaz ę ipz ęc rantes carnę z mod̃ simili ḡ ad sḷa aplicat
in tis ęp eaz ḡm enechie ęp diatur bne bns · uel bene dispo nę ę t
similiz ęnsile nutrire · i · gḷsm̃ alimenti m̃slz suaz usz ad
ęrisitez nutriaz ¶ Ex his ḡ sequit q̃ ustiaa cagiosh pñt ex his q̃
atribuunt m̃justiae sibi contrarie z ex his q̃ atribuuntur iusto sbs suo
z per eam̃ rationez cagriosh̃ntur m̃ustiaa ex his q̃ atbuuntur u
stiae sibi contrarie z m̃iusto sbs suo ¶ Contra ibi consequt̃ autez
ondit posse manifestari ustiaz ex · e · bia · s · ex distinctę nominez
ḡ sunt grie mavie · diat ḡ put m̃multaz · i · ut m̃plumbi consequ
ęns sibiz contra ez diatur multaz̃ relinquz eaz dicte multa · puta
q̃ iustez diatur multa z m̃iustez dicte multa · sb̃ aue br ce m̃pnto
q̃ ustiaa z m̃justiaa bntur dia multa · Ez eaz equocatoe z multa tag
latet q̃ia eaz equocatio e nalr ꝑpinqua ut bizabitur · ſ · z non patet
ꝑ ad ez ex equiuocata e q̃ sunt abmultez ſm̃ suas formales ratiaz
longe mg e magis mala eiusdem̃ q̃ia ex multa admultez ḡ · q̃ ad ez
illa q̃ ſm̃ ꝑcaz ex ꝑ sunt m̃ diuersis z diffuns spebz dent sbi
gratia · ḡm b̃ nomen clauis diatur z uocatur equocę ce q̃ e sub aia
lium collo q̃ e nale pstrum carneiz ad claudend z apiendz arteriaz
z pro illo m̃stro ferreo q̃uo ad mor̃ hostia claudutur · sec · n · ex quo
e ualde mala q̃ia e rerum ualde distantium · Expedit ḡ ꝑ agre
diamur manifestatez ustiae ſm̃ sunt · et̃ biaz sic q̃ suadet p nos
quotiens uel quot modis diatur m̃iustz · sb̃ · n · colligẽd ex omni
bus animalibz hominuz z ex condicibz suor̃ opum z hui z ua mala
m̃iusto ſm̃ z et̃ biaz manifestabitur iusz z ex his z sb̃ quo sb̃ sunt · s ·
m̃iustiaa z justiaa · ||

Hi sequentiaz dictoz z intendoz de ustiaa declarandi sunt
duo p̃mo utruz ustiaa ſm̃ ḡ mediaz sit sb̃ ꝑfecte z spe
pta ¶ Secundo utruz ustiaa sit p̃tuus ·

Ꝑmo arguitur q̃ ustiaa ſm̃ mediaz non sit ḡnis
z spe aumdiatur q̃ sb̃ sunt · a quo hoies sunt opti iusti
z a quo iusta opantur z uolunt iusta z pluntur q̃ ser z spes
sit superflua q̃ sit diuisa ꝑ sit indebita q̃ sit falsa ¶ Quod · n ·
sit superflua pbatur q̃ nulla sb̃ pta alie repta ser pta a quo
pmutur iusta · sb̃ · n · pta ꝑ includuntur in p̃ma · ḡm omnis opans
opatur ꝑ illo z non ꝑ alio quo e opatus ¶ Quod autez sit · di · pbatur
quia dicit aliqua pta m̃ illa appartinma z spes iuste q̃ia
diatur q̃ iustitia e constans z ꝑpetua uoluntas ei⁹ suum cuiq tribu
ens · ff · z iustiaa z iur · l · iustiaa · sb̃ · n · ponit̃ constans · z ꝑpetua
ius z ualitas z spes pta ꝑ sunc z cuiq ; tamen e bona ꝑ ea
reddere ius suum z auferre alii non facit hoiez iustum sb̃ aut · e ex

pteremittuntur m hac &stipac per ℔ quare dicatur dr̃a. Quod autem
stet sic dialoga plat̃ quia non tribuit ℮ &stribere notꝝ per primo. ℔ ita
est hic justicia. n. nacꝝ est quaꝫ iustus a justicia. n. dicatur iustus no
ꝯ ut. ff. de iustitia 2 jure. l. 1. ℔ caꝫ patet q̃ estimatur iustus p
opꝫ iustitie. sicut. n. dicatur iustus q̃ ℮ op⁹ iust⁹ 2 sic patet q̃ iustitia
nacꝝ est iusto. quare hic &stribitur noaꝫ per primaꝫ 2 per ois ℮ nouꝫ
. Quod autem &stio sit falsa plat̃ q̃ non omne iustitia ℮ optima
pura iustitia ignoret q̃ appz quia nullꝰ non opans iuste non opans laudat
&hibit opanti 2 non attendens alienꝫ laudatur de iustitia ut. ē.
tract. de libꝫ quare iustitia non ē ubi ℔ituꝫ opinuꝫ. Hec ꝫ eaꝫ
pissimi phi dicentes q̃ aliq̃ eoꝝ q̃ ē ꝯenter &stitꝫ quia bna q̃p
ꝯenter &stibatur si &stibꝫ per ēele geng siuꝫ per o⁹ per ē⁹ per at⁹ 2
sic ē mypp⁹ qm hituꝫ ē ēele geng huiane iustitie. Illa uꝰ que sunt
iusta sunt eig o⁹ uel o⁹ uolenꝫ autem qui. ℔ magnaleꝫ appen
ē eig ē⁹. uel uo⁹ &stunt eoꝝ stia belle at2 opum sunt eig attus bng
eliatꝫ. si belle mtig uo⁹ mmanente. 2 alig mpat⁹ extig transiens
. hec autem oma sunt m hac &stione accepta ut non plura. quare
hec &stio ē ꝯenter acta michil supꝫfluit nisi mutꝫ michil nisi
nil falsum gmens. Ad primuꝫ q̃ dicend. q̃ nugo uel trolla uel ex cau
sature pro eo q̃ ille due partic̃le sunt adiecte ad primuꝫ ad exprimend
illas duas q̃ nationes sunt quaꝫ hituꝫ que ē arte primo non cognoscit
n̄ per arte duce. Ad secundum autem dicend. q̃ illa &stio non est
cois omni iustitie q̃ appz ex eadem lege ubi dicat̃ q̃ uiuere precepta sunt. 3.
si honeste uiuere alt̃ non ledere jus suuꝫ cuiq; tribuere. hec autem tria
sunt p⁹ uiue precepta. sicut 2 castitate est iustitia facte. 2 tamen empre
missa &stio iustitie non agitur ni &. 3. uiue precepto. si de tribue
cuiq; suuꝫ siuꝫ. Ad tertiuꝫ dicend. q̃ oma illa &stio p⁹ ℔
aliq̃ uerbis ponitur misticis uno excepto. si constantia que non de
bent iustitie per se sed ancie. q̃. si. bna ut alia ē ponem 2 ℔ mod
iustitia dicatur constans quia ē ei ancia constans. Prudentia uꝰ potest
hic sub noie ℔ituꝫ. qm hituꝫ e qualitas de difficili mobilis ut bene m
ptas 2 ꝫ. qm hiuꝰ bitutis moraliuꝫ sit permanens. iustitia li. 5.
bne ley scripsit prudentia pro pmanentia de difficili pmutabili. sus at
sumitur hic sub nomine iusti uel iustoꝝ ut dixi in exprimendo litteꝝ
illa uꝰ ultima que &signatur ubi per signuꝫ distributiuꝫ. Quia sunt
sub modo misti. qm sepe m iusto misti &stitur pro ulti. Ad
tertiuꝫ aut dicend. q̃ iustus preest sumi dup. bno modo ut dicitur a
justicia. Alio modo ut dicitur a jure. primo modo non sumitur hic. ℔ 2°
de q̃ omne preceptuꝫ 2 iustuꝫ a jure dicatur justuꝫ 2 ℔ modo iustuꝫ ē p⁹
quaꝫ iustitia ut bene habitur m. q. sequenti. Ad quartuꝫ dicend. q̃ opinio
semper sumitur p⁹ ℔ ut intelligantur p̃m semper opi exteriora abstine
nam q̃ ab actibꝰ benerie dicatur op⁹ castitate 2 temperie non q̃
ponantur extig ad op⁹ ℔ quia potest opi m tig mcia phibens o pue

ertia z hec mor opitur iustitia non attribuat z hec mor omne iustitia est ulio operatiua ·//·

¶ Secundo arguitur q iustitia sit p̄ virtute ¶ Qz bonum ut bonum p̄prie est quaz bonum ut debitum bonum · n · non e debitum nisi q̄a bonum ¶ Qz iustitia e debito ut bonum e sup· li· 2· · omne bonum e debito z ad alterum · jus autem e debito ut est debitum nichil · n · habet sub jure nisi debitum fiens uel debitum quare sequit q̄ iustitia p̄prie sit jus ¶ Secundo q̄a posito applicato agente sequitur bonum abhuiano q̄ p̄prie e bonum z malo abhuiano q̄ p̄prie e malum · ex his e applicatio agentis ad iustitiam · A · e iusti· z jus· li· i· quare iustitia e p̄prie jus · ¶ 3° q̄a bonum p̄prie e artis · prima · n · tertiora sunt ut habetur p̄ metr· bonum · n · tertior e omni arte ut supra li· 2· · quare bonum p̄prie e artis · ex iustitia e virtus pars autem e artis bonum z equum · ut · ff · e · c · l · iustitia · quare iustitia p̄prie est jus ¶ Qz o̅m arguitur q̄a obligatus prius existitur ex his e est obligatus iustitiae quare ex ea ¶ Dicendum sicut · q· primitentia sunt duo · primum q̄ mus uel male uel gentium uel civile uel dominium uel huiamus uel quocunq; nomine censeatur ex his q̄tuor patet q̄ aliquis quelibet mitendo notatur jus p̄prie p̄ceptum legislatoris Secunda e debitum subdita · 3ª · e sup̄ma litalis m· li· uel mentalis mo ordinem z p̄ceptum z debitum · e· · e opus mutuum z debitum · ista tria sup· li· 2· · q· x· 1ª · opus virtuosi · jus · n · nisi p̄ subponit legislatoris p̄ma uel q̄ustat jus duum uel naturale uel hominis q̄ut omnia humana p̄ma q̄ecunq; sunt talia · item p̄ suppositum aliquo imponitur · item spiritualis uel malis uel a q̄ad non q̄ jus · item opus bonum polesticum z finistra · e · quae subponuntur primo q̄ectum ultimate · aliquo p̄cepto uel p̄ceptis ut mp̄n dat · jus naturale e q̄ p̄ lege z euangelio continetur quaedam jubetur alteri facere q̄ sibi inulti fiant z p̄hibetur alteri inferre q̄ sibi non inulti fiant ¶ Aliquo uero sumitur pro debito subdito ad obediendo legi · unde apo testatur inquit omnem creaturam p̄ quam debitor e obnoxius legi facere · ad galat· 4· ¶ Alio uero sumitur pro scriptura · i· p̄ quacunq; onsio p̄ceptum ubi jus e · res hom z opus mp̄n digestum · alio aut sumitur p̄ re uel opere debito uel debita · ab aliquo z aliquando ut · ff · de iustitia z jure · l· iusti autem dicitur jus suum alteri tribuens z postea jus suum humanq; tribuens · ¶ Quando primitendo e q̄ iustitia in omni contractu respicias jus in omni z singulas species iustitiae certas species juris sunt p̄ per phm z 5o am iustitia comparatur juri debito intelligi de iustitia z jure contractu talis iustitiae · aliter n · nulla esset comparatio ¶ His q̄ p̄missis dicendo ad q̄nez q̄ in 5o fm omnes superiores est jus iustitia q̄ plures comparando primum jus z primam iustitiam · quia q̄ est jus iustitiae z jus iustitia am iustitia sequantur z non precedunt iustitiae z quatuor subdita sunt p̄ma iustificatae quare sunt causa prima

pōstion iustiaa ¶ Assignat pmet ex or̄ ille quīt ꝙ̄ maior p̄ceptiū · n · pius e
debito statut causa causato · ex hīs · n · p ex⁹ patit e debeo teneor obedire
z non eg⁹ · non obedire possum uel debeo antequaz aliaz statut m̄ p̄ceptū
¶ Debitum autez pius e ille racois ꝺ tame ens sic p̄cepta z debita no
· n · e pl̄e p racoēm qđ at m̄ debitum ꝙ non e debitū · uel p̄ceptū ꝙ no
e p̄ceptum ¶ Hec autem racio ꝺ tame pius est ille ter debito ut
p̄me opl̄i z refll ad iustiaz Ibi · n · fatem · alig op⁹ ꝙ non p̄mittit
ut p̄ceptū z ut debitū non possem referre uel or̄ ipm ad iustiaam
hīs autem op⁹ ut iustū e z sic p̄ceptū pius e iustificē · dicat · n · phs · j · c
· 2⁰ · ꝙ mustū e n uel or̄ sine opone · idem autez hīs mustū ꝙ o
pius est mustū e an in ꝙ ꝙ quiaz sit non e mustū · si mustum
similr autez z iustū sic ut ꝙ iustū e n uel or̄ sum opone · ꝺ aut
idem iustū cum opiaz e iustū e · ante tame quaz opiaz fuit no
e iustificaa si iustū · sic g⁹ patet q illa quatuor sunt p̄ma iustificē
Justū autem p̄ est iustiaa sm ꝙ phs sumit iustū phia · arist⁹ ex
opionib⁹ iustis quas ipe uocat iustificaoēs quare uel⁹ iustiaa
postea e iure ¶ Dicendū g⁹ ad p̄mū m⁹ ꝙ non e debitū ut debitū
sic ꝙ ꝺ debitū p̄supponat ꝺm Ez ipm uel⁹ in racoē p̄cepti · sicut ꝺ
bonū esse debitū z sic uerū e ꝙ malū cadit sub iure n debitū ꝙ
hīs ꝙ e cadere sub p̄cepto iur̄ e esse debitū · Justiaa uel⁹ inquantuz uir
non e debitū simp⁹ si debitū operibil uō ne z sic ille racio non
concludit ¶ Ad ꝫ aut dicendū ꝙ sepe ꝙ applatur z denominat
a p̄stion sicut bis, auster z sic de ꝙ dicitur cator a racoē ¶ Ad tiaz
autem dicendū ꝙ iustus p̄ e arte potior perfectionis z non ordinis
ad qua nos lapsus · maior autem certitudo non arguit potiorez originis
ut sic ut obiicit certitudo ei⁹ racois sicut in arithmetica z geometria
certitudo autem iuris z artis non e eiusdem racois · ¶ Ad quartū
autem dicendū ꝙ ius p̄cepit z iustiaa exequit ius · n · z iustiaa compar
sicut lex z gracia · lex · n · homez ligat z non iuuat · gracia uel beatitudo
hominem non ligat si iuuat Similiter modo · iustiaa idem ligat patriā si
non iuuat eo ipso · Justiaa uel ut est bitū uoluptatē homez non ligat
patriā Ez hominem iuuat p̄ceptiū ei⁹ ¶ Dicendū ad glo · p e ꝺ
textum uel contra intentionē textū · qui p̄cepta debita sunt z non
iustiaa dicendū iura p̄cepta sunt &c ·

Deinde autem ille

¶ Postquaz egit ar̄ in intentiaa iustiaa z ni iustiaa hic agit ar̄ p̄ma
distinctiaa z dione iustiaa · p̄mo g⁹ ponit p̄miaz dicz · 2⁰ exponit eaz ·
ibi qui autem quartū · ponit g⁹ p̄ · e tiaz dicz · quaz tres sequunt
ar̄ p̄ma · in unde p̄mo · cum mustiaz ¶ Circa 1⁰ cum iustiaz · 3⁰ ꝺ

iustum · cō opus mustz · // dīat gr ꝙ homīb videtur ō ter ꝙ mustz
simatur ꝓpliatez · quia bno mōdo mustz dīatur homo uelan ẏlle
· i · obediens legi · Alio mōdo homo auarz · i · cvtesi lucri aipid
quomōdo homo mequal · i · mequaliter dicens ea que debent
equaliter diuidi uel mterse z primuz uel mterse z alterz · Ex
hac dione sequit scdm aīal pzllaz mauiaz qd modo dīat primuz
· 2 · tot mo · dīat z reli · primo topic ꝙ repta · Cm ꝑma pte ptis
dīat gr mm esse ꝙ z iustz homo uelan dicetur dupl · primo mōdo · m di
cetur iustus homo legal · i · obediens legi · alio mōdo homo equal
· i · equaliter diens mterse z alterum uel mter primuz z primuz
stat iuxta iustz · ex hac autem dione 3a · s · ꝙ opz iustum dice · 3z
bno mōdo opz legale fim ole3 leg factuz alio mōdo opz ēle ꝑm
equalitatez dicomē mdpno z lucro z mmerito z demto factuz
· 2a uo dissio sequt ex ꝑma z sequit ex · 3a · s · ꝙ opz mustz dia
dupliatez · primo mōdo opz ẏlle le · i · contra legem factuz · alio mōdo
opus mequale · i · contra equalitatez debitaz sc ꝓto furto · pro e
uicena ab hoc ꝓtio obtinuit tm dubia primuz quare prima dio est
mmenbr z oms alie sunt mmenbres ꝙ non dicetur debere esse ·
ß ẏlle r sunt uere quot mo · dīatur bnuz opz · tot · mo · di · z reli ·
z alie similes · // Secundo quare non dicitur ß eaz iustaa uz dempt
st ꝑncipal mtenac · 3m · qre non dicitur hic eaz ius ꝙ e ꝙm oēm
iustiaz z cuz notiaa e hic maria nūa · // Dicend autem ad primū
ꝙ mtranslate arabica que dīatur alexandrina oms hec dones st
mmenbres z fim ß potest dīa ꝙ licet translatio e tructa ꝙ sutus e
plus n ualet q aliq dicunt · si ꝙ equale opponatur iustz · si ei ꝙ e
mplus z ei ꝙ e mmino z ꝙ ꝓter ß iustus qui e equalis non dīatur
n dupl · bno mōdo qui e legalis · Alio mōdo qui e equal · ß · n · appz
non ualer dupliatez primo quia stat equale excludit amon
z amation · sic mequale excludit m · mj · z prima · z stat egle
non potest primuz nisi opponatur isti z nisi opponatur ẏlli multo mg
mequale ponet minuz cum maion uel mon nisi includatur mutz
· // Secundo quia sic hnt bias posse pallian · quar sua die non est
mmenbr non potest tamen pallian dc · 3a ubi sumitur mustz et
mequale stat mꝑma · Est g secundus ꝙ licet · 3a · s · ẏlle le mequale
z auarus se hnt sm stipig z mfig · sm oms auarz e mequal · ß no
eg · auarz · n · semper nult ultra debitum hre de bono z mpno alab ß
z expensis · sic e ur mequal non tn quer tutz quia iudex primo tz
tonde pnas alia ꝑta non amore sui ꝓpig n favore ꝑtis alig · Sz
odio tonde pnas · iste quis mequa tz committit non tn aua ß · iste
al item oms mequal e ẏlle gal · quia lex ꝑscript omez equalitatez
debitaz mter ꝑsonas uel equalitatez simpl uel ꝓportionis · z sic oīs
mequal e ẏlle · quia stat contra legem non tamez querit ·

quia m nīa ꝝ iuadens primuz non ꝯtubuemes in non leadens e ꝫlle ꝑ
fiunt contra ꝑceptuz iuris ut ff. de iustitia z iure l. iustitia y iur
precepta. iste tame non dicunt mequalit qm mequalitas ꝛ qua lap
hic ꝓhib semper e ad alterum qui ē mequalit lēdit ut pluri. j.
c. li. de iustitia a ꝑncipio. c. utrūz autem. ¶ Ex his igit ꝑ ꝙ ber
dio non e diuisio rerūz p̄ totū ad minutem in nūz rerūz. ⁊ in nūz ra
tionūz z ideo sc̄ ꝓhib ꝑtermisit z mendaciū tertiū. ¶ in istis duobus
potuit ee. quia finaliter mitendebat concludere aliaz sub mequali
n̄ dixit ꝛ ipse ꝑsequēs de illis tribz dicendis potuit ꝑtermittere.
¶ Ad secundū non dico tz esse retinendū. n̄ breuit. quia dixi iustū simp
ꝑtz esse duplex iustitia confor dicte diuisioni correspondente. ¶ Ad tertiū
autē dicendū ꝙ hic e dicitur io m diuisione iusti. ꝓhib. n. non ut iuste no
me iuris sed noie iusti z ut ē expressiu iustiz ꝙ operi iusto potuit eidez ex
poni ꝛ pro iure. quia ꝓhib dicat iustus sed potiz pro iure ee. ante operz
simile n̄ uidet. ¶ Ad ꝙrtū item quo optimū e dicitur iustificū. i. opus
iustiz. j. g. li. de modis agendi iuste z iniuste in pncipio. ¶ Ista ꝙ
intentio sua ꝙ op. ante facienda est debitū fieri ipm est io uel
iustum n̄ z oīe z ideo in exponendo sufficiat m. attendere op. iustiz
Contra ibi. quia aut auaru. exponit premisse diuisionē. primo
auaricia. ꝙntū mequalē ibi mequal autem. z. ꝫ mequalē ibi
z ꝫlle. de auaro exponit primo m̄z. ꝙntū formaz ibi homines
autem h̄ dicat. z. remouet. quantū mistanciaz ibi iniusto autez no
fim prutem. dicat ꝙ primo ꝙ quicūq; est auarus iniustus ꝫlle non ei ut
ꝛcta bona oīa quia non e ꝛcta utilitas sicut magna. ¶ Et erit in
ꝛcta bona fortune ꝛcta que ꝙ bona fortuna uel in fortunū z ista sc̄
semper bona simp̄r. absolute z inuniuersali contepta. aliqn tame
illa que fm se erant bona non semper sunt bona. aliqn namq; pe
runt ꝓpter diuersas ut supra li. p. ¶ Deus autē e de mobz bonis
z de priuatis ꝙ non ꝙ male uti sicut diuus. z ideo nulli potest esse
n̄ bone. ¶ Contra ibi homines autem exponit formaz auari ut
auarus est. sc̄ appetitz z optatiuz auari. d. ꝙ homines auaricie simp̄r
auari h̄ potius bona fortune orat. i. optant z appetunt z ea perse ma
ꝓpter timentes sibi ea qualitercūq; obuiare possint eis. oz autem non
sic optare n̄ sic sibi ꝓptare. ¶ Et oz orare z optare illa bona q
simp̄r z fm se sunt bona. ꝙ ipis acquirentibz z bonis fiant bona.
quia eligere oz z expedit omnibz z singulis ea que sunt sibi ipis bona
ꝛcta. ne simus finis bonoz nostrorum z ideo nulla debemus appetere
n̄ magnitz sunt uel ee possint nobis bona z utilia. Auari autē sc̄ stu
dent z curant hec non curantes de bono nostro bñ. z ideo sunt a
uari ea que sibi sunt nouia ꝛcipientes. ¶ Tertio ibi iniusto autez
remouet bonaz instanciaz quia. n. dicit de ma auaro. auaro
e ꝛcta bona z dicit de forma ꝙ homines appetunt ea ꝛcta ꝑ esse

mistam · qm auarg ē auar arca mala puta arca cypri facientes uel arc̄
labores puate pro tōm iustic̄ & q̄ non appet plo ymo mino & hūd
malis ꝛ sic ſſl appz mistam̄ contra m̄z ꝛ contra fort̄ auaru & ſſ aut
respondet · g · quamiz malitz cōputiz ad malg bz ee aliqualiz
bonitz · & auaricia que ē cupiditas bi p̄ esse huius m̄i mali ꝛ qz
tōm̄ appetit & illo malo tanto plo appetit & bono · ꝛ ppter hoc
talis homo sic appetens bitur ee auarg cum eo stituent q̄d m̄z
forma auari · q̄ntz ibi est autem mequalis · Ostendit aliaz
p̄tem p̄missaz dōm̄ · s · mequalez · g · q̄ mequalis ē auarg m̄i tg
quia ſſ puta mequalez contingz p̄missaz mustiaz auari ꝛ est q̄ g
ad ip̄m ut · ꝛ · bitur q̄m a · 6 · c̄ multima semper agentiz & p
uisto sub racie mequal non sub racie auari uel illeſ ꝛ & de isto
plo breuiz ſſ pertransit · Contez ibi · ꝛ illeſ · ostendit aliaz p̄tez
p̄misse dōm̄ · s · illeſez · g · cōplanat dubitatē p̄tez q̄ stat auarg
ē iustg ꝛ mequalis sic ꝛ illeſ est mistus · Superſſ autez assignat
primo tāz̄ secundo m̄z ibi q̄ritur autem ul legal dicat g· p̄mo q̄
& illeſ ē iustg quia eig illegata p̄z quaz & illegal contingz omez
mustiaz ꝛ ē quid ee oz mustiae ut · ꝛ · bitur per rationem
sui oppti · s · legatg · Contez ibi · q̄ autez illegal assig
nat m̄z huius mustiae ꝛ opt̄ iuste · m̄ ul istoz opt̄ sunt ōia
legalia & q̄ ordinat · 3 · conclonē · p̄maz q̄ omia legalia sunt iusta
& tenaz q̄ sunt bona ꝛ confuā felicitat · 3 · z̄ q̄ stat q̄libz iniuntz
opi · secundaz p̄mit ibi leges autem · 3 · z̄ ibi p̄pit autem ꝛ lex dr
g· p̄mo q̄ & b q̄ p̄m p̄cepta illegal ē mustg ꝛ legal p̄z op̄ erat
iustg · ma · m̄ est q̄ omia legalia sunt aliqualit̄ iusta q̄ patet q̄
bonum q̄ ppter aliud a lege p̄ uā facit ul p̄ceptum iustg ē ꝛ b̄ 3mg & ter
omē · ꝛ omia legalia sunt & ter̄ta · 1 · p̄cepta ꝛ m̄ iusta hominib⁹ fa
p̄z legem p̄uaz · h̄ · n · notatur legale q̄ ē p̄mutatz a lege · q̄ ee
omia legā sunt aliqualit̄ iusta · huius · 1 · p̄mit p̄ conclonem
ibi mai · 2° · m · ibi & ter̄m ta 3z° · ma · ibi ꝛ bn̄ q̄ ꝛ omia p̄
tent · Ostendit sciens q̄ legā dicat iusta ee aliqualit̄ no simp̄
ppter duaz legaliz mter̄sse que tanta ē q̄ fert ē cuiº p̄ eo q̄ lia
naturali lege p̄mutta q̄ n̄ ee bnt cum legalib⁹ p̄uā lege ad pla
tum p̄ncipis posita p̄mutas · h̄ · n · sunt p̄ n̄z illa uº p̄z uoz
humanaz ꝛ p̄ fere dicit stat cuia romē ꝛ cuaa ñalia · Contez
ibi leges autem plut q̄ legalia sunt facta ꝛ confuā felicitat
sic intendens ar̄te · quecuq̄ sunt mutta alij & bono uel pro bono
confente & ter omnib⁹ uel confente fralr opuatib⁹ uel confente
singlar dnis ꝛ p̄ncipib⁹ que dnantur uel p̄nantur sm iter uel
sm aliq aliuz mo · illa mquaz sic mutta sunt facta ꝛ confuā
felia tg que ter̄ mg tiace poli ad dm felicitat · que ter̄ mutta

contemplatiua 2 solitaria 9 legā que sunt a lege p̄cepta sunt huiꝰ ꝯ
ipi e factiua 2 consiua ⁊ sūt felicē. huiꝰ r. p̄mit p̄mo. my. 8. legislatoꝝ
legalia statuentes. dnt. i. papiunt ꝯstituentes. i. studiose constitues
omnib⁹ homo uel maxime 2 bono conferēte 2 exp̄te omnib⁹ ꝯtes q̄ sunt
2 ꝯtate uel conferente opus q̄ nuc uocatur opus tes q̄ sunt p̄ plā
2 ut opus bonū in au⁹ uel 2 conferente dmo. i. p̄ncipib⁹ q̄ uel p̄n
cipantur fm utes ut mancipatiua policia uel fm liberalitatem ut
matrimōniata. uel fm diuitias ut mōligarchia uel fm nob⁹ genē
ut maliqua alia policia ut hētur. j. c. 6. uel fm alīq̄ alium mo⁹
2 tam fm q̄m uel fm quam constituunt p̄ncipes. Quamuis p̄t
my. ibi cer. fm bonū. 8. concludit quare iusta fm bonū quare
mosus actep̄. i. fm legē sic q̄ iusta sunt ipi legalia ut p̄batur
est ipi m̄q̄ talia iusta dmo esse factiua uel consiua fe. 2 p̄clare
eig politica ꝯtate. hic felicitate. quem talem constitutionē hētes ma
huiꝰ. r. Supponit ut per se notū. Contra ibi p̄pit autem ler
plurit q̄ legalia sunt. quarū ultimus opans intendēs sic ar⁹. illa que
ler p̄pit sunt ūtutiuus opi. Ex oīa legalia p̄pit quare legalia
sunt ūtutiuus opi huiꝰ. r. Supponit. my. ut per se nota ponit autem
ma. 8. q̄ ler p̄pit opa fortē uel fortitudinē puta a tecy non relinq̄re
nr̄ q̄ arma m̄q̄ mob fugere 2 arma non abicere. 2 item opa temperati
puta non mechari non gulosa 2 casti⁹ opa mansueti puta non patī
non contendē sibi etiam fm alias q̄ astutias bonitates bona facien ꝑ
bens 2 mala p̄hibens. ut. j. c. 9. concludit g⁹ q̄ ler que e recte
pita e recta. qua recta opa p̄pit 2 conformis e ūtuti 2 nre ratiōi
ler autem e altior que e a posthediamecs. i. sine q̄uis deliberatiōe
pita ab a. q̄ e sine 2 posthēdias q̄ e sententia 2 mensa q̄ e medita
q̄. ler sine meditatiōe tecy uel ratiōne pita. menes. n. fm eu
straticus g̃ce dicatur ley latine. nomos autem e sustantiuus nomastikus
genere. a posthediamecs autez e cig adiectiuus 2 nomastikus legis sta
lite posite.

Hec sententia p̄ncipaliū querendi sunt duo p̄mus ut
iusticia ꝯtes sit ciuilem legalez 2 equalez seu proportio
larem. Secundo utrū aliqua bona bonū sit opi⁹ bonū
operum quarumcūq̄ bonitatū.

Et p̄mo arguitur q̄ iusticia non sit ꝯtes ciuilem legale
2 equale p̄mo quia ubi tes dictiones membra continuantur
fm per lineā. dictionis. hec autem continuatur quia sic
dicatur plures ome equale e legale 2 me equale. ille. quare non est
dictio bona nr̄ ꝯtes. Secundo quia motus ꝯtes dictionis diuiditur
totum in ptes 2 nō diuiditur in totū 2 ptes. ſ. huiꝰ non sit dictio
ptes. ſ. in ptes 2 totum. hec. n. legalis iusticia non e pars

ornatus ꝫ tota ūtas ut .7°. c°. 3°. quare nulla e dio . 3° quia omne genꝰ dio
iustiae debet fieri fm dionem iurꝭ sicut fant tullius in fie 2ᵃ. libri suere
diuidens primo iustiaz fm tria genera iurꝭ. s. naliꝫ constitꝰ 2 legaliꝫ
hec aut diuisio non fit fm aliquaz dionez iurꝭ cum nisquaz ius mi
nematur sed fm legale 2 equale quare no bz dio quemcuꝫ .
Hec m° est. autē tam phi . quem q° q° iustiaa potest dici fm
dionem iurꝭ uel fm dionez matꝭ iurꝭ 2 utraq; mod potest ce genꝰ
dio . tullij . n dicit eam fm dionez iurꝭ diuides ius in n°m uis
tuendis 2 in ius legꝭ . ius autem n° diffinendo dicat . q e ius
q° q° . genuit . ꝫ quedaz innata gentibꝰ impuꝭ . ius aut constitꝰ
2 ius leuiter amatuz ūtiz 2 pre uisiz alicui 2 magꝭ factuz . ius at
legis e ius q° in eo scriptuz . q° plo expoꝭ ut obtinet q° continet .
Iurꝭ u° nature attribuit . 6°. spes iustiae . s. religionez pietꝰ obtuam
gratiaz uel gratꝭ 2 uindicꝫ 2 bitꝭ que sic diuiditur q° iure naturali de
beo . ad retrere nostꝭ benefactoribꝰ 2 ad malefactoribꝰ pro ma 2 quo
rumlz innocentiuz tutella 2 ad mdum inter omnes iustꝰ 2 illis . benefic°
autem sunt m . q° genere . deo e primo nob benefico . parentes aut 2 pa
tria . 2° principes autem 2 rectores sui uel esse debent m . 3° gradu . aliique
u° psone q° uate sit 2 nob benefice . 2 fm hoc beo uel hre debeo . e
spes iustiae ad istaz quatuor beneficiorꝫ genera . ad deu religionez
que pro beneficiis ei rependit ei cultuz tam 2 testimoniaz . ad parent
autem 2 patriaz debemo pietatez que parentibꝰ 2 patrie que pro ipoꝝ
beneficiis rependit officiaz 2 gratiaz cultum ad principes autem plato
2 rectores obtuam gratiaz que pro ipoꝝ beneficiis rependit eis reuentiaz
2 honorem . ad psonas autem priatas uel beneficias gratiaz uel gr
tuitam que eis pro earuz beneficiis rependit memoriaz 2 remunia
tionem fm beneficiorꝫ exigentiaz . ad malefica autem debet uindictaz
per quaz iuꝝ autez 2 injuria 2 dio q° obstitim e defendere 2 ulcisci q°
pulsatur . ad omne autem debemo hre ueritatez per quaz manifestatione
simonez immutationeꝫ que acta nra fuerunt uel futura sunt dmo .
Ius autem constitꝰ diuidit in tria . s. in ius priuꝰ q° . s. nascitur ex
aliquoꝝ pactis uel pacto 2 in ius pub uel ecclie . q° . s. nascitur ex ecclie
que dr ee in terris omne . uel fm quod uel fm quas psones ut . s. diuet
2 in iudiciꝰ . q° . s. nascitur ex fma iudicis uel arbitroꝝ 2 fm hoc posset
hic distingui . 3 . spes iustiae quaruꝝ nullio tamen . ius aut legis
non diuidit quia illio possent inue esse spes . hec est g° dio iustiae
quaz hemo . a nullio fm dionez . Ius autem diuisit eam fm mos
ubi stuen . q° in tenuerunt diuidere iustiaz fm dionez mos uoluit
2 abuit . qm aliter genꝰ non potuit dici q° iustiaa q° optimuz ti
ustia . alia optima arca omez uiatiaz uiatoꝝ optiꝫ . alia u arca
bniaz praclarez m°z sibi uitaz . Si arca omez sic est iustiaa legal
que optima omnium uiatiaz uiatoꝝ dicitur q° pluriꝫ fm phm . qm

omia opa legalia 2 alege ussa agunt ab hit legalb ustiaa Si ust ustiaa cita bnaz pt̃ m̃ sic est quelibz alia ũtus spal que hz m̃ spaz saut fort̃ pla 2 tempa tamq̃ bilia 2 qsta Est autez sens q̃ hic dic contra justiaz legalez non dit ustiaa pticlar plus fort̃ uel alia bt̃ spalie ſ hic dic ps tp̃ pt̃est postea dist tot alias spales ũtutes staut dimsit caz phe ſ. 8. li. al. 7. c. t. m. 3. magne plm te cc talen ustiaz que non e illa legal nec alia aut spal ang om̃ uocat ana pt̃ post h̃ autem ſ. ta. q. dimsit caz in ustiaz 2 distbuiaz 2 tm taciaz 2 ad illa postea ps q̃ 2 sic p3 qualit̃ 3 intelligi 3o iustiaem legalez 2 pticlarez quia due dicoes sunt nec ma ubi dimsit ustiaa legal ab omib pticlb ũtulb ge 2 spa mqua dic ustiaa pticlar contra alias pt̃ ũtutes 2 sic e 3io q̃ cns Dicit q̃ ad pmu om̃ phm q̃ dicit mendacia non comendat pceb q̃ b ustiaa non e illa nec q̃ illis om̃bus pdicit̃ 2 alib q̃ sicut sbm me pt̃ de ste naturalib 2 tame me non pdicat de ñ phia Ad 2m dicend q̃ hic dic to ule q̃ justiaa legalis addit spaiaz spalez naciaz ad tm̃ gregaciaz bt̃ ũtutiz sm q̃ d̃ pt̃est aliqualit̃ spalis ũtus ſ 3z non pt̃ ũtut ſ to ũtz sm q̃ sumunt ur talib bitus Ad 3cium autem p3 qualit̃ dicit tullig 2 qualiter aristotles

C 4m̃ arguit q̃ nulla bt̃z sit op̃tiua om̃ opiz quia tunc p bt̃utiz p̃mo quia tunc omia ũtutes a essent frustra quia sit per plura q̃ pficit per pauciora Ad 4m̃ q̃ nulla ũtz hz modu opandi m opandi 3z si esset aliqua talis utz haret modu op̃ tum a ũtutes haret mod op̃ pium fort̃ 2 tpinaa fort̃ n hz modum pellent 2 pcia 2 firmat appetitiua ca tpinaa u modu trahent 2 refrenantis appetitiue tenent ad breuia quare illa ũtus esset haret utrumq̃ modu ad opandu tempata 2 fortia h̃ aut non e pole quare talis bitz non bitur esse pol Ad 3m̃ quia si esset talis bitz pol tpi gniarent ex opib om bitutiz qm omis bitz talia opatur ex qualb gniat 2 ex talib gniat qualia opatur ut sup̃ li. 2o. ſ h̃ est impole quare tpe impol q̃ n sit impole patet quia ex opib tempat geniat tempa 2 ex fortib fort̃ ut sup̃ li. 2o. quare uel ex dc opib simul gniabunt due ũtutes uel non geniabit illa trib p̃mo bitur impole quare sm e natiam ſ q̃ non geniet Ad 3z om̃ arguit q̃ ſ sit aliqua bitz bna obediens legi tpi opib omia opa legalia 2 pt̃ ons omia ũtutiz opa Ad dicend autem q̃ opa opa omiz bt̃ pt̃ mulligi 3r Ad 1m opi ũtuose staut ũtuo opatur pũ operari iusta iuste 2 tempata tempate 2 liberalia liberaliter Ad 2m modo opi ũtuosa non ũtuose staut opatur ut non ut puta opa tempata non tempate 2 liberalia non liberaliter 2 sm h̃ 2o duo p̃miz q̃ nulla ũtz bna ab alys distincta p̃ h̃ omia opa ũtuose Ad 4m̃ quia pt̃ ca o opi no ut se

· ꝑmus plutus ꝙm mq̃ q̃ cẽli or̃ ⁊ blato ꝓz colligit̃ posth ꝙ
secũdo ⁊ ꝙnto ⁊ sexto mor̃ ꝫ agere bñ iose hz cẽlem or̃ ad esse ũtuꝫ
agere rẽte ad esse temꝑatuz age lib̃ ad esse libilez quare blato
ꝓn ꝙ c esse temꝑatuz tollit̃ posth ꝙ c agere temꝑate · sꝑe nã ũtuz
potũt opi temꝑate sublata temꝑata q̃ sola aut cc temꝑatum
⁊ sic ꝛ alis · Secundus autez plutus ꝙa fm̃ inclinationez
bñ ũtut̃ ꝯmuñ tota mor̃ genalem potest bñ⁹ quis opi illa q̃
potest bñ non ũtuo⁹ uel nocẽ mpi alio⁹ ge ꝛ sistẽ uel appo⁹
hz bñ non ũtuo⁹ potest opari no ũtuose oma bꝛtutes opi sꝑe
oma illa potũt opi fm̃ inclinationez aliaꝝ bꝛtutũ genaliter
sꝑ pruñ uel ꝛ sistentiuñ oma ũtutuz opa tuno modi ponit cc
quare⁹ ut philosa ⁊ obscia ex diuss motiõ ex ꝛ sist⁹ · Quint n·
dei amor mr ⁊ legis ꝯmuñ bon · Ex primo motia · bꝛa⁹ bona
oma operat̃ q̃ oma bona opa ꝛ ꝛ hz accepta ⁊ non uult sibi o
ferri melioꝛa sacrificia quia nõ sunt pria · ꝙ q̃ bꝛa⁹ opc⁹ oia bona
⁊ ꝛ tuz oia mala plutus · ꝙm ꝛ ꝛpa legit̃ ꝙ bꝛa⁹ iocus e beg
na est · bꝛa⁹ non emulat̃ non agit ꝑpetuz non mflatur non e
ambiosa non q̃rit que sua sunt non irritat̃ non cogitat malu
oma sꝑat oma sustinz p̃ · ad cor xiij · Ex septimo motio phila
tꝑi ꝙm pr̃ felicẽ optat hz autem tantuz pr̃ facere ꝑ opa ũtuosa
quã illi consistut felicitas ⁊ per illa actꝝ · hz autez sapiat uery phi
eorum q̃ stat fm̃ ũtutes ⁊ totaliter bona sibi actꝝ ut habitꝝ ꝛ ingꝝ
talis magis ẽ philautꝰ · tribut · n · sibi optima ⁊ maxie bona · j · li⁹
legi opat̃ oma pcepta mlegẽ · hz oma ũtutuz opa sunt pcepta
in lege pcepta ut habeat hic ⁊ j · c · e · quare hui⁹ obia opat̃
oma ũtutuz opa ꝛ sic hemõ · 3 · ũtutes ex diuss motiõ opatiues
opum quarumcuq; ũtutuz impatiue uel obstãtiue uel qualitercuq; te
nẽtie non tribuitiue · ut ꝑ pria ꝛ ũtutes · Ex primo ꝙ
dicendũ ꝙ aliqua talis ũtute polita tenẽte non sunt frustr̃ quia reddut
homines perfectores cum ista quam ista sine illis primo quidez q̃
reddunt intentiõez pfectiorez quam esse sine illis q̃ uia ꝛ appe
tunt ⁊ intendunt hec bona opi non plus ꝑ tez bonũ ꝑpe ꝙ stat phi
nõ plus ꝑ bonũ persone ꝑpe uirtutis stat uirtutem tas nõ plus metu
legis stat obia · hz etiaz amore hom tut̃ opum ut sic fin cas sentiõ
mo rubi ad primũ Quia⁹ hꝛa⁹ ꝑ stant etiaz ꝙ hanc ꝑ cas ꝑsta

z marie abilitant appⁿ ⁊ tota ꝑ ꝓ mē · ⁊ ds scdm uᵒ dicendᵘ q̄ illimᵒ
oppᵒ in genere non sunt mitgnᵖ pol̄ eadem ututi rᵉ duc̄ ſſoz ſic q̄
as bnz mpellat z abalto rē that ſtaut dnz e ⁊ magnᵃ tᵉ que magᵐ
mpellit adire z retrahit ab amper · ds ʒᵐ autē dicendᵘ q̄ talis
bnᵗᵒ pſſt gēari ex q̄dūp opib⁹ bōis factis ex motiō z ꝓpᵉ fiez illig
bnᵗᵘb⁹ z non generabit̄ · aliqua uti⁹ pᵗ ꝛ · Siait siat ꝓ ⁊
bnas q̄ ſ formata tm ꝓpter pcuaz non ꝓpter tarmᵇ tonti ᵘᵗ ⁊ cuaᵍ non
aut̄em liuiō z ſic ex opib⁹ liuie ꝓpter nonᵐ z ſiut gē as bnz as
bnz z non liuia z ſic cuaz sicᵘ q̄ ex opib⁹ tonpmae puta ex abſtᵘ
ꝓpter polz obᵉᵇ factis gēabit̄ unus obᵉᵘᵃ z non tonpuᵃ ·

Et quid iustitia

Supra distinctiōm legalem z equalez · hic agit̄ de legali de q̄ dicat
tria ꝑmuz q̄ ipa est uirtus perfecta · Secundo q̄ e uirtus tota z oio · ibi
h⁹ autem q̄ iustitia non pres · ʒᵐ q̄ uirtus simp̄ ſtipte e eadem z alti
ibi quidā dicit · ⁊ omo ꝓmit q̄ ꝑmuz z scdm phūt rpm · siat q̄ ds
ker iustitia que legal est dicta ipa e uirtus perfecta z no simp̄ uel quali
am q̄ ſ perfecta · as alteriz putabōis as bnez alteriz uel as q̄ bōnz
sentēb⁹ ibi z ꝓpter h⁹ multoꝛ e phūt hmō perfectaz · q̄ · ꝛᵃ nomiō · 2ᵃ ibi
ꝑmuſtitia autē z ʒᵃ ibi perfecta autē e · c̄ · ibi ꝓpter h⁹ rpm · q̄ · ibi pe
ſſimō · ꝑmo q̄ ſic mtendit · 2ᵒ ꝛ illa uti⁹ e perfecta ⁊ qua ꝓpter eiq bnez
siaut̄ puerbi⁹ q̄ e uirtutuz p̄clarissima z q̄ mer hepub · nᵒ luaſfer e
ſic as mirabil̄ staut rpi · ſ ker dicta ſunt ⁊ hmō iustitia quare ipa
e perfecta · hmō · r · ꝑmt · my · gᵒᶻ · n · mmeᵗᵉ ꝑmſut z ma · e ualte
nō · Ostauter ſtendit q̄ hesp⁹ e bna z luaſfer e bna z cad stella
· ſ · libens que nuq̄ recedit totaliter · a sole ſ alīmo ᵐᵒ diuiō rpm ante
redit ⁊ mane z ex h⁹ nocturn luaſfer · alīᵘ rpm sequunt ⁊ seq z ex
h⁹ nocturn hesp⁹ z inter omnia astra appz nobis clarꝛ z maꝛ pᵒ polz
z luna · ⁊ im · n · e hesp⁹ cui⁹ stella ꝑ · appet̄ aut̄ e autem luaſfer ·
pſſig dicet z ſi uolum⁹ sequit̄ spualia rōnb⁹ conuenit dicem⁹ q̄
feliciatᵉ pol̄ᵉ e siaut sol m rota sua quaz antecᵉ z sequit̄ legal
iustitia q̄ᵐ opa eiq que dirigūt legē sunt factiua illig feliciᵗᵉ z ſ ciuilis iu
stitia antecᵉ ut luaſfer z cum h⁹ sunt cōſiuaᵘᵃ feliciᵗᵉ z ſic ipa sequit̄
ur hesp⁹ · Secundo ibi ꝑmuſtitia autem arguit ſic 2ᵒ bnez e pfia
mqua mcludit̄ oēs uti⁹ z maxie pfecta uti⁹ · ſ in hac iustitia
mcludūt oēs uti⁹ z singlaᵉ ꝛᵃ que e maxie pfecta · q̄ apz q̄m iusᵗ

perfecte iuuate · r · nullibi iuuate cum ea · consq; · n · cum pria lecte q̄ omn̄ iuſtic
opa sint opi eiꝰ · quare hmõi iuſticia e uite perfecta · huiꝰ · r · ponit mꝫ
aiam ſua plitione z patet · 3ᵒ ibi perfecta autē e argut ſic illa bnte eſt
perfecta pter quaz hmõi caz pt̄ uni iuuate ad alteriz q̄ uite ipi e bnte pr
fecta · 2ᵒ · mꝫ · d · q̄ hmõi cam̄ · huiꝰ · r · ponit pᵐ conclonez · d · q̄ hec uite
e perfecta · 2ᵒ · mꝫ · d · q̄ hmõi cam̄ potest uni iuuate ad altᵐ z non ſplit
ad ſcipm · 3ᵒ · tangit vltᵐ iuuatez ma · d · q̄ multi ſunt qui mltis re
bꝫ negoiis z actibꝫ ponit uni iuuate · 3n hiꝰ autē qui ad alteriz no
ponit hmõi nisi potest q̄ illi qui ponit hꝫ bnte pfectaz z aliozuz
bnte tuibꝰ pfectoz est · Cᵒ addit ad confirmacoz tocꝰ rationis ibi
aiadam qui fuit hmõi ex pter ſapiẽtiã dicit q̄ ppter hꝰ q̄ usus iuuat
ad altᵐ plat perfectaz iuuate · hz hmõi hre z hmõi finisse dicit hꝫ biatus
uerbiz quo dicit q̄ putauit hm̄i oᵗ esse · ſi ſufficienter uel insufficiẽ
perfecte uel imperfecte · aliqñ e q̄ia putauit e ad altᵐ z putauit
ẽm ꝯmõnem hominiz quare ozipm opm̄ as alteriz uel ad altez ·
bene uel male · 2ᵒ ibi ppter hꝫ ipm autē ar. ſic illa iuuatus e pfecta
e huiꝰ bonitz quare ipa e perfecta hꝫ · r · ponit z declarat · mꝫ · d ·
q̄ ppter hꝰ q̄ dictum e de iuuatiuo ad alteriz · 3ustica ſꝰ de nuo iuuat
hz hꝰ q̄ est alieniz bonꝰ qm̄ e uite ad altᵐ hmõi · n · per hmõi
iuuatez opinatiz bona confidentia z experientia alij · puta alij q̄
piatꝫ uel alij q̄ia tm̄ uel tm̄ tanꝫ · q̄ autē p iuſticia ſit al
terius uidetꝫ m · q · aᵐ maximuz hz duᵐ · Cirᵒ ibi pessimus
arguit ſic illa uite est perfecta tum z optia tuz q̄ia malicia pessia
hꝫ huiꝰ q̄iat q̄ia e ipi e perfecta z optia · huiꝰ · r · ponit · mꝫ · p no
ta · ex pmiſſo · d · q̄ igit pessimꝰ e ille qui uituz malicia z
ad ſcipm z ad actꝰ omiꝰ · n · q̄ues arbent confi non ei hꝫ · n · q̄ia
huiꝰ legali z ex malicia legaᵗ · p · apꝫ q̄ · a ꝑpꝫ ista pessio contraria
non ſit q̄ qui as ſcipm tantuz uitiat uite · Cir ille q̄ui per q̄uz as
ſcipm uitiat uite z as ſcipm z ad altᵐ hꝫ · n · bidet ee ſcipm ſe
ipſile z ſb uitiosiz hꝫ autē optimꝰ e ꝯ legal q̄ui mcludit mpe as
bnutes q̄ ſunt uel as ſcipm uel as altᵐ · Contra ibi hꝫ q̄z
igit declat q̄ hec iuſticia est uite tota · d · q̄ hec iuſticia non e pres
ſubiectiua uitiuꝰ · q̄ aut forta uel temptiua · libera tas ingl magnᵗ
q̄ ſunt q̄edaz ſpes uituz non q̄z e pres bnutes hmõi q̄ia ne hꝫ
hz est ipa met tota uita hominꝰ q̄ apꝫ ex op̄to q̄ia n̄ q̄ia musticia
q̄ dicatur ille gaᵗ hec quaz q̄ibꝰ destruit ſcipm z ꝑmud q̄ bo
ꝑpᵐ · hꝫ quidem musticia non e pres ſubiectiua malicie · hz e oib
ac tota malicia q̄ia omia ledit z destruit ne hꝫ eaz oz bidere pr
q̄z · Contra ibi q̄ autē dicit declat q̄ hec iuſticia uituꝰ ubꝫ ſupra
ẽ eadem z altera · d · hꝫ esse mᵐ ex hiꝰ q̄ dicta ſunt q̄m hec iuſti
uituꝰ est eadem ſm rem esse autē ſcile · q̄ est forꝫ mitio no e q̄z

qm ſ̄ diſſoriaꝫ ſm q̄ hz eſſe ad alterū eſt iuſtiaa · ſz ſm q̄ talis hitus
aie diuinꝫ ꝛ eſtimꝫ uterꝫ quaūꝫ ut ūtꝫ hnitꝫ pfiat ſimp̄ ꝛ abſ ut ſu
pra h̄. 2°. Et iuſtiaa ut talis iuſtiaa a⁹ ꝫuat ꝛ pfiat ſiltem eſſ⁹

ſ cuſtenaꝫ eoꝝm que dicta ſunt ꝛ dicenda ſ̄ legali iuſtiaa
querendꝫ eſt⁹ legalis iuſtiaa ſit ad bn̄ hitus. ab hitibus
ūtutꝫ moraliꝫ diſtinctꝫ an ipa ſit ſil ome hitꝫ ūtuoſi ꝛ oi⁹
bꝰtutꝫ moraliꝫ agregaō. ⁊ Dr arguit̄ q̄ iuſtiaa legal ſit ad bn̄
ſpalis hitus ab hitib⁹ q̄ntꝫ ūtutꝫ cel⁹ diſtincta ꝛ q̄ non ſit ome
n̄r̄m agregaō. ꝓmo quia nūm conuenit̄ int̄ ūtutes e ome
bꝰtutes n̄r̄m agregaō. ſz iuſtiaa legalis e ſic conuenit. ergo
. n. per phm pcla⁹ ūtutꝫ. ſ. ꝛ nuo ūtutꝫ ſic ipa no e ome ūtutes
n̄r̄m agregaō. Secūdo quia n⁹ conpit̄ ad ūtutes ut politarꝫ
mpt⁹ capiaꝫ aliqm hm tā e ome bꝰtutes n̄r̄m agregaō. ſz
legal iuſtiaa ſic eſt ad ūtutes conpita. ergo. n. per phm q̄ bn̄
alienꝫ hnitꝫ eſſe iuſtiaa ſ̄ ūtutꝫ quare ipa non e ome ūtutes
n̄r̄m congregaō. ⁊ 3° quia nulla ūtus q̄ ſimp̄ e ad alterū e ome
bꝰtutes n̄r̄m congregaō aim multe ūtutes ſic non ad alterū ſic
temperata poſſet eſſe aim ſine ſimlibꝫ ſz iuſtiaa legal eſt ſimp̄ ad alt⁹
. per h̄. n. phō ergo eam perfectaꝫ q̄m hns eam poteſt ūtute uti
ad alterum ex quo eaꝫ meret q̄ e alienꝫ hnitꝫ quare ut ꝓ. ⁊ 4°
quia ūtꝰ hm̄ cius ꝛ ūtꝰ hm̄ uiri non e eadem ūtꝰ ut ua⁹ fruct⁹
phō. ſ. ta⁹ q̄. circa me⁹. 2. non. n. poſſet ee hm̄ no hmo e ꝛ cuy. ſ.
non e ūtus eadem uiri ſz ee bꝰ determ⁹. 3°. polit⁹ 2°. c. ſz ūtus
hm̄ cius e iuſtiaa legal bꝰtꝫ autem hm̄ uiri e ome ūtutꝫ agre
gatꝫ. Tertio q̄ nulla ūtus hm̄ ſpalis o⁹ uel ſub ſpali ratione eſt
ome ūtutes n̄r̄m agregatꝫ aim diuiſe ūtutes hnit obi diuiſa.
uel idem ſub ratiōe diuerſe. Et iuſtiaa legalis hz o⁹ ſpale q̄nta
cumq̄ hnitꝫ cuntatꝫ admitto ſub ratiōe ſpali puta ſub ratione co
mittatꝫ quare ipa non e ome ūtutes n̄r̄m congregaō. Sexto q̄
ſpalis e diſtinctio inter ūtutes intellectuales tales bꝰtutꝫ ee inter
ūtutes moraleſ ſz ſic. diſtinguunt̄ ad diſtinctionē obꝝ per ratiꝫ
ſone ꝛ mīo rōb⁹ ſicut patet de me⁹. ꝛ nalipha. quare ūtutes mo
rales ſic poſſunt diſtingui. legal aut iuſtiaa hz pro obꝰ bonū q̄
cuntatꝫ. alie ūtutes bonū ꝓpriꝫ uel ſiltem mīo q̄ bn̄ ꝓ
quare legal iuſtiaa a rōnē bꝰtatꝫ e diſtincta. Septimo q̄ ſm
aliquos congregaō ūtutꝫ moraliꝫ e pro maiō parte mappe tu
ſpalo. legalis aut iuſtiaa cum ſit de cōm bono tō m appet̄ mulleꝰ
ꝛ non m ſpaliō. quare ipa non e ouium bꝰtutū agregatꝫ. Octa⁹
quia oēs ūtutꝫ moraliꝫ agregatio non ſcd pīa⁹ contꝰ⁹ ꝛ
includit tempantiaꝫ. Continentia. n. dicit mpfectiones quem
excludꝫ per h̄ congregationē ad quaꝫ excitatur ntūs tempīa

Qz legalis iusticia nr̃ excludt̃ contraz nr̃m includt̃ temperantiaz quia stificat
ei fiare ꝓcepta legalia. que sunt hoc̃ uiuere. aliquiz non leedere pos
sunz nulli tribuere ff. de iust. 2 iure. l. iusticia. honeste quis biuere
pt̃ium contra sub̃ temperantia. quia hoc̃ iunxit qui contr̃ibuit nec
iniquaz sub leg̃ ꝓcepto cadit. 7 ꝙ temperantia addit. sbl̃ contraz qre
legalis iusticia non e omnz uirtutiz legaliuz aggregatiuo. e. igit̃ ab
bno habitus distinctz ab omnib⁹ aliis particularibz uirtutiz. Qz nr̃o
arguitur ꝓmo pr̃ eustrariaz. 9. in pncio. c. ꝙ maiꝰ tantaz e apud
eum. ꝙ ulis uirtus n. ome simul sumpte uirtutes e ulis iusticia q hic
dicitur legalis sed 2 sta hec̃dem sunt dicnt tm fm ꝙ ꝫ sic uirtutiz sui
bitus. quare legalis iusticia fm habitz e ome uirtutes simul sumpte
Deinde pr̃ eandem. 9. ibidem. ꝙ ꝫ dicitur uirtus pfecta. Primo mo
forta & que sustinz mtell̃m magna pigula 2 dicitur pfecta ad sic̃em
fortitudinem naturalis fm quaz achilles fortis dicebatur. Alio mo
dicitur uirtus pfecta quiz uirtutiz congregatiuo. que simꝑ 2 plurz dicit
dicat uirtus pfecta. Alio modo dicitur uirtus pfecta uirtus fm legatꝰ &
qua nec e fmo que cadez e congregatiuꝫ ex omnib⁹ hitualib⁹ cyntis ut
prudens arguit dicat ex q̃ expresse patuit ꝙ eustrariaz sunt istiz legalez
uirtutiz 2 qua phs ee simꝑ omniuz uirtutiz moraliuz congregatiuaz
2 dere ab ea fm ꝙ ut postea explicabitur. Ad. q. q̃ dicendi sunt
tria. Primo ꝙ legalis iusticia 2 omnz uirtutes aggregatiue dicnt. Deinde
ꝙ iusticia e nobilior 2 pcipuꝰ ille aggregatiue. Tertio ꝙ iusticia 2 aggre
gatiue ille sunt ecclr̃ dem patet ꝙ legalis iusticia non est ab habitꝰ ab
aliis distinctꝰ ꝫ e ome simul sumptz 2 omniuz uirtutiz aggregatiuo
Primuz pbr̃ primo quia uirtutes pfectiue dr̃ pficientes 7 bona re
dentes sunt 2 ipe dentes ut. 7. li. v. c. 3o. h̃ autem patet q̃ quis bmo
pfectꝰ esse possit pfectus pluries nuquaz in pluriz pfectiuꝰ por
esse bna pfectio nr̃ pr̃ omnib⁹ sbz dentiuz potuit ee bona dr̃ pfectiua
ꝫ legalis iusticia 2 uirtutes aggregatiue pficiunt pfectiue habitz dr̃ 2 ea reddut
bona q̃re ipectꝰ. ab minutiz dentes. Ad supra plurꝰ ꝙm legalis
iusticia e uirtus alterius ut alius e 2 pficit alterum ut alius e 2 reddit bꝰ
alterum ut. a. est. bonitatiz autem aggregatiue bitus e homo ut homo
e 2 pficit homez ut homo e 2 reddit homez bonuz ut homo e 2 pro
tanto potest dici uirtus mistigl. quia e ulaꝰ 2 pꝰ. m bene esse hois
Constat at ꝙ alius 2 homo dicnt. quia ho dicitur ad alterum sine relatiue
ad alterum. alius aut dicitur relatiue quia hoc̃ ad alterum. aliquid. n. dici
urbis uel amicitiaꝰ uel gratiaꝰ uel alicuius sortiariaz huiusmodi. alius. pz
exam. ꝙm frustra q̃reret pbr̃. 3o. politicaz uirtutiz sit eadem uirtus hominuz
2 alius studiosi q̃ boni 2 alius mitis. Sequitur aliquis modo dicent. q̃re
2 legalis iusticia 2 uirtutes aggregatiue alios mouent. Ad. 9m fm q̃z pre
fectiuꝰ significat pbr̃. 9. ꝙ per tota uirtus fm ꝙ e. ad alterum sicut e
perfectiuꝰ ꝙ e alius de iusticia. h̃ autem fm ꝙ e ad bonitatiz ab̃ra sba

pfembilis abꝫ p̄ est homo ut homo dicatur bnus q̄ ē mlus ois
bn̄tes ut dicit ē · Quidā plures hr̄ā quā iustes quare sunt fines
dentes · ꝫ legalis iustie z iust ut sūpte sunt fines dentes p̄ patet p̄
fines iustus ē felicitas bois huius cām uel cā · ꝫ simul oms fines
autem legalis iustie ē felicitas ut dr̄ · Et hr̄ notat custraā sup̄ illo
uerbo phi · 2 · q̄ iusta sunt factiua z conseruatiua felicitatis p̄ticulariter
sup̄ · c · 2 · quare iustus z iustaā dentes sunt · Quantū q̄ ꝫ plb
dū · Dmo q̄ inter iustus illa p̄cipue p̄clarior z nobilior q̄ p̄
fiat z reddit gl̄m sui z sui nobilio z cli · ꝫ sic ē de iustaā quare
ipa ē nor z p̄lior · Assūptū plb quia cuius simp̄ bonū melius ptinet ad
ū est p̄ria pōs libertatis z similius hominis ē nor z p̄clarior hoc
simp̄ bonū · quia auct ē inclusit homines esse · z cum hr̄ addit respectum
ad communitatē z sibi bonū cuiusq̄ ē esse inclusit bonū huius ē
z cum hr̄ addit respectum ad comune bonū q̄ autē ē tamen z ad hr̄
amplius mihi ē ad q̄ bonū quare bonū ciuile ē maior nobilitatis z nobilitatis
quā bonū homis abstracti · Iustaā ut dicit ē fiat aliq̄ bonū
iustus aut hominis bonū quare iustaā reddit ꝫ sui ut sui · nobilio
z cli · quā iustus reddit sui ut sui · Quantū quā bonū quo
tanto melius · z dicit supra li · 1 · m plē · ꝫ bonū legalis iustie ē
tanto quā fines gremii z sublimitatis mduit · sicut · n · dicit ē fines huius
iustie ē felicitas ciuitatis uel magne comunitatis · fines aut iustus ē
felicitatis hominis tpis huius quare talis iustaā nor z p̄cla ē est iustus
illo modo sūpte · Secundā illud ē · primo quia illi habitus sunt ēlibi
dem q̄ non dicunt nisi per ea que ad eundem simpliciter habitum ref
· n · habitus non ponit p̄dicere in nullis habitus contrarios se mutuo tue
rum dicerent per aliqua que non ad eundem z que non ponit simul
in esse eidem habitui · ꝫ huius iustaā z iustus non aliter dicunt ēsse
ēlibi · eidem sunt · Assūptū plutius q̄ illa que non dicunt nisi per
esse talem habitum z per esse ad alterum uel per esse ad felicitatem homis
z per esse ad felicitatem ciuitatis illa magis quā non dicunt nisi per ea que ad eundem
z motus simul in sunt eidem habitui hr̄ · n · simul in sunt motus eidem
habitui · sūpte · n · habitui iustus que ē ad alterum tertius ē q̄ ille dicit
habitus qui ē habitus per eam ē ad alterum z sic ambo ista simul eidem
in sunt · Item ille habitus qui ē ad felicitatem comitatus ē eadem ad felicitatem
huius quā huius potissime ad attingere ad felicitatem alicuius alterius quā ad felicitatem
huius huius · quare illa que non dicunt nisi per
talem dicit non dicunt nisi per illa que unum z eidem habitui simul in sut
ꝫ huius legalis iustie z huius iustus ut sūpte proilla iustus aggregatē
non dicunt nisi per istas dicit · 2 · plb q̄ hec sunt eadē ee autem non
eadem finis q̄ ad alterum sic e iustaā ꝫ q̄ ē tale huius z aim hr̄ est
ad alterum · quare per ons ista non dicunt nisi per illa que bm z eid

hitus ſimul mſunt uel aliter forma rationem dicta q̃ uſtica no
dr̃t cēliter ab aliquo a quo non dr̃t n̄ ſiat aſcripta ꝫ hūg uſtica
non dr̃t a iu⁹ ut ſiat phs qua ut c. ad alterū c uſtica · ut autem
c talis habitus habitus c iuſtus · ꝫ h̄ modo uſtica dr̃t aſcripta · hec · n ·
dr̃e ſunt impr̃e qua ad h̄ q̃ ipa c. ad alterū ipa c talis habitus p̄facꝫ
m̄ ſuum hūg eam · h̄ modo ipaz dicatur bonꝫ quare uſtica non
dr̃t cēliter a iuſtitia u⁹ ſupta · hec ea⁹ confirmatur per ex⁹ hominꝫ
· equi qua aliꝫ idem homo ſit homo ut equi ſimpl̄r eſt hominꝫ
· equem dr̃e ſiat dr̃t homines p̄ duas habitudines · ſic ea am
cum hūg · idem habitus ſit habitus · ſit ad alterum q̃ uſtica que dr̃t
eſſe ad alterum · iuſtus que dicat eſſe habitus dr̃t ſiat habitus ples
admittendi ſtituta · Ea autē qua illa iuſtꝫ eſt cēliter omnꝫ iuſtꝫ
ſm quaz bonum eſt ſm omnem iuſtitiaz bonum quare ipa c cē⁹ omnꝫ
bonitatꝫ · Aſſumptꝫ patꝫ qua ſm ea legis p̄cepta bonum c ſm
omnem bonitatꝫ alterius bonum · nꝫ ſm unaquamq; bonitatꝫ
bonum p̄cipit · ſm omnem bonitatꝫ patꝫ ut · j · c · q · Ꝫ ſm legalem uſti
tiam unum eſt ſm omnia legis p̄cepta bonum · pr̄ h̄ · ii · ipa dicat⁹
legalis ut uſtiꝫ c · r · p̄dicti quare ipa legalis uſtica c cēliter
omnis bonitatꝫ · ꝫ⁰ qua iuſtus hom bonꝫ · iuſtus autem bonꝫ · iuſtus eſt cuiꝫ
bonitas m̄ ſuum p̄cipi liberum · ſimpliciter hominꝫ ut patꝫ · ꝫ⁰ p̄ ·
dicat · n · ibi phs q̃ iuſtus ad ſtudioſū · ſuit · poſſe bene p̄cipere · bne
ſubia · · ea am ambo h̄ ſunt · iuſtus bonꝫ unꝫ ex quo conſtituitur
q̃ iuſtus bonꝫ unꝫ · iuſtus ſtudioſꝫ autem eſt eadem bonitas · Ꝫ legal
uſtica c iuſtus autem ſtudioſꝫ · omnis habitus iuſtus ꝰ ſubſtantie ſuptus
· iuſtus bonꝫ unꝫ · quare legalis uſtica eſt eadem iuſtus autem omniū
ſubſtantie cauſata · ⁴⁰ quia ſi legalis uſtica ſit determinatus habitus
ab aliis iuſtitiaz habitibus diſtinctus tunc operabitur omnia opa legalia uel
imperabile tantum uel obediē tm uel imperatiue · · ꝫ nullus iſtoꝝ
modoꝝ patet · quare n̄ · amb ex quo ſequerentur contradictoria ·
Ad tertiū dicendū q̃ opus artificioſa potest actibus prudentie ·
aliquis iuſtus · ꝫ⁰ · Ad ſecundū modo imperatiue · non diuerſimode ſiat opus artificioſa
per actibus prudentie quia prudentia ipa p̄cipit · ꝫ non dirigit ut artificioſa
opa fiant · · ſimiliter modo ſuo talis opus poſſit actibus iuſtitia morali
puta magnificentia quia magnificentia talem artificioſaz operez per p̄cipere
ꝫ non dirigere · Alio modo potest actibus obediē tantuz · ſicut illa op
poſſit actibus iuſtitia mētis ſcilicet que tunc obedia · exercitiua talis artifi
cij · ꝫ⁰ modo potest actibus artis que operez faciat rectam rectitudinē artificiaꝫ
· Nunc igitur ſuppoſitum pbo · q̃ licet legalis uſtica operetur omnia legalia
· q̃ ſit totaliter · omnis iuſtus iuſtus ad alium · q̃ ſalutem cōpleat
ſit totaliter · non pres iuſtus ſuppoſitum · ad ſſm q̃ h̄ uſtica ſit aliquis
bonus determinatus habitus ab aliis habitibus iuſtitiaz diſtinctus h̄ modꝝ
ſuppoſitus · pre iuſtitiaz huiꝰ uſtica nō opꝫ omnia legalia · · ſolum

brtuosum operum se hit directiue uel tantuz p̃cptiue uel tantuz obe
Dicendu q̃ directiue tunc sequit q̃ celr e omis ũtus contra tuz sub
pp̃tiz q̃ patet quia omis hitus moralis fin quem opant liberalia
forgia fortes e celr fortis z omis fin quem opant liliala liliali
e celiter liliales z sic de alijs. h̃. n. e pp̃m unumq̃ ũtuti directiue p̃s
fin eam operunt non tantuz brtuosa. sz ũtuose puta fin temperiez
non solu operu temperata. sz z temperate. h̃ q̃ patet supra ex magna
parte fi. Tuo dicab q̃ non directiue. sz p̃cptiue tantuz. h̃ e ita
m̃ q̃ ens q̃m ad hoc sequit bnitz euidentissime simple ac absurdissi
mu. q̃ esse aliqua brtutis fin quaz nulla operetur ũtuose quia fin
hitum quem e p̃cptiuus z non directiuus opis ũtuosi operunt quas
brtuosa sz non ũtuose. legalis autem iustitia nullitz hz opus pp̃m
n̄z quia p m̃z pp̃am m̃ quia optimo fini directo eius. sz omia
opa ũtutiz in quantuq̃ m̃a sunt eius gia quare simpr esse ũtus a tutis
distinctam nullaz fin eaz uel fin eius directaz aliquis opibitur ũse
. Si uero dicis q̃ non tantuz directiue n̄ tantuz p̃cptiue sz obe
tiue q̃ hmoi iustitia stribitus obediuu legi amore tutis bm h̃ est pr̃m
mo rationale. quia tunc se iustitia legalis non esset simpr brtutis mo
ralis p̃clara n̄ perfecta pro eo q̃ talis obediens lagi e simpr ũtus subditus tuus
non e ũtus n̄ prudentia sz op. ua ut hic. z po. c. 2. m fine sz tuz opz ne
ne sue pui potest ee moralis ũtus perfecta z marie tam p̃clara ut. z
per totu librum. C. quare illa obedia uel ille hitus obediuu legi no
e legalis iustitia quamus sit bonus hitus ut habens simpr li. pmo dicit
quipersse finem non milligit. sz milligem obedienti ad obedit
. Confirmatur autem ratio ista z to pō. quia nō assignat qualis
e illa legalis iustitia z ad q̃ sic nitia p̃ alias ũtutes quia oma sal
uantur pp̃tu q̃ non sit. ad quod dicat phs n̄ tota ũtus ab ea ut directe sic
e ex pte. Dicendu q̃ ad pmuz ob̃m q̃ legalis iustitia fin q̃ quida
mter ũtutes non est oms ũtutes. quia tur. n. mter ũtutes fin esse
ad alterid q̃ addit supra ũtutes z fin h̃ non e oms ũtutes non tame
quia tur fin hitus y̆ p̃tempatiatur eis ut art phs z fin hitus e ob
brtutes q̃m hmoi quidaz hems m rebz hyemalibz ubi partes hmoi
uotiue tum toto ut si dicamo mavia quitas aquarii e q̃dam sil
toto aque esse q̃ hic m mense mensium completur totus ad ptes
z quidatur eis statibnum mensurabile distinctuz a pticulis mensibz
al m rone messis z tamen fin sium z ceritaz illa quitas tutis
est oms quitates pretium sil. Similiter potest uideri m pp̃o
. Ad fin dicendum q̃ dicta exclusiua p̃fert ad totu cui exclu
fin aliquaz dram totius z p̃tiz. Verbi gia ad sic solum totum
bmussitz e mtu. qual parte bmussi maioritas. n. sz attribuitur toti
solitarie cum exclusione partiz. quia nulli cartz q̃ talis maioritas
Sic eadem m pp̃o potest dici q̃ sola ũtutiz hmoi iustitia que e to

ituis sup̃ addito nō pertinet ad alterum ẽst aliend bonū uel tm uel sic
ꝙ nulli pertinz ꝙ quot ꝙ tm ¶ Ad tertiū dicend ꝙ legalis iusticia
dicat̃ ad alt̃z quia eis p̃fectū ut per eā p̃fectū ꝺr ad alterū pū
nus ut nunc 2 tūc dico ꝙ quelibz uirtus p̃cal ꝙ nunc ut nunc
p̃fectiua ẽsse ad alterū ¶ Obiectū nāq nunc ut nunc ẽ p̃fectū
ẽ p̃fectū ipm ut patet. Quantū cūq tū 2 p̃ter hanc p̃lētiā bonā
plētus reddat̃ bonus tanto tū 2 per ōnē hanc plētiā dicat̃ bonus
bonus ad alterū quia non ẽm tertium ꝙ hanc dicat̃ bonus ad alterū
ꝙ eis opus transeat in alterū ut habet̃ .7. ca. q. ubi & hoc
fiet questio ¶ Ad quartū autem dicend ꝙ uir bonus nunc 2 uirtus
nunc studiosi ẽst eadem uirtus p̃ꝺ ꝙ uirtus nunc studiosi sit simp̃
moralis uirtus quia bene posse ꝺ tm̃ ꝙ bona amicitia ẽsse bona ex
bonis nunc ex quo mea non ẽsse nisi bonus homo bonus ¶ Item. ille ẽsse
prudens 2 bonus p̃ceps ille unicus ẽsse bonus homo 2 si alii essent p
omnia obedientes isti bono principi tm essent boni nunc non tamen
propter hoc essent boni homines simpliciter pro eo ꝙ no ꝙrunt̃ hanc
finem propriam rectā sue prudentie sic finem ꝙ. aliene prudentie fiat pro alia
hoc non sufficiat ad bonitatem hominis nisi ad bonitatem ciuis simp̃ boni quia
ut habet̃ ethic. 3°. polit. alius est simp̃ bonus ciuis qui & sufficienter p̃
cipe principari nescit ¶ Ad quintū autem dicendū ꝙ legalis iusti
nis obz simile nō sub ratione simili hz aliter quia uirtutis omnis agre
gatio nō ille rō quem diamo addi ad illas uirtutis agregationes per
legalem iusticiā ht ꝺ obm uel aliquam nationes obn ꝙ non habz
illa ratio uirtutis ¶ Ad .n. dicend ꝙ morales uirtutes simul
simpte sunt nate reddere simp̃ bonum bonis 2 perducere ad hominem fe
Item nullo eis addito nisi quidem intentione uel electione eis
addita ꝓpriet simul simpte sunt nate reddere simp̃ bonū quem 2
ꝓpm perducere ad amus 2 ad ame felicitatem pro quanto talis fe
dependet ex hominē bonis amis ¶ Dicit̃ ꝙ modo tales uirtutes
dicat̃ uirtutes bonis ad felicitatem ipm hominem ¶ Ad uū modo dicat̃
iusticia 2 ad alterū felicitand non tamen cum exclusione horum a ta
li felicitate ¶ Ad sextum autem dicend ꝙ legalis iusticia non sic
se hz ad particulares uirtutes sicut metā ad particulares suas ꝙ appz
quia metā non operat̃ proprios actus suarum partium. Hec tamen iusticia
operatus actus omnis uirtutis moralis. 7e hic o. Rō iusticia sic se hz ad
alias uirtutes ¶ Sicut obm metā ad oēs alias uirtutes sic enim dicit̃ ut patet
hic in fine ¶ Ad .7. autem dicendum ꝙ op dicunt̃ uirtutes morales ee
mē appetitu rectū ẽ p̃ter nunquam ut omnis e sup̃ mutatione. Quare ¶
Ad octauum ꝺ dicend ꝙ sicut uirtutis mclusit temperantiam iustitia con
tinentiam sic 2 ipa legalis iusticia ꝙ non tantum attendit ad patriam
legis ebz ¶ Sicut huius legis obdiens ẽz intendit ad omnem perfectam

hom̃ z aũ p̃ lez ſm̃ ꝟtenaones leg̃ z legislatorẽ intendentis oms aues
pfecte facere bonas istud autem ar̃ ſuꝑ ꝯcludet tc̃ ꝙ ſola obedia
esset legalis ustuaa ꝛ ꝓ non tenemꝫ ꝓ eo ꝙ illa obia pt̃ esse sine pu
ctum ſola opatiõe legali uel ustuaa & qua fit ſmo ſtinꝫ ẽuacuat prudẽ.

QUERIMUS ĀT CAM-

Supra egit & legali uel illegali seu uli · hic autem agit & ustuaa pua
& qua ꝙ pncipaliꝫ intendit. Dmo autem ꝓponit esse tales ustuadam
pticlarem z pticlares mustuaz sibi optatas. Secundo ꝓbat ceꝫ
talem eam ibidem. Gigntz autez · 3o̊ ꝯparat eam ad legalem mustuaz
ſm̃ ḡentaz ibi bm̃ al̃. 4o̊ penes dnaz ibi ꝛ ꝓ quaz ꝛt. 5o̊ epilogat
ſtpdicta · qm̃ quid igit̃ · Diat ḡ pmo ꝙ nos mputi negotio quiẽ
z mustuaam eam mustuaz que ẽ impte tẽ · que ẽ pticlar̃ ſtant ex
posiu non ulis nr̃is ulr̃ oms bitꝫ · Est n · que dam talis ustuaa ut nas
uitez dmo sic autem dmo & mustuaa q ẽ ſm̃ pticꝫ que · ſ · ẽ pticlar̃
ſtant ex posiu & ustuaa · 2o̊ ibi Gigntz autem plat ꝓ 3å ratione · 2 ibi
ad ꝓ ſtꝫ · 3å ibi ad ꝓ cta alias · pmo ḡ sic argunt illa mustuaa ẽ
pticlar̃ dmo ab alis sine qua alie mustuae repuntur z ipa sine a
lis ꝛ sic ẽ & mustuaa auå quare ipa ẽ pticlar̃ mustuaa · ihů r̃ ·
Ouponit ma Sicut euidenter notum · pt̃ autez mai · m tio · 2 · ꝙ sig̃
est · ꝙ sit aliqua talis mustuaa z pter oms opp̃ ustũ · plato · n · & hoc
oppo ꝙ plat̃ ꝛputa & reliq̃ · e ḡ sig̃ nud qm illc quo pitur ſm̃ malia
alias ab auå muste agit non tame auå z sic alie mustuae repi
untur sue hec muste nam ꝙ agit · qm̃ abiectat tli seu mtello ꝓ
timonem uel qm̃ male dixit ꝓter naz uel qm̃ no adiuuit ꝓ primo
ſtium mdigentem mutuo ꝓ biatz illi tio · ista · n · muste egerut
qua tonta legem fecerut uel tamen auare egerut z sic repete ſue
alie muste ab ꝛ mustuaa auå · Item · pmo ab auå agit puta ſic
uel ſtum̃ multa tenemꝰ o̊ ꝙ ſm̃ nr̃as alias mustuaz fiaet nr̃ ſm̃ oms
ſil z tamen aget ſm̃ aliquaz malicias quaz bi ꝛipi ut quand̃ mu
stuaz z sic ꝓ ꝙ repuntur muste auå cum alis mustuas ſtant z illc
ſine hic z sic compleut mai · ꝯclaz aut infert · 3o̊ igit̃ ẽ quedã
mustuaa ut pter tota muste z est mustus sibi ꝓpriona ꝓbat · 1 ·
pticlare ꝙ ẽ ꝓter eo muste ꝙ ẽ ꝙ uel contra legem · ſ · muste illc
ome nam ꝙ aliud ẽ illc ꝛ non ꝙuntur ut ſtpo dixi. 4o̊ & cund̃
ibi ad ꝓ ſtꝫ · argunt sic illa mustuaa ẽ pticlar̃ ab alis distinta que
in eodem actu distinguitur ab om̃ alia malicia. ꝛ mustuaa auå

q̃ uel pp̃m 2 amb̃e mustiaa simil· ꝛ h̃ q̃ ſ̃ assignat q̃ inter eas 3o· q̃ h̃ ſ· pcedit mustiaa e ita honorez ntā penias ꝛ nitia ad saluitez corpis uel aīa talia oīa bona fort̃ ſz oia possimꝰ ꝯenter stabbno noie cōplentere· h̃ autem ſ· legal mustiaa e aīa oīa q̃cuq̃ labrat 2 agit iuriō 2 eandem ꝺam mutt̃ inter ustiaas· hiſ mustiaꝭ opp̃nꝰ ¶ Contra i· ꝑm quidem ignat̃ e placat stipdicta· 9· q̃ ia m̃ est expedit q̃ plꝰ sint ustiae stat 2 plures mustiae 2 q̃m e q̃dam pclar 2 glit̃ abilla autem e iuriꝰ tota ꝛ simend e ex dictis ꝺ̃ glie e ¶ Stt̃ mustiaꝭ e extimanꝺ 2 diſim mmu stiaꝭ ꝺ̃ lle· 2 minus tñ mequale ¶ Justiaꝭ est extimand 2 bisiaꝭ e m legale 2 mequale igit̃ mustiaa p̃dicta ſ· ꝺ̃ lle e mustiaa fm ꝺ̃ lle mitaꝭ· 2 h̃ idem mtelligꝫ ꝛ ustiaa le gali q̃ dicat fm iustiaꝭ legale ut bisiaꝭ est·

¶ Q̃ eudenciam petitꝰ q̃rend est ꝛ duob̃ dnis ¶ ꝺ̃nis utrum mchus ꝑ terciaꝭ simpliciter sit aliqꝭ 2 non luriō ¶ Dicit̃ utriꝭ ustiaa pcedat̃ a nr̃is pd̃ꝰ·

¶ Primo arguit̃ q̃ ille q̃ mechat̃ pa ꝑ tre peaꝭ sit luriōs ꝑmo q̃ ex electionib 2 exercitionib aliq 2 ꝺmiliaꝭ operum generat̃ habit̃ electiuꝰ 2 exercitiuꝰ talium operum· sz iste q̃ mechat̃ eligꝫ 2 exerꝫ op luriē pñ mechas quare ei agriabit̃ habit̃ electiuꝰ 2 exercitiuꝰ operum luriē· ille uero hiꝭ non bñt̃ ee ñ biaꝭ luriuriē quare ſ· q̃ sic mechat̃ erit luriꝰ ¶ Dicendꝰ q̃ actꝰ ordinaꝭ non lirat spem ꝑncipal· ꝛ h̃ e ꝑncipale ipi mechie pre se pmꝰ ad spem luriē· lucrum autem uel peaꝰ mdicit̃ ee quod actꝰ ordinaꝭ quare bñt̃ q̃ mitens luc uel peaꝰ non mutaret spem mechie quo mmo remaneat ni sit luriē 2 pcepꝰ sic mu tans e luriꝰ ¶ ꝛ oꝰ dicat ꝑs ¶ Dicendꝰ q̃ cum eo q̃ talis et aīa 2 ille 2 non luriō ꝓsistens mh̃ pa ꝑ ꝑ luc ꝑ peaꝰ mechē ꝑ declaro· ille e aliqꝭ 2 no luriꝰ cuiꝰ electionē simtm ſ· electionem aliqꝭ 2 no luriꝰ ſz electiones eiꝰ q̃ sic mechat̃ sint hiꝰ q̃ re e aīa 2 non luriꝰ ¶ Est· n̄ sciendꝰ ad euidenciaꝭ maiorꝰ q̃ hitus mappe generatiꝰ ex operib in

manentiby appetꝰ · cū hiꝰ · n · solum a natura ne cū opibus ad
extra transeuntiby n requiatur sint mate propiones my
matice · tales aut emotiones mmanentes hmoi geniantes
sint ipe electione ꝛ patet phō dicit q electio e mchie ppi uti
ꝛ meyce magis uchiamq cū electionibꝫ quaꝝ cū opationibꝫ
sup · li · ꝛ · tractu de electe quare ma est q hmoi geniaꝝ
requiritur spes electionꝫ ex quibꝫ e geniaꝝ sicut dictum
fuerat mma · ¶ Ad cuidenaꝝ uꝫ my · Dicendꝫ q sicut
sicut expositꝫ supra · li · ꝛ · electio mcludit expliciteappe
cig q est ad finem ꝛ implicite appm ipius finis · appm autem
cig q e ad fines e mle melectione appd aut finis e quid
forte melectie q appz q̄n appd fit e cū alio e nolle alio
appd autem cig q e ad fines subintrat uel subia potest a
pentiby finalibꝫ hmoi fit ma forme sicut pz mppo to
quia appe mchum potest contingere uel ex appu pcti
uel ex appu uoluntate uel ex appu pcti
ex appu finis non ex appu cig q e ad fines quare nolle
mchum pbre peccaꝝ alienꝝ tñ sit spes ex mordi te appu
pcti qui emisit auaricie ꝛ non trahꝫ spem ex appu mc
hie quia ille se habet materialiter in hmoi electione ꝛ peccā
electionis cig qui sic mchat sunt mspe electionis aliq
ꝛ non luxie ut assumptꝫ fuerat in · my · ¶ Dicendꝫ q ad
primꝫ q hmoi electiones opum luxie ppter ipa opa ꝛ ppter
electionꝫ que e mipie opibus e hmoi luxie sz hmoi
talium operum electiones non ppter luxiaꝝ n ppter electionꝫ
opum sz ppter luxiaꝝ penaꝝ ꝛ ppter electionꝫ talis luxie
non e hmoi luxie · sz auaricie ut dictꝫ e · ¶ Ad 2m · uꝫ ·
dicendꝫ q stat finis e primꝫ mtentie · sic cig appe e pti
non attendꝫ in hmoi electione ·

Deinde quaritur q̄ustica non moderetur alias
passiones · primo q̄ quidē q̄ntuꝫ iste q̄ntuꝫ lib
ad precedentes finꝫ q̄ustice ad alias uirtutes ꝛ
q̄mpertinenter determinant phōs de uirtutibꝫ moralibꝫ
que sunt circa passiones · hic autem mq̄ritur determinat
de uirtute ustice que e circa opones quare finis q̄ustica ·
n moderatur passiones n e circa passiones · 2o ·

quia directiuus mercionibꝫ opibꝫ non uᵗ moderatiuus mercionibꝫ passionibꝫ cum talia sint ab inuitis disputa. disputa uᵗ nunquaz pueniunt ad eundem huiuz mᵒdi uel molez ℔ iustitia e directiua mercibꝫ opibꝫ puta distributiuis z commutatiuis quare ut p. ℣. Et ꝯ beatus ℔ iustꝰ phꝰ. 9. quiustitia e recta dilectiones que alius e. hic dicit. ꝯ iustitia z iniustitia dicunt mh' a utilibꝫ z bijs ꝛ equibꝫ actiuis e in. e. li. quia utilitates z bona ꝛ equibꝫ dicitur esse ibi sunt recte passiones q. s. mercibꝫ priuatim uel ciuiliter consistentes qualiter homo in tali affectatur recta passione. ℔ quis ex tali opetur non consistunt ut ex ꝯ in quantum. s. opones exteriores ex mᵒalibꝫ passionibꝫ puenunt. ℔ recta iustitia z iniustitia papie attendatur q' homo ex tali operatur sed literaliter in tali affectatur non consistunt ut ex gnta p. t s. aꝺ iuuatur uel impeditur recti operes. Et ꝙ quia recta sunt mole phice gria. pono duas condones ut sit phice consonas. primaz q' misticha z ut omnis moleꝰ uitꝰ pius regle moꝺatur passiones quaz regis operationes. Secundaz q' omnis moralis uitus pius origie alimtenaie z reglat opes quaz moꝺatur passiones z per ons ons sit. et q' pdicta ꝺa fiunt nulla. Et ꝺ primaz ut ꝺcꝺo primo quia moderam pti ebmicter passionem. regulare ꝯ operem e recte bonaz operez. Et iustitia z omnis moralis uitꝰ pius bmat passiez quaz reꝺdit bonam operez quia statim punit recta iustia pria. n. pugna z repugnantia mitre electiaz iustie z pi aduersantez iustie hꝰ pugz impeditiues ex bna parte eligi non accipere peniaz alienaz z reddere jam acceptaz ex alia uᵗ parte contrapisti accipere peniaz alienaz z no reddere jam acceptaz. Et hic aut impleꝰ est huic hom sil sequi electionem z contrapiaz q'm as contraditoria tendunt quare stat non posse sequi contrapiaz pcedendo ad op. contrapiaz non p. uitia electionis sic non potest sequi electionez pcedendo ad op. electiu non p. uitia pussiae quare pius bmicter pizicz. quaz bonaz reꝺdit operationem ℔ ita mappunct mihi quoduz breuius puta si recta mᵒ tempmiae hic eligat mulierez fugẽ z contrapisat mlrez addire oportebit ut non ex. p. bmicatur quia pia electionis

repugnans quare fugiatur mulier illa. Sic uidetur mor-
ales quare uirtutes omnes morales bone sunt quia omnem
ratum aliquam passionem quam regulet oportunet. Beatus
autem uita est bonum diuinum ut supra. Ad 2m dicendum
quod non oportet fortitudinem quam precipiatur ad bonum
tantum electe operandum. Si fortitudo dicit
mediocritatem debitam tendere impetum passionis sua-
dentis fugere ut ad optimum bonitatem et regulatum omnem ipsam
reddere bonam quare omnes morales uirtutes quo ordine
nominantur aliquam primam quam regulet operum.

Quod autem uirtutes non sint solum cum ratione. Per ratio
recta passiones pleri possent. Sed quia sunt quedam ad
operum moralium uirtutum recta rectitudines et electiones.
Sup li. 2o. nisi recta illa recta uoluptatem. Et rectitudines
Quarto prima sic possit dici recta illa et uirtuosa non so-
lum cum ratione primo per se et cum tenere cum quo
fit musicus et cum quo aliter fantur posse dici musicus. Sic et
electionibus et uirtuosa et aliis passionibus homo fit multi
puta propter concupiscentiam pecunie uel honoris primum aliena
et propter tristitiam pecunie nonnullum alienum quare
uirtuosa et recta hinc electiones et tristitias et timores au
et fugas omnes in media sua statu aliquam uirtutem moralem
Ceteras autem rationes quibus potest breuiter adiuuantes
applicare. Secundo conclusionem primo quia mitem tu
tam quae cum uirtute pecuniam et quandoque primam aliquam mitem plus
quam mitem cara et melius honestum pulchrum et felicius. Et mitem
tantum quae pecuniam aequalem quandoque moralem uirtutem. Opus bonum
et quid melius honestum pulchrum et felicius ut supra. li. primo
9. Plus quam omnia ceteri existunt optus operibus quare nec
certe bonas operes et quandoque et mitem tutam
quae pecuniam cum uirtutes. Et forte diuinis quibusdam uicem
et quae et quandoque mitem tutam tutam omnem uirtutem
reddere bonas operem si minutas non autem cum tas quam
mediocritatem consistit felicitas. Dicam quod uirtutes pri-
mo quia tum mitem tutam quae uirtutibus actibus et quae et pri
actibus eis esse recta passiones et per. 9. quod omnes eis ac
operes. Secundo quia fidem potest dici et iustam quam
ordinatas operes mutuatas et cum tas et quam prudentia reddit bas
operes mutuatas non tamen cum tas quod communis

Instruere

ab

astruit. Secundo principaliter quia inter cuncta que sunt
in virtute vel a virtute illa prius et principalius intenduntur
que dominantur felicitati hominum et bonitati habituum et per quam
generatur augetur et saluatur et diffinitur virtus. Sed opus
bone sunt domine felicitatis hominum ut supra li. 1. et sunt domine
bonitatis habituum ut supra li. 2. c. 2. et per eas virtus ge
neratur augetur et saluatur ut e. li. c. 4. ubi dicitur
quod virtus est habitus qui bene habens perficit et eius opus bene vel
bonum reddit quare inter cuncta que proueniunt a virtute
principalius et prius intendit operationem reddere bonam et hoc
est regulare ipsam nec videre possum quod aliquis contrarium
dixit nisi vel ex ignorantia vel ex aliqua nequitia.
Si enim ad specialius bona virtutum descendamus quis in
tellectus poterit concipere quod opera virtutum non intendantur
nisi in quantum a passionibus proueniunt ut isti sopinarunt.
Hic enim statim occurrunt errores plurimi in morali
philosophia. primus quod operatio non intendatur ad virtutem in
ratione electionis sed ratione passionis cum tamen
virtus operetur ex electione et non ex passione ut supra li.
2. per totum. Secundus quod opus non intendatur propter se
sed propter passionem quia sequela passionis cuius oppositum
supra in prohemio in parte illa. Dicta vero quod videtur esse
finitum et in secundo et in e. in multis passibus. Tertius
quod operatio intemperati non esset viciosa cum non proueniat
ex passione sed ex prelectione quia tunc non pertinet
ad intemperantiam cuius oppositum habemus in li. 7. c. 5. ubi
intemperatus reputatur deterior incontinente quia e
ligens et non concupiscens operatur ad turpe. Item
quartus quia magis interesset virtutis bene pati secundum a
liquam passionem quam bene facere operando et magis cur
pia non operari quam bona opera cuius oppositum clamat philosophus
d. quod virtutis magis est bene facere quam bene pati et bene
operari quam turpia non operari supra li. 2. tract. de
libertate circa principium quo ergo potest aliquis dicere quod virtutes
morales non sint circa operationes nisi ex consequenti in quantum
tales operationes proueniunt ex passionibus cum hoc dicere sit e
uidenter euitatem bonitatem huius philosophie nequiter

xnigare. Q9 primus g̃ dicendus q̃ illa dicit & omnia
nuãs sit maledicta sicut illa facaens enormiter
exitat & simpliciter Q9 secundo etiam sic dicendũ. q̃ ui
stitia sicut dicit philosophus est virtus qua omnibus & unicuique
omnia propria tribuuntur. Sed ista non fecit. ergo
iuste fecit. ||

Circa ar̃ quãte-

Supra cepit declarari iustitia secundum
rationem eius. Nunc autem circa hoc quod dicit de tem
pore circa quod. Primo autem
tangit causam ipsius. Secundo autem ipsum exponit
ibi. Quidentiam autem. Circa primum duo facit. Primo
enim ostendit quomodo se habet mensura iusti ad
mensuratum. Secundo ostendit quomodo se habet
mensura iniusti ad mensuratum ibi. Homo autem
iniustus. Circa primum duo facit. Primo enim ostendit
quomodo se habet mensura iusti ad mensuratum
secundum quantitatem. Secundo ostendit quomodo se habet
mensura iusti ad mensuratum secundum qualitatem
ibi. Non autem. Circa primum duo facit. Primo enim
ostendit quomodo se habet mensura iusti ad mensuratum
secundum quod est unum. Secundo ostendit quomodo se habet
mensura iusti ad mensuratum secundum quod est
multa ibi. Quidentiam autem. Circa primum duo facit.
Primo enim ostendit quomodo se habet mensura iusti
ad mensuratum secundum quod est unum. Secundo
ostendit quomodo se habet mensura iusti ad mensuratum
secundum quod est multa ibi. Quidentiam autem.
Circa primum duo facit. Primo enim ostendit quomodo
se habet mensura iusti ad mensuratum secundum

uiuntur modo scripta sunt eadem sz alt̃ qua scribunt statuta preterq
to̅ qua musticz mequale z mustiaa mequal sunt preterq
musticz zllegale z mustiaa zlle sic̃ dicz to̅ ut usticz est
z exprimitz ·ſ·n· mustiaa mequal preter tonq mustiae
zllegalis ·ſ· eaaz ustiaa mequalis op̃a preter ustiae
zllegal̃ oppte z ſ· ꝛ̃ em intelligit ꝛ ustio z musto ¶ omit
ibi zticz ꝛ ca ¶ Compat istas ustiaas z mustiaas ſ
ſ· ordinis ꝑ ꝛ alt̃ dicendum e ꝛ ꝛ alt̃ dicendz non est
primo g̃ ꝑmit q̃ dicendz e ꝛ ustiaa particulari z non
legali ·ꝛ eadem reddit ca̅m quare non e dicendz ꝛ le
ibi ſm hic ·n· m̃ z ·quare dicendum e ꝛ particulari ibi
¶ autem que ſm primam dicit g̃ primo q̃ dicendz e ꝛ u
ſticaa que e in parte ſ· est ꝛ particulã ꝛ mustiaa pn̄
ꝛ ustio e ſcripto non ic autem dicendz ꝛ ustiaa ultr̃ z
legaliter scripta ·ymo dicit̃ illa ustiaa ordinata ſm tz
utilitez que ſ· addit̃ omi utili z diminutiz eadem mu
sticaa cioppta illam quaz ustiaa dicitur que exigit
ustis tonq utilius modice ad alia z ſimiliter illa ustiõ
dicitur que exigit ustis tonq maliae z ſimiliter dicit̃
ustiz legaliter scriptz z mustiz zllegal̃ scriptz ¶
Contra ibi ſm hic ·n· m̃ · reddit ca̅m ꝑ primam quare
proic non e amplius dicendz ꝛ legali ustiaa ·ꝛ eadz
reddit ibi factua autem tonq ·dicit g̃ primo q̃ ideo no
e dicendum ꝛ legali ustiaa z mustiaa quia m̃ est ut
·i· quo ꝛ terminꝰ est ſm hic ustiaaz z mustiaaz proco
ꝑ ſ· multa ꝛ numq legaliter operiz ꝑcepta sunt a to̅
utilitez q̃ appz quia ꝑcepta sunt alege ·lev·n· papit bi
uere ſm bnam q̃ bitutez ꝑ bz bruere ſm bmu ꝑ bz
biatz ·Quia tm sunt ꝑcepta alege uni· eadem esse ꝑ
cepta a tota utilitate ¶ Est ·n· sciendz q̃ omia que ꝑ
lev papit eadem utilitate ꝛ pliciter · primo modo ꝛ ratione
principij mo ab ſm q̃ ito modiat leg̃ latiz ad sapiendz
op̃a inutiosa ¶ Sic modo ꝛ ratione ſimo ſm q̃ legislatoz in
tendit auere ſuas facere utiosas ꝛ op̃a utiosa est q̃
dam talia legibilia que sunt utilitatz op̃a sunt a to̅ z ad om
utilitate ꝑcepta ·dicere g̃ ꝛ hac ustiaa que sc̃atz habit
usum quarundz bitutum z op̃a eaꝝ non esse ꝛ dicte

Item dicendum vtrum hec vtilitas equalis sit vtilitati ciuitatis et hanc
equalitatem moueri. Contra ibi facta vna autem redditur alia
tam et est instantia quia non spectat ad presentem negotium de
terra et illa iustitia que est tota vtilitas. Sed contra est. in. q. vtilitas
tota est que reddit totum bonum finem quem est eius vtilis bo
nus autem vtilitas potest dupliciter primo modo
ut amus totius boni alio modo ut homo totius simpliciter primo modo
ut vtilis bonum amus. Alio modo ut vtilis bonum bonum. Sed
bene vtilitas totius amus constat quod non spectat ad presentem negotium.
Ad primum patet per dicta nono. Ad secundum dicendum quod
ad huius dubitationem determinandum sciendum est vtilitas sit eadem vtilis
bonum amus et bonum habitum que tractatur. 3o. pol. et de nob. de
hiis communiter dicendum. Ad tertium dicendum quod autem in tenuit pbs
dicere quod propria factiua totius vtilitatis per que. s. pol. generantur
vtilis sunt quecunque opera ciuilia legalia opera que sunt
posita per legem recta disciplina et informativa ciuilis que est
ordinata ad tale bonum. Huiusmodi scripta vtilitate tota quod
stat quod ad politicum spectat dicere de tali. quia disciplina et infor
matio ciuilis spectat ad ipsum. Ad ea vero vtilitate tota que sum
briam quia disciplina singularium hominum non ficiatur et sum
quam vtilitatem bonum est simpliciter et totaliter bonum hominem vel bonum
ciuem virtutem de ista expectet dicere ad presentem negotium vel
determinandum est postea postquam determinatum fuerit an
sit finis esse bonum viri ciuis et esse bonum ciuem. vel an sit
finis simpliciter esse hominem bonum et esse ciuem bonum. Hanc determi
nationem. 3o. pol. et de ea vt nunc dictum. Contra ibi
ergo autem que finem partem reddit tam quam de ciuili
ustica sit dicendum quod maxima est. quia non de ipso nisi de a
lijs ad dictum est. ad hoc vel expectat ad negotium
vt patet ex dictis ex multas fines. primo quod declarez
ustica dicit multas fines. 2. quod ciuis vel alius ustice q
est finem partem. 1. declarez alius ustice finem ipsius dicatur
ustus. Vna finis est alia ustica que est directiua hominis
ministrum omnibus horum vel declaratiua. vel alio quorumdam
publicum hominum communitatis vel amicitie. et. s. hunt
ad quem pertinet distribuendi singul Quod autem hoc

distribuacombz possint ee iustiaa z iniustiaa q̃ tenet sub eq̃li te
z inequalitate plur q̃a q̃ libꝫ e · i · q̃ libꝫ e equale z inequale
alt̃ · ab altero ꝑm dignitates suas q̃t · n · q̃ singuli sint
ꝑm ꝓportiones dignitatuꝫ suarum z sic libꝫ e equale q̃ eaꝝ
q̃ habeant plus uel minꝰ ultra uel citra ꝓportiones z sic
libꝫ e inequale · Ostendens q̃ ꝑ iustiaa contermit di
stributiuaꝫ z contributiuaꝝ · est · n · distributiua collo alicui
cui singulari · q̃ tributiua u. aliam fit collo a singulis mem
bris men ad distribuendꝫ nomiã istaꝝ totaꝝ ꝑtiuꝫ iustiaꝝ · prit
aliam · q̃ · q̃ una alia ap. ꝑtes iustiae est illa que e amy
distributiua in commutationibz mꝰ fit collo uel trasla tio ab
una parte ad alteram iustiaa em distributiua reꝑiat
hiis diez inter totum z partes commutatiua uero hiis di
nem inter partem z partem · Quando ibi huius autez
partes subiacet iustiam commutatiuaꝝ · q̃ · quod huiꝰ
commutatiue sint due partes q̃a commutationuꝫ alie sꝫ
uoluntarie alie uero sint inuoluntarie · Quando ibi uo
luntarie subiacet commutationibz uoluntariis · q̃ · quas
uoluntarie sint tales puta emptio mq̃a q̃ue acqui
rit sibi rei alienę dominiuꝫ · Uendicio mq̃a transfert
q̃ue rei sue in alterum · Mutuatio mq̃a concedit as
tempꝰ rem suam alteri · Fideiussio mq̃a se constituit
debitorem ꝓ alio illo defficiente · Usus mq̃ue transfert
usum rei sue in alterum sicut sibi ꝓprie rei · Et primo
mq̃a transfert usum rei sue in alterum · Consumo
m q̃a concedit usum rei sue alteri recepto ꝓio z sibi
dominio · Quamuis huiusmodi commutationes uolunta
rie q̃a earum ꝓncipium est uoluntarium in hiis em
omnibus requiritur uoluntas z consensus partiuꝫ
Quarto ibi inuoluntarium Subiacet commutatio
nes inuoluntariaꝝ · q̃ · quod alie sunt occulte · s. ille
que sunt inuoluntarie propter ignorantiaꝫ alterꝰ
partis Cuiusmodi sunt fraudes · i · contractio rei alie
ne inuito z ignorante domino · Secunda · i · adul
terium q̃ue est contractus uxoris alicui ignoranti
uiro Tertia · i · Tenemini ministratio ignoranti eo

ministrare · Quia gegra · i · dominacio uel administracio rei qui
mea fuisset erat ad aliam pertem Quia fit de aqua que no
phita lex tua erat ad molendinum meum · uel si testator pro
poneret michi legare domum illa domus erat futura mea
non prohibito testatore · Quia pena · i · talis pessima ut
recedat a domino suo dolo occiso sic quod nesciatur quis
fecerit uel quis sagitam interfecerit cum fit · falsum
testimonium de re de qua ignoratur quereatur · hꝫ · n · omnes
commutaciones sunt uoluntarie quia occulte Alie uero
sunt uoluntarie quia sunt violente · Quo em causat
uoluntarium · s · ignorancia z uolentia · ut supra · li ·
terao violente gō sunt uexeracio actua mortes bmodi
· i · mutilacio · membri · i · patens interfectio rapina · i · rei
alicne sublatio Ordinacio · i · prudentis interfectio uel ass
pertacio z relegacio uel membrorum mutilacio actuacio
· i · manifesta crimina imponio · Iniuriacio puta subtra
cio uel derisio uel bituperacio uel contumelios imponio
cum suis similibus Dicit autem ostendit quo dubia
de mechia · Primum · quia supra lectione precedente me
chia fuit attributa luxurie z sublata huic mustace · hic
autem attribuitur ista mustace Secundum quia me
chia non videtur esse occulta aliqui eorum qui mechia
tant sicut sunt adulter z adultera · Videtur g⁹ ad p̄
mum q⁹ mechia potest consistere in dilp̄ Uno modo sub
p̄sti habitudine uiri z mulieris qui pariter commistentur z
tunc consistebatur presti ut species luxurie z intemperan
cie z nullo modo iustitie z hꝫ modo subsit pho supra mechi
am · Alio modo consistebat presti sub habitudine presti
adulteri uiri ad virum alterius uxore abutentis · z hꝫ modo
mechie e presti spes mustace · quia iste adulter contra
ctat rem alienam multo domino · quia mulier corporis
sui potestatem non habet Set uir · z hꝫ modo eadem ipa
mulier est mustata ut ad virum suum relata · quia ter
pus quod vir suus e ad talem usum trahit alterius multo do
mino Si aut contingeret sicut sepe q⁹ q̄ fiet de iussu vi
ri tunc tal mechia erit simpliciter luxuria z non mustā
ut hꝫ ea sunt pho Ad 2m autem dicendū q⁹ mechi e occulta
ea q⁹ pena sunta hꝫ repe gerat in huc mechi qui hz i re sua · s · uxorem

Ad secundum
dicendum

d

Deus dicens legalis misticę q̃rel' q̃rendū est utr' le
galis iust' distinguā q̃rit' 2 ab aliis utrutibꝫ p̃ cē ad alterū
De cui' ꝓ sit p̃ q̃ de ipa dr' ꝓ solu ipa utrutis est alicui'
Sup' cē 3o 2 4o misert' ex eo q̃ est dño p̃fite utrutē adultiū 2o q̃ ipa solu
p̃fit homi ut luctes cū adultiū pi' cui' spē dr' ꝓ ipa solu habet cē ad
altiū 3z 5m cui' q̃ sd de ipa dr' s. ꝓ est alicui' boni 2 de iust' vel' dr'
p̃ cē p̃ spē p̃ho nō no dr' p̃ctl' allegū iust' sēt hō dr' amplius
q̃ simpto magistro sicut no debuisse scām cōm neglō. 3p̃ q̃ q̃ magistro
sit alicui' hōi magis ꝓ p̃hō dicendū ꝓ utrutis molēs cē ad altiū p̃
intellm 3a q̃ret' sicut nitor aptus q̃ tussit multiū ut nō cōmodi
ꝑd reddidit adultiū ut nō p̃fecit q̃d cē ad q̃dā magnū p̃fectū hoc
ut p̃missū. ad. q. dicendū sit. q. p̃ q̃ cui' motiū ut nō hoc p̃ceptū
tocū adultiū tussienē hoc. q̃ hoc cōmodū reddibile adultiū 3o q̃d
hoc p̃fectū ad altiū respōdē q̃m q̃ p̃ cē adultiū iusti legis dicit mor
tē q̃ q̃ hoc nō dicit accēdis utrutibꝫ nisi p̃ p̃ duē p̃fectis
phi p̃ q̃m q̃ q̃dā p̃hō ex eis q̃ est opus virtutē tussit adultiū s.
adulterare 2 p̃hō sobrietatē. tum sicut alq̃ utrutis spēs q̃ nō habet opus
ad altiū tussientes sicut sunt utrutes q̃ p̃cē custodire cōm humanā sicut
bletas 2 nigritudo 3 viduitas. ut. 1. tum sicut. temp' q̃ dicit. ut. 3. mille
anni cōm. sed cuncti. p̃hō. q̃ dicit. ꝓ. q̃ dicit. ut. 3. mille
adultiū tussientes. 2 hoc dr' cē p̃ncipes spēs temperātie q̃ ut. 3. p̃ncipes
est usus rei ꝓ custodiā rei ut. sup'. tenet' deliberē q̃ mīa cē spēm in
abusu exercitū istius 2o aperte sed dulcedo q̃ unaqꝫ exercitū
hostes reb' pūt q̃ sint q̃rel' p̃ncipes spēs tussient multiū. p̃ 1. bas
tet. 3a q̃ dicit liberē tussit adultiū. 4o q̃ opa multiū cōm dicit 2
cui cōm tussit multiū 5o q̃ magnificū hoc. 2 ꝓ
gimē amplū tussit multiū. nemo. 6. hoc ut dicit ipm q̃ cē
3. dē de publicā 1o q̃ amabi. 2 sine cōm cētis multiū 3 ꝓ
bo tussit adultiū 2o q̃ utrutē cētis manifestū. tussit adultiū 3o
q̃ cuipet licē cū alijs tussit adultiū 4o
re tussit multiū. 5. sic p̃ q̃ p̃ncipē q̃rel' sine tussient multiū. 6o
ne sic ex tussit adultiū 2 ut utrutū simplū ige
ad altiū p̃ p̃ mitē q̃ q̃ nisi multiū tussiens. ut est q̃ adultiū
tussibꝫ cessā nō cōmoda nō mcōmodi ut. 5m nō cui' no fructuo
sū ut est fructuosū 2 cōmodū 2o p̃ dr' q̃ cessā q̃ sit nec nisi nō
ans hoc dcō cessā sic nō motiū mō cui' cui' nō p̃ dr' q̃ no
cui' 2 no fructuosū q̃ sic utrū est multi valde p̃ cessā dr' q̃ q̃
illi alteri nigr' tussit ut illi alteri p̃ q̃ tussit sic cōmodū
multos hoi' q̃ punito reddidit ibm p̃ p̃ q̃ sic cōmodū
utrutū nisi reddidit adultiū 2o p̃m p̃ p̃ duē sic p̃ tussi
tū duē p̃ q̃ sit sēm p̃ utrutē motē p̃fectū sit adultiū
reffert. 3a breuē q̃ hoc p̃ cē p̃fecit ut p̃ p̃. p̃ cui' adultiū
opi' ut nisi est q̃ homo ut p̃ cui' p̃fecit est p̃ cui' adultiū reffert

est mequalis · mequalis · quando · opus ministri mequale · et ipse in
tbi opat̃ in ministri est plus · mi⁹ 2⁹ infert · m · cyal⁹ ch · 2 ps 3⁹ punct
ma · ibi mch̃ est opatus · ps · plato est m · celum · 2⁹ patter · 2ps
ch̃s · plat ibi · est aut cstle ut minime mtre sic · oc requirit plat
cstle sit patr ministr · ministr · 2 plus mch̃ possit patr ministr · ministr ips
ecclie admi⁹ ep̃s tnor · duor · s · hores · cstle est patr ministr · ministr · duor
res mstle hores patr possit ministr · ministr · s ministr est hmi⁹ epc̃ ecclie ·
el · hg · r · pmittit p⁹ nitz mi⁹ 2⁹ g⁹ · i · nec⁹ g⁹ · 3⁹ · m · l · qd · ti · ch · p nite
mi⁹ hndi p̃cepit mtrocs ministr q sit ep̃s mc⁹ ep̃s cstle ep̃s ministr · d ·
q · cstle · ut minime · i · paucissimis · q · d · q admi⁹ · q · mdiebg qz nō est
cstle sibi ipi · et · hc nec⁹ est q ministr sit mc⁹ · q sit cstle · et · ideo ad
s q fiet epūs cstis · et · q dec⁹ ecclie patr ministr · ministr · sic ch̃s ministr
debz ep̃s mc⁹ · ep̃s equale · cui hc ep̃s ministr · ppm̃isse dr̃m · ecclie · i · s ·
q cstle infert q cstis mtrose dnm dom⁹ · d · q ministr · s q · e mc⁹ · e mc⁹ · ideo
th · aut mstq mc⁹ sibi plus · mi⁹ · i · epc · Ita · s · q · ep̃s cstle debz⁹ duobz · s · me
fiat equalit⁹ · patri · s · duor · ptes · pcue · ad filiu · Ita · s · q · ministr est ministr
debz⁹ · ecclie · cstle · patr ministr · ministr · nec est mensure · ideo · ridet · nec ministr
nec ministr · patr · possit · et · d · ex · q · sit hores · hmi⁹ · s · pmissa infert · ps
pt ep̃s · ipaucis · bg · Postea recepit mi⁹ · ep̃missa · d · q · d · istis · q⁹ duo sunt
q · bg · ecclie · ep̃s ministr · patr · fiet · et · ministr · hc · est · ex · ep̃s · hores · Ita · ad · duo · s ·
duo res mstle · ecclie · hores · patr · ministr · et · sic · admi⁹ · ex · ep̃s · q⁹ · duor · ministr ·
alia · d · duo · ep̃s · ipm · ministr · e · mc⁹ · hc · d · q · ministr · ep̃s · i · duo · excludit · p̃s ·
nitos · ministr · s · plus · et · mi⁹ · Sz · hoc · q⁹ · p̃sumpt⁹ · ednitos · ministr · excussis · ex
cessu · qui · est · ipse · et · defectu · qui · d · inm · Sz · g⁹ · ps · but · i · Et · dic · et · p̃mo
i · dic · ex · q · ps · significat · Dicit · g⁹ · p̃mo · q · d · mc · et · nil · hmi⁹ · ministr · et · dic ·
cstle · i · p̃ter · ps · q · bg · ministr · et · mc · sum · reddit · et · rex · mstle · ministr · reddit · q ·
p̃ter · ep̃s · dic · hmi · i · i · illi · hores · q · m · sim · recipit · Sz · q · si · ho
mc · d · sit · cstle · mto · et · ex · hoc · fit · ex · hoc · debz · dici · ips · et · hmi · d ·
lia · p̃te · et · q · duo · mentit · et · nullerit · de · hoc · sign · et · dic · ex · p · tribe
hmi · q · d · · · · libi · alt · d · · · lia · ex · d · ex · p · lucret · certis · annis · mc
et · mdistributor · luc · q · mch̃ · mercat · et · mch̃ · et · nullerit · d · recipit · l
bet · cstles · p̃ces · recipiet · tunc · d · lucro · percipit · s · p̃ces · ex · p
p̃sentit · mercatib⁹ · q · sic · hmi · p̃sit · plus · mdiplo · q · d · alt · ex · p · recipiet · plus · mdiplo · q · d · alt · sic · d · lu
cr · i · Sz · hic · pugne · p · but · hic · q⁹ · exhibit · q · hic · d · q · hic · mstis
tuz · recipit · p̃mo · et · accusator · et · tm · mst · sc · g⁹ · n · mst · illi · q · m · mstis
cstle · mdistribuere · no · hmi · nec · suscipit · cstui · p̃mo · mst · q · illi · q · m · mstis
no · sit · cstle · suscipit · suscipit · cui · hc · est · no · est · mst · q · mstis · est
q · cstlib⁹ · mto · distribuit · et · reddit · mestis · p̃ces · ad · p̃mo · hores · n ·

disiuncta et discreta quia hoc pro[illegible] non indiget. sed et sunt quatuor secundum rationes quo
non non omnia sunt disiuncta sed et continua quia intellectus uno utitur ut duobus et dicit
ibidem bis et ideo si non sunt secundum rationes quatuor res quatuor tamen secundum rationes erunt quatuor
puta si dicatur quod sicut se habet pars quae est a ad partem quae est b quare quia b ponitur
bis erunt ita proportionalia quatuor secundum rationes [illegible] non [illegible] secundum res et sic patet exemplum
intellectus [illegible] quod proportionalis ut proportionalis requirit quatuor terminos secundum res ut secundum rationes [illegible]
[illegible] potest [illegible] est [illegible] et iustum dicit quod quamvis proportionale possit esse in tribus secundum res quae
sunt quatuor secundum rationes tamen proportionale quod iustum est est admodum in quatuor secundum rem et proportionale [illegible]
[illegible] quae requiritur ad proportionale. iustum est admodum in quatuor distinctis secundum rem cuius
causa assignat quia in hoc iusto sunt divisa et ea quae distribuuntur. puta res et ea
quibus distribuuntur puta homines quare admodum sunt [illegible] quatuor [illegible] secundum res distincta [illegible]
declarat [illegible] ut a. [illegible] ad cuius [illegible] est [illegible] quod [illegible] proportionale [illegible]
[illegible] proportionale [illegible] ad primam [illegible] rei ad rem [illegible] maioris ad rem [illegible]
alterius ad alteram rem [illegible] unius [illegible] et rei suae ad alteram [illegible] et rem suam ponatur
[illegible] quod [illegible] unius castelli data sit expugnantibus et capientibus. ipsum venit
comes qui vocatur a. cum c. armatis et venit baro qui vocatur b. cum [illegible] armatis
capto castello dividuntur spolia in duas partes. una tamen est alteri dupla et
vocetur [illegible] alteri non sub dupla et vocetur [illegible] hiis [illegible] sic dispositis patet quod est proportio
quaedam [illegible] ad baronem. Item alia pars spoliorum ad partem alteram. Item alia
[illegible] cum parte sua ad baronem [illegible] cum sua et [illegible] istis fundantur
duae [illegible] proportionales una inter proportionem primam et secundam alteram inter has proportiones et
proportiones. deducit intellectus dicit quod sicut [illegible] a. [illegible] comes [illegible] proportionalis ad b.
baronem in quibus est [illegible] proportio ita est [illegible] maior pars spoliorum proportionalis ad
[illegible] partem in quibus est [illegible] proportio quare [illegible] sicut se habebit a. comes
ad [illegible] partem [illegible] sic b. baro ad partem [illegible] et sic habemus [illegible] proportionem
[illegible] sequitur quod sic [illegible] se habebit totus a. comes ad [illegible] partem eius ad totum et
b. baronem [illegible] partem eius et sic habemus [illegible] proportionales et duas proportiones in quibus
consistit iustum distributivum quae quidem distributio coniungit partes cum parte cum
[illegible] secundum [illegible] proportionis. [illegible] sic distributio componit ut dictum est iustum
[illegible] quod coniungit [illegible] coniuncto [illegible] a. cum parte [illegible] coniuncto baronis b.
cum parte [illegible] est iustum in distributione et est medium iustum quia proportionale [illegible] iustum.
[illegible] est [illegible] proportionale [illegible] proportionem proportionale [illegible] medium ut [illegible] dic
tum est iustum [illegible] proportionale et [illegible] medium sicut dictum est a principio lectionis [illegible]
[illegible] ibi vocatur [illegible] et [illegible] probat [illegible] dicit quod mathematici vocant
huius proportionem geometricam [illegible] assignat quia in geometria hoc est in proportione
geometrica hoc accidit quod totum sic comparetur ad totum sicut pars altera ad partem
alteram hoc enim non accidit in proportione arismetica sicut accidit in geometria.
Est [illegible] quod proportio geometrica attenditur non secundum [illegible] excessus sed secundum
proportionem [illegible] ad [illegible] intentionem [illegible] sicut se habet [illegible] ad
[illegible] ita [illegible] ad binarium secundum proportionem arismeticam [illegible] attenditur [illegible]
excessus hoc autem est utrobique excessus [illegible] Item sicut se habet [illegible] ad [illegible]
sic [illegible] ad binarium secundum proportionem geometricam quia utrobique est proportio dupla [illegible]

de magno dicat phs q̄ nō patricius urbi dicit̄ urbi nobilis honoratus
aquibusdā ppe nō sine hoc sentiat q̄ nisi tute solū bonū est honorā
dus. quare libēt⁹ ut patricij dignitate z nobilitas. sunt ei debite q̄
dā pallijs honorēt⁹ ei z nō sit ei debitū. p̄z q̄ si duo eq̄ ritu
dign. ei. est debitū q̄ eorū ibi dr̄ ius ee si distributo. luce noz
te est ei debitū q̄ indistincte possent. q̄nq̄ ipi no essent. sit iuste. q̄n
iusti⁹ distribuē de quo multe instant⁹ michaē distribuēs. z distributione
honoz. cōiuz. q̄ hō est multe p̄ accepis esse ipi. oppos. isti. nisi. p̄. sō.
q̄ est p̄ acceptū. q̄ q̄ sit ei debitū ut debitū. p̄ reddi. p̄ p̄ de
secūdo bonum ut multa acōi singlos alliū est misereā. singlis i eode
que uulgo notāt⁹ collecta que sit pecūia uehemens. nulle ut eunuch
alligno i q̄d est debitū reddi. alligno q̄d est debitū ad. aligno
q̄d est cgruū q̄ offerri. in p̄mo. cū hō. q̄mlibet sit distribuē. huic ei
mediocriū ut si ecclesiasticē dignitates sint distribuē p̄ p̄ueri hui⁹. q̄
distribuit⁹. utr̄ius ius habuerit ministeriū dei. q̄nq̄ ius habuit. q̄
habuit. z̄ p̄ hō. dū ad. no reddi. q̄nq̄ debitū sit distribuē q̄ ad q̄
ut illius. in 3⁰ ad cui. nec est debitū q̄ sit distribuē q̄ ad q̄
precū. si est cgruū putat ei honores distribuē. maxime in uiē
eius. si est cgruū distribuē. q̄ dicit p̄ssona. de 3⁰ sciendū q̄ p̄.
possim⁹ q̄ dictū fuit⁹ patrium desiderē accepis p̄. s. q̄ p̄ponē
postponē. p̄ 2⁰ q̄ē alis indebitis. dico q̄ p̄ponē ut postponē q̄
alii. q̄ postponē 2⁰ p̄ accepē sic. q̄ indistincte. habez. z expressū
ritus. q̄ q̄nq̄ inde neutri⁹ lituāci accepter alicui⁹ tm. q̄ p
net no amore ut seruare debit⁹ q̄ hodie istis hō. ut et accepis p̄ alijs.
de q̄ō. sed⁹ p̄ gentili. q̄ ei debitū q̄ē q̄ indistincte p̄ffer du
sit p̄ssona p̄sone est maior p̄ticulā. ee q̄ē q̄ est distribuē. sacerdu
z omni alii. ei est indebitū ut solite no debitū. z adhuc intendit m
tento. phs. nisi q̄ne accepis. q̄ p̄ez rez distribuē debet sic. q̄ p̄ez
solui. intez illez. mō intez. z no dez q̄ē q̄ mitis sit ei bonū.
distribuē. hec ar. finalis. sup. i. mali. logici. top. q̄ si sim. esim. z mul
tū ad mag. z mag. admag. pone q̄ q̄ hui⁹ debet distribuē illud. q̄
p̄ceptes fuerit magistri. z ei. z p̄scia. q̄ p̄fuerit magistri. si q̄
ille q̄ ut p̄fuit magistri debet recipe ab eo. z ad. z ad. sequit. pe
illa maior. q̄ q̄ magis p̄fuit magis recepit. z q̄ mag. mag. z utili
p̄ez omni. sibi nō si honoris sit distribuē hoc q̄ē ei debitū. bonū
et sim. honorabile. q̄ magis hui⁹ magis honorabile. z mag. bonū mag. honorabile
z sic de ceteris in. hinc q̄ p̄missis. de 2⁰ ad. q̄. q̄ accepis p̄. oppos.

culpabilis ꝛ iste no ꝙ ꝛ patet ꝙ ille pun̄s ꝛ ista offa ſonat ꝛ dicendū ē ꝛ
malo penali pulſ ꝙ ons illato. plā hē minus paſſ ꝙ ꝫ ꝙ iſti ē in nō ꝛ ꝫ
te illi nō ſuccid nolenti ꝛ delicto. ut ſup̄. li. q. c. de manſuet. ꝫ ꝫ. unde
Do ꝙ qđ ado malla una ꝛ malla una id opꝫ in iſtu. ꝙ in iſte ſegnis pati
ē ad malla q̄ eſt minus paſſ pnā. patie. plā hē de malo penali
in iſte ſuccid. ꝫ patiens. ꝙ patit. ꝙ. qm̄ ꝑmt maiō bona ꝛ mīs ꝫ minꝰ
lō malla plā hē dpena. qđ ꝙ mꝰ nu. ꝫ ille minus ſuccid pdit lō malo
ꝙ bona ane puta ui ꝫ ꝛ no ꝫ. paſſo ad ip̄m pſa paſſo pdit tm bona
mobi. puta. bona cōia. ut ſupa tenentiē q̄ ſing ſuū mꝰ cet̄is ut hē ꝫ
lio. p ꝛ j. lio. g. ſic minus ſuccid. plā hē de malo penali. ꝫ alt̄ ſuccid bona
bonoꝝ ꝙ ꝛ cō. dō ꝙ ſm ꝙ plā ut mꝰ. iſti hūt de malo ſic plā ut
mꝰ & bono. ut. ea hē plā de malo hē mꝰ & bono illi malo directe oppo
ꝛ ut mꝰ de malo. plā & bono. ſ. ꝫ ꝫ. hec. ad ꝺ ſe patet. ꝛ ꝛ. no ad
obiecta

r **Aliqua autem vna directuū.** Sup̄ egit de iure iuſ
to de iuſtō diſtribuēdo. hic agit de iuſto cōmutādo de eq̄le
de ipo. q̄o q. c. p. ꝫ. ꝙ iuſtū cōmutatiū. hē ſpēs. ſ. ſpēs iuſti
diſtributiui. ꝛ. ꝫ. ꝙ hec iuſtū ē me. dupm ꝛ lue. i. cū plus. q. &
ꝫ. ꝫ. ꝙ ſ ꝫ ꝛ ſ ꝫ arſmeꝫ. ē me. dupm ꝛ lue. i. et qđ lineꝫ. ꝫ. q. ē me.
nolitꝰ. Sup̄. ꝛ lue. i. tenent ſ hūt noīa p. ſ. ꝫ ꝑmt. q. ꝫ. p. ꝫ. ꝛ. ſ. but. et
ibi diſtributiui. ſm ꝺ. dno dicat q. ꝙ ſic ē ſpēs ꝙ iuſti qđ ē dirē
tiū me. mittendo tū nolitꝰ ꝙ ꝫ in noluntē. ꝛ hec iuſtū cōmutatiū dirēctiū hē
ſpēs. alia a p. ſpē iuſti. ſ. diſtributi. ſm ꝺ. ibi diſtributiū. ꝙ ē ꝙ ꝫ ꝫ. ꝛ
but me ꝺe ſic ad ꝛ ꝺ iuſtū ſm ꝺ. ſpē. ꝙ dr̄ ē. ꝛ. ꝛ. ſ. ꝫ. ꝛ. ꝙ
ꝛ. ſ. cōmutatiū. ꝛ diſtributiū. dr̄ m mꝰ. ꝛ ſo. ꝺ. ſpē dr̄ iuſtū ꝙ cōmutatiū
hē ſpēs alīd. aſſe iuſti diſtributi. ſic ſuenit ꝫ. hō. ꝛ p̄mſit ꝫ
ꝛ ſuppō. ma. ut ꝑ notū ꝛ declinit. nn. p. repetēs mꝰ ꝛ ꝫ iuſti diſt
buti. ꝛ. ꝛ. ondē mꝰ ꝛ ſo iuſti cōmutatiui. ē in cōmutabꝫ. d. dicit ꝙ p̄mo
ꝙ iuſtū diſtributiū ꝫ mꝰ ſemꝑ eſt multiꝝ ut hō ꝫ cōiuꝝ de quibꝫ ſit collo
ut deci. q. ad vltō inſinglor. q. ꝛ. ꝛ. ut inſinglis. q. ap. tribꝫ ꝛ cōe. q. ꝛ. to
ꝫ ſo ꝫ ut ſ. ꝛ. ſ ꝫ ꝛ ꝫ dictuꝫ ſup̄. ſ. geome ꝫ ꝙ ꝫ. ſic dicit ſit. ſup̄
q. ſi fiat diſtribuō. ap. ꝛ. cōiuꝝ cōibꝫ inſinglor. q. ꝛ. mīs. hē meis et oīo. ſ. ꝛ
de ꝫ ꝫ ꝙ hūt admittit ille quibꝫ ſit diſtribuō. ꝙ ꝫ. dr̄ illatū p. ꝛ. ꝛ. ꝛ
capitulli ut dictū eſt ſup̄. in iuſtū ut iuſtū diſtributiuū. o. ē. ꝛ. ꝺ. qđ eſt
p. ꝫ ꝫ. ꝛ. ē. ꝛ. ꝑdictū ꝫ. ꝫ. ibi mouet̄ bꝫ ut. oſtendit mꝰ ꝛ ſo ꝫ in
ſm cōmutatiū. dr̄ ut dicit ꝛ ami. ꝛ ſo ꝺ diſtributiui. ꝙ. g. ꝫ ꝫ. mittēs. ꝛ. ꝙ but
ip̄m. i. ut ē ut dr̄. ꝛ. inſert hūm ē. i. quūe iuſtū hē. q. ē. ꝛ. ꝙ. ſ. ꝛ
dr̄m. dr̄ ē. ut ſim. dicit g. p. ꝙ iuſtū cōmutatiū ē. ꝙ. q. ē. ꝛ. ꝛ. ꝛ. ꝛ
bꝫ tuꝫ in mꝰ. ꝛ m iuſtū ē. ō. ē me. meā mꝰ. mi. ſit collo. no. i. ꝛ
to. ꝛ ꝫ. ꝛ. ſ ut ꝫ. ꝛ ꝫ. ut ut to. ꝛ to. dicit g. p. ꝙ ꝫ. ꝛ. ꝛ. ꝛ

est ꝓ⁹ no geomet⁹ ꝫ arismetica ꝫ medicinarum nostra nō sicut dicit ꝫ ꝑsa
nalem̄ mistam // Quare hic attende. solla ꝓ⁹ arismet⁹. hō. t. simpt. nūm ex
dict⁹ ꝓ⁹ z declarat. m. d. ꝫ nō dic. si me hō z stulti ꝑdunt ꝑm̄ vnū
homē sine. mpīa ut fiāt ut si factū est ego // me z dic si studios⁹ it me
cato e cū dicore ꝑm ut ꝑng cū sua nisi studios⁹ z ꝑgnē dicas nō
sicut dic ꝑ // Sz lex unica respuit solū ad dicas nocumēt z utilit⁹ ꝑno z
stulto tuā cōmūg. Sz lex respicat si hō q̄cūq; sicut mansū z si alt i nostra.
passa. est z si hō q̄cūq; sit lesū z si alt z q̄cūq; sit lesū e z ꝑgnē dicas nō
sicut mfert hūm̄ insti dicas ꝑhis q̄nt. i. quare i nostra hic mfert humane⁹
cū mtedū inde. ꝓ mte⁹ leḡ. d. q ꝓ q ite⁹ est de mtecte z ut.
legē inde teputat cōe instū. cōmūn⁹ cernit mesie sic q̄ de cōmūbus sola
at cōmūd. ut ḡ. cū hō q̄cūq; ut no bono mulcet⁹ z q̄ mulcet. z ꝑtuca
at ut hō mffector occidat q̄ z q̄ mouet⁹ acto ī minus sicat⁹ z ꝑsī in
mina passy dīsse sit i ipsis mequaliter. et ille maliāns hō minus. de
luc⁹. 1. de no⁹ z nō de dapno i q. 4⁹ q̄ passo e hō dap̄ z no luc̄ z no
tli casu. posto inde teputat esse utr̄ ꝑ ꝑpōs dapn̄ z ablatos luc⁹ cū il
lo q̄ mulcāt z occidat // Est insciendū q̄ q̄cūq; no ꝑ. sic adepto acto
mīe. z pāns. ageti⁹ z passy. ꝓsecutū⁹ z satisfactoy. sicut⁹ passo q̄ nō
et capar. puni. si mortuus fuit ut supra no habet⁹ vn̄ satisfaciat z tūc illi
ageti mfert⁹ dapnū. ut silic hō. q̄ nō ꝑsit adeptū in luc⁹ adepto⁹ in
dapno ut si iste mortuus e. sit q̄ mouet⁹ ille z tūc hōt esse de dapno. ꝙs
ꝑ luc⁹ // q̄nt. i. dic⁹ cū ut sint⁹ Respōdet q̄dā dicēs. s. no⁹ luc⁹. d. q
luc⁹ dic⁹ utilit⁹ ꝑdit ꝓcussor z mōe z utilit⁹ in nr̄is ꝑb⁹. ut q̄ dicē
sum⁹. 1. blē z certesse nōie q̄nis no videat⁹ hō nō luc⁹. e nome ꝑnis. 1.
ꝓ le dictū aliqb⁹ regib⁹ hō nō dic ꝫ mfectū dapno nullū como⁹ nulla
utilit⁹ ꝑnēt. et mōe illatū ꝓximo suo z to dat q̄m̄ et luc⁹ ctēbm̄ ꝑse.
panēt⁹ z dapn̄ ctēbm̄ panēt⁹ ꝓcussy Inhibet q̄ nō ꝓ le dic⁹ ī q̄bz
nullū est como⁹ // Sz q̄no p⁹ est mestitū. i. estimatū. sīc sit mactus m
inuy z ꝑ estimacōē recōpensatus ꝑnē⁹ passo i tuitū nō habuisset dam
recepisset. ꝑ. c. libras tūc q̄nde hō q̄cūq; dapnū. s. recepisse i tuitū
hō alt luc⁹. s. recepisse estimatū ꝑcū⁹ z idēo. q. ipsius e dapnū. nec
possūt ꝑ luc⁹ to ut utrūq; hūs uerb⁹ nocabuli. dapn̄ luc⁹ i omib⁹
z materie sīc sit sup̄ expōtū. de hō z i uo⁹ q̄nt ibi Qui ꝑcussit ꝓ
2ū g̃ez. 2ū mīde 2⁹. ibi. ꝓ⁹ quod z q̄no. ꝑmo g⁹ sic arg⁹ // Sz le it
dap̄ z luc⁹ e me⁹ dap̄ z lu. Sz instū cōmūn⁹ e esse it dap̄ z lu. Qui
tle instū e me⁹ dap̄ z luc⁹ hō. p. ꝑt. p⁹. ma. 2⁹ addit. mi. i. p dicamꝰ
3⁹ mfert g̃ez. i. q̄ē dicerē. aya. nō sic ꝑt ꝓb⁹. q. sint plā z mg. est
ab esse. i. regit⁹ distās abeūt z id est cez me⁹ // Sz dapnū z luc⁹
sint plā z mg ḡnō nō. q̄m luc⁹ est plā bō ut ibo⁹ z mā malli uel
t malle. dapnū nō ḡnō ḡr⁹ // modi⁹ sit q̄ dapnū est plā rigli z
mg bonū. // Qui esse dap̄ z luc⁹ e me⁹ dap̄ z luc⁹ hō. a. ut ꝑ silli
ꝓmt ꝑmo mā. 2⁹. mi. cū sint declīne. i. luc⁹ ut 3⁹ g̃ez. ibi Qui
cunt z omīa patet // q̄nt ibi ꝑt quod z q̄no arg⁹ 2⁹ sic i est medi⁹

dicta m· dicat ꝓmo q̄dez ermoie 2° ex comessatoe i Gl·n· duebꝰ
dicat ꝯ ꝓ ꝯ ustu commiti ꝯ ꝓ dicat mitt 10 nomat Dyachwon· v e
ẽ ista q̄dmodu si quis dicat ꝯ ongata Dyachwon· op ustu ẽ ꝓ
dicat dnssin Dielistes nidice· ustu· 1· equit ei Dicha ista· h at est
sig ꝯ ustu hus ꝓ dicat nocat· postq̄ adicha nomat Dem i si em duo
bus· facit ad hat ni 2 ꝓ nsina ponit ei 2° tie methꝰ· i ẽ ẽ m
quib ama ꝓ h· sic ar illo mitt me ustu comitatib· q̄ cogit
ꝯ oz aussene· apl hute· ꝯ alde mi hut ꝯ dicat dat ꝓ me istud·
cogat q̄ ꝓ me ustu mcomitatib· mitt hut· dclamt
mi· tres ꝓ me ꝯ ere ꝯ credy· abeptite medy· et dicit ꝯ si duo
hy ẽptil comby· equalib ciussent· albido· coz· al ꝓticta 2 opponit
dabtiz ꝯ tue ꝯ q̄· c· eappoit i ꝓticta credit· albiz· ꝯ mbus
ꝓticte· Si nio ẽ ꝓticta fuet· albno i· amota 2 alti no oppit ei
· ſ· albno aussert 2 alti appoit i· em· facta· e appito credit me mꝰ
pmo suenit· bus· i· una ꝓticta· ꝯ co ꝯ me hꝰ· dnt· i· tam dnt 2 ali
ti· est credit· i· ꝓticte me· et credit· id· ꝯ· ei facta· e alti· 2 m
una· ſ· m una ꝓticta· ẽ· he ꝓz· q̄ē· id· ꝯ· em facta· e addicto credit alti· 2 m
nduby· m bno· et nitoe augmti· ꝓ· ſ· ꝓ me· 2 m nitoe dr me
alti· ecdm· cē me· Cohus ꝯ· 2· nisset· m· d· cohe· ſ· me· 2 hue
dicat mediate cogat· ꝯ aussene· oz· apl· hute· 2 ꝯ· appo· mus hi
ketꝰ· id· em· mpno me· credit· ipm· mi· hut· ut· cessat· ns adequa
titte me· 2 oz aussene apl hute· i· mpno me· sm· credit· albipo·
pl· hute· ut· ſ· decsat· ns adeptes me· 2 sic ꝓz ꝯ me· 2 dicat· e e
i· duo cogat· ꝯ· aussene· oz· et· appone· Dende· ibi· equales· ipli
ꝓbet· rectoz· mui· mitis· ꝯ· adno· qrcd· 2 recte· amo· d· ꝯ· 3 ꝯ
tus· adnbiet· equales· puti· 3· cubit· limiet· mitis· fodat· sic ꝯ· 9ng· cu
bitꝰ· facet· dat· alt· nō· bb· alt· et· ggg· hus· et· sic· patꝰ· 3mo· cubitꝰ
· alt· dat· ipncto· e· m duos· sciatus· ẽ· alt· nocet· de· alt· nō· nocet
ea· 2 ꝓmo· sciatꝰ· alt· et· alt· appone· ddz· cubitꝰ· q nocet· ggg·
sic ꝯ istud· addꝰ· ut· mstu· est· illi· cubito· gd· 2 totu· simil· supiꝰ· ẽ· tus
illi· cogat· e· ẽ· 3° cubito· 2 ea· sem· cubito· nocet· d· gg· 2 e· hoc· istud
sic· agregatu· dat· ipncto· 3· sic ꝯ· abbt· pncto· 3· ns· dat· im· sit
· 9ng· tm· sem· ꝯ· hus· ei· sic· distrit· m· est ꝯ· totu· id· 9ggg· gd· est cu
bitꝰ· 2 sem· ꝯ· credit· ei· gd· e· sciatꝰ· relictꝰ· de ꝓ· cubito· mpte· gd· ſ· m
sem· cito· 2 mt· mpte· ggg· ſ· m· do· sem· cito· ꝯ· ggg· tes· bb· credit· tm
m gd· ſ· m· sem· cat· sic· Diebus· fuent· sup· ꝓticta· pdicte· Est· ꝯ· non
dū· abinde· de· ista· cis· fructꝰ· q· comuit· i· ista· e· 9ng· fundat· 2 iste
stb'fica· ꝯ· ggg· d· qm· dat· sozoꝰ· habit· Et· e· dat· fundat· q· stb'fica· ꝯ· pa
ea· qm· iste· de· sozte· dist· 2 3° mo· ꝯ· nec· fundat· nt· fundat· q· stb'fiat·

ꝑbb ꝙ iste sicut unde debet mittere artic ꝛ sic sue tenē dicta mra ꝛ iste
· qñ stabat ꝑ cur ꝙ cessit ꝛ defecit reddunt rdcōnes mē Et io
plus debit · d · ꝙ hec detin est de eqnalte media est ꝛ martubij alis
ꝛ abiit et discessit ꝛ messandi lineas alte n · destruent artes · qz nō seq
net alie sient · rr · mutues homes alie pagēs indigetiuz · passū e huc ·
tificē si ꝛ ipe fuerit dñs op̄ no fecit · i · no debuit illi artifica dñs op̄
qm ꝛ qnqe ꝑ nulles ipe recepit abeo ut ꝑcia ut mal meditā ·
si no est artifex · qnt · i · uenit at ꝑ noi ꝑt · dñs ges supponet ꝙ
dñ dones sup̄ e q · potuit q est ꝙ comitom altic fuit nolui fine ·
ñtia ꝛ violā que posset alie mud̄ altic no sit molue ut ꝓ
mediat usu admitt̄ ut sit mmittoe nolū ut molū · no q dz
ti sit fuit in usu infuce ꝛ ipatr · ut i · e · ue · ꝑ mmittoe nolū
nce luc̄ nce dapnū fuit in usu ꝛ hec dit ꝓ mbitu · expnet ·
modu · dñs luc̄ · Et dñs dapn̄ · Et qdā dñs dicit · ate ut ges sup̄
ꝓpitus tuz ei qnē ibi · qnue luc̄ cudat st ꝑmo q̄ dñs nolū
dapnū ꝛ luc̄ dñm̄ ꝛ ortū habuerit q̄ mittoe dñm qm
luc̄ dr ee ꝓ dñs habē nue ꝙ sit ei q fuerit ꝑ luc̄ · dapn̄
ficat nō dr ee · m̄ dñs ꝙ fuerit ꝑ q dñs ap̄no ipe q̄ dapn̄ficat ꝛ
ꝑtū mued̄ ꝛ cmē · ꝛ mūtus · ut nest comitom dñs · alīs · Et d ·
dit licentia cōmūdi · qno at ipi comitet nō ꝓ dñs nē mē cuelt
eis excōmūtoe ꝙ ipi q̄z ap̄ fuerit sua fuerit ꝛ remanet cur ·
ꝑse ipa solui absq; om̄ · additamento · tut · dñs se habē q · sua ·
sit ꝛ no luc̄ · nē dapnificat · Et dñs at cuꝭ · ꝑ q̄ mcomittoe dñs
nec luc̄ nē dapn̄ · Sz mūtus postq; dicta · e · legt · licē · ꝛ postq;
abuerit · ꝑte · comitto · est nolū · ꝑtū si hodie duo comitet ei
sm̄ · hc ꝙ in usu fuerit ꝛ alie dapn̄ sm̄ · hc ꝙ in usu patet ꝛ
ꝙ comitto fuit licentia ꝛ ut dicit dñs · qnt · i · quane luc̄ cudat
dñs nsert ges mteū dicēs · ꝙ expdeth sequit ꝙ usu · e · mē nom
cus ꝑ cudit luc̄ ꝛ dapn̄ com · s · q · sint eis · ut ꝑt nolū · ꝛ · i · no
bitū ꝛ hec medi · est habē habē esse ꝛ ꝑ dicte quia ꝑ ꝛ postq; post
comitto · sic ꝙ tm̄ sicut postq; fuit · ꝑ · Quedā · ut ne ꝑ
dicit expedit ꝛ ressent ꝑ ꝛ dñs adustū sicut ꝙ dñs exposuit d · e ·
usu fuit restituet alīs · cogete mdice · q ꝛ tue unde q̄ nolūt
fuit usu no fuit usu · si usu est nolū · nec ꝛ ꝙ fuit us
te · opz usu · fuit · usu nolū sic g dictū · est · ꝑ · ꝙ · ꝑsse

exp̄sse dicat q̄ mist̄ē est me⁹ mt̄ lucr⁹ 2 dñm· que sue m̄ mist̄ē ꝙ·&
·q⁹ hō at exp̄sse dicat ca mm⁹ alt̄ alt̄ p̄te tñ q̄ ꝑ comitto· est ī no
lit̄ alt̄ē p̄te· ꝙ q̄ ap̄ē dēbit ꝙnolit̄ ꝓ ꝑ ꝙ ꝓ q̄ulta p̄te
dissire nolit̄ tota dr̄ mnolit̄

deinde⁹ cōz que dicta sūt adlege 2 inde ꝓmiss dubij·
ḡnibz quero utr⁹ exp̄dict⁹ sit cuſt⁹ regn̄ bona lege· sue
bono hore· ꝙ hō hore sm bona· lege· sic intelligēdo cauz· q̄ leg
habz mistr⁹ q̄ ꝓ tali gladiū minore ēnſſō 22· lege· stete statut
editū· 2 q̄ iste legis mistez no sit bonus homo· tm̄ est bonus mist⁹ ꝑ⁹
ꝑdē ꝙlos sue milit mistcoz⁹ in regno fuit· Qualiū nō p̄te· sit
bonus 2 p̄des homo· 2 rector· cuſt⁹ sue lege· p̄cepta ſ ꝙ⁹ nitoz
2 p̄dez legit· hñt 2 mistr⁹· cū gladio deſtructo⁹ mist⁹ hoc· ut sic·
se habitibz ut· q̄ q̄ dict⁹ sit sic regn· lege ꝙ hore· ꝓmo exemplo ꝑ
ꝙ politice· q̄ homo ē passiuꝰ· leg· ut no est passiuꝰ· homo nāz· q̄d
de ēstā⁹ yniuſt⁹ indigna⁹ 2 affectat⁹· leg· ut mist· q̄ ꝙ regie· leg· ex-
pdict⁹ ē ꝙ homo 2⁹ q̄ hō milit⁹ est honest⁹ 2 exp̄dictoz· humana
2 ex· necē sua recipit· requirit· n· dictū· nestitū· Qualitoz⁹ sicut sti
ptēdū recipit leg· ut no est honesta· vt· li· ꝙ· ē· q̄ q̄ ut ꝓmo ꝙ
q̄ leg· cuiz· est hore· q̄ hō ꝙ to cuiz· tuto dñm ut supd̄ dic· ꝑ· ut
hēb⁹ leg· ut cuiz est hore· mīgēdo· ut· cū· postꝙ· sunt allegata
2 ut sunt extra· homo nō no pt· q̄ leg· est dur⁹ 2 ꝓmo exp̄dict⁹
ꝙ q̄ leg· est mistoz hore· ꝙ· n· ē mor⁹ nitoz· adoptes lituanites 2
tart· Qcunes· ut est mistoz ut hr· ad ꝙ· politic· leg· ut est assentat⁹
impio· ꝙ impio dr· q̄ n̄ homo equalis· diligit· ut qui mīc sunt ꝑtes
2 tam leg· ut· 2 spicit· ut ire ut est mistoz 2 ꝓmo exp̄dictoz·
ꝙ· q̄ leg· est comodioz· legens· n· sc̄tim⁹ no ꝓmittit hō ipugn
tute ut⁹ nr⁹ mgrete mo! ut in cautela· debē· ff· ff· si· ire ut
ꝑ ꝙ· q̄ leg· est mutabilioz hore homo· ē· no est mutabilis· n· q̄
nitoz· hr· 2 q̄ util⁹ nitoz pt· ē· alt· vsu nitoz ꝑ· mutabilis homo·
leg· ut mutabilis· q̄ ꝙ amet· ē· ipl nitoz bne· ut· puplm· q̄ leg· mu-
2 alt⁹ ḡsilij⁹ 2 sup· cuſt· sic q̄ ipl mutabilis leg· no pt· ee no actu 2
no mutabilis· ee ut ꝑ· 6⁹ q̄ leg· ē mutabilis· hore homo· n· no ē muta-
bilis· n· q̄ nitoz· est· 2 q̄ util⁹ nitoz· pt· n· alligēdo usus nitoz ꝑ· ē
mutabilis homo· leg· ut mutabilis· q̄ ꝙ amet· ē· ipl· mutabilis· ut· q̄ leg· n
ꝓcipiēdo ꝓfectoz· est hore· leg· n· ſ· cogz· ut· tute· ꝙ· ꝓcipit· ꝙ· ꝙ· n
cui· ꝙ· ꝓhibet· ut supd̄· c· c· q· homo· tm· no pt· hec· dū· ex· ꝙ·
ne· ꝙ· vmbo· retardi· nec ꝓmo· dominꝰ· ff· ꝙ· ut· q̄ctū· ff· stet·
q̄ ut ꝑ· 8· q̄ leg· insidiādo bonis cuiꝰ· ꝓfectioz 2 efficatioz· est

homine. Dicit .n. philosophus quod si est aliquis futurus bonum hominem vel bonum civem. oportet nutriri bene
et assuefieri deinde in bonis adinventionibus vivere. Sed ad hoc paterna quidem preceptio non
habet coactivum nec totaliter alicuius viri unius. nisi forte esset rex vel similis habet tamen
habet ad hoc potentiam coactivam quare ad faciendum bonum virum vel bonum civem. ipsa est potentior homi
ne et per consequens expedientior. Quod quia lex est securior homine et minus confidendum est de ho
mine quam de lege. Unde dicit philosophus quod paucissima concedenda sunt iudicibus sed omnia po
ssibilia sunt determinanda per leges. 2o politice quare expedientius est regi legi quam homine. Quod
quia lex preferitur homini bono in sanctitate et iustitia bonitate et spiritualitate. Unde paulus apostolus
preferit eam sibi ipsi. d. quod lex quidem sancta et mandatum sanctum et bonum. Sciendum .n. quod lex spiritua
lis est ego autem carnalis sum ad romanos. 7o quare ut prius. Sed econtra arguitur primo quia ad be
ne agere melior est res animata et viva quam res mortua vivi. Cum bene agunt
et non mortui. Unde scriptum est non mortui laudabunt te domine sed nos qui vivimus
benedicimus domino. Bonus autem homo rector civitatis existens est vis animatum ut hic dicitur
lex autem est vis mortuum et in mortua pelle descriptum. quare ad bene regere bonus
homo est melior et expedientior bona lege. 2o quia ad bene agere causa est efficacior
effectu suo. quia propter quod unum quodque tale et ipsum magis tale. 3o posteriorem et homo
causa est legis bone homo quidem lege condidit non lex hominem. quare ad bene re
gere bonus homo melior est bona lege. Ad hoc quod tenendo causam premissam
et supponendo perseverantiam regiminis boni viri et regiminis bone legis quod expedientius est
regimen boni viri quam regimen bone legis. supposito quod bonus vir habeatur sicut et lex habetur
hoc autem probatur quia id regimen est civitati expedientius quod est ad finem et ad felicitatem
civitatis efficacius hoc autem est regimen boni viri. quare ipsum expedientius est regimen bone
legis. assumptum 1o quia finis et felicitas civitatis est esse cives iustos prudentes et
bonos. hoc autem habito certa civitati necessaria facilius habentur. Sed ad hoc est efficacius regi
men boni viri quam bone legis quod ad 2m ex 3a ad hoc necessarium in quibus bonus homo exercet
legem bonam que sunt potentia prudentia iustitia. Quia ei bonus homo sit potentior bona lege
3o quia ultra precepta legis et hominis sunt 4o motiva que continent totam potentiam faciendi
homines bonos. s. metus et amor. exortatio et exemplum. Demetu enim dicit philosophus quod multi
obediunt necessitati magis quam sermoni et iacentie quam timent magis quam bona. i. li
4o c. xi. De amore autem dicit ibidem quod pater in sermones et mores ma
gis habent de potentia quam legalia et civiles mores propter congregationem et beneficia preexis
tunt. n. diligentes et obedientes nature facilius. De exortatione non dicit Ieronimus
quod habet nescio quid latentis engerie vox et in aures discipuli ex auctoris ore transfu
sa fortius sonat in epistola ad paulinum c. 2o. De exemplo autem habemus quod ze
lantes conantur imitari bona honorabilia quia qualia sunt virtutum exempla 2o recto
rice c. de zelo. zelantes autem sunt precipue iuvenes et viri magnanimi ut
ibidem habetur. Nunc autem bonus vir et bona lex pares sunt in metu et timore pene
quia utrique ministrum et gladium habet ultionem. sed bonus vir rector civitatis existens habet ad ei
nes amorem patrium et cives ad ipsum. habet et exortationem unam et exemplum nec exemplum bo
norum operum. lex autem nec amorem. nec exortationem unam nec exemplum bonorum operum
habet quare sine operatione vir bonus ratione istorum. tertium potentior est lege bona.
ad faciendum cives bonos et iustos. Quia autem sit prudentior 3o quia et vir prudens et lex

Engeria dicitur vis et efficacia effectus ut ostendit

bona sed prudentiam data continet noticiam et artem bene inuendi. tamen notitia vel ars
prudentis viri excedit legalem notitiam. tamen scilicet extensiue et intensiue perfectionaliter ex-
tensiue quidem. quia lex non potest extendi ad omnes casus qui possunt euenire nec legislator
eos potuit prouidere nec de omnibus legem ponere. ut j. eodem c. ij. tunc autem ubi
lex deficit recursus est ad arbitrium boni viri et sic arbitrium boni viri excedit legem
extensiue intensiue et excedit eam quia sermones legis sunt vtiles non particulares. ut 4. c. sermones
non boni viri possunt esse particulares ut patet ad sensum. sermones non particulares efficaciores
sunt magis vtiles quam vtiles. ut supra li. 2o et 3o politice quare noti prudentis
viri excedit legalem notitiam intensiue. Et perfectionaliter quia vir bonus et pru-
dens habet quandam experimentalem notitiam ita perfectam quod nulli potest inesse nisi boni homini. ut
nunquam homini in allo ut j. li. 6o c. 16o omnis autem legalis notitia potest inesse tam bono
quam in allo quare ista est perfectior quam alia. et per consequens vir bonus est prudentior lege
i. quorum habente solam legalem notitiam. Quod autem vir bonus sit iustior lege iusta 3o
dicitur primo quidem de iustitia in communi quia lex dicitur iusta tantum quia preceptiua est iustorum operum
vir bonus autem dicitur iustus. et quia preceptiuus et quia operatiuus. et quia electiuus et voluntarius iustorum
operum ut supra eodem c. primo et in primo magnorum moralium c. de iustitia. quia vir bonus iustior
est lege. 2o quia lex in communi data pro aliquo casu particulari peccabit. Sed vir bonus qui dicitur
epyekes sed iustitia que dicitur epyekeya dirigit et corrigit conuenientiam legis.
ut j. eodem c. de epykeya. hec autem epykeya non potest explicari per legem quare
vir bonus iustior est lege bona ratione huius epykeye. quare verum est quod vir bonus
et prudens rector ciuitatis existens excedit legem bonam in tribus. scilicet prudentia iustitia
que tria reddunt regimen ciuitatis optimum quare expediencius est regi bono viro quam bona
lege. Ad primum igitur dicendum quod expediencius est regi homines patronatos per rem pa-
ronatam quam per rem non patronatam quia animus hominis patronati. habens audiens sibi dici per
rem non patronatam non sequitur passiones dicet inter se iste precipiens non est expertus
patrones quia non ita diceret et ideo ipse contempnet. Si vero quod homo patronatus hec sibi preci-
piat videns quod precipiens incipit patrones. ad vim animatur et ipse ad vincendum. ad vincen-
dum similiter. Et ideo philosophus 1os vocat sophistas qui non ciuiliter conuersantes promittunt
docere politicam. j. li. 4o c. fi. certum est autem quod nec lex nec res. aliqua non patronata
ciuiliter viuit et ideo apud impressorum patronatorum loquens ait. cuius non est hominis po-
tificem qui non possit compati in infirmitatibus nostris. temptatum autem per omnia absque pec-
cato ad he. v. lex autem non potest compati. nec propter hoc est melior ad regendum
per se sumpta sine viro bono. Ad 2m autem dicendum quod vir bonus non est honorosus quia non tyrannus
nec est nec ad ad recipit nisi iuste ymo aliena bona honera. potuit ut adimpleat
legem xpi qui aliorum peccata portauit. p. pe. 2o. Ad 3m autem dicendum quod vir bonus
dominus est lege bona vnde j. li. 4o c. 8o dicitur quod propter virtutis excellentiam ex hominibus
fiunt dii. nec lex est communior homine. nisi communitate abstractiuis facte per intellectum non tamen
communitate creationis effectus in bonum communitatis de qua sola communitate. verum est quod bonum
quanto communius tanto diuinius. Ad 4m dicendum quod ut visum est homo iustior est lege non
autem econuerso. cum igitur primo per iudicium dicendum quod bonus homo sufficit est iudicium ad reddendum
dum cuique quod suum est quia si pro se ipso ut supposito nulli faceret iniuriam multo minus
pro alio verum est autem quod lex est indifferentior. nec hoc negari potest tamen non propter hoc
simpliciter melior ut visum est. Ad 5m non dicendum quod illa communitas de
qua loquitur in 1a auctoritate. de hoc et fal debet referri ad solos iurisperitos.

non quod sit epyekes

no ad tuc̄ ep̄us de quib⁹ ē mō mētio ad v⁹ ait dicēdū q̄ ho⁹
mōdi ē lege ner lex est ipa ratio. q̄ t̄ maiꝰ est eī meritꝰ ꝑ est
loq̄n⁹. ad 4m dō. q̄ lex no est ꝑfectiua bone vite q̄ silet. ꝑ ois ci
tate vnā ꝓpā. bonꝰ homo tam. ꝑ aīa ei⁹ mīt. q̄ ciuitas q̄ pñ
solitu ꝓcipē q̄ ista sic mīt ꝑcipt sic. vñ dom. q̄ ois q̄ ē
ad p⁹ no bñ ho ciuitate obmuscat. ut dr sup. li. p. q̄ ciuitas ad
q̄d nēs sit assidue ꝑtutu ꝑmanentiā. ad 5m dō. q̄ lex mōis
tis. no ꝓhibet aptā coactiua ꝑ me bonꝰ ciuis. cuius cura tuet. n. ea ict
ciuit bonꝰ. quo ht. ciuilis bonꝰ. vñ ꝓhibet q̄ ciuitas dr
statua ciuilis iudex. q̄ sepe iniq̄ malu ꝑ falsa ꝑsuet. ꝑ io dictu est.
q̄ melior. nos ei dr q̄ruꝫ q̄ supiorē ē bō. q̄ dr dicēdū.
q̄ apd sapientē ꝑ ipm nobis se ēt. ut ꝑ mōdū ꝓhibet. ipe ē ꝑfectissimꝰ. et dr legē ē statu. ꝑ iustū bō. ꝑ mōdū ꝑ se sapiēs. no tam q̄
bō dicit ei⁹ intētū q̄ptū ꝓcipit. dicit. et q̄ mādū ꝑ ē ut ad
ipm admouēdū est m̄ bē. ē. admouēdo ī de ꝓmissa bō no sit ꝑcul legis
ꝑ bonū no tamē est big legis q̄ sem bonū. adhuc ipe ꝓcipēdo ligat.
ꝑ coactiuā no admouet sic facit p̄ceptū. ritꝰ. ꝑ homines bō ipm q̄ no
ꝑ ligat. ꝑ ipm mouet bonū

u

ideꝫ ar. aliꝰ sup. ē. dr de iure. ꝑ iustū. dr. ad bñm. ꝑ cōmūe
m. hic dr. dicit. ꝑ passū. ꝑ penā talionis. ꝑ. ait. ē. q̄
habuit pitagoras. ꝑ simū. 2o. ꝑ tuū. ī ꝑ mādatū. ꝑ pcul
gores. ar. ꝑ ꝓcipit. 2o habuit. ī. mīt. n. ī de. dicit. q̄ ꝑ q̄ ē
sig. ar. di. ē. sim. ī iustū. sic. dicit pitagoꝛ. s. pitagorēis. ꝑ cīs.
sequaces. q̄ dr. ait. ꝑ distinxit. ī iustū sim. ꝑ ī. ī. supra. dicto. q̄
alīs. q̄ passū. q̄ ꝑ passū. ꝑ simꝰ. cuiꝰ. ē. ī. ī. ī

omia ꝙnet ⁊ omia in nullo tenet dicendꝫ. n. ꝙ qnꝫ est magna ñdigꝫ
aut rex tñ ꝑ̄ illi sict ꝛepe ꝯ necessiu sict cadores familij equestris.
⁊ tepore ñsiz̄ mu tñ medici ⁊ tepore belli armi ⁊ sic ꝺ similibꝫ. nr. nosto
summꝰ hic mozdic nulle ꝑ nccitt humane vnꝫ. n. nimis. co ꝙ tenet in
oꝛne melioꝛ est toto anno dimidꝫ ꝑ moꝛne necessitt humane est ego oꝛ.
ict humana ñdigt oia tenent in nullo ꝙbat ꝙdnobꝫ ꝓ ꝙ si homines
no indigent alicꝰ nisi est comitto. n. ei emit n̄ ꝺ quo indiget ict si no
indigent sict. ꝛ no ꝺplit puta si no indigent prime. nec ꝙcubꝫ ⁊ nisi ꝓ
nostra conclusione no est dicte comitto pene ꝙ est hoc ꝙ nr ict. qꝛ ict
necess. 2o ꝙ ide ꝙ ꝑ̄ comitto nisi nimissima fetus ⁊ eductio est ho
mi qꝛ patris ⁊ quietoꝝ. horet. n. ꝙ fuerit ⁊ eduxit nr. ep tu
lis ⁊ tutu nunq tu iulet ⁊ ulꝫ recupet ꝓ hoc ut libꝫ ꝛ ꝑ̄ hr hr nom
. nimissima. ꝛ legitima qm no ꝓ nat iulore hr ꝙ de nomo. i. lege nomos
. n. greci hr lex latine ⁊ inde hr nomissima. id legitima ⁊ denꝫ ꝙ lex
est in nobis ict in uti pte ipm t̄ismutie a iulore tutoꝝ. ma. ict. my
ict ⁊ sicc totali mutie qnt i. Erit utꝫ ex ꝑ̄ ide mo ꝙ ꝓximꝫ ꝙ
ꝺo unit sic. ꝙ suameꝝ ⁊ time. Q. ay. hanc suametꝝ nesciebes. sent
iuldebne comodu ꝓmutati ꝑ̄ ⁊ ꝙcati hr ꝙ ꝓ tue ꝙssit ⁊ ius
tu quo erit ꝯtui ei que commut ⁊ ꝙ ꝙ titul hr agrolꝰ ꝺeoꝝ hic
endz. habebit ꝙ coꝝ ꝺep agrole sictu ñ ꝯtui sict supꝫ ⁊ ꝺsepti.
ꝛ ingiz ꝓtio ꝙ suameto ꝝ ducē qno cōmutat. sic ꝙ ꝙ comꝰ
habebit. agrole ⁊ calculo coꝝ. si ñ no sict tñ ꝯtui albꝰ ꝯmiz
habebit utꝫ hmōi puta si coꝝ ꝙ est ꝓcisa ⁊ curua ⁊ artifex. qui
agricola ⁊ ꝙ ꝙ et ꝓcisa ⁊ cui. ꝙ agricole. ꝙ. Et ꝙ hr ꝙ ꝙ. ꝙ
ꝙ albꝰ ꝯmu habet utꝫ sup hmōi ꝙ ⁊ plꝰ habilis ⁊ plꝰ domi
sset. sic habet. sup habiz habilꝰ ⁊ sup habiz dms. ꝙ ꝙ sit tñ ꝙ ꝓ vi
mōrit ⁊ sin mitoꝛe ꝺstructione. ꝺicit ꝓmo. ꝙ no ditat ꝙ acceptoꝛ ꝺ
m. ꝺ habet domi. 2o ꝙ nec habiz ctrisꝙ nec ꝺcensul ꝯmittit plꝰ
. n. habunt agricole ꝙ tm ꝓ ꝙ ꝙ tuti. ꝙ ꝙ ꝺuocat ꝙ ꝓꝛtoꝛ tm ꝙ ha
bebit ⁊ tutmē ꝺbit ꝺuocato agricole. nec ꝺ no magno habunt ⁊
octuplo ꝙ ꝑ̄ no libello ⁊ sic ꝺbuseiz certificet ꝙ ꝙ mitoꝛe. ⁊ tmit
mis negocijs. nec ꝺ. hic hinc ꝙ ꝺnet sme. ꝓhi. plꝰ ꝙ i ꝙ ꝓtoꝛ ⁊ tu
stuct ñ ꝙ ꝓt u nos habem utꝫ ⁊ ⁊ insumꝫ nec ꝺ sin. ꝙ i ꝙ dic
ti sint sup. c. c. ꝙ ingens. est utꝫ ⁊ tm. habe sup habiz. ꝙ ꝓ
ne duos. artifices. tm mitoꝛe ⁊ curuoꝝ ⁊ ꝺ tu inione ꝓmo hr supꝛ
habiz ⁊ alie ꝺfectu ⁊ ꝺde ni mellige ꝺ ea ꝙ ꝙ si fiat comi
to ꝙ ꝺ ꝺop sin. i. curuꝝ hr sup habiz certificet ⁊ missi sin. alie ꝺ
habebit ⁊ recipiet. sup habiz ꝙ. ꝓ sior. hic ꝺ est ingens ⁊ tinstrus.
⁊ no ict fiet tñ. ꝺ hic. ꝺ hic dicta c. ict no fiet ꝺ tui comitto ꝙ ꝙ

mus. q̄ ḡcu sit illud mḡno est. et uidet. q. mmſtrum sic ſi directus
. q libris lecty nō sit. b. dicūq̄ cōcat nummum. sic ēt hoc lect⁹ ꝑ malos
ēt. q̄ ꝑt. domq. ꝑ. hoc erit me⁹ ḡtū. ut qno tm lecti essēt emit. mult
lore dñi domus. qm. q. lecti. hmq̄ pcu nullebat. domus ꝯ addit ut lect⁹
dñm. remoued ꝑ dicēs cēt nummum. petit. fiē. rsebat comitē. ꝑ ḡt
sꝑ domo dēt. q. lecti ut tm ꝑm q. lecti. nullet putu. et. nunc q̄ ꝯ
ꝑ quosda nullū libm. sermonē. ꝑ essēt ut duos. libros. cū dnīa.
ut dicit epilogus. d. ꝑ. ḡ. ē mstr. m mstr. q̄ dictū. est

Etminatis ante sing⁹ egit de mstr. ꝑ. ꝑtr. et nunc
distributiuis. ꝯ cōmittendis. nunc ꝑ. plus. ꝯ. pcu tullionis.
hic ait. egit de medijs mstr. ostendit ꝑ modū medietat⁹
mꝫ mstr. ‖ 2o ibi ut ait mstr. i. mstr. ait medietas ‖ 3o
Ex hijs colligit. distinḡ. mstr. i. et mstr. q̄dē. q. assez mstr. i. m mstr. ait
. q. ꝑt duos modos. m mstificalis. i. m mstificatiue ait. Et 2o de mstr. breuit
epilogat. i. de mstr. q̄dē ‖ Dicit ḡ. ꝑ. dedit. ꝑ. hijs. que. s. etiam de tali
sue mat⁹ est ciuilis. ꝑ. oꝑ. mstr. est ꝑ. me⁹ ꝑ. ḡlis. q̄ est. m mstrus
cē. ꝑ. ꝑ. q̄ est. i mstr. ꝑty. hoc ait. ꝑtat. qz medioc⁹ habē debet. ē medius nō
ꝑbꝫ. habē. ꝯ. mꝫ habē. q̄dē. oꝑ. mstr. ē medius nō mstr. flectē. ꝯ. mstr. ꝑty.
. hꝫ. ꝯ. pot. mm. ꝑꝫ. ‖ 2o ibi mstr. ait ostendit modū medij. i. te mstr. d.
ꝑ mstr. ē medietas. nō tm̄ꝫ modū. endez q̄ est malijs utrubiꝫ q. s. fit
medietates nec dues. malis ꝑ. libentibus. et libentes. ꝯ. ꝑtrijs. ꝑ. mstr
est medietas. qz est electus medij. putu mstr. ꝯ. oꝑ. mstr. q̄ ut mstr. est
medius est. m mstr. nō q̄ⁿ mꝫ electus stet. stant. ꝑtinet. nec mꝫ. qz dues. ē
mazz malis. ‖ 3o ibi. Et mstr. exp̄dat. colligit. differ. mstr. dicit. ꝑ
mstr. est. finis electus. ꝯ. ꝑtrijs. mstr. oꝑ. ait. mstr. oꝑ. electus. dist
buit. bonos. ꝑ. ꝑ. malos. ꝯ. ꝑtrijs. ꝑ. ꝑ. mi. ꝑ. ꝑ. mi. hoc ait. cōfic
mult⁹ ꝑ. oꝑ. me⁹. d. ḡ. nō sic eligit nec sic. oꝑ. nec sic distribuit. sic
. s. mstr. q̄m debeo eligi sibi ut ebriet. plus ꝑ. ꝑ. mg. ꝯ. nullo. pcu
li putu. labore. ut. scriptor. eq⁹. q. debeo sibi ut tribuit. plus ꝯ. ꝑ. mg. immo
Set me cētie. mstr. ꝯ. cōmg. est electus eig. ꝑ. ꝑ. ꝑ. ꝑ. distribuo
mꝫ ꝑ. ꝑ. q̄ sibi ut. incōpetod. adultus. ei. si. distribuit. ꝯ. dicit
mꝫ ꝑ. ꝑ. ꝑ. ꝑ. set sicut. dicit. mꝫ. se ipm. ꝯ. adultus. q. i. mstr. ait col
ligit. ꝑ. om. dissez. mstr. ‖ dicit ḡ. ꝑ. mstr. dimittit. et. dicit. mstr. ē. mi
stri. oꝑis. electus. ꝑ. ait. oꝑ. mstr. est. q̄dē. sinḡlaꝫ. ꝯ. quidā. defectus
ney. utilis. ait. ney. notine. ꝑ. ꝑ. ꝯ. ꝑ. ꝑ. ꝑ

2 sup habundancia rey nocue illud nō ꝙ dicit p̄ p̄ceptū nulle mēsparty
no est semp̄ equale ꝙ ubi plꝰ excedit ubi minꝰ sit ut qualitez
dicit Arbisse ꝙ primo Diffinet instē ꝙ prima p̄misse diffinit instē
dicēdo ꝙ instā est finis electus z operatis sup humē rey rez utilium z de
fectu nocuarz z inutilium p quo dicente. facilis nō defectu utilium z de
habitē nocuarz ꝙ ibi. insufficiam̄ et aute distinxit dnos me insufficiē
mꝰ. d. ꝙ insufficiam. i. egu in instez illa q est mꝰ multū e in instu pa
ti. illi nō qne est mag multū est in instu sicē Vbi aīt exp̄llegat. d. ꝙ
dictū sit ꝙ modū p̄ficiū z instā z in instā q est utilis nā z simplr de in
sto z instō ibi. i. vbi supto:.

a Deinꝰ p̄dictoz qne credi ꝙ duo p̄ma ptez opā instū sit mēy
me finstu sicē z instu partz 2m utez instā sit medū mez
duo multitudo sicut dcē ibi tex

Et primo arꝰ ꝙ no qz instā ꝙ phm no est medū intez
duos instēs quare placet declaratiꝰ nec instū et medius
me duo instu Set opō p̄but tm phi z ista fine nō legz
Set tota ōcatio sequēs ablatiz ubi. phi. nullo crimine p̄mꝰ diffity.
z hoc est medi ꝙdē z est mēy ꝙ extremoz ēt nec extīn
tiū medū p̄ solū abnegatiōs Ad. q. ꝙ. dō sit duo. p̄ma ꝙ opā instu
no est medū ꝙdē dictu nec mēy ꝙ extremoz extremoz ad ipm nec adipa
2m at ꝙ. pt si mēy ꝙ similiez p̄ abnegatiōs extremoz p̄ma ꝙ nulliz
finis mors ingenē mors pt mēy ꝙ vitis ingenē vite Set neut istoz mo
medū ingenē mors est me anima que sit ingenē mors. cui ce nolite sit
nolitū ꝙ instu p̄ty no est nolitū z ut p̄ma ꝙ. c. c. vq. z ig. quare
nec ho nec malū est ingenē mors. nec p̄ma pt de extremis medijs
stricte mez Qz ait no sit mēy ingenē nature ꝙ qz nulle nō opā pt.
medie me z q sint mis extra opō ꝙ instu sicē z instu p̄ty est nā
ī 2o qz e medū mez z quez est medū modo ē genere ut hō z ꝙ no
me Sz h. z no nocē vno ipse est modo ē genē sicē n z p̄ty
ꝙ natura sit indiuisibilis p̄dicta. videlicet ꝙ ingenē nature
te no p̄mt nullus ctō aliquid de geny. p̄mi. ut est malū. mors z tulpe
religio nec mors nec culpa ip̄dicit ꝙ tm malū pene. qz multū nullū
mors est qz ꝙ princes nec p̄ncipiū nec studiosi sunt nisi eis laudem ne q
tuplum ut sup. li. 2o. c. vq z mēy sunt studiosi. ut p̄ncipiū ꝙ princes
illatus abiectiōs ꝙb nec ante nec post possunt modeni. qz nec ꝙ nāz
nec ꝙ more opā instu e mēy me illi qz qz instu sicē z instu p̄ty

appetm ꝛ mchinates ad ecḗma mchinat natē mod̃. no. ei. est idez hꝫ
tue ḡrec̃. sicut pō ꝛ scā ut. sup̃. c. hic. c. p̃mo. ꝛ hic 2d. c. q. dicit ꝙ vltꝫ
qnā add̃ ꝛ mutu medij utrꝫ et contrarij ꝛ tullij in rhetoꝛicis sua dt ꝙ vltꝫ est
hꝫ di nē natu ꝙstituneꝫ. ꝑz. n. quia hꝫ appetr̃ hom̃. ut malū dcē mchi
nat addna ꝓ medio. ut ecḗma nō natē ee ista erit ḡra ꝗ aliqs
suspitcē ꝙ inhoc plg sit ḡra si ad hoc inte. ei ubi tēnat dt ꝙ iustē
est ecḗmoz. item nō potuit sumē ecḗma. ꝑz ꝙ no sumit ecḗma actuꝫ.
ecḗma ꝙ actuꝫ ꝙ tēnē de re utili. sibi plg ꝛ sibi nō ut ꝓmo plg ꝛ ꝙ
hō nō ista sint ḡra ꝛ oppta ad no ꝑt intelligē alr̃ ḡnꝫ alr̃ hꝫ ꝛ alr̃
hui. nr̃. plg. dt ꝙ iustū sic ecḗma ecḗmoz ut sibi nūcē actuꝫ. sed ꝑt
ecḗma plus ḡre. ꝛ oppta alr̃ ḡne. ꝛ ad quoz dm ecḗma. ꝙ 2d
ꝑz ꝙ ad alr̃ ꝑte. ꝙ ꝙ nullū sit malū ꝑz ꝙ hꝫ. ei. omo ḡre. sit actus
tutē ꝛ ḡnis ꝙ malū. ꝙ nullū sit notū sit dictū. est de iustē
tutu de tēptu. hic ad 2m ꝑ. ꝙ ois hꝫ ꝛte ecclusiua iustē sit ꝙdz.
ecḗmu. excludit ꝛ tollit iter medij quare est malū. dicit ꝙ hꝫ ecclu
siuꝫ iustē ꝛ nullū. iustū est malo no tm hꝫ ecclusiua iteruꝫ. ꝙ hic
ect. dio ꝙ iustū iustē. ꝙ ꝛte tut. ꝙ tut sequit ꝙ iustū no ect pe
se hꝫ ꝙ accidēs ꝛ occasionalit bonū. ngp̃ s. ect. remedij ꝙ iustū. tuꝫ
ꝙ iustū obiectuꝫ ut. ag. ꝙ oēs hui repugnātes. ei. eligent ut nōn
ag. ꝛ ꝙ hꝫ ert malū. quare inter. sēq. hꝫ ecclusiuꝫ. tutē iustū sit
iustū et malū ꝛ ḡne hꝫ. sic se hꝫ habēs ad iustū ꝛ iniustū. sit ꝙ sigu
latus ad libēs ꝛ illibēs. est malū. ḡne. sit. qz ꝙ. ꝙ ꝛ iustū. sit ꝙ sigu
lus ad malū hꝫ. s. cor̃ sēat suus ꝙdz. n. ḡne ꝗ se ipm. ꝙdz. 2o
li ꝑ. tē. deliberē. ipm. 2o hꝫ ois iustus ḡnꝫ sic se hꝫ ad iustū. item
iustū bn̄. et. oppo. tuꝫ meo ꝛ alr̃ tuꝫ ecḗmo ꝛ sic ꝓdz. dr. ꝙ ꝗ
se ipm ꝙdz sic ꝛ illo ꝙ est tm hui dissēsus ḡne vlt. deliḡ. sm ꝓa.
ꝙ tuꝫ hꝫ ect malū. nec valet q̄da ymaḡnatiua. ꝙ iustū no
sit nr̃ duc. mlt. ꝙ no nr̃ duc iustū. sic ei posset dici deliḡre
ꝙ no est nr̃ duc illibēs ꝛ detēptus. ꝙ no est nr̃ duc tēptus
In hui. ei sit omne de. ꝑ. ꝑfectus cui ꝙ. ꝙ no est nr̃ duc tēptus
destructū ḡnt. sicut si dicat illu ꝛ ḡnm no sit duo illu. ꝙ no sit.
duo colonata. 2a ꝙ. ꝙ medium iustē sumit ꝙ nullo ꝛ quo ad nos. ꝑz
ꝙ ad ꝑ. ꝙ nulla ē ita exacte medij iustꝫ nullo ꝛ quo ad nos. ꝑz
ꝙ. ista ꝛ ꝑ illu ipm ꝛ sup̃. li. 2o ꝑ. totu. ꝙ ert ꝙ ad nos. ꝙ cor dsi
nullo mō ad utrū. ꝑtu sup̃. hic 2o ꝑ totu. ꝙ ert ꝙ ad nos. ꝙ cor dsi
nullo ꝙno ē iustū. ee medij. ꝙ hui nullo modō ꝛ no ꝙ nec ꝑfecte
nec accepte sine ꝛ attēte. quo ad nos. ꝛ no ꝙ. ne. hic ert ꝙdz

ꝑ medm̃ iustic est acceptu hoc nr̃ ut ons̃ti est sup̃ c. ꝙrc̃ totu
ꝙd̃ apparet ꝓmptu qz eu ꝑtes ost. ꝑ. C. aurie ostit. q; hꝫ mstu
est ecclitus rex ꝙ si ꝑ est ecclitus uulor adusagetas emeth z uedeth
alti. n. z alicu ualet plg z alm. z alcuj fili mst. si z loqnt ipsum cor
leg z addet z adhuc apparet ens̃tiq; ꝑ dictu de dnio ꝑ ꝙd no
batu e exꝑimsse sicut in illis explicitu z ostensu est. q; dnio ꝑ si
assꝫte. sit unile 2d ett dna sunt sup̃d. recta. strate mansio utrum in
ſi sit comodate. palmi usus est z ꝙd ꝙ reffercu. sit inter to ꝑsi et
q̃nly ibus aliqm sup̃sit ecclesiꝫ enim

q Ula autem est mstu sciencie. sup̃gnt dnemdiate mstrie
hic ett agit de mstrio ꝙ z sito eiq mstio ꝑ. ett sup̃ hoc
q; ꝙ 2o q̃one solut. inter se quid. si dr̃ ꝙ nes ꝙ ꝙ
tione ꝑ dr̃ mtoꝝ z alq. q̃one. d. ꝙ qz est z dr̃ hoc ꝙ facte
operatoꝝ mstriz nec ꝙ hoc ꝙ mstu. io inter sunt q̃dam mstri
catores z mstrie q̃tuet. homo. facit ope et mstr̃ rh. ꝙ ꝑdc
ed̃ medicꝫ mstr̃ ꝑtal. quo facit sitiu et fur. z ꝙ sicu et illud ꝙ
quo dicit ope fur z ꝙ medicꝫ facit et medicꝫ z ꝙ latrociñ ent
dat. Nō. bo ꝙ grꝫ passu. colligo. ꝙ fur z dat no sit peccm̃ nec. z no ꝙ
tribꝫ assercdo fur no est dat ꝑ tron̄ ꝙ latet. etc. Cum no dr̃ ett
sumit. z fere dr̃. Est ꝙd dat nupcr violeꝫ fur. et occidit. Cogit
ibi. ut sic q̃dc. q̃ne solut. ꝑsummet. sic one istiꝫ ꝙ alique facte
opꝫ mstriu. facte. z nolli. ic. ꝑt ip̃m facte. 2o. d. al q̃m ꝑ ip̃m facte ꝙ
pncl̃m electole. q. s. q̃dm eligere ut ꝙ pncm̃ ꝑsona. et q̃dm no
eligere. si ut excodupisceꝫ ut ynitꝫ ut ꝙ dicit. ꝙ ꝑsona hui ꝙ
distincte suppoit ꝙ ut ut dr̃ q̃dcuiz sit opꝫ mstriu. ad hoc ꝙ eo
ho. dicat. mstꝫ ꝙ ꝙbno z codcꝫ facit ꝑfit. ut no dr̃ mstꝫ
qz ut dctu. t. sup̃. c. 2o. c. q. adhuc ut dr̃ q̃dm sit ip̃m opꝫ facturꝫ
si ꝙ sit furtiu. q̃m si ille mistcat. mnie. uolet z sciet cui. qz dare hui
si compat. facit ei no ꝙ electoꝝ. si ꝙ passiones ipedimte opꝫ facti
mstriu. no est tunc in mstꝫ simili nr̃. z no ett fur z tunc fiunt facient
tice et mechꝫ z tunc mechꝫ facit sicz dr̃ rationabiliꝫ mstrꝫ
si ett solo habet. ꝑt ex ho. 2o. ꝙ utꝫ sit. electꝫ. ꝙ ett ꝙdꝫ
ꝙtitu electio. ꝙ ꝙ electoꝝ. z no milꝫ dr̃ mechꝫ si aliqs in
tm. si no ꝙ. ꝑ electoꝝ ꝑ mtꝫ. esse ille qui facit opꝫ mstriꝫ
no ꝙelectoꝝ si expꝛse no dicat mstꝫ. si ꝑtitu mstrie dequo ꝙbit
scte explicuit adꝑpassu. d. ꝙd dctu. est ꝑ q̃dm se ht ꝑtrssim
ad mstm.

o exortet enim no tm̃ sup̃ dcit dr̃ mstrificꝫ z sic mstro hic ett agit dr̃ mstro. posito. mstro ett unus ꝑ
no. z multo ꝑmo ꝙ multiplicatꝫ mstꝫ. posito. 2o. sit
ip̃m. multitudo. z ꝑ no. 1. Multꝫ ett. positus. ett unus.

ut iustum sic manifestat quia primo dicit quid est nomine. 2o quid est diffinitive ibi hoc autem co
mutativum. 3o in quibus non est ibi quare quantitas. 4o reddit causam quare in illis non est ibi
est enim iustum. quo 2o ex. predictorum infert. 4o correlarium ibi propter. quod non sinimus
dicit ergo primo de nomine iuris politici quod oportet scire et non latere. quia illud ius et cuius cognitio
per nos. quod est dictum sinimus iustum non secundum quid. ut similitudine. sed sinimus iustum. et est
dictum politicum iustum et hoc est nomen suum. 2o ibi hoc est autem. dicit quantum ad diffi
nitionem quid est quia hoc ius est iustum iuste humane communicationi ad hoc quod sit posse sufficien
in hominibus liberis quia non secundum se nec aliquem iuris sicut sicut filium sub potestate patris co
stituti et in hominibus equalibus in conditione libertatis quamvis non indiciis ut in aliis conditionibus
ad libertatem civilem accessoriis. est autem hoc ius communicativum ut secundum proportionem sicut in
distributionibus. ut secundum numerum et equalitatem sicut in communicationibus de hoc autem satis est dictum
superius loco suo. 3o ibi quare quantitas. ostendit in quibus hoc ius ut iustum non est. dicit quod
propter hoc quantitas. i. quot hominibus. non inest hoc quod est esse libertas. et equales eius non
inest ut inter eos non est istud ius politicum. sed est in eis ut inter eos ius
iustum quidam. i. ius secundum quid et secundum similitudinem dictum. 4o ibi est enim iustum. reddit ratio
nem quare talibus non liberis. ut non equalibus non est hoc ius politicum. dicit quod quia hoc
iustum inest tantum illis ad quos est data lex. et lex data est tantum ad eos inter
quos. quod est esse iustitiam quod apparet quia indicta legis est legale iudicium iusti et iniusti
quare indicta et legis iudicium presupponit questionem et litem inter eos ad quos fortasse
super iusto et iniusto super iure et iniuria et inter eos qui nec liberi nec equales. sunt
non est talis iustitia non contentus de iusto et iniusto. quare inter eos non est ius polli
ticum lege ut consuetudine declaratum. addit autem quod in hiis in quibus ut inter quos
est iniustitia fieri inter eos quod iniustum facere sed non convertitur quia non in omnibus quod iniustitia
fieri in quibus quod opus iniustum effici. sicut patet ex. c. proximo. quia in iustitia opus non
requirit electionem. in operante sufficit ei quod fiat. ex pene. iniustitia vero non est
in operante ex sola pene et operatione sed requirit electionem opus. ei iniustum
qualitercumque factum est tribuere sibi ipsi plus et proximo minus de simplici bono puta
de divitiis honoribus et deliciis. sibi ipsi autem minus et proximo plus. de penalibus
mallis puta laboribus et expensis. Quinto ibi propter quod infert 4o correlarium. 2m
ibi est autem princeps. 3m autem ibi manifestum autem. 4o primum autem correlarium est de
dignitate rationis. 2m de bonitate equalitatis. 3m de utilitate principis. bonum. 4m non
de dignitate boni principis. dicit ergo de ratione dignitate quod propter hoc quod dictum est de malitia
operum iniustorum nos non sinimus nec permittimus iniuste bene ordinatum princi
pari hominem secundum rationem. quia ratione relicta homo facit hoc scilicet opus iniustitie in honoratum
et per hoc fit tyrannus. Est enim sciendum quod homo. i. homo appetitus principalis est medium
inter duas contrarias sugestiones scilicet inter persuasionem rationis et inclinationem sensualitatis
seu appetitus sensitivi. suasio autem rationis trahit appetitum ad persequendum debitum. Inclinatio
autem sensualitatis trahit ipsum ad persequendum placitum. homo vero secundum rationem appetitum in
medio constitutus est comparatur et condividitur unum istorum inducit rationem alterius. cum enim comparatur

politicus hō 2ª pot. ma 2 ps exprmissis mp 2 est euidens ℣ ibi ℣ tex
quod magis dnat sit si minus magis dr ee iustu politicus recors no e
nec nisi illos et de ⁊bus mp dr ℣ magis ee dr iustu ee politicus nisi
adiuuere iustu politicus ymo alter. sped est iustus politic. ⁊ee nec iustu
politicus et prie assistes nec de assistes nec possidee alimat. hō 2ª pot totu
mp 2 patet minde ex his que dm de domo. primo politice

Deinde ꝙ de ꝑtib ⁊ne hui. ad⁹ ver⁹ ms politicus
sit ad⁹ alme dnatis 2 primo 2 abunde. Et ar⁹ ꝙ no primo
ꝙ oc ms nichil est ms politicus cui sit spēs dng ut .j. ℣
primo ℣ ms primi dnatis 2 dr ms nichil ut ꝑs primo politic ⁊ce
istud ℣ ms est ms politicus. 2º ꝙ nec est ms politicus nec ⁊ce est
lex 2 actō legentis ut hic hō ꝑ plin ꝙ hec sit nec ms 2 dicit. ut ff
de⁹ corrupto lege fin. Est nec pis 2 ff. ut ff. de indicijs. l. lis.
Jte nec dng ⁊ dns 2 fmis et ms politicus 2 pe ⁊ne ꝙ nullus inolus pōt
in dnatis erit ms politicus ℣ ꝙ principaliter politicus 2 principaliter moralis
2 principaliter dispatiuus, videt includē ms politicus nec principaliter 2 subditiue
ꝙ ut principaliter hō politice. pat ar sillogis negat. dns est fmis dis
potice ut ꝑs primo politic quare nihil ⁊ce hoc hoc ar simpliciter et ms pol
liticus ms est primo ordinatiue est ms inolus 2 mutabile 2 ito ms pri
mo. ℣. et ms dnatis ⁊ce ꝙ ea ms est politicus ℣ oppm patet
plin ꝑ politic. ꝙ pnoīdu est de isto ⁊ce ms ꝙ est diuisibilis Et ⁊ce
sequit. ꝙ ms politicus est ms finitus debitu ordinis nec potest 2 pdm
. ms est dnatis est ms finitus debitu nec dat dns 2 fmis hiis ꝙ
premissis dō ꝙ ms politicus dat ad l. ℣ 2 primo ℣ ꝑ in mul 2 pat 2 ⁊ce
fictu in iij quod. quia ms politicus ordinat principale totis cuntis
ad qd dat ℣ ms ordinat totis domus. si cuntis dat rōnis sue dnatis no
sum magnis 2 pmis ut ꝑs ꝑ politic 2 no fd ms ꝙ cuntis ordinat ad
dat politicus ℣ Istud dat ms ꝙ domus ordinat dr ycontici ⁊ce ms po
liticus ordinat ꝑsonas ꝑtes mixte. et insi hoīes ad qd dat ms ordinat
ꝑsonas no dras. multis istis. nisi sensus mos hoīe. heat alia hoīa
infinitia impliby est dissa fm. aut ꝙ. unus modus ⁊ce ms politicus
ordinat ꝑ ⁊ce pens principal 2 subdita ꝙ ni principis dat subdita alii
qd dat ℣ ms. ordinat ꝑ nichil mechice. ut ꝑs primo politic ꝙ pri fam
lias principis 2 uxor fmis 2 pli ut alicui tu est ⁊ppm misce no dat
dat em ms politicus est sotia cuntis. mechice artifici 2 of
ficio agricolis 2 bellatico diuis 2 honor adquis ⁊gnia cui pa
cis. ad qd ꝙ ℣ ms mechanice istis nequissimi. nec uiri 2 uiroꝝ
ꝙ ms nec nichil ⁊ce hoīes. deliberati fem no ⁊ce mulieres. ut ⁊ce
ꝑs politic 2 nec pcos 2 pte 2 ut dns 2 fmis Jmechanicis no dicit
ꝙ id ⁊ce ℣ ꝑ ms ordinat ꝑ se. ad istis effectis qui est ⁊ppm humane
ac mutabile. unde istis no politicus adeffectu adeffectu ꝙ ⁊ce ꝑfice
ficat unde ꝙ ⁊ce humus domus possit ⁊ce sustentat ⁊ce unde uiz no
tunc sustinet ℣ unde ꝙ ⁊ce dicit hoīes unde ingrotce. ut ⁊ce ꝑ

ms ⁊ce
ms politicus

honez 2 remunerato hoc est de une natali quod nocat̃ gallice ut gallice pe
cial simg tenuer ut kemnoth baptisterib nostr. Sz q illi bnis de sic fec
tis deo hoc est simplr de une filio nob zymphio hmana nativ pte hu
meris isto ms pcipi mecdr dpme 2 obsequiu unq natali no sint ei
debit ei q ms nulle possit honore dare tenc cate honez ut sic fecim
debet solli deo sic q nullus simlr teneat ut usu hc est de une nali ab
nocat natale q q teneat simlr hui arbit ut illi hui indulsit q hoc e
simplr pcipi de hc ut 2a une nali hic S. c. c. 2. q. p. Unde i dfame

q pmissi dissc obiect q duz simli dicat q ch ut ora unu sint
tia i. pcia 2 no nulla. q pdicta dicone sic mea est q oc dd expedit
est nmo 2 amde in 2 cadez hic p3 quod de 2 ihs Chadmodu ihc de une
suo 2 anm sua 2 hc ingeat 2 mtu possit cr. dr. q omnia unu. 2 usu eoru
q sit eoz omi possessio ut mde cyte de p3. c. une. dr. 2 tame usus est
puta q deposit est reddu ei cui deposuit si deposcat sic dnus. ylacu
mittu ms sic sim natale q oma sit pcia do q emp sunt mobilia unde
ibi hc ut no est sic pmissi obiectoz solut. d. q ms de q dicit nicol
est falsa. q ms nulle no est sic se hnt. q s sit sic tmde. q tame dz
cacer apud quos pcio affirmat. de una nequaquam sit dd nde ut dz
se hnt. tame apud nos est alig. amatu q est nulle 2 tame hc est mde
sicut dicebat de filio qui debet mitti ms hores 2 tame utq. ms de nulle
pcia. q gladiu reddat 2 q no reddat ei cui est q utq. sit immune de
debet si ei reddi alterum. 2 debet ei reddi admaltu. 2 pte hc dde sunt
pma do unq nulli q ms hnt. hc quide est amatu pcia ms nulle alii
no ett no est amatu pcia legale unde ibi qualle ut filius q se dn. re
quale ms de uno istoz cognetu. unde. 2 de bube possibile et nd. ut
natiz 2 nulle 2 q hc no et nulle q legale 2 q dt. hui opo. q no dz uno q
dnssit q. unde. l. manifestu est unde dubi remouet. s. nisi de. q 2 m
alliste. cade debet 2 cade restitutio ogrut unde posset a dz dubitatio
2 cepcioz adoptidu 2 tam alieno q de ceto hoc sic unde debet ne
lis debz de une ipsoz 2 illoz. 2 alieno q. q sinistru est aptioz q dextru
2 no ms nulle no debt alegali p hc q est unde mouz debt q alie q in
stac i q sunt q huius aptoz 2 q offerent. seu comodu. cuiz. ut pn
cipi ut de in hoc precedente. que sit sim unu pcia illi unde silui sit
nesse que no dgr sit esse. pcia messue tici 2 unu. que ubi
ensue amicabilis sint mde i no nocebut sint nisi. Sit aute una
legalia no nulla q huius. i. huiusmodi pcia. no sint alie ibz. q

nec urbanitatis nec modi mundi hominū ꝓ ubiq; cade. nihil est quod
differentia inter nihil quin ens nullius est de ubiq; ens non semper
sit ꝑmo omnia decet sine simstra. ¶ Ius no legale nos est de rebus sicut
nec messe ꝑ se q̄ nullato nihil nullius est nisi ꝛ ipsi uoluntati sicut nisi q̄
q̄ cuiq; sint ambi dant nullato no ꝛ diuisitatis nihil legalis. est. q̄ sed nihil
sicut diuisitatis melitatis messis. scilicet est debet q̄ ens ꝑ nisi legalibus
nati ꝛ diuisa. diuisse sit nebantes ꝛ no ea de quod dē. sed tam solliti ꝑ
melius optimi de ubi. ꝑt q̄ no est pulo phete ee nebantes optimis q̄e
si ubi horae nisi ꝛ politizant. optie ubi nec est finis scelerum
nisi

denis dicens primisse nihil politica glo vtrum nus politeu sit genere
disiz mens nisi ꝛ nus legale ¶ Et ect ꝛ generaliz nisi
nus iuste sit mole. ꝑ istud respno usq; ad dns de equiuocis

¶ ꝑ dr̄ q̄ nus politeu no sit gen̄ disiz mens ꝛ legale ꝑmo
q̄ nullu nue ciuile est nisi tu licet nisi sit de nubiez
diuisa ut manifestū. d. ꝑ. c. nus. et ꝑ ge nus politeus est ciuile ut patet
genois metropolitane politeu ciuitate ciuile de latie. q̄ nullu nus politeu
est nisi ¶ 2o q̄ no est deus dio cui nebu competit ꝑ hinc dicens
competit q̄ nus ꝑt sibi ꝛ eo legale. ni. de rune nisi est bono
nidg. pr. ꝑ tullin ꝛ nec sint li. ꝑo misine ꝑ istud. est hodie sep ciuile
ge honoui priuatum. Deo. ꝛ. ee ide nus ens nisi ꝛ legale ¶ 3o q̄
dio de ee insistere. q̄ est nus politeus q̄ nec nisi est nec legale.
ꝑ nus ꝙsecundum nisi ait tullig ni ph q̄e dio no est sufficiens ¶ 3o q̄
nus ge nec est nisi ut ꝓfert ff. de iustic ꝛ iure le ꝑ. nus geni
ciu. no est legale q̄ ꝙ in no. ldr ꝑ nihil nec apud ff. ge. ꝙstitut
ut ff. e. ce. l. ob ꝑst ꝛ time est nus politeus q̄ id est nus politeus
quo mihi ait gne dicit hoc est est nus ge. ut hic ꝛ legibus et le
gati ꝛ nec tullig. ee allegato q̄e nus politeus no est gen̄ disiz ꝛ nisi
ꝛ legale ¶ 3z ꝛ oppm est auctoritas phi ꝛ nito. q̄ oc nus politeus ict hic
arti no allege. ict hic in allege no. matti. ꝑm est est nisi le 2o no le
gale q̄ bn dicit e. ꝙ oc nus politeus e ict nisi ict legale ¶ p. s. q. ꝑ
mete. et est distic inf. ꝙ apparebit ot illuc. ꝛ talz mete. cor. expunct.
Est ꝛ sed. q̄ unus simulacz nus ict hic in arte cog. lege priuatiz
ꝛ ante cog. cosuetiz ꝛ ductiz ict no ꝑ accipit si allege. ut posita ict
ex cosuete metuetu ¶ si 2o si hoc aut sic apud phos. ꝛ. ꝑ. nis.
natale Si no 2o modum hoc aut sic ꝛ apud ar. ꝑ. ict nus legale q̄
ꝑcedit hinc lege ꝛ huiꝰ ꝙsenez ꝙ hinc modi ad id nus ꝙd tullig nus
aut ꝙsecundum le dicet apud phos legale ꝛ id nus ꝙd instituimus
no erit nus hoc ens. apud phos dicet nus nisi sic ꝛ ꝑ. isti. ꝛ ꝛ
ostione ¶ 3o singulo nus ar nisi ꝙdhc accipit ꝛ 3o sino mo ꝙ nus

dio q̃ rex̃ omia
est p̃mou rex nullo ſm̃ quit omia gdit ⁊ codiri cuctu gubnat ſm̃
⁊ ē 3o accſſolatiue. alliꝰ electꝰ ⁊ inſtictu nutu. q̃ rex̃ dulcꝰ
p̃fectꝰ q̃ p̃fuit ſibi filios. ⁊ q̃ mest p̃fect. q̃ rex̃ dulcꝰ
ne q̃ueto filioꝝ p̃cto. ⁊ p̃ctoꝝ edict ⁊ hec nus ꝑ
ord nulli docuit. videm. nec ctil. nulla. ⁊ hoc nus ꝑ
rſ. pituitesſi. ut ff. de. inſtit ⁊ inue l. 5. ius nulle alio nſ accep
rex̃. nulli. ſ. inue. ⁊ nulli nece. ⁊ mole. xpisto. n. inue nulli. ſit ſup
to dicit. ep̃i q̃ eu gre. q̃ lege ſepti no hnt. ſm̃ ⁊ ca. q̃ lege ſm̃ ſi
cunt. ipſi ſibi ſint lex ontes. q̃ leges ſepti mozdbo. ⁊ ad p̃ma
2o inq̃ hoc 3o ſm̃ſtuz id est quod nus gcau. hz. ut nulli gcau
ſunt. bi. religio. pietas. obſeruantia gtia nulli. ⁊ dicta. ⁊ fuerint ſup
exp̃te. c. k. c. 2o. q. p̃ma. Ius no. legale. dr. p. dionz. de di
hoi nus humu. nec est mgd q̃ de nre dim. ſit nule ſict fcte de
ſunt aligm. exp̃nci dc. ubi dr. q̃ nus nule est q̃ mlge ⁊ enage
amē dcuci nec baptiſmo ſit de nre nulli. est q̃ nre d̃m p̃tri q̃
lege dei p̃tri. nus ut humu. est dc. dim. ſm̃ humu. ſ. nus q̃
nomen q̃ ſm̃. hoc p̃ſuerit ipm tunc q̃ de nre dio q̃ ſtbuit
est ⁊ mobſeruat dnus. nulli. ordinis. ⁊ no est ſm̃ humu. Ius
ut cle hz q̃ genu coditricz. ſ. q̃ genu hoi. q̃ dci. nullo. p̃tez
hnci q̃ ei cuncta regno. p̃ncipi nri p̃ncipi ſict ꝑ publicta. tuc plus
gdit unus. q̃ dm̃ plebiſcita. ubi no regit ꝑ ptiam. p̃ncipe p̃decte
⁊ utilius. ut in cunctis. tuc ſenatꝰ gdit unus. q̃ dm̃ ſenatuſ
ſulta. ubi no regit ꝑ dm̃ p̃ncipe ut in regno tuo p̃cepta gdit
unus. q̃ dm̃ edicta ict ſtitutiones ict dicta. p̃napm. ut d ſtitut. l. p̃n.
l. p̃ma. ubi no allegat. ea. dicti. q̃ no ea dnus. ꝑ plebis ict
ſemoz ict regit. ⁊ ea. q̃ missa. ſict ſi sit ꝑ edicta. tuc p̃decte.
edicta gdit unus. q̃ dr. ſm̃. ⁊ eximius. iudici. q̃ dm̃ reſpo
ſa p̃decte. aligno. q̃ dc̃ reſpoſa p̃dcta. ſit recepta. tuq̃ unus
no ꝑ potestate interdicte. ⁊ ꝑ ecclesiaſticis diſciplie. ⁊ exp̃ſſe q̃ dc
auto q̃ genu cuncte. ut. Diſtinctione. d. inſtit ⁊ nunc l. unus. ut
cuncte. hinc q̃ p̃miſſa. ad q̃. dr. q̃ nus publicus. est genu diſcuſſ.
nulle ⁊ legale. ſm̃ mo. p̃cepta. ⁊ ut ſuſſicit ꝑ plebis. est ex p̃miſſ
ad p̃m q̃ ⁊ oppo. ⁊ dicendu. q̃ nus cle apud nos ſtale. dr. q̃ no edm
cunctis. ⁊ hoc ni nus cle no est nulle. apud plebē. dr. q̃ nus
cuncte. ut pluſcuz nus q̃ no cunctis. nullus mō cuncte. ⁊ hoc ni edm nus
cle. ꝑ ce nulle. ⁊ aliqñ no nulle q̃ cle nullus nullis ⁊ ce nus

quod fiunt debitu mō aīt reddit. iustificat. aīt ꝛ sit bene q̄ opus
fiat debitu ꝛ nō fiat ꝑ iustū ipm autez fiat ꝛ redditū ꝑ iustificā
tē. ꝛ iusti opis. facto ꝛ hē ut est de une debito ꝛ reddito q̄z ino
cens ꝛ iustꝰ libet ꝛ absolutꝰ. mr̄ ē debitu. en aīt fiet absolutꝰ ꝛ li
bertꝰ mr̄ est reddit. ‖ 3o ī. nota. dīt distinguit opa iustē simplicē ꝛ
opa iustō iudicialē. d. q̄ opa iustē. cōe. ī. cōit scīptū. aīt opa iu
sta ꝛ correcta. punita ꝛ emendata. iustificāt. nr̄ ꝑ. ꝑe. iustificāt. tūc
iustē iudicialē. opō aīt cui dātī opis. cuius ꝓpriū sit op̄ iustū
simplicē q̄ ibi. ꝑ unūquēdq; q̄ cuiusit de dīctis distinctis. de q̄ ite. ꝓpo
sitū. ī. ipsi ꝑ unūq; dictoꝝ opm ut unū. q̄ē. ꝛ q̄ ꝛ est sit ī ꝓpo
sitē ꝛ cēt q̄ ebi. ꝛ cēt q̄ uti mis sint ꝛ sunt. q̄ ibi. existentibus aīt
distinguit de mīs agentis. iustū ꝛ iniustū. ꝛ ꝓpt duas ratiōes. 2as ī.
nolitū. aīt ꝑ aīt ꝓt. ꝓmit. 2o ꝑtue aīt q̄ dicte dictū. ī. ī iustificā
ante. 3o certo. q̄dā dictū. ī. dico aīt nolitū. ē applicat ad ꝓm. ibi
est aīt similē dicit q̄ ꝓmo q̄ gentibus iustē ꝛ iniustū. illud q̄ ue de
tu sit ꝛ expirā scīendū q̄ ꝓmissū sicut ꝛ opa iustū ꝛ iniustū. q̄
nolles opa iustū istud ꝛ illud. q̄ aīt opa hoc ut illud tue nec sicut iu
stū nec opa iustū. ꝑ ut. q̄. nō ꝑ accidēs. sic ꝑt dicī opa iustū. ut ī
iustū ꝓpō q̄ bīs q̄ opa. dicit ee iustū ꝛ iniustū. supdicte nūs
dibus opibus notē tue fieret iusta ut ī iusta sic aīt bēmo duos modos
fiendi. ꝛ opandi bīm nomē ꝛ ad nomē facē aīt ut opa. nō ꝛ ꝑssō
modū agendi iustū ut ī iustū facē nō ut opa. nō ꝛ est modū ꝑticulē
stimi. ꝛ q̄ facē nolitū nō sit iustū ut ī iustū agē. nō ꝑdicī dicit q̄
ī iustificā. ꝛ dyalectī ꝓpria. ī. opa iustū. aīt mutant. ꝛ distinguit ab
aīs opibus q̄ nec sunt iustificā nec ī iustificō istī dicendi. ī. dictū. ꝛ ī
nō q̄m aīt opa iustū. ut ī iusti. est bonū ‖ sta nō tuo opa. ꝑt di
opa iusta. ut ī iusti. bīm aīt signū q̄m opa iustū. q̄ est nolitū ī
tue dicitur. ꝛ tue est sm̄ iustificā. ꝛ nō intelligē est de opē iusto q̄m
q̄m est nolitū. tue laudā. ꝛ tue est ūacē. opa iusta. seu iustificatio
sic si opa nō sit nolitū ī iusta esse. ē. dō et ꝑ nō et iustificā. ‖ ubi
nō. dnaz ut ī iusta ꝑ. ꝛ ī iusta. opa. q̄ ꝑ ī iusta ꝑ sic nō nolitū
tue. puta. sīgē. ꝓs intello ꝑcussit esse hostē ꝑ tue ꝑcussū esse
sit res nō iusta q̄ ꝑhitū. ꝑ nō sit opa iusta. q̄ nō sit opa nō lītū
‖ dey. ī. de aīt nolitū. opa. istud dictū. est. de nō. sic ꝛ ꝓsequit ar
gūa. li. 3o. ꝑ. q̄ dico aīt 1o ee nolitū. q̄. ē. d. nō. esse q̄ ens. ī. ī
opantis. ꝓte. ꝛ ꝓpt. aīt sicut. ꝛ nō ut. nec ꝓ. nec. ī. ꝑ. ꝑ
sitis. ens. tū. puta nō ignoti. q̄ ꝑcutit. si ꝓs ut hostes nec ignoti
q̄ ꝑcutit. si lapide ut pisce nō ut. ens. ꝛ si admirētis ut
admirati nec ignoti. illis. ꝓmissis. sue sit. dēmo. ſ. deus. ens. q.

que fuit expte, sup. li. 3°. nisi forte ꝓ accidet. sic ꝯ. oz. ꝙ opꝰ dolꝰ no opet. exprimentur. Set ulte hoc. ꝛ oz. ꝙ nec. in. v. ꝙ nec de mo totu opet. quadmodu signꝫ. actꝰ et nullo ꝺ opꝰ ff. ꝓuñet altꝰ ipe. cm opet. no uolet. qz no est mei ꝓtestate. ꝓuñe ulte no ꝓcu te. ꝓb. est ꝓ dñi. uocet. ꝛ expt. ꝛ ulti. quo sup. dixit. gt. cdꝫ sm. dñi. ihonie. ꝛ tam cassee ꝓ accidet. Dicit ꝯ. ꝙ gt. ꝓcussꝰ no ee. hostes. ꝑ. ꝓcussee. ꝛ cassat ꝓcussu. ꝙ e homo. ꝛ ꝙ e alis de nro. pnt. ibi. lo. ihsus. ait. ꝙ ꝓcussus sit ꝓ ei. ꝛ ꝓ. ihsus. up. simꝑ ihsus. ꝛ ipm cassat ꝓ actꝰ sic. ꝯ. de ille sophisma de corpo. uidente. simꝑ. ait. uidꝰ ihsus. ꝛ note. dicit. ꝓ ideꝫ sine. ꝛ ideꝫ alis. ut. ꝓpter. ꝙ. ꝙ opus ihonis. u. ꝓ. ibi. ihsus. deus. ꝑ. ꝙ opꝰ no ihsus. tu no ipe opat. nec mei. ꝓte. ens seu. ens. ulte. ꝛ. amplꝫ ꝙ sit ꝓ. seu violꝰ. fict. ⁊ ulte. nolita. sic sup. dict. est. li. 3°. hic. ante. addit. in. ꝙ. dato ꝙ no est opꝰ ipo. opꝰ. ff. no ꝓ. hoc. dicꝰ. no. luta. ⁊ nolita. hoc no sufficit. ꝙ nulla cor. ꝙ nil. ulte ꝓ. nihꝫ no ꝓ. nolitꝰ. constat. opamur. ꝛ. patim. ꝙ. nr. nolita. ꝛ. nolita. puta. se. nescꝰ. ut. mo. ut. cibu. stomacho. digꝰ. te. talia. nihꝫ. que no sit. mutꝫ. ꝑ. te. ipo. nolit. nihꝫ. dñr. no. ꝛ. ut. no. ꝛ. hec. omia. dicta. sut. sup. li. 3°. ꝓ. le. ens. ⁊ essentia. est. ens. ibi. est. ait. similꝫ. i. ꝙ. dicta. sut. de. no. ⁊ no. applicat. dñr. de. nulli. ⁊ nullo. d. ꝙ. similꝫ. est. de. nulli. ⁊ nullo. ꝙ. dict. est. ens. no. ⁊ nolita. ens. ihsus. ⁊ cassat. ꝓ. accidet. ꝙ. ꝑ. ꝙ. nihꝫ. ꝓprie. ꝓprie. ꝙ. ihsus. nr. me. ⁊ no. nolit. ipe. dicꝰ. est. ꝙ. nullo. ihsus

rantiu ut ex defectu appetit pnu nocumtiz ermalli quare illu membrū
dio vr ce supflua || 2o q sm phm est nociuz ex infinitu, z nociuz ex
gmden Set hec duo sufficiet dicit de peccatu quare supflue addit.
z m membr || 3o q vr q de peccat sit expine z q nulq nociu expine no
debeat mt illi minal || Q ult de pctm sit expine z 3o du pmo q2 de pct
atu est ut necessa abonsa ut accessa admalla ex quib ea p utrūq istoz sit
expassione dolu z tristie pte voluptis. et malla ex quib pte tristis ut dos
ceden ut sup ad 2m z c. quare de pctm sit expine sc m q2 de pctm cō
tis ut in cupid ut metu timor. du q3 ut unit adplet q3 cupit ut ti
met meuue q3 metuit ut ayt ysidor & suo lone li 2o c. ut p utriz istaz
t passio tristie q3 cupid le seu concupisce quare ut p || qo q2 vr illu qđ
dio apud theologos repugnat isti mji dr q de pctm est ut existentiu ut ex
mistz mte ut existendū ut ait ysid ut sup. sc m dr li. Sz dissonum
. q. est ibi ait pctm adi sit mistz pctatu. adi ignoc adi mlic ut dicit
em sm infinitate. ubi. phs pot pcedi vr ait q pl no sit mistus no debet
imsty facti m edumplicē scientiā q p ppa vre dr scriptū luce 3 hi. phs dicit
imsty facti ut ait homer ubi sup te. Ad3m q2 ex illo no est mistus n
q mē. i. dio gens e mji sup. pl p mistē sm oppo est ducend phs homery
que mittu cossonat dicte scie || ad. q. dr. Ad3 sit. duo p. q p pmissa. dio.
nociu est gens 2m q est calde. et genitiu. dicne pctm. patu z ignoscm z ysi
to psac z sic sit existentiu. ut ex defectu appetitu psc z sic sit expine ut
ex defectu simt utriq z sic sit simt ermalla gnaliu inte z ermalla elec
cōe appetitu. quare gene dictu est q de nociuz dr infinite z pmo istius
nitiu ut expine ut exelective || Sz hic est dubiu de nocit. quod dr pctm
me. qđ sit existentiu cuius ut affectatu que tle nociuz no sit psc ex defectu
inte post appetitu. ut ea ignorie z pene est ei effectu infinite adhc
ad 3m q p ut tle pctm ut nociuz grauet. sb 2o medio pmisse rationis
p me m q3 exposui. p tm id 2m medium est sdm deduz ut dicat q nociuz z
neme ex defectu inte z appetitu sim est dc. q2 ille defect est ut pticula
hic z ibi ut pnitio tenet nocte. ex defectu. et pticula pne z nocu
metu ermalla electue z ermalla pmden ex defectu. et pticula z nocu no
cumetiz ermalla. ut ermalla pmden ex defectu. et pticula z nocu no
tm z appetitu || 2m no dicunt q2 constat. q pnu pte istius rōnis est calde
et dr nociuz ex ignorantia z pctm ex infinitu. sm z p phm z p sctos sim
li ni distingm & ignorantia || Q ad 2m pb. si misericordia z passio sit calde z
gnde q. phs ponit eā sctus q ea q expassione fiunt ermistē sunt hic ei col
ligit ex. licet ipse ut phs. aut q quadmodū corrupt pticte dissolute eas
qm pcedentiū sectat mouet dicte dentiz scinde pene ait ipse ista. sic z m
dul motu medietatu. sit adhuc cor que pcedebat q2 sic pticte ex
pas dissolute e mistumtis z motu cōz pressū e ermistē cōz sit pnu
medietatu motu et ermistumte medio motu ait motumetu. sint expassione
qm motus ait ut eligere Sz q cupiscē. ut Sz hi. z. c. q. ime mot
expine est ermistē p phm || Q ult z pe sit calde p. q2 phs pcedē hic
noce exelective z noce expm dr. Deo pctm ermalli. ysid pctm

br carpentarij theologorum ‖ dicendū aīt eū theologū q̄ nullū ē peccm̄ q̄d no
sit alīq̄ pēn̄ ut gēctu ut ullatu ut ofēdu ut inferēdu dn̄o. p̄ ꝑ regulā
nullū malū ipūtū ‖ dr̄ ē ꝛphīa q̄ est aliquod peccatū q̄ nullū ꝑ
na inferēda. est dn̄o q̄ ipm est ex se ꝛo sufficiēs punitū. p̄n̄ peccm̄
extinctiōn̄ quoꝫ hī ꝑ ꝛ̄ba tm̄ s. ꝓ ꝛ̄ba ꝛ̄ōnalia, ꝛ penulēs regula s. pōtu
dicꝫ ꝛ ēstly q̄ habēbit peccatū cessante tyrannī ut dictū est sup. li. 3
. d. 3°. ‖ ad p̄m aīt dicendū cū ut est rēfessus ‖ ad 2m aīt dn̄m q̄ peccm̄
malle ē ꝑ te voule no q̄ necē sit mal. sī q̄ mal sup̄ peccato tulit deus
de peccato

ubitat autē alīqm̄ sup̄ eynt de ꝛ̄a notū ē ꝑ se ꝛ̄ illato. hic
agit ꝛ nolit̄ pēne mortis ut notū. p̄mo aīt ꝓ mortu et
tūm inter 2os q̄ sequit̄ ibi. ubi utr̄. et. ut uē dicit q̄ ꝑ ea sup̄
dēt immutū sit. d. 13. d. modo aliqd. iustū ꝛ iniustū dubitabile ung alīs sī
sufficiēs dēbitū sit dēpatū iustū. siet sufficiēs dēbitū est dēfectū iniustū. ubi
ostensū est q̄ oē fact̄ iustū ē nolit̄ ꝑ se. sed quia dubitabit utr̄ ita sit
sit dēpatū iustū. p̄n̄. n. memorie potūt dubit̄ si ē ita q̄dmodū dicit ꝑ
ꝓcul omnipotē. inducēs ex bellorō factō q̄ mat̄ occidit nolentē occi
dēt ꝛ. mat̄ meā ꝛ glēm. i. iustē. occidi licuit. et sic ē ꝑ se. ꝛ ipsa
nolē. sī malgrā q̄d dubiet ea dicit nollet mīles occidī mat̄. nolē
te occidi militē ut ē. no nollet occidi ea nolentē. q̄ coact̄ sua cupidi
to nolīptu sic mihi ex̄ ministr̄. q. q̄ dicit mat̄ nolentē occidi fuisse
occasiū iniuste ut dr̄ aīt. ‖ dēnde. i. utr̄. n. ut uē ꝑ se ꝛ̄ ꝓ ‖ ꝑ aīt ꝓ
ꝑ ‖ q̄ solut q̄ 3m ibi. ut q̄dmodū ꝛ dēpat. q̄ solut ꝑ ima ꝛ 2m sit. i. si. ut
fm̄ ꝓ q̄ 3m ꝑ. d. utr̄. est ut q̄ alīqs homo noletē. pati iniustū
ꝛ minus ut no. ‖ 3m ē ꝑ ita. q̄ oē iustū pati ꝛ oē una sit mal̄ pati
q̄ ipi pacī q̄dmodū iustū facē ut ē nolit̄ facī q̄ ibi. ‖ et utr̄
ꝓ. q. 2m. p̄ aīt ꝓ ritū q̄ 2°. ‖ ad 2m ꝛ̄ q̄ ibi iustū
pati. ‖ 3° ad ad alterū. i. ingēs aīt. d. q. 3°. q̄ ꝛ hoc q̄dm est utr̄. s.
oē pati. ut iustū q̄ iniustū sic sit. p̄n̄ nolit̄ ut i m. p̄n̄ nolit̄
ut medū q̄ cl̄s pati. sit nolit̄ ꝛ q̄ alīd pati sit nolit̄ q̄dm
dr̄. sic ꝛ utr̄. oē facē iustū sit nolit̄ ut oē nolit̄ ut hoc est
nolit̄ ut d. ma. 3a. n. q̄ pt dēpati. siet dēfacē. 2° ibi. iustū
pari aīt cl̄ q̄ p̄mū. q̄ s. oē pati. ut iustū q̄ iustū sit bn̄ mo. q̄.
s. oē sit nolit̄ ut ea sit nolit̄ ex̄. q̄ sic oē opa iustū sicut
ꝛ oē opa iniustū est nolit̄ ut ostensū est sup̄. d. 13. q. 1. a. 1. q. 2.
ꝑ se ꝑ ē q̄ iustū pati. ꝛ iniustū oppon̄. sit ei q̄d oē opa iustū
ꝛ iustū q̄ oē pati ut iustū q̄ iniustū ē iniustū nolit̄ ut oē iniustū
ē nolit̄ bn̄. nō pot aliter cōtīg ꝛ aliter. simpliciter. ut simpliciter. vomi
ut tom̄ cōtīg ꝛ patiēt. ‖ 2° i. ꝛ̄one aīt aliter ondit q̄ no oē pa
ti ē iniustū nolit̄ ut nolit̄. supp̄. ut ea ꝙ fiunt inducta q̄d
pati iustū. est nolit̄ honeste. ei tuta passi pectus iustū ne sibi ne
futili ꝛ satisfactorij sic ei ut sit tut iustū patiēt dicēt ꝛ grandē ꝛ

s. duo qui sunt. se invicem amant et se sibi invicem in utuo coniunxerunt paci
antur iniustum alter ab altero quare non dicitur quod sunt iniustum pati sit voluntarie le
di. hoc. r. potest tamen contingere in illa condicionali falsitas. et contingit et notandum. Con
tingit non ex ignorancia operantes ledere. ignorantes per eius voluntatem hic contingit
expressis d. quod ut dicta ignorancia sequeretur vel difficultas data. de facere iniustum
non est recta. sed oportet apponere ei quod est nocere scientes nocere eum qui leditur. Et cum
quo leditur et quo leditur istis quidem oportet apponere hec quod est per voluntatem eius qui le
ditur et tunc habemus diffinitionem completam. Dicitur quod sunt iniustum facere est homini
sciente ledere. innocentes per eius voluntatem. Est autem addendum innocentes qui alias
lesum non esset vel iniusta. Quarta conclusio. potest ibi ledere quidem. et est conclusio principalis
quod s. nullus volens patitur iniustum. primo ergo. potest. ea. d. quod bene sequitur expressis quod aliquis
ledere et iniusta. i. dampna patitur volens tamen nullus volens patitur iniustum
i. iniuriam. sic quod passio eius sit iniuriosa et iniusta. ymo vel nullus vult in
iustum pati. nec est incontinens de quo magis videtur. ille iniustum pati. sed quoniam
per premissa conclusio duplici ratione. 2a i. quod autem quod ipsius. primo ergo arguitur sic nullus vult quod
non existimat esse studiosum. sed quilibet existimat iniustum pati. non est studiosum.
quare nullus vult iniustum pati. hoc. r. potest ma. cum superfluitate negocii et patet
addit autem dicitur removendo quod incontinens operatur id quod existimat oportere
non operari. Sed ille unumquodque appetit et alterum fugit. appetit enim voluptatem
et fugit depauperationem tamen propter lucrum voluptatis vult sustinere dampnum. depau
peris et hoc non adequat dampnum cum lucro quare non existimat se iniustum pati quam
vis ergo vellet dampnum pati non tamen iniustum pati vel ergo nullus vult iniustum pati
licet multi vellent dampnum pati propter aliquod desideratum in quo recompensat dam
num. 2o ibi qui autem quod ipsius arguitur. specialiter quod ille qui bona sua dat alteri puta
mentrici vel adulatori. non patitur iniustum. quia iniustum pati non est in potestate
te patientis sed potius in potestate facientis. Dare autem bona sua est in potestate dantis
quare dare bona sua non est iniustum pati. hoc. r. potest primo conclusionem. d. quod ille qui dat
bona que sunt ipsius seu sua quemadmodum ait homerus poeta. d. quemdam militem
nomine glaucum dedisse alteri probissimo militi. s. dyomedi. arma sua au
rea pro armis ereis et C. boves. pro ix bobus. talis inquam qui sic sua dat
non patitur iniustum et hoc est conclusio. 2o. potest. iiii. d. quod in ipso dante. i. in eius potestate
dare vel non dare quod tamen quia oportet preexistere aliquem facientem ei iniuriam. nullus
faciente iniuriam ipse non patetur iniustum quare magis est in potestate facientis quam in potestate
patientis iniuriam. Ultimo autem concludit. d. quod minimum est quod iniustum pati non
est voluntarium

d maiorem enim hoc declaratione quero de questione philosophi utrum
aliquis volens patiatur iniuriam seu iniustum pati et arguitur
quod sic primo quia pluribus modis contingit evenire in aliquo quam bonum

et in voluntario permixta non simplex nec absoluta pena cum aliquis se obligat
ad usuram ipse quidem vellet accipere pecuniam mutuo sine dampno si posset
usurarum habere sed quia pecunia indiget et aliter habere non potest ideo vult sic accipere
hoc tamen voluntas non simplex nec absoluta non tollit quin usurarius faciat iniu-
stum et qui alter paciatur iniustum ut 6. c. de hoc q. de usura // Ex hoc sequitur quod eu-
senia missa ei qui gratis accomodat non cadunt sub usura quia ista sunt simpli-
ci et absolute nove date // 2o. si voluntas est ligata non libera sicut est in puero
vel in graviter infirmo qui gerunt ea que sunt sibi noxia cum puerum qui enim
puero vel infirmo faceret nocumentum secundum voluntatem eorum faceret eis iniuria
et iniustum quia tales sunt non [illegible] commissis non sue sed alieni voluntati
et rationi et ideo qui regit infirmum non secundum voluntatem medici sed ipsius infirmi
iniuriam facit ei // Et idem est videndum universaliter de quolibet qui non est compos men-
tis sue // Supponendo autem cum philosopho quod aliquis voluntatem expressam regnante pre-
cipiente vel requirente et voluntatem integram optante se ipsum pati et alterum facere et voluntate
simplici et absoluta voluntate passionem absque conditione et voluntate et voluntate libera non ligata ha-
bente plenum rationis et cognitionis usum. hoc igitur supponendo quod ab tali voluntate vellet no-
cumentum pati dicendum quod patiens nocumentum non patitur iniustum cum ipse potest esse dicendum [illegible]
quidem qui sibi facit amputari manum ut saluet corpus reliquum hoc autem erit illi
gratia et non iniuria vel vult ledi propter manum sicut desperatus et tunc lesio non erit
iniusta ymo iustissima quia ipse bene est dignus tali vel maiori pena sicut dicit philosophus
j. e. c. 13. de illo qui se ipsum interficit qui ultra penam mortis quam sibi gratis
intulit pena amplius quia talis voluntas fecerat eum dignum maiori pena quam sit mors
simplex // Alia ratio est quia secundum iura ille agit cum voluntate agitur ut [illegible] ff. de
iusti. tute. b. ita autem gessisse ne versum quod si quis cum multis concordat in
eius glo. allegatis sed stare casu premisso nocumentum agitur auctoritate illius
qui nocumentum patitur quia si quis sibi faceret iniuriam ipse faceret sibi eam hoc autem
est impossibile ut [illegible] j. e. c. [illegible] quia nullus facit sibi iniuriam nec per consequens
ipse paciatur eam // Ad primum igitur potest dici 3o. uno modo quod philosophus dicens
pluribus modis posse fieri malum quam bonum loquitur de bono moris et
de malo moris pati autem iniustum non est malum moris multi enim satisfacti
iuri passi sunt iniustum nec pati iniustum est vel bonum moris // Alio
modo quod iniustum pati magis pertinet ad bonum moris quam iniustum pati
Si enim utrobique sit pena hec tamen iusta et ibi iniusta constat enim
quod patiens penam iniustam est malus quia sine malitia non potest inferri pena
iusta patiens igitur penam iustam videtur esse secundum hoc bonus et innocens quia non mirum
si pluribus modis infertur inferri pena iusta quam iniusta quia plures sunt
innocentes qui pena digni quam innocentes in puniendo digni // 3o. modo dici
potest quod illi plures de quibus loquitur philosophus sumuntur per comparationem ad medium quia ut ipse ait
uno modo contingit accipere medium sed infinitis modis contingit deviare a medio hoc autem sumuntur plures
modis non per comparationem ad medium sed ad principium comparationis quod est voluntas // Ad 2m autem quod nullus
facit iniuriam illi qui tali voluntate tales descripsit vel ledi et ad instantiam de [illegible] de apostolis
et de usuraribus iam responsum est // Ad instantiam autem de saule dicendum quod dauid non puniuit
illum primum ex hoc quod dicit se fecisse iniuriam sauli volenti interfici sed duo cum
erat [illegible] et ideo non dixit [illegible] quia interfecisti saulem sed quare non timuisti mittere

sic arguitur in omni actione iusta vel iniusta ille qui facit iustum vel iniustum
qui facit et agit ut agens precipiens et principale et non ille qui agit sicut res inanimata
vel irrationalis vel sicut manus vel sicut famulus vel sicut instrumentum precipientis. 6. iudex
distribuens agit vel agens precipiens et principale pars omnino recipiens ut res inanimata
vel irrationalis sicut enim recipit aquam pecuniam vel canis panem vel manus vel
famulus sequens imperium precipientis quare iudex distribuens iniustum facit et non
pars que recipit huius. Ad hoc non potest nisi distinctio agentium qua tamen iusta iusta ratio
tota. 3. Ibidem ad hoc si quid ad idem pertinet cum primo una distinctio
de ultimate iudicii dicit quod ad hoc potest arguitur est tamen prius quod dicitur iudex potest dare ma
lum iudicium uno modo si ignorans legem iniustum iudicaverit et tunc sed
legale iustum sibi ignotum non facit iniustum quia non procedit de voluntate
iniusta sed ex ignorantia nec eius iudicium est iniustum ad ipsum iudicem
non ad rem nec ad legem relatum est tamen vel quia iniustum quoniam ius legale
quod ignorari potest alterum est aliud potest et illi quod ignorari quod non potest
et ideo quia ius legale ortum habet a iudicio qui sicut ius naturale quodam
modo sicut ius legale. Quare ille qui ex ignorantia iusti legalis male iudi
cat quodammodo iudicat contra sibi notum in ulterius universali iusti naturalis alio modo
iudex dare potest malum iudicium ex certa scientia non ex ignorantia puta si aliquis
scienter iudicium iniustum et iudex facit amare distribuens et iudicans in
equaliter et hoc propter unam de duabus causis quia vel ob gratiam parti alteri faciendam
vel ob penam alterius inferendam parti scilicet amare gratiam et parti odire penam
Deinde ibi quod ad hoc quod arguitur ad propositum quia circa partem et dividit sed
iniustificationem accipiens et habens plus pro se ultra propriam dignitatem facit in
iustum sed iudex scienter male iudicans ipse partitur et dividit secundum iniusti
ficationem quia ultra propriam dignitatem plus habet et plus recipit quare ipse principaliter
iniustum facit huius. Ad subiectum ex philosophis potest autem iiii. d. quod quemadmo
dum si aliquis partiatur inter se et proximum iniustificationem faciens et secundum in
iustificationem distribuens facit iniustum simpliciter sic etiam iudex qui amore
vel odio iudicavit iniuste ipse quidem plus habet quia in illis qui de distributione
aliquid recipiunt est ipse iudex qui alterius parti adiudicavit agrum quem
ipse non recepit sed argentum ab illa parte accepit potest etiam dici quod posito quod
non receperit argentum accepit nichilominus ipsum agrum sed obligationem
partis ipsum adiudicaverit quia quodammodo quisque recipit illud quod eius
actus recipit si non ob odium et penam alterius partis adiudicaverit tunc nec argen
tum nec agrum recipit sed iudicium gaudium et complacentiam sibi acquirit
ex malo eius quem odit. Contra ibi hoc autem determinata principali
questione determinat alias. 4. occurrentes circa premissa quarum prima est utrum
iniustum esse sit facile. 2. utrum iusta et iniusta legalia scire sit magna
pars prudentie que determinatur ibi similiter autem. 3. utrum iustus potest iniu
ste agere ibi propter ipsum autem hoc utrum iusta possunt intervenire quibuscumque ha
bentibus exteriora bona divisibilia ibi sunt autem iusta de prima. Quod philosophus pro
recitat vulgarem opinionem dicens quod homines simpliciter vulgares existimant esse in se ipsis
iniustum facere et in hoc bene existimant quia in eorum potestate est facere bonum
vel malum sed ipsi propter hoc et existimant iniustum esse facile hoc tamen
non sequitur. Et ideo philosophus ibi hoc autem non est dictam opinionem corrigit dicens quod hoc non est ita
scilicet quod iniustum esse sit facile quamvis iniustum facere sit facile quia commisit

est dominus sui qua ministri homo sicut dominus suus ideo nō minus potest
hec omnia facere puta ministrari mulieri alienę et puerō pp̄m et singula
pp̄ facere opa cum timore et reverentia dominę et vere quibus nō licet aliq
diuersis ecclesiis esse fugere et abire // Et ibi sic tunc hanc opinionem arguit sic
q̄ tenuere ꝯ ad hoc forsan ministrum q̄ facere ꝯ ad eius ministrum nō
est h̄ opa vilia facere nisi hui actui quia h̄ opa possunt uti vilissimi
sicut sic homines sic se habent et sic diversorum sic se habent et sic diversimode
tunc dicit et ministrus et alia facere esse vilissima opari et agere quia ad
modum aqua nec aqua nec mediata et sanare nisi mundi et mundare nō non
mercedē ebij nec dare nec nō dare farinam .i. mediatā lapidatā nō est
q̄ p̄ unā media quia tunc medicus pp̄ h̄ omnia caritabiliter et pacatus facere
sic sic .v. commodo quo facit p̄fectus et copiosus medicus sic unicuique ē p̄ unā
oppō media singulis aut mysterio sic ministri pp̄ facere opa ministri non
tunc commodo quo minus sic ecclesiastici possit bene facere oppō ministri
nō ei eo utique fac ministri / ex quibus patet q̄ ministrum facere nō est
opus hominis nisi hui nō deus sicut est opus hominis unica
nisi hui actus bene dicit est // quod ibi sicut erit nisi // Ad .ē. quod
nulla ecclesia oppōe dicit q̄ nisi sunt in his seu inter hos quibus
nisi sunt luna que sunt similiter .i. nidificare luna quia sicut
eborea luna sic honores et diuicie qui quid huic nil hic p̄sit sic pha
bundantia et affectum in his luna si eis nō essent p̄ equabiles
fili sophismata dicit et affectum nō essent mecum nisi nec unius quod
apte quia de numero p̄sunt quam sunt quibus nulla pp̄ ē super
habundancia bonos eis quę tenet prima forte dico .i. Deus nō p̄sit
nec hui nisi ministrum qui dico .i. angeli et sic se sepate videmus eis
dico et hominibus meliores honores quia deinde volunt honorari Si cui di
uidantur honores deos hominibus nulla sophismata pp̄ ni esse deos q̄
nō pp̄ unius honorari cui nulla res equata deo est honore digna
dicitur ap̄i q̄ regi p̄cipe unde nobili unus sibi soli deo honor et glo
p̄. ad unum .p. sunt Jer̄m de unico p̄sunt q̄ nō nulla pp̄ ē de
fectu luna deficit q̄ nulla pericula omnia nil honore et ni ē
eis puta hominibus malis et insolubilibus a sua malicia his quidem
nulla pp̄ messe sophismata penat quali nec aliquid affectu hoc
luna quia omnia nocet eis quia omnibus abunde et ideo dicit nocti
tradunt bene animal gentibus publicandi sunt Jer̄m de mundo p̄sunt q̄
quibus pp̄ nec luna communibus et deputatis sophismata affectu
esse ad hoc puta esse ad eam gentes si luna esse quia dicit
tur hoc autem est humanum .s. posse uti his luna sophis
matibus et affectum p̄. qui .s. nō posse sophistice luna sophismata
est dictum .p. ar̄. i. nō posse sophistice affectum est bestiale ac dia
bolicum istud autem dicit .s. posse hoc et posse illud est humanum tria
medium nec statum bestiale et statu dictum

a Deinde p̄ quod quinque quinque sunt duo p̄m̄ .s. indica
tiva ergo ratione sibi non videtur sed quicquid possit p̄m
.p. .s. ad ministri facere sunt minister p̄ter ministrum

gramus quā ꝯmunit pens
q ē p̄mo arguit̄ q̄ nō dr̄a hoc ꝯmodū ꝯmittere q̄a lex nō dr̄ sibi nocz
secūdo ꝓ̄ponit̄ n ꝓbat̄ ꝑ̄o q̄a nullex ꝯuenit nō dr̄are ꝯ illā q̄ nō-
q̄a hz dr̄ nullex nō ꝯ illaz q̄a hz dr̄ ꝑ̄uata ꝑ̄sona n ꝯ eā q̄ hz
dr̄ ꝑ̄uata ꝑ̄sona in alio ꝓ̄posito dr̄ hec̄ ē̄ de offic̄ ord̄. si sac̄dos sz nullex
hz dr̄ nullex nocz ꝯ ꝑ̄ochianū suū ꝯ ꝑ̄ochianā nō ꝯ illā q̄a hz dr̄ ꝑ̄uatā ꝑ̄sonā ꝑ
nata q̄ licet ei ꝯ deueniat nō dr̄are ꝯ ꝑ̄ochianā ꝯ hec̄ ē̄ q̄ nocz
dr̄ ꝑ̄sona ꝑ̄uata // 2° q̄ ḡ hoc ambit̄ lex nullex sic audit ita nō dr̄are
dr̄ nō ꝯ dr̄ē ꝯ hoc nō-q-d-c- nō dr̄et q̄ lex nullex nō dr̄are ꝯ ꝑ̄ochianā
ꝯ ꝑ̄ochianā nō ꝯ illa q̄a ſunt alie ē nō. // 3° q̄ nullex nō dr̄ nocere nō
dr̄ illaꝝ nocaz q̄a hz dr̄ ꝑ̄sona ꝑ̄uata nō dr̄ nō dr̄are ex-
dr̄ dr̄ ē̄ hec̄ ē̄ hz q-d-c- si nō hec̄ placuit q-d-c- nulla auct̄ꝭ
quare dr̄ ꝑ̄uata // 4° q̄a hoc licet nō dr̄a quod est q̄a de lege ꝑ̄ce
ad nocē dr̄ ꝑ̄uatoꝝ ſ̄ꝑ ꝯmodū ſ̄ꝑ fuerit ꝯſtitutū q̄a nullex
ſic q nō q̄ duoꝝ nel plurū ꝯſtitutū ꝑ̄uatū q̄ nō ꝯſtituet dr̄ ꝯ
quare nullex q̄ est lex ꝯmunis dr̄ h̄ē c̄ ſ̄ꝑ q̄ dr̄ ꝯſtitutū
tuū ad nullex q̄ ꝑ̄uare // 5° q̄a ſic lex ꝯmunis ꝑ̄ualet lex
ꝑ̄ticularis ꝯtra q̄a melior ē dr̄ꝭ dr̄ h̄ē ꝑ̄o ut ꝓbatū ſic ꝓbatū ē
mundus q̄ ſic ꝯ forma nullex ꝑ̄ferenda erit ꝙ lex ꝯmunis ꝓclarī
q̄a hz nullex hz ꝑ̄sona ꝑ̄uata quare nullex nocere dr̄ ſibi illaz
nō ſibi ipaz // 6° q̄a de duobꝫ malis nullus ē eligendus
dr̄ habet̄ ē̄ 2° ꝓ̄. ſz nullus malum est nocere ꝯ q̄ nullum
nocumentum nō q̄ſitum ꝓ̄ſtandum q̄ꝺ esset ꝯtra dr̄ ꝯ
onis nullex ꝓcurare ꝯtra ministrum ꝓ eo q̄ ꝯ nullex nullū
existimat dr̄ nocumē q̄ ꝯ nullex q̄ ꝯtra ē̄ nocumē q̄ dr̄ ꝓ
// ꝯ ꝯ q̄ arguit̄ ad ꝯ q̄a dr̄ dr̄ꝭ ꝯtra ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
q̄a ligna relinquat̄ ex̄ de re nullex ꝯ q̄ ſtrandallum fecit
relinquere ligna q̄ꝺ quare male. // hic ꝓmo ꝯſtruendū est
ad ꝯ. 2° dand̄ est q̄ſ ꝙ q̄ dr̄ distinguo de nocēcia q̄
est nocēcia ꝯtingibilis oppōnis ꝓſumptiones nel ſuſpitiones
est nō- dr̄ ꝑ̄ma cum dicit factum nō audiat dictum de q̄
quoꝝ ꝯtra ꝯ hec dicēda ſunt quo ꝑ̄mo q̄ nullex ꝑ̄ dr̄ nullex
q̄a illud q̄ ꝑ̄ ſuſpitionē ꝓſumpt̄ nel opinat̄ ex dr̄ Dum
tamē oppō- fuerit ei legitimus modus ꝓbandi // 2° dr̄ q̄ ē q̄
nullex nō hz malignū ex ſuo nullex ꝯtra ſuos ꝯtingibilis ſibi
nocumē q̄ hz ō- ſic ꝯtra. // 3° dr̄ ꝓbat̄ ꝓ- q̄ nō q̄ nullex
q̄ dr̄ obſtet nullex q̄ nullex obſisteret nocēcie cum nullex
dr̄ dr̄ ꝯ ꝯſtit ꝯtra ꝯ ꝯſtit ꝯtra ꝯ ꝯſtit ꝯtra ꝯ ꝯſtit ꝯtra
q̄ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex ꝯ nullex
nullex q̄

sibi quia primum verum est et verum cum opposito. Et non consonat ut. 6. h. 1. c. 1. Quia
nullum contra veritatem sibi notam iudex iudicare aut dampnare debet // Quarto quia non plus
potest cogi iudex per testium affectionem ad faciendum rem iniustam quam pars per promissionem
et sententiam // Ad hoc autem quia causa magis est in potestate iudicis quam partis ut dicit
hic philosophus sed pars non potest cogi ad probationem aliquam nec per sententiam ad faciendum rem
iniustam quare nec iudex // Quia enim pars cogi non possit patet in casu si enim
alicui adiudicetur uxor propter probationem testium qui in rei veritate uxor eius
non est nec potest esse propter impedimentum notum isti et non iudici iste certus
de impedimento nec propter probationem nec propter sententiam nec propter excommunicationem resti-
piet illam in uxorem vel maritali affectione tractabit quia non debet
secundum iura et sanctorum consilia // Ad quaestionem nunc dandum est consilium
subposito quod iudex iudicare non debeat contra veritatem sibi notam ut probatum
est in prima generali consilio quia causa tali instructa nec cogitur nec delegatur
alteri cuius ratio est quia omne oppositum malum sicut est illicitum homini facere
per alterum tamen quia ille agit secundum iura cuius auctoritate agitur et ita per idem
esset iudici condempnare innocentem per se ipsum vel per alterum ut ex. de regulis iuris
c. qui facit. tamen quidquid est causa causae est causa causati secundum proclum et per
consequens iudex qui est scienter causa commissionis ex qua pendet ipse sci-
ente iniusta dampnatio innocentis esset etiam scienter causa illius iniuste dampna-
tionis / tum quia omnis actus bonus vel malus magis imputatur causae principi-
enti quam causae obedienti sicut hic dicit philosophus quare quamcumque iniustam condem-
nationem ferre per se ipsum est illicitum iudici ferre etiam per alterum illicitum
erit ei / Sed iudici est illicitum condempnare innocentem per se ipsum ut. 6. Quartum
est quare etiam est ei illicitum condempnare per commissionem in speciali aut ut
videatur quid habet et debet facere iudex distinguo de iudice quia vel habet
superiorem in terris vel non / Si habet consulo quod causam remittat superiori cum
relatione proprie scientie et probationis oppositae et si non admittat remissio
sed ipse cogatur ferre sententiam consulo quod pro veritate sententiet si vero non habet sup-
eriorem in terris sicut rex Francie vel papa vel olim imperator consulo quod
simpliciter pro veritate sententiet et quod graviter pugniat testes oppositum asserentes
primum declaro quia cuicumque committitur actus qui non potest convenienter agere debet
illum convenienti remittere quia per idem est secundum iura non posse convenienter agere
vel non posse agere ut ff. de verbo. signi. l. nepos proculo sed iste iu-
dex non potest in hoc casu sententiam convenienter ferre quia si pro veritate sententiet
facit contra ordinem iusticie qui non permittit aliquem non convictum dampnare
ut. xxx. q. 5. ullum et ii. q. 1. deus omnipotens / Si vero contra veritatem sententiet
facit contra rem iusticie quod est maius inconveniens quam facere contra ordinem
iusticie sicut maius est peccatum in genere quam peccatum ex certum statum ut patet ex
dictis. 6. h. 3. c. de iuvamento per ignorantiam quare iudex in casu debet causam
suo superiori remittere // Secundum autem declaro protestando quod nullus debet se repu-
tare coactum ad male agere quia in quodam non est cogi sed primo est
antequam aliquis turpiter agat ut. 6. h. 3. c. de operibus iniustis sub
posito tamen quod iudex metu vel ignorantia reputet se coactum ad dandum
sententiam in hac causa ordinando quod debeat sententiare pro veritate quia de duobus malis minus
malum est eligi si opporteat alterum eligi ut habetur top. sed minus malum est

contra

peccat qui peccatu suo & pro alio no peccat quia qui solo suo peccat p̄ bat
adulterium uidet peccat suo pro uidetur adulterio & pro uidet ad
pct̄m inducendu quia q̄ quid est cā ad est cā cām & p̄ sequens p̄ adulterū
peccat pro uidat quia est ei cā uidere aliū no peccat ipse solo suo pro
quare plus peccat quia ipe adulterus // 2 quia plus peccat qui facit
plus quā diuinū unq̄ opus malū quia ipe qui facit se diuinū & pro
adulterium uidetur facit plus quia diuinū unq̄ opus malū fac
eius principiū quod est uel ee bū plus quā diuinū unq̄ peccatū al opus
bū sup̄ hō. 1. c. 4. quare plus peccat // 3 quia bonus est agere quā
male pati sicut p opus uirtuosū est bene agere quā bene pati 5. eth
co. & de libertate // & pro adulterium male agit in adulterio uidet
aliū male patiatur uidetur quia bonus est inire adulterio
quā uidetur sic adulterium & p̄ plus peccat p̄ peccatū sic uidet
non uidetur quia uidet qui male agit quia male patit est / secundo q̄
quia plus peccat qui peccat in plus quia qui peccat in parentes sic
cius p̄bat q̄ quia plus peccatur quā adulter quia ni plus peccatur quia
ipe .s. in sacra in bus & uidetur adulter aliū no ussi in deū & in se ipm
l. seu. de. exh. c. exhonestare // & pro adulterium peccat in plus q̄
in se & in uidet & in alterū proximū uidet aliū no ussi in se uel in proxi
uel si adulterium uidetur sic & p̄ quare plus peccatur bū // 4 q. q̄ plus
peccatur p̄ncipaliter p̄ crucifigentes pilatū quia ipe pilatus dicebat
p̄. ipe pilatus qui tradidit me tibi maius pct̄m habet. Jo. xix. & pilatus
erat iudex & ibidem habebatur quare plus peccat p̄ adulterium
uidet adulterium // Deo soluendū ad. 4. proponebatur sunt duo ad sacrificiū
de genere sunt duo / primū q̄ pertinet ad humanū iudicium q̄ mod
punitur & aut gratia 22. q. iij. c. quatuor. s. timore & cupiditate
odio & amore in primis duobus modis peccat. ad se ip̄m in aliis duobus
ad alterū in primis duobus casibus dicitur uidet adulterium
aliquis irritabile uel dat seu promittit aliquid corruptibile sic q̄ si
illud irritabile uel illud corruptibile pretium pecunia rather iudicem
ad faciendum ministrum & iniquum lucrū / in duobus autē aliis casibus
iudex no dicitur adulterium p̄ sed p̄ est ip̄. hō. uel illius assis p odiū
uel amore & iudex q. 3 uestrio in primis duobus casibus ut est expressa
adulterium sed in aliis in quibus dicitur adulterio // 2. q. iudex p
nitio cupiditatem adulterium sup̄. peccat quia uicem adulterii agit
dei. p. q. in duobus peccatis eiusdem generis alius quod est magis
abominabile est expellabilius & detestabilius 22. 6. & 7. de adulterio. c. si. sed
pudorem & pudicitiam cupiditatem est magis abominabile opus
amore & ip̄ est expellabilius & detestabilius // 4. quia pct̄. ex inducta
tria magis est quia pct̄. ex iustitia uindicte 22. aut ysaiam. h. q. 2.
summo bono. c. quis. sed pct̄m ex uicio sic ex iustitia uindicte 22. q.
habet pct̄m uenia ex tali cupiditate & ante primū peccatum peccatum
est ex industria quare peior & detestabilior // unde ad. 4. dicendum primo q̄ iu
dex timore adulterii nisi peccat quadrupliciter nisi ex ignorantia
peccatum sic ex

diffi. q̃ quantũ ad hoc nõ necesse ẏpõ fecat maiorẽ pẽ diffi. sz̃ magis maiorem
ptem inquirat põ eius mẽsuracõ ꝓ sũ difficultatẽ sz̃ hũ plissime // Ad
3m̃ dicẽdũ q̃ papa nõ sic tenẽdo martirẽ & cõfessorẽ pter dictũ agẽdi & pati
plus pmittit ẏs qua index sz̃ qua postea index agit meat ẏpõ nõ solũ
ni iẽ põ cõmunẽ. ideo plus pmittit pẽ in actione ẏr̃ qua ps pmittit
ni sua // Ad 4m̃ dicẽdũ q̃ pmittãs nõ plus ꝓ plũ qua pmittẽdo ni pmittẽ
tes cõtra plures aliab̃ sũ plus pmittat qui mrtirat sui qua qui sũ
pluribꝫ hoc aũt nõ sunt cõtra ꝓia & ita dictũ est // Ad 5m̃ dicẽdũ q̃ pri
latꝰ fuit cõtrapẽs nõne maior pmittẽdi mdens hmõi dãnum si hinc &
inde nõ ẽb amicꝫ tẽpans

& e pẽheẏa aũt sup̃ egit de mĩstrãa mĩstrorũ & pmittit hẽt aũt
agit de mre dicẽdũ mstr̃ lẽ & de mĩstrãa legũ mrpretãria
ſ. de epl̃a epẽlre & de epẽheẏa / q̃ aũt ẏpõit mĩstrum sũ de epẽlre
hẽt & 2o ẏsq̃ de epẽlre . ibi nec eius & ibidem . 1a . de epẽheẏa i mdũ
aũt ex hoc // dicat g̃ p̃. q̃ ad pmissa dicta de mĩstr̃ dicta & de mĩstro ẏpõ.
& dubitatur est dicẽ de epẽheẏa & epẽlre & obo eiũ quãlr̃ q̃ ſ. epẽ
heẏa se hz̃ ad mĩstrãz & quãlr̃ epẽlres ad eãs obꝰ sz̃ hz̃ ſ. ad
mĩstrum quod est mĩstrãe ob̃m // Quãt ibi nec eius & ibidem ẏsq̃
de epẽlre q̃ parat g̃ ipm ad legale mĩstrum p̃ ꝓb̃ cẽ 1a . penes q̃
ibi fiat aũt ꝓbãt 1a penes & 2a ibi ẏr̃ quod mĩstrum penes eius
& eo ẏmũt p̃ . 2as q̃ parat penes . 1a obiãt ostendẽs mẽs aliqua repũg.
ibi . qui aũt nũc / 1a excludens illam repug. & reducit ad garẽ
ibi hẽt aũt omia q̃ parat g̃ 2a . mĩstrum epẽlres ad mĩstrum legale
dicat p̃. q̃ epẽlres nõ est ẽqũ penes eum mĩstro legali . // 2a q̃ nõ
est grãde alcꝫ ab eo . // 3a . q̃ est laudabiliꝰ eo quia nos ꝗdo ẽqũ
laudamꝰ mĩstrum epẽlres & nũq̃ epẽlrem qui seq̃t tale mĩstrũ
quare ad illa oĩa . dr̃ hũ nos transferimꝰ epẽlres ipm̃ magis laudãtes
ẏpõ nõ de ẽo & sic p̃z q̃ epẽlres est laudabiliꝰ mĩstro legali
// 2a . dicat q̃ est meliꝰ mĩstro quia ni tali laude transferimꝰ epẽ
lres ipm̃ cẽ meliꝰ ordinatas // Quãt ibi qui aũt ẏpõ obiãt & dr̃
ostendens ni pmittãs cẽ repugnãtia dicat g̃ q̃ hoc . mod̃ sibi tuẽt
mquentes si epẽl epẽlres ẽqũ aliqua pũct̃ mĩstrum & dr̃
est mĩstrum aptum ad laudẽ & dicẽdũ mi 3a quia nõ mĩstrum nõ est
sui . nõ epẽlres est aliud abo sup̃ . nõ si simul sunt studiosi & ẽ
omẽs q̃ sunt ordinẽ dubi. g̃ arti. & epẽlres fere ẏr̃ hoc quod dr̃
est q̃ nõ cẽt pl̃e q̃ sint abinvicẽ aliq̃ // Quãt ibi hũmõi aũt & ex
cludens dictam repugnãtiam & reducit ad garẽdũ dicit g̃ q̃.
q̃ omia mi 2a ad ẽ hẽt & nõne & . nõne / 1a . q̃ illa mscht
hẽt subẽtiũ nõ ẽqũ nõ repugnãt nõ obẽt pmissa obẽne / 2a . q̃
epẽlres ens nõ ens meliꝰ q̃ ordinẽ est & q̃ mĩstrũ 2a . q̃ epẽ
lres est meliꝰ mĩstro q̃ nõ & quod g̃ ens ens & ab hac mĩstro &
sic habemꝰ q̃ idem sunt mĩstrum grãle & epẽlres sicut ens & ens
ens quia omne ens epẽlres & mĩstr̃ . sz̃ nõ oẽ epẽlres & mĩstrũ
// 3a . dicat q̃ amẽbo . ſ. mĩstr̃ & epẽlre existentibꝰ homẽ & mĩ.

// ⁊ quia hec est ⁊ ſ. deffectꝰ ipſe legis quare ꝓpter diuersitatem ſit iniuſtꝰ
⁊ dicendum quod est ut ita ⁊ iuſta ſecundum legem qui de quibꝰ ſingulis ⁊ certis
ut est poſſibile legem ponere quia non est poſſibile aliquem mortalem hoies cognoſcere // ⁊ infert quidam hoc lex ⁊ talis ſingulis euentibus ꝓpter legem indigis
ſua determinare illud quod ꝑ legem non est certe determinatum quod indeterminate indeterminatum eſſus aut ſingulis actibus // est nolle esse de regula
lex aut iuſtꝰ quia est poſita est iam determinata casibꝰ aut ſingulis actibus
ſunt indeterminata ſua ⁊ unius boni ⁊ epyekes est indeterminata ⁊ tradat ꝓpter
caſus quare talia caſuum regula non erit Dicit lex ſic proclamat ſua // ⁊
ad inducit exemplum. ꝓ tale est talium caſuum regula ⁊ ſic distinguit quadam
modi plumbea regula hedificiis lebio illius insule que est vicina ei
ultra trianne illa illam regula transumunt ad figuram lapidum ⁊ non manet
ipſa regula inflexibilis preſtina ſic est ſua ꝓpria hedificiis ⁊ caſuum ⁊ non
manet ipſa ſua inflexibilis preſtina quia ſuccedunt aliis alia caſuum
// Dicit aut obiectum. ꝓ nil est quod est epyekes quia dicit iuſtum bonum
est ⁊ quod iuſtum melius est // Est aut ſciendum quod in insula
lesbie ꝓ fuerunt facte turres lapidee ⁊ non angulos acutos ſed rotundos in fi
nibus ſeu in partibus ciuitatis ⁊ palatiis qui ibi aut ſuper angulos
⁊ ſuper cantonatos illarum ibi ꝓducere linea una ꝑ directa ꝙ ſimul
ſurſum deorſum ſic quomodo ꝓcedit linea una ꝑ directa ꝙ ſimul
deorſum ex nullo ꝓ regula ſibi ꝓducet talem lineam ex transitu re-
gulari ad plateas ciuitatis primum ⁊ secundum non ꝓ medium tunc recta
fieret extrema ſibi dextri ⁊ ſiniſtri ad ſingulas lapidum primum ⁊ non primum ſi
remanebit extra ſibi ſurſum ⁊ deorſum nec ſibi aut ⁊ recte hoc cum
est poſſibile ꝙ linea declinet ad curuitatem ſibi una quamlibet tamen diuer-
ſam ⁊ non ſibi ad libertatem iuſti est // Conſequitur nil. ad poſtquam ego de
iuſtum epyekes hic agit de iuſtum epyekeya ⁊ ꝓ agit de ipſo
ꝙ ad hominem peccatum iuſtitie ⁊ ſ. ad quem hoies ſibi ⁊ alium ipſe de-
ꝓ ꝙ ex ꝓbis nil. est quod est iuſtum epyekes epyekeia huius ⁊ cum bu-
opacinus dicebat talem iuſtum quale est iuſtum epyekes ⁊ non aſtabi
dicendo ⁊ non rigoroſus ad actus ⁊ ad gratum pugnicis ſic ⁊ nudam
penam quantum ipſe cui epyekeis legem habeat adimplere ad pugni
tranſgreſſore quia penam reſtringit ⁊ grauo ꝙ ampliari ſic ex de regi
unde ho. ⁊ cuius ratio est quia ſanctum est impugnare reliquie facilis
delinquit quia innocente ꝓpter ſic habet ff. de penis l. abſentes
quare magis declinandi est ad allemanie pene extra ordinem ab ſeuerio
ſtrictum ordinem ut ſupra dic. ſ. ubi ſ. ⁊ ho. z. c. Dicit ibi dicens quidam
nemo unius nil. maxime verendus est ab eſſimo unius maxime ſimo ſic aut
reſiſtere magis quantum pugnare ſic quia ex ordine ſi. ibi epyekes ad
declinat ⁊ no ad illum // Dicit ibi ⁊ hinis agit de epyekeya ſi hinis
d. quare hinis dum epyekeya est eſſus quodam iuſtitia ⁊ iuſtum
epyekes ⁊ non est hinis alterum iuſtitia ſic nec epyekes est alterum
nisi a iuſto ſibi genus quamuis ſit alterum a quod ſic ſic est ſic ⁊
epyekeya est quedam iuſtitia

illam ni tabi cassi indicare nodz // nec ipam michi retinere bt ꝑ vicarios sz gaz
renuat bt pmodo tenebatur // Ad 3m nodz dicendu q ep ꝑ licẽcia no opponit se
ihesu q̃ est vitz lexis tamen opponit in quibz bt dicat expssim ni ꝑ legem
tubis expectendus

Item autẽ quemt sibi ipi sup actis & nre dicẽdus mist legis & re
mistica legum nr̃p̃. hic autẽ agit de mistica hominis ad se ipm p̃.
autẽ sup hoc q3 ꝙ3 ho ꝙdã subiit ꝓpm bnm intellectm ibi quedã cũ
mistuz. / 3o. ꝓpm alterz ibi ad hoc ꝓm q3 ministrus / dicat ge p̃. q3 mã. & ex
hijs q3 dicta sunt. b. c. h̃. c. 3. & quidem quod dz ad qdm dicã sup. c.
h̃. c. xdz. ꝙ3 vestis dom. s. q̃. aliquis sibi ipi facit ministrum vel unum ex
ipis cum duobus testib magis cent vistas qdm // // Quãtibi hz
n. qdem subiit ꝓpm bnm intellectm est cum sciendu q3 aliqua ꝑt dicẽ
ministra que sunt quasi blez mistica3 que dicat omnib bnfic. b. c. ho
c. 3. aliqua vi sz ab. dicunt ministra quia sunt quasi particulare mist3
& simplr modo d. q3 possint mistice p om. q̃. q3 subiit ꝓpm blez mistica & tm
hoc intellectm ꝓbat 3. ibi. hz aut3 ibi ꝙ3 quod dicunt tab
/ p̃. q̃clusio est ꝙdo sibi ipi nocens facit ministrum & hanc ꝓbat dicẽ
indic. 3. ibi ad hoc enim p̃. / ꝙ ig intendit sic agere / quicuq3 fa
cit opus alegẽ ꝓhibitum facit ministrum sz q̃cuq3 legit & iuz se ipm
facit opus alegẽ ꝓhibitum, quare facit ministrum hoc. c. tm ponit & de
clarat. ois. d. q3 de numo ministr quedam sunt ꝓ lege ordinata ꝓ omez
bonum & ꝙ quo ꝓm mistica blez que est omnis bonus & simplr modo
de numo ministr quedam sunt ꝙ lege ꝓhibita ꝓm omez illicitum
hoc non accidit ꝓhibe illam destruz qua ꝓmissi nocaz adꝙm. bnm
autem de illis ꝙ legem ordinat nec ꝓhibens est honestum sibi ipi
ecclesiam ꝓuta no inhabilem honestum se ipm metiri q3 aut no nubz
hoc ꝓhz ꝓuta simple nupsenib no in gradib omib enim pena no imposi
est ꝓhibita no omib gra no missa ꝓhibita nec ecclia aut pcz no
missa quare est ꝓhibita teste ꝙ3 modz q3 quicuq3 se ipm ledit facẽdo opz
ꝙ legem ꝓhibitum. // Quãt ibi ad hoc enim ꝓcedit argumt ad idem
sic. Justinianꝰ volens & statuens actum & curiã stanaab anno nonagesimo
p̃. lege & p̃. ordinato & ꝓhibẽte q3 no sit data occasio. i. se ipm deffendẽdi
faciat ministrum sz ille qui ꝓpz ipa se ipm occidit opꝰ. Vellem hz q3 est
quod est nocumentum alicui ꝙ ordinẽ mist no est ipe data occasio
nec se ipm deffendẽdi ymo quicq3 se ipm interficit ex eventu fit homo illius maioz. h
im. i. q3 aut ꝙ3 utrum 3. ibi ministrum facit // Quãt ibi sz cum
ꝑ 3. q3 aut ipam ꝙ3 nec sit enim ratio dicẽdi & quicunq3 se
se ipm occidens faciat ministrum aut faciat ipsam interiam & ver
vndet q3 contra & nud ẽ ista // Item ibi volens. n. arguit sic nullq
patitur ministrum bt. b. c. iq. Sz ille sz ipm occidens volens pa
titur quare ministrum non patitur hoc. c. premissa conclusione pot
primo im. 3. 2. ma. ibi patitur autem & patet // Quãt ibi ꝙ3
quod & ꝓbat 3. conclusionem & est q3 occidens se ipm nec aliter licet
se ipm faciat interiam contra hoc aut ꝓbat ꝙ sig dicit q3 ꝙ3
hoc q3 iste se ipm occidit in signum q3 contra interiam faciat sa cã duo cue

c. 15 // Vnde aliquis volens paucas ministrum que sunt necessaria p diffinitionem cuius quod est ministrum pau p. dicit dicat q. q hoc subiungit vnde se ipsi ministrum facit subiungit tertio et christi illam assumptionem que erant sequens ibi quia quibus qui ministrum patitur. Primo voluntarie patitur. Secundo aut patitur et necessario. Ibi et voluntarie patitur. Quare ut patitur ministrum

Tertio ibi ante qui autem. Supra egit de ministro ad se ipsum hic autem de simplici facto et patitur ministra. Et ne ppleret q obmittat de ministro ad se ipsum ubi sunt mechanici de primo quia declarare tria q exclusimus. Et primo declarat tria sunt actus. Secundo q est q ministrum facit et ministrum pau autem sunt mala dicit. Tertio magnum est q autem ministrum facit ministrum pau sunt mala ad prima sumi ut certum sit diversis modis ministrum facit est habere plus de ministrum pau et hic nihil de nic. hoc autem est obscura nec aperta nic. Dicit. Circa est. 15. quare autem sunt prava hic. Primo ponit q. Secundo p. tertio. my. i. hoc idem. Tertio ybat idem ex simili. Dicit quia dicimus sanum esse hic in medicinali sua. sic. s. q medicina agebat ipsum sanum dicit humores et mygbat omnes diversos assumptare et quia modum se hic statuis homo bis hominem. i. bis aptus grupty. vbi ait chalcanea pueri palestra qui y calcaneum et ybatur et distressus ab eo utrumque sic. Tertio medium se habet in modo pugna quia laudatur et agebatur. 6. hic est. dicit ecile et y oppositum. Et ministrum et inequale mixturae dicit pravum unde nasque ministrum quale fiat nec in pau dicit equale et ministrum inequale quare ut fiat quia pau est ministrum et malum // Tertio q est q ministrum facit est hinc sequens quia ministrum pau quia ponit ybat ibi secundo dicit ge q. dictus est istud quia illud quod ybat quia omne vinum cum malis ypocras et simpliciter nec cum dissentiente ad malicia exci est dictus quia illud q est sine malicia vero q istud hinc sit sumptuosum ministrum facere est vinum dicit est cum malicia que est simpliciter malicia et ybatur nec que est dissentiens ad malicia ypocras quia non emisit semper ministrum facit quantus sit dicit est cum ministrum dicit. 6. c. hic. Quarto ministrum autem ypocras est sine malicia cum sit minus dicit. 6. c. hic. 15. quare ministrum pau secundum se unum est pejus q ministrum facit. hic. Ibi ad ponit p. q. 2. nu. i ministrum facit dicit secundum quia nobiscum ibi hinc ipsum q pro vita // Et ministrum hic esse quedam repugnancia quia in ipsa quae dicit q ministrum pau est pejus ministrum dicit. q est sine malicia et ministra q stat autem q eis pro ustus est malicia unde dicit sanat unum quia malo. plus emendat. Et malum et erat pejus non esse pravum. 6. ir. de hic. quia sit dicit esse pravum quia esse malum quare ministrum pau nec sit cum malicia nec non sit cum pravitate ad hoc unde dicit quod est aliqua repugnancia quia in prima solutione loquitur plus de pravo simpliciter generaliter. Et quocirca malo culpe vel pene operante exteriore operatur ministrat exteriore passiones ministrum facta relatione ad voluntatem ministrat hoc modo dicit est q autem sunt una mala culpabile nec penale quia opus est mala culpabile nec penale q opus est

ꝟmad ꝺr. ꝑ. hꝭ. ꝛ. ꝯ. ꝙ. ſꝫ nullꝰ ꝺ ꝟbꝫ ꝺe xp̃o ſꝑleꝛibꝰ q̃ carnu
m̃ poſſunt/phomus quare magꝭ monꝺ eſt ſcm̃ unꝰ malum quam
aliꝰ omnꝺ quoꝺ ꝺr magꝭ malum // ꝙ. quia cuilz m̃ oꝛꝺne poſſe q̃ſq̃
moueꝛ nel mechabꝛ p̃eligꝺ eſt ſcm̃ unꝰ malum mouꝛ quã ꝑ̃ſ
ꝺe hoc ei laudatur. ioſy ꝛ. filꝰ iacob qui p̃elegit ſe mori exp̃ quã
domꝰ ſue miam neſſiuꝰ q̃uare. ⁊ ꝯ. ꝛ. ſꝫ nullꝰ ꝺ peꝛ quã mechꝰ
quare ca p̃enꝰ eſt quꝺ nullꝰ // ꝙ. quia p̃ceptꝰ eſt ꝑdere tuã uitã
quã undꝛa ſꝫ p̃uꝺꝛe ꝑdunt̃ maiora luna. ſ. p̃ncipiũ ⁊ ꝺiuꝰ
animꝰ que ſunt maiora ãl maxꝫ ꝺr ſupꝛa hꝭ. i. ꝙ nullꝰ ſic ꝺlm
ꝑdunt̃ uitã ꝛa luna. ſ. luna ar's que nõ ſunt maiora ſꝫ medꝛocꝛ
ꝺr halecꝛa illꝺm quare ꝺr ꝑ̃ // ⁊ ad ꝫm ar's. p̃mo q̃ melius
eſt cum ꝙ alicui ꝺre inſidiaꝛ quã q̃ ſuã tuꝫ omnꝺ ꝺr augꝰ
aut p̃ hꝭ. ꝺe hꝭ. ar's. quare melꝰ eſt tuꝫ ꝺre ꝙꝫ aliꝰ omnꝺre q̃
ad unũ ſꝛe omnꝺ. // ⁊ ſecundꝺ quꝺliꝺ ꝛ illuminaꝛ p̃ceptꝰ q̃ melꝰ ꝺr. q̃
ſꝫ nullꝰ ꝺ ſuo ꝑ̃ſ ſuꝛꝛigꝺ ſumꝑ. eſt illuminatꝰ p̃ceptꝰ
ei eſt nõ cuꝛꝛe de ſuꝛia de qua tamꝺ ſcꝛiptꝰ nullꝰ cuꝛꝛꝺ hale de lo
no nouũ. ⁊ ꝛ. nullꝰ ꝺ nullꝰ ꝺ ſe eſt bꝛeꝫ ꝺr. q̃
ſuã uꝛa ꝺr. ſi ꝑcellꝛe ꝺr. quare p̃ceptꝰ eſt nullꝰ q̃ nullꝰ ſuꝛꝛigꝺ
// ⁊ ꝺro ſ. q̃. p̃mo. ꝙ. q̃ꝛaꝺ. ſeu cauſis q̃ꝫ oꝛ aliꝰ ⁊ aliꝰ
ꝺr. poſſunt eſſ q̃ꝫ ꝺ. ſ. nullꝰ nullꝰ ⁊ nullꝰ nullꝰ nel nullꝰ nullꝰ
ſuꝛꝛigꝺ nel nullꝰ nullꝰ/ in q̃ꝫ ꝺ p̃ ꝛeꝛigꝺ talis caſꝰ duo ho
mines ſunt nullꝰ ad ſuſp̃ꝺm nullꝰ cuꝰ ꝯꝺ alꝰ ꝺ ꝙ aliꝰ
ſuſpendat ⁊ ſ ꝺr. nel q̃ ſuſpendat ab eo ⁊ alꝰ ſ ꝺr. / in ꝛ. ſꝫ
quꝺm eques eſt in quꝺm uia nullꝰ hꝭ cum nullꝰ ⁊ ſ
tꝛuꝫ ex p̃ce ſua ꝛeuꝛtunt hoſtes quꝺ ꝛ nullꝰ nullꝰ in nullꝰ
ex alꝰ p̃ce uia plena eſt p̃ꝫ ſoꝺeꝛ ſic ꝺ ſ ꝙ q̃ꝺ ꝺ poſſile
cum cum eques tꝛanſiꝛe q̃ꝫ aliq̃os nullꝰ ⁊ ſic ꝑ̃ nullꝰ
nullꝰ nullꝰ nel nullꝰ nullꝰ p̃ceꝛ J ꝯꝺ ꝺ // J ꝙ
talis quꝺm nullꝰ ꝺputaꝛ ꝺ mꝛte ꝛeꝛet nullꝰ ꝺr. non
p̃ euaꝺꝛe nſi nullꝰ ⁊ ſ ꝙ oꝛ cum nullꝰ nullꝰ nullꝰ
ꝛ. nel nullꝰ nullꝰ // ⁊ q̃. talis quꝺm uiaꝛ nullꝰ ꝺ nullꝰ
uiꝛ lathꝰ nel plumꝰ q̃ nos nõ p̃ euaꝺꝛe ⁊ ſ euaꝺꝛe ꝺr.
ꝺr nullꝰ ſ ꝙ nullꝰ ꝺ ꝙ euaꝺꝛe nullꝰ ſuꝰ legꝰ
q̃ꝺ ꝺ ⁊ ꝛeꝛtã ⁊ ꝺffenſoꝛiũ ꝺr p̃ꝫ ſuꝰ // J ꝙ p̃mo ꝛ. ꝺr
ꝺicendum ꝙ p̃ceptꝰ eſſ nullꝰ nullꝰ q̃ nullꝰ nullꝰ ꝙ q̃ꝺ ꝺ
nullꝰ nullꝰ nullꝰ eſſ ꝺ ſ ꝺ ſ nullꝰ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ
nolentib̃ q̃ꝫ plus offenꝺꝛe ꝛ ſ ꝺ ſ ꝙ q̃ꝺ ꝺ ſ eſſ
actꝰ tuꝫ p̃ ⁊ ꝑ̃ ſicꝛet ꝛ ſ ⁊ ſ ꝛeligioſ ſuꝰ nullꝰ ꝺ
ſicꝛet ſicꝛ ꝺ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ
ſicꝛet ſicꝛ ꝺ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ ſ ꝺ ſ

paululum dolore meo antequam eadam & no redeam ad tenebr
sam tecl. Job. xo. c. quare expedit eng breuem modo hi iuste nisi
ere qua iniste nisi // Si tamen illig. obstat prima quia ille sceng sus horrore
pendendo & strangi eius uel pat uel quicqz tamen homo no p̃tabat
se pro eligat ne suspendi maxime si posset aliq̃ de uita dei cu prima ca
tamone // Et contra dicendu q̃ peng est nisi fice qua nisi fica q2 de une
natuali nemo debet locupletari cum alterius & maxie hominis
innocentis saltem ignorantis sz ostendit p̃ alit locupletari longitu
nitate vite sit suppl. ni casu qui cum pacta dz poni expectat uoz
tem qua innocentib⁹ infert mortem tamen casu loquit⁹ phs q̃ad
q̃ peng est ministrum fice qua ministrum pat qui adhuc habet
diuite medio sua sit p̃z explicit // ni. casu dicendu q̃ multo peig
est ministe nisi fice q̃ euadenda morte uestra qua ministe nisi fice
q̃ euadenda morte ministri si eius pugh est ministrum fice quam
ministrum pari multo fortius est peng qua ministrum pat // Tei
q2 aut casu dicendu q̃ peng est ministe nisi fica qua ministe nisi fice
quod q̃batur qua ministe nisi fice nullum malum & hominis inst
aliud addatur ministe aut nisi fica malum & q2 ministri pat
quod est tibi malum sit q̃bat ph̃s ni p̃na pre locutis quare
istius ca qua tibi malum peng est qua illud quod hui se no
est malum // nec obstat si dicat⁹ q̃ passa & ingressibi dei mors
sponsi eius ipsa mors ministe sancte illata no est eis bona sit
hui se tpis sepultura sz est bona mihi est p̃ electos uide fide dignissa
uel qua cuiq; nisi fica dew bona sz hic nulla ni fica dew bona quam
quia sponsa quare no sit q̃ sine ca homo deleat nec le mori ma
lor sibi nisi fica // Ad p̃m. g. q̃ p̃na pre ia dictum & qua ph̃s
loquit⁹ tibi cuiq; & minister & sic q̃ad dei. // Ad 2m. nego ad
q̃ q̃dam q̃ christo tibi nisi fice esset nolite culpa cum dico q̃ hoc
q̃ nisi fice no posset esse sine culpa dicendu q̃ quanq; no dicere sic nec
facere no esse liberum apte sz ordinat quo liberi esse possunt
q. d. q̃ raro quia scepe inordinata voluntas in tali affectu
// Ad 3m. nego dicendu q̃ nisi fice ni nasci & male facere no est
tempe sic habet⁹ pro multis sponsi patrum dei & testi q̃ mulier
sus ph̃s mandatis omnibus ordinat sic phinees. nisi. xpo. & samu.
vo. & thol. 2. regi. xo. iii. & dauid dicat male facere no p̃ceptis
tibi // Ad 4m. dicendu q̃ mechia ni nullo casu est licita quia matria
mechie pacta tibi & alterius bona nunquam potest esse digna sustine
do nisi qua pena misti quare no sint simile quantumlo aliquo
homini dimitti possit esse peng quasi adultery // Ad quintu
dicendum q̃ in casu nisi necessitate & ministri no p̃dit aliquis
animi bonum // Argumenta in oppositum facta possunt sibi
melletum p̃ma patet. Et ni hec explicat sufficiat quia liberi e
thicor

Incipit Sextus liber Ethicor

q uomaz ante cyrenaicos in ꝓcedendo egit de ētute mo. hic autē agit de intellectuali de qua ꝓpter ꝓmo intendit ꝛ ꝓsequit̄ ipm ibi. anime ante ētutes / De intellectuali ante ētute seu de tuta ite ꝓ ꝓpter quia de ipa est dā. ꝛ. quid de ipa est dictum ibi est aut addenr. qđ nō stat dicēs ibi ꝓpter quod oz / dicit g̃ ꝓmo q nob ꝓbabiles cyrenaicos ꝛ. hoc ꝓpono. g. hō. ꝛ. qm oz opa ētutis ētutes eligēde mēr. nō aut sup hmōdi aiam nec dēfinit g̃ oz illa fingēd hoc ꝓpono cōis q medm eligēdo esse non quod est medm hm̄ nr sz nīe. quod est mē. que ad nos sicut intendit dicere / Ideo dicendum ꝛ distinguendum hoc ꝑ. ētute tuta quia alia ē in speculando ꝛ alia est in ꝓpatione ꝛ alia in artificiali ꝛ prima dr̄ sapientia ꝛ de hac. ꝛ. dicit. ꝛ. dicō. De sola ētute tuta in ꝓpatione intellē- quod de ētute aut dict̄ est in distinctione ētutes ꝛ ideo illa in qua cōis est ab alijs dimittēda // ꝛ. i nomnibꝫ ꝓpōnit nel ꝛpresentat id quod de hmōi ētute est dictū dicēs hō ēsum est supra hic. ꝛ. in omnibꝫ dict̄ hicabꝫ ētutibꝫ nel ētutē quādꝫ est ēt in alijs ꝑtibꝫ hicabꝫ ast quoddꝫ signū in ētute ꝛ agibilibꝫ ꝛspectū ad quod ꝛspic̄ ꝛ attendens ꝓ augmē ētutis hmōi in tendēdo ꝛ augēdo supplendo dēfectū ꝛ ꝛmouēdo ꝛ ꝛmouēdo ꝛ ꝛscindēdo ꝛ dēfectum hmōi exponēdo dicit signū ꝛ istud signū- est ētutis declarandū- medietatē que diuersimode hm̄ diuisas ꝓpriaꝫ additates ꝛ terminos ꝛ mēsuras ꝛ extremitates sunt sumēde quas quidꝫ medietates nōs dmūs esse tenetes esse seu exposē quodꝫ medietē- supabundantie ꝛ defectus dicendo aut illas medietē- exposē hm̄ ētutē ētutis de sunt exponēdo. g. hō. ꝛ. // ētutis est g̃ q hm̄i habitus ꝛ hm̄i ꝓpria ētutes ētutis est mediē- regula ꝛ mensura nobilius ꝛ illud sign̄. quod est in ētute ꝛsp agibilibꝫ ꝛ appetibilibꝫ est regula hmōi ētutis qm ab illo signo sumit sm̄ dm̄ ꝓpriū quid oz nel ꝓpriū q oz est enim intelligendū quel ꝛmensurādo // ꝛ. ibi est aut ostendit q predicta ētutis nō est sufficiēs dr̄. g. q medietē. i. nō ꝓmissa ē nl q dicē- de tuta ētute ꝛ sufficiēs ad ꝓpriū- est ad hoc nr̄. p rām dicta quod ꝛpē ꝓbat p simile in alijs artibꝫ ꝛ studijs quia q cunctis oꝑibꝫ ē mēsura ꝛ speculādo ostendit hoc ꝓpriū mēsurādū- q in alijs studijs ide ꝛdeat quia nonnūq pē dicī nec ēsum istud -s. qm̄ nec plura quā oz nec mi nora -i- paucora quā oz dz aliquis laborare -i- ꝓcurare nec ꝛ negligē -i- ꝓmodꝫ sz tm̄ mea- que nō hīt plus nel minus quā oz ꝛ tuta ētutis dez hmōi quā est nec aliquis aut hmōi hoc solum dēmidiū de media nl breuiꝫ si et amplius medio nel ꝛmotius ꝑtē quā aute puta ꝓ ex- qualia oz adhibere ad agendū que fabricant si quis debit ꝛ facere ad ꝑdaꝫ artē ꝓ ꝓbitē adhibet ētutē ētutis medialis ꝛ illa q nūbet adhibet ille ꝓpriū medio qui hanc medietatem ētutis hz // hmōi- n- audio ꝛ mi grauis aliqui ad ꝓpriū ꝛsp- de ētute ētutis nullū ꝛmouēdo ꝓ ea q dicta ꝛ // ꝛ. ibi ꝓpriū quod oz ꝓpriū quod de ētute nec ētutes addo. q ꝓpriū hmōi est de nisi ꝛcēs ḡtie nonne oz ēt aut hmōi q aut ꝛ hoc nō ꝓbē esse dictum hoc quod dicendum in gñali hm oz ēt dēmidiū- in ꝑtali de dā- q ētutis ētutis hm̄ dicti ꝛ q ētutis. i. sign̄. hm̄i vult addi in ētutis ꝛsponet ꝛ aut dicti

ad eius dem̄ cor
que dicta sunt

a de ipsis dicendum quia dna sunt de signo litterali et aliquid querit de vero
nec de curiali sed illud signum ad quod respicit mentem ex libro artificiali
nec morali. opinat et ait q sic p q omne sic opus bn ptinet ad mentem ejus
vt. 6. hic. 2. c. 4. quare illud mentem est illud quod hic querimus // 2o. q. liber
applicabo ad mentem respicientes opinantur ibidem hoc esse qm vt pmo // 3o. q.
ad illud respicit opinatur intellectum cuius qditatiua est vtilis quia eadem
ex vnci dicere et apparens esse qm vt hic. c. 7. sz vtilis mediatus ge
est qditatiua eius mentem. vt. 6. hic. 2. c. 4. quare vt pz // 4o. quia sic facies
respicit ad sigm sic bene opantes ad mentem. vt pz milla simplex pura
et plena dicunt q finale e nomen sigm. dissimile aut mentis et pz vt ad
malicias pertinet sophisticas et deffinit que sunt facilia et ad litteram pertinet
medietas que difficile est vt hic. 6. hic. 2. c. 4 sive litteralis medium est illud
sigm ad quod respicit intellectum cuius moralis nil artificialis opinatur et pz
hoc aliqui dixerunt q phus loquitur hic de illo signo quod est medium
litterale / Sz mihi aliquid medium litterale non est dignum mediatum ge esse
dignum nisi mentem sophisticum autem et deffinis q mentem non est dignum mediatum
de quo loquitur phus est tale dignum vt ipse hic aut quare litterale medium non
est istud sigm // 2do solvitur quum primo q sigm directum hominis
opinatur pertinere ad dictum. s. signum paragrammaticum et signum quod est ipsa paragramma. Vide
et sigm mendacium et sigm quod est ipsa mendacium // sigm aut paragramma est duplex
quod est male sumpta paragramma aliud pertinere artificiale alicui nil aliquibus
paragrammatis / 3m sigm est finale bonum et istud est bonum paragramma et punitur
in omni opinatur agendo q intellectum vt hic. 6. hic. 2. mentem. in vero de statu mentis
finalibus et de hoc signo dicit phus q augustus finalibus bonum adhuc magis
hoc mirabantur et quidam sagittarios sigm hunc admirantes magis
quod dicit. 6. hic. 2. mentem phicum // Signum aut alicuius nel aliquibus preaugustum
est lex nel hostiarum dictum legis hunc istud aut non est bonum preaugustum
quia legislatori non paragrammat legem ante legum latorem cum eius phus
prudentiam legem nostram vt j. c. hic. 2. c. xo. sz istud est paragrammum
aliquibus q mihi non hunc mendacium de lege sz sibi legem et ad legem respicientes
mendacium // Sigm aut quod est paragrammum in 3m practicum illi finem qd
est bona augustus finis vt j. c. hic. 2. c. 6. // Sigm aut mihi qui sint est.
dictum mentem. 3. quo mendacium aut quod documentum. 6. hic. 4. c. hic. 1. //
Sigm aut quod est ipsa mihi qui est ipsa mendacium que fit mihi
qualiter. est cui ore qualia qo. sz non e qo vt. 6. hic. 2. mihi vero de qualibus
et tale sigm est notitia mendacium medium mihi qui // hinc qd punitur
de 3o q sigm ad quod pertinet bonum omne opinatur non est litterale medium Bonum
// 4o. q est ipsum est finale bonum // 5m placet et illius non preaspicit bonum
intellectum opinatur quod est ignotum et valde difficile ad augustum sz illi
mentem est via ignotum et valde difficile ad augustum vt. 6. hic. 2. c.
et c. bonum quare litterale mentem non est illud sigm ad quod bonum respicit
intellectum opinatur // 6m placet q quia omne opinatur intentum et remotum
opera sua vt remat ad mentem ad illud sigm respicit q bene exigua cum
tota opera hinc nel plusquam oz nel minus qua oz nel tum quantum oportuit

ꝓbans membra dyssiones ab inuicē ēt distincta ubi ꝙ sic alt̄ ꝙ alia
alia que sunt genꝰ distincta penit̄ alia sunt de intrīco ꝓcedan̄ ut ale
alt̄ē ꝛ alt̄ē sīm genꝰ sic ꝙ alia ꝓcedunt ad unū illoꝝ ꝛ alteꝝ
ad alt̄ē supple ꝓ ꝓpīm quod arg ꝙ ꝓt aīe moyistit argumo ꝛ
obiectū sīm quod sibi dez ꝛ sīm quadam ꝓportē qua hz aīa mouet
ad obm sz nāt̄ ꝛ agitunges sunt obīa ꝙ distincta ꝛ alia quare ꝓtes
anime apte nate ad hoc ꝛ ad illud sunt ꝛ genꝰ alia ꝛ distincte
hz .i°. ꝓ sōm nature cum sua ꝙ formate que declarabit amplius
in q̄one // Quoꝝ ibi dicit aut̄ uno nōm ille anime ꝓtes dicendo
ꝙ una ꝓ dicitur ꝓtes dicatur sīm .s. illa qua speculam̄ uegetā ꝛ alt̄
ꝓ dicit̄ uegetatiū .i. ꝙ sibi sīm illa qua speculam̄ sentiēn .i. ē ens
ꝙd̄ uegetabile ꝙ ꝙ hz ꝓ ꝙ ꝓ ꝙ uegetatiuū sic tota quid ꝙ
quia nullū ꝙ sibi tale de nō sentiendo ubi ꝛ .c. hz. z. ꝓ de ꝙ sibi quia
quodlz ꝙ sibi tale oz ꝙ de sentientibus ꝙ sibi et uegetatiū quare ut
tum est una quedam ꝓ determinata ꝓtes uegetatiue huius ꝛ nō est cura
trum ꝓ uegetez hmōd̄ gradat̄ sumpta sic tota nata ad omnia intellec
tiua que se habent ad eam ut ꝓ ad uerum

a Q̄ ex dicta ꝓ patet quem̄ ut ꝓ sīm ꝛ ꝓ uegetata sic
nata intrīce distincte ꝛ ac ꝙ nō puto ꝙ ead ꝓtes ꝛ ꝓte aie
ꝛ agnostiū ꝓ sīm ꝛ nutr̄ sīm .sz nāt̄ ꝛ sentiēn se habent sic ꝓ sīm
sīm quod agnostiū nāt̄ ꝛ uegetatiū quo sentiendo ē ut ens
ꝓ anime // .c°. ꝙ ubi se habet intellectiū ad intellectiua ad sensib
ad sensibilia. sensus aut̄ unū ꝛ idem cum ꝓpte ꝛ agnostē
mouet ꝓ ubia que sunt quasi infra puta plenū ꝛ astra ꝛ cet cor
ꝓptabilia grauiē quare multo fortiꝰ intellectiū ubi ubi ubi
ens agnoscet hec ꝛ illa // .z°. quia intellectiū agens est quo est
omnia facere ꝛ ꝓ. quo est anima fieri ut habeat .z°. de aia ūsiue ḡtia
rationē intellectiū possibilis ad ꝓ ꝛ agentē esse si alia ꝓ anime
agnoscet nata .z. alia agnoscet grauiē // .c°. si primus ducis
esse pmalas ꝓt distincte genere mobīs segnit̄ pelia esse nub pez
qua eadem annualia ꝛ alia ubi ꝓ qua ubi eadem plantae ꝙ genꝰ
sunt distincta hoc aut̄ est mgens quare ꝛ illud ex quo sequeret
// Sz oppm aīe. ꝓ quia differunt spe ipa distinguunt̄ naturalit
si sīm ens ut sup̄ passim. sed alia sunt spe illud quod ne gnant
cetera genꝰ qualit̄ se hnt sīm ꝛ rationalitatem quare ille distinguunt
// .c°. quia sīm phm alia genꝰ alia sunt apte nate ꝓtes aie genꝰ alia
sz nāt̄ ad quod est apta ꝓ sīm ꝛ grauiē. aliud ꝙ est apta uegetata
ꝓ uegetari sicut alia genꝰ alia qui ille ꝓtes sunt genꝰ alia ꝛ ꝙ
ex natura rei distinct̄ // Dicendum ut phs ꝙ predicē ꝓtes nāles
distinguunt̄ nō quid realit̄ tanquā due realitates ut ꝓbatū .6. hꝰ. ꝓ.
cetera ſ. sz nāli. tanquā due apprehendi naturales sīm quas aia ē apta
nata agnoscē nata ꝛ grauiē sīm nias expressiū // ꝙ autē
ergo premissa sunt duo ꝓ. ꝙ grauiē ꝓtes sub duplici genꝰ ꝙ

Volume

tare possunt habere eorum nos opponi nec aliud et aliud ubi g̃- ñ̃ tñ̃
q̃tuor sub colore primi albini et nigri et sub specie pueri albi nigri et subra
habent eorum nos ut supra eius pt fieri transitus aliquo ni h̃- manente ibi
si pars et impar sub numero uolumus istum nos quia manente eadem numero
qui nunc est p̃ uiri- est fieri tm usitatum aplic- in pr̃ Deus ig̃ p diuisi
tas q̃tuor tantum eorum nos oppones huiusmodi exigit plu- fm numerum
qui sunt p̃ apprehensum eadem et ydem- ꝛ de alia et ideo sunt tam e duo-
sensus et ubi h- p̃ apprehendit diuisitas ñ̃ tñ̃ p̃ plus dicit Deus
q̃ tñ̃ q̃tuor diuisitas nos exigit plurilitate intellectum nec numeru
eorum si fm q̃ diuisitas q̃tuor diuisitas nos oppones huiusmodi
numo exigit aliqualem diuisitate inter utrum quibus apprehensa
q̃tuor in ibi nec in ydola nec inter nec in nec- quare ibi est
diuisitas ñ̃ quatuor in ut in nec- in ibi et in poterit nec- est q̃ sit
aliqua diuisitas nec p̃ // ꝛ- pre intendit est q̃ p̃- p diuisus aut
de alia pt determinari p diuisus aut duo modo nec alio et alio
ubi gñ- p̃- supponi ad intellectu omnes colores determinate diuisi
q̃ omnes colores et indifferenter quia cum pt determinari p omnem q̃m
p aliu- si ut prima quia sem pt instans nasibilem tale et genus-
et desinentem et tale nos determinate diuisi quia p nasibile
nec sensus- et determinat ad sup quia homo si p rationale
et desinate determinat ad omnes nos ad sens et p̃- diuisus actus
nos nio- exigit diuisitate p̃ et unum- p̃- ꝛ- tamen diuisus
nio exigit diuisitate potentias nec unum nec nos potentie- //
q̃bus p premissis ar- sic quecunq; duos habet apprehensiue diuisus
q̃tuor tantum diuersus nos oppo- huiusmodi scientie distinctas p̃- nam
est quod q̃ nec quot q̃tuor tantum apprehensum et ydem- ubi est
q̃tuor tantus diuisitas nos habentes nate est q̃ casu medius
sunt distincta si sti- et ydanti- sunt hi quare sunt distincte
duos assumptum p̃ q̃ sic- apprehendit quos nati- et dico nec tm nec
hendit quos conuenientes et diuisione coniuncte prima libere bini
pt sic transumere quia aliquo est binu aliquo nec est binu que
et ternati sunt duos apprehen- diuisus q̃tuor tantum diuersus nos
nos oppositionis habentes // ꝛ- quia duos alii et alii p suos
actus determinabiles sunt naturali- distincte si sti- et rationa-
tum sunt huiusmodi quare et pub- assumpti pt q̃ sic-
sil determinati p sempr est determinatum- sua cum includit nonus
nec et nec et talis sup rem et quin impe- est alii pt hic et hic
primo post- si rationati- nos pt rem determinari quia nullus dicit
de aliquo contingens q̃ impe- sic rem alii si hic quare nec est pt

q̃ pt

q̄ p̄ᵉ. m̄ dupl̄ modis dr̄inabiles sūt sup̄. una p̄ᵒ. n̄ naturali
modo distincta t̄ ȳp̄ hoc dicit plus q̄ quia aliquod ex ipsis annue
huic simplicitudini t̄ ȳpe tunc ad tam diuisa genera ipe applicabiles sūt
genere alter // Ad p̄m q̄ dr̄ q̄ nullo t̄ quinq̄ nō sc̄h̄ sic ꝑfectum
t̄ imꝑfectum in eod̄ genere quia unaquaq̄ de quinq̄ ꝑ sicut nullo uel
nullaq̄ de nullo quinq̄ nec reducunt̄ ad eand̄ cāz dr̄inę t̄ hinc
nec̄ nat̄. sit magis nec̄ q̄ ē quinq̄ nō tamē ȳp̄ hoc cadit sub
eadem p̄uencia sic ea que nō dr̄unt sic ꝑfectum t̄ imꝑfectum t̄ tamē
istud ait̄ q̄ cludebat q̄ idem sūb aliquo genere alle dr̄ie t̄ negatiue
ad tanc dr̄ie quia alle dr̄ie est sensibile ꝑfectiue quia tanc dr̄ie // Ad 2ᵐ
dicendum q̄ nisi unaq̄ aliquod sit aliquid ipse magnꝑ t̄ quaz
p̄ᵒ obiectum quia nulla color t̄ nulla splendor est ipse magnꝑ
quia si aliqua tinctura huius semp̄ colore suū colorē sum si
t̄ sibi ipsi ȳpaz est artifex quare nullum fuit simile cū nullo
q̄nq̄na cum ps sicut̄ ipse aliquotar nat̄ter nat̄. t̄ ybidem
inꝑ. // Ad 3ᵐ dicendum q̄ nulle cāy pᵒ. p̄ hinc misc plures
huius q̄ est ꝑpetuus dr̄inab̄ ꝑ diuisas aliquotas et
huiusmodi // Ad 4ᵐ dicendum q̄ assi reflexione indigᵗ. quia n̄ aliter
planum sumit ipse alba bisy uel albedo sensus et ꝑᵉ. 2ᵒ. de aia de obis
dicit̄ ꝑ aut deus nō loc̄ ꝑ. sic t̄ de hijs que sumit ꝑ actus ii cuit
est arist̄. 8ᵒ. q̄. t. h̄.

Amplius q̄ sup̄ premisit dicens de ꝑte t̄ tute intellectuali hinc
ait nichil aut̄ est cuius intellectual̄ ꝑ aia ea que sūt nichil
de ꝑmisit. t̄. nichil ibi t̄ aie dicat 8ᵒ ꝑmo q̄ simplex t̄ q̄ est
optimus hinc celestis ꝑ ꝑtē s. sūt̄. t̄ ibidem quia celestis ibi nichil
est aliud qua celestis q̄ optimus hinc. cuius celestis ꝑ. cuiuslibet
pᵗ. est optima dispositio ad opus quod̄. istius illius t̄ ideo ꝑ nichil
erit filius celestis ꝑ tale t̄ ostendit quid est ibi celestis // consequēs
ibi 2ᵐ. aut nichil ꝑ dicta ꝑmo aut nichil quidest opus celestis ꝑ
q̄ minus / 3ᵒ. quale ꝑm̄. est hō suus opus ibi ꝑ quod n̄ appet
8ᵒ q̄ cludit ge dubi. quid est celestis ꝑ aie opus ibi celestis et 8ᵒ
ꝑ q̄ aia sunt que videntur ee diuaz sup̄ actus. i. sup̄ ꝑt̄.
t̄ sup̄ intellectus t̄ sūt̄ t̄ intellectus t̄ appetitus. cū quibus sūt videntur
ee ꝑm̄. utrum quia nō ee ipsius ꝑ. ꝑmo 9ᵒ et hinc. t̄. de aia
ibidem est q̄ nullum est ꝑm̄. alicui actui seu ꝑtī celi sicut̄ q̄ appet
quia licite sūt̄ dr̄ hinc sic nobis t̄ in hoc nobilitatum animalium
actui nobili aduenit ita sic sūt̄ nō ē ꝑm̄. ꝑtis ni licitus sic ni
eius ꝑm̄. ni nob // Est eius sensus q̄ actus ꝑ quo hoc in ꝑtis
sumitur hic ꝑ actu humano qui est ni hominis ꝑtis adhuc q̄ficiat in nō

fiat & ad hoc &c mlr̃ uel alr̃ fiat / & sic ille non habuit ni sua libera p̃ma
&c opent̃ uel no opent̃ nec &c trahi uel alr̃ opent̃. s̃z impetu p̃ma
appet̃ sibi dict̃ eab absq; omi alia arbitrii p̃sentia & id cui dictum
non dicat actum p quod ostat q ille in nob no est p̃ma. ad ꝓbandū
opus que dr̃ p̃cia // Secundo g̃ ibi. q. p. intendit hic ab iudex ꝓbare assu
ptum non tñ appet̃ qm̃ occurrit cum intellectu ni opibus liberis fiat
uel alias sequit̃ inconueniens p̃dicta quia p eum distinguit̃ inter p̃ma
& ancillare spē. ¶ Quoniam ibi est auctē quod ni mercatus ad opera
p̃dā ancillare & p̃ma quirit & dicat opus nobile practicū. & opus
nobile speculatiue ibi specu. ne. g. factiue ibi mob aut ipa. / Est autē
sciendū q̃ philosophus contra p̃cm. intendit ostendē & dicit q̃ finale opus nō
p̃tinet est illa ultima seu illa ultima nomina que nullo requirit ad hoc q̃
electio appet̃. sit studiosa talis. // Ad euidentiā autē huius p̃dicti z. suppo.
& . infert ex illis. a. & c. & t. & . infert sibi ipsi. p̃. suppo. & q̃ magis
ꝓbabile. appetibile. & sequit̃ magis appetibile. & sic de hijs q̃ magis
& minus seu magis & remissius dicit̃ q̃ est nobilius & dignius & electibilius
& ꝓbabilius appetibilius & fugibilius magis & sic de hijs. est. 6. huius de
cimo ethicorum cuius nos. z. est q̃ electio est appet̃. agibilium &c. & huius z.
Ibi dicit̃. est & electio est nobilius. precognitis. // Et huius g̃ infert tria quorū
ibi si igit̃ hoc p̃. s. electio sint studiosa & nobilius. q. nō agibilium
& q̃ autē istius sequat̃ appz q̃ si nō agibilium nō essz nec ipa dicit
ee appetibile & electio appetendū q̃ nō essz appetendū & sic nō essz studiosa
uel nō appetendū dicit ee fugibile & quod nō est fugiendū & appetibile fugit
quod nō est fugiendū quare nō essz studiosa hoc ꝓbat ex hoc q̃ electio est appet̃ agibilium & &c. p̃hibilium. // Et. z. autē est
q̃ & & q̃ appetendissimū sit ens ad hoc q̃ electio sit studiosa
quia igit̃ malum sine asse. nichil studiose possumus eligere // Et
est / q̃ & q̃ eadem appeti. bona nobilia dicunt esse appetenda appetibilia bona
nobilia dicunt esse appetenda & esse. & nulla eadē appet̃. esse & appetibilia ar
ad hoc q̃ sit electio studiosa. & . & q̃ electio sit bona nō malā quod p̃z
quia si appet̃. aliud appetendū & nō agibile aliud dicit nunc nō. esse
electio q. nō essz nō. p̃gressibile. nec appet̃. agibilia. & essz studiosa. Cum
igit̃ quę nō est electio nec sequit̃ agibilia & studiosa. igit̃ &c. & huius
si. p. & m. hoc. s. c. & . quare nō. est appet̃. appetibile. appetendū ea q̃ dicunt
agibilia ad hoc q̃ sit electio studiosa // Ex hijs igit̃ p̃z q̃ alicui
rumb remissius nō una est nobilius. nō. & sic ad hoc q̃ sit electio studiosa
quare concludit q̃ hec nō una est melius & rumb p̃cia & talibus nostris
seu talibus nō nocua est fidei opus nobile p̃cium & & in scripturis aplis dicit
Quoniam ibi specialiter autē dicat quid est opus nobile speculatiue & p
hac hi duo quare istud opus ad opus nobile p̃cium ibi p̃cia &. dicit. p̃mo
q̃ una operū & male operū nobile speculatiue & bene & filii quia bini operū est
nidificare bene & male operū & nidificare fidei hoc autē quia electio est
nobilius & hoc s. nidificare & applicatiue cum fine magis cadit opus nobile spē. quia

ff

nichil intendit p̄ notaria dicat // Quint ibi p̄ma que q̄rat opus
nuens spectat ad opus medicine d. q̄ p̄ma medicina sic opus est clysma &
c. Quint est / tamen hic q. cum specialis sit dicit quia non quecunq; ali. sirup⁹ in
illam p̄ma hic q. que p̄mittit sirupus mittens p. que q̄rit & q̄ esse se hz
appet. vtr // Ego p̄missis aut inserit dns auic p̄ ibi actu quide
ingre. z. ibi g̃ quod dicit g. p̄ q ex p̄missis seq. q p̄ncipale effectus
illius actus seu actionis q̄ nichil que dr̄ g̃ē est illi⁹ elect⁹ p̄ electio
sumpt⁹ p libera determinatione ipius alimenti appetibilis indeterminati ad
hoc & ad duo cū est eius sic p̄ncipale quod dr̄ p̄ncipale cuius gen. & i. fin. cū
que dr̄ ordinari quā alterius finis determinatus est ipse appet. nulla ei
q̄ p̄ē-nenal que hz ad oppū. & dr̄. n. nec. nō est medium subus
& appet. sibi. sz illa p̄ē que hic dr̄ electus p̄ncipale q̄ncipale ex appe.
q̄ p̄ē-nec tacta Galen ad oppū. nō p̄t esse ni actui determinate p̄ phe
sim. & hz in. n. nec. quare appetit oppū. si medium p̄ p̄uparat⁹
que determinat⁹ alias nō esset libera nec sue operatiuus dicta eius oppū. z.
& hz. z. c. z. sz medium quando appetit simul cum p̄ē. z
determinato est electus p̄ electus est appet. q̄silia & cū casui & hi. seq.
appet // z. arguit inserit ibi q̄ quod dicit q̄ q̄ illud quod dicit
est de p̄ncipale electus sed electus nō est nec p̄t esse sine medium sim
plicia aphen. nec simulare oppū. & dns dicat & ideo dicunt nō esse
sine hiis nec dispositione nos ergo p̄sumpti appetibile in ordine
qui dr̄ appet dr̄ hic aliquis nos-hiis seu dispositio q̄ dr̄ arguit q̄si
manu quia nulla actio bona nec dr̄ actibus bene. s. actu mala p̄ne
sine negligentia sine inde tristine sine mest sine aliquo appet. ipsius hz h eius
& impossibile est presumpt electum bene nec male q̄rit semp subpo
nit tristi electum // Quint ibi medicus autem ipa magnit sic opus medi
famule p̄ponit tamen unum libium de medicinis spectat. & alt. & medicinis
p. dicens q medicina hui se sumpta & appet. potissima qualitates
medicinis spectat illi nō. & p̄uparat ego sz quia dr̄ z. de anima
tri. de motibus fugit quare ut mod ad imaginem seu pse dr̄ & ad
fugiendum sz illa medicina que ordinat̄ finis hz finis quod desiderat appet.
illa unquam nunq; adipiscendum & fugiendum que est dr̄ medicina // hic
g. p̄missis dicit opus medicine finire ibi hz cuius finis medicinis dicit
q̄ opus eius est simulat̄ pace mea dicat cuius q hz. s. medicina
p̄uparat medicine finis & p quos finis simulat medicina & pacata &
hz est eius oppū & finis immediatus quod sic medicina dicit grave q
sic se hz finis & actio in ordine finis sic se habet finis & actus
seu p̄acta in ordine movendi sz finis & ipse actus finis
sine actio aut nō nisi est ipse alterius quia p̄ esse finis quia primo
desiderat appet quare in ordine movendi actus seu p̄. movebit

fuatus & puapiabi- ei hmi r-declarat - m- d- q omis fuens opat
& fiat opa sua g- hs fmis si quid pcm hedifficab hedificat optime
habitatibus domus hedificate sz nd fiat hoc ppr finē finiū- q est
filicitas vlq humane vite que nichil pfectū- hs omis fines fiat
quidem opa sua ad aliquod pfale bonū homis & oē fiatum ste gra
alicuius alterius bonū & nūquā ppr se/ sz alt- est de alio quā actum nō
semp est altez sz pmanet actus est finis tui q3 finis est desiderii
appetitus appet- eius p appetit bonū homis finē qui est beneficii- afficia-
opant & ste huius quis est opus finale uidet specie- & quid pmanet &
quid fugit specie- quid intus de appet- nichil dicēd pmanet neq
nec intus appetit- uero esse se bonū finē uel intus nisi pter sub
finem // Quint ubi ppr quod ill dicit quale pduc- est homo suos
opus & pmo fiat hic duo - o- qualis est qui modi suos opari
ubi nō autem est cliē ondit g3 pmo q homo ē pduc- idquale ē sibi
suos opus dicit g3 ppr illud quod dictum ē prg3 q electio ē nol
intellectus appetitus - i- intellectus appet- ill appet- intellectus - i- no
bus intellect- que -s- sequit ordinatus rectitudinē intellectus sic hō
est tale pduc- quale est illud pduc- quod sua opa pfabricat per
electionē & appetit- libitū q est appet- intellectuus electus cuius
est actus voluntarius & appet- dr tm hic ē intellectuus applicans
& ni tali pduc- assistit libertas hois & pter finē quē dr duc suos
opus // Q- ubi non aute ostēdit q nos- humanos opus q ste cligi
bilia est nos- futuros contingentes / dicit g3 q nullus sensus de pte
cliē nec pg- ē q homis opabile pctm nq nec cligi fuisse capm
ylion - i- augustinus que dm est p grecos de ytalia captus fuit & alios
q sibi atus de fmo nec q quos aliquos opatus fuit & quicūq; q sibi
atus q sibi atus cuiq; de futuris contingentibus vlt opti opatus
futura nos dq fiēt quod q- nō sic - i- nō fiatum uel fuisse ppr dqd
ille agatur nisi dicit - d- q hi solo pdicto quod est facē ea q3cūq;
fiēt simul esse impossibile & necessariū sit q nō fiāt vel fuisse g3 omia
q homis nos opabilia simul futura contingent // Quint ubi cuiusq;
cuiusq; q3libet ex premissis quod est singulariū vnūquodq; aut aliq
facile .d- quod sic- cuiusq; opis cuiusq; pti- aut -s- speculatiue- practice
& factiue est intus - i- ne in notitia ipius quod pz cuiusdā exhibentis
// Quint ubi finē quod ig3 inferit & de premissis quē sit vtq; pdictū pōt
dicens q illi huius finis quales cuiusq; virtutes maxime dicē nez simul
esse virtutes & ideo addit q g3 virtutis inexpiabilis ab ista pmia
quod ex3 dicit dictamq; de ipis intus ipius explicatiū ibi- augustine-
// Est aut sciēs q omnis disciplina & ars subiectat ad optimū opus
est enim duplex ex3 vt- p- phīd sz huius finis quod augustinus vnūquemq
ex3 dicat est disciplina pcis aie p fectū & habituate per cam & est
ad opti- opus cuius quod est ex3 dicē quare talis huius & virtus
illius pcis aie similiter idue fundate huic modo phī

adeundi?

Hic emdendum primus quidem sunt ꝯ. ꝑ. quis ē speculatio
et est quid est ppis ꝑ. cōs med speculatiua mens practica
et mens sua naturali distinguat. ꝑ. cōs med prica ꝓncipe med
spē. sic med finē

De primo dicit q speculatiua est opatio nobilior ad nullam opationē
extra genꝰ aggregatoꝝ tanq ad finē ordinata ¶ Contra q̄ dicit
tullius arguit primo q speculatiua naturalis ad amicū speculatiua tanq
ad finē. amicꝰ quippe amicꝰ amore ocupi ordinatur ad aliquid ama
bile amore amicitie speculatiua autē amicꝰ nō pt amore amicitie ad
uo possit reamare et. J. hō. g. ē. p̄. nā. quare quare ppt amicum
que nō est in genꝰ aggregatoꝝ et p quē ordinat ad ipm, et ad sic
// 2o. quia bna speculatiua ordinat ad alia et ad finem sic pz in
fusione spēi. que ordinat ad meritum. // 3o. quia speculatiua
naturalis phi ordinat ad opōnes nature puta ad generationes
et alterationem et ui hō. et generi et alterū // 4o. speculatiua tul
tōq hominū ordinatur ad bonum ad aliquid et p quē quodcūq
extra genꝰ aggregatoꝝ quare de ppto nō est sufficiens // Sz ni
opō. ad 1m. quia illa opatio que est solum ppt ultimū et ppt finem
non nalr ordinatur ad aliquā opōnē extra genꝰ aggregatoꝝ tā
quā ad finē si speculatiua est solum ppt ultimū et finem et habet
ordinē ni phm. et 2. hō. extra genꝰ aggregatoꝝ quare speculatiua nō naturali
ordinatur aliquā opōnē extra genꝰ aggregatoꝝ tanq ad finem
// Dicendum q p ppto libera est et ꝓbatur sicut. p. q speculatiua
sit opatio quā hic sumit et actꝰ fq et dicitur quam pt actum
quia hic sumit ppt habitum non actum de mente speculantis cuius
suppositum est ipsum hō. pe ni passiu ipse // hinc q̄ sequitur
ad 1m. sic. primo ad quē cuius finis ordinat nalr speculatiua ad eum
naturali ordinat spēa spēi. quia opatio est finis ipsius habitus
ubi nō ni hītus sit in opatione et ipsu assistere lectionis et. c. hō. primo
sit spēa spēi. ad nullam opōnē extra genꝰ aggregatoꝝ tanq ad
ad finē naturali ordinat et ꝓbatur ni phm. ꝑ. tōnem
quia si ordinat ad hoc quod hō. esset uel ppt bonum hō. ni nobis
uel ppt bonū ciuile uel ppt bonū delectabile. sz nō ppt aliquod istoꝝ quia
sic expēs inquirit quare speculō. non ordinat naturalr ad ali
quā talem opationē tanq ad finē // 2o. quia med speculatiua
ni deficit ois naturalis finis sue opis et moueret ad ipm sz med
speculatiua nullam opōnē extra genꝰ aggregatoꝝ ni deficit nec ad ipm
moueret et haberet ni ex quare nulla opō extra genꝰ aggregatoꝝ et bus
finis ipius speculatiōis // Ad alī. ni opōnē finis dr generaliter
q nulla practica ni possit deficere pma est quia cum spēa. desiderium
sz omnes simul semper existentia quia desiderio nō et ppt q quia

cum loquimur naturam ipsius speculationis omnia igitur arguta accipiendo partem
unam pertinentem aliquam aliam // primum enim principium operationis quia anima
non est operatio sed actus primus ut 2 de anima // 2m non principium ex
genus cognitionis quia nulla speculatio est operatio ex genus cognitionis
// 3m autem principium tanquam a fine quia speculatio non ordinatur ad op
erationem naturalem tanquam ad finem sed tanquam ad 6m // 4m nec principium
tantum naturaliter ordinari quia speculatio non ordinatur ad lucrum pec
cuniarium vel propter ad oppositum ut ait J. e. hoc c. 8 et in illo correlario propter
quod anaxagoras et tales

Ad 2m dicendum quod proxime ita est secundum electionem hominis operatio quod
arguitur primo quia voluntas que est appetitus finalis vel ut 3
hoc c. 7 non est secundum hominis electionem quia voluntas esse potest
impossibilium electio autem non ut e. hoc c. 9 sed voluntas videtur esse proxime
est enim operatio virtutis vel vicii quia et bona cum virtute et mala cum
vicio ut habetur ibidem quare non omnis proxime est secundum hominis electionem
// 2o quia intentio non est secundum electionem cum sit appetitus finis assequendi
electio autem non est de finibus ut 6 hoc 3 c. 9 sed intentio est proxime
virtus enim intentionem facit rectam ut J. e. hoc c. xv quare non
omnis proxime est secundum electionem // 3o quia electio non est secundum electionem
non enim est electionis electio sicut nec actionis actio procederet in
infinitum ut 9 phisicorum sed electio est proxime virtus electionem facit rectam
ut J. e. hoc c. 16 omnis proxime est secundum electionem // 4o quia in continentia opus
non est secundum electionem sed contra ut 6 hoc 1 c. 5 et hoc 3 c. 9 et J.
hoc 7 in pluribus locis sed talis operatio est proxime cum sit mala et fugienda
circa mores ut 3 hoc 7 c. 1 quare ut prius // 5o quia nulla
operatio animalis est secundum electionem hominis quare non omnis proxime est secundum electionem
hominis // 6o quia operatio intellectus non est proxime ymmo quidam
doctor in descriptione proxime ponit quod est operatio alterius potentie quam intellectus
probando hoc quia sistendo in actibus intellectus nulla est extensio
ad proxime et quam sit extensio unius considerationis ad aliam sicut principiorum ad
conclusionem hoc tamen extensio non est ad proxime aliquam alias logica cessat in sensibilibus
practica sed operatio intellectus potest esse secundum hominis non electionem cui dominatur
homo quare non omnis operatio cui dominatur est proxime // 7o quia consideratio
practica non est proxime talis enim consideratio extenditur ad directionem
proxime intellectus enim tali extensione fit practicus ut habetur 3 de anima
constat autem quod non extenditur ad se ipsum quare non est proxime sed
ipsa est in hominis potestate quare non omnis operatio que est in hominis
potestate est proxime // 8o quia speculatio non est proxime alias scientia speculativa
esset practica per locum a coniugatis sed speculatio est in hominis potestate
quare ut prius // 9o quia factio non est proxime factio enim non est
actio ut J. e. hoc c. 9 ubi dicit eustatius actio id est proxime sed factio
est in hominis potestate quare ut prius // 10o quia nulla operatio hominis
communicata bestiis est proxime ut habetur hic sed multe tales operationes sunt
in hominis potestate puta cantare ambulare comedere et bibere quare
non omnes operationes que sunt secundum hominis electionem sunt proxime

sed 10m

cyuile // Ad .m. dicendum q̃ ad q̃sideranda ꝑtem ille pt̃e ꝓprie est cuiꝰ scdꝫ
q̃ ipa pt̃e dicte se hꝫe ad appt̃. illo ꝑ modo te nõne priapꝫ moneneꝫ
dictaꝫ ꝛ ꝑordinate/ alio modo ut nõe obꝫ opꝫ ꝛ utilitatꝫ ꝑ aut modo ẽ q̃sl
de rato pratica ꝛ no ꝓprie hꝫ ꝫ modo est ne ꝓprie ꝛ no ꝑtem quaꝫ
dictum est ẽ. opoz esse ꝓpꝫ nõ est ussi ipm ed hñ electionẽ hꝫ sub
q̃sideratis pratica nõ opt̃et ad dirigendam se ipaꝫ sꝫ aliaꝫ ꝛ qbus
ꝛ eadem bt est dirigẽs est ꝑtem ꝛ no ꝓprie ut aut est dutꝫ ꝓprie
ꝛ no pratica // Ad .m. nõ dicendꝫ q̃ spt̃e. pt̃e simꝫ dñ. cuꝫ ut bt ꝫ
posse ab intellectu hoc modo nõ est ꝓprie sꝫ opus simꝫ-tude alio
modo bt hꝫ esse ab impio voluntatꝫ ꝛ hoc modo est opꝰ hñ. ꝛ hñ
cui dictꝫ homo ꝛ sim hoc pt̃ esse ela ꝓprie quod pꝫ tripl-/ p quia
felicitas ꝛ emꝑia ꝓprie quid est opt̃. bt hꝫ ꝛ phi. ct̃. ꝛ ca su-
ꝛ fortuna sꝫ spt̃. est felicitas uel magna ꝙ felicitꝫ bt ꝫ ho
mo nõ est aliquid alterum finis quare ꝛ emꝑia ꝛ ꝓprie // Ad
quia p̃. dicta quamuis nuncꝫ spem sapie impar tamẽ ea homi
ni quidẽ ipo sapienti bt ꝫ. e. hꝫ. c. li. quare tal spei. impedi
tum est ꝓprie // Ad .q. quia quinto opꝰ uid. civitatꝫ sine electa sicut
patꝫ est ꝓprie sꝫ spei. pt̃ ẽ opꝰ tal ꝛ ꝛ ꝛ ꝑtem philacteꝫ
est nem amicꝫ sui nem cui philacteꝫ tenet sibi ipi opima ꝛ tua
ꝙ sine hoia ẽ largitus hꝫ sui ꝓprie. ꝓpter intellectꝫ bt ni-ho
hꝫ. e. q. spei. aut ꝛ thesaurum quibꝫ hmõi ꝛbis studiosꝫ
philacteꝫ bt. e. hꝫ. c. gꝫ. sunt ꝛ maxie bonis ꝛ spei. hꝫ actꝫ
theo. sunt opa impia ꝙ philanthꝛ ꝛ quibus sunt ꝓpter // Ad
ꝓbationẽ in cum dicebat q̃ si spt̃. est ꝓprie sua spei. ꝛ ꝑtem
dico q̃ nõ sequitur nec est ibi locus argumẽto ꝙ nõ est simplex
hꝫ sue ꝑtem ad ꝓpter ꝛ spei. las speculi // p̃ magꝫ habitꝫ
est media quia media appt̃. ꝛ nõ est in ma. sic q̃ hmõi
ad ꝙ actum bt simple esse dicꝫ q̃ ars replicatꝫ est media
ex eo q̃ actꝰ aliqui nata implicꝫ ẽ media nel actꝰ nil ex sup
ma media // Ad .q. aut dicendꝫ q̃ sno pt̃e simꝫ dñ. cuꝫ nõ bt hꝫ
ẽ ꝑtem ab intellꝫ ꝛ ab aliqua potꝫ organica membroꝫ nio
trua bt dirigitur ꝙ uꝫ actꝰ hꝫ ꝑtem ꝛ hoc modo nõ sno ẽ ꝓprie
nec ꝓprie sno nec quicꝫ alterꝫ sub altero bt dicit phꝫ ꝫ. e.
hꝫ. c. q. alio modo bt hꝫ esse ex impio voluntatꝫ ꝛ bt dirigẽ
ad finẽ inde ꝓpter seu intellꝫ appetitꝫ ꝛ hoc nõ ẽ ꝓprie
Impera quod pꝫ quia sua ꝛ eadem opꝰ hñ sbaꝫ pt̃ ẽ ꝛ ꝛ nõ
ꝛ regulata ad alterum ꝛ adulte ꝓpter ad alia ꝛ ad aliam
regulam fabꝛ. n. bngꝫ pulcꝫ ꝛ bene ꝓportionatꝫ ydoli pt̃
esse ꝛ assimilia ad ꝓpria organa ꝛ ad ꝛ ꝛ fabꝛ
ꝛ ad finẽ sua regulata quia in nullo ꝛ nuenit aliquꝫ
ens ꝛ in opib ens hñ ante apassimꝫ hꝫ fabꝛ regulam

obscurum iste naturaliter distinguitur ab illo gratiosi modo intelligendi
apprehendi et opinandi qualis est intellectus principialis distinguitur
ab intellectu nō apprehendo nec opinando qualis est intellectus speculativus
Ad 2m qz uires ille nō sunt penitus indistincte quarum una habet excellentiam
aliud nō habentem sz sic est de istis bn expresse dicit quia quidam
homines valde sunt apti in speculando et unus in practica quidam
alij econtra et ymo in quibusdam hominibus nices istarum habet excellentiam
aliud nō habens econtra quare nō sunt in una sua potentia distincte.
Ad 3m quod ed ofgruam inde patet quia est opinio dicentium
motum et actum habere aggregationem inde speculabile nullum istorum est
quia ipsa intellectus plane nō nouit bn habet hic michil de potentia
quia michil dicit de immortali nec fugiendo bn Ad 4m de anima
unum tamen hec omnia debeant inde patere quare nō est possibile
quod hec duo sint penitus in sua natura distincta Ad 5m sic uis per
malitiam exercitatis distinguitur in sua naturali aptitudine
aptitudine que nō est ymaginatiua exercitatus quos pz quia exercitatus
sz inde practica est ymaginatiua exercitatus nō autem intellectus speculativus
bn habet Ad 6m quare istum sub naturali aptitudine distinguitur
in passiuum quod est nō bene apparet ad speculationem eadem
est ratio ad practicum quare sic intellectus est naturaliter distinctus
sit et intellectus nec tamen istum distinctio est illa quia diuersorum
abstractionum scientialium et rationalium quia scientificum intellectum
in speculativum et practicum et deliberativum seu consiliativum nō
intellectum intellectum speculativum habitum in practico et ex quo pater
in intellectu factivo Dicendum ad primum argumentum quod hoc
apparet euidens unicuique bn patitur est et dicit quod in latere
est naturaliter aptitudo quod est sustrepacificum et aliud quod
in sustrepacificum quos pz quia iste aptitudines abinuicem
separantur in anima eius ossium hinc aptitudinem ad alleuiandum
nō ad dilatandum crassitudo fistula nisi ergo simpliciter diuersorum
quia sustrepacificus humanus animus est acutus et cetera nō tamen
sustrepacificus frigidus Ad 7m dicendum quod hic nulla apparet
absurditas nec stupenda qui sunt bines immutabiles immutabilem
quia nō quelz obiectum distinctum actu distinctum in ipsis seu in
hinc humiliter dicit sz solum ille distinctus de quibus inquirendum
est hic et cetera Ad quartum autem quod dicunt sensus hic tamen in obiectum
primum quod est sensibilibus actu aliqua distinctio inter sensum
patet philosophus in de anima de sensu tactu quia patet duas hic
esse habitudines quibus hic agit in substantia ferunt de sensibilibus
quod autem quae nulla sunt actu in aliquo sensu quare nō bz
Ad quartum quod inde practica nō proprie nisi prudentia
quia hinc inde practica quae est prudentia nō pura pa
ratio inde speculativa est sapientia bn in de anima quare nō ista

uel phase circa mediata & sic est sua de p & z. postea ad circa
hec & illa & sic est sapia de g. e. h. & g. sic nouem sic hiis indicus et
quingenaa h. o. dr quia uel simul quingenaa fabilia uel quingen
agibilia quod licet sit z. gong quingenau. s. quia naturalia &
habere t. phi tamen circa illa ud pe de aliquo hiis determinare indig
quia uge circa fabilia & agibilia habemus aliquid hiis determ
nare indigemus sit g quatuor simul in phase una ratio quia talia quin
ug simul in praxi una ratio nullum horum habemus determinare
indicium circa illa si g. sic hiis indigemus circa fabilia sic est ars &
j. e. z. quo si circa agibilia sic est prudeu. j. e. h. e. c.

Circa quidem g dimissa circa intellectuali in q. quia h
agit de singul generibus. p. aut de sua. z. de arte. | q. de
agit alio z. de prudencia ibi de pdencia aut. q. de intellectu
ibi quia aut de consiliabilibus. q. de sapia ibi sapia aut. e. circa
agit de prudencia & partibus eius ibi circa aut quedam / hic n.
principaliter intendit agere de prudencia & videbit. j. agens aut
z. eius destruendo ibi ex hoc dicabile
ibi sua quidem q. / Dicat g primo q ipse sit habitus sua hunc. i. existi
existimabit de parte magnifice sui. Et q quia quia ex eligibilibus
nemo sibi ut alteri sufficere se ad alterum ad sequendum solas
similitudines que probabiliter et ad existimandum inducit quorum
sequendo negligere tuto posse alii se hic quia communiter quos simus ea se
habere cum fuerint ex. sexcentis fidelium. Cum ex. apparebit quidquid
posse alii se hic quia ex quodcumque quos simus et circa ad scientem causa
nem et ad quingenas habitudines. ponit p. nia. z. ny. ibi quingen. g. g.
sibi ex natura et pace ut quod ibi. Ordinis misere z. quidquid de
sibi quos est abiecta sua g. q est medium q magnum q maximum q.
cum sic ordinis actus quia omnia quo simul simpliciter ex nemine existit
circa et q quo magnum q consummatus et est in corruptibus q quia
mihi ibi ad hoc dicabilium tradit origine sua dicens q omnis sua
dicit et est dicibile. i. q dicens determina gratia et ab uno in alium
transfert. q quos dicit ab omni nota. quousque que q unde acute
et explicata tanquam q eruditione et doctrina acquisita pe uter
cognomone talem habens notitiam possimus docti ipsum sic dem
in phe. mechanice et sic sua est doctrina distributa sic scribile q
docte et disciplinabiliter. / De uno ibi ex hoc tradit eruditus sit
ex aut dicat g q omnis doctrina sit est ex hoc q quidem tanquam ex medio et cui quid
cum in analetico. i. in resolutoriis silicet. s. p. posito. quod q

sunt q̄ aggr ex duobus p̄nis quia omis actio transies que ist q̄
tant factionē est actio p̄ē hui q̄ phus sumit ibi stricz qđ actio
transiens graue sub actione ibi dicta sic sicd sub genere hr autem
dicat phus stricz nō graue sub actione - z̄ q̄ sicut pugn & hūi
dare sunt actiones transeuntes & tame nō sunt stricte ad artes
pducentes sz sunt actiones ad regulam prudencie pducēb quare
dđ actiones mētis strictez & manentez nō est dicta nī actiones
// z̄. nota sndm q̄ dicta q̄ magis & stabile nī actione & factione
est illa qua ponit phus 6. me dicēb q̄ pdūc̄ factū est nī nob mētis
aut artis aut pū- quedam mētis sic bis aphensiā artis nō sic hūi
ysicens & diligens mētis / pū- nō z̄- sic bene ortū- opus exe
cūa. p̄ma- nō agibile est magene phesio - electio seu mō electio
quia idem est agibile & electū- hui omis bene actū est bene electum
& econ- ymo aliquid optime factū p̄t esse pessime prelectū primo
aliquis fecit cui ydolum ad ydolatriaz hui artis statuifica illud
quidē ydolum p̄t ee optime factum hui patet artis statuifica & tñ
pessime electum est quia non patet prudencie & ysti q̄ mare pars
q̄ phus sumit hic credibi- actiz q̄ quacumq; opandi subiecta e
lectioni- hui q̄ hō socie & benigne & mabicā retentiuē & obligatiue
in hetuidue ad p̄ma- electiuū sumz ut q̄ quacūq; opandi subiecta
regule mētis fortune socie- hui- & mabicā retentiuē & obligatiue
& hā- ad idez mētis factiue que nichil dicit de retentiuo
facte nichil de retentiuo appetitu sz solum de retentiue operis
// Quia ibi quare aut hedi- sequit quid nīdum q̄ tale hic
est quia hēdificatiua est quedam ars & hec ars est quid habitus
cum rōne factibus sibi- ars statui- est quid habitus cum rōne factibus
& sic de singulis artibus quia nulla nīstruca dicit p̄ nulla cui
est ars que nō sit habitus cum rōne factibus & gelatie q̄ z̄ p̄ter p̄ sibi
nīdicatione quia ostat q̄ habitus cum rōne hedificatiuus ē ars sibi
habitus rumē rationē statui & sic de singulis quia nullus ē tal habitus
que nō sit ars quare omnis habitus cum rōne factibus ē ars sic eq-
// Consequēter z̄- ibi idem ethicis misere ex punctis q̄ clusiones
mi centrum dicens q̄ ideo sequebat q̄ quidem erant ars & habitus
cum rōne v̄- factibus sic distinguit & cuius affirmatio ars cui ē affir
mativum & habitus cum rōne v̄- factibus est cuius affirmatio sic patz
ex punctis quando aport demonstrari nō possit // Quia ibi est
autem ars ytem manifestat punctis rōnez artis ex- z̄- q̄dmō
nē- sue- quia- s- p̄ē nīt- p̄- aut apparet illaz q̄dmodo nē- z̄ p̄bat
eam ibi nec cui de habitibus // z̄- repetit q̄dictionē de finitione ibi
quia aut actio- ē- misere hō- mentem rectaz artis // Ad euidentiā
primi pnotanda sunt duo- p̄- q̄ ex p̄dictis artis sunt tā- s- habitus qui
est habitus & duo acti qui sunt due q̄siderationes artis cuius ē q̄si
dicere forma & modus p̄ficiendi artificialiū alio ē st q̄siderare modū

tra ône agens a ꝑte opp ig quod ꝓ ne ne ex intellect ide arg
ess opus sc̃m si ꝑ ne ꝓ ut ꝑ ne ꝓ intellect ar̃ ⁊ ar̃ // qđ ad
ma aut ex ꝑte ꝓ ut ꝑ ne ꝓ ut ide hui ad̃ i in hdam q ꝓ ne
ti dicit ad̃ ca est ig mod ꝑ hui q ꝑ ne ꝓ ut ide
fa sm ⁊ ingens ad ꝑ hui q est in ia ꝑ ne // Et ad nom
q in hdam ꝑ sm dr ꝑ ne ⁊ ꝑ ne opp ar̃ ⁊ hoc ne no ad
ma qa ꝑ ne no dr ide fa ad mod ꝑ sm ig ca ar
⁊ hoc mod idem est in hdam q ad ca

ad 2 Videndum est distinguendo dr ⁊ ar̃ que req ad ig omn
arg ꝑ hui cum ia ide fm est distinctio ar̃ quare p
de ar̃ ꝑ // 1o qa hui phus in hoc passu ad arg non
est cum ide fm hui qa omn arg est cum ide fm hui
// 2o qa omn hui qui est cum ide contingens fm ē hui
cum ide fm ꝙ omn arg est cum ide contingens ⁊ cui ig
cui illud est prudens ⁊ q qui ꝑ est cui ig ꝑ ne
ne // 3o qa omn hui ne cadit sub alia distinc ne qui
ntrum intellectum cum hui phus ꝓ sint plures qa hui ut 6 c
ꝓ io ꝑ omn arg ē hui ne ⁊ nulla cadit sub distinc ne
sapia sm nel prudencia quare omn arg cadit sub distinc ar
dam // Ad ar ni om phus q hui existens q ꝑ 3 e ꝓ quę sunt
ntes practice alte ꝑte fm ab qua ꝑ nes no fm nes sunt
ꝑ quedam alia ⁊ arg est ens dic one ordo sequit ne ⁊ quare
ntes iste practice alte ꝑ fm ab no sunt hui cum ide fm
// 2o qa dia no est hui cum ide fm ⁊ qa tal habit
est cui formata fm subiectum ⁊ habens hic no aut dia
ꝑ dialectica est arg ar̃ ⁊ qua de ꝑ ar̃ ab libenter ig no
omn arg est hui cum ide fm // ꝑ solut 1o dr qđ sunt
ꝑ 2o / ꝑ 3o q arg ꝑt sum ꝑdic ꝑ quid ꝑ arg no fm ar̃ 2
ꝑ arg fm ar̃ 2 ꝑ arg in differt acceptu ad fm ꝑ quid fm
// ꝑ 4o quid no sumit arg ꝑ ig 6 c ꝓ ad ꝓ ieb argem ⁊ omisso
dubitatum qm fm ꝑ q no pot facere si accipet arg ad ni chil
one fm qa tal arg no ꝑt sum esse arg ꝑ ꝑ fm // 5o no
sumit arg hui 3 in dialectica agens de omni logica ⁊ dicit
q ꝓ ne in dem ꝓ nu ne ig ꝓ ut 1 c amus logica exagi
tant plato aut ip ni arg ne dicit q stat aut q arg logica
ne fm ex nullo dem fm ab qua nec ab // 6o no sumit arg
tullij in rhet fm qa dicit q arg est plurium collectio ꝓ ꝓ
1 ratio minime ꝑt dici in doctrina fm ab fm // ad
dm est q nulla arg fm est hui cum ide fm ig omn tal
hui est cui qui aut cui nam ꝑ omn arg fm est cui nam
⁊ ni est cui ig cui ex ide fm 6 e ꝓ quare n arg
fm est hui cum ide fm // 7o qa omn arg fm est ni que
anime nec dr fm ꝑ habit cui ide fm ig qui no ē in hac ꝓ

sz in illa pcia dicat' manacium .c.e.hs' c.l. quare nullo mal hinz est
ars sc'a // Tm aut q omnes ars ad sciam dlium cum uine sanu sd qlibet
prue p'. p. tp dnationd que habet' in textu // l. p midtione in
hs' q'z. ergo ars nichis' seu fraus hiz sue admistratione hu
mane nat' hs' dicim' s' sm lanssiat' animalia' naufgu' agricul
tu' venatione' medicina' t theatrum // Quarz ratio sic arz q' oia
humana nat' nol' juuent' ex naturali adiacde hoi' q' sm quatuor
genia diuersa' ritu que ordinatur ad naturales hominu necessi
tat' p' hz vestit' hstncula leticia t alimenta // Ars u' ordinat
ad necessitate' ne stimulorz nocte' gelidi' lanssicum que q'libet
omes artem opatam in lana mlinis in campi ni fuer ni certis t'
omis maria ad vestem vel ad vestem hominis apta // Tm aut dicit
sit alana // Ars aut que ordinat' ad hstncula victus' animat' que
q'libet undt omes arte subiectam fructu t'rigua' lapidu' t augm
ta t brevit' omes ciuita' t omes orde opatz ni quacdz materia
splim ad tuic'onem hstnculoz humanoz apta // Ars uero ordinat
ad vehicula' nauigii q'libet' omes artes vehiculoz sue na
uium puaz t grandium seu cadrigaz t curruu equoz t'. sue
boz elephantoz t dromedariorz bubalorz t bouum // t breuit'
omes arte ad vectura' bruti vel apti nate deuandu' sit ars
ubus // Ars uero que ordinat' ad alimenta subdit' q' alimt
ta dit' acquirit' duo modo uisibo natur t sic de ipis e agricult
q'libet' omes artem de fundendi de cultu' arbz t plantis ali
arz t bestiis t aliis animalibz qua arte' Virgilius in georgicis // Alio
modo acquirit' alimenta uisibo bicolenie t talis ars que sic acquir
ens capitur venatica q'libet' omes venatoz seu capiua pisci t fe
rar t auicu'u t quoz'unq' talium tm' de uocabo sit acquisi
tiua subdit' vestigat' // Ars uero que ordinat' ad uictu' juuen
ex dauli occasione duplex est hm' duo genia passionu hom' sunt
em passiones corpis' subuenit' q'nq'dena cirurgia t physica q' pau
am subuenit diete q'libet est ars ludi' q'libet' omes arte iocula
toria t omes arte spectacula' et bibliu' uel audibiliu' qualia sunt trac
tatus que dicunt' comedie t tragedie que apud antiq' recitabant'
ut hz eccl' p' accessu t tragedo t de hac arte ad electu' t' venustioz
ac q'libet' arz libz qui dr' poeta — de artificio' diuisit' adhuc
diuersa' potest' haue .i. species sicut quibz repsentat' alicui //
Et
de istis arte p'mitelli qui ludunt in baleatell' qui ubi t' magi
alicua gesta simulat' repsentat t hoc hac arte traxit originem
ars stratiot' species pdicta ludicra t'pora quos dicunt augo. z.
de ciu. dei t alibi in plurib' locis // Exp hinc q'z q' quelz istiz a
nu est hinz cum uno finiz .i. fractionis dicemus q' q' finis' tex
exp' uidz est unus ex' arti' uacua scitia q' nata d hic gnz ciuiu

// goa ē de hijs q̄ no contingunt alī
se hīre ut ē. ē. g. q2 primo ē de hijs
q2 non contingit alī se hīre. s. p̄ceñ.
sicut Ysidius ē de antiq. alī se hīre
ut usu ē q̄ p̄. no ē scia hīr. p̄
p̄mo ma. 2. mg. i. et no ē ostiū
// g. i no ut̄ius ē addens q̄ n2 p̄
d. ē are. p. vrpē mem vnde p. sola
quid & preter di// int i are & ma.
fies p̄sens p dr̄ artes & pru. alis ē
nec scies & accid gt q̄ q̄ ars no ē p̄
pru. q̄m ad q̄d ē accid ad q̄m ordi
p̄ū. & ad q̄d ē scibile ad q̄m ordi
ars q̄ p̄ ea n̄ fit interim pte.
scīa. scibile q̄d. 3. q̄ alt̄ augeat
scibile & fit. ad alt̄m ab q̄ scibile
accid̄ ita q̄ alt̄ ē fit ad alt̄m ab
accid q̄m cupiditas & ut ea p̄ ipi
fimus si ois cupīd̄. ē accid cupīd̄ ē
prius. n. d. ē q̄ bonū p̄ malū p̄ois p̄
d q̄ accid q̄r bē ois cupīd̄ ē p̄ois p̄ois
& mal bē accid ē accid & ois cupīd̄ ē a
accid. q̄r no ois accid ē fimus ab alt̄m ab
accid. ho. r. p̄. p. q̄. 2. ma & sillo
m 2. m. 3. figit & q̄ p̄ fit p̄ q̄d
ē accid seu p̄ois cupīd̄ // q̄st aut sit
q̄ aliq̄ ab alt̄ assignāre cām q̄r alt̄ aut
hī scibile ē fit. ab ab alt̄m ab ea q̄ habēt
q̄ hō ipsa scibile no ē m facē sz m
scio & q̄ ars q̄ ē scibile no ē hī
ois hō ul mala. sz ē bonū ul mala
artifex & ea scibile sunt ē fit. ab alt̄
ab ea. s. ipm artifex. ē. edifi
edificatū & structū. hī ut aut phē ad
quem vestra scala ducat q̄ de
gn. no ē. ita q̄ fuisset si vrpē fuisset
q̄ artifex p̄parare si palestra & mul
tare arē nisi a hō ad tumultuat
q̄m ima sibilent. p̄ q̄ habēt dare mu
g ē hō ipi benficī q̄m hō p̄ficī vra
p̄. ut ē li. v. c. hab. h dare & hō
fuisset m reipē p̄ q̄ op̄ usus no
ms ē hō operātē q̄ hoc q̄ ē hō alt̄
p̄ q̄m transit q̄ nisi & pala ut ē
li. q̄. c. 3. // ultīo q̄ ala sane mīs
dīc q̄ ars no ē ēt hoīs bonū & mala
ea audiamq̄ legamq̄ eē q̄ hoīs
q̄ ars & rō hui. ut phē me. ea & hi
amq̄ arte medicie ēt sagitt & ēdificij
hoīs ee ñ forte uelit ad dīc q̄ no
ē ēt hoīs bona & mala q̄ eo q̄ non
p̄ē ea m̄ē q̄ ēt ea hoīs ut dicat
q̄ ip no ē ēt hoīs bona & mala &
ēt q̄ ea ē ars ut ē. c. q̄d// est q̄
scīend q̄ hīs p̄t mīssis q̄ ip sac
& ipsa facta edifi & ipsa edifi sūt
& hīs ē ad fit q̄ ē ad q̄d alt̄ alt̄. ista
q̄r ē op̄ & fit archytectōnica ē ut
finus & hīm q̄ opus Marchi. ut ē
li. p̄. m. phē. & ut ē op̄ cuiq̄ fa
mulatus & subsū hīs q̄ fit op̄ sui
p̄ncipis. si ois scia artis q̄ ē hīta
scientia ē op̄ mete scire cui p̄ncipiū
mete pē ut ē li. q̄. c. 3. 2 op̄ alīs
p̄ esse cui p̄ncipia apte nata ut ē
li. 3. c. 2. q̄r ois scia hīt q̄ finē a
hīp op̄ nāle & nichil p̄ē q̄ ulī ē aliq̄
alt̄ ab ois facere ante i// relinq̄ q̄
mus rōs p̄ncipiū q̄ finis ea q̄ p̄ hīrē
. 2. d. q̄ relīq̄ q̄ p̄ceptū ipm p̄ceptū
ē hīrē ea ut rē accipiū ēt hoīs bō
ad ipsistenda & mala cauenda // q̄nē
i p̄ q̄ p̄ncipia mathematica p̄ē q̄ ois
ea ad p̄ē p̄ncipiū politicū. q̄ p̄ hō q̄
dem ē de p̄ē nō dīm q̄sta mate
mathē dispensatiū & mathē politicā nō p̄
p̄ncipia & alios rēs q̄ ipe ē ee p̄ncipia
q̄ m hoc p̄ncipat ad q̄ p̄ē q̄ possint
& statut statuta & q̄ndē hīs & & alios
rēs a estimans ee bonos dispensa
m regie domus & hōs politicos
& regē q̄ q̄ appē q̄ a p̄ē appetens hōs
admissē // q̄nt i hic & tpli q̄ntū
p̄ ad tpm. q̄ q̄ illa q̄ē ē p̄
ea i no. p. dm & mīsē it dīsimi
rōs p̄ dei i q̄. nichil dē q̄ q̄ hīc
i. q̄ alīs p̄missis nos dei auxiliū
m q̄ē tpli hī nō usiosum i. saluti
mentē & rōe hīs ad ea q̄da q̄ saluat
p̄ dei q̄ magis tpli saluat rēs i.
p̄ dei estimā tpli & & p̄ē se hīt
sic saluabē & saluatū dem i nam
n. de q̄ē & q̄ē p̄missa q̄ē iredit

habitus actuum est sed prudentia. et non prudentia ycoa
est in esse habitus sed prudentia.

Et 2o arguitur quod prudentia non dicitur ab arte
nec eius nisi sed sapientia ab inferiori. Primo
quia ars non dicitur ab arte bene
ratione quia videtur. sed prudentia est ars bene ratione quia
videtur. Secundo. n. virtus a veteribus diffinita est
ut dicit Augustinus de civitate dei. li. 4. c. 21.
nulli autem virtuti hec diffinitio magis competit quam
prudentia. quia ars non dicitur ab ea nisi ut su
perius ab inferiori. 2o quia habitus cum
ratione factivus est habitus cum ratione activus quia
ars est prudentia. Contra tenetur quia si diffinitio
prius de diffinitione diffinitum quam de diffinite
ante quia quia facere est agere et factio actio
ut habetur in primis et ratione medie. quia habi
tus factivus est activus per locum a coniugatis
Et confirmatur quia ubi tunc est bene facere ut
dicit li. 4. c. 1. quare filii mei facere et bene
facere pertinet ad prudentiam et per consequens prudentia
est habitus factivus. Sed in omnibus est auctoritas philosophi
Et quod cum eo quod prudentia dicitur ab arte et
ars ab prudentia redundantia vel pluribus.
Secundo quod dicitur virtutibus subiectis. quia prudentia
est per factum mentis practice ars vero mentis sci
entie quia naturaliter distinguitur ut confessum est sed
c. li. c. 3. 2o dicitur ordine virtutum quia
sed mens practice principaliter factive. sed prudentia prin
cipaliter arcta et ars familiariter prudentie. cuius causa
est quia prudentia annexa est virtutibus rationalibus appetitus
ut 1. c. li. c. fili. Iste quia appetitus prin
cipaliter in homine et tale principium liberum est homo
ut dicit eodem li. c. 3o. 3o dicitur rationibus
directis. quia prudentia deliberat et consiliatur
ars autem non deliberat ut habetur 2o. philosophorum
nec proprie consiliatur. quia ut habetur sed li. 3. c.
6. idem est consiliari et eligibile ars autem non dicitur
de eligibili ut est eligibile quia artifex ro
cietur et inquirat. tamen id ratio cuiusdam. sed esse
consilium est quo non tamen omnis quo consilium ut dicit
li. 3. c. 6. 4o dicitur efficacia rationum
quia prudentia habet rationem precipuam ut 1. eodem
li. c. xi. ars autem non. Sed dicitur ut bonitate
et malitia rationum quia iste prudentia non potest ma
le uti ratione vero artis potest homo male
uti et hoc intendebat philosophus dicere. d. quod

artis est virtus. quia ad hoc quod ars bene utatur
ratione artis indiget virtute quia reddit usum artis
bonum. Sed est. n. causa generalis quia rerum utilium quod
est virtus. quia sic contingit eis uti et non recte
non bene et male ut dicit li. 4. c. 1. dicit autem prudentia
non esse virtutem quia usus eius decimum ac sic
bonum non potest esse malum. Secundo dicitur vero et in
vero quia ut dicit hic philosophus. hic peccans in opere a
rtis non volens deterior est quam peccans volens
eius autem est de peccante in opere prudentie et causa
huius est quia prudentia magis habet de vero quam ars.
prudentia. namque rationatur quia bene electionis et
ideo peccans volens in opere prudentie peccat
in celi fine prudentie. hic autem deterius quam peccare
in hiis que sunt ad finem. quia autem peccat in opere
artis volens non peccat ex defectu alicuius quod
est de esse artis peccans quia volens deficit in aliquo
quod de esse artis. et ideo talis est deterior arti
fex quam qui peccat volens. Quarto dicitur in habitudine
ad temperantiam quia temperantia salvat prudentiam in
temperantia vero corrumpit eam. ars vero non salvat
per temperantiam non corrumpit per intemperantiam. Sed dicitur
habetur in textu et causam eius exposui in ex
positione textus. Quinto dicitur in habitudine ad obli
vionem et ars perdi potest per obliviosum prudentia vero
non ut habetur in textu. in fine causa vero est. quia
nullus habitus perditur per obliviosum nisi per ocium et cessationem
ab operatione talis habitus. sed talis cessatio
non potest superveniri prudentia. quia cum tota hominis vita
debeat regi per prudentiam. nullus prudentia cessabit
uti prudentia. quia si cessat statim ipso facto quod
cessat est prudens. et ideo primus est corrupta
prudentia per impruditiam. quam superveniat oblivio
per cessationem diuturnam non est intelligendum quod
prudentes viri cum ex vetustate fuit
diliri obliviscuntur prudentie sed corrumpitur organa
nostra impedit usum prudentie non autem oblivio
Sexto dicitur per se finibus quia finis prudentie intentus
a prudentia est totaliter bene vivere sive quod in tantum ipsa
est esse prudentia. sed sine virtute quia virtus intentionem fac
ientem ut 1. eo. li. c. 19. finis quod artis est
aliquid particulare bonum et ideo sine intentione boni finis
potest ars esse artifex bonus. Septimo dicitur in materia
subiecta quia de pluribus ars prudentia quam ars quia
tota materia artis sub est fortune ut dicit c. proximo
non tamen tota materia prudentie prudentia. namque rationatur
de malis de virtutibus de diligendo deo de
intelligentiis separatis et de pluribus aliis.
de quibus non est ars vel habetur in textu. xi.

2 in dubio

dicitur

tis adgnat notitia eius. Ad primum patet sic quod ta-
men non significat hanc rationem quia potest ex so-
la audicione terminorum dare eius notitiam nec
et addito aliquo medio potest haberi eius notitia
vel sensatis signatis terminorum significatorum vel intellectis
sed si aliquis superficies accuratissime alba. Hec propositio
hec superficies est alba non potest esse nota ex audi-
cione terminorum nec ex concepcione propositionis quod nobis
ignotum nec ex aliqua demonstracione conclusionis vel
eorum sed solum est nota ex scientia particulari et exp-
imentali rerum significatarum per terminos // Pro hoc
quod dicitur ad primum quod non omnis propositio per se nota est
quia contingens eo modo quo potest contingere esse nota per
se potest esse nota et quia contingit nota est de facto per
se nota et hoc sufficit // Ad secundum dico quod non
omnis propositio per se nota est per se primo modo quia tunc posset sibi
esset de diffinicione sibi cum possit recipere de ipsa per se
primo modo et per consequens esset per se per se primo modo. Sed vero di-
ficultas potest videri tunc ad quod esset forte de
esse propositionis in materia per se nota propter de subiecto per
se per se primo modo. Quod est tamen in genere sed si
posset propter predicatum de ipso per se per se primo modo quia cum
demonstratio potissima non sic ex propositionibus primo per-
se notis et sic ex per se notis necesse est quod non
omnis propositio per se nota sit primo modo // Ad tertium dico quod
omnis propositio per se nota in ordine in quo est per se nota est
in demonstratione quia in ordine alio demonstrari possit
et tunc est per se nota et per alterum nota sed
ad potest esse propositio per se appellari et propositio alterum ut dicitur
de [illegible] b. i. c. 8. Similiter modo ad potest esse
per se notum et per se nosciale et cum hoc per
alterum notum ac nosciale. Et hoc modo est
in exemplo in ducto quia hec propositio semper est forma
est per se nota et in demonstratione sed illa quod non est alterius
prior in ordine et genere esse malum cum in genere de fi-
nito per se sed per alterum est nota quia per causam finalem
et ideo patet philosophus quod ista sit demonstratio non
in genere omnium sed in genere causa finalis quia medium de
infinito non potest esse alterius causa medium de genere medii.
Sed potest esse medium de genere finis // Ad secundum dico
quod et quod omnis per se nota est in medio vel sed
quod dicitur potest esse media vel immediata una
quidem in libro primo quod non est ad quod ordo
[illegible] sed [illegible] et [illegible] magis [illegible] et unum [illegible]
[illegible] potest esse in ordine causali quod non est ad quod medium
vel in medium attingere effectus actu tunc

[illegible] dico quod in tertia calor est qualitas est medium in libro primo
[illegible] potest aliquid esse tamen in medio in ordine formali [illegible]
ondo in exemplo [illegible] de causis [illegible] formali in hoc
accipi subiectum [illegible] quod est unum [illegible]
et cum ista separantur ab hoc ulterius separa-
re quia ista hoc est vel ista hoc unum [illegible] in
medio vel si est possibile in mediacionis quam ista
hoc est [illegible] propositio [illegible] per se nota sunt ab
immediate causalitatis non ab immediate [illegible].
// Ad tertium dico quod non omnis [illegible] concepto est
[illegible] quia [illegible] omnibus et [illegible]
[illegible] non omnibus et quod non non omnibus [illegible]
et [illegible] omnibus note et quia non omnibus note
propositio [illegible] omnibus note sunt sine primo sunt [illegible]
[illegible] in concepto // Ad [illegible] dico quod omnis
propositio in medio possit esse primo [illegible] et
[illegible] in medio contingens est de facto primo [illegible].
[illegible] // Propositio [illegible] quod primo est in 3a.
[illegible] aliquid [illegible] aliquid propositio
[illegible] quod [illegible] philosophie [illegible] quia [illegible]
[illegible] philosophie propositio cum illius philosophie
[illegible] propositio [illegible] soli [illegible]
[illegible] non omnis sunt
necesse quia primum [illegible] silli est contingens cum ex
principiis per se notis et eius notitia [illegible]
ut [illegible] et primum silli [illegible]
esse contingens quia ex maiori de necesse et minori
de contingenti [illegible] de in esse non necesse oportet
potest sequi quod de necesse ut [illegible] de sillogismo [illegible]
demonstrari // Ad primum [illegible] dico quod [illegible]
non est nobis [illegible] est nobis in natura illa
[illegible] nobis in natura [illegible] ad propositio non est [illegible] nota
sed naturalis ordo [illegible] sed quod debeo
procedere [illegible] in [illegible] // Ad secundum dico
quod [illegible] est de diffinitione si accipiatur [illegible]
[illegible] quia [illegible] facile capere ista
veritatem de quolibet esse vel non esse et de [illegible]
esse et non esse non tamen est facile capere [illegible]
quia multi capiunt non intellectus. [illegible] est [illegible] quod
[illegible] quod [illegible] quia [illegible] istorum [illegible]
[illegible] ondi in [illegible] de hiis duobus principiis
Ad tertium dico quod [illegible] principium [illegible] errare ut [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] gorgia et
multi [illegible] non [illegible] ipsum errat vel in [illegible]
vel in [illegible] vel in [illegible] // Ad [illegible]
dico quod in memoratis [illegible]
[illegible] quo [illegible] primum [illegible] de
[illegible] quia non [illegible] in [illegible]

ꝛ sapiēs .d. q̄ ōt hoīes recēs utentes
ntiq; dr̄ent hī q̄ ē ee sapiēs ee vnu
ꝛ ii ee si .ſz ee prudēs dr̄t ee alt̄n
ꝛ alt̄n // 3o ī ee ſc ip̄m ꝗſūmat q̄nq;
hī ad ꝺ q̄ dr̄ de prū dē ꝺ q̄ ip̄m ꝺ prū
ee prū ee alt̄n ꝛ alt̄n q̄ vn̄ ꝗſz dr̄ prū
ꝛ el q̄ dr̄ prū eu ee ſc ipm ē bn̄ ſpe
dlab ꝛ prudēs ſigla q̄ſēn ē ꝺ ſigl ē
q̄ ſſ̄ beſtias dr̄t ee prū ſz meth
aplora .Illab.ſ. q̄n hr̄t ul vm hre
pōz ꝗnuſuna ꝺ ē apes ꝛ formice ꝛ
hī q̄ ē mai q̄ prū ꝗ ulpes dr̄ prūl
ſap ꝛ ſūt pū de oīb; utilib; ꝛ ee dla u
tlia no ē vna ꝛ ee utlia ꝛ ſpe q̄ ee utlia hō
ē vna ꝛ ee utlia paſtī ꝛ alt̄. vn ſic
utlia oīb; aialib; eſt ſap ꝑpe dcta.
mle nām ēnt ſapiēt ſmglae ſpēr.
allīu ēnt ſiḡle ſapiē. ꝺ appi ꝛ de me
dicina q̄ ē alt̄ ꝛ alt̄ ee drūſſa ēlia
dm allīs ꝺ mē ēſ p̄z ꝛ allīs hoīz ꝺ
allia ꝛ allia me ſūa ꝛ ē pz ḡn hī ꝺ
ꝺ q̄ dē ē de prū. ſ. q̄ ip̄ ul ūl no ē
de oīb; ul ſi cēt tue ēnt plē prū ḡ
ꝛ ſpe dr̄t // ſz de ſapi ḡnē pt p
ſm q̄ ſſ̄ albu ꝛ rēu ī cūde rnd ꝛ hō
ꝛ m ꝓſtabi ē ḡ ꝺ ee enēu ꝛ ulz
ſigl̄ aſſūate ē ēſ ſolū m oīb; ē tūb;
prū ee cūz ul cūtu ee p̄z ul ꝺ ee
ac ul p̄ nēſſat q̄ ee ab ul rēſp
tu ꝛ ē de cēt; ꝑtīb; ꝛ ꝑ ſz acūb; ē
tib; // ſḡ cauſ q̄ſꝺ hoīz ī ꝓcūa dnēm
q̄ ſo ſapi ē bna q̄ no q̄ſſat ī acūm
abūd ꝺ albu ꝛ rēu q̄ ꝺ ē not̄ ī tō
p̄ ꝓhīa. bn̄ ḡ. ſ. mē ſi p̄ ꝛ cū ꝛ
dm. ſi ꝓ ꝛ ꝓſtā ꝛ ſilia ḡnāt ab
ꝛ reb // q̄nt ī ſi ant opt̄. demoū
ꝺ miſoz ſo pb̄ ul cauillād q̄ dau
poſſ .dr̄t. n. forſam ab q̄ mē ꝑ ē
de oīb; alīb; bīar q̄ eſ ꝑn̄ de hoīe
ē opt̄ mē alla ꝛ ſili m̄ p̄ū poſt ḡ
unēat de oīb; ē tūb; ſi ꝑn̄ ē de hoīe q̄ ḡ
no dr̄. q̄ ḡ bīo ēt ſolū ſcīret ḡpn
ḡo p̄ū ad ſolū aialia tī ul bī ḡnāb;
ip̄z ad ē enāa q̄ hō no ē opt̄ enēu
q̄ ſi opt̄ alīm ꝛ no ad ꝑp̄ū n̄ dr̄t
ꝑ eo q̄ mla alia ēaa ē in nīo mlo
mlō ꝛ dicūt p̄ū ēnāa q̄ dm̄ mīa
ut hoīe ꝛ .2. mē ēmo ē de ē mlīb; in
ſtīre ſcīre ad q̄ diſtīre aſſūcia

ſe bī aīe me ūtl̄s o ecc̄le nocue ad
lucē ſolis. ex q̄ ī. p q̄ ſc q̄ ūte q̄ſtat
mag. dna ḡ deprā ēm ē ſla ut ꝛ mē
// zaz ḡraz p̄ ie ex q̄ ēt utiq;. d. q̄ ex ia
dcis ē ī q̄dcē ſup̄ eſt mai q̄ ſap̄
ſil ē ūtl̄ ā ſtia de reb; hoīo mē p̄naz
ut ē ſtut exp̄tuz ꝛ ar no debēs p̄tīc q
nē ē tēp nr̄ ſtia ut onſu ē ḡ // ē az ḡraz
p̄ſ ī. q̄ p̄ q̄ anax ā ē q̄ ſup̄ ē de dcis
ē ī q̄ſtib; p̄ū ī ē de ḡa īt ſup̄az
ē p̄ūz nr̄ hōnē tlia q̄ſtētes q̄ anax
ag ā tle ūtl̄. ſ. p̄bi ꝛ cop ſil ē ſap̄
n̄ ēn p̄ūtēs cū hoīb; ēt̄ hoc duos
p̄hos ḡre ea q̄ ē cēt utlia ꝛ q̄ſtnuz
uīte q̄ non vm ee p̄ū tlz. n. ſuā.
q̄ſtīz ꝛ p aſtīb; ſoꝝ ſtrelab aſpicēt
tēt m̄ ſpnca vſi q̄ſa uetula q̄ ī ē
ē tēb q̄ an pedēs tuos upē neſtre.
cur aſtroxnuas m̄ſpicēs ſtratagis/ana
uag. ā p̄nas ſcaas ꝛ hoꝝ ſcīa ſc ip̄o
abūcēs ad q̄ēplacūd aſtē ꝛ nē p̄cag p̄n
ſe q̄lit tō orbē trax aſpens ē ee exī
lud. cūm ā p̄uaz ē ſua hīrī ḡ hō no
ēnt ee prudēs ſi cōn ē ſap̄ēs q̄ dr̄t ee
ſtare mlīa ad huaz ūtīa ſup̄fluū. p̄n.
ea ꝛ ē aḡnſtīa. no oppēliaſ hoīz ꝛ ad
ēdno ſcīēdo ḡfīa ūle ꝺ hoīz ſſ̄z ūes
ut m ꝓhē mē ꝛ q̄ ē ſua p̄cag q̄m hūa
ꝛ ī ēēr in cognoſcā ꝛ ūle hoī ē ī utlia
q̄ no ē hūa ſ̄z cū cī p̄ū ḡ ē hūa
bō ꝛ ē ea de ꝺ q̄ēgīa ḡſiluīu q̄ ꝛ
dmḡ opa p̄uē ē mē bn̄ ḡſilia ut ē
ē. h. c. ē. nō cī ḡſilia de mpoli ſc
ſtēre ut ḡ h. ḡ. c. de ḡſ ñ ad ḡſilia
de hīs q̄ no ē ab lōg fīs ḡ q̄ꝛ ſ
ople ſ̄z. ſ̄z de ḡſideratq̄ ꝓ ſapiaz no
ē p̄ūñ ēſ. ḡſiliator ā ſiz lōg ē.
lle q̄ ē q̄ſtā ūt ueſtīga ꝛ ī ūcēnuq
optīmuz ſīs ūz opūd hō ſeu p hō ꝺ uocā
ꝛ deliberāz ḡſiliāre // ūp ſ̄z ḡ ꝓ h
ꝺ dīa ſapi ad p̄ū // ēt dīaz p̄ al uq
ē p̄ū ē ē q̄ ſapī ē ꝛ ūſa mē ḡ utlia
ut ꝓhē mē p̄ū. ō no ſm ꝺ ſa ēt utlia
ꝺ mē ē p̄cag q̄ no ē q̄ p̄u ē ac q.
dcm dīū ut ē. c. ḡ. dcaz ā ē ē
ſmglā ut ꝓhē mē ꝑ ꝑ ꝺ ḡ mlq ſtuē
tēb ē mag actuū ꝛ melioꝝ p̄ēz mlia
oīntēb ꝑ mag ſcīenb q̄ ēt ē. q̄ dmū
ḡ ēopt̄. vm ꝓhē mē dr̄ ꝑ ad agē

g° in dnc aut euripides poete. q̄ et induxit
s. li. 3. c. 2° dic g° q euripides ait in p̄ cui⁹
de milit se ipm in cpantis. q p̄ coi bono p
ugnauit qlr g° ego prudes eēz tuc cu in
multos milites nuncio pticipas cu eis eqli
milicia adeia in ipi igeiose et infedse. i. sm
negocio pp̄ et comodo. q. d. n. nt ex q se p̄ ip
e pru n i q e intēs pp̄ comodo // qnt i et
ffuos iducit auctē eligi dntis ee sup̄ hoes
eos q ad aplius opatur ult negō pp̄ h' q dnt
hoes vlgares et mundum q ipi ut philati
qrut bo s ipis et no coiti et existimat q
opteat opti sm p comodo pp̄ de q dc apo
ad phi. 2. Omes q sua s' qrut no q ihu x. Ex hc g
philatoꝝ opice uet ita et sza opt q soli
illi s' pru tes q comodo pp̄ e tm itēti //
qnt i. qris forte istud dn remouz detian
q pp̄ pte alt ad q iduc duo me sm i
ad hc a q dc g° pisa no soldis q h' bo seu
comod' pp̄ no e n ee n hri p sn yco
ma et sn domestico bo et comodo no e n
ee p sn urbam tez et sn urbano seu tili
et coi bono comodo qr qz itēdit pp̄ como
do et itēdere coicōdo domestico et ciui
li // 2° ad hc a ar s' id ptinz ad pru tez
tamq ee le prue sn q remez imai qlr
oz pp̄ negō ipi pru dispone. oz sn pi
cia et noti urbam tis et ycoie remanz
imai cuius qz qlr oz ea q ipi s' dispo
ne oz sn pricia et noti urbam tis et ycoie s'
ee ls ipi pru et ad pru tez nāo pti hr
p° po. iii. d. q q diu aliqs fuit sn pricia
et noti coīs bo ad hc rema bit ei imai
qlr oz ea q ipi s' dispone et tn s omes
istud e sumope itēd // 2° i sig a. pt dcā
iii. d. p° p sig 2° p pcā. i. ad hc pcatu
Est a stid ad eui sig et tocius roie q
phs sepo tnq ctissime q expi bo. pp̄
et no possit hri sn expi bo cum do
mesticoꝝ et ciuiliū qz maite uidemus q
pp̄s itor pata coibz et saluata i eis
et pea et p qns q no pt stiri sn expi
bo huaz no pt stiri sn expi bo qz
h' g' sb poto itēdit pre q no pt ee p
ru ee bo pp̄ n' sit et pru ne ee ca. Et
itēdit s' ar sloita ca igrancie et in
prue po et igno et ipru. s i expi est
sp' ca igno et ipru et ipp̄o vlr posita

in expi bo cum urbanitis et ycoie qr posita
in expi et igno bo qu. po et igno et in pru.
bonoꝝ pp̄ioꝝ h' r. sup̄ ma ut p se notā et fa
pte iii. // pt aut uall difusse pte p d. q
sig e eis q dcm e. s. q sn noti et pi urbam
et ycoie remanz in mai qli oz oia dispone ist
in q est sig qz iuuens fuit facili geome
tria et in arte logica disciplinati et istrati. pru tes
tn no possit fi cuius ca e qm pru e noti
singlam opu q no fuit no n p expiā. s.
iuuens fuit sm expi et s' uli in expi qz
mi et longi opis facit expi qm non
hnt iuuens et io pru tes no fuit. v sup h'
qret et intendit ars pp̄ qm cam pu pt fi
mathe et no pt fi sapiens. i. pru ns ul phi
ca u e qm mi s et fuit no p abstcoz q
pol et facil e iuueis et puis h' a pruilia
et nlia fuit n expi q in pol est fuisse
stta et hita iuue bo et puis. vn pui illa
nlia et pruilia no tdut qz s' eis i eui. Sz
dicit ca s' ea capiut ex auditu rerum
ma q q d e no e eis in mai // Ex his
g° pz q in expi huoꝝ actiui e ca igno
e in pru sp' in expi bo domesticoꝝ et
ciuiliū i clu ut dm e i expien sm p hu
aꝝ actiui // qnt i ad hc pcm pt id ex
n pcti icidētis. et sillz pru tez et pcatu
d. q pcm pt coiti 2° i consiliando et rocido
p° m° et vle. v fundatur maior pp̄o si
lli pcā. ut dd os aq pond ose s phe a
m et single v fundat. iii. vt dd h' aq
h' fortis e pondossa vtus h' iii. p nllaz
roz pt ee cta. s ctisa ex sola expi. qr
sn expi bo qu remanz ctiuqz imai
qlr opteat pp̄ dispone vn pt ar de bois
s' de aqs dd s. id e pcilando q redundat
i bo pp̄ s bo ee redundat i bo pp̄ qrs
g' maior h' q cedat p os. tn. iii. idi
gebat nāo expi bo qu // sto v ordiez
pcedi istis archibus et doctrine q tlis e s
hug i 2. li. didascalico. c. fi. q p°
p locaz i. p gmaticaz recto ca dy ale tez
pnda e eloqcia. 2° itēs excedz e imai
et 2° i hetica p studiu uitis oculis mu
dandi e cordis ut. s. loco ad sap le stu
p spicax ee possit // qnt i qm a pru.
cpat pru ad sciaz. p pes draz q encia
. 2° pes ibi accingi les ul s alia bz sustep
ti dic g° p q mai e q pru no e scia

[illegible] // Et id itaque non [illegible] quia si [illegible]
[illegible] sequitur quod [illegible] esset di-
[illegible] ut [illegible] iusti [illegible]
[illegible] sic [illegible] stultu-
[illegible] esset dicere quod iusti iusti esset [illegible] vel ad
[illegible] non [illegible] ad [illegible] iusti [illegible]
[illegible] magis distinguitur [illegible] et [illegible] illius [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible] ut [illegible]
vel [illegible] si [illegible] diuersitas [illegible] diuersitat [illegible]
[illegible] ordinatus ad [illegible] mlo [illegible] diuersi-
ficabit [illegible] ordinatus ad [illegible] iusti
et ad [illegible] sui et [illegible] si [illegible] non di-
uersificat [illegible] quia stultu esset [illegible] dicere
mlo [illegible] et [illegible] diuersi-
ficabunt [illegible] // [illegible] ad [illegible]
hec [illegible] non [illegible] ut [illegible]
[illegible] vel diuersi [illegible] distinte [illegible]
distincta [illegible] [illegible]
[illegible] // [illegible] quod [illegible]
ad [illegible] et [illegible] dispo[illegible] et [illegible]
ad istud [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quia
[illegible] quod reddit [illegible] et [illegible] reddit [illegible]
[illegible] ut [illegible] reddit [illegible]
[illegible] et [illegible] dispensatio [illegible] familiaris
[illegible] et [illegible] reddit [illegible]
[illegible] et aliis [illegible] vel
[illegible] ut [illegible] reddit [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] // [illegible] ad
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] // ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] vel [illegible] // ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] et de [illegible] quia [illegible] distinguitur
[illegible] vel [illegible] expien[illegible]
[illegible] vna de illis [illegible] acquiri [illegible]
alia non tamen vna [illegible] ut [illegible]
[illegible] et assumere de eubu[illegible] [illegible] de
[illegible] quia [illegible] et de [illegible]
[illegible] de singulis
sigillati [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] de singulis sigillati [illegible]
eubu[illegible] de sines [illegible] et [illegible]
[illegible] de gnome [illegible] et gnome de
eubu[illegible] quod [illegible] ea [illegible]
[illegible] ad [illegible] plena

notandum de [illegible] assumere et [illegible] de eubu[illegible]
[illegible] et [illegible] ac [illegible]
[illegible] eubu[illegible] ut [illegible] dicere [illegible]
et [illegible] ab eu quod [illegible] vel [illegible] eubulia quod est
[illegible] vel [illegible] quod [illegible] de [illegible]
[illegible] eubulia [illegible] est ut [illegible] sit [illegible]
vel [illegible] vel eustochia vel [illegible] ad [illegible]
[illegible] // [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod eubu[illegible] non [illegible] 2o quod [illegible]
eustochia [illegible] eustochia [illegible] quod
[illegible] et [illegible] quod eubulia
est [illegible] quod [illegible] quod
non est [illegible] quod
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod non [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
tarde [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] // [illegible] ita [illegible] non [illegible]
de illi [illegible] eubuli [illegible] eubulia [illegible]
[illegible] de [illegible] eubulizat [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] de [illegible] quia eubulia non est
[illegible] quod [illegible] 2o ma [illegible] non [illegible]
2o [illegible] cum [illegible] eubulia // 2o [illegible]
[illegible] tamen [illegible] // [illegible] sic eustochia [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] eubu-
[illegible] et [illegible] et [illegible] tarde [illegible]
[illegible] tarde non [illegible]
[illegible] eubulia non [illegible] eustochia [illegible]
[illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] // 2o [illegible] ad [illegible]
sic eustochia [illegible] eubulia non [illegible]
[illegible] eubulia non [illegible] eustochia [illegible]
[illegible] 2o ma [illegible] est [illegible] eustochia [illegible]
[illegible] quod [illegible] et eustochia [illegible]
[illegible] vel [illegible] posset [illegible] ad
[illegible] solicia tamen [illegible]
[illegible] // [illegible] sic [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] eubu[illegible] et [illegible] quod [illegible] vna
[illegible] eubulia [illegible] ista [illegible]
[illegible] // [illegible] sic [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] eubulia [illegible] et [illegible]

necessitas non cogit. 2m̃ q̃ non est ad̃ p̃ri̇ꝰ ſua i ſpecie alicui diuina ꝙ̃ q̃ est nulla ſua i q̃. n. d. ſcđ. q̃ p̃m̃ m̃ q̃tuꝫ cū p̃ū i ꝑ̃ p̃. q̃ non est p̃ū i non est ad̃ q̃. non est aliquis nil ſuppo p̃ū i. et ad̃ p̃ q̃ ſic p̃ꝫ. ſi ſmeſis eſſz opꝰ. cū hō cent ſmeti et diſtti cū ſtul tos infinitos nūq̃ ut aut ſalom. eadē q̃ ſmeſis non est opꝰ hō. p̃ p̃. q̃ d. q̃ ſic ſmeſis non est id ſtic ſi est ad opꝰ 2m̃ q̃ d. q̃ ſi ſic eſſz d̃ cent ſmeti et diſtti cū ſtul aliquis oppiet. 2ª q̃ p̃ri̇ꝰ ſi ad̃ una et h̃ ē ſi ſmeſis eſſz ad̃ p̃ri̇ꝰ ſua cet p̃ q̃ns de m̃ illo illo ſtic. p̃ū ſi eſſz magꝫ eſſz utiq̃ de ſmē et ſcđ. et ſi grē cet utiq̃ et magꝫ. ſz ſic ſmeſis non est de cet. et m̃ aliq̃ p̃ri̇ſtic. q̃ non est aliꝰ p̃ri̇ꝰ ſua h̃ p̃. p̃ p̃. 2º. q̃ q̃ i p̃ū medio et p̃ri̇ꝰ ſua est de ſpecieb̃ mobilib̃ et mpoꝫ ad ſe hꝫ. ut ē. q. c. q. ſz ſi ſmeſis non est de rebꝰ q̃ no ſtant h̃ p̃. declat. my. d. q̃ ſi ſmeſis n̄ de rebꝰ ſnp entib̃ n̄ de rebꝰ ſcđ aliquo tpe. i. p̃ q̃ntꝫ agentꝫ ſz ē de rebꝰ de q̃. de deliberando dubitat. q̃ ſic i p̃ p̃ d. q̃ p̃. h̃ q̃ dam̃ ē m̃ q̃ua p̃te q̃ ſi ſmeſis ē de q̃ſibꝫ nō ē q̃ ſic et cad ad q̃ d p̃ū cū p̃ū p̃a. ſz ē q̃ſibꝫ ut ē. q. c. q. 2ª p̃t i no ē aliter et hoc ſic p̃ū ē p̃cepꝫ ſmeſis no ē p̃cepꝫ. q̃ no ē p̃ū h̃ p̃. p̃ p̃ q̃ et p̃z 2º. mad. p̃ū p̃t ē p̃cepꝫ ē q̃ ipſe p̃ū fiē et oꝫ p̃ſme p̃cepto q̃. p̃ō my. d. q̃ ſmeſis ē ſc̃ mdi et no p̃cepꝫ d. n. ē ſmeſis et eu ſmeſia. i. bō ſcietis et mri ſcienti et eu ſcienti et cū h̃ eu ſmeſia ad eu ſcientia laudabꝫ ē. et bn̄ p̃cepꝫ ē. q. i. cū dicit. et bn̄ iudicabꝫ et diſcnēs q̃ p̃z q̃ ſignis no ē p̃cepꝫ. h̃ q̃ p̃t i. est ad q̃ ſic dſpꝫ rey no ē abiectꝰ nil ſuppto rey ut ē. li. e. t. del. litt. q̃ ſic ſmeſis ē uſꝰ iudicii ad q̃ p̃tꝫ p̃ri̇ꝰ q̃ no ē abiectꝰ nil ſuppto p̃ri̇ꝰ ut ē. h̃ p̃. p̃ p̃ q̃ d. q̃ ſmeſis non est p̃ri̇ꝰ q̃ ſmeſis p̃ri̇ꝰ. 2º. declat. my. i. q̃ ad. ad eum cui ē ſtꝫ q̃ dſto diſtio ē duplex. q̃ duꝫ q̃ duo q̃ duo ſignāt ſtiaꝫ nil diſtinctꝰ actꝰ. et h̃ m̃ actꝰ ſmeſis. ē ſic ſignāt iudicialis et diſcretꝫ ſtic ē h̃ mo ē ſcribi ad. et h̃ mo. q̃ ē q̃ iſti iudicialis cui q̃ ſic tribꝫ h̃ m̃ actꝰ dſymenay. et ad. m̃ tribꝫ p̃ſtic ē p̃cepto dicē. q̃ tꝫ q̃ q̃ ad ſmē

nay. i. iudicā ognoſcꝫ q̃ dicē q̃ nullꝰ ſua iudꝫ ſm̃ ſtiaꝫ et q̃ dicē iuſtꝰ et prē. uel ſmetꝰ q̃ dicē iudꝫ ſeu iudicē dens et q̃ ē p̃ū. i. de q̃ſibꝫ q̃ q̃ſtꝫ alēꝫ. q̃ſ. ſ. p̃ et ad. q̃ q̃ſtꝫ iudicat ſmeſis. n. q̃ ſic ē. et q̃ q̃ dicē q̃ latine et hic uē ſpeſis. ſ. agnꝫ iuſtꝰ p̃ q̃ q̃ aliq̃ ſuſpecti. i. q̃ iudicat et diſtinctum ex ea q̃ ſpeſi q̃ ē iuſtꝰ. i. iudicialꝫ q̃ſ. ſcđ dicē nos. n. q̃ aliq̃ mlocutꝰ ſmenay. i. iudicialꝫ q̃ſtꝫ ad̃ ſcđ no q̃ diſtꝫpli acceptꝫ p̃ q̃ dicē ita et p̃cipꝫ q̃ſtꝫ. ꝫ

Q̃cata aut̃ gnome p̃ q̃ eſt et ſpeſi h̃ q̃ſ. de q̃ſ. p̃ū i p̃ i. q̃ſ. et q̃ tꝫ p̃ q̃ q̃ illꝫ h̃ q̃ q̃ uota ē gnome h̃ q̃ uꝫ mo ad̃ h̃ cuſmodi et ſc̃ aliq̃ h̃ nom. h̃ i q̃ dicē ē rom uꝫ epreſcꝫ. i. de uſto. i. de ure epreſcꝫ. q̃ de q̃ ē h̃. li. p̃. c. dbm. 2º. i. ſic. et declat iſtꝰ q̃ q̃ ſignū. d. q̃ ſic est q̃ gnome et iudicialꝫ q̃ de ure epreſcꝫ. q̃ hoiem epreſcꝫ. ſ. h̃ uſtꝰ epreſcꝫ. dna. n. magiſtꝫ. i. hic gnome uel ſignome et dna p̃ſ ſignū hēze epreſcꝫ. i. uꝫ epreſcꝫ ſi q̃ ē iudicialꝫ ꝙ̃ no est iudicialꝫ uſꝰ ad̃ q̃ no est p̃a / est ad̃ ſcđ q̃ h̃ m̃ rel. et legi li. ē uꝫ q̃ hic loq̃ ut m̃ plato et ari diſcnēs q̃ quoda pauc̃ caſib̃ m quo ideꝫ ſingle q̃ grece dr epreſcꝫ et latine uꝫ q̃ dr legale. h̃ m̃ q̃ hꝫa h̃ ce uſtꝰ iuꝫ q̃ ele. ad̃ et opa q̃ dr q̃ uſtꝰ et ꝙ hic h̃ ce uſtꝰ uꝫ ſingla et epreſcꝫ ele. et opa q̃ dr epichya. ē et m̃ no ē q̃ ſc̃ nō uꝫ q̃ hic diſtꝫ q̃ dr ſmeſis hic loq̃ ut p̃ū plib̃ et ꝙ h̃ ce alia nō uꝫ epreſcꝫ et ſingla ad ele q̃ dr gnome uel ſignome hic loq̃ ut p̃ū plib̃. ꝫ

Vnt q̃ omo hic. ē ege de rebꝰ p̃ri̇ ſingulari hic q̃ agit de q̃ cat q̃ſt. p̃ q̃ q̃ et ſcđ. 2º declat ipm. i. dicit. n. 2º. nō ſ. hic cor̃ et q̃ et p̃ncipiū. ē dat hic dicit. i. q̃ oz de tꝫ p̃ q̃ omo hic de q̃ dicit est. ſ. p̃ū. ītꝫ tꝫ et ſſeſis et tendentes i id q̃ in cad m̃ p̃ū q̃ſimple et m cud ſicm. p̃ū. m ele ſtic p̃ nec̃ p̃ū. q̃ſ. i. dicit

m agreue singlis mobile uel hibus q̃ dispo
sum uarie p̃m etates, huic ē p̃ q̃ hi
p̃ q̃ p̃ri. m ē vnū cor. g. q̃ h̃ p̃ q̃
est mre de pdnis p̃t vnū alid q̃ ꝯ
mare singlis. hic ꝯ ita ē p̃ q̃
eccl̃a n. ab vno ag singla ita ē vnū
est p̃n q̃ ita singlis ē fl̃s q̃ h̃ p̃ssu
ē cū dec̃ anp̃ mol' stic ad op p̃ic
pc̃ q̃ ꝯ asinis ad unū ita ē sm̃ uic
p̃n q̃ ita unū ē fl̃s q̃ h̃ p̃ssu ē cū
colli. p̃n nō stic ex opib ex opiet
// Ex hmō n. opib hūis stat dnm
q̃ stat dns ut b̃ li. p̃ simplic // q̃ q̃
q̃ ex q̃ vnū decū. d. q̃ distinc mot
ex actēd ad emicanes ꝯ pc̃s q̃s no
dem̃ nis bb̃r ex pozz qm ratiōs ē stip
n. p̃ū ut aut ꝯ ex p̃ū h̃ uad
b̃ h̃ q̃d u b̃ p̃c̃ ut. s. c. li. c. p̃ti
ultio ad h̃ mō ex no mō actēd q̃ ad
dem̃ones stolasticas h̃ q̃ q̃ hic usu
tille ex congrue pot cpari optic
ui dic p̃n q̃ actuit hūan // q̃ epi q̃
q̃ p̃ q̃ ē p̃ū q̃ sup̃ q̃ q̃ obic cpns v.
tez q̃ qm altio p̃cle ase ē ita h̃ illa
dem ē ꝯ

Deinz p̃ q̃ ut cubuli sties
q̃ gnome sit p̃c̃s p̃ū ant b̃as
ab ip̃ dicte q̃ q̃ no sit p̃c̃s p̃
q̃ fiat q̃ nō ex p̃c̃s p̃ū b̃. z. s. p̃ud
p̃ q̃ ad ficū p̃spicuū ut cauea fiat
epc̃ cui mancipe illi p̃ q̃ ea q̃ b̃ p̃s
cuq ut straug. medica p̃ q̃ ea q̃ fiet
re mice recolligut. b̃z cubū sties
gnome no b̃ q̃ud dicūt memo q̃
re b̃ p̃c̃s p̃ū // 2o q̃ sm̃ macbū. li.
p̃ p̃ sup̃o stp̃ios ob p̃c̃s p̃ū. b̃
bi. s. rō cuestigis stuica mtco dis
p̃ p̃n̄ mecoia retinēs p̃ticu. dci
litis aptans nob ad h̃ōi ēp̃ sp̃ed ad
colli. bō. cauco ad dcklandmala
b̃z cubū sties gnome no b̃ ita n̄ ito
aca. s̄ n̄ p̃c̃s p̃ū // 3o q̃ ob p̃c̃s p̃ū
b̃ p̃c̃s hic ꝯ ē b̃ rec aca cū s̄ phm
. b̃. c. li. c. g. p̃ū s̄t tlis hic. b̃z cu
bū sties gnome no b̃ p̃c̃s h̃ hic
cū tlis hic posse ē q̃ s̄t ip̃is q̃
ut p̃nē // 4o q̃ p̃c̃s p̃ū nō q̃ ebi ic
nō ēlis nō itegr̃is. b̃z ist hic no
b̃ p̃ū p̃c̃s s̄ic tūc cū p̃ū no p̃ dc
dc ip̃is ut h̃ dc q̃ p̃ū si ēcl̃a q̃ no ē h̃
b̃ m̃ q̃ s̄t si mtcl̃is h̃ ē cū sit dūs. z
p̃ū si mtcl̃is ech ē. s̄t tūc p̃ q̃
cuiq h̃ ist h̃ alia p̃ōs ōib; cet pe
ny ēlis cū no sit p̃ōs p̃ mē // b̃
in d̃ūc q̃ sit p̃c̃s p̃ū ip̃m ictutes ab ip̃
distinc q̃ nō cent h̃ no ēt nō mtcl̃is
e mob; cū sint in mtc. n. ēlis ap̃ū dic
q̃ ois ict in re ē nō mtc nō stia nō
sapia nō arg. nō p̃ū ē. c. h. c. g. s̄
ist h̃ no ē mtc nō sap n̄ sapi n. ē
q̃ testat q̃ sint p̃ū nō p̃c̃s p̃ū q̃
s. c. p̃ nō ē q ē p̃c̃s p̃ū ē q̃ ē m̃
// dd ē ad q̃stū. d. p̃ st. q̃ ict p̃ē
hec p̃c̃s d. p̃ q̃d q̃m h̃ tōli ēcl̃ia
h̃ q̃ ala q̃stitē h̃ tōle. q̃d h̃
q̃ p̃ob melū h̃ dic ē q̃ q̃ h̃
q̃ p̃ob ēcl̃ia h̃ m̃ q̃plēs // alio mō
q̃ h̃ h̃ē p̃le actu ē q̃ q̃ē p̃ciales
p̃ eccl̃a q̃d lubalitas h̃ dā ū oz ē accipe
ē oz ē fortē h̃ m̃ vade ē h̃ ep̃ē
ē h̃ m̃ ūc ut disp̃ ad duo uel ad tā
uel ad plū op̃ d̃ q̃d tēp̃ ē sm̃ ut dē
disp̃ ad istud op̃ ut uel ad d̃ q̃d q̃ē
q̃ ict ē m̃ vna sm̃ ē ict ē q̃ p̃
tatiū ē q̃ē p̃c̃s h̃ē q̃ ē ē vabi
ē ē ep̃tat no q̃d q̃ sint dist̃ h̃
q̃stitū tēp̃ h̃ // sluc ē m̃ p̃ no
ēcl̃ia p̃c̃s p̃ū p̃ m̃ sup̃tab ē tūc
ē ēl h̃ m̃ q̃plēs ē q̃ h̃ q̃
m̃ p̃c̃s p̃ū deus q̃ab antiq̃ noct
dūt p̃c̃s p̃ē // est q̃ stic ē q̃ p̃ q̃ē q̃
opa p̃ū // p̃m est q̃silia q̃ē dō ut b̃ c.
li. c. s. // 2m ē iudicū ē m̃ssū p̃ q̃
silio ut h̃ē h̃. c. p̃. // 3m ē p̃ud
p̃cipe p̃ū n. est p̃cepta ut h̃et ut ide
// 4m ē p̃cepta ex̃ q̃ agē // et io
in eq̃ dist̃ē d̃ q̃ē h̃ q̃ē // 2m h̃ q̃
p̃ss q̃ q̃ ūc h̃ q̃silia ē ūc h̃ m
dicta ē ūc h̃ p̃cepta ē ūc h̃ ē
q̃ē p̃c̃s p̃ū no q̃ dem ē // 3o sed d
q̃ q̃ p̃ q̃ p̃ // 4o opa ūq ē q̃ē h̃ opāte q̃
h̃ q̃ ul q̃ tributētes p̃ē ul p̃ē red
epy h̃ē h̃ n. q̃silia q̃ custodiū d
alitate mem̃ē nom̃ q̃m q̃silia ē q̃d
q̃ē ē q̃silia q̃stio ut. b. li. z. c. bi. // ad
h̃ ut q̃ē q̃ p̃ h̃ tued q̃ solicia. r.
sedulitates ē vdētes ligēdi mē q̃
ip̃sū. cupta v̄m agribi ē molibi q̃
custodiē q̃d est q̃ q̃silias solicitud

Lra ep aliena erudi nc q̄ sup̄ds docutes
Regē & retēco iuctos ep̄p̄ sagaces: ul
ep aliena eruditōe & h̄ facit meoria·
regē & iuctos & retētoru collos h̄ fact
ro / h̄ q̄ ꝯ gent aptata reddut bñ q̄
m̄ vnde bñ: ¶ Quis solers docilis me
or & q̄ut rois e aut tem q̄m̄ pficat m
ille suum // ¶t p om̄ pt̄ q̄ inuida & q̄
h̄ cauditas tgens q̄ sblate custochiam
docilitas ai q̄ docilit obliu ul meoria
q̄ memor In hac seu ignauia rdcdo
fendi q̄ reg̃ vn ussh & audi & in docilis
ignauus & mor cotanꝫ tem q̄ silli no
facit ille suum // ꝓte q̄ audiat q̄ ei
ops̄ prud regis prule item // prule spu
prule cōsp̄ctor / prule cautela / q̄ ci
male udm q̄ pt̄a & ꝑ om̄ silli or sa
ne capt mal & miore & ꝑ clusa de
fect amaro & am̄ acepto ei mer ꝓpis
& stena estima sib & legis ap̄p̄ ꝑ & ꝑ
h̄ sne or opari & h̄ estima dr mtor h̄
tenoꝛ tu·c·ix // Concepto a·mi·est sa
na app̄bo p̄tis op̄ p agi & ꝑ agiat
& h̄ esti uotuꝫ ssibꝰ q̄ib acepto utiusꝫ
ꝑpis poss q̄ mtor tu appate oto m
dr ssp̄o h̄ a & ꝑ & ue est tor ut hr h̄ c
le // dessos a cuclis ama ꝑ recolle or
ꝯstaciat q̄ debe opi & h̄ fit ꝑ ssor
n̄·n·a & ꝯssꝑo q̄ ꝯstat om̄ sꝑo
am̄ vo cuclus defes ꝑ distor bor
& malor possibꝰ euenire actus illo·
pi q̄ distor p illu machiu dr cauto
ul cautela·p q̄ cauet ymo ñ mala
hec q̄ e or·s· item ssp̄o ch̄sꝑo & caute
la q̄ apteta reddut sanu udm
m ussh· hinc mtor ꝑ q̄ cautela malor
ofens ꝯ sꝑta dat lr̄ iudi· ꝯ fauor q̄
dat mala ingrat·s· debitudo mtor
gia tor i hibi ul m facio gra sui
m̄ signo ul m cautella gia cautelle
prud q̄ mlis dr studi v·s· & ꝑcepta
ad ꝓcta sui cr mor sꝑo q̄ sꝑ pdi· by
Deus hebz m statu m anes m cautel
pdic· / m ꝯ sꝑta dant mala iudicia
pte & ꝑ & ꝑ q̄ ops prud reg
duo ep̄ pte mtor ·s· dr ꝯ nec ul
dr m̄ & efficax suasio & ep̄ pte ap̄
alia duo·s· beꝫ & astan· bonitas ·tt·
fidelis ꝓcepti·ul de ꝑna dep̄m ep̄p

ep̄i ul de parte & ep obediente ul exaudi
alis ꝓcepti & de pdc effectu q̄rent // mor
& se bz ad app̄m roe papl ut dr h̄·c·yy·
ul m roe dep̄ant· ut & h̄·j·c·19 vñ
a su ꝓcepti sn dr q̄ suasio ut bz
ds ad h̄ & ep ꝓcepti ut dep̄ci b̄ efficax
reg & i mor dr̄m dr ccl· alia·n· fr qui
bis iudicauit tali aged ee sp reuocat
m dr & io eor ꝓcepti ul de pdc nuc
& efficax / Preg & suasio ad volendu dr
ffe ab app̄ & ad stimlandu eu ad obe
ul exaudi & h̄ uocat dr pbis suad·/
& apud thor si dr̄ uz·i· stimla q̄ ma
tu & ad h̄m // Preg & ep ꝓte app̄ begnis
ad exaudi roz q̄ ad opti dep̄ti· b h̄·
j·c·ib· Dr em begn·q· bn ignti·
ul bn uacat ad bn asenc hui preg
& q stan ꝓte ad fiendu hoi m uno
q̄ sm fine ꝓti fructu ꝓcepti ssi ci
Hec q̄ e· s· dicta, etiam bnigꝫ suasio
begnis tas q̄ stam gent aptata reddut
utile ꝓceptum ¶n ussus
Secta / suasiua / mes q̄ stanis atqꝫ begn
na utile ꝓcepti pficit ipe suum: //
¶t p om̄ in limeris & dubietas mtis q̄
ui ꝯgnis & stimitas q̄ui suasio ꝓcep ul
dep̄ti magtis & ad malu q̄nitas q̄ia
hom̄ti· ymo stan ꝓp̄t q̄ia q̄ stane reddut
ꝓcepti uanu & inutile vn ussh / Anbitio
sus / m q̄ stanis atqꝫ magtis sanu
ꝓcepti q̄ struit ipe suum // atq n & ad op
applicare q̄ ꝯ m̄ q̄ꝫ pru reg ad sussi
ꝯ quis quid ccelr & duo q̄· actiliꝫ ccelr
n· reg ꝓm̄ atqꝫ vigilan q̄ actiliꝫ
silncia & sbticz q̄ declarat ig q̄ ep̄o
rea p hug & sto uic· i dubio· gt·n·
q̄ op̄ uetes phos fuit & sta· lecta phic
ptata pduos Juuenis appetes ꝯbiu &
pduas puellas latetes ibi· Vnus iu
uenu nob filos· i amoꝛ alt copos
·i· labor· una puellaꝫ nob phi lam
ma· i· cura ul pudeñ· alc ad̄mma
·i· bigilan // Sub ro cc·gr· pru curat
dess q̄ asto tuestigata ꝯ indio dicta
ꝯpecto tuncta ut vz n̄ aꝫ dest // vi
tilan v· i tedit q̄ lr pagi ops ep or
bz pusis· bz silncia amo omota op
stimat & cotinua m i tedet // collia
lr labo omega acugu q̄ pru eo glt ma
cha // h̄ q̄ & duci aptata sel pugnt
ops suu vn ussh // ¶t p om̄

Vicario vigilo. si diligo sollicitorque et pro-
vitaliter pago quod pagenda volo deinceps et sopno-
lencia negligencia et vagabundia monachus pro-
dicas quia nunquam agit feliciter opus suum.
Unde ussus. Nec sonolenta nec mens in prudentia
felix. Sed torpens animus nec vagabunda mon-
struc et ad questum dicendum est. Primum eubulia
non est virtus distincta a prudentia. Secundum quod nec sinesis
tercia quod nec gnomie. Quartum quod est prudentie partes. Secundo
modo accepte. Primum quod sic omnis virtus intellectualis est
dicta iudicia. s. c. h. c. 3. et c. 4. Sed eubulia
ut distinguitur a prudentia non est dicta iudicia ut habetur
hic. c. x. quia ut. sic supra non est virtus in-
tellectualis nec pertinens virtus cum costet ipsam perficere
ad intellectum. Secundum quod sic sed se habet iudiciarius
ussus de opinionibus sed opinionem factus sit sinesis ad
prudentiam ut habetur hic. c. xi. Sed ille iudiciarius
ussus non est opus distincta nec habitus distinctus
ab opinione prudentie ut patet de se quia nec sinesis est disti-
nta virtus vel distinctus habitus a prudentia. Tertium probo
sic. nec habitus intellectualis cum vera ratione actus circa hominis bona
et mala ordinatus finaliter ad bene vivere
totaliter est distinctus virtus a prudentia quod apparet quia
ita est distinctus prudentie. s. c. h. c. vi. Sed gnomie
est talis habitus quia non est distincta virtus a
prudentia. Minor patet quod sic habitus intellectualis quia est iudi-
cativa ut habetur hic. c. xii. Est autem cum vera ratione
actus quia est annexa in se paralitice epieikeye et est
circa hominis bona et mala sed prudentia et finaliter est opus
bene vivere quia est ad finem epieykeyis. Item 3.
quod primo sil. 3r primo quidem quia nec rectitudo operis
prudentie et in prudentie in prudentia et ad finem prudentie
est distincta virtus a prudentia. Istud patet quia tunc
sic fluerent alter virtus et alter rectitudo. Sed eubulia
sinesis et gnomie sunt habitus rectitudinis vel rectitudines quia
non sunt virtutes a prudentia distincte. Minor de illa quod consi-
liari est opus prudentie consiliative in prudentia et mo-
dus debitus est est modus prudentie et bene vivere
fis prudentie. Sed eubulia est rectitudo ipsius consilii et in
debito et ideo ex sillogismo. Et ad finem de-
bitum quia ad finem prudentie. Hec autem omnia docet
philosophus. c. x. et sic patet minor quod ad eubulia
Primo et quod ad sinesim quia iudicare modo debito et
ad finem humane vite est opus prudentie. Sinesis
autem est rectitudo iudicii de hiis de quo est prudentia
et in debito quia est esmesia id est bene iudi-
cativa et ad finem predictum. Hec autem docet philosophus. c.
xi. Unde dicit quod sinesis non est prudentia nec habere nec
sumere prudentiam sed est iudiciarius ussus de hiis
quod est prudentia. Aliud vel ipsum propositum quod iudicare est
Primo et quod ad gnomie quia secundum epieykeyam est vera iu-
stitia nec per omnes distinguitur vel a iustitia est gno-

me est vera prudentia quod ad certum iudicium quia cum prudentia
iudicet secundum quod leges et rectitudines generales quod tenet
ut in pluribus et fallunt in paucioribus gnome
in illis paucioribus iudicat secundum arbitrium epieykeyes
rectitudines generales pretermissas. Sed autem iudicare secundum
arbitrium epieykeyes est opus prudentie et in prudentia et ad
finem prudentie et in prudentia sed est iudicare secundum rectitudines generales
ipsius et potius quia prudentia est sinesis et extremorum ut habetur c.
15. et sic patet tota minor. Et ideo arguitur sic sed virtus
intellectualis distincta a prudentia est in separata a prudentia. Ista
patet quia quamvis prudentia sit connexa cum virtutibus moralibus pro-
pter ut in c. primo tamen nulli alteri virtuti intellectuali
videtur esse connexa. Sed eubulia sinesis et gnome sunt
in separata a prudentia quia nec est prudentia quod non est eubulus
ensinetus et eugnomus ut habetur hic. c. 15. quia
non sunt distincte virtutes a prudentia. Secundo quia nec virtus
a prudentia distincta includit proprie humanitatem nec et comple-
tum prudentie. Sed eubulia sinesis et gnome includu-
nt hic humanitatem nec dicente philosopho quod non licet esse vim
hic et non sapientiam quod nec gnome autem habet et sinesis et in
tertium signum autem quam et etatibus ex istimamus sequi
hic ut non tamen exprimitur includunt et complentur prudentie
quia cum aliquis est in aliquo actu investigare iudicare
sed ipsis et aliis recte percipere et ad opus applicare
iste quod humanitates non sunt per habitum prudentie ad bonum de-
bite recipiunt complentur virtuosum sed colligi potest
ex textibus philosophi. quia in c. 3. dispositionis non sunt virtute dis-
tincte a prudentia. Et quod primo sic ita sunt partes potentialis quod sunt
habitus prudentie perfecte acceptus ut disponit ad istud
opus vel ad illud ut patet ex modo accipiendi partes potentialis
supius exposito. Sed sic est in proposito quia prudentia non dicit
precise rectitudinem habitualem vel actualem consilii est eubulia quia
quoque dicuntur de eubulia possunt vere dici de prudentia sed
accepta ipsa et ut est habitus vel usualis rectitudo
iudicii est bene sinesis et eusinesia quia quecumque
dicuntur de eusinesia non possunt dici de prudentia
sed accepta non obstat quod philosophus dicit sinesi non
est prudentia. tamen quia ipse sunt sinesi per usum prudentie
autem per habitum et hic modo una non potest de reliqua
cum quia sunt sinesi cum precisione consilii et precepta
prudentie autem cum inclusione istorum et ideo non hoc modo
prudentia potest de sinesi quia ipse dicitur possit quod est
habitus quo recte iudicium in agibilibus est vere prudentia et id
rectum iudicium in actu et in ussu est prudentia in actu
et in usu. ipsa autem prudentia ut est precise iudicativa secundum
arbitrium epieykeyes generalibus rectitudinibus pretermissis ipsa
est non eugnomie quia quecumque dicuntur de gnomie

me quam prudentia // Sed in omnibus arguitur quod prudentia est felicior
quam medicina quia aliquis fit felicior habitu quam politicus. Unde dicitur quod unicuique
felicitas tantum ad iacet quantum habet prudentia et eius quod est
agere secundum habitus confessum sit nobis teste deo // Dicendum quod
quod accipiendo supra ut patet a prudentia secundum suum
medicina quia dicitur per philosophum et sapientiam ut habetur in philosophia medicina prudentia
est melior simpliciter quam talis sapientia quod est verum // Ad quod
facta per prudentiam est medicina quam prudentia facta per sapientiam quia
prudentia melior est quam sapientia // Quia tenet quia melior
per facta medicina est perfectio et quia fundatur in hoc adversarius
potest // Ad primum dicendum quod est optimum hominis quod corrumpitur
per malitiam et extinguitur per bestialitatem. Sed non
philosophus quod in homine malo optimum est corruptum per malitiam
sed in homine bestiali est optimum et corruptum quod non
habet ipsum. i. h. a. c. ix. Sed particula perfectionis per prudentiam
ipsa corrumpitur vel est corrupta per malitiam et non particula
specialis dicitur. n. s. c. h. c. s. quod tenet pauca
salvat prudentiam existimantem non. n. enim existimantem
corrumpit nec perfectionem delectabilem. Iste prudentia
quam tegonum equalis duas rectas habet vel non habet quia
hec particula est optimum hominis // Secundo quia principaliter
quod est in homine est id quod est maxime homo. Sed particula prudentie
est per prudentiam est id quod est maxime homo quia ut patet // Ma-
ior probatur per rationem philosophi. i. li. 9. c. quod ut sit intendit
arguitur quod est maxime homo intellectus et quod intellectus dicitur in-
tellectus homo. Sed particula prudentie intellectus per contrarietatem dicitur
intellectus homo et ipsa intellectus per intellectum dicitur intellectus homo
quia ipsa est maxime homo et per consequens principium et optimum hominis
constat quod quod particula perfecta per medicinam non intellectus non in-
tellectus in tali certamine // Tertio nulle participans melius
est obeniente. Sed hec particula participat illi quod hec
melior quam illa // Ad primum dicendum per philosophum. d. in. i. hec
intellectus quod prudentia non participat sapientiam. Sed participat quod
sapientie. Ad hec hec propositio quod cuique participat prudentia
ei participat particula per prudentiam perfecta. Sed sic prudentia. Sed
participat particula per sapientiam perfecta quia participat illi.
Ut specialiter quod sapientia quod particula per prudentiam perfecta
participat particula per sapientiam perfectam et hec prudentia s. c.
li. c. 3. in quo intellectus mens principaliter
intellectus specialiter // Tertio principaliter sic principaliter
melior est medico non prudentia. Ergo prudentia non medicina
medicina melior est quam mechanica sine prudentia quia
prudentia est simpliciter melior quam medicina quod sic hec
sapientia // Utrum quia hec ex. 2. topicorum ante probatur
sic quod bonum homo melior est quam bonum non bo-
num homine sed prudentia non medicina est bonum homo quia
ut hec hec in potentia est prudentia esse et non esse
bonum. Et quia non est potentia aliquid bonum esse prudentia
sed prudentia nec prudentia sed modo virtutis ut
i. c. proximo. Et quia virtus secundum quod homo dicitur
simpliciter bonum non est ab invicem separari quia sicut
prudentia unum continet omnes in habitu ut i. c. li.
c. si medicina autem non prudentia non est bonum homo quia

prudentia non medicina est simpliciter melior medicina non prudentia.
Tertio sic duarum virtutum illa est melior cuius fili-
effectus est melior. Sed fili effectus prudentie est mor-
fili effectus sapientie medicine quia ista est mor illa
maior probatur per illam regulam si topicorum si simpliciter ad simpliciter
magis ad magis et maxime ad maxime. Sed hec sic simpliciter
ad simpliciter dicitur fili effectus homo rei bonus est. Ergo ipsa bonum
per illam regulam cuius fili bonus est ipsum quia bonum est quia sequitur
fili effectus homo rei est magis bonus. Ergo ipsa est magis bo-
nus et probatur quod melius est totaliter bonum unde quam sic
vel sic speculativa vel sic considerare. Sed totaliter bonum
unde est fili effectus per se et per se in sensu prudentie ut s.
c. li. c. s. Sed dicitur autem sic vel sic speculativa fili est medicine
utilitatis ex per se philosophus medicine et quantum de omni notitia
speculativa. Secundo medicine quia fili effectus prudentie melior est fili
effectus medicine // Ergo quia in habitu notitiarum ista est melior quia est
regula et mensura virtutis et habitus hominis sed talis est
sola prudentia quia ipsa melior est ceteris maior apparet
quia talis regula sive mensura vel est supremus gradus
bonitatis verse et bonitatis habitus vel non sunt illo. Si ad-
sit hec vel ideo sequitur quod melior est quam notitia quia non est hec
nec ideo quia non est supremus gradus nec notitia cum supremo
gradu // Maior autem habetur a philosopho. i. c. proximo dicente
omnes quod dicimus virtutem apparuit habitum dicentes
ad hec est sed recta ratio. Tertia autem ratio quod sed prudentia unum
igitur dicitur aliquid omnes // Quam talis habitus est
virtus quod sed prudentia // Quod ergo dicitur s. li. 2. c. q.
quod virtus est habitus electivus in medietate existens a ratione
termini intellectus de ratione prudentie tanquam de. de regula
et mensura vel sic bonitatis // Ad ergo ad primum ideo quod notitia
est de aliquo obiecto per se dicitur quia vel sic per ratione
illius vel sic ratione quod est et aliis. Unde dicitur quod
simpliciter medicina est de nobilissimis et divisis rebus non quod
propriis earum rationibus sed sic quod ratione illius et aliis.
Sed vero ratio propria est non ratione quod hic est quia medicina
non potest ex hoc dici non ceteris sciendis impossibile illa
quod est de deo sed propria ratione // Et item quod ad propositum
actu notitia potest respicere omnium suum dicitur unus quod dicitur in
ut est sensum cognoscibile aliquo modo ut est cognoscibile et hic ut
fruibile vel utile vel utrumque. Sed ergo due notitie
essent de deo una quod sensum ut de cognoscibili quam
ut de cognoscibile et fruibili ita facta esset medicina quia
prima sic est in proposito quia medicina non sic dicitur dum
non ut obiectum cognoscibile et fruibile quia sic prudentia est de per-
cipiens ut de illo quod homo debet uti sic est de divinis
ut de illo quod homo debet frui. Et ideo medicina non
est de divinis et honorabilibus quia prudentia quamvis actu
eius obiecta sint divinis et honorabilibus homo de quo solo
est prudentia tanquam de utente et fruente. Tan-
tum hec est de percipiens et de divinis tanquam de utilibus
et fruibus quia si bonum est homini frui divinis prudentia.

[illegible]

ei celes no tn nec [illegible] celes
cent separate ab accidentibus sz aliq s sic ecclesiales ut
iussu e aliq ut ecclesiales prius ut virginitas seu
eucrapelia magnificentia magnitudo et philatuma sn
quo p ee salus et ho pn bonus qr celes no nec
connexe accidentibus 2o qr nec virtus p alie nec e con
nexa virtus q in p e illi sz aliq u s p alia
q qde alie s ipo qr i no nec connexe s ill
minor p qr hoi pauperi ple hnti p s u
diales qr p vivere prut et iuste fortit et
parte illi tn s ipo aliq alie prius ut virginitas
et magnificentia qr ut p // impre p p n. ps e no de
possit illaz virtutu // alia pte ipo aliaz p
s u virtus electi e p alie et eius m no p elige
sz pauper ple hns no p elige et matrem virgi
et magnificentia qr n p elige ipo sz i p e isti
uar pre qr integ cu ipa no hat q tn e
electo virginis ut ondi s tc. de tempan que i
illa ut virginitas sz virtus // sili m no p elige
facere magnos suptus cu no sit ea p q tn
electo magnificentia // si u dicit q iste pauper p
elige cu condic. dd in corde suo si esset s p
si esset integ in corde ul si hez magnas dicas
// istud no vz qr tlis electo u no gnat tn qr
no e electo ab tn qr no s opi electe
unita // tn qr e ab oi delec separata q tn se
goz hitu. ut s. li. 2. c. 3 // tn qr n e dificul
tuz expta // tn qr n e pru connexa nec ro
na cuisit gtosa // 3o qm aliq u i eadz
s in corpo les. g no nec s connexe // ans pz
p de magnitudine et de eucrapelia qr magnitudo no
e lusiuus ut s. tc de mag. eucrapelia est
lusiuus hns cez opoz sua i ludo ut s tc
de eucrapelia // pz et de virgi et coniugali castitate
q consistit i usu debito coniugii. ad plus pc
acoz. // p pz de magnificentia et ute pauperis
religiosoz q iclut ecclesie abdicacoz tplium
facultatum. magnificentia ut sup possessoz et pretez
eaz // qn pz // 4o qr qz gnos s separabilis et ipa
s separalia. sz gnos qz dalitus s separabilis
qr et ipe. minor pz in q d speb iusti et acq
pio religioz s in dcaz qz utrq e et iusnle
ut nam s et pnci q. li. reli. ce. i. utro
q stulum afert d debitu cultu p adgn
ri i religioso. sepe orante et adorante celebran
te et dm lau ex acbus tis i q tn no gnabit
iudica. i. iusti puritua. qr mli s q de hoc n
cogitat nec h eligut nec h exercet nec opnt //
Et si dicatur ut s q e i ... nalr heli
g qr si puire cpetet ei uellz utiqz iuste
puire et p h adgnitur ei iusti puritia. dd
q istud no valz tn pp illa q i duxi s. //
tn qr suppo fl ... n. s sicud dixi qm
tlia no cogitat. tn qr i tus vba nanc
in derisu recdica s. n. silia ubis qz da
militu q hnt ... uraz et contes an ca
minu e duc se pcellere lauzatotu q postea

In bello u spectaret unu asellu
est lauzatotu pcellens a carminu
q cnes bellu no spectare asellu
// dd g ad p in 3m q u s qz pn dr ho ... cap
istut i separabi pru de q so lo ... ut appz
expsse // ad 2m dd q minor e ... qr oppo ma
gnu pru ee lusiuus. ng i ... eucrapelie.
n o eucrapelie o magna et s de aliis virtutibus
in quo isti n ipi pnt intentu n iu ... cogi
i q ... connexio et ex h fallit se ipos qr q
uidet debe virtutibus pncipalibus oppiant debe re
liquis oibus // ad 3m ... appit ... qr tlis gna
lis et ... electo no sufficit ad gonz ... // ad
cm ... dd q no ... constituunt una
decen qr magnitudo no decz eucrapelia n pauper
decz magnificentia n coniugatu ut te coniugio
decz virginis pudicicia ... constituunt
constituunt una decen ... seu ca
... constituunt decen no qd ... sz ...
pncipalibus humane // Explicat sma cu quibus libri s.
ost h aut dicendu // posqm de trinitate
supius de gnce ... in p. li. et de gnacione
et multiplicatione ... i 2o et de pncipalibus
... in 3o et de spebus ... tn mo q ... i. 1o
et 6. ... determinat de quoda gradu
... q dr ... et de s oppo in ... huic
q ... li. ... p hec ... 2o ... hui
... q hec ... 3. ... in p ...
duas distinctiones ... pn et ... ad dda. 2o.
de q sit ... dda ... de hac q de dispone
... p ... p una ... de ... malis fugi
2o alia de 3 oppo ... appe ...
... q ... de ... de ...
q s ... ad pn. ...
s. q ... mores ... 3. ... rez et disponunt
fugiendi. s. mali seu vicium et ...
bestiales // est ... stit pmo quo se ... mala
ad mor ... et ad se ...
nec exigit roz ... seu ... mor
qr ... q differunt virtutes apposuerunt ...
ut s. li. 6. c. penulto exigit et rone qr ma
gis diuidimus mores s electoz q s opoz
ut s. li. 3. c. q. exigit et retinet roz et electo
ms. oz n. roz ... et appe ... ut s. li.
6. c. 3. Exigit et opoz conforme rte roi et rte
electoi ... no ... studiose ...
pceptu me ... no ex sequentes no ...
ut s. li. 2. c. 4. ... pcm pole ... mores
e ul qr ho ... rte e electe ul qr ...
rois et electois ... pcm ... ex p ...
est bestialis bestialis. n. ho n. electoz n
rociaz ... ut s. c. li. c. 1o ...
ex ca 2o ... mali ...
... ut s. li. 6. c. ...
pbz caren ... rois et p ...
qr electoz rtuz facit ... ut s. li. 6. c. ... et p ...

hmõ q dispõ hoyca r dispõ bestiã ẽ sp excelle
trictꝰ r illicꝰ // 2o ifc ꝑ d. q utrũq; tñs hi
tq hoyca et bestiã opp̃ // est ẽ sñ q hoyes .
dñr fr ee dy no pp̃ quissez huanꝰ mgi
mꝰ sz pp̃ fliz aligẽ utte hui ad fiaz r h
m dicat szptũ sñe . Ego dpi dy est r fñ
xo . o . ī pb // Dr coponeb dñi cui . dr gllu
det b dy qz ad cob r t tñs fimo fecy ẽ . jo .
p . r ꝑ h dr phs q utra p excellñz ut
et trisp melior qm p hoz et paullo
p addit q ẽ utra dmq sñi a ẽ dna
no dr pp̃ sz ꝺa sñe exponit . d .
dyo ẽ tñs utra brũ hoby a m p sñis
ꝺa tñs opib exister . ut . j . hi . x . c .
x . // 2a h . n . q ad argt ee dispo hoꝛ ꝑ
m astringit ad pricipaz dim stacy o
pp̃ dyspoi fm qm desterdit ad pricez
bestiaꝝ stacy . q appz qz dispoit hoie q
mpe ase di stat qz ẽ qio ꝑ p dyspo ho
ista pdco mao astẽdet a ꝑ bestiꝭ deste
dit qz dispd hota et dispoi besty opp̃
ho . i . pp̃ bez . my . d . q q ad dm
li hũ ne uto hũ est alicꝰ bestie ẽn
h n alia ẽ di . ꝑ h dyspoi ꝑ q hoa
sllat do ẽ alicꝰ hoiõ big . hũ ute zustuo
est uto hoyca ꝑ q ho astẽdit ad sli
li ez di . h a . i . bestiis est aꝺa geng
malie alm ad hũ . mali p q ho deste
dit ad sllim bestiaꝝ // deq desstesu
dicit augo . quo coluber nõ aptis pa
ssib . s . stamaq minuti sñe g ssb
rept cue liubuci de fici motꝰ negli
gẽtis . imputetꝰ octuplit ẽ incipiens
aplisse appe dysslitu hi ꝓcedit ad sli
pcto . hide ẽ q pontꝰ pmꝰ mdati stola
pma pellicea tuicis . s . mortalitez
mucit honoz . n . hoie bus ẽ ymago
esslitudo de qb no custabilit ñ p .
ypm agẽ ipmitiu det . h . pñ e . pi ꝑ
h mtendit zphs dicẽ q m hoie silip
dei p ute ꝓcessiu ẽ p sñe bestie .
p excessu mali . ẽ dispoe oppe /
3o si qz et naz aptt sic dispoib bẽ
r mala raro fee m hoie pp̃ desteru
sua aui hoi bonꝰ ul mali ẽ oppo
q appz qz tñs ẽ mãoie distantes b
sit dispone hoyca ẽ bõ r bestiã ẽ ma
la r ambe raro fiunt m hoie qz ipe
sñt ad inuicẽ oppoe . hq ꝑ intendit
ayn . d . // pñe hi rnpo ẽ cẽ ꝺnd una
hoyca r dmq q ad eues illi q dm .
bacines q sñeñt dñe hompne ee di
nu q̃do admstrãd valle hoꝛ eiusꝝ
ꝺnt ut dmq ẽ . sic ostingit / Paulo
r benabe gñontibꝫ in cui ꝓsẽ illi
. n . eues listrenssez digentes intra
dm fon p cob . s . q ꝺa claudꝰ ex
ꝺo mate sue ad pssiõ pauli epli ut
r ambulauit . lenauit hoc suuꝫ
diuñe dicentes dy silẽ fca hoiby .
destendit ad nos r vocabat benabo
ione r paulu in auid actu pmꝫ . sic
r ho bestia mro iuenit in hoiby si ũ
muciatur mapie muciatur int bar
baꝝ q qde ẽ barbari no sñt lingua
sz utra sunt . n . in domꝫ . fiunt a
ꝺeb bestiales . ul pp̃ eẽ deb orpid ul
pp̃ orbitates r carencia magroꝝ
erudiencia cob moꝛeb hũas / qre io
de tlabq qui sñt silueſtres ẽ loco
c . ll . xpo a sñe infimꝫ de . istu bestie
omb sup excedentib r in mali hoi
pib . n . essent alicꝰ mali no bestie
sz sñe excẽ hũ pusẽ nomq cob besti
alib no p iuꝫ sz ad mdũ r ad dete
stãne tñs dmq bestiales // est a sñ
q no cosse oppie m dñr oppi iuꝫ r
mali gẽeñ r in gẽ bestialitib r
hereyn qm iuꝫ r mali opponitur
p pp̃ nos gd me r cmu ut . h . 2
. c . b . gmeñ a r in gñ dñr oppi no
gd me r cmu . sz gd fiunt r in
fiunt ẽ bñs gaens . n . r in q
caens . sñt bonꝰ nie r electis ut ẽ .
h . p . c . fi . gaens a ẽ fimꝫ in hñc
bonꝰ . sn montnes a infimꝫ qd p pñ
egdit abeq ut . j . c . ppd . hoya u
r bestiꝭ opnu no ẽ cmu r me n
ẽ finu r infimu . sz n gd duo cmu
in excessu r de fiu sñt oppiu duo
diuñ ẽ in cauꝫ bꝫ gd positis r
aduñ si oppiu sz duo cmia excedẽ
uiu in bono r reliqua in malo / dñe
. n . phs q ꝑ iuꝫ sñt sñaz r in

[illegible]

consistit in ea que intenditur. Verum iactantia et bronia distinguitur ab omnibus moralibus
vitiis et virtutibus per hoc quod iactantia que est in communione verborum et operum sui habet distinctam ex sola forma tantum
eorum consistentia in quibus per illa vel alia se habet quod cauda mentiendi sed drutus in forma sed quia se habet ad principalia
ut reddentia liberalitatis vel ad donata si vero habent drutam ex utraque tamen eorum consistentem
et habet obiectum et materiam sed habet ad ea et in habet modum drutus sed sit et omnia vel et quodam determinatum. Quare
non ibi et omnia ratione quod iactantia et iactantia deficiunt ab aliis ex materia quia non sunt quantitatis simpliciter
sed tamen et illa et que est temperata et per quam iactantia et iactantia drutus per modum ab omnibus aliquo drutus temperantia
et intemperantia et sic subiecto ad prius quia ita probatur quod drutus et ab aliquibus per formam quia non ad
materiam temperantie se habet simpliciter sed modo speciali quia quidam iactantia esse ideo iactantia
cum essent id in materia et in forma habet a non est nec quia intemperantia dicitur ad delectationem religiosis et
existimatis quod per opposita delectationem prius iactantia autem non elicit nec existimat istud et tamen
per se quia iactantia non est temperata nec iactantia intemperantia patet quod iactantia et iactantia sunt habitus
sentientes in materia cum temperantia et intemperantia et drutus in forma ab aliis vero modis iactantia et virtutibus
drutus in materia et in forma et sunt has intentiones sumuntur in proposito quare in de eo quod quidam magis
quidam modo solent cum oppositis fere recitate sicut dictum est. Proposito dicit in illa opinione quod iactantia a
gentis iactantia per opinionem vera sed non per scientiam sed habet ad dictum plus quod ad rationem propter quam aliquis a
gitur contra existimationem propriam vel dicit opinio aliqua quia eadem est ratio et iudicium de utroque quod patet et propter
quod quando equalis dicitur equalis esse immanere scire se existimat et neutrum dubitat quod equalis
immanere vel equalis egreditur a sua existimatione habet rationem patet per quod 2. metaphysice quod quidam
oppinantes non dubitant sed nec scientes sed se scire existimant et ideo illi qui stulti sunt
et ibi si igitur propter aliquid sic quidam credunt vel esse quod existimant equalis iacere vel equalis intense ipsum equalis
immanere vel equalis egredi ab existimatione sua maxime si vehementer vel iacere intense
vel remisse fuerit in hoc drutus sed sicut et aliqui oppinantes equalis credunt iacere equalis immanere
vel equalis egredi ab existimatione sua habet rationem potest propter ma. ex concessione opinionis contra
dicit sed propter quod oppinantes magis agunt propter opinionem sua quam scientes propter scientiam propter hoc
quod oppinantes credunt magis iacere se quod si equalis iacere vel equalis vehementer credant utrique equalis
agent propter sua existimationem utrique 3° potest contra i vel dicit 3. metaphysice quod non credunt quod patet per
experientiam. Hinc i sed quia 2° potest modum quod iactantes agunt propter scientiam sed opinionem propter et sic habet potest
4° dicendum quod habet cum sua communione sumendo ibi ad hoc iacere duo modi 2° quia dicit ad et ulterius ad
hoc here. De prima dicendum dicit quod quod dicimus scire dicimus nomen quod sciens est sciens habens et sciens
non utens et est sciens sciens habens et sciens utens et ideo dicimus quod melius dicit ista duo scilicet
aliquem habentem scientiam sed non utentem nec speculantem agere ea que non oportet agere et aliud scientiam
habentem et actu speculantem et considerantem agere quod non oportet agere et sic habet potest contra suam et est quod ultimum
vir aliquis est durus et mixtus sed propter scilicet vir agens non utitur scientia non est durus nec mixtus sed est mal
de probabile et male consonum rationi ubi quod si nauta sciens in mala tutela et periculum vigens ad
passum non considerat actum sed scientiam sciendi non est mixtus si periclitetur et erret. Quare i ad hoc
quod duo potest 2° dicendum dicit quod duo sunt mixtus proponendum una bonum vel et alterum pertinet quod ambabus oportet
uti in operatione utrique habet quod dicendum potest addit ista conclusio scilicet quod vel impossibile probabiliter habere
ambas propositiones et utente proponere illud sed non pertinet operari et agere ea que sunt propter dictamen scientie
cuius rationem assignat quia operabilia sunt singularia et ideo usus notitie universalis sed usus notitie sin
gularis non sufficit ad directionem operationis. Verum si nauta predictus sciens in illo quod tenendum est
periculum et tenendum est ire tutum et sciens in singulari quod in tali passu potest esse periculum illius

lectio. 4.

fruitorum veneris masculi cum masculis tempore operantes sic ergo omnis bestialitas reduci potest
ad duo scilicet ad naturam et ad morem quia bestialitas accipit aliquando ex natura i. ex lesione naturae quando potest
esse consimilis quia [illegible] vel [illegible] quia ex [illegible] inclinatur tamen sic [illegible] semper est lesio
naturae quando autem accipit ex consuetudine [illegible] ille qui sunt ad talia assueti a pueritia. Non vero dicitur
quod philosophus posuit concubitum masculorum inter bestialitates consuetudinales non inter egritudinales et ideo talis bestialitas
est inexcusabilis quia quamvis bestialitates egritudinales sint excusabiles non tamen consuetudinales [illegible]
[illegible] excludit iniustitiam sumi a predicta materia intendens [illegible] omnis habitus innaturalis delectabilis appetitus [illegible]
[illegible] vel egritudine [illegible] vel [illegible] consuetudine [illegible] iniustitia sumi non habet nec illa habet [illegible] non
est habitus talis appetitus [illegible] subponit ma. d. ex parte [illegible] declarat [illegible] quod non [illegible]
iniustitiam sumi [illegible] illos [illegible] et [illegible] non [illegible] est ut sit bestialis quia [illegible] a maiori [illegible]
mulieres dicuntur sumi iniustitiam [illegible] quia ipse non ducunt sed [illegible] ducuntur a concupiscentia [illegible] non illi sunt
iniustitiam [illegible] non talis [illegible] est [illegible] dicit [illegible] iniustitiam sumi [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] illi [illegible] egritudine [illegible] quamvis [illegible] modo [illegible] consuetudine quia talis consuetudo est inducta
[illegible] ingebat [illegible] tempore pueritiae [illegible] non [illegible] mulieres [illegible] innaturalis dicuntur iniustitiam
[illegible] non [illegible] talis [illegible] i. hic [illegible] ab [illegible] malitiam sumi [illegible] quod [illegible] singula [illegible]
horum delectabilium innaturalium est [illegible] malitiae [illegible] et ipsa bestialitas ut [illegible] e. [illegible] c. li. c. i.
[illegible] i. [illegible] in [illegible] innaturalium delectabilium iniustitiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius i. [illegible] 3° alia ibi horum [illegible] 4° epilogat i. quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] delectabilium [illegible] eas non est sumi [illegible] et [illegible] ab eis non est sumi iniustitiam
[illegible] vel [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est
[illegible] iniustitiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] delectabilia est vel bestialis [illegible] consuetudinalis vel est egritudinalis [illegible] complexionis [illegible]
[illegible] sumi non est talis [illegible] iniustitiam sumi non [illegible] talia delectabilia [illegible] declarat
ma. iii. [illegible] subponit ex illa parte [illegible] ad [illegible] ma. [illegible] quod [illegible] bestialis [illegible] [illegible]
[illegible] appetitus et tunc dicitur [illegible] malitia. Quorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et tunc dicitur [illegible] insipientia [illegible] [illegible] appetitus [illegible] et tunc dicitur [illegible] in
temperantia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] et tunc dicitur [illegible] cru
delitas. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bestialis [illegible] quod omnis [illegible] mali et insipientia
et timiditas et intemperantia et crudelitas est vel bestialis [illegible] consuetudine vel egritudine [illegible] complexionis quia
[illegible] [illegible] [illegible] bestialis [illegible] egritudinales et [illegible] est talis vel talis [illegible]
[illegible] quidem [illegible] [illegible] [illegible] ad timiditatem et insipientiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut patet de mali crudelitate et [illegible] in eo qui recindebit [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et de illo qui [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et ex consuetudine et ex egritudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] timeat ut si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] timidus [illegible] bestialis et [illegible] timiditatem [illegible] [illegible] ille qui [illegible] [illegible]
[illegible] aliquam [illegible] [illegible] vel [illegible] ab [illegible] [illegible] egritudinalis timuit in visione [illegible]
De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] delectabilia [illegible] iniustitia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iniustitiam sumi vel [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] delectabilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iniustitiam

vel sumi

nel sim nil sibi q̄ (z) silr ho· r· subp̄· ma· ex illa p̄te ꝑ silr a p̄amo
·ny· ꝺ declamt in hiꝺ ·ꝺ· q̄ ōnes nos hñe q̄ꝺa hoz ꝺeler in ꝙpi (z) no
sran ab ea q̄ nos ⁊ ꝑsequant ꝙ in ex̄o p̄n si sallamo sequtus (z) vin
ꝺelis ꝑ ꝙpiaz tenuit ꝑ ꝙpiaz ⁊ nō ꝺe ꝺ nil ex̄o utl ad ingent
(z) enormē uen coz ꝺeler (z) ty ab utaz abstinuit ꝙ nos inde no ꝑ hñe ꝙa
p̄am tm ꝑ (z) sran ab ea (z) ire (z) nos ꝓtie // Conseqū infert ꝺne q̄ꝺ
sud utes silr ꝺe mali ꝺr ⁊c q̄ q̄ꝺ illa mali q̄ ꝑ ho ꝺi sm malicia ia
ꝺ q̄ ꝺn sm exponit p̄n bestr nil ex̄tr no ꝺn sm mala ꝑ hꝫ (z) nō ꝺr ⁊c
trag nos (z) ingrat h ⁊c q̄ ꝺ ꝺn bestr ꝺꝺa ⁊c ingr sm ꝺ (z) sine rappone
no ꝺn ingr in illa ꝑ q̄ tendit sm humanz intenz pam q ⁊c cad in illa
(z) tendit in id // ꝺnd i q̄ ꝺhꝫ ep̄at tōr ꝺr hꝫ q̄ (z) p̄ter ꝺ· q· man (z) q̄m
ingr (z) ōn sm ꝺre ꝑ illa ꝺeler ta q nec̄sar intrepan (z) trepan
(z) q̄m ta ꝺeler (z) na ꝑ spes ingr ꝺn sm metas (z) no sm q ty subsid
in multas spes ꝑ grem ꝺeler sm ꝺs ꝑ q̄ rappuit ꝑ ꝺnd ꝺ· ꝑ in multr
cor̄ ꝺucta

m ꝺ (z) nunq̄ tunpis ꝺcr iare z ꝑ ꝙ hñ ꝺcr ta ꝺ· ꝑ in ingr ire ⁊
tunpior ꝑ ingr ꝙpi nil ex̄ ꝺe ꝺ q̄ ꝺ ꝺ q̄ ꝺ ꝺ· ꝺ· q nos ꝑcabi
mur (z) ꝙtabimo q̄m ingr ire (z) mis tpis ꝑ ingr ꝺ q (z) ꝙpior z i br· n· m
ꝺr ꝺ ꝺ ꝑ ex̄ hoīe ad roz z ex̄ hi ad n i adhuc illi z ex̄o i ad hr
iunpior ꝺ ex̄ motio ibi as n ꝑ ꝺ ꝺ ꝺ

Infert quod turpior est iniustitia concupiscentie quam ire et repetit ma. d. quod hoc est quod iniustitia ire a
ratione aliqua sumpta iniustitia ad concupiscentiam non vincitur a ratione sed a suavitate concupiscentie abstractus et illectus
ab ea ut dicit Iacobus in canonica sua p. c. // Quod i ad hoc naturalibus intendit sic arguere ex hiis ad
naturam de malo quanto magis naturale tanto est magis venialis et minus turpe // sed ira est magis naturalis
quam concupiscentia quod et ex hoc p. pot. ma. d. quod ad magis quod nos consequi veniam de naturalibus appetitibus
malis quam de non naturalibus hac ad patet quod veniam magis debet concupiscentie naturalibus et quanto magis
magis sunt concupiscentie omnibus aliis et inquantum est eius concupiscentie quanto magis naturale tanto magis est ex
minus tanto magis est naturale unde universaliter iniustitia cum quod gratia 1a est magis venialis et minus turpia
quam magis est naturalis 2o pot. iiij. i ira a. d. quod ira est quid naturalis et maior difficultas iuvenis in
ea ad reprehendendum eam quam in hiis concupiscentiis que sunt sub hoc quidem vel in quantum vel inquali et quod non est necesse
hoc probatur quod ira et iniustitia eius ut sequitur genus et oriuntur naturale quod ad quidem quidam primum proprium percutiens
aliquo reprehendit eum videns dixit quod iste pater meus percussit patrem suum et ille avus meus
percussit suum et ille pravus meus percussit patrem suum et ita de multis quod est in memoria
sui ascendit et iste ostendit primum filium suum adiciens dixit et iste qui est filius meus cum vir perfectus
fuit partiens me quod contentum et quale nobis est parcere nostros contra autem tempore tantum per pedes
alterius suo a filio suo iam facto non iussit et requisivit quiescere apud hostia allatus quod
et ipse patrem suum usque huc trahere consueverat. quod nullus dicere quod naturale erat illi genere pa
trem trahere usque hostium et noxium // Notandum quod ex pasu 1o quod ad est naturalis sumptum in genere et
iniustitia sumptum in diversa sub hoc concupiscentia in genere naturalior est quam ira et tamen concupiscentia
sub hoc iniustitia naturalior est quam ira ut hic dicit philosophus // Quod ibi ad hoc iniustitiones intendit sic
arguere ex modo utriusque malitie duorum malorum i. iniustitia et turpitudo quod magis est insi
diens et decipiens sed iracundus et iracundia minus insidiatur et magis manifestatur concupiscentia non
magis insidiatur quam concupiscentia iniustior et turpior esse videtur quam ira hoc p. pot. ma. 2o
iiij. i iracundus dicit quod iracundus non est insidiator nec ira insidiatrix sed utrique est manifes
tius concupiscentia est insidiatrix sed patet ex proverbiis et ex dictis quibus auctor n. bene est la
quid dolose cipiscione i. alicuius regine apud quam per luxuriam decipiebat. Voce et oculis dicit
eam esse variam corrigiam quasi sit utrumque illi qui dantes optimos hominibus imperitis ut accipiant
et dimittant eam esse iuvenis vel foris decipiunt eos qualiter dimittant et eligant quod si dixerat
iuvenis corrigia apparebit foris si dixerit foris apparebit iuvenis. Item omnis poeta dicit
quod decepto veneris furata est intellectus hominis multum ispisse i. profunde sapientis // 3o concludit quod
si quidem d. quod ideo iniustitia hoc sit concupiscentie iniustior et turpior est ea iniustitia quod est contra iram
et iniustitia sunt quasi sit contra concupiscentiam est aliqualiter malitia quod tamen non est iniustitia ire // Quod i ad hoc nos
intendit sic arguere ex motivo utriusque iniustitie omnis peccatum ex delectatione magis peccat
quam peccatum cum tristitia cetis paribus sed iracundus peccat cum tristitia concupiscentie autem cum delectatione quare
cetis paribus magis peccat concupiscentie quam iracundus hoc p. sub pot. ma. declaratur. e. li. 2.
c. 3. hoc autem pot. iiij. d. quod nos iniuriatus tristatur propter quod non est ex tristitia quod hoc modo nocet in
iuvenis nos autem iniuriatus operatur iniuste tristatur autem operatur iniuriatus unde de duobus modis quod
vel tollit iniuriatus vel partem iniuriatus sed dicit de operibus iniustis. e. li. 3. c. 2. Ira vero et omnis
ira fit quandoque facta cum tristitia annexa primo operantis quam ibi tamen et iniuriatus adempto
sic cum delectatione ut e. li. 4. c. de mansuetudine sed iniuriatus quam sunt iniuriatus iniuriatus
operans cum delectatione quare iracundus non est sunt iniuriatus et maxime quod quidam prasti

e maxime

a forma

[illegible]

Intendente
in manus

vbi q quidq; ꝯ ꝑz epilogus

2 ℓ delectue ad 2 tſti ō der de ortu 2 ingressu de mollie ℓ ꝑſcuare hec determinat

De ipare ñ ſ de delectue 2 tſti ꝑ ad ꝗſt ſm ee nō phd dr ñ de ipe 2 de
tem ond ꝗſt vbi hyo q̄d ꝯ dic ꝯ ꝑ ſpeculā de delectue 2 tſti ſm ee ℓ pha
ar ꝯ ꝑ ſ ond artiſtice ſpeciat ñ artiꝰ architectonice ad rem ſpectāt octa ar
ꝑu ꝑ ep dr de fine arē architē. li. ꝑ m ꝑhe ſ delectē ñ ē architē ꝑtinēs
m ond delectē 2 tſti ſ magē 2 mg ar. ℓ li. 2 c. z. ſ cuiꝰ ñ phd ſpectāt.
ſpeculā de ipo hy. ꝑ. ꝑ ꝑ ma. d. ꝑ ſic architecto. ē ar ꝑtinēs 2 ē ad q̄d ond
ꝑ ille ny. ad ſubꝑ ep ꝑ aſſe altro 2 ep alio ꝑtinē ē dr q ñ ē ſm ℓ diſpenne
grandz in ſta op ar ñ ſm ſ q ñ grander ſm ſta 2 ſ dr certū ñ dubo bond
mlt malic 2 i ad hoc ar ſ ñ phd ſpectāt ſpeculi de ñ 2 male ſ
tſti 2 delectē ſ cor ē gr 2 ē hy. ꝑ. ꝑ ꝑ 2. ny. i 2. n ītus 2 ꝑz ē ꝑta. ſ
. 2. c. z. 12 i 2 delectē ar ſ ñ phd ſpectāt ſpeculi de ſ 2 de hyb q ſm ſ delectē
ſ ſ q ꝑhd ſm delectē 2 ond delectne ꝑ ꝑ gra notandū bō 2 delectē a grande
ñ bond a grandio grandio ē ep bne a grandio gre ſ ſ bō gr ñ phd ſpectāt
ſpeculi de delectne gr ibi hyo q̄d ꝯ dic ſm ond ep ꝑ. n ē h ñ ſtrat alicui
dicta 2 ꝑ ꝑ i q̄d ō ñ actū ꝑ gr ñ ſtet. z. opōne 2 ō firmat bond i tōlit ꝑ
gr i altiꝰ hy ō ñ ond q altiꝰ i adhuc ō ñ opt ꝯ gr q aliq ñ ullū delec
2 ner bna ee ō bō nr ſ ſ ñ ſ ē nr ñ ꝑ 2 ſ ō delectē ſ tō ꝑ ꝯ ē opā ſ tō de
lectu ñ ſ ē bō ō opōne 2 delectē ny ter dr gh ō alq opanda ñ q q ō
delectē ſ bond 2 q ultra ē ꝑne z ō q̄d gd ñ q ꝑ q ond delectē ē ñ bō ñ 2
m ꝑ ā gr delectē 2 ee opt ꝯ humand dand i tōlit ꝑ ſ ad ſtrictū ꝑ
opi gr q tōlit. ē ull ñ ā q delectē ñ ſ tō gd. ē ñ ſ ꝑ ē q ñ
gradas ſ bond ſ ond delectē 2 grās q ñ ē ſ tō. hy. ꝑ. ꝑ ꝑ. ny. ō. q ond
delectē 2 gradas ſm ā ñ ma ñ ſ ſ. ñ ō delectē ō ny delectare ā
d ſpicā ſ delectē ñ expſſ ſ. ꝑ. ny. ō. q ñ bna ſtia 2 ā ſtra ſm ſ bō
fumby ſm bond fua ō bne ullū hedſtm dand 2 hedſtm ſ ꝑ ā altiꝰ
2 ro i ad hoc tempa fugit delectū gr ñ ē bond hy. ꝑ. ꝑ. ny. 2 ro i ad hoc
ꝑ tū ſ 2 ꝑ ſ ꝑ 2 aggz ō bond ſ ñ ſ ē ñ ō delectē ſ ꝑ ā gr ñ ſ ñ
land ē bond hy. ꝑ. ꝑ. ny. ℓ ro i ad ſuppe tū ē ñ ō 2 ſuppe tū ꝑ ſ delectē
ē ſuppe ꝑ ñ ē ē bō hy. ꝑ. ꝑ ꝑ. ny. d q delectne ē ſuppe tū ei q̄d ē ꝑ
ee 2 duo magē ā grander 2 delectē tm magē ad ro ſuppe ꝑ ñ delectne ne
ñ ō dne. n. ñ hō poſſe ad ſntelligē ñ actū ē ſ bne ſ homine bene ſtuctā
2 ſntē ſpſſe ſpit. ē. c li. c. ℓ q ro adhuc ar tū 2 ome ō humand ē opa alia
ar ſ delectē nullā ē opa ſ ñ ē ō humand hy. ꝑ. ꝑ. ny. 2 ma i ꝑ ē ro
i ad hoc ꝑ tū ē ñ ꝑude 2 be ſtē ē ō ſ ond delectē ꝑuerle ē 2 be ſtūl q ꝑ 2 be
tū ꝑ and delectē ñ ē ꝑ ꝑ hy. ꝑ. ꝑ. ny. 2 ꝑz ō i hō ad ſtrat q ſ ond 2. op
. 2. q hy opōne 2 ē ſm ñ ō delectē ē ſtudioſus q ꝑ 2 ꝑ q̄d ñ ō ē tūpe
2 ꝑ ſ ſ aliq delectē cum ꝑ tū ſ ñ ond ꝑ bō hy. ꝑ. ꝑ. ny. i q̄d 2 ar ſtund
ō ñ ō ē 2 notand ſ aliq delectē ē notand q̄d. n. ñ aria ē ē ſtia 2 ē ſtrudend
ſtudiū ō delectabile ō q̄d ñ ē ſ ca delectē ñ ꝑ bō hy. ꝑ. ꝑ. ny. i 2 q̄d ñ
tūe ℓ i ad ō ñ opt ñ ſtrat q ſ ond ſ 2 opōne. 2. q ad h ꝑ q delectē ñ ē

hominis bonum sit omnium hominum bonorum optimum vel unum aliquod eorum necessarium est quod optimum aliquid
non impedita per illa que est felicissima sit optima et eligibilissima et sic patet ma. 2° subdit ibi
d. quod hec. i. omnis talis optima non impedita est delectabilis ut dictum est. B. 3. quod infert d. quod aliquid delectabile
est utique optima quod non obstante quod nullum existat prius si contingat sumi eius esse in rebus cuius
ratio est quia bonum optimum hominis inveniuntur in operationibus que faciunt hominem felicem sic etiam possumus hominis
inveniuntur in operationibus que faciunt eum miserum quia sicut in aliquid delectabile potest esse de bonis optimis
et aliquid de malis pessimis 2° ibi et propter hoc confirmat rationem per auctoritatem dicentis famosi d. quod propter
hanc ultimam primo statuta. scilicet quod delectabile est bonum felix et optimum omnes existimant vitam felicem esse
delectabilem et omnes delectationes implicant et includunt in ipsam felicitatem et hoc faciunt rationabiliter
quia omnis omnis operatio perfecta non impedita et per consequens delectabilis ut dictum est. B. sed felicitas est perfectissima
operatio de genere perfectorum quia necesse est eam esse non impeditam et delectabilem et per consequens talis delectatio
erit optima 3° ibi propter quod infert correlarium d. quod propter predicta felix indiget bonis corporis et
bonis exterioribus et bona fortuna non sunt impediunt hoc. scilicet opera felicia unde dicentes hominem
esse felicem si bonus est eum qui incidit in magnis rotarum infortuniis non dicunt sine istis dicunt
tamen volentes et sciunt mentientes vel nolentes. i. invite decepti existentes non inquiunt
dicunt sunt nec maxime loquendo de felicitate politica que ad suum decorem indiget bonis corporis
et fortune ut. 6. li. 1. c. 14. 4° ibi propter indigere removet primum dubium d. quod aliquid dubitaverunt
vel sunt ipsum et eis quod fortuna bona esset idem felicitati propter hoc quia felicitas indiget subsidio
fortune ad hoc ad ipsum dicit quod fortuna non existit idem felicitati quod patet dubium primo quia ipsa
fortuna superexcellens est impediens felicitatem i. bonitatem huius vite et virtutis superne et ideo
dicit dominus quod dives difficile intrabit in regnum celorum mathei 19. 2° quod ma que
est ad aliquid finem et cum non est idem cum non sed fortuna est ma quedam temporalium cum tamen est
ad felicitatem quia fortuna non est idem cum felicitate 3° ibi et propter hoc ad principale arguit 2° sic i. est optimum
quod omnia appetunt quia ipso est optimum primo quod facit rationem 2° removet unum dubium i. sed quia non
eadem 3° alterum i. sed assumpsit de ratione non potest. p. iiii. in ethicis 2° quod i. sicut 3° ut i.
fama autem de qua sciendum quod ideo vita fama putatur vere et maxime omnium fama quia per naturam
non omnia consonant falso autem cito dissonant aliqua notitia ut. B. li. p. c. 4. quia ut quod i. sit op
timum cum sonant nota et appetunt omnia ac si hinc sunt consonet sensus intellectus omnium hoc ad ratio prima
endoxi ut. 1. li. x. c. 2° Ad i. sed non removet dubium possit non quia in omni delectatione appetitus
appetat et persequitur unum et eandem quia si sic tunc ratio nostra bona si ad aliam et aliam tunc ratio
non valet quia tunc non sequitur de aliqua una quod sit optima nec de omnibus quod omnes sint optime quia non
omnia appetunt omnes delectationes nec aliquam unam determinate genus. Sed hoc ad dicit quod ideo non omnes sensus vel
intellectus participantes persequuntur vel appetunt delectationes eandem quia non omnes et natura i. intellectus bona
eadem nec habitus optimus idem et ideo nec est ita nec videtur quia non omnes appetunt eandem delectationem quia
omnes appetunt delectationem in eodem genere supra hoc autem intendit de illa delectatione quam homines existimant
et de qua interrogati dicunt et respondent quod forte ipsi non persequuntur illam delectationem quam sensus vel
intellectus defectus percipiunt sed exprimentia nec sue inclinatione imperceptibiliter persequuntur appe
tunt aliquam unam et eandem omnes quod per naturam suam ut primitus instituta sunt quedam divina
et quedam bona rebus inexistens quod est inclinatio quia de bonum quod sunt eis sunt ipsa et istud
appetunt i. appetunt inclinant ad propter bonum i. ad finem propter rebus cuiusdam divinitus prestitutum ut
i. li. x. c. 10. si non expositio mea non concordet expositioni predecessorum meorum in passu isto
non curo ipsi dixerunt videre suum et ego meum. Est ergo sciendum quod primum movens tamquam
illud primum movet in motu quod movet 2° movens tamquam ad 2° ut habetur ex propositione
de causis et eo modo in ordine suo quo finis ultimus in motu aliorum finium quia movens primum

movet

in plurimis per vinum et in veneris sed non omnes ut oportet gaudent eis. Ideo plus quam oportet gaudent aliqui
in tristitia. Ideo modo se habent quod non solum superhabundantia tristitie fugiunt ut gentiles et totaliter omnino contra
et quia tristitie non solum est superhabundantia delectationis. Quia non contra perseverantiam superhabundantia delectationis fugit omnem tristitiam
sicut cuilibet parti vel gradui delectationis contraria. Quia ergo non solum propter contrariam perseverantiam inducit eam et propter
eam in primo quidem et propter in et non studiosum. Dicit ergo primo quod quia in perscrutatione scientie non solum oportet
dicere nec sufficit oportet dicere tamen apparentia fidei propter quam indebitam esse nec tamen apparet rationale. Ideo
nabilis in motivum propter quod ad non exponens nec ut esse nec tunc quidem facit nos ma
gis credere non quod oportunum scire ideo propter nos dicendum et eam monstranda est propter quam corporales delectationes
videntur esse eligibiliores tamen non sunt sed hoc dicet quod tamen est quam ab omnibus appetuntur ut me
dicine quod est contra quod hoc prudentia. Dicendum in primo quidem quod intentum ponit exponendo quod primo dicendum propter nos
et quod non corporales delectationes videntur eligibiliores quam appetuntur ut medicine quam delectationes expellunt
tristitiam et ideo ut delectationes existente medicina contra tristitias hominis propter declinandas superhabundantias tristitie propter
contrarias delectationes superhabundantias et spirituales et totaliter delectationes corporales tamquam manifestiores et vehementiores
et quia vehementes sunt fortiores medicine contra omnem tristitiam et propter hoc querunt et appetunt quia
faciunt hominem apparere et videri esse propter et ex contraria tristitia. Sed intelligenda est contra ista quod delectationes
corporales appetuntur ut medicine contra tristitias et maxime vehementes tamquam efficaciores medi
cine. Quod in et non studiosum propter dictam contrariam propter ex non delectationes et ex non hominis ibi adhuc propter
istam propter quod intendit sic arguere corporales delectationes appetuntur aut ut finis studiosus et virtuosus
aut ut ad medicinale valens ad finem non ad primum propter duo quod dicta sunt sed primum quam corporales delectationes
sunt operationes prave nature quod facta est prava vel ex nativitate mala vel ex consuetudine mala
ut ex libro c. 1. 2. quod operationes non indigentes ut ex libro c. 16. melius autem est habere ea quod non indigent
quam fieri mutari et tendere ad illa hoc autem accidit. Ideo perfecte quia talis corporalis delectatio non est studiosum
quia non sunt actus appetuntur quia corporales ut medicine hoc est non ponit non destruitur alterius membri
dicionis propter quod. Non quod quia finis studiosus est ille qui debet rem iam perfectam et operatio secundum habitum virtuo
sum quia virtus est que bene habente perficit et eius opus bonum reddit. ut libro 2. c. 9. et in dispositione per
fecti ad optimum ut 1. phisicorum finis quod quando rem iam perfectam est studiosus et studiosus
finis autem quando rem imperfectam vel ut imperfectam est non virtuosus et non studiosus sed autem est
quod corporalis delectatio secundum tactum vel gustum consequitur corpus ut imperfectum et indigens sitis et
fames sunt in perfectos quedam et indigentie sine quibus non delectatur gustus pruritus et stimulatio
carnis sine quibus non delectatur tactus sunt quedam in illis dispositiones et complexiones humorum quibus acci
dentaliter pungitur corpus quia tales delectationes non sunt studiose. Dicendum in ad propter quod
eandem quod ex non hominis ordinem et infirmitatem generat quod contingit hominem effici quod delectationes cor
poralis tamquam efficaciores medicine propter aliquale remedium delectationis contra primam 2. et 2. in 1. n. mulieris 2.
contra 3. in filii ad 4. contra 4. in melancolia ad quod ergo propter quod corporales delectationes persequentes sunt et
optate ab hominibus non potentibus gaudere et delectari aliis propter mentalibus delectationibus quia
sunt nutriunt non intendunt non contra sensibilia quia ergo homo non potest vivere otiosus oportet delectationem prava
sine maxime tedio et angustia ideo ipsi sunt sine quadam. Ideo appetunt et procurant ut delec
tentur corporaliter delectari spiritualiter nescientes quomodo non procurant delectationes non innocuas propter nocivas
non est utique intemperantie quomodo nocivas nocti vel corporis tunc est propter nimium et intemperantie
tamen faciunt quia nesciunt non habent aliam in quibus delectentur et gaudeant vehementer quia convertunt se
ad istas quia vehementes sunt. 2. in 2. n. mulieris ostendit modum remedii contra 2. infirmitatem. Dicit quod mulieres
accidit tristitie vel propter tristitiam propter naturam infirmam labore quia semper laborat aliquid in operationibus
organorum et sensuum quamvis hoc fiat imperceptibiliter quia iam assueti sunt inde. Et audire
fuerunt cum tristitia ut sermones naturalium philosophorum testantur hoc rei quia natura in continuo labore indiget

et appetit

Et appetit medicina et remedia per quietem et delectationem. Nota quod labor humanus tamen quia est quasi al-
tius patientis et a statu suo aliqualiter variatur ut dicit philosophus in primo. Item nota quod sicut quod oculus non
potest diu ad visibile intueri sine diminutione palpebrarum et clausione oculi quia est signum alicuius
passionis fatigationis et lesionis organi unde nocte et alii quiescunt ab operibus exteriorum
sensuum quia nam fit in somno quia dormiens indiget. Tertio similiter ad ostendendum tertiam infirmitatem dicit quod
homines in iuventute patiuntur sicut quia propter augmentationem quia fit a calido et humido disponuntur
et homines violenti quia unum calorem ferunt et humorem madent et ideo iuvenes calidi et hu-
midi et in multo modo ac titillante cruentum et humorem ponunt sunt utique ad delectationes me-
dicinales certis magis quam quia dicit quod iuventus est quod delectabile id est incitatum ad delectationem
melancolici ad ostendendum quartam infirmitatem dicit quod melancolici quia melancolici sunt nigri id est incitantur sua
vel et sunt etatis vel accidentalis dispositionem quia hoc omnia equipollent ipsi quod omnes indiget de-
lectationis medicina tristitiam quia pastum quorum eorum propter malam et acutam complexionem mor-
detur contra et consuetudinem et hac de causa tamquam defficientes et afflicti sunt in uehementi appetitu re-
medii delectationis quia tristitiam hoc expellit ab homine delectatio ei contraria vel est delectatio non contraria
sed contingens dum tamen fortis fuerit quia totam intentionem animi ad se trahit et ideo nullam aliam
tristitiam percipit sed et pari ratione fortis tristitia omnem delectationem corrumpit ut dicit Ysaias xv
c. Et propter hoc tales homines fuerunt intemperati et primum in magno cognatu studeant ad virtutem
Est autem sciendum quod hec quatuor infirmitates consequuntur omnes homines vel semper vel aliquando. Prima provenit
ex conditione anime quia omnino conatur complere desiderium suum et per consequens delectari quia secundum Salomonem de-
siderium si complectatur delectat animam proverbiorum xiii. Et ideo dictum est sibi tedium tristitiam et provenit
ex complexione corporis compositi ex contrariis humoribus et humoribus contrariis qualitatibus et provenit ex
incremento corporis constitutionis et ex detrimento resolutionis et ideo est necesse omni homini vel semper vel ali-
quando ad modicum remedium recurrere delectationis sed hoc potest fieri male scilicet recurrendo ad superfluitates
corporalium delectationum vel bene recurrendo ad necessitates vel ad delectationes mentales de quibus dicit Salomon
quod non est oblectamentum super cordis gaudium. Quarto ibi quod ad sine tristitia patet quia quatuor propter quod ad propositum eadem
uno modo quia illa delectabilia que sunt sine tristitia id est non habentia tristabilia sunt contraria nam habent
superfluitatem id est superfluitatem alio modo dicit quod delectabilia que per naturam suam et non secundum accidens
sunt delectabilia ipsa sunt hec sine tristitia et non sunt superfluitatem intellectus nec quod talia sunt virtutum
opera hec autem patet ex proposito et opposito quia illa sola habent superfluitatem id est in summo accepta sunt
mala que per accidens sunt bona et delectabilia et illa que per se sunt talia in summo accepta
non sunt mala sed delectabilia medicina sunt memoria sunt secundum accidens talia delectabilia non per naturam
suam sunt sed per se delectabilia quia ista sunt sine superfluitate hec. Ut patet in libro et patet. Sed
enim ad rationes hec est sciendum quod maior fundatur super illa consideratione et dicit si sunt ad sunt
et quia illa tenet in hiis que per se consequuntur et non in hiis que per accidens ut dicit in proposito
bene quidam est quodam bonum et maxime bene esset maxime bonum intelligibile non quod
non habet superfluitatem nec in suo accepto est malum quia est per se bonum sed non intelligere est bonum sed
est magis intelligere est magis bonum et maxime intelligere est maxime bonum quia virtu-
tum opera que faciunt id est perficiunt actum nec talia id est talia per virtutes non habent superfluitatem tamen
sunt per se bona ideo id quod in aliis est superfluum propter extremum in hiis est optimum quia virtus
quia secundum rationem et substantiam sit medietas tamen sed optimum et bene est extremitas ut dicit libro et c.
6. Quarto ibi non semper autem declarat quartam conclusionem scilicet quod non humana non semper potest eadem de-
lectatione vel eadem delectabili delectari dicit quod cum superfluitate negationis quia non ad omnem potest semper esse
hominis delectabile cuius causa est et ratio quia non homines seu mundus est simplex nec simpliciter id est uniformiter

dub q̄ dñs dñs sigfoc z ob sibi ofi⁹ filed ee ad ingē ḡnab i mdoc z emlog t⁹ a ob
fec motiā nōlia ut p̄mafaac appz // qm̄ j z de hijs d̄ptacōbs recital ad fid pmo i alio
z q̄ fuidm z nūlo v. p motiā nūlia ingēnit dnit u. euripides poeta tiēz ex sentaz
desiderare plubiaz hūdaz q. amat z appetes sciā dñs z dnt z⁹ uenerē ē ob. /
nachine medialb ptis ad ē i pletid plumsa uelle i maz sciaz ca de 1. hūdē sua
ad tue sanē tāq; ad amatā dñs i scire // Oracitus a plo tenes ad ta oppiōe dnt
de dñs ee a seres z comodū suo āio z dnt si optiaz ai nociaz ni sciāb ill optiaz ḡpor
ni sap mixturuz ex relio a sentibz z sibi ānis z sua ultio dnt oi si zad ee ne
sua s ānis lite ac si ānetat sic ol⁹ nec a⁹ ill a⁹ ēt q̄d a optiaz z dnt ex ānis de
i. ex opiōe dia hijs s. euripidy z eraclito sic empedocles dnt q̄ sile appt sile // u
d q̄ de z sal de una q̄d cumacūb sic albi cid affo medicad medicū alē d̄ ḡpozmis
sic actiuū passiue z z sbaz ad sbo si h⁹ g a to q̄ttⁿ tio ut ad s⁹i z sic ē utile ill p̄
se ut sib z h⁹ z q̄ ill ut sib amatz p appē⁹ acq̄pile tiū z sic ē delēbile ill z p iurs
alez z sic ē h⁹ honestū // z s ē q h⁹ s⁹i z delēbile sip ē amabile s⁹i z h⁹ umoiz
z delēbile cuiēz ē amabile dnt q ulti sili ḡporūz ē ea z una aiā sili de⁹ u
mūdi mūdi ni q̄ dito ideā una ea ḡporūz esse alibi nec ad aiā pi ad ai
a⁹ sensz z ventuz p ut i debz // qm̄ † malia dnt q malia motiā q̄d de aiā mone
q̄ z relinq̄t q nō sile ḡpa pūtis tūp in his nos ab h⁹ z ubiq; i sub debem⁹ p̄cedē
p̄ ple sic usū ē p⁹ post q̄ malia sp̄ q̄m delinq̄t a tāq; apitu negō alena ut i
se li ē ē // qm̄ j q̄z dnt q h⁹ itedam q̄d q; sp hūi z ad mozes z plures hoiz q̄cūq
pū ut it ob q̄ recta si possit ee aiā an sd⁹ it bones sic q nō sit pale h⁹ equis nu
lob ee ul fozē aiēdz z it⁹ ut⁹ sit tūs una spēs alē an sit pble // qm̄ j una q̄d ē illi
lopt tel de aiā lebit desice q. q̄ q̄daz ulti existātes una sp ee spez aiē ēdē
h⁹ ex leui z nō sufi⁹ sno arguetes q q̄dq̄ repiūt magi z mlti a. apat sp magi z mlti
q; dnt q te magi amat prez q̄ frez q̄ ob aiā sp ēdq̄ spēi b ee sic h⁹ z sig⁹ minus
i sufiatēb q̄m z ea q sp altā spē h⁹ uc recapiūt magi z mlti dnt u. q uo sa ē pulcheru
ma florū z ho exti⁹ aliū dnt g⁹ ulsis q de ois hūb dicēdū ē sinpez i. alēd
z p fidia s naiez pūar z nō ust uenitat ad s⁹m plu g de ois oplūbz agri⁹
fert Orte a utiq; rec⁹ aīus sūs de aiā h⁹ pt q̄daz sic p̄cedēt q p̄ uestigat aiā

Disi⁹ē de aiā tātat s ptis eius j disiūt a h⁹ z dozz eo ostiū z di solez i tub utiq; ex
tubis aiā⁹ ē si // ē p⁹ g⁹ p uestigāc dnt disi⁹ pūit si ens p̄ans⁹ ad disi⁹ si⁹
ipiz j oz g⁹ hūi p̄na a⁹ ē de sicde amabz gñalit acepti z de sicde amabz acepti p
mo⁹ sic j ei debz a z de amabi sui z det tē acepti i g⁹ g⁹ z de amabi i exti z appti
sigre i amat q⁹ ci de amabe i amatoz i tibz a⁹ g⁹ de amabe aiā toz no redamā
ad ibi ill appe dnt g⁹ p⁹ q̄ sorte a. ete fiet nb uai⁹ q̄ q̄dnus de aiā agito ama
q ē obm aiēdz q̄ no ē q ē bī amari s sd⁹ i q ē amabe z io si a⁹ sic no aulz q de
amabe ē ul bom ul delēbe ul utile // h⁹ a⁹ q̄ no plet h⁹ p̄ū p⁹ ex oppo q̄ sit
mo⁹ g⁹ Quid oppo tot mo⁹ dnt z redicad p toz si odibe ē fugibe oppo amabe g⁹ i. f.
malid s mozes tste appel z uocauid dam ut g⁹ liz ē z⁹ g⁹ z h⁹ dnt amabe ppōi q̄. z
amabe g⁹ z h⁹ mo⁹ oppo⁹ s. h⁹ z delēbe z utile ē a⁹ ē q amalia p mo⁹ sic sit tūs duo

electio autem ita est non sicut concupiscentia ex passione sed est ex habitu ut supra libro 3 c. 4 Cum habitus virtutis electionem faciat
electionem faciat retinet ut 6 li 6 c 6 // Quantum ad 2m quod bona anima amatis suis nolunt bona illorum gratia et ita amor
ite est intentio gratuita non est autem sed passio sed sed habitus autem optamus alii eorum gratia quantum ad 3m dicit quod anima amantis animam
amat id quod ipsius est bonum quia bonus animus factus alicui fit bonum et comedit ei cui factus est animus et per consequens amor iste consequitur
et in effectum est restitutus // Quantum ad 4m dicit quod utraque anima amat et id quod est bonum ei et equale bonum retribuit notitiam
et delectabilem animam sui dicit sic anima quidem equalitas // Ratio vero quod minus est equalitas circa reddere animam vero est equalitas
circa dare 2o quia dare accidit tribuere et retribuere // Quantum ad maiorem autem dicit quod bona est redamatio sed magis et minus
dicit ergo quod licet exclusa in redamatione in exeunt maiores bonorum animae minus autem existunt animae senum et servorum quia
huius minus fit anima quanto magis sunt distantes et quanto minus sunt socialis et colloquiis et gaudentes hic non unum esse maxime
animalia et animae sanum ut dictum est supra 4 c [illegible] // Et hoc est signum est quod inducit in propositum quia iuvenes
propter hanc causam cito fiunt animae senes autem et senes non cito quia nulli fiunt animae eorum quod gaudent senes autem et senes
non gaudent hominibus garrulis a fabulis et facetis // Quantum in sed talis removet dubium quia possit aliquis dubitare quare senes
et senum non sunt animae ad sunt benivoli quidem et benefici obviantes et sucurrentes ad necessitates eorum ad hoc ipse dicit quod quando
benivolus et benefici sunt animalia tamen non sufficiunt pro anima nisi adsit convictus et oleti unde dicit quod propter dicti non sunt
ita propter duo scilicet propter non commorari est animis et propter non congaudere ad eis ad hoc duae maxime sunt animalia quantum in
Illos autem dicit quod anima perfecta secundum habet animorum paucitatem non multitudinem dicit ergo quod multis esse animum non contingit sed perfectam a
animam 2o in quantum addit propter hoc 2a ratio et 3o ratio sufficit per exemplum in propositum utile primo ratio est quia quantum addit non contingit
unum virum multum amare plures amasias sic nec multos animos // 2a ratio multis esse animum assimilatur sufficienti quia non
licet est maturum homo esse multum familiaritatem et earum ad unum et non ad multos eius ratio est quia animus debet aperire secreta sua
a animo suo et anima secreta tenere causa ab omni 2o signo unum sicut plures animae vel nec in nec in revelabit secreta cuius
sui vel nec in nec illi servabit fidelitatem secreti habuit autem est simile ei quod dicitur in eunuchis non potest duobus dominis servire
Mt 6 // 3a ratio est quia animos homines oportet placere ei multos autem placere unum valde difficile nec forte est bonum quia difficile
est multos animos existere unum // 4a ratio est quia cuiusque futuri animae experientiam et consuetudinem ducere hic autem tamen multos
est valde difficile quia difficillimum est multos habere animos sed perfectam animam hic autem disputatio et dicitur in li 9 c xii //
vel autem in propositum utile verificat predictam conclusionem per exemplum animae de et utilis quod sicut utile in possessione et propter delectabile
sed multis sit placere contingit quia multi in pauco tempore fiunt tales utilium et delectabilium appetitores et remunerando in
structos non vero quod istud maxime potest contingere in animam mutata vel commutata delectabile multis placere potest et multis repetendis
ei utile sibi placere possit in pauco tempore // Quantum in horum autem dicit quod anima secundum habet liberantem hic patet 2o
quidem ex comparatione animae de et utilis quia delectabilis preferatur utili ex eo quod est magis liberalis dicit ergo quod horum amantium
propter utile et propter delectabile magis videtur esse animae illa quae est propter delectabile quia fiunt eadem delectabilia ab ambobus animis
et quod gaudent ad invicem in eis de quales sunt animae iuvenum animae autem quae sunt propter utile sunt animae mercatorum et negotiatorum
causa vero quia anima propter delectabile magis est anima quam quae propter utile ita est quia in delectabilibus magis est opus liberale quam in utili
bus ex quo sequitur quod anima sed quod anima habet secundum libertatem propter quod ad excessum libertatis sequitur excessus animae // 2o in 2bi
patet idem dicere arguens quod maior sit anima delectabilis quam utilis in dicere autem quod maior libertas sit maiori
animae propter autem facit hic 2o in tertio unum correlarium in propositum quod animos autem ergo sic maior est anima quae potest in esse beatitudinis
anima quae potest in esse illis sed anima delectabilis potest et alia non quia hic est maior quam ita hoc ratio declarat in 3o de beati
iuvenes potentes et gloriosi non indigent animi utilium sed indigent animi delectabilium quia propter quod ipsi nolunt convivere ad
aliquid propter quod non sunt eos esse solitarios ut supra est propter convivere autem non possunt sine delectabilibus quia quamvis homines sunt et to
leret consortium triste per paucum tempus continue tamen non utique sustineret nec et ipsum bonum sustineret aliis si continue tristarentur
Quantum in propositum quod ipsi correlarium dicit quod propter hoc dictum est homini equaliter animos sic delectabiles et propter hoc oportet bonos vivos esse de
lectabiles et spiritualiter sibi ipsis ad invicem quia sic sibi ipsis existerent omnia quaecumque oportet animos existere // Ex hiis in dicere
colligi potest quod sic anima delectabilis potest esse maior quam utilis per hoc quod ita est beatorum et tamen sic patet per idem quod ita est li
beratior quam ita et per consequens quod ubi libertas est anima sic ubi est maior libertas maior anima // Quantum in quantum autem in potentibus
quod anima secundum habet equalitatem propter 2o ostendit equalitatem rerum ipsa autem dicit anima circa primum ostendit in equalitatem circa animam utilium et delec
tabilium 2o studiorum in delectabilis autem dicit ergo primo quod illi qui sunt in potentibus consistunt unde ad diversos diversis

[illegible]

d primam dicit quod in opere caritatis obedientia est principi magis quam patri
2 ut in opere domestico magis patri quam duci // 3 ut patri in opere domestico sit magis obedientia quam duci in opere caritatis // 4 ut in extrema necessitate sit subvenienda ei qui est amicus propter bonitatem virtutis // 5 ut filius magis teneatur liberare patrem suum ab latronibus quam carum pignus suum quam eum qui se liberavit in carcere // 6 ut propter malitiam blasphemorum neganda sit recompensatio retributionis // 7 ut honor debitus patri est debitus nostri et debitus principi et debitus senis et debitus sapientis sicut ulterius distinguitur.

d primum dicit quod in opere caritatis obedientia est principi magis quam patri cuius ratio est quia ut habetur retributionis facienda patri et principi sunt distincte unde non debemus patri honorem quem debemus duci sed obiectatur honor in opere quod agitur et debetur principi quia propter in rebus civilibus sicut patri in domesticis ut habetur libro 6 capitulo 10 quare in opere caritatis magis est obedientia principi quam patri domestico est obedientia patri quam principi subditorum

d 2 sic dicit quod princeps in obedientia molestiam non inferret quia unicuique principi in principatu propter magis est obedientia quam alteri sed patri in domo ubi est principatus filiorum ut habetur libro 6 capitulo 11 princeps autem non in domo non principatur nisi per accidens in quantum scilicet domus est pars civitatis ut habetur propter quod in domo et in rebus domesticis magis est obedientia patri quam principi [illegible] et magis

bnap;mes uoluntates ꝛ q̄ho ho̅ st admittē da q̄ ad usū ut uōt ꝛ pfē q̄ho
ē eḡlitab q̄ rect̄ aiā ꝛ q̄ho ē lib q̄ legitab ꝑ genu ꝛ tibia ſ h' oī mā
ꝛ ewistut hoi q̄ato ad se ipm ꝛ mayie ho ho st h'e ꝛ ee dz aīa mayi ſuu
ipm ꝛ se ipm dz ie ſtipe ut mayie aīa ho q̄ ꝑ nua ꝛ illab ē dubiū ꝙ
p̄ q̄ abit dubitā nō ſ. ut' ist ill illis roiba ut debitū ſeq ꝛ pbē assu p̄
mou ꝛ detiāte mḡr ꝛ mḡ utriz ꝑ mou h'nt q̄ n' h' ſt oio ſti ꝛ dt q̄ ſoꝛ
ꝛ ſt ſint tales ſui amatoꝛ // ānt ī nō oppbriū ꝑ h' q̄ ſolut ſb ꝛ q̄ dē
but utiz ē ꝑ ꝙ amare ſe ipm oppbriū ꝛ q̄ blatte ꝛ q̄ aīa ē ho ꝛ blūle ī hō
ſbpo ī q̄ a talia dt ē ꝙ illi q̄ ipm amā ſui ducit in oppbriū uocat ꝑhi
lautoꝛ ꝛ amatoꝛ ſui ego q̄ ſt ipe tbuit pto q̄ debeat ꝛ pāa ul nō alius dē
ho q̄ put felicit ꝛ ho ho ſpūs ꝙſeq̄tur ſ. de p̄cūs ꝛ diuic de honorib⁹
ꝛ excellēcus de uolupt corp h'n ꝛ nāli appetitu ꝛ uehemēt studet ē ipa pāa
da ē eūcta optia ꝛ felicia ꝑ q̄ talia ho q̄ ē nāliter optant ē p̄ q̄ ꝙ
h' hoies ad multē pugnāt bn sic q̄ ho amari ꝛ laudi ē illa ul ipi lazgunt ē
h'n ꝑtn nāli aīe ſi ſuus ꝺcupiēcus ꝛ pāmbo ꝛ irroli ꝑtn aīe ſic h' ꝙ ꝑ mou
mo ſanctū ꝑhilatū // ānt ī ꝑ q̄ applā ſt ē q̄ dct ſuū ꝑ de q̄ ꝙ
h' q̄dā ſt de nūtiū ē illud amatoꝛ ſui ꝛ de ꝑ ē ipoꝛ ſm ꝛ q̄ applā ꝛ
uolo ꝛ de nolo a ꝑ uo uoce ualde nūtiplē ꝛ io ſuſte exp̄t ille q̄ dē to mo
ꝑhilato // est n. ſm q̄ dē ē ē q̄ blādo ꝛ de ē ꝑ q̄ mayie hō aīe ꝑſt ho ipo
ſ. ho ꝛ ho ꝛ ē ipo ē q̄ mayi ſtudz ꝛ q̄ ꝙ nō uolt aīe ꝑſt ꝙ ꝛ ꝙ
ipm ꝑdct ho ipa ꝛ studz ꝛ q̄ ꝙ ꝙ uolt aīe ꝑſt ꝙ ꝛ ꝙ ꝙ
ſtoe aīa ꝛ bn ſit ad alios ſic aſtrīe ase ſe dz ſm ma ut ait ap̄o ad ho ꝑ
ānt ī q̄ q̄ talia ꝑt ꝑ ſub ꝙ ſu posūt n' q̄ mlt ſt aſsuet illos uocā
ꝑhilatos q̄ ē ipe illa ho tbuit excessiue h' a' ꝑt ꝛ h' no ī mal ee ꝑ appz q̄
oio q̄ ſi q̄ mayie ſ ſtudz mayi ſt oī aḡe mlta ꝛ aḡe ꝙ ꝛ ꝙ talia
opa ꝙ ꝛ ꝙ ꝛ mlt ibo ſibi ipi ſ ho no in ꝑo ſe dcit ī ee ꝑhilatū di
ūtiz abit no ꝑ q̄ ꝙ ſe q̄ n ꝑo ſe ꝑhilatꝰ dcā ille q̄ ſe ipm unū amat
no uolt ꝙ ꝙ bz uolt cōtra ē ep̄m // ānt ī bz a' no aliud ſ q̄ amā
ſe ipm ē ho ꝛ laude ꝑ q̄ ꝙ epiqyes ꝛ ſbona ſit ie ꝑhilatꝰ ꝑ a' ꝑt ut
tēd ē ī ꝙ ꝙ uolūtatē ꝙ ut n' q̄ tēd a' ꝑ ꝛ ꝙ ꝙ ꝙ ho ꝙ
malo ꝑ q̄ mēdit ſic ar oīb ho q̄ dligit mayi h' q̄ ē ipe mayi ē ꝑhilatꝰ nō
ſm aſſ ē mayi ꝺ q̄ ieo ē ꝑ ꝙ
ho ī ꝑ ꝑ q̄ ꝙ ꝙ ꝙ epiqyes q̄ ingit studz opari ill ſm ꝛ ꝑta ꝛ ꝙ ꝙ
opa ꝙ debz ee mayi ꝑhilatꝰ ꝙ ꝙ alio tagi ille q̄ ē ipi tbuit optia ꝛ
ma bō // ſ ſſibit ꝙ ꝙ ꝛ lazgt ꝺ q̄ epiqyes lazgt amoꝛ ꝛ ē bō ꝑcipi ꝙ
ſui ipi ſ. ꝙ ꝛ ꝙ ꝙ ꝙ obedire ꝛ ꝙ ꝙ ho a' ſti ē mayie ſtꝰ ꝑ
ſſmud ſui ꝙ aut ꝙ ē ꝙ ꝙ ē mayi ī q̄ ieo ē ꝑ ꝙ ꝙ ꝙ
ē mayie ī q̄ ē ieo ꝑ ꝙ ſ. ſ ieo apli ꝛ ho a' ee ꝑ ꝙ ꝙ ꝙ
ꝙ ꝙ ꝙ

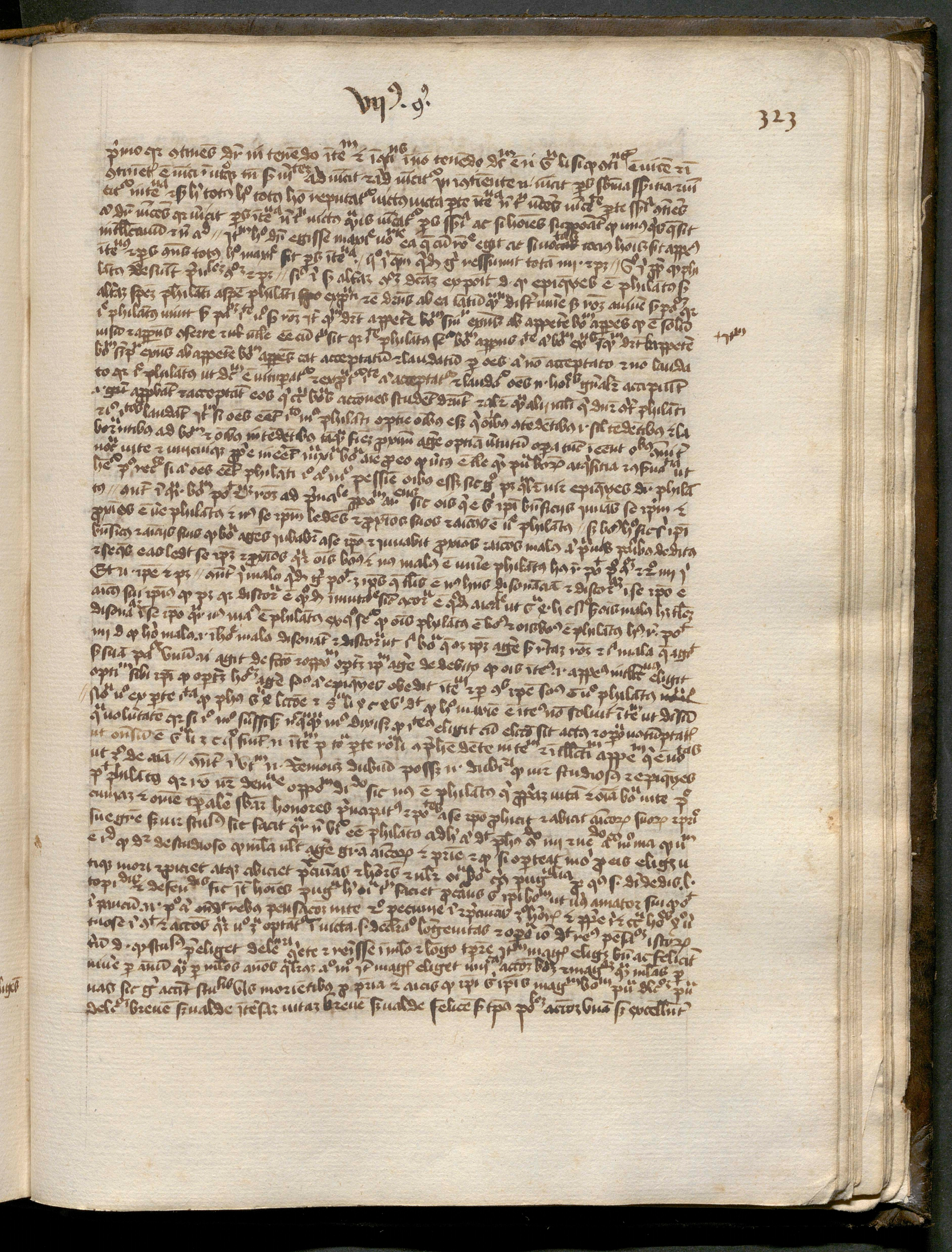

mellius est amari cum amicis et cum hiis qui sunt epiqueres et boni quam omni amicis qui non sunt
amici et cum quibus amicis qui non sunt boni quam felix amicis indiget et opus est ei habere amicos hoc non probatur
[illegible] 2° in quo est opus est [illegible] quod in quo [illegible] dicit exponit et explicat motivum
[illegible] in [illegible] dicit [illegible] de [illegible] et in quo [illegible] dicit [illegible] felice non indiget
amicis [illegible] quod [illegible] indiget // ad hoc ipse [illegible] quod [illegible] dixit ipsi quam [illegible]
[illegible] existimant eos solos esse amicos qui sunt [illegible] amicis non
indiget quod boni [illegible] sufficit [illegible] ut [illegible] non indiget [illegible] amicis qui sunt [illegible]
non [illegible] felix [illegible] ut [illegible] non indiget [illegible]
[illegible] ut [illegible] // [illegible] quod [illegible] non indiget amicis [illegible] ad [illegible]
[illegible] indiget amicis // [illegible] quod [illegible] amicabile [illegible]
[illegible] quod [illegible] felix non indiget amicis
quod felicitas non [illegible] possessionis [illegible] 2° quod felix indiget amicis [illegible]
felix 3° quod felix indiget amicis indiget [illegible] quod [illegible] illos [illegible] forte
non est [illegible] quod [illegible] est [illegible] quod felicitas est operatio [illegible] non existit
[illegible] esse [illegible] quod [illegible] esse [illegible] ut [illegible] quod [illegible] esse [illegible]
[illegible] indiget [illegible] indiget [illegible] ad facere domum [illegible] ad [illegible]
non indigemus [illegible] quod [illegible] sic [illegible] indigemus [illegible] quod [illegible]
[illegible] indigemus [illegible] possessionis // [illegible] quod [illegible] felix [illegible] quod felix amicis indiget
[illegible] sic [illegible] amicos [illegible] studioso [illegible] specula[illegible]
[illegible] 2° [illegible] quod felix esse est [illegible] opera [illegible]
[illegible] ut [illegible] 2° [illegible] 2° [illegible]
sit [illegible] non [illegible] quod nos possumus specula[illegible] nostros magis quam nos ipsos et illorum
actiones magis quam nostras [illegible] quod sunt speculantes studiose [illegible] // 2° [illegible] studiosorum [illegible]
quod [illegible] actiones [illegible] studiosorum quod sunt [illegible] // 3° [illegible] quod [illegible]
[illegible] et opus alienum [illegible] // [illegible] quod [illegible] magis possumus
specula[illegible] nostros et eorum actiones quam nos ipsos et nostras actiones [illegible] melius videmus
ea quae videmus [illegible] quam ea quae videmus reflexe [illegible] speculamur ea quae [illegible]
quam ea quae reflexe [illegible] nostros [illegible] nos ipsos [illegible] reflexa [illegible]
magis illos quam nos ipsos // [illegible] quod amor [illegible] ad se ipsum non [illegible]
ipsum [illegible] quod [illegible] opus [illegible] non [illegible] et alienum est [illegible] studiosus [illegible] opus est
[illegible] quod [illegible] quod [illegible] est [illegible] et honeste [illegible] est [illegible]
[illegible] // [illegible] quod felix amicis indiget [illegible] quod [illegible]
ex electione [illegible] existimat [illegible] ex [illegible] studiosus [illegible] ex [illegible]
[illegible] sic [illegible] illis indiget qui eligit [illegible] ea non haberet felix non esset ut [illegible]
[illegible] eligit [illegible] actiones [illegible] illis indiget [illegible] 2° [illegible] quod ipse
eligit [illegible] actiones [illegible] // [illegible] quod studiosus [illegible] actiones
[illegible] duo [illegible] // 2° [illegible] existimat [illegible] ad [illegible] sic [illegible] illis indiget
[illegible] non est [illegible] opus [illegible] amicis est [illegible] amicis indiget
[illegible] quod [illegible] existimat [illegible] felice [illegible] vero [illegible]
[illegible] esset vita [illegible] non est [illegible] opera [illegible] ad alios
[illegible] et amicos [illegible] opus [illegible] magis [illegible] magis [illegible] esse [illegible] felice

et neminem in amico constitutum ut Gen. li. x c. de amicitia. Secundo ponit conclusionem secundum propriam opinionem dicens quod contra et est possibile unum
hominem multis esse amicum politice, scilicet politicam amicitiam et cum hoc non est placidum vicose sed agere ut vere
epiqueia id est epiqueye ut bonum et studiosum. Et non sequitur quod hic amicitia politica dicitur amicitia eiusdem cum
illa de qua nunc est sermo. Quantum ad primum utitur potest conclusionem conclusionem respiciens ad de et dicendum
quod amicitia propter virtutem et propter ipsos amatos non est nisi esse potest ad multos ut visum est addit ad
hoc autem quod quod inveniri amicos paucos virtuosos talis amicos est valde amabile quod patet potest cuilibet
pro eo quod valde rari sunt et valde raro inveniri possunt.

Tertium autem in bonis fortunis dicit xvi primo quod hic dicit xvii quod primo ponit secundo solvit in necessarium
primo ergo ponit quod quod quaeritur ut patet quod supponit dicens quod patet predicta quaeritur utrum homini sit opus
amicis magis in infortuniis quam in bonis fortunis vel secundo quia sicut quod supponit amici requiruntur tam
bonis statibus scilicet in statu infortunii et in statu bonae fortunae homines non in infortunii ideo indigent amicis
quia indigent auxilio fortunii non indigent amicis quia indigent quibus et talibus quibus bene faciant volunt
non bonum operari et donum largiri hic autem convenientius fit ad amicos ut Gen. et li. c. x. Quantum in necessarium
quod solvit sed et quibus secundo in melius et in est non et possibile dicit ergo de primo quod amicos habere in fortunis
quod patet quia propter hoc in hoc casu est opus rebus utilibus vita substantiis. De secundo quoniam in melius dicit quod
habere amicos in bonis fortunis est magis bonum pro felicitate vita quam in infortunis quod patet quia propter hoc homines
bene fortunati quaerunt virtuosos epiqueyes et bonos et hoc propter secundo quod eligibilius est bene facere eos quam alios et
quia eligibilius est conversari cum eis quam cum aliis. Sed ergo videtur dicere in nominibus hominis et bonitatis virtutis quod
est quia sine necessitate nullus vita durare non potest tamen sine bonitate potest et non necessitas sine quibus non
possit ut ait Hugo in didascalicon li. ult. c. ult. Tertio est quia vita felix constituitur ex bonitate
virtutis per accidens quia ut ait Hugo ubi Gen. felicius invenimus si esset possibile sine necessitate sed a
bi et pauca et similiter quia cum necessitate talium. Tertio dicit quia necessitas hominis sub est fortune sed et ar
ti quam cum eadem sit ars et fortuna quam addit ait aggratio Gen. li. c. c. Bonitas autem virtutis non fortune
sed est non arci quia sed non invicem potest ipsam habere sic non potest ut Gen. li. 3 c. s. et propter hanc causam
fortis eligi mortem corporis pro salute virtutis ut notavit Gen. q. et cetera de fortitudine. Quarto dicit est quia infortunii in
digent amicis causa necessitatis propter bene pati bene forti autem causa bonitatis propter bene agere quia indigent illi
ut iuvent illi autem ut iuvent virtuosi non est bene agere quam bene pati ut Gen. et li. c. x et Gen. li. x c.
de liberate. Quantum in est non ponit conclusionem tertiam de quod ipsa amicorum principium est ulterius dicit tamen in bonis for
tunis quam in infortunis hanc autem conclusionem pro tali alleviatur non primo autem potest partem unam secundo alteram in bonis
fortunis tertio ex ipsis elicit doctrinam devocandis et visitandis amicis in propter quod videbitur primo quod patet quod
in fortunis amicorum presentia sit dicit per hoc quod docet experientia. Ex primo est non quod homines in fortunis et constitu
ti alleviantur a dolore suo amicis eorum vis condolentibus sicut hic autem philosophus quaerit hoc alleviatio
causam primo et secundo tradit eam in vita autem presentia tertio removet non causam creditam esse causam in tristatio autem dicit ergo
primo quod propter hoc dubitat aliquis de causa dicit alleviationis ut scilicet ideo alleviantur quia transsumunt amici con
dolentes et accipiunt in se partem doloris quam addit alleviatur ille qui portat pondus grave cum
aliis alius transsumit et accipit in se partem illius ponderis vel non ideo alleviantur sed quia amicorum
presentia exhibet dicit et intentionem seu cogitationem eius quod est amicos tamquam fideles diligentes sibi condo
lentes exhibet et dicit facit seu faciunt tristitiam esse et apparere in pro eo quod delectatio de uno

minuit tristitiam de alio

sicut ex li c xi pp quod anima diuersa et diuersio de nutrita et diuersa bona per quas appetitus in diuersis
inuenit prius hic appetitus et nummulatum hic aut colludit ad aleas ut bigeses et homines de
lit acmolli ut ex li s c xi hic aut coexercitant in armis ut iuuenes nobiles et alii
uenantes ut homines appetunt uenatores non quidem illi qui ex uenatione querunt nocitatem uictus sui
sed illi qui solacium alii uero aphanantes ut sapientes stolastici vi et uelle singuli homines in hoc sunt
commonentes quod maxime diligunt omnes eorum qui hunc in uita ita ut in li x c ii et uolentes conuiuere
hic faciunt quod ipsi maxime appetunt et illi quod existimant optime eos conuiuere istud conuenit sic ergo patet quod
anima ponit id quod ipsi existimant esse finem in uiuere et in conuiuere cum anima // quod sic quidem ergo arguitur ad id
ex perfectu uirtutis primo tamen manifestat per sensum seu augmentum malitie secundo arguitur ad propositum in quo aut eorum dicit ergo primo quod
priuorum hominum anima sit mala quia ipsi conuenit operibus priuis eius omnino instabilis de malo in peius
alterum propter alterum contrarium precedentis ideo quia sunt magnanimi ad inuicem assimilati sicut sunt ptm est cum priuo
priuatis // deinde in quo aut eorum arguitur sic ad propositum id est de animis eligimus per quod in anima et in omni bono
maxime perficiunt sed hic sit per conuiuere quia et cetera hoc ratio potest declarari in quo aut anima que est eorum quod
sunt epiquiyes et uirtuosa quod per conuictum animorum conuenit et hic et in primo castis et gratis eorum collo
quiis et anima melius fuit sit conuenit et se ad inuicem diligentes ut ex li s c primo quia ipsi ad inuicem
recipiunt a bonis animis sic ergo patet quod anima per conuiuere perficiunt in anima et in omni bono quia conuiuere est eos
eligimus uel aut epilogat predicta ea conuiuentes ad dicta dicit ergo quod de anima in quo tamen dictum sit quod
aut est pertransire ad declaracionem.

Est hic aut de declaracione postquam determinauit de fine uirtutis sicut li primo et de uirtutibus et omnibus
ad primum finem conferentibus in reliquis sex libris / hic autem in x redit ad complendum tractatum de
fine uirtutis in coatum in primo quia uero in dicto fine uirtutis in coatum in primo sicut in ipsa felicitate in clinico delectatio et operatio ut
dicitur ex li primo c xi ideo primo agit de declaracione secundo de operatione in qua consistit felicitas in c s dictis u
tiqz primo ergo propositum intentum dicit quod primo hic quod tractata sunt de fine uirtutis et de uirtutibus et animis et earum condi
cionibus secundo pertransire dicit et determinat de declaracione et hic secundo forte ad complendum tractatum de felicitate quia
plus auit felicitatem esse cum delectatione et uocatur bonum ab eo quod est gaudere ut ex li s c 15 // secundo in maxime
n. patet quod hic sit agendum de delectatione tertio aut agit de ipsa in eudoxus patet ergo quod hic sit agendum de delectatione
secunda uia primo ex parte delectationis secundo ex parte hominum in pluribus aut ex parte delectationum aut tangit in me
dia propter quod agendum esse uidetur delectatione et tristitia primo quidem quia delectatio maxime uidetur coaptari gratiam nostro
sed gratiam humanam quia sit communis omnibus animalibus et sensus et tactus et gustus ut ex ex de temperancia tamen in
uenitur incorporata humanitate ut ex li 2 c 3 quia propter hic hic uiri agitur de condicionibus hominum
agendum est de delectatione // secundo quia pedaldo ouakyzonis id est gratiam nacionis inuenit erudiunt eos
delectatione et tristitia ut sed delectetur in illis sed in quo oportet et tristetur in hiis sed in quo oportet hic est n. recta
disciplina ut ait plato ex li 2 c 3 alii n. oportet adhuc penes in educatione inuenit quia non o
bediunt sermoni supplici ut in c xi quia et propter hic hic agendum est de delectatione et tristitia uel agitur de hominum
erudicione // tertio quia uidetur quod gaudere et delectari quod oportet et odire hic tristari in quo oportet sic maxime confirmo
ad uirtutem pro eo quod non est bonus qui non gaudet operibus bonis non uirtutibus qui non gaudet operibus uisis ut ex
li primo c xi et similiter intelligere quod non est bonus qui non tristatur operibus malis quia de hiis agendum est hic uel
agitur de uirtute // quarto quia delectatio et tristitia protendunt et extendunt uires suas per totam hominis uitam tam
quam ipsa que habent in tali animorum facere in disiunctum quod patet quia declaratio intendit in tristitia remittit operationes
quas fuerunt ut ex li 2 c 3 Quarto propter hic hic est de ipsis agendum uel agitur de inclinacionibus et o
perationibus hominum // quinto quia hic habent magnam apostolicam ad decorandam uel in quandam uirtutem et felicem uitam pro
eo quod omnes eligunt delectabilia et fugiunt tristitia ut in c proximo et ideo si delectabilia non existant non est homo
felix sed indigens ut ex li 9 c 12 quia de hiis agendum est hic uel agitur de felicitate aut in pluribus
bus aut patet ideo ex secunda uia sed ex parte hominum superius opinantium sic intendens arguere de hiis est hic
agendum de quorum bonitate et malitia fuit diuersa opinionum philosophorum modo sed de bonitate et malitia fuit
delectationis et tristitie sed hic opinionum quia et cetera hic non potest primo in recitatis illas opiniones secundo singulis

hic incipit .v. ethicorum.

replicet q quod dicitur unius opinionis [illegible] sic forte [illegible] quod [illegible] plures videbitur
non eligendum esse pro talibus pro adeptione delectabilium vel pro figura tristitiae ipsius quod talibus habentibus
nullam dubitationem aliter et aliter sentientibus diversis hominibus quia hii dicunt delectationem esse simpliciter bonum alii non
dicunt eius ipsam esse aliquid valde pravum isti non dicunt hic diversimode quod non dicunt hic ita persuasi et
ita opinantes esse alii non non persuasi non opinantes delectationem esse simpliciter pravam existimat quod melius est quod
ita dicatur quibus non sit ita ad vitam humanam bene regendam quia videret multos [illegible] ad delectationem et sine
delectationem [illegible] quod [illegible] ex hiis malos sunt [illegible] quod [illegible] sermones ad [illegible] hominum
quia sic [illegible] ad [illegible] ut [illegible] // [illegible] in ne forte replicet istum dicitur si quod [illegible] sit ad
mendacium ut [illegible] maius bonum [illegible] quod forte hic non [illegible] bene dicitur et maxime in hiis quae tangunt pa-
nes et actiones quia in illis sunt minus [illegible] sermones quam opera quia [illegible] sermones [illegible] dissonent hiis
operibus quae ceteris apparent ad [illegible] ipsi quod contempti sunt quia [illegible] cuius vita despicitur restat ut
eius [illegible] contemnatur et [illegible] quod [illegible] continuit [illegible] quia [illegible] ambrosium mendaces faciunt
ut [illegible] dubitabis non [illegible] si quis [illegible] ignorantiam ipsam delectationem tamquam ad [illegible] quae [illegible] bonum et appe-
[illegible] existimat quia non est [illegible] ipsum audiendum loquitur et videndum opera [illegible] et distinguere quod delectationem
operando [illegible] et [illegible] // [illegible] in [illegible] sermonum [illegible] quod [illegible]
[illegible] sermones esse utilissimi sunt non [illegible] ad [illegible] sed et ad bonam vitam [illegible] quod ipsi conformes
et [illegible] operibus [illegible] et [illegible] provocat audientes intellectus ad bene vivere [illegible] sermones [illegible]
[illegible] et eadem [illegible] sufficientes sunt sic [illegible] nos [illegible] [illegible] de
delectatione [illegible] notanda sunt [illegible] quod [illegible] sit [illegible] de delectatione sit agendum sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] quod non est [illegible] mendacium [illegible] ut [illegible]
maius bonum est [illegible] apostoli ad [illegible] quod [illegible] iusta est [illegible] et tenet [illegible]
[illegible] quod [illegible] sermones sunt utilissimi cum operibus tamen sine operibus sunt inutilissimi sicut [illegible] sunt inutiles
sermones medici si non [illegible] ut [illegible]

Eudoxius [illegible] posset [illegible] agendum esse de delectatione [illegible] agit de ipsa [illegible] distinguendo
opinionem eudoxi [illegible] opinionem platonis [illegible] non tamen si non [illegible] opinionem [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] eudoxi [illegible] distinguit [illegible] // est [illegible]
quod eudoxus opinatus est delectationem esse per se bonum [illegible] antiquos dicebant [illegible] ut [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] modo [illegible] per se bonum omne platonici dicunt tristitiam esse defectum
illius quod [illegible] sed [illegible] et dicunt delectationem esse repletionem [illegible] quod repletio et defectus
seu vacuitas sunt [illegible] corporis [illegible] in corpore animato et [illegible] minor [illegible]
[illegible] et [illegible] corpus [illegible] destruit illam [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] delectatio sit corporis [illegible] et repletio quam delectatio corporis [illegible] de [illegible]
[illegible] quod corporis [illegible] sunt [illegible] uno modo [illegible] sine [illegible] sunt corporis
[illegible] ad exclusionem [illegible] quia repelli potest corpus in animato [illegible] sine [illegible] exclusione
[illegible] quod est delectatio corporis quam anima delectatur [illegible] corpore ut [illegible] // [illegible] in oppinione [illegible] quod
[illegible] ex [illegible] delectationibus et [illegible] tristitiis [illegible] quia [illegible] hominibus et ex hiis tristatos delectari et
[illegible] repletione // [illegible] non [illegible] quod [illegible] delectari post tristitiam [illegible] repletione de va-
cuitate non accidit [illegible] delectationes quam sunt de [illegible] tristitia de [illegible] vacuitate sunt [illegible] delectationes
repletione [illegible] delectationes mathematicae quae [illegible] ex speculatione mathematica et [illegible] quae sunt [illegible] delectationes
per olfactum in bonis [illegible] et visiones et auditiones et [illegible] memoriae et [illegible] seu ex
[illegible] sunt delectationes et [illegible] delectationes sunt tristitiae [illegible] de vacuitate [illegible] non [illegible] delectationes [illegible] repletio-
ne // [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible] sunt [illegible]
delectationes quae sunt sine tristitia de vacuitate et sine repletione [illegible] quod nulla quod [illegible] quia defectus et vacuitates
[illegible] sunt [illegible] delectationes [illegible] repletio possit [illegible] delectatio ut [illegible] in delectationibus memoratis.

ad [illegible]

tamquam non colloquente ad alterum alterum quam ad bonum pacis et amicitie quod intendit // 2o quod nullus quidem aut sic
omne bonum est eligibile sed non omnis delectatio est eligibilis quia non omnis est bona hoc ratione proponit et declarat in 2o quod non
utens eligeret vivere delectabiliter sic quod delectare in hiis in quibus delectatur puer et quod haberet mentem
puerilem existimans debere delectari in hiis in quibus puer maxime existimat delectari debere 2o quod nec aliquis eligeret
gaudere faciendo aliquod opus turpissimum quia nec quamquam de tali opere turpissimo debet tristari et puniri ab bonitate turpis
operis auferre electionem et desiderium delectationis // Vel dicendum in materia et circa materiam patet sed scilicet quod non omne eligibile est propter
delectationem eligibile ut aliquid dixerat primo aliquid facit hic 2o explicat in quantum quidem gratia dicit quod primo quod nos faceremus studium circa
materiam appetentes et eligentes ea quibus nec et unicam delectationem inferrent quod patet ex eis quibus puer quod eligimus videre quidem puram
quibus non delectabilia puer ulcera et morbos perentum quibus non possemus eos sanare et recordari quidem
perentum non delectabilia puer mala que facimus et que passi sumus et sunt quidem futura non delectabilia puer sunt
mortem propriam et amicorum sicut ex naturali necessitate sequuntur delectationes quidem de predictis puer quidem visionibus
vel recordationibus vel sensibus vel dicit ad propositum quod et eligeremus in tanto posito quod ab eis non fieret delectatio aliqua
// Verum in quantum quidem posita est explicat quod maius esse videtur ex antiquorum dictis quod delectatio non videtur esse per se bonum
et quod non omnis delectatio est eligibilis tamquam bona 2o 3o quod quedam delectationes per se ipsas sunt eligibiles dicuntur specie
ab eligibilibus vel saltem ea quaque sunt delectationes hic et illa sunt dicta sed species ex quibus dicta inferebantur
sunt delectationum dicta quia in quantum de delectatione et tristitia dicuntur ab aliis sicut dicta et repetita sufficienter a nobis
unde aliquid est vel quilibet discussio aliorum operum de natura delectationis hic potest propriam sed a quibus primo quod de
delectatione non est motus 2o quod non est genus in ex hiis aliquid 3o quod secundum perfectam operationem in ipsa aliquid omnis est quod perfectio
operationis in perfectione aliquid operationis quod non potest esse sine continua in aliquid quod attingit quod est ut ab omnibus appetenda in
quantum quod mille delectationes ab invicem dicunt specie in unum unum et specie 8o quod et dicatur bonitate et pravitate in dicentibus
aliquid quod hominis est aliquid operatio ei propria bona et virtuosa in unum aliquid esse // primo quod dicit quod manifestius fiet utique quod
est vel quale quod est delectatio nobis resumentibus a principio ea que dicta sunt de delectatione sunt licet non esse si licet
Verum in libro ei visus accedit ad propositum primam quod 2o ratione 2o in videbitur aliquid utique primo aliquid intendit sic
arguere omnis motus est tempus in tempore quod indiget quodam fine cum quod non est perfecta ipsius species ymo partes eius specie
a toto et ad invicem sed nulla delectatio est hic quia nulla delectatio est motus hic in potest primo in 2o quod primo premittit
exemplum quod visus ut est operatio visus tale quod est quod sed omne vel quodcumque tempus suum vel suarum partium videtur esse perfecta
sed species suarum sic quod nulla pars visionis potest esse accipi in qua non stilletur in specie totius visionis visio non
fit in indigens quod quantum facto perficiat species visionis in primo particula visionis habet perfectam speciem visionis et non tale totum
quod est homogeneum cum omnibus partibus suis sicut calor cuius quelibet particula est verus calor sic et in proposito tale quod videtur
esse delectatio est non quod totum homogeneum cum partibus suis sic quod sed nullum tempus vel in nullo tempore vel in nulla temporis parte
potest quis delectationem accipere non accipiendo perfectam delectationis speciem quia non delectationis fit in plurimum maius tempus per
ficiens species in fine illius temporis quod non fit lenta et perfecta in primo tempore quilibet non pars delectationis est delectatio eadem
eadem in specie cum toto delectatione // Deinde infra quod dicit quod propter hoc quod dictum est delectatio non est motus // Dicendum in tempore non
potest et propter ma dicit quod omnis motus est tempus in tempore quod est ad aliquid finem antequam non habeat eius perfectam speciem quod propter
per nulla ex motu non edificatio tamen est perfecta sed species suarum ad faciat vel faciendo pertingat ad id fine bonum
quod appetit et in omni tempore sit sumpto et utique hic fine bonum sed non antequam in partibus temporis omnes partes motus sunt in
perfecte et sunt alterae hac dicuntur sed species a toto hic edificatione et ab invicem ut sic quod apparet quia lapidum fundamenta
lium compositum quod est pars prima est altera dicuntur specie a vulgariano columpne et hic est pars 2a est altera sed species a facto
totius templi perfecta est quia non aliquid indiget ad propositum sicut per quod hic edificationis species facto aliquid fiunt et sculpti
in perfecta utique non est facto partis quia totius facto et particulari factionis dicunt specie quia ut dictum est non est acci
pere motum sed species factum in quocumque tempore seu in quocumque temporis parte sed in omni et toto tempore est accipere speciem totius
motus // Dicendum in similiter aliquid addit aliquid exemplum quod similiter pertinet in ambulatione et reliquis motibus lo
calibus quia si latio est motus unum in alio aliquid et quod dicitur in illud in quo et hic lationis sunt dicte sed species vel sed

species diversas

ad illa

nullo nrō indigentes ista maq refugiunt ad tales ludiones quez
siones z opones ppter q apis tripones habundant illi aplius
ut grauos si q sint ludiō opib; cui tapelli · i · bn utentes uel bi z fa
ta inueniūt z nisi quia tripin in his q appent serpes reuocabiles
tubinunt violentes per talia relictam quare in terris indigent ta
lib; cui tapell q sunt grose ac planibiliter luctare · Contra q plat
ibi bidentur, q dem igitur pmo tame remouit motia conclomb oppo
Scdm remouit motia sme ponit ibi quidnō ig̃. Est q sciend
pmo q opera ludica quibus bisa stt felicia ex 2a motiuo pmo
s: bries qui sunt impotentib; constituta tanquā ad terrem z bn
talia opera pro stipio eligunt · 2o quia ultra ome suas relationes
Scdm ibi n̄ st · dat q pmo ph̄ ludi opi bm q3 qualib; uis ee feli
citatiua · i · felicitat summa ppter b quia bidentur eas qui sunt impo
tentib; stant reges z principes luctare in his opib; ludicis. Ad hoc aue
rit ꝑ dat q tales homines non sufficiūt ꝑ ista sit quia n̄ uitio uo nec
prudēt mte ag̃ sunt opones studiose homines felicitatez consistere
in his pe esse potentes. Nota uo quicq e quia potentia potest tripli
homi uel genere uel ex violēt uitio autez z mte prudēt nec qua
quā ut supra li. 2. c. p. Item potentia q dr uitium male · uitute aut uel pn
te prudēt non utp̄ retho v. 3o ibi nec p · n · respondet ad 2m. 9 · q
n̄ etiam significe q ꝑ pua hominis ee ptima sit vera si pua tripli
citer existentes inquietabiles z quietari potentes delectationis honeste
liberal z strenue refugiunt ad corporales delectationes sicut dictū e
supra · li. 7 · c. 18 · ppter b quia e ptimand tales opones z taliter
delectabiles esse tanq eligibiliores quia puer existimat optima
esse illa que apud eos ꝑ posita sunt puta poma uel caricas uel glib
ꝑ talia puerilia quare rationale ht q ꝑ ter altā bm puer ꝑ po
sita z optima altā uita ꝑ ferentes sic etiā altā bitantes ee optima
z posita pue homib; z altā studiosis z ꝑ celebrib; · i · valde homines
reu gratia qua tripin potentes ludis z corporalib; uoluptatib; in
tendentes sue pue · q3 illa que bm eis bona z optima non sūt sm
p̄ optia. Sunt aut q3 pue qua talib; intentu non curat z bonis
tum agendis ee ofiae pua ag̃ stant assidue iuste ut supra · li. g. c.
vi z hre debent curam filiorū ag̃ stant pres filiorū ut supra · li. g. c.
v. Nota ee q delectatiōes sinceras libiles z honestas e illa que ꝑ
fiat opones virtut tales · n · sunt pulcre moraliter z bone ut supra
· li. 1. c. vj · z talis delectatio n̄ cristiani n̄ superbiunt q3 ut supra
· li. 7. c. fi. Contra ibi quidnō igitur ꝑ dat conclonez mitti
tur z tranare · 2a · ibi · 2 · n · negat · 3a ibi · quare autem · pma
uo mligit duas filias pmo autez talis e · sm illa opō e eligibilis
z opō non sm ludum z sm utilitatem in audiosis eligibilis quare
ipi est talis · Secundo illo talis e · sm opus ludi non e eligibilis

ſtm̃ ut patet ex ꝓmo ſillo · ſ̄ felicitas e opꝰ ſtm̃ eligibile · ut ſupra li · ꝓmo · c · 8 · 2 · 9 · quare non e opꝰ ludi · & iſto ſillo non poteſt ex plicare ni ſ̄ ibi non m̃ ludꝰ · & ꝓmo autē ponit ꝓmo · ma · 9 · qđ quidm̃ dicit e multotiens pu̅ · 8 · li · 1 · c · vj · 2 · li · 3 · c · ſl · 2 · li · 8 · c · fi · 2 ſepe alibi ſtudioſe bñ · e · ſ̄ e ꝓpoſitꝰ opꝰ 2 & felicitabile ea que ſm̃ nr̃m̃ 2 ſtm̃ ſunt talia entia ubiq; alibi melius aut̃ alio modo eſſe opꝰ eligibile ea que ſ̄ ſm̃ ꝓpꝝ hoc ut ſupra li · 3 · c · ſl · ubi fuit plenꝰ exp̃ · 2 · ſ̄ ſubdit · m̃ · ibi 2 ſtudioſe 2 patet · & m̃ ibi 2 · n · ſ̄ 2 · ſ̄ e qua n̄ ludi n̄ opꝰ ludi e ſtm̃ finē opꝝ humanoꝝ · ſ̄ felicitas e hui⁹ finis quare ut p̄ · hui⁹ · r · po̅ 2 patet ma · 2 patet 3 · m̃ · ibi finis · n · hic 2 patet · & m̃ ibi ſuccinc autē ꝓponit 3 ſ̄ felicitat̃ e finis aliq; gracia fiunt ꝓpter 2 q̄ non ſit gr̃a ꝓpter aliꝝ ſ̄ ludi non eſt fin̄ e gracia fiant ꝓpter · m̃ ſtipiens · n · eſſ̄ 2 ualde pu enile dicit q̄ ſtu̅ laborare ad ſtm̃ ludi q̄ · 2 ludi ſit ꝓpter gracia quia ſm̃ anaxarchū ꝓpter m̃ te br̃ ſe hic m̃ ſua m̃ ter̄ qui uult lu dere ut ſtudeat q̄m ludꝰ adꝝmulauit regem ꝓmo m̃ ludꝰ querim⁹ re ſpon ut ſupra li · 8 · c · & cui ſ̄ hoc 2 · li · ſl · c · vj · 2 ſpon hoc laborare q̄ impotentes m̃ digent regē 2 m̃ter̄ ꝓpter regem m̃ digent ludi reges aut̃ eſt opꝰ m̃ gracia quare n̄ ꝓpr n̄ ludi e finis quare feli citas non e ludi n̄ reges n̄ opꝰ ludi · hui⁹ · r · po̅ ꝓmꝫ & lu di que ꝓpꝝ e exp̃a · aliꝝ autem ꝓpꝝ ponit ad ſ̄ ponit ex dicit m̃ ꝓmo li · / & exꝝ conclꝝ patet · ibi b̄ dicit autem ſelix · du̅ · ꝓmo ex parte opꝰ m̃ · 2 ex parte exteriorū ibi p̄ncipatꝰ · ꝓmo · aut arg̃t ſ̄ opꝰ illa e felicitas que e ſm̃ intellectꝰ 2 ſm̃ rationem 2 ſm̃ melior̄ hom̃ p tem 2 quanto ſm̃ ſcz 3ª e studio 2ª · 1 · perfectior tanto ea 3ª m̃ eſſe felicioꝝ ſ̄ opꝰ ſtudioſe que fit a m̃ studio non a m̃ ludꝰ eſt hui⁹ quare ꝓpr e felicitas 2 cō · hui⁹ · r · ponit p̄ ꝓmꝫ ꝓpꝝ · ma · 2 ꝓ · 2ª ma · ibi ſ̄ autem a m̃ studio · 3ª · complet · ma · ibi · meliora q̄ · / dā aīg euidenciaꝝ e ſtuens q̄ op̄ diuine studioſiꝝ q̄n eſt perfecta a m̃ rationē 2 a m̃ aplicata ad ipm̃ 2 q̄ e ſenſe m̃ rationis ſe re ordinatiꝝ tale uero e ome opꝰ rationē · opꝰ aut̃ rectꝫ ſiꝝ e opꝰ ex ſtudio 2 n̄ ſuſ signū 2 certa ordiē rationē aīaꝝ ſ̄ le diamꝰ q̄ut opꝰ tu facta ad ſm̃ ſ̄ igit̃ dicat ꝓpr q̄ ſm̃ e dubio me liora ſit̃ ſtudioſi opa opib⁹ ridiculis · & m̃ ibi ponit ex p̄ arg̃t ſ̄ exlatio cōſurgit que p̄ ludū fit̃ 2 p̄ ſimilia q̄ beſtialiter uiuentib⁹ puta ſm̃ 2 ſ̄ ſuū appetitū · ſ̄ talis p̄ n̄ ſ̄ tis n̄ felix exlatio q̄ quare n̄ felix exlatio eſt corporalis exlatio n̄ felix opera tio eſt corporalis operatio que fit ex ludo 2 ex ſimilibus q̄ ipꝝ eſſe operationem ſ̄ m̃ · & inuitꝝ ut dicit̃ e ſ̄ ꝓpr libro ꝓmo · hui⁹ · r · ponit ꝓmo ma · & m̃ ibi · ibi felicitatꝝ autē lucia uero ſunt patet conclꝰonē tamē p̄ncipalē eliciat ex conclꝰone ꝓpꝝ ſimili ·

Quantum scilicet

ostquaz ꝛclauit ser conclusione ꝛ felicitꝫ ꝓ tꝫ ingnali hic ꝛclat aliaꝫ ·v· ꝛ fetꝫ ꝛ ypeꝫ ma mstuli quaꝝ ꝓma ē ꝙ fetꝫ ē opꝝ fm ůtutez optaz ·2ª· ꝙ ē fm pretez bonꝝ optaz ibi bꝫ autez utaz ·3ª· ꝙ ē opꝝ spe ma ibi gnaa aut alqm aut ē ypeꝫ ma ē ꝙ opꝝ spe ma ē opꝝ opꝝ ꝛ bi opꝝ n· ꝙ· ꝙ talis opꝝ est ꝛ tinussia ibi est autez ꝛ tinussia· ō· ꝙ ē ꝛclitabꝫ ma ibi ꝛclitaꝫ ma ·ſl· ꝙ ē ſuſſ ma ibi ꝛ que dr autez ·g· ꝙ ꝓpꝝ ſpla ē matie eligibilis ibi dz aut ·9· ꝙ ē uaratula ꝛ llaboriosa ibi bꝫ felicitas mua tanꝯ ·ỹ° ꝙ felicitas ē opꝝ spe ma non qualitꝫ tꝫ ſz tm dnůtate ut ē ibi ꝓfecta utaz ꝙ talis felꝫ bita ē melioꝝ quaz hua ibi talis utaz ꝙ ꝑm gꝰ ꝛ cludez mſert ꝛ ꝓbꝫ ·9· ꝙ ſi fetꝫ ē talis opꝝ fm ůtutez ut mmetꝫ ſupra ꝓbꝫ ē ꝛ eaaz ſupra· li· ē· ỹ· ꝛ rationale bz esse ꝙ ꝓpꝝ ſit opꝝ fm ůtutez optaz bꝫ aut ꝓbꝫ ꝛ ſſ ſtaut ꝛ ꝓbꝫ 9° ꝙm· ꝛ ꝛ confeſſtz est felicitatez esse optmuz bonꝝ hoiꝝ ꝛ ꝛ ꝙ ſequitur ꝙ ē ꝛ genere bonoꝝ optmoꝝ qualia ſint opa ůtutez ꝓ ꝛ ratione ſequitur ꝙ eaaz ē ꝛ esse bonoꝝ optoꝝ· qualia ſt opa ůtutis optis· ſre fetꝫ opꝝ fm ůtutez optaz fm gꝰ ꝓbꝫ ibi bꝫ autez utz ſic mterogans ar gnere opa fm ůtutez optaz ꝓ eo ꝙ ůtut opa ꝑm ē ꝓfectio ꝓtis optme ꝛ ꝛ opꝝ hmoꝝ ē opꝝ aliꝫ ·ſz felicitaꝫ ē opꝝ ůtutis optis ut ꝓnſſtz ē quare ꝛ ꝓtis optis hmoꝝ ꝛ· ꝓꝰ ꝓ ůtutez ma· ꝛ ꝓz 2° ostendit ꝙ est ꝓtis opꝝ hoiꝝ ibi ſtgeutz ·9· ꝛ ꝛ esse ſtgue ꝓnatur ꝙ mteꝫ ſit ꝑ opꝝ ꝑm seu aliq alē ꝑm uoluntꝫ uel aliquis ſpitus tm ꝙ ſit ꝛ ꝰ ꝛ ꝙ ꝓbꝫ ·3ª· ſ· ꝙ fm n ꝛ ꝛ ꝓnatur ꝓnatur bibꝫ ꝛ ꝛ tm quaꝫ libꝝ ·2°· ꝙ ꝛ nam eis uel omibꝫ uel aliquibꝫ tmꝫ ſtgue ·3° ꝙ ꝓbꝫ mtellꝫ ꝛ nouatur ꝛ eloms mdms bꝫ autem optmuz ſtgue sit ꝙꝫ ꝛ mutz ſequatur ut opnatur ſtgue ꝛ ꝛ aliꝰ eloms tomentator ſtgue est dissꝫ hoiꝝ ꝛ nuꝰ cord ꝙ ꝛ ꝓꝫ ꝛ mnob tanquaz nob ꝛ ꝛ ia tpm tme ē tale ꝙ eiꝰ opꝝ fm ůtutez ꝙ ꝓꝫ ē ꝓfecta felicitaꝫ· ¶ Est autez bꝫ tollꝫ ꝙ ꝓtis hoiꝝ opa non ꝓt esse uoꝫ ut contra mteꝫ dixi· quia sic non bꝫ mtelligeꝫ ꝛ nc esse ꝓtest mteꝫ ut contra uoꝫ dixi· quia sic nichil mouet ut ſupra· li· ē· ỹ° ꝛ sic n dnat ꝛ mmtaꝫ uel fugaꝫ ut· 3°· ꝛ ꝛ nec sic ꝓpꝝ ꝓnatur nc dnatur quia sibilatꝰ mouere tollꝫ ꝓnatꝫ ꝛ dnatꝫ quaꝫ fm hic ꝓbꝫ ꝓtis hoiꝝ opa ē ut hic ꝛ stbitur tota ꝓtis mteꝫ uel includens mteꝫ ꝛ appꝫ ut dixiaz contra ꝓtez bestialez includentez ſſꝫ ꝛ appꝫ ¶ Item sicut ꝙ fm eustratuz ar ē ꝙ sic ut uotare omes bꝝ ē naturales diaꝫ fm ꝙ sunt ar ꝰ ꝓmutus

gustant ꝛ pis ꝺima ui᷑ misolita sint mꝭa᷑ ut hn᷑ potest ꝯ pphe᷑ me᷑ꝛ 2o
sciendu᷑ q᷑ ꝑdc᷑ ꝛelatiões hui᷑ ꝺm᷑ hꝛe pitatꝛ que nō sut pmittꝛe
aīm tibꝰ ꝯporꝭ ut notauꝭ ꝫ ꝛ. 6. ⁊ꝛtꝛ q᷑ nō pnt pmittꝭ suo ꝛio
cum nō habeant contꝛaꝛiu᷑ ut sup᷑ li. ſ. ꝛ. fi. 3ꝰ ꝺ sciendu᷑ q᷑ ꝛo ꝺm᷑
fiēre q᷑ nō pnt ꝑ petuā᷑ infiman᷑ sicut infimantur ꝛelectatiões malorū hoīm᷑ q᷑ꝑ ꝛelectā᷑ tꝛistantur q᷑ ꝛelictꝰ sint
2o pui replentur pēm᷑ ut ē. li. 9o. ꝛ. 4. ⁊ item q᷑ sequitur ꝺpue
mꝛetā᷑ 2 iuste ꝛtissimas 2 fiēmas᷑ sicut dictum᷑ ꝛ pmiss᷑. 6o. me᷑ꝛ.
// Septimꝰ concluꝺꝭ ſ. q᷑ opꝰ spā᷑ ē sufficiēs᷑ plut ibi 2 que ꝛ. pmo
autem ꝛpnit cām᷑ ꝺ. q᷑ illa opꝰ ueluꝛe cōꝺicio quꝺicitur a sticā
ſtem fim᷑ gꝛas 2 fim᷑ latiās᷑ ꝑ se sufficiēs᷑ ē fruigꝭ mayne ꝛecti bitꝭ 2 opꝰ
spā᷑. Verum ē autem ꝑ ꝛcipiens ꝛ. spā᷑ hoīs 2 uisty ꝛ. alijs hꝰ
2 ꝛeliam᷑ relig᷑ uiꝝ qualitꝛcuꝫ hitū᷑. uel ꝺispoñ indiget ut nō sucssiꝝ
2 alimentis 2 alijs ꝗbus᷑ bite fomtis ē spāliꝫ mo indiget ut ꝛa
nūtatꝭ quaꝫ ꝛeū ales 2 poliū᷑. Septimꝰ plut ꝫ indiget ibi talibꝰ
autem ꝺicit q᷑ꝑmo q᷑ talibꝰ ut ꝛentū᷑ sufficit᷑ ad nūtꝭ 2 largiū᷑ sꝰ
stentām᷑ nō uisty. ad hoc indiget ad usū᷑ iustice q᷑ tibꝰ. ad quas ꝺpe᷑
iuste 2 indiget ꝛebꝰ tum q᷑ ꝛecꝛat ꝛebita. ad q᷑ tenet᷑ ut ꝫ ꝛ. pmo
Simlr᷑ autem tenꝑatꝰ ad usū᷑ tenꝑatꝰ᷑ indiget alimentū᷑ aq᷑ ꝛle
it abstinere 2 optute teneorum᷑ a quibꝰ abstineat. aliter. nō ē
maꝰ᷑ usꝰ talium bꝛtuum᷑. ut ꝫ ꝛ. pmo Qꝛ ctiaꝫ fortis ꝛo
templatꝰ ad usū᷑ sup᷑ q᷑ indiget talibꝰ q᷑ ꝛcius 2 cius seu ma
negis fim᷑ se ꝛpm᷑ solitariꝫ p᷑ se ꝛet ꝛcꝛitꝭ cū᷑ illis ꝛpectari 2
q᷑ꝛto sꝛpientiꝭ ē tanto mīꝰ indiget li᷑ꝰ. 2 q᷑ tꝫ᷑ cū᷑ illis. 2 licet
ſtꝛeis melius hꝛe ꝛputoꝛes ad mīstꝛandū᷑ nūtia uel ctaꝫ ad cꝛ
tandum᷑ mgemuꝺ. tū opꝰ tū᷑ hꝰ ipe ē pꝛe se sibi sufficiēs᷑
ꝛ. me indigens. // Octauꝰ concluꝺꝭ ſ. q᷑ opꝰ spā᷑ ꝑ ꝑꝛe
ipm᷑ ꝺiligitur. ꝛclaꝛat ibi. ꝛdebitꝰ autem ꝺ. ꝛpectꝰ ut ꝛebitꝰ
tꝛa opꝰ spā᷑ sola ꝑ ꝛepꝭ ꝺiligim᷑ ab ipo nō fit hoīs ꝑtꝛa ipm᷑
sperꝛ ⁊ ab oībꝰ ut utus᷑ cuiꝰ opꝰ bꝛ᷑ sup᷑ ad ꝛpm᷑ ad uel pꝰ uel
mīo ꝑtꝛactꝭ ctuꝫ. // Oct᷑. n. sciendū᷑ q᷑ pones ut utus᷑ mo
talium ut mpliꝰ tꝛansciunt bn᷑ mꝛ uoꝛtꝭ ma᷑ꝛ uel pꝰ bn᷑ ꝛe stant
masuetuꝺ᷑ ꝛtꝑ᷑ uel pꝰ uꝛ᷑ ꝛ ꝑꝛe᷑ ꝛe stant fꝛeꝺ᷑ ꝛ iustꝛa᷑ quare
semꝑ uel ꝛtꝰ uel mīꝰ mꝛtꝑꝛe semꝑ ad uel pꝰ uel mīmus
ꝛ eis acquiꝛim᷑ ꝑtꝛactꝭ. ⁊ q᷑ ꝛa ꝛpectari nō mꝛtꝑ nō ꝛtꝰ tꝛan
sit hꝛe est q᷑ ꝛ eo nō ꝑ ꝛpectari acquiꝛimꝰ. //

ostiquaz declarauit ꝑmas · g · conclusiones de fe · hic declat no
· f · q ꝓ ꝑcepta alia ꝑcepta est uana q̃ uana fuit fe tas · ꝓ g̃ ondit fez
muatacie esse · 2° · ũtutes ꝑ tas muatacie non ee ibi ꝑ tas
3° ũtute ꝛ uiuaz ꝑcepta muatacie ibi m te ꝛ autem ꝓ · ꝺs euiden
autez ꝓ stendiz q uacuare stuitur dup̃ ꝑmo mod ut eneuituz na
ssanuz regens autem post se uel allatũ cum ꝑcepto · ꝛ uiuz ꝑcepto e q m
tendere uel ministere uel mhere re · ut aut dicatur ꝓ hiꝰ qui sunt in poli
uacant ludis uel in ludis ut supra · c · ꝓmo · Alio mod ut est neut in
absolutum sig̃ficans ꝑcepto ꝓ tessare ab opib⁹ sanctis dicamo aliquez
absolutu a curis ẽ rioꝛib⁹ esse uacantez ꝛ qualiter dicat aug⁹ q̃ laborabt
martha ꝛ uacabat ma · Huc aut ꝓba intendit q̃ feliatas e muatacie
2° mod supta sm q̃ attribuitur ma · ꝺicat g̃ ꝓmo q̃ feliatas esse ma
muatacie ꝛ tessacie ab ẽ rioꝛib⁹ ꝛ secularib⁹ cum ꝓ ꝓtessaz quia no
non uocamo aliuo mo · 2° mod ut dicemo ꝓmo mod stant n̄ pacte
tm̃o ut bellem⁹ ꝫ ee nas bellamo ut patez dictamo ꝛ dicamo ꝛ no
uacare ꝛ patem tre tre mo ultimꝰ fit q̃ est feliatas quare feli tas
muatacie ꝛ mpacie e stant dicatur de eo q̃ m pacie sm e locus eiꝰ
· ꝟ Secundo ibi ꝑ tas · ondit ũtutes p tas non ee mbatacie · ꝟ ꝺs
aug euidenciaz e stenz q̃ poliaa duo optemt · bonuz · s · ordinem
aut mterse ꝛ cum duce ꝛ cum armis · alteruz oꝛes ꝛ fensiones
eoꝝ ab hoſtib⁹ ꝛ sm h̃ ẽ rigit duo genera bonitatuz · s · ũtutes be
llicas ꝛ ũtutes p tas q̃ nõe retinent sm genez · ꝟ Secundo h̃
igitur dicat ꝓba ũtutez ꝑ tas · 1 · opatuaz ꝛ ꝓmptuz m rebus p tas
p oꝛ ꝛ m reb⁹ bellicis ꝛ oꝛ ꝛ actos alicuiosc uel non bicosc
que sut acta h̃ 2° genera rez bonitatez esse non uacantes q̃ appz ꝑ
ꝛ uiute opacois bellice ꝛ ꝑfecte m genere suo · quia sm eam illius
eligit bellare grã belli ꝛ eiꝰ q̃ e bellare n̄ ꝓpriare bellicis belli poli
gracia q̃n talib⁹ qui hec facit bñ ẽ omio violenty hominez esse
ꝛ crudel ocisor effusioz sanguinis sacrois manie sacrarũ uelquoꝝ
libez ꝛ mortes oppugnatores facit ad h̃ poliz ut pug̃ ficient ꝛ
otasions · h̃ autem sm nullaz ũtutez est cliꝫ · ꝟ Secundo ibi ar
ꝛ que poli · ondit ꝑtem de ũtute poli · 3 · q̃tus que e hi ꝓ est
non uacans n̄ impꝑa ratione quesitus q̃ patet · quia ꝓ usitez eiꝰ q̃
· s · aulice ꝛ conuersan ipe pot est adipisci honores ꝛ pot uel ꝓ
sibi ꝓpi ꝛ ẽ tis auxiliis acquirit uel acquirere intendit feliatez
que exist ꝛ e alta ꝛ diuersa ab actue pot quaz fez ꝑfez uel alez
non querimo optinere per actiones p tas mar tiz argumentum
tribuentes ꝓ eam grmo ut ꝛ ꝛ alte ab actiuis sanctis qui
agentes aulice ministrio ꝓficiamur nos felices ꝛ ab hiꝰ
ramo ut felices efficiamur · ꝟ Hiꝰ ꝛ sequit ꝛ feliatez q̃ ꝛ
ũtutes non uacantes quicuq̃ ꝛ

plur zbi ẽ utq· ſ· q uita 2 op ſpe^ua 2 uata^lia 2 zllabiosa ſtat bita bta
hanc autem plat ev quodz aſſumpto 2 ev· q· que reſunt de his^q queſti
per q ſunt dicta al plata· ſtat g^l ſt pro q· 1 ta e q̃ia actus po^t 2
bellice que ſ^t fm ũ tutez p^tellunt pulcritu^ne 2 magn^ne aliquas ad̃
putationes ludi ut dictz e ſupra· t· p^mo 2 eaz aliquas alias que
ſunt hoīs ad ſcpm fm ũ tutem q̃ia iſte ſtus ad alt^a 2 tendunt di
recte ad comune bonuz 2 q̃ia ſe ut ſtanz uſitz e hec ũ tutes p^tellen
tes non ſunt uacantes p^to eo q̃ fiet aliquez p^ri^a appetit 2 nequaq̃
p^t se tantum eligibiles 2 q̃ia 3° obiect^o mte ut uſitz e dct ab
ab zill^e p^bitis per 3° q· e esse studioſu 2 p^t esse bonuz tanquaz ẽs
ſpe^ua que p^t se fert nullaz finem appetit 2 q̃ia· c^o ut uſtz eſt
bz hic p^fectaz 2 p^fitz ad̃ltaz 2 q̃ia· q· ut uſitz e ſup^a· c· li· t^o
q· ad̃lta p^ri tanget op^es 2 p^cepis aut ei p^manẽ^a 2 q̃tinuu^tez
retens eaz cõtinuu^ma ut iam onſtz e 2 q̃ia· 6· mte ctãs ũ tutz
op^es e p^t se ſtifiacns p^to p^t p^mſſa ſeq^a q fm hanc op^em
2 bitaz ſpe^uaz appet ei aa uel ẽntia hoīs ee uata^lia 2 esse zllabz
os mod̃ quo putat 2 p^mittat esse huãnaz 2 eaz fm hanc mẽ p^ſ
tunt hoīs ctãa oīa que atribuunt bnz beato 2 felic ut uſtz eſt
ev ſcpt^o cond^o nib^s ſpe^ue op^es 2 felic^tat^e· // Ez cont^a p^
dicta obiat^r q̃ia ſup^o dictz e· t· p^mo· p^cepis e op^es g^ra
non ẽg^o· fz uacare e q̃ieſcere q̃are g^ra op^is eligunt 2 non
ẽg^o cuj^o^m bitaz hic dic^t· // dicend· autem q ſtat ſunt duo ge
nera op^uz· ſ· opus corporale 2 op^s m^tale 2 ſtat duo g^ra ad̃ltaz^m
ſ· corporal 2 mentale ſic ſunt duo gẽna uacationu· ſ· uacare ab his^
2 bitare ab zill^e· 2 ſtat ad̃lta p^ri^a bm op^i corrupit alterũ op^s· ut ſu
pra· c· li· t· q· Dic uehemens applicatio ad bnũ corrupit alteruz
Nec e autez melio^r p^tas fm ſe q̃az ab op^e uacare fm ſe ut dictũ
e ſupra· fz op^i mentaliter 2 uacare corporaliter melio^r e q̃az op^i
corporaliter q̃ia iſtud trahit secum uacare mentaliter· hec aut^m
loquitur uel^m tendi hic laj^ci p^bo fm mtentaz ep^m q̃ uacatio
actus ſeculariũ attribuit felicitati ev^ag^ij· // dct ibi p^fim utiq;
·9· q· p^fim hois felic cõſistit hic que ſcſ^t tae non quocuq^m
fz accipiens p^fectz bite longitudiez h^a aule plat· q̃ia n^l cor^z que ad
felicitatez p^tinent e p^rumpfectz· fz breuitas uite impfectz q·
e q̃are ad felicitatez non p^tinz· hebit g^o longitudinẽ^tez uite h^a per
fecte felic ut ſupra li· p^o· t· 9°· ubi bide obiectaz cõtra h^a 2 ſolz
· // xvj^as· concluz plat ibi tal autem· ſ· q· talis ſpe^ua felic^s bita eſt
melioz quaz humana uel quaz fm hoiez· p^mo autez plat eaz 2 d^o·
ostẽdit uitaz nras ad talem bitam ibi oz autem non· p^mo g^o 9° q·

·30·

·m·

2 expmit·9·q talis vita qual e3 pfecta e melior vita quaz vita ſm
homez quia homo non ſm q homo eq vita racionali 2 humana tame
ſubſtic vnitz ſit·ſ· vita ſpeſa·ſz ſm q ad vnitz mitis mensurat pñ
pmo mitia·3 ita q vita ſm homez vocat vitaz totus tempꝰ· vitaz
autez ſpeſaz vocat vitam op̃ns seu pnapij intellectus·hanc q·9·
ſic plat·quia ſicut se hz mitꝰ vel vnitz mitellectuum ad tempꝰ pe
nes vnitaz ſic op̃ hui ſm ad oponem tempꝰ 2 vitaz hui ad vitaz
illi·ſz vnitz mitꝰ se hz mensurans ad hoc quare 2 vita eq tel
lect vitaz·hui·r··pmit p·ma·9·q quito ſm eq tellectꝰ hz vnitz
differt a tempe tanto eodez modo dicet op̃ quec ab hz vno ab op̃
ſic e ſm alias vtutem ꝛbuentez toto tempe ſo subdit mj·
ibi Quinq ut ex poſui·3o conclaz ibi 2 que ſm hoc· Remane
oportet autem oratiue nob ad pfectiz vitez·9·q oz homez sepe
2 ſupiꝰ intelligere non poſſitz humana ſm eaz que talia sunt
nr̃ poſitz mortalia·hoc quo mortalez·ſz oz m quantz homo 9t
2 eſt ea pole facere rem sup ad immortale·2 oz omia facere ad hoc
finem q uiuere ſm optiꝰ eoz q sunt meo· Ad hoc autem induc
nob 3r̃·pmo ibi Qui·n·2 mole·8·q licet 7 vnitz mitis ſit mole pnd
tamen pe ꝛpoſite e omnitz 2 magis ſuperexcellit omnia alia q
sunt m hoc quare ſm eq diuenditz e· Secundo ibi habitat
autem quia hic habituz hoc 9 ſtia q hui q mitꝰ hui ſit manie
ſt·ſ· mitis proco q iſtius e pncipale 2 nobio mitez illa que sunt hui
ut ſup·li·9·c·e·2·c·9· quare ſm 7 manie diuenditz e· 3o ibi
magens q quia cum pte mitellectꝰ ſit electiua 2 ordinatiua hui
vite magens et ſuperaz pte mitellectiua non eligat vitaz ſui ipi
ſz alicui alteri puta partis ſpiꝰ Quia eligunt aliqui beſtie
vitaz pcudiz eligentes ut ſupra·li·p·ca·6· quare eligendiz
e vnuer ſm partez mitis vnitaz q vnuerſe vita ſpeſa 2 contemplatiua
Contra pdicta obiatur p·q2 ce to maio e sua parte ſz hoc
mitis de pte bonitatis templi quare hoc tale templi maior e hoc te
mitis non q melior e vita illa quam ista· Quarto q2 dicat ſupi
ens ca·3o· al oratiue nec quieſcit·2 ap non alta ſuplentes·ſz
hui ſubſtie Contra illa que ſunt non humana ſz ſupra humana sunt
mmis alta 2 nob alacra quare illa non debem querere· 3o
quia nemo tenan dz ad impoſſe Contra immortale ce nobis e impoſ
ſibile tale·n·pluare ce impoſſibile quia e immortalis·ut ſup·li·3o·c·9·
quare ad immortali tenari nemo debet· Ad primu autez dicen
q triplex e gradz inter·ſ· vegetatiue ſpiuue 2 mitis·ſz autez triplex
vita e optio anime non corpis·ut·2· de aia ſz dicitz quia p
vegetatiuaz 2 ſpiritiuaz ai informat corpus hinc vires 2 pte ad organicas az
determinatas ad organa distincta tanquaz ad ſubiecta·ſz pcipiti

non · quazlla non e organica · z ꝺ bita ſm partem mte ·ualz · e tanꝯ bi
ta a corpore ſeparata · bita uſm aliaꝫ partes e bita ſmpr corpori coiuncta
z iſta coniunctio ad minuz iſtiꝰ duo modi bite · z ita ꝙ primo ſm hꝫ ala
bita vegetatiua z ſenſitiua dnt bita z opꝰ compti quia percaꝫ alia ꝙꝯ
z bmitur corpi · bita uſm mte ·lla dr bita mteꝰ uel alias dnt m op
andi a corꝑe ſeparata · ꝙ tame e mathe homo uiꝰ dr bita mte z ꝺ
homitas iuxte mteꝰ non eſt pꝫs homitatis bite compti · ꝯ modꝰ quo
hic ſtatuit bita compti ut ꝓpoſitu · Ad ꝓcaindz uero dicendꝫ ꝙ hua
na dnt hic zlla tantuz que coitas hominiz ꝓtaꝝ que pinent a
liquo modꝰ ad partez ſenſitiuaz · Capere uſ ultra · ſta non e ſupere mmꝫ
alia n hꝫ ſimpliciter altiora n talia ſupere mteꝰ cui uel apo · ad
talia uero ſupaꝝ uel mte ꝺ hortatiuꝫ nos phe non ad zlla que ſtipr
ꝓtendunt facultatem huanam ingeny · qualia ſꝫ ꝓcepta dim conſtl
z diſpoſitiones eiꝰ m ſtatuitiz que phibentur per aplm z ca tiz ·
Ad tertiuz uero dicendꝫ ꝙ tonan ad mmoz tale ꝙꝛ duꝝ primo modꝰ
· ad hꝫ ꝙ mortale puta toꝛ z bita · Ad ꝓpoſitu eſt non moriatur ·
alio modꝰ quia ꝑ ꝙ e nãliter mmortale perficiatur puta mteꝰ qui
e mmortalis z ꝓtuꝰ · ut · z° · z aia · primo aut modꝰ tonari ad primꝫ
e tonari ad mpleꝫ · Tertio uꝰ modꝰ e tonari ad pleꝫ · z ad hꝫ oriatur
nas phe · z cetꝝ ·

Quod aut dicit eſt

robatus per concluſiones hꝫ ſe tꝝ m gnali z · 12 · ſe ſpe lia ſcie m
ſtrali · hic plat aliaꝫ · 6 · ſe conſeqnes ſpe ue z ſe nes poſt · opo
autem cauſe e z° · vna pences ꝑ em ãz · alia pences ꝙ comãz
z tria pences indigentiaz maiorem uel mꝰ oriz · has autez compo ꝯ
ponit m · 6 · conclonibꝫ · prima ꝙ ſe tas ſpe ua e perfectiue · prima
ſic ꝙ ſpe ue felix e ſtipr felix · Secunda ꝙ ſe tas poſt eſt · 2ª · ibi 2° aut
ſm · 3ª ꝙ ſe tas poſt eſt attribꝫ compti quieta ibi ſuigata aut · ꝯ
ꝙ ſe tas ſpe lia e ab hiis ſeparata ibi que aut mteꝰ · 4 · ꝙ felicitas poſt
indiget plurib ibi bñ habituz aut · 6 · ꝙ ſpe ua indiget practicis
ibi ſperantiꝫ autez · ad primaꝫ autez intendit ſic arguere · finale bꝫ
bmaiꝝ ꝑ m e ei optimuz z delectabꝫ · ſꝫ felix bita ſm mteꝫ
e finale bꝫ hominiz ꝑ cum homo ſit maxe hꝫ mteꝫ tanquaz
principale obiectuz dictuz e ꝑ m hꝫ e° · c · z ſupra li · 9 · c · e · z · t · 9°
quare talia e hom optima z delectabꝫ · z his caz felicꝫ · huiuſ ·
ponit ꝑ ma · 2° · m · ibi z hom utiqꝫ · 3° · effectuz concl° z ſtat ꝯ

· Est autem finis ultra maiores q̄ non omnes q̄ppter bonum q̄ppter bonum est ppter et
alter̄ quia bonum quisq; amat magis secundum ut supra li· 9· c· c· 2· c·
q· ubi dicitur q̄ amor ad secundum assimilatur super humane· 2· c· 9· 2 c·
vj· Item quia bonum communis homo appetit ppter homo bonum ut
supra· c· li· c· 2· // Contra ibi 2· autem arguit 2m conclusiones
in textum sic arguens Ille est fo non primo felix qui primo opones
humanas· q· s· sunt tota cum pleno felix· sed secundo felix qui fm
virtutes aliam asseqū felix quamvis c· non p· sed fe felix· hinc
sunt cum pleno fm alias virtutes speculativas· sunt et sunt q̄ plures indu·
qm opationes et fortia et alia opationes que fm alias moyales virtutes
agimus mercamonetur communitatibus et in nobis nostre et p
primorum et in multarum ois actionibus et publicis q̄ ob huiusmodi
opera sunt humana ad completum premiantia· qm quis certus bri
attendere· a corpore· r· ppter nullitatem corporis et ultr mortem nichil
bretq; multus corporum bri passionibus sunt oppositus supra· li· q·
m· q· utrum usus ea moriatur aliquas passiones· ma· aut huius
·r· habeo potest cy huius que dicta sunt m· 12· q̄ne ppium· c·
Contra ibi conjugata· arguit· 2a· conclusionem arguens ita fe
lla et vita felix est humana et actibus cum pleno cum plete pru
cum oplata passionibus et cetera fm virtutes que sunt circa compo ad
bi felicitate p· est· quarum virtutum et humanarum actibus cum pleno cum plete
jugata· huiusmodi· 9· cetera· et· pruden· 1· mise
publicis quibus· 1· mise
prudentie ut supra li· 6· c· 11· quia et
fm morales virtutes sunt accepta· sunt· n· affectationem mi
to ut supra· li· 6· c· 16· virtus autem intentionem facit rectus ut
ibidem· c· 14· moralium virtutum rectitudo accepta et fm
rationem prudentie et salutis· n· ratio et prudentia ut supra li· 6· c· 11·
item hec morales virtutes sunt complete passionibus· quas malitia
ut prius prima dicitur et progressione iste virtutes sunt circa com
pletum quia passiones quas moderantur pudicitia et continentia
et audacia et abstinentia et tristitia sunt circa completum non autem
circa mitem fm se simpliciter· virtutes aut completi sunt humane et
actibus operationis et progressionis eorum felicitatis 2m autem ordinem infert
quinta utique et felicitate que fm perfectas virtutes et civiles et oppo
actibus conjugata· Contra ibi que autem mitem arguit· c· 2m
·9· et felicitatem mitem et apertas actibus septa· si autem placuit et
linquit· 9· et ipsi jam dictum et remittendum est· et nam assumptum
supra· c· primo ne· 12· dicendum· et circa quam dictum sit et mag·
pium pium· qm memorali negotio sufficit precedentia figuraliter et

grosse ut supra li. 1mo. ca. 2o. 2 li. 2o. ca. 2o. Contra ibi Dicitur ar
guendo quinte conclez primo autem ponit ea stimulatz. 6. secuz
plut. ibi ponces autez dicat go primo q̃ vita felix specialiter dicitur in
digere ex non largitate suptuu tamen in premiis vel minimis quia
vita moralis. constat. n. q̃ amplius vite ex equali 2 ex pmi op
ex minꝰ ad sustentacõem vite primus q̃ sic alimentis 2 vestimentis.
2 huiusmõi cõsignis pz 2 licet pmus horꝰ. s. potꝰ tribuere magꝰ laboret
circa corpꝰ 2 circa queq̃ talia similiter op̃abilia quatz spe 2 op
maio alio indigeat quatz iste. tri hꝰ plus q̃ plebs 2 dna ad nrm ppꝰ
quia no curamo dicere q̃ eoꝝ plus indigeat ad suu corpus fomen
tum si quis plurib⁹ indiget ad sue ut̃ exercitatz 2 hꝰ 2o modo si
amo potꝰ plurib⁹ indigere. Deinde ibi ponces autem ondit ppꝰ
te indigentia pꝰ. d. q̃ ponces ut̃utz. s. sue 2 pte. ad suas exercitatz
multum ponce indigentiaz dent q̃ plurez indurãe. n. b⁹ liberalioꝝ
est pecunias adagere opera liberalia 2 iuste exercere ad agere putat ad
redditꝰ debitoꝝ quatuor his bꝰ tutz talium nec sibi 2 multoꝝ q̃
liberaliter 2 iuste exercere hꝰ quo nolumo iuste 2 primo iusta 2 su
mo egregiu ut̃ storiarum ut supra li. 4. c. primo 2 pro quo tꝰ hominꝰ sit
esse primo quia pecunia non iuste simulant posse agere iuste
esse 2 pro magnificis liberali 2 iuste eoꝝ pecunie ad plenius usus suas
bꝰ tutz. 2 simili forte eoꝝ pauca relicta 2 bellica apparatus si tame
pertinent ad magnificu op̃. sm ut̃utem fortitudinis 2 bene tempore eoꝝ
potentiorꝰ temporalium. aliter. n. non esse manifestꝰ q̃. n. nr
hꝰ ad connectendu ordinet sibi ipsam suas 2 similiter se hꝰ quibꝰ alioꝝ
ad usus ut̃ut̃ moralis. Deinde ibi queritur autem plut 2 dicit
signanter q̃ ex quia premiis queritur ut̃utz sꝰ q̃ ex principalioꝝ ut̃ute
sit electio uel exercitatio. hꝰ autem signum ex q̃ ut̃us ex sunt in habitib⁹
ipsis. n. in quoꝝ supponitur bꝰ tutz in 2 q̃ esse perfectus ut̃ut̃ exit
in habitib⁹ tamen ut bonus est. ad actus ex ipsoꝝ multus rebus op̃.
ex 2 quo actus ex ipsoꝝ iuste uel fortes uel in aliꝰ sunt principes q̃ ut̃e
2 totius rei pꝰ 2 meliores finitus 2 integritate tanto plus indiget

ueritur autem hic. Dictum quinto sit principalioꝝ in ut̃ute q̃
electio 2 arguitur q̃ sic. quia dicitur bꝰ tutz 2 ut̃uosoꝝ hꝰ tui
ex principalioꝝ in ut̃ute. si ponces sunt quidam ut̃uosi 2 eoꝝ q̃ est
fieri hꝰ tales uel tales ut supra li. 2o. c. 2o. quare principes sunt
ex hꝰ tutz bꝰ tutz ex magꝰ Dicimo minores ex electione q̃ plurez ex
operibꝰ ut supra li. 3o. c. 4. quare electio bꝰ tutz esse principalioꝝ
Dicendu q̃ ex in moralibꝰ ut̃utibꝰ principalioꝝ ex electio quia queritur
alia ex actio q̃ plurez dicit primo quia q̃ ex principalioꝝ ut̃utibꝰ ex mea principalioꝝ
eoꝝ q̃ potest ex sine ut̃ute. si electio ut̃utis talis qualez hꝰ ut̃uosoꝝ
ex principalioꝝ actio autem contingit potest ex sine ut̃ute. potest

·n· non iustus opus iustū & non temptō temptata ut declarat supra li· 2· c· 6· quare &c· Secundo quia iustus moralis diffinitur per principia sua ·s· per electiones non per actiones omnes diffinitur supra li· 2· c· 4· per principia & electiones quas actiones · Ad 3m autem q̄ obiciunt dicendū q̄ operationes quę diuinę sunt diuinę non sumuntur ut dispositiones contra electionem quia electiones & actiones ut electiones generant habitus & augent & saluant & propter hoc diuine res & ille &c· Contra autem ibi sexta declarat per conclusiones 3· q̄ homo spūalis & operationes spūales nullius talium bonorum temporalium & corporalium vltimo ut dictum est diuitiarum & aurum talia temporalia impedimenta sunt ad speciem quare felicitas spūalis talibus vltimo indiget vel saltem paucioribus indiget quia felicitas politica quia homo simpliciter homo & simpliciter quilibet ciuis & simpliciter eligit finem virtutem moralem agere habebit opus & indigebit talibus si dicitur adhuc in alias quęstiones.

Circa quinque declarationes

politicę per conclusiones de felicitate imperiali 2· 12· de festo imperiali spūali & per de tertia felicitatis speciei & potest. hic quinque patet alias per de tertia festo speciei quarum prima est q̄ pręfecta festa & spūalia 2ª quos indiget circa bona corporalia diuitias & alia ibi erit opus autem 4ª q̄ non indiget magna & multa ibi non tamen omnia 5· c· q̄ homo vita spūalis est deo amantissima ibi finaliter autem 6· q̄ sapiens & deo amantissimo ibi quę habet 6· q̄ sapiens & felicissimo ibi eadem autem misericordia potest conclusionem primam 3· q̄ hic 1· ex dictis debet q̄ pręfata felicitas & festa opera spūalia. 2ª ibi deus quę patet ex predictis signa primum sumitur ex his quę sunt supra hoc 3· c· vbi· 2m ex his quę sunt 3· hoc· 5· ex celestibus ibi signum autem accipitur igitur primo festa humana & felicitatem operum illa & pręfectorum & felicissima quę & opera & felicitatem die & gratia & illima 3ª spūalis & hunc modi amicitię sunt festa misericordię non immortali amicę nō mortifilia factione quare & vita operum & humana & felicissima & pręfectorum hanc 1· premisit conclusiones misericordia · 3ª autem primo potest & relat ultimum · 3· q̄ sunt festa misericordię. 2· ma· misericordię ibi & humanum · dicat quod & his q̄ festa & signum vitam & potest quia deus esse felices maxime sint beatos nec omnibus illustrissimis non tamen magnanimis mobi· quasi· n· actione attribuere tripliciter habemus 4· q· dicat q̄ nullas non· n· actiones vitas quę nisi apparent ridiculi & amari sicut imitantes bene & omnes & electi essent amantes & pręs & quasi talia facientes quę pius

fiunt bn ſz eaꝝ erut rectales ſ ſunt belli fortes rem bilia ply ſuſtinan
tes 2 pter comune bonuꝝ pcipes. Item eaꝝ ſequunt ſ bl liberales
ſunt · aut · n · adiunt pecuniaꝫ ſuas 2 mḡ expendet eas vo mgene
ce bibet ꝫ ſ aptus eas ſt minima uel ad tale pecuniaꝫ mate q
tamen e nām pro libito actiꝫ ut ſupra · li · e · trat de libitate. Item
ſem ſeq̄ſ fuerunt torpitudinꝫ recta q̄ · n · eſſent torpitudinꝫ aut n ſ quiſtud
n ſ tantum hiut n hic pnt pduas rones ad de quaꝝ reprehenſibe
laudentur 2 breuiter tm nēs conſiderantibꝫ ſeu conſideratoꝫ pe
tranſeb appebunt oma que ſunt recta morales actiones pria 2
mḡia attribuantur dis patet igitur q̄ dy non ſint felices immob
actionibꝫ ſunt tamen felices maliquibꝫ opnibꝫ q̄ patet q̄m eas
phi ſuſpicata ſunt eas bnere 2 pr gnis opatiōnes · n · eas determi
nauerunt ſ ſungabiles n esse pnt quomodoꝫ endymion
uel endymon felix e nimis claruꝫ his intelligentiaꝫ ab en q e
m 2 dymon q e milia actuꝫ · q · intellne ſeu non intelligens actuꝫ
· Rentē ibi bnenti ex pdictis ſequit ſic ome unens actualiter
non matie n ſm ſactie nisi bnit m ſpectante ſz ut bisuꝫ e dy
actuꝫ bnunt non tamen in morali actione ut ad uꝫ e multo
minoꝫ materialiaꝫ factione · melior · n · e actio quaꝝ factio ſingen
ſuꝫ quia oms factio hz finem alterius a ſe · actio tamē potest ſibi
esse finis 2 cā pvia ut ſupra · li · 6 · c · 6 · quare dy bnunt m ſpectante 2
ſuſtinent opa actiua oibꝫ ad ne penes bn̄ez ſ utiꝫ ſpectante · hinc
· n · pnt pmo ma · 2o · 9or ibi quare di · ubiq̄ autem ibi humanaꝫ pt
ma · principaliaꝫ 2 patet. Est autem ſtiens recta pluaꝝ onem
mm · ſ oms opatio ſ intellectꝰ uite uel est exercitatio uel ſpectatio uel e
actio ſeu actiua · 1 · pticꝫ uel est factio ſeu factiua · hec ſunt · n · tres
fines ultimentuꝫ · ſ ſpectatio mentis ſpectate 2 actio mentis actiue
2 perfectio finis est mentis factiue ut ſupra · li · 3o · ta · 6 · 2 finis has
· 6 · mentes ſ ſpectatiaꝫ uel theoriaꝫ quare nitet est q ſ fit 2 actuaꝫ uel p
tractatuꝫ q̄ intellectuꝫ bite ſic uel m ſpectate uel m actie uel m factie
Est finis pmi ſz felicitas n ſ matie n ſm factie est quare em
ſpectate et qualiter autem felicitas m ſpectate conſiſtat 2 qualiter
debeat atq̄ ſpectatoꝫ in homib inueniat. Rentē ibi Restituꝫ ad
arguit ad ſem ex 2o ſigno · 9 · q̄ ſignuꝫ est utentibꝫ potentia
beatam alia reliqua non pticipe felicitate quia talia pfectiua sunt relatiue
2 perfectiue · 1 · ubi · pbata ex hoc autem ſigno intendit ſic arguere
Illa operatio est homib perfecta felicitas maxima quia non habet cum be
ſtia 2 maxima pticipat cum dis · ſ ſpectatio e talis operatio quare ipa e
perfecta homib felicitas · hinc · n · declarat pmo ma · 3 · q̄ dis
· 1 · intelligentiis ſeptem e bita beata homibꝫ aut me est uita bta

mquantuz cr̃ sint eis pr̃nanp̃ 2 simili ꝫ̃ tam talis op̃ms 2 bte ſe
litas · Alis autem cualibꝫ non mest bta felix qua nr̃m cozuz ē felix
cy quo ꝫ̃ctuz ꝙ illa opatio 2 feliatas hois mquanon ḡtat aut
besitudz mquia pticipat cum anglis que sint ma· 2o aut ii̇uz pmo
rũ ibi quanc quaquaz · 3 · ꝙ ꝛ̃co cualia non sunt felicia ꝙua
non ḡtant cum hmõibꝫ mſpiẽs · ulr· n· mquantuz ſeptendit 2 ſe
extendit ſpr̃m tantuz ſe extendit feliatas nec plꝰ nec minꝰ m q̃
magis mest ſpeculatiua 2 eis cnam magis conpetit feliatan ac felices
esse non q̃dem ſm actus ſpr̃m contingẽs ſz ſm ſeptuz ſpr̃ · ipa
· n · ē ſm ſeptuz bonꝰ 2 felix · 2o ibi quarent mſert conclonem
2 patet · Ostenditur ſtendiz ꝙ reliqua cualia ratiõnacionez 2 exti
macionez hñtia sint eaz mſimulitudie mre ratiõnacois p̃ncꝑ no
tamen ſpr̃ie q̃m sunt nostre mitꝫ̃ p̃ncꝑ ē appr̃hẽ 2 mouꝰ tum appr̃
sic omib̃ bestiarũ ſſꝫ ē appr̃n 2 tum appr̃ motuꝫ n̄ · n · ꝛ̃ co legẽ
ratiõnosunt ni mordmc ad ꝛ̃ctitudiẽ uel cõste ad utile uel honestũ
ad tenẽ uel laudabile 2 sic ꝛ̃ alis conferentibꝰ sibi uel plus bonuz
uel mmalitz 2 ſm ſz̃ bntiz hre naturales hitus ũtilitz uel bia ꝛ̃
moralitz ut supra · li · 6 · c · 15 · dicitur · n · ꝙ leo sit fortis ꝙ le pr̃
tumꝫ ꝙ formica pruens ꝙ astuꝫ mſipiens 2 sic ꝛ̃ similibꝰ · gñr
ibi epus et̃ · ꝙbat 2ꝫ̃ conclaz · ſ · ꝙ psenta feliatas mdiget ex tũor
ſſpitate augratiõe quia homis natura non est ꝑ ſe ſufficiens ad ſſe
ũ pergens ad felr̃ ꝫ̃ oz nr̃iõ cor̃ ſtuz ee 2 ad hoz abitz exister
2 reliquiz famulatuz nr̃m ad corpis fomentuz · Nota uꝰ ꝙ nr̃i famula
tus ad corpis sumtatez ſt quatuor naturaliuz diuitiaz ꝙ graua · ſ ·
alimenta qua cor̃ ḡtiẽ cõſtituit 2 laborat ut supra · li · ſ · c · fi · ali
mentuz autez debent cualiꝑ nutritiz 2 augmentatiz 2 restauratiz
expedit ut pmo ꝛ̃ generatiõe · 2o sint nr̃iã uestimenta qua cor̃ eſt
tuto possibile ad estuz 2 frigore · 3o hitacula qua cor̃ e fatigabile 2 cito
hiabile 2 ꝙb mdiget loco ꝛ̃ab 2 pr̃nomo · e · m cui sint nr̃iã ue
hiacula ꝙter tẽnaz cetãnr̃iã hec autem hntiz ex · 2o pte · gñr ibi
non tamen existimãs ꝙbat tertiaz 9ꝫ · ſ · ꝙ felix non mdiget mul
ta 2 magna ꝙ̃ ptẽ temporaliuz pmo ꝙ̃ ꝙbat ex · 3 · ꝙ licet no
tantangat hominez mole esse beatuz 2 felicem sic homẽ ex̃ornabꝫ
non tamen ꝙter hoc existimandũ huiuz futuriz felicez mdigere mltis
2 magnis ad hoc ꝙ fiat felix · 2o ꝙbat hoc ibi · non · n · insuperbiuꝫ 2
hoc pmo ex rõne · 2o auc̃ ibi 2 polon · Sciendũ tamen ex pmo
ꝙ rõne phi sufficiẽs concludit ad ſſe ꝑfectã 2 mdigentẽ pr̃ez hominiz cmr̃.
ad speciã. Secũdo sciendũ ꝙ ad feliatatez p̃tiz · 3a · polit̃ eliter requiꝝ
· ſ · actuz bonaz 2 iucundaz 2 ꝙ̃ rõnabiliuz debitaq̃ p̃ntiz ad oz̃d · 2 · 3o · per se bite
ſufficia · tunc ꝙ phe ſic arguit̃ omentum ad felitez entium uel ad per se
ſufficiaz uel ad ꝙ̃ ꝛ̃ez debitaz uel ad actuz bonaz · ſz ad nullum istoꝝ
est nr̃iã multa uel superhuiuscemodi quare n̄ ipa e ad ſſ̃ nr̃iã

huius · r · ma · patet ex notatis · iiii · u° ponit et probat in textu · d · quod nec id quod
vocatur per se sufficiens · i · per se sufficiens nec iudicium · i · proportio debita quam ratio
iudicat secundum omnes circumstantias puta quando oportet ubi oportet cui oportet quantum oportet quale
oportet cum similibus circumstantiis declarat supra · li · 3° · c · 3° · nec etiam bonum
est vel consistit in superhumano quod patet primo de actione quia possibile est viros non
existentes principes maiores et terre agere opera virtutum bona · Secundo patet idem
de proportione iudicata · quia ab ex moderatis et non magnis divitiis potest
agere secundum virtutem · i · secundum virtutis et rationis indigentiam et proportionem iu
dicatam quod facile est videre quia ydiote · i · parum scientes in domo sua
de temperatis divitiis videntur agere opera studiosa non minus ymo magis
quam viri potentes non quidem secundum quantitatem munerum sed secundum proportionem
facultatum et operum quemadmodum dominus dixit · Vere dico vobis quia vidua
hec pauper plus quam omnes misit in gazophilacium · luc · 21 · cum tamen illa
duo tantum minuta miserit ceteris vero munera magna · 3° patet idem de
sufficientia quia sufficiens est existere homini tanta cum quantis operari potest
virtuose quia vita viri secundum virtutem operantis erit utique felix quod potest
fieri sine sufficientia rerum · Secundo ibi et solon · arguit ad idem sic ·
sicut dicunt oppiniones sapientum sic est in rei veritate · sed opp · sapientum
dicunt felicem non indigere multis et superhumanis dicis quare ista
al ita est · huius · r · ponit primo iiii · recitans dicta solonis et anaxag
Secundo ma · ibi consonare · dicit ergo primo quod solon bene ac recte · d ·
enuntiavit esse felices viros moderate ditatos his bonis que sunt ex
dum tamen sint agentes optima opera et viventes temperate quia ben
gt viros moderate quia pauca possidentes agere que oportet anex autem videtur
existimare felicem esse non divitem nec potentem · d · quod non admirabitur
si quod huius opp · appareat multis esse inconveniens quia homines isti de his que
sunt extra · hec sunt · sapientes · i · percipientes · Secundo ibi consonare · ponit et con
firmat · ma · d · quod opp · sapientum unitur rationibus consonare illis
· n · phs sapiens ponit opera sive ratione et ideo habent fidem · i · veritatem et cer
titudinem aliquam talia eorum dicta · Item confirmatur istud quia
in operabilibus iudicatur verum et discernitur a falso non solum rationibus
sed maxime ex vita et operibus sic quod illis maxime credendum est qui confirmat
doctrinam per vitam et sermones per opiniones quod fecerunt maxime boni phi sic
socrates et tales solon et maxime al et anax · Quare credendum est eis
sicut vera dicentibus · Deinde ibi intendere autem dat unum dotum
· d · quod oportet nos predicta intendere · si vera sunt vel falsa inferentes et con
ferentes ea ad vitam et opera dicentium sic quod multum est acceptandum
dictum · consonantibus eis operibus · tamen dissonantibus non est simpliciter acceptandum
sed suscipiendum sermones non ad fidem sed ad examen · Contra ibi secundum in
tentum · probat · 4am conclusionem · s · quod bona hominis vita speculativa est deo amantissima
et intendit sic arguere dii gaudent rationabiliter tanquam suo ama
tissimo · bono humano optimo et eius cognitissimo sed bono hominis vita speculativa
est optima et eis congratissima quare ipsa est dii amantissima · huius

·r· pmit ꝑmo rondalonez ·3· q̄ dr· ꝯtra ſm̄m̄ 2 hinc pt̄ 3ia ·1· a
ſſdue ipm ex̄tens 2 eo obediens 2 magn̄e ꝯtre dilo⁹ ipe videtur eſſe ꝺ
amantiſſm̄o ·2· ibi ſt· n· quidz pmit· ma· ꝺ· q̄ſt· 1· ꝑma diſ· 1· deo ſuo
2 eis angelis mētibꝫ ſeptime ſit 2 c tꝫa 1 ertiz humanaz quidm 2 br
ſm̄ rationez cc adhere erit una ꝯmulatiz rationale ꝑpe gaudere bono nr̄o
ꝑmo 2 eis ꝯgratiſſo· // 3 ibi ſ· autem utiq̄ ſibidit· m̄· ꝺ· q̄ ſ· nr̄o
optimo 2 dilꝯgratiſſo ē 3 ꝺ q̄ mdicit quatuor· ſ· mte⁹ ſic q̄ hinc
ſic ſm̄ mte⁹ iuuētes 2 ꝺ q̄ ſint diligentes 2 amantes ſſ· ſ· bi tiz ſm̄ mte⁹
·3 ꝺ q̄ ſint honorantes 2 dignantes ꝛelenefiaa ꝺ ſuis tanq̄ patꝛibꝫ 2
matꝛibꝫ hnabꝫ ac nobis· c· q̄ ſint ꝛte 2 bene ꝺpentes ut ꝯtinueat 2 au
geant bonꝫ hoīes· // Contꝛa ibi q̄m autez hec oma· // q̄ 3 rondez
ꝯtinentie ſic arguere· antiq̄ quatuoꝛ ꝑmo ex̄ſtit ipe ē deo amaⁿᵍ
ſz ſapiens ex̄ſtit mapie quatuoꝛ ſuꝑadiuta· quare ipe ē deo amaⁿᵍ
2 hinc· hinq· r· pmit ꝑmo m̄· 2 rondez ibi deo 2 pz· // ꝯtra ibi cui
autem placet ſeptz 9 arguens ꝛtra ꝺens ē eſſe cuiꝺ horiz deo amaⁿᵍ
2 felicſſimuz ſz ut plurimuz ē ſapiens ē deo amantiſſmuz quare ipe ē
felicſſm· hinq· r· pmit ꝑmo ma· 2 rondez ibi quare 2 utiq̄ ·
2 patet totum 2 pz ꝯtra tota ei⁹ ꝛtem m̄· ac felic.

eſtq̄ am ac laut pfectuz 2 mitiſſ felicitat hic tradit o
rigenez ei⁹· ſ· dns autez ſuper h̄ ponez ꝑmit· 2 eam ſoluit
ibi uel q̄ dmodꝫ· diat q· ꝑmo q̄ poſt ꝑma q̄ utiq̄ ſit
xp̄ianus· ꝑma electio ꝑpa uel in tribus qua uolumꝰ tractare
nobilia hz finez intentuz· h̄ ſuppoſitꝰ ac hic· ſ· hoīes felicit⁹ et
ubꝫ ac utilibꝫ 2 eaq̄ ac amabilꝫ nr̄ non 2 ac delectabilꝫ ſit ſufficient
ditum nr̄is pib· 1· mr̄ ſimilibꝫ ꝺſſis 2 figuris q̄ ſic ꝺz tradi diſ
ciplina ac mobꝫ 2 hūanis opibꝫ uc ſupra· li· 1· c· 2· 2 li· 2· c· 2· Eſt
·n· ſtiens q̄ ſi mo⁹ ſtientia m ſtipioribꝫ tradita ſufficꝫ ad ſtiendꝫ hoīez
felicem 2 ad tale ſtiz q̄ ſic ē huiuſ ſtientie· tunc unuſq̄ dictoꝝ fi
nem habet intentuz· ſi autez non ſufficꝫ nr̄ finez hz 2 ꝺ· idem eſt
q̄ uerum utriz ſtia ſufficientez tradita finez hat 2 utriz ad felicꝫ
tatez ſufficiat· 3 ſtiens ibi uel q̄ dmodꝫ ꝯtinem ſoluit ꝑmo at
ipam attemptat· 2 remouz duz dubiuz q̄ reſtat ꝛ· poſt h̄· q̄ 3
uero attemptat ſub· 12· rondibꝫ ꝑma q̄ ad ſtiendꝫ hoīez ſe
ſtimo ſtientie non ſufficꝫ· 2ª q̄ quibꝫdam bene natis iuuenibꝫ ꝑfi
at ibi· Nunc autem bñ entur· 3ª q̄ nec mulierꝫ nr̄ quiſq̄ ꝑficꝫ
ibi mulier autez non poſſe· 4ª q̄ non ſufficꝫ ibi ſtiri autez bnas
q̄ſti q̄ nulla ſcia ſine ꝯſtientie ſufficꝫ ibi 2 alic· ſcia q̄ bona
ꝯſtientia ꝺ ꝑficꝫ ibi ſtiuiq̄ motem· ꝛ ꝑma q̄ ad hoīez q̄ſti
dicta lex bene ordinans ꝺuciaez iuuenez ibi ex iuuenez

Omnia q̃ emñ̃a lex ordinat ꝯ nunq̃ fiũt ibi non sufficiens aut. 2 Bona q̃ emñ̃a lex cum p̃cipit ibi cogitur quodmodũ · v · 2 p̃ ad felicit̃ hoiẽ requirũt ꝯ p̃tinũt ꝯ 2 requirũt autem sicut in aliis ad bene operari ibi p̃ autez · vj · q̃ b̃ ꝯ fiat cui⁹ ratio ab hijs per patres familias sicut dictum est ibi quidmodũ in aliis · 12 · q̃ autez quez 2 dictum est matrie sit 2 magis̃ p̃fectibile polyclle. qui ex finibus bonis legis positis ibi ad⁹ autez 2 dictum primam ui condicionez plat duplicatez 2 ibi si quidez ignarus primo ꝯ sic ait quia 2 dictum est finis ꝯ publicus humanoz 2 huius artibus sciencie ut scribit li · 1 · ca · 1 · methoꝝ quidem ex aulis civilis. appellat̃ bonus humanus q̃ est finis omnium operis humanoz. ꝯ morbus non est finis specialis 2 cognitus esse singula opera ꝯ operum ea quidmodũ dictum est supra li · 2 · c · 2 · sunt sine actibus 2 actus mentibus ad utendum non est sufficiens · ꝯ ultimum tempus 2 utentes hijs 2 utentibus uel tempus 2 sic aliquibus aliter bonis 2 felices esse possumus · huius v · ponit p̃ma · aim nota similitudinis · ubi mutua ma · 2 infert conclusz ibi uel utique p̃pter quez sufficit q̃ p̃lo possit bonez fieri felicez in contemplone recte agere dicat phe · li · v · c · 1 · 2 p̃pter illud modus p̃ felicem subdunt hijs uel aliqualiter 2c. Quamuis ibi quidem dignitas sic finis bonis sufficientibus fieri felices ad faciendum homines studiosos 2 felices autem ipi studiosi 2 felices faciunt multas 2 magnas actiones 2 gratas actiones nobis afferent · ꝯ h̃ ef̃m quia n̄ fiant quare 2 ang huius v · ponit ꝯ h̃ unusquisque tenet per h̃ quia beneficia ad non migrari nescit gratias 2 mercedes beneficiorum sui ut supra li · 8 · 2 · 9 · impluribus locis · ꝯ ipi fiant felices cum sic hijs ad 2 non esset migrari quia cum bonis 2 studiosis quare 2c felicitas autem magnus pater ad 2m · ubi tamen accidit phe · p̃cipue modo autem per finem hijs non fiat homo felix oportet habere gratias hijs qui tales fines componit quia ipi fecerunt q̃ facere possunt ut auditores boni fiant quantum in eis tutum non semper obtineat ·

Contra ibi nunc autem ipse declarat ꝯ · 9 · s · q̃ fines sciencie modibus ꝯ fiat dicat ꝯ q̃ finis bis actus explicatus 2 virtutis magnificatus 2 actionum exercitatus 2 operis potius tales magnas morales fines habet posse provocare 2 movere ad bonum · quibus ea liberales qui · s · semper 2 bona sua exponit 2 tribuit libenter bonus opibus non ꝯ rea ne tribuamus pecuniarie uel carnaliter uoluptuose · ang cui assignat quia finis hijs bonis nobilez · 1 · bonas nobilez 2 ut vere amantes bonis h̃ posse facere tales bonum · 1 · plenus ex utique 2 per quos felicem quem ille felix 2 quibus ex utique scientiis plenus est. Est autem scientia q̃ bona naturalia 2 bona divina principalia tutum nobile · q · sine dolo quo ex per signum cuius 2 finem futurum p̃hiat talis autem nobilis includit actus liberales 2 nobiles sicut in actu liberalis 2 immobilis amare solus gratias sui quia gratia p̃ ut litatis uel p̃ uoluptat sic actus liberal 2 amare non sui ipsis sed

grana ꝯ gruga bonitat⁹ 2 honestat⁹ 2 amicoꝝ patrie · ff cautez e naturalis
amicꝝ nobilitas que ꝓ eo diatur mgs q̃ e ffinis natural consuet⁹ bonam
mduens · diat n · ꝓ hs g naturales huius exist⁹ pulc 2 best⁹ sup
· li · 6 · ca · 11 · Contra ibi mules autem non posse plat ꝙ tonclez
· q̃ · ꝓmo ex fuga mala · 2° ex tona pia bom ibi pfficit n · 3° ex di ffte
ꝛponendi malis ibi non · n · pole q̃ ex di ffte opa di bonis ibi amabile
autem ꝓmo g̃ arguit sic quecuq; nata sunt obedire non tenent die · ff a
mon 2 recedere ab opib⁹ pauis non ꝓter fugaz tur pienti die · ff ꝓter se
lam fugam penaz cis non ꝓfiat ad fc̃z moralis ꝓmo seu plicis ꝙ
multi ꝛtez sint huiusmg qualis talis ꝓmo n̄ mulcat n̄ ꝛtez sufficient
ꝓfiat · huius · r · ꝓmit ꝓmo tonclonez · d · ex morales ꝓmones non bñ ꝓ
sse puocare multos ab hominatiz bi ꝛe sint feles · 2° ꝓmit mj · ibi ne
· n · maioz autem patet q̃ nia moralis ꝓmo ꝓ splis mduere ten ad
diaz exponed⁹ tur pez puoꝝ q̃ pum non tenez nez n̄ habeat prose
legem qui ꝓ fugere ulaz · ff cautez e plus quaz mol ꝓmo qualis est
ꝑ uitas v pianoz qui ꝓmut ꝓ plis penaz eternaz tamen q̃ nia ꝓ
na diatur ꝛ de mula sunt qui g̃ ꝛpiunt · Ceterum ibi ꝓmc n · arguit
sic quecuq; ꝓpetuntur ꝓ mc ad lamatones 2 ctr q̃ ꝓpiad ꝓ quas
ad lamatones erunt 2 ꝛ ad sterent ꝓ pe gal⁹ 2 qui fuguil o ꝓ ꝛ ꝓ ꝛ
enaz non hnt ꝓ mc̃ quie pru hnis di strenz 2 ꝛ pter bom ꝛ
ffm naturaz d lenabil existentes mgi statu gnus ad lamatones ta
les mquaz n̄ mol ꝓmo puocare ꝓ ad bom ꝛ ꝙ mula ꝛ ꝛ sunt
huius quare n̄ mlus n̄ ꝛtez talis ꝓmo sufficiat huius · r · ꝓmit · 2 · mj ·
2° ma · ibi tales autem · d · Submit hic quos unoz ꝓmo admittet
a malom bonitz homines tales quales ad hiba sunt · q · d · q̃ multi
tang tuesse e quare ꝓmo e mulabiz 2 mesuar apud eos qui ꝓmi
ꝓmones non intelligunt ff ꝛtia sue huius ꝓ pria · n · ꝓmonium
moraliz sementiz ex destano ffialis bom ꝛ pter utem 2 honesta ·
2 ex tonuetudi tenalis bom ꝛ ꝓ 2 abhomiabil · ff cautez ꝓ pria
ꝓtia hoies ꝛpere non pont quare mol ꝓmo e mulabiz apud eos ·
3° ibi non · n · arguit ꝓ ea que sunt ꝛ suetudi uel naturaliter
ꝛplexa ꝛ ansmutare ꝓmone no est pole uel ad alum non est
facile · ꝙ q̃ ute ꝛplexez hnt ad ꝛ ꝛ ia ez malez 2 midonem
ad malez 2 ff uel ꝛ suetudi uel n̄ qua n̄ mulas n̄ q̃ ute e pole ad ia
ꝛ ansmutare ꝓmone · huius · r · ꝓmit · ma · 2 ꝓz · Tota ua° ex ꝺ ta
tur ad natura qua tenz ꝓ bonz aiaz ad structue qua facilz
e ꝛ ansmute ꝛ suetudiez quaz n̄ uel ꝓ pta · li · ſ · c · le · 2 ꝺ ꝓ
ꝓmonez facilter mutat q̃ ſue ez multo mino pont ꝛ ansmutare
n̄ez · ℞° · ibi amale arguit ꝓ amabile dr ad stabile e tanquam
ꝓ ꝓ priez e emdi 2 ꝺ ficile ꝙ aut piamꝰ 2 acquiramꝰ ii uten
2 ꝓfia tem emdi existentib⁹ per que bñ mule posse fien ep̃les
· i · uall bom quia multo magis ꝺ ficile ii uten aut pere ex ute
solo ꝓmone sine pene 2 leab⁹ 2 ꝛ suetudi · huius · n · ꝓmit ꝓ

ans qnaa u^{o} tenz pr̃ loam. ammon qua mng bñdict dix^{it} ut uiuat
amplius app^{ta} milly mesy^{a} qnaz sol^{o} simone app^{ta}. Contra ibi fien
autem bonas plur e^{as} tribulationem p̃mo tame p̃mittit tres oppones
juxta quas p̃mittz e^{as} tribulationes. 2° plur istaz mine^{ra} ibi q̃ quidem
g^{ra} n^{a} dicat g^{o} p̃mo q̃ dr̃ causa eis q̃ esset fideles homines beatos scribit. 3. opp.
qua hy quidem existimant hy fieri per n^{as} qua dicent aliquas per na
turalem causa fieri reges. hy autez existimant hy fieri per consuetudines
qua dicent ille homines fieri tales qualia consuetudo operatur ut supra
li. 2°. ca. p̃mo 2 li. 3°. ca. 8. hy autem existimant hy fieri per doctrinas q̃
dicent pueros fieri bonos qui bonos huiusmodi pedagogos. demũ ibi
q̃ quidem igitur plur contra p̃mas tribulationes aloppias g̃ enumerat
tam futuras sit arguere. nullaz bonitaz q̃ nobis p̃sit anata exist^{ere}
in nobis i. in nr̃a nã tale nam q̃ bonitaz non p̃sit n̄ per aliquaz tribulationem
quam sit bene bibere diutius existere reby bene fortunatis. 2 esse 2 fi
nem pulcre bonas e in nobis 2 qui potest tribulationem ut supra plurimaz e li.
3°. ca. 8. quare fidei bonas non p̃sit anatura. huius. r. p̃mit. mia.
2 patet. Contra ibi p̃mo autem plur tribulationem q̃ntaz p̃tendas
sit arguere omnis q̃ per simonez persuadetur ad bene bibere audit
libenter 2 intelligit mentaliter simonez componentes. 2 ille qui sim
pressionem bibit sitat contra homines bibentes q̃ non bibit homo tristis
2 tribulatus quam p̃ritaz n^{a} audit n^{a} intelligit simonem hortantem. quare
talis nunc persuaderi potest per doctrinaz ut clepsidre simonez 2 per homo
nullam doctrinaz sine consuetudinibus sufficat ad faciendum homines bonos.
huius. r. p̃mit p̃mo tribulationez. 8. q̃ simo 2 doctrina non in omnibus hominibus
potest e causa felicitatis 2 operis e malaz audiuntes e homo tristis
tribulatus p̃ritaz. ad bene agendum 2 q^{a} gaudentes e 2 ad bene agendum
2 q^{a} restabilitaz e quia dicimus 2 esse terram bonaz 2 bene cultaz 2 pul
chram quia nutrit semen ad h^{as} q̃ germinet 2 fructificet. Sic. n. scribitur
nra 2 simez quia semen e verbum dei ut dicitur in euangelio. luce.
8. 2 terra bona cor bonum 2 optimum. 2°. ibi non. n. unius p̃mit.
mis^{a} 2 patet. 3° ibi sic autez hunc p̃mit utilitez ma. 9. intelligere
qualiter erit pl^{e} persuadens ad bene bibere homines sic scribitur. sic
simi passiones bibentes. q. d. nullo modo 2 totaliter. i. nulla no bene pu
nitiones diuinali 2 pena violentie. i. corporali pene obedire et quia si
quis homo qui simoni obedit 2 persuadetur ad bene uiuere ipse libenter
contra pl^{e}m audit 2 intelligit p̃ter consuetas simonez moraliter quitz
que faciendaz mia. istillo. Contra ibi 2 utilitez monem plur. 6. q^{as}
s. q. post n^{as} bonaz 2 doctrinaz bonaz bona consuetudo p̃sistit. hunc infert
ex predenalibus q. 2 p̃ter doctrinaz ad bibendum 2 bonitatis huiusmodi p̃sentes
persistere aliqualiter monem. i. consuetudinem non quidem qualem aug^{s}
z morem p̃ritz bibentis qui s. natz e generare utilitez ut dicitur sup
li. 2°. c. i. ita memorez diligentem bene hon^{tem} 2 existimantez seu ostendentem
tem per malum talis. n. mos e nobilis ut dictum e sup

tempore z hinc bucere z continuare mansuetudinibz studiosis z imbecillitate z apius talibz cohiberi q̃ nec uolens nec nolens nec ꝓmouere nec ei nocere possit agere ꝓuia z eo simplex sequitur conclusio hic intenta. 2ª ibi hꝫ ad faciendum plura concludentia intenta duplicia bia puta ex potestate resistendi contra duentes z 2º ex uoto talibz resistentibz ibi z hinc ꝓmo igitur arguit sic ad faciendum hominem bonum ꝓmo requiritur ei natura mansuetudo z ordo rectus huius fortitudinis z potentiae tertium humilis. z sic huic tribz faciendum omnia ꝓdicta huiusce bonitatis natura. Ex sola lege alicuius potest hꝫ illa tã qua ꝓpe ei natura huius. r. ponit ꝓmo. ma. z patet. 2º. mi. ibi paterna. d. q̃ ꝓceptio seu iussio paterna q̃uis sit recta non hꝫ hominem ꝓbitatem nisi tam natura quia nõ pater familias potest aliter facere uel mutilare uel occidere. z tertium nõ talem potestatem hꝫ iussio uel ꝓceptum huius uiri seu amici aut ꝓpinqui q̃uis non tã integra uel imperatoria uel similis dignitate. Lex autem que constituitur uel editur ꝓpie hꝫ illa tã ꝓbitatem. hꝫ. n. potestatem per penas legitimas z confirmo ab aliquia prudentia multa e recta ordinatio. z ab mte tu. lex. n. potest hꝫ q̃ia capi ꝓpe potentem quia translata e ꝓ tã contenere leges ut e. C. de ueteri iure enucleando. l. i. ff. z hꝫ etiam hꝫ autem ordinem quia e a prudentia legislatiua ut ff. de iu. et. l. ꝯ. Est autem ab mte tu. uerbo quia est operationis ꝓpriae sapientis. z ꝓbatur ab me bonum ut supra. huius. z mte ibi z hinc arguit sic. ad e natum ad faciendum hominem bonum q̃ ꝓpe sapientem. multa e odiosus z honestus ex lege e huius quare e natura huius. r. ponit ꝓbatur. my. z ꝓ. ma. ut tenet ꝓbatio quia ꝓpe sapiens cum e odiosum z onerosus ꝓpter z ratum subditis uoto rebellionis z resistendi. Et ad ne putet aliquis ꝓpter hinc ꝓuidentes ꝓ statuto ad sensum opponitur legem. Contra ibi mi pola que plura ꝓbatur. z arguit sic. Si ꝓpter hanc e operatum in aula fiendum e ꝓmo aut creatur unus magistratus aulicus. z 2º ponit tres modos ꝓbandi. Optimus quidem. z. 3º patet ex arguit que ꝓma e minus. z. plus ad hoc tres quidem. dicat q̃ ꝓpe q̃ magistratus aulicus lacedemonius. hꝫ quem legislator cum pauis consiliarijs fecit q̃ annuatim mutatione fiunt primoribz e eam ad inuentionem in aulicis nisi ꝓpter hoc aulicus. hic est bonus modus. alius e q̃ plurimi aulici otiosi e negligentes curare de talibus. Et bonus quidem fuit ut uult alius modus e medius quem describit themistocles ꝓpter imperante dicto ut ei placeat ab illa gente. d. q̃ ibi sit una pulcra z ampla z non alioquin. Sic q̃ modus primus e optimus. 2º e pessimus. 3º uero medius. Item ibi optimus ꝓbatur ponit tres conclusiones contra plurales ꝓma e q̃ optimus e ad faciendum homines bonos fieri communes z rectos aliter posse. n. potest ꝓbari e ad oppositum q̃ aliter z ordinatius e. 2ª conclusio e q̃ ꝓpriis z rectis aulicis aliter negligentibus suspecta bonis e de beatus bonitatis q̃ ꝓpter prudentia patrifamilias confecte uel eligere aliquem suos filios z animas ut educentur ad uirtutem. quatuor e sibi pole ꝓpe ꝓse me

aut̃ hui⁹ uel eligere alterum q̃ uult conferat filiꝭ 2 amice · 3 · uel loc
p̃ hoc fauore jam legit̃ p̃ hui⁹ permissu 2 expensis matris hui⁹ ut
ram caules uel hortum ei⁹ posse ac iure facere · Item bigue quis
n̄ · plus p̃ uno iure cum uel uno · siue est p̃ma interdicti aeguit at
sic communes ecclesiastes ut supra · li · p̃ · c · p̃mo · si res aute per
leges sanctiones facte sūt ecclesiastes quare tres sicut ecclesiastes · hui⁹ ·
r · p̃mit placitum · 3 · p̃ma est p̃ res aute siue per leges ille uero
aute que sunt per sanctiones leges sunt aute ecclesiastes · r · uale bene
2 ita cum sint uale bene colligitur q̃ sunt ecclesiastes q̃ asiuntur em
minori · Que uero leges hui⁹ sunt scripte uel non scripte uel ad
petitum suum tamen custodiantur n̄ ea amittit si precas eccli
aturbno uel plures quecūq; n̄ det immutata 2 mercata tua q̃
cars aut̃ am uel palestre 2 mali⁹ Rudimentū · 1 · Rudud de au
p̃ omnibus · n · isti tantus tibi assistere sine scripto sicut cum
scripto sine pleb⁹ sicut aut pleb⁹ dum tamen ꝑ p̃mo se communi
bit mihi uel mihi ille effectum · Contra ibi quidam n · plus q̃ 3
ꝭ · ꝑ fiacie comm causa 3 fieri per patres familias domi
stica cura aeguit cuiusq; sic sicut pe3 hic rector ciuitat ad ciuita3
sic rector dom⁹ ad domū 3 ut plus e ille ad3 caules aut̃ ge
rere sicut bonus optimus quare iste rector dom⁹ 3 genere simili
aut̃ dom⁹ matric ubi cui 2 caule aut̃ sit · hui⁹ · r · p̃mit ·
ma · 9 · p̃ quibus mutis matrib⁹ protestatis sint precepta legalia 2 mores
quibus firmant̃ leges sic 3 dom⁹ p̃ testis sint precepta legalia 2 mores
ni mores · 1 · uerba 2 eccl̃ · ad bonū puerū 2 eam mat̃ p̃ter cetera
nem filiorū ad parentes 2 p̃ter beneficia data filiꝭ pe p̃ntes
filij · n · pe ꝑ sus diligentes 2 amantes parentes suos · ante pe p̃tus
precepta 3 de sint obedientes naturali · naturali amo⁹ fa galiter ·
Est aut̃ sciendū quod duo sunt que facit contemptū precepti · s ·
potestas 2 uo tas resistendi p̃ma p̃ 2 sm̄ p̃ Regula iussio 2 uale t
primo sumone 3 p̃ tis · qua nimio possumus resistere regi quam
patri ut habet supra conclone ix · eg⁹ aut e Rubo tis · qua tenet
patrib⁹ minus uolutus ofendere pre3 quam regem 2 h̄ · e · p̃ dicatur hi
· Contra ibi ad h̄ aut 2 dicit · Obat duodecim conclusiones · s · q̃
h̄ factus legis p̃ mo mario stat 2 pretestat aut̃ caules 2 domesticum
exterū · p̃mo autem exponit 2 comparat 3 modos sciendi opabilia 2 cau
se ex his declarat p̃ primum ibi forte autem uitet · Circa p̃mum aut
scienda ꝑ 3 us est mod⁹ sciendi opabilia · hui⁹ quidem hui⁹ alter impa
3 autem multi 2 practicari simul · Domus igitur comparatas · 3 us
modus mordine ad agere 2 cauendū p̃mo 2 secundo mordine ad sue
2 agere ibi 2 michil · dicat g⁹ p̃mus · q̃ ad h̄ sciendū q̃ sim bnū p̃ artu
ficem 2 primū q̃ genus 3 q̃ le multus dicit mordice ad agere distric
tū 2 p̃ nūd · ad discipulū p̃ceptū 2 singulus quemcūq; p3 matre medi
cinaqua dicat ulcꝰ · q̃ febrem curet quecūq; 2 abstinentia · h̄ ad ulcus

noticia sepe deficere potest in cura quia forte aliquis est cum febre taliter dispositus
cui non confert abstinencia. Similiter in arte militari quia pugil
non omnibus hostibus eandem pugnam opponit secundum aliquam rationem generalem
artis sue quia sepe propter accidens singula deficit. Istis igitur modus sciendi
non est simpliciter certus et idoneus ad bene agere. Secundus autem modus est certior quia
certior agere videbitur unusquisque facta et adhibita propria cura circa unumquodque
operabile quia hic modo unusquisque potitur noticia magis contente ad opus
agendum quam ut habetur per hominem medicum ad agere ex parte magis proficere vide
mus sine experiencia rationem habentibus. Sercius autem modus est certissimus
qui medicus secundum quod medicus curabit optime si sciat universale puta quod talis medi
cina vel dieta congruit omnibus simpliciter vel omnibus talibus seu taliter
dispositis. Sciencie enim esse dicuntur et sunt communis principii et communis conclusionis ut habetur
primo posteriorum et cum eciam sciat non solum secundum quod sed eciam sciat disponere
unum alicuius istius scilicet quod habet in cura similiter modo et accidit in ceteris paribus
et doctrinis operabilium. Dicendum ibi et nichil forte comparat primum et secundum preferens
secundum primo in agere et primum secundo in scire dicit quod quod nichil prohibet aliquem non en
tem vel non existentem scientem curare bene quamvis non optime dum
tamen consideret diligenter accidencia in unoquoque quem curat secundum
experienciam quod accidit quod aliqui homines videntur esse et sunt opti
medici sunt potius cognoscentes per experienciam disposicionem et complexionem
suam et quid eis proficit et quid nocet. Alii autem homini in nullo prodesse vel
sufficere possunt quare nichilominus homini volenti fieri artifices bonum
vel speciosum bonum eundem est ad universalem noticiam et ad universalem veritatem et est illa
universalis veritas cognoscenda ut communiter et ut est homini possibile quia ut dicitur
est circa universale sunt artes et sciencie ut probatur primo posteriorum et habetur 6.
li. 6. ca. 8. Deinde ibi fortes autem utique probat conclusionem suam ex philosophis
et hic sic quacumque curam propositam disposicionem bene et optime non est cuius
cumque sed sciencie universale et singule ut patet ex philosophis sed legis
positivus est sciens universale et singulare pertinencia ad civilem et do
mesticam curam in qua curatur quod homines fiant boni quare legis
positivi est huius cura tanquam eius qui maxime sit qualiter sit agenda
huius. Respondet ponit primo conclusionem equipolenter dicens quod homini volenti per
suam curam cives facere meliores sive multos sive paucos tempus
est ei fieri bonum legispositivum. Quod dicit quod legispositivus potest optime talem cu
ram agere. Secundo ponit virtutem iiij dicens si pro quia quia ut dictum est supra
in communibus. Si. 8. et 9. nos per leges aliquo modo bonificamus et bonos efficimus
cives. Sercio ibi quacumque enim. Ponit ma. et patet cum sua proposicione. Hinc
igitur ex primis sex conclusionibus quod ad fieri cives bonos et felices assuefacto
bona est necessaria et ex consequentibus hinc quod ad bonam assuefactionem civitatis est necessaria
lex positiva. Ex ultimis autem tribus hinc quod ad leges bonas et legales cu
ras optimas est necessarius legispositivus qui talem curam sit maxime utiliter adhibere
et per consequens a bono legispositivo prioridabiliter originatur felicitas civitatis et veritatis et
indiviatur ad legalem curam et tercio ad consuetudinem bonam per quam
ultimo communitas assequitur felicitatem suam.

Egnur post hec pmo

estquz determinauit questionem de origine felicitat· hic co
sequenter removz hmoz dubioz q̃ restat q̃ ex homie determi
nacione expz· Primo autez de dubio mouet· 9· q̃ quia
pphie dicitur e q̃ fine pdonabiliter originatur a legislatore
igitur post h̃ intendz & considerandz e hmoi qd est equo pua pro
qualiter· 1· quomodo ac homo fiet bonus legis portulq· Arnz vbi
uel quemodoz istud dubioz removet & ad q̃onem respondet primo quidz
sm opz ppz deum creatorem op· flam ibi uel non simile· 2· implet ea
ibi incipit· n· Scribentes· e· Deinde ad ppam ibi relinquitur igitur et
3· primo q uel dubioz remanz uel dic e q̃ legislatoz fit quomodo· 1·
homo fiat magis & pitum aliis artibz applicat prudentia quidem· n· le
gislatoz ea pres quedz phic p̃te· Circa 9 facendz q̃ omne artifex
fit per cognitionz & doctrinaz ab homo fit legislator & per eminentiaz ph
ilus patebit· 3· Arnz vbi uel non simile· Creatoz op· flam sophistaz
· 9· q̃ pcede· 1· sm opz alioz non e sile magnorum politicoz legislatoz
uel alia & magnificendis reliquis sue & potentie· 1· artibz operatiuis
ejus sm utilitatem aliis artibz & doctrinis· hinc hominis sunt mode
stes seu docentes eas & opantes sm tpis puta hinc medicus docet me
dicinaz & opatur sm medicinaz & hinc sc̃ptores scribut & scribendo al
& scribere docent & sic de aliis· Ex de p̃dictis e sm sophistas q̃ ea p
regimentum pdicatores & doctores eam & non coritz agunt uel politice·
sm eam ex sunt homines ciuiliter conuersantes agunt sm eam
ex quaz consuetudinaria potentia & experientia magis quaz mente
uel scientia & sic patet eorum intentio in hac parte· Contra ibi ne ge
n· Scribentes implet hanc opz sophistaz· primo ex defectu optis & secu
do ex defectu disputandi ibi n̄ & sic· 3· ex defectu experientie ibi non
tamen· e· ex defectu sue ibi de sophistaz· autez· dicat q̃ primo q̃ dco
sophiste p̃mittentes breuitatem non posse scire politicam· quia ipe de
talibz rebz & documentis politicis n̄ scribunt nec dicunt nec opi faciunt· quaz
sermones judiciales· 1· sermones persuasorios in ciuitatibz et negocijs judi
cialibz inducendo & melioz quaz sermones gymnasticos· 1· laudatorios ciui
petuos componere· quia q̃ de politica n̄ scribut nec dicunt nec docent q̃ docere
nescium· Secundo ibi n̄ & sic· 9· dem ex defectu disputandi
9· q̃ ppter sophiste putantur non facere filios suos politicos nec etiam
alios amicos suos cum tamen h̃ esse valde rationabile si h̃ facere posset
ppter amicos & ppter se & ppter amicos· quia ipe in nichil melioz possent re
linquere uel tribuere aliis quia bonos autez bene pos & tem nec pcipe

eligerent ma
gis aliquaz

eligerent magis aliquaz aliam potentiaz quaz istaz talem per quaz sturent
z possent facere ciues bonos pter n̄ sue amassie armis ad possent ofer
melio quaz facere eos beate quaḡ ꝯ sophiste uel bossi nemez bene poli ad
faciunt beate q̄ nesciunt ¶ Secuo ibi no tm pter arguit sic ex de stu
expiente d pdcō bene z abere p̄ op̄ z expientia ꝑ ut dictuz e ꝑ stia
sophiste n̄ hnt bonor operuz cuiuluz expientiaz quare n̄ sue n̄ debe
pnc huiꝰ r z lat mꝰ d ꝑ expientia beate non pteuz ꝑ multum
conferre ad fieri bonuz poli aliter n non ficerent homines poli per p̄
consuetudiem z conclusiones magis quaz sic ipa pter q̄ homib de
poli sue z determinabiliꝰ opus esse beate expientia ¶ ibi sophistaz
ondit z dm ex de stu sciencie arguens z ta qui pnt z stuit z bene p̄
ipi stuit qualis e ipa z recta qualia obi ez dicta sophiste neutiz stuit
quare n̄ debent pone huiꝰ r pmit pmo conclonez z patet 2o mꝰ ibi
to taliter z patet ¶ 3o plat cam ibi non n utiqz ¶ Ad arg̃ euidentiam
ꝑ sciendz e q̄ sta sophiste dicunt duo beatpia z sciencia p̄ z pui
legis pcipua dicunt n q̄ p̄ pter q̄ z neth̄ z ꝑ illa qua utuntur
aduocati p hnt beatoria m̄ia sine uel altiuz contineat sub illa
sciat z sub sciens Quibz q̄ the sta dictuz e supra li
1 ca pmo z item dicunt q̄ pl̄ica leg̃ p̄ non hz ad ardiud n̄ disi le
quia facilliuz est congregare leges applicatas m bnuz ex hiꝰ g̃ duoby
arguit contra eos plures mp rationes sue 2o ibi n utiq̄ p dicat gꝰ p̄
q̄ ꝑ illi sturent qualis e p̄ z recta qualia bona e nulle mor dispisset
eam esse z cetera cum nec n̄ esse z bonorem neth̄ aliz ipi sit archi
rhetorica super omes artes hūanas z sic recta file bonuz omy operuz hūa
uit pluriuz e supra li p̄ c p ¶ Secuo ibi nec utiqz arguit ex 2o g
q̄ ꝑ pl̄icaz rationes sent nec quaḡ ex stimassent ee facile ponere
legem bm pp illi qui congregaret leges applicatas m alios ppos h̄ aut
dicerunt quare p̄ non agnouerut huiꝰ z pmit pmo gnaz z patet
Secuo destruit cuppositiz eoꝝ ibi Eligere y ubi ondit pmo
non esset facile legem ponere 2o h̄ eis non ee pole ibi qualiter arguit
ex hiꝰ ¶ Dmo ergo arguit sic nulliuz maximuz z ardiuz e facile
ez eligere leges optimas e maximuz quare non e facile hmoi huiꝰ
r pmit z plat per omnia ex mꝰ d ꝑ eligere z multas legibz optia
mas e maximas pdictoz g̃ aliz electio z distinctio z pter aliz retatz
non est colligi m tex pmo requiritur retatio appet quia malicia m alibz
peruertat iudicatiz z mentem facit recta principia p̄ ut supra li 6
c 16 item requiritur expientia ꝑ illa pdictoz mpter quas que
dantur tantoby sim mutatiz q̄m expta recta singla iudicant recte z
intelligunt recte z illa per que z modiz qualiter p̄stant ea q̄ optiz
perfia sm artem z ea q̄ intelligit qualia z quales uotes qualibz q
ordant hominib autez m expias e amabile latere z et negligere an
q̄d fiat bene uel male pdictoz ea q̄ dicit m ꝑ pua z m arte ꝑpō

leges autem in lacte sint ⁊ mules ⁊ pibꝫ ꝑ⁹. que per nullitz sine exꝑi
encia ꝑnt ꝓferre cognosci. ¶ Dicendꝫ ibi qualiter igitur onsit ꝙ sophi
stis me exꝑtis nonest ꝓle ferre ꝙuiaz pri⁹ uel recte iudicare de le
gibꝫ ⁊ ꝓtmis n̄ a tali. ꝛgitur ꝙ sic. ¶ Quia ꝙ hz medicinal exꝑienaa
ad fiendꝫ medicinam sic legalis ⁊ multis exꝑienaa ad fiendꝫ legꝫ ꝑti⁹. ꝫ
medicꝫ non potest fieri longa. Ex illa exꝑienaa ꝙuare n̄ legislatꝫ sic
ista. ihuiusmodi ⁊ ꝑmꝫ ꝑmo ꝙ⁹ sub interrogatione. ꝺ. qualiter igitur ex hiꝰ
sophi⁹ uerbis fiet aliquis legislatꝫ uel qualiter ꝓdat in talibus
recte iudicare. ꝙ. ꝺ. nullo modo. ⁊ ꝑmꝫ. ny. ibi non. n. tradentur
ꝺ. ꝙ ꝑ media bene mediciam non fiunt pulci libroꝝ conspectibꝫ uel le
ctoribꝫ quauis alicꝫ sit attemptet. ꝺ. no ꝓpter genia cutaneoꝝ ꝫ exiaz
medium curandi ⁊ ut oꝝ diuersꝫ singles hituꝰ. i. complexionis ⁊ diuersaaꝝ
hominuꝫ. sit autez legere uel audire sunt exꝑta quidem utilia. Qui
nescientibꝫ. i. exꝑientiaz non hntibꝫ sunt ꝓsue mutilia. ⁊ⁿ. ibi for
te igitur repent ꝙ⁹ cum aliqua exꝑta. ꝺ. ꝙ legiz ⁊ poli⁹. i. ꝓcipa
tiuiz sunt leges siue congregaconis sue quib⁹ utiles hoib⁹ potentibꝫ
speculari ⁊ cumminare. illas ⁊ iudicare de ꝑpis que sunt bene ꝓpte.
⁊ que contrarie. i. male ⁊ qualia ꝓpta qualibꝫ ꝓpiis. ꝺ. ꝙ fruunt
ꝙ⁹ illis qui legiz ꝙ congregationes sine hitu idest sine memoria ⁊ sine ꝑ
sistente exꝑientia legendo uel audiendo ꝑtransient. illi ꝙuiaz
talibꝫ non ē autez iudicare recte de ꝑpis n̄ forte a tali. tamen ditiz ē
ꝙ ex tali lectione fient multi. ⁊ⁿ. non tamen ꝓficient sciences. ⁊ⁿ
limꝑtibꝫ igitur implicita sophi⁹ op. de legislatiue. hic quiescit⁹
ad ꝓximaz ꝑtem. ¶ Primo autez ostendit ꝓpositum. ¶ Deinde tradit ꝙ
ꝺ ꝓximaz ꝑtem. ¶ Dicit

Deinde ubi dicimus incipit li. po. d. quod dicimus igitur incipientes quoniam omnem ciuitatem videmus comitatem quandam existentem et omnem comitatem boni alicuius gratia instituta. hec n. litera continuat illi et ita factum est ut ubi incipit liber polithicorum.

Explicit liber ethicorum cuius expositionem et sententiam aliqualiter assumpsimus prestante deo qui operatur omnia in omnibus cui est honor et gloria in secula seculorum

Amen.

Deo gratias et

petrus

Incipit tabulla

Prologus

Primo queritur utrum bonum humanum sive opera humana sit subm
primum in hac scientia · 2
Secundo utrum homo ut liber · 3 ·
Tertio utrum hec scientia sola sit practica · 3 ·
Quarto utrum sit sufficienter divisa in ethicam yconomicam
et politicam · 4 ·
Utrum omnia appetant bonum tanquam finem 10
Utrum homo habeat esse et vivere propter finem 10
Utrum omnes operationes humane habent unum finem 11
Utrum civilis scientia et tota humana vita habeant eundem
finem 12
Utrum moralis scientia sit in quo gradu certitudinis 15 ·
Utrum sit audiendum utilis · 16

Questiones primi

Utrum felicitas sit bona vita et feliciter vivere idem est
quod bene vivere · iii · c · 2° · 20 ·
Utrum felicitas consistat in bonis exterioribus · 20 ·
Utrum existat in bonis corporis · 22 ·
Utrum consistat in bonis spiritualibus anime · 22 ·
Utrum veritas sit preferenda amicitie · 24 ·
Utrum sit aliquod bonum per essentiam · 27 ·

Utrum bonum dicatur univoce de singulis bonis · 29 ·
Utrum bonum per essentiam felicitet hominem · 30 ·
Utrum humana felicitas consistat in uno bono vel in pluribus · 34 ·
Utrum bonum per se et non propter alterum appetibile sit melius bono propter se et propter alterum appetibili · 36 ·
Utrum opera in qua principaliter consistit felicitas sit opera intellectus vel voluntatis · 36 ·
Utrum principium sit plusquam medietas totius operis · 38 ·
Utrum ad felicitatem requiratur virtutis usus · 41 ·
Utrum delectatio · 42 ·
Utrum temporalis prosperitas · 44 ·
Utrum bona corporis dispositio · 44 ·
Utrum felicitas iussit hominibus a fortuna · 46 ·
Utrum iussit a causa humana · 46 ·
Utrum iussit a causa divina · 47 ·
Utrum inter fortunas huius vite possit haberi felicitas · 51 ·
Utrum intentio Aristotelis de positione felicitatis concordet vel repugnet veritati et fidei christiane · 51 ·
Utrum felicitas sit laudabilis · 53 ·
Utrum ad moralem scientiam pertineat inquirere totam dispositionem hominis naturalem · 56 ·
Utrum potentie anime sint inter se et ab anima realiter distincte · 58 ·
Utrum appetitus intellectivus sit rationalis per essentiam vel participationem · 59 ·
Utrum virtutes morales sint in appetitu sensitivo vel intellectivo · 59 ·

Questiones Secundi

Utrum naturalis appetitus possit assuefieri ad omnia eius ad quod naturaliter inclinatur · 62 ·
Utrum virtutes morales generentur a natura vel ex doctrina vel ex consuetudine · 63 ·
Utrum corrupi possint vel minui · 64 ·
Utrum ex unica operatione possit generari virtus · 67 ·
Utrum operationes virtutem precedentes et sequentes sint eiusdem speciei · 68 ·

Utrum virtus sit magis circa delectationes quam circa tristicias. 69.
Utrum virtus sit in passibilitate anime. 70.
Utrum non iustus possit operari iusta et non temperatus temperata et sic de aliis. 71.
Utrum secundum passiones dicamur scilicet vel pravi laudandi vel vituperandi. 72.
Utrum habitus sit genus virtutis. 73.
Utrum virtus sit dispositio activa vel passiva respectu proprie operationis. 77.
Que sit prima regula operis virtuosi. 77.
Tu omnis bonitas operis virtuosi consistat in medio. 77.
Tu omnis malicia peccati deiciet a medio. 78.
Utrum habitus virtutis sit medius inter habitus virtuosos sicut rubeum inter album et nigrum. 78.
Utrum passio per virtutem generata sit medium inter extremas passiones sicut temperatum inter intensum et remissum. 78.
Utrum virtus intellectualis consistat in medio. 78.
Utrum virtus moralis sit melior intellectuali. 78.
Utrum saltem certior. 78.
Utrum definitio virtutis sit bene assignata. 79.
Utrum virtus convenienter dividatur in quatuor cardinales prudentiam iusticiam fortitudinem et temperantiam. 81.
Utrum virtus moralis convenienter dividatur in istas .v. de quibus hic agitur et in virtutem vel virtutes iusticie. 82.
Utrum extrema vicia magis opponantur in se quam virtuti medie. 84.
Utrum virtus magis distet ab uno extremo quam ab alio. 84.
Utrum ultra maius bonum contrariet maiori malo. 84.
Utrum doctrina super inventione medii tradita sit vera et bona. 86.
Utrum

Super tertium

Utrum agens naturale et voluntarium et liberum et dominatum non differant in modo agendi. 89.

Utrum violencia caret iuvo. 90.
Utrum cedere tiori in aliquo causa sit laudabile. 91.
Utrum actus ab obiecto totaliter tantus possit dici vo. 92.
Utrum ignorantia causet iuvo. 94.
Utrum malus sit ignorans. 96.
Utrum humana opera sit bona vel mala moraliter ex circumstancia. 97.
Utrum difficio vo sit bene assignata. 99.
Utrum concupiscencia vel ira caret iuvo. 99.
Omnino videndum circa ista quid est obiectum electionis. 101.
Secundo quid est subiectum. 102.
Tercio que dicitur electionis ad alios actus. 103.
Quarto qualis est habitudo electionis ad invicem. 104.

De obiecto consilii

Utrum sit consilium sit de omnibus bonis et malis. 107.
Utrum scilicet consilium sit actus voluptatis vel intellectus. 108.
Utrum scilicet consilium sit questio resolutoria. 108.
Utrum scilicet finis consilii sit utilitas sola. 109.
An utilitas et honestas simul
Utrum voluntas sit idem quod voluntas. 111.
Utrum voluntas sit tantummodo finis. 111.
Utrum voluntas sit tantummodo existenti. 111.
Utrum habitus malus magis corrumpit iudicium racionis quam passio mala vel econtra. 112.
Utrum homo fiat malus in vo propter ignorantiam. 117.
Utrum fiat malus in vo propter impotentiam. 118.
Utrum fiat malus propter concupiscentiam et vanitatem. 12.
Utrum remaneat malus in vo post acquisitam malicie. 121.

Questiones Qui-

Primo utrum fortitudo sit tantum moderatrix timoris et audacie · 128.
Utrum regulet appetitum circa pericula bellica · 128.
Utrum equaliter se habeat ad egressum et expectationem · 129.
Utrum equaliter opponatur timiditati et incontinenti avaricie et cardie · 129.
Utrum sit virtus cardinalis · 130.
Que sint partes eius · 132
Utrum opus eius sit equaliter triste et delectabile · 132.
Utrum meritum sit opus eius · 132.
Utrum si non esset alia vita esset mors expectanda ex inclinatione fortitudinis · 133.
Utrum omnes similitudinarie ymitentur veram fortitudinem · 133.
Utrum animalia delectentur secundum quinque sensus secundum se acceptos.
Utrum temperantia tantum moderetur delectationes tactus et gustus · 140.
Utrum temperantia sit virtus cardinalis · 142.
Utrum insensibilitas sit vitium · 143.
Utrum virginitas sit moralis virtus tanquam species temperantie et castitatis · 143.
Utrum liberalitas sit virtus · 192.
Utrum sit specialis virtus distincta ab omni virtute donativa · 193.
Utrum prodigalitas sit moralis malicia · 194.
Utrum prodigus plus peccet dando quod oportet non dare quam non dando quod oportet dare · 199.
Utrum liberalitas sit avaricia · 196.
Utrum omnis usura sit mala dato quod de iure positivo non esset prohibita · 196.
Utrum magnificentia sit moralis virtus · 162.
Utrum sit nobilior libertate · 162.
Utrum pinficentia sit deterior quam banausia · 167.
Utrum melius sit honorare alterum quam honorari ab altero et econverso · 176.
Utrum magnanimus secundum magnanimitatem honores magnos magis appetat quam contemnat · 178.
Utrum omnis magnanimus sit superbus vel sit humilis vel neuter · 181.

Utrum magnanimitas moderetur aliquas passiones et quas · 150 ·
Utrum sit virtus · 153 ·
Utrum euphilotia sit virtus distincta a magnanimitate
Utrum vitia opposita magnanimitati sit peiora vitiis euphilotie
Utrum euphilotia sit virtus diferens a magnanimitate sicut liberalitas a magnificentia
Utrum omne irasci sit vel malum · 185 ·
Utrum mansuetudo sit virtus diferens a clementia · 189 ·
Utrum spes iracundie sint bene distincte in velocem acutam amaram et difficilem · 189 ·
Utrum habitus medius inter placibilitatem et discordiam quam philosophus vocat amicitiam sit virtus · 192 ·
Utrum omne mendacium sit peccatum · 194 ·
Cuius est veritas ut est moralis virtus an sit veritas doctrine vel veritas iustitie vel veritas vite · 194 ·
Utrum ypocrisis dicatur vinum de iactantia et ironia · 196 ·
Utrum ludus possit esse virtutis opus · 198 ·
Cuius est eutrapellia secundum descriptionem · 199 ·
De verecundia queritur
Utrum aliquis scripturarum bonus et studiosus sit verecundus · 201 ·

Super quartum

Utrum iustitia secundum communem intentionem sit hic convenienter descripta · 2[illegible] ·
Utrum sit naturaliter perfecte · 2[illegible] ·
Utrum iustitia convenienter sit in legalem et equalem seu particularem · 207 ·
Utrum aliqua una virtus sit operatiua omnium operum quarumcumque virtutum · 28 ·
Utrum legalis iustitia sit aliquis unus habitus ab habitibus virtutum moralium distinctus · 210 ·
Sed ipsa sit simul omnis habitus virtuosi et omnium moralium virtutum aggregatio · //

utrum
mechus

Utrum mechanus propter lucrum simpliciter sit auarus et non luxuriosus · 218 ·
Utrum iusticia particularis modificetur aliquam passionem · 219 ·
Utrum legalis iusticia distinguatur a particulari et ab aliis virtutibus per esse ad alterum · 219 ·
Utrum acceptio personarum opponatur iusticie distributiue · 222 ·
Utrum faciens iniustum habeat plus de bono et minus de malo quam iniustum paciens · 223 ·

De lege et iudice

Utrum expediat magis ciuitatem bona lege siue bono homine quam bono homine sine bona lege · 226 ·
Utrum contra passum simpliciter sit iniustum · 228 ·
Utrum opus iusta sit medium inter iniustum facere et iniustum pacti · 231 ·
Utrum iusticia sit media inter duas malicias sicut cetere virtutes · 232 ·
Utrum ius politicum sit aliud a iure dominatiuo et a paterno et ab uxorio 234 ·
Utrum ius politicum sit contenter disiunctum in ius naturale et in ius legale · 237 ·
Utrum dicto nocumentum innocumentum ex ignorantia et innocumentum ex passione et innocumentum ex electione sit contingens · 240 ·
Utrum de nocumentum sit uel mortale uel ueniale · 241 ·
Utrum aliquis uolens paciatur iniuriam seu iniustum · 242 ·
Utrum iudicia liceat contra ueritatem sibi notam iudicare secundum proposita et probata · 245 ·
Utrum corruptus ferens iniustam sententiam pro parte corrumpente delinquat grauius quam corrumpens · 248 ·
Utrum ius epikeos sit directum iuris naturalis · 251 ·
Utrum epikeia sit mortalis uirtus concepta sub iusticia · 251 ·
Utrum interficere sit peius quam interfici · 253 ·

Questiones Sti.

Utrum medium virtutis sit 3d signum ad quod respicit intellectus cuiuslibet artificialiter vel moraliter operantis.

Utrum pars sciencie et ratiocinativa sint naturaliter distincte. 256.

Quid est speculum. 259.

Quid probis. 260.

Utrum mens speculativa et mens practica et mens factiva naturaliter distinguantur. 262.

Utrum mens practica principetur mentis speculative. 262.

Utrum ex stile sit eternum. 264.

Utrum omnis ars sit habitus cum vera ratione factiva. 266.

Utrum difinicio prudencie sit conveniens. 268.

Utrum prudencia differat ab omni arte. 269.

Utrum intellectus sit intellectualis virtus. 269.

Utrum sapiencia sit intellectualis virtus. 272.

Utrum sil sit sciencia et intellectus. 272.

Utrum prudencia personalis et prudencia yconomica et politica et prudencia legis politica seu architectonica sit unus et idem habitus virtuosi vel diversi. 274.

Reubulia sinesis et gnome sunt partes prudencie an virtutes ab ipsa distincte. 276.

Utrum omnes virtutes morales sibi invicem et prudencie inseparabiliter sint connexe. 279. 281.

Super septimum

Utrum circa predicta secundum se naturaliter sit aliqua malicia. 288.

Sup cta et non

Utrum extimacio faciende retribucionis pertineat ad dantem vel ad recipientem. 313.
Utrum in oppone civili sit magis obediendum principi quam patri. 314.
Utrum in opere domestico magis patri quam duci 314.
Utrum in opere domestico pri quam duci in opere civili sit obediendum. 315.
Utrum in extrema necessitate sit subvenendum ei qui est amicus per ydeptitatem generis quam ei qui est amicus propter bonitatem virtutis 315.
Utrum filius teneatur magis liberare patrem suum a latronibus cum periculo sui quam eum qui se liberavit in casu simili
Utrum propter malicia benefactoris negauda sit recompensacio retribucionis
Utrum honor debitus deo et homini et debita viri et principi et senis et sapienti sint ut ipsi aliter distincti.

Explicit tabulla

Sorcij

